FLAMINII PARISII
EPISCOPI BITONTINI
DE CONFIDENTIA BENEFICIALI
Prohibita,

TRACTATVS
In quo plene explicantur Conſtitutiones Pij Quarti, & Pij Quinti Summorum Pontificum ad hoc editæ;

Indice primo Quæſtionum, altero deinde ſententiarum, ac verborum copioſiſſimo adiecto.

VENETIIS
Apud Hæredem Hieronymi Scoti.

MDXCVIII.

INDEX
QVAESTIONVM
HVIVS TRACTATVS
De Confidentijs Beneficialibus.

1 QVID ſit Confidentia, Quotuplex An ſit uere ſimonia, Et ſi de ea fiat mentio in iure Canonico, Et quid ſit ſimonia realis, conuẽtionalis, & mentalis, Et in quibus caſibus. fol. 1

2 Origo confidentiæ an fuerit licita, uel ne. fol. 10

3 Confidentia an ſit prohibita de iure diuino, & num ſuper ea poſſit Papa diſpenſare, & quæ ſimonia ſit iure diuino damnata, & quæ non. fol. 11.

4 Confidentia an ſit prohibita de iure cõi. fol. 12.

5 Confidentia ante Pium 4. & Pium 5. an eſſet punibilis, & reprobata. & agitur quando conſuetudo excuſet a pęna, culpa, & peccato, & ſit bona. fol. 13.

6 Confidentia ante Pium 4. & Pium 5. cur tollerabatur. fol. 15

7 Interpretatio Conſtitutionum Pij IIII. & Pij V. & differentiæ inter utramque. fol. 16

8 Cauſæ ex quibus fuit prohibita cõfidẽtia. fol. 22

9 Ex quibus rationibus, & cauſis homines mouẽtur ad committendam confidentiam. fol. 23

10 Conſtitutiones Pii IIII. & Pii V. quas confidentias prohibeant. fol. 28

11 Confidentia an ſit prohibita in omni loco, & quid in Francia. fol. 20.

12 Confidentiarii ante Pium IIII quibus hodie ſubiciantur pœnis, & an dicta Conſtitutio Pii IIII. reſpiciat retro. fol. 31

13 Conſtitutiones Pij IIII. & Pij V. punientes confidentiarios an ſint odioſæ, uel fauorabiles. fol. 33

14 Pœnę impoſitæ per has Conſtitutiones Pii IIII. & Pij V. contra Confidentiarios an obligent etiam in foro conſcientiæ. fol. 34

15 An ſuper omnibus beneficiis committatur Confidentia. fol. 36

16 An in manualibus regularibus cadat confidentia, & quæ ſint beneficia manualia. fol. 37

17 In Præceptoriis an cadat confidentia. fol. 39

18 An cadat confidentia in manualibus ſecularibus. fol. 39

19 Quæ perſonę comprehendantur in Conſtitutionibus Pii IIII. & Pii V. ſuper Confidentiis. fol. 41.

20 An ſub pęnis aduerſus Confidentiarios comprehendantur minores, & quibus pœnis, & quando. fol. 41.

21 Ignorantes Conſtitutiones Pii IV. & Pii V. an ligentur eorum pęnis, ſi committant confidentiam fol. 44.

22 Mediator confidentiæ, & ſimoniæ qua pœna puniatur. fol. 50

23 Conſtitutiones Pij IV. & Pii V. ſuper confidentijs an comprehendant transferentes penſionẽ in confidentiam. fol. 51

24 In translatione fructuum ſuper confidentia, an incurratur pœna Conſtitutionum Pii IV. & Pii V. fol. 55.

25 In permutatione beneficiorum an habeat locũ Confidentia. fol. 56

26 Confidentia an committatur abſque pacto & conditione, & ponuntur plures caſus particulares fol. 58

27 De reſignatione confidentiali cum circuitu retroceſſionis, & reſeruatione regreſſus aut datione fructuum, & latiſſime explicantur, quæ pertinent ad primum caſum Confidentiæ poſitum per Pium V. in ſua Conſtitutione in § quare nos uolentes, & uerba dicti §. declarantur, cum ampliationibus, declarationibus, & limitationibus. 63

28 De Collatione, Præſentatione, Electione, Confidentiali ob conditiones tacitas, uel expreſſas, & explicantur latiſſime uerba §. itidem conſtitutionis Pij V. Et quæ ſint huiuſmodi conditiones multis caſibus deducitur. fol. 76

29 De reſignatione confidentiali cum retroceſſione ut traderentur iura Cameræ, & late declarantur uerba §. Ad hæc ſi clericus Conſtitutionis Pii V. & ponuntur ibi eſſentes caſus. fol. 98

30 De Confidentia quę committitur, ut perpatrentur delicta, & explicantur latiſſime uerba §. poſtremo Conſtitutionis Pii V. ponẽtis tertium caſum cõfidentiæ, cum omnibus quæ pertinent ad hanc materiam. fol. 102

31 Agitur de confidentia quę ſolet committi, quoties reſignans poſt reſignationem ſe ingerit Beneficio reſignato percipiendo fructus aliaque faciendo, cum ampliationibus, & declarationibus, & interpretantur uerba §. Ad probandam, uerſiculo ſi quis poſt ceſſam, conſtitutionis Pii V. ponentis primam coniecturam confidentiæ. fol. 106

32 De Confidentia quæ committitur quando prouiſus conſtituit Procuratorem dimittentẽ, uel eius parentes ad percipiendum fructus beneficii, illiſq; eoſdem fructus donauerit, & declarantur uerba §. ſi recipiens conſtitutionis Pij V. ponentis ſecũdam coniecturam confidentiæ. fol. 109

33 Ponitur de confidentia quę committitur in expeditione litterarũ, quando reſignans facit expeditionem de ſuo pro reſignatario, uel econtra, & interpretantur uerba §. Si uel ſola Procuratoris, conſtitutionis Pii V. ponentis tertiam coniecturam Confidentiæ. fol. 113

34 Quando committat confidentiam intercedens beneficium pro alio, ſi poſtea in eo ſe ingerat, fructuſque percipiat, & explicantur uerba §. Denique, Conſtitutionis Pii V. ponentis quartam coniecturam confidentiæ. fol. 118

35 Si reſignans ingerat ſe beneficio Reſignato antequam Reſignatarius publicet reſignationem, & capiat poſſeſſionem, an committat confidentiam. fol. 122

36 Ex mutuo facto a Reſignante Reſignatario, ante reſignationem, in reſignatione, & poſt reſignationem, cum pacto & abſque conuentione, quan-

 do com-

do committatur confidentia in foro fori, & In foro poli. fol.128

37 Ex fideiuſſione facta a Reſignatario Reſignanti, a Præſentato Præſentanti, a Collatario Collatori, quando committatur confidentia. fol.133

38 Soluere pro collatione, uel præſentatione aliqd Collatori, aut Præſentanti uigore ſtatuti, uel cõſuetudinis, an ſit Confidentia, aut Simonia. fol.134

39 Tractatus illicitus (cum quibuſdam modis. aut conditionibus) initus ante reſignationem, an ſit confidentialis. fol.137

40 Tractatus initi inter reſignantem, & Reſignatarium, an ſint exprimendi Pape in ſupplicatione, & quomodo, & an ſufficiat de eo Papam habere ſciẽtiam in genere, & multi caſus explicantur. 138

41 Exprimere beneficia pluſquam ualent ad effectum conſequendi beneficia per reſignationem, quando ſit Confidentia, uel Simonia, & qua pęna prædicti puniantur. fol.142

42 Quando Reſignatarius committat confidentiã conſtituendo penſionem ſuper beneficio tertij, & paciſcendo cum illo. fol.144

43 Soluere penſionem non expeditis litteris, an ſit confidentia, uel ſimonia. fol.146

44 Num abſque incurſu confidentiæ poſſint Penſionario aſſignari prædia beneficii loco pẽſionis. 147.

45 Conuentio inter reſignantem, & reſignatarium ut ipſe reſignans poſſit percipere fructus beneficii reſignati uſque ad diem conſenſus præſtiti, an ſit confidentialis, uel ſimoniaca. fol.148

46 Tractatus illicitus ſi exprimatur Papæ in ſupplicatione, cum falſa tamen cauſa, an ex hoc tractantes ſint Confidentiarii. fol.149

47 An ſit Confidentia, uel Simonia pactum, quod alter alteri defectus non opponat in concurſu. 153

48 Donans aliquid examinatoribus pro approbatione obtinenda in concurſu, an committat confidentiam, uel ſimoniam. fol.154

49 Reſignatarius ſi donat Reſignanti poſt reſignationem, an committat confidentiam. fol.154

50 Datio ante reſignationem an ſit Confidentialis. fol.156

51 Ex mandatis correſpectiuis quando colligatur Confidentia, & diſſeritur de notabili caſu. fol.156.

52 Collatio Ordinarii cum iuramento de non reſignando, an ſit confidentialis, uel ſimoniaca. fo. 157

53 An committatur confidentia, ſi in collatione beneficij Ordinarius habuit prauam intentionem recipiendi fructus. fol.158

54 Quando Collatio ſit Confidentialis, ſi conferens aliquid dicat ei cui confert beneficium. 159

55 Habens beneficium ab Ordinario, an illud abſque incurſu pęnæ poſſit reſignare conſanguineis, vel familiaribus eiuſdem Ordinarij. fol.161

56 Inter patruum, & Nepotem, & inter duos fratres Reſignantem, & Reſignatarium non committitur confidentia ſi cohabitent ſimul. fol.161

57 Reſignatio, & collatio per confidentiam eſt nulla. fol.162

58 Confidentiarii an priuentur beneficiis, & officiis, quibus, An ipſo iure, & quomodo. fo. 162

59 Confidẽtiarii an ſint excommunicati, & qua excommunicacione. fol.167

60 Confidentiarii an teneantur reſtituere fructus, quos, quibus, quando, quomodo, & latiſſime hæc diſſeruntur. fol.167

61 Confidentiarii, & Simoniaci an ſint irregulares. fol. 171

62 Quod ſit munus Confeſſarii in abſoluẽdis Confidentiariis. fol.172

63 Confidentia, & Simonia non præſumitur. 173

64 Confidentia quomodo probatur, & an de ea debeat conſtare plene, & concludenter, & ponuntur plures caſus practicabiles. fol.175

65 Confidentia an probetur per teſtes. fol.177

66 An ad probandam confidentiam teſtes debeant eſſe omni exceptione maiores. fol.177

67 Vnicus teſtis an probet confidentiam. fol.179

68 Confidentia an probetur confeſſione. fol.180

69 Confidentia an probetur ex Epiſtola. fol.182

70 Inſtrumentis an probetur confidentia. fol.183

71 Ad probandam confidentiam, an ſufficiant coniecturę, & præſumptiones, & quomodo debeant eſſe. fol.183

72 An vnicus teſtis probet coniecturam unam poſitam per Pium V. in ſua Conſtitutione. fol.186

73 Quot coniecturæ requirantur ad probandam confidentiam. fol.[illegible]

74 Quę præſumptiones moueant Iudicem ad excludendam confidentiam. fol.188

75 Ex amicitia, & conſanguinitate an colligatur cõfidentia. fol.189

76 An admittatur probatio in contrarium contra quatuor præſumptiones poſitas per Pium V. in ſua Conſtitutione, & quomodo. fol.189

77 Et quid contra quatuor coniecturas poſitas in eadem Conſtitutione Pii V. an admittatur probatio in contrarium, & qualis. fol.191

78 In iudicio Confidentiæ an concedenda ſit remiſſoria pro examinandis teſtibus, & quandò. 193

79 Ordinarii an hodie poſſint cognoſcere cauſas confidentiales, & an ſolus Iudex Auditor deputatus in Romana Curia. fol.195

80 Quomodo procedatur in iudicio confidentiæ, quando dentur litterę pro ſumendis indiciis, fiat citatio ad comparendum perſonaliter, ſequeſtrum, ſententia condemnatoria, & abſolutoria, & ponuntur formulæ ipſarum. fol.199

81 Ponuntur verba conſtitutionum Pii IIII. & Pii V. & earum compilatio in ſeptimo Decretalim. fol.202

FINIS.

INDEX LOCVPLETISS. MATERIARVM,

Deciſionum, Quæſtionum, Memorabilium, ac Omnium, quæ continentur

IN HOC TRACTATV DE CONFIDENTIIS Excellentiſſimi, & Præclariſſ. J. C.

D. FLAMINII PARISII EPISCOPI BITONTINI,

ET NVPER IN ALMO VRBIS GYMNASIO Iuris Pontificij interpretis eminentiſſimi.

A

AARON *habebat decimam decimarum.* quæſtio.9.num.90
Abbates dicuntur prælati. q.28.n.17
Abbates ſunt Ordinarij. q.79.n.3
Abſoluere quis poſſit ab excommunicatione reſeruatu. q.7.n.78
Abſolutio danda cum non conſtat de confidentia. quæſt. 63.num.22
Abſolutio quando datur petenti. q.30.n.43
Abſolutio ex falſa cauſa non prodeſt. q.46.n.32
Abſolutio in confidentia datur in Dataria, & Pænitentiaria. q.59.n.5
Abſolutio non conceditur motu proprio. q.30.n.44
Abſolui non debet aliquis niſi fuerit attritus vel contritus. q.60.n.33.
Abſolutio quid. q.30.n.41
Abſurda tollenda. q.28.n.162.& q.34.n.32.& q.41.nu. 20.& q.49.n.15
Acceſſus, regreſſus, penſiones reſeruatæ per confidentiam & Simoniam nullæ. q.57.n.5
Accedens ad Eccleſias vt cõſequatur diſtributiones quotidianas quando peccet. q.1.n.37
Acceſſorium ſequitur naturam principalis. q.23.nu.35
Actio ad intereſſe datur ob fidem non ſeruatam. q.6.n.10
Actor debet probare quod intendit. q.64.n.2
Actore non probante reus abſoluitur. q.63.n.23
Actus agentis iudicatur ex intentione. q.28.nu.81.& qu. 41.num.10
Actus agentium non operatur vltra intentionem. q.10.n.8
Actus agentium non iudicatur vltra intentionem. qu.27. num.139
Actus attribuitur concedenti. q.40.n.44
Actus attribuitur mandanti. q.33.n.41.
Actus confidentialis nullus. q.1.n.154
Actus correſpectiui in eodem loco, & coram eiſdem perſonis. q.36.n.56
Actus fideiuſſionis eſt permiſſorius. q.37.n.4
Actus fideiuſſionis non eſt prohibitiuus. q.33.n.37
Actus interpetrari debet in bonam partem. q.64.n.17
Actus non eſt perfectus ante captã poſſeſſionẽ. q.32.n.14
Actus omnis iudicatur ex intẽtione facientis. q.26.n.21
Actus permittitur ex conſuetudine. q.38.n.10
Actus per confidentiam eſt nullus ipſo iure. q.1.n.159
Actus poteſt fieri relaxata prohibitione. q.29.n.31
Actus præſumitur factus ad inſtantiam illius in cuius vtilitatem vertitur. q.33.n.7
Actus præſumitur factus vt ſit vtilis. q.41.n.26
Actus præſumitur factus prout ius diſponit. q.63.n.5
Actus præſumitur fieri ad exequutionem diſpoſitionis præcedentis. q.36.n.37
Actus quilibet ex agentis intentione bonus vel malus iudicatur. q.20.n.38
Actus recepit interpretationẽ a conſuetudine. q.38.n.9
Actus reciproci inducunt Simoniam. q.51.n.2
Actus ſubſequens indicat animum. q.31.n.2.& q.32.n.2
Actus ſubſequens quando non retrahatur ad præcedens. q.49.nu.20
Actus vt valeat improprientur verba. q.36.n.46
Actus vt valeat receditũ a natura diſpoſitionis q.36.n.45
Ad cautelã ſemper faciẽdũ eſt aliquid plus. q.28.n.247
Adminiſtratio omnium bonorum Eccleſiaſticorum alteri non conceſſa ſpectat ad Papam. q.60.n.46
Aduocati dicuntur patroni cauſarum. q.28.n.172
Adulterium probatur præſumptionibus. q.71.n.20
Adulterium per teſtes ſingulares. q.67.n.18
Aduerbium pariter continuat. q.28.n.16
Aduerbium adiunctũ diſpoſitioni qualificat. q.49.n.10
Aequiparatorũ idẽ eſt iudiciũ. q.27.n.74.& q.28.n.82
Aequiparatorum eadem diſpoſitio. q.18.n.20
Affectus punitur etiam non ſequuto effectu. q.3.n.1
Affectus punitur in atrociſſimis. q.39.n.2
Affines an ſint propinqui. q.32.n.35
Agentes & conſentientes pari pœna puniuntur. q.22.n.5
Alienans ante delictum non videtur facere in fraudem. q.50.n.2
Alienatio facta clam fraudulenta. q.30.n.21
Alienatio facta in fauorem coniunctæ perſonæ fraudulenta. q.30.n.17

lienatio fraudulenta, quoties alienus remanſit in poſſeſſione. q.30.n.10
Alienatio in fraudem creditorum nulla. q.29.n.23
Alienatio in fraudem fiſci quæ. q.30.n.25
Alienatio in fraudem doloſa, & nulla. q.1.n.89
Alienatio maioris partis bonorum facta ante delictum præſumitur fraudolenta. q.30.n.4
Alienatio modico tempore ante delictum præſumitur fraudolenta. q.50.n.4
Alienatio omnium bonorum facta ante delictum præſumitur fraudolenta. q.30.n.3
Alienatio poſt delictum eſt nulla. q.30.n.7
Allegauti incumbit onus probandi. q.18.n.3
Amicitia eſt magna fraternitas. q.20.n.20
Amicitia, & coniunctio reſignantis & reſignatarij non probat confidentiam. q.75.n.2
Animus colligitur ex ſequentibus. q.30.n.2
Animus declaratur ex facto. q.34.n.8
Animus ex quibus modis probatur. q.1.n.175
Animus directe probari non poteſt. q.1.n.173
Animus hominis inviſibilis. q.1.n.172
Animus in delicto reſpicitur. q.35.n.64
Animus probatur coniecturis. q.1.n.174
Animus Deo notus. q.34.n.6
Anuens capite cenſetur conſentire. q.28.n.129
Annata cur fuit inſtituta. q.9.n.58
Annata de penſione ſoluitur. q.23.n.8
Annata ex quibus rationibus ſubſtineatur. q.9.n.57
Annatæ ſoluuntur in vrbe. q.60.n.43
Annata ſoluitur pro penſione. q.9.n.56
Annatæ vſus an ſit antiquiſſimus. q.9.n.61
Annullatio actus pœna. q.13.n.15
Antiquum probatur per verba enunciatiua. q.28.n.225
Antiquum probatur per famam. q.28.n.226
Antiquum probatur per coniecturas. q.28.n.224
Antiquum quod dicitur. q.28.n.227
Antiquiſſima poſſeſſio habetur loco tituli. q.28.n.203
Appellatio extinguitur renunciatione. q.28.n.57
A prioribus ſumitur declaratio. q.26.n.16
Approbatus in concurſu acquirit ius. q.48.n.3
Arbitrium Iudicis non cadit vbi habemus regulas certas. q.7.n.67
Archidiaconus non poteſt recipere aliquid per inueſtituram. q.38.n.38
Argumentum affirmatiue quando valeat. q.1.n.165
Argumentum a maiori validiſſimum eſt. q.29.n.53
Argumentum a maioritate rationis fortiſſimū. q.20.n.4
Argumentum a maiori procedit etiam in materia odioſa. q.20.n.5
Argumentum a maiori procedit etiam in correctorijs. q.20.num.6
Argumentum a præcedentibus vel ſequentibus validum. q.27.n.3.
Argumentum a veriſimili validum. q.29.n.24. & qu.32. num.31
Argumentum ab Etymologia validum. q.26.n.8
Argumentum ab abſurdo validum. q.26.n.20
Argumentum bonum a diffinitione. q.27.n.46
Argumentum de conſuetudine ad priuilegium valet. q.38. num.17
Argumentum de foro exteriori ad Interiorem non valet. q.14.n.26
Argumentum ex proœmio valet. q.27.n.160
Argumentum quid ſit. q.71.n.38. & q.64.n.10
Argumentum ſumitur ex prius poſitis. q.71.n.30
Argumentum valet de toto ad partem. q.28.n.106
A Simonia non excuſatur narrans falſam cauſam pro obtinenda conceſſione Papæ. q.40.n.54
A ſtylo non eſt recedendum. q.40.n.33
Aſſaſſinus etiam ex promiſſione. q.66.n.23
Aſſaſſinus punitus etiam ſi non perfecerit. q.39.n.3
Aſſaſſinium perpetratur ex promiſſione. q.27.n.159
Aſſaſſinus dicitur ex promiſſione & datione. q.32.n.49
Attendi debet quod principaliter agitur. q.42.n.20
Attenditur quod principaliter agitur. q.41.n.18
Auaritia eſt prohibita omni lege. q.22.n.17
Auaritia accedit vitio. q.1.n.2
Audacia coercetur per leges. q.1.n.4
Audacia ſumitur in malam partem. q.1.n.3
Auctoritas Papæ facit ceſſare vitium confidentiæ. q.31. num.36
Auctoritas Papæ tollit Simoniam prohibitam. q.40.n.43
Auctoritas Papæ etiam ſi ſubſequatur excuſat. q.40.n.11
Auctoritas ſuperioris in actu cenſetur præſeruata. q.40. num.48
Authentica documenta quæ dicuntur. q.28.n.229
Auditor Cameræ eſt ordinarius. q.79.n.4
Auditorium Rotæ abſtinuit a Iudicio cōfidētiæ. q.5.n.12
Auxilium a gratia nulla fruſtra expectatur. q.46.n.45

B

Beneficia abſque pactione. q.40.n.37
Beneficia abſque diminutione danda. q.40.n.36
Beneficium acceptans obligatur ad onera. q.29.n.15
Beneficium acceptans quando poſſit variare. q.35.n.17
Beneficium acquiritur cum labore. q.30.n.6
Beneficium alterius multis modis pōt impetrari. q.9.n.13
Beneficium amittitur per homicidium. q.9.n.30
Beneficia appellantur pluribus modis. q.15.n.8
Beneficia confidentiarij ſunt reſeruata ſedi Apoſtolicæ. q.58.n.41. & n.66
Beneficia conuentualia dantur religioſis. q.16.n.19
Beneficia conferens aliquibus cum pacto diſponendi ae illis vel fructibus eſt confidentia. q.28.n.1
Beneficia conferenda. q.1.n.32
Beneficium conferens intentione praua non committit cōfidentiam. q.26.n.30
Beneficia coram ordinarijs renunciantur ſimpliciter. q.26.num.32.
Beneficia cum vacant ipſo iure poteſt deueniri ad collationem electionem, & pręſentationem. q.58.n.18
Beneficium curatum cogit ad reſidentiam. q.54.n.6
Beneficium Eccleſiaſticum quomodo cognoſcatur. q.17. num.4
Beneficia data per confidentiam vacant. q.58.n.2
Beneficium datur propter diuinum officium. q.17.n.12
Beneficium debet interpetrari late. q.28.n.44
Beneficia debent conferri integra. q.28.n.122
Beneficia debent dari gratis, & ſimpliciter. q.1.n.55
Beneficia debent pure reſignari. q.27.n.7
Beneficia debent dari abſque conditione. q.27.n.8
Beneficium debet eſſe perpetuum. q.26.n.51
Beneficia debent conferri Idoneis. q.8.n.7
Beneficia indigni ſperare non debent. q.1.n.26. & 33
Beneficium denuo accipiens poſt abſolutionem a crimine præſumitur fraudulenter ceſſiſſe. q.30.n.1
Beneficij diſpoſitio ex conuentione prohibetur. q.36.n.48
Beneficia electiua quæ. q.28.n.262
Beneficium eſt beneuola actio. q.26.n.50. & q.28.n.42
Beneficium eſt perpetuum. q.17.n.10
Beneficium eſt ſpirituale. q.23.n.33
Beneficium eſt verbum generale. q.28.n.38. & q.32.n.35
Beneficia exprimuntur minus quam valent. q.40.n.5

INDEX.

Beneficiam habent tenetur ſoluere penſionem. q.29.n.14
Beneficium habens ex Simonia commiſſa per alium habet titulum coloratum. q.21.n.38
Beneficia habentes non poßunt eſſe procuratores, & Aduocati. q.9.n.31
Beneficia indigni poſſunt a quocũque impetrari. q.9.n.44
Beneficia manualia non ſunt perpetua. q.16.n.2
Benẽficiorum manualium iudicium vt de perpetuis. quæ. 16.num.25
Beneficiorum magna multitudo non poteſt retineri. q.9. num.65
Beneficii natura non mutatur ex dignitate. q.28.n.39
Beneficium non poteſt conferri niſi clerico. q.17.n.7
Beneficium non poteſt reſignari ſub conditione mortis. q.27.num.6
Bneficia non debent diuidi. q.24.n.2
Bneficia non debent dari per ſucceſſionem. q.8.n.9
Bneficia non poſſunt haberi a meris laicis. q.9.n.67
Bneficia ob crimen hæreſis ſunt reſeruata. q.7.n.86
Bneficum vacat per contractum matrimonii. q.9.n.6
Beneficum poteſt conferri ſtatim facta reſignatione libera. q.35.n.58
Beneficium Principis latiſſime interpetratur. q.26.n.41
Beneficia plura incompatibilia vni perſonæ dari non debent. q.8.nu.10
Beneficiorum pluralitas ex ambitione. q.27.n.11
Beneficia quare ſpiritualia. q.18.n.5
Beneficia quædam ſunt quæ appellantur officia. q.27.n.16
Beneficia quiſque reſignare poteſt. q.52.n.2
Beneficia recepta in confidentiam ſunt reſeruata S. Apoſtolicæ. q.7.n.79
Beneficium recipiens cum pacto retrocedendi committit confidentiam. q.27.n.58
Beneficium recipiens animo illud dimittendi committit confidentiam. q.26.n.29
Beneficiorum redditus fuerunt inſtituti propter ſpiritualia. q.24.n.1
Beneficia reſignata coram Ordinariis non poßunt conferri familiaribus. q.28.n.89
Beneficium renunciatur per militiam. q.9.n.25
Beneficia ſecularia dantur in perpetuum. q.18.n.2
Beneficia ſimplicia non requirunt reſidentiam. q.9.n.21
Beneficii ſub titulo includantur annexa. q.33.n.34
Beneficia ſunt conferenda ſine diminutione. q.52.n.9
Beneficia ſui natura ſunt perpetua. q.16.n.3
Beneficium ſuum quiſque poteſt reſignare. q.51.n.15
Beneficiarij tenentur dicere officium. q.9.n.48
Beneficiatus tenetur ad reparationem Eccleſiæ. q.45.n.7
Beneficium vacat per reſignationem. q.27.n.82
Beneficia vacant facta profeſſione. q.23.n.12
Beneficium vacat per permutationem. q.15.n.9
Beneficium verbum latiſſime accipitur. q.31.n.5
Beneficiatus debet habere fructus beneficij q.34.n.2
Beneficiatus quomodo ſit Dominus. q.34.n.4
Beneficiarius æquiparatur Vſufructuario q.35.n.59
Beneficiatus habet ius in re. q.34.n.3
Beneficiatus non poteſt effici miles. q.9.n.24
Beneficiatus non poteſt diſponere de fructibus beneficij pro re profana. q.32.n.56
Beneficiatus non poteſt diſponere de fructibus beneficij pro re illicita. q.32.n.55
Beneficiatus peccat mortifere diſponens de fructibus beneficij pro re illicita vel profana. q.32.n.57
Beneficiario per collationem competit omne ius. q.1.n.96
Beneficiatus poteſt expendere fructus beneficiorum conſeruando patrimonium. q.32.n.52
Beneficiatus poteſt libere diſponere de fructibus beneficij. q.49.n.7
Beneficiatus quando tenetur ad reſtitutionem. q.32.n.58
Beneficiarius tenetur reaptare agros, & dom'. q.35.n.40
Benefacienti eſt benefaciẽdum. q.26.n.34. & q.28.n.152
Beneplacitum non obtentum non excuſat. q.40.n.59
Boni perduntur ſi ignoſcatur malis. q.7.n.34
Bonum eſt in tractatu remittere negocium ſanctiſſimo. q.40.num.45
Bullæ hodie debent expediri. q.43.nu.12
Bulla facit probationem probatam. q.63.n.7
Bulla facit manifeſtum. q.63.n.8

C

CAnon quid. q.7.n.9
Canones odio habent hæreditariam ſucceſſionem. q.28.n.16
Canonicatus quem ordinem requirant. q.9.n.17
Canonicatus requirit reſidentiam. q.54.n.7
C.per tuas el 3.de Simon.verba & ſenſus. q.1.n.93
Capitula conclauis non ſunt Simoniaca. q.38.n.45
Cardinali creditur. q.31.n.37
Cardinales non includuntur in lege generali. q.27.n.29
Caſus non expreſſus non includitur in lege. q.33.n.13. & q.55.num.5
Caſus omiſſus relinquitur diſpoſitioni iuris. q.54.n.14
Caſus qualificatus nõ cõprehenditur ſub ſimplici. q.25.3
Cathedralis nomine an veniat Metropolitana. q.15.n.7
Cathedralis eccleſia dicitur epiſcopalis. q.15.n.3
Cathedralis eccleſia cur vocatur. q.15.n.4
Cauſa confidentiaria vt plurimum ſolent in vrbe tractari. q.79.n.47
Cauſa confidentiæ eſt profana. q.78.n.9
Cauſa declarat quod factum eſt. q.27.n.66
Cauſa etiam iniuſta excuſat a pœna doli. q.46.n.13
Cauſa etiam iniuſta excuſat etiam a mulcta. q.46.n.14
Cauſa etiam iniuſta excuſat a mora. q.46.n.15
Cauſa etiam beſtialis excuſat a delicto. q.27.n.112
Cauſæ ex quibus non defertur a clericis habitus. q.9.n.23
Cauſa excludit delictum. q.27.n.126
Cauſæ ex quibus committitur confidentia. q.9.n.1
Cã excludit delictũ, & præſumptionẽ ipſius. q.27.n.110
Cauſa facti in delictis attenditur. q.9.n.71
Cauſa falſa expreſſa nocet. q.27.n.65
Cauſa finalis, & cauſa impulſiua æquiparantur in ſubreptione. q.46.n.38
Cauſa in primis in delictis inſpicienda. q.27.n.133
Cauſa in primis ſpectanda. q.7.n.42. & q.9.n.60
Cauſa indicat quid actum ſit. q.49.n.4
Cauſa iuſta excuſat a dolo. q.27.n.111
Cauſa oſtendit quod factum eſt. q.36.n.54
Cauſa præſumitur vt excludatur delictum. q.53.n.12
Cauſa principalis quæ. q.36.n.52. & q.37.n.23. & q.14. n.30. & 33.n.15
Cauſa probanda vt excuſet. q.46.n.48
Cauſa qua Pius v. reſeruauit cãs confidẽtiales. q.79.n.9
Cauſa qualibet excuſat a dolo. q.63.n.15
Cauſa quæ. q.46.n.39. & n.40
Cauſa ſignificat quid actum ſit. q.11.n.52
Cauſa ſuperueniens concedit, quod prius erat prohibitũ. q.34.nu.58.
Certa ſcientia probatur coniecturis. q.40.n.23
Ceſſio vigore concordiæ quando ſimoniaca. q.40.n.60
Charitatiuum de penſione ſoluitur. q.23.n.9
Circuitus collationum quomodo intelligatur. q.27.n.59
Circuitus cum effectu conſiderandus. q.27.n.67
Circuitus ſunt vitandi. q.27.n.53
Citatio præſumitur facta ad inſtantiam partis. q.33.n.8
Clauſula generalis refertur ad omnia. q.7.n.74

Clauſula in fine poſita rrfertar ad omnia. q.20.n.33
Clauſula in fine poſita refertur ad precedētia. q.58.n.47
Clauſula non obſtantibus quid importet. q.58.nu.25
Clauſula, non obſtantibus, in iure nouo, qaando nō ſit neceſſaria. q.7.n.103
Clauſula quouis modo an comprcheadat reſeruationem. q.7.nu.84
Clauſula quouis modo an comprehendat reſeruationem ex confidentia. q.7.na.82
Clauſula quouis modo interpretatar de modis ſimilibus. q.7.n.83.
Clauſula, quoram tenores, qaid operetur. q.7.n.105
Clauſula refertur ad omnia capita. q.28.n.114
Clericorum armaſunt orationes. q.9.n.26
Clerici debent verſari in vita coatemplatiua. q.9.n.36
Clerici debeat arceri a Iudicio. q.9.n.38
Clerici efficiuntur irregulares ſi ex patrocinio præſtito ſequatur mors. q.9.n.39
Clericis licet ſeruire eccleſiis ob ſpem babendi digaitates. q.1.n.34
Clerici noa debent ſe immiſcere negocijs ſæcularibus. q.9.num.32
Clerici non debent verſari ia offenſionē proximi. q.9.n.40
Clerici non poſſuat habere officia Ciaitatis. q.9.na.35
Clerici noa poſſunt gerere vices Principis. q.9.a.37
Clericus nullo modo poteſt interuenire ia bello. q.9.n.27
Clericus omittens dicere officium teuetur reſtituere fructus. q.9.n.50
Clerici, quando per homicidium efficiaatar irregulares. q.9.num.29
Clericus poteſt fideiabere. q.37.n.6
Clericas poteſt effici irregalaris tam ſi interueniat in Iudicio pro Actore, quam pro Reo. q.9.n.41
Clericas poteſt licite accedere ad officia propter diſtributioaes. q.37.n.16
Clerici ſpe maioris commodi ſuat inuitandi ad ſeruiendū eccleſiis. q.1.nu.35
Collatio beneficij an poſſit competere laico. q.17.a.5
Collatio beneficij debet fieri libere. q.28.a.4
Collatio cam promiſſione reparandi eccleſiam non eſt ſimoniaca. q.45.a.6
Collatio debet eſſe libera. q.45.n.12
Collatio debet eſſe abſque pactione. q.16.na.34
Collatio eſt donatio. q.34.a.52
Collatio facta ſimoniaco aa teneat. q.61.n.5
Collatio facta homicida eſt nulla. q.61.n.19
Collatio facta irregulari eſt nulla. q.61.n.6
Collatio facta ab ordinario recipiendo iuramentum a collatario, qaod non reſignabit an ſit confideatialis. q.52.num.1.& nu.6
Collatio facta inhabilibus eſt nulla. q.58.n.49
Collatio facta a Cardinali familiari, cui dixit vt illud reſignaret cam penſione an ſit confidentia. q.54.nu.1.& aum.4.
Collatio, quod ias tribuat. q.35.a.10.
Collatio ſimoniaca nulla. q.1.n.153
Collator defendens litem beneficij collati, & expendens non committit confidentiam. q.53.n.11
Collator habeas prauam intentionem exigendi fructas, et poſtea ſi illos conſequatur ex donatione collatarij non committit confidentiam. q.53.n.10
Collator paciſcens aliquid cum eo cui confert beaeficiū committit ſimoaiam. q.28.nu.9
Collator noa poteſt paciſcere cum collatario. q.52.n.4.
Collator non poteſt recipere fructus beneficii collati. qa.53.num.2
Collator non eſt dominus beneficiorum ſed diſpenſator. q.28.num.10
Collator non poteſt aliquid ſibi retinere ex fructibus beneficioram. q.38.n.30
Collatores Inferiores Papa non poſſunt conferre ad tempus. q.18.n.4
Colluſio non præſumitur ex amicitia. q.75.n.7
Commiſſio cauſæ vltra dietam abſqae derogatione eſt nulla. q.7.n.93
Cōmittentes confidentiam ante Pium IIII. nam ſublicia̅tur pœnis conſtitutionis eiuſdem Pii. q.12.n.1.& a.7
Commenda conceſſa non habeati ætatē aulla. q.46.a.41
Commodum non datar ſine oaere. q.9.n.51
Commune pluribus omnibus competit. q.27.n.69
Compilatio huius Conſtitutionis in ſettimo libro Decretalium. q.81.n.5
Compoſitio qaid eſt. q.60.n.36
Compulſoriales dantur ad probandum attentata. qu.79.aam.16
Conatus de generali conſuetudine nō panitur. q.39.n.5
Coaceſſio Principis non operatur in caſa vitioſo & doloſo. q.46.n.26
Concilium Tridentinum quam pœnam innouet coatraordinatos abſque titulo. q.1.n.107
Concilio generali non cenſetur derogatum niſi expreſſe dicatar. q.7.n.96
Concilium Viennenſe, quo tempore fuit celebrātum. qu.9.nam.62.
Concilium Tridentinum habet decretum irritans. q.38.nam.26
Concluſio dicitur coatractas & actus. q.39.nu.9
Concluſio attenditur, & noa tractatus. q.39.n.8
Condemnatio non poteſt ſequi ex præſumptionibus etiā indubitatis. q.71.n.43
Conditio eſt difficilis probationis. q.28.n.65
Conditio facta inter Patroaum, & præſentatam inducit confidentiam. q.28.n.189
Conditio fit per dictionem ſi & cum. q.28.n.50
Cōditio in collatione aulla poteſt interuenire. q.28.a.97
Conditio aon præſumitur. q.28.n.62
Conditio prohibetur in beneficialibus. q.1.n.67
Coaditio, quæ tacite ineſt aon vitiat. q.45.n.14
Conditiones quæcunque improbantur. q.27.n.115
Conditio ſuſpendit actum. q.28.n.49
Conductores non poſſunt cogi ſoluere priuatis ipſo iure q.58.n.20.
Conferens beneficium cum pacto diſponendi de fructibus committit confideatiam. q.28.a.95
Confeſſio admittitur contra præſumptionem Iuris, & de Iure. q.76.n.26
Confeſſio eſt vera, & propria probatio. q.68.n.2
Cōfeſſio facta in vno Iudicio an probet in alio. q.68.n.13
Confeſſio in iudicio eſt illa, quæ præiudicat. q.68.n.14
Confeſſio maior probatio, quam per teſtes. q.68.nu.3
Confeſſio probat contra confitentem. q.68.n.12
Confeſſio reſignantis poſt reſignationem an aoceat Reſignatario. q.68.n.11.& n.21
Coafeſſio ſuperat omnes probationes. q.68.a.5
Confeſſio ſuperat coniecturas. q.68.a.8
Confeſſio Validior probatio, quam per teſtes. q.68.n.4
Confeſſio vnius partis in materia confidentiæ an poſſit diuidi. q.68.a.16
Confeſſarii non debent abſoluere confidentiarios niſi facta reſtitutione. q.60.n.31
Confeſſarii peccant ſi abſoluant ante reſtitutionem. q.60.aam.32.
Confeſſarii Regam quid debeant facere. q.62.n.3
Confeſſarius quis non abſoluit a reſeruatis. q.59.a.4

Confidentia

INDEX.

Confidentia abſque pacto non eſt punibilis. q.24.n.5
Confidentia actus illicitus. q.5.n. . & q.4.n.14
Confidentia aliquando accipitur pro fiducia. q.1.n.6
Confidentia aliquando accipitur pro audacia. q.1.n.1
Confidentia an cõmittatur abſque pacto.q. 26.n.2.et n.4
Confidentia an committatur inter patruum reſignantem, & nepotem reſignatarium q.56.n.1.& n.6
Confidentia an colligatur ex mutuo facto in reſignatione. q.36.n.39
Confidentia an ſit ſolutio facta vigore conſuetudinis ſtatuti conſtitutionis. q.38.n.1.& n.22
Confidentia annullat actum. q.7.n.89
Confidentia ante Pium 4.non erat punibilis. q.5.n.9
Confidentia ante Pium 4.tollerabatur. q.5.n.10
Confidentia an colligatur ex reſignationibus reciprocis factis inuicem filiis. q.51.n.1.& n.13
Confidentia beneficialis illicita quæ. q.1.n.23
Confidentia beneficialis illicita duplex. q.1.n.24
Confidẽtia beneficialis duplex illicita,& licita.q.1.n.19
Confidentia beneficialis licita quæ. q.1.n.20
Confidentia cadit in manualibus ſecularibus. q.18.n.14
Confidentia ceſſat per ſcientiam Papæ. q.27.n.172
Confidentia conſtat per probationes. q.64.n.4
Confidentiam committit procurans vt tertius conſentiat & promittens illum releuare. q.42.n.11
Confidentiam committit faciens conferre alicui beneficium,& poſtea percipiens fructus. q.34.n.1
Confidentiam committit reſignans ſine fructus dentur reſignanti,ſine aliis. q.27.n.99
Confidentiam committere videtur obtinens ex cauſa falſa conceſſionem pacti confidentialis. q.46.n.19
Confidentia cõmittitur etiam ex pacto tacito. q.36.n.31
Confidentia committitur etiam in manualibus regularibus. q.16.n.11
Confidentia cõmittitur ſuper omnib.beneficiis. q.15.n.1
Confidentia committitur inter eligentem, & electum.q. 28.num.265
Confidentiam committentes pro maioribus an ipſi teneãtur. q.20.n.28
Confidentiam committentes priuantur beneficiis.q. 58. num.1.
Confidentię crimen depoſitum. q.1.n.83
Confidentia crimen ſimoniæ. q.4.n. 9.& q.8.n.1
Confidentia cur dicta. q.2.n.7
Confidentia delictum grauiſſimum. q.58.n.4
Confidentia differt a ſimonia. q.1.n.111
Confidentia eſt delictum. q.63.n.2
Confidentia eſt ſpecies ſimoniæ.q.1.nu.45.& 156.& qu. 39.n.5.& q.71.n.3.& q.70.n.2
Confidentia eſt crimen ſimonię.q.16.n.13.& q.26.n.6
Confidentia eſt ſimonia quia prohibita. q.18.n.10
Confidentia eſt ſimonia conuentionalis.q.8.n.2. & q.68. n.6.& q.58.n.3
Confidentia & fiduciæ differentia. q.1.n.15
Confidetnia eſt ſimilis fiduciariæ venditioni. q.1.n.70
Confidentia & ſimonia ſolent cõmitti occulte.q.66.n.11
Confidentia eſt de his,quæ ſecrete fiunt. q.71.n.14
Confidentia ex pacto etiam tacito colligitur. q.52.n.3
Confidentiæ generalis diffinitio. q.1.n.10
Confidentia habet locum in omnibus beneficiis.q.7.n.44
Confidentia habet locum ſiue collatio fiat per Papam ſiue per ordinarium. q.7.n.46
Confidentia in fide poſita eſt. q.1.n.7
Confidentiam ignoranter committens tenetur reſtituere fructus. q.21.n.50
Confidentia illicita non ſimoniaca quæ. q.1.n.27
Confidentia inordinata quæ. q.1.n.25
Confidentia inter reſignantem,& reſignatariũ. q.1.n.58
Confidentia in dubio non præſumitur. q.63.n.1
Confidentiis in,multa ſingularia. q.13.n.13
Confidentia in vacatione per obitum,& per reſignationem. q.7.n.49
Confidentia in quo differat a ſimonia conuentionali.qu. 1.nu.156
Confidentia iure humano eſt illicita. q.12.n.9
Confidentiam non committit donans aliquid examinatoribus pro approbatione. q.48.n.1
Confidentia non committitur ex facto permiſſo.q.35.numero 55
confidentia non committitur ſuper pacto quod ineſt a Iure. q.45.n.2
confidentia non colligitur in reſignatione ex fideiuſſione. q.37.nu.1
confidentia non cõmittitur,niſi in re ſpirituali. q.44.n.7
confidentia non cadit in minimis. q.27.n.95
confidentia non eſt aſſignare poſſeſſiones loco penſionis. q.43.nu.5
confidentiam non inducit quælibet intentio,ſed ea, quæ eſt nota alteri. q.58.n.7. q.53, n.° 7.
confidentia non prohibetur iure diuino. q.3.n.1
confidentia nulla committitur ex mutuo facto ante reſignationem. q.36.n.1
confidentiæ origo mala. q.5.n.1
confidentiæ origo illicita,& reprobata.q.2.n.1.& q. 4. num.2
confidentia pernicies,& corruptela. q.4.n.13
confidentiam per ignorantiam committentes puniuntur pœnis impoſitis in Conſtitutione Pij iiij.& Pij v.qu. 21.num.29
confidentia præſumitur in Reſignatione ſi Reſignatarius conſtituat reſignantem procuratorem vel conſanguineos. q.32.n.1
confidentiæ preſumptio non oritur ex fideiuſſione. q. 34. num.31
confidentia probatur per coniecturas,& ſigna.q.71.n.1
confidentia probatur confeſſione partium. q.68.n.1
confidentia probatur Inſtrumentis. q.70.n.1
confidentia probatur per epiſtolas. q.69.n.2
confidentia probatur per teſtes. q.65.n.1
cõfidentia probatur per teſtes ſocios criminis.q.66.n.20
confidentia prohibita eſt iure communi. q.4.n.1
confidentiæ prohibitionem ignorantes non excuſantur.q. 21.num.1
confidentia promittere penſionem pro collatione vel præſentatione. q.27.n.147
confidentiæ puniuntur ob bonum publicum. q.16.n.22
confidentia quando in reſignatione ſit pactum,vt Reſignatarius reſtituat illud beneficium. q.27.n.5
confidentia quare prohibita. q.16.n.14.& q.25.n.7
confidentia,quare antiquo tempore tolerabatur. q.6.n.1
confidentia quid ſit. q.26.n.7
confidentia ſpecies ſimoniæ. q.5.n.6.& q. 17.n.15
confidentia ſimoniaca quia prohibita. q.3.n. 10
confidentia ſine pacto non committitur.q.54.num. 8.& quæſt.27
confidentia ſolet committi inter potẽtes viros.q.79.n.16
confidentia vbique eſt prohibita. q.11.n.1
confidentia vera non oritur ex coniectura huius quæſtionis. q.33.n.43
confidentiario an debeat a confeſſario imponi onus monendi ſocium ſceleris. q.62.n.1.& n.6
confidentiarij an ſint irregulares. q.61.n.1.& n.9
confidentiarius an priuetur alijs beneficijs obtentis. qu. 58.nu.26

con-

Confidentiarij an ſint priuati ipſo iure.q.58.n.7. & n.10
Confidentiarij ante Pium quartum non ſubijciebãtur pœnis ſimoniæ conuentionalis. q.5.n.40
Confidentiarij appellantur fures. q.60.n.11
Confidentiarij cogebantur reſtituere beneficia. q.2.n.12
Confidẽtiarius eſt excommunicatus ipſo iure. q.1.n.152
Confidentiarius eſt priuatus ipſo iure. q.21.n.39
Confidentiarius excommunicatur. q.58.n.14.
Confidentiarij fructus ſpectant ad Cam.Apoſt.q.60.n.35
Confidentiarius in foro conſcientiæ obligatur dimittere beneficium. q.58.n.15
confidentiarius non poteſt reſignare,& permutare.quæ.58.num.17
confidentiarius non poteſt tenere beneficia. q.58.n.22
confidentiarij nõ poſſunt impetrare beneficia.q.58.n.54
confidentiariis non poſſunt dari beneficia. q.58.n.45
confidentiarius nullum ius quærit in beneficio acquiſito per confidentiam. q.58.n.25
confidentiarius priuatur beneficiis obtentis ipſo iure.qu.53.num.31
confidentiarii priuantur etiam fructibus beneficiorum.q.58.num.65.
confidentiarii priuantur officiis Rom.Curiæ. q.58.nu.62
confidentiarius priuatur in futurum. q.61.n.10
confidentiarii priuantur etiam reſeruationibus fructuũ.q.58.nu.60
confidentiarii priuantur etiam penſionibus. q.58.n.57
confidentiarij tenentur reſtituere fructus perceptos. qu.60.num.1
confidentiarii tenentur reſtituere fructus a prima die receptionis beneficii. q.60.nu.19
confidentiarii tenentur ad fructus, qui potuiſſent a diligenti percipi. q.60.n.17
confidentiarii ſunt excommunicati. q.59.n.1
confidentiarii ſunt excommunicati ipſo iure. q.59.n.3
confidentiarii ſunt inhabiles ad beneficia in futurum.qu.58.num.43
confirmatio Papæ corroborat ius. q.38.n.4
confirmatio ex certa ſciẽtia cum refertur tenor.q.7.n.26
confitenti creditur de omnibus. q.14.n.18
coniecturæ an concludant pluſquam teſtes ſingulares.q.21.num.72
coniecturæ confidentiæ an obligent in foro conſcientiæ.q.14.num.9
coniectura conlicit & colligit. q.71.n.31
coniecturæ ceſſant vbi eſt veritas. q.32.n.19
coniecturę duæ conſtituunt veram probationẽ.q.73.n.5.
coniectura,& præſumptio an differant. q.7.n.52
coniectura etiam eſt præſumptio. q.77.n.4
coniecturæ euidentes conuincunt reum. q.72.n.4
coniectura fortior tollit minus fortem. 77.n.23
coniectura habet locum etiam in materia correctoria.q.77.num.7
coniectura huius quæſtionis non inducit veram confidẽtiam. q.32.n.69
coniecturæ in confidentiis ſufficiunt. q.55.n.3
coniecturæ in ſimonia debent plene probari. q.72.n.2
coniecturæ iuris verſantur circa rem dubiam. q.77.n.10
coniectura legis non eſt veritas. q.77.n.16
coniectura legis eſt liquidiſſima probatio. q.77.n.1
coniectura legis probat delictum. q.77.n.6
coniectura mali fit ex ſolitis. q.35.n.78
coniecturis non eſt opus in claris. q.64.n.8
coniecturæ probantur per duos teſtes conteſtes.q.71.n.1.& num.5
coniecturis probantur,quæ fiunt occulte. q.35.n.73
coniecturis probantur omnia quæ fiunt dolo.q.71.nu.11
coniecturis probantur, quæ ſunt difficilis probationis.q.71.num.16
coniecturę quare ſic dicantur. q.71.n.29
coniecturis quando egemus. q.7.nu.54
coniecturæ quæ probent fraudem. q.40.n.58
coniectura quęlibet probanda per duos teſtes. q.67.n.21
coniectura quid ſit. q.71.n.30
coniecturæ ſtatuunt aliquid. q.32.n.6
coniecturæ ſunt poſitæ arbitrio Iudicis. 46.n.42
coniectura ſumitur ex cauſa. q.71.n.51
coniecturæ ſufficiunt cum aliquid ſecrete ſolet tractari.q.71.num.5
coniecturæ ſufficiunt in ſtatuto requirente probationem apertiſſimam. q.73.n.15
coniectura vna non ſufficit in ſimonia. q.73.n.3
coniectura vna confidentiæ non ſufficit ad condemnandum. q.7.n.65
coniectura vna excludit aliam. q.63.n.20
coniunctus præſumitur ſcire facta coniuncti. q.30.n.18
connexorum idem iudicium. q.27.n.43
conſcientia ad terminos Iuris naturalis,& gentium reducitur. q.14.n.24
conſcientia eſt ſcientia cordis. q.14.n.14
conſcientia idem quod Iuſtitia. q.14.n.13
conſcientia non ligat quos natura non obligat.q.14.n.23
conſcientia ſoli Deo patet. q.14.n.17
conſenſus ex verbis colligitur. q.28.n.128
conſenſu; præſtitu non datur pœnitentia. q.35.n.26
conſentiens quando dicatur a principio committere.q.20 num.29
conſilium in dubio præſumitur bonum. q.54.n.12
conſilium non obligat. q.54.n.10
conſilium quando ſit punibile. q.54.n.12
conſpiratio probatur Inſtrumentis. q.69.n.8
conſtituens Procuratorem collatorem ad percipiendum fructus ex hoc non præſumitur confidentia.q.32.n.17
conſtitutioni conciliari non derogatur de facili.q.7.n.98
conſtitutiones contra confidentiarios obligant in foro cõſcientiæ. q.14.n.1
conſt.Bonif.8.de vna dieta vbi habetur. q.7.n.91
conſtitutio de publicando comprehendit regularia.q.16.num.23
conſtitutiones de confidentijs ſunt odioſæ. q.13.n.10
conſtitutio de confidentijs eſt pœnalis. q.36.nu.41
conſtitutio eſt lex generalis. q.11.nu.2
conſtitutio etiam dicitur canon. q.7.n.14
conſtitutio exorbitans reſtringenda. q.27.n.97
conſtitutio Pauli ii.Cum deteſtabile,loquitur de reali.q.58.num.9
conſtitutio Greg.xiii.de datis non habet locum in verbis generalibus. q.28.n.159
conſtitutio ligat omnem creaturam. q.11.n.11
conſtitutio indubitata,quæ. q.7.n.17
conſtitutio lata fauore animarum ligat omnes. q.20.n.9
conſtitutio non extenditur ad præterita reſpectu pœnæ.q.21.num.27
conſtitutio non poteſt reſpicere præterita deciſa.qu.12.num.11
conſtitutio odioſa reſtringitur. q.23.n.16
conſtitutio omnes ligat. q.11.n.3
conſtitutio Pii iiii.& Pii v.In permutatione beneficii an habeat locum. q.25.n.1.& n.6
conſtitutio Pii iiii.contra confidentiarios eſt vſu recepta. q.29.n.3
conſtitutio Pii iiii.de confidentiis comprehendit præterita. q.28.n.37
conſtitutio Pii iiii.non comprehendit confidentiam perfectam

ſectam ante promulgationem ipſius conſtitutionis. qu. 12.n.8
Conſtitutiones Pij iiij. & Pij v. de confidentijs, non loquuntur de confidentia non ſimoniaca. q. 1.n.44
Conſtitutiones Pij iiij. & Pij v. ſuper confidentijs, illicitas tantum comprehendunt. q.10.n.1
Conſtitutionis Pij iiij. verba ſuper cõfidentijs. q.81.n.1
Conſtitutionis Pij v. verba ſuper confidentijs. q.81.n.3
Conſtitutio Pij v. ſuper confidentijs quare. q.7.n.19
Conſtitutio Pij v. de confidentijs eſt ampliatiua ad conſtitutionem Pij iiij. q.7.n.6
Conſtitutio Pij v. & Pij iiij de confidentijs tollit conſuetudinem. q.38.n.24
Conſtitutio Pii v. 58. probibet directe & per circuitum. q.27.n.56
Conſtitutio Pii v. non prohibet opera charitatis. q.37.nu. 14. & q.33.n.33
Conſtitutio pœnalis reſtringenda. q.25.n.2
Conſtitutio quæ. q.7.n.8
Conſuetudo appellatur ius non ſcriptum. q.38.n.7
Conſuetudo contra canones valet. q.38.n.20
Conſuetudo de dando candelas de cera alba valet. qu. 38. num.21
Conſuetudo de præſtandis vſuris improbatur. q.5.n.34
Conſuetudo, & priuilegium æquiparantur. q.5.n.48
Conſuetudo etiam in delictis attendenda. q.5.n.17
Conſuetudo excuſat a pœna, & a peccato. q.38.n.12
Conſuetudo excuſat a pœna. q.5.n.15
Conſuetudo fortius procedit cum ſcientia ſuperioris. q.5. num.46
Conſuetudo in fraudem legis mala. q.5.n.38
Conſuetudo irrationabilis eſt corruptela. q.5.n.32
Conſuetudo immemorabilis habet vim priuilegii. qu.38. num.13
Conſuetudo loci ſemper attenditur. q.38.n.8
Conſuetudo mala non excuſat a peccato. q.5.n.28
Conſuetudo non excuſat a reſtitutione. q.5.n.30
Conſuetudo non excuſat delictum, ſed illud aggrauat. qu. 38. num.37
Conſuetudo nutritiua peccati turpis. q.5.n.37
Conſuetudo non reſidendi excuſat a culpa. q.5.n.22
Conſuetudo optima legum interpres. q.5.n.21
Conſuetudo pernicioſa quæ. q.5.n.36
Conſuetudo poteſt inducere, vt fructus vnius beneficii ad tempus alteri applicetur. q.38.n.6
Conſuetudo præſtans materiam delinquendi mala. qu.5. num.35
Conſuetudo probatur per teſtes ſingulares. q.67.n.14
Conſuetudo quæ extirpanda. q.5.n.39
Conſuetudo ſeruanda. q.39.n.14
Conſuetudo vt electus adminiſtret ante confirmationem excuſat a priuatione beneficii. q.5.n.23
Conſuetudo vt Canonicus nouus ſoluat primos fructus pro anniuerſario improbatur. q.38.n.29
Contra legem naturalem non ſtatuitur. q.34.n.34
Contrahens matrimonium deſinit eſſe clericus. q.23.n.38
Contractus facti in ſuppoſitas perſonas fraudulenti. qu. 30.num.12
Contractus fœneratitius non probatur vna coniectura. q. 73. nu. 4
Contractus regulantur ſecundum conſuetudinem. qu.5. num.20
Contractus præſumitur licitus. q.63.n.4
Contractus ſimulati qui. q.1.n.90
Contractus ſimulati legibus odioſi. q.1.n.91
Contractus ſimulatus inducit fraudem. q.42.n.17
Contractus ſimulatus quomodo colligatur. q.35. n.82.
Contractus ſimulatus probatur ſignis. q.71.n.13
Contractus ſimulatus ſi impenſa quæ debet fieri a Venditore fiat ab emptore. q.33.n.10
Contractus ſuppoſitus arguit fraudem. q.29.n.28
Conuentio circa beneficia ſimoniaca. q.41.n.3
Conuentiones in beneficialibus prohibentur. q.51.n.3
Conuentio inducit confidentiam. q.54.n.3
Conuentio ſecreta eſt difficilis probationis. q.34.n.7
Conuentio tacita eſt quidam modus. q.1.n.65
Correſpectiuitas an ex mandatis datis modico tempore interiecto. q.51.n.10
Correſpectiuitas an colligatur ſi conſenſus fuerant præſtiti eodem tempore. q.51.n.5
Correſpectiuitas ceſſat ex actibus factis longo tempore. q.53.n.13
Correſpectiuitas colligitur ex mandatis datis eodem die. q.51.n.9.
Correſpectiuitas ex mandatis datis vni procuratori. qu. 51.nu.4
Correſpectiuitas quando ex vicinitate actuum colligatur. q.36.num.24.
Correſpectiuitas quando colligatur. q.36.n.40
Correſpectiuitas non omnis inducit confidentiam. q.40. num.42
Correſpectiuitas non conſideratur cum digreſſum eſt ad actus extraneos. q.51.n.18
Creatus Rector non deſinit eſſe ſcholaris. q.26.n.42
Credens Papam non poſſe condere legem eſt hæreticus. q.14.nu.8
Credulus debet eſſe in his quæ pertinent ad conſcientiam q.20.nu.43
Crimen ambitus tolerãtia principis nõ punitur. q.5. n.44
Crimen læſæ maieſtatis probatur ex litteris miſſis ad hoſtes. q.69.n.5
Crimen partus ſuppoſiti probatur præſumptionibus. q.71. num.22
Crimina quæ reſpectu ſimoniæ pro nihilo reputãtur. q 8. num.4
Crimina quæ reddunt beneficiatum indignum ſunt plura. q.9. num. 42
Criminis ſocius probat in tribus criminib. q.66.n.21
Criminoſus nõ poteſt habere beneficia. q.8.n.13. & q.34 num.44

D

DAns ante reſignationem non committit confidentiã nec ſimoniam. q.50.n.1
Dans interceſſori vt procuret ſibi beneficium quomodo puniatur. q.22.n.15
Dans pecuniam pro beneficio tentat emere gratiam ſpiritusſancti. q.48.n.4
Dans poſt reſignationem an committat confidentiam. q. 49.n.1. & n.5
Dans pro dimiſſoriis ad quid teneatur. q.48.n.6
Dans, vel promittens collatori committit Simon. & confiden. q.1.n.54
Dantes pro acquirendo benefic. ſunt ipſo iure ſuſpenſi. q. 48.num.1
Datio & promiſſio æquiparantur. q.27.n.158
Datio Iudicis quando ſit nulla. q.46.n.63
Datio pro ceſſione iuris ſuper beneficio litigioſo non eſt ſimo. q.14.n.29
Dari pro ſpiritualibus nihil poteſt. q.28.n.6
Datio temporalium relatiue facta ad ſpiritualia abſque pactione non eſt ſimonia. q.49.n.21
Dataria ſolet magnam partem fructuum male perceptorum remittere. q.60.n.40

Datum

Datum ex mera liberalitate nō ſacit ſimoniā.q.28.n.116
Deceptus agit de dolo. q.6.n.11
Decima non debent fraudari. q.29.n.12
Decima papalis de penſione ſoluitur. q.23.n.7
Decretum de duabus dietis ubi habetur. q.7.n.95
Decretum irritans ligat etiam ignorantes. q.21.n.15
Decretum irritans non ligat ignorantes reſpectu pœnæ. q.21.n.25.
Decretum quid. q.7.n.10
Decretalis quæ. q.7.n.11
Deductiones fructuum beneficiorum pro uſibus piis permiſſæ. q.38.n.28.
Delicta inducentia irregularitatem. q.30.n.32
Delictum arguitur maius ex maioritate pœnæ. q.1.n.164
Delictum committitur etiam in parte. q.31.n.20.
Delictū debet excludi.q.29.n.45.q.36.n. 43.& q.46.n.7
Depoſitum & mandatum indicia fiducia. q.1.n.87
Delictum excludendum. q.21.n.75
Delicta fiunt ob paupertatem. q.35.n.86
Delicti mediator dicitur delictum committere. q.22.n.2
De minimis non eſt curandum. q.28.n.102
Delicti ob atrocitatē licitū eſt tranſgredi iura. q.66.n.16
Delicta non debent perpetrari. q.28.n.94
Delictum non præſumitur. q.35.n.80
Delicta non probantur Iuſtrumentis & ſcripturis. q.69. n.1.& n.7.
Delicta non debent remanere impunita.q.7.n.4.& q.79. num.10.
Delictum perpetratum ex rixa non inficit facta prius.q. 30.num.15.
Delictum perpetratur in parte ſicuti in toto. q. 27.n.93
Delictum præſumitur in foro conſcientię. q.61.n.20
Delictum puniendum. q.20.n.26
Delicta puniuntur ſecundum eorum qualitatem. q. 28. num.93.
Delicta quæ probantur Iuſtrumentis. q.70.n.4
Delicta quædam inducunt irregularitatem quædam non q.30.n.31.
Delicta quædam priuant a beneficio quædam non.q.30. num.30.
Delictū reputatur grauius ratione frequentiæ. q.1.n.160
Delicta ut puniantur eſt fauorabile. q.32.n.36
Deportatio non poteſt relinqui. q.2.n.3
Depoſitum ſimile mandato. q.1.n.85
Depoſitum quid. q.1.n.84
Deuolutiones quare inuentæ. q.26.n.52
Deus eiicit vendentes & ementes. q.1.n.113.
Deus & Reſpublica offenditur per delictum. q.79.n.11
Deus nouit præterita, pręſentia & futura. q.1.n.169
Deus omnium ſecretorum cognitor. q.1.n. 170
Dei oculis omnia ſunt nuda. q.1.n.171
Deus qua cauſa ſit amandus. q.36.n.14
Deo quis ſeruire poteſt intuitu præmii. q.36.nu.16.
Deus ſolus poteſt tollere ius diuinum. q.3.n.18
Dictum unius non probat. q.33.n.18
Dicta teſtium in dubio interpretantur contra producentem. q.68.n.18.
Dictio aliud includit omnia omiſſa ſupra. q.27.n.18
Dictio alia omnia includit. q.29.n.35
Dictio Alia implicat ſimilia. q.9.n.72.& q.58.n. 27.
Dictio alia includit diuerſa ab expreſſis. q.27.n.19
Dictio aliis includit ſimiles caſus. q.58.n.33
Dictio aliquid quid importet. q.34.n.54
Dictio ante quid ſignificat. q.30.n.13.
Dictio antehac comprehendit præterita. q.28.n.33
Dictio aut diſiungit. q.32.n.40.
Dictio cuiuſcunque eſt uniuerſalis. q.27.n.25.
Dictio cuiuſcunque omnes comprehendit. q.27.n.24
Dictio cuiuſcunque ponitur ampliatiue. q.27.n.26
Dictio eadem eſt qualitatum præcedentium repetitiua.q. 27.n.154.
Dictio eiuſmodi idem operatur. q.9.n.74
Dictio & copulat etiam diuerſa. q.32.n.68.
Dictio & coniungit. q.28.n.166.& q.32.n.64.
Dictio & includit principium & finem. q.32.n.65
Dictio & continuat. q.32.nu.66.
Dictio etiam implicat. q.34.n.55.& q.58.n.32.
Dictio ex denotat cauſam proximam. q.27.n. 153
Dictio ex ſtat excluſiue. q.27.n.152
Dictio huiuſmodi reſtringit ſequentia. q.10.n.3
Dictio huiuſmodi eſt ſimilitudinaria. q.73.n.8
Dictio id eſt qualitatū præcedētiū repetitiua.q.28.n.168
Dictio in antea idem ſignificat. q.28.n.34.
Dictio Item, ſtat continuatiue, & repetit ſimilia.q.9.n.72
Dictio omnis generalis. q.28.n.86
Dictio omnino quid. q.1.n.68
Dictio pariter quid importet. q.58.n.42
Dictio poſt quid ſignificat. q.30.n.22
Dictio præſertim includit caſus non expreſſos. q. 9.n.55
Dictio præſertim includit alias perſonas. q.29.n.54
Dictio quauis vniuerſalis. q.27.n.34.& n.20.& 122
Dictio quauis ponitur ampliatiue. q.27.n.35
Dictio qualecunque includit omnia. q.28.n.40
Dictio qualiſcunque includit maſculos, & fœminas.quę. 27.num.21
Dictio quoquomodo eſt generalis. q.34.n.48
Dictio ſi capitur multis modis. q.32.n.13
Dictio ſi venit continuatiue. q.33.n.38
Dictio ſi exponitur pro quando. q.32.n.11
Dictio ſi denotat conditionem. q.32.n.12
Dictio ſimulque coniungit. q.33.n.27
Dictio ſeu ſtat alternatiue. q.34.n.23
Dictio ſiue eſt continuatiua. q.28.n.112
Dictio ſiue eſt in eadem materia. q.28.n.113
Dictio vel, & ſeu alternant. q.29.n.46
Dictio vel ſtat alternatiue. q.32.n.38
Dictio vel alternatiua. q.30.n.23.& q.32.n.38
Dictio vel aliquando ſtat diſiunctiue. q.27.n.150
Dictio vel aliquando ſtat aduerſatiue. q.27.n.149
Dictio vel aduerſatiua. q.28.n.212
Dictio vel quando reſoluitur in copulatiua. q.38.n.213
Dictio vſquequaque quid importet. q.58.n.29
Dictio vt ſupra eſt repetitiua. q.27.n.155
Dictio vna coniungit. q.33.n.28
Dieta quomodo computetur. q.7.n.92
Dictum reſignantis poſt reſignationem non probat ſimoniam. q.64.n.24
Dieta quomodo accipiatur. q.7.n.100
Differentia inter conuentionalem ſimoniam & confidentialem. q.7.n.90
Differentia inter confidentiam, & Simoniam realem.qu. 1.num.150
Differentia inter manualia, ſecularia & regularia.q. 18. num.13.& n.19
Differentia ratio inter ſimoniacum mentalem & vſurarium mentalem in reſtitutione. q.26.n.45
Differentia inter ſimoniam realem, & conuentionalem.q. 1.num.143
Differentia nulla inter Simoniam realem.& confidentiā. q.58.num.21
Diffinitio bona quæ. q.1.n.50
Diffinitio confidentiæ. q.1.n.49
Diffinitio confidentię per Nauar.confutata. q.1.n.46
Diffinitio Confidentiæ per Maſcar.reiecta. q.1.n.48

Diffinitione ceſſante ceſſat diffinitum.q.36.n.3.& qu.37 nu.2.& q.47.nu.4
Diffinitio defectiua, quę non conuertitur. q.1.n.47
Diffinitum ibi competit vbi diffinitio. q.42.n.16
Dignus debet eſſe cui confertur beneficium. q.1.n.32
Digni licite ſperant beneficia. q.1.n.33
Dignus ſemper eſt eligendus. q.28.n.277
Dignitates requirunt ordinem ſacrum. q.9.n.16
Diſpenſatio ceſſat ceſſante cauſa diſpenſationis.q.46.n.37
Diſpenſatio ex falſa cauſa obtenta nullum producit effectum. q.40.n.56
Diſpenſatio inſufficiens ad duo incompatibilia excuſat a pœna execr. q.46.n.17
Diſpenſatio in irregularitate, quando detur. q.30.n.35
Diſpenſatione mediante fit licitum quod erat illicitum. q.58.nu.53
Diſpenſatio non datur ſuper ſimoniam. q.8.n.25
Diſpenſatio non datur in homicidio volũtario.q.30.n.36
Diſpenſatio non datur ſuper irregularitate, quæ ſurgit ex impoſſibilitate. q.30.n.40
Diſpenſatio quid. q.30.n.45
Diſpenſatio ſtricte interpetratur quatenus ſonat.q.40.n.9
Diſpenſatio ſubreptitia non prodeſt monacho.q.46.n.27
Diſpenſatio retinendi beneficia per confidentiam non datur. q.58.n.55
Diſpenſatio ceſſat, ceſſante ratione. q.31.n.45
Diſpoſitio facta ob bonum publicum comprehendit præceptorias. q.27.n.1
Diſpoſitio generalis nunquam refertur ad contraria.q.79 num.39
Diſpoſitio ibi competit, vbi verba competunt. q.28.n.2
Diſpoſitio intelligitur de re perpetua. q.16.n.1
Diſpoſitio in actum mixtum non applicatur ſimplici.qu.23.nu.3
Diſpoſitio legis non competit vbi non competunt verba. q.29.nu.47
Diſpoſitio legis comprehendit non ſolum cauſas ſed etiã perſonas priuilegiatas. q.27.n.27
Diſpoſitio non conuenit vbi non conueniunt verba legis. q.35.nu.3
Diſpoſitio non competit vbi non competunt verba.q.16. n.4.& q.23.n.15.& q.28.n.136.q.27.n.38.& q.54. num.9
Diſpoſitio odioſa reſtringenda. q.13.n.6
Diſpoſitio pœnalis intrat vbi põt cadere fraus.q.27.n.49
Diſpoſitio potentius influit in propinqua. q.23.n.25
Diſpoſitio partim fauorabilis, & partim odioſa cenſetur odioſa. q.13.n.18.& n.26
Diſpoſitio qualibet intelligitur loqui de re perpetua.q.18. num.1.
Diſpoſitio qualibet cenſetur loqui in terminis habilibus. q.20.n.13.
Diſpoſitio requirens vt Inſtrumentum rogetur per Notarium Archiuiſtam dicitur fauorabilis. q.13.n.8
Diſpoſitio ſimpliciter prolata reſpicit præſentia, & præterita. q.12.n.6
Diſpoſitio verificatur in vno anno. q.28.n.107
Diſtributiones quotidianæ debẽtur ex ſeruitio.q.36.n.13
Diſtantia temporis excludit delictum. q.49.n.19
Diuiſio conſtitutionis Pij v.ſuper confidentijs. q.7.n.20.
Diuiſa melius intelliguntur. q.7.n.25
Diuiſio multum prodeſt. q.28.n.69
Diues præſumitur non committere delictum. q.74.n.4
Diuiſio quid facit. q.7.n.24
Doctor contrarius debet repelli. q.61.n.22
Dogma. q.7.n.12
Dolus conſideratur in delictis. q.35.n.65
Dolus & fraus quomodo probantur. q.28.n.64
Dolus eſt delictum. q.20.n.25
Dolus in quibus caſibus pręſumatur. q.46.n.64
Dolus non præſumitur. q.46.n.58
Dominus obligatur ex facto procuratoris in ſua præſentia. q.28.n.199
Donatio eſt cauſa lucratiua. q.71.n.7
Donatio facta a Reſignatario longo tempore poſt reſignationem non eſt confidentialis. q.31.n.28
Donatio facta coniunctæ perſonæ præſumitur fraudolenta. q.32.n.39
Donatio facta amico & conſanguineo non præſumitur fraudolenta. q.75.n.5
Donatio facta compatrono non requirit conſenſum epiſcopi. q.28.n.184
Donatio in fraudem fiſci probatur coniecturis. q.73.n.6
Donatio non præſumitur. q.32.n.59
Donatio nunquam præſumitur. q.34.n.14
Donatio præſumitur libera. q.75.n.6
Donatio præſumitur fraudolenta ſi Donator recipit fructus poſt donationem. q.34.n.21
Donatio præſumitur ob cauſam. q.34.n.13
Dotans videtur ſibi reſeruare Iuſpatronatus.q.28.n.232
Dos relicta de omnibus intelligitur deducto ære alieno.q.35.nu.35
Dubium non cadit in claris. q.32.n.18
Dubium nullum cadit vbi verba ſunt clara.q.33.n.29.& q.72.n.2.& 58.n.28
Dubium nullum cadit vbi lex loquitur clare. q.29.n.43

E.

EAdem ratio de æquipollentibus. q.41.n.7
Eccleſia orientalis non recipit canones de continentia clericorum. q.11.n.22
Eccleſia quando dicitur conſtructa. q.28.n.241
Eccleſiæ verbum comprehendit Cathedrales. q.29.n.33
Effectus clauſulæ non obſtantibus. q.7.n.102
Effectus priuationis ipſo iure. q.58.n.21
Electio an poſſit fieri per procuratorem. q.28.n.269
Electio eſt iuris ſpirituale. q.28.n.264
Electio facta vt electus teneatur habere duos clericos ſecum eſt Simoniaca. q.45.n.9
Electio ſepulturæ. q.67.n.20
Electus dans poſt electionẽ nõ incurrit pœnã. q.49.n.12
Eleemoſina inter bona opera computatur. q.49.n.9
Eligendi ius habere eſt preeminentia. q.28.n.267
Eligentes, & præſentantes praua intentione non committunt confidentiam. q.26.n.33
Eligentes nõ poſſunt eligere cum cõditione. q.28.n.275
Eligẽtes nõ poſſunt paciſci vt unus eligat aliũ.q.28. 276
Emens Iuſpatronatus non eſt excõmunicatus. q.23.n.45
Emens præſentationem eſt excommunicatus. q.23.n.46
Epiſcoporum ampla poteſtas. q.21.n.57
Epiſcopus abſque Capitulo poteſt inſtituere Pœnitentiariam. q.45.n.17
Epiſcopi non poſſunt imponere penſiones, & quando, & an nunquam. q.28.n.120
Epiſcopus an poſſit diſpenſare cum ſimoniaco ignorante. q.21.nu.55
Epiſcopi aſſertio an probet iuſpatronatus. q.28.n.210
Epiſcopus ex cauſa poteſt admittere reſignationes.q.28. num.88
Epiſcopus conferens beneficium poteſt pluribus caſibus percipere fructus. q.31.n.41
Epiſcopi & alij ordinarij poſſunt cognoſcere in cauſis cõfidentialibus. q.79.n.30
Epiſcopus licite poteſt beneficia conferre familiaribus ſuis dignis. q.1.n.31

Epiſccopus ordinãs abſque titulo tenetur ex ſuo.q.1.n.99
Epiſcopo nihil dandum pro literis collationis beneficij.q.28.n.117
Epiſcopus non poteſt diſpenſare poſt ſententiam latam a ſe.q.21.n.60
Epiſcopus non poteſt quicquam recipere ex collatione.q.38.n.32
Epiſcopus non poteſt nocere ſucceſſoribus. q.28.n.251
Epiſcopus non prohibetur viſitare per deputationem alicuius viſitatoris. q.79.n.46
Epiſcopus non poteſt diſpenſare niſi in caſibus expreſſis. q.21.n.92
Epiſcopus non poteſt diſpenſare vbi canon imponit pœnã ipſo iure. q.21.n.59
Epiſcopus non poteſt ſe intromittere in reſeruatis.qu.21.num.58
Epiſcopi non poſſunt derogare Conſtitutiones Conciliares. q.7.n.99
Epiſcopus poteſt licite conferre conſanguineis,& amicis. q.1.n.28
Epiſcopus poteſt in omnibus criminibus diſpenſare.q.21.num.56
Epiſcopi ſunt Ordinarij in eorum diœceſibus. q.79.n.1
Epiſcopi ſunt proprie Ordinarij. q.28.n.16
Epiſcopus qua ratione recepit cathedraticum. q.15.n.5
Epiſcopatus an poſſit licite appeti. q.1.n.22
Errans circa Ius dubium excuſatur. q.59.n.19
Error circa ius humanum obſcurum non eſt peccatũ mortale. q.54.n.16
Error iuris dicitur iniuſtus. q.21.n.10
Error iuris non excuſat. q.21.n.9
Error notabilis error.. q.7.n.21
Error iuris Platinæ in annatarum inſtitutione. q.9.n.63
Error potius quam donatio prǽſumitur. q.34.n.16
Eſſe vel fieri poſſe paria ſunt. q.16.n.29
Examen per concurſum fit in beneficijs curatis. q.47.n.9
Ex aliena conſcientia quis non iudicatur. q.26.n.21
Exceptio firmat regulam in caſibus non exceptuatis.qu.29.nu.33
Exceptio capitalis inimicitiæ admittitur in Simonia.q.66.num.8
Excommunicati celebrantes ſunt irregulares. q.59.n.6
Excommunicantur dantes aliquid pro gratia. q.22.n.16
Excommunicatus non poteſt promoueri. q.61.n.13
Excommunicatus non eſt qui conſequitur beneficium per confidentiam commiſſam eo ignorante. q.21.n.43
Excommunicati non poſſunt abſolui niſi a Papa.q.59.n.2
Excommunicatio requirit contemptum. q.21.n.20
Ex diuerſis non infertur.quæſt.23.nu.32.& q.38.n.26.et q.37.nu.7
Exequutio quando non eſt conformis tractatui,non probat ſimoniam. q.62.n.26
Exempla non,reſtringunt regulam.q.9.n.75.q.27.nu.68.& q.32.n.28
Exemplis non eſt iudicandum. q.23.n.40
Exempla faciunt rem melius intelligere. q.27.n.57
Exemplum inſtrumenti ſumptum ab eodem Notario probat. q.28.n.228
Exempti a iuribus Cameræ qui. q.29.n.31
Ex facto oritur ius. q.23.n.39
Ex facto vnius ignorans non peccat. q.26.n.22
Ex facto vnius alteri præiudicium inferri non poteſt.q.26.num.19.
Ex generalitate poteſt quis circumueniri. q.40.n.4
Ex magnitudine pœnæ colligitur atrocitas delicti. qu.7.num.76
Ex narratis conſtat ex certa ſcientia. q.40.n.19
Ex Papæ ſcientia videtur diſpenſatum. q.46.n.4
Expeditio non fit ſine pecunijs. q.33.n.32
Expenſa probantur pluribus modis. q.33.n.24
Expenſæ probantur ex coniecturis arbitrio iudicis.q.33.num.25
Expenſæ præſumuntur factę animo repetendi. q.33.n.26
Experientia rerum magiſtra. q.7.n.3.& q.32.n.33
Expreſſa conditio quomodo intelligatur. q.28.n.58
Expreſſio beneficij valoris vero maioris ad effectum imponendæ penſionis an ſit confidentialis.q.41.nu.1.& num.8
Expreſſum cenſetur quod colligitur ex vi verborum.qu.40.num.29
Expreſſio eorum quæ tacite inſunt nihil operatur. qu.35.num.31
Expreſſio eius quod ineſt non facit conditionem.quæſ.28.num.158
Expreſſio facta in collatione aliter quam inſit de iure eſt ſimoniaca. q.45.n.8
Expreſſio falſæ cauſæ vitiat diſpenſationem. q.46.n.33
Expreſſio fructuum perceptorum eſt facienda,etiam ſi fuerint modici. q.60.n.38
Expreſſio in lege fit exemplariter,& non reſtrictiue. qu.32.num.27
Expreſſum quod dicatur. q.61.n.17
Expreſſum quod colligitur ex verbis. q.28.n.59
Expreſſio in lege quando dicatur facta exemplariter.q.9.num.77
Expreſſum quod colligitur ex vi verborum.qu.14.n.7.& q.27.n.116.& q.58.n.39
Expreſſum quod ſub generalitate continetur.q.27.n.117
Expreſſum quod comprehenditur ſub ratione.q.47.n.118
Ex priuilegio poſſunt percipi fructus beneficij.q.38.n.16
Ex prooœmio colligitur mens legislatoris. q.13.n.6
Exiſtentes in lata culpa non excuſatur a peccato mortali. q.21.n.31
Extrema vitioſa. q.7.n.39

F

FAciens aliquid permittente lege pœnam non meretur. q.5.n.47
Faciens illicitum ex licentia inualida non excuſatur a pœna. q.40.n.57
Factum a pluribus eſt maioris auctoritatis. q.7.n.97
Factum clam præſumitur malum. q.35.n.74
Facto fit,quod de Iure non poteſt fieri. q.31.n.31
Factum lege permittente nullam pœnam meretur. qu.46.num.5
Facta loquuntur. q.28.n.69
Factum non extenditur vltra geſta. q.27.n.138
Factum permiſſum non punitur. q.35.n.22
Facto plus exprimitur quam verbo. q.28.n.68
Facto percipit qui abſque cauſa id facit. q.31.n.30
Factum præſumitur vt ius diſponit. q.27.n.136
Factum procuratoris & domini æquiparantur.q.28.numero 268
Factum refertur ad cauſam neceſſariam. q.34.n.15
Factum ſemper trahitur ad bonum. q.21.n.77
Factum ſemper prǽſumitur ob cauſam neceſſariam. q.27.num.135
Factum ſequens interpretatur ob cauſam præcedentem. q.27.nu.134
Factum vnius non nocet alteri. q.31.n.44
Falſum non eſt punibile ſi non adeſt dolus. q.46.n.12
Falſitas in gratioſis ſemper præſumitur doloſa.q.46.n.55
Fama bona eſt theſaurus inæſtimabilis. q.74.n.3

Fam

Fama & teſtes ſingulares non probant ſimoniā. q.72.n.3
Fama debet a probis prouenire. q.51.n.20
Fama bona excludit prǽſumptiones malas. q.74.n.2
Fama bona excludit delictum. q.27.n.113
Fama facit ſemiplenam probationem. q.51.n.11
Fama bona tollit praſumptionem delicti. q.35.n.85
Fama non probat confidentiam. q.51.n.19
Fama cum teſtibus ſingularibus non probant ſimoniam. q.68.n.20
Fama probat in his, quæ ſunt difficilis probationis. q.71. num.17
Fama publica non probat confidentiam. q.64.n.23
Fama probatur per teſtes ſingulares. q.67.n.16
Fauorabilibus lata interpretatio. q.13.n.9
Feudum dicitur beneficium. q.28.n.43
Feudū quando tranſeat ad extraneos hæredes. q.28.n.48
Fictio nunquam conuenit cum veritate. q.71.n.36
Fictio verſatur in re certa. q.71.n.35
Fictiones in foro conſcientiæ non attenduntur. q.14.n.20
Fideiubens non peccat. q.37.n.13
Fides eſt ſeruanda. q.2.n.8
Fidem fallere graue. q.6.n.3
Fides iuramentum iuſtitiæ. q.6.n.5
Fides num ſeruanda quando reſultat illicitum. q.2.n.10
Fides proxima iuramento. q.6.n.6
Fide quando quis poſſit conſtringi. q.2.n.11
Fides quid eſt. q.2.n.9
Fidentia quid ſignificet. q.1.n.9
Fideicommiſſa debent conſtare. q.2.n.6
Fideicommiſſum in fraudem fiſci cum ſit incontinenti. q.49.num.17
Fideicommiſſorum origo illicita. q.2.n.2.& q.4.n.4
Fideicommiſſa nunc præſtanda. q.2.n.5
Fideicommiſſa ſunt poſita in fide. q.6.n.2
Fideicommiſſaria libertas quæ. q.1.n.80
Fideicommiſſarius vocatur fiduciarius hæres. q.1.n.77
Fideiuſſores ſunt interceſſores. q.34.n.26
Fiducia aliquando capitur pro auctoritate. q.1.n.17
Fiducia quando depoſitum. q.1.n.82
Fiduciaria,& fideicommiſſaria,idem. q.1.n.76
Fiduciaria hæreditas quæ. q.1.n.75
Fiduciaria mancipatio. q.1.n.72
Fiduciaria opera quando. q.1.n.79
Fiduciaria poſſeſſio quæ. q.1.n.78
Fiduciaria venditio,& pactum retrouendendi,idem. q.1. num.74
Fiduciarius pater,qui. q.1.n.81
Filius an teneatur credere patri dicenti commiſiſſe confidentiam ſuper beneficio. q.20.n.41
Filius emancipatus ob ingratitudinem. q.28.n.157
Filius in beneficio non poteſt ſuccedere patri. q.51.n.8
Filius ob ingratitudinem poteſt exhæredari. q.28.n.155
Filius præſumitur ſcire teſtamentum patris. q.21.n.71
Finis principalis eſt in conſideratione in qualibet re. qu.36.num.17
Finis in inſtitutione primus. q.9.n.70
Fit quod alijs prodeſt,& facienti non nocet. q.29.n.7
Flagitioſi ſunt indigni beneficijs. q.40.n.7
Fœmina,& criminoſi non debent habere fructus beneficij. q.9.n.53
Fœmina non poteſt habere beneficia. q.8.n.14
Forma præciſe ſeruanda. q.28.n.246
Forma ſententiæ abſolutoriæ. q.80.n.6
Forma ſententię condemnatoriæ in crimine confidentiæ. q.80.n.5
Forum conſcientiæ appellantur boni & æqui. q.14.n.15
Forum conſcientiæ nemini parcit. q.14.n.12
Forum conſcientiæ nititur veritati. q.14.n.1
Forum conſcientiæ non alligatur apicib. iuris. q.14.n.2
Forum conſcientiæ reſpicit quod vere actum eſt. q.36.nu.63.& q.37.nu.25
Forum conſcientiæ regulatur ſecundum ius,& rationem naturalem. q.14.n.16
Forum conſcientiæ validat actum,in quo eſt prætermiſſa forma. q.14.n.34
Fratres Hieroſolymitani dicuntur perſonę religioſæ. q.17. num.9
Fraus arguitur ex coniunctione ſanguinis. q.32.nu.10.& q.56.nu.5
Fraus arguitur ex datione fructuum facta venditori. q.32 num.9
Fraudem arguit ſuppoſita perſona. q.34.n.22
Fraus colligitur ex actis reciprocis. q.36.n.36
Fraus colligitur ex præcedentibus,& ſequentib. q.34.n.10.& n.46
Fraus colligitur quando emptor dat fructus venditori. q.32. num.63
Fraus colligitur ex timore amisſionis. q.30.n.24
Fraus colligitur ex verbis & ſignis. q.50.n.5
Fraus & ſimulatio præſumitur ratione coniunctionis. q.75.num.1
Fraus ex actorum frequentia. q.29.n.21
Fraus ex breuitate temporis. q.29.n.20
Fraus ex coniecturis. q.27.n.81.& 28.n.3.38.n.6.30.n.8 29.num.18.
Fraus ex cauſa præſumitur. q.51.n.7
Fraus ex correſpectiuitate. q.27.n.11
Fraus ex magna alienatione. q.29.n.25
Fraus ex modicitate pretij. q.29.n.26
Fraus ex ſimulatione colligitur. q.27.n.2
Fraus ex veriſimilitudine colligitur. q.30.n.9
Fraus ex vicinitate actuum. q.27.n.4.& q.29.n.16.& 39 & q.30.n.14
Fraus excluditur ex longinquitate actus. q.36.n.23
Fraus intrat ex facto inſolito. q.33.n.4
Fraus intrat ex ſolutione pecuniæ. q.33.n.2
Fraudibus obuiandum. q.27.n.54
Fraus oritur ex facto ad quod quis non tenetur. q.33.n.3
Fraus probatur coniecturis. q.34.n.9
Fraus præſumitur ex actu,quod non prodeſt facienti. qu.34.nu.10
Fraus quomodo probatur. q.27.n.90
Fraus ſemper præſumitur ex magna alienatione. qu.30. num.5
Fructus acquiruntur Beneficiario. q.1.n.95
Fructus ad ſe ſpectantes quiſque poteſt percipere. q.35. num.21
Fructus an ſit quid temporale. q.35.n.66
Fructus beneficiorum conſiſtunt in mera temporalitate. q.44.nu.6
Fructus beneficij poſſunt creditorib. aſſignari. q.44.n.10
Fructus beneficij quæſiti per Simoniam ad quem ſpectāt. q.60.n.45.
Fructus beneficij reſignati ſpectant ad Reſignatarium. q.27.num.86
Fructus beneficij ſpectant ad beneficiatum. q.28.n.99
Fructus beneficij ſuper quibus commiſſa eſt confidentia reſeruantur Cameræ. q.7.n.78
Fructus beneficij,pro collatione non poſſunt dari fructus. q.28.nu.96
Fructus beneficiati defuncti ſpectant ad hęredes pro rata ratione ſeruitutis. q.35.n.49
Fructus dati collatori abſque pacto non faciunt confidentiam. q.28.n.115

Fructus

Fructus debentur reſignanti vſque ad diem præſtiti conſenſus. q.27.n.129
Fructus debiti reſignanti poſſunt ei dari a reſignatario abſque ſcrupulo. q.27.n.128
Fructuum diuiſio fit ratione temporis. q.35.n.46
Fructus etiam per induſtriam ſunt reſtituendi.q.60.numero 16.
Fructus non dominus non percipit. q.31.n.10
Fructus percipiens ex cauſa poſt reſignationem non committit confidentiam. q.21.n.32
Fructus percipiuntur ex beneficio. q.35.n.5
Fructus poſſunt in conuentionem deduci abſque vitio.qu. 41.num.8
Fructus pertinent Domino vel poſſeſſori. q.27.n.91
Fructus reſeruantur loco penſionis. q.58.n.61
Fructus ſpectant ad dominum. q.34.n.47.& q.45.n.5
Fructus ſpectant ad reſignantem vſque ad diem conſenſus præſtiti. q.45.n.3
Fructus veniunt appellatione bonorum. q.31.n.11.
Fructus ſunt acceſſorij dominio.q.28.n.100.& q.31.n.8
Fructus veniunt conſequutiue ad beneficium.q.1.n.94.et q.75.nu.53
Fructus vnius anni ſufficiunt vt committatur ſimonia ſi ſuper illis fiat pactum. q.27.n.98
Fructus vnius anni ſunt deputati pro oneribus eiuſdem anni. q.35.n.32
Fruſtra datur quod non releuat. q.78.n.19
Fur tenetur reſtituere. q.60.n.10
Fur a quo tempore tenentur reſtituere. q.60.n.20
Fur in foro conſcientia non tenetur ad pœnam furti.q.14 num.33
Furor. q.67.n.19
Furtum quando ſit plus homicidio. q.1.n.163

G

GAlli non recipiunt conſtitutiones burſales Papæ.q. 11.num.23
Geminatio includit caſus ſpeciales. q.28.n.29
Geminatio multum operatur. q.28.n.23
Genus latius patet ſpecie. q.27.n.151
Genus requiritur in bona diffinitione. q.1.n.51
Generalia verba recipiunt reſtrictionem a ſequentibus.q. 32.n.23
Generalia verba reſtringuntur ad ſpecialia. q.32. n.22
Generalitas operatur etiam in odioſis. q.20.n.2
Gratis accepiſtis & gratis date. q.28.n.7
Grati eſſe debemus. q.49 n.14

H

HAbens beneficia ab ordinarijs an poſſit eu reſignare conſanguineis ipſorum ordinariorum.q.55. nu. 1.& num.4
Habens præ manibus ſcripturam videtur habere ſcientiã illius. q.40.n.25
Habens literas expeditas videtur habere intentionem fundatam. q.63.n.6
Habens malam fidem ſemper eſt in mora. q.60.nn.14
Habens notitiam facti præſumitur habere ipſius rei . qu. 21.nu.67
Habens obligationem videtur habere rem. q.32.n.48
Habens ſcientiam de confidentia commiſſa in ſuo beneficio debet ſtatim renunciare. q.21.n.52
Hæredes ſunt citandi. q.60. n. 30
Hæres & defunctus vna eademque perſona cenſetur.q.28 n.110.& q.60.n.27
Hæres ingerens ſe in bonis præſumitur adiuiſſe hæreditatem. q.31.n.2
Hæres tenetur ad intereſſe cum delicto defuncti.q.60.n.2
Hæredes obligantur ad reſtitutionem fructuum male perceptorum. q.60.n.2
Hæredes tenetur defuncti conſcientiam exonerare.q. 60. num.2
Hæreticus non per teſtes ſingulares. q.67.n.17
Hæreſis eſt de criminibus exceptis. q.71.n.27
Hæreſis probatur præſumptionibus. q.71.n.21
Hæreticus & paganus non probant ſimoniam.q.66.n.17
Homo non poteſt plus iuris in alium transferre, quam ipſe habeat. q.20.n.32
Homicida quando ex cauſa excuſetur. q.46.n.16
Homicidium omni iure prohibetur. q.9.n.28
Homicidium reddit indignum beneficio. q.9.n.43

I

IAnus Parrhaſius quomodo antea vocabatur.q. 1.n.11
Idem ius, vbi eadem ratio.q.7.n.48.& q.18.nu. 21 & q.26.nu.37
Idoneus ad beneficia qui dicitur. q.8.n.8
Ignorantia in delictis quando excuſet. q.46.n.62
Ignorans excuſatur a pœnis inflictis contra confidentiarios in foro conſcientiæ. q.21.n.33
Ignorans non conſentit. q.21.n.28
Ignorans non confirmat. q.40.n.5
Ignorans non habet animum delinquendi. q.21.n.23
Ignorans non peccat. q.27.n.80
Ignorans non punitur. q.26.n.23.& q.31.n.43
Ignorans qualitatem excuſatur a pœna. q.21.n.26
Ignorans quod communiter omnes ſciunt non excuſatur. q.21.num.5
Ignorantes excuſantur a pœna publicationis. q.21.n.13
Ignorantes ius dicuntur eſſe in lata culpa. q.21.n.3
Ignorantes non contemnunt. q.21.n.21
Ignorantes prohibitionem confidentiæ non incidunt in excommunicationem. q.21.n.17
Ignorantes recipientes beneficia aſſeruata eis non priuantur obtentis & obtinendis. q.21.n.44
Ignorantes reſtituuntur in integrum. q.21.n.48
Ignorans dans pro gratia, excuſatur a pœnis Conſt.Grego. xiij. de datis &c. q.21.n.19
Ignorantia an excuſet in ſubreptione. q.46.n.60
Ignorantia an excuſet a confidentia. q.64.n.31
Ignorantia craſſa non excuſat. q.21.n.6
Ignorantia excuſat ab excommunicatione. q.21.n.18
Ignorantia facti excuſat. q.21.n.11
Ignorantia in facto illicito non eſt probabilis. q.21.n.30
Ignorantia in quibus præſumitur. q.21.n.65
Ignorantia iuris æquiparatur dolo. q.21.n.2
Ignorantia præſumitur, niſi ſcientia probetur. q.40.n.8
Ignorantia non præſumitur, quoties aliquis refertur.q.7. num.28
Ignorantia non præſumitur in his, quæ quis tenetur inueſtigare. q.21.n.8
Ignorantia non præſumitur in his, quæ ſpectant ad aliquẽ ratione officij. q.40.n.32
Ignorantia non excuſat vbi adeſt decretum irritans . qu. 20.num.36
Ignorantiæ præſumptio ceſſat probata ſcientia.q.40.n.31
Ignorantia ſemper præſumitur. q.21.n.74
Illegitimus non poteſt habere beneficia.q.8.n. 15. & qu. 23.num.10
Illegitimus non eſt capax feudi. q.23.n.36
Illegitimus non poteſt habere penſionem. q.23.n.11

Illicitum

INDEX.

Illicitum ſcripto & verbo. q.28.n.133
Illicitum aliquando fit ex cauſa. q.31.n.33
Illicitum non omne eſt punibile. q.5.n.14
Illicita coercenda. q.5.n.4
Immemorabilis comparatur priuilegio. q.38.n.14
Immemorabilis ex præſentationibus 150.ann.probatur. q.28.nu.260
Immemorabilis habet vim tituli. q.28.n.253
Immemorabilis inducit iuſtam cauſam. q.38.n.15
Immemorabilis probatur per ſcripturas q.28.n.261
Immemorabilis quomodo probatur. q.28.n.254
Impediens aliquem ab officio & beneficio, quando peccet q.47.nu.11
Impenſa inſtrumentorum ſunt ab emptore. q.33.n.11
Impenſæ ex cauſa alimentorum præferantur. q.35.n.41
Impenſæ ſunt multiplicis differentiæ. q.35.n.36
Impenſa probatur per dictum Procuratoris. q.33.n.16
Impenſæ neceſſariæ debent fieri. q.35.n.37
Impenſæ neceſſariæ imprimis retinentur. q.35.n.42
Impetrans debet ſe informare de veritate. q.46.n.56
Impetrans debet probare non dolum. q.46.n.57
Impetrantes beneficia per ſimoniam & confidentiã ſunt odioſi. q.64.n.16
Incapaces ad beneficia qui. q.9.n.64
In cauſa confidentiali ſolet dari adiunctus. q.79.n.48
In confidentia commiſſa per patrem non præſumitur ſciẽtia filij. q.21.n.73
In claris nullum dubium. q.16.n.21
In claris nulla difficultas. q.27.n.100
Incluſio vnius eſt excluſio alterius.q.29.nu.48.& qu.79. numero 28
Incluſio vnius non eſt excluſio alterius multis caſibus.q. 29.num.52
Incluſio vnius non eſt excluſio alterius, quando aliquid includitur ratione maioris frequentiæ. q.32.n.34
Incompatibilia beneficia non poſſunt haberi. q.9.n.66
Incompatibilitas probibetur. q.34.n.45
In Dataria debent fructus percepti, vere exprimi. qu. 60. numero 37
In Decreto non fit mentio de irregularitate. q.61.n.26
Indirecta probatio contra præſumptiones iuris, & de iure, probatur per duos teſtes. q.76.n.22
Indirecte aliquando conceditur, quod directe negatur.q. 76.num.21
Indicium efficacius tollit minus efficax. q.77.n.24
Indicia in Simonia debent eſſe concludẽtia. q.68.n.19
Indicium vnum tollit aliud. q.63.n.19
In diuiſione quæ partes debent comprehendi. q.7.n.23
Inducens aliquem ad peccandũ ad quid teneat. q.62.n.2
Infans eſt inhabilis ad beneficia. q.58.n.48
Inferior non poteſt deſtruere legem ſuperioris. q.3.n.19
Inferior non poteſt ſe intromittere vbi Papa ponit manus. q.79.n.29
In foro conſcientiæ quando ſunt tuti habentes titulum inualidum. q.14.n.35
In foro conſcientiæ, quis non tenetur ex actu concesso a ſuperiori. q.40.n.50
In foro conſcientiæ tutior via capienda. q.61.n.25
In foro conſcientiæ non eſt locus litibus. q.14.n.22
Ingerit ſe in hæreditate, qui ſoluit æs alienum. q.33.n.33
Ingerere quando quis dicatur ſe in beneficio. q.31.n.21
Ingratitudo annullat donationes. q.37.n.19
Ingratitudo eſt vitium enorme. q.28.n.154
Ingratitudo priuat feudo vaſſallum. q.37.n.20
Ingratitudo reprobatur. q.28.n.153.q.37.n.17
Ingratitudo vitium deteſtabile. q.37.n.18
Inhabiles ex diſpenſatione fiunt habiles. q.58.n.52
Inhabiles non iuuantur regula de triennali. q.58.n.50
Inimico non creditur. q.68.n.15
Iniuſte acceptum eſt reſtituendum. q.60.n.3
In literis apponitur clauſula, quod penſio ſit nulla literis non expeditis. q.43.n.9
In mortis articulo nulla eſt reſeruatio. q.59.n.7
Innocentes ex delicto aliorum non puniũtur. q.20.n.40
Inopia excuſat a reſtitutione. q.60.n.34
In ore duorum omne verbum. q.77.n.30
In pœnalibus ſtricta interpretatio. q.20.n.16
In potentibus viget præſumptio vſurpationis.quæſtio.28. num.242
In Regno Franciæ conſtitutiones contra confidentiarios non fuerunt receptæ. q.51.n.18
Inſinuatio in remiſſione excedente quingentos aureos requiritur. q.43.n.7
In ſimonia nullitas venit ipſo iure. q.57.n.4
Inſtrumenta correſpectiua probant ſimoniam.quæſtio.70. num.11.
Inſtrumentum defectiuum antiq.probat. q.28.n.219
Inſtrumentum debet habere ſua requiſita. q.28.n.217
Inſtrumentum dicitur veritas euidens. q.70.n.7
Inſtrumentum faciens mentionem de alio non probat.q. 28.nu.221
Inſtrumentum inſertum in priuilegio an probet.quæſ.28. num.220
Inſtrumentum non ſignatum proprio Not.ſigno non probat. q.28.n.218
Inſtrumentum probatio probata. q.28.n.215
Inſtrumentum, quando habet exequutionem paratam. q. 28.num.52
Inſtrumenta debent recognoſci, & quomodo.quæſtio.28. num.216
In ſupremis tribunalibus reddebatur Ius ſuper confidentia. q.2.n.13
Integre factum quod dicatur. q.60.n.22
Integre quid. q.60.n.23
Inter tacitum & expreſſum nulla eſt differentia. qu.28. num.53
Intellectus ad vitandam correctionem recipiendus.quæ. 79.num.34
Intellectus §.Itidem Conſtitutionis Pij Quinti. quæſtio. 52.num.7
Intellectus §.Quare Conſtitutionis Pij Quinti.quæſt.35. num.59
Intellectus ſanus ſemper capiendus. q.34.n.41
Intentio emendi in ſimonia conſideratur. q.37.n.22
Intentio Pij iiij.& Pij v.non fuit inducere nouam prohibitionem confidentiæ. q.10.n.6
Intentio praua eligentium non nocet electo. quæſtio.53. numero 8
Intentio praua Epiſcopi non nocet alijs in collatione. qu. 28.num.79
Intentio praua præſentantis non nocet præſentato.quæſt. 53.num.9.
Intentio principalis facit committere ſimoniam.quæſt.41. num.6
Intentio ſecundaria non eſt in conſideratione in vſura, et ſimonia. q.36.n.10
Intentio ſemper præſumitur bona. q.20.n.39
Intentio ex rubrica colligitur. q.23.n.18
Intereſſe publicum verſatur in delictis puniendis. quæ.7. num.32
Interpetratio benigna recipienda. q.27.n.96
Interpetratio capienda pro non delicto. q.33.n.31
Interpetratio capienda, vt delictum excludatur. quæ.51. num.14

Interpretatio latiſſima vbi agitur de tollenda fraude. qu. 23.num.13
Interpetratio ſtricta in pœnalibus. q.32.n.21
Interpetratio ſemper, vt confidentia excludatur. q. 63.numero 12
Interpetratio vt actus valeat. q.36.n.44
Intruſi non poſſunt retinere beneficium. q.9.n.7
Intruſi nullum ius habent. q.9.n.8
Irregularis in dubio nemo eſt Iudicandus. q.61.n.4
Irregularis non efficitur celebrans ignoranter in cenſura. q.59.num.9
Irregularis non poteſt celebrare. q.61.n.8
Irregularis non poteſt præſentare. q.28.n.200
Irregularis non poteſt obtinere beneficia ſine diſpenſatione. q.30.n.34
Irregulari non poſſunt conferri beneficia. q.61.n.11
Irregularis quis ſe debet in dubio iudicare. quæſtio.61.numero 18
Irregularitas cur dicitur. q.61.n.25
Irregularitas non contrahitur ſine dolo. q.59.n.11
Irregularitas in caſibus expreſſis in Iure tantum. quæſtio. 61.num.2
Irregularitas quæ. q.30.n.33
Irregularitas quid eſt. q.61.n.24
Irregularitates omnes de iure poſitiuo. q.30.n.38
Irregularitates quot ſunt. q.61.n.27
Iudæus non probat contra Chriſtianum. q.66.n.18
Iudex debet rimare cauſam in delictis. q.7.n.43
Iudex debet iudicare ſecundum leges. q.23.n.42.
Iudex debet iudicare ſecundum allegata. q.64.n.1
Iudex debet inniti rationibus. q.23.n.41
Iudex debet delinquentes coercere. q.7.n.31
Iudex debet eſſe bonus, non autem melior lege. quæſti.7.num.30
Iudex eſt executor Iuris. q.7.n.29
Iudex eſt in executionem Iuris. q.79.n.18
Iudex non debet dare veniam remittendo pœnam. quæ.7.nume.33
Iudex quando poſſit remittere. q.28.n.248
Iudex quando procedit ex officio non eſt neceſſaria citatio partis in receptione teſtium. q.65.n.19
Iudicis arbitrium in probationibus. q.73.n.17
Iudicis arbitrium verſatur in præſumptionibus. quæſtio. 73.num.16
Iudicis arbitrio remittitur quando delictum dicatur fieri de proximo. q.30.n.16
Iudicis arbitrio remittitur quod tempus dicatur modicũ. q.29.num.40
Iudices debent eſſe prompti ad abſoluendum. quæſtio.63. num.24
Iudicis in arbitrio eſt, quæ præſumptiones ſint fortiores. q.73.num.18.
Iudicatum non dicitur, quod factum fuit ab eo, qui nõ habet poteſtatem. q.79.n.23
Iudicium de incertis non fit. q.28.n.75
Iudicium de genere & ſpecie idem. q.4.nu.11
Iura condere parum eſt niſi debitę mandentur executioni. q.79.n.12
Iura tollerantia ſimoniam non tolluntur ex non vſu. quæ. 38.num.33
Iuramentum de non mutuando non tenet. quæſtione 37. num.11
Iuramentum de non ingrediendo Religionem nullum. qu. 37.num.12
Iuramentum de nõn fideiubendo non tenet. quæſtio. 37. num.10
Iuramentum in litem defertur ob fidem non ſeruatam. q. 6.num.9
Iuramentum non debet eſſe impedimentum maioris boni. q.52.num.11
Iuramentum quando debet obſeruari non obſtante conſuetudine. q.5.n.26
Iure canonico in atrociſſimis delictis non reperitur impoſita pœna condigna. q.1.nu.162
Iure diuino requiruntur duo teſtes. q.7.n.59
Iuriſdictio cenſetur conceſſa cumulatiue, & non priuatiue. q.79.n.41
Iuriſdictioni Ciuitatis non cenſetur derogatum per deputationem alterius officialis. q.79.n.45
Iuriſdictio eſt fundamentum iudicij. q.79.n.22
Iuriſdictio per conſuetudinem cumulatiue. q.79.n.42
Iuriſdictio probatur per teſtes ſingulares. q.67.n.1
Ius accreſcendi habet locum etiam in foro conſcientiæ. q. 14.num.4
Ius acquiritur per electionem. q.28.n.234
Ius a reſignante non abdicatur ſi non acquiritur reſignatario. q.35.n.15
Ius commune ſeruatur vbi ſtylus non intrat. quæſtio.78. num.15
Ius diuinum immutabile. q.3.n.17
Ius ex tractatu nullum quæritur. q.39.n.13
Ius habens percipit fructus. q.35.n.10
Ius non abdicatur a Reſignante niſi acquiratur Reſignatario. q.27.nu.32
Ius nouum derogat iuri antiquo. q.7.n.102
Ius patronatus annexum ſpiritualibus. q.1.n.136
Ius patronatus Eccleſiæ quod. q.28.n.173
Ius patronatus hodie ex Concilio debet probari ex fundatione vel dotatione. q.28.nu.218
Ius patronatus in potentibus, quomodo probatur. quæſtio. 28.num.244
Ius patronatus libertorum prouenit ex manumiſſione. q. 28.num.171
Ius patronatus poteſt donari. q.28.n.183
Ius patronatus poteſt dari in feudum. q.28 nu.181
Ius patronatus poteſt permutari. q.28.n.182
Ius patronatus præſumitur laicorum quoties laici fundant. q.28.n.178
Ius patronatus probatur probatione præſumptiua. qu.28. num.206
Ius patronatus quare fuit conceſſum. q.28.n.175
Ius patronatus quibus modis probetur de Iure communi. q.28.nu.208.
Ius patronatus quomodo acquiritur. quæſtio.28.nu.179. & num.249
Ius patronatus tranſit in donationem omnium bonorum. q.28.num.185
Iuris patronatus titulus per præſentationes 40.ann.non probatur. q.28.n.239
Ius patronatus triplex. q.28.n.170
Ius præſentandi poteſt haberi ex priuilegio. q.28.n.192
Ius præſumit ex cauſa. q.32.n.3
Ius quod acquiritur ex collatione efficitur firmum per poſſeſſionem. q.35.n.11
Iuſtitia debet miniſtrari æqua lance. q.79.n.17

L

LAici non poſſunt ſe intromittere in ſpiritualibus. qu. 28.n.176
Laici non debent fructibus Eccleſiæ frui. q.9.n.52
Laicus incapax ſpiritualium. q 8.n.12
Laicus non poteſt habere beneficium. quæſt.34.n.43. & q. 8.num.11.
Laicus quando admittatur contra clericum. q.66.nu.14

Legatarius

Legatarius tenetur ad onera cum conſequitur rem.q.35. num.47

Legati a latere habent maiorem poteſtatem quam Epiſcopi. q.28.n.19

Legati a latere omnia poſſunt. q.28.n.18

Legatum probatur per præſumptiones. q.71.n.12

Lege naturali quis eſt obligatus ad gratiam referendam. q.51.n.16

Lex ſi vnquam habet locum in remiſſione.quæſtio.31.numero 25

Leges conſiderantes peccatum obligant in foro conſcientiæ. q.14.n.6

Leges humanæ obligant in foro conſcientiæ. quæſtio.14. num.2

Leges humanæ non ligant vltra finem legislatoris.qu.10. num.7

Leges qua ratione fiant. q.13.n.21

Leges odio habent lites. q.28.n.121

Leges præſumuntur perueniſſe ad notitiam ipſorum quibus ſpectant. q.21.n.7

Leges permittunt diſpoſitionem liberam rei propriæ.q.31. num.16

Legi non receptæ contraueniens non peccat.quæſtio.11. num.20

Legis qualitas debet in primis verificari.quæſtio.33.numero 36.

Legis qualitas verificanda. q.35 n.4

Legis vna pars declarat aliam. q.32.n.24

Legitime verbum quid importet. q.66.n.2

Lex ad arcendum dolum odioſa. q.13.n.17

Lex ampliatur ex ratione. q.36.n.49

Lex canonica reſpicit ſalutem animæ. q.13.n.22

Lex ceſſat,ceſſante præſuppoſito legis. q.29.n.44

Lex ceſſat deficiente qualitate legis. q.31.n.38

Lex debet eſſe poſſibilis. q.28.n.161

Lex ex facto colligit mentem. q.32.n.4

Lex fundata in præſumptione in foro conſcientiæ non obligat,ſi veritas eſt in contrarium. q.14.n.19

Lex futura reſpicit. q.12.n.2

Lex generalis generaliter eſt intelligenda. q.29.n.1.& q.28.n.26.& q.56.n.2.& q.11.n.14.

Lex generalis comprehendit omnes caſus & perſonas.q.33.num.40

Lex includit cauſas,& perſonas priuilegiatas.quæſt.28. num.50

Lex in quantum loquitur intelligenda. q.20.n.15

Lex intelligenda ut alteri non præiudicet. q.79.n.40

Lex interpretans legem antiquam intelligenda ſecundũ terminos legis interpretatæ. q.7.n.18

Lex interpretans aliam intelligenda eſt iuxta terminos illius. q.26.n.27

Lex lata ob fraudem comprehendit omnes perſonas.q.20 num.8

Lex odioſa non debet extendi. q.53.n.5

Lex odioſa facta in odium alicuius. q.13.n.11

Literæ obreptitiæ nullæ ipſo iure. q.46.n.21

Lex obuians fraudibus fauorabilis. q.13.n.4

Lex omnis reſpicit vtilitatem publicam. q.13.n.20

Lex non competit vbi non competunt verba.quæſtio.42. num.2

Lex non dicitur extendi,cum comprehenduntur caſus expreſſi. q.42.n.26

Lex pœnalis non extenditur. q.54.n.15

Lex pœnalis non habet locum niſi in caſibus expreſſis.q.47.num.5

Lex pœnalis loquens de affirmatiua non habet locum in negatiua. q.52.n.2

Lex pro his quæ frequentius accidunt. q.20.n.17

Lex prohibitoria ſuperueniens annullat actum,quoties ille non eſt conſumatus. q.12.n.13

Lex puniens,quod eſt contra ius diuinum reſpicit præterita. q.12.n.5

Lex puniens delicta fauorabilis. q.13.n 1

Lex quando non dicatur obſeruata. q.11.n.25

Lex quantumuis dura ſeruanda eſt. q.76.n.4

Lex requirens probationem admittit præſumptionem iuris. q.77.n.34

Lex reſpiciens vtilitatem publicam fauorabilis.quæſt.13. num.2

Lex regulariter reſpicit futura. q.28.n.36

Lex vbi non diſtinguit neque nos diſtinguere debemus.q.28.num.47

Lex tollens fraudes dicitur conformis iuri naturali.q.13 num.5

Lex vbi eſt clara nulla difficultas. q.38.n.27

Lex vltima ſeruanda. q.79.n.27

Lex vſu non recepta non ligat. q.11.n.19

Liberalitas inſolita includit fraudem. q.29.n.27

Libris menſariorum creditur. q.33.n.19

Libri ſcripti auctoritate priuata non probant.quæſti. 33. num.21

Licentia inualida non eſt conſiderabilis. q.46. n 49

Licentia nulla non excuſat a pœna. q.46.n.44

Licitum eſt ſperare a Deo remunerationem. quæſtio.36. num.15

Licitum eſt emere conſtitutionem,vel extinctionem penſionis. q.42.n.10

Licitum quod approbatur a conſuetudine. q.5.n.49

Literæ amatoriæ repertæ penes mulierem probant. q.69. num.11

Literæ beneficiorum nullæ niſi exprimantur,quæ debent exprimi. q.9.nu.10

Literæ beneficiales aliquando fiunt in forma gratioſa quandoque in forma dignum. q.27.n.39

Literæ conceſſæ expreſſa falſa cauſa non ſunt literæ.q.46 num.35

Literæ debent recognoſci. q.69.n.10

Literæ ex falſa cauſa ſunt ipſo iure nullæ.quæſtio. 40. numero 53

Literæ in cifra non probant confidentiam. quæſtio.69. numero 12.

Literæ obreptitiæ cum fuerit expreſſum falſum.quæſt.46. num.20.

Literæ pro ſumendis indicijs in crimine confidentiæ quomodo fiant. q.80.n.2.

Literæ probant mentem noſtram. q.69.n.4

Literæ probant contra ſcribentem. q.69.n.9

Literæ ſubreptitiæ etiam ſunt nullæ ipſo iure.quæſt. 46. num.22

Locatio quid ſit. q.32.n.50

Locutio generalis nihil relinquit intactum. quæſti.28. num.27

Locutio generalis nihil relinquit intactum.q.11.nu.5.& q.32.nu.15.& q.28.n.27

Lucem qui odit præſumitur in mala fide.quæſtio. 35. numero 77.

Lucem odit qui male agit. q.35.n.76

Lucrum turpe quod. q.29.n.10

Lucrum ex fideiuſſione non licet accipere. q.37.n.24

M

M*AIOR 14. in beneficialibus habetur pro maiori. q.20.num.21*

Maior 14.ann.delinquendo puuitur. q.20.n.20
Malitijs eſt occurrendum. q.32.n.61
Malitiji via eſt claudenda. q.35.n.70
Male recipiens tenetur reſtituere. q.26.n.56
Malum excludendum. q.54.n.13
Mancipatio ſeu venditio fiduciario qua. q.1.n.71
Mandatum quomodo probatur. q.27.n.197
Mandatum ad renunciandum cum clauſula,& non alias, non eſt ſimoniacum. q.26.n.35
Mandatum ad delictum probatur ex epiſtola.quæſtio.69. num.6
Mandatum de prouidendo clericum, quomodo intelligatur. q.17.n.8
Mandatum de expediendo gratis quando & quomodo datur. q.29.n.32
Mandatum eſt probandum. q.28.n.196
Mandatum interdictum,ſanctio. q.7.n.13
Mandatum non præſumitur. q.28.n.195
Mandatum præſumitur durare. q.28.n.198
Mandatum quid. q.1.n.86
Mandatum videtur datum Iudicibus qui habent facultatem. q.79.n.5
Mandans cenſetur facere. q.28.n.194
Mandans & Mandatarius puniuntur eadem Pœna.q.31. num.13
Mandans,& Mandatarius puniuntur. q.33.n.42
Manifeſtum dicitur quod conſtat per Inſtrumentum. qu. 70.num.8
Manualia comprehenduntur in diſpoſitionibus editis ob publicam vtilitatem. q.18.n.18
Manualia poſſunt reuocari. q.18.n.12
Matrimonium initiatur per electionem. q.28.n.270
Manualia ſunt etiam beneficia. q.18.n.16
Mediator ad hoc vt quis dicatur non requiritur munus. q.22.num.8
Mediator confidentiæ committit confidentiam. quæſtio. 22.num.9
Mediator confidentiæ incidit in excommunicationem. q. 22.num.7
Mediator in contractibus vſurarijs tenetur ad reſtitutionem. q.22.n.4
Mediator confidentiæ non priuatur obtentis, & obtinendis.q.22.n.10
Mediator ſimoniæ ſimoniacus. q.22.n.1
Mediatores pœna infamiæ notantur. q.22.n.6
Medium optimum ex duobus contrarijs. q.7.n.40
Mendacium non inducit ſimoniam. q.41.n.19
Mendacium præſumitur doloſum. q.46.n.59
Mendacium quid ſit. q.41.n.21
Mens attendenda eſt. q.27.n.41
Mens & animus colligitur ex geſtis. q.71.n.47
Mens ſoli Deo eſt cognita. q.1.n.168
Mens ſola ſimonia mentalis ſufficit. q.39.n.15
Mentiens peccat mortaliter. q.41.n.22
Mentio de penſione facienda eſt. q.23.n.3
Mentium bonarum eſt culpam timere, vbi non eſt.quæſt. 64.num.33
Meretrices & lenones,quando admittantur. q.66.n.15
Metropolitana Eccleſia dicitur Archiepiſcopalis.quæſt. 15.n.6
Mille teſtes ſingulares non plus probant quam vnus.qu. 7.num.57
Minor an dicatur non habens 25.annos. q.20.n.18
Minores carent conſenſu. q.10.n.17
Minores ex æquitate reſtituuntur. q.20.n.14
Minor incapax beneficiorum. q.8.n.16
Minor in his,quæ ſpectant ad ſalutem animæ non excuſatur. q.20.n.16
Minor non excuſatur a publicatione. q.20.n.27
Minores quando dicantur doli capaces. q.20.n.24
Minor 14.ann.abſque diſpenſatione non poteſt habere beneficia. q.20.n.22
Minor 25.ann.& maior 14.comprehenditur ſub pœnis latis contra confidentiarios. q.20.n.19
Minor 25.ann.in criminalibus admittitur. q.66.n.13
Miſericordia illicita quæ. q.7.n.36
Miſericordia iuſta virtus. q.7.n.37
Miſericordia quæ eſt neceſſaria in Principe. q.7.n.41
Moderator in re ſua quiſque eſt & arbiter. q.27.n.108
Moderator quiſque in re ſua eſt,& arbiter. q.32.n.53
Modica non ſunt in conſideratione. q.28.n.103
Modus prohibetur in beneficialibus. q.2.n.64
Monaſteria ſunt beneficia regularia. q.16.n.16
Monaſterij ſub nomine venit Abbatia,& Prioratus. qu. 29.num.34
Monaſterium quod. q.15.n.2
Monaſterium dicitur vbi ſunt moniales. q.27.n.15
Monaſterium regulare,vel ſæculare. q.27.n.13
Monaſterium ſine conuentu datur in commēdam.quæſt. 27.nu.14.
Monitorium ad comparen.in crimine confidentiæ, quomodo expediatur. q.80.n.3
Moroſo imputatur rei interitus. q.60.n.15
Mulier præſumitur corrupta ex lacte in mammis. quæſt. 76.nu.16
Multa dicuntur quæ non fiunt. q.39.n.11
Multa tractantur quę non fiunt. q.39.n.10
Munera mutant mentem. q.28.n.165
Mutuans Regi cum pacto,quod ei conferat officium facit vſuram. q.36.n.29
Mutuatarius obligatur ad antidora. q.36.nu.8
Mutuator poteſt accipere munus a mutuatario. q.36.n.7
Mutuum de per ſe non inducit vſuram. q.36.n.5
Mutuum factum poſt reſignationem, quando inducat cōfidentiam. q.36.n.57
Mutuum in quo conſiſtat. q.26.n.49
Mutuum non aduerſatur amicitiæ, ſed illam conciliat.q. 36.num.6
mutuum pręſumitur factum gratia recipientis. q.33.n.9

N

NAtura confirmationis quę. q.38.n.5
Natura dictionis etiam vt augeat. q.7.n.7
Natura præſumptionis vt reijciat probandi onus in aduerſarium. q.77.n.32
Naturalis obligatio ex fide. q.6.n.8
Negocia ſæcularia quæ. q.9.n.54
Nemo præſumitur iactare proprium. q.41.nu.25
Nequiores fiunt homines propter ſpem veniæ. q.7.n.55
Nihil recipiendum pro introducendis presbyteris in Eccleſia. q.38.n.36
Non curamus de modo cum habemus effectū.q.27.n.110
Non debet dari materia calumniandi. q.78.n.2
Non entium nullæ ſunt qualitates. q.26.n.25
Non probat hoc eſſe,&c. q.75.n.4
Non ſtatuitur contra legem naturalem. q.49.n.13
Notarius Epiſcopi vnum aureum poteſt recipere pro literis. q.28.n.118
Notarius pro collatione beneficij non poteſt recipere pluſ quam aureum. q.38.n.31
Notorium admittitur contra præſumptionem iuris,et de iure. q.76.n.27
Notorium non indiget probatione. q.64.n.7
Nullum aliquid non operatur. q.46.n.25

Nullum

Nullum & inutile idem eſt. q.46.n.29
Nullum non habet imaginem veri. q.46.nu.31
Nulla difficultas vbi verba ſunt clara. q.21.n.16
Nulla & non facta pariſicantur. q.46.n.30
Nullitas ex defectu iuriſdictionis reputatur inſanabilis. q.79.nu.24
Nuncij aliquando reficiūt titulos beneficiales. q.60.n.42
Nutu non committitur confidentia. q.27.n.77

O

Obligatio antidoralis tacita ineſt. q.26.n.160
Obreptio, & ſubreptio etiam in minimis vitiant literas. q.46.n.50
Obreptio, & ſubreptio etiam non doloſe vitiant literas. q.46.nu.51
Obreptio eſt minor ſubreptione. q.46.n.23
Obreptione in, quolibet caſu non excuſat. q.46.n.47
Occupans rem iniuſtā tenetur ad æſtimationem etiā poſt interitum. q.60.n.13
Odioſa debent reſtringi. q.41.n.17. & q.42.n.9
Odioſa quatenus loquuntur intelligenda. q.79.n.35
Odioſum quid. q.13.nu.14
Officialis eſt aliquis quandiu ſuſtinetur in officio. quæſtio. 35.num.24
Officia Rom.Cur.ſunt quodammodo beneficia. quæſti. 58. num.63
Officia Rom.Cur.venduntur etiam laicis. q.58.n.64
Officia vel ſunt perpetua, vel temporalia. q.18.n.17
Officium non dicens peccat mortaliter. q.9.n.49
Omnes perſonæ comprehenduntur ſub bullis de confidentijs. q.7.nu.45
Onus eſt fructuum & non proprietatis. q.35.n.48
Onus impoſitum minuit pretium. q.52.n.10
Onus impoſitum præbendæ vacanti, quando ſimoniacū. q.38.num.44
Onus legendi ſacram ſcripturam eſt pium. q.45.n.13
Optans quando poſſit variare. q.35.n.18
Oratio declarat factum. q.69.n.3
Ordinans abſque titulo, quando non eſt in culpa. quæſt.1. num.104
Ordinarij an poſſint cognoſcere cauſas confidentiales. qu. 7.num.88
Ordinarius dicitur quilibet prælatus habens Iuriſdictionem. q.28.n.14
Ordinarij Iuriſdictio limitatur per reſeruationem. quæſt. 79.num.21
Ordinarij non poſſunt conferre beneficia coram eis renunciata ſuis conſanguineis. q.27.n.55
Ordinarij non poſſunt conferre beneficia data in confidentiam. q.7.n.80
Ordinarij praua intentio in collatione, an annullet collationem. q.53.n.1. & nu.3
Ordinarij nulliter procedunt in cauſis reſeruatis. qu.79. num.19
Ordinarius cui diriguntur litteræ in forma dignum quid faciat. q.27.n.40
Ordinarius non poteſt beneficia reſignata conferre ſuis familiaribus. q.55.n.2
Ordinatus ſpe ſecundaria conſequendi beneficiu non peccat. q.1.n.36
Ordinatus ſuper aliqua Eccleſia, poteſt petere ſuſtentationem ex illa. q.1.nu.102
Ordines quando capiantur per ſubreptionem. q.1.n.103
Ordo ſacer requiritur in beneficijs curatis. q.9.n.15
Origo mala non ſemper punitur. q.5.n.13
Origo mala præſumit malum. q.28.n.84
Origo mutari non poteſt. q.4.nu.5
Origo ſpectanda. q.4.n.9. & q.5.n. 2. & q.27.nu.75 & q.28.nu.12

P

Paciſci ſuper re propria eſt licitum. q.35.n.29
Pacta ſeruare eſt iuris naturalis. q.6.n.4
Pactio de ſoluenda penſione non expeditis litteris, quando ſit confidentialis. q.43.n.1
Pactio facta inter reſignantem, & reſignatarium de exigendis fructibus vſque ad diem conſenſus præſtiti non eſt confidentialis. q.45.n.1
Pactio firma inducit ſimoniam. q.35.num.63. & q.40. num.12
Pactio in ſpiritualibus prohibetur. q.18.n.25
Pactio inter concurrentes in beneficio vt vnus alteri non opponat defectus, an ſit confidentialis. q.47.n.2
Pactio non fit ſine conſenſu vtriuſque. q.26.n.26
Pactio nulla in reſignatione. q.44.n.1
Pactum appoſitum in contractu probat ſimoniam. quæſt. 36.nu.28
Pactum contra legem illicitum. q.23.n.47
Pactum dandi temporale pro ſpirituale, vel econtra ſimoniacum. q.41.n.4
Pactum de retrouendendo quomodo colligatur. quæſtio. 35.num.75
Pactum de ſoluendo certam penſionem, quando ſimoniacum. q.40.n.35. & q.27.n.146
Pactum de ſoluendo pluſquam Papa ordinat, eſt ſimoniacum. q.40.n.49. & n.53
Pactum eſt duorum, &c. q.26.n.2. & q.28.n.72
Pactum eſt vitioſum, vt qui tenetur dicere primam Miſſam dicat ſecundam. q.44.n.4
Pactum gratuitum inter reſignantem, & reſignatarium eſt licitum. q.35.n.27
Pactum in beneficialibus improbatur. q.28.n.106
Pactum inter concurrentes in beneficio quando ſit ſimoniacum. q.47.n.9
Pactum in permutatione coram ordinario de ſoluenda penſione eſt ſimoniacum. q.27.n.173
Pactum conſideratur in confidentia. q.47.n.3
Pactum probatur confeſſione. q.35.n.72
Pactum probatur ſcriptura. q.35.n.71
Pactum prohibetur in beneficialibus. q.1.n.60
Pactum quid ſit. q.1.n 63
Pactum quod non ineſt a iure non eſt apponendum in collatione. q 52.n.5
Pactum redimendi ſimile fiduciariæ venditioni. quæſt.1. num.37.
Pactum ſuper fructibus beneficij redolet ſimoniam. quæſ. 1.nu.97.
Pactum ſuper his quæ tacitæ inſunt eſt permiſſum. quæſt. 35.num.28
Pactum ſuper pēſione factum a patrono eſt confidentiale. q.28.n.202
Pactum vt nocent eſt probandum. q.53.n.15
Palliata reſignatio quæ. q.9.n.54
Papa admittit reſignatiões ad vota reſignātiū. q.27.n.30
Papa cenſetur concedere gratiam per modum limitandū a Cancellaria. q.43.n.14
Papa cum ſibi non reſeruat diſpenſationem videtur illum Epiſcopis concedere. q.1.n.109
Papa debet ſe confirmare iudicio diuino. q.3.n.21
Papa eſt adminiſtrator omnium. q.60.n.48
Papa eſt caput vniuerſalis Eccleſiæ. q.11.num.15. & q.28.nu.141

Papa eſt pater omnium. q.11.n.13.& q.28.nu.139
Papa eſt iudex omnium Chriſtianorum. q.28.n.142
Papa eſt ſponſus totius Eccleſiæ. q.28.n.240
Papa eſt Vicarius Chriſti.q.3.n.13. q.11.n.16.q.18.nu.7. & q.28.n.138
Papa ex magna cauſa poteſt recedere a iure diuino. quæſ. 3.num.24
Papa ex ſcientia in genere videtur approbare. quæſtio. 40.num.15
Papa habet plenitudinem poteſtatis. quæſt.3.nu.12.& q.18.num.6
Papa in beneficialibus habet liberam poteſtatem. quæſt. 3.num.27
Papa non diſpenſat ſuper vitio ignorato. q.40.n.6
Papa non diſpenſat, vt credatur teſtibus abſque iuramento. q.61.n. 17
Papa non poteſt diſpenſare aduerſus ius diuinum.quæſt.7. numero 61
Papa non poteſt diſpenſare ſuper iure diuino. q.67.nu.24
Papa poteſt diſpenſare ſuper iure poſitiuo. q.3.n.25
Papa non poteſt diſpenſare ſuper ſimonia. q.3.n.14
Papa non poteſt ſtatuere, vt ſtetur dicto vnius teſtis in omni cauſa, fallit nu.62 q.7.n.58
Papa non poteſt tollere ius diuinum. q.7.n.60
Papa poteſt conferre beneficia quomodo vult.q.28.n.144
Papa poteſt diſpenſare in homicidio voluntario.quæſtio. 30.num.37
Papa poteſt diſpenſare ſuper confidentia. q.3.n.26
Papa poteſt diſpenſare ſuper ſimonia quia prohibita . qu. 3.num.15.
Papa poteſt eximere aliquem clericum ab horis canonicis. q.7.n.63
Papa poteſt in vno Epiſcopatu ponere duos Epiſcopos.q. 18.num.8
Papa poteſt quoquo modo voluerit conferre beneficia. q. 18.num.5.
Papa poteſt ſtatuere in certis caſibus , vt ſtetur dicto vnius teſtis. q.67.n.22
Papa poteſt tollere conſtitutiones conciliares de fide non tractantes. q.3.n.28
Papa poteſt tollere ſimoniam prohibitam. q.28.n.143
Papa poteſt vni concedere duos Epiſcopatus. q.18.nu.9
Papa prohibet confidentias. q.14.n.5
Papa reſeruat penſionem in reſignatione, & non partes. q.40.n.27
Papa ſeruus Dei. q.3.n.20
Papa ſolus confert reſeruata. q.7.n.81
Papa ſolus habet plenitudinem poteſtatis. q.11.n.14
Papa ſolus in ordine diſpenſat. q.1.n.108
Papa ſuper iure poſitiuo habet plenariam poteſtatem.qu. 30.num.39
Papa tenetur defendere legem diuinam vſque ad ſanguinem. q.3.n.22
Papæ auctoritas eſt maxima. q.28.n.146
Papæ auctoritas tollit omne vitium. q.27.n.167
Papæ auctoritas tollit vitium confidentiæ. q.18.n.11
Papæ beneplacitum tollit omne vitium. q.47.n.6
Papæ certa ſcientia importat diſpenſationem. q.40.n.16
Papæ competit ex priuilegio diuino adminiſtratio Eccleſiaſticorum bonorum . q.60.n.47
Papæ ex certa ſcientia conſtat, quando eſt expreſſum.quæ. 40.num.18
Papæ gratia probatur etiam per teſtes. q.31.n.39
Papæ mens in bullis eſt præciſa. q.46.n.52
Papæ modus facti narrandus. q.40.n.2
Papę omnia permiſſa. q.3.n.11
Papę omnis creatura ſubiecta eſt. q.11.n.12
Papę quiſque ſubeſt de neceſſitate ſalutis. q.11.n.17
Papæ ſcientia facit ceſſare omne vitium. q.33.n.44
Papæ ſcientia tollit omnem ſcrupulum. q.27.n.168
Papæ ſcientia tollit confidentiam. q.46.n.3
Papæ ſcientia tollit omne vitium. q.46.n.2
Papæ ſunt reſeruata omnia ſpolia. q.60.n.49
Paria ſunt habere de præſenti, & de futuro. q.32.n.47
Paria ſunt dare collatori, vel alteri. q.1.n.69
Paria ſunt non eſſe, vel eſſe, & non apparere. q.28.n.74
Parochialis Eccleſiæ non grauantur, niſi excedant centū. q.41.nu.2
Parochiani poſſunt ſe ſubtrahere ab obedientia illorum, qui ſunt priuati ipſo iure. q.58.n.19
Pater non præſumitur malum capere conſilium pro filio. q.20.nu.45
Pater præſumitur habere curam exiſtimationis filij.quæſ. 20.num.47
Pater præſumitur conſulere animæ filij. q.20.n.46
Pater ſi retini bullas filius ignorans non excuſatur a pœna c.licet canon. q.20.n.37
Pater ſolet communicare filio. q.21.n.69
Patroni laici & Eccleſiaſtici qui. q.28.n.177
Patroni non debent retrahi a fundatione. q.34.n.53
Patroni percipientes fructus beneficij ex conuentione committunt confidentiam. q.9.n.68
Patronus Eccleſiæ qui dicitur. q.28.n.174
Patronus vergens ad inopiam debet habere alimenta.q. 28.nu.201.
Peccata quanto diuturniora tanto grauiora. q.5.n.29
Peccatum colligitur ex intentione. q.36.n.61
Peccatum non eſt ex mutuo expectare aliquid.quæſt.36. num.9
Peccatum non remittitur, ſi non reſtituitur ablatum.qu. 60.num.4
Peccatum vbi adeſt quis obligatur in foro conſcientiæ.q. 14.num.10
Pecunia poteſt dari pro redimenda penſione. quæſt.23. num.29
Penſio annullatur, vel reducitur ex expreſſione falſa.qu. 41.nu.23
Penſio an poſſit ſolui litteris non expeditis ſalua conſcientia. q.43.n.13
Penſio an ſit beneficium. q.23.n.1.& n.19
Penſio an ſit quid temporale. q.23.n.14
Penſio conceditur ex cauſa reſignationis. q.27.n.64
Penſio debet ſolui cum conſenſu Papæ. q.27.nu.166
Penſio de fructibus ſolui debet. q.44.n.13
Penſio dicitur res Eccleſiaſtica. q.23.n.4
Penſio eſt annexa ſpirituali. q.42.n.24
Penſio eſt mere temporalis. q.42.n.4
Penſio extinguitur de conſenſu Papæ. q.23.n.5
Penſio hodie non reſeruatur ſuper beneficijs tertij.quæſt. 42.num.29
Penſio in confidentiam illicita. q.42.n.23
Penſio morte penſionarij non vacat. q.23.n.27
Penſionarius habet fructus loco hypotecæ. q.44. n.11
Penſionarius non tenetur ad officium magnum . quæſtio. 23.num.22
Penſionarius non tenetur ad reſidentiam. q.23.n.21
Penſionem conſtituere, vel redimere non licet ſine auctoritate Papæ. q.42.n.27
Penſionem percipiens poſt tranſlationem non eſt ſimoniacus. q.23.n.43
Penſionem promittere ob auxilium recipiendum in litigando ſimonia. q.27.n.148
Penſionem redimens abſque Papa non excommunicatur. q.23.num.31

INDEX.

Penſionem transferentes per confidentiam non puniũtur. q.32.nu.2.
Penſiones Epiſcopi an imponere poſsint. q.18.n.120
Penſionis promiſſio abſque auctoritate Papæ eſt ſimoniaca. q.43.n.10
Penſionis ſolutio ſpectat ad habentem beneficium. q.42. num.19
Penſionis tranſlatio eſt profana. q.23.n.28
Penſio non debet ſolui ſine beneplacito Papæ. q.47.n.8
Penſio non poteſt imponi ſine Papa. q.27.n.169
Penſio non facit incompatibilitatem. q.23.n.23
Penſio non poteſt reſignari. q.23.n.26
Penſio non reſeruatur cum fructus ſunt tenues. quæſt.27. num.163
Penſio non venit ſub priuatione beneficiorum. q.58.n.58
Penſio pendet a beneficio. q.23.n.6
Penſio penſionis non inducit excõicationem. q.23.n.30
Penſio poteſt laico aſſignari. q.23.n.25
Penſio quid ſit. q.42.n.5
Penſio quædam fructuum ſolutio. q.27.n.146
Penſio ſine cauſa difficilis. q.27.n.61
Penſio ſuccedit loco beneficij. q.23.n.2
Perceptio fructuum facta a reſignante poſt reſignationẽ inducit præſumptionem confidentiæ. q.27.n.125
Perceptio fructuum abſque auctoritate Papæ inducit confidentiam. q.27.n.170
Perceptio fructuum poſt reſignationem inducit præſumptionem tantum confidentiæ. q.31.n.29
Perceptio facta cum cauſa nõ probat ſimoniã. q.64.n.29
Percipiens abſque cauſa facit de facto. q.34.n.57
Permutatio & reſignatio differunt. q.25.n.4
Permutationum pluralitas oſtendit fraudem. q.29.n.22
Permutatio reciproca quando licita. q.40.n.39
Permutatio reciproca, quando licita coram ordinarijs. q. 40.num.40
Permutatio vera dicitur reſignatio. q.25.n.8
Perpetuum quod. q.17.n.11
Perpetua quæ ſunt conceſſa ad beneplacitum ſuperioris. q.18.n.22.& q.16.n.27
Perpetuum eſt quod eſt in potentia. q.16.n.26
Perpetuum quod eſt conceſſum ſine præfinitione temporis. q.16.n.28
Perſonarum in delictis non fit diſtinctio. q.56.n.3
Petens abſolutionẽ non cẽſetur fateri ſimoniã. q.64.n.32
Perſonæ quæ non ſunt capaces legatorum. q.2.n.4
Pius 4. primus omnium prohibuit confidentias. q.7.n.1
Pius 5. damnat confidentiam illicitam. q.35.n.20
Pius 5. quib. commiſerit cauſas confidentiales. q.79.n.14
Pius 5. reſtrinxit dictam auocationem. q.79.nu.13
Pius 5. ſibi reſeruauit cognitionem cauſarum confidentialium. q.79.n.8
Plebanus ruralis eſt Ordinarius. q.28.n.15
Plura ſunt quæ nõ poſſunt, niſi per teſtes probari. q.65.n.8
Plus & minus non differunt. q.25.n.11
Pæna antiquorum canonum aduerſus ordinatos, abſque titulo. q.1.n.25
Pæna contra contrahentem non comprehendit conſulentem. q.22.nu.14.
Pæna contra dantem licentiam malefaciendi non extenditur ad vtentem illa. q.21.n.13
Pæna datur pro furto modicæ rei. q.28.n.101
Pæna debet ceſſare ceſſante cauſa. q.26.n.9
Pæna debet commenſurari delicto. q.10.n.4
Pæna eadem vbi eſt eadem ratio. q.19.n.2
Pæna habet locum in caſibus expreſſis. q.22.n.11. q.41.n. 12.& q.58.n.8
Pæna impoſita contra facientem non comprehendit conſentientem. q.21.n.12
Pæna iuxta menſuram delicti. q.26.nu.13.& q.58.n.5
Pænalibus fit reſtrictio. q.29.n.49
Pænam non incurrit faciens actum permiſſum. q.35.n.21
Pænam non meretur quod a lege permittitur. q.16.n.10
Pænam non meretur, quod legitime fit. q.12.n.12
Pæna non eſt, vbi non eſt delictum. q.10.n.5
Pęnæ non imponuntur ipſo iure. q.61.n.3
Pæna ſimoniæ vitatur ſtante conſuetudine. q.5.n.16
Pænæ contra confidentiarios comprehendunt omnes perſonas. q.19.n.1
Pænæ graues contra non reſidentes. q.9.n.19
Pænæ impoſitæ contra confidentiarios non debentur in foro conſcientię. q.14.n.31
Pænæ non imponuntur niſi in caſib. expreſsis. q.36.n.42
Pæna quam comminatur Papa non habet locũ aduerſus contradicentes. q.7.n.106
Pæna quando imponatur in foro conſcientiæ. q.14.n.32
Pænæ reſtringendæ. q.24.n.9
Pænæ vitantur permiſſione ſuperioris. q.12.n.10
Pænitentia excuſat a delicto. q.39.n.17
Pęnitentiaria an diſpenſet in ſimonia. q.58.n.56
Pænitentiaria omnia gratis dat. q.60.n.51
Pęnitentiarius inſtituendus. q.45.n.16
Populi poſſunt cogi ad ſeruandum conſuetudinem de dãdo quid in exequijs mortuorum. q.38.n.19
Poſſeſſio beneficij eſt ius ſpirituale, vel annexũ. q.43.n.17
Poſſeſſio corporalis eſt apprehendenda. q.35.n.12
Poſſeſſio non transfertur per collationem. q.35.n.13
Poſſeſſio per teſtes ſingulares probatur. q.67.n.15
Poſſeſſor nouus poteſt conuenire antiquum, vt contribuat ratione temporis. q.35.n.51
Poſſeſſor nouus tenetur ad onera. q.35.n.50
Poſſunt omnia crimina cognoſcere. q.79.n.2
Poſt actũ, quis libere põt donare in beneficialib. q.49.n.6
Poſteriora declarant priora. q.32.n.25
Potens quæ perſona dicitur. q.28.n.243
Poteſtas non reſeruata Papæ videtur conceſſa Epiſcopis q.79.n.6
Publica fama quando probat dotationem. q.28.n.245
Publicatio facta Romæ ſufficit, vt conſtitutio vbique leget. q.11.nu.6
Publicatio quando fit in pluribus locis maior certitudo habetur. q.11.n.10
Publicatio Romæ vbi fiat. q.11.n.9
Puniendus non eſt non delinquens. q.20.n.11
Purgatio non admittitur vbi pæna eſt impoſita ipſo iure. q.21.n.61
Praua intentio vnius non nocet alteri. q.26.n.18
Prębẽda theologalis erigẽda ĩ qualibet Eccleſi. q.45.n.15
Præbendæ poſſunt vendi. q.34.n.9
Pręcedẽtia declarãt ſequentia. q.27.n.123.& q.58.n.35
Preces non inducunt ſimoniam. q.28.n.163
Preces non includuntur ſub extrauag. Iulij.2. q.28.n.164
Præcepta moralia in parte poſſunt recipere mutationẽ. q.7.nn.64.
Præcepta de reſidẽndo in Vrbe quando fiat. q.9.n.20
Præceptoriæ cõprehẽduntur in conſtit. de public. q.17.n.2
præceptoriæ conceduntur ſimpliciter. q.17.n.13
præceptoriæ ſunt beneficia Eccleſiaſtica. q.17.n.3
prædeceſſoris appellatione qui veniat. q.7.n.94
prædicata talia qualia ſubiecta. q.34.n.5
præiudiciũ ex facto vnius alteri inferri nõ dẽt. q.27.n.79
prælato, & Eccleſiæ licitum eſt ſeruire cum ſpe ſecundaria conſequendi beneficia. q.36.n.11
prælatus regularis non poteſt cõferre beneficia regularia ſub conditione. q.16.n.35

I N D E X.

Prælatus regularis non poteſt recipere pecuniam pro col lutione. q.16.n.36
Prelatus remittens debita Eccleſiæ incurrit pœnam.qu. 43.num.6
Prepoſitura beneficia regularia. q.16.n.18
Præſentans aliquem cum pacto habendi duos capellanos eſt ſimonia. q.28.n.204
Præſentatio eſt annexa ſpirituali. q.28.n.191
Præſentatio eſt præparatoria conſtitutionis. q.28.n.190
Præſentatio, & electio in dubio cenſetur bona. q.63.n.11
Præſentationem obtinens cum pacto renunciandi beneficium committit ſimoniam. q.28.n.203
Præſentationes in perſonis potentibus probandæ ſcriptura. q.18.n.257
Præſentationes quãdo dicãtur effectũ ſortita. q.28.n.256
Præſentatio qua. q.28.n.180
Præſentatio quomodo probatur. q.28.n.232
Præſentatio requiritur pro ſubſtantia inſtitutionis. qu. 28.num.233
Præſentatio ſemper præſumitur facta in tempore. q.28.numero 234.
Præſentia extimantur ex præteritis. q.71.n.49
Præſumitur contra ſolitum. q.35.n.79
Præſumitur nemo donare proprium. q.34.n.12
Præſumitur nemo iactare proprium. q.34.n.11
Præſumitur potius error quam falſum. q.46.n.11
Præſumitur potius ſtultitia quam donatio. q.34.n.17
Præſumptio ſcientiæ non habet locum in actibus quæ ſolent fieri clam. q.21.n.81
Preſumptio capienda pro non falſo. q.46.n.9
Præſumptio capitur pro non donatione. q.32.n.60
Præſumptio cedit veritati, & fortiori præſumptioni. qu. 31.num.34
Præſumptio ceſſat data cauſa. q.49.n.11
Præſumptio circa quid verſetur. q.77.n.11
Præſumptio differt a fictione. q.71.n.33
Præſumptio, & coniectura colligitur ex facto. q.71.n.46
Præſumptio excludens ſimulationem, & fraudem eſt capienda. q.63.n.18
Preſumptio excludens turpitudinem capiẽda. q.63.n.14
Præſumptio fortior facit ceſſare minus fortem. q.36.n.55
Præſumptio fortior tollit minus fortem. q.63.n.21
Præſumptio fraudis ceſſat in faciente actum ex neceſſitate. q.31.n.46
Præſumptio inducit veritatem, donec contrarium probetur. q.71.n.44
Præſumptio iuris, in quibus habeat ortum. q.77.n.13
Præſumptio iuris, & de iure manifeſtum inducit probationem. q.76.n.9
Præſumptio iuris, & de iure procedit ſecundum veritatem. q.76.n.8
Præſumptio iuris, & de iure quid ſit. q.76.n.6
præſumptio iuris, & de iure dicitur indubitata probatio. q.76.n.10
Preſumptio iuris habetur pro veritate. q.76.n.2
Præſumptio iuris dicitur legitima probatio. q.76.n.13
Præſumptio iuris dicitur liquidiſſima probatio. q.73.n.13
Præſumptio iuris dicitur neceſſaria. q.32.n.5
Præſumptio iuris dicitur propria probatio. q.76.n.11
Præſumptio iuris dicitur vera probatio. q.73.n.12
Præſumptio iuris qua. q.77.n.3
Præſumptio iuris quid. q.77.n.12
Præſumptio iuris quomodo ſumatur. q.75.n.14
Præſumptio iuris, & de iure comprehenditur in diſpoſitione requirente probationem per modum condemnationis. q.76.n.12
Præſumptio iuris vocatur neceſſaria. q.76.n.15
Præſumptio legis habetur pro veritate. q.77.n.31
Præſumptio legis tollitur per præſumptionem hominis. q.77.n.27
Præſumptiones duæ quando iungantur. q.73.n.7
Præſumptiones duæ tollunt vnam. q.77.n.25
Præſumptiones, & coniectura verſantur circa decẽ prædicamenta. q.71.n.41
Præſumptiones, & cõiectura ex tribus conſtãt. q.71.n.37
Præſumptiones iunguntur in confidentia. q.67.n.10
Præſumptiones pro veritate donec aliud appareat. qu.7. num.53
Præſumptiones quare dicantur. q.71.n.32
Præſumptio non admittitur, cum quid requiritur pro forma. q.28.n.259
Præſumptio nulla colligitur ex his, quæ non apparent. qu. 71.num.50
Præſumptio prævalet proprietati ſermonis. q.77.n.35
Præſcriptio procedit etiam in foro conſcientiæ. q.14.n.3
Preſumptio quod omne delictum excludatur. q.63.n.13
Præſumptio quod quis faciat, quod ei prodeſt. q.27.n.137
Præſumptio quoties eſt poſita in lege ex ea poteſt ſequi cõdemnatio. q.71.n.42
Præſumptio ſumitur a perſona. q.74.n.5
Præſumptio ſuſtinens actum eſt fortior alia. q.63.n.16
Præſumptio ſuſtinens actum eſt amplectenda. q.63.n.17
Præſumptio validior tollit minus validum. q.77.n.22
Præſumptio verſatur circa rem dubiam. q.71.n.34
Præſumptio violenta habetur pro concludente probatione. q.73.n.11
Præſumptio vna violenta in ſimonia ſufficit ad condemnandum. q.73.n.11
Præſumptio vna efficax, tollit plures. q.77.n.26
Præſumptio vt actus valeat, prævalet alijs præſumptionibus. q.36.n.47
Præſumptio vt delictum excludatur. q.75.n.8
Præſuppoſitum legis debet in primis verificari. q.35.n.2
Prima tonſura requiritur ad beneficia. q.9.n.9.& n.14
Primus caſus confidentialis Conſtitutionis Pij v.q.27.n.1
Princeps concedens iuriſdictionem non derogat ordinariæ etiamſi conceſſio ſit facta per dictionem taxatiuã. q.79.num.44
Princeps concedens iuriſdictionem alicui non videtur derogare iuriſdictioni ordinarij. q.79.n.43
Princeps debet obuiare fraudibus. q.8.n.17
Princeps debet ſeruare quod promittit. q.6.n.7
Princeps in dubio præſumitur facere ex certa ſcientia. q. 40.nu.22
Principale ſequitur acceſſorium. q.31.n.9
Prioratus ſunt beneficia regularia. q.16.n.17
Priuare non publicantes. q.9.n.11
Priuati ipſo iure non poſſunt retinere beneficia. q.9.n.2
Priuati ipſo iure tenentur dimittere beneficia. q.21.n.53
Priuatio beneficij pro criminibus grauibus. q.7.n.75
Priuatio datur in crimine atroci. q.58.n.59
Priuatio ipſo iure non infertur. q.58.n.30
Priuatio non infertur ipſo iure in ſimonia conuentionali. q.58.nu.8
Priuati non poſſunt reſignare. q.9.n.4
Priuatus ipſo iure non habet titulum. q.21.n.40
Priuatus ipſo iure non poteſt alienare. q.58.n.16
Priuatus ipſo iure non poteſt renunciare. q.21.n.35
Priuatus ipſo iure non reſtituitur. q.21.n.41
Priuatus ipſo iure nullum habet ius. q.58.n.40
Priuatus non facit fructus ſuos. q.21.n.51
Priuatus tenetur in foro conſcientiæ dimittere beneficium. q.9.n.12
Priuatis nullum ius remanet. q.9.n.3

Probandum

INDEX.

Probandum quomodo contra quatuor caſus confidentiales poſitos per Pium V. q.76.n.18
probatio admittitur contra inſtrumentum, quod non ſit publicum. q.76.n.20
Probatio admittitur contra præſumptionem iuris, & de iure ob honeſtatem perſonæ. q.76.n.24
probatio admittitur aduerſus coniecturas Pij V. q.24.n.6
probatio contra præſumptionem iuris debet eſſe ſufficiēs. q.77.n.28
probatio contra præſumptionem iuris, & de iure admittitur in pluribus caſibus. q.77.n.18
probatio cōtra præſumptionem debet probari per tres teſtes. q.77.n.29
probatio debet concludere. q.28.n.76.& q.75.n.3
probationes duæ imperfectæ in criminalibus non iunguntur. q.67.n.7
probatio eorū, quæ occulte patrātur quomodo. q.28.n.67
probationes interpretantur pro nō cōfidentia. q.64.n.24
probatio in contrarium admittitur contra coniecturas poſitas in Conſtitutione Pij V. q.77.n.8
probatio in contrarium non admittitur contra præſumptionem iuris. q.76.n.7.& q.77.n.2
probatio in contrarium probat præſumptionem iuris. qu.77.nu.19
probatio in contrarium non admittitur contra Principis ordinationem. q.76.n.3
probatio in cōtrariū non admittitur cōtra quatuor caſus confidentiales poſitos in Conſtitutione Pij V. q.76.n.1
probatio indirecta admittitur contra præſumptionem iuris, & de iure. q.76.n.17
probatio inſtrumentorum authentica. q.28.n.214
probatio iurispatronatus n̄ eſt difficilis. q.28.n.205
probationes debent eſſe apertæ, vbi fertur vnica ſentētia. q.77.n.15.
probationes debent eſſe luce meridiana clariores. q.71.numer.23
probationis difficilis ſunt quæ ſecrete fiunt. q.71.n.15
probationes duæ in ciuilibus iunguntur. q.67.n.8
probationes imperfectæ coniunguntur in crimine vſurarum. q.67.n.9
probationes imperfectæ non iunguntur. q.73.n.6
probatione nulla indigēt q̄ iudici ſunt aperta. q.64.n.9
probationis quæ ſunt difficilis probantur leuioribus. qu.28.num.66
probatio non admittitur contra veritatem. q.76.n.5
probationum ſpecies duodecim. q.64.n.11
probationum ſpecies quæ. q.64.n.12
probatio per coniecturas eſt vera probatio. q.71.n.28
probatio per duos teſtes facit plenā probationē. q.72.n.6
probatio per indicia ſufficit in antiquis. q.71.n.18
probatio per inſtrumentū dicitur probata probatio. q.70.n.5
probatio per inſtrumentum vera & firma. q.70.n.6
probatio per teſtes eſt dignior alijs. q.65.n.5
probatio per teſtes eſt naturalis. q.65.n.3
probatio per teſtes prævalet alijs. q.77.n.21
probatio per teſtes, & per ſcripturam æquiparantur. q.28.n.258
probatio per inſtrumentum eſt firmior probatione per teſtes. q.70.n.9
probatio quando admittatur contra iuris præſumptionē. q.77.n.14.& n.17
probatio qualibet quæ iungi debet, debet eſſe ſemiplena probatio. q.67.n.11
probatio quid eſt. q.64.n.6
probatio quomodo quod quis non poſſidet. q.76.n.19
probatum per duos teſtes euidenter apparet. q.72.n.7
procliuiores ſumus ad abſoluendum quam ad condemnandum. q.46.n.18
procurator falſus non dicitur procurator. q.46.n.36
procurator non obligat dominum ad pœnam. q.28.nu.193
procurator poteſt conſtitui inſtrumento, & per literas, q.32.n.46
præmio & pœna omnis bona reſpublica ſuſtinet. q.1.n.41
profeſſus habetur pro mortuo quoad mundum. q.23.n.37
proœmium intentionem arguit. q.10.n.2
prohibitione in venit omne illud, per quod deuenitur ad ipſam. q.4.n.12
prohibito genere prohibetur ſpecies. q.8.n.6
prohibitio genere, videtur prohibita qualibet ſpecies. qu.4.num.10
prohibitū immediate, mediate fieri non poteſt. q.27.n.50
prohibitum iure humano poteſt fieri impune tolerantia ſuperiorum. q.5.n.41
prohibitum vna via cenſetur omni alia. q.27.n.52
promiſſio, & datio in ſimonia æquiparantur. q.66.n.23
promiſſio facta a reſignatario reſignanti ſimoniaca. q.27.num.10
promiſſio facta Epiſcopo de ſoluendis expenſis ſimoniaca q.28.n.110
promiſſio generalis facta collatori non inducit confidentiam. q.26.n.37
promiſſiones facilius fiunt quam dationes. q.1.n.149
promiſſio tacita, vel expreſſa pro gratia eſt illicita. q.28.numero 70
promittens collatori committit confidentiam. q.1.n.54
promittens fructus beneficij cōmittit cōfidentiā. q.1.n.62
promiſſio reddit actum non liberum. q.27.n.144
promittens retrocedere beneficium ſibi reſignatum, committit confidentiam. q.1.n.61
promouens inhabilem ex certa ſcientia videtur diſpenſare. q.40.n.17
pronomen illi eſt generale. q.28.n.123
propinqui qui ſunt. q.32.n.44
pro ſacramentis Eccleſiæ nihil dandum. q.28.n.8
prouiſio noua quid faciat. q.60.n.41
prouiſus de beneficio an poſſit ſoluere penſionem ante captam poſſeſſionem. q.43.n.15
proximum quiſque diligere tenetur. q.49.n.8
proximus amandus. q.62.n.4
publica fama non probat ſimoniam. q.66.n.27

Q

QVadraginta anni ad præſcribendum contra legem. q.38.n.34
Qualitas perſonæ excludit delictum. q.35.n.84
Qualitas perſonæ in ſimonia non excuſat. q.27.n.22
Qualitas quæ exprimenda in literis. q.46.n.53
Qualitas requiſita a lege verificanda. q.28.n.273
Quantitas excedens inducit præſumptionem confidētiæ. q.27.nu.140
Quælibet cauſa excuſat a dolo. q.46.n.8
Quæ ſunt ſolita non debent mutari. q.58.n.18
Quæ ſuperabundant non vitiant. q.35.n.30
Qui non poteſt donare, non poteſt remittere. q.31.n.24
Qui omne dicit, nihil excludit. q.7.n.47
Qui per alium facit per ſeipſum facere videtur. q.28.n.83 q.31.nu.12.
Qui poteſt promittere, poteſt fideiubere. q.37.n.5
Qui ſentit onus debet ſentire commodum. q.35.n.43
Quis non punitur ex delicto alieno. q.21.n.45
Quis poteſt teſtificari de facto proprio. q.33.n.17
Quiſq; poteſt apponere eā legē quā vult rei ſuæ. q.32.n.54
Quiſque præſumitur bonus. q.21.n.76.& q.63.n.3
Quiſque rei ſuæ eſt moderator, & arbiter etiam abutendo. q.31.n.15.

Quiſque tenetur iuuare proximum. q.36.n.59
Quiſque tenetur ſubuenire in neceſſitatibus. q.37.n.8
Qui ſunt qui in Cancellaria nihil ſoluunt. q.29.n.6
Qui teneantur ad habitum, & tonſuram. q.9.n.22
Quis tenetur credere parentibus. q.20.n.42
Quod ex coniectura capitur non proprie ſumitur. q.77.n.9
Quod gratis accepiſtis, gratis date. q.1.n.114
Quod ineſt poteſt in pactum deduci etiam in ſpiritualib. q.27.nu.131
Quod nullum eſt, non poteſt producere effectũ. q.46.n.24
Quod principaliter agitur inſpiciendũ. q.13.n.19. & n.23
Quod prohibetur mediate, prohibetur immediate. qu.42. num.22
Quomodo proceditur in iudicio confidentiarũ. q.80.n.1
Quoties aliquid fuit factum, ſed non principaliter in foro conſcientiæ non obligat. q.14.n.25

R

RAdix mala amputanda. q.32.n.62
Ratificatio delicti puníbilis. q.20.n.30
Ratificatio fit verbo & facto. q.20.n.31
Ratio colligitur ex proœmio. q.35.n.69
Ratio comprehendit omnes caſus, & non expreſſos. quæſt. 9.num.76
Ratio conſtitutionis Pij IIII. de confidentijs. q.8.n.19
Ratio eſt anima legis. q.42.n.7
Ratio extendit legem. q.32.n.21
Ratio fraudis operatur extenſionem legis. q.24.n.3
Ratio legis diſponit, ſicuti facit lex. q.20.n.7. & 25.n.10. 28.n.29.32.n.29.42.n.8
Ratio legis plus attenditur quã lex. q.28.n.137. & q.32. num.30
Ratione cultus diuini multa ſpecialia ſunt introducta. q. 38.nu.3
Rebus ſuis quis poteſt apponere eam conditionem quam vult. q.27.n.109
Recedendum non eſt a proprietate verborum. q.32.n.16
Recipi nihil pro conſecratione Epiſcoporum, benedictione Abbatum poteſt. q.38.n.39
Reductio ad ius cõmune iudicatur fauorabilis. q.79.n.32
Regis Franciæ factum, & mors prodigioſa. q.11.n.32
Regreſſus hodie ſunt ſublati. q.27.n.72
Regreſſus ob non ſolutiones penſionis hodie dantur. quæſ. 27.num.73
Regreſſus quando intret. q.29.n.13
Regreſſus qua ratione inuenti. q.29.n.3
Regulę Cancellariæ ligant extra Curiam. q.11.n.8
Regula de incluſione vnius nõ habet locum, cum in excluſis militat eadem ratio. q.32.n.32
Regula de triennali non defendit ſimoniacum realem. qu. 1.num.145
Regula de triennali reddit tutos. q.51.n.17
Regula de infirmis habet locum in collatione inferioris. q.27.nu.32
Regula de infirmis habet locum in renunciationibus factis extra Curiam. q.17.nu.53
Regula de infirmis non comprehendit transferentes penſiones. q.23.n.20
Regula vnius incluſio fallit pluribus modis. q.33.n.23
Regularia hodie ſunt perpetua. q.16.n.24
Regularia in generali diſpoſitione non continentur. quæſ. 16.num.5
Regularia omnĩa manualia de iure communi. q.16.nu.20
Regularia quare non comprehenduntur in reſeruatione. q.16.num.33
Regularia non comprehenduntur ſub regula de triennali. q.16.num.8
Regularia non comprehenduntur in reſeruatione beneficiorum. q.16.n.6
Regularia non comprehenduntur ſub regula de annali. q.16.nu.7
Regularia vacant per obitum, & per renunciationem. q. 16.num.32
Regularia veniunt ſub nomine beneficij. q.16.n.31
Rehabilitatio quid. q.30.n.42
Reipublicæ intereſt, vt delicta puniantur. q.28.n.28. & q. 56.n.4. & q.5.n.5.
Rei ſuæ quiſque eſt moderator, & arbiter. q.31.n.14
Relatio ad omnia refertur. q.58.n.46
Relatio probat, quoties continet rem certam. q.28.n. 222
Relatio nunquam ad inutilia. q.79.n.38
Relatiuum ſi quis, oẽs perſonas cõprehendit. q.30.n.26
Relatum in referente. q.79.n.36
Religioſus qui dicatur. q.17.n.6
Remiſſoria conceditur ex impedimento, vbi alias non datur. q.78.n.17
Remiſſoria conceditur in cauſis profanis. q.78.n.10
Remiſſoria datur in iudicio confidentiæ. q.78.n.8
Remiſſio debiti facta a reſignatario reſignanti non eſt ſimonia. q.49.n.18
Remiſſio in inſtitutione beneficij eſt ſimoniaca. q.4.n.3
Remiſſoria in profanis datur ſine ſumo. q.78.n.11
Remiſſoria non datur ad probandum attentata. q.78.n.7
Remiſſoria non datur ad probandum delictum. q.78.n.6
Remiſſoria non datur in prima inſtantia. q.78.n.3
Remiſſoria non datur in ſimonia. q.78.n.5
Remiſſoria nunquam conceditur poſt rem iudicatam. qu. 78.num.20
Remiſſoria pro examinãdis teſtib. quãdo detur. q.78.n.1
Remiſſoria propter calumniam conceditur. q.78.n.13
Remiſſoria quando detur ad purgandam innocentiam. q. 78.num.22
Remiſſoria quando detur in ſecunda inſtantia. q.78.n.4
Remiſſoria quomodo detur. q.78.n.24
Remiſſoria ſolet dari cum rotulo in forma. q.78.n.23
Remittẽs debitũ Eccleſię punitur, ſicut donãs. q.31.n.26
Remittere eſt dare. q.43.n.5
Remittere eſt donare. q.28.n.111
Rem quis tenetur reſtituere alienam. q.35.n.56
Rem ſuam quis poteſt capere abſque ſuperiore. q.35.n.23
Renuncians intentione praua non committit confidentiam. q.26.nu.31
Renuncians officium vt ſuperior ei det aliud committit ſimoniam. q.27.n.17
Renunciatio debet eſſe libera. q.16.n.38
Renunciatio dolo facta probatur ſignis. q.71.n.10
Renunciatio facta ei, cui aſſeruabatur beneficium in confidentia nulla. q.21.n.34
Renunciatio in fauorem non poteſt fieri coram ordinario. q.27.nu.37
Reſcripta contra legem nulla. q.7.n.104
Reſcripta recipiunt interpretationem a conſuetudine. qu. 5.num.19
Reſcripti nulli non eſt facienda mentio. q.46.n.28
Reſcriptum nullum, cum non narrantur quæ debent, quæ. 40.num 28
Reſcriptum nullum tacendo modum. q.40.n.3
Reſeruatio fructuum fit auctoritate Papæ. q.24.n.8
Reſeruatio non datur ſine cauſa. q.29.n.9
Reſeruatio videtur rite facta. q.63.n.10
Reſidentia vtilis. q.9.n.18
Reſignãs amittit omne ius quod in eo habebat. q.27.n.84 & q.31.n.4. & q.32.n.2.
Reſignans ante captam poſſeſſionem habet colorem & ſi ſpolietur debet reſtitui. q.35.n.5

Reſignans

INDEX.

Reſignans beneficium vt delinquat committit confidentiam. q.9.n.46
Reſignãs beneficiũ cum pacto quod euicta lite reſignatarius conſentiet penſioni, Simoniã cõmittit. q.27.n.171
Reſignans cum pacto vt fructus ei dētur committit confidentiam. q.27.n.81
Reſignans cum pacto vt regreſſui non ſit locus confidentiam committit. q.27.n.70
Reſignãs eſt Dominus vſq; ad diem cõſēſ.ſui. q.45.n.4
Reſignans & Reſignatarius ſicuti diuidunt fructus ita & impenſas. q.35.n.45
Reſignans expendens pecuniam pro litteris reſignatarij. committit confidentiam. q.33.n.1
Reſignans fideiubens pro Reſignatario non committit cõfidentiam. q.33.n.35
Reſignans habetur pro mortuo. q.27.n.83
Reſignans ingerens ſe in beneficio reſignato aut percipiēs fructus committit confidentiam. q.31.n.1
Reſignãs nõ põt percipere fructus. q.31.n.7. & q.32.n.8
Reſignãs nõ põt ſe ingerere beneficio reſignato. q.27.n.85
Reſignans nullo modo poteſt ſe ingerere beneficio reſignato poſt. q.27.n.119
Reſignans nullum incommodum patitur ſi ſtatim fiat retroceſſio. q.27.n.63
Reſignãs percipiens fructus antequam Reſignatarius capiat poſſeſſionem non committit confidentiã. q.35.n.1
Reſignans percipiens fructus pro decima non committit confidentiam. q.31.n.40
Reſignans poteſt exigere fructus donec reſignatarius capiat poſſeſſionem. q.27.n.130
Reſignans poteſt conferre beneficia donec Reſignatarius capiat poſſeſſionem. q.35.n.7
Reſignans poteſt exigere a fictuario etiam poſt publicatã reſignationem. q.45.n.23
Reſignans poteſt fructus vendere cuicunque. q.45.n.22
Reſignans poteſt licite tractare de reſignatione fructuũ. q.40.n.34
Reſignans poteſt omnia facere donec Reſignatarius capiat poſſeſſionem. q.35.n.6
Reſignans poteſt percipere huiuſmodi fructus etiam de manu Reſignatarij. q.45.n.20
Reſignans poteſt percipere fructus ſibi competentes etiã poſt captam poſſeſſionem a Reſignatario: q.45.n.10
Reſignans poteſt percipere fructus poſt reſignationē pluribus modis ex cauſa. q.31.n.35
Reſignans poteſt tractare de penſione ſoluenda. q.40.n.38
Reſignãs quãdo poſſit p̄iudicare Reſignatario. q.68.n.10
Reſignans recipiens fructus poſt reſignationem committit confidentiam. q.44.n.2
Reſignans vſque ad quod tempus poſſit recipere fructus. q.35.n.14
Reſignans vt fructus miniſtrentur incapacibus committit confidentiam. q.9.n.47
Reſignans poteſt pœnitere donec fuerit præſtitus conſenſus. q.36.n.51
Reſignare poteſt quis in caſibus in quibus quis venit priuandus. q.9.n.45
Reſignatarius ſimplex ſtatim abdicat ius. q.35.n.57
Reſignatarius dans fructus Reſignanti non committit Simoniam. q.27.n.101
Reſignatarius dicitur ſucceſſor. q.31.n.17
Reſignatarius efficitur dominus abſque poſſeſſione. q.35. num.61
Reſignatarius expendens in literis Reſignantis committit confidentiam. q.33.n.12
Reſignatarius ex reſignatione efficitur dominus fructuũ. q.27.num.107
Reſignatarius habet ius a Papa. q.28.n.124
Reſignatarius non committit confidentiem ſi reſignans eo ignorante ſe ingerat. q.31.n.42
Reſignatarius non poteſt ſe ingerere in beneficio reſignatis ante captum poſſeſſionem. q.35.n.8
Reſignatarius quando poſſit percipere fructus. q.35.n.9
Reſignatarius tenetur ſoluere penſionem. q.35.nu.62
Reſignatio ad effectum fraudandi iura Cameræ, una cum retroceſſione eſt confidentialis. q.29.n.1
Reſignatio ad effectum reſeruationis quando confidentialis. q.29.n.30
Reſignatio cũ pacto vt Reſignatarius ei ſuffragetur in alio beneficio nõ eſt cõfidẽtialis ſed ſimoniaca. q.48.n.7
Reſignatio debet eſſe libera vt collatio. q.28.n.92. & qu. 27.num.83
Reſignatio debet eſſe pura. q.28.n.91
Reſignatio debet fieri abſque conditione. q.27.n.143
Reſignatio debet fieri ſimpliciter. q.1.n.59
Reſignatio & collatio debent fieri pure. q.57.n.2
Reſignatio & collatio per confidentiã eſt nulla. q.57.n.1
Reſignatio & collatio per ſimoniam eſt nulla. q.57.n.3
Reſignatio ex retroceſſione nõ præſumitur pura. q.27.n.9
Reſignatio facta ea mente quod ille dimittat beneficium non eſt confidentia. q.26.n.28
Reſignatio in fauorem conſanguineorum licita. q.1.n.30
Reſignatio in curia abſque prouiſione quomodo fiat. qu. 27.num.47
Reſignatio in fauorem frequens in Curia. q.29.n.5
Reſignationes in fauorem cur repertæ. q.29.n.4
Reſignatio in fauorem non poteſt fieri niſi coram Papa. q.29.n.36
Reſignationes in fraudem quæ. q.51.n.6
Reſignatio in manibus ordinarij libere eſt facienda. qu. 55.nu. 6
Reſignatio ob fideiuſſionem confidentialis. q.37.n.21
Reſignatio omnis ſimplex vel qualificata. q.27.n.44
Reſignatio omnis hodie dicitur ſimplex. q.27.n.45
Reſignatio per ſimoniam ignoranter nulla ipſo iure. q.21 num.42
Reſignatio præbet iuſtam cauſam faciendi reſeruationē. q.29.num.8
Reſignatio quando appellatur perfecta. q.35.n.25
Reſignatio ſimulata, eſt confidentialis. q.42.n.18
Reſignatio ſimulata quæ. q.27.n.62
Reſignatio tacita beneficij idem operatur quod expreſſa. q.28.nu.54
Res iudicata imponit finem litibus. q.78.n.21
Res modica excuſat a peccato mortali. q.28.n.105
Res modica non inducit ſimoniam. q.28.n.104
Reſtituere tenetur Vſurarius mentalis non tamē ſimoniacus mentalis, & ponitur ratio differentiæ. q 26.n.45
Reſtitui debent res principalis, & etiam fructus. qu.60. num.8
Reſtitutio debet omnino fieri. q.60.n.7
Reſtitutio eſt actus iuſtitiæ. q.60.n.6
Reſtitutio fructuum obligat in vtroque foro. q.60.n.21
Reſtitutio non datur ex errore iuris. q.22.n.12
Reſtitutio quid ſit. q.60.n.9
Res tranſit cum vitio in odium criminis. q.21.n.36
Retroceſſio coacte facta non eſt confidentialis. q.29.n.42
Retroceſſio eſt coniectura mali. q.35.n.83
Retroceſſio facta a quocunque breui tempore cum reſeruatione eſt confidentialis. q.29.n.51
Retroceſſio facta intra tres menſes ab exemplo eſt confidentialis. q.29.n.17
Retroceſſio facta ſtatim poſt expeditionem literarum præſumitur fraudulenta. q.29.n.38

Renocatam cenſetur, ac ſi non eſſet. q.38.n.40
Rex Galliæ permittis confidentias. q.11.n.26
Roma eſt patria communis. q.11.n.7
Rubrica habens orationem perfectam poteſt allegari ad deciſionem cauſarum. q.9.n.33
Ruſtici non reſtituuntur aduerſus iuris ignorantiam. qu.21.num.14

S

SAcerdotes ſcire debent conſtitutiones pontificias. quę.21.num.4
Sanguis non eſt eliciendus. q.49.n.16
Satisfacit qui tenetur fructus reſtituere, & impetrat donationem. q.60.n 44
Scandalis obuiandum. q 8.n.18
Scelus quomodocumque commiſſum vindicandam. quaſ.7.num.51
Scientia alicuius probatur indicijs. q.40.n.24
Scientia certa ex tenore conceſſionis. q.40.n.21
Scientia colligitur ex verbis ſupplicationis. q.40. n.20
Scientia ex cohabitatione præſumitur. q.21.n.65
Scientia ex coniunctione ſanguinis probatur. q.21.n.64
Scientia in conceſſione nulla habetur, ac ſi non eſſet. quęſ.46.num.46
Scientia Papæ tollit omnem pœnam ſimonię. q.5.n.42
Scientia poteſt probari teſtibus. q 40.n.26
Scientia præſumitur ex eo, quod ſolet communiter fieri. q.21.num.70
Scientia præſumpta non habet locum in actibus factis tẽpore infantiæ. q.21.n.82
Scientia præſumpta cum agitur de alterius præiudicio. q.21.num.79
Scientia præſumpta cum agitur de pœna inferenda non ſufficit. q.21.n.78
Scientia probanda eſt plene, cum agitur de inferenda pœna. q.21.n.83
Scientia probatur coniecturis. q.21.n.63
Scientia vnius partis negocij arguit ſcientiam totius. qu.21.num.68
Scripta ſunt ſubmittenda correctioni Sedis Apoſtolicæ. q.81.num.9
Scriptura fit ad probationem. q.39 n.18
Scriptura inducta ad probationem. q.28.n.131
Scriptura loquitur. q.28.n.132
Scriptura nihil inducit nouum. q.28.nu.130
Sæpe fuit tractatum de moderanda hac conſtitutione. qu.81.num.4
Semel malus, &c. q.35.n.81
Semiplene ſufficit in antiquis. q.28.n.223
Semper attenditur quod principaliter agitur. q.1.n.39
Senatuſconſultum Macedonianum odioſum. q.13.n.12
Sententia Iudicis confidentiarum de ordine Greg.xiij.ſuper hac re. q.56.n.7
Sententia lata abſque probationibus iniuſta. q.64.n.3
Sententia contra legem nulla. q.7.n.16
Sententia lata contra conſtitutionem nulla. q.7.n.15
Sententia lata contra legem non receptam eſt valida. q.11.num.28
Sententia lata in cauſis reſeruatis eſt nulla. q.79.n.20
Sequentia declarantur ex præcedentibus. q.33.n.39
Sequentia declarant præcedentia. q.26.n.15
Sequentia intelliguntur ſecundũ præcedentia. q.27.n.28
Sequentia verba intelliguntur continuatiue. q.32.n.37
Sequeſter eſt legitimus adminiſtrator. q.35.n.44
Sequeſtrum in cauſis confidentiæ quomodo fiat. q.80.n.4
Series negocij oſtendit, quod actum eſt. q.42.n.13
Seruiens prælato cum ſpe ſecundaria conſequendi beneficia non peccat. q.1.n.38
Seruus, & meretrix poteſt accuſare in ſimonia. q.7.n.70
Significatio modi non eſt pactum. q.54.n.5
Signum quid ſit. q.71.n.10
Simonia accedit hæreſi. q.8.n.22. & q.41.n.13
Simonia afficit, ne dum ignorantes, ſed inuitos. q.20.n.35
Simonia aliquid promittere pro voce. q.28.n.266
Simonia an ſit pactio de ſoluendo penſionem, non expeditis literis. q.43.n.2
Simonia an probetur fama. q.51.n.12
Simonia capitale crimen. q.4.n.8. & q.8.n.23
Simoniaca eſt promiſſio pecuniæ facta alicui, vt faciat reſignare beneficium. q.42.n.12
Simoniaca datio pro electione, collatione, & præſentatione. q.38.n.23
Simonia ceſſat ceſſante diffinitione. q.36 n.2
Simonia ceſſat, vbi non adeſt pactum. q.1.n.43. & q.26
Simoniaci ab omnibus reſpuendi. q.8.n.31
Simoniaci difficile ſaluantur. q.8.n.32
Simoniaci fures. q.8.n.28
Simoniaci latrones. q.8.n.29
Simoniaci occulti licite celebrant poſt pœnitentiam. quę.59.num.12
Simonia committitur dando, & remittendo. q.43.n.4
Simonia committitur etiam abſque datione pecuniæ. qu.47.num.10
Simonia committitur etiam in annexis. q.28.n.188
Simonia committitur ex datione, & remisſione. q.49.n.3
Simonia cõmittit̃ ex donatione, et remisſione. q.31.n.27
Simonia committitur in annexis ſpiritualib. q.42.n.25
Simonia committitur in beneficijs electiuis. q.28.n.263
Simonia committitur in Iurepatronatus. q.28.n.187
Simonia committitur in reſeruatione fructuũ. q.24.n.10
Simonia committitur ſiue fuerit datum, ſiue promiſſum. q 27.nu.157
Simonia commiſſa cum vno ex eligentibus vitiat totam electionem. q.28.n.271
Simonia conuentionalis an annullet in futurum. quaſt.1.num.158
Simonia conuentionalis annullat actum. q.1.n.157
Simonia conuentionalis æquiparatur reali. q.58.n.24
Simonia conuentionalis duplex. q.1.n.141
Simonia conuentionalis frequentior. q.1.n.148
Simonia conuentionalis quando tranſeat in realem. quaſt.1.num.142
Simonia conuentionalis unde dicatur. q.1.n.138
Simonia coram quocumque, & vbique poteſt committi. q.27.nu.42
Simonia crimen graue. q.7.n.71
Simonia crimen grauius cęteris. q.8.n.27
Simoniacus amittit executionem ordinis. q.61.n.15
Simoniacus comparatur fornicatori. q.8.n.34
Simoniacus comparatur homicidæ. q.8.n.33
Simoniacus conuentionalis non excõicatur. q.58.n.13
Simoniacus debet reſtituere fructus perceptos. q.60.n.2
Simoniacus eſt irregularis. q.61.n.14. & 22
Simoniacus in beneficio non eſt ſuſpenſus. q.61.n.7
Simoniacus in ordine, & beneficio eſt excommunicatus. q.23.num.44
Simoniacus in vno beneficio redditur inhabilis ad aliud. q.58.num.67
Simoniacus mentalis eſt, habens intentionem prauã opere ſubſequuto. q.26.n.30
Simoniacus mentalis non obligatur ad reſtitutionem. q.26.nu.40
Simoniacus odioſus canonibus. q.1.n.155
Simoniacus non poteſt reſignare. q.9.n.5
Simoniacus non eſt reſtituendus. q.21.n.37

INDEX.

Simoniacus punitur non ſequuto effectu. q.39.n.4
Simoniacus realis eſt excommunicatus.q.1.num.144.& num.158
Simoniacus realis non poteſt tenere beneficia.q.58.n.23
Simoniacus realis priuatur ipſo iure. q.58.n.12
Simoniacus realis non poteſt agere ſpolio. q.1.n.146
Simoniacus redditur inhabilis ad alia. q.61.n.26
Simonia datum pro litteris. q.27.n.141
Simonia datum pro expenſis reſignationis. q.27.n.142
Simonia deducitur ex ſpiritualitate. q.42.n.3
Simonia de iure diuino venditio Eccleſiæ. q.3.n.8
Simonia de iure diuino vendere ordinationem. q.3.n.7
Simoniæ crimen deteſtabile. q.26.n.54
Simoniæ conuentionalis definitio. q.1.n.140
Simonia eſt crimen deteſtabile. q.71.n.25
Simonia eſt de criminibus exceptis. q.71.n.24
Simonia eſt reſignare pacto cõſequẽdi fructus. q.27.n.88
Simonia eſt ſeruire principaliter ob beneficiũ. q.36.n.35
Simonia & confidentia, quomodo committitur inter præſentatum, & præſentantem. q.1.n.56
Simonia & confidentia ex pacto in collatione. q.53.n.14
Simonia & confidentia inter eligentem, & electum. qu.1.num.57
Simoniæ mentalis definitio. q.1.n.167
Simonia etiam in officijs ſæcularibus. q.18.n.23
Simoniæ etiam ex promiſſione committitur. q.27.n.12
Simoniæ mediator eſt ſimoniacus. q.22.n.1
Simonia & vſura committitur ex actu principaliter facto. q.36.n.32
Simonia ex pacto. q.43.n.3
Simonia habuit originem a Simone Mago. q.3.n.4
Simonia inducit peccatum. q.26.n.48
Simonia in manualibus committitur. q.16.n.12
Simonia in ſpiritualibus. q.28.n.186
Simonia in ſpiritualibus, vel illis annexis. q.1.n.115
Simonia inter grauiora crimina ponitur. q.4.n.7
Simonia iure communi prohibetur. q.4.n.85
Simonia maximum vitium. q.8.n.24
Simoniam committit cogens renunciare officium cum pacto ei conferendi ſimile. q.16.n.37
Simoniam committit conſentiens penſioni ob remiſſionem debiti. q.42.n.18
Simoniam committit dans aliquid pro præſentatione, uel electione. q.27.n.94
Simoniam committit dans fructus collatori. q.27.n.92
Simoniam committit dans temporale pro ſpirituali. qu.42.nu.15
Simoniam committit donans examinatoribus. q.48.n.2
Simoniam committit mutuans pecuniam ob præſentationem. q.36.n.27
Simoniam committit promittens beneficium pro electione. q.28.n.272
Simoniam committit promittens in collatione reparare aliam Eccleſiam. q.45.n.10
Simoniam committit, ſi collator recipit fructus beneficij. q.28.nu.98
Simoniam committit ſoluens penſionem non expeditis litteris. q.41.n.24
Simoniam committunt conſumantes tractatum ante conceſſionem Papæ. q.40.n.52
Simonia mentalis conſiſtit in animo. q.1.n.166
Simonia mentalis ex tractatu non committitur. q.40.n.51
Simoniam non committit cedens epiſcopatum ob recompenſam. q.40.n.41
Simoniam non inducit expreſſio eorum quę inſunt. quæſt.27.nu.132
Simonia leuioribus probationibus probatur, quoties agitur ad repellendum aliquem ab aſſecutione beneficij. q.64.num.15.
Simoniam non inducit ſcriptura ſuper tractatu Reſignationis. q.40.n.46
Simoniam non inducunt quæ minus principaliter fiunt. q.37.n.15
Simoniam non probant ſocij, criminis, & muneris. quæſt.66.nu.22
Simoniam probat quilibet teſtis. q.7.n.68
Simonia non committitur abſque pacto expreſſo, vel tacito. q.36.n.22.& n.53
Simonia non committitur ſine pacto. q.26.nu.5.& qu.27.n.127
Simonia non committitur ex ſtatuto inualido. q.38.n.43
Simonia non eſt renunciare beneficium cum intentione, vt conferatur nepoti. q.36.n.12
Simonia non inducitur ex precibus. q.1.n.100
Simonia non probatur per teſtes ſingulares. q.67.n.4
Simonia non poteſt permitti conſuetudine. q.5.n.33
Simonia non punitur vti debet. q.1.n.161
Simonia nulla deducendo in pactum, quod a iure permittitur. q.44.n.12
Simonia occulte ſolet committi. q.7.n.72
Simonia pactum de ſoluendo plus quam Papa ordinauit. q.27.n.164
Simonia peſtis. q.8.n.21
Simonia pro annexis ſpiritualibus. q.1.n.135
Simonia probatur ex remiſſione debiti. q.70.n.10
Simonia probatur confeſſione. q.68.n.7
Simonia probatur coniecturis. q.71.n.4
Simonia cum agitur ad priuationem plene probari debet. q.64.n.14
Simonia probatur præſumptionibus. q.71.n.19
Simonia pro baptiſmo. q.1.n.117
Simonia probatur Inſtrumentis. q.70.n.3
Simonia pro benedictione Abbatum. q.1.n.133
Simonia pro benedictionibus nubentium. q.1.n.130
Simonia pro conſecratione Eccleſiarum. q.1.n.124
Simonia pro conſequendo miniſterio Eccleſiaſtico. quæſt.1.num.125
Simonia pro dedicandis Eccleſiis. q.1.n.121
Simonia pro Eccleſiis conſequendis. q.1.n.122
Simonia pro fidelitate præſtanda. q.1.n.129
Simonia prohibita eſt. q.8.n.3
Simonia pro honoribus eccleſiaſticis. q.1.n.123
Simonia pro ingreſſu Monaſterij. q.1.n.127
Simonia pro ordinibus. q.1.n.116
Simonia pro quacumque re ſacra. q.1.n.126
Simonia pro ſacramentis. q.1.n.120
Simonia pro ſacramento pœnitentiæ. q.1.n.118
Simonia pro ſacra communione. q.1.n.119
Simonia pro ſepeliendis mortuis. q.1.n.128
Simonia pro tegendo peccatorem. q.1.n.134
Simonia pro vicariatu. q.1.n.132
Simonia quando. q.43.n.16
Simonia quando exactio dat cauſam collationi. q.50.n.3
Simonia quando committitur. q.17.n.14
Simonia quando fit in foro conſcientiæ mutuare in reſignatione. q.36.n.60
Simonia qua ratione inuenta. q.29.n.3
Simonia quæ verſatur circa mere ſpiritualia prohibetur iure diuino. q.3.n.2
Simonia quia prohibita, quæ. q.3.n.9
Simonia quid ſit. q.41.n.9
Simonia quid eſt. q.1.n.112
Simoniam quilibet poteſt accuſare. q.7.n.69
Simonia quoties ſoluitur aliquid vltra auctoritatem Papæ.

Papa. q.28.n.147
Simonia realis a pari procedit cum confidētia. q.21.n.46
Simonia realis, & conuentionalis inhabilitat in futurum q.1.n.147
Simonia realis quæ. q.54.n.2
Simonia realis vnde dicatur. q.1.n.137
Simonia requirit pactum. q.41.n.16
Simoniæ realis diffinitio. q.1.n.139
Simonia ſemper fuit puuibilis. q.5.n.7
Simoniæ ſuſpicione etiam debet quis carere. q.8.n.20
Simonia vendere ſacramenta. q.3.n.6
Simonia vendere gratiam Spiritus ſancti. q.3.n.3
Simonia vitium deteſtabile. q.8.n.26
Simonia vt ſit debet compleri, quod tractatum fuit. quæſt. 39.num.19
Simon Magus dedit nomen ſimoniæ. q.8.n.5
Simon Magus fuit primus hæreticus. q.3. nu.5
Simplicitas non excuſat a ſubreptione. q.46.n.54
Simulatio colligitur ex inſolitis. q.34.n.18
Simulatio quomodo probetur. q.30.n.13
Sixtus Quintus probibuit confidentias etiam in Gallia. q.11.num.29
Sixtus Quintus qua ratione moderetur pœnam in dicta Conſtitutione. q.11.n.31
Sixtus Quintus erexit officium cauſarum confidentialiū. q.79.nu.15
Solutio pro expenſis, quando ſit confidentia. q.14.n.28
Soluens vſuram non peccat. q.26.n.55
Sperandum eſt ordinate. q.1.n.14
Sperans illicitum inordinate ſperat. q.1.n.18
Sperare benefi. indigni non poſſunt. q.1.n.26.& 33.
Sperare & conſequi beneficium dignus iuſte poteſt. quæſt. 1.num.21
Sperare ex mutuo licet ſecundario. q.1.n.42
Spes bona quando ſperatur honeſtum. q.1.n.13
Spes de ſpiritualibus, quando poſſit haberi. q.36.n.33
Spes eſt verbum generale. q.1.n.52
Spes quando inducat peccatum. q.36.n.62
Spes quid eſt. q.1.n.12
Spes quid ſit. q.1.n.53
Spirituale non poteſt dari pro ſpirituale. q.35.n.68
Spiritualia continent gratiam. q.28.n.11
Spiritualia vt habeantur, non debet dari, neque temporale neque ſpirituale. q.15.n.39
Status vltimus in beneficialibus attenditur. q.28.n.209
Statuta recipiunt interpretationem a conſuetudine. quæ. 5.num.18
Statutum addens pœnam in facto non damnato a iure nō ligat ignorantes. q.21.n.24
Statutum annullans teſtamentum non inſinuatum dicitur fauorabile. q.13.n.7
Statutum de committente delictum comprehendit mediatorem. q.22.n.3
Statutum factum Sede vacante abſque neceſſitate nullū. q.38.num.42
Statutum in electione Abbatis, quod ſit triennalis, an ſit ſimoniacum. q.38.n.31
Statutum permittens impune occidi bannitos dicitur fauorabile. q.13.n.3
Statutum quod maſculi excludant fœminas fauorabile. q.13.num.24
Statutum recipiendi fructus primi, & ſecundi anni, an valeat. q.38.n.2
Statutum reijciens nullitatem, non comprehendit hanc ex defectu iuriſdictionis. q.79.n.25
Stipulatio requirit interrogationem, & reſponſionem. q. 28.nu.78
Stricta interpretatio in pœnalibus. q.33.n.14
Studioſa voluntas ſimoniam inducit. q.26.n.3
Stylus attendendus. q.46.nu.43
Stylus Datariæ ſæpe mutatur. q.42.n.30
Stylus non excedit terminos. q.78.n.14
Stylus quid in remiſſorijs. q.78.n.12.
Stylus ſtricti iuris eſt. q.78.n.13
Subiecta talia qualia prædicata. q.31.n.3
Subreptio etiam in minimo vitiat. q.60.n.30
Subſequentia intelliguntur ſecundum præcedentia. quæſt. 30.num.27
Subſtantia eſt principium angulare. q.28.n.73
Subſtantia rei conſideratur. q.28.n.72
Subueniendum eſt potius ſuis quam alijs. q.1.n.29
Succeſſor iuuatur eiſdem legibus, quib. auctor. q.60.n.26
Super conſcientia ius reddebatur. q.5.n.11
Superior non poteſt reuocare manualia ſine cauſa. q.16. numero 30
Superior poteſt ad nutum reuocare tenentes beneficia manualia. q.16.nu.9
Superueniens ſcientia, quando faciat incidere in delictū. q.21.nu.54
Supplicatio reſignantis pro abſolutione ſimoniæ, & confidentiæ illas non probat. q.68.n.23
Supplicatio ſola alias reddebat ius. q.43.n.11
Suſpenſus ſi miniſtret efficitur irregularis. q.1.n.106
Suſpicio non cadit in habentibus officium publicum. quæ. 33.num.20

T

Tacendo aliquid reſcriptum annullatur. q.41.n.11
Tacita auocatio cauſa eiuſdem virtutis quod expreſſa. q.28.n.55
Tacita conditio quæ. q.28.n.60
Tacita conditio colligitur ex coniecturis. q.28.n.63
Tacita renunciatio excludit attentatorum reuocationem. q.28.n.56
Tacitæ conuentiones aliquando fiunt. q.28.n.61
Taciti & expreſſi eadem virtus. q.1.n.66.& q. 28.nu. 51.& q.36.n.50
Tacitum fideicommiſſum, vt incapaci reddatur, probatur coniecturis. q.71.n.9
Tacitum tribus modis habetur pro expreſſo. q.28.n.71
Talia ſubiecta, qualia prædicata. q.36.n.38
Temperamentum in puniendis delictis. q.7.n.38
Temporale non poteſt dari pro ſpirituali. q.35.n.67
Tempus antiquiſſimum quod. q.28.n.235
Tempus centum annorum habet vim tituli. q.28.n.238
Tempus cuius non eſt memoria dicitur centum annorum. q.28.nu.236
Tempus quatuor menſium modicum, & etiam multorū annorum. q.29.n.41
Territorium an ſit de ſubſtantia iuriſdictionis. q.28.n.21
Teſtes abſque iuramento non probant in confidentiam. q. 65.num.15
Teſtes an debeant citari ad perhibendum teſtimonium. q.65.num.20
Teſtes debent deponere per ſenſum corporis. q.65.n.14
Teſtes debent eſſe omni exceptione maiores, vbi requiritur legitima probatio. q.66.n.1
Teſtes de confeſſione reſignatarij non probant. q.68.n.17
Teſtes deponentes de perceptione fructuum facta a reſignante poſt reſignationem non probant ſimoniam. qu. 64.num.28
Teſtes deponentes ante publicationem teſtamenti, quomodo interpretentur. q.28.n.35
Teſtes deponentes nimis audacter, non probant confidentiam. q.68.n.23

INDEX.

Teſtes deponentes de tractatu non probant actum. quaeſ. 39. nu. 12
Teſtes deponentes de ſolutione facta reſignanti non probant ſimoniam. q. 64. n. 27
Teſtes duo requiruntur de iure diuino. q. 67. n. 23
Teſtes etiam admittuntur, vbi requiruntur inſtrumenta. q. 76. n. 23
Teſtes in cauſa criminali debent eſſe luce meridiana clariores. q. 66. n. 4
Teſtes in confidentia admittuntur criminoſi, & inhabiles. q. 66. n. 6
Teſtes inimici non probant confidentiam. q. 66. n. 25
Teſtes minus idonei admittuntur, quando veritas aliter haberi non poteſt. q. 7. n. 73
Teſtes minus idonei admittuntur, quoties veritas aliter haberi non poteſt. q. 66. n. 12
Teſtes plures ſingulares nihil probant. q. 67. n. 4
Teſtes quinque requiruntur contra probationem iuris, & de iure. q. 76. n. 25
Teſtes quomodo debeant eſſe in cauſa matrimoniali. quae. 66. num. 5
Teſtes ſemper debent eſſe omni exceptione maiores. quaeſ. 66. num. 3.
Teſtes ſingulares admittuntur in confidentia. q. 7. n. 55
Teſtes ſingulares nihil probant. q. 67. n. 5
Teſtes ſingulares ſufficiunt, cum agitur de probando quid in genere. q. 67. n. 12
Teſtibus duobus conteſtibus plus creditur, quam mille ſingularibus. q. 73. n. 9
Teſtibus poſſunt omnia probari. q. 65. n. 2
Teſtificari eſt actus a lege inuentus. q. 65. n. 9
Teſtimonium fere dicitur dignitas. q. 65. n. 11
Teſtis de communitate non probat iuſpatronatus communitatis. q. 28. n. 252
Teſtis dictum abſque iuramento eſt nullum. q. 65. n. 16
Teſtis quilibet admittitur ad probandam haereſim. quaeſt. 66. num. 10
Teſtis quilibet admittitur in ſimonia. q. 66. n. 7
Teſtis ſingularis non probat. q. 7. n. 56
Teſtis ſocius criminis non probat ſimoniam. q. 64. n. 22
Teſtis vnus etiã ſi eſſet in dignitate non probat. q. 67. n. 2
Teſtiũ in acceptione debet citari pars aduerſa. q. 65. n. 18
Teſtium officium ad quid verſetur. q. 65. n. 12
Teſtis vnus cum fama non probat ſimoniam. q. 64. n. 20
Teſtis vnus non probat. q. 67. n. 1
Teſtis vnus non ſufficit, vbi cauſa eſt commiſſa conſcientia alicuius. q. 67. n. 3
Teſtis vnius dictum cum alio ſocio criminis non probat ſimoniam. q. 64. n. 21
Teſtis vnus ſufficit ob difficultatem probandae. q. 67. n. 6
Teſtium vſus eſt neceſſarius. q. 65. n. 10
Textus Concilij Tridentini habent decretum irritans. qu. 38. num. 26
Titulus beneficialis dicitur Lucratiuus. q. 71. n. 8
Titularis & non Vicarius perpetuus tenetur ad onera Viſitationis. q. 35. n. 52
Titulus fundationis, & dotationis, quomodo conſtet. quae. 28. num. 230
Titulus in beneficialibus praeſumitur ex diuturno tempore. q. 28. n. 237
Titulus iuriſpatronatus non probatur ex priuilegio. quae. 28. num. 240
Titulus patrimonij, vel beneficij requiritur, vt quis poſſit ordinari. q. 1. n. 98
Tolerantia tollit poenam. q. 5. n. 43
Tractare eſt in medio ponere. q. 40. n. 13
Tractatus de penſione ſunt liciti. q. 27. n. 165
Tractatus de conſtituenda penſione, non inducit confidentiam. q. 25. n. 36
Tractatus illicitus an ſit exprimendus Papae in ſupplicatione. q. 40. n. 14. & n. 10
Tractatus inter reſignantem & reſignatarium, vt reſignans poſſit capere fructus vſque ad diem conſenſus praeſtiti eſt licitus. q. 45. n. 18
Tractatus penſionis habito conſenſu Papae eſt licitus. qu. 28. n. 145
Tractatus poſſunt fieri circa beneficia. q. 30. n. 14
Tractatus praeſumitur bonus. q. 63. n. 9
Tractatus ſuper confidentia ea non ſequuta non punitur. q. 39. n. 6
Tractantes de ſimonia poſſunt recedere. q. 39. n. 16
Transferens cum pacto exigendi penſionem nulliter facit. q. 23. nu. 49
Transferentes penſiones ſub confidentia non includuntur in Conſtitutionibus Pij 4. & Pij 5. q. 23. n. 14
Tranſgreſſio legis humanae obligat ad peccatum mortale. q. 21. num. 32
Tranſlatio fructuum facta in confidentia non comprehenditur in Conſtitutione Pij 4. & Pij 5. q. 24. n. 4
Trebellianica de relicto ad pias cauſas non detrahitur. q. 27. n. 51

V

VAcatio per obitum, & per reſignationem parificantur. q. 7. n. 50
Vaſſallus ob ingratitudinem poteſt priuari. q. 28. n. 156
Vbi comprehenduntur Cardinales eo magis alij. q. 20. n. 3
Vbi eadem ratio, ibi idem ius. q. 32. n. 51. & 36. nu. 26. & 42. n. 21. & 60. n. 18
Vbi verba non habent locum, neque diſpoſitio. q. 37. n. 3
Venditio cum pacto de retrouendendo praeſumitur fraudulenta. q. 29. n. 29
Venditio fraudulenta, ſi venditor percipit fructus poſt venditionem. q. 34. n. 20
Venditio inſolita facit praeſumere fraudem. q. 33. n. 5
Venditio in ſuppoſitam perſonam fraudulenta. q. 28. n. 2.
Verba capiunt conſueta. q. 34. n. 38
Verba Conſtitutionis Pij v. ſuper confidentijs. q. 7. n. 5
Verba Conſtitutionis Pij v. etiam ſola intẽtione, &c. quomodo intelligantur. q. 27. n. 78
Verba curialiter ſunt intelligenda. q. 28. n. 151
Verba debent aliquid operari. q. 31. n. 18
Verba debent capi in potentiori ſignificatu. q. 34. n. 28
Verba debent in ſpecie capi. q. 25. n. 5
Verba debent potius capi in ſpecie, quam in genere. q. 34. num. 30
Verba extrauagantis Pij iiij. prohibentis confidentias. q. 7. num. 2
Verba ex Conſtitutione Sixti v. ſuper hac re. q. 11. n. 20
Verba futuri temporis requirunt ſententiam. q. 58. n. 38
Verba futurum gratum non probãt ſimoniam. q. 64. n. 25
Verba geminata operantur multum. q. 18. n. 15
Verba geminata ponuntur ad tollendum dubium. quaeſt. 20. num. 23
Verba generalia non inducunt confidentiam. q. 28. n. 148 & q. 64. nu. 26
Verba generalia non obligant. q. 28. n. 149
Verba generalia multum conferunt. q. 27. n. 48
Verba generalia non diſponunt. q. 28. n. 150
Verba generalia generaliter ſunt intelligenda etiã in materia odioſa. q. 27. nu. 121
Verba iactantia non obligant. q. 26. n. 38
Verbum imperſonale poſitum in canone refertur ad Epiſcopos. q. 1. n. 110
Verba impropriantur, vt aliquid nõ ſit falſum. q. 46. n. 10

Verba intelliguntur eo modo, quo prolata ſunt. q.34.n.39
Verba intelliguntur cum effectu. q.35.n.16
Verba intelliguntur ſecundum ſubiectam materiam. quæ. 34.num.35
Verba non interpretantur contra ius cõmune. q.34.n.40
Verba non ſunt curanda, quando apparet de veritate. q. 34.num.36
Verba poſita in lege ſtricte, & proprie capiuntur. qu.29. num.50
Verba præſentis temporis importane, vt non requiratur ſententia. q.58.n.57
Verba probant quod eſt expreſſum. q.28.n.127
Verba proprie debent capi. q.34.n.27
Verba referuntur ad intellectum iuris. q.79.n.7
Verba ſola dimittentis intentione poſita in Conſtitutione Pij v. quomodo interpretatur. q.26.n.14
Verba ſubiunctiui temporis, quid importent. q.12.n.3
Verba ſunt teſtimonia mentis. q.28.n.126
Verba (gli ho dato tanto) non probant ſimoniam. quæſti. 64.nu.18
Verba ſunt nuncia cordis. q.28.n.125
Verbis & ratione comprehenditur aliquid in lege. quæſt. 32.num.26
Verborum vniuerſalium magnus effectus. q.7.n.85
Verbum arbitrium quomodo intelligatur. q.28.n.85
Verbum beneficium in dubio ſumitur pro Eccleſiaſtico. q.28.nu.45
Verbum collator quot comprehendat. q.28.n.22
Verbum concedo importat donationem. q.34.n.58
Verbum concedere eſt generale. q.27.n.114. & quæſ.34. num.50
Verbum conferat eſt futuri temporis. q.28.n.32.
Verbum continuate quid importet. q.28.n.255
Verbum decernimus inducit nouum ius. q.58.n.44
Verbum diſpono generale. q.28.n.87.
Verbum fiducia poſitum in l.3.C.ad l.Iul.de vi.pub.accipitur improprie. q.1.n.16
Verbum fructus intelligitur deductis expenſis. q.35.n.32
Verbum fructus intelligitur deductis expenſis, ſiue profertur a lege, ſiue ab homine. q.35.nu.34
Verbum intercedo, quomodo accipiatur. q.34.n.24
Verbum intercedo comprehendit omnem obligationem, quam quis pro alio ſuſcipit. q.34.n.25
Verbum iubeo eſt præceptiuum. q.28.n.134
Verbum libitum, quomodo intelligatur. q.28.n.109.
Verbum nullum debet eſſe ſuperfluum. q.31.n.19
Verbum nullum in lege ſine virtute. q.27.n.36.
Verbum omne in ore duorum, vel trium ſtat. q.65.n.4
Verbum Ordinarius eſt admodum generale. q.28.nu.13
Verbum Ordinarij, quomodo interpretetur in beneficialibus. q.28.nu.20.
Verbum parentes quid ſignificat. q.32.n.42.
Verbum parentes comprehendit vtriuſque ſexus. quæſt. 32.num.41
Verbum parentela refertur ad agnatos, & cognatos. quæ. 32.num.43
Verbum perſoluat quid ſignificet. q.28.n.135
Verbum promiſſio denotat pactum. q.1.n.101
Verbum priuamus eſt præſentis temporis. q.58.n.36
Verba quacumque auctoritate quomodo intelligantur. q. 30.num.29
Verbum quicumque intelligitur de habili. q.58.n.51
Verba quouis modo capiunt omnem vacationem. qu.28. num.46
Verbum receperit, importat factum. q.35.n.60
Verbum remiſeris, importat donationem. q.31.nu.23 & q.49.num.2
Verbum ſi quis eſt admodum generale. q.27.n.23.& 34 num.49
Verbum ſoluantur eſt generale. q.27.n.162
Verbum vacauiſſe præteriti temporis. q.12.n.4
Veriſimilitudo cognata naturæ. q.26.n.11
Veriſimilitudo eſt attendenda. q.26.nu.10.& 34.num.32 & q.40.nu.30
Veriſimilitudo habetur pro lege. q.26.n.12
Veritas ſectanda. q.36.n.61
Veritas amanda. q.65.n.13
Veritas apparet ex probationibus. q.64.n.5.
Veritas ex probationibus. q.77.n.20
Veritas facit ceſſare præſumptionem. q.34.n.56
Verus intellectus quoties eſt cõformis verbis, & effectui. q.27.num.60
Vicarius non poteſt beneficium conferre Epiſcopo. quæſt. 28.nu.90.
Vicinitas uctuum arguit fraudem. q.36.n.58
Vicinus præſumitur ſcire facta vicini. q.21.n.66
Virtuti pauci ſtudent ſine vlla ſpe. q.1.n.40
Vitium criminis tranſit ad quemres. q.20.n.34
Vitium ſequitur rem. q.21.nu.49
Vitima attendenda. q.79.n.26
Vna pars Conſtitutionis declarat aliam. q.27.n.104
Vna pars legis declarat aliam. q.27.n.161.& 30.n.28. & q.58.nu.34
Vnio ex falſa cauſa eſt nulla. q.46.n.34
vnus non ſufficit, vbi plures requiruntur. q.73.n.2
vnum non ſufficit dum requiruntur duo. q.33.n.30
voluntas cuixa ex quibus oſtendatur. q.7.n.27
voluntas etiam ex actu inualido declaratur. q.46.n.6
voluntas in ignorante non poteſt cõſiderari. q.27.n.105
voluntas præcedens declaratur ex facto ſequenti. quæſt. 71.num.48
vox viua eſt firmior. q.65.n.6
vox viua mouet animum Auditoris. q.65.n.7
vſura an ſit probibita de iure ciuili. q.26.n.44
vſura concernit animam. q.26.n.47
vſura eſt probibita ex vtroque teſtamento. q.26.n.43
vſura & ſimonia ſunt ſimiles. q.36.n.20
vſura & ſimonia quando committatur. q.36.n.30
vſuram committit ſperans principaliter ex mutuo. quæſt. 36.num.34
vſura non arguitur ex intentione ſecundaria. q.36.n.18
vſura qua ratione probibetur. q.37.n.9
vſura requirit pactum expreſſum. q.36.n.19.& n.25
vſurarius tenetur reſtituere. q.60.n.5
vſus contrarius tollit legem. q.11.n.21
vſufructuarius tenetur conſeruare in bono ſtatu bona ſibi conceſſa. q.35.n.38
vſufructus ſeparatur a proprietate. q.27.n.156
vtilitas quomodo intelligatur. q.28.n.108

FINIS.

FLAMINII PARISII I. C. CONSENTINI ET IN ALMO VRBIS GYMNASIO IVRIS PONTIFICII PRIMARII INTERPRETIS.

De Confidentÿs Beneficialibus.

SVMMARIVM.

1 *Confidentia aliquando accipitur pro audacia.*
2 *Audacia accedit vitio.*
5 *Audacia ſumitur in malam partem.*
4 *Audacia coercetur per leges.*
5 *Audacia appellatur temeritas.*
6 *Confidentia aliquando accipitur pro fiducia.*
7 *Confidentia in fide poſita eſt.*
8 *Confidentia deducitur ex verbo Confido.*
9 *Fidentia quid ſignificet.*
10 *Confidentiæ generalis diffinitio.*
11 *Ianus Parrhaſius quomodo antea vocabatur.*
12 *Spes quid eſt.*
13 *Spes bona; quando ſperatur honeſtum.*
14 *Ordinate eſt ſperandum.*
15 *Differentia inter fiduciam, & Confidentiam.*
16 *Verbum Fiducia poſitum in l.3.C.ad l.Iul.de vi publ. accipitur improprie.*
17 *Fiducia aliquando capitur pro auctoritate.*
18 *Sperans illicitum inordinate ſperat.*
19 *Confidentia beneficialis duplex, Illicita, & licita.*
20 *Confidentia beneficialis licita, quæ.*
21 *Dignus iuſte poteſt ſperare, & conſequi beneficium.*
22 *Epiſcopatus an poſſit licite appeti.*
23 *Confidentia beneficialis illicita quæ.*
24 *Illicita confidentia beneficialis duplex.*
25 *Confidentia inordinata quę.*
26 *Indigni non poſſunt ſperare benef. & nu. 33.*
27 *Confidentia illicita non Simoniaca quæ.*
28 *Epiſcopus poteſt licite conferre conſanguineis, & amicis.*
29 *Quis potius tenetur ſubner.ire ſuis, quam alÿs.*
30 *Reſignatio in fauorem conſauguineorum licita.*
31 *Epiſcopus licite poteſt beneficia conferre familiaribus ſuis dignis.*
32 *Dignus debet eſſe, cui confertur beneficium.*
33 *Digni licite ſperant beneficia.*
34 *Clericus ſeruire Eccleſÿs ob ſpem habendi dignitates.*
35 *Clerici ſpe maioris commodi ſunt inuitandi ad ſeruiendum Eccleſÿs.*
36 *Ordinatus ſpe ſecundaria conſequendi beneficia non peccat.*
37 *Accedens ad eccleſias, vt conſequatur diſtributiones quotidianas quando peccet.*
38 *Non peccat ſeruiens prælato cum ſpe ſecundaria conſequendi beneficia.*
39 *Quod principaliter agitur, ſemper attenditur.*
40 *Virtuti pauci ſtudent ſine vlla ſpe.*
41 *Præmio, & pæna omnis bona reſpublica ſuſtinetur.*
42 *Ex mutuo licet ſecundario ſperare.*
43 *Ceſſat ſimonia, vbi non adeſt pactum.*
44 *Conſtitutiones Pÿ IIII. & Pÿ V. de Confidentÿs non loquuntur de Confidentia non ſimoniaca.*
45 *Confidentia eſt ſpecies Simoniæ. & nu. 156.*
46 *Diffinitio confidentiæ, per Nauar. confutata,*
47 *Diffinitio defectiua quæ non conuertitur.*
48 *Diffinitio confidentiæ per Maſcard. reiecta.*
49 *Diffinitio confidentiæ*
50 *Diffinitio bona quæ.*
51 *Genus requiritur in bona diffinitione.*
52 *Verbum Spes generale.*
53 *Spes quid ſit.*
54 *Dans, vel promittens collatori committit Simoniã, & confidentiam.*
55 *Beneficia debent dari gratis, & ſimpliciter.*
56 *Simonia, & confidentia, quomodo committitur inter præſentatum, & præſentantem.*
57 *Simonia & confidentia inter eligentem, & electum*
58 *Confidentia inter reſignantem, & reſignatarium.*
59 *Reſignatio debet fieri ſimpliciter.*
60 *Pactum prohibetur in beneficialibus.*
61 *Promittens retrocedere beneficium ſibi reſignatum committit confidentiam.*
62 *Promittens fructus benefi. committit confidentiã.*
63 *Pactum quid ſit.*
64 *Modus prohibetur in beneficialibus.*
65 *Conuentio tacita eſt quidam modus.*
66 *Taciti, & expreſſi eadem virtus.*
67 *Conditio prohibetur in beneficialibus.*
68 *Dictio Omnino quid.*
69 *Paria ſunt dare collatori, vel alteri.*
70 *Confidentia eſt ſimilis fiduciariæ venditioni.*
71 *Mancipatio, ſeu venditio fiduciaria quæ.*
72 *Cur vocatur fiduciaria mancipatio.*
73 *Pactum redimendi ſimile fiduciariæ venditioni.*
74 *Fiduciaria venditio, & pactum retronendendi, idẽ.*
75 *Fiduciaria hæreditas, quæ.*
76 *Fiduciaria, & Fideicommiſſaria, idem.*
77 *Fideicommißarius vocatur fiduciarius hęres.*
78 *Fiduciaria poſſeſſio, quæ.*
79 *Fiduciaria opera, quando.*
80 *Fideicommiſſaria libertas, quæ.*
81 *Fiduciarius pater, qui.*
82 *Fiducia quando depoſitum.*
83 *Confidentia crimen depoſitum.*
84 *Depoſitum quid.*
85 *Depoſitum ſimile mandato.*

88 *Mandatum quid.*
86 *Depoſitam,& mandatum Indicia fiducia.*
87 *Confideatia habet ſimilitudiaem cam crimine alienationis in fraudem Fiſci,& creditorum.*
86 *Alienatio ia fraudem doloſa,& nulla.*
90 *Contractus ſimulati,qui.*
91 *Coatractus ſimalati,legibus odioſi.*
92 *Coatractus ſimulati probantur coniecturis.*
93 *Verba,& ſenſus c.per tuas el 3.de ſimon.*
94 *Fractus veniunt conſequatiue ad beneficium.*
95 *Fructus acquiruatur Beneficiatio.*
96 *Beneficiario per oblationem competit omne ius.*
97 *Pactum ſuper fructibus beneficij redolet ſimoniam.*
98 *Titalus patrimonij,vel beneficij requiritur, vt quis poſſit ordiaari.*
99 *Epiſcopus ordinaas abſque titulo tenetur ex ſao.*
100 *Ex precibas non inducitur ſimonia.*
101 *Verbam promiſſio deaotat pactum.*
102 *Ordinatus ſaper aliqua Eccleſia,poteſt petere ſuſtentationem ex illa.*
103 *Ordines qaando capiantur per ſabreptionem.*
104 *Ordiaans abſque titula quando non eſt in culpa.*
105 *Pœna antiquorum canonum aduerſũ ordinatos abſque titalo.*
106 *Saſpenſus,ſi miniſtret,efficitur irregularis.*
107 *Concilium Tridentinum qaam pœnam innouet contra ordinatos abſque titulo.*
108 *Papa ſolus in ordine diſpenſat.*
109 *Papa,cam ſibi aon reſeruat diſpenſationem,videtur illam Epiſcopus concedere.*
110 *Verbam impersonale poſitum in canone refertur ad Epiſcopos.*
111 *Confidentia differt à ſimonia.*
112 *Quid eſt ſimonia.*
113 *Vendentes & ementes Deus eijcit.*
114 *Quod gratis accepiſtis,gratis date.*
115 *Simonia in ſpiritualibus,vel illis annexis.*
116 *Simoaia pro ordiaibus.*
117 *Simonia pro baptiſmo.*
118 *Simoaia pro ſacramento pœnitentia.*
119 *Simoaia pro ſacra communione.*
120 *Simonia pro ſacramentis.*
121 *Simoaia pro dedicandis eccleſiis.*
122 *Simonia pro eccleſiis conſequeadis.*
123 *Simonia pro honoribas eccleſiaſticis.*
124 *Simonia pro conſecratioae eccleſiaram.*
125 *Simoaia pro conſequendo miniſterio Eccleſiaſtico.*
126 *Simonia pro quacuaque re ſacra.*
127 *Simonia pro iagreſſu monaſterij.*
128 *Simonia pro ſepelieadis mortais.*
129 *Simonia pro fidelitate præſtanda.*
130 *Simonia pro benedictionibas nubentium.*
131 *Simoaia pro abſolutione excommunicationis.*
132 *Simonia pro Vicariata.*
133 *Simonia pro benedictioae Abbatum.*
134 *Simonia pro tegeado peccatorem.*
135 *Simoaia pro annexis ſpiritualibus.*
136 *Ias patronatus annexam ſpiritualibus.*
137 *Simonia realis vnde dicatur.*
138 *Conuentionalis ſimonia quæ,vnde dicatur.*
139 *Simoniæ realis diffinitiones.*
140 *Simoniæ conuentionalis diffinitio.*
141 *Simonia coaaeationalis duplex.*
142 *Conuentionalis ſimoaia,quaado tranſeat in realem*
143 *Differentia iater ſimoniã realẽ,& coauentionalem*
144 *Realis ſimoniacus eſt excommunicatas.& nu.151.*
145 *Regula de triennali non defendit ſimoniacum realẽ.*
146 *Simoniacus realis non poteſt agere ſpolio.*
147 *Simonia realis,& conuentionalis inhabilitat in futurum.*
148 *Simonia conuentionalis frequentior.*
149 *Promiſſiones facilius fiunt,quam dationes.*
150 *Differeatia iater coafideatiam, & ſimoniam realẽ.*
152 *Confidentiarius eſt excommanicatus ipſo iure.*
153 *Collatio ſimoniaca nulla.*
154 *Actus confidentialis nullus.*
155 *Simoniacus odioſus canonibus.*
156 *Confidentia in quo differat a ſimonia conuẽtionali.*
157 *Simonia conaentionalis aanullat actam.*
158 *Conueationalis ſimonia an annallet in futurum.*
159 *Actus per confidentiam eſt nullus ipſo iure.*
160 *Delictam reputatar grauias ratione frequentiæ.*
161 *Simonia non punitar vti debet.*
162 *De Iure canoaico in atrociſſimis delictis non reperitur impoſita pœna condigna.*
163 *Furtum quaado ſit plus homicidio.*
164 *Ex maioritate pœnę maius delictum arguitur.*
165 *Argumeatum affirmatiue quando valeat.*
166 *Simonia mentalis conſiſtit in animo.*
167 *Diffinitio ſimoniæ mentalis.*
168 *Mens ſoli Deo eſt cognita.*
169 *Deus nouit præſentia,præterita,& futura.*
170 *Deus omnium ſecretorum cognitor.*
171 *Omnia auda ſunt oculis Dei.*
172 *Animus hominis inuiſibilis.*
173 *Aaimus directe probari noa poteſt.*
174 *Animus probatar coniecturis.*
175 *Modi,ex qaibas probatar animus.*

QVAESTIO I.

Confidentiæ uerbum quid importet, quotuplex ſit, quomodo diffiniatur, an ſit vere, & proprie ſimoniacum, in quibus differat à ſimonia reali, in iure Pontificio num de eo fiat mentio.

PRIMO, Quæro quid ſit Confidẽtia? Præfari oportet, verbum Confi-
1 dentiam aliquando accipi pro†audacia cum improbitate coniuncta. Teren.in Andr.O ingentem confidentiam. Pacuuius in Atalanta: Grandẽ & atrocem coerce confidentiam. Virg.Georg. li.4. Nam quis te iuuenum confidentiſſime noſtras Iuſ-
2 ſit adire domos.& hanc†eſſe vitij, colligitur ex Arc. in c.1.prope fin.de elect.lib.6.Iaco.Spieg. in lex.in
3 uerbo Confidentia. quia audacia†ſumitur in malam partem.l.ſi quis in tantam,C.vnde vi.l.ſi quis nõ dicam rapere,C.de Epiſ.& Cleric.c.eum qui.de præben.in 6.Conſtan.Roger. de ſumm. bon.in uerbo de fortitudine nu.2.Bolog.de lege,iure, & æquitate
4 c.8.nu.16.& ideo†punitur per leges,c.factæ ſunt di.4.l.ſi quis decurio,& l.omnes,C.de decurion. li.10. Fortun.Garz.de vlt.fi.iur.ciu.& Canon.nu.76.& ap-
5 pellatur†temeritas, Luc.de Pen.d.l.ſi qs decurio.co.1.& d.l.omnes,col.3.& in Rubr.de legation. col.4. uerſ.9.& de hac non erit noſtra tractatio. Aliquan-
6 do pro†fiducia, vt ex Virgilio, & alijs bonis auctoribus deducit, Iunianus Maius in ſuo uocab. in uerbo Confidentia. quibus addendus eſt Cicero li.3.Tuſc.
7 & de hac nos loquimur, quæ, ut uocabuli alluſio † oſtendit, tota in fide poſita eſt, vt dicit Mandoſ.cõſi.
8 61.nu.2.& deducitur a uerbo†confido, qđ id ſignificat. Virg.lib.1.& Afflictis melius confidere reb.

Cicero

Cicero ad Attic. Confido rem vt volumus eſſe. & l.
1. ad eundem epiſto. 8. Arcę noſtræ confidito. & lib.
8. epiſt. 9. ille cauſæ ſuæ confidet. Idem Cicero 6. in
Verrem: Ego mei officii rationem confido omnib.
probatam. & Orat. 7. Cauſæ confidet & pro Cluen
tio: Magnopere cauſæ confidere, & pro Milone. cui
ſe nunquam profecto tradidiſſet, niſi cauſæ ſuæ con
fideret. Idem 4. Tuſcu. Quem te opto eſſe, & confi-
9 do futurum. & ibidem: Fidentia, † id eſt firma animi
confiſio. Plaut. in Aſin. Scapularum confidentia, vir
tute armorum freti. & hæc in genere ita poteſt de-
10 finiri: Confidentia † eſt certa ſpes de re aliqua, quod
ita fuit, eſt, vel erit. ita Naua. Man. c. 23. ſub nu. 109.
verſ. tum quia confidentia. quod etiam ſcriptum re-
liquit eruditiſſimus, celeberrimus, & omni laude di-
11 gniſsimus † Ioannes Paulus Pariſius Conſentinus,
poſtea dictus A. Ianus Parrhaſius in quibuſdá ſuis
notis ad Epiſt. Cicer. ad Att. lib. 2. & ſic continet tě
pus præteritum, præſens, & futurum, vt ſit generalis
comprehendens omnes ſpecies, iuxta not. in l. om-
12 nis diffinitio, ff. de reg. iur. nam ſpes † eſt extenſio ap
petitus in appetibile. D. Thom. 2. ſent. diſt. 26. q. 1.
13 art. 1. Quæ teſte Nauar. eod. loco interdum ſonat †
in bonam partem, quoties ſperatur, quod eſt licitú,
& honeſtum ſecundum ius, & conſuetudině, ut col
ligitur ex Archid. in c. poteſt de pœniten. diſt. 2. la-
te Guliel. Rouill. de Iuſt. & Iniuſti. cap. 3. & de eo,
qui ſperat in Domino, habetur in Pſalm. 10. In Do
mino confido, &c. & Pſalm. 60. Spes mea turris for
titudinis à facie inimici. & habetur per S. Paulum ad
Romanos, c. 8. Beat. Hieronym. in 3. part. Epiſtol.
tract. 9. regul. 228. & admonet Lucius Papa I. in epi
ſtola quam ſcripſit ad Galliæ, atque Hiſpaniæ Epi
ſcopos, quæ eſt impreſſa in tom. 1. Epiſtol. Decret.
par. 1. fol. 129. Et hæc eſt bona, licita, & permiſſa,
14 quia ordinate † ſperatur, & dicitur proprie fiducia,
ut tradit Archidiacon. in cap. 1. num. 7. de elect. lib.
15 6. vbi ſcriptum reliquit, Fiduciá † in rebus bonis, cő-
fidentiam in malis accipi: ſequitur Lucas de Pen. in
16 l. generali, col. vlt. de Decurionibus. vbi declarat † l.
3. C. ad l. Iul. de vi pub. improprie ibi capi Fiduciá,
17 & ſubdit aliquando † ſtare pro auctoritate, ca. peti-
mus, 12. q. 1. & alias, ut in auth. quomodo natu. effi.
ſui, §. ſi uero.

Quandoque in malam partem, quoties quis inor
18 dinate ſperat, quod eſt † illicitum, prohibitum, aut in
honeſtum, & indecorum, ad not. in cap. cum ad no-
ſtram de elect. c. per laicos. 16. q. 7. habetur in Pſal.
113. Qui confidunt in eis, Redoan. de Simon. capi.
17. num. 14. & hęc eſt illicita. Ex quibus colligimus,
19 confidentiam † beneficialem duplicem eſſe, licitam,
& illicitam, & etiá colligitur ex Conſtitutione 109.
Pij IIII. in verſ. iccirco, ibi, in huiuſmodi confiden-
tiam iure prohibitam, &c. Et ex deciſ. R. P. D. Sera-
phini 90. incip. Fuit concluſum lib. 5. in manuſcrip.
Nauar. in dict. Man. cap. 23. ſub num. 109.

20 Licita erit, quando † quis ordinate confidit confe
rendum ſibi beneficium, aut fratri ſuo, ſeu alij con-
ſanguineo, uel alteri, dignis tamen, ut explicat Na-
uarr. loc. citat. iuxta text. in cap. ſi officia, diſtinc. 60.
cap. in ſingulis, diſtinct. 77. cap. conſuluit, 64. diſtin.
cap. ſunt nonnulli, 1. q. 1. cap. & ſi quæſtiones de Si-
mon. Gloſſ. in cap. ſtatutum, §. inſuper, de reſcrip. &
21 ideo dignus iuſte † poteſt ſperare, ſe cőſequi benefi-
22 cium, Caietan. 2. 2. quæſt. 185. artic. 3. & † Epiſcopa-
tum, Gloſſ. Præpoſ. & alij docto. in cap. qui Epiſco-
patum deſiderat, & c. ſunt Eccleſia, 8. qu. 1. Hug. in
cap. per laicos, 10. q. 7. quem refert, & ſequitur Re-
doan. de ſimon. cap. 8. num. 2. late D. Thom. 2. 2. q.
* 185. ubi egregie diſtinguit: cuius diſtinctio * com-
muniter eſt recepta, ut per Gig. de reſidě. Epiſcop.
cap. 5. col. 1. & 2.

23 Illicita, quando quis † inordinate confidit,
quod collator, aut alius conferat, vel renunciet bene
ficium ſibi, aut alteri indigno, & contra modum, &
formam, vt latius inferius explicabitur, Ioſ. Selu. de
benefi. par. 1. quæſtio. 7. Diu. Thom. 4. diſtincti. 25.
quæſtio. 2. & 2. 2. q. 62. articul. 7. late Redoan. de ſi-
mon. dict. cap. 7. a nume. 20. vſque ad fin. Docto. in
c. cum in cunctis. de elect. Nauarr. conſ. 15. num. 3.
& 4. de ſimon.

24 Rurſus hæc confidentia † beneficialis illicita du-
plex eſt, vt optime animaduertit Nauarr. loc. citat.
Quædam illicita, non ſimoniaca, quoties quis inor-
25 dinate confidit, quod ſcilicet † collator conferat be-
neficium ob parentelá, uel amicitiam, aut ſeruitia,
indigno, ſine tamen pretij pacti, modi, uel condi-
tionis interuentu, ita Nauarr. d. cap. 23. nume. 109.
26 Iſti enim, cum ſint indigni, inordinate † ſperant, iux.
not. in cap. cum in cunctis, de elect. & per conſequěs
27 huiuſmodi † confidentia dicetur illicita, Ioſ. Selu. de
benefi. par. 1. quæſt. 7. Diu. Thom. in 4. ſenten. diſt.
25. quæſtio. 2. not. in cap. in ſcripturis. 8. quæſti. 1. in
cap. per veſtras de iur. pat. Hugo. in cap. per laicos,
16. quæſtio. 7. Gloſſ. in cap. ſunt nonnulli. 1. quæſt.
1. Gloſſ. in cap. hoc ad nos, diſtinc. 59. late Redoan.
de ſimon. cap. 7. colum. 2. & 4. quia, quamuis poſſit
Epiſcopus, vel alter habens facultatem conferendi
28 licite conferre † conſanguineis, & amicis, Abb. com-
muniter receptus in cap. dilecto, num. 2. de præben.
29 dicens potius teneri ſubuenire † ſuis, quam extra-
nies, cap. non ſatis, diſtinctio. 86. ex rationibus An-
charan. conſil. 338. & uolunt Diu. Thom. 2. 2. quæ-
ſtio. 100. articul. 5. Sylueſtri. in uerbo Simonia, quæ
ſtio. 16. & in uerbo Renunciatio, quæſtio. 6. Archie
piſcop. Florentin. in ſua Summ. par. 2. titul. 1. cap. 5.
§. 11. Caccialup. de penſ. quæſtio. 19. & de reſigna-
30 tione † in fauorem conſanguineorum dixi de reſig.
benefic. lib. 14. quæſtio. 7. num. 20. tamen hoc intel
ligitur dummodo ſint digni, ut idem Abba. loc. cit.
explicat. Anton. de Butr. in cap. tuam, column. 2. de
ætat. & qualit. communiter ſequűtur Doctores. Ita
31 etiam, licet collator poſſit conferre † familiarib. ſuis
* Glo. recepta in cap. cum eſſet, de ſimon. ubi * omnes
Docto. tamen id etiam procedit, ſi ſint digni, ut eſt
communis omnium Doct. ſententia, ex not. in d. ca.
cum in cunctis, de elect. nam hoc eſt principale re-
32 quiſitum in conferendis † beneficiis. Rebuff. in prax.
benef. tit. requiſita ad coll. nu. 23. cum ſeq. & in titu.
form. Vicar. nu. 87. & 144. quod latius explicaui in
tract. de reſig. benef. lib. 4. quæſt. 1. nu. 3. cum ſeq. &
nunc addo Nauar. conſ. 15. num. 3. & 4. de ſimon. &
conſi. 21. nu. 1. eod. tit. Et ſic indignis non ſolű non
33 poſſunt † beneficia conferri, ſed nec ipſi poſſunt ea
ſperare, quia inordinate id facerět. Digni tamě lici-
te ſperant beneficia, & dignitates. nam Vrba. Papa
in c. ſi officia, diſt. 59. & Cęleſtin. in c. quid proderit,
34 diſt. 61. determinarunt, † licere clericis ſeruire Deo
in Eccleſijs, ob ſpem aſcendendi ad dignitates illa
rum. immo Gelaſius in cap. conſulere, diſtin. 74. di-
35 xit, eos ad hunc aſcenſum ſpe maioris † commodi
compellendos, & in dictis locis, Gloſſ. & Doctor.
Gloſſ. etiam in cap. hoc ad nos, diſtinctio. 59. & alia
iura ad hoc citat Redoan. de ſimon. cap. 7. col. 1. vbi

refert alios Doctores hanc concluſionem firman-
tes,& remouet contraria. ſequitur Nauar. conſil.9.
num.4.de ſimon.& digni poſſunt ordinari, & ſerui
36 re Eccleſijs,principaliter†ut Deo ſeruiant, ſecunda
rio ut beneficia,& dignitates conſequantur, d.ca.ſi
officia.& cap.quid proderit,cap.non eſt,1.q.1.cap.
per laicos.16.quæſt.7.cap.quam pio.1.quæſt.2.ca.
& ſi quæſtiones,de ſimonia,Gl.in cap.conſuluit,di
ſtinct.34.Redoan.de ſimon.dicto cap.7.nume.32.
33.& 37.cum ſeq.& eſt communis,& recepta Do-
cto.ſententia,quæ etiam procedit in eo,qui accedit
37 ad eccleſiam,ut†præſens ſit matutino,miſſis,& alijs
horis canonicis,principaliter ut ſeruiat Deo, & ſe-
cundario propter diſtributiones quotidianas lucrā-
das.Gl.communiter recepta in cap.1.de cleric.non
* reſid.lib.6.quam ſequuntur ibi doctores* omnes,
Abb.Anan.Felin.in cap.tuam,de ſimon.Abb. in c.
ex parte primo de offic.deleg.Card.Zabarell.in cle
men.prima.not.6.de celebrat.miſſ.Præpoſi.in ſum.
1.q.1.col.3.Ioan.Mai.in 4.ſenten.diſtin.25.Nauar.
conſi.50.nu.5.de ſimo.& in eo qui Prælato inſeruit
38 principaliter propter†uictum,& ſalarium, aut aliū
reſpectum,& ſecundario,& minus principaliter ob
ſpem obtinendi ab eo,uel eo mediante aliquod be-
neficium.namque non peccare ſcribit Glo.commu
* niter*recepta in c.cum eſſet,de ſim.Adrian.quolib.
9.art.2.Decius in cap.ad noſtram nu.5.de præb.Fe-
li.in cap.non dubium nu.2.de ſent.excom. Iaſ. in l.
ſi quis nec cauſam.ff.ſi certum pet.Couar. late li.1.
uariarum reſol.cap.20.nu.3.& 4.Nauar. in man.ca.
23.ſub num.100.uerſ.quinto,& d. conſil.9. nu.4.&
d.conſi.50.nu. 5. nam id quod principaliter agitur
39 †ſemper attenditur,& ſpectatur, Bal. in l.reos.col.
5.de accuſ.Iaſ.in l.ſi quis nec cauſam.col.11.uer.un-
decimo adde.ff.ſi certum pet.Ceſal.conſil.141.nu.
40 5.uol.1.pauci enim ſunt qui†uirtuti ſtudeant ſine ul
la ſpe conſequendi aliquid,iuxta illud Iuuenalis: qs
uirtutem amplectitur ullam,præmia ſi tollas. Hinc
dicebat Martial.Sint Mæcenates,non deerunt Flac
41 ce Marones,& ideo præmio,& poena,omnis bona†
reſpublica ſuſtinetur,Plat.dialog.5.de republ.Cice
ro 1.de Orat.Ariſt.lib.4.Ethic.cap.3. Lactan.li.5.
cap.10.Saluſt.de bello Iugurt.in princ.& ideo non
42 peccat,qui principaliter mutuat pecuniā, † ut iuuet
cōſanguineum,amicum,& proximum, quamuis mi
nus principaliter, & ſecūdario ab eis ex hoc ſperet
* Gl.in cap.conſuluit de uſuris,& eſt communis*opi
nio teſte Nauar.in man.c.17.nu.209.Riccard.in 4.
diſt.art.15.q.3.late Redoan.de ſimon.ca.8.per to-
tum.D.Thom.2.2.q.78.art.2.ad tertium, & ibi la-
te Caietan.Sot.de iuſti.& iur.lib.6.q.1. art. 2.Zaba
rell.Anan.& Abb.in cap.conſuluit de vſur. idē Za-
barel.in clem.prima.eod.tit.Feli.in cap. ad audien-
tiam el ſecondo.num.10.de reſcrip.Bal.in rub.C.de
vſur.col.1.Iaſ.in l.ex hoc iure.nu.65.ff.de iuſt.& iu.
Io.Mai.in 4.ſent.q.29.uerſ.ſecundo arguitur,Gl.in
c.ſi fęneraberis.14.q.3.late Nauar.conſi.51.de ſim.
Et huiuſmodi confidentia quamuis ſit illicita,vt
ex deductis probatum eſt,& firmant omnes Doct.
* *communiter,non tamen eſt ſimoniaca,†quia in ea
43 non adeſt pactum,modus,ſiue conditio, ſeu uendi-
tio,iuxta Gl.in ſum.1.qu.1.Theologi omnes in 4.
diſt.25.D.Th.2.2.q.100.art.1.late Nauar. in man.
cap.23.nu.100.& dicetur infra late,& ideo de ea nō
erit noſter tractatus, cum conſtit. Pij IIII. & Pij V.
44 de illa†non loquantur, Nauar.conſt.33.nu.4.de ſi-
mon.& conſi.36.eod.tit.

Quædam vero eſt confidentia beneficialis illici-
ta ſimoniaca,quæ hodie eſt prohibita,& punibilis,
45 & de hac nos loquimur,&†hęc eſt ſpecies ſimoniæ.
Caputaq.deciſ.202.num.5.par.1.& deciſ. 314.nu.
3.par.2.Nauarr.in man.c.23.ſub num.109.& latius
infra dicetur.
46 Quæ confidentia illicita, & ſimoniaca†ita diffi-
nitur per Naua.d.man.cap.23.nu.109.uerſ.tum qa
eſt illa qua quis confidit quod collator conferet be
neficium mediante pretio,pacto,modo,vel condi-
tione expreſſa,uel tacita,indigno,vel digno.Sed hu
iuſmodi diffinitio poteſt ſubuerti, quia nō compre
hendit caſum renunciationis beneficij per confidē
tiam factam,iuxta ea quę dixi de reſig. benefic.lib.
14.q.ult.prope finem,& habetur in deciſ.aureis ca-
ſuum conſc.lib.2.ca.96.nu.55.& 56. loquitur enim
dumtaxat de conferente cum confidentia & nō de
47 reſignante,& ideo cum non† conuertatur cum ſuo
diffinito,neque comprehendat omnes ſpecies, erit
defectiua,Decius & Cagnol.in l.omnis diffinitio,ff.
de reg.iu.eo magis cum non habeat genus.
Aliam diffinitionem refert Maſcard. de proba.
48 concl.1306.num.2.Confidentia†beneficialis eſt ea,
qua quis confidit,quod alter acceptans beneficium
ſibi poſtea uel alteri conferat:nam inquit,ipſe con-
fidit in amico,familiari,ſeu conſanguineo,uel ex pa
cto,uel ex alia quauis cauſa,& occaſione. Quæ etiā
diffinitio mihi non probatur tanquam defectiua &
minime comprehendens omnes caſus. nam loqui-
tur dumtaxat de acceptante beneficium ea mente,
vt renunciet poſtea N.& tamen committitur confi
dentia etiam per illum qui habet beneficium, & il-
lud renunciat poſtea ea mente vel cōditione, ut pa
tet in caſibus comprehenſis in conſti.Pij V.& infra
dicetur,ideo diffinitio eſt defectiua. Docto. in d.l.
omnis diffinitio.
Tertiò modo uidi illam diffiniri in Curia p quoſ
dam peritiſſimos:Confidentia eſt conuentio taci-
ta,vel expreſſa de renunciando beneficium ad fauo
rem alterius, ſed hęc etiam eodem morbo laborat,
quia non comprehendit omnes caſus.
49 Ego autem illam ita deſcriberem:† Confidentia
eſt ſpes quædam,quod collator conferat, Patronus
præſentet,eligens eligat,aut quis accipiat,uel renun
ciet beneficium pacto,modo,vel conditione expreſ
50 ſa,uel tacita ſibi aut alteri.& hæc cum †habeat ge-
nus,differentias,contineat qualitatem rei diffinitæ
ac omnes caſus,& cōuertatur cum ſuo diffinito,erit
bona diffinitio, Doc.in d.l.omnis diffinitio,Bar.in
l.1.§.dolū.ff.de dolo,& in l.1.ff.de teſt.Ber.in rub.
de conſt.nume.76.Alci.lib.6.Parado.c.9.pono in
* prin.ſpeciem loco generis.nam bona diffinitio ex*
51 communi opinione†debet habere genus,& hoc †
52 verbum eſſe generale nemō negabit,Gulel.Rouil.
de iuſt.& iniuſt.c.3.Luc.de Pen.in l.1.col.2.C.qui
53 ætat.vel profeſſ.ſe excuſ.cum ſit†rerum futurarum
expectatio,Archid.in c.poteſt.num.3.de pęn.diſt.
2.Dico,Quod Collator,vt ſub hac diffinitione cō
prehendatur ea confidentia, quæ inter conferentē,
& eum cui fuit collatum beneficium committitur,
vt colligitur ex dict.conſtitut. Pij V. in §.Itidem ſi
ordinarius, & ibi latiſſime referam omnes caſus
54 particulares. ſicuti enim committitur† ſimonia,
quoties aliquid datur,vel promittitur collatori pro
collatione benefic.cap.querelam, cap. ſi diligenti,
c.veniens,& ibi dd.de ſimo.c.de iur.pat.c. ſuper eo
de tranſact.c.ex parte 1.de offic.deleg.c.vlt.de pa-
cto,

ᴄto,Innoc.in c.cum vniuerſorum de rer. permuta.
Gemin.conſi.225.primo dub.Hoſt.in c. ad audien
tiam 2.nu.3.Bal.nu.6.& alij de reſcri.Redoan.de ſi
mon.par.2.c.10.nu.9.Coraſ.de benef.par.1.c.8.nu.
* 12.& eſt communis*opinio,vt dixi de reſig.benef.
li.14.q.3.col.1.Ita & conſ.Nauar.in man.c.23.ſub
num.110.uerſ.not.7.& conſi.20.de ſimon.Maiol.
de regul.lib.5.c.45.ſub nu.5.Maſcar. de probat.cō
55 cluſ.1306.nā benef.debent†dari ſimpliciter, & gra
tis,& abſque pactione, conditione, & modo,Re-
doan.de ſimon.par.2.c.10.in princi.Rebuff. conſil.
143.Couar.lib.1.var.reſol.c.5.Oldrad.conſil. 324.
Io.Caraf.de ſimon.ment.num.62.cum ſeq.Nauar.
conſi.14.de ſimo.Dico,Patronus &c.vt comprehē
datur confidentia quæ committitur inter patronū
& præſentatum,de qua etiam loquitur conſtitu. Pij
V.in eodem §.Itidem,in verſ. & pariter ſi a patro-
no, & quemadmodum committitur ſimonia inter
56 †præſentantem,& præſentatum intercedēte pacto
vel venditione,Roch.de Cur.de iu.pat.in uerbo &
vtile in 3.q.nu.9.cum ſequ.Abb.& Feli. in c.ueniēs
1.de teſtibus,idem Abb.in ca.quanto de iudic. Re-
doan.de ſimo.par.3.c.14.nu.1.& communiter alii.
ita & confir. Nauar.in Man.d.c.23.ſub nu.110.uer
ſi.not.7.& conſ.24.de ſimon.Maiol.de irregu.libr.
5.c.45.ſub nu.5.Maſcard.de proba.caſu. 1306.col.
57 antepen.Dico Eligens,†vt includat confidentiam,
quæ ſolet committi inter eligentem & electum, ut
dicitur in eod.§.Itidē in finalibus uerbis,inter quos
etiam cadit ſimonia,vt ſcribunt Anan.in ca.de hoc
de ſimon.Redoan.d.tract.par.3.c.14.nu. 4. 6. & 7.
Gamma. in extrauag. Iul.II.de ſimo.elect.Pap.Di
co,Aut quis accipiat,vt comprehendatur confiden
tia quæ poteſt committi in receptione beneficiorū
cum pacto ceſſionis, vel retroceſſionis,aut alias,vt
dicam infra qu.27.in interpretatione §.Quare nos
volentes & §.Itidem.nu.28.Dico, Vel renunciet,ut
comprehendatur confidentia quæ committitur in
58 ter†reſignantem & reſignatarium,quæ eſt frequen
tior,vt infra,& explicant Nauar.conſ.48.nu.3.de ſi
mo.Caputaq.deciſ.201.par. prima ubi refert deci-
* ſionem factam in vna* Auguſtan.de ann. 1551. nā
59 reſignatio debet libere,pure,&†ſimpliciter fieri,vt
dixi late de reſig.benef.lib.2.q.1.& lib.14.quæſtio.
etiam prima.

Dico,Pacto,modo,& cōditione,quia ad hęc tria
60 poteſt reduci omnis confidentia.pactum enim†pro
* hibetur in beneficialibus,c.quam pio. vbi dd.*om
nes de ſim.Gl.Hoſtien.Abb.Dec.& alij in c.ex par
te 1.de offi. deleg.Oldrad.conſi.224.ſub nu.5.cum
alijs,ut per Couar.lib.1.uar.reſolu.c.5. Summiſt.in
uerbo ſimo.& exemplificatur in propoſito noſtro
quoties quis accipit beneficium per reſignationem
61 collationem,aut aliter,& promittit † illud retroce-
dere uel reſignare certis temporibus conuentis, ut
habetur in d.conſt.Pij V.in §. Quare nos volentes,
62 uel promittat†fructus,aut penſionem,vt in ead.con
ſtit.in §.Itidem dicitur,aut aliquis reſignet, ut gra-
uia delicta committat,& propterea conuenta reſti-
tutione benef.poſt habitam abſolutionem,& diſpē
ſationem,ut habetur in §.poſtremo eiuſdem conſt.
& aliis modis,ut in diſcurſu materię dicetur,cum pa
63 ctum ſit duorum vel†plurium conſenſus,le. 1.ff.de
pact.

64 Ita quoque†modus prohibetur in collatione, re
ſignatione,electione,& præſentatione beneficij,c.
cum quidem de pact.Gl.& dd.in c.cum uniuerſorū
de rerum permut.Staphil.de lit.grat.tit.de uar.mo.
vacat.nu.26.Gemin.in c.ordinarij.§. in conferen-
65 dis nu.3.de off.ord.lib.6.& poteſt exemplificari in†
conuentione tacita de qua loquitur Pius V.in d.cō-
66 ſtit.in §.Itidem.nam eadem † eſt ratio taciti & ex-
preſſi,l.cum quid,ff.ſi cer.pet. & late tradidi in ex-
plicatione d.§.Itidem q.

67 Pariformiter†a maiori prohibetur conditio in
* ſpiritualibus,Glo.communiter*recepta in c. ex par
68 te 1.de offi.deleg.ubi exponit uerbum omnino,†po
ſitum in illo tex.1.abſque aliqua cond.Crau.conſil.
122.nu.2.Redoan.de ſim.par.2.c.10.nu.6.& cōmu
niter dd.& dixi de reſig.benef.in præfat.libr. 14.&
dicitur in d.§.Itidem,d.conſti. Pij V.ubi ponuntur
exempla,& latius infra patebit.

Sibi,aut alteri.nam in d.conſtit.Pij V.hæc pariſi
68 cantur,quod promiſſio fiat†collatori,reſignanti,eli
gēti,patrono,vel alijs,ut dicitur in §.Quare nos vo-
lentes,ibi,eidem dimittenti uel alteri, & in §.Itidē,
ibi,penſionem illi uel illis,& in §.ad probandū, ibi,
per ſe vel alium,& in §.ſi recipiens,ibi,vel eius parē
tes,& in §.deniq;, ibi, per ſe uel alium, & in explica
tione uniuſcuiuſque §. tradidimus rationem & cō
probauimus.

70 Et ſimilis eſt hæc confidentia†fiduciariæ manci-
pationi,uel uenditioni,cum etiam ibi reſtituendi fi-
des interponatur,ut tradit Boet. in 4. commentar.
Topicorum.Bud.in pandec.fol. 99. nam mancipa-
71 tio ſeu uenditio†fiduciaria eſt,quoties ea lege man-
cipatur,ut mancipanti aliquando remancipet,uelu-
ti inquit Boet.loco citat. ſiquis tempus dubium ti-
mens,amico potentiori fundum mancipet, redditu
ro cum tempus illud dubium præterierit, & idcirco
72 uocatur fiduciaria mancipatio,† quod reſtituendi fi
des interponitur.Cicero pro Flacco,pecuniam fœ-
neraticiam a te ſumpſit adoleſcens,ob eamque fun-
dum tibi fiduciarium dedit, ideſt fiduciaria manci-
patione,quo contractu hodie multi utuntur, qui ue
ctigalia certæ ſummæ in fundis & poſſeſſionib.cō-
parant,& fundos mancipari ſibi iubent tādiu fruen
dos quo ad uectigalia,& penſiones redimantur,alij
ut fraudent hunc & illum.Et huiuſmodi fiduciariā
73 † mancipationem, uel uenditionem hodie uoca-
mus uenditionem factā ſub redimendi redhibendi
que lege,ut tradit Bud.loc.cita.& ſequuntur Tiraq.
de retract.conuention.in præfa.nu.37.Maſca.de ꝓ
ba.concl.1142.in primo.pactum igitur de retrouē-
74 dendo†a Romanis ueterib.fiduciaria uēditio appel
labatur per interpoſitionem fidei facta*Cic.in 3.de
Nat.Deor.Liuius.lib.2.belli Macedoni.ubi hæc uer
* ba ſcribit,optimum ratus Nabidi eā Lacedæmonio
rū tyranno uelut fiduciariam dare,ut uictori ſibi re
ſtitueret,ſi qd aduerſi accidiſſet,ipſe haberet, Boet.
in 4.cōmen.Topi.Connan.li.4.cōmen.Iur. Ciu.tit.
75 de diſtract.pign.c.17.ſub nu.8.Et ideo dr†fiducia-
ria hæreditas, quoties fides reſtituendi interponit,
uel fidei hæredū committitur, & quaſi cuſtodiēda
hæreditas datur ad tp̄s,ut eam poſtea aliis reſtituāt,
* & cōiter*uocatur fideicommiſſaria,†l.certi condi-
76 tio ff.ſi cert.pet.Alber.in dictionario in uerbo fidu
ciaria hæreditas,& a Iaboleno fideicommiſſarius†
77 vocatur fiduciarius hæres,l.Seius.ff.ad Treb. Con-
nan.li.7.comment.Iur.Ciu.c.4.ſub nu.1. Marza.de
fideic.in prin.Bellon.in tit.de fideic.hæred.in prin.
num.3.& 7.Zanch.in repe.§. cum ita.num.97.ff.ad
78 Trebell. Et fiduciaria poſſeſſio † quę non eſt uera,
iuſta & abſoluta, sed fiduciaria & ueluti depoſita-

ria,& vt tradit Bud.in di.comm.fol.91. eſt illa, quã
ſub manu Regia poſſidere vocant, quaſi fide data
de reſtitutione.
79 Ac fiduciaria † opera, quoties aliquis locum alte-
rius tenet vel exercet, Cæſar de bel.ciu.lib. 11. neq;
ignorare quid ſit offi.legati, qui fiduciariam operã
obtineret,& vocat fiduciariam operam,quia redeũ
te ſuperiore cedere cum oportebat.
80 Et fideicommiſſaria † libertas, quæ commiſſa eſt
à teſtatore fidei hæredis,l. fideicommiſſaria la 3.ff.
de fideicom.hæredit.quam in hoc propoſito decla-
rat Conna lib.10.com.Iur.ciu.c.6.de hær.inſti.n.4.
81 Ac fiduciar iure † Pater in ius dicitur is,qui filium
imaginaria venditione mancipat,vt ille cum manu
mittat,Alciat.lib.3.parerg.iur.cap.26.ubi multa ad
propoſitum deducit.
82 Fiducia enim,quæ † in hoc crimine & in ſupra re-
latis caſibus interuenit,depoſitum appellatur Tira
quell.d.præfa.de retr.conuent.num.38. ubi in fi.id
probat ex argumento a connexione titulorum, &
adeſt auctoritas Pauli I.C.lib.3.ſent.titu.9.& in tit.
digeſt.de depoſito.& de lege commiſſoria hoc ex-
preſſe in vltimis locis dicitur ac colligitur ex Cice-
ro.lib.3.offi.& pro Aulo Cęcin.l.1.§.qui pro ſocio.
83 ff.de his qui not.infam.& ita hoc crimen † appellat
Pius V.in citata conſtit.& Pius IIII.expreſſius d.cõ
ſtit.ibi, *hunc aliena beneficia cuſtodiendi modo ne*
aſſueſcerent.nam depoſitum eſt,quod cuſtodiendũ
84 † alicui datum eſt,l.1.ff.de poſſ.dictum ex eo quod
ponitur,& præpoſitio, De,auget poſitum,vt oſten-
dat totum eius fideicommiſſum quod ad cuſtodiã
rei pertinet, ſubdit Connan.lib.7.comment. Iur.ci-
ui.tit.de depoſi.c.4.ſub nume.1. hoc eſt non ſolum
apud amicum rem noſtram ponimus, ſed deponi-
mus,& dimittimus a nobis vt apud eũ collocemus,
& curam eius atque cuſtodiam a nobis ad illum trã
ferimus:& in ea conſeruãda operæ,& induſtriæ no
ſtræ precariam eius fidem ſupponimus,l.incommo
dato.§.ſicut.ff.de commo.ubi Bartol.idem Bartol.
in l.1.de precar Bald.& Paul. de Caſtrenſ. in leg.1.
C.commod.Abb.in c.vlt.col.2.de precar.Dec.in l.
mutuum damus nu.9.ff.ſi cert.pet.Corn. conſi.39.
nu.2.vol.1.& conſi.241.nu.1.vol.3.Card.Pari.con
85 ſi.107.nu.75.volu.3.& ob id depoſitum † ſimile eſt
mandato.nam ut hic res noſtras alienæ fidei tradi-
mus conſeruandas,ſic in illo negociorum noſtrorũ
86 adminiſtrationem, † & curationem alijs mandamus
& committimus.l.1.ff.de procu.& l.1.ff.manda.&
87 propterea ambo iudicia † fiduciæ eſſe dicunt,vt plu
ribus explicat Connan.loc.cit.& colligitur ex Alci.
lib.3.parerg.iur.c.26.& habet magnam ſimilitudi-
88 nem in pluribus caſibus hoc crimen alienationi † in
fraudem Fiſci,& Creditorum,vt dicitur in cõſti.Pij
V.in §.multi,de qua alienatione late loquuntur dd.
89 in l.poſt contractum ff.de don.vbi ſcribunt eſſe † do
loſam,& propterea nullam. Ang.& Sali.in l. ſi quis
poſthac,C.de bonis proſcr.Pau.de Caſtr.conſi.58.
Viſis,nu.4.lib.2.late Dec.conſ.235.& alijs contra-
90 ctibus ſimulatis,in quibus quis † ſimulat uẽdere, vel
donare,aut aliquid facere,cum contrarium tamẽ ge
rat in animo,& ſecrete paciſcatur, Anch.conſ.227.
nu.3.Affflic.in c.1.in prin.nu.11.de feud.dat.in vim
l.commiſſ.Natt.conſ.628.nu.19.li.4.late Cæpol.in
tract.de ſimul.contract.D.D.omnes poſt Bar.in d.
l.poſt contractum,vbi Pic.col.2.Alci.in prin.& Io.
Annib.Bar.in l.creditor,§.vl.ff.qui pot.in pig.hab.
Bal.in l.creditoris in fin.C.de pign.Bar.conſi.65.li.
1.cum aliis adductis per Menoch.in tract.de præſu.
lib.3.præſump.122.per totam,& huiuſmodi cõtra-
91 ctus † legibus ſunt ualde odioſi, & ab illis improban
tur,& annullantur,vt late per Cæpoll.in tract.de ſi
mulat.contr.in princ.Bar.& alij omnes in d.l.poſt
contractum.ff.de dona.Bar.in authẽ.inceſtas.C.de
inceſt.Bal.in l.iubemus.§.ſane.col.2.C.de ſacroſan.
Eccleſi.latiſſime Menoch.de præſump.libr.3.præ-
92 ſump.122.& præſump.123.& ad detegendam † il-
lam ſimulationem ſicuti in hoc crimine admittun-
* tur coniecturæ, Bar.& alij* omnes in d.l. poſt con-
tractum, Ancha.conſi.251.nu.5.Roma.conſ. 367.
nu.15.Ale.conſi.54.nu.19.libr.7.Ceſal. conſi.325.
num.53.lib.3. Alci.reſp.125.nu.8.Natt.conſi.549.
nu.3.4.& 9. Afflic.deciſ.40.num.17.Gozad.conſil.
94.nu.55.Card.Pariſ.conſi.53.nu.12. & conſil. 54.
nu.71.uol.1.Neuiz.conſi.8.nu.52.Crau. conſ.100.
nu.6.Grat.conſ.81.nu.42.vol.1.Tiraq. de retra.li-
gnag.§.1.gl.14.nu.58.Ioan.de Amic.conſi. 107.in
princ.& faciunt quæ late cumulat Maſcard.de pro-
ba.concl.815.& concl.1142.& Decius d.conſ.235.
Menoch.loc.cit.
Nec omittendum eſſe cenſeo,quod alias,cũ om-
nes tex.in tit.de ſimonia poſitos diligenter conſide
rarem,deueni ad c.per tuas el 3. quem textum loq
de confidentia beneficiali,(de qua nos) omnes qui
illum legent affirmabunt, & propterea eius uerba
93 referre † placuit.Inno.III.c.37.*Per tuas nobis lite-*
ras intimaſti,quod cum D. lator præſentium vellet
in ſubdiaconum ordinari,& certum titulum non ha
beret,quendam presbyterum exorauit, vt ipſum ad
Eccleſiæ ſuæ titulum pręſentaret.quod cum ille fa-
cere recuſaret,ipſe illi firmiter repromiſit,quod nun
quam,ſi præſentaret eundem,in Eccleſia ſua aliquã
peteret portionem,& ſic ad præſentationem eius ex
titit ordinatus,nec ſe in hoc illicitum egiſſe aliquid
intellexit.& infra. Nos inquiſitioni tuæ taliter re-
ſpõdemus,quod,niſi cum eo fuerit miſericorditer di
ſpenſatũ,nec ad ſuperiores aſcendere,nec in ſuſcepto
debet ordine miniſtrare.Confidentia ex hoc tex.col
ligitur.nam iſte D.volens ad ſubdiaconatus ordinẽ
ordinari,obtinuit titulum beneficij a quodam pre-
sbytero,ei promittẽdo aliquos fructus ex illa eccle
ſia,ſeu titulo nequãquam petiturus, & cum diceret
illicitum nõ feciſſe,Papa redarguit illum, & vult vt
non poſſit in eo ordine ſuſcepto miniſtrare, nec ad
ſuperiores aſcendere:nam fuit interpoſita fides ſup
eo quod à ſacris canonibus prohibetur, cũ fructus
94 veniant conſequutiue † ad beneficium.Put.dec.374.
num.9.lib.1.cum dependeant ex eo,Oldrad.conſi.
95 118.Put.deciſ.564.nu.3.lib.2.& acquiranturtintitu
lato.Gl.in c.res,12.q.1.& in c.relatum lo 2.de teſta.
vbi Abb.nu.8.Silueſt.in verb.Clericus 4.§.8.com-
munis opinio vt per Couar.in c.1.de teſtam. & qa
fuit datum illud beneficium D.vt poſſet ordinari in
fraudem ſacrorum Canonũ,& ſic ad hunc effectũ
dũtaxat,vnde ex hoc ſequitur confidentia: vt cõſi-
derat Pius V.in d.conſtit.§.quare nos uolentes,Na-
uar.in Man.c.23.ſub nu.109.& 110.Maiol. de Irre
g ul.li.5.c.45.in fi.Maſcard.de proba.conclu. 1306.
& alij omnes.beneficia enim debent dari abſolute,
96 vt,cui danẽ,competat oẽ ius,& † omnimoda admini
ſtratio,quę ei requiritur ex colla.c.1.de reg.iur.libr.
6.Lap.alleg.8.Calder.conſi.9.de Iur.patr. Rot.de-
ciſ.15.de præb.& dixi de reſig.benefi.lib.7. q.1.nu
97 mer.102.Et ideo pactio ſuper diſpoſitione † illius
iuris,ac adminiſtrationis,& fructuum redolet ſimo
niam,

niam,& confidentiam prohibitam,Ioan.Monach.
in cap.licet,de Iur.pat.libr.6.Calderi. in cap. man-
datum,nume.4.de reſcript. Gloſſ. in cap. cum uni-
uerſorum,de rerum permutat.Oldrad.conſil. 324.
ſub num.5.Cardin.Pariſ.in cap. uenerabilis, nu.45.
de except.Zabarell.in cap.cum dilecti,numer.2. de
præben.Bonif.de Vitallin.in clemen.vnica,numer.
1.de rerum permutat.Et quare fuit commiſſa con-
fidentia,aperit tex. nam iſte cupiebat in ſubdiaco-
98 num ordinari,quod†non poterat conſequi ſine titu
lo,vel patrimonii,uel beneficii,cap.ſanctorum,diſt.
70.iuncta glo.in cap. Epiſcopus, verbo ſubſidium,
de pręben.& tex.in cap.tuis eod.titu.in 6.& ibi Gl.
in verbo de patrimonialibus,& Abba. num. 3.Na-
* uarr.conſil.14.& conſi.15.de tempo.ordin. & eſt *
* communis opinio recepta in*praxi,ut dixi de reſig.
benefi.libr.2.quæſtio.6.num.6. ubi adduxi capit.2.
ſeſſ.21.de ref.Concil.Trident.id innouans, & cum
neutrum haberet, ſuperior nolebat eum ordinare,
99 ne ex ſuo† poſtea teneretur,iuxta capi.Epiſcopus,
de præbend.ubi Anton. de Butr. Abba. Decius, &
alii omnes.Diuus Thomas, & D. Bonauentu. in 4.
ſent.diſtinct.24.Nauarr.conſil.14.de tempor.ordi.
Burgaſ.de irregul.par.1.quæſtio.5.num.24.Ideo,ut
fraudaret ordinantem,immo potius animam ſuam,
rogauit amicum, ut eum præſentaret ad Eccleſiæ
ſuæ titulum,ad hoc,ut poſſet ſub eo titulo ſuſcipe-
re dictum ordinem ſubdiaconatus,&,cum nollet a-
micus aſſentire,ne amitteret reditus illius Eccleſiæ,
ipſe ei promiſit,quod,ſi dictam præſentationem fa
ceret, nunquam peteret portionem in ea Eccleſia,
cum eam optaret habere non cauſa redituum, ſed
ad effectum conſequendi ordines. ex quo conſtat,
quod non ſtetit in finibus nudarum precum,vt con
ſiderat ibi Hoſtien.num.1.in uerbo exorauit.Ioan.
100 Andr.in eodem num.1.& in verbo,ex quo nullatin
curreretur ſimonia,cap.tua nos.1.cum ibi not.de
ſimon.Felin.in cap.cum eſſent,eodem titu.Sam.de
trien.q.12.colum.4.Crauett.conſi.122.num.9.Na-
* uarr.conſi.50.num.2.de ſimon.& reſoluit*bis Ro-
ta de anno 1537.vt dixi de reſign.benefi.libro.14.
quæſtio.7.num.14.ſed vltra preces emiſſas proceſ-
ſit ad pactum,vt Hoſtien.Ioan.Andr. locis citatis,
Anton.de But.num.7.Abb.prope fin.conſiderant,
101 & colligitur expreſſe ex text.ibi firmiter †repromi-
ſit,l.1.ubi omnes,ff.de pact.Geminian.in cap. Or-
dinarij.§.in conferendis,num.3.de off.ordin.lib. 6.
Gloſſ.in cap.ex parte 1.de off.ordina. Biſignet.de-
ciſ.6.de renunc.Quod pactum continebat rem pro
hibitam.nam poteſt intitulatus,& ordinatus in ali-
102 qua Eccleſia†petere de prouentibus illius ſuſtenta
tionem,Hoſtien.in d.cap.per tuas,numer. 2.uerbo
portionem,Ioann.Andr.num.3.Ioan.de Anan.co-
lum.1.uerſic.nota,quod non ſolum: vbi uidetur in-
telligere illum text.quod fuerit ſuper fructibus cu-
iuſdam Eccleſiæ conſtitutum beneficium,ut poſſet
ordinari,Abba.num.2.in 2.not.Boer.conſil.29.nu-
mero 7.& ultra huiuſmodi pactum illicitum,& con
103 fidentiale†per ſubreptionem voluit ordinem adipi
ſci,arg.cap.quando,diſt.24.c.cum dilecti.§. nos ve-
ro de elect.& conſiderauit Hoſtien.dic.ca.per tuas,
ſub num.3.uerſi.cum quia per,decipiendo ordinato
rem,cum diceret habere titulum ſufficientem ad ui
ctum,cum eſſet ſuppoſitus,& fictitius, & ordinans
104 †in nulla culpa eſt,vt egregie conſiderat Dec.in ca.
Epiſcopus,num.13.de præben.Nauar.conſi.14.nu.
3.de tempo.ordin. Et optima ratione inquit tex.in
eodem cap.per tuas,quod eſt ſuſpenſus a ſuſcepto
& inhabilis ad ſuſcipiendos.nam hanc pœnam im,
105 ponunt antiqui Canones aduerſus ordinatos † ſine
beneficio,vel patrimonio,cap.neminem,& cap.ſan
106 ctorum,diſt.70.ut efficiatur†irregularis,ſi miniſtret
in eo.Abb.in ca.cum contingat de ætat.& quali.idē
Abb.in cap.ueniens in pri.not.de fil. presbyt. Bur-
gaſ.de irreg.titu.de diſpenſ.1.qu.5.num.24.Maiol.
107 in eod.tract.lib.4.c.5.in princi.licet †hodie Conci-
lium Triden.c.2.ſeſſ.21.de reform.non innouet di
ctam pœnam,ſed illam,quæ ponitur in d.c.Epiſco-
* pus de præben.ut cenſuit ſacra*Congregatio Con
cilii,ut dixi de reſign.benefi.lib.2.q.6.num.18.cum
ſeq.Et,dum textus in eod.cap.per tuas dicit, niſi cū
eo fuerit miſericorditer diſpenſatum,Innoc. intelli
git per Papam,quam interpretationem ſequuntur
Ioan.Andr.in fin.num.3.Hoſtien.num.2.uerſ.nos
* inquiſitioni,& alij,ex illa communi * concluſione,
108 quod in ordine†ſolus Papa diſpenſat,cap.ergo.1.q.
1.cap.pen.de ſimon.ubi Innoc.& alij Abb.in ca.de
ſimoniacæ,num.4.uerſi.diſtingue.eo.tit.ſed contra
ria opinio mihi probatur,quod Epiſcopi poſſint di
ſpenſare,quam ibi firmat Abb.nu.6.tum,quia,quo
109 ties Papa ſibi non reſeruat†facultatem diſpenſandi,
videtur Epiſcopis illam concedere,c.nuper,de ſen.
excom.cap.a nobis in fi.eod.tit.Abb.in c.at ſi cleri-
ci,§.de adulteriis,colum.3.de Iud.& in c.in quibuſ-
dam de pœn.tum etiam lex puniens delictum,& ap
ponens poſtea verbum impersonale, niſi fuerit di-
110 ſpenſatum,vel poſſe diſpenſari, †refertur etiam ad
Epiſcopos,Glo.eſt in d.c.in quibuſdam de pœn.&
in c.quiſquis de elect.& in cap. excommunicamus,
§.ſane de hæret.Archidia.in cap.nulli,diſt. 38.Gl.
in cap.ult.de apoſt.& in c.uirginum,27.q.1. Glo.in
Summ.diſt.50.& in cap. miror ead. diſt.cum aliis,
ut per Feli.d.§.de adulte.numer.1.uerſ.fallit in 2.in
fi.& contrarium tollit.Abb.loc.cit.ſed dubitari cō-
tigit,an crimen cōfidentiæ ſit proprie,& uere ſimo
niacum,& in quo differat confidentia a ſimonia?cō
* munis*omnium opinio†eſt,valde differre hoc cri-
111 men a crimine ſimoniæ.quod vt recte intelligatur,
ſcire oportet,ſimoniam hoc modo a doctoribus cō
* muniter*diffiniri:Eſt voluntas † ſtudioſa emendi,
112 vel vendendi ſpirituale,vel ſpirituali annexum,Gl.
in ſum.1.q.1.dd.in rub.extra de ſimo.Theolo.in 4.
ſen.di.25.Abb.in c.nemo de ſim.latiſſime Redoa-
nus de ſimonia p.1.c.2.Nauar.in Man.c.23.ſub nu.
100.vbi dicit communem diffinitionem,vt etiā tra-
didi ego de reſig.benef.li.14.q.3.nu.3.nam uenden
113 tes,†& ementes templo Deus eliminat,vt D.Greg.
homil.39.tradit,c.vendentes,& ementes,1.q. 3. nā
114 dicit Dominus,Quod gratis accepiſtis,gratis date,c.
quicquid inuiſibilis,1.q.1.& ideo ſimonia commit-
titur per dationem,& promiſſionem pro conſequē
115 dis ſpiritualibus,†vel illis annexis.c.1.1.q.1.Riccar.
in 4.ſen.di.25.art.2.Hoſt.in Sum.in tit. de ſim.Ab
ba.in c.extirpandæ,§.qui vero,col.pen.de præb. D.
116 Th.2.2.q.100.& exemplificatur,quoties†datur pro
ordinibus recipiendis,c.2.c.quiſquis,c.ſanctorū,c.q
ſtudet,c.quicunque,c.gratiam,c.cos,c.placuit,c.ſer-
tur,c.ſtatuimus 2.c.ordinationes,& c.de ordinatio-
117 nib.1.q.1.c.1.& c.ex tuæ,de ſim.pro†baptiſmo,c.ēt
118 corde,c.non nocet, & c.emendari.1.quæſt.1.pro†ſa
cramento pœnitentię,c.remiſſionem.1.q.1.c.nemo
119 presbyterorum,de ſim.pro ſacra†communione,ca.
nullus Ep̄us.1.q.1.pro chriſmate,c.dictū eſt,1.q.1.
c.ea quæ,c.ad noſtram,& c.in tantum,de ſimo.& p

120 cæteris†ſacramentis,ca.ex catholica,& ca.ſi etiam
Deus,c.nec foris,c.ſacraméta,c.nonne,ca.dedit ba
ptiſmum,& c.corporalia,1.q.1.ca. cum in eccleſiæ,
121 de ſimon.pro † dedicandis baſilicis,c.ſtatuimus, 1.
q.1.& conſecratione eccleſiarum,ca.placuit, 1.q.2.
c.cum ſit Romana,de ſim.pro altaribus,c.altare.1.
122 q.2.pro eccleſijs conſequendis,c.presbyter, 1.q.1.c.
querelam,de ſim.pro beneficijs habendis,c. cito, 1.
q.1.c.ſi quis præbendam 1.q.3.c.cum eſſent, & c.in
123 tantum de ſim.pro aliis†honorib.eccleſiaſticis,c.cũ
omnis,1.q.1.pro Epiſcopatu,c.reperiuntur,ca.nul-
124 lus itaque 1.q.1.&†conſecratione ipſorum, ca.qui
pecunias,& ca.non nocet,cap. ſi quis Epiſcopus, 1.
125 q.1.cap.ſicut de ſim.& pro†exercendo quocumque
miniſterio eccleſiaſtico,c.quam pio 1.q.2.capi1.ad
noſtram de ſimo.pro decimis,cap. altare 1.q.3.pro
126 oleo ſancto,cap.ſi quis 1.q.3.pro quacunque†re ſa-
127 cra,cap.ſi quis conſtiterit,1.q.1.pro ingreſſu†mona
ſterij,cap.nullus,Abbas 1.q.2.cap.non ſatis de ſim.
non obſtante quacumque conſuetudine, capit.ue-
128 niens eo.tit.pro ſepeliendis†mortuis.cap. cum in ec
cleſiæ de ſimo.& exequijs ipſorum,cap. ad Apoſto
129 licum de ſimon.pro homagio,&†fidelitate præſtan
130 da c.ex diligenti,de ſim.pro benedictionibus †nu-
131 bentium,ca.ſuam,& c.cum in eccleſiæ, de ſim. pro†
abſolutione excommunicati, ca. ad aures de ſimo.
132 pro Vicariatu,†& alia adminiſtratione.c. conſulere
133 de ſim.pro†benedictione Abbatum, & admiſſione
Clericorum,c.ſicut de ſimo.pro reconciliatione nõ
134 pœnitentis,†& tegendo peccatorem,ca. nemo pre-
135 ſbyterorum,eo.tit.& pro alijs annexis† ſpiritualib.
conſequendis,c.uendentes 1.q.3.Archidi. in c.1.q.
1.Io.Andr.& Abb.in cap.conſulere de ſimo. Ant.
de Butr.& Abb.in cap.quanto de Iud.Ricard.in 4.
diſt.25.arti.3.uerſi.reſpondeo,ubi diſtinguit huiuſ-
modi annexa ſpiritualibus,ut late per Redoan.de ſi
136 mon.par.1.cap.27.num.3.ut Ius† patronatus dicto
cap.uendentes dd.omnes in dicto c.quanto Roch.
de Curt.de Iur.patr.§.Ius. nume.1.D. Thom. 2.2.
q.100.§.ad quartum.Et huiuſmo‑di ſimonia uel eſt
137 realis,uel†conuentionalis.dicitur Realis ab actu,ſci
licet a rei traditione,quia in dando rem,& recipien
138 do conſtitit.Conuentionalis a † conuentione, quia
promittitur,Sarn.de trien.quęſt.12.num.3. Redoa
nus de ſimon.par.2.cap.1.in principio,& Archidia.
139 in cap.quicunque 1.quæſt.1.diffinit realem, † ut ſit
ſpiritualium acceptio,vel collatio non gratuita,ſed,
quia non ſit mentio de annexis ſpiritualibus,in qui-
bus,ut ſupra dictum eſt,committitur ſim. ideo alio
modo diffiniunt Card.& Abb.in c.nemo de ſim. ut
ſit crimen propter quodcumque geſtum, uel com-
miſſum circa ſpiritualia,uel illis annexa, quo ad ali-
quod temporale emolumentum pro ſpirituali non
gratuite acceptatur,uel communicatur,& ibi Ioan.
Anan.Fel.in rubr.de ſimo.num.1.Boer.de poteſta.
leg.a lat.q.1.Ioan.Selu.de benefi.par.1.quæſt.7.uel
melius & clarius dicas, ſecundum Nauarr. in Man.
cap.23.num.105.ut realis ſit ſimonia, conuenta ex-
preſſe,uel tacite,ex utraque parte completa, ſaltem
quo ad aliquam partem promiſſorum utriuſque par
tis,Caſſad.deciſ.5.de conſtit.& deciſ.1.de ſim. Na-
uarr.conſi.40.& conſi.42.num.1.& conſi.13.num.
2.de ſimon.& uerba diffinitionis declarat Nauarr.
140 dicto num.105.Conuentionalem†uero diffinit Ar
chidiacon.loco citat.ut ſit ſpiritualium, uel annexo
rum,precedente pacto promiſſionis, conditionis,
modi,ſeruitij,pretij,aut cuiuſlibet temporalitatis re
ceptio,aut donatio,vel ſecundum Abba.d.c.nemo,
promiſſio de dando aliquid temporale pro ſpiritua
li,uel ei annexo,Geminian.in cap.quam pio,1.q.2.
late Redoan.de ſimon.par.2.cap.1.column.1. & 2.
uel clarius ſecundum Nauarr.dicto cap.23. numer.
103.Conuentionalis eſt ſimonia conuenta expreſ-
ſe,vel tacite,non dum tamen ab utraque parte exe-
quuta,Sarn.d.quæſtio.12.Cardin.Paris.conſi.29.&
30.uol.4.& de hac ſimonia conuentionali loquun-
tur,c.cum pridem,cap.pactiones de pact.cap.ſuper
eo de tranſact.cap.cum eſſent,de ſimon. teſte Caſ-
ſad.deciſ.5.de conſtitut.& uoluit Redoan.d.tracta.
par.1.cap.2.num.13.& par.2.cap.1.nume.5. Et eſt
141 duplex,quędam†ex neutra parte exequuta, & hæc
proprie dicitur conuentionalis, cum ſtetur in termi
nis nudæ promiſſionis,& conuentionis,& nulla ſe-
quuta ſit traditio rei,& temporalis dationis,cap.ult.
de pact.c.quam pio 1.quæſt.2.cap.tua nos de ſimo.
cap.unic.ut eccleſi.benefi.ſine diminuti confer.Ar-
chidiacon.in cap.quicunque 1.quæſt.1.Abba.in ca.
ueniẽs de ſim.Fel.in c.tua nos eo.tit.Quædã ex una
142 tãtum parte exequuta,†quæ tranſit in realem,ſecun
dum aliquos, ſi complementum fiat ex parte illius
qui promiſit ſpirituale: nam tunc ſufficit id ad cõ-
ſtituendam ſimoniam realem, ſecus autem eſt in
implemento promittentis temporale nam non eſſi
cit, vt ſimonia deſinat eſſe conuentionalis, & fiat
realis.Ita Caietan.2.2.quæſt.100.arti.6. ad ſextum
& in Sum.in verbo Simonia,Sot.lib.de Iuſt. & iur.
quæſt.8.art.1.ſed ſecundum receptiorem,quam ſty
lus obtinuit,contrarium eſt tenendum, iudicando,
& conſulendo,vt nunquam efficiatur realis, niſi ab
utraque parte mandetur exequutioni, & complea-
tur,ut late defend.Nauarr.d.num.103.uerſi.dixi ab
vtraque parte,ex rationibus per ipſum deductis,ſci
licet interuenienti,& ſequuta traditione rei ſpiritua
lis,& annexæ,eo quod datur per ea cap.veniens,ca.
de hoc de ſimon.Gemin.in dicto cap. quam pio,&
hanc dicit veram ſimoniam Felin.in cap.tua nos in
gloſſ.vlt.de ſimon.Redoan.de ſimon.par.2. cap.1.
num.4.in fine,& ſufficit,quòd ex una parte ſit com
pleta in totum,& ex altera in parte, Nauarr.conſil.
40.num.1.de ſimon.ut,quia ex una parte fuerint da
ti ordines,aut beneficia,ex alia autem non tota pe
cunia conuenta,ſed pars: nam nemo dicet hanc non
eſſe realem,c.presbyter,c.quiſquis,c.ſanctorum,ca.
reperiuntur,& c.nullus itaque, 1.q.1.
143 Et differentia†eſt inter utranque.nam,Realis ha
144 bet annexam excommunicationem,† & priuationẽ
ipſo iure extrauag.Pauli 2.cum deteſtabile, in titu.
de ſim.ut uoluit Rot.teſte Caſſad.deciſ.5.de conſt.
ex rationibus ibi poſitis,Nauarr.conſi. 42.de ſimo.
* & alias pluries reſoluit Rota,teſte Sarn.de Trienn.
145 quæſt.12.num.3.Caputaq.deciſ.238.par.3. Item †
realis ſimoniacus triennalis defendi non poteſt, ut
* fuit reſolutum in*una Lunen.Sarzané. coram Mar
tino Spinoſa,teſte Sarn.loco cita.& non poteſt age
146 re ſpolio,†ut fuit etiam * reſolutum in una Tauri-
* nen.Abbatiſſatus coram Caſſad.de anno 1514. te-
ſte eodem deciſi.1.de ſimon.Ripa in l. naturaliter,
§.nihil commune,ff.de acquirend.poſſeſſ.num.91.
Rubr.num.198.
147 Vterque † tamen & realis, & conuentionalis eſt
* inhabilis ad obtinendũ de cetero beneficia,ut fuit*
reſolutum in vna Cæſaraguſt.confidentiæ, coram
Guidobono,20.Martij 1551.teſte Caputaq. deciſ.
238.par.3.& in alia S.Andreæ Canonicatus & præ
bend.

ben.coram Put.teſte Peregr. deciſ. 83. manuſcript.
148 conuentionalis aût ſimonia eſt † frequentior reali, Sarn.d.q.12.n.3.uerſ.ſed quod iſta regula Redoan. de ſim.part.2.ca.1.num.16.cum promiſſiones faci-
149 liuſ† fiant, quam donationes, ut docet experientia, quia plura dicuntur, quam perficiuntur, l. Titia, ff. de uerb.oblig.l.ſciendum.ff.de edilit.edict. His præmiſ ſis, ſi quæris, an confidentia differat à ſimonia reali? Concludendum eſt, magnam eſſe differentiam cum
150 realis ſimonia † committatur actualiter per dationẽ, & receptionem rei, Archi. communiter receptus in cap. quicunque, 1.q.1.Sarn.de Trien.quæſt.12. Con fidentia uero per promiſſionem, & ſic interpoſitio nem fidei, cum tota in fide ſit poſita, Mand.conſi. 61.& late ſupra explicauimus, & ideo confidentia, de qua nos loquimur, non comprehenditur in diffi- nitione ſimoniæ realis ſupra relata, ut ex lectura col ligitur. ergo differunt inter ſe, l.omnis diffinitio, ff. de regu.iur.ubi Dec.& Cagno.quod etiam oſtendit deriuatio vocabulorum, nam realis dicitur ab actu, ut ſupra dictum eſt, & confidentia a fide, ut in prin- cipio ſcripſimus, licet quoad pęnam parificentur, nã
151 ſicuti ſimoniacus realis ipſo iure † excommunicatur & priuatur, ut late per Card.Pariſ.conſ.29.num.12. cum ſeq.& conſ.30.uol.4.Nauarr.conſ.42.de ſim.&
152 dixi de reſig.benef.lib.14.q.2.ita &† cõfidentiarius iure nouiſſimo conſtitutionibus Pij IIII.& Pij V.& ſicuti eſt nulla ipſo iure collatio, & reſignatio, ubi
153 † interuenit ſimonia realis, Nauar. in cap. ſi quando except.4.in fi.de reſcr.Ferret.conſ.95.n.14.Boer.de ciſ.117.col.3.Fel.in c.ſimoniace, in 3. concl. de ſim. Redoan.de ſim.par.2.cap.10.nu.35.& part.4.c.11. col.3.Ita pariformiter eſt nulla collatio, electio, præ
154 ſentatio, † reſignatio, intercedente hoc uitio confidẽ tiæ, ut expreſſe dicitur in prædictis conſtitutionibus & dixi de reſig.benef.lib.14.q.ult.col.ult.& vterque
* fit inhabilis ad obtinenda, ut fuit reſolutum* in una Cæſarauguſta.de anno 1551.20.Martii, coram Gui- dobono, teſte Caputaq.deciſ.238.par.3.& ſicuti ſi-
155 moniacus † realis eſt ualde odioſus ſacris Canonibus ut habetur 1.q.1.per totum, ca. præſentium, 7.q.1. D.Thom.in 4.diſtin.25.arti.2.Durand.de mod. cõ greg.gener.Conc.rubr.33. numer.1. Iacobatius de Conc.lib.4.arti.4.nume.74.Stephan. Caiet. in cap. ad limina.§.5.num.221.30.quæſt.1.Anton. Roſell. in c.quidam Epiſcopus, nume.1.2.q.1. Corn. Brun. de ſeditioſ.c.2.num.11.ita & confidentiarius, ut col ligitur ex procemio Conſt.Pij IV.& Pij V.Bar.in l. cum hi, in prin.ff.de tranſact.Crau.conſ. 221. num. 8.& in conſi.246.nu.6.Si uero quæris, an confi. dif fiderat a ſimonia cõuẽtionali? dicẽdũ eſt, hoc crimẽ
156 cõfidentiæ † eſſe ſpẽm ſimoniæ conuẽtionalis, ut p Caputaq.deciſ.201.nº2.p.1.& dec.238.in prin.p.3. Nauar.in Mã.c.23. ſub nu.110.uerſ.ſecundo, quod & colligitur ex princ.Conſt.Pij.4.ubi non uocat cõ- fidentiam abſolute Simoniam, ſed certam ſimonia- cæ prauitatis ſpeciem, illis uerbis, Sane dudum, cum certam ſimoniacę prauitatis ſpeciem, quam benefi- ciorum confidentiam uocant: & propterea in mul-
157 tis æquiparantur. nam ſicuti collatio, reſignatio, † p̃ ſentatio, & electio per ſimoniam Conuentionalem eſt nulla, Barbat.in c.cum uniuerſorum, de rer. per- mut.& in c.2.de reſcr.Fel.in c.inſinuatum de Sim.& habetur in extrau.Martini V.incip. Multæ editæ in Conc.general.Conſtantien.cuius verba referuntur a Redoano de Sim.d.p.2.c.10.num.33. quam loqui de Simonia conuentionali probant Creſcent. de-

ciſ.man.163.Rebuff.in prax.tit. de Sim.reſig.num. 9.& decimo.Redoan.ubi ſupra numero.40. & dixi de reſig.benef.lib.14.q.2.num.9.Ita, & intercedente confidentia, ut ſupra retigimus.& quemadmodũ
158 Simoniacus conuentionalis eſt inhabilis † ad obti- nendum in futurum beneficia, iuxta reſolutionem a
* lias factam* per Rotam, teſte Puteo deciſ.80.lib.2. & Caputaq.d.dec.201.p.1.& 238.p.3.peior tamen eſt hæc conuentionalis ſimonia confidentiæ benefi cialis, alia conuentionali beneficiali, qua palam emi tur, uel uenditur beneficium, ut conſiderat Nauar.d. c.23.ſub nume.110.uerſ.ſecundo, quod & ratio eſt, quia per illam non annullantur acta ipſo iure, nec in curritur aliqua excommunicatio antequam ab utra que parte impleatur. Nauar.conſi.40.& 42. de Sim. per hanc autem confidentiam ſic, quia eo ipſo quod
159 † quis accipit benefi.in confidentiam prædictam, an tequam impleat, quod promiſit, ipſo iure eſt excom municatus, & ipſo iure collatio ei facta eſt nulla, & tenetur ad reſtitutionem omnium fructuum, quos pcepit, & ratio, cur maior pęna imponitur, eſt, quia plurium frequentabatur confidentia antea Pium 4.
160 & ratione † frequentiæ delictum reputatur grauius Imol.in clem.p.de ſepul.Gem.in ca.p.de vit. & ho- neſt.clericorum.lib.6.Ioan.Andr.in add.ad Spec.in tit.de fide inſtrum.§.porro, cum aliis, ut per Franc. Squillacen.de fide Cathol.c.5.in fi.& ideo conque ritur Bar.in l.p.ff.ad.l.Iul.de amb.n.p. 9. Pontifices illius temporis procliues ad promulgandas nouas conſtitutiones, aliquas non ediderint, & fecerint cõ
161 tra ſimoniacos, qui ſubdit, non † puniri uti debet, & tradit Redoan.de ſim.p.4.cap.8.num.20.& de Iure Can.ſecundum Panorm.relatum a Decio in ca.at ſi
162 clerici, num.255.de Iud.in atrociſſimis delictis † non reperitur impoſita pœna condigna, & pari ratione
163 furtum ob maiorem † frequentiam in aliquibus locis punitur pluſquam homicidium, ut late proſequitur Dec.conſ.65.num.4.& per totum, & in c. at ſi cleri- ci.num.60.cum ſeq.de Iud.in quibus locis concludit, tunc furtum ob grauiorem pœnam eſſe maius deli-
* ctum, & ita refert Lucæ fuiſſe* iudicatum in cauſa magni ponderis, licet Bartholom.Soc.in eadem fa- cti contingentia contrarium uoluerit conſ.157. lib. primo. quem ſequitur Ber.in eodem c.at ſi clerici,
* nu.96.& mouetur Decius ex illa * communi conclu
164 ſione, quod ex maioritate † pœnæ maius delictum arguitur, Gl.2.in c.meliore propoſito, 27.q.1. Barr. in l.leuia in princ.ff.de accuſ.& in l. non ſolum, §.ſi mandato.ff.de iniurijs, Bald.in l.nemo, in fin. C.de Sum.Trin.& fide Cath.Calder.conſ.primo, de ac- cuſ.Barba.conſ.48.lib.2.communis opinio, de qua atteſtantur Soc.d.conſ.157.nu.5.Clar.lib.5. recept. ſent.§.primo uerſ.ſunt etiam, & probatur in c.fœli- cis, §.illud, de pœn.lib.6.in §.quia uero, Auth. ut fra tu.fil.c.quæſitum in fin.de his quæ fiunt a mai.par. cap.cum aliis, vt per Calder.conſ.allegato, licet, quã doque iſta conſequentia non ſit uera ob rationes particulares, vt maior pœna imponatur, quam deli- cti natura poſtularet, Gl. in c.admonere, in uerbo exiſtentes, 33.q.2.Gl.in c.decenter, diſt.89.& in ca. cito turpem, in uerbo, durior, 1.q.1.Abb.in c. perpẽ dimus, col.2.de ſent.excom.Dec.d.conſ. 65.num.5. uerſ.& licet. Et redeundo unde digreſſi fuimus, om- nis confidentiarius eſt ſimoniacus conuentionalis cum confid.ſit ſpecies huius ſimoniæ, ſicuti dicimus
165 Omnis † homo eſt animal non, autem econtra, om- nis conuentionalis ſimonia eſt confidentia, & po-
teſt

teſt puniri pœnis poſitis in prædictis extrauaganti-
bus,l.ſi quid earum,§.interemptum,ff.de lega.3.l.ſi
is qui ducenta, §.vtrum,ff.de rebus dub. & patet ex
pluribus exemplis,& caſibus poſitis in dicta Conſt.
Pij V.§.multi,& in §.Quare nos volentes, & §.Iti-
dem,ac §.poſtremo,in quibus ceſſat requiſitum Si-
moniæ etiam conuentionalis,ut per Archid.Gemi.
& alios 1.qu.1.in Sum.Abb.in cap.nemo, de Sim.
Nauar.in Man.c.23.ſub nu.103.Caiet.2.2.qu.100.
Sot.lib.9.de Iuſti.& Iur.q.8.& alii omnes. ex hi.n.
confidentiarios,ſimoniacos reales, & conuentiona-
les poteris cognoſcere.De ſimonia autem mentali,
non eſt neceſſe diſſerere, cum ea ſit communis
166 omnibus prædictis.nam conſiſtit in †animo,& intē-
tione praua,in beneficialibus,& eis annexis. Glo.in
Sum.1.quæſt.1.Abb.in c.conſulere,& cap.nemo,de
Sim.idem Abb.in c.per acquiſitionem de elect.glo.
in c.reperiuntur.1.q.1.Fel.in c.tua nos de ſim. Cac-
cialup.de penſion.quæſt.19.Redoan.de Sim.par.1.
167 c.2.nu.13.& illam diffinit† Nauar.in Man.c.23.nu.
102.Simonia mentalis eſt mente tantum concepta
circa oēm conuentionē expreſſam,uel tacitā ad exē
plum uſuræ mentalis,Mai.in 4.diſt.25.q.1.Adria.in
quolib.9.D.Th.2.2.q.100.ad 6.& exēpla refert Re
doan.de Sim.p.1.c.5.p tot.& c.6.7.8.cū multis ſeq.
168 ubi late hāc materiam proſequitur.& cū in mente†
conſiſtat,ſoli Deo eſt cognita,Clem.exiui de para
diſo,de verb.ſig.l.2.ff.de interrog.act.Gl.in §.aliæ
inſt.de acti.Ang.cons.93.& conſ.160. & conſ.236.
& 271.Bolognin.conſ.6.in princ qui nouit præſen-
169 tia,præterita,†& futura.c.fundamenta, §. proinde,
170 de elect.lib.6.& ſecretorum†omnium eſt cognitor
171 & Iudex,c.erubeſcant in fin.diſt.32.omniaque†nu-
da,& aperta ſunt oculis eius, c. Deus omnipotens,
2.q.1.c.presbyter,1.2.q.5.c.1.26.q.5.Dec. in c.no-
uit,in 1.not.de Iud.animus autem hominis dicitur
172 inuiſibilis,†ut tradit Ant.Roſell.in rep.c.manifeſta,
* num.169.2.q.1.& ideo communis*eſt opinio, †ani
173 mum directe probari non poſſe,cū illius ſolus Deus
ſit ſcrutator,† ut patet ex allegatis per Mant.conſi.
24.nu.4.lib.1.Barbat.conſ.42.nu.14.uol.1.Blāc.de
Indic.nu.57.Cor.conſ.81.nu.16.uol.1.Signo.conſ.
174 63.nu.3.& propterea†ſufficere cōiecturas.Soc.cōſi.
28.nu.14.uol.1.Corn.conſ.45.in princ.uol.4. Silua.
175 conſ.7.nu.21.& modos†deducit Maſcar. de proba.
concl.94.per totam.

SVMMARIVM.

1 *Confidentiæ origo illicita,& reprobata.*
2 *Fideicommiſſorum origo illicita.*
3 *Deportatis non poteſt relinqui.*
4 *Quæ perſonæ non ſunt capaces legatorum.*
5 *Fideicommiſſa nunc præſtanda.*
6 *Fideicommiſſa debent conſtare.*
7 *Confidentia cur dicta.*
8 *Fides eſt ſeruanda.*
9 *Fides quid eſt.*
10 *Fides num ſeruanda,quando reſultat illicitum.*
11 *Ex fide quando quis poſſet conſtringi.*
12 *Confidentiarii cogebantur reſtituere beneficia.*
13 *In ſupremis tribunalibus reddebatur ius ſuper confi dentia.*

QVAESTIO II.

QVAE fuerit origo confidentiæ beneficialis.

SECVNDO,Quæro,quæ fuerit origo Confiden
tiæ beneficialis,licita uel illicita,& ex qua cauſa?
1 Reſpondeo,originem†eſſe illicitam,& reprobatam
quia fuit reperta a volentibus canones fraudare, ut
late colligitur ex conſt.87.Pii V.in prin.& in §.mul
* ti,&*communiter eſt receptum.& illam actum illi-
citum appellat Caputaq.deciſ.314. nume. 3. par.2.
hac etiam ratione origo fideicommiſſorum dicitur
2 illicita,† & reprobata,ut ſcribit Iaſ.cōmuniter rece
ptus in l.1.nume.7.ff.de leg.1.quia traxit principiū
a volentibus legem circumuenire. nam incapaces,
3 quibus non poterat legari uel relinqui,ut†deportati
l.1.C.de hær.inſt.damnati in metallum,& ſpurii te
4 ſtatoris,& aliæ perſonæ † ſimiles, quas enumerat
Gloſſ.in §.legari.Inſtit.etiam de hæred. inſtit. hoc
medio conſequebantur legata, & relicta, quia
teſtatores inſtituebant hæredem aliquem amicum,
de cuius fide confidebant, eius fidei committentes
vt illam hereditatem poſtea tali incapaci reſtitueret
& huiuſmodi fideicommiſſa relicta capaci, vel inca
paci,quia conſiſtebant in ſola fide,& pudore graua
ti antiquo tempore erant infirma,cum non poſſent
exigi,& nulla dabatur actio,neque officium Iudicis
fauore tamen ultimarum voluntatum, ne uoluntas
5 defunctorum deciperetur,fuit poſtea ſtatutum, †eſ
ſe implenda,ut dicitur in §.primo,Inſt.de fideicom.
hæred.l.2.§.poſt deinde.de origin.iur. ſed capaci l.
ult.ubi Gl.& Bar.ff.de his quib.ut indig.Gl.& doc.
in l.ultim.C.eod.ad not.in l.1.ff.de legat.1. dum-
6 modo†de hoc conſtet, l.cohæredi,§.cum filiæ,ff.de
uulg.& pupil.l.ex tribus,ff.de inoff.teſt.Abb.conſi.
31.nu.9.Rolan.a Valle,conſi.59.nu.5.uol.3. Burſa.
conſ.97.num.1.uolum.1.Dec.conſ.336.in fi. Crau.
conſ.180.in fi.Soc.Iun.conſ.185.nu.2.lib.2.Ad exē
plum igitur fideicommiſſorum fuit reperta confidē
tia,ut canones fraudarentur,&,ſicuti ea relicta ſidei
commiſſa appellata ſunt, quia nullo vinculo iuris,
ſed tantum pudore eorum,qui rogabantur, contine
bantur,§.pri.uerſ.& ideo,de fideicomm. hæred. ita
7 hæc appellata† confidentia,quia tota in fide illius,q
recipiebat beneficiū,uel illud habebat, poſita erat.
Nauar.in Manual.c.23.ſub nu.109.Maſcard.de pro
bat.concluſ.1306.nu.2.moti ex illo uulgari, quod
8 †fides eſt ſeruanda;cum ſit fundamentum† iuſtitiæ,
9 ideſt dictorum conuentorumque conſtantia & ueri
tas,ut dicit Tullius 1.Offic.quem ad hoc refert Luc.
de Pen.in l.quoties col.1.C.de ponderat.& auri illa
tor.lib.10.Fortun.Garz.de ult.fi.iur.ciuil.& Cano.
num.148.Pauin.de Viſit.2.part.queſt.2. nume.15.
Io.à Capiſtr.in Spec.conſcient.nu.8.& graue eſt il-
lam fallere,l.1.C.de conſt.pecun.in princ.§. hoc ſi-
militer, Auth.ut licet de ceter.Nicol. Moron. de tre
gu.& pact.quæſt.17.nu.11.& q.102.num.2.Bellon.
10 de re milit.tit.3.nu.4.dummodo ex fidei†obſeruan
tia non reſultet illicitum,c.ſi ad peccatum,22.q.4.&
per totum.,nam tunc potius eſt fides reſcindenda,
quam ſoluenda,c.in modis,ead.cauſa,& quæſt.& re
gulariter,ubi fides non eſt ſolemnis, & obligatoria,
11 quis non poteſt†conſtringi ad illam ſeruandam l.Iu
riſgentium,§.ſi cū nulla,& §.igitur, & §. quinimmo
ff.de pact.ad.not.in l.1.ff.de conſt.pecu.& in l.1.ff.
depoſit.lat.Lucas de Pen.in dic.lib.1.C.de ponder.
lib.10.col.2.Et ideo qui recipiebat,aut tenebat be-
nefi-

neficium in confidentiam a principio non poterat
conſtringi ad fidem ſeruandam, poſtea patrum no
12 ſtrorum temporibus praua cóſuetudine† ſeu potius
corruptela patienter cœpit tolerari. Ioã. Petr. Bim.
conſ. 29. nu. 5. Et deinde cœpit ius reddi pro fide ſer
13 uanda in ſupremis tribunalibus, † Car. Sanct. Cruc.
deciſ. 18. in manuſc. Nauãr. in Manual. c. 23. ſub nu.
111. Gabr. conſ. 184. nu. 6. lib. 2.

SVMMARIVM.

1 *Confidentia non probibetur iure dinino.*
2 *Simonia quæ uerſatur circa mere ſpiritualia probibetur iure dinino.*
3 *Simonia, vendere gratiam Spiritus ſancti.*
4 *Simonia habuit originem a Simone Mago.*
5 *Simon magus fuit primus hereticus.*
6 *Simonia, nendere ſacramenta.*
7 *Simonia, de iure diuino, uendere ordinationem.*
8 *Simonia de iure diuino uenditio eccleſia.*
9 *Simonia quia prob:bita, quæ..*
10 *Confidentia ſimoniaca, quia probibita.*
11 *Papæ omnia permiſſa.*
12 *Papa babet plenitudinem poteſtatis.*
13 *Papa eſt Vicarius Dei.*
14 *Papa non poteſt diſpenſare ſuper ſimonia, quia Simonia.*
15 *Papa poteſt diſpēſare ſuper ſimonia, quia probibita.*
16 *Papa non poteſt diſpenſare ſuper iure diuino.*
17 *Ius diuinum immutabile.*
18 *Deus ſolus poteſt tollere ius diuinum.*
19 *Inferior non poteſt deſtruere legem ſuperioris.*
20 *Papa ſeruus Dei.*
21 *Papa debet ſe conformare iudicio diuino.*
22 *Papa tenetur defendere legē diuinam, vſque ad ſanguinem.*
23 *Quando Papæ non obediendum.*
24 *Papa ex magna cauſa poteſt recedere a iure diuino.*
25 *Papa poteſt diſpenſare ſuper iure poſitiuo.*
26 *Papa poteſt diſpenſare ſuper confidentia.*
27 *Papa in beneficialibus habet liberam poteſtatem.*
28 *Papa poteſt tollere conſtitutiones Conciliares de fide non tractantes.*

QVAESTIO. III.

Confidentia an ſit prohita de iure diuino, & an ſuper ea Papa poſſit diſpenſare.

TERTIO, quæro, An confidentia beneficialis ſi
moniaca, de qua nos loquimur, ſit prohibita de
1 iure diuino, Communis* opinio† eſt negatiua, ut te
* net Nauarr. in manual. c. 23. n. 11. uerſ. 11. quod Io.
Petr. Rima conſ. 29. nu. 6. & ratio eſt, quia iure diui
2 no† ſolum prohibetur illa ſimonia, quę circa emptio
nem, & uenditionem mere ſpiritualium verſatur ſi-
ue ea ſpiritualia a Deo ſint data, & inſtituta, ſiue ab
Eccleſiaſtica poteſtate diuinitus tamen accepta,
Diu. Tho. 2. 2. quæſt. 100. Hoſtien. Caietan. Silueſt.
Angel. Armil. & alii Summiſtæ. Redoan. de Sim. p.
3 1. c. 2. col. 2. qualis eſt venditio† gratiæ Spiritus ſan-
cti. c. qui ſtudet, & c. ſicut eunuchus. 1. q. 1. quam e-
mere intendebat Simon ille, à quo originem, & no-
4 men habuit† Simonia. C. recurrat, 32. q. 4. c. qđ inter
rogaſti, diſt. 27. cap. ſaluator. cap.. q. 3. Act. Apoſtol.
cap. 8. optime in cap. quidam 24. quæſt. 3. ſicut pro
certo, de ſim. Arch. in c. ſtudet 1. qu. 1. & in cap. eos
5 num. 2. ead. cauſa, & quæſtione. & hunc primum† he
reticum fuiſſe tradit Euſeb. Cæſarien. lib. 2. Hiſto.
Eccleſiaſt. cap. 1. & ca. 13. Redoan. de ſim. cap. 1. nu
mer. 6. Ioann. Andr. in dicto capitulo ſicut pro
certo, de ſim. Abb. in ca. qui extirpandæ, §. qui uero,
num. 53. de præb. Fel. in c. cum eſſent, de ſim. & uen-
6 ditio† ſacramentorum, d. c. qui ſtudet, & ca. ſicut eu-
nuchus, 1. q. 1. c. non ſatis. c. conſuluit, de ſim. cap. ba
ptizandis, & ibi Archid. cap. quidquid, c. placuit, ca.
emendari, cum ſeq. 1. q. 1. Fel. in c. in tantum uerſ. ul
ti. nota de ſim. gl. in c. veniens, de tranſ. latiſſime Re
7 doan. in d. tract. de ſim. c. 6. & 7. Ac uenditio† ordina
tionis, cap. presbyter, 1. q. 1. c. cum ordinaretur ead.
cauſ. & quæſtione, c. ſacerdotes ead. cauſ. & quæſt. c.
tantis. 81. diſt. late Gemin. in cap. ult. 1. qu. 1. Archi.
in c. requiſitis 1. q. 7. Abb. in c. cum eccleſię, in fine
de ſimon. latiſſime Redoan. in eod. tract. de ſimon.
8 c. 8. per totum. Ac etiam uenditio† Eccleſiæ, vel alta
ris executio, c. altare, 1. q. 3. Abb. in c. cum tua, de ſi-
mon. Caccialup. de penſ. q. 19.

Simonia aũt, quæ uerſatur circa ſpiritualia, ꝑ con
ſtitutionē Eccleſiæ, aut canonũ, nó dr̄ ſimonia, quia
ſimonia, & ſic prohibita de iure diuino, ſed quia ꝓ
9 probita. nã† ꝑ ius poſitiuũ, ſ. ꝑ Pontificiũ, Canones,
Cócilia, Cōſtitutiones viſum eſt illã prohiberi, qua
lis eſt ea, quæ committitur in beneficiorum collatio
ne, renunciatione, & præſentatione, quoties condi-
tio, pacta, modus illicitus interuenit. gl. in c. ex par-
te 1. de offi. de leg. vbi DD. omnes & communiter
de communi Nauar. in ſuo Manual. c. 23. ſub num.
100. uerſ. ex qua diffinitione, Redoan. d. tract. de ſi-
mon. p. 1. c. 2. num. 9. & hæc eſt frequentior. Vnde
10 cum confidentia† in his verſetur, quæ ſunt ſpiritua-
lia, ex conſt. Eccleſiæ, & canonum, nequaquam po-
terit dici eſſe prohibitam de iure diuino. & hanc có
cluſionem omnes firmant abſque contradictione.
Et effectus erit maximus, quia, quamuis Papæ om-
11 nia† ſunt permiſſa, Specul. in titu. de diſpenſ. §. nunc
oſtendendum, uerſic. 89. Abb. in ca. Magne, de uot.
Bellam. conſ. 28. col. 3. Dec. conſ. 112. col. 3. cum ei
12 plenitudo poteſtatis ſit† data. c. qui ſe ſcit. 2. q. 6. c. qui
cunque 24. q. 1. Io. cap. ult. c. ſignificaſti de elect. ca.
13 quodcunque 24. q. 1. nam† eſt Vic. Dei in terris, Bal.
in l. ult. C. de ſent. reſcin. non poſſ. Dec. in ca. primo
ſuper, gl. in uerb. ab omnibu. ſde conſt. Non tamen
14 poteſt diſpenſaſſe ſuper ſimonia, † quia ſimonia &
ſic ſuper ea, q̃ prohibetur de iure diuino, ſed ſup' ea
15 dumtaxat, quæ eſt introducta per eccleſiam, † & Ec
cleſiæ prelatos, & ſic ſuper ea, quæ dicitur ſimonia,
quia prohibita, Diu. Thom. in 4. quolib. q. 4. Specu.
in tit. de diſpenſ. §. nunc. Caccial. de penſ. q. 19. Fel.
in ca. ad audientiam el. 2. de reſcr. Caſſad. deciſ. 2. de
* ſimon. communis* opinio, ut patet ex adductis per
Redoan. de ſimon. cap. 21. & omnes fere ſcribentes
16 dicunt, generaliter Papam non poſſe diſpenſare† ſu
per iure diuino, c. qui omnipotentem, 11. q. 3. Ant.
de Butr. in c. ſuper eo, de uſur. Diu. Thom. in 4. quo
libet. q. 14. Petr. Paludan. in tract. de Eccleſiaſt. po-
teſt. art. 5. Turrecrem. in Summ. in 3. lib. c. 54. & 57.
Inn. & Henric. Boic. in ca. cum ad monaſterium, de
ſtat. reg. Abb. in c. non eſt voti, de vot. Henric. Boic.
in c. ex parte el 2. col. 1. & 2. de reſcri. Bellam. conſi.
28. pet totum, maxime col. 4. Dec. in ca. ne inuitaris
col. 2. de conſt. Gem. conſ. 96. col. 5. Io. And. in c. 2.
de diſpenſ. Petr. de Palud. in 4. diſt. 41. D. Thom. in
5. diſt. 27. q. 4. & probatur expreſſe in ca. literas, de
reſt. ſpolia. quem optime ad hoc ponderat D. meus
Car-

Cardinalis Pariſius conſ.68.nume.59. cum ſeq.uol.
17 4.ius enim† Diuinum eſt immutabile,§.ſed natura-
lia Inſt.de iur.nat.gent.& ciuil.c.ult.§.is itaque diſt.
5.Gem.& Præpoſ.In c.ſicut diſt.14.Abb. in cap.ſi
gnificaſti,col.ult.de elect.ſolus enim conditor le-
18 gis poterit tale ſuum † diuinum præceptum tollere,
& ſuper eo diſpenſare.quod minime facere poteſt
19 Papa eius Vicarius,& inferior, qui nõ † põt mutare
nec deſtruere legẽ ſuperioris,c.cũ inferior. de ma-
ior.& obed.c.inferior,diſ.21.c.de.ne Romani,§.1.de
elect. nec ſtatutũ ſuperioris tollere.Inn.Abb.& alij
* *cõiter in c.quę in eccleſiarũ col.4.uer.2.limitarem
de conſtit.ſeruus enim, vt eſt Papa, iuxta tradita†
20 in procem.Decretal.in princ.non poterit ordinatio
nem Domini tollere.l.nam etſi magiſtratus,ff.de ar
bit.c.ille a quo,§.tempeſtiuum, ff. ad Treb.ca.1.
diſt.10.l.reſcripta,ubi Gl.& Doct.de precibus im-
21 perat.offer.& ideo iudicium Summi Pontificis dẽt
eſſe conforme† Iudicio,& ſtatuto Diuino,cap.ut no
ſtrum,ut Eccle.benef.Abb.in c.de mulcta colu.3.
uerſ.unde obſtat de præben.quam legem diuinam
22 tenetur ipſe Papa,uſque ad animam,†& ſanguinem
defendere.cap.ſunt quidam,25.q.1.Abb.in cap.li-
teras,in 5.not.de reſtit.ſpol.& contrarium facienti
23 †non erit parendum.ca.Iulianus,& c.qui reſiſtit 11.
q.3.Bellam.d.conſ.28.late Fel.in ca.ſi quando, col.
1.2.& 3.de reſcr.Imol.in c.ult.num.7.de Tranſac.
24 Præpoſ.in c.quæ contra,in princ.diſt.8.niſi ex† ma-
gna cauſa id faciat,ut per Inn.in cap.ult.de conſuet.
Arch.in cap.ſunt quidam,diſt.25.10. Andr. in cap.
per venerabilem,qui fil.ſint legit.Fel.in c.quæ in ec
cleſiarum,num.30.de conſt.Turrecremat.in ſumm.
lib.2.cap.107.Præpoſit.in cap.1.diſt.15.Dec.in ca.
1.col.2.& 3.& in c.tranſlato de conſt.Soc.ſen.conſ.
13.& 28.lib.1.Barbat.conſi.1.colu.18. & conſ.22.
col.10.uol.1.Dec.conſ.112.Ang.in verbo Diſpen-
ſatio,§.3.late plures,& infinitos adducit Card. Pa-
riſ.d.conſ.68.a nu.110.vſque ad n.177.uol.4.Et ſic
Papa,licet nõ poſſit diſpẽſare ſuper iure diuino,po-
25 teſt tamen diſpenſare ſuper iure† poſitiuo, D.Tho.
communiter receptus locis citatis,& per conſequẽs
26 ſuper ſimonia, †& confidentia,quæ committitur in
beneficialibus.plures Doctores citat Redoan.de ſi
mon.c.21.col.2.Caſſad.deciſ.2.de ſimon.in quibus
27 habet liberam† poteſtatem.Dec.conſi.141.circa fi.
& Papa non ſolum poteſt tollere quæ prædeceſſo-
28 res ſtatuerunt,ſed etiam conſtitutiones† conciliares
de fide non diſponentes,Gl.in c.vbi periculum, in
uerb.Conciliũ de ele.libr.6.Hoſt.in Summ.de diſp.
* §.1.Theologi omnes,*vt per Fel.in c.1.n.31.& 32.
de Conſt.Gl.in c.ſunt quidã diſt.25.& eſt tex.in c.
innotuit,de elect.& plene tradit Card.Pariſ.d.conſ.
68.a nu.397.uſque ad num.408.vol.4.

SVMMARIVM.

1 *Confidentia prohibita eſt iure communi.*
2 *Origo confidentiæ illicita.*
3 *Fideicommiſſorum origo,illicita,*
4 *Origo ſpectanda.*
5 *Origo mutari non poteſt.*
6 *Simonia iure communi prohibetur.*
7 *Simonia inter grauiora crimina ponitur.*
8 *Simonia capitale crimen.*
9 *Confidentia crimen ſimoniæ.*
10 *Prohibito genere, uidetur prohibita quęlibet ſpe-*
cies.
11 *Idem iudicium de genere,& ſpecie.& nu.12.*
13 *In prohibitione venit omne illud,per quod deueni-*
tur ad ipſum.
14 *Confidentia,pernicies,& corruptela.*
15 *Confidentia actus illicitus.*

QVAESTIO IIII.

CONFIDENTIA num ſit prohibita iure cõ
muni.

QVarto, Quæro, An confidentia,de qua nos lo-
quimur,ſit prohibita de iure cõmuni? Cõmu
1 nis opinio eſt affirmatiua,†quam reperio te
nuiſſe Nauar.in ſuo Manual.ca.23.nu.109.& 111.
R.P.D.Seraphinum Rotæ Romanæ digniſſimum
Decanum,deciſ.90.incip.Fuit concluſum, libr.1.in
manuſcr.Quod iuſtificatur,tum attenta eius origi-
2 ne,quæ fuit illicita†& reprobata,quia eã traxit a uo-
lentibus legem fraudare,ut diximus ſupra quę.2.ad
3 exemplum† fideicommiſſorum.Iaſ.in l.1.num.7.ff.
de lega.1.nam in primis ad iudicandum, de aliqua
4 re† origo ſpectatur.lib.3.C.ad Macedon.l.ſi procu-
rator,primo reſponſ.ff.Mand.C.clam poſſidere,ff.
de acq.poſſ.vbi Iaſ.in 6.not.Mari.Soc.Sen.in c.ue
niens,ſub num.52.de accuſ.Rub.Alex.in l.pe.§.ad
crimen,numer.280.ff.de publi.iud.Bar.in l.3.§.qui
habet,ff.de tut.& in l.1.§.qui remouet,ff.de poſtul.
5 nam mutari† non poteſt.l.aſſumptio in princi.ff.ad
municipal.l.ius autem agnationis,ff.de pact.l.iura
ſanguinis,ff.de regul.iur.Cephal.conſi.133.nume.
23.uolum.1.
6 Tum etiam,quia ſimonia,iure† communi prohi-
betur,ut habetur in tit.de ſim.extr.& ibi Doctores
7 omnes,†& inter grauiora crimina ponitur, cap.ult.
ad fi.de purg.Canon.immo alia ad comparationẽ
iſtius quaſi pro nihilo reputantur,ca.ult.1.quæ.7.c.
per tuas,el 1.de ſimon.& homicidio comparatur.
8 c.inquiſitionis,de accuſ.& capitale† crimẽ appellat
D.Greg.in cap.qui ſtudet,1.qu.1.Diaz in prax cri
minal.cap.85.in princ.Abb.in c.ſicut de ſimo.Ro-
land.conſi.51.nu.12.lib.3.& tamen confidentia eſt
9 crimen† ſimoniæ,vt in terminis ſcribit Caputaq.de
ciſ.202.num.5.p.1.& alibi ibidem Caputaq.deciſ.
201.nu.1.p.1.dicit quod receptio beneficiorum in
confidentiam eſt ſimonia conuentionalis. quod ẽt
ſcribit deciſ.238.part.3.Sed confidentia eſt ſpecies
ſimoniæ,vt probatur ex cõſtitutione 109.Pij IIII.
incipien.Romanam,in §.ſane,ibi,*cum certam ſimo*
niacę prauitatis ſpeciem,quam beneficiorum confi
dentiam vocant.&c.qđ ẽt ſcribit Maſcard. de pro-
bat.concluſ.1306.num.1.& tamen prohibito ge-
10 nere† videtur prohibita quælibet ſpecies ſui gene-
11 ris,cum idem fiat† iudicium de genere,& ſpecie, ca.
deliberatione,§.prohibemus,ubi gl.Petr.de Anch.
Franc.& alii Doctores de offic.lega.lib.6.Din.in
reg.cum quid una via,de regu.iur.lib.6.Ber.de po-
12 teſt.Leg.a lat.num.71.& eadem adeſt† ratio,l.ſi qd
earum,§.interemptum,ff.de leg.3.ca.excommuni-
camus,de hæret.l.ſi is qui ducenta,§.verum,de reb.
dub.Sarmient.lib.3.ſelect.interpreta.cap.2.nu.13.
& regulare eſt,ut,prohibito vno ſimpliciter cẽſea
13 tur prohibitum omne illud per quod † deuenitur
ad illud,c.tuæ,de procur.l.oratio,ff.de ſponſ.l.2.ff.
de iuriſd.omn.iud.Fel.in c.cum ex officij in 4.colu.
de præſcr.Hinc dicit Maſcard.in di.concluſ.1306.
nu.1.quod ſimonia,& confidentia plurimum inter

ſe

ſe cognatá,& coniuncta ſunt,& ſub eodem num. 1. idem Maſcard. appellat confidentiam flagitium, &
14 Pius V. dicta conſt. 87. eam appellat † perniciem,& corruptelam, in princ. ibi, *ad tollendum fiduciariæ mancipationis beneficiorum Eccleſiaſticorum corruptelam*,& in §. veruntamen, ibi, *quæ ad purgandam hac pernicie Eccleſiam*. quod uidetur confirmare Sixtus V. in conſtit. 66. incip. Paſtoralis, §. cum autem, ibi, *nos ad hanc corruptelam ex Regno illo, &c.* & ibi, *ne propterea tam pernicioſum confidentiæ vitium, &c.* ac actum illicitum appellat Capu-
15 taq. deciſ. 314. num. 3. par. 2. Cum ergo † confidẽtia ſit actus illicitus, vitium corruptela crimen, ſequitur, eſſe prohibitam, arg. l. ſancimus, C. de pœnis, l. aliud eſt fraus, ff. de verb. ſignifi. & tex. in c. per ſuas 3. de ſimon. expreſſe loquitur de confidentia, & illá improbat, ut late diximus ſupra qu. 1.

SVMMARIVM.

1 *Origo confidentiæ mala.*
2 *Origo ſemper ſpectanda.*
3 *Confidentia actus illicitus.*
4 *Illicita coercenda.*
5 *Reipublicæ intereſt, ne delicta remaneant impunita.*
6 *Confidentia ſpecies ſimoniæ.*
7 *Simonia ſemper fuit punibilis.*
8 *De ſpecie iudicatur, an de genere.*
9 *Confidentia ante Pium 4. non erat punibilis.*
10 *Confidentia ante Pium 4. tolerabatur.*
11 *Super confidentiis ius reddebatur.*
12 *Auditorium Rotæ abſtinuit a iudicio confidentiæ.*
13 *Origo mala non ſemper punitur.*
14 *Non omne illicitum eſt punibile.*
15 *Conſuetudo excuſat a pœna.*
16 *Pœna ſimoniæ citatur ſtante conſuetudine.*
17 *Conſuetudo etiam in delictis attendenda.*
18 *Statuta recipiunt interpretationem a conſuetudine.*
19 *Reſcripta recipiunt interpretationem a conſuetudine.*
20 *Contractus regulantur ſecundum conſuetudinem.*
21 *Conſuetudo optima legum interpres.*
22 *Conſuetudo non reſidendi excuſat a culpa.*
23 *Conſuetudo, vt electus adminiſtret ante confirmationem, excuſat a priuatione beneficij.*
24 *Conſuetudo retinendi plura incompatibilia excuſat a pœna.*
25 *In his, quæ ſunt de ſe mala, conſuetudo excuſat.*
26 *Iuramentum, quando debeat obſeruari, non obſtante conſuetudine.*
27 *Conſuetudo contra Ius diuinum, quando valeat.*
28 *Conſuetudo mala non excuſat a peccato.*
29 *Peccata, quanto diuturniora, tanto grauiora.*
30 *Conſuetudo non excuſat a reſtitutione.*
31 *Quando aliquod eſt dubium, an ſit peccatum conſuetudo tunc excuſat a peccato.*
32 *Conſuetudo irrationabilis eſt corruptela.*
33 *Simonia non poteſt permitti conſuetudine.*
34 *Conſuetudo de præſtandis vſuris improbatur.*
35 *Conſuetudo præſtans materiam delinquendi mala.*
36 *Conſuetudo pernicioſa, quæ.*
37 *Conſuetudo nutritiua peccati turpis.*
38 *Conſuetudo in fraudem legis mala.*
39 *Conſuetudo, quæ extirpanda.*
40 *Confidentiarij ante Pium 4. non ſubijciebantur pœnis ſimoniæ conuentionalis.*
41 *Prohibitum iure humano poteſt fieri impunis tolerantia ſuperiorum.*
42 *Scientia Papæ tollit omnem pœnam ſimoniæ.*
43 *Tolerantia tollit pœnam.*
44 *Crimen ambitus tolerantia principis ſæcularis non punitur.*
45 *Conſuetudo poteſt induci abſque ſcientia principis.*
46 *Cõſuetudo fortius procedit cum ſcientia ſuperioris.*
47 *Faciẽs aliquid permittente lege, pœnam non meret.*
48 *Conſuetudo, & priuilegium æquiparantur.*
49 *Licitum quod approbatur a conſuetudine.*

QVAESTIO V.

NVM confidentia ante Pium IIII. improbaretur,& eſſet punibilis,& an conſuetudo excuſaret a pœna, culpa,& peccato.

QVINTO quæro, An confidentia ante editas Conſtitutiones Pij IIII. & Pij V. eſſet pu-
1 nibilis? Pro affirmatiua facit, † quia origo fuit mala, ut dictum eſt q. 2. ergo punibilis, cum in primis in
2 una quaque re † origo ſpectetur. l. 3. C. ad Macedon. l. clam poſſidere. ff. de acquir. poſſeſ. l. ſi procurator 1. reſponſ. ff. mand.
3 Secundo, quia reputabatur † actus illicitus. Capu-
4 taq. deciſ. 314. num. 3. p. 2. & tamen illicita † coerceri debent. l. in fraud. ff. de milit. teſt. & obuiari. l. cum hi, §. ſi cum lis, ff. de tranſact. l. magis, §. ſi pupillus. ff. de reb. eod. l. quæſtiones, in fin. C. de fideicom. & nunquam cenſetur permiſſa. l. 1. ff. de milit. teſt. Menoch. de arbitr. Iudic. q. 7. nu. 77. & Reipublicæ in-
5 tereſt, ne delicta remaneant impunita. l. ita uulneratus, ff. ad le. Aquil. ubi Bal. dicebat, publicæ diſciplinæ fauorem dictare, ac ſuadere, vt delicta puniantur. l. licitatio, §. quod illicite, ff. de publ. & uectig. l. Capitalium, ff. de pœnis, C. vt famæ, de ſch. excom. Iodocus in prax. crimin. in procem. nu. 9. vbi alia addu-
6 cit. Tertio, quia † eſt ſpecies ſimoniæ. Caputaq. deci. 201. n. 1. p. 1. & dec. 258. p. 3. & colligitur ex Car. S. Cruc. dec. 18. in manuſcr. Sed ſimonia † ante editas
7 dictas Conſtitutiones erat † punibilis. Caſſa. deci. 5. de conſt. & deciſ. 2. de ſimon. & probatur in toto ti-
8 tu. extr. de ſimon. ergo † confidentia, quæ eſt ſpecies, arg. c. de liberatione, §. prohibemus, vbi Doct. omnes de off. lega. lib. 6.
His tamen non obſtantibus, in contrarium ſe ha-
9 bet ueritas, nanque ante † conſtitutionem Pij IIII. & Pij V. non ſolum confidentia non puniebatur aliqua pœna, ſed praua conſuetudine, ſeu potius corru-
10 ptela a principibus † Eccleſiaſticis toleratam fuiſſe in omni genere perſonarum omnibus eſt compertum, ut colligitur ex dicta Conſtitutione Pij IIII. 109. ſuper hoc edita. Cardnal. Sanct. Cruc. deciſ. 18. in manuſcr. Io. Petr. Bim. conſ. 29. nu. 5. Oradin. deciſ. 82. li. 2. in manuſcr. & magna erat turba in Curia illorum, qui beneficia retinebant in confidẽtiá, & etiam S.R.E. Cardinales hoc uitio erant implicati, & ut plurimum officiales, & præſertim Scriptores Apoſtolici, vt tradit Oradin. dict. deciſ. 82. lib. 2. Et ita hæc praua conſuetudo fuit recepta, ut incepe-
11 rit paulatim ius † in ſupremis tribunalibus pro fide præſtanda reddi, & compelli non reddentes beneficia in cuſtodiam, & confidẽtiam recepta, ut atteſtatur Cardinalis Sanct. Cruc. d. deciſ. 18. tradit Naua. in Manual. c. 23. ſub num. 111. uer. 11. quod &c. Ga-
12 briel. conſ. 184. num. 6. verſ. 3. lib. 2. Ab hac tñ labe † ſacrum Auditoriũ Rotæ ſemper ſe abſtinuit, & vti rei abſurdæ ſemper cõfidentiis obſtauit, & nunquã

pro

pro eis iudicare voluit, cum interim penes aliorum
iudicum tribunalia male feriati homines perfugiũ
inuenirent,ut atteſtatur Card.Sanct.Cruc.olim Ro
tę auditor meretiſſ.d.deciſ.18.& ſic Rota habuit ꝓ
abſurdo canonizare confidentias.quare uel manda
bat,cum caſus occurreret,partes concordare,ut tra-
dit idem Card.Sanct.Cruc.deci.144.uel remittebat
ad Auditorem Cameræ, ut tradit idem Cardinalis
Sanct.Cruc.dec.15.in manuſc.& audiui a pluribus.

Non obſtant contraria.nã ad primũ reſpõdetur
13 non oĩa,quæ habent originem†malam,eſſe punibi-
lia.exemplum in fideicommiſſo,ut per Iaſ.in l.1.co.
2.ff.de leg.1.

Ad ſecundum etiam reſpondetur,non ualere cõ-
14 ſequentiam,eſt illicitum†ergo punibile, ut patet in
c.denique,diſt.4.c.ſi quod,33.q.2.l.item uulneratus
§.ult.ff.ad leg.Aquil.& optime explicat Conſt.Ro
ger.de legis potentia,§.5.nu.3.

Ad tertium reſpondetur,uel confidentiam eſſe
ſpeciem ſimoniæ non prohibitę,uel melius conſue-
tudinem receptam Romæ,& extra excuſaſſe cõmit
tentes confidentiam ante Pium IV.& Pium V.nam
* communiter*receptum eſt conſuetudinem † excu-
15 ſare a pęna,ad not.in c.ult.de conſu.Bar.in l.quid ſi
fugitiuus,§.apud Labeonem,ff.de ædilic.edict. Gl.
in c.denique,4.diſt.Nauar.conſ.13.nu.2. de uſur.&
conſ.42.nu.10.& 11.de ſent.excom.maxime in his
quæ ſunt iuris poſitiui.Gl.in c.cum venerabilis ubi
Abb.de conſue.cum aliis,ut per Iaſo.in l. de quibus
nu.8.ff.de legibus.Rom.ſingu.19.Cardi.conſ.132.
col.2.Petr.de Anch.conſ.46.& conſ.271.Alex.cõſ.
16 107.col.pe.lib.2.in terminis Abb.†loquens de ſimo
nia in cap.in Eccleſiæ,num.1.de ſimon.& commu
niter.

Hinc dicit Fel.in c.ad petitionem,circa finẽ, de
17 conſuet.conſuetudinem†etiam in delictis eſſe atten
dendam,& in pęnis eſſe ſeruandam,tradit late idem
Fel.in c.inter cętera,col.5.de reſcr.& in c.inquiſitio
nis,col.5.de accuſ.Crau.conſ.135.nu.6.& cõſ.201.
nu.11.Hinc ſtatuta recipiũt interpretationem a cõ
18 ſuetudine,†late Gabr.com.opin.de conſuet. concl.
19 1.nu.44.& †reſcripta Grat.conſi.153.num.44.li.2.
20 Tiraq.de Nob.c.10.n.9.ac†cõtractus oẽs,l.qđ ſi no
lit,§.qa aſſidua,ff.de ædil.edic.l. ſemꝑ in ſtipulatio-
nib.ff.de reg.iur.Io.And.in regula qđ facit,circa fi.
de regu.iuris,li.6.Abb.cõſ.74. ad fi.li.1.Alex. cõſ.
107.col.pe.li.2.Iaſ.conſ.20.col.pe.li.1.Iaſ.cõſ.17.li.
1.Imol.in cap.potuit locati,Bar.in l.nemo,col.1.ad
fi.ff.de duobus reis.& feuda.Loffred.conſi.1.num.
118.Card.Pariſ.conſ.15.col.2.& conſ.21. col.6.uo.
1.Ang.conſ.184.col.1.Alex.conſ.124. col.2. lib.5.
ac omnis diſpoſitio,Innoc.in c.olim,de uerb. ſign.
Abb.in c.certificari,de ſepul.Dec.in l.ſemper in ſti
pulationibus,nu.12.ff.de reg.iur.Rui.conſ.160.co.
21 3.lib.1.nã conſuetudo eſt†optima legum interpres,
ad not.in l.de quibus,ff.de legib.& ideo,vt dixi,ex-
cuſat a poena.

22 Hinc conſuetudo†non reſidendi excuſat a culpa,
& a poena,Zabarell.conſi.122.incipien.Preſbyter
column.2.

Hinc conſuetudo,ut electus adminiſtret ante cõ
23 firmationem,†excuſat a poena priuationis beneficii.
Petr.de Anch.conſ.51.incipien.Conſuetudo, ad fi.
cum aliis,ut per Alex.conſ.107.incip.Pro inueſtiga
tione,libr.2.

24 Hinc conſuetudo retinendi † plura beneficia in
compatibilia excuſat,a poena,cap.1.de conſue.li.6.
& ibi Gl.& alii.Card.Pariſ.quem refert,& ſequitur
Petr.Due.tract.fallen.regu.71.ampliat.5.Lambert.
tract.de iur.patr.par.1.li.2.art.15.q.7. princ. nume.
5.communis opinio,teſte Nauar.in Manual.ca.25.
numer.125.late Hoied.de incompati. beneſ. part.
2.capit.11.

Etiam ſi ſit mala conſuetudo, & etiam ſi ſimus
25 in his,quæ ſunt de ſe†mala, Rom.conſ. 466. ubi lo-
26 quitur de conſuetudine de nõ obſeruando† iuramẽ
tum,Bald.in l.obſeruare,§.proficiſci,circa finem de
off.proconſ.Corn.conſ.28.lib.3.Aret.cõſ.11. Abb.
& alii,quos refert Rocch. d. repet.c.ult.in prin.col.
ult.de conſuet.& ibi hoc etiam ampliat nu. 33. etiã
27 in conſuetudine contra†ius diuinum,Abb. in c.cum
uenerabilis,de conſuet.

Dubium tamen eſt,an huiuſmodi conſuetudo re
28 cipiendi beneficia in confidentiam†,excuſaret eos à
peccato,ſicuti excuſabat a pœna temporali commu
* nis * opinio eſt negatiua,quę colligitur ex Abb.cõ-
muniter recepto in d.c.ult.num.2.de conſuet. dum
ſcribit conſuetudinem non excuſare in peccatis,quę
29 ad Deum,ſed fortius accuſare quia quanto†peccata
ſunt diuturniora,tanto ſunt grauiora,c.flagitia, 32.
q.7.Gl.in c.deniq;. diſt.4.Nauar.cõſ.13.nu.2. de u-
30 ſur.& ibi ẽt dicit nõ†excuſare a reſtitutione, ubi al-
legat Gl.in c.Fraternitas,12.q.2.D. Thom.2.2.qu.
62.art.4.& in terminis noſtris hoc tenet Gabr.cõſ.
184.nu.7.li.2.

31 Limita,niſi fuiſſet dubium, an† eſſet peccatum,
vel ne.nam tunc conſuetudo paulatim tolleret obli
gationem legis, quæ ſublata excuſaret a peccato.
Abb.in ca.cum venerabilis,de conſuet. idem Abb.
poſt.Io.Andr.in c.at ſi Clerici,col.10.de iud.Cępo.
in tract.de ſimul.contract.col.4.late Rocch. d.re-
pet.c.ult.ſect.1.nu.2.ubi hoc confirmat ex pluribus
exemplis.& faciunt,quæ ſcribit Bal.in prælud. feu.
col.3.& conſ.318.lib.2.Huiuſmodi autem conſue
tudo tanquam irrationabilis,abſurda,& mali exem
pli erat tollenda,quia,ut exorditur Pius IV. in dict.
32 conſt.108.erat potius†corruptela,iuxta ea,quæ ſcri
bit Gl.in c.non putamus,de conſuet.in 6.& not.in
dic.cap.ult.extr.eod.tit.& ideo non valet conſuetu
33 do†permittens ſimoniam,c.cum ſatis,& c.ſeq.c.Ia-
cobus,& cap.veniens,de ſimon.Rocch. de Curt.d.
repet.c.vlt.in princ nu.18.

34 Hinc etiam non valet†conſuetudo de pręſtandis
ſeu ſoluendis uſuris,ca.quia in omnibus,de uſuris,
Bald.in titul.de pace.Conſtant. in 9. column. & in
l.humanum.C.de legibus Bartol. in l. ſi finita, §.
Iulianus,col.pe.ff.de damn.infect.Io.Anan.in c.ſa-
lubriter,col.8.de uſur.& regulare eſt,ut conſuetudo
35 †præſtãs materiã delinquendi nõ valeat,l.conueni-
re,ff.de pact.dotalibus c.ex parte de conſuetud.cap.
nos conſuetudinem,diſt.12.Calder.conſ.1. de reg.
Bellam.in c.Romana,in princ.col.4.poſt medium,
& col.6.de for.compet.lib.6.Crau.conſ.314. col.5.
uerſ.non obſtat.tertium argumentum,quia dicitur
36 corruptela†pernicioſa,cap.mala.diſt.8.Crau.d.cõſ.
37 num.5.& ideo conſuetudo†nutritiua peccati dicitur
turpis & irrationabilis,ut poſt alios Card.Pariſ.cõſ.
38 27.nu.46.uol.1.& quãdo eſt in fraudẽ†legis,Dec.in
in c.2.nu.39.de prob.Bal.in l.de quibus,num.33.C.
de legibus.Menoch.de arbit.Iud.caſ.82.co.1. Et trĩ
39 tum eſt in iure,conſuetudinem† irrationabilem eſſe
extirpandam,c.quanto,& c.cum venerabilis,de cõ-
ſuet.c.mala conſuetudo,diſt.8. late Petr. Rauen.de
ſtat.colu.ult.Optima igitur ratione Pius IV.per di-
ctam

etiam ſuam Conſtitutionem ſuſtulit hanc conſuetu
dinem, ſiue corruptelam, & contra confidentiarios
induxit pœnas.
40 Ex quibus infertur, quod committentes †confidē
tiam ante Pium IV. non ſubijciebantur pęnis tem-
poralibus, & corporalibus, impoſitis cōtra ſimonia-
cos conuentionales, ut colligitur ex Nauarr. in Ma-
nual. c. 23. ſub num. 111. uerſ. 11. & ita reſpondit Io.
Petr. Bim, conſ. 29. num. 6. & 7. & communiter * eſt
receptum. & rō eſt, quia cōfidentia eſt prohibita iu
41 re humano, & per†conſequens tolerantia ſuperiorū
potuit fieri impunis arg. not. in c. primo de conſti.
24 lib. 6. ſcientia enim Papæ tollit omnem pœnam †ſi-
43 moniæ, Gig. de penſ. q. 4. & †tolerantia, * communis
* opinio teſte Fel. rel. in Apoſtill. | Abb. in c. extirpan-
44 dæ, §. qui uero. num. 53. de præben. ſicuti crimē †am-
bitus in curia Principis ſæcularis, Clar. lib. 5. recept.
ſentent. §. ſimonia, verſ. item quæro, nunquid. & ta-
men in huiuſmodi conſuetudine, vt omnes ſciunt,
interuenit ſcientia, & tolerantia Summi Pontificis,
45 ut teſtatur Pius IIII. in allegata conſti. & ſit† conſue
tudo pōt induci abſq; ſciētia Principis, Alex. conſ. 6.
nu. 4. li. 1. Corn. conſ. 155. n. 7. lib. 2. Abb. cōſ. 7. lib. 2.
Gem. in c. fruſtra, diſt. 8. cōis opinio, teſte Barbat.
in ca. ult. nu. 71. de conſuet. eo magis ſtante ſcientia,
46 †& tolerantia, Oldrad. conſil. 237. nume. 3. & conſ.
224. nu. 7. Michael Gra. 8. lib. commu. opin. in uerb.
Conſuetudo, q. 8. Duen. tract. fall. reg. 141.
47 Et, ſicuti, qui aliquid†facit mediante priuilegio,
pęnam non meretur, l. Gracchus, cum ibi not. C. ad
leg. Iul. de adult. ita & mediante conſuetudine, cum
48 conſuetudo, & priuilegium†æquiparentur, not. in c.
cum contingat, de for. comper. l. domini prędiorum.
C. de agricol. & cenſit. lib. xj. Bal. in l. 3. uerſic. ſexto
nota, C. de naut. fœnor. & in l. nec exceptio, C. de
probatio. & ſic, quod fit mediante conſuetudine, li
49 citum † videtur, Innoc. in capi. 2. col. prima, de fid.
inſtrumen. Abb. in cap. 2. cum M. Ferrarien. in pri-
ma col. de conſt. Bal. in add. ad Spec. in tit. conſuet.
in princip.

SVMMARIVM.

1 *Quare confidentia antiquo tempore tolerabatur.*
2 *Fideicommiſſa ſunt poſita in fide.*
3 *Graue, fidem fallere.*
4 *Pacta ſeruare, eſt Iuris naturalis.*
5 *Fides iuramentum iuſtitia.*
6 *Fides proxima iuramento.*
7 *Princeps debet ſeruare quod promittit.*
8 *Ex fide oritur naturalis obligatio.*
9 *Iuramentum in litem defertur ob fidem non ſerua-
tam.*
20 *Actio ad intereſſe datur ob fidem non ſeruatam.*
21 *Deceptus agit de dolo.*

QVAESTIO. VI.

Cur tolerabatur Confidentia.

SExto, Quæro, Quare confidentia beneficialis re
troactis temporibus tolerabatur, & ſuper ea red
debatur ius? Exiſtimo, hoc eueniſſe, tum ex vtilitate
1 quæ†reſultabat pluribus curialibus ex hoc, quorum
fauore id fuit praua conſuetudine, ſeu potius corru-
ptela toleratum, etiam quia quemadmodum anti-
quis temporibus, antequam fideicommiſſa eſſent p
miſſa, graue admodum reputabatur, ea non redde-
2 re, ſeu reſtituere, cum†in fide, & pudore eorum, qui
rogabantur, eſſent poſita, §. 1. de fideicommiſ. hæ-
red. ita, cū confidentia tota in fide illius, qui recepit,
uel habet beneficiū, conſiſtat, Nauar. in Manual. ca.
3 23. ſub num. 109. graue etiam erat, †eam fidem falle
re, l. 1. ff. de conſt. pec. c. primo de del. & per conſe-
quens hac forſan ratione fuit per multos annos to-
4 lerata. pacta†enim ſeruare, eſt iuris naturæ, l. 1. ubi
5 Bal. ff. de pact. l. 2. ubi Bal. ff. de ſeru. nā fides†eſt fun
damētū Iuſtitiæ, Luc. de Pen. in l. quoties, C. de pōd.
aur. libr. xj. Caſſan. in Catal. glo. mund. in 5. par. in
6 13. conſider. ideo cenſetur proxima iuramento, †
eiuſque naturam ſapit, Affl. deciſ. 389. Bertran. cōſi.
2. nu. 50. lib. 1. Crau. conſi. 13. nu. 11. Nicol. Moron.
in tract. de fid. treg. & pac. q. 16. & 17. idque etiam
7 in Principe †procedere ſcribunt Dec. in ca. primo,
colu. prima, de proba. poſt alios quos citat Soci. iun.
conſi. 76. nu. 16. lib. primo. & conſ. 78. nu. 3. eod. lib.
1. Alex. conſ. 1. n. 11. li. 2. Anch. conſ. 2. n. 3. & conſ.
66. Rui. conſi. 123. nu. 4. lib. 3. Calcan. conſi. 51. col.
pe. Grat. conſ. 147. col. 1. lib. 2. Rip. reſponſ. 13. titu.
8 de diuerſ. reſcr. Hinc fidei præſtatio parit† naturalē
obligationem, c. primo, de ſum. Trin. & fid. Catho.
Bal. conſ. 114. ſuper primo, lib. 5.
9 Hinc ob fidem†non obſeruatam defertur iura-
mentum, in litem, late. Plot. in l. ſi quando, nu. 679.
Guid Pap. conſ. 31. Iaſ. conſ. 91. lib. 3. Et datur actio
10 †ad intereſſe, Dec. in l. pactum, nu. 10. C. de pact. la-
te Menoch. conſ. 92. num. 21. & 61. lib. primo, vide
Bal. conſi. 194. lib. 3. Aufr. deciſ. Thol. 258. Et dece
11 ptus†ſub confidentia agit de dolo, Crau. conſ. 192.
nume. 15.

SVMMARIVM.

1 *Pius 4. primus omnium prohibuit confidentias.*
2 *Verba extrauagantis Pii 4. prohibentis confidētias.*
3 *Experientia rerum magiſtra.*
4 *Delicta non debent remanere impunita.*
5 *Verba conſtitutionis Pii V. ſuper confidentiis.*
6 *Conſtitutio Pii V. de confid. eſt ampliatiua ad Con-
ſtitutionem Pii 4.*
7 *Natura dictionis Etiam, vt augeat.*
8 *Conſtitutio quæ.*
9 *Canon quid.*
10 *Decretum quid.*
11 *Decretalis quæ.*
12 *Dogma.*
13 *Mandatum, Interdictum, Sanctio.*
14 *Conſtitutio etiam dicitur Canon.*
15 *Sententia lata contra conſtitutionem, nulla.*
16 *Sententia contra legem, nulla.*
17 *Conſtitutio indubitata, quę.*
18 *Lex interpretans legem antiquam intelligenda ſecun
dum terminos legis interpretatæ.*
19 *Conſtitutio Pii V. ſuper confidentiis quare.*
20 *Diuiſio conſtitutionis Pij V. ſuper confidentiis.*
21 *Error notabilis Nauar.*
22 *Cardinalis Lancellotus laudatus.*
23 *In diuiſione quæ partes debent comprehendi.*
24 *Diuiſio quid facit.*
25 *Diuiſa melius intelliguntur.*
26 *Confirmatio ex certa ſcientia, cum refertur tenor.*
27 *Voluntas exixa ex quibus oſtendatur.*
28 *Quoties aliquis refertur, ignorantia nō præſumitur.*
29 *Iudex eſt executor iuris.*

30 Index

30 *Iudex debet eſſe bonus, non autem melior lege.*
31 *Iudex debet delinquentes coercere.*
32 *Intereſſe publicum verſatur in delictis puniendis.*
33 *Iudex non debet dare veniam remittendo pœnam.*
34 *Boni perduntur, ſi ignoſcatur malis.*
35 *Nequiores fiunt homines propter ſpem veniæ.*
36 *Miſericordia illicita quæ.*
37 *Miſericordia iuſta virtus.*
38 *Temperamentum in puniendis delictis.*
39 *Extrema vitioſa.*
40 *Medium optimum ex duobus contrarijs.*
41 *Quæ miſericordia eſt neceſſaria in principe.*
42 *Cauſa in primis ſpectanda.*
43 *In delictis iudex debet rimare cauſam.*
44 *Confidentia habet locum in omnibus beneficijs.*
45 *Omnes perſonæ comprehenduntur ſub bullis de confidentijs.*
46 *Confidentia habet locum, ſiue collatio fiat per Papã ſiue per Ordinarium.*
47 *Qui omne dicit, nihil excludit.*
48 *Idem ius, vbi eadem ratio.*
49 *Confidentia in vacatione per obitum, & per reſignationem.*
50 *Vacatio per obitum, & per reſignationem, pariſicantur.*
51 *Scelus quomodocumque commiſſum vindicandum.*
52 *Coniectura, & præſumptio, an differant.*
53 *Præſumptiones pro veritate, donec aliud appareat.*
54 *Coniecturis quando egemus.*
55 *Teſtes ſingulares admittuntur in confidentia.*
56 *Teſtis ſingularis non probat.*
57 *Mille teſtes ſingulares nõ plus probãt, quam vnus.*
58 *Papa nõ poteſt ſtatuere, vt ſtetur dicto vnius teſtis in omni cauſa. fallit num. 62.*
59 *De iure diuino requiruntur duo teſtes.*
60 *Papa non poteſt tollere ius diuinum.*
61 *Papa non poteſt diſpenſare aduerſus ius diuinum.*
63 *Papa poteſt eximere aliquem clericum ab horis canonicis.*
64 *Præcepta moralia in parte poſſunt recipere mutationem.*
65 *Vna coniectura confidentiæ non ſufficit ad condemnandum.*
66 *Nauarr. error.*
67 *Arbitrium iudicis non cadit, vbi habemus regulas certas.*
68 *Simoniam probat quilibet teſtis.*
69 *Quilibet poteſt accuſare in ſimonia.*
70 *Seruus, & Meretrix poteſt accuſare in ſimonia.*
71 *Crimen ſimoniæ graue.*
72 *Simonia occulte ſolet committi.*
73 *Quando veritas aliter haberi non poteſt, teſtes minus idonei admittuntur.*
74 *Clauſula generalis refertur ad omnia.*
75 *Priuatio beneficij pro criminibus grauibus.*
76 *Ex magnitudine pœnæ colligitur atrocitas delicti.*
77 *Ab excommunicatione reſeruata nullus abſoluere poteſt.*
78 *Fructus benef. ſuper quibus confidentia commiſſa eſt, reſeruantur Cameræ.*
79 *Beneficia recepta in confidentiam ſunt reſeruata Sedi Apoſtolicæ.*
80 *Ordinarij non poſſunt conferre beneficia data in confidentiam.*
81 *Solus Papa confert reſeruata.*
82 *Clauſula, Quouis modo an comprehendat reſeruationem ex confidentia.*
83 *Clauſula Quouis modo interpretatur de modis ſimilibus.*
84 *Clauſula Quouis modo an comprehendat reſeruationem.*
85 *Verborum vniuerſalium magnus effectus.*
86 *Beneficia ob crimen hæreſis ſunt reſeruata.*
87 *Verba debent aliquid operari.*
88 *Ordinarij an poſſint cognoſcere cauſas cõfidẽtiales.*
89 *Confidentia annullat actum.*
90 *Differentia inter conuentionalem ſimoniacam, & confidentialem.*
91 *Conſt. Bonif. 8. de vna dieta vbi habetur.*
92 *Dieta quomodo computetur.*
93 *Commiſſio cauſæ vltra dietam abſque derogatione eſt nulla.*
94 *Prædeceſſoris appellatione qui veniat.*
95 *Decretum de duabus dietis vbi habetur.*
96 *Concilio generali non cenſetur derogatum, niſi expreſſe dicatur.*
97 *Factum a pluribus, eſt maioris auctoritatis.*
98 *Conſtitutioni Conciliari non derogatur de facili.*
99 *Epiſcopi non poſſunt derogare conſtitutiones conciliares.*
100 *Dieta quomodo accipiatur.*
101 *Effectus clauſulæ Non obſtantib.*
102 *Ius nouum derogat iuri antiquo.*
103 *Clauſula Non obſtantibus in iure nouo quando nõ ſit neceſſaria.*
104 *Reſcripta contra legem nulla.*
105 *Clauſula, Quorum tenores, quid operetur.*
106 *Pœna, quam comminatur Papa, non habet locum aduerſus contradicentes.*

QVAESTIO VII.

Tenor conſtitutionum Pij IIII. & Pij V. contra confidentiarios, & notabilia ex eis.

SEPTIMO, Quæro, An habeamus aliquas leges
ſpecialiter prohibentes confidentias? Reſpon-
1 deo affirmatiue. namque fel. Record. Pius eius† no-
minis Quartus fuit primus, qui ſpecialiter per Con-
ſti. incip. Romanum, in Bullatio in ordine 109. eas
2 prohibuit. & huius extrauagantis hæc ſunt verba.†
Hæc conſt. Pij IIII. fuit edita anno V. Pontif. in o-
dium duorum Cardinalium tenentium beneficia in
confidentiam, cum quibus Pontifex ſimultates exer
cebat, vt notiſſimum eſt his, qui in Curia eo tempo
re erant, & ideo in procemio etiam Cardinales no-
minat, & dicit eos admonuiſſe, & monitioni ſuæ nõ
paruiſſe, ex immoderata erga ſuos indulgentia, &
propterea decernit, omnia beneficia taliter recepta
vacare, cum omnibus collationibus, & prouiſionib.
ſequutis, prohibens id ſub cenſuris fieri, & quod pꝛæ-
ſumptionibus probetur.
3 Sed, quia, vt experientia docuit, † quæ eſt rerum
magiſtra, §. ſed hodie, Inſt. de ſatiſda. cap. quam ſit,
de elect. in 6. Card. Pariſ. in rub. ff. ſolu. mat. nu. 6. ob
difficultates probandi huiuſmodi confidentiam im
probi homines beneficia ante hanc cõſtitutionem
ita recepta retinebant, & alia accipiebant, contem-
pta prohibitione, & iudices remiſſiores erant, ita,
4 ut delictum† remaneret impunitum, contra ea, quæ
habentur in l. ita uulneratus, ff. ad leg. Aquil. Ideo S.
mem. Pius V. aliam contra confidentiarios edidit
Conſtitutionem, incip. Intolerabilis, in Bull. in ordi
5 ne 87. ann. 4. cuius verba etiam† hic ponere placuit:

Intolerabilis,

Intolerabilis,&c.&,ut ex eius lectura patet in calce
6 huius uoluminis,hæc bulla † eſt ampliatiua ad bul-
lam Pij IIII.ut colligitur in §.Verumtamē propter.
& in §.Quare nos uolentes periculoſam,& in §.Sed
ne quiſquam,ibi, Vtque hoc malum grauioris cen-
ſuræ ſtimulo vſquequaque prohibeatur:&,quia po
7 nitur dictio † Etiam,cuius natura eſt,vt augeat,l.etiā
ff.ſolu.mat. Roland.conſi.77.nu.17.lib.4.
8 Et appellatur Conſtitutio.nam † conſtitutio pro
prie dicitur,quod Princeps ſtatuit,cap. conſtitutio,
diſtinct.ſecunda,§ quod Princeps, Inſtitut.de iure
natu.gent.& ciuil.l..ff.de conſtit.Princip. Abba.ſu-
per rubr.de conſtitu.& ibi Dec.Felin. Boſch. Co-
dech.numero 30.Anton.Burg.nume.61.Riminal.
iun.num.4.Aldobran.in dict.§.ſed quod Principi,
numer. 23.& communiter Doctores. nam in iure
Canonico,vt ſcriptum reliquit Ioann. Calderin.in
procem.decret.numero.71.plura ſunt nomina fere
idem ſignificantia,ſcilicet,Canon,Conſtitutio,De
cretum,Decretalis,Epiſtola,Dogma, Mandatum,
9 Interdictum,Sanctio.Canon,† eſt, quod in Conci-
lio generali, vel prouinciali promulgatur. Decre-
10 tum,† quod Papa decreuit de fratrum conſilio.De-
11 cretalis † epiſtola,cum Papa reſpondet ad conſul
tationem alterius.Conſtitutio, proprio motu edi-
12 ta.Dogna,† conſiſtit in doctrina fidei. Mandatum,
13 † circa mores.Interdictum, cum pœna non adijci-
tur.Sanctio,cum adiectione pœnæ.Et etiam Con-
14 ſtitutio † dicitur Canon.Anton.de Burg.in Rub. de
conſtit.num.69.Et Conſtitutio eſt generalis, ſicut
Lex.l.3.cap.de legibus.Riminald.iun.in cap.1.nu-
15 me.98.de conſtit.& ideo ſententia lata contra † con
ſtitutionem publicatam,eſt ipſo iure nulla, ſicuti la
16 ta contra legem † ſcriptam,Bald.in l.2.C.quand.pro
uoc.non eſt neceſſ.Ant.de Butr.in cap.primo, & c.
cum inter,de re Iudic.Abb.in cap.paſtoralis,de fi-
de inſtrum.& communiter Doctores.
17 Et dicitur indubitata,† tum quia reperitur inter
alias Conſtitut.Summorum Pont.capitu.quoniam
progenitorum,20.quæſt.1.ad not.in auth. ad hæc.
C.de fid.inſtrum.& in l.Celſus,ff.de proba. tum ēt
* quia uſu eſt recepta,eſt quotidie * practicatur, ad
not.per Bart.in gl.ult.ſuper extrauag.qui ſint rebel
les,Roman.conſi.250.
Et eſt intelligenda hęc Conſtitutio iuxta termi-
nos Conſtitutionis Pij IIII.quam pius V. innouat,
& ampliat,ac interpretatur,ut trad. Nauarr. conſil.
36.num.2.de ſimon.& regulare eſt,vt lex interpre-
18 tans † legem antiquam ſit intelligenda ſecundum
terminos legis interpretatæ,Auth.Conſtitutio hęc
interpret.§.primo.colla.6.& faciunt, quæ tradunt
docto.in auth.ſi quis in aliquo.C.de edend. Bar.in
l.peſſimum genus,ff.de recep.l. aſſe toto. ff. de hæ-
red.inſtit.Pariſ.in cap.cum uenerabilis, colum.23.
in medio,de excep.& conſi.7.num.3.uolu.3. & cō
ſil.103.num..2.uolum.primo, ſubdit Nauarr. loco
19 citat.num.3.quod Conſtitutio hæc Pij V.non † ma
nauit ad declarandum quæ ſit confidentia illicita,
ſed ad inducendum modos probandi eam per in-
dicia,& præſumptiones.Ideo hanc Cōſtitutionem
Pij V.pro pleniori intelligentia diuidam in nouem
20 partes:In prima † refert tenorem Conſtitutionis Pij
IIII.hoc crimen punientis.in ſecunda tenorē Con
ſtitutionis, quam idem promulgauit in principio
Pontificatus,reſeruando ſibi,& Sedi Apoſtolicę co
gnitionem harum cauſarum.in tertia cauſas com-
mittendi confidentias.in quarta caſus confidentia-
les.in quinta cōiecturas.in ſexta qualitatem teſtiū.
in ſeptima pœnas.in octaua relaxationem dictæ re
ſeruationis cauſarum.in nona,& ultima, remotio-
nem obſtaculorum.2.ibi, verumtamen.3.ibi,mul-
ti.4.ibi,quare.5.ibi,ad probandum,6.ibi, teſtes,ſe-
ptima,ibi,ſed, ne quiſquam. 8.ibi, nos enim.9.ibi,
non obſtantibus.Quatuor tamen ſunt partes prin-
cipales,quæ tota die practicantur. in prima ponit
quatuor caſus confidentiales,a uerſicu. Quare nos
volentes,uſque ad verſicu.Ad probandum.quos ca
ſus explicamus q.27.28.29.& 30. In ſecunda com-
plectitur quatuor coniecturas,quibus concurrenti-
bus confidentia commiſſa conuincitur, a uerſiculo,
Ad probandum,uſque ad uerſiculum Teſtes.& has
coniecturas,ſiue præſumptiones interpretamur q.
21 31.& quæſt.32.33.& 34.vnde † hallucinatur Naua.
in Man.cap.23.ſub num.110.uerſic.not.7. quod in
hac Conſtitutione ponantur octo coniecturæ ad
præſumendam Simoniacam confidentiam in foro
exteriori,& ſic confundit caſus confidentiales cum
coniecturis: quod eſt contra mentem Pij V. vt ex
verbis quiſque colligere poteſt, & aduertit Rota
* in illa Conſentin.* pręten ſæ confidentiæ,4. Februa
rij 1591.corā R.P.D.Orano.& de hoc errore Na-
uar.me admonuit,ſunt octo anni,Illuſtriſs.& Re-
22 uerendiſſ.Scipio Card.Lancellotus,doctrina,expe-
rientia,& prudentia nulli inferior:& hoc latius ex-
plicauimus quæſtionibus citatis.In 3.in uerſic. Te-
ſtes,diſponitur circa perſonas teſtium,de quibus e-
tiam dicendum particulari loco. In quarta uero di-
ſponitur,& agitur de pœnis inobedientibus,& con
trafacientibus infligendis,in verſiculo. Sed ne quiſ
quam,vſque ad verſic.Quocirca.
Et in his quatuor continentur partes ſubſtantia
23 les,quæ debent comprehendi † in diuiſione, Ale.in
l.1.num.47.ff.de acq.poſſ.Dec.in c.Paſtoralis,in fi.
de reſcr.Gomeſ.in §.actionum.nu.1.Inſt.de act.In
ſuperiori tantum,quæ eſt plenior,continentur om-
nes ſpecies rei diuiſæ, quod monet in diuiſionibus
Alber.in l.ita ſtipulatus,ff.de verb.oblig. Iacob.de
Aren.in §.ſequens,Inſt.de act.Euera.in loco a ſuff.
24 par.enum.† Iaſ.in rub.ff.de vulg.& pup.Rip.in l.1.
ff.ſi cert.pet.vt animum dicentis inciter, & mentē
audientis præparet,ac memoriam corroboret, glo.
in §.igitur,in proœ.Inſt.Iaſ.in fine rub.Inſt.de act.
Crau.in princ.tract.de antiq.temp.Rebuff.in le. 1.
num.54.C.de ſen.quæ pro eo.Cagn.in l.ſi emanci-
pati,num.3.C.de coll.Diuiſa.enim.& diſtincta me
25 lius † intelliguntur.l.1.in princ.iuncta glo.ff. de dol.
except.§.ſed non uſque,Inſt.de leg.Bal.in tract.de
ſucceſſ.ab inteſt.nu.1.Abb.conſi.96.col.1.ad fi.lib.
1.Menoc.de arb.Iud.q.1.num.12.
Et pro maiori intelligētia aliqua notabilia ſunt
colligēda ex hac Cōſt.Primo,notandū eſt, ꝙ Con
ſtitutio Pij IIII.q̄ in princ.refert,& fortiori uincu-
lo innouat,& cōfirmat Pius V.hic,eſt illa, q̄ nos ſu
pra retulimus,& reperit in Bullario,ſub nu.109.Cō
ſtitutionū p̄dicti Pij IIII.edita ab ipſo ann.5. Pōti
ficatus,ad prohibēdū,& extirpandū hoc crimen.&
cū Pius V.hic referat tenorem illius Cōſtitutionis,
26 vī † cōfirmare ex certa ſcīa, Abb.in c.pen.in prin.de
cōfirm.util.uel inutil. idē Abb.in c.examinata, eo.
tit.per illū tex.& cōſ.62.illud de iure,col.3.li.1. Ro
ma.cōſ.327.& cōſ.336. Ale. qui refert,& ſequitur
Dec.in c.1.nu.47.de cōfir.vti.vel inutil.& per eam
27 volūtas † enixa oſtēdit, Ale.cōſ.125.col.ult.in fin.li.
2.Corn.conſi.189.colum.3.lib.4.Ange.in l.2.ff.ſi

quis in ius voc.non ier.Cardin.Zabarell.conſil. 44.
Bar:ol.in l.priuilegia, C.de ſacroſanct. Eccleſi.ita,
28 ut nulla ignorantia †eorum,quæ ibi habentur,alle-
gari ualeat,cap.Paſtoralis,§.præterea,de offic.dele-
ga.ubi Gloſſ.in uerbo ſcierit.Ruin.conſil. 196.uo-
lum.primo,Cardin.Pariſ.conſil.3.num.43.uolu.4.
Franciſ.de March.deciſ.Delphin.927.num.5.& ſe
quen.parte 2.& deciſ.527.

Secundo noto,ibi,ſiquidem,quod idem Pius V.
reſeruauit ſibi,& ſucceſſoribus ſuis omnes cauſas cõ
fidentiales,& hoc per allam ſuam Conſtitut. quam
edidit anno 2.& habetur in Bullario in ordine 52.
& ratio ponitur hic, quia Iudices in expediendis,
29 & decidendis erant remiſſiores.Iudex enim † cum
ſit cuſtos,& exequutor iuris,le.nam prætorium ius,
ff.de Iuſt.& iure,leg.2.§.parum eſt iura condere,ff.
eod.cap.Iudicantem,30.queſtio.5.cap.1.de ſenten.
& re iudic.cap.cum Ioann.de fide inſtrument. non
debet eſſe clementior lege, le. cum fratre, C.de his
quibus,ut indign.Martil.ſingul.182.Port. Imolen.
conſi.50.num.8.ubi alios allegat.& conſi.134. nu-
30 me.14.requiritur autem,ut Iudex ſit†bonus,nõ au-
tem melior ipſa leg.l.ſocietate,§.arbitrorum,& ibi
Barto.& Alberic.ff.pro ſoc. cap. Quintauallis, ubi
Aretin.de Iur.iur.l.rem non nouam,C.de Iudic. &
31 ideo debet delinquentes coercere pœnis † inflictis
a Iure,le.ſancimus,cum ibi not.C.de pœn.l.3.in fi.
C.de Epiſcopali audientia,l.quicunque. C. de ſeru.
32 fug.quod intereſſe publicum†exiſtimatur.l.ita uul-
neratus,ff.ad leg.Aquil.ubi Bald.dicebat, publicæ
diſciplinæ fauorẽ dictare,ac ſuadere,ut delicta pu-
niantur.l.licitatio,§.quod illicite,ff.de publ.& vecti
ga.l.capitalium,ff.de pœnis,cap.ut famæ,de ſen. ex
com.Soc.ſen.in c.ueniens,nu.257.de accuſa.

Hinc iure ciuili etiam conſtitutum eſt, iudicem
33 non debere concedere veniam remittendo† pœnã
debitam.l.ſi appariter,in fin.C.de cohortali.li.12.
34 nam ignoſcendo malis,†neceſſario perduntur bo-
ni,ut conſiderabat Saluſt. de bello Iugurt. & facit
tex.in cap.eſt iniuſta,23.quæ.4.& qui ſunt nequam
35 fiunt,propter ſpem†veniæ nequiores.d. cap. ut fa-
mæ,de ſenten.excomm.Hinc huiuſmodi miſericor
36 dia dicitur†illicita,cum ſit uitium oppoſitum Iuſti-
tiæ,rationi non ſubiecta,Luc.de Pen. in l.duos. col.
prima,C.de ſuſcept.& arca.lib.10.Di. Auguſtinus,
libr.9.de Ciuita.Dei.ca.5.& faciunt l.ſi hominem,
ff.de poſ.l.eleganter,§.idem Labeo, ff. de dol.cap.
2.in fin.de maledict.cap.ſi quis Diaconus, diſtinct.
50.Quamuis iuſta miſericordia ſit licita,& commẽ
37 detur,& debet eſſe penes omnes,†cum ſit uirtus, ut
meminit Cicero in oratione pro Ligario, Nulla de
uirtutibus tuis plurimis, nec gratior, nec admirabi-
lior miſericordia eſt.Menoch.de arbit.Iud.quæſ.8.
lib.1.num.39.& Diu.Auguſtinus in cap. quem pœ
nitet,de pœnitent.diſtinct.prima,Opus miſericor-
diæ eſt peccanti peccata dimittere, ſed oportet, ut
iuſtus miſereatur iuſte.Calderin. in cap. poſtulaſti,
num.15.de pœnit.& remiſſ.non remittit Deus de-
decus culpæ,ſine decore iuſtitiæ,capitu.Baptiſm.de
conſecr.diſtinct.4.& miſceatur lenitas cum ſeueri-
38 tate,& fiat quoddam ex utroque†temperamentum,
vt neque multa aſperitate exulcerentur ſubditi,ne-
que nimia benignitate ſoluantur,cap.diſciplina, &
cap.omnis,qui,diſtinct.45.l.reſpiciendum,ff.de pę
ni.& habetur Eccleſi.7.& in Pſalmo 84. extrema
39 enim ſunt†uitioſa, & ex duobus contrarijs fit me-
40 dium†optimum,Paul.de Caſtr.per illum tex.in l.cõ
tinuus,§.cum ita,ff.de uerb.oblig.nam,qui nimis e-
mungit,ſanguinem elicit,cap.denique,diſtin.4.cap.
niſi cum pridem,§.propter,de renunc.cap. hinc e-
tiam,§.albuginem,diſt.49.&,hanc eſſe neceſſariam
41 in Principe†,ex pluribus exemplis antiquorum tra-
dit Io.Redin.de Maieſt.princip.in uerbo, Ad Cle-
mentiam pronum.

III.not.in verſiculo Multi,cauſas admittendi hu
iuſmodi crimen confidentiæ, quas omnes explica-
42 ui q.9.& in unaquaque re,cauſa in†primis erit ſpe-
ctanda,Corn.conſil.161.num.17.lib.2.Soc.Iunior
conſi.73.num.30.uol.1.cum aliis,quę citaui de reſi-
gn.benef.lib.5.quæſt.1.in principio, & præſertim
43 in†maleficijs,Bart.in l.aut facta, .cauſa,ff.de pœn.
per illum textum.quod eo magis procedit in bene-
ficialibus,nam beneficia deſiderantur.

Quarto no.in uerſ.Quare nos volentes,quatuor
caſus confidentiales,quos conſtituit Pius V.& iudi-
cat confidentiales,& illos late explicauimus quæſt.
27.cum ſequentibus.

Quinto not.ex eiſdem uerbis,& ſequentibus, cõ
44 fidentiam habere locum†in omnibus beneficijs, &
dignitatibus,ac monaſterijs,& eccleſijs.nam ſpecia
liter exprimit hoc.unde nullum remanet dubium,
ut etiam late diximus quę. 15.& procedit etiam in
Conſiſtorialibus ſolitis in Conſiſtorio prouideri,
cum ibidem loquatur de Eccleſijs Cathedralibus,
& Metropolitanis,& in §.nos enim, de alijs conſi-
ſtorialibus.habet etiam locum in monialibus,ut la-
te probauimus q.18.

45 Sexto not.comprehendi†omnes, & ſingulas per
ſonas Eccleſiaſticas,& Laicas,etiam patronatus ha
bentes,etiam conſtitutos in dignitate, etiam Ab-
bates,Epiſcopos,Archiepiſcopos,Primates, Cardi
nales,ut in eodem §.Quare, & in ali s ſequentibus,
ac clare in §. Quo circa,& tradit idem Pius V. Con
ſti.52.158.& expreſſe voluit Pius IIII.dicta Conſt.
109.& diximus q.19.20.cum ſeq.

46 Septimo not.habere locum†confidentiam, ſiue
collatio fiat a Papa,ſiue ab Ordinario, vt patet illis
47 uerbis,*Quacunque auctoritate*.&,qui omne dicit,†
nihil excludit.l.Iulianus,in principio,ff.de le.3.l.pe
diculis,§.Labeo,ff.de aur.& arg.leg.l.a Procurato-
re,C.Mand.cap.ſi Romanorum.diſt.19. Dec.con-
ſi.29.colum.2.Natta conſil.478.num.2. late Crau.
conſi.294.numero primo, & ita ſimilia uerba ipſe
interpretatus ſum de reſign.benefi.lib.12.quæ.13.
& fundamentum illud eſt,quoniam adeſt eadem ra
tio,iuxta tradita per Nauarr.conſi.11.num.2. de Si
48 mon.ideo idem ius†ſtatuendum.l.illud,ff.ad l.Aqu.
a Titio,ff.de uerb.oblig.

49 Octauo not.quod confidentia habet † locum tã
in uacatione beneficij,quæ fit per obitum,quam in
illa,quæ fit per reſignationem,ut in eod.§. Quare
nos uolentes,exprimitur,de reſignatione,& in §.ſe
quenti,inci. Itidem.exprimitur de collatione,& ali
bi pluries in uerbis ſequentibus. nam uiget eadem
50 ratio,& vacatio†per obitum,& per reſignationem
parum differat,ad trad.per doctores,in cap.ſuſcep-
tum,de reſcrip.lib.6.& in clemen.1.de procurator.
quomodocunque enim commiſſum ſit ſcelus, erit
51 vindicandum.l.ſancimus,C.de pęnis,l. capitaliũ,ff.
eo.infitiari tamen non poteſt,quin frequentius uer
ſetur in reſignationibus.

Nono in uerſiculo ad probandum,nota quatuor
52 coniecturas,& pręſumptiones legitimas ad ꝓbãdũ
plene confidentiarum abuſum:quas nos explicaui-
mus

mus quæſt.31.cum ſequentib.
52 Et,licet plerique † diſtinguant coniecturam a
præſumptione,Roman.in l.1.num.7.C. de teſtam.
* mil.receptior * tamen ſententia eſt,ut confundan
tur,& coniectura ſignificet præſumptionem, ac è
contra.Socin.Senior in le.cum auus,nume.70. ff.de
condition.& demonſtrat.Gloſſ.in leg.uerum,ff.de
donat.inter uirum & uxor.Mantica de coniecturis
ultim.uolunt.libro primo,titul. primo, numero 3.
Hæ igitur coniecturæ,& præſumptiones accipiun-
53 tur pro ueritate, † donec aliud appareat,l. penult.
ff.de probatio.Alciat.conſilio 52. numero 6. libro.
5.ad not.in leg.diuus,ff. de in integrum reſtitutio.
& le.ultima,C.de probatio.& illis egemus, cum nō
54 conſtat † uere de crimine, & pactione, Gloſſ. &
Bald.in le.cum citra,C.de Iur.dot.Felin.in cap.ſi au
tem, numero 3. de reſcript.egregie Angelus conſi.
191.ad finem,Alexan.conſi.52.nu.20.uol.4.Ruin.
conſi.36.num.9.uol.1.
55 X.not.in uerſiculo Teſtes, quod † teſtes ſingula-
res recipiuntur.quod etiam not.Nauarr.in Manua.
cap.23.ſub numero 110.uerſiculo not.nono,& hoc
56 eſt contra † regulam Iuris ciuilis, & Canonici,
cap.nihilominus,& ibi Gloſſ.3.quæſtio.9.cap.tam
literis,ubi Gloſſ.de teſtibus cap.cum dilecti,de ele-
ctio.cap.licet cauſam,ubi Abba.de probatio.capit.
bonæ,& cap.primo.de electio.& ideo non plus pro
57 bant mille teſtes † ſingulares,quam unus, Bald.in l.
iuſiurand.colum.2.C.de teſtibus Alexand. conſilio
18.colum.ultim.uolum.4.& conſil. 20. & 71. uolu.
eod.Cardin.Pariſ.conſil.57.colum.2.uolu.1.Socin.
Iun.conſi.90.num.8.uolu.2.Fel. in cap.licet ex qua
dam.colum.3.de teſtibus.Et ratio, quod hoc Papa
uoluerit in hoc crimine, fuit atrocitas eius, & quia
ſolet occulte perpetrari,iuxta quæ pluries diximus.
Et Papa,qui non poteſt generaliter ſtatuere,ut ſte-
58 tur dicto † unius teſtis in omni cauſa, cap. indicas,3.
59 quæſt.9.nam de Iure diuino † eſt,ut duo teſtes ſuffi-
ciant,cap.in omni,de teſtibus.cap. cum eſſes, & ca.
60 relatum,de teſtamen.quod ius † non poteſt tollere,
cap.Iulianus,& cap.qui reſiſtit,11.quæſt. 3. cap.ut
noſtrum,ut Eccleſi.benefic.Turrecrem. in Sum.de
pot.Pap.libr.3.cap.54.& 57.Abba. in cap. non eſt
uoti,de uoto, Angel.in uerſicu.Papa in prin.Henr.
Boich.in cap.ex parte,el ſecundo,colum.2.de offic.
61 delega.neque aduerſus illud † diſpenſare,capitul.
qui omnipotentem,11.quæſt. 3. cap. ſunt quidam,
25.quæſt.1.Abba.in cap.ſuper eo,de uſur.Præpoſi.
in cap.ſicut,diſtinct.14.D.Thom.in 4.collib.quæ-
ſtio.14.Petr.Palud.in tractatu de Eccl.pot.ar.5.Ge
* min.conſi.96.col.5.& communiter * alii dd.ut late
per Pariſ.conſi.68.uol.4.per totum.
Poteſt tamen in certis caſibus ſtatuere, ut ſtetur
62 dicto unius teſtis, † etiam in præiudicium alterius,
vt per Speculatorem de teſtibus,§.teſtat,de nume-
ro,Roman.ſingula.714.Felin.in cap. Conſtitutus,
num.16.uerſicu.nec dicas,de reſcrip. & in cap.ulti.
numer.7.uerſic.non poſſet,de maiori. & obedi.ubi
63 comprobat,poſſe ſtatuere,ut aliquis clericus † non
obligetur ad horas Canonicas,vt Iuramentum in
aliquo caſu non liget, ut die Dominico quis exer-
64 ceat artem ſuam.nam præcepta moralia, † licet non
recipiant mutationem in toto,illam tamen poſſunt
recipere in partem,& in caſu particulari,Richar.in
4.diſtin.38.Sanctus Thom.2.2.quæſt.88.art. 10.&
plures citat Henr.Boich.in cap.1.num. 2. de Con-
ſtit.Ange.in uerbo Papa,§.primo,Roſell. in uerbo
Papa,& alij,ut per Pariſ.d.conſil.67.num. 120.cum
ſequen.uolum.4.
XI.not.ex eodem uerſicu.Teſtes,ibi, Pluresque,
quod non ſufficit una ex quatuor coniecturis poſi-
65 tis in dicta Conſtitutione, ut ex ea eliciatur plena †
probatio ad effectum deueniendi ad condemnatio
nem,quod etiam notat Nauarr.dicto capit. 23. ſub
numer. 110.uerſiculo not.8.& dicam infra.Nauarr.
66 autem † errat in eo,quod confundit caſus confiden-
tiales cum coniecturis,& dicit quod prima, & octa
ua ſunt leues.nam Pius V. loquitur, ut una iſtarum
quatuor coniecturarum nō ſufficiat,cum receptum
* ſit ab omnibus,* unū ex quatuor primis caſibus ſuf
ficere,ut dicam infra.nec de facili propterea conce
derem arbitrium Iudicis, quod dicit liberandum
67 Nauarr.cum habeamus † regulas certas,cap.de cau-
ſis de offic.deleg.niſi illum ſaluemus circa circunſtā
tias,l.1.ff.de Iur.delib.
XII.noto in uerſiculo Cæterum, quod teſtes cri
minoſi,& cęteri omnes,qui ad perhibendum teſti-
monium in crimine ſimoniæ reſpiciuntur, admit-
tuntur in crimine confidentiæ.& regulare eſt,ut ſi-
68 moniam probet † quilibet teſtis,cap.licet heli, ubi
Gloſſ.Anan.& alii omnes,de Simon.Gloſſ. in cap.
cum primo de accuſat.Redoan.de Sim. par.4.cap.
5.num.7.Nauarr.in Man. cap. 23.ſub num. 110.&
69 quilibet † poſſit accuſare in hoc crimine,cap.3.de Si
70 mo.etiam ſeruus † dominum,& meretrix alios, cap.
71 tanta,ubi Felin.de Sim.& ratio eſt, † vel eius imma-
nitas,cap.per tuas,& cap.ult. 1.quęſt. ult. cum aliis,
quæ citaui de reſigna.benefi.lib. 14.quæſt.8.colum.
72 1.uel quia eſt de his,quæ ſolent † occulte committi,
* Redoan.d.tract.p.4.cap.6.col.3.& 4.& communi-
73 ter * receptum eſt,vt,quando ueritas aliter † haberi
non poſſit,teſtes minus idonei faciant fidem,capit.
veniens,el ſecundo,in fin.de teſtibus,& ibi Glo.ult.
cap.cum dilecti,de elect.Lap.alleg.94.colum.1.Io.
Andreas in addit.ad Specul.in titu.de teſte,§.1.uer
ſicu.quid ſi olim.Abba.in cap.cum in tua, numero
7.de ſponſal.Roman.conſil.76.colum.2.Marſil.ſin
gul.73.& in l.diuus,uolum.2.ff.de quæſtion.& late
hanc cōcluſionem proſequutus ſum infra. Et,quod
hi teſtes admittantur in hoc crimine, intelligitur
tam ad probandum coniecturas quatuor, quam e-
tiam ad probandum quatuor caſus in eadem Con-
ſtitutione poſitos. nam Pius Quintus vtitur uerbo
74 generali, *Ad prædicta omnia admittantur*.clauſula
† enim generalis in fine poſita refertur ad omnia
præcedentia,l.talis ſcriptura,in fin.ff.de leg.1.l.3.§.
penult.ff.de libe.& poſthum.Burſat.conſil.460.nu
me.57.uolum.4.
XIII.not.in uerſicu.Sed ne quiſquam priuatio-
nem beneficiorum omnium,& ſingulorum obten-
torum,& inhabilitatem ad obtinenda,aduerſus cō-
75 fidentiarios, † quæ pœna non ſolet infligi, niſi pro
criminibus grauibus,cap.tuæ de pœn. cap.inuentū,
16.q.7.Glo.in cap.ult.in uerbo Supplicauit, 1.q.5.
Gloſſ.ult.in cap.1.de capellis monachi li.6.Gl.1.in
cap.ſicut,el 2.de Iur.iur.Gloſſ.in cap. ad Apoſtoli-
cæ,in uerb.grauiſſima pœna,de re Iudic.lib. 6.Ab-
ba.per illum textum in cap.ut famæ,de ſent.excom
mu.& in cap.quod in dubiis,per illum textum de pę
na,& ideo ex hoc poſſumus ſumere argumentum,
confidentiam eſſe de grauioribus criminibus,
76 cum ex magnitudine † pœnæ colligatur atrocitas

criminis,cap.non afferamus ſtateras, 24.quæſti.1.
DD.omnes,in cap.at ſi clerici,de Iud.faciunt, quæ
ſcribit Aretin.in cap.cum prim.Manconella, nume
ro 27.de accuſat.& ex huiuſmodi pœna poteris no
tare differentiam inter Simoniam, & Confidentiã,
ut per Card.Pariſ.conſi.29.volu.4.
77 XIIII.not.ex eodem verſic.†Excommunicatio-
nem Papæ reſeruatam,in qua nullos abſoluere po-
teſt,niſi in mortis articulo.
XV.not.ex eod.verſicu.Etiam,quod fructus be-
neficiorum, per huiuſmodi confidentiam collato-
rum, & penſionum confidentiarijs conſtitutarum
reſeruantur Cameræ Apoſtolicæ a die collationis,
78 & conſtitutionis.†quod Nauarr.in d. Man. cap.23.
ſub num.110.verſ.quinto,not.nouum caſum, dicit
menti tenendum,ad conſulendum eis, qui in hac re
peccarunt,& dicetur infra.
XVI.not.amplam & nouam reſeruationem, qua
omnia beneficia collata, & recepta in confidentiã
79 illicitam,& ſimoniacam ſunt†reſeruata Sedis Apo-
ſtolicæ diſpoſitioni.quod etiam aduertit Nauarr.d.
Man. cap. 23.ſub numero.110.uerſicu. 3. not.& id
Pius IIII.voluit in dicta Conſtitut.109.ſupra rela-
ta,& in principio refert Pius V.& ipſe ſcripſi de re
ſigna.benefic.libr.2.quæſt.16.num.28.in qua quæ-
ſtio.alia beneficia reſeruata retuli. ex quo ſequitur,
quod ordinarij collatores non poſſunt ſe intromit
80 tere in conferendis†his beneficijs,Biſignet. deciſ.4.
de renunc.Caſſador. deciſ.8.nume.9. de præbend.
Caputaq.deciſi.45.par.1.Bellam.deciſi.549.& pro
batur in cap.nomen,2.quęſtio.1.cap. dudum,& ca.
multum ſtupeo,3.quæſt.6.cap.ut noſtrum, de ap-
pella.cap.ſi eo tempore,de elect.lib.6. Sed ſolus Pa
81 pa,†Rota deciſ.30.de præbend.in nouis,& deciſ.1.
de rerum permut.& deciſ.3.de off.deleg.eod. libro
Archidiacon.in cap.cum in tua,de cenſ.& commu-
* niter*alij doctores.
Ex quo infert Nauarr.loc.citat.quod hæc confi
dentia ſpecies ſimoniæ confidentialis etiam ex vna
tantum parte completa, peior eſt ſimonia reali,ex
vtraque parte executa,quia illa non aufert poteſta-
tem Ordinario conferendi,nec reſeruat illam Papę,
hæc autem vtrunque facit.
Et hoc procedit non ſolum in beneficijs,in qui-
bus commiſſa eſt confidentia,ſed etiam in aliis,quę
obtinebat confidentiarius, ut in dicto §. ſed nec
quiſquam dicitur,ibi,& beneficijs obtentis: quæ pa
riter ſub dicta reſeruatione comprehendi uolu-
mus.Ergo reſeruatio ſe extendit etiam ad obtenta,
arg.l.ancillæ,C.de furt.
Sed dubium eſt,an dicta beneficia reſeruata ob
hoc crimen ſint impetranda a Summo Pontifice,cũ
expreſſione, quòd uacant ob dictum crimen, vel
ſufficiat clauſula apponi ſolita in literis,Alio quo-
uis modo,vt in ea comprehendatur huiuſmodi re-
ſeruatio?Pariſ.conſi.138.num.11.& ſequen.uolum.
4.Mandoſ.in regu.de Infirm.quæſtio. 17.nume.8.
82 verſicu.mihi uera uidetur,tenent,huiuſmodi† clau-
ſulam non comprehendere reſeruationem non fa-
cta aliqua mentione reſeruationis,& mouētur,quo
niam verba illa,Alio quouis modo, interpretantur
83 de modis†ſimilibus,cap.Sedes,& ibi* omnes de re-
ſcrip.ergo non supplet defectus reſeruationis. ſed
contraria opinio mihi probatur,quod ex dicta clau
ſula ueniant beneficia uacantia ex confidentia,ut in
terminis firmat Nauarr.in Man.cap.23. ſub nume-
ro 110.uerſiculo tertio not.ſub fine, quoniam com
* munis * eſt opinio,prædictam clauſulam † com-
84 prehendere reſeruationem,Rot.deciſio.12.de prę-
bend.in antiquior.per Biſignet.Sarnen.de ſuf. non
reſign.quæſtio.34. in principio, vbi dicit, hoc eſſe
vulgatum.Pelegrin.deciſio.262. libro 2.& deciſio.
342. libro 3.in recol. manuſcrip. & de communi
atteſtatus ſum in tractat.de reſign.benefic.libro 8.
quæſtio.7. numero 132. vbi firmaui hanc ſenten-
85 tiam,quia uerba ſunt † uniuerſalia, & apta com-
prehendere omnem uacationem maiorem expreſ-
ſa.Gloſſ.in clement.ultim. de ſentent. excommun.
in uerbo quouis, & in clement.ne Romani,§.1.de
elect.Cot.deciſio.277.Mœdan.deciſio.107.in ma-
nuſcrip.Gemin.conſil.79.Cardin.conſil.30.Caſſa-
dor.deciſio.quinta.de præbend.& quia, quando Pa
pa uult ultra reſeruationem ſimplicem, vt exprima
tur uacatio, & huiuſmodi reſeruatio id exprimit,
ut patet in Conſtitutione eiuſdem Pij V.29. incipi.
cum ex Apoſtolatus,ubi reſeruata beneficia uacan
86 tia ob crimen † hæreſis,& in §.declarantes, man-
dat impetrationem eſſe faciendam hoc expreſſo,&
ſtatuit,ut non ueniat ex clauſulis generalibus,idem
que in uacantibus ob non publicationem, vt ſcrip-
ſi de reſigna.benefic.libr.11.& ad argumentum in
contrarium adductum poteſt reſponderi, ex eo,ut
87 uerba † aliquid operentur,cap.Abbates, de uerb.
ſignifica.cap.ſi Papa,de priuileg. libro 6. Sarnen.
de ueriſimil.nota.quæſtio. 3. uerſiculo ſed prædi-
ctis.Et hæc concluſio eo magis procedit, ſi addatur
in ſupplicatione,ut ſolet fieri, quomodocunque re
ſeruatum exiſtat.nam tunc caperet omnem reſerua
tionem,Pariſ.dict.conſil. 138. Mandoſi. loc. citat.
numero 8.
XVII. not.in uerſiculo,Nos enim relaxationem
88 reſeruationis cauſarum confidentiarum†pręter pen
dentes indeciſas tunc temporis, & præter mouen-
das rationes eccleſiarum, & monaſteriorum, quo-
rum diſpoſitio in Conſiſtorio fieri conſueuit, aut
debet,& contra Epiſcopos,& alios ſuperiores Præ
latos, & ideo poſtea mandatur Ordinarijs omni-
bus,ut procedant,& ſecure animaduertant, & in ex
ceptuatis inquirant,inquiſitioneſque factas, ſigna-
tas ad Papam tranſmittant.quod quomodo hodie
procedat, dicam infra ſuo loco.
XVIII.not. nullitatem actus. & dicit Nauarr.d.
89 Man.cap.23.ſub numero 110.verſic.quarto,† quod
non ſolum collationes per huiuſmodi confiden-
tiam factæ, & reſignationes ſunt nullæ, ſed etiam
omnes Acceſſus,Regreſſus,Penſiones, & alia quæ-
cunque reſeruata confidentiarijs, & alijs ratione
prædicta:& uerſiculo ſecundo, dicit, quod ſimonia
90 †conuentionalis confidentiæ,eſt peior alia conuen-
tionali beneficiali,qua palam emitur, vel uenditur
beneficium,quoniam per illam non annullantur a-
cta, nec inducitur cenſura, antequam ab vtraque
parte impleatur,idem Nauarr.dict.cap. 23. ſub nu-
me.103.per hanc autem ſic,quoniam,ſimul ac quis
accipit beneficium in confidentiam,antequam im-
pleat, quod promiſit, ipſo iure eſt excommunica-
tus,& ipſo iure collatio ei facta eſt nulla, & tene-
tur ad reſtitutionem omnium fructuum, quos per-
cepit.
XIX.not.quod Papa pro maiore firmitate huius
Conſtit.in uerſi.Non obſtantib.reuocat,& tollit,ac
reuocata eſſe decernit omnia,q́ contra tenorem hu
ius Conſtitutionis exiſtunt.& primo tollit Conſti-
91 tutionem Bonifacij Papæ VIII.de una†dieta,q́ ha
betur

b t r In cap. Statutum, §. cum uero eiuſdem ciuita-
ti , ibi, nullus autem eorum vltra vnam dietam, a fi-
ne ſuæ diœceſis valeat conueniri, de reſcrip. lib. 6. &
ibi Gloſſ. magna, in uerbo Vnam, Gemin. Anchar.
* Ioan. Monach. Franc. & alij* omnes tradentes ratio
nem, Rot. dec. 34. de reſcri. in antiq. ubi refert, quod
* Rota* communiter tenet, ut dicta computetur† a fi-
92 ne diœceſis domicilij, Abba, in cap. nonnulli, nume.
3. de reſcr. & huiuſmodi derogatio eſt in tantum ne
ceſſaria, quod ſine ea reſcriptum eſſet nullum, ac e-
93 tiam proceſſus, & non poſſet† partium conſenſu ua
lidari. Abb. in cap. olim, col. 2, uerſ. in 2. quæſtione,
de except. Cardina. Zabarel, conſi. 72. omnes autem
charitatis. in primo dubio, & plures Gloſſ. ad hoc al
legat Felin. d. cap. olim, num. 3. Card. Pariſ, conſi. 51,
num. 39. & 40. uolu. 4. Mandoſ. in prax. commiſſio-
num, commiſſ. 28. uerſi. De. Et dicit hic Pius V. Bo-
nifacij VIII. prædeceſſoris noſtri, ſcilicet mediati.
non autem immediati, ad not. per Gemin. in c. præ
ſenti, num. 1. & cap. quondam, num. etiam 1. de præ
bend. lib. 6. nam plures fuerunt Pontifices inter v-
94 trumque appellatione † enim prædeceſſoris, uenit
non ſolum immediatus, qui proxime defunctus eſt,
ſed quilibet mediatus, cap. 1. poſt princ. de homic.
libr. 6. Iaſo. in l. ſi quis filium, §. ult. colum. 1. ff. de ac
qui. hæred. Dec. & Cagn. in l. qui per ſucceſſionem,
ff. de regu. iur. qui ante eum deceſſit, l. obſeruare, ff.
de offic. proconſ. cap. deceſſorum ſtatuta, 23. quæſt.
2. cap. ad audientiam. de præſcrip. cap. ſtatutum, de
prebend. lib. 6.
95 Secundo tollit decretum † Concilij generalis de
duabus dietis, quod eſt Generale Concilium Late-
ranen. editum ab Innocentio III. vt habetur in ca.
nonnulli, de reſcr. ubi poſt traditam rationem dici-
tur, Statuimus, ne quis vltra duas dietas extra ſuam
diœceſim per litteras Apoſtolicas, ad Iudicium tra
hi poſſit, & habetur in cap. ex parte de for. compet.
& utrobique doctores, Staphyleus ſuper ſignat. fo.
161. uerſi. Item in, ſecundum primam impreſſionē,
& requiritur huiuſmodi derogatio, cum abſque ea
proceſſus ſit nullus, ut poſt Ioann. Andr. Abba. tra-
dunt latiſſime Barbat. & Felin. num. 28. & 29. dicto
cap. nonnulli, Card. alleg. conſil. 72. & regulare eſt,
96 ut Concilio gñali† nō cenſeatur derogatum, niſi ex-
preſſe dicatur, & non ſufficiat generalis derogatio,
Non obſtantibus Archidiacon. in cap. 1. in fine de
Conſtit. libr. 6. Bald. in l. humanum, C. de legibus.
Io. Anan. in cap. cum in diœceſi, colum. vlt. de uſur.
Oldrad. conſi. 320. colum. 1. poſt medium, & conſi.
328. colum. etiam 1. Capr. conſi. 157. Iaco. Aluarot.
in cap. 1. poſt princ. in tit. Conſtitutiones feud. Ro-
man. conſi. 436. quod indultum column. 4. & idem
Roma. in l. ſi uero, §. de viro, ff. ſolu. matr. in 23. Fal-
lentia, quia Conſtitutiones ibi editæ uidentur ma-
97 iori auctoritate† roboratæ propter plurimorum iu-
dicium, & conſenſum, ibi interuenientium, ca. ſi, &
p plures. diſt. 20. c. per hoc, §. uerum, de hæret. lib. 6.
ubi Gemin. not. cap. nouimus, de uerb. ſignific. cap.
in canonicis, diſt. 19. l. 1. ff. de off. præt. Petrus de An
98 char. conſi. 35. col. 2. & ideo† Conſtitutioni Conci-
liari non ita de facile derogatur, vt late proſequitur
Dec. in ca. 1. in prima lect. num. 8. de iud. & propte
rea ſolus Summus Pontifex ei derogat, & Epiſcopi
99 non† poſſunt, Glo. communiter recepta in cap. cum
dilecti, in verbo ætate, & ibi Abba. & alij, de elect.
neque alij etiam legati a Latere, c. dilectus, el 1. ubi
Abb. in primo not. & c. dilecto, vbi Abbas in 4. tit.
de præbē. cum alijs, vt per Dec. in cap. at ſi Clerici,
§, de adulterijs, nu. 65. de Iudic.
100 Et, quomodo † accipiatur dieta, late explicat
Gloſſ. in d. cap. nonnulli, uerbo Vltra, de reſcrip. ubi
Abba. num. 3. dicit, diſpoſitionem illius cap. de dua
bus eſſe reſtrictam ad vnam, per d. cap. ſtatutum, de
elect. lib. 6. & de iſtis dietis uide Carauit. in tit. 243.
num. 5. Mandol. reg. de veriſim. quæſt. 4.
Tertio, tollit alias Apoſtolicas conſtitutiones, &
ordinationes huic noſtræ Conſtitutioni in aliquo
contrarias, & hunc effectum operare dictam clau-
101 ſulam poſitam in lege tradunt Butr. in cap. 1. de re
ſcript. Bart. in l. ſi quis, in principio, ff. de leg. 3. Ab-
ba. in cap. cum inſtantia, de cenſ. Gemin. in cap. vni
co, de exceſ. præl. libr. 6. Cald. conſil. 7. de reſcr. & re
gulare eſt, ut per promulgationem iuris noui vide
102 tur† derogatum iuri antiquo, cap. 1. de conſtitu. libr
6. ubi omnes dd. notant, & uolunt, non eſſe neceſſa
riam in l. poſteriori, clauſulam. Non obſtantibus, &
103 præſertim fauore† reipublicæ, Barto. in extrauag. ad
reprimendum in uerbo Non obſtan. in 1. column.
Felin. in cap. nonnulli, nume. 15. de conſtitut. quod
104 ſecus eſt in reſcriptis. nam ſunt† nulla, ſi de lege ſpe-
cialiter, vel ſaltem per verba æquipollentia non fa
ciat mentionem, cap. eam te, de ætat. & qualita. cap.
v t. de reſcript. in 6. cap. pen. de appell. Monac. cap.
1. de exceſ. præl. in 6. Salicet. In l. hac conſultiſſima,
§. penul. & le. ſancimus, C. de Iudic. Petr. de Ancha.
conſi. 255. colum. 3. Oldrad. conſi. 247. Cardin. con
ſil. 53. Calderin. conſi. 2. de priuileg. Feder. de Sen.
conſil. 47.
Quartò, tollit indulta conceſſa Epiſcopis, & Car
dinalibus, & alijs, quod non poſſint excommunica-
ri, interdici, & ſuſpendi, aut ad iudicium trahi, niſi
de illis fiat expreſſa mentio, & ſic Papa uidetur ea
habere pro ſpecificatis. vnde perinde erit, ac ſi de o-
bus eſſet ſpecifica facta mentio, vt eleganter voluit
Bald. in cap. ſuper literis, col. 6. verſic. Quid ſi Papa,
de reſcr. arg. l. qui iure militari, ff. de mil. teſt. ſequi-
tur Felin. dicto cap. nonnulli, ſub num. 6. uerſi. ſimi-
liter, Soc. ſen. conſi. 266. lib. 2. Ideo huiuſmodi indul
tis communiter vel diuiſim non obſtantibus prædi
ctæ perſonę ſubijciuntur huic Conſtitutioni.
105 Quinto, per clauſulam, † Quorum tenores, quam
poſtea ſubiungit, videtur derogare, & tollere etiam
priuilegia, & indulta, clauſulam derogatoriam habē
tia ad futura priuilegia, ſiue indulta, niſi de ipſis de
verbo ad verbum fiat expreſſa, indiuidua, & ſpecia-
* lis mentio, ſecundum ſtylum* Curiæ, teſte Butr. con
ſi. 2. Ioan. Andr. in cap. vnic. de exceſſ. præl. Felin. in
dicto cap. nonnulli, ſub num. 6. de reſcr. Crau. conſi.
126. num. 7. Rip. in cap. 1. num. 55. de reſcr. Mando.
reg. 19. quæſt. 19. num. 13. ubi atteſtantur de com-
muni, & rationem ponit Feder. de Sen. conſi. 47. li-
cet contrarium uoluerint Cardin. conſi. 136. Calde.
conſi. 11. de priuileg. Paul. de Caſtr. conſi. 278. lib. 1.
Caputaq. deciſ. 121. part. 1.
106 XX. & vlt. not. in uerſic. nulli, quod † ibi Papa cō-
minatur pœnam non parentibus, contradicentibus
huic Conſtitutioni, & hanc pœnam intellige infli-
ctam aduerſus eos, qui ſine iuſta, & rationabili cau-
ſa contradicere audeant, ut probant illa verba ſe-
quentia, Infringere. vel ei auſu temerario contraire,
& ita Interpretatur Staphyl. in tract. de lit. grat. in
de vi, & effectu clauſularum. Clauſula, nulli omni-
no, & faciunt not. in c. in præſentia, de probat.

SVMMARIVM.

1 *Confidentia, crimen ſimoniæ.*
2 *Confidentia eſt ſimonia conuentionalis.*
3 *Simonia prohibita eſt.*
4 *Crimina omnia reſpectu ſimoniaci pro nihilo reputantur.*
5 *Simon Magus dedit nomen Simoniæ.*
6 *Prohibito genere, prohibetur ſpecies.*
7 *Beneficia debent conferri idoneis.*
8 *Idoneus ad beneficia, qui dicitur.*
9 *Beneficia non debent dari per ſucceſſionem.*
10 *Beneficia plura incompatibilia vni perſonæ dari non debent.*
11 *Laicus non poteſt habere beneficia.*
12 *Laicus incapax ſpiritualium.*
13 *Criminoſus non poteſt habere beneficia.*
14 *Fœmina non poteſt habere beneficia.*
15 *Illegitimus non poteſt habere beneficia.*
16 *Minor incapax beneficiorum.*
17 *Princeps debet obuiare fraudibus.*
18 *Scandalis obuiandum.*
19 *Ratio Conſtitutionis Pij IIII. de confidentijs.*
20 *Suſpicione etiam ſimoniæ debet quis carere.*
21 *Simonia, peſtis.*
22 *Simonia, accedit hæreſi.*
23 *Simonia, crimen capitale.*
24 *Simonia, maximum vitium.*
25 *Super ſimonia non diſpenſatur.*
26 *Simonia, vitium deteſtabile.*
27 *Simonia, crimen grauius cæteris.*
28 *Simoniaci fures.*
29 *Simoniaci latrones.*
30 *Simoniaci idolatræ.*
31 *Simoniaci ab omnibus reſpuendi.*
32 *Simoniaci difficile ſaluantur.*
33 *Simoniacus comparatur homicidæ.*
34 *Simoniacus comparatur fornicatori.*

QVAESTIO VIII.

EX quibus cauſis confidentia fuerit prohibita.

OCTAVO, Quæro, qua ratione cõfidentia beneficialis fuit prohibita per Pium IIII. &
Pium V.? Reſpondeo, ex duplici ratione: Primo, qa
1 confidentia † eſt crimen ſimoniæ, Caputaq. deciſio.
2 202. num. 5. par. 1. & dicitur ſimonia † conuentionalis. idem Caputaq. deciſ. 201. numer. 1. ead. par. 1. &
colligitur ex Conſtitutione Pij IIII. in princip. ibi,
Sane, licet dudum cum certam ſimoniacæ prauitatis ſpeciem, quam beneficiorum confidentiam vocant, &* communiter per omnes traditur. ſed ſimo
3 nia † prohibita eſt, cap. eos, 1. quæſt. 1. & ibi Gloſſ. &
Docto. cap. emendari, cap. quicquid inuiſibilis, cap.
4 qui ſtudet, 1. q. 1. immo cætera crimina † reſpectu huius quaſi pro nihilo reputantur, cap. ult. 1. q. Abb. in
rubr. huius tit. & alij* omnes, vt per Redoan. in tracta. de Simon. par. 1. c. 1. num. 26. ubi num. 9. dicit, Si
5 monem magnum dediſſe † nomen, & denominationem huic ſceleri, ac labi ſimoniacæ, in nouo Teſtamento, cum primus tentauerit emere gratiam Spiritus ſancti a Bea. Petro Principe Apoſtolorum, poſt mortem D. N. Ieſu Chriſti Saluatoris noſtri, ca. Saluator, 1. q. 3. Act. Apoſt. cap. 8. Abb. in cap. extirpandæ, §. qui vero, col. penu. nu. 53. de præb. Gl. in Summa. 1. q. 1. Hoſt. in Summ. tit. de Simon. ergo & cõ-
6 fidentia debet eſſe prohibita. nam, prohibito † genere, uidetur etiam ſpecies contenta ſub eo prohibita. Roman. in auth. ſimiliter. col. 78. C. ad leg. Falcid. Corn. conſi. 330. ad fin. lib. 1. Iaſ. in l. 2. in princ. col. 6. ff. de uulg. & pupill.

Secundo, quia inter ea, quæ de ſacrorum beneficiorum adminiſtratione, & diſtributione ſacris Cõcilijs, & Canonibus ſancita ſunt, tria potiſſimum antiquos patres pre oculis habuiſſe compertũ eſt;
7 Primum, † vt beneficia Eccleſiaſtica perſonis idoneis, ætate, uita, & doctrina, conferantur. capit. cum in cunctis, ubi omnes DD. de elect. cap. quanto, di. 24. cap. ex tenore, & cap. non eſt, de tempor. ordin. cap. 22. Concil. Carthaginen. 3. ca. 5. ſeſſ. 23. Conci. Trid. Rebuff. in prax. benefic. titu. requiſi. ad collat. num. 23. cum ſeq. & in tit. form. Vicar. nume. 87. & num. 144. Ant. de Butr. in ca. conſtitutus, num. 2. de
8 conceſſ. præben. nam † idoneus dicitur præditus maturitate ætatis, morum grauitate, & literarum ſcientia, Card. Pariſ. conſi. 40. num. 13. uolu. 4. Rebuff. de pacif. poſſeſſ. num. 172. Alfonſ. Hoied. de incomp. benef. par. 1. cap. 23. num. 130. dixi in tract. de reſigna. benef. lib. 4. q. 1. col. 2. Secundum, vt hæredita-
9 ria ſucceſſio procul a beneficijs † arceatur, c. ex tranſmiſſa, cap. extirpandas, de fil. presbyt. cap. 1. de præben. vbi late ſcripſi, c. conſuluit, de iur. patron. ca. ad hæc, de decim. cap. Apoſtolica, 8. q. 1.

Tertium, ne plura beneficia, maxime vero incõ-
10 patibilia uni † perſonæ regenda committantur, cap. quia in tantum, cap. ad hec, cap. cum non ignores, cap. referente, cap. de multa, de præbend. cap. nemo deinceps, de elect. lib. 6. cum alijs, quæ late, & abunde ſcripſi in tract. de reſign. benef. lib. 3. quæ. 1. Ad eludẽda tam ſancta, & neceſſaria decreta impij homines propter improbas cupiditates commẽti ſunt hanc impoſturam, quam Confidentiam vocãt, qua fraudem ſacris Canonibus facientes conſequebantur beneficia, & ut beneficiorum fructus cederent commodo, & vtilitati eorum, qui ad huiuſmodi beneficia ſunt inhabiles, uel etiam vt ea tanquam hæreditaria ad quoſcunque ſucceſſores tranſeant, aut plura beneficia incompatibilia penes vnum ſint; & plerunque tali via laicus poſſidebat beneficia
11 contra † omnes Canones, capit. cum adeo, de reſcript. cap. ex literis, de tranſact. cap. ex literis. de inſtitut. cap. Eccleſia ſanctæ Mariæ, de conſtitut. Abba. in cap. maiores, de præbend. Archidiacon. in ca. ſi quis hoc geſſerit. 1. quæſt. 3. Nauarr. conſilio. 1. de præbend. Ioan. Selu. de benefic. par. 2. quæſt. 23. numer. 14. Rebuff. de pacif. poſſeſſ. nume. 324. cum ſit
12 incapax † ſpiritualium, cap. ſi quis deinceps, 16. quæſtio. 7. cap. Meſſana, cap. ſacroſancta, de elect. capit. cauſam, quæ de reſcript. Cardin. in clement. ſi iuſta,
13 in 2. quæſtio. de præbend. ac etiam criminoſus † contra Canones expreſſos, vt per Felin. in cap. poſtulaſti. colum. 4. de præſcrip. Cardin. conſi. 20. de præb. Ioan. Selu. de benef. par. 3. quæſt. 11. num. 157. Menoch. in tract. de arbitr. iud. caſ. 202. nu. 37. & communiter DD. cum alijs, quæ late ſcripſi de reſig. be-
14 nefi. lib. 4. quæ. 3. & fœmina, † ut quotidie in Regno Franciæ fit, contra etiam omnia iura, Innocẽ. & alii in cap. cũ noſtris, de conceſſ. præb. Rebuff. de pacif. poſſ. nu. 312. Alfonſ. Hoied. de incompat. benef. pa.
15 1. cap. vlt. num. 73. Ac Illegitimus, † contra ea, quæ
16 habentur in cap. 15. ſeſſ. 25. de reform. & Minor, † contra ea, quę habentur in cap. 6. ſeſſ. 23. de reform. Ideo ad tollendum hunc abuſum felic. recordationis

nis Pius eius nominis IIII. Conſtitutionem edidit,
qua confidentias prohibuit, &, quantum in ſe fuit,
funditus ſuſtulit. ſed, cum ſanctæ memor. Pius V. Pō
tifex Maximus, eius immediate ſucceſſor exiſtima
ret per experientiam non ſatis per dictam Conſti-
tutionē prædeceſſoris ſui prouiſum fuiſſe huic ma-
lo, alteram edidit ampliorem, ut omnes comprehē-
17 deret caſus. Princeps† enim debet fraudibus, & mali
tiæ ſubditorum obuiare: l. cum hi, §. ſi eum lis, ff. de
tranſact. l. ſi legatarius, C. de legat. le. queſtiones. in
fin. C. de fideicom. Rayner. de Forliu. in l. omnes po
puli, ſub num. 8. ff. de iuſt. & iur. Auguſt. in addit. ad
Ange. de malef. in uerb. fama publica, ſub nu. 118.
18 in fin. ac† ſcandalis, Gloſſ. in cap. ſi forte, diſti. 63. &
faciunt, quæ congerit Roman. conſil. 332. num. 16.
Felin. in cap. 2. colum. 1. & 2. de præſcript. Ioann. a
Capiſtr. in cap. manifeſta, num. 43. de pęniten. & re-
miſſ. Iacobat. de Concil. lib. 9. art. 12. nu. 134. & eo.
libr. art. 3. nume. 28. Redoan. de Simon. cap. 3. num.
36. & plura huius generis ſcripſi de reſign. benefic.
lib. 5. q. 3. a num. 153. vſque ad num. 172. Ideo Pius
19 IIII. in† ſua Conſtitutione in princ. dicit: *Simoniacę
prauitatis ſpeciem quam beneficiorum confidentiā
vocant*. Et ibi: *Hanc illicitam beneficientia exercē-
dæ, &c.* Et ibi: *Huic aliena beneficia cuſtodiendi mo
do ne aſſueſcerent*. Et Pius V. etiam in principio ſuę
Cōſtitutionis: *Ab improbis conatibus grauiore ſan
ctione*. Et ibi: *Ad tollendam fiduciariæ mancipatio
nis beneficiorum Eccleſiaſticorum corruptelam*.
Et ibi: *Propter improbas multorū cupiditates, etc.*
Et ibi: *Cum frequentibus plurium querelis, &c.* Et
ibi: *Vitium confidentiæ*. Et in §. *Quare nos volentes
periculoſam talium audaciam noui iuris ſubſidio co
hibere*. Et in §. *Sed ne quiſquam*, ibi: *In crimine per
ſeueret*. Et ibi: *Vt que hoc malum, &c.* Ac alibi.
20 Accedit, quia† oportet carere non ſolum vitio ſi-
moniæ, ſed ſuſpicione, Gl. in cap. nos, de ſimo. Re-
21 doan. de ſim. par. 4. cap. 10. num. 19. Simonia enim†
eſt peſtis, Hoſt. in cap. tanta, num. 1. de ſim. Et ratio
nem reddit Gammar. in extrauag. Iul. II. de Simo.
elect. Pap. num. 40. Prauitas peſtifera, Hoſtien. in c.
22 in tantum, num. 1. de ſimo. † Accedit hęreſi, Hoſt. in
cap. quoniam, num. 4. eo. tit. Archidia. in cap. fertur,
num. 12. 1. quæſt. 1. & ibi Card. Alex. nu. 1. Abba. in
cap. cum veniſſent, num. 7. de Iudic. Caraf. de ſimo.
num. 41. Iacobac. de Conc. lib. 4. cap. 4. num. 74. Cri
23 men† capitale, Redoan. de ſimon. par. 1. cap. 5. num.
24 2. & par. 4. cap. 3. num. 16. & † maximum, Redoan.
25 eo. tract. par. 4. cap. 8. nu. 10. Et† indiſpenſabile, Idē
Redoan. par. 4. cap. 15. num. 2. Crimen deteſtabile,
26 Præpoſ. in cap. ex multis, num. 1. quæſt. 3. Vitium†
deteſtabile, Stepha. Caietanus, in ca. ad limina, §. 5.
27 num. 221. 30. quæſt. 5. Grauius† cæteris, Ant. Roſel.
in cap. quidam Epiſcopus, num. 1. 2. q. 1. Gaſpar. de
Peruſ. de reſeru. benefic. num. 28. Et ideo Simonia-
ci dicuntur deteſtabiliores omni peccatore, Redoā.
28 de ſimo. par. 4. cap. 12. num. 14. Appellantur† Fures,
Turrecrem. in cap. ordinationes, num. 18. & cap. ſta
29 tuimus num. 3. 1. q. 1. † Latrones, Durand. de mod.
30 cong. gen. Conc. rub. 20. num. 5. † Idolatræ, Iacob. d.
lib. 4. art. 4. num. 58. & multis alijs malis nominibus,
Præpoſ. in cap. quos conſtiterit, nu. 3. 1. q. 1. & aucto
ritates deducit Conr. Brun. de ſeditioſ. c. 2. nu. 2. Et
31 ſunt† ab omnibus reſpuendi. Arch. in c. patet, nu. 1.
2. q. 1. & ſunt æternaliter damnati, Redoan. de Si-
32 mo. par. 4. ca. 10. nu. 16. Difficile ſaluantur, † Turre-
33 crem. in cap. ex multis, nu. 21. q. 3. & comparantur†
Homicidæ, Hoſt. in ca. accepimus, nu. 11. de purga.
34 canon. Notorio† fornicatori, Hoſt. in c. licet, nu. 11.
de Sim. Ideo ſcribit D. Gregorius lib. 11. Epiſt. 46.
Propter hoc contigit, vt Eccleſiaſticorum ordinum
a plurimis ſanctitas caderet.

SVMMARIVM.

1 *Cauſa, ex quibus committitur confidentia.*
2 *Priuati ipſo iure non poſſunt retinere beneficia.*
3 *Priuatis nullum ius remanet.*
4 *Priuati non poſſunt reſignare.*
5 *Simoniacus non poteſt reſignare.*
6 *Per contractum matrimonij vacat beneficium.*
7 *Intruſi non poßunt retinere beneficium.*
8 *Intruſi nullum ius habent.*
9 *Prima tonſura requiritur ad beneficia. & nu. 14.*
10 *Literæ beneficiorum nullæ, niſi exprimātur, quæ de
bent exprimi.*
11 *Non publicantes ſunt priuati.*
12 *Priuatus tenetur in foro conſcientiæ dimittere bene
ficium.*
13 *Multis modis beneficium alterius poteſt impetrari.*
15 *In beneficijs curatis requiritur ordo ſacer.*
16 *Dignitates requirunt ordinem ſacrum.*
17 *Canonicatus quem ordinem requirunt.*
18 *Reſidentia vtilis.*
19 *Graues pœnæ contra non reſidentes.*
20 *Certis temporibus in Vrbe ſit præceptum de reſiden
do.*
21 *Simplicia beneficia non requirunt reſidentiam.*
22 *Qui teneantur ad habitum, & tonſuram.*
23 *Cauſa, ex quibus non deferatur a Clericis habitus.*
24 *Habens beneficium non poteſt effici miles.*
25 *Per militiam renunciatur beneficium.*
26 *Clericorum arma ſunt orationes.*
27 *Clericus nullo modo poteſt interuenire in bello.*
28 *Homicidium omni iure prohibetur.*
29 *Clerici per homicidium efficiuntur irregulares.*
30 *Per homicidium amictitur beneficium.*
31 *Habentes beneficia non poßunt eſſe procuratores,
& aduocati.*
32 *Clerici non debent ſe immiſcere negocijs ſæcularib.*
33 *Rubrica habens orationem perfectam poteſt allega
ri ad deciſionem cauſarum.*
34 *Negocia ſæcularia quæ.*
35 *Clerici non poſſunt habere officia Ciuitatis.*
36 *Clerici debent verſari in vita contemplatiua.*
37 *Clerici non poſſunt vices Principis gerere.*
38 *Clerici debent arceri a iudicio.*
39 *Clerici efficiuntur irregulares, ſi ex patrocinio præ-
ſtito ſequatur mors.*
40 *Clerici non debent verſari in offenſione proximi.*
41 *Clericus poteſt effici irregularis, tam ſi interueniat
in iudicio pro actore, quam pro reo.*
42 *Plura ſunt crimina, quæ reddunt beneficiatum indi
gnum.*
43 *Homicidium reddit indignum beneficio.*
44 *Beneficia indigni poſſunt a quocunque impetrari.*
45 *In caſibus, in quibus quis venit priuandus, poteſt re
ſignare.*
46 *Reſignans beneficium, vt delinquat, committit con-
fidentiam.*
47 *Reſignans, vt fructus miniſtrentur incapacibus, com
mittit confidentiam.*
48 *Beneficiarij tenentur dicere officium.*
49 *Non dicens officium peccat mortaliter.*

50 *Clericus omittens dicere officium, tenetur reſtituere fructus.*
51 *Commodum non datur ſine onere.*
52 *Laici non debent fructibus Eccleſiæ frui.*
53 *Fœminæ, & criminoſi non debent habere fructus beneficij.*
54 *Palliata reſignatio, quæ.*
55 *Dictio Præſertim includit caſus non expreſſos.*
56 *Pro penſione ſoluitur annata.*
57 *Annata, quæ.*
58 *Annata cur fuit inſtituta.*
59 *Aaron habebat decimam decimarum.*
60 *Ex quibus rationibus ſubſtineatur annata.*
61 *Aunatę vſus an ſit antiquiſſimus.*
62 *Concilium Viennenſe, quo tempore fuit celebratum.*
63 *Error Platinę in annatarum inſtitutione.*
64 *Incapaces ad beneficia, qui.*
65 *Magna multitudo beneficiorum non poteſt retineri.*
66 *Incompatibilia beneficia non poſſunt haberi.*
67 *More laici non poſſunt habere beneficia.*
68 *Patroni percipientes, fructus beneficij, ex conuentione committunt confidentiam.*
69 *Cauſa in primis eſt conſideranda.*
70 *Finis in inſtitutione primus.*
71 *Cauſa facti in delictis attenditur.*
72 *Dictio, Alia, implicat ſimilia.*
73 *Dictio, Item, ſtat continuatiue, & repetit ſimilia.*
74 *Dictio, Eiuſmodi, idem operatur.*
75 *Exempla non reſtringunt regulam.*
76 *Ratio comprehendit omnes caſus, & non expreſſos.*
77 *Expreſſio in lege, quando dicatur facta exēplariter.*

QVAESTIO IX.

RATIONES, ex quibus poſſunt moueri homines ad committendas confidentias.

NONO, Quęro, qua ratione committatur Cōfidentia, & quam vtilitatem Confidentiarij ex illa accipiant?

1 Reſponde, †cauſas poni in Conſtitutione Pii V.
87. in §. multum, his verbis: *Multi enim ipſa benefi-*
cia iure retinere nequeunt, alij, ne cogātur ad ſacros
ordines, ad reſidentiam, ad incedēdum in habitu cle
ricali, vt ad bellum proficiſcantur, vt inimicos occi
dant; alij, vt alieno nomine lites agāt, aut defendāt,
alij, propter crimina incapaces, quidam, vt purgato
delicto, vel abſolutione conſequuta illa repetant. Ea
dem in alios diſponunt, & in pleriſque fructus ipſo-
rum aut eis miniſtrantur, aut quibus ipſi ſtatuunt ſę
pe laicis, & inhabilibus plerique, vel ſenes, vel infir-
mi, vt beneficia in domibus ſuis perpetuent, illa re-
nunciarunt, & renunciant in alios, qui vel profanam
familiam cedentium de fructibus Eccleſiaſticis a-
lant, vel illa etiamnum infantibus, aut naſcituris aſ-
ſeruent, facto interdum circuitu retroceſſionis, cum
reſeruatiōne fructuum, & aliarum rerum, aut acceſ-
ſu, præſertim ab illis, qui præſtandorum iurium Ca
meræ Apoſtolicæ, ſunt immunes, alij aut incapaces,
aut alijs beneficijs Eccleſiaſticis onuſti, aut Eccle-
ſiaſtico ordini ſeſe mancipare refugientes, aut me-
re Laici beneficia Eccleſiaſtica alijs conferēda pro
curent, vt de illis poſtmodū ad libitum ſuū diſpona
tur, fructus etiam percipientes illorum. Ad hæc ple
rique ordinarij, & alij collatores, ac ēt patroni Lai-
ci curant deponenda beneficia, vt fructus, ſeu pen-
ſiones capiant eorundem, alijſue faciant miniſtrari.
Alia item per multa eiuſcemodi admittuntur, qui-
bus immaculata rerum diuinarū puritas impie vio-
latur, diſciplinæ Eccleſiaſticæ neruus dirumpitur,
& imminens patratur exitium animarum.

Ex quibus verbis viginti circiter colliguntur rationes, ex quibus ſolet committi confidentia, quarū.

Prima erit, quando Clerici non poſſunt iure reti
nere beneficia. nam tunc libenter illa dimittunt con
uentione pręmiſſa percipiendi fructus, penſionem,
vel diſponendi de ipſis beneficijs ad libitum. hanc
dicit Confidentiam Pius V. cum reſignans confidat
reſignatario in huiuſmodi perceptione, vel diſpoſi
tione. & rationes pono in primo, & ſecundo caſu
confidentiali, & in prima coniectura, §. ad proban-
dum. Et hæc concluſio poterit exemplificari in pri
uatis ipſo iure, qui iure arcentur a beneficijs, & non
2 †poſſunt illa retinere. Rot. deciſ. 5. de re iudic. in an
tiquior. per Biſignet. Felin. in cap. in noſtra, nu. 37.
de reſcr. Boer. deci. 205. nume. 8. Rebuff. conſi. 64.
num. 4. Gabriel. conſi. 196. num. 11. libr. 1. Nauarr.
conſi. 1. de reſcr. in princ. Card. Pariſ. conſil. 15. nu.
3 13. & conſi. 29. num. 14. volu. 4. cum nullum ius† eis
* remaneat. *communis opinio, teſte Tiraquell. in l.
ſi unquam, uerb. reuertatur, num. 446. cum ſeq. C. de
4 reuocan. donat. Et ideo prædicti non† poſſunt reſi-
gnare in fauorem. Anto. de Butr. conſi. 43. Prob. in
addit. ad Io. Monac. in cap. præſenti, num. 16. & nu.
* 24. de offic. deleg. lib. 6. & *communiter alij, ut dixi
in tract. de reſign. benefi. lib. 3. quæſt. 1. nume. 21. &
5 de Simoniaco †tradunt Rebuff. conſi. 64. num. 4. Fr.
de March. q. 497. num. 13. Pariſ. conſi. 30. nu. 15. vo
lu. 4. & dixi lib. 14. de reſign. benef. quæſt. 1.

Secundò, poteſt exemplificari in eo, qui vult con
* trahere matrimonium, iuxta communem *conclu-
ſionem, pro qua per Iul. Clar. lib. 5. recept. ſent. §. ut
6 q. 73. per contractum †enim matrimonij vacat be-
neficium, Card. Pariſ. conſi. 40. num. 30. volu. 4. Ca-
putaq. deciſ. 215. num. 2. p. 1. Nauarr. conſi. 3. de re-
* nunc. communis *opinio, vt dixi lib. 1. de reſign. be-
nef. q. 1. num. 11.

Tertiò, poteſt exemplificari in intruſis, qui iure
7 beneficia retinere non poſſunt, †Innoc. & Abba. in
cap. niſi cum pridem, de renunc. Card. Pariſ. conſil.
8 47. num. 32. vol. 4. cum nullum †ius habeant, Boer.
* deciſi. 205. num. 6. & eſt communis* opinio, ſecun-
* dum quam pluries fuit *reſolutum, vt dixi de reſig.
benef. lib. 3. q. 1. num. 41. 42. & ſeq.

Quarto, poteſt exemplificari in non habenti-
9 bus primam tonſuram requiſitam †ad beneficia, ca
pitul. cum adeo, & ibi Abba. & Doctor. numero 3.
de reſcript. capitul. ex literis, de tranſact. Abba. in
capitul. maiores, de præbend. Nauarr. conſil. 1. eodē
* titu. & *communiter alii, ut dixi libr. 4. de reſign. be
nef. q. 2. num. 1. cum ſeq.

Quinto, poteſt exemplificari in impetranti-
bus, aut expedientibus literas Apoſtolicas benefi-
ciorum ſubreptitie, vel obreptitie, cum multa de-
beant in ſupplicationibus narrari, & exprimi, alias
10 literæ nullæ† ſunt, vt late dixi de reſign. benefi. libr.
10. quęſt. 2. & 3.

Sexto, poteſt exemplificari in non publicantibus
11 ſuas reſignationes, vt diſponit †Conſtitutio Grego
rij XIII. quam declaraui de reſign. benefi. libr. 11.
* vbi ſcripſi, hanc eſſe *communem, & receptam ſen-
* tentiam * omnium Doctorum, & ſecundum illam
pluries fuiſſe pronunciatum.

His enim caſibus, & ſimilibus, cum videat benefi

ciatus

12 ciatus non poſſe iute retinere beneficium,†& tene
ri in foro conſcientiæ illud dimittere, Abb. in c. ex
tirpandæ, §. vero, col. 8. de præb. Rui. conſ. 4. nu. 1 1.
lib. 5. communis, teſte Alphonſ. Hoied. de incomp.
13 benef. par. 1. c. 13. nu. 61. & interim †imminuere peri
culum, quod aliquis illud impetret, Anto. de Butr.
conſ. 43. Rot. deciſ. 5. de re iudic. per Biſignet. Sarn.
de anna. q. 42. col. 3. Boer. deciſ. 205. nu. 8. Gem. cóſ.
105. col. 2. cogitat diſponere de eo, deponédo illud
vt conſequatur fructus, vel ut recipiens ad nutum ip
ſius dimittat. & hac ratione poſſet adduci ad com-
mittendam confidentiam, ut dicam late infra in pri
mo, & ſecundo caſu confidentiali.

Secunda cauſa eſt, ne cogātur beneficiarii ſacros
ordines recipere. nam quædam ſunt beneficia, ad
14 quæ obtinenda non † ſufficit prima tonſura, ut
* de omnibus regulariter ſcribunt * omnes Docto-
res, Arch. in c. ſi quis hoc geſſerit, 1. qu. 3. Præpoſ. in
c. placuit, diſt. 32. Io. Sel. in tract. de benefi. 2. p. q. 23.
cap. 6. ſeſſ. 23. Conc. Trident. de reform. Sed requi-
runtur ordines ſacri, uel ut ſit in ea ætate, in qua in-
fra annū ad illos promoueri poſſit vt de beneficiis
15 curatis †dicitur in c. licet canon, de elect. lib. 6. Caſſa.
deciſ. 27. ſuper reg. Cancell. & deciſ. 4. nu. 4. Soc. Ol-
dr. conſ. 202. Boer. deciſ. 205. num. 8. Nauar. conſ. 1.
16 de præben. de dignitatibus † Eccleſiaſticis habetur
in cap. 12. ſeſſ. 24. de reform. in c. cum in cunctis, de
17 elect. †decanicatus, in eo. c. 12. Conc. §. neminem, &
de quibuſdam capellaniis tradunt Doctores ſupra
citati. Quoties enim aliquis habuit aliquod ex præ-
dictis beneficiis, illudq; tenuit per ſex, vel octo mē-
ſes, & iam finiatur tempus, quo tenetur dictos ordi
nes ſacros ſuſcipere, quos ex aliqua cauſa ſuſcipere
non uult, cogitat de diſponendo de ſuo beneficio,
aut alias alteri conſidendo, circa fructus, penſionem
& titulum, iuxta ea, quæ habentur in primo, & ſecū
do caſu confidentiali huius Conſtitutionis, ubi late
dixi, ac notaui, eſſe hanc confidentiam, & deduxi
rationes, quas hic breuitatis cauſa non curabo re-
petere.

Tertia cauſa committendi confidentiam, ne be-
neficiarii cogantur ad reſidentiam. nam, quamuis re
18 ſidentia utilis, & valde neceſſaria †ſit ad reſtituendā
collapſam admodum Eccleſiaſticam diſciplinam,
deprauatoſque in clero, & populo Chriſtiano mo-
res, vt cenſuit Sacrum Conc. Triden. c. 1. de reform.
ſeſſ. 6. & late comprobaui in tract. de reſiden. benef.
tamen, vt experientia docuit plures ſunt qui illam
fugiunt, & uariis de cauſis, & prætextibus uolunt in
19 urbe permanere, vel alibi, & ideo impommtur †gra
ues pœnæ contra nó reſidentes. Hoſt. in c. peruenit,
n. 4. de appel. & in Súm. in tit. de cler. nó reſid. nu. 3.
& 5. Silueſt. in ſumm. in uerb. reſidētia, nu. 5. Rebuf.
in praxi in tit. de mod. amit. benef. n. 50. & habet in
c. ſi q uero, & c. ſi qs, 7. q. 1. c. qualiter, de Cler. nó re-
ſiden. §. & illud, Auth. quom. oper. Epiſ. & §. interdi
cimus, Aut. de ſanctiſ. Epiſc. ca. 1. §. ſi quis, ſeſſ. 6. de
reform. Conc. Trident. & c. 1. §. eadem, ſeſſ. 23. de re
form. ac in Conſti. 17. Pii iv. incip. de ſalute gregis.
20 Et Illuſtriſ. Cardinalis Vicarius, †de mandato San
ctiſſimi D. N. ſolet de menſe Februarii, & de men-
ſe Septembris mandare omnibus, vt infra quinde-
cim dies accedant ad ſuas Eccleſias. & beneficia, ſub
grauiſſimis pęnis. Ne igitur aliquis cogatur ad ſuum
beneficium accedere cauſa reſidendi, poſſet illud de
ponere in aliquem cauſa percipiendi fructus, uel di
ſponendi de titulo, & hac ratione poſſet quis indu-
ci ad committendum huiuſmodi ſcelus confidendo
de amico, uel conſanguineo. & hæc cōcluſio poteſt
exēplificari in oībus beneficiis, pręter ſimplicia, quę
21 de conſuetudine non requirunt †reſidētiā. Inn. in c.
cum ex tuæ, de cleri. nō reſiden. Arch. in d. c. perue
nit, nu. 4. 7. q. 1. Abb. in c. ſuper in ordinata, nu. 5. de
præben. Dec. in c. de monacis, §. ad hæc. nu. 6. de præ
ben. Gig. de penſ. q. 31. & omnes caſus exemplifica-
ui lib. 1. de reſig. benef. q. 10.

Quarta cauſa eſt, ne beneficiarius cogatur ad in-
22 cedendum in habitu, & tonſura Clericali. nam † oēs
in ſacris ordinibus conſtituti, vel beneficia qualiacū
que habentes tenentur deferre habitum clericalem
vt dicitur in ca. 6. ſeſſ. 14. de reform. & habetur late
in clem. multorū, de vita, & honeſt. cleri. & in cap.
23 6. ſeſſ. 23. Conc. Trid. de reform. multi autem, † uel
in contemptū religionis, vel paruipēdentes propriā
dignitatē, & honorem, vel ut ſint expeditiores, aut
ob tenuitatem beneficii, uel vt deferant laicales ve-
ſtes, pedes in diuerſis ponentes, unum in diuinis, al-
terum in carnalibus, vt egregie conſiderat Conc. d.
c. 6. ſeſſ. 14. ęgreſerunt deferre dictum habitum cle
ricalem: & ideo, ne cogantur poſſent induci ad com
mittendum confidentiam confidendo, de amico, &
propterea reſignando beneficiū, vt non teneantur
deferre habitum, & conſequantur ex pactione fru-
ctus uel ſint ſecuri ex eadem pactione poſſe habe-
re illud beneficium quandocunque uoluerint hæc e
nim eſt confidētia, & rationes poſui dum explicaui
caſus confidentiales huius Conſtitutionis, & conie
cturas.

Quinta cauſa eſt, vt beneficiarii poſſint ad bellū
24 proficiſci. nam habens beneficium †non poteſt effi
ci miles, Gl. in cap. ult. de Cler. non reſiden. Gig. de
25 penſ. q. 55. nu. 2. alias uidetur illud tacite† renúciare
* ut eſt communis *opinio, de qua teſtatur Clar. libr.
recept. ſent. §. ult. q. 73. uerſ. item clericus. & dixi lib.
1. de reſign. benef. q. 1. nu. 22. Cum ergo aliquis exi
ſtens in minoribus ordinibus habeat beneficium
& velit ad bellum proficiſci, ne amittat illud, poſſet
confidere de amico circa fructus, vel titulum ipſius
beneficii, quo caſu eſſet commiſſa cōfidentia ut col
ligitur ex primo, & ſecundo caſu confidentiali poſi-
to in hac Conſtitutione, & ex coniecturis in §. ad ꝓ
26 bandum. clericorum †enim arma ſunt orationes, &
lachrymæ, c. conuenior, & c. nonnulla, & c. ult. 23. q.
8. c. porro, vbi Gloſ. 16. q. 4. Luc. de Pen. in rubr. C.
ut armorum vſus, circa medium lib. 11. Menoch. de
arbit. Iud. caſu. 394. nu. 32. & quod nullo modo poſ
27 ſit clericus interuenire† in bello, ſcribit Abb. poſt
alios in c. ſententiam, nu. 16. Ne Cleri. vel Monach.

Sexta cauſa eſt, vt beneficiarii poſſint inimicos
28 occidere. nam omnibus prohibitum †eſt homicidiū
iure diuino, iure ciuili, & iure Pontificio, vt habetur
in tit. ff. ad leg. Corn. de ſicar. & extr. de homic. ac in
6. & in Clem. & magis clericis, qui vltra pœnam or
dinariā impoſitam à legibus, & Canonib. efficiūtur
29 †irregulares, ut ñ poſſint ꝓmoueri, neq; ꝓmoti mi
niſtrare & ut non poſſint habere bñficia, neq; obtē
ta retinere, ut colligit ex c. 22. Exod. c. 22. & c. 28. 1.
Paralip. & c. 7. 2. Reg. c. 7. ſeſſ. 21. de reform. Conc.
Trident. not. in clem. 1. de hom. Diaz prax. Canon.
cap. 56. Maiol. de irreg. lib. 5. c. 48. volens ergo bene
ficiarius aliquem occidere, ne ex eo delicto amit-
30 tat beneficium. † Anan. & Fel. ac alii omnes in ca. in
quiſitionis de accuſ. Rot. dec. ult. ut lit. pend. in nou.
Butr. conſ. 43. Gem. conſ. 105. col. 2. recurrit ad frau

dem,

dem, vt illud deponat, confidendo de amico, ad hoc
vt poſſit de fructibus, vel de tit. diſponere quãdocũ
que voluerit. quæ eſt confidentia prohibita in 1. &
2. caſu confidentiali huius Conſtitutionis, & ibi la-
te attuli rationem.

VII. cauſa, vt alieno nõe lites agant, & defendant
nam conſtituti in ſacris ordinibus, vel habentes bo-
31 neficia Eccleſiaſtica non poſſunt † eſſe ſollicitatores
procuratores, & aduocati in iudiciis, ca. 1. 2. & 3. de
poſtul. c. 1. & 2. ne clerici, vel monac. ca. placuit, 16,
q. 1. c. ſicut, 2. q. 7. c. te quidem, §. ex his omnibus 11.
q. 1. §. Deo amabiles, & §. aliud Auth. de ſanctis E-
* piſ. c. monachi, 16. q. 1. c. ſunt autẽ, 3. q. 7. Doctores*
omnes, & ibi Abb. in rub. ne cler. uel monac. idem
Abb. in c. ſententiam, n. 15. eo. tit. Redoan. de ſpoli.
§. deueniendo, nu. 48. clerici enim negotiis ſæculari
32 bus immiſcere † ſe non debent, vt dicit dicta rubr. Ne
clerici, vel monachi ſæcularibus negotiis ſe immi-
ſceant. quæ cum habeat rationem perfectam, pote-
33 rit † allegari ad deciſionem cauſarum. & negotia ſæ-
34 cularia † poſſunt dici tribus modis, vt dicit Inn. in c.
1. illo eod. titu. & Io. Andr. ſequitur in rubr. Gloſ. in
Summ. 11. qu. 3. primo quilibet actus rerum ſæcula-
rium, iuxta terminos dicti c. 1. 2. Iudicium de rebus
ſecularibus, 3. Negotium inter ſæculares homines,
vel large, & ſtricte, ſecundum Abb. in d. rubr. lar
ge, quodlibet negotium proueniens ex carnali con-
cupiſcentia non ſubiecta fræno rationis ſtricte, ne
gotium pertinens ad rempublicam mundanam, &
ſeculares homines, c. fornicari, diſt. 88. l. placet, C. de
Epiſc. & cler. c. reprehenſibile, 23. q. 8. Inn. in c. dile
35 cta, in fi. de exceſ. prælat. vbi, quod clerici nõ poſſunt
officia ciuitatis habere: nam debent attendere circa
rempublicam ſpiritualem, & laici circa ſecularem ar
gu. c. duo ſunt genera, 12. q. 1. c. conuenior, 23. q. 8. c.
ſolitæ, de maiorit. & obedient. c. duo ſunt, diſti. 96.
36 & clerici † debent verſari circa uitam cõtemplatiuã,
& non habere curam de rebus mundanis, niſi quate
nus neceſſaria ſunt ad corporalem uitam, ca. ſi quis
37 obiecerit, 1. q. 1. & ideo neque poſſunt † Principis vi-
ces gerere, vt in conc. Tolet. iiij. canon. 30. habetur
c. ſæpe Principes, 23. q. 8. Abb. in cap. clericis, §. 1. ne
clerici, uel monachi, Diaz in prax. cri. c. 56. late Ma
38 iol. lib. 2. de irreg. c. 6. neque procuratores, † & aduo-
cati, Inn. & Abb. in c. ſacerdotibus, ne cleric. vel mo
nac. Inn. in c. 1. de oblig. ad ratio. Maio. de irreg. lib.
2. c. 5. ſub num. 13. & num. 14. Diaz d. ca. 56. & ideo
* communiter* receptũ eſt, effici irregulares, ſi ex pa-
39 trocinio præſtito ſequatur † mors, vel mutilatio, late
Abb. in c. ſententiam, nu. 15. ne cler. uel. monac. Na
uarr. conſi. 5. num. 1. in fi. eod. titu. Specul. in titu. de
diſpenſ. §. iuxta, latiſſime Maiol. de irreg. lib. 2. c. 9.
Ideo habens beneficia, volens aduocati, vel procu-
ratoris munus in iudicio ſæculari exercere, ad defen
40 ſionem, vel offenſionem, † cum hoc ei ratione bene-
ficii ſit prohibitum, Abb. in c. 1. in fi. ne cler. vel mo
nac. recurrit ad fraudem, confidendo amico, uel con
ſanguineo, ei dictum beneficium reſignãdo, pactio-
ne præmiſſa, percipiẽdi fructus uel diſponendi quã
docunque, & quomodocunque de titulo. hæc enim
eſt confidentia, ut colligitur ex §. Quare nos uolen-
tes & §. itidem, ac §. ad probandum, & ibi rationem
deduxi, & comprobaui. & dicit, ut lites agant, vel de
fendant, quia non ſolum quis poteſt effici irregula-
41 ris, ſi fuerit aduocatus, † vel procurator in cauſa ſan-
guinis pro actore contra reum, ut late per Specu. de
diſpenſ. §. iuxta, & ſupra diximus, ſed etiam ſi fue-
rit aduocatus, vel procurator rei, ut illum defendat,
ut dicit Gl. in c. aliquantos, vbi Arch. diſt. 51. Specu.
in d. §. iuxta, uerſ. item litigioſus, & uerſ. facto autem
ſiquis, & in tit. de aduoc. §. obſicitur, Hoſtienſ. in c. 1.
de poſtul. ob pœnam talionis, Abb. in d. c. ſententia
Nauarr. in Manual. cap. 27. num. 217. quem ab hoc
refert, & ſequitur Maiol. d. libr. 2. de irregul. cap. 9.
numer. 2.

VIII. cauſa eſt, Quando beneficiarij propter cri-
mina per eos perpetrata ſunt incapaces, nam plura
42 ſunt crimina, quæ reddunt † indignos obtinentes, il-
loſque priuant, Fel. in c. poſtulaſti, col. 4. de reſcript.
Calder. conſ. 20. de præbend. Io. Selu. de benef. par.
3. q. 11. nu. 157. cum aliis adductis a me lib. 4. de re-
ſign. benef. q. 3. col. 2. Rebuff. in prax. tit. de mod. a-
43 mit. benef. ut quia † commiſit homicidium, Abb. &
alii in cap. 2. de reſcr. Rebuff. de pacif. poſſeſſ. num.
258. Clar. §. homicidium, vel alia crimina, quæ retu-
li d. libr. 4. de reſign. benef. quæſt. 2. a nume. 8. uſque
ad finem, & quæ longa ſerie refert Lambert. de iur.
patr. In 1. parte, 2. libr. quæſt. 9. princip. per omnes
articulos illius queſtionis. Hi enim, cum amittant be
44 neficia, & † ea poſſint a quocunque impetrari. Gem.
conſ. 105. col. 2. Gammar. de auct. Leg. a lat. lib. 10.
nume. 331. Boer. deciſ. 205. col. penult. & ult. recur-
runt ad fraudem, confidendo amico, vel conſangui-
neo, illiſque reſignando ea, ad effectum percipien-
di fructus, uel diſponendi de titulo quandocunque
& quomodocũque: qđ eſt confidentia, ut dicitur in
§. Quare nos volẽtes, & in §. Itidem, & in §. Ad pro
bandum, & ibi tradidimus rationem. Idque poſſet o
uenire in delictis, quæ priuant ipſo iure, ſi ea crimi-
na ſint occulta: in alijs uero, in quibus criminoſi ve-
45 niunt priuandi, & † declarandi priuati, indiſtincte, cũ
hi poſſint reſignare, Anto. de Butr. conſ. 43. nu. 2. &
3. Guliel. conſ. 146. num. 11. & 12. lib. 1. Put. deciſ.
223. lib. 2. Creſcent. deciſ. 227. lib. 1. in manuſcr. Sar
* nen. de annal. qu. 42. num. 2. & communiter* alii, ut
late dixi, & comprobaui lib. 3. de reſig. benef. q. 16.
col. 1. 2. cum ſeq.

IX. cauſa eſt connexa cum præcedenti, Quando
46 beneficiarii propter crimina perpetrata nõ poſſunt
iuſte dicta beneficia retinere, vel cogitant de per-
petrandis criminibus, reſignantur purgato deli-
cto, habitaque abſolutione, illa beneficia repe-
tant in hoc enim cadit confidentia: quia quis
confidit de amico, uel conſanguineo, reſignan-
do in ſui fauorem, præmiſſa hac conuentione
de qua ſi conſtet, nulla cadit dubitatio, eſſe commiſ
ſam confidentiam, ſi aũt non conſtat, ẽt lex præſu-
mit eam, ut dr̃ expreſſe in §. Poſtremo, in cuius in-
terpretationẽ tradidi rõnem, & dixi eſſe materiã ni
mis frequẽtem, & tractatam egregie a Bar. in l. poſt
contractum, col. 1. & 2. ff. de don. Dec. late cõſ. 235.
in primo dub. latiſſ. Maſcar. de prob. conclu. 815. &
Menoch. de præſum. præſum. 124. per totam.

X. cauſa ſubſequitur quando beneficiarij reſi-
gnant beneficia ut habeant fructus ipſorum, uel ut
47 miniſtrẽtur dicti fructus, quibus ipſi voluerint, † &
multoties laicis, & inhabilibus. nam hęc eſt confidẽ
tia, ut dicitur in §. nos uolentes, & in §. ad proban-
dum, & ibi multa adduximus. Ad comprobationẽ
poſſet exemplificari hæc concluſio in eo qui habet
48 beneficium, & non uult dicere † officium, ut tenetur,
cap. quod a te, c. diuerſis fallaciis, de cleric. coniug. c.
ult. diſt. 92. Nauar. de hor. can. cap. 7. Abb. in cap. 1.
num. 5. de celebr. miſſ. Silueſt. in uerb. hora, ſub pœ
na

49 na peccati mortalis, Turrecrem.in §.1. diſt.91.art.
5.Paludan.in 4.diſt.15.q.5.& alii,vt retuli de reſig.
50 benef.lib.1.q.9.col.1.& 2.& † reſtitutionis fructuũ
Conc.Lateran.ſub Leone X.ſeſſ.9.§.Statuimus, Pi⁹
V.in Conſt.quam refert Nauar.in Man.c.25. num.
122.& ideo illud reſignat amico,præmiſſa conuen-
tione percipiendi fructus,ut habeat commodum ſi
51 ne†onere,quod iniuſtum eſt,Nauar.de hor.can.c.7.
num.28.& in Man.c.25.num.122.Secundo poſſet
exemplificari in eo,qui non uult in habitu clericali
incedere,cap.6.ſeſſ.14.de reform.vel nolit reſidere,
aut ordines ſacros ſuſcipere,ut ſupra dictum eſt.Nã
hæc eſſet confidentia,habere fructus ex pacto abſq;
licentia Papæ,ut dicitur in §.Quare nos volentes,in
§.Itidem,& in §.ad probandum,& ibi late diximus
ita pari ratione paciſcere,ut dicti fructus dentur al-
teri,ut hic dicitur,& in prędictis §.explicatur,eo ma
52 xime laicis,qui non poſſunt,& †non debent fructi-
bus Eccleſiæ frui,Arch.Gem.& Præpo.in c.placuit
diſt.32.& in c.ſiquis hoc geſſerit,1.qu.3.Io.Selu.de
benef.p.2.q.23.Alphonſ.Hoied.de incompat.bene
fic.p.1.cap.ult.num.71.Lambert.de iur.patron.lib.
* 2.in 1.p.q.7.art.7.& communiter * omnes uolunt,
53 vel inhabilibus,ut ſunt fœminę,†inſantes,criminoſi
& alii,qui fructus beneficiorum Eccleſiaſticorũ nó
debent habere.ut late proſequitur Lambert.de iur.
patron.in 1.p.2.libr.quæſt.9. per omnes articulos,
& colligitur ex his,quæ dixi li.4.de reſign. benef.q.
3.& 9.ac lib.3.q.1.& ſequent.

XI.cauſa eſt Senectus,& infirmitas, ut dicitur in
uerſ.Pleriq.Nam multi Beneficiarii,cum ſunt ſenes
vel infirmi,cogitantes de morte,& quod propter-
ea beneficia per eos obtenta vacatura ſint, recurrũt
ad fraudem,reſignando illa in fauorem amici, vel
conſanguinei,præmiſſa conuentione,vt uel de fru-
ctibus ipſorum beneficiorum alant profanam fami
liam ipſorum cedentium, uel illa aſſeruent infantib.
aut naſcituris,quibus,cum fuerint habiles ad benefi
cia Eccleſiaſtiua,ipſa reſignent.hęc eſt Confidentia
vt etiam colligitur in §.Quare nos volentes,& in §.
Itidem,& ibi late dixi.nam iſti cedentes confidunt
de amico,quod hoc debeat facere & id valde ſcan-
daloſum eſt,ut de beneficiis ita diſponatur,& quo-
dammodo per ſucceſſionem dentur,c.1.cũ ibi not.
de preben.

XII.cauſa eſt,quoties quis vult reſeruare penſio-
nem in ſuo beneficio pro Titio, & cum non poſſit
abſq; cauſa reſeruari dicta penſio,ei reſignat id be-
neficium,ut ſibi retrocedat,reſeruata ex cauſa reſi-
gnationis dicta penſione.nam hæc eſt confidentia,
ut dicitur in §.Quare nos volentes,in §.Itidem, &
54 in §.ad hæc: cum reſignatio non fuerit uera , ſed†
palliata, & ſimulata ad hunc effectum,ut fuit reſo
* lutum*in vna Reatiñ penſionis coram R.P. D.Pã-
philio de anno 1588.xi.Martii,& late explicaui in
d.§.ad hæc.

XIII.cauſa,quoties quis uult reſeruare Titio fru
ctus,aut regreſſum,uel acceſſum,& propterea reſi-
gnat in ſui fauorem,ut ipſe Titius retrocedat,reſer-
uatis dictis fructibus,aut regreſſu,vel acceſſu.nam
hæc eſt confidencia,ut dicitur in §.adhæc,& ibi la-
te explicaui,& tenui id procedere,tam ſi fuerit reſi-
gnatio,vel ceſſio in fauorem exemptorum a iurib.
Cameræ,& Cancellarię,quam in fauorẽ nõ exẽpto
55 rum,ut probat dictio†Pręſertim,poſita hic cuius na
tura eſt,includere etiam caſus non expreſſos. Gl.in
c.ad abolendum,de fil.presbyt.& in l. illud,ff. ad le
ga.Aquil.Infitiari non poteſt,quin magis præſuma
tur in his exemptis a iuribus Cameræ,& Cancella-
rię ob non ſolutionẽ,annatarum , ut late explicaui
in §.adhæc.nam pro quolibet beneficio excedente
56 ſummam 24.ducat.& pro penſione†etiam excedẽ-
te dictam ſummam ſoluitur annata in expeditione
57 literarum,ideſt medietas†reddituum unius anni , ut
tradunt Gig.de penſ.q.26.Coraſ.par.4. de benefic.
c.4.num.53.Mandoſ.de ann.caſ.q.377.nume.167.
* Nauarr.conſi.5.de Simon.&*totadie practicatur, †
58 fuit inſtituta pro ſuſtentatione Summi Pontificis,
& Sedis Apoſtolicæ,Barth.Belencin.de charit.ſub-
ſid.q.16.uerſi.& idem,Sarn.in pręfat.regul.de ual.
num.6.Gammar.de auct.Legat.a lat.libr.7.numer.
59 416.Sicut Aaron†ſummus Sacerdos habebat deci-
mam decimarum,quæ aliis Sacerdotibus dabatur,
60 Mandoſ.ubi ſupra.& has annatas†pluribus rationi
bus defendit Campeg.Annat.inſt.& defenſ. col.2.
61 & 3.a num.5.uſque ad fi.& eius uſus eſt†antiquiſſi-
mus cum illũ receperit Concilium Viẽnen. quod
62 habitum†fuit anno 1311.teſte Io. Andr.in clem.1.
de cenſib.& de ea mentionem faciat Hoſt.& Ioan.
Andr.in c.inter cætera de offic.ordin.ideo non eſt
63 verum,†quod refert Platina in vita bonifacij ix.fuiſ
ſe inſtitutam a Ioanne xxij.& ampliatam a Bonifa
cio ix.nam antea erat ut late probat Gammar.in
extrau.Iulij ij.de Sim.elect.Pap.nume.253.& 254.
cum de illa faciant mentionem Hoſtienſ.& Io. An
dr.qui præceſſere tempore Io.xxij. teſte Campeg.
d.tract.num.1.

XIV.Cauſa committendi Confidentiam, quo-
64 ties aliqui incapaces beneficiorum,†ut quia ſunt cri
minoſi,Fel.in c.ex parte,nume.5.de reſcr.Menoch.
de arbitr.iud.caſ.202.num.37.& alii relati a me lib.
4.de reſign.benef.q.3.col.2.3.& 4.aut onuſti benefi
ciis Eccleſiaſticis,ut quia habent magnam multitu
65 dinem†beneficiorum,c.de multa,de præb.cap.quia
in tantum,eo.tit.c.dudum.2.de elect.ubi Doctores
Lamber.de iur.patronat.part.1.2.libr.quæſt.7.art.
66 15.& maxime ſi inter ſe ſint†incompatibilia,cap.4.
ſeſſ.7.de reform.Conc.Trident.extrauag.execrabi-
lis Io.xxij.in tit.de præben.Duen.reg.71.Capr. re-
gul.90.& dixi late lib.1.de reſig.benef.q.1.& lib.3.
q.etiam 1.a num.50.uſque ad fi.aut ,refugientes ſe-
mancipari Eccleſiaſtico ordini, iuxta ea, quæ dicta
67 ſunt ſupra,aut mere Laici,qui etiam beneficia†ha-
bere non poſſunt,ca.cum adeo,& ibi Abb.& Dec.
nu.3.de reſcr.Nauar.conſ.1. de præben. procurant
beneficia conferenda aliis,cum ipſi propter incapa-
citatem,aut incompatibilitatem, aut defectum ordi
nis habere non poſſent.in hoc enim , ut dicit Pius
V.duobus modis prædicti poſſunt committere con
fidentiam,uel quia paciſcantur de percipiendis fru
ctibus ipſorũ,vel de illis beneficiis diſponendis ad
libitum ipſorũ. Hæc.n.eſt confidentia,ut dicitur in §.
Quare nos volentes,etſi non conſtat de conuentio
ne ex perceptione fructum , vel diſpoſitione tituli
colligitur valida coniectura confidentiæ, ut dicitur
in §.denique ſi quis.Quod etiam poſſet hodie exẽ-
plificari in eo,quod nunc conſultiſſime ſeruat.S.D.
N.Clemens viij.qui non uult concedere alia benefi
cia obtinenti quatuor titulos, uel quinque .nam ui-
dẽs aulicus, aut alter non poſſe impetrare pro ſe be
neficium,illud impetrat pro amico,familiari, uel cõ
ſanguineo,ad effectum,ut poſſit fructus illius perci
pere,uel poſtea in aliud tempus illud habere pro ſe,
uel pro alio.nã hæc eſſet confidentia,&ex hoc colli
gerentur,

gereтur,ut dicam in §.denique.
Xv.cauſa committendi confidentiam ponitur in
uerſ. Adhæc. Quando ordinarii,& alii collatores ha
68 bentes facultatem conferendi,† aut patroni nolunt
beneficia,quæ uacant,& ſpectant ad eorum diſpoſi
tionem,collationem,ſeu præſentationem, vere con
ferre , & libere præſentare,ut tenentur, ſed curāt il
la deponenda,ſimiliter ea conferunt,vel præſentāt,
hac ratione,hac condictione,ut fructus,ſeu penſio-
nes capiant eorundem ipſi ordinarii,collatores , &
patroni,vel alijs faciant miniſtrari.nā hæc eſt confi
dentia, vt dicitur in §.Itidem,in cuius interpreta-
tione tradidi rationes.
Hę ſunt cauſæ,quæ in hac Conſtitutione ponun
tur,ex quibus poteſt,& ſolet committi confidentia.
& prædictę cauſæ valde conferunt ad intelligendos
caſus confidentiales poſitos in eadem Conſtit.in §.
Quare nos uolentes,in §.Itidem, in §. Adhæc & in
§.poſtremo,& ad percipiendas coniecturas, & præ-
ſumptiones,ex quibus committitur confidentia , &
ad intelligendum coniecturas quatuor poſitas in ea
dē Conſti.in §.ad probandum. Ideo Iudex in hac
materia iudicaturus debet in primis cauſam cōmit-
69 tendæ,† ſeu commiſſæ confidentiæ conſiderare, iux
ta ea,quę ſcribit Corn.conſ.116.num.17.lib.2. Soc.
iun.conſ.73.num.30.uol.1.Cephal.conſ.80.nu.13.
70 uol.1.nam finis fini quamuis ſit poſtremus† in pro-
poſito,ac inſtitutione eſt primus,ut tradidit Claud.
Cātiūcul.in tract.de off.iud.lib.1.c.2.num.1.& ideo
71 ſemper inſpici debet cā† facti,l.uerum,ff. de furt.&
ibi Gl.late,l.cū tale,§.ult.ff.de cond.& demōſt.Gl.
l.legata inutiliter,ff.de adim.leg.Gl.in c.intelligen-
tia in uerb.ex cauſis,de uerb.ſign.& in c.& ſi Chri-
ſtus,§.quædam,de iur.iuran.
Et ultra prædictas cauſas expreſſas,& explicatas
committendi confidentiam,adſunt & aliæ,ut pro-
bant illa verba ultima eiuſdem.§. Multi, ibi, *Alia
item permulta eiuſcemodi admittūtur, &c.* Dictio
72 enim† *Alia* implicat ſimilia,gl.& Doctores in c.Se-
des de reſcr.& in clem.1.eo.tit.Bal.in l.conuenticu
lam,col.5.C.de Epiſc.& Cler.Bar.in l.ſed & repro-
bari,ff.de excuſat.tutor.Fel.in c.cum non ab homi
ne,de Iud.& in ca.ueniens,in fi.de Sim.Alex.conſi.
73 149.lib.2.& etiam dictio *Item* ſtat† continuatiue,&
repetit ſimilia,Glo.Inſti.de rer.diuiſ.§. item lapilli,
Bal.in tract.de ſtat.in uerb.cognoſcere,nu.2. Albe.
in eo.tract.de ſtatut.q.70.nu.25.cum ſeq. Ant.Bar.
74 de temp.util.& cont.c.19.nu.4.& dictio † *Eiuſcemo
di* hoc idem facit,Clem.Conſtitutionem,de elect.
c.1.de ſequeſter.poſſ.Clem.Romani,§. nos itaque,
de iur.iur.c.1.§.huiuſmodi ſtatuto, de ſepult.c.1.de
magiſtr.Bald.conſ.480.nume.2.libr.5. & eſt ratio,
75 quia exempla non† reſtringunt regulam,l. regula,§.
ult.ff.de iur.& fact.ignorant.Et hoc procedit, quo
ties in aliis cauſis adeſt eadem ratio violandi puri-
tatem immaculatam rerum diuinarum,aut diſrum-
pendi neruum Eccleſiaſticæ diſciplinæ.& patrandi
tam imminens exitium animarum , ut patet ibi,
*quibus immaculata rerum diuinarum puritas impie
violatur,diſciplinæ Eccleſiaſticæ neruus, diſrumpi
tur,& imminens patratur exitium animarum.* Ra-
76 tio enim dicitur† comprehendere omnes caſus etiā
non expreſſos in lege, & Conſtitutione.l. his ſolis,
C.de reuoca. donat.Card.Pariſ. conſ.83. nume.21.
uol.3.Dec.conſ.284.col.2.& tunc uidetur exempla
77 riter,& non reſtrictiue† facta mentio de expreſſis,
& nominatis caſibus Tiraq.in l.ſi vnquam,in uerb.

liberis,nu.37.& de utroque retract.tit.de retract.li-
gnag.§.20.nu.2.& 3.Bal.in l.1.in 1.lectura,nu.1.ff.
de iuſt.& iur.Et,quæ ſint prædictę cauſæ nō expreſ
ſæ,poteris multos caſus colligere ex his, quæ dicam
in §.quare nos volentes,& §.itidem,ac §.ad probā-
dos,alios poteris conſiderare, argumentando a ſimi
li,& a veriſimilitudine,ac cōiecturis.nam quis eſt,q
poſſit malitiam hominum præfinitis caſibus expli-
care? Et unam habes in c.per tuas,el 3.de Simon.ut
late dixi ſupra q.1.

SVMMARIVM.

1 *Conſtitutiones Pij iiij.& Pii v. ſuper confidentiis,
illicitas tantum comprehendunt.*
2 *Ex proęmio colligitur intentio.*
3 *Dictio, Huiuſmodi reſtringit ſequentia.*
4 *Pœna debet commenſurari delicto.*
5 *Vbi non eſt delictum,non eſt pœna.*
6 *Intentio Pii iiii.& Pij v.non fuit inducere nouam
prohibitionem confidentiæ.*
7 *Leges humanæ non ligant ultra finem legislatoris.*
8 *Actus agentium non operātur ultra intentionem.*

QVAESTIO X.

EXTRAVAGAN.Pii iiij.& Pii v. quas confiden
tias prohibeant.

DEcimo, Quæro, contra quam Confidentiam
emanarunt Conſtitutiones Pii iiij. & Pii v.de
* hac re ęditæ :Communis*opinio eſt,dictas extraua
gantes ęmanaſſe contra Confidentiam beneficialē
1 illicitam,†& ſimoniacam,ut in terminis ſcriptum re
liquit Nauar.in Manual.c.23.ſub.num. 109. uerſic.
quod autem extrauagantes,idem Nauarr. conſ.26.
nu.1.& conſ.27.num.1.de Simon. Idque primo col
ligitur ex procœmio dictarum Conſtitutionum , in
Conſtitutione Pij iiij. *Sane,licet dudum eam certam
ſimoniacæ prauitatis ſpeciē,quam beneficiorum Cō
fidētiam vocant,&c* in conſtitutione Pii V. *ad tol-
lendam fiduciariæ mancipationis beneficiorum Ec
cleſiaſticorum corruptelam,&c.* Quæ verba aperte
ſonant contra illicitam,& ſimoniacam confidentiā
2 & tamen ex† procœmio colligitur intentio diſponē
tis,l.ult.ff.de hær.inſt.Bar.in l.cum ij,§. eam tranſa-
ctionem,nu.1.ff.de tranſact.
Secundo, ex diſpoſitiua dictarum Conſtitutio-
num,quę,ut ex lectura patet, principaliter loqui-
tur de Confidentia , qua quis accipit in cuſtodiam
beneficium tertii,cum pacto,modo,conditione , ut
cedat alteri,vel fructus,&c.& dum in ſequentibus
uerbis nominatur Confidentia adducitur dictio *Hu
iuſmodi*,† quæ reſtringitur ad prædicta.l.huiuſmodi
3 ff.de leg.1.
Tertio,omiſſis aliis multis ponderationibus,quæ
poſſunt fieri in uerbis dictarum Conſtitutionū,pro
batur ex pœnis impoſitis per dictas extrauagantes
quæ ſunt atroces, ergo uidentur tantum impoſitæ
contra confidentiam illicitam,& ſimoniacam.nam
4 pœna † debet commenſurari delicto , cap. non
afferamus,diſtin.34.Deuterenom.c.25.Iuxta men-
ſuram delicti erit plagarum modus: auth. omnes
peregrini,C.comm.de ſucceſſ. Menoch.de arbitr.
Iud.conſ.266.num.1.
5 Ex quo infertur,quod pœnæ huiuſmodi impoſi-
tæ per dictas extrauagantes non habent locum cō-

tra

tra omnem confid entiam.nam poſſet eſſe bona, ut
5 dictum eſt qu.1.& vbi non eſt delictum, † nnn eſt
poena.l.aliud eſt fraus.ff.de uerb. ſignif.l. ſancimus,
C.de pœnis,Crau.conſ.311.nume.2.neque contra
confidẽtiam illicitam,ut deducit Nauar.loc.cit. ſed
tantum contra confidentiam beneficialem illicitã
& ſimoniacam.nam tunc uendicant ſibi locum hu-
* ius modi pęnæ & ita ab *omnib. tenetur,& obſerua
tur:quicquid dicat Maſcar.de probat. conclu.1306.
numer.35.

Ex hac autem concluſinne deducitur,quod intẽ-
tio prædictorum Pontificum,ſcilicet,Pii iiij. & Pii
6 V.non fuit inducere aliquam † prohibitionem nouã
confidentię beneficiariæ,ut tradit Nauar.loco alle-
gato.Sed Pius iiij.intendit tollere corruptelam, &
abuſum recipiendi beneficia in confidentiã & hoc
mediantibus pęnis.quod & Pius V.etiam intendit,
* inducendo modos probandi eas. Et communiter*
eſt receptum,leges humanas non ligare ultra finem
7 † a legiſlatore intentum.Nauar.conſ.7.n.2. de cõſt.
8 & conſ.1.nu.4.ut lit.pend.quia † actus agentium nõ
nperãtur ultra intentionem eorum.l.in agris, ff.de
acq.rer.dom.c.ult. de præben.

SVMMARIVM.

1 *Confidentia vbique eſt prohibita.*
2 *Conſtitutio eſt lex generalis.*
3 *Conſtitutio omnes ligat.*
4 *Lex generaliter loquens ita eſt intelligenda.*
5 *Locutio generalis nihil reliquit intactum.*
6 *Publicatio facta Romæ ſufficit,ut conſtitutio vbique ligat.*
7 *Roma eſt patria communis.*
8 *Regulæ Cancellariæ ligant extra curiam.*
9 *Publicatio Romæ vbi fiat.*
10 *Cum publicatio fit in pluribus locis,maior certitudo habetur.*
11 *Conſtitutio ligat omnem creaturam.*
12 *Papæ omnis creatura ſubiecta eſt.*
13 *Papa eſt pater omnium.*
14 *Papa ſolus habet plenitudinem poteſtatis.*
15 *Papa eſt caput uniuerſalis Eccleſiæ.*
16 *Papa eſt Vicarius Chriſti.*
17 *De neceſſitate ſalutis quiſque ſubeſt Papæ.*
18 *In regno Franciæ conſtitutiones contra confidentiarios non fuerunt receptæ.*
19 *Lex uſu non recepta non ligat.*
20 *Non peccat contrauenіens legi non receptę.*
21 *Vſus contrarius tollit legem.*
22 *Eccleſia Orientalis non recepit Canones de continẽtia Clericorum.*
23 *Galli non recipiunt Conſtitutiones Burſales Papæ.*
24 *Confeſſio non accepta non nocet.*
25 *Lex quando non dicatur obſeruata.*
26 *Rex Galliæ permittit confidentias.*
27 *Sententia lata contra legem eſt nulla.*
28 *Sententia lata contra legem non receptam eſt valida.*
29 *Sixtus Quintus prohibuit confidentias etiam in Gallia.*
30 *Verba ex conſtitutione Sixti V.ſuper hac re.*
31 *Sixtus V.qua ratione moderetur pęnam in dicta Cõſtitutione.*
32 *Regis Franciæ factum,& mors prodigioſa.*

QVAESTIO XI.

AN in omni loco Confidentia ſit prohibita,& quid in Francia.

VNDECIMO Quæro,An Confidentia ſit ubi-
* que prohibita?Communis * opinio eſt affir-
1 matiua,vt ſit † prohibita non ſolum in curia,ſed etiã
extra,tam in Italia,quam ultra montes.nam prohi-
bitio committendi Confidentias emanauit per Cõ
ſtitutiones,ſcilicet,Pii iiij.& Pij.v.iuxta ea,quæ ſcri-
bit Abb.& poſt eum Dec.nu.8.in rubr.de conſti.&
* ita*communiter appellantur,& allegantur. Conſti
2 tutio † autem eſt lex generalis,c.conſtitutio, diſti.2.
habetur in rubr.de conſt.in princi.Sarn. in procem.
reg.q.2.num.9.Rimin.iun.in c.1.num.98.de conſt.
3 ideo vbiq; & † omnes ligabit,c.1.& ibi Ant. de Bu-
4 tr.Abb.& alii de conſtit.Ad quod † facit generalitas
dictarum Conſtitutionum.l.1.§.quod autem.ff. de
aleat.l.in fraudem,in fi.& ibi Bal.ff.de teſt.milit. So
ci.in l.2.§.ex his,in principio,ff.de verb.obli. Crau.
5 conſi.92.num.4.locutio † enim generalis nihil relin
quit intactum.Bald.conſi.2n5.lib.1. Crauet. conſi.
133.num.5.

6 Amplia primn, ut † ſola publicatio facta Romæ
ſufficiat ad hoc,ut liget extra curiam. Io. Monac.in
regul.in generali,de reg.iur.in 6.Io.Andr. ſuper da-
ta 6.Henric.Boic.in c.2.de conſt.Paul.Eleaz. in pro
ęm.Clem.Sarn.in proęm.reg.Cancell.q.2. colu.13.
ubi etiam dicit ita obſeruari,ut in curia publicen-
tur omnes Conſtitutiones perpetuę,& ligent per to
tum orbem,& ſint in uſu,Deciſ.Tholo.444.in 2.du
bio,& ideo alia publicatio facienda in aliis locis nõ
requiritur,Imnl.in proęm.Clem. ubi dat rationem
quia Papa habet pedes plũbeos,& eſt quaſi immo-
7 bilis,dans cuncta moueri,& quia Roma † eſt patria
communis.Dec.in c.1.col.5.de præben. Fulgoſ.cõſ.
62.col.2.Fel.in c.vlt.in 14.col.in gl.ult.de for. cõp.
Inn.in c.expoſuit,de dilat.Bal.in l.1.§.ait prætor,ff.
de poſtu.Abb.in c.dura,de crimin.falſ.

Ita regulæ Cancellariæ,licet dumtaxat publicen
8 tur Romæ in cancellaria,ligant tamen † omnes etiã
extra curiam,ut tenuit Rota in pluribus cauſis teſte
Sarn.in d.proęm.regu.q.2.col.11.Pauin.in prælud.
extrauag.Fel.in cap.2.de reſcr.Mil.in uerb.lex, §.2.
Dec.in l.1.col.ult.ff.ſi cert.pet.Barbat.conſ.57.col.
2.lib.1.Deciſ.Thol.444.Bert.conſ.287.n.21.& cõſ.
292.nu.8.lib.1.Caſſa:conſ.5n.col.5.Rip.in ca.2. de
* reſcr.&*communiter Doctores.

9 Idque comprobatur, quia ſtylus communis † ſic
eſt,ut publicatio fiat Romæ ad valuas Baſilicarum
Lateranen. & Principis Apoſtolorum, & in acie
Campi Floræ,ut atteſtatur Sarn. loc.cit. & tota die
fieri uidemus, & tamen ſtylus nbſeruandus eſt
ut lex.

10 Verum,ſi publicatin fiat etiam † alibi,ex abundã
ti cautela maior certitudn habebitur.Alexã. conſi.
31.num.5.lib.6.late idem Alex.conſ.181. num.12.
lib.6.Cæpol.conſ.13.cum aliis,ut per Card. Pariſ.
conſ.171.nu.5.uol.4.Cæph.conſi.720.num. 7.cum
ſequ.lib.5.Rol.a Valle conſ.8.nu.25. lib.3. Burſat.
conſ.200 .nu .1n5.lib.2.

Amplia ſecundo,ut liget omnes perſonas Eccle-
ſiaſticas quantumuis in maxima dignitate conſtitu-
tas,ut late dicetur infra.

Amplia tertio,ut omnes etiam ſeculares ſub di-
ctis Conſtitutionibus comprehendantur. nam pro

prium

11 prium eſt Conſtitutionis,†ligare omnem creaturã,
c.Canonum ſtatuta,vbi omnes Doctores hoc no-
tant de conſt.Ideo,vt refert ibi Fel.nu.5. dicit Inn.
qui quotidie ad hoc allegatur, quod conditori Ca-
12 nonis,& Vicario creatoris†omnis creatura ſubiecta
eſt,facit quod habetur Io.x.c.nihil,de baptiſm.Ar-
chiep.Flore.in 2.part.3.p.ſuæ Summæ ſub rubr. de
ſtat.Summi Pontificis,Bal.in c.1.col.1.qui feud.da-
re poſſ.Inn.in c.ſuper his,col.1.de vot. Papa enim
13 †eſt pater omnium, & cum omni Ordinario con-
currit.Bal.in ca.1.col.1.quis dicatur Dux,vel Mar-
chio,facit text.in c.quando,de tranſlat.prçlat.& ſo-
14 lus†Papa habet plenitudinem poteſtatis,c. decreto,
3.q.6.c.ad honorem,de auct.& vſu pallii.Bald.in l.
reſcripta,col.2.C.de præc.Imperat.offeren.Hoſt.in
c.quanto,de tranſlat.prælat. Abb.in cap. propoſuit,
15 col.3.de conceſſ.præben.& eſt caput†uniuerſalis Ec
cleſiæ.Diu.Thom.in ſecun.par.q.8.art.1. & 4.ſent.
16 artic.15.ubi hoc probat rationibus,& eſt Vicarius†
Chriſti,non ſolum in quantum Chriſtus fuit Eccle-
ſiæ prælatus,ſed etiam inquantum fuit totius Iudeæ
& orbis dominus,Io.Scot.in tract.de perfect. ſtatu-
um,q.9.Fel.in d.c.1.nu.7.8.9.cum ſequen.de conſt.
17 & ideo de neceſſitate ſalutis reputatur ſubeſſe†Ro-
mano Pontifici,ut probat D.Thom.relatus a Fel.d.
c.1.num.10.

Limita primo,huiuſmodi conſtitutiones editas
ſuper confidentiis non ligare ubi uſu non fuerunt
18 receptæ,& executioni demandatę: ut euenit†in Re
gno Galliæ,prout ſcriptum reliquit Petr.Greg.Syn
tag.Iuris lib.17.c.17.num.30.

Et ratio eſt,quia lex,& conſtitutio Principis nõ
19 recepta,nec moribus vtentium approbata,† non li-
gat,ſi non fuerit obſeruata,ſciente & tolerãte Prin-
cipe.Gloſſ.ſingularis in cap.1.in uerb.Frangere, de
treug.&pac.&in Summ.24.quæ.1.Alexã. conſi.6.
lib.4.& conſi.132.& 139.lib.3.& abſque metu in-
curſus pęnæ poteſt ei contraueniri,Barto.in l.ult.§.
ſed cum antiquitas,C.de curat.furioſ.Soc.ſen. in l.ſi
filius,nu.7.ff.de lib.& poſth.Dec.conſ.466. num.8.
Rimin.conſi.13.num.27.lib.2.Card.Pariſ.cõſ.104.
nu.69.uol.1.& conſ.105.num.8.uol.4.Cæph.conſi.
20 136.nu.18.cum ſequen.lib.1.& etiam†abſq; incur-
ſu peccati mortalis,c.quiſqs, c.præcipitur,14.q.1.la
te Fel.in c.1.nu.7.de treug.& pac.nec ad hoc requi
ritur conſuetudo pręſcripta per decem annos, ſed
21 ſufficit ſimpliciter†uſus contrarius,c.cum.de cleric.
coniug.§.1.diſt.5.quia ſuperior videtur eam legem
tacite tollerare,ex quo ſcit contrarium obſeruari,&
patitur,Aret.conſ.11.procedendum col.pe. Roma.
cõſ.511.quod primum in fi.Gl.in c.de libellis, diſt.
22 20.ubi Eccleſia Orientalis non recepit Canones†
de continentia Clericorum,& propter hoc non in-
cidit in hæreſim,nec peccauit mortaliter,c.denique
in fi.diſt.4.late Aufr.in repet.ca.1.not.10.de offic.
ordi.Rebuff.ſuper concordant.rubr.de collat.§.prę
factique ordinarii,in uerb.poſt præſentium accepta
tionem,dicens,quod Galli Conſtitutiones burſales
23 †Papæ non receperunt, ex his,quæ ſcribit Guliel.
dę Bened.in repet.c.Rainutius,in uerb. & uxorem
nu.233.cum ſequen.de teſtam.Ita confeſſio non ac
24 ceptata non nocet,quia poteſt† per partem tanquã
erronea reuocari,l.1.& 2.C.quãdo licet ab emptio-
nę diſced.Cin.in l.1.q.6.C.de confeſſ.Sal. in l.gene
raliter,q.etiam 6.C.de non numer.pecu.in c.ſi cau-
tio,col.5.uerſ.fortius,de fid.inſtrum.Alex.conſi.90.
col.4.lib.1.Et regulare eſt,ut lex noua nõ acquirat
uires quoties ſucceſſiue fiunt plures actus contra eã,
ſciente conditore,aut ſucceſſore,& non contradicẽ
25 te,quia non dicitur moribus†utẽtium recepta,& ſu-
perior videtur acquieſcere illi contrauentioni, ſeu
inobſeruantiæ, ad not.in l. de quibus, ff.de legibus
Gl.in d.c.1.de treug. & pac. quam omnes allegant
ad hoc,& ibi Abb.& alii Doctores,Imol.in ca.cum
olim in 2.not.de Cler.coniug.Io.Andr.in addit.ad
Spec.in rubr.de clandeſt.deſponſ.Oldr. conſi. 259.
Anch.conſ.278.Rom.conſ.512.quoad primum,ad
fi.Bal.in l.rem non nouam,in fine,C.de Iud.Cęph.
conſ.129.nu.19.lib.1.Sed poſt publicationem dicta
rum Conſtitutionum in Gallia infinitæ prope mo
dum fuerunt commiſſę confidentiæ,& prædictę Cõ
ſtitutiones nunquam fuerunt acceptatæ,& vſu rece
ptæ,ergo ad not.per Io.Ann.in c.Ioannes,in fin.de
Cler.coniug.Fel.in d.c.1.num.10.de treug. & pac.
& infinitæ etiam fuerunt latæ ſententiæ,quibus co
gebantur confidentiarij reſtituere beneficia, acce-
pta ſub fide ea reſtituendi,& hoc nedum a Iudicib.
26 inferioribus,ſed etiã a ſupremis, & etiam ab ipſo†
Rege.nam ita iudicaſſe Henricum II.die 29. Apri-
lis 1558.atteſtatur Petr.Greg.Syntag.iur.lib.17.c.
17.ſub num.30.in fi.& huiuſmodi ſentẽtiæ poſſunt
ſuſtineri,pręſupponendo dictas conſtitutiones non
fuiſſe uſu receptas in eo Regno.nam,quamuis ſen-
27 tentia lata contra extrauagantem publicatam † ſit
nulla,tanquam lata contra legem ſcriptam, Bald.in
l.2.C.quan. prouoc.non eſt.neceſ.Butr.in c.1. & in
c.cum inter,de re iud.Abb.in c.Paſtoralis, de fid.in
ſtrum.late Pauin.in procem.poſito in interpretatio
ne extrau.com.tamen ſi extrauagans non fuit uſu re
28 cepta,† ſententia lata contra illam extrauagantem
valet,Petr.de Anch.in clem.1.de rebus Eccleſ.non
alien.Alex.in l.cum prolatis,ad fi.ff.de re iud.Fel.in
c.1.col.4.uerſ.per iſtam gloſſam dixit Petr.de An-
char.& col.6.uerſ.intellige,idem Fel.in cap.1. de re
iud.Sarn.in proęm.reg.q.2.col.15.faciunt, quæ ſcri-
bit Card.Zabarel.conſ.132.col.3.& quæ late addu
cit Fel.d.c.1.col.4.5.6.7.cum ſeq.de treug.& pac.&
* *communiter Doctores.

Hoc tamen nimis præiudiciale, & ſcandaloſum
29 eſſe cõſiderans felic.record.Sixtus†V.per ſuam Cõ
ſtitutionem 66.incip.Paſtoralis officii,datum Ro-
mæ anno 1587.ſtatuit, conſtitutiones Pij iiij. & Pij
V.circa cõfidentias beneficiales editas & in Regno
Galliæ eſſe exequendas, & mandat quibuſcunque
ordinariis ſub interminatione diuini Iudicii, aduer
ſus tales animaduertant:cuius conſtitutionis exem-
30 plum eſt in fine uoluminis.

31 Moderat tamen pęnas,vt facilius † executioni de
mandetur.Primo,nam ſecundum Conſtitutionem
Pij iiij.& Pij v.beneficia uacantia ob confidentiam
ſunt reſeruata Sedi Apoſtolicæ. Sixtus tamen uo-
luit beneficia uacantia ob confidentiam in Regno
Galliæ poſſe conferri ab Ordinariis collatoribus,
perinde ac ſi reſeruata minime eſſent,qui ſi neglexe
rint dicta beneficia,ut præfertur uacantia conferre,
collatio,& prouiſio ad proximos ſuperiores, ut pa-
tet in §.beneficia.

Secundo,in conſt.Pij iiij.& Pii v.diſponitur, qđ
fructus male percepti ob confidentiam ſpectent ad
Cameram Apoſtolicam.Sixtus uero in dict.conſti.
in §.Fructus,concedit,ut huiuſmodi fructus male ꝑ
cepti ob confidentiam poſſint applicari ab ordina-
riis in uſum,& reparationem Eccleſiarum, in quib.
confidentia fuit commiſſa:& hoc forſan ex eo,quia
Galli

Galli non recipiunt Conſtitutiones burſales Papæ, vt dicit Rebuff. in Concord. Rub. de Collator. §. ꝓſatique Ordinarij.

Tertio, in dictis Conſtitutionibus Pij IIII. & Pij V. abſolutio a cenſuris, pœnis, & irregularitatibus propter crimen confidentiæ ſpectat ad Sedem Apoſtolicam. Sixtus uero concedit, & dat facultatē Núcio ibi exiſtenti, & Legato Auinioneñ. abſoluendi, ut patet in §. abſolutionem. ſed nec etiam huiuſmodi Conſtitutio (ut audiui) fuit in dicto Regno debitæ executioni demandata, ob temporum iniuriam, &, quod celeriter eradicari, & extirpati oportuerat, in dies magis ſerpere, & propagare noſcitur, in maximum animarum periculum, ac ſcandalum plurimorum. namque paulo poſt Conſtitutionem ſequu
32 ta fuerunt bella ciuilia, & magna, & Henricus† III. Rex, Aloyſium Lotharingum Cardinalē Guiſum ſuis ſatellitibus confodiendum tradidit, & Carolum Card. Borbonium, & Lugdunen. Archiepiſcopū in carcerem conijci iuſſit. ob quod fuit a felic. record. Sixto V. citatus ad dicendum, cur non deberet declarari excommunicatus, poſtremo die termini ſibi ſtatuti, cum magna & Gallorum, & totius Orbis admiratione, in proprijs caſtris, inter armatos, & ſatellites, ab inermi, ac ignoto quodā fratre Iacobo Clemente nuncupato, nondum agēte uigeſimumquintum annum, patria Senonen. ordinis Prædicatorum nihil tale cogitans, paruo gladio, ad id dedita opera paulo ante elaborato, ſubter umbilicum uulneratus, ac miſerrime interfectus eſt, Kalendis Augu. 1589. poſt cuius mortem acerrime armis contenditur de Regno.

SVMMARIVM.

1 *An committentes confidentiam ante Pium IIII. ſubijciantur pænis Conſtitutionis eiuſdem Pij, & num. 7.*
2 *Lex futura reſpicit.*
3 *Verba ſubiunctiui temporis quid importent.*
4 *Verbum vacauiſſe præteriti temporis.*
5 *Lex puniens quod eſt cōtra ius diuinum reſpicit præterita.*
6 *Diſpoſitio ſimpliciter prolata reſpicit præſentia & præterita.*
8 *Conſtitutio Pij IIII. non comprehendit confidentiam perfectam ante promulgationem ipſius Conſtitutionis.*
9 *Confidentia iure humano eſt illicita.*
10 *Permiſſione ſuperioris pænæ vitantur.*
11 *Conſtitutio non poteſt reſpicere præterita deciſa.*
12 *Quod legitime fit, pęnam non meretur,*
13 *Quoties actus non eſt conſummatus, lex prohibitoria ſuperueniens illum annullat.*
14 *Ante captam poſſeſſionem actus non eſt perfectus.*

QVAESTIO XII.

Confidentiarij ante Pium IIII. quibus hodie ſubiiciantur pęnis.

DECIMO ſecundo, Quęro, an, qui commiſerūt confidentiam ante editam Bullam Pij iiij. comprehendantur hac Conſtitutione, & ſubiiciantur illis pœnis.

1 Negatiuam† opinionem indiſtincte, quod præteritæ confidentiæ non comprehendantur, tenuit Nauar. in Man. ca. 23. ſub num. 109. & ſub nu. 111. & in facti contingentia nouiſſime reſpondit Io. Petr. Bimi. conſi. 29. num. 5. cum ſeq. & reperio, quod ſecūdum hanc ſententiam conſuluit idem Nauar. conſi. 18. num. 4. §. 5. de Simon.

2 Et probatur ex eo, quia† lex regulariter futura reſpicit, & nō ꝑterita, c. vl. de cōſt. Bal. & Sal. in l. leges, & Cōſtitutiones C. de legib. Bar. in l. oēs populi, n. 39. ff. de iuſt. & iur. Hoſt. in Sum. in tit. de cōſt. §. qñ
* cōſtitutio, in fi. & * cōiter Doct. vt habetur in d. cap. ult. de conſt. quod etiam procedit, ſi ratio conſtitutionis anteceſſerit conſtitutionem, quia per hoc ꝓhibitio ipſius conſtitutionis non trahitur retro ad tempus antecedens, ſed ad futurum. Bald. & Sal. in l. teſtium, C. de teſtibus per illum tex. optime Feli. in d. c. ult. ante n. 1. uerſ. & ampliatur, de conſti. & etiā
3 ſi loqueretur per uerba† ſubiunctiui modi, quę poſſent importare pręteritum & futurum. nam in propoſito importabunt duntaxat futurum. Abb. in dicto cap. ult. in 4. not. Feli. num. 1. Bald. in d. l. leges, col. 4. C. de legibus. Glo. in l. cum tale, §. ult. in uerb. dixerunt, in fin. ff. de cond. & demonſtrat. Glo. 2. in cap. ad hoc, de reſcr. idque etiam uendicat ſibi locum, ſi Conſtitutio ſit antiqui iuris declaratoria, ſi habet verbum promulgatorium noui iuris, uel eſt lex noua reſpectu pœnæ (ut ſunt prædictæ Conſtitutiones contra confidentias) Glo. in cap. vnico, de cler. non reſid. in 6. & ibi Gemin. & alij, Feli. in di-
* cto cap. vlt. num. 1. & omnes * alii ſequuntur.

Affirmatiuam opinionem uidetur tenere Maſc. de probat. concl. 1306. ſub num. 35.

Quæ primo probatur in Conſtitutione Pij IIII. quæ uidetur loqui expreſſe de pręteritis confidentijs, dum dicit, non fuiſſe paritum a Cardinalibus monitionibus per ipſum factis, & ideo diſponit, ut ipſo iure vacent beneficia in Confidentiam recepta, ibi, ipſo iure a die receptionis vacauiſſe, & uaca
4 re, ac fructuum &c. uerbum enim Vacauiſſe† eſt pręteriti temporis, & lex poteſt etiam præterita reſpicere. l. leges, la ſecunda, C. de legibus. l. ult. de legib. Bart. in d. l. omnes populi, nume. 40. & tunc abſque dubio ea comprehendit. cap. vlt. de conſtit. clem. 2. in fin. de iudic.

5 Secundo probatur, quia, †quoties lex emanat ad irritandum aliquod, quod ſit contra ius diuinum, vel naturale, tunc extēditur etiam ad præterita. Docto. in cap. cum ita, de vſur. Card. Pariſ. in addit. ad Bart. in d. l. omnes populi, ſub nume. 39. in uerb. an etiam præcedentia.

6 Tertio, quia diſpoſitio ſimpliciter† prolata concernit præſentia, & præterita, cap. ad audientiam, el ſecundo, de eccl. ædifi. clem. ult. de reſcrip. Card. in clem. 1. in 4. oppo. de cenſ. cum alijs, ut per Fel. in d. cap. ult. num. 16. de conſtit.

7 Pro reſolutione† huius quæſtionis exiſtimo duos caſus eſſe conſtituendos, Quorum primus erit, quādo confidentia erat conſummata, & perfecta ante
8 †Conſtitutionem Pij IIII. nec extabant reliquię. nā
* hoc caſu uera eſt prior ſententia, & communiter* recepta, vt tales confidētiarij non cōprehēdant ſub dicta Conſtitutione Pij IIII. neque ligentur illis pę
* nis, & ita in facti contigentia fuit reſolutum* in Rota, die 17. Decembris 1568. coram Oradino, ſcilicet, conſtitutionem hanc non includere reſignationem de beneficio recepto in confidentiam factam ante publicatam dictam Conſtitutionem, ſimpliciter, & abſque ulla reſeruatione penſionum, & re-

gressus,

greſſus, ac fructuum. & in his terminis loquitur Nauarr.dict.capit.23.ſub nume.11.uerſicu. vndecimo,& ratio eſt ea,quam ſupra retulimus,quia Cōſtitutio regulariter dat formam futuris duntaxat negotiis,dic.cap.ult.de conſtitut. & quomodo confidentiarii ante dictas conſtitutiones poſſunt ſubiici illis pœnis,cum ante prędictas bullas publice reddebatur ius in omnibus tribunalibus Curiæ contra non reddentes beneficia in cuſtodiam, & confidentiam acceptata,Card.S.Cruc.deciſ.18. & 144.

Accedit, quia confidentia iure tantum humano
9 †eſt illicita,ergo tolerantia Papæ potuit fieri impunibilis,arg.c.primo de conſt.li.6.Immo etiam ſi iure diuino eſſet prohibita,adhuc idem eſſet , quia pęnæ iure humano ſunt ſtatutæ,& ſic dicta permiſſio
10 ne pœnæ nullitatis† titulorum,& aliæ potuerunt tolli.l.qui condēmnare,ff.de reg.iur.Not.in l.leges,C. de legibus.

Cōprobatur,quia conſtitutio nō pōt porrigi ad pterita iā deciſa,& finita,ētſi expreſſe contrariū† ca
11 ueretur.l.cās,C.de tranſact.l.pe.in fi.C.de ſacroſ.Eccleſ.l.ult.ubi Bar.C.ſent.reſc.non poſſ.Guid.de Zuzar.in l.leges,C.de legib.optime Bar.in di.l.omnes populi,nu.40.uerſ.diſtingue,ff.de iuſt.& iur. Card. in clem.dudum,§.nos etenim,in 7.q.de ſepult.Abb. in c.non debet,de conſang.& affin.Bar.in l.prima, §.ult.ff.ad Tertul.Ang.cons.53.incip.q. propoſita,
* in ult.col.&*cōiter Doct.ut per Fel.in d.c.ult.nu.2. de conſt.ergo eo magis,cum id non dicitur expreſſe ut in caſu noſtro late per Fel.loc.cit.

Et huiuſmodi concluſio ampliatur,etiāſi illa confidentia fuerit realis: in his enim terminis loquitur Nauar.d.c.23.ſub nu.11.verſ.11.

Ex quo primo infertur,quod reſignationes,collationes,& pēſionum impoſitiones factę ante conſtitutionem Pii iiij.ſunt validæ,& hi non tenentur ad ea beneficia relinquenda.ita Nauarr. loco proxime citato.

Secundo infert idem Nauar.hos non teneri ad reſtitutionem fructuum perceptorum ea ratione,quia
12 †qđ legitime fit,& lege permittente,pęnam nō meretur,l.Gracchus,C.ad l.Iul.de adult.

Tertio infertur,neque aliis pęnis,ut dictum eſt.

Secundus eſt caſus,quando confidentia tempore Conſtitutionis Pij iiij.non erat conſummata & perfecta,& quia,qui receperunt,vt aſſeruarent incapacibus,adhuc non reſignarent in fauorem dictorum incapacium effectorum capacium.nam hoc caſu cōcludendum,veram eſſe poſteriorem ſententiam ſcilicet comprehendi ſub dicta Conſtitutione Pij iiij. quod colligitur apertiſſime in §.quare,& in §. idcirco,ac alibi.& hoc firmauit Rot.præfata die 17. Decembris 1568.coram Oradino,& uoluit hanc Conſtitutionem Pij iiij.comprendere tres caſus. Primus eſt qui vertitur circa confidentias de futuro. Secundus eſt circa cōfidentias,quæ tunc aderant,quia recipientes beneficia in confidentiam,adhuc ea retinebant.Tertius eſt de his,qui receperunt confidentiā & reſignauerunt,ſed aliquod ſibi reſeruauerunt , ut puta regreſſus,penſiones,vel fructus;& ratio eſt, qa
13 quoties actus non eſt perfectus, † & conſummatus lex ſuperueniens prohibitoria illum annullat, & impedit,Gl.& idem Abb.in clem.2.in uerb.in poſterum,de ætat.& qualit.& ibi Card.col.5.Bald. in l.ſi ita ſcriptum,§ ult.ff.de leg.2.Ant.de Butr. Imol.& alii,quos citat Fel.in c.vlt.num.11.de Conſt. ubi infert ad plures notabiles caſus.

Ex quo primo infertur,quod,ſi commiſſa fuit cōfidentia ante Conſtitutionem Pij iiij.verum nō ſuit capta poſſeſſio,utique Conſtitutio ſuperueniens annullabit,& impediet,cum confidentia non ſit con
14 ſummata,quia† non eſt capta poſſeſſio.c.cum in cūctis,§.cum de elect.l.metum,§. ſed quod præter,ff. quod met.cau.Bar.in l.ſi is qui recip.n.3.ff. ex quib. cauſis mai.Vnde ſecus eſſet ſi fuiſſet capta poſſeſſio
* etiam per paucos dies ante.& ita*vidi pronunciari, cum hic caſus accidiſſet in una Salamantin. per R. P.D.Alexandrum Catalanum, Iudicem confidentiarum.nam ibi fuerat capta poſſeſſio per ſex dies ante conſtitutionem Pij IIII.

SVMMARIVM

1 *Lex puniens delicta,fauorabilis.*
2 *Lex reſpiciens vtilitatem publicam, fauorabilis.*
3 *Statutum permittens impune occidi bannitos dicitur fauorabile.*
4 *Lex obuians fraudibus,fauorabilis.*
5 *Lex tollens fraudes dicitur conformis Iuri naturali.*
6 *Ex proęmio colligitur mens legislatoris.*
7 *Statutum annullans teſtamentum non inſinuatum, dicitur fauorabile.*
8 *Diſpoſitio requirēs,ut inſtrumentum rogetur per Notarium archiuiſtam, dicitur fauorabilis.*
9 *In fauorabilibus lata interpretatio.*
10 *Conſtitutiones de confidentiis ſunt odioſæ.*
11 *Lex odioſa facta in odium alicuius.*
12 *Senatuſc.Macedonianum odioſum.*
13 *In confidentiis multa ſingularia.*
14 *Odioſum quid.*
15 *Annullatio actus pęna.*
16 *Diſpoſitio odioſa reſtringenda.*
17 *Lex ad arcendum dolum,odioſa.*
18 *Diſpoſitio partim fauorabilis,& partim odioſa cenſetur odioſa.& num.26.*
19 *Quod principaliter agitur,inſpiciendum.& nu.23.*
20 *Lex omnis reſpicit vtilitatem publicam.*
21 *Leges qua ratione fiant.*
22 *Lex Canonica reſpicit ſalutem animæ.*
24 *Statutum quod maſculi excludant fœminas,fauorabile.*
25 *Diſpoſitio potentius influit in propinqua.*

QVAESTIO XIII.

EXtrauagantes prohibentes confidentias num ſint odioſę & ſtricte inteligendæ.

DEcimotertio, Quæro, An huiuſmodi Conſtitutiones Pij iiij.& Pii v.ſuper Confidentiis cenſeantur odioſæ vel fauorabiles?

Quod ſint fauorabiles, probatur primo quia in eis
1 agitur de puniendis delictis,& coercendis illicitis,† qua ratione debent dici fauorabiles.Bar.in l.quemadmodum,C.de agric.& cenſit.lib.xi.Rom. conſi. 105.col.ult.Fel.in c.tranſlato,col.vlt. uerſ. aliud eſt notandum,de conſt.Dec.in l.factum ſuum,§.in pœnalibus,in 4.fallen.ff.de regu.iur. in conſ.65.col.2. Alex.in l.cum quidam,ante fi.ff.de lib. & poſth. &
* communiter*Doctores ſequuntur.
2 Secundo,quia prædictæ Cōſtitutiones† reſpiciūt utilitatē publicam,& animarū ſalutem, ne homines peccatis inuoluātur,qua rōne attenta,debent cenſeri fauorabiles,Bar.& alii in l.2.C.quādo licet unicuique

que ſing. indic. de uendic. Idem Bartol. in le. omnes populi, numero uigeſimo tertio. ff. de iuſti. & iur. Dec. in capit. Eccleſiæ Sanctæ Mariæ columna tertia. in fin. uerſicu. & materia fauorabilis, de conſtitut Caputaqu. deciſio. 15. numero 8. parte 2. eadem ratione ſtatutum permittens impune occidi bannitos dicitur
3 † fauorabile, quia ob utilitatem, & bonum commune factum eſt, Albericu. de Roſat. in tractat. ſtatu. in par. 4. quæſtio. 20. Nell. tracta. bannit. in prima parte, ſecundi temporis in princip. Dec. conſil. centeſimotrigeſimotertio col. penul. in fin.

4 Tertio, qnia dictæ † Conſtitutiones reſpiciunt, & obuiant fraudibus, & teprimuut lites, qua ratione debent dici fauorabiles Felin. in capitul. de quarta, columna quinta. in fin. de preſcript. ubi ſcribit, diſpoſitionem factam ad obuiandum fraudibus dici fauorabilem. ſequitur Caputaqu. deciſio. decimaquinta. numer. 7. part. 2. Crauett. conſilio 118. numero undecimo Deci. conſilio quinto, ad fin. & conſilio 196. columna prima. faciunt notata in princip. Inſtitut. de Vſucap. Sarnen. de ann. queſtio. 4. numero quarto. quæſtio. 19. numero ſecundo. immo, hoc attento, cum tollant fraudes, & ipſius ſuſpicionem, dicuntur
5 † conformes iuri naturali, ſecundum quod fraus eſt prohibita. Bald. in authen. Ingreſſi, colum. 6. uerſicu. Item quod dixi, C. de ſacroſanct. Eccleſ.

Quarto, quia emanarunt principaliter ad reprimendos ambientes beneficia, & uolentes in illis intrare per malas artes, & per fallacias, & falſitates, & illuſiones, ut ex proœmio ex-
6 preſſe colligitur, ex † quo ſolet mens legiſlatoris colligi. leg. ultim. ff. de hæred. inſtitut. Roman. conſilio 436. Ideo debent dici fauorabiles, ut in ſimili ſcribit Bald. in cap. primo. §. ſi quis per ſe, ſi de feud fuer. controuerſ. inter dom. & agna. in uſibus feud. facit quod ſcribit Socin. ſenior conſil. 97. lib. 1.

Quinto, quia annullant reſignationes confidentiales, & declarant eſſe nullius momenti, & roboris, ergo debent dici fauorabiles.
7 nam ſtatutum † annullans teſtamentum non inſinnatum dicitur fauorabile. Calderin. in diſputat. incip. Bononienſ. ſtatu. cauetur. Alexand. conſilio 119. columna tertia. uerſicul. & ſubdit libro ſexto. & colum. ultim. Bartol. in le. prima. num. 30. C. de ſumm. Trinit. & fide.
* Cathol. & ideo fuit * reſolutum in Rota, die 1. Iuni. 1551. in una Romana obſeruationis contractus coram Cardinal. Sanctę Crucis,
8 quod diſpoſitio, pet quam diſponitur, ut † inſtrumentum rogetur per notarium Archiuiſtam, ſit fauorabilis, teſte Caputaqu. deciſion. 15. par. 2.

Et, cum ſint † fauorabiles, interpretatio laga fieri poteſt, le. prima. §. pecuniam, ff. de calumniat. l. ſed & Iulianus, in princip. & §. Mutui datio, ff. ad Macedonian. capitu. quanto de priuileg. capitul. ſi ciuitas, de ſentent. excommun. libr. 6. Dec. conſi. 297. column. 2. & conſil. 301. columna 2. not. in regul. odia, de regul. iur. lib 6.

His tamen non obſtantibus, contrariam o-
10 piuionem in puncto iuris exiſtimo † eſſe ueriorem, ut prædictæ Conſtitutiones ſint odioſæ. quam etiam ſententiam conſulendo firmauit excellens D. Nauarra. ut patet in conſilio 2. in titu. de conſtitut. Idem Nauarr. conſi. 26.
* de Simon. & ita audio tenete * Rotam, & probatur.

Primo, qnia lex facta in odium aliquorum,
11 uel alicuius rei cenſetur † odioſa, & reſtringenda. le. qui exceptionem, ff. de condit. indebit.
12 ubi dicitur, † Sen. conſultum. Macedonian. quod inducit exceptionem pro filiis familias ad arcendum dolum fœneratorum, & uotum captandæ mortis alienæ, iuxta le. prima. ff. ad Macedonian. eſſe odioſum, & reſtringendum, Calderin. conſilio decimoquarto. ſub titul. de uerbor. ſignifica. Alexand. conſilio centeſimo uigeſimooctauo. poſt princip. libro primo. Ioan. Anan. conſilio ſexageſimonono. Decius. conſilio ducenteſimoquinquageſimooctauo. in caſu. numero 9. Curt. Iunior conſilio quinto
* & ſeptimo. & commnniter * Doctores. ſed huiuſmodi conſtitutiones ſunt tales. nam fuerunt latæ ad excludendum, & arcendum dolos, & fiaudes, ac nota captandæ mortis alienæ, quæ inducebantur per confidentias beneficiales illicitas, & conſtat præfatas Conſtitutiones fuiſſe factas principaliter in odium Simonię, & ſimoniacorum, & ad extermiuandum illam, & illos ab Eccleſia, nt ex proœmio ipſorum apertiſſime liquet, argum. le. ultim. ff. de hæred. inſtitu.

Secundo, quia huiuſmodi conſtitutiones in plnribns diſponunt præter, & contra ius com-
13 mune, † nt in diſcurſu materiæ late dicetur, & patet, quia inducunt pœnas atroces, & nouas probationes, & præſumptiones contra regulas iuris communis, puta per teſtes ſingulares, & alios inhabiles, & quod intentio etiam unius intendentis confidentiam ſuffi-
14 ciat: qua ratione debent † dici odioſæ. leg. ius ſingulare, le. quod uero contra, ff. de legibus. capitul. cum dilectus, de conſuetud. capit. primo. & ſecundo. de fil. presbyte. lib. 6. capit. quod dilectio, de conſanguinit. & affinit. Bal. in le. non fine, C. de bon. quæ lib. Abb. conſilio primo, colum. 2. circa fin. libro primo. & conſilio centeſimodecimoſeptimo. colnm. ſecunda. libr. 2. Corne. conſil. 89. colum. 3. lib. 3. Archid. in cap. hoc, 17. q. 2.

Tertio, quia dictę Conſtitutiones, ultra an-
15 nullationem actus, quæ pœna † dici poteſt, le. Senatus, ff. de contrahend emptio. Gloſſ. in capitul. decet, de immunitat. Eccleſi. libro ſexto. Abba. in cap. 2. numero quinto. de conſti. Bal. in l. non dubium, colum. 2. de leg. primo. condemnant ad damna, intereſſe fructus, pœ-

nam pecuniariam, inducit inhabilitatem, & infa-
16 miam, quare pœnalis diſpoſitio cenſebitur, † & re-
ſtringenda, cap. pœnæ, de pœnit. diſt. 1. cap. in pœ-
nis, de reg. iur. lib. 6. l. interpretatione, ff. de pœn. ca.
Statutum, §. quod cum ſit pœnale, de elect. lib. 6. l. fa
ctum cuique, §. in pœnalibus, ff. de reg. iu. ex quibus
dicit Naua. d. conſ. 2. nu. 4. has Conſtitutiones non
ſolum eſſe pœnales, ſed pœnaliſſimas.
17 Quarto, quia lex diſponens † aliquid ad arcendũ,
& euitandum dolum, & malitiam, cenſetur odioſa,
* Bal. * communiter receptus in l. pen. n. 5. C. de pact.
18 Quinto, comprobatur, quia diſpoſitio, † quæ par-
tim eſt fauorabilis, & partim odioſa, debet reputari
odioſa, ſi principaliter facta eſt in odium, licet mi-
nus principaliter reſpiciat fauorem alicuius. Docto
res in l. quæritur, ff. de ſtat. homin. Gemin. & Fran.
in cap. ſciant cuncti, de elect. lib. 6. Sed præfatæ Cõ-
ſtitutiones principaliter emanarunt propter odiũ,
vt ex proœmio apparet: ergo odioſæ. nam nõ ideo
leges debẽt dici fauorabiles, quod ſecũdario, & mi-
nus principaliter inducant vtilitatem publicam, vel
priuatam: ſed, quando fiunt immediate, & principa
liter ad illam inducendam. cum ergo prædictæ Cõ-
ſtitutiones immediate, & principaliter ſint factę ad
tollendas fraudes, & crimen odio digniſſimum, &
inducant pœnas grauiſſimas, & multa exorbitantia
à iure communi propter odium confidentiæ peſti-
lentis beneficialis, cenſeri debent odioſæ, & reſtrin
gendæ, iuxta not. in l. cum quæritur, ff. de ſtat. hom.
19 quamuis per † conſequentiam reſpiciant vtilitatem
publicam, & priuatam, quæ conſiſtit in obſeruandis
legibus diuinis, & humanis, Barto. in l. quemadmo-
dum, C. de agric. & cenſ. lib. 11.
Ex quibus contraria de facili tolluntur. nam pri-
mum non eſt verum, cum in lege imponente pœnã,
ſi conſideretur principaliter odium alicuius, vel cu-
iuſdam rei, dicitur odioſa, l. exceptionem, ff. de con-
di. indeb. Mandoſ. de annal. q. 3. col. 2.
Ad ſecundum, optime reſpondet Nauar. d. conſ.
2. nu. 5. de conſt. non ſufficere, ad hoc, vt lex ſit fauo
rabilis, quod quomodocumque reſpiciat utilitatem
publicam, quia ſequeretur, omnem legem, etiam
Macedoniam, eſſe fauorabilem, quia omnis lex ali-
20 quo modo † reſpicit vtilitatem publicam, vt colligi-
tur ex definitione legis, §. erit autem, diſt. 4. dũ ait,
communi ciuium vtilitate fieri. Hinc dicit Fortun.
21 Garz. de vltim. fin. in princ. omnes † leges etiam ciui
les fieri ad quærendam fœlicitatem æternam, quæ
eſt omnium vtilitatum publicarum, & priuatarum
maxima, & ſuprema, quo attento nulla lex etiam ſę
cularis dici poſſet odioſa, quod eſt falſum: &, cum le
22 ges Canonicæ factę ſint ad finem † quærendi fœlici
tatem æternam, Nauar. in cap. inter uerba, 11. quæ.
3. concluſ. 5. & in cap. cum miniſter, 23. quęſt. 5. nu.
29. ſequeretur, nullam legem Canonicam eſſe odio
ſam, quod eſt falſum. nam nulla lex quantumuis iu-
ſta eſt adeo pœnalis, & exorbitans a iure communi,
quę non ſit facta aliquo modo ob vtilitatem pu-
blicam.
Accedit, quia tunc lex dicitur fauorabilis, quan-
do reſpicit utilitatem publicam, cum illam reſpicit
23 immediate, & principaliter, † & non quando ſecun-
dario, & in quadam conſequẽtia, vt in caſu noſtro:
cum regulare ſit in vnaquaque materia eſſe atten-
dendum, quod principaliter agitur, & non quod ſe-
cundario. l. ſi quis nec cauſam, ff. ſi cert. petat.
24 Hinc ſtatutum, † quod maſculi fœminas exclu-
dant, quia in fauorem maſculorum principaliter, &
pro conſeruandis bonis in familia emanauit, dicitur
fauorabile, attenta hac ratione principali, Cyn. in l.
1. C. de adult. Ang. conſ. 68. num. 4. Anch. cõſi. 112.
num. 6. Craue. conſi. 118. num. 10. Curt. Iun. conſil.
87. num. 5. Socin. Iun. conſi. 10. num. 3. lib. 4. Ber. cõ
ſi. 14. num. 9. li. 2. Mazol. conſi. 8. nu. 34. Dec. in l. ve
nia, colum. 3. ff. de in ius vocan. Semper enim atten
ditur, quod principaliter. nam diſpoſitio potentius
25 influit in immediata, † & propinqua, quam in remo
ta, l. lecta, ff. ſi cert. pet. Hinc eſt, quod Conſtitutio,
* quæ partim eſt fauorabilis, & partim odioſa, debet
26 reputari odioſa, ſi principaliter † facta eſt in odium,
licet minus principaliter reſpiciat fauorem alicuius.
Gem. & Franc. in cap. ſciant cuncti, de elect. libr. 6.
l. 1. in princ. ff. de auct. tutor. l. vlt. §. fructus, ff. quod
in fraud. cred. l. nauis, ff. ad le. Rhod. de iud.
Ad tertium patet reſponſio ex ſupradictis, & ex
his quæ diximus in quarto fundamento huius opi-
nionis firmatæ.
Ad quartum etiam fuit reſponſum: vnde non eſt
opus rurſus replicata reſponſione.
Ad quintum etiam fuit reſponſum, & faciunt,
quæ dixi in tertio fundamento huius ſententiæ.
Quare ex his concludendum erit, Cõſtitutiones
has Pij IIII. & Pij V. ſuper Confidentijs beneficia
libus eſſe odioſas, & per conſequens reſtringendas,
& ſtrictam in eis eſſe faciendam interpretationem.

SVMMARIVM

1 *Conſtitutiones contra confidentiarios obligant in fo-
ro conſcientiæ.*
2 *Leges humanæ obligant in foro conſcientiæ.*
3 *Præſcriptio procedit etiam in foro conſcientiæ.*
4 *Ius accreſcendi habet locum etiam in foro conſcien-
tiæ.*
5 *Papa prohibet confidentias.*
6 *Leges conſiderantes peccatum, obligant in foro con
ſcientiæ.*
7 *Expreſſum quod colligitur ex vi verborum.*
8 *Credens Papam non poſſe condere legem, eſt hæreti-
cus.*
9 *Coniecturæ confidentiæ, an obligent in foro con-
ſcientię.*
10 *Vbi adeſt peccatum, quis obligatur in foro con-
ſcientiæ.*
11 *Forum conſcientiæ, nititur veritati.*
12 *Forum conſcientiæ nemini parcit.*
13 *Conſcientia, idem, quod Iuſtitia.*
14 *Conſcientia, eſt ſcientia cordis.*
15 *Forum conſcientiæ, appellatur boni, & æqui.*
16 *Forum conſcientiæ regulatur ſecundum ius, & ra-
tionem naturalem.*
17 *Conſcientia, ſoli Deo patet.*
18 *De omnibus confitenti creditur.*
19 *Lex fundata in præſumptione, in foro conſcientiæ
non obligat, ſi veritas eſt in contrarium.*
20 *In foro conſcientiæ fictiones non attenduntur.*
21 *Forum conſcientię non alligatur apicibus iuris.*
22 *In foro conſcientiæ non eſt locus litibus.*
23 *Conſcientia non ligat, quos natura non obligat.*
24 *Conſcientia ad terminos iuris naturalis, & gentium
reducitur.*
25 *Quoties aliquid fuit factum, ſed non principaliter, in
foro*

foro conſcientiæ non obligat.
26 *Non valet argumentum de foro exteriori, ad interius.*
27 *Ex mutuo quando oriatur confidentia.*
28 *Solutio pro expenſis, quando ſit confidentia.*
29 *Datio pro ceſſione iuris, ſuper beneficio litigioſo nõ eſt Simonia.*
30 *Cauſa principalis, quæ ſit.*
31 *Pœnæ impoſitæ contra confidentiarios non debentur in foro conſcientiæ.*
32 *Pœna quando imponatur in foro conſcientiæ.*
33 *Fur in foro conſcientię non tenetur ad pęnam furti.*
34 *Forum conſcientiæ validat actum, in quo eſt prætermiſſa forma.*
35 *Habentes titulum inualidum, quando ſint tuti in foro conſcientiæ.*

QVAESTIO XIIII.

Pœna impoſita per Pium IIII. & Pium V. contra Cõfidentiarios, an debeatur in foro conſcientię.

DEcimoquarto, Quæro, An Conſtitutiones Pij
IIII. & Pij V. ſuper hac materia editæ obligẽt
1 & ligent in foro conſcientiæ? Affirmatiue eſt † re-
ſpondendum.
Primo, quia non ſolum leges diuinæ, ſed etiam
humanę iuſtę, tam ſæculares, quam Eccleſię obligãt
2 † in foro conſcientiæ. D. Tho. 1. 2. q. 69. art. 5. Abba.
Ant. de Butr. Anan. & cõiter in c. 1. de Conſtit. Gl.
1. in c. quæ in Eccleſiarũ. ubi Bal. eo. tit. Fede. de Se-
nis, conſi. 21. Petrus de Anch. conſi. 14. Bal. in auth.
ingreſſ. col. 4. C. de ſacr. ſan. Eccl. Alex. cõſ. 28. co. 4.
li. 1. Arch. Flor. in Sum. p. 1. tit. 18. c. 1. col. 2. And. de
Iſern. in c. 1. §. 1. ad tit. de pac. Iuran. firm. Abba. in
proœmio Rex pacificus, col. 2. &* cõiter DD. ut p
Nau. in Man. c. 23. n. 48. latiſſ. Alſ. a Caſt. de pot. le.
pœn. li. 1. c. 4. & c. 13. ad Rom. & ex alijs, vt per Aff.
loc. cit. Et iõ iura, q̃ loquuntur de præſcriptione, cũ
3 bona fide, ẽt in foro † conſcientiæ procedunt. Inno.
in c. cura, de Iur. pat. Abb. in c. uigilant, col. 2. de pręſcr.
& ex alijs, vt per Deci. in d. c. 1. nu. 63. de conſti.
4 & ius † accreſcendi, de quo in l. 1. . ſi ex fundo, ff. de
hær. inſt. ẽt hẽt locũ in foro conſcientię Abb. in ca.
2. de teſta. Petr. de Anch. & Imol. in c. 1. eo. titu. Sed
hmõi Conſt. ſunt iuſtæ, cum occurrãt fraudib. & ꝓhibeant
illicitum, ut dictum eſt ſupra. Ergo. idq; eo
magis, cum habeant uerba ꝓceptiua. D. Tho. 2. 2. q.
186. art. 9. Caiet. 1. 2. q. 69. art. 4. & ſint latæ à ſupre
5 mo † Principe Eccleſiaſtico, Pet. de Anc. in c. cõſtitu
tus, de appe. Abb. in c. cum cauſam, col. 4. de teſtib.
Secundo, quia deprehenditur ex verbis ipſarum
Conſtitutionum, cum imponatur pœna excõicatio-
6 nis, & † conſideretur peccatum, ideo uidentur ſatis
habuiſſe intentionem obligandi ẽt in foro conſciẽtię,
iux. ea, quæ ſcribit Dec. d. c. 1. nu. 62. de conſt. Na
uar. d. c. 23. nu. 49. & ſatis expreſſum dr̃, quod ex vi
7 uerborum † colligitur. Bar. in l. vxorẽ, §. agri plagã,
ff. de le. 3. Cepha. conſi. 133. nu. 8. & 135. nu. 2. lib. 1.
Et hanc opinionem in terminis videtur firmare
Maſca. de proba. caſ. 1306. volu. vlt. Hinc dicimus
8 † tranſgrediens legẽ Canonicã peccat, &, ſi crederet
Papam non potuiſſe eam facere, eſſet hæreticus, ca.
nulli fas, diſt. 19. Gl. in c. generali, de e ect. in 6. Car.
in clem. 1. in q. 9. de ætat. & qual. Arch. in c. violatores,
25. q. 2. Gem. in c. 2. in antepen. col. de conſt. lib.
6. & in c. nomine dñi, diſt. 33. Io. Anan. in c. 1. de ma
led. cum alijs, ut per Fel. in c. per tuas, nu. 7. de Sim.
D. Th. 2. 2. q. 44. per totũ, & in 4. ſen. di. 15. q. 3. ar. 1.
Dubiũ tamen eſt, an modi, ex quibus voluit Pius
9 V. probari confidentiam, ſicut obligãt † in foro exte
riori, obligent in foro interiori, & ſic cõſcientię? Na
uarr. in Man. c. 23. ſub nu. 109. uerſ. 5. uidetur firma-
re negatiuam opinionem. Maſcard. autem d. caſu
1306. col. vlt. affirmatiuam, & reprehendit Nauarr.
Quid dicendum?
Ego diſtinguo, quod aut in caſibus, in quibus intrant
præſumptiones, & coniecturæ conſideratæ à
Pio V. in d. Conſt. ut præſumatur confidentia, adeſt
veritas, quia uere fuit commiſſa, & hoc caſu vera eſt
10 poſterior ſententia. nam, cum adſit reuera † peccatũ,
modi conſiderati per Pium V. obligant etiam in fo
ro conſcientiæ, vt poteſt colligi ex his, quæ dicũtur
per Be. Ant. 3. par. tit. 2. c. 1. §. 5. Io. Mai. in 2. di. 24.
q. 18. Bea. Aug. li. 10. de Trin. S. Th. 1. 2. q. 74. Mag.
ſen. in 2. diſt. 24. Caiet. in Sum. in verbo delectatio.
11 forum enim † conſcientię nititur veritati. c. a nobis, el
ſecundo, & c. inquiſitioni, de ſen. exc. Bal. in auth. in
greſſi, col. 8. C. de ſacr. ſan. Eccl. Abb. in c. Raynal-
12 dus, col. 3. de teſt. & nemini † parcit, Fel. in c. ſicut di
gnum, in 4. col. de homic. nec in eo eſt locus miſeri
13 cordiæ, cum ſit idem † conſcientia, quod iuſtitia. Bal.
& Præpoſ. in c. 1. col. 1. quæ ſint Rega. Rip. in Rub.
14 ex. de iud. col. 18. & conſcientia † eſt ſcientia cordis.
Bal. in c. uigilanti, col. 2. de præſcr. & de eo non põt
occultari, c. cum ęterni, de re iud. Card. Pariſ. in c. ui-
gilanti, nu. 15. de præſcr. Cæpoll. de ſimulat. cont. n.
15 242. & ideo forum conſcientię † appellatur forum bo
ni, & æqui, & tribunal ueritatis, Bal. in l. 1. col. 3. C.
16 de confeſſ. regulatum ſm̃ rationem † naturalem. Ri
minal. iun. in c. quæ in Eccleſiarum, nu. 101. de con-
ſti. & ſecundum ius naturale, & gentium, Anto. de
Burg. in c. Canonum ſtatuta, nu. 243. de conſtitu. ac
17 ſoli † Deo patet. nam alijs eſt abſconditum, c. in ciui
tate, de vſur. Fortun. Garz. de vltimo fine iur. Can.
& ciu. nu. 63. Pariſ. d. ca. vigilanti, nu. 15. Simanc. de
capt. Inſtit. tit. 9. nu. 248. Fel. in c. audiuimus, de Si-
mo. & in d. c. ſicut dignũ in fi. de homic. Non mirũ
ergo, ſi in foro conſciæ ſtatur dicto aſſerentis, & de
18 oĩbus † confitenti creditur, c. ſignificaſti, de homici.
Gl. in c. placuit, de pœn. diſt. 6. Glo. in clem. 1. de Pa
roch. Oldrad. conſil. 183. colum. 3. Alex. in l. ſi ſic le
gatum, col. 2. ff. de leg. 1.
Aut vero in ꝓdictis caſib. ueritas eſt in cõtrariũ,
& tunc uera eſt prior ſñia Naua ut non obligent, q̃
ur̃ firmare idẽ Naua. conſ. 51. de Sim. & quam pro-
bo, quia lex fundata in pręſumptione, vt eſt ꝓdicta
19 Conſtitutio Pij V. in foro conſcientię nõ obligat, †
ſi veritas eſt in contrariũ, Inn. in c. quia plerique, de
immunit. Eccl. Inn. Io. And. & Abba. in c. is qui, de
ſpõſ. Petrus de Anc. in reg. Poſſeſſor, col. 13. de reg.
iur. in 6. Bal. in l. cũ qs, col. 8. C. de iuris, & fact. igno.
qui refert, ita fuiſſe Bononiæ diſputãdo cõcluſum,
cũ alijs, vt p Dec. in d. c. 1. nu. 67. de conſtit. Iaſo. in
rub. ff. de acq. hære. & in l. etſi inutiliter, col. 2. C. de
fideicom. Felin. in cap. ſicut dignum, in fi. de homi.
Niconit. in cap. quoniam contra, nume. 697. par. 1.
de probat. quia in dicto foro, nec præſumptiones,
20 nec † fictiones attenduntur, Sarn. de non iudic. iux.
for. ſuppl. quæſt. 14. nu. 5. & diximus ſupra. nam fo-
21 rum conſcientiæ non eſt alligatum apicibus iuris, †
nec ſtrepitui iudiciorum. Archidia. cap. ſcriptum. 6.

q.3.Dec.in cap.cum dilecto,de confir.vtil. vel inu-
22 til.Sarn.d.q.14.num.13.nec locus † litibus.Rebuff.
in cap.poſtulaſtis,num.332.de cler.excomm.mini-
23 ſtrat.& ratio eſt , quia conſcientia non ligat, † quos
natura non obligat.Bald.in l.3.in fine,C.de vect.&
commiſſ.cum conſcientia ad terminos juris natura
24 lis,† & gentium reducatur.Abba.in cap.1.in fin. de
reſtitu.in integr.

Ex quibus infertur,ad concluſionem, valde vti-
lem,& neceſſariam in foro conſcientiæ,non eſſe cō
25 fidentiam,quoties aliquid fuit factum,ſed† non prin
cipaliter,vt reſpondit Nauarr.conſil.23.num. 2.de
Simon.ubi loquitur de præſentante aliquem ad be-
neficium,pro conſequendo aliquod beneficium ab
eo, vel aliud ius ſpūale,ſed hæc non fuit cauſa prin
26 cipalis,& concludit in foro exteriori † confidentiæ
præſumptionem reſultare, in foro autem interiori
nequaquam,arg.c.ſicut,de Sim.& quod dicit Diu.
Thom.2.2.q.100.art.3.Idem Nauar.in Man.c.23.
num.100.in 4.not.Idemque videtur firmare idem
Nauarr.conſi.51.de Sim. vbi uult , in foro interiori
27 nullum oriri confidentiæ† crimen ex mutuo facto a
reſignatario reſignante,principaliter ad augendam
amicitiam,ſecundario ad facilitandum conſenſum,
ex his,quæ ſcribit D.Th.2.2.q.78.art.2.& ibi Caie.
Sot.de iuſt.& iur.li.6.q.1.art.2.& idem Nauar. con
ſi.71.num.1.verſi.2.tit.de Sim.conſuluit,in foro cō
ſcientiæ non eſſe confidentiam , ſolutionem quan-
dam factam principaliter non pro beneficio,ſed ꝓ
28 certis† expenſis,arg.c.humanę aures,22.q.15. c. tua,
de ſponſal.hoc etiam ſcripſerat conſi.71.præced.n.
4.arg.l.illicitas,§.veritas,ff.de off.præſ.& conſi.69.
eo.tit.de Sim.ſcribit idem Nauar.dationem pecu-
29 niæ pro ceſſione† iuris ſuper beneficio litigioſo non
eſſe ſimoniam in foro interiori , non habuit mentē
emendi ius ſpūale,ſed recuperandi impenſas , quas
fecit,vel redimendi uexationem , & nulla indigere
30 abſolutione.Et quæ ſit† cauſa principalis,docet Na
uarr.conſi.9.nu.3.de Simon.

31 Rurſus dubitatur,an pœnæ impoſitę† per d.Con
ſtit.Pij IIII.& Pij V.debeantur in foro conſciētię?
* Negatiua reſpondetur.nam * communis concluſio
32 eſt,pœnam,quæ imponitur à lege pro† delicto,non
deberi in foro conſcientiæ.Glo.in ca. fraternitatis,
12.q.2.Dec.in c.1.nu.73.de conſtit. ubi atteſtatur
* de * communi.Hinc fur in foro conſcientiæ non te
33 netur† ad pœnam furti.Bald.in l.e.poſt deciſionem.
in fin.C.de furt.Anchar.conſi.46.Alex. conſ. 109.
colum.3.lib.5.

Et hic non omittam , quod forum conſcientiæ
ligat,& validat actum , in quo eſt prætermiſſa for-
34 ma† tradita,vel non ſeruata , dummodo dolus non
interuenerit,Innoc.in c.quia propter,de elect. Ioā.
Andr.& Abb.in c.is qui.de ſponſ.Abb.in c.1.de cō
ſtit.vbi Fel.& Dec.nu.28.in 1.lect.& 2. lect.nu.19.
Gemin.in c.1.per illum tex.de ſponſal.in 6. Anc.in
c.beneficium,in 7.q.de regular.Iaſ.in l. ſi nō fortē,
in prin.nu.4.ff.de cond.indeb.Gig.de penſ. qu. 34.
nu.9.quod nota pro eo,qui non publicauit reſigna-
tionem,iux.Gregorianam nō emiſit profeſſionem
fidei,non fuit approbatus ab examinatorib. electis
in Synodo diœceſana,habuit beneficium ꝑ electio
nem,non ſeruata forma tradita a iure,uel per præ-
ſentationem patroni elapſo t̄pe,aut per collationē
non habentis facultatē,vel habentis,& nō uolentis
conferre propter excommunicationem,ſuſpenſio-
nem,aut aliam cauſam.nam iſti omnes uidentur tu

35 ti† in foro conſcientiæ. Abb.in c.1.de in integ. reſt.
ad fi.Anch.in reg.1.de reg.iu.q.7.in prin.col.34.Ti
raq.in tract.de leg.connub.Gl.2.nu.20.Boer. deci.
1.nu.15.cum alijs allegatis per Couar.in c. cum eſ-
ſet.nu.5.de teſt.& in reg.peccatum. §.3. nu.9. Do.
Sot.li.4.de iuſt.& iur.q.8.art.3.& plura exēpla hu-
ius notabilis concluſionis affert Niconit.in ca.quo-
niam contra,par.1.nu.682.de probat.

S V M M A R I V M.

1 *Super omnibus beneficiis committitur confidentia.*
2 *Monaſterium quod.*
3 *Cathedralis Eccleſia dicitur Epiſcopalis.*
4 *Cathedralis Eccleſia cur vocatur.*
5 *Epiſcopus qua ratione recipit Cathedraticum.*
6 *Metropolitana Eccleſia,dicitur Archiepiſcopalis.*
7 *Nomine Cathedralis,an veniat Metropolitana.*
8 *Beneficia appellantur pluribus modis.*

QVAESTIO. XV.

Confidentia ſuper quibus beneficijs committatur.

DEcimoquinto,Quæro,ſuper quibus beneficijs
* cadat Confidentia? Communiter* ab omni-
1 bus tenetur,poſſe committi confidentiam † ſuper
omnibus,cujuſcunque dignitatis, & qualitatis ſint.
quod ſatis expreſſe colligitur ex dicta Conſti. 108.
Pij IIII.ibi,*Idcirco omnes , & ſingulas Eccleſias,*
etiam Metropolitanas , & alias Cathedrales , ac
Monaſteria etiam Conſiſtorialia,Prioratus,Præpo
ſituras,dignitates etiam maiores , & principales,
et Conuentuales,Perſonatus , adminiſtrationes , &
officia,cateraque beneficia Eccleſiaſtica,cum cura,
& ſine cura,ſacularia,& quorumuis ordinum regu
laria,etiam de iure patronatus,etiam laicorum , &
nobilium,& illuſtrium,etiam ex fundatione,& do
*tatione exiſtentia,&c.*Ex quibus uerbis patet , cō-
prehendi omnia beneficia,ēt regularia,oēs dignita
tes,ēt principales,& conuentuales,ſimplices, vel cu
2 ratas,cōprehendi ēt Abbatias,dū dicit,† Monaſte-
ria ēt Cōſiſtorialia,Rebuff.ſup concor.de mandat.
Apoſt.§.Statuimus,uerbo Monaſteria,&, quod eſt
plus, Ep̄atū,ut colligitur ex illis uerbis,& alias Ca-
3 thedrales,nam Cathedralis† Eccleſia dr̄ Epiſcopa-
4 lis,quæ ob honorē Cathedræ Epiſcopalis† ſic voca
tur,quia ibi Cathedra Epiſcopalis,& ſedes ſita eſt,
Arch.in c.Statutū,col.1.de reſcr. li.6. Hoſti. & alii
in c.ne pro defectu,de elect. & quia eius rōne Epi-
5 ſcopus† recipit Cathedraticū,c.conquerente,de off.
Ord.c.Paſtoralis,de don.c.placuit,10.q.3. Rebuff.
in cōcor.Rub.de coll.§.1.ſuper uerbo Statuimus,&
ēt Archiepiſcopatū,vt patet ex verbo Metropoli-
6 tanas,qa Eccleſia† Metropolitana dr̄ Archiepiſco-
palis.l.un.& ibi Gl.& dd.C.de metrop.Ber.li.11.c.
ut litigantes,de off.ord.li.6.c.referente,de p̄b.ca.1.
7 di.21.& noīe Cathedralis,† qn̄ aliud non exprimi-
tur,continetur Metropolitana c.quamuis,c.de p̄bē.
li.6.Io.Monac.in c.unic.col.1.de rerum perm. li.6.
Idq; ēt colligitur ex Conſtit.Pij V.87. tū in proœ-
mio,dū dicit,Eccleſiæ,Monaſteria,cęteraq; benefi
cia Eccleſiaſtica,&c.tū ēt in diſpoſitiua,ibi, Eccle-
ſias,Monaſteria,& beneficia ſic recepta,&c.Et hęc
* cōcluſio ſtylo* cōprobat̄.nā uidemus quotidie in vr
be iudicia ſup q̄buſcūq; bn̄ficijs,& anno elapſo fuit
plene diſputatum ſuper pretenſa confidentia com-
miſſa in reſignatione cuiuſdā Archiep̄atus , & tra-
dit Nauar.conſi.70.tit.de Sim.circa Simoniam cō-

miſſam

miſſam in reſignatione cuiuſdam officij in manib. Abbatis, vti de alio prouideretur.

8 Et alia quocunque nomine † nuncupentur, ſiue beneficium, ſiue officium, ſiue poſſeſſio, ſiue præſtimonium, ſiue præceptoria. cap. poſſeſſiones 16. q. 1. c. ad audientiam, de reſcr. cap. conquerenti, de cler. non reſid. Goff. & Compoſtell. in cap. poſtulaſti, de reſcr. & in c. quamuis, el primo, de præb. in 6. Ioan. Cald. in c. in noſtram, col. 9. de reſcr. Anchar. in ca. 1. col. 2. de regul. iur. in 6. cum alijs, vt per Barbat. in clem. cauſam, §. quod ſi forſan, ſub nu. 3. de elect.

Ab hac autem concluſione generali excipitur Papatus, & Cardinalatus: nam hæ dignitates non ſolent renunciari, ut late ſcripſi lib. 2. q. 1. & ideo, &c.

SVMMARIVM

1 *Diſpoſitio intelligitur de re perpetua.*
2 *Manualia non ſunt beneficia perpetua.*
3 *Beneficia ſui natura ſunt perpetua.*
4 *Vbi verba non competunt, neque diſpoſitio.*
5 *In generali diſpoſitione non continentur regularia.*
6 *Regularia non comprehenduntur in reſeruatione beneficiorum.*
7 *Regularia non comprehenduntur ſub regula de annali.*
8 *Regularia non comprehēduntur ſub regula de triennali.*
9 *Superior poteſt ad nutum reuocare tenentes beneficia manualia.*
10 *Pœnam non meretur, quod a lege permittitur.*
11 *Confidentia committitur etiam in manualibus regularibus.*
12 *In Manualibus committitur ſimonia.*
13 *Confidentia, eſt crimen ſimoniæ.*
14 *Confidentia, quare prohibita.*
15 *Idem ius, vbi eadem ratio.*
16 *Monaſteria, ſunt beneficia regularia.*
17 *Prioratus, ſunt beneficia regularia.*
18 *Præpoſitura, beneficia regularia.*
19 *Beneficia conuentualia, dantur religioſis.*
20 *Regularia omnia manualia, de iure communi.*
21 *In claris nullum dubium.*
22 *Puniuntur confidentiæ ob bonum publicum.*
23 *Conſtitutio de publican. comprehendit regularia.*
24 *Hodie regularia ſunt perpetua.*
25 *De beneficijs manualibus iudicatur, vt de perpetuis.*
26 *Eſt perpetuum, quod eſt in potentia.*
27 *Perpetuum, quod eſt conceſſum ad beneplacitum ſuperioris.*
28 *Perpetuum, quod eſt conceſſum ſine præfinitione temporis.*
29 *Eſſe, vel fieri poſſe, paria ſunt.*
30 *Superior non poteſt reuocare manualia ſine cauſa.*
31 *Regularia veniunt ſub nomine beneficij.*
32 *Regularia vacant per obitum, & per renunciationem.*
33 *In reſeruatione quare nō cōprehēduntur regularia.*
34 *Collatio debet eſſe abſque pactione.*
35 *Prælatus regularis non poteſt cōferre beneficia manualia ſub conditione.*
36 *Prælatus regularis non poteſt recipere pecuniam pro collatione.*
37 *Cogens renunciare officium cum pacto ei conferendi ſimile, committit ſimoniam.*
38 *Renunciatio debet eſſe libera.*
39 *Pro ſpirituali, non debet dari neque temporale, neque ſpirituale.*

QVAESTIO XVI.

IN Manualibus regularibus num cadat confidentia?

DEcimoſexto, Quæro, an Confidentia committatur in beneficis manualibus regularibus? Pro negatiua, quam multi Doctores tenebant, cū hic caſus accideret, infraſcripta poſſunt adduci argumenta.

1 Primo, diſpoſitio aliquid † prohibens, vel permit
tens in beneficiis, intelligitur loqui de perpetuis, c.
præcepta, diſt. 55. cum alijs, ut per Calder. conſ. 26.
de præb. Caſſad. deciſ. 4. nu. 2. eo. tit. ſed beneficia re
gularia, & manualia non ſunt perpetua, ſed ad nutū
2 amouibilia, † & reuocabilia, c. cum ad monaſterium
§. tales, de ſtat. monac. clem. 1. §. ad hec, eod. tit. Cle.
vnica, §. præmiſſa, de ſuppl. præl. neglig. Mil. in rep.
in uerbo beneficia regularia, Selu. de benef. par. 3.
q. 21. nu. 2. Mandoſ. in reg. 3. reſeruat. q. 10. nu. 5.
3 Secundo, quia beneficia ſui natura † ſunt perpe
tua, c. ſatis, per verſum diſt. 56. Glo. in ca. Paſtoralis.
7. q. 1. c. unic. de Cappel. monac. li. 6. Card. conſ. 87.
Lap. alleg. 9. Card. Pariſ. conſ. 119. nu. 16. uol. 4. Sed
hæc non ſunt talia, vt ſupra dictum eſt, ergo Con
ſtitutiones Pij IIII. & Pij V. loquentes de beneficiis
non habent locum in his manualibus, & ita uidetur
firmare Naua. conſ. 43. nu. 16. de Simo. ubi conclu
dit, nō committi confidentiam in quibuſdam per
ſonatibus prouinciæ Tarraconen. attento quod nō
ſunt perpetua, &, ubi verba non competunt, clarum
4 eſt neque, † diſpoſitionem competere, l. hos accuſa
re, §. omnibus, ff. de accuſat. l. ſi ſeruum. §. non dixit
prætor, ff. de acq. hæred. l. 4. §. toties, ff. de dam. infe.
Tertio, quia in generali diſpoſitione non conti
5 nentur regularia, & manualia, † niſi exprimantur, ut
tradunt Achill. deciſ. de benef. in manuſcr. Rebuff.
6 de pacif. poſſ. nu. 273. & patet in reſeruatione † bene
ficiorum, vbi non comprehendūtur, Aeneas de Fal
conib. de reſeru. 3. q. princ. nu. 29. uerſi. beneficia re
gularia, Card. Pariſ. cōſi. 44. uol. 4. Io. Selu. de benef.
7 par. 3. q. 68. & 69. neque etiam † comprehenduntur
* ſub regula de annal. ut fuit * reſolutum die 23. Ianu.
1549. in una Albiganen. Cappe. teſte Mandoſ. reg.
8 3. reſer. q. 11. num. 5. neque in regula † de triennali,
Moedan. deciſ. 169. in man. alias 340. & dixi de reſi
gna. benefi. lib. 11. q. 3. nu. 83. & 85.
Ergo in his Conſtitutionibus Pij IIII. & Pij V.
non comprehenderentur manualia.
Quarto, accedit ratio admodum (ſecundum ali
quos) vrgens, quia, ſi poteſt Prælatus, & ſuperior ad
9 nutum † reuocare, & alijs conferre prædicta benefi
cia manualia, Glo. & DD. in clem. regulares, uerbo
reuocare, de ſuppl. præl. neglig. Ioan. Selu. de benef.
par. 3. q. 21. nu. 2. ideo poterit etiam in confidentiā
ea conferre, cum hoc ſit ei a iure permiſſum. & pœ
10 nam non † meretur, quod ā lege permittitur, l. Grac
chus, C. ad l. Iul. de adult.
His tamen non obſtantibus, contraria opinio mi
11 hi probatur, ut confidentia committatur † etiam in
manualibus regularibus.
Et moueor primo, quia in iſtis manualibus com
12 mittitur Simonia, vt probant plura † iura poſita in
titu. ex. de Simon. ſcilicet, cap. veniens, cap. dilectus,
cap. de regularibus, cap. quoniam, capitu. licet heli,

 &cap.

* & cap.ne Dei,& ibi Glo.& DD.omnes*uolunt, &
tradit Nauarr.conſi.71.in eo.titu.de Simon. Ergo,
& pariformiter confidentia,cum confidentia ſit cri
13 men Simoniæ,†Caputaq.deciſ.202.nu.5. par.1.
14 Secundo,quia ratio,quare†confidentia eſt prohi
bita,& tã grauiter punita eſt,ſcilicet ne bñficia Ec-
cleſiaſtica indignis concedantur,ne dentur per hæ-
reditariam ſucceſſionem,& ne plura vni dentur, vt
late ſcripſi ſupra,militat in his manualibus,vt omni
15 bus notum eſt.Ideo idem in†ſtatuendum erit,nul-
ga.l.illud,ff.ad l.Aquil.l.a Titio,ff.de uerb. oblig.
Tertio,quia expreſſe id exprimitur, ſi recte ad-
uertatur in Conſtitutione Pij IIII.in §.idcirco, ibi,
ac monaſteria,&c. & ibi,Prioratus,Præpoſituras,di
gnitates etiam maiores,& principales,etiam conuẽ
tuales,& officia,&c. & ibi, ſecularia, & quorumuis
ordinum regularia,&c.Dum ergo dicit, Monaſte-
16 ria,uidetur†loqui de regularibus,Ioan. Selu.de be-
nefi.par.1.quæſt.2.num.56.Hoied.de incomp.be-
nefi.par.1.cap.5.num.2.Caputaq.deciſ.225. par.2.
17 Dum etiam exprimit,prioratus,†videtur etiam cõ-
prehendere regulares,Oldrad.conſi. 281.Cardi.in
clem.Dudum,§.Statuimus,ſub num. 5. de ſepultu.
Mandoſ.reg.8.reſer.quæſt.8.num.4.Dum quoque
18 Nominat Præpoſituras,†videtur pariformiter com
prehendere regulares,not.in cap. dudum, el primo
de elect.Selu.dicta quęſt.2.nume.75.idque eo ma-
19 gis,cum dicat Conuentuales, & officia. hoc † enim
conuenit religioſis,not.in cap.Monaſteria,18.quę-
ſtio.2.cap.Monaſteria,de uit. & honeſt. cler.clem.
1.iniuncta,gloſſ.2.de elect.Pauin.de pot.Cap.Sed.
vac.par.1.quæſt.10.num.20.Corrad.Brun.de ſedl.
cap.7.num.5.Et omne dubium tollunt uerba ſequẽ
tia,& quorumuis ordinum regularia,ex quibus uidẽ
tur omnia beneficia regularia comprehendi in hac
Conſtitutione ſuper cõfidentijs edita,ut in illis quo
que committatur confidentia , & tamen regularia
20 de iure communi ſunt†omnia manualia, Simonett.
deciſ.29.lib.1.& deciſ.42.lib.2.in recollect. manu-
ſcr.Caſſad.deciſ.4.de præb.& deciſ.12.num.9.eod.
titu.Bellamer.deciſ.203.& dixi de reſign. benef.li.
10.quęſt.2.nu.39.&,cum diſpoſitio ſit aperta, nul-
21 lum†remanet dubium,l.ancillæ,C. de furt.l. conti-
nuus,§.cum ita,ff.de uerb.oblig. quod comprobãt
verba generalia poſita in Conſtitutione Pij V.
22 Quarto,& ultimo comprobatur,†quia,cum Cõ-
ſtitutiones huiuſmodi Pij IIII.& Pij V.emanaue-
rint ob bonum publicum, & ad tollendas fraudes
committi ſolitas in beneficialibus, ſub illis optima
23 ratione debent comprehendi manualia, ſicuti in †
Conſtitutione Gregorij XIII.de publican. lata ad
* tollendum fraudes continentur,vt fuit* reſolutum
in Rota,28.Ian.1583.in vna Aquilanen.Prioratus,
coram Cantucio,ut ſcripſi de reſign.benef. lib. 11.
quæſt.3.num.84.& in reg.de Infir. Rebuff.in eadẽ
reg.quęſt.5.in fi.Et ſecundum hanc opinionem exi
ſtimo eſſe iudicandum,& ita uidetur tenere Nauar.
conſi.70.de Simon.
Non obſtant contraria.nam ad primum reſpon-
24 detur,vel quod hodie regularia†beneficia ſint per-
petua,vt vult Gamma.in tract.de auct.Leg.a lat.li.
4.num.13.in fi.& nu.14.15.& 16.& dixi d.li.11.q.
3.de reſig.benef.uel quod iudicentur de eis,vt de ꝑ
25 petuis beneficijs,†tũ conſiderato,q̃d Prælatus for-
ſan non amouebit eos,ut in ſpecie tradit Rebuff.in
tract.de nom.q.9.ſub nu.27.Boniſ.de Vital. in cle.
1.§.in quibus,nu.3.de ſuppl.ꝓlat.neglig.Gammar.
loc.cit.quod vr̃ ſufficere,arg.cap.vlt.de reſcr.li. 6.l.
ſufficit,ff.de condic.indeb.dixi de reſig. benef.li. 2.
q.11.nu.5.Ideo dicit Io.Sel.de benef.par.1.q.2.nu.
26 63.†eſſe perpetuum,quod eſt in potentia,& dr̃ eſſe
27 perpetuum,quod†eſt conceſſum ad beneplacitum
Superioris,Gl.in clem.2.de reſcr.Petrin. Bell.de re
28 milit.tit.7.nu.8.& etiã quod eſt conceſſum†ſine prę
finitione temporis,Nicol.Moron. de treug. & pac.
29 q.32.nu.3.& eſſe,†vel fieri poſſe,paria ſunt,idem q.
121.nu.143.tum quia uel hodie Superior non põt
illa reuocare,vt per Gammar.in cap.licet,nu.84.de
30 rer.permut.lib.6.uel†ſaltem id non põt facere ſine
cauſa iuſta,& rationabili,Io.And.de præb.cum ſin
gularib.ſuper Glo.in c.ad Monaſterium, in uerbo
oportuerit,& gl.ſeq.de ſtat.Monac.li.6. & in c.inſi
nuante,ſuper 3.Gl.eo.tit.Idem Io.Andr. in nou.in
c.niſi,ſuper uerbo prouenientibus,de præb. Milius
in repert.in uerbo beneficium manuale, ſi Abb.Et
ideo beneficia nedum ſæcularia, ſed etiam regula-
31 ria†ueniunt ſub nomine beneficij,Gl. in clem.2.de
Iud.& ibi Card.q.5.nu.15.Imol.nu.3.Fel.in ca.po-
ſtulaſti,nu.4.in fi.de reſcr.& communiter alij. Et
32 ideo Regularia†vacant per obitum,& per renuncia
tionem,vt dixi li.2.de reſign.benef.q.11. ubi etiam
probaui poſſe reſignare: ex qua etiam reſponſione
patet reſpõſum ad ſecundum Argumentum.
33 Ad tertium reſpondeo, ſpeciale eſſe in † reſerua-
tione,ut non comprehendantur manualia,ne Papa
uideatur alteri præiudicare,vt tradunt Calder.con-
ſi.26.de præb.Caſſad.deciſ.4.eo.tit. & egregie hoc
explicauit Gammar.deciſ.1.incip. Marcus Anto-
nius,in recoll.manuſcr.quod uero dicitur de regula
de annali,& triennali,habet aliam rationem,ut per
Moedan.deciſ.169.alias 340.in manuſcr.
Non obſtat quartum,quia reſpondetur, aliud eſ
ſe reuocare manualia,quod poteſt fieri ex diſpoſi-
tione Iuris communis,eo modo,vt ſupra dictũ eſt,
& aliud,conferre in confidentiam,quod omni Iure
34 prohibitum eſt . nam collatio † debet eſſe libera,&
abſque ulla pactione,conditione,& modo,cap.quã
pio,cap.ordinationes,cum multis alijs,1.q.1.c.cum
pridem,de pact.DD.omnes,in c.ex parte,1.de off.
deleg.Oldrad.conſi.324.ſub num.5.& dixi lib. 24.
de reſign.benef.in princip.
Concludendum eſt igitur,in beneficijs regulari-
bus committi etiam confidentiam, cum habentes
conferre debeant libere id facere.
35 Et ideo concludo,nõ poſſe ꝓlatũ†regularẽ,cuiuſ
cũq; ordinis ſit,& conditionis,cõferre beneficiũ re
gulare vacãs Titio cõditione tacita, vel expreſſa,ut
infra tm̃ tp̃s illud relinquat,uel illud reſignet Meuio.
nã hęc eſſet cõfidẽtia,eoq; magis,ſi poſſet cõſidera
ri aliqs ex caſib.poſitis in §.multi.in Conſtit.Pij V.
Neque poſſe dictum prælatum conferre cũ cõdi
tione,vt oẽs,uel pars fructuum detur Caio,vel Seio,
aut annua penſio.nã hæc eſſet confidentia, ut dr̃ in
§.Itidem,in d.Conſtit.Pij V.& ibi late explicaui,ni
ſi fieret auctoritate Papæ.Minus poſſe prædictum
36 Superiorem†recipere pecuniam pro collatione.nã
committeret Simoniam,cap.quoniam, cap.ex inſi-
nuatione,cap.de regularibus, de Sim. & tradit Na-
uar.conſi.71.de Sim.ubi probat ex pluribus Simo-
niam committi ex pecunia data pro ingreſſu mo-
37 naſterij.Et etiam iſte Prælatus†incurrit Simoniã,ſi
cogit presbyterum regularẽ renunciare officium in
Eccleſia ſui monaſterij Canonice prouiſum,cũ pa-
cto ei conferendi aliud ſimile officium,quã primũ
vacauerit,

vacauerit,vt reſpondit Nauarr.conſil.70.titu. de Si
38 mo.quia renun.non fuit libera,†vt debet eſſe, Roţ.
deciſ.6.num.2.de renunc.in antiquior. Ioan. Mona
ch.in cap.licet,num.5.de rerum permut.li.6.Imol.
in cap.cum inter,num.5.de elect.Pariſ.in cap.uene
rabilis,num.45.de except.Zabarell.in cap.cum dile
cti,num.2.de prębend.ſed facta cum cõditione, de
danda recompenſa ſufficienti,vt late dixi de reſign.
benefi.lib.14.quæſtio.1.cum ſequen. pro ſpirituali
39 enim non†debet dari,neque temporale,neque ſpi-
* rituale,Theolog.omnes* in 4.ſen.diſt. 25.D.Tho.
ſecunda Secundæ,quæſt.100.Nauar.in Man.capit.
23.ſub numero 100.

S V M M A R I V M.

1 *Diſpoſitio facta ob bonum publicum comprehendit præceptorias.*
2 *Præceptoriæ comprehenduntur in Conſtitutione de publican.*
3 *Pręceptoriæ ſunt beneficia Eccleſiaſtica.*
4 *Beneficium Eccleſiaſticum,quomodo cognoſcatur.*
5 *Collatio beneficij,an poſſit competere laico.*
6 *Religioſus,qui dicatur.*
7 *Beneficium non poteſt conferri,niſi clerico.*
8 *Mandatum de prouidendo clericum,quomodo intelligatur.*
9 *Fratres Hieroſolymitani dicũtur perſonæ religioſæ.*
10 *Beneficium eſt perpetuum.*
11 *Perpetuum,quod dicatur.*
12 *Beneficium datur propter diuinum officium.*
13 *Pręceptoriæ conceduntur ſimpliciter.*
14 *Simonia quando committitur.*
15 *Confidentia,ſpecies ſimoniæ.*

Q V AE S T I O XVII.

IN præceptorijs cadat ne Confidentia.

DEcimoſeptimo, Quæro,an Confidentia puni-
bilis per dictas Conſtitutiones poſſit com-
mitti in præceptorijs, quæ dantur fratribus ſancti
Io.Hieroſolymitanis?

Affirmatiua opinio mihi videtur verior.

Primo,quia Pius IIII.in dicta Conſtitutione in
§.Idcirco,exprimit omnia beneficia ſæcularia,& e-
tiam regularia, cum hac qualitate, quorumuis or-
dinum.

1 Secundo,quia diſpoſitio,†quæ emanauit ob bo-
num publicum,& ad tollendas fraudes,comprehen
* dit huiuſmodi præceptorias, ut fuit * reſolutum in
Rota in una Segobien.præſtimonij,16.Iunij 1589.
coram R.P.D.Mantica,in qua fuit concluſum, di-
ctas præceptorias contineri in Conſtitutione Gre-
2 gorij†XIII.de public.& dixi lib.11.de reſign.bene
fic.quæſt.3.prope finem.ſed Confidentia eſt prohi
bita ad tollendas fraudes, & ob bonum publicum,
vt ſcripſi ſupra.ergo.
3 Tertio,quia huiuſmodi † præceptoriæ dicuntur be
neficia Eccleſiaſtica,vt refert conſuluiſſe Barba.in
clem.cauſam,§.quod ſi forſan,num.27. cum ſeq.de
4 elect.& mouetur,quia†eſſe beneficium Eccleſiaſti-
cum cognoſcitur.

Primo,quia conferens eſt perſona Eccleſiaſtica,
5 nam ad laicum non poteſt hoc competere,† niſi ex
ſpeciali priuilegio Papæ,cap.dilectus,de pręben.ca.
vlt.de conceſſ.præb.in Sum.16.q.7.in fi.Bal.in l.re-
ſcripta,C.de precib.Imper.offe. ſed ius conferendi
huiuſmodi pręceptorias ſecundum Barbat. ſpectat
8 ad Magnum Magiſtrũ,qui dr̃ Religioſus,† & Deo
deuotus,ob uotum emiſſum,ex quo non poteſt re-
trocedere ab illo ſtatu,Gl.in cap.duo ſunt genera,
12.q.1.c.ut lex continentiæ,27.q.1.cap. nulla ratio
ne,diſt.93.

Secundo, cognoſcitur beneficium Eccleſiaſticũ,
quia non poteſt cõferri niſi perſonæ Eccleſiaſticæ,
7 & ſic clerico,& perſonæ†religioſæ,ca.cum adeo,de
reſcr.ca.ex literis,de tranſact.Clem.quia contingit,
§.vt aũt,de religioſis domib.Dec.in d.c.cum adeo,
& alij,& laico nequaquam poſſit cõcedi beneficiũ,
ca.Saluator,de conceſſ.pręb.dixi late de reſig.bene
8 fi.lib.4.Et ideo,cum mandatur † prouideri clerico,
intelligitur de beneficio,vel officio Eccleſiaſtico,c.
quam ſæpe,de præb.in 6.c.vlt.eo.tit.& lib.Clem.vt
hi qui in ſecundo reſpon.de ætat.& qualit.c. ſi quis
Epiſcopus.1.q.3.ſed huiuſmodi præceptoriæ non
dantur niſi fratribus Hieroſolymitanis,qui dicũtur
9 †perſonæ religioſę ob vota,vt per Abba.in rubr.de
reg.Idem Abb.in cap.Eccleſia S.Mariæ,de conſtit.
Soc.conſi.13.num.36.lib.1.Card. in Clem. cum ex
eo.de ſentent.excomm.
10 Tertio,dignoſcitur beneficium† Eccleſiaſticum
ex eo,quod ſit perpetuũ,& duret ad uitam eius, cui
confertur, (ſi non uelit propria uoluntate illud di-
mittere)cap.pręcepta,diſt.55.c.Sanctorum, di. 70.
ca.veniens,de fil.presb.c.pen.de cler.ægrot.Sed hu
iuſmodi præceptoriæ non conceduntur temporali-
11 ter,ſed ſimpliciter,ergo†dicuntur perpetuæ,l. ſuffi-
cit,ff.de cond.indeb.l.Iuris peritos,in princip.ff.de
exc.tut.Gl.in clem.& ſi principalis,de reſcr.

Quarto, dignoſcitur beneficium Eccleſiaſticum
ex annexione ſpiritualitatis.nam propter diuinum
12 officium†datur beneficium,c.vlt.de reſcr. in 6.cap.
cum ſecundum Apoſtolum , de præbend. ſed hoc
verificatur in iſtis præceptorijs, cum conferantur
dictis fratribus Hieroſolymitanis, propter certam
obedientiam in dicendis horis, ad quam tenentur
reſpectu ordinis,& profeſſionis,ergo,&c.

Quarto,comprobatur hæc opinio,quia huiuſmo
13 di præceptorię conceduntur pure,& ſimpliciter, †
& ſine conditione,& modo, ac commodo tempo-
rali,ut tradit Barbat.in dict.cap.cauſam,§.ſi forſan,
ſub numero 30.uerſiculo quinto,& ita debent dari,
14 † alioquin ſecundum ipſum committitur Simonia,
cap.quam pio,cap.Sanctorum,1.quæſtio.1.capit.ſi
quis dator,cap.Saluator,1.quæſtio.3.capit. conſule
re,de Simon.Si enim in his cadit Simonia, ergo &
15 confidentia,†quæ eſt ſpecies Simoniæ,Caputaq.de
ciſ.201.& 202.par.1.

S V M M A R I V M.

1 *Qualibet diſpoſitio intelligitur loqui de re perpetua.*
2 *Beneficia ſæcularia dantur in perpetuum.*
3 *Allegantis incumbit onus probandi.*
4 *Collatores inferiores Papa non poſſunt conferre ad tempus.*
5 *Papa põt quoquomodo voluerit conferre beneficia.*
6 *Papa habet plenitudinem poteſtatis.*
7 *Papa eſt Vicarius Dei in terris.*
8 *Papa poteſt in vno Epiſcopatu ponere duos Epõs.*
9 *Papa poteſt vni concedere duos Epiſcopatus.*
10 *Confidentia eſt Simonia,quia prohibita.*
11 *Auctoritas Papæ,tollit vitium confidentię.*

12 *Manualia poſſunt reuocari.*
13 *Differentia inter manualia ſæcularia,& regularia, contra.num.19.*
14 *Confidentia cadit in manualibus ſæcularibus,*
15 *Geminata uerba,operantur multum.*
16 *Manualia ſunt etiam beneficia.*
17 *Officia,vel ſunt perpetua,vel temporalia.*
18 *Manualia comprehenduntur in diſpoſitionibus,editis ob publicam vtilitatem.*
20 *Aequiparatorum eadem diſpoſitio.*
21 *Vbi eadem ratio,ibi idem ius.*
22 *Perpetua,quæ ſunt conceſſa ad beneplacitum ſuperioris.*
23 *Simonia etiam in officijs temporalibus.*
24 *In perſonalibus Prouinciæ Tarraconen. an committitur confidentia.*
25 *Pactio in ſpiritualibus prohibetur.*

QVAESTIO. XVIII.

IN manualibus ſæcularibus,an cadat Confidentia.

DEcimooctauo, Quæro,an Confidentia cōmittatur in manualibus ſæcularibus?

Pro negatiua,Primo facit, quod in iſtis uidentur
ceſſare uerba Conſtitutionum, quæ loquuntur de
1 beneficijs†perpetuis,cap.præcepta, diſt.55.cū alijs,
vt per Calder.conſil.26.de præbend.Caſſad.deciſi.
4.num.2.eod.titu.

2 Secundo,quia beneficia ſæcularia†dantur in perpetuum,Lap.alleg.9.Card.Pariſ.conſil.119. nume.
16.uolu.4.& ita in dubio videntur conceſſa , ita, ut
3 dicens†contrarium teneatur id probare,cap.ſi con-
* ſtiterit,& ibi * omnes DD. in primo not. de accuſat.immo Epiſcopi,& alij collatores, etiam Cardi-
4 nales,†non poſſunt conferre ad tempus . nam hoc
dumtaxat Romano,& uniuerſali Eccleſiæ Pontifici licet,qui poteſt in perpetuum,& ad tempus, &
5 ſub cōditione,ac vt magis uoluerit dare† beneficia,
c.ſi gratioſe,de reſcr.lib.6.iuncta Glo. & Glo. in c.
Paſtoralis,7.quæſt.1.Gloſſ.in cap. 1. uerbo perpetuis,de cappell.Monach.lib.6. Abba.in dict. cap.ſi
conſtiterit,in primo not.Anan.in ult. Fel. nume.1.
Cardin.Zabarel.conſi.57.incip.Propoſita quæſtio,
Feli.etiam in cap.vlt.num 6.de Iud.Ioan. Selua de
benef.par.3.quæſt.8.num.30.Nauarr.conſi. 43.nu.
6 17.de Sim.ex eo,quod in beneficialibus habeat†plenitudinem poteſtatis,cap.2.de præbend.in 6.clem.
1.in fin.ut lite penden.cap.1.& 2.diſt.22.cap.in il-
7 lis,diſt.80.& ſit Vicarius Dei in terris,†Hoſt. in ca.
quanto,de tranſlat.prælat.Bald.in l.vlt.C.de ſentē.
*8 quæ reſc.non poſſ.& ideo in uno Epiſcopatu† poteſt ponere duos Epiſcopos,cap.nos autem,7. quæ
9 ſtio.1.cap.quoniam de off. ord. & uni concedere †
duos Epiſcopatus,ut ſit Epiſcopus utriuſque,ca.relario,21.quæſt.1.Quoties ergo Papa confert beneficia ad tempus,illaque ſic conferendo de perpetuis
efficiendo temporalia,Card.d.conſi. 57. Caſſador.
deciſ.4.& deciſ.12.de præbend.non uidetur , quod
poſſit in dictis manualibus committi confidentia,
10 quæ ceſſat in Papa,cum confidentia † ſit Simonia,
quia prohibita,ſolo iure humano reprobata, & pu-
* nita,iux.Glo.*communem in cap.ex parte, 1.de officdeleg.in qua eius auctoritas, & ſcientia eximit
11 ab omnibus†pœnis,Abb.in cap.extirpandæ,§. qui
uero,ſub fine,de præbend.Fel.in cap. de cætero, in
fin.de re iud.D.Thom.2.2.quæſt.100.art.1. cum ſequen.Caiet.in 2.Tom.tract.9.q.1.Nauarr.in Man.
cap.23.num.108.uerſi.Quod auctoritas.

12 Ergo in iſtis†Manualibus ceſſat confidentia , &
quia poſſunt reuocari,Gammar.de poteſt . Lega. a
lat.lib.4.num.13.& 14.& 15.vbi facit differentiam
13 inter†manualia regularia,& manualia ſæcularia, &
Simonett.deciſ.29.lib.1.& deciſi. 42. libro.2.dicit,
Quod manualitas in regularibus eſt de iure communi, in ſæcularibus uero ſecus.

His tamen non obſtantibus,contrariam opinio
14 nem exiſtimo veriorem,ut poſſit conſiderari†confidentia punibilis in iſtis manualibus ſæcularibus.

Et hoc Primo,ex Conſtitutione Pij IIII. quæ in
§.Idcirco,vult includere omnia genera beneficiorum ſæcularium,& regularium,& loquitur per uerba geminata,& prægnantia, ac admodum genera-
15 lia,apta comprehendere†etiam huiuſmodi,argu.l.
1.§.quid autem,ff.de aleat.l.in fraudem,ff. de teſtamen.mil.ubi Bald.idem Bald.conſi.205. lib. 1. eo-
16 que magis,cum etiam † hæc manualia ſint beneficia,Boniſ.de Vitalin.in Clemen.1.§.in quibus, nu.
5.de ſuppl.prælat.neglig.& Pius IIII.exprimit etiā
17 officia,quæ uel ſunt perpetua,†uel temporalia, iuxta ea,quæ ponit Rebuff.in prax. tit. ſæculare beneficium.Ideo dicta manualia includi pro comperto
habeo.

18 Secundo,quia manualia†continentur in diſpoſitionibus editis ob publicam utilitatem,iuxta deciſ.
* Ro.28.Ian.1583.in * Aquilan. Prioratus coram
Cantucio , ut ſcripſi de reſignatione benefi.lib.11.
quæſt.3.Rebuff.in prax.in interpret.regul.de infir.
quæſt.5.in fin.Sed confidentia prohibetur ob publicam utilitatem.Ergo.

Tertio,quia,ſi regularia manualia comprehenduntur ſub Conſtitutione Pij IIII.& Pij V.ut deduxi ſupra quæſt.16.& 17.ex uerbis expreſſis ipſarum
Conſtitutionum,ergo & manualia ſæcularia , quæ
19 inter ſe quantum ad hoc†parificantur,Abb.Anan.
Fel.in dicto cap.ſi conſtiterit,in primo not. de ac-
* cuſat.& alij*omnes,vt per Card.Zabarel. dicto con
20 ſil.57. & æquiparatorum eadem † eſt Iuris diſpoſi-
21 tio,l.ult.ff.de accept.& tritum ſit,eandem†iuris diſpoſitionem competere,vbi adeſt eadem ratio.l.illud.ff.ad l.Aqui.l.a Titio,ff.de uerb.oblig.

Non obſtant contraria.nam ad primum reſpondetur,poſſe dici perpetua,ad hunc effectum , quia
22 ſunt†conceſſa ad beneplacitum Superioris, Glo.in
clem.2.de reſc.uel melius reſpondetur,includi manualia ſub illis uerbis,vt ſupra concluſum eſt.

Ad ſecundum reſpondetur,veriſſimum eſſe, qđ
dantur per Papam dumtaxat dicta beneficia ſæcularia manualia,uerum nos non dicimus cum illo cōmitti confidentiā,cū hoc non poſſit fieri ꝑ ſupradicta,ſed poſſe ex illa prouiſione Papę cōmitti cum
alio,ut ille,cui datur bñficium,promittat mediatori,aut alteri illud relinquere ad nutū ipſius , vel ei
dare,& ſoluere penſionem,aut fructus.nā nemo negabit hāc nō eſſe uerā confidentiam,vt dr̄ expreſſe
in d.Conſtitutione Pij V.in §.Quare nos uolentes,
& in §.Itidē,& hoc modo pōt in dictis beneficijs ꝑpetrari hoc ſcelus,& crimen confidentiæ punibile
& in hac parte uř conformis Iuri communi,quo cōmittitur Simonia etiam in officijs,& gradibus , qui
23 ſolent†dari ad tempus.ad not.in ca.ueniens, c.dilectus,ca.quoniam,ca.de regularib.cum ſeq. de Sim.
Nauar.conſ.71.eo.tit.de Sim.& eſt communis , &
recepta doctorum ſententia.

Vnde

Vnde concludendum eſt etiam in his committi
confidentiam.

Ex hac concluſione poteſt inferri ad deciſ. quæ-
ſtionis poſitæ per Nauar.conſ.43.de Simo. ubi late
24 diſputat,& nu.20.concludit, Inſtitutionem † perſo-
natuum, ſeu beneficiorum perſonalium Prouinciæ
Tarraconeñ.factam præmiſſo pacto,cum aliquo be-
neficiario,ut ille renunciet beneficium,ad effectum
vt detur inſtitutori,& quod ipſe Inſtitutor nomina
bit eum ad perſonatum,eſſe ſimoniacam:& hoc,q̈-
uis dicta beneficia perſonalia non ſint perpetua,ſed
temporalia,& de conſuetudine approbata a Conci-
lio Prouinciali Tarraconeñ.de Inſt.c.6. conſueta eri
gi a fidelibus,ut patet ex tenore Conſtitutionis rela
tæ a Nauar.d.conſ.in principio.& mouetur Nauar.
quia pactio ſuper beneficiis perpetuis, uel tempora
25 libus,† nec iure communi,nec ſpeciali probatur, im-
mo ab omni iure improbatur,c.quã pio,c.ordinatio
nes,1.q.1.c.tua,de Sim.c.ult.de pact.& faciunt, quæ
ſcribit idem Nauar.conſ.44.de Sim.

SVMMARIVM.

1 *Pœnæ contra confidentiarios comprehēdunt omnes perſonas.*
2 *Eadem pœna,ubi adeſt eadem ratio.*
3 *Conſtitutio Pij iiij.contra confidentiarios, eſt vſu recepta.*

QVAESTIO XIX.

QVAE perſonę puniantur per bullas confidentia-
les.

DEcimonono, Quæro,an pœnæ contra confidē
tiarios ſtatutæ comprehēdant omnes,& qua-
1 ſcunque perſonas,etiam † in dignitate conſtitutas?
* Communis ſententia,&*praxis eſt affirmatiua, ut
includantur tam laici,quam clerici, tam laici ſęcula-
res,quam regulares,& etiam Canonici,Archidiaco
ni,Archipresbyteri,Cantores,Theſaurarij, Deca
ni,Præpoſiti,Priores, Abbates, Epiſcopi, Archi-
epiſcopi Patriarchæ,& Cardinales,& officiales Cu
riæ,idque expreſſe probatur in cõſtitutione Pii iiij.
in multis locis, & præſertim in Proęmio,ibi, *Sane
licet dudum,cum certam Simoniacæ prauitatis ſpe-
ciem,quam beneficiorum confidentiam vocant etiã
in Rom.Cur.atq.adeo in Sacrum venerabilium Fra-
trum noſtrorum S.R.E.Cardinalium Collegium qua
ſi per cuniculos irrepſiſſe,ac nonnullos ex ipſis fra-
tribus nimia quadam facilitate ſeu potius importu-
nis amicorum, familiariumque precibus adductos,
beneficia Eccleſiaſtica in confidentiam huiuſmodi
recepiſſe,& frequenter recipere intelleximus, hanc
illicitam beneficentiæ exercendæ,ſeu amicitiæ colē-
dæ viam,a tanto ſaltem Collegio prorſus eliminare
cupientes,eoſdem fratres in Conſiſtorio noſtro ſecre
to non ſemel admonuerimus,huic aliena beneficia cu
ſtodiendi modo ne aſſueſcerent,ne ue illa hoc pacto
reciperent,ut que ſic recepta dimitterent; nihilomi-
nus nuper ad aures noſtras peruenit,eorum aliquos
monitionis noſtræ, immo potius ſuimet oblitos, ea,
quæ cuſtodienda receperant,beneficia, nondum ta-
men dimiſſiſſe,& inſuper illos, & nonnullos alios,
etiam Patriarchas, Archiepiſcopos,& alios epiſco
pos,ac etiam Cameræ Apoſtolicæ Clericos, & c.*&
in diſpoſitiua,ibi,*per eiuſdem Rom. Eccleſiæ etiam
Epiſcopos,Cardinales,& quoſcũque alios & Patriar
chas,Archiepiſcopos,& alios Epiſcopos ac & eiuſdē
Cameræ Clericos,& c.*& & probatur in Conſtitutio
ne Pij V.in procemio,ibi, *cæteraque beneficia Eccle
ſiaſtica in confidentiam a quibuſcunque etiam S.R.
E.Cardinalibus,& c.*& in diſpoſitiua,§.*adhæc ſi Cle
ricus prædictæ Cameræ, aut Cardinalis, aut alius.
& c.*

Et ratio huius concluſionis eſt, quia in omnibus
his perſonis viget ratio prohibitionis,& omnes idē
2 delictum committunt,ideo ea pęna † teneri debent
l.Sancimus,C.de pęn.& ut patet ex dictis uerbis po
ſitis in Conſt.Pii iiij.& omnes qui erant in Vrbe eo
tempore,referunt,quod plures Cardinales detine-
bant beneficia in Confidentiam,quos pluries admo
nuit Pius iiij. & tandem contra eos promulgauit p̃
dictam extrauagantem,immo in odium duorũ Car
dinalium audiui dictam Conſtitutionem emanaſſe
3 quæ † fuit,& uſu recepta,* tum quia fuit tunc execu-
tioni mandata,tum etiam ob ſuperueniētem extra-
uagantem Pii V.quæ innouauit,confirmauit,& am-
pliauit eam,ut ſuo loco dicetur.

SVMMARIVM.

1 *Lex generalis,generaliter eſt intelligenda.*
2 *Generalitas operatur etiam in odioſis.*
3 *Vbi comprehenduntur Cardinales eo magis alij.*
4 *Argumentum a maioritate rationis fortiſſimum.*
5 *Argumentum a maiori procedit etiam in materia odioſa.*
6 *Argumentum a maiori procedit etiam in correctoriis.*
7 *Ratio legis diſponit ſicuti facit lex.*
8 *Lex lata ob fraudem comprehendit omnes perſonas.*
9 *Conſtitutio lata fauore animarum,ligat omnes.*
10 *Minor,in his quæ ſpectant ad ſalutem animæ non excuſatur.*
11 *Non delinquens,non eſt puniendus.*
12 *Minores carent conſenſu.*
13 *Quælibet diſpoſitio cenſetur loqui in terminis habilibus.*
14 *Minores ex æquitate reſtituuntur.*
15 *Lex,in quantum loquitur intelligenda.*
16 *In pœnalibus ſtricta interpretatio.*
17 *Lex pro his,quæ frequentius accidunt.*
18 *Non habens 25.an.dicitur minor.*
19 *Minor 25.an.& maior 14.comprehenditur ſub pœnis latis contra confidentiarios.*
20 *Maior 14.an.delinquendo punitur.*
21 *Maior 14.an.in beneficialibus habetur pro maiori.*
22 *Minor 14.an.abſque diſpenſatione non poteſt habere beneficia.*
23 *Verba geminata ponuntur ad tollendum dubium.*
24 *Doli capaces minores,quando dicantur.*
25 *Dolus eſt delictum.*
26 *Delictum puniendum.*
27 *Minor non excuſatur a publicatione.*
28 *Si pro minoribus committatur confidentia,an ipſi teneantur.*
29 *Conſentiens quando dicatur a principio cõmittere.*
30 *Ratificatio delicti punibilis.*
31 *Ratificatio fit uerbo,& facto.*
32 *Homo poteſt plus iuris in alium transferre, quam ipſe habeat.*
33 *Clauſula in fine poſita refertur ad omnia.*
34 *Vitium criminis tranſit ad quem res.*

35 Simo-

35 *Simonia afficit ne dum ignorantes, ſed inultos.*
36 *Ignorantia non excuſat. vbi adeſt decretum irritās.*
37 *Si pater retinet bullas, filius ignorans non excuſatur a pœna, cap. ſi. et canon.*
38 *Actus quilibet ex agentis intentione bonus, vel malus iudicatur.*
39 *Intentio ſemper præſumitur bona.*
40 *Innocentes ex delicto aliorum non puniuntur.*
41 *Filius an teneatur credere Patri, dicenti cōmiſiſſe confidentiam ſuper beneficio.*
42 *Quis tenetur credere parentibus.*
43 *In his quæ pertinent ad confidentiam, quis debet eſſe credulus.*
44 *Nullus amat filium, pluſquam pater.*
45 *Pater non præſumitur malum capere conſilium pro filio.*
46 *Pater præſumitur conſulere animę filii.*
47 *Pater præſumitur habere curam exiſtimationis filii.*

QVAESTIO XX.

MINORES num comprehendantur ſub pœnis impoſitis contra confidentiarios, & quibus, & quando.

VIgeſimo, Quæro, an minores committentes, aut recipientes beneficia in confidentiam, comprehendantur ſub Conſtitutionibus Pii Quarti, & Pij Quinti illiſque pęnis ligentur?
Pro affirmatiua primo adducitur, quia huiuſmodi Conſtitutiones loquuntur generaliter de omnibus perſonis, ut ex tenore, & ex lectura ipſarum con
1 ſtat, ergo generaliter† debēt intelligi, l. 1. §. & genera
liter, ff. de lega. præſt. l. 1. §. Quod aūt, ff. de aleat. l. in fraudem in fin. & ibi Bal. ff. de teſtam. mil. etiam ſi in uno caſu adſit maior ratio quam in alio, Soc. ſen. in l. 2. §. ex his, ff. de uerb. oblig. late Crau. conſi. 92. nume. 4.
2 Et hoc ſiue dicamus† Conſtitutiones eſſe fauora
biles, ſiue odioſas, Ang. ut per Dec. conſ. 5. ad fi. Craue. conſ. 118. n. 14. & conſ. 308. n. 3. DD. in c. ut circa de elect. ut in reg. odia. de reg. iur. lib. 6.
Secundo comprobatur, quia ibi exprimitur de Cardinalibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, cæteriſque Prælatis, ut comprehendantur, & ligentur illis pœ-
3 nis. Ergo eo magis† alii debēt ligari, arg. eorum, quæ
ſcribunt Put. deciſ. 195. lib. 1. Ptolemæus deciſ. 194. Moedan. deciſ. 141. in recoll. manuſcr. Gemin. in c. 1. de Sciſmat. Fel. in rubr. de maio. & obed. nam in aliis maior ratio adeſt, Sarn. in regu. de publ. q. 12. &
4 argumentum a maioritate† rationis fortiſſimum eſt.
l. quanto magis, ff. de iur. iur. auth. multo magis, C. de ſacr. ſanc. Eccleſ. & procedit ex receptiori, et
5 †in materia odioſa, & ſtricta. l. qui indignus, ff. de Se.
nat. l. cui pacto, C. de Sent. ex bre. l. relegatum, §. poteſt, ff. de interd. & releg. l. nec in ea, ubi Barto. ff. de adult. c. illorum, de ſent. excomm. Bal. in l. quod ue-
6 re, col. 1. ff. de legib. & in materia correctoria, Imol.
in l. ſi uero, ff. de uiro, col. 5. ff. ſol. mat. Cur. ſen. cōſi. 34. col. 5. Dec. conſi. 333. col. 3. in principio, Craue. conſ. 326. ſub num. 10.
Tertio, accedunt verba poſita in dicta Conſtitutione Pij iiij. ibi, ſeu quoſuis alios: & ibi, & alios. & ibi, & alijs prędictis. & ibi, Vniuerſis, & ſingulis. & in d. Conſtitutione Pij V. ibi, ut ſi quis, &c. & in §. Sed ne quiſquam, omnes, & ſingulos, &c. quæ ſunt apta comprehendere etiam prædictos iuxta late tradita a me. de reſign. benef. lib. 12. q. 4. col. 1. & 2. Ex quibus etiam uerbis colligimus, rationem hanc fuiſſe, ut omnes comprehenderentur, ut patet ex illo §. Sed ne quiſquam vana fiducia fretus. quæ rō cum cō
7 prehēdat† hūc caſum, ſatis dicitur diſponere in eo.
l. his ſolis. C. de reu. do. Bal. in c. dilectus filius, col. 1. de reſcript. Dec. conſ. 284. col. 2. & cum competant uerba, & itidem rō. non erit ultra ambigendum. l. ancillæ, C. de furt. Cor. conſ. 13. col. 2. lib. 2.
Quarto confirmatur hæc ſententia, quia, ubi agi
8 tur de vitanda fraude, conſtitutio, & lex †comprehē
dit oēs perſonas, c. ſciāt cūcti ubi DD. oēs de elec. li.
* 6. c. 1. de ſciſmat. eo. li. communis* opinio, de qua atteſtatus ſum poſt Caputaque. de reſign. benef. li. 11. q. 4. nu. 8. Sed hic agitur de vitanda fraude, ut colligitur ex proęmio Conſtitutionis Pij iiij. & Pij v. ergo minores comprehenduntur.
Quinto ſuadetur, quia Cſtitutio ōſ promulgata fa-
9 uore† animarum ligat omnes etiam minores, iuxta
ea, quæ ſcribit Gl. in c. Statutum, de pręb. lib. 6. Bar. Balenzin. de char. ſubſid. qu. 66. & regulare eſt, ut
10 minor, in his, quæ ſpectant ad† ſalutē animæ, non ex
cuſetur, Mar. ... in c. ex literarū, n. 8. de apoſt. Turrecrē. in c. Symbolum. de conſcr. diſt. 4. quos ſum ſecutus de reſig. benef. lib. 3. q. 7. num. 15. Quod autē prohibitio confidentiæ reſpiciat ſalutem animæ, expreſſe in Conſtitutione Pii v. continetur.
Pro negatiua vero opinione, quod minores non comprehendantur in dictis Conſtit. Pij iiij. & Pii v. & nec ligentur ipſarum pęnis.
11 Primo adducitur, quia, qui† non deliquit, nō eſt pu
niendus. l. Sancimus, C. de pęn. Bal. in l. decuriones C. de infamib. Iaſ. in l. ſed etſi, num. 6. C. de inoff. teſtam. Bombin. conſ. 8. nu. 18. Sed minores recipientes beneficia in confidentiam nō videntur delinque
12 re, †cum careant conſenſu. l. 1. cum ſeq. ff. de minor
Card. Ant. de Butr. Io. And. & alii, in c. ex ratione, de ætate, & qual. Ferret. conſ. 282. nu. 1.
13 Secundo, quia †quęlibet diſpoſitio cenſetur loqui
in terminis habilibus. l. qui teſtamento, ff. de teſta. Sed termini habiles non ponunt, ut minores comprehendantur, qui neſciunt quid faciant, & iō lex,
14 æquitate mota, uoluit eſſe† reſtituendos. Bald. in l.
ult. C. ex quibus cauſ. reſtit. in integr. non ſit neceſ. Chiſan. deciſ. 149. in manuſc. Natt. conſ. 16. & 17. li. 1. Imol. in Clem. 1. de reſtitu. in integr. & communiter DD.
Tertio comprobatur, quia, dum Pius Quintus in dicta conſtitutione loquitur de minoribus, in §. multi diſponit contra illos, qui aſſeruant beneficia infantibus ſeu naſcituris, ergo non comprehēdit hos
15 minores, cum, ſi uoluiſſet, †expreſſiſſet, c. ad audien
tiam, de decim. ad not. in l. 1. C. de caduc. tollen.
Quarto, quia ſumus in pęnalibus, in quibus faciē
16 da eſt ſtricta interpretatio, ut † non cenſeatur di-
ctum, niſi id quod eſt ſcriptum, ad not. in reg. odia. de reg. iur. lib. 6. Roma. late in l. ſi uero, §. de viro, ff. ſolut. matrim.
Quinto quia de raro hic caſus eueniet, ut minor
17 huiuſmodi ſcelus perpetret, & uulgare eſt legem† eſ
ſe promulgatam pro his, quæ frequentius accidunt l. nam ad ea, ff. de legibus.
Quid dicendum?
Pro reſolutione huius Quæſtionis aliquos caſus conſtituam.
Primus erit in maiori 14. an. minore autem 25.
18 qui etiam† minor dicitur, cą. in pręſentia, de probat.
§. nunc

§.nunc admonendi, Inſt.quibus alien.licet, uel non,
* dixi de reſign.benef.lib.3.q.7.nu.1.& in hoc caſu*
* communis,& recepta omnium concluſio etiam in*
praxi firmata eſt hunc maiorem 14.an.& minorem
19 25.committentem cõfidentiam,vel† recipientẽ be-
neficia in confidentiam,comprehẽdi ſub dictis Cõ-
ſtitutionibus,& ipſarum pœnis ligari.nam in tali æ-
tate cenſetur habere capacitatem ſufficientem, ex
qua poterit crimina diſcernere, & contraueniendo
20 †puniri abſq; excuſatione,l.pupillum,ff. de reg.iur.
l.infans,ff.ad l.Corn.de ſicar. late Igneus, in l.1.§.
impubes,nu.5.ff.ad Syllani.Plaz.libr. 1.delictorum
21 c.32.& in eadem ætate in beneficialibus † habetur
pro maiori,ut dicit textus,in cap.ult.de Iud. lib.6.ut
poſſit in legitimam perſonam in iudicio exercere, a
liosque actus facere, etiam abſque curatore, & ibi
Gl.in uerbo debebit,Gem. Anch.& Franc. Crauet.
conſ.80.in primo dubio,Gigas reſponſ.14.num.3.
* Ferret.conſ.282.communis*opinio,ut dixi,d.lib.3.
de reſig.benef.q.7.nu.6.& cum comprehendantur
ſub dictis Conſtitutionibus Cardinales, ergo & ipſi
ut ſupra fuit deductum.

Scdus caſus erit in minore 14.an.(præſupponẽdo,
qđ ex diſpẽſatione Papæ poſſit habere beneficium
22 Eccleſticũ,iuxta ea,quæ ſcripſi†de reſign.beneſ.li.4.
q.9.cum ex decreto concilij Trid.c.6.ſeſſ. 23. de re-
form.minoribus 14. non dentur beneficia)nam ſi
iſte poſt diſpenſationem recipiat in confidentiam
vnum aut plura beneficia, videtur comprehẽdi ſub
dictis conſtitutionibus,& uerbis ipſarũ prægnanti-
23 bus,& geminatis†poſitis ad includendum omnes p
ſonas,ut tollatur omne dubium,l.baliſta,ff. ad Tre-
bel.Bal.in l.cum ſcimus, C.de agric.& cenſ.lib.11.
Crau.conſ.201.num.42.& conſ.226.num.6.Cæph.
conſi.135.num.12.lib.1.Rolan.a Vall. conſ.15.nu.
41.libr.1.

Et pro fundamento præſuppono,quod huiuſmo
di diſpenſatio non ſolet concedi, niſi pauci menſes
24 deficiant.(& hoc etiam de raro)quo†caſu uidentur
abſque dubio doli capaces,DD.in l.pupillum, ff.de
reg.iur.Plaz.lib.1.Delictorum,c.32.Clar. libr.5.re-
cept.ſent.§.ult.q.60.col.1.& per cõſequens uidetur
doloſe,& fraudulenter prædicta beneficia in confi-
25 dentiam recipere, ſed dolus eſt†delictum.l.1.§. nũc
tractemus,uer.plane,ff.de tut.& cura.diſtr.l.ſi ex cã
§.nũc uidemus,ff.de iureiur.Gl.in l.prima, in prin-
cipio,& ibi Bal.de fideiuſſ.tut.Iaſ.in l.ex ea parte,§.
26 ult.nu.ult.ff.de uerb.oblig. Delictum†uenit punien
dum,l.Sancimus.C.de pœn.Cæph.conſ. 76.li. 1.Pa
riſ.in Rub.ff.de op.no.nunt.nu.72. Ergo.

Quod comprobatur,quia ſi iſte minor non pu-
27 blicauerit reſignationem beneficii †ſibi factam,in-
* cidit in pœnas,ut fuit*reſolutum in vna Fulginateñ.
prioratus,coram Puteo,9. Aprilis 1543.ut atteſtatur
idem Puteus,deciſ.453.lib.1.Thom.de Tan.deciſ.
54.manuſ.in alia Compoſtullañ.corã Reomano te
ſte Achil.de Graſſ.deci.10.in tit.de reſt.in integr.&
late comprobaui de reſig.benef.lib.11.q.4.nu.43.
cum ſeq.& pro hac ſententia faciunt omnes ratio-
nes allegatæ in poſteriori ſententia.

28 Tertius caſus erit,†quando alii receperunt benefi
cia in confidentiam,ut infantibus,aut naſcituris aſ-
ſeruient,iuxta terminos Conſtit.Pii v.in §. multi, &
duo ſunt capita conſtituenda,primum, quando di-
cti minores peruenerunt ad ætatem legitimam,& p
dicta beneficia,quæ aſſeruabantur pro ipſis fuerunt
eis reſignata ab his,qui ea ad hunc effectum recepe
runt in confidentiam,illis hoc ſcientibus,ut quia eis
fuit dictum,& explicatum omne negotium, & hoc
caſu dicendum eſt comprehendi ſub conſtitutione
Pii V.illiuſque pęnis,ut colligitur expreſſe ex §.mul
ti,iuncto §.Sed ne quiſpiam.& ratio Conſtitutionis
habet locum in tali caſu abſque dubio,ergo & diſpo
ſitio.l.illud,ff.ad l.Aquil.l.a Titio,de uerb. obl.

Accedit propterea alia ratio, quia, conſentiendo
tunc,ut conſtat,per receptionem beneficii aſſeruati
in confidentiam videtur approbare omnem tracta
29 ctum,ita,vt †a principio uideatur committere,ut p
bat Gl.in l.1.§.deieciſſe,in uerbo ratum habuero,
ff.de iniur.Sal.in l.non ideo minus,num.31.C.de ac
30 cuſ.pœna enim infertur ex eo, † quod quis delictũ
* commiſſum ratificat,communis*opinio, teſte Bal.
in l.obſeruare, §. proficiſci,numer.9.ff.de off.pro
conſ.Auguſt.ad.Ang.de malef.uerſ. & Sempronium
nu.36.& iſte non ſolum ratificat uerbo uel ſolo cõ
31 ſenſu,ſed etiam facto,†recipiendo beneficium aſſer
uatum pro eo,quod videtur omne dubium tollere
Gl.in cle.1.de pœ.Plaz.lib.1.delictorum,c. 18.Cur.
* Sen.conſ.21.nu.6.& communiter* alii.

Et dicitur tunc confidentiam committere, unde
ex multis capitibus videtur,ut comprehendatur.Se-
cundum caput huius tertii caſus,quia poſtquam per
uenerunt dicti minores ad legitimam ætatem re-
ceperunt,mediante reſignatione, prædicta benefi-
cia,uſque ad illud tempus aſſeruata pro eis ignoran
ter tamen,ut quia de hoc nullam habuerunt ſciẽtiã
& tali capite,ſi loquimur de pęnis poſitis in dictis
Conſtitutionibus reſpicientibus nullitatem actus,
teneo comprehendi,& per conſequens nihil eis fuiſ
ſe tranſlatum per dictas reſignationes. quod expreſ
ſe poteſt probari ex verbis ipſarum.nam dicit Pius
Quartus? Ac interdum ut beneficia ipſa tempore p
cedenti in aliquorum tunc forſan de iure inhabiliũ,
uel incapacium,vel nondum adhuc natorum fauo-
rem,cedantur,ſeu reſignentur,&c.

Et Pius V.etiamnum infantibus, aut naſcituris
aſſeruentur,& poſtea annullantur quæcumque col-
lationes, & diſpoſitiones de dictis beneficiis,cum
interuentu confidentiæ ſtatuendo,ut ſint inualidæ,
nullius roboris,uel momenti, nec cuiquam ſuffraga-
ri.ergo manifeſte colligitur,circa hunc effectum cõ
prehendi hos minores.namque ſi annullantur ipſo
iure,prouiſiones beneficiorum factæ, ad hoc ut re-
ſeruentur beneficia recepta in confidentiam incapa
cibus,& non natis,ſequitur, quod illi, qui tempore
commiſſę confidentię erant incapaces, & non nati,
ſi poſtea naſcantur,& fiant habiles mediantibus re
ſignationibus illorum,qui ſunt priuati ipſo iure, nul
lum ius poſſunt acquirere:nam reſignans nõ poteſt
32 plus iuris†transferre in alium,quam ipſe habeat, &
ideo priuatur ipſo iure, non poteſt reſignare.late
has concluſiones comprobaui de reſign.benef.libr.
3.quæſt.1.

Comprobo, quia, ſi irritantur tales prouiſiones
receptę ut incapacibus beneficia aſſeruentur, ergo
multo magis debent annullari tranſlationes factæ,
in executionem confidentię commiſſæ. nã propter
unum quodque,& illud magis. Et quod annullatio
actus poſita in §.Sed ne quiſquam dictę Conſtitu-
tionis Pii Quinti referatur ad omnes cauſas poſi-
* tas in §. multi, communiter * eſt receptum ex-
33 traditis ex clauſula in†fine poſita,ut referat ad om-
nia præcedentia, ca.inquiſitionis,in fine,de appell.
l.talis ſcriptura,§.ult.ff.de leg.1.l.3.§.filius,ff.de li.
& po-

& poſth.Fel.in cap.cauſam,quæ,col.3.de reſcr.Are
tin.conſi.115.Quod procedit etiam in materia o-
dioſa.l.1.C.de lib.pręt.Baldus in l.quiſquis,C.ſi cer
tum petatur,Afflict.deciſ.108.num.15.& ſeq.Eoq;
magis,cum eadem vigeat ratio in omnibus. Abba.
in cap.2.requiris,de appe.& in c. Eccleſia veſtra,'el
2.de elect.Anch.conſi.65.col.2.Crau.conſi.70.nu.
10.Socin.Iun.conſi.158.num.49.vol 2. Eoque ma
gis,cum vtatur uerbis id denotantibus, de præteri-
to,præſenti,& futuro tempore. Et ratio eſt euidēs,
34 †vt tranſeat odium,& uitium criminis,ad quos trā-
ſit res.Abb.in c.ex inſinuatione,nu.6.de Simo.

Accedat præterea,§. Quare nos volentes, dictę
Conſtitutionis Pij V.vbi iudicantur renunciationes
confidentiales,ex ſola dimittentis intentione,quod
tollit omne dubium.

Nec conſideratio, quam vidi facere in quadam
cauſa Salamantin.ſatisfacit, quod Conſtitutiones,
dum loquuntur de infantibus,diſponunt cōtra eos,
qui committunt confidentiam,ut minoribus aſſer-
uent,& quod non comprehendant, neque priuent
poſtea retinentes talia beneficia iam recepta in
confidentiam,nam contrarium probatur ex uerbis,
ut ſupra deduxi,& ex ratione.

Minus obſtat ipſorum ignorantia.nam Simonia
35 afficit nedum ignorantes,†ſed etiam inuitos,ca.prę
* ſentium,1.q.5.Et regulare eſt,& cōmuniter *rece-
ptum,ut ignorantia non excuſet, vbi adeſt decretū
36 irritans.†Barbat.in clem.1.nu.15.de elect. Cardin.
conſi.33.Caſſado.deciſ.12.num.5.in reg.Cancella.
Butr.late conſi.43.& faciunt alia,quæ adduxi de re
ſign.benef.lib.1t.q.4.num.43.Hinc filius ignorans
37 †non excuſatur a pœna,cap.licet Canon.ſi pater re
tinuit bullas.Rebuff.in prax.in tit.de non promou.
nu.54.dixi de reſign.benef.lib.1t.q.4.nu.46.

Si uero loquimur de alijs pœnis poſitis in dictis
Conſtitutionibus,ſcilicet inhabilitate, & priuatio-
ne obtentorum,& obtinendorum, & excommuni-
catione,crederem talem ignorantem excuſari a prę
dictis pœnis,& ſub illis non ligari ratione ignoran-
tiæ,iux.ea,quæ tradit Nauarr.in Man.ca.23.n.44.

Et ratio eſt,quia in nullo deliquerunt,præſuppo
ſita huiuſmodi ignorantia.Bart.& DD. in l.gene-
38 ro,ff.de infamib.Et actus quilibet†ex agentis inten
tione bonus uel malus iudicatur.D.Tho. p.2.q.18.
art.9.in concl.Ant.de Butr.in cap.cum ex officij,de
præſcr.Fel.in cap.auditis,eo.tit.ſed intentio,prę ſup
39 ponitur†bona.Bal.in tract.de Sciſmat.in principio.
Ergo.

Accedit,quia intentio Pij V. fuit, vt recipientes
beneficia pro infantibus,ſint priuati omnibus bene
ficijs obtentis,& obtinendis,cum ſint proprie,& ve
ri confidentiarij,non autem quod infantes,& naſci
turi ignorantes dictam cōfidentiam, inhabiles ſint
ad alia beneficia,nam hoc eſſet contra iuris Diuini,
40 & naturalis principia,vt lex puniret innocentes†ex
delicto aliorum,Nauar.in cap.fraternitas. 12.q.2.

Sed hic contingit dubitare,ſi Pater, qui commiſit
41 confidentiam pro filio,†hoc ei reuelet, an filius te-
neatur ei credere?Præpoſi.in cap. quicunque,1.qu.
5.proponit hanc quæſtionem, & refert primo opi-
nionem illorum,qui voluerunt,quod ſit ſecurus om
nino,ſi non habet cōſcientiam læſam,arg.l. filium,
ff.de his,qui ſunt ſui,vel alien.iur.ſi uero ſecus,ædi-
ficat ad gehennam,cap.vlt.de præſump.cap.literas,
de reſtit.ſpol.ſi ſtatim non dimittat. In dubio autē
dicit Præpoſit.num.1.quod contra filium præſumi-
tur,quod ſimulet non credere,&,quia non eſt ueri-
ſimile,quod Pater falſum dicat,arg.c.afferre,de prę
42 ſumpt.Et quia quis†tenetur credere parentibus,ca.
ſud.qui mat.accuſ.poſſ.Accedit,quia in his,quæ p-
43 tinent ad conſcientiam,quis †debet eſſe credulus.
Hoſtien.in cap.officij,de pœnit. Et faciunt not.in
c.per tuas,2.de Simo.

44 Comprobatur,quia†nullus amat filium pluſquā
Pater,Bald.in cap.per tuas,de probat.Iaſ.in le.pa-
ctum,col.ultima,C.de collat.Port.conſi.6.num.64.
& conſi.150.num.6.Soc.Iun.conſi.134. nume. 43.
uolu.3.& conſi.59.num.4.& vlt.Crau.conſil. 1.nu.
2.Tiraq.in præfat.l.ſi unquam,num.9. cum ſeq. C.
de reuocan.donat.Card.Pariſ.conſi.106.nu.43.uo-
45 lu.1 & non præſumitur malum capere † conſilium
pro eo.Bombin.late conſ.18.nu.22.ſed bonū. Ale.
46 conſ.33.num.4.volu.4.Et conſulere†animæ ipſius.
Soc.Iun.conſi.8.num.34.uol.2.Port.conſi. 116.nu.
47 16.ac†exiſtimationi.Soc.Iun.conſ.99.nu.10.& cō
ſi.102.num.27.vol.1.

SVMMARIVM.

1 *Ignorantes probibitionem confidentiæ, non excu-ſantur.*
2 *Ignorantia iuris ęquiparatur dolo.*
3 *Ignorantes ius dicuntur eſſe in lata culpa.*
4 *Sacerdotes ſcire debēt Conſtitutiones Pontificias.*
5 *Non excuſatur,qui ignorat,quod communiter omnes ſciunt.*
6 *Ignorantia craſſa non excuſat.*
7 *Leges præſumuntur perueniſſe ad notitiam ipſorum, quibus ſpectant.*
8 *Ignorantia non præſumitur in bis,quæ quis tenetur inueſtigare.*
9 *Error iuris non excuſat.*
10 *Error iuris dicitur iniuſtus.*
11 *Ignorantia facti excuſat.*
12 *Ex errore iuris non datur reſtitutio.*
13 *Ignorantes excuſantur a pœna publicationis.*
14 *Ruſtici non reſtituuntur aduerſus iuris ignorantiā.*
15 *Decretum irritans,ligat etiam ignorantes.*
16 *Nulla difficultas,vbi verba ſunt clara.*
17 *Ignorantes probibitionem confidentiæ,non incidūt in excommunicationem.*
18 *Ignorantia excuſat ab excommunicatione, etiam in facto illicito.*
19 *Dans ignoranter pro gratia,excuſatur a pęnis Conſtit.Gregorij xiij. de datis,&c.*
20 *Excommunicatio requirit contemptum.*
21 *Ignorans non contemnit.*
22 *Contemnere,quid.*
23 *Ignorans non babet animum delinquendi.*
24 *Statutum addens pęnam in facto non damnato a iure,non ligat ignorantes.*
25 *Decretum irritans nō ligat ignorātes reſpectu pœnæ.*
26 *Excuſatur à pœna ignorans qualitatem.*
27 *Reſpectu pœnæ,Conſtitutio non extenditur ad præterita.*
28 *Ignorans non conſentit.*
29 *Committentes confidentiam per ignorantiam, puniuntur pœnis impoſitis in Conſtitutione Pij Quarti,& Pij Quinti.*
30 *Ignorantia in facto illicito,non eſt probabilis.*
31 *Exiſtentes in lata culpa,non excuſantur a peccato mortali.*

32 Tranſgreſſio

32 *Tranſgreſſio legis humanæ, obligat ad peccatũ mortale.*
33 *In foro conſcientiæ ignorans excuſatur a pœnis inflictis contra confidentiarios.*
34 *Renunciatio facta ei, cui aſſeruabatur beneficium in confidentia, nulla.*
35 *Priuatus ipſo iure non poteſt renunciare.*
36 *Res tranſit cum vitio in odium criminis.*
37 *Simoniacus non eſt reſtituendus.*
38 *Habens beneficium ex Simonia commiſſa per alium habet titulum coloratum.*
39 *Confidentiarius eſt priuatus ipſo iure.*
40 *Priuatus ipſo iure non habet titulum.*
41 *Priuatus ipſo iure non reſtituitur.*
42 *Reſignatio per Simoniam ignoranter, nulla ipſo iure.*
43 *Non eſt excommunicatus, qui conſequitur beneficiũ per confidentiam, commiſſam eo ignorante.*
44 *Ignorantes recipientes beneficia aſſeruata eis, nõ priuantur obtentis, & obtinendis.*
45 *Quis non punitur ex delicto alicuius.*
46 *Simonia realis a pari procedit cum confidentia.*
47 *Simoniace promotus, quid amittat.*
48 *Ignorantes reſtituuntur in integrum.*
49 *Vitium ſequitur rem.*
50 *Committens confidentiam ignoranter tenetur reſtituere fructus.*
51 *Priuatus non facit fructus ſuos.*
52 *Habens ſcientiam de confidentia commiſſa in ſuo beneficio debet ſtatim renunciare.*
53 *Priuati ipſo iure tenentur dimittere beneficia.*
54 *Supe. ueniens ſcientia quando faciat incidere in delictum.*
55 *Epiſcopus an poſſit diſpenſare cum ſimoniaco ignorante.*
56 *Epiſcopus poteſt in omnibus criminibus diſpenſare.*
57 *Epiſcoporum ampla poteſtas.*
58 *Epiſcopus non poteſt ſe intromittere in reſeruatis.*
59 *Epiſcopus non poteſt diſpenſare, ubi canon imponit pœnam ipſo iure.*
60 *Epiſcopus non poteſt diſpenſare poſt ſententiam latã a ſe.*
61 *Purgatio non admittitur, vbi pœna eſt impoſita ipſo iure.*
62 *Epiſcopus non poteſt diſpenſare, niſi in caſibus expreſſis.*
63 *Scientia probatur coniectura.*
64 *Ex coniunctione ſanguinis, probatur ſcientia.*
65 *Ex cohabitatione præſumitur ſcientia.*
66 *Vicinus præſumitur ſcire facta vicini.*
67 *Habens notitiam facti præſumitur habere ipſius rei.*
68 *Scientia vnius partis negotii arguit ſcientiam totius.*
69 *Pater ſolet communicare filio.*
70 *Sciẽtia præſumitur ex eo, quod ſolet cõmuniter fieri.*
71 *Filius præſumitur ſcire teſtamentum patris.*
72 *Coniecturę an concludant pluſquã teſtes ſingulares.*
73 *In confidentia commiſſa per patrem non præſumitur ſcientia filii.*
74 *Ignorantia ſemper pręſumitur.*
75 *Delictum excludendum.*
76 *Quiſque præſumitur bonus.*
77 *Factum ſemper trahitur ad bonum.*
78 *Cum agitur de pena inferenda, non ſufficit præſumpta ſcientia.*
79 *Cum agitur de alterius præiudicio, non ſufficit ſcientia præſumpta.*
80 *In præiudicialibus conſanguineus non præſumitur ſcire facta conſanguinei.*
81 *Præſumpta ſcientia non habet locum in actibus, quæ ſolent fieri clam.*
82 *Neque in actibus factis tempore infantiæ.*
83 *Scientia probanda eſt plene, cum agitur de inferenda pœna.*

QVAESTIO XXI.

Pœnæ contra confidentiarios, an ligent ignorantes.

VIgeſimoprimo, Quero, an ignorantes cõprehẽdantur ſub Conſtitutione Pij V? Dupliciter poteſt hæc quæſtio intelligi. Primo de committentib. confidentiam ignoranter, quia neſciebant illam eſſe prohibitam. Secundo, de recipientibus beneficiũ in confidentiam commiſſam ab alio eis ignorantibus hoc.

* Circa primum caput,* communis concluſio eſt
affirmatiua, ut ignorantes huiuſmodi conſtitutio-
1 nem, & prohibitionem † ex hoc non excuſentur, ſed
2 eo non obſtante ligentur. nam ignorantia iuris † pro
cedens ex lata culpa non excuſat delinquentem, cũ
æquiparetur dolo, l. magna negligentia, ff. de uerb.
ſignif. l. quod Nerua, ff. de poſſ. Barto. in l. prima, ff. ſi
quis teſtam. lib. ius eſſe fuerit, ita Abb. Ant. de Butr.
* Io. Andr. Imol. Fel. Dec. nu. 23. & alii* omnes in ca.
2. de conſt. Sed prædicti ignorantes dicuntur eſſe in
lata culpa, quia omnes Curiales, & alii ſciunt prædi-
3 ctas † prohibitiones. l. late, ff. de uerb. ſignif. & omnes
4 Sacerdotes, & Clerici † ſcire debent. Fel. in d. c. 2. col.
2. ſub nu. 3. uer. circa primam. Nauar. optime in cõſ.
8. nu. 2. de pœn. & remiſſ. & ideo non excuſatur ille
5 qui ignorat id, quod communiter † omnes ſciunt, ca.
ult. qui matrim. accuſ. poſſunt, l. ſed & ſi pupillus, §.
præſcribere, ff. de iuſt. c. paratus, 33. q. 1. Din. in reg.
ignorantia, nu. 4. de reg. iur. lib. 6. Roma. conſi. 440.
nu. 11. Marſil. in l. qui ignorans, num. 24. & in l. qui
falſam, nu. 94. ff. ad l. Cornel. de falſ. late Iaſo. in l. er-
ror, numer. 22. C. de iur. & fact. ignorant. nam eſſet
6 † ignorantia craſſa nimis, & ſupina, l. nec ſupina, ff. de
iur. & facti ignorant. Bar. in l. ſi cui, §. eiſdẽ, numer.
2. ff. de accuſ. optime Marſil. in d. l. qui ignorans, nu.
7 23. cum ſequentibus. Statuta, enim † & Conſtitutio-
nes Pontificiæ præſumuntur perueniſſe ad notitiã
eorum, ad quos hoc ſpectabat. Bal. in l. leges ſacra-
tiſſimæ, num. 2. C. de legibus. Bar. in l. omnes populi
nu. 67. ff. de iuſt. & iur. Card. Pariſ. conſ. 49. num. 37.
uol. 1. Guid. Pap. in tract. de præſumpt. col. ult. num.
127. late Silueſt. in uerb. ignorantia. Et regulare eſt
8 ut non præſumatur ignorantia de his, quæ quis † te-
netur inueſtigare, Gl. & Doc. in c. innotuit, de elec.
& in c. ad falſariorum, de falſ. Grat. conſ. 12. nu. 59.
* lib. 2. Et communiter* receptum eſt, ut error † iuris
9 non excuſet. Balb. in tract. pręſcr. titu. pro donat. nu.
7. ff. ſol. matr. Imol. in l. iuſto, nu. 5. ff. de reſcrip. Cor.
10 conſ. 148. lib. 3. nam dicitur † iniuſtus. l. nunq̃, ff. de v
11 ſucap. Et ignorantia † facti, non iuris excuſat. c. igno-
rantia, de reg. iur. in 6. l. nõ fatetur, ff. de confeſ. Dec.
in l. ſi is id qđ, n. 32. ff. de iurid. om. Iud. & ex errore
12 iuris nõ dari † reſtitutionẽ* oẽs uolunt Doc. Bar. in l.
diuus, nu. 2. ff. de re iud. Alex. conſ. 165. nu. 10. lib. 6.
cum aliis, vt per Sfort. Odd. de reſt. in integrum, qu.
8. art. 82. num. 39. cum ſeq. vbi multa deducit, & late
id probaui de reſign. benef. lib. 11. q. 13. nu. 55. cum
multis ſeq. vbi volui, ignorantes non excuſari a pœ
13 na † publicationis, & nu. 93. ſcripſi, quod nec ruſtici
14 reſtituantur aduerſus iuris † ignorantiã. Barto. in l. 1.
nu. 6.

nu.6.C.unde vi.Alex.in l.uenia,n.3.C.de in ius uoc.
Menoch.de recu.poſſ.rem.q.nu.21.& 22.

Et hæc cóclúſio reſpectu pęnæ annullaiionis actus
nó habet dubium,tũ ex prædictis,tũ pręterea, quia
in dictis conſtitutionibus Pij iiij.& Pij v. adeſt de-
15 cretum irritans,quod ligat etiam †ignorantes, ex**
receptiore ſententia,c.1.de conceſſ.præb.c.dudum,
eo.tit.in 6.c.ſi eo tempore,de elect.eo.lib.6. Clem.
1.de conceſſ.pręb.vbi Card.Zabarell.in 6.not.Old.
conſ.319.Butr.conſ.43.Card.conſ.43.de* commu-
ni atteſtatus ſum libr.5.de reſignat. benef. quæſt.6.
nume.220.

Accedat,quod Pius V.annullat omnes,& quaſcũ
que conceſſiones,& receptiones factas per confi-
dentiam.Ergo,ex uerbis generalibus,& prægnanti-
bus ac decreto irritanti videtur comprehendere et
ignorantes.& per conſequens collatio facta ignorã
ti,aut electio,pſentatio,vel reſignatio facta in eius
fauorem,eſt nulla,& ipſo iure, ut dicitur in eadem
conſtitutione.& in hoc nullam difficultatem exiſti
16 mo eſſe faciendam,cum uerba ſint† clara,l. ancillæ,
C.de furt.

De alijs vero pęnis poſitis in dicta Conſtitu-
tione Pij V. an comprehendant, & ligent hos
ignorantes,quia vidi plures dubitàre, particulariter
& breuiter cenſui examinare. Et primo, quid de ex-
communicatione. An ignorantes dictam conſtitu-
tionem,& prohibitionem, & committentes confi-
17 dentiam incidant†in excommunicationem poſitam
ibidem.& uidetur negatiue tenendum, ut in ſimili
bus terminis tenuit Nauar.in Man.c.27.num.274.
conſ.54.nu.4.uerſ.quinto,de ſent.excom. dum uo-
18 luit,ignorantiam excuſare † ab excommunicatione
impoſita a Canone,vel Papa,etiam pro facto de ſe
illicito,& allegat alios Doct.& idem Nauar.conſ.
52.nu.4.uerſ.contrarium,eodem tit.de ſent.excom.
reſpondit,dantem aliquid pro gratia, vel iuſtitia in
Romana Curia,excuſari ab excommunicatione ,p-
lata per Gregorium xiij.ſel.rec.in ſua Conſtitutio-
19 ne de datis,†& promiſſis,ubi innouat Bonif.viij.ex-
trag.2.de ſent.excom.quod etiam uoluerat idẽ Na-
uar.conſ.47.48.& 51.illo eo.tit. & faciunt etiam q
probat idem Nauar.conſ.42. eo tit.de ſent. excom.
20 Excommunicatio†enim requirit contemptum. Pe-
tr.de Anch.in c.2.de conſt.libr.6.Fel.in d.c.2.nu.6.
uerſ.contrarium.Arch.in c.nullus,diſt.55.ſed igno-
21 rans non†contemnit,Cald.conſ.11.de uerb. ſignifi.
Fel.in c.1.nu.7.de maior.& obed. Butr. in c.ſi cele-
brat,col.1.de cler.excomm.miniſtr.cum contemne
22 re,†ſit uoluntarie contradicere.Archid. in c.quicũ-
que,diſt. 56.Fel.in c.cum quidam,num.7.de iur.iur.
Ergo nó incidit in excommunicationem,& de hoc
* uidetur tex.in d.ca.2.de Conſt.lib.6.& ibi omnes*
Doct.& faciunt,quæ in ſimili caſu deduxi de reſig.
benefi.lib.5.q.6.nu.206.Secundo,dubitari contigit
quid de aliis pœnis impoſitis in dicta Conſtitutio-
ne,ſcilicet de priuatione beneficiorum obtentorũ,
& obtinendorum,an hi ignorantes comprehendan
tur.& pro negatiua,quod non ligentur dictis pęnis,
facit doctr.Io.Andr.in c.2. pen.col.de conſt. lib.6.
23 dum uoluit pęnam†conſtitutionum non ligare igno
rantem,cum non habeat animum delinquendi, quã
uis det operam rei illicitæ,& ibi Gem. ſequitur Fel.
d.c.2.nu.6.in fi.ubi refert hãc partem alias ſuſtinuiſ
24 ſe.& comprobatur,† quia ſtatutum addens pęnam
in facto damnato de iure communi non ligat igno
rantem.Ant.de Butr.in d.c.2.col.4.

25 Accedat,quia†decretum irritans,quod ligat igno
rantes,eos non ligat reſpectu pœnæ,ca. ſi beneficia,
& ibi Arch.in 2.not.de præb.lib.6.Barbat.in Clem.
* 1.nu.25.de elect.communis*opinio, ut dixi de re-
ſign.benef.lib.5.q.5.nu.221.præterea dans operam
26 facto damnato,& ignorans†qualitatem excuſatur à
pęna,c.ſi quis cum matre,& c.ſi quis cum duabus,&
c.quidam fornicatus,33.q.4.& conſtitutio,quę alias
27 extenditur ad præterita,reſpectu pęnæ non† exten-
ditur,ca.nullus,diſt.50.c.quoniam, diſt.47. Et quia
non poteſt concurrere conſenſus etiam interpreta-
tiuus,ut obligetur ad pęnam,Inn.in c. in noſtra, de
28 iniu.cum ignorans†non conſentiat.c. cum olim de
re iudic.

Et quia non adeſt tali caſu huiuſmodi conſenſus
ideo.& ita uidetur firmare Nauar.in Man. d.ca.27.
num.274.

Sed,his non obſtantibus,affirmatiua opinio mi-
29 hi probatur,ut illis pœnis ſcilicet priuatione †bene
ficiorum obtentorum, & obtinendorum priuentur
committentes confidentiam per ignorantiam pro-
hibitionum,& dictarum conſtitutionum.quam opi
nionem in indiuiduo uidetur firmare Bar. poſt Cin.
in l.1.col.8.uerſ.2. Quæro,C.de ſumm. Trin. Abb.
in c.a nobis,& ibi Soc.ſen.de ſent.excom.col.pe. Pe
* tr.de Anch.in c.1.qu.12.de conſt.Imol.& alii * om
nes in d.c.2.de conſt.ubi Dec.nu.35.dicit hanc opi
nionem eſſe ueriorem in iure,& allegant plures ra-
tiones,& ea uidetur maxime concludere,quia igno-
rantia huiuſmodi non eſt probabilis,cũm attenta-
30 uerit†factum damnatum,l.uulgaris,§. ſi quis, ff.de
furt.l.ſcientiam,§.qui cum aliter,ff.ad l.Aquil. & de
buerat ante cogitare,iuxta id,quód ſignanter conſi
derat Sum.Pont.in c.ul.de homicid.in 6.aliàs enim
daretur cauſa committendi confidentias,& deludẽ
di præfatas conſtitutiones,& ideo prædicta uia non
erit aperienda.& ad contraria poſſumus de facili re
ſpondere.Et primo ad doctrinam Io.And.quę lo
quitur de ignorantia probabili, ut poteſt uideri. &
in caſu noſtro nequaquam poterit dici.ita Dec.in d.
c.2.nu.35.ſed potius craſſa,Gl.in l.municipali,ff.de
decret.ab ord.faciẽ.Abb.conſ.35.in fi.lib.1. Dec.in
cap.ad hæc enim,33.de poſtul.præl.Nec obſtat do
ctrina Ant.de Butrio.nam,ultra quod non eſt rece
pta,contrarium eſt uerius,ut dicit Dec. dic. cap.2.
nume.35.

Nec obſtat quod dicitur de decreto irritanti, cũ
illa concluſio non procedat in factis damnatis, & il
licitis.Minus obſtant c.ſi quis cum matre, & cap.ſi
quis cum duabus, allegati a Feli.quia illa iura nihil
dicunt de ignorantia.quod animaduertit Dec.d.ca.
2.num.35.uerſ.moderni.Nec etiam obſtat,quod di
ctũ fuit, quod ratione pœnæ ignorantia excuſat a
Conſtitutione,quæ trahitur ad præterita. nam tũc
ignoranta eſt multum probabilis,cum nihil potue-
rit imputari.Nec etiam obſtat defectus conſenſus,
ut non poſſit obligari.nam,ex quo dat operam rei
illicitæ reputatur conſentire,etiam in eo, quod ſeq
tur præter eius intentionem.Doct.in c.ult.de homi
cid.lib.6.

Nec pręterea excuſantur dicti ignorantes, cum
ſint in lata culpa,a peccato mortali, ut uidetur con
31 cludere†Nauar.conſ.50.num.4.de ſent. excom. ubi
uult, ignorantem excuſari ab excommunicatione
non autem a peccato.Idem Nauar. in Man. ca.23.
32 nu.45.cum ſeq.cum †tranſgreſſio legis humanæ ob
liget ad id,Caiet.2.2,q.186.art.9.col.4. Henr.Bot.
de

de Synod.par.3.art.1.num.270.
33 In foro autem conſcientiæ† credimus ignorantẽ
excuſari a pęnis ut conſuluit Nauar. de extrauag.
Greg.xiij.de datis,& promiſſ.conſ.51.de ſent.excõ.
Idem Man.c.27.nu.264.cum ſeq.

Circa ſecundum caput de recipientibus beneficia
in confidentiam commiſſam ab alio eis ignoranti-
bus,quod poteſt primo exemplificari, quando be-
neficia aſſeruabantur pro quibuſdam incapacibus
quibus effectis habilibus,fuerunt eis dicta beneficia
reſignata ab his,qui habuerant in confidentiam.Se
cundo quando pater,frater uel alius conſanguineus
commiſit confidentiam,procurando vt beneficium
conferatur ei,aut reſignetur, promittendo fructus,
uel diſpoſitionem beneficii,quãdo reſignans uolue-
rit,faciendi ſunt tres caſus.Primus,an hi ignorantes
ligentur pœna annullationis actus,ut reſignatio,uel
34 collatio† ſit nulla,& in hoc* recepta, & practicata*
** ſententia eſt affirmatiua,actum fuiſſe, & eſſe nullũ
primo ex decreto irritanti poſito in dictis conſtitu
tionibus quod ligat etiam penitus ignorantes, quo
ad nullitatem actus,Caſſad.deciſ.3.nu.1.& deci.12.
ſuper reg.Cancel.Card.in Clem.1.in 18.q.& Barb.
* nu.25.& omnes* alii,vt ſupra dixi.

Secundo,ex Conſtitutione Pii V.in §.multi, ubi
conſideratur huiuſmodi caſus,& dicit eſſe reſigna-
tionem confidentialem etiã ex ſola dimittẽtis intẽ
tione,quam præſupponimus hoc caſu.

Tertio,quia,poſtquam prædictæ Conſtitutiones
dixerunt confidentiam eſſe accipere beneficia, illa-
que aſſeruare pro inhabilibus , uel aliis ut patet in
Conſtitutione Pii iiij.in §.interdum,& in Conſtitu
tione Pij V.in §.pleriſque, in odium delicti annul-
lant quaſcunque collationes,& diſpoſitiones de di-
ctis beneficiis,cum interuentu confidentiæ,& volũt
eſſe nullas,& inualidas,nulliuſque roboris, vel mo-
menti,nec cuiquam ſuffragari,& loquuntur per uer
ba futuri temporis, ideo ex reſignatione nihil po-
tuerunt acquirere.

Quarto,comprobatur,quia illi confidentiarii,a qui
bus beneficia habuerant,vel per collationem,ob di
ctum crimen erant priuati collatione, uel per reſi-
gnationem, & etiam erant priuati ipſo iure ob hoc.
* & communis* eſt concluſio,priuatum ipſo iure non
35 poſſe reſignare,& reſignando† nihil transferre,ut la
te ſcripſi de reſignat.benef.lib.3.qu.1.& in odium
36 criminis ad quoſcumque tranſit res,tranſit cum† ui-
tio,Abb.in ca.ex inſinuatione,nu.6.de Simon.& idẽ
* alias fuit reſolutum in Simonia,in* vna Firmana Pa
rochialium, 10.Decembris 1538.coram Aquen.quod
ſi reſignans habuit pecuniam pro reſignatione,quã
uis id ignorauerit reſignatarius, quod nihilominus
37 ipſe reſignatarius† non acquirat, nec etiam titulum
coloratum,& ideo,ſi ſpolietur,non erit reſtituẽdus
vt atteſtatur Sar.de trien.q. 12.col.5.ex dictis Inn.
c.cum uniuerſorum,de rerum permut.Rot.deciſ.7.
de renunc.in antiq.ad quod etiam vide Doct. Inn.
Card.Butr.Abb.& alios,in c.niſi cum pridem,de re
nunc.Redoan.de Sim.par.4.ca.12.Rebuff.de pacif.
poſſ.n.441. ubi quærunt,an habens beneficiũ per ſi
moniam commiſſam ab alio habeat titulum colo-
ratum,& gaudeat regu.de triennali : & concludunt
38 † affirmatiue.quod ego in confidentiario ignoran-
ter non admitterem,ſed tenerem contrarium, cum
per dictas Conſtitutiones,inducẽdo ut ſupra ſit pri
39 uatus† ipſo iure.Collect. in quibus, colu. 1. de pœn.
Ab.& alii in c.accepta,de reſt.ſpol.Fel.in c.1.co.13.
40 de conſt.& priuatus ipſo iure nullum habet † titulũ
* vt eſt communis,* vt late probaui de reſig. beneſ.d.
41 q.1.lib.3.num.54.55.cum ſeq.& non† reſtituatur ſi
fuerit ſpoliatus,Rot.deciſ.3.de reſti. ſpolia.in noui.
Rip.in l.naturaliter,§.nihil commune, nu.92. ff.de
acq.poſſ.Moedan.deciſ.15.cum aliis citatis per Me
noch.de recup.poſſ.rem.primo,num.330. Et huiuſ
modi actus erit nullus ipſo iure,vt colligitur ex pre
fatis Conſtitutionibus Pij iiij.& Pij v.ita collatio,pre
42 ſentatio,uel reſignatio† per Simoniam etiam igno-
ranter eſt nulla ipſo iure.Abb.in c.pe.col.1. de elec.
Sarn.de trien.q.12.Couar.reg.peccatum, §.8. nu.7.
2.par.quamuis Nauar.conſ.60.nu.5.teneat contra-
rium ex pluribus argumentis.

Secundus caſus,an hi ignorantes ligentur ſenten
43 tia excommunicationis impoſita per dictas† Conſti
tutiones.Negatiue dicendum erit,ex his, quæ tradit
Nauar.in Man.c.27.num.274.cum ſeq.& conſ.42.
47.52.& 54.de ſent.excom.& dixi ſupra. nam hoc
* non habet dubium,& Doct.communiter* concor-
dant,&c.& in Simoniaco hoc expreſſe tenet Naua.
conſ.60.num.2.uerſ.pro contraria,de Simon.

Tertius caſus,an recipientes benef.per confiden-
tiam commiſſam ab alio eis ignorantibus, ligentur
aliis pœnis poſitis in dictis Conſtitutionibus, ſcili-
44 cet† priuatione obtentorum,& obtinendorum. Et
** exiſtimo negatiuam opinionem eſſe ueriorem,&**
receptiorem,& colligitur ex Nauar.conſ.65.66.nu.
3.nu.1.& conſ.8.de Simon.Et primo,facit, quia eſ-
ſet cõtra ius naturale,ac diuinum,ut quis ex delicto
45 commiſſo ab† alio,eo ignorante puniatur obtentis
& obtinendis,vt late probat Nauar. in c.fraternitas
12.q.2.Secundo,quia Conſtitutiones Pontificiæ, quæ
obligant poſt tempus ibi præfixum,& poſt promul
gationem,minime obligant ignorantes,ut defendit
Nauar.in Man.c.23.nu.44.& diximus ſupra. Ergo.

Tertio quia decretum irritans non ligat ignoran
tes reſpectu pœnæ impoſitæ in illa lege. Gem.in c.ſi
* Apoſtolica,col.pen.de præb.in 6.communis* opin.
ut per Gabr.de Clauſ. concl.3.nu.8.

Quarto,comprobatur ex eo,quod ſtatuitur in Si-
monia reali,quæ quantum ad priuationem ipſo iu-
47 re & priuationem obtentorum,& obtinendorum,t.
a pari procedit cum confidentia.Extrauag. cum de
teſtabile,de Sim.Caſſad.deciſ.5.de conſt.& deciſ.1.
47 de Sim.nam ſimoniace† prouiſus,ſeu promotus, eo
tamen ignorante eſt inhabilis ad illud beneficium,
& ſuſpenſus quoad illum ordinem, ſuper quo Inter
uenit Simonia eo ignorante,non aũt priuatur obtẽ
tis,& obtinendis,neq; ſuſpẽditur ab aliis ordinib.ri
te receptis,Inn.in c.de Sim.in prĩcipio de Sim.& ibi
Hoſt.in uerſi.in aliis.autẽ ordinibus,Io.Andr.in uer
ſicu.in aliis,Anch.ſub num.2.But.uer.in aliis, Abb.
ſub nu.7.Fel.ſub n.4.uerſ.alia aũt.Idẽ Abb in c.per
tũas.el ſecundo,nu.6.eo.tit.Redoan.in tract. de Si-
mon.par.4.c.16.a nu.11.uſque ad finem, & commu
* niter* alii omnes idem uolunt.

Nec contrarium uoluit Pius V.in dicta Conſtitu
tione, dum conſiderat confidentiam pro naſcitu-
ris,& inhabilibus.nam uerba, & mens eo tendunt,
ut recipientes pro inhabilibus beneficia in confi-
dentiam priuentur omnibus ſuis beneficiis & inha
biles ſint ad alia obtinenda quia dicuntur confi-
dentiarii, non uero quod incapaces ſunt ignoran-
tes dictam confidentiam ſint inhabiles ad obtinen
da alia beneficia,nam id eſſet contra iuris diuini,&
naturalis rationem,ac cõtra omnia iura. & cum hic
caſus

caſus eueniſſet,ita vidi conſultum per excellentiſſi-
mos I.V.D.plurium Ciuitatum Italiæ,& Hiſpaniȩ,
ut hoc annumeretur inter alia priuilegia ignorantiȩ
48 facti,quæ etiam tribuit †iuſtam cauſam reſtitutionis
in integrum.Bar.in l.1.§.ſi quis,ff.de itin.act. priua.
Fulgoſ.in l.ſi ſic,ff.quemadmodum ſeru. amittatur.
Alex.conſ.169.nu.10.lib.2.Loffred.conſ.16.nu.10.
Cum.conſ.147.nu.4.Barbat.conſ.9.nu.3.& 4.lib.1.
Goz.conſ.56.nu.10.communis ut atteſtantur Alex.
conſ.51.nu.10.lib.5.& conſ.77.num.6.lib.6. Grat.
conſ.91.nu.53.lib.1.Ruin.conſ.26.nu.19.& 32.lib.
2.Et alia ratio viget in beneficio,ſuper quo cõmiſſa
fuit confidentia,vt illo priuetur,quamuis eo ignorã
49 te id factum fuerit,cum vitium ſequitur †rem.Abb.
in c.ex inſinuatione,nu.6.de Sim.& alia in aliis, in
quibus nullum vitium conſideratur.

Quartus caſus examinandus,an hi recipiẽtes igno
ranter beneficia per confidentiam ignoranter
commiſſam ab alio, teneantur reſtituere fructus
perceptos ex illis beneficijs? Omiſſis , quæ poſſent
50 adduci, affirmatiua opinio eſt verior, †quam in ac-
cipiente beneficium per Simoniam commiſſam ab
alio eo ignorante tenet D.Thom.2.2.q. 100.art.6.
ad tertium,& alii relati in primo caſu huius ſecundi
capitis.& illam deduco,tum ex verbis dictæ Con-
ſtitutionis Pij V.in §.Sed nec quiſquam, ibi, nec nõ
fructibus,intelligendo,vt referatur ad nullitatem a
ctus,quæ nullitas habet locum non obſtante huiuſ-
modi ignorantia,tum etiã ex ratione,quia , cum ſit
priuatus eo beneficio ipſo iure,ut ſupra in dicto pri
51 mo caſu comprobaui,non poteſt fructus †ſuos face-
re,ut per Caputaq.deciſ.111.par.2. late per Tiraq.
in l.ſi unquam,in verbo reuocatur,nu.446.C. de re-
uoc.don.Nec obſtat, quod in Simonia contrarium
voluerit Nauar.conſ.60.nu.5.uerſ.3. quod auctori-
tas,de Sim.Nam idẽ Nau.conſ.61.nu.7.eo,titu. vide
tur recedere ab eo,quod antea ſcripſerit.

Sed dubium eſt,quid debeant facere huiuſmodi
recipientes beneficia per confidentiam commiſſam
ab aliis eis ignorantibus,cum habuerint ſcientiã de
* hoc?omnes* Docto.uolunt ſuperueniente ſcientia †
52 debere ſtatim dimittere illa beneficia, D. Thom.2.
2.q.100.art.6.ad 3.Abb.in c.pe.in 1.& 2.not.per il-
lum text.de elect.& in cap.nobis,1.not.de Iur. pa-
tron.Prȩpoſit.in cap.quocumque,num.1.1.quæſt.5.
cum alijs,ut per Sarn.d.q.12.de trien.num.8.ubi re-
* fert hãc cõcluſionẽ approbaſſe* Rotã in vna Meſſa
neñ.Capell.de menſe Maij 1566. corã Vortio, Na
uar.conſ.11.nu.1.& conſ.15.num.6.& conſi.21.nu
mer.5.& conſi.60.nu.3.& 61.num.1.& 65. nu.2.&
* conſ.73.in titu.de Sim.&*communiter alij omnes
53 id volũt,& regulare eſt,ut priuati †ipſo iure teneãtur
dimittere beneficium. Abb.in cap. extirpandæ,§.
uero,col.8.uerſ.ex his,de præben. Ruin.in conſi.4.
nume.11.lib.5.communis opin.teſte Alphon. Ho-
jed.de incompat.benef.part.1.cap.13.num.61. dixi
de reſignat.benef.lib.3.quæſt.1.nu.58.quod ſubtili
ter poteſt deduci ex dicta Conſtitutione Pij V.§.
Sed ne quiſquam,ibi,intercedente hoc confidentiȩ
vitio receperunt,ac retinent,niſi ſtatim ad ſe reuerſi
& reſipiſcentes celeri dimiſſione ſibi proſpexerint,
&c. inſpecta enim ratione horum verborum, col-
ligitur , quod ignorantes poſt habitam ſcien-
tiam confidentiæ commiſſæ in beneficio quod obti
nent,debent prouidere cum celeri dimiſſione illius
beneficii,ne incipiant ligari illis pœnis, ut in termi-
nis voluit Nauar.in Sum.c.23.ſub nu.100. in fi.uer.

noto 10.Hinc eſt,quod in delictis ſuperueniens ſci
54 tia ſufficit †ad incurſum pœnæ,niſi ſtatim delictum
illud purgetur.l.ſed & ſi lege,§.de eo autem,ff.de pe
tit.hæred.Anch.in c.ſi beneficia,num.2. uerſ. 30.3.
not.de præb.in 6.Rom.conſ.329.nu.5.Sal. in l.qui
contra,ſub nume.1.C.de inceſt.nupt.& in l.1.C.de
falſ.monet.Bellam.deciſ.555.Crau. conſi. 237.col.
pen.& in terminis de Simonia videtur tex. cum ibi
not.in c.ex inſinuatione,de Sim.vbi Gl. Abb. num.
7.& alii.

Rurſus dubium eſt,de quo ſȩpius fui interrogatus
an cum hoc recipiente beneficium per confidentiã
commiſſam ab alio eo ignorante poſſit epiſcopus
55 diſpenſare.Pro affirmatiua †ponderatur tex.in c.pe.
de elect.ubi inquit Gregorius IX. quod reprobata
electione propter ſimoniam cõmiſſam electo igno
rante,& ratum non habente, Epiſcopus cum eo ſu-
per prælatione,ad quam fuerat electus,illa uice non
poteſt diſpẽſare: ſubdit,quamuis circa eum,qui igno
ranter recepit ſimplex beneficium per Simoniacam
prauitatem,poſt liberam reſignationem Epiſcopi
diſpenſatio toleretur, & ibi Glo.communiter rece-
pta in uerbo illa vice, Epiſcopum in tali Simonia nõ
poſſe diſpenſare in dignitatibus,poſſe autem in ſim
plicibus beneficiis.Abb.Ant.de Butr.Zabar. Imol.
& alii omnes Card.Alex.in c.1.nu.11.1.q.5. Inn.in
c.nobis,de Sim.& in facti contingentia reſpondit
Nauar.conſ.61.nu.5.de Simon.

56 Secundo comprobatur , quia Epiſcopus poteſt †
in omnibus criminibus diſpenſare, niſi contrarium
reperiretur expreſſum,& tenuerunt Collect. Tan-
cred.Goffre.Hoſt.Inn.Io.Andreas,& Io.de Ligna
no in c.at ſi clerici,§.de adulteriis,& ibi refert Abb.
nu.4.de Iud. Arch.in c.licet canon,de elect.lib.6.&
** eſt** magis communis opinio,ut atteſtatur Glo.in
d.§.de de adulteriis,& in c.minor,diſt.50.cum latiſ
57 ſima ſit †poteſtas epiſcoporum,c.1.de off. ord.lib.6.

Sed mihi contraria ſententia probatur ut tali ca-
ſu epiſcopus non poſſit diſpenſare,& moueor ex eo
quod Pius V. circa huiuſmodi cauſas tollit iuriſdi-
ctionem Ordinariis,ut dicam ſuo loco , & imponit
pœnam ipſo iure , ac ſibi reſeruauit abſolutionem
ab excommunicatione , ex ipſo expreſſe colligitur,
58 Epiſcopum †non poſſe amplius ſe intromittere , ut
colligitur ex dictis per Io.Andr.in cap.1. de ſuppl.
præl.negl.& ibi Gem.in 4.col. Card.in clem.2. de
* uita & honeſtat.cler. & * communis eſt concluſio,
59 ut Epiſcopus non poſſit diſpenſare, †ubi Canon im
ponit pȩnam ipſo iure. Arch.in cap.licet canon, de
elect.lib.6.Sequitur Fel.in d.cap.at ſi clerici,§.de ad
60 ulterijs,n.4.de iud.ubi dicit, †quod, ſicut Epiſcopus
non poteſt diſpenſare poſt ſentẽtiam a ſe latam ſu-
per pœna,cap.idoneo,2.quæſt.7.l.diui fratres, ff.de
pœn.Ita fortiori ratione,cum lex imponit pœnam
ipſo iure quia tunc trahit ſecum executionem,ut nõ
61 admittatur †purgatio Canonica,etiam ubi alias ad
mitteretur,Gl.in Clem.ne in agro,§.primo, in uer-
bo ipſo facto,de ſtat.monach.quam allegat Bal.in
auth.habita,C.ne fil.pro patr.ex quo argumẽto po
teſt tolli,quod in contrarium allegabatur, d.c. pen.
de elect.libr.6.

Non obſtat ſecundum,quia multi Doct.dant regu
lam negatiuam,ut Epiſcopus non poſſit diſpenſare
62 niſi †in caſibus a iure expreſſis,ut per Abb.d.§.de ad
ulterijs,num.4.& ibi late hanc opinionem compro-
baui,& eſto,quod id ſit uerum,non habebit locum
in caſu noſtro,cum videatur Pius V.eis tollere hanc
potesta-

poteſtatem per dictam Conſtitutionem.
Quæro, iuxta terminos quęſtionis præcedentis,
Pater commiſit confidentiam, vt beneficium aſſer-
uaretur pro filio tunc minori, vel alias detur filio ei-
dem, an ſequuta poſtea renunciatione in fauorē ip-
ſius filij effecti maioris, facta ab eo, qui recepit, ut aſ
ſeruaret, prǽſumatur ſcientia ipſius filij ad effectū,
ut poſſit puniri in foro exteriori, vt confidentiarius
uerus, & priuari etiam obtentis, & declarari inhabi-
lis ad obtinenda alia: vel ignorantia, vt priuetur dū-
taxat eo beneficio, ſuper quo commiſſa fuit huiuſ-
modi confidentia.
Quod præſumatur ſcientia, primo facit, quia ſciē
63 tia † probatur coniecturis, Abbas conſ. 81. in fin. lib.
1. Bald. conſi. 392. num. 1. lib. 1. Alex. conſi. 187. nu.
3. lib. 2. Corn. conſi. 85. num. 12. lib. 3. Riminal. ſen.
conſi. 461. num. 5. lib. 3. Card. Pariſ. conſi. 91. nu. 47.
uol. 2. & conſ. 57. nu. 15. cum ſeq. vol. 4. Crau. conſil.
193. num. 6. Natt. conſi. 231. num. 1. & 2. lib. 1. Pan-
cirol. conſi. 130. num. 9. But. deciſ. 121. li. 2. Borg. de
ciſ. 36. num. 27. communis opinio teſte Soc. iun. con
ſi. 116. nu. 42. uol. 1. & hic plures extant coniecturę,
ex quibus colligitur huiuſmodi ſcientia filij, prima
coniunctio maxima ſanguinis omnes alias ſuperās
64 † inter patrem, & filium, ca. contradicimus, §. aucto-
ritate, 35. q. 3. Glo. in cap. ſuper eo, el ſecundo, de tę
ſtibus. Tiraq. in tract. de iure primogen. q. 40. num.
* 29. & communiter * eſt receptum ratione ſanguinis
præſumi ſcientiam. l. octaui, C. unde cognati, l. ſi vi-
cinis, C. de nupt. l. conſenſu, § ſupra plagijs, C. de re-
pud. Anch. conſi. 170. colum. ult. Bald. conſi. 295. co
lum. 1. lib. 2. Crauet. conſil. 26. num. 3. Corn. conſil.
85. num. 12. lib. 3.
Secunda cohabitatio patris & filij, in eadem do-
65 mo, ex qua cohabitatione omnes uolunt † præſumē
dam ſcientiam. Bald. in l. quicumque, num. 2. ff. loc.
& conſi. 392. col. 2. lib. 1. Abb. conſi. 19. li. 2. Are. cō-
ſi. 290. col. 4. Ancha. d. conſi. 170. col. ult. Bellam. cō
ſi. 46. nu. 17. late Decia. conſi. 10. num. 85. 86. cū ſe-
quen. lib. 1. & conſi. 24. nu. 46. co. li. 1. latiſſime Boc-
cius conſi. 47. nu. 24. cum ſeq. Ruin. conſi. 50. nu. 17.
lib. 1. Rolan. a Vall. conſi. 52. nu. 13. li. 1. & conſ. 90.
66 nu. 25. lib. 2. nam li † vicinus præſumitur ſcire facta
vicini, Ale. conſi. 23. col. 2. li. 5. Soc. ſen. reg. 220. fall.
6. Crau. de antiq. temp. par. 4. § materia, num. 62. &
* conſi. 148. num. 5. & * communiter alij omnes, ergo
eo magis cohabitantes, qui cum præſumantur ha-
67 bere notitiam facti, præſumuntur etiā habere † ſcien
tiam ipſius rei, & qualitatum. Iaſ. in l. qui Romæ. §.
duo fratres, nu. 108. ff. de uerb. obli. Ruin. conſi. 14.
num. 6. lib. 3. Pariſ. conſi. 52. num. 21. uol. 4. Coraſ.
in l. admonendi, num. 100. ff. de iureiuran. & ſcien-
68 tia † vnius partis negocii arguit ſciētiam totius. l. nō
eſt ferendus, ubi Bart. ff. de tranſact. Abb. conſ. 18.
nu. 3. Soc. ſen. reg. 176. Sfort. Odd. de reſtit. in integ.
q. 8. num. 70. Tertia ex eo, quod communiter acci-
69 dit. nam, quod facit Pater, ſolet † communicare filio.
Soc. ſen. conſi. 31. incip. proſequendo, in 4. col. verſ.
unde quamuis pater, uol. 1. Barba. conſ. 10. col. 2. li.
2. cum alijs, vt per Fel. in c. 1. col. 2. de Magiſt. Alc.
in l. in ſuis, n. 10. ff. de lib. & poſth. nam in ſimili, ab
* eo, quod poteſt * communiter fieri, præſumitur ſciē
70 tia ſcripturæ, † probato quod fuerit penes illū. l. non
eſt ferendus, ff. de tranſa. Dec. conſi. 328. col. 3. Car.
Pariſ. conſi. 100. nu. 87. uol. 1. Crau. conſi. 103. nu. 7.
Quarta, & vltima erit coniectura, quia, ſi filius præ-
ſumitur ſcire negocia patris, & in particulare teſta-
mentum paternum, preſuppoſito quod fuerit domi
71 tempore quo fuit † conditum, Bal. conſi. 392. nu. 5. li.
1. & conſi. 296. lib. 2. Abb. conſi. 19. col. 2. lib. 2. Pau.
de Caſtr. conſi. 94. col. 2. lib. 2. Aret. conſi. 15. ad fin.
ita & eius rei, quæ tendit ad eius utilitatem, ut uidē-
tur fere dicere in propoſito noſtro, Roman. conſil.
290. Soc. ſen. conſi. 264. nu. 9. li. 2. Dec. conſi. 136. n.
12. Roland. a Vall. conſi. 52. li. 1. Maſcar. de probat.
conclu. 1293. nu. 18. & hæ coniecturæ uidentur ma
gis concludere, quam ſi hoc conſtaret per teſtes ſin
72 gulares, qui id † probarent. Butr. deciſ. 121. libr. 2. &
plus quam ſi conſtaret per famam, quæ etiam ſuffi-
ceret, cap. ult. di. 16. Iaſ. in l. is pōt, num. 73. ff. de ac-
quir. poſſ. Alex. conſi. 177. num. 8. lib. 2. Pariſ. conſi.
72. num. 26. uol. 2. Cephal. conſi. 314. num. 28. lib. 3.
* & * omnes alij.
His tamen non obſtantibus, contrariam opinio
73 nem in facti contingentia firmaui, vt nō † præſuma-
tur ſcientia filij in confidentia commiſſa per patrē.
* Primo ex regula vulgari, & communi. * vt ignorā
74 tia ſemper præſumi debeat, donec † contrarium non
probatur. l. ſi tutor petitus, ubi not. Bal. C. de peric.
tut. c. præſumitur, de reg. iur. in 6. l. uerius, & ibi Gl.
ff. de probat. Bar. in l. is poteſt, num. 18. ff. de acqui.
hæred. Roma. conſi. 54. poſt nu. 3. Soc. ſen. reg. 175.
Pariſ. conſi. 65. in fi. uol. 3. Rot. deciſ. 6. de iure patr.
in nouiſ. Bellamer. deciſ. 562. eoque maxime in ca-
75 ſu quęſtionis noſtræ, vt delictum † excludatur, arg. l.
merito, ff. pro ſoc. late Marſi. conſi. 2. col. 1. Crauet.
conſi. 18. col. ult. Alciat. de præſumpt. 3. regul. præ-
76 ſumpt. prima, cum quiſque † præſumatur bonus, ca.
unico, de ſcrutin. in ordinat. fac. Barbat. conſi. 77. in
princ. lib. 4. Socin. ſen. conſi. 82. in princ. lib. 2. Et iō
regulare eſt, ut factum, quod poteſt trahi ad bonū,
77 † & malum, ad illicitum, & licitum, trahatur, & inter
pretetur bonum, & licitum. Alex. conſi. 125. col. 4.
in fine lib. 4. Soc. iun. conſi. 83. col. 1. lib. 2. Io. Andr.
* in c. nauiganti, de vſur. * communis opinio, ut late
per Gabr. de maleſ. concluſ. 2. col. 1. & ſeq. Cephal.
conſi. 75. nu. 7. lib. 1. & hoc in materia ſimonię ſcri-
bit Ferret. conſi. 375. lib. 2. & in materia confidentię
Caputaq. deciſ. 202. num. 5. par. 1. quapropter debe
mus præſumere pro non delicto, quod ſcilicet igno
rauerit.
Secundo, quia non ſufficit prǽſumpta ſcientia (de
78 qua in quæſtione noſtra) cum agitur de † pœna infe
renda. Rot. deciſ. 21. de dol. & contuma. in antiqu.
Felin. in cap. quoniam frequenter §. porro. columm.
antepenu. ut lit. non conteſt. Ruin. conſil. 66. num.
18. lib. 3. Ripa reſpon. 17. num. 6. uſque ad fin. titul.
de reſcr. Sarn. de ann. q. 48. in fine. Creſcent. deciſi.
193. in manuſcriptis. Cephal. conſi. 720. num. 17. li.
* 5. Caſſad. deciſ. 2. num. 4. de pœn. & communiter *
alij Doct. Ergo cum Conſtitutiones Pij IIII. & Pij
V. imponant pœnas grauiſſimas, concludendū eſt,
huiuſmodi ſcientiam non ſuffragari ad prædictum
effectum.
79 Tertio, quia neq; ſufficit ſcientia † prǽſumpta, cū
agitur de alterius prǽiudicio, & poſt alios late dedu
cit Sim. de Præt. conſi. 199. nu. 36. Ber. conſi. 68. nu.
86. li. 1. Bal. in c. cum contingat, nu. 6. de reſcr. Butr.
deciſ. 149. li. 1. Pariſ. conſ. 23. nu. 24. uol. 1. Crau. con
ſi. 193. nu. 8. Caſſad. deciſ. 2. nu. 4. de pœn. But. deciſ.
6. de publ. in manuſcriptis, Moedan. deciſ. 160. &
196. etiam in manuſcriptis.
Ideo ſcribit Natt. conſi. 162. num 4. in fin. quod
conſanguineus, & vicinus nō prǽſumitur ſcire facta

80 †conſanguinei,& vicini in præiudicialibus, ſcilicet
in ſucceſſionibus in ius alterius.nam tunc ceſſat, qđ
dicit Bald.per illum tex.in l.de tutela.C. de in inte
grum reſtit.Balb.de præſcrip.par.4.q.29. nume. 8.
Beninten.deciſ.69.num.5.& deciſ.21.numer.7. At
hic agitur de magno præiudicio alterius.Ergo.

Quarto,quia neque habet locum præſumpta ſciē
81 tia in actibus,qui ſolent fieri clam† Abba.conſi. 25.
numero 15.ſicuti neque in actibus momentaneis.
Caſtr.in l.prima.nume.21.ff.ſi cert.petat. neque in
82 actibus factis tempore,quo†quis erat infans.Ceph.
conſil.720.num.4.

Ex quibus patet reſponſum ad allegata in contrarium.

Quinto,ex dicto Nauar.conſi.65.num.3.uerſi.4.
de ſimon.ubi negat ſcientiam filij in hac materia ſi
moniæ ex facto patris,ſcilicet ſolutione cuiuſdam
tritici.nec obſtat conſtitutio Pij V.cum,non proba
ta ſcientia,ſimus extra caſum dictæ conſtitutionis.

Et eo magis procederet hæc concluſio,ſi conſta
ret de bona fama,& vita filij,& ſi probarentur ali-
quæ aliȩ circumſtantiȩ.Et actor admittitur ad pro-
bandum huiuſmodi ſcientiam,quæ,cum hic tracte
83 tur de inferenda†pœna,eſſet probanda plene. Ce-
phal.d.conſil.720.col.2.cum omnibus qualitatib.
gloſſ.in cap.concertatione de appellationibus in 6.
Alex.conſi.114.num.4.lib.1.Aret.conſil. 68.num.
2.in fin.Bald.conſil.41.num.5.lib.1.Ruin.conſil.1.
per totum.& pręcipue in 4.lib.5. Natt. conſil.456.
num.18.lib.2.

Inficiari tamen minime poteſt,ex hoc filium eſ-
ſe valde indiciatum.In foro conſcientiȩ autem in-
ſpicienda veritas,ad effectum,ut excuſetur,uel ne,
& pariter ad ffectum excommunicationis.

SVMMARIVM.

1 *Mediator ſimoniæ eſt ſimoniacus.*
2 *Mediator delicti dicitur delictum committere.*
3 *Statutum de committente delictum comprehendit mediatorem.*
4 *Mediator in contractibus vſurarijs tenetur ad reſtitutionem.*
5 *Agentes,& conſentientes pari pœna puniuntur.*
6 *Mediatores pœna infamiæ notantur.*
7 *Mediator confidentiȩ incidit in excommunicationem.*
8 *Mediator, ad hoc, vt quis dicatur, non requiritur munus.*
9 *Mediator confidentiæ committit confidentiam.*
10 *Mediator confidentiæ non priuatur obtentis,& obtinendis.*
11 *Pœna habet locum in caſibus expreſſis.*
12 *Pœna impoſita contra facientem non comprehendit conſentientem.*
13 *Pęna contra dantem licentiam malefaciendi non extenditur ad vtentem illa.*
14 *Pœna contra contrahentem non comprehendit conſulentem.*
15 *Dans intereeſſori, vt procuret ſibi beneficium, quomodo puniatur.*
16 *Excommunicantur dantes aliquid pro gratia.*
17 *Auaritia eſt prohibita omni lege.*

QVAESTIO XXII.

Qua pęna puniatur Mediator ſimoniæ,& confidētię.

VIgeſimoſecundo, Quæro, an Mediator confidentiæ includatur ſub pœnis appoſitis per
Pium Quartum,& Pium Quintum in eorum Con-
ſtitutionibus contra Confidentiarios? Duo ca-
pita cenſeo eſſe conſtituenda. Quorum primum
erit circa excommunicationem.Secundum circa in-
habilitatem in beneficijs obtentis,& obtinendis.
Quo ad primum omiſſis ſuperfluis,concluſiue pro
cedendo,concludo,mediatorem confidentiæ inci-
dere in excommunicationem,idque ex eo,quia me-
1 diatores ſimoniȩ ſunt†ſimoniaci,& in excommuni
cationem incurrunt.cap.ſi quis Epiſcopus, 1. quæ-
ſtio.prima.ubi imponit pœnam aduerſus Epiſco-
pos ordinantes per pecuniam, ſubdit, ſi quis uero
mediator tam turpibus,& nefandis datis, uel acce-
ptis extiterit,& ipſe ſiquidem Clericus fuerit, pro-
prio gradu decidat,ſi vero laicus, aut monachus a-
nathematizetur.& ibi gloſſ.& alij cap.vltim.prima
quæſt.tertia.extrauag.2.Pauli 2. incip. Cum dete-
ſtabile,in titu.de ſimon.in extrauang. commun.in
§.ſtatuentes pręterea,quod uniuerſi, & ſinguli etiā
præmiſſis dignitatibus præditi, qui quomodolibet
dando,ue recipiendo ſimoniam commiſerint, aut
quod illa fiat,mediatores extiterint,ſeu procraue-
rint, ſententiam excommunicationis incurrant, a
qua niſi a Romano Pontifice pro tempore exiſten-
te non poſſint abſolui,præterquam in mortis arti-
culo conſtituti. Et hoc expreſſe volunt Ioann. Ca-
rafa.de ſimon.numero 96.Redoan. de ſimon. par.
4.cap.10.numero 37.cum ſequent.Nauar. in Man.
cap.23.ſub numero 106.uerſicu.ad quintum.Idem
Nauarr.conſil.59.titu.de ſimon. Et ratio eſt, quia
2 mediator criminis dicitur ipſum delictum†commit
tere,cap.mediatores,& ibi Geminian.Franc. & alij
in principio de teſtibus,libr.6.inducentes ad ſtatu-
3 tum de committente delictum,vt † includatur me-
diator,ad not.in cap.primo.de off.delega. cap.ſicut
dignum,de homic.cap.nuper, & cap. quantæ præ-
ſumptionis,de ſenten.excommu.Beneuen. in tract.
de proxenetis,par.3.numer.36. & ideo proxeneta,
ſeu mediator in contractibus vſurariis poteſt dici
4 vſurarius,& mortaliter peccat,†ac in ſubſidium te-
netur ad reſtitutionem,Gloſſ.in le.ſciente,ff.de par
rici.Bar.in l.1.§.incidit.ff.ad Turp.Franc.dic.c.me
diatores,ſub n.2.in princ.col.2.D.Ant.in Sum.p.2.
tit.de uſur.n. 15. & ſeq. & p.3.cap.6. nu.8.Caie.in
Summa verbo uſura mentalis, Rom. ſingular.385.
Marſil.ſingu.181.Ioann.Bapt.Lup.de uſur.in com
5 ment.3.in primo not.numero 26.& tritum eſt, †vt
agentes,& conſentientes pari pœna puniantur. ca-
pitu.notum,2.quæſt.1.cap.facientes,diſtinctio.86.
cap.primo.de off.delega.vbi gloſſ. in verbo pari,
Dec.& communiter*alij omnes. Hinc iſti media-
6 tores pœna†infamiæ notantur,cap. ſi quis præben-
das,prima quæſt. tertia. vbi gloſſ.dicit,huiuſmodi
pœnam eſſe perpetuam, & gloſſ.in capitul.ſi quis
Epiſcopus,uerbo mediator,prima,quæſtio. prima.
& ob id non recipiuntur ad teſtimonium. capitul.
veniens,de teſtibus.cap.primo eod.titu.libr. 6.ubi
excipiuntur caſus.Redoan.in eod. tract.de ſimon.
par.2.cap. 26. numero 21. Qua ergo ratione me-
diatores ſimoniæ incidūt in excommunicationem,
eadem etiam mediatores confidentiæ debent inci-
7 dere†in huiuſmodi excommunicationem,arg.le.il-
lud.ff.ad l.Aquil.l.a Titio,ff.de uerb. oblig. Et no-
tandum eſt,quod, ad hoc,ut quis dicatur mediator
8 †ſimoniæ,ſeu cōfidentiæ,non requiritur,quod ipſe

ob eam

ob eam aliquid percipiat, ſed ſatis eſt, vt mediator
fuerit, ut illa fiat, ut expreſſe probatur in d. extraua.
2. de ſim. & in ſpecie tradit Nauarr. conſi. 59. uerſic.
reſpondetur 1. tit. de ſimo Ex quibus deducitur cõ
9 clu. ſatis aperta, quod mediator confidentiæ com-
mittit confidentiam, & hoc in indiuiduo affirmant
Maiol. de Irregular. lib. 5. cap. 45. verſi. ſupradictis
omnibus, Maſcard. de probat. concl. 1306. num. 32.
& incidit in excommunicationem, vt ſupra ex plu-
ribus oſtendi.

Quo ad ſecundum, circa inhabilitatem in bene-
10 ficijs obtentis, & obtinendis, †crederem, mediatoré
confidentiæ, non affici hac pœna, quod uidetur ſen
tire Nauarr. conſ. 59. uerſic. tertio. tit. de Simo. dum
reſpondit, mediatorem ſimoniæ non incidere in a-
liam pœnam inflictã contra ſimoniacos, quam ex-
communicationis, & expreſſius in uerſ. quarto fine,
dum dicit, non indigere diſpenſatione circa obten-
ta, & obtinenda. Et ratio eſt, quia huiuſmodi pœ-
næ proprie ſunt inflictę aduerſus vere confidentia-
rios, dantes, aut recipientes beneficia in confiden-
tiam, quales non uidentur proprie conſentientes tã
* tum, & conſulentes, & ſic mediatores. Gloſſ.* ſin-
gularis, in clement. prima. de conſang. & affinita. &
regulare eſt, vt pœna habeat locum in caſibus tan-
11 tum expreſſis†leg. pen. ff. de pœniten. cap. pœnæ, de
pœnit. diſt. prima, & non debet extendi de uno ca-
ſu ad alium. Gloſſ. in clem. prima de ſepult. & impo
12 ſita contra†facientem, non comprehendi conſentié
tem, & auxilium dantem. Caiet. in Sum. in uerbo, ex
communicatio. Tabien. in eo. uerbo in 5. caſu. Hinc
13 pœna†contra dantem licentiam malefaciendi, non
extenditur ad vtentem illa. cap. quicunque, de ſenté.
excommu. lib. 6. & contra contrahentes non com-
14 prehendit†conſulentes. clem. prima. de conſang. &
affin. & lata in ſepelientes excommunicatum non
comprehendit conſulentes. clem. prima de ſepultu.
& ideo in cap. felicis, de pœn. libr. 6. in clem. ſi quis
ſuadente, de pœn. & in le. ſi quis id, quod, ff. de iure.
omn. Iud. Et in multis capitulis Bullæ in Cœna Do
mini exprimuntur conſulentes mandantes, vt per
Nauarr. in Manual. cap. 27. num. 2. cum ſequent. &
ſic ſecundum propriam ſignificationem uerborum
prædictæ Conſtitutionis Pij IIII. & Pij V. non lo-
quuntur quo ad huiuſmodi pœnas de mediatori-
bus, ideo hac pœna non debent affici, & hac ratio-
ne reſpondit Nauarr. dict. conſilio 59. uerſicu. quar-
tõ. in fin. de Simon. mediatorem Simoniæ non te-
neri pœnis appoſitis per Pium V. in Conſtitutione
quinta. incip. Cum primum, anno primo, in §. & ut
Simoniace, quia attenta propria ſignificatione uer-
borum loquitur de Simoniacis.

Hanc autem concluſionem limitarem non pro-
cedere, quoties mediator confidentiæ de fructibus
beneficijs aliquid perceperit, nam hic caſus ſatis ex
preſſus eſt in dict. Conſtitutione, Pij V. in §. Deni-
que ſi quis pro conceſſione alicui facta, quacunque
auctoritate de beneficio Eccleſiaſtico per ſe, uel a-
lium, ſeu alios interceſſerit, vel alias in negocio cõ-
ceſſionis ſeſe immiſcuerit quoquomodo, deinde ali
quid de fructibus talis beneficij de facto, etiam per
manus poſſeſſoris, ac etiam ſimplicis donationis ti-
tulo perceperit, ſeu de illo poſtmodum ad uolunta-
tem interceſſoris fuerit diſpoſitum quandocunque.
Verba enim ſunt aperta, & clare probant hanc limi
tationem, & in his terminis loquuntur Maiol. &
Maſcard. locis citatis. Et ratio eſt, quia tali caſu non
ſolum eſt mediator, ſed etiam dicitur principaliter
facere, & committere delictum confidentiæ, & ideo
teneri ad reſtitutionem, reſpondit Nauarr. conſilio
30. num. 4. de Simon. Et non ſolum mediator Simo
niæ committit eam, & excommunicatur, ſed etiam
dans mediatori, ſeu interceſſori, vt procuret ſibi col
15 lationem†beneficij. Innocen. in cap. tuam, de ætat.
& qualitat. quæ ibi Anton. de Butr. Abba. & Bel-
lam. ſequuntur: idem Innocen. in cap. tanta, de Si-
* mon. & ibi Felin. & communiter* alij dicentes, qđ
paria ſunt dare collatori, & dare tertio, vt moueat
collatorem ad conferendum, niſi daretur illi quod
deceret pro labore, quem ſuſcipit in ſemel, vel fre-
quenter adeundo collatorem, & redeundo ab eo,
vel in compenſationem alicuius intereſſe conſide-
rabilis damni, vel lucri ceſſantis ipſius mediatoris,
vel niſi daret principaliter ad ineundam amicitiam,
ſecundario uero, vt poſtea per illa moueretur ad
monendum collatorem, vt conferat ei, vt notabili-
ter ſcribit Nauarr. in Man. cap. 23. ſub nu. 106. uerſ.
Ad quintum, vbi excuſat dantes munera familiari
Papæ, principaliter ad ineundam amicitiam cum il-
lo, & ſecundario ut impetret ei a Papa aliquod be-
neficium, cum ſe occaſio obtulerit. Et ideo in pœ-
nam excommunicationis, ac priuationis omnium
16 beneficiorum, †& officiorum, ac infamię incurrunt
dantes, vel promittentes Curialibus pro gratia, uel
iuſtitia obtinentes, vt ſtatuit Bonifacius VIII. in ca.
1. de ſent. excom. quam Extrauagantem innouauit
fel. rec. Gregorius XIII. per ſuam Conſtitutionem
28. incip. Ab ipſo Pontificatus, ann. 3. & fuit neceſſa
rium hoc facere, quia Clemens V. reuocauit dictam
Extrauagantem Bonif. Palud. in 4. diſt. 18. quęſt. 3.
colum. penu. Ang. verbo Excommunicatio 5. caſu.
25. Silueſt. uerbo Excommunicatio 7. caſ. 46. Caiet.
17 caſ. 81. Et fundatur optima ratione, ut tollatur†aua
ritia prohibita omni lege, D. Paul. 2. ad Timo. rela-
tus in cap. quia radix, de pœni. diſt. 2. & in §. 1. auth.
vt iudic. ſine quoquo ſuffr. coll. 6. & ne iuſtitia uen-
datur, quod eſt etiam prohibitum lege diuina, iuxta
illud Matthęi 10. Gratis accepiſtis, & gratis date, re
latum in cap. gratia, 1. quæſt. 1. & habetur in ca. qui
ſtudet, cap. reperiuntur, cap. ſunt nonnulli, ead. cau.
& quęſt. B. Auguſt. in cap. vendentis, 1. q. 3. ca. non
ſolum, ead. cauſ. & 9. cap. qui recte, & ca. non licet,
11. quæſt. 3. & caſus omnes, & ſingulos dictæ Extra
uagantis habes in unum collectos per Nauar. in cõ-
ment. ipſius in octauo notabili, & in ſequentib. no-
tabilibus declarant omnia exactiſſime, qui in 17.
not. in X. illatione, num. 35. uerſ. pro cõtraria tenet
dationem & receptionem Xeniorum, & munerum,
quæ circa Feſtum Natalis Domini dantur in Curia
Officialibus, non comprehendi in prædicta Conſti
tutione, quia ab antiquo tempore ſunt licitæ, & hu
iuſmodi conſuetudo non eſt contraria iuri naturali,
vel diuino.

SVMMARIVM.

1 *Penſio an ſit beneficium, & num. 19.*
2 *Penſio ſuccedit loco beneficij.*
3 *De Penſione facienda eſt mentio.*
4 *Penſio dicitur res Eccleſiaſtica.*
5 *Penſio extinguitur de conſenſu Papæ.*
6 *Penſio pendet a beneficio.*
7 *De penſione ſoluitur decima papalis.*
8 *De penſione ſoluitur charitatiuum.*

9 *De penſione ſoluitur annata.*
10 *Illegitimus non eſt capax beneficij.*
11 *Illegitimus non poteſt habere penſionem.*
12 *Facta profeſſione vacant beneficia.*
13 *Latiſſima interpretatio, ubi agitur de tollenda fraude.*
14 *Transferentes penſiones ſub confidentia non includuntur in Conſtitutionibus Pij IIII. & Pij V.*
15 *Diſpoſitio non competit, vbi verba non conueniunt.*
16 *Conſtitutio odioſa reſtringitur.*
17 *Pœna in caſibus expreſſis.*
18 *Ex rubrica colligitur intentio.*
20 *Regula de infirmis, non comprehendit transferentes penſiones.*
21 *Penſionarius non tenetur ad reſidentiam.*
22 *Penſionarius non tenetur ad officium magnum.*
23 *Penſio non facit incompatibilitatem.*
24 *Penſio an ſit quid temporale.*
25 *Penſio poteſt laico aſſignare.*
26 *Penſio non poteſt reſignari.*
27 *Penſio morte penſionarij non vacat.*
28 *Tranſlatio penſionis eſt profana.*
29 *Poteſt dari pecunia pro redimenda penſione.*
30 *Penſio penſionis non inducit excommunicationem.*
31 *Redimens penſionem abſque Papa non excommunicatur.*
32 *Ex diuerſis non infertur.*
33 *Beneficium eſt ſpirituale.*
34 *Diſpoſitio in actum mixtũ non applicatur ſimplici.*
35 *Acceſſorium ſequitur naturam principalis.*
36 *Illegitimus non eſt capax feudi.*
37 *Profeſſus habetur pro mortuo quoad mundum.*
38 *Contrahens matrimonium deſinit eſſe clericus.*
39 *Ex facto oritur ius.*
40 *Exemplis non eſt iudicandum.*
41 *Iudex debet inniti rationibus.*
42 *Iudex debet iudicare ſecundum leges.*
43 *Percipiens penſionem poſt tranſlationem, non eſt ſimoniacus.*
44 *Simoniacus in ordine beneficij eſt excommunicatus.*
45 *Emens iuſpatronatus, non eſt excommunicatus.*
46 *Emens præſentationem, eſt excommunicatus.*
47 *Pactum contra legem illicitum.*
48 *Non peccat, qui conſulit peritos.*
49 *Transferens cum pacto exigendi penſionem, nulliter facit.*

QVAESTIO XXIII.

Conſtitutiones Pij IIII. & Pij V. num comprehendant transferentes penſionem in Confidentiam.

VIgeſimotertio, Quæro, an transferentes penſiones per confidentiam comprehendantur in Conſtitutionibus Pij IIII. & Pij V. editis ſuper Cõfidentijs, ut illis pœnis ligentur.

1 Pro affirmatiua primo facit, quia penſio† eſt beneficium, ut firmauit Andr. Barbat. in cap. ad audiẽtiam. 2. de reſcript. ex illo tex. & ex ratione, qa ſuc-
2 cedit loco† beneficij. Gig. de penſ. qu. 56. & ideo, ſi-
3 cuti de beneficio† facienda eſt mentio in impetratione, ita de penſione. Bar. in ca. ſuper literis, num.
* 72. de reſcr. &* communiter Doct. Ergo, quemadmodum committentes confidentiam ſuper beneficijs tenentur illis pœnis, de quib. in dictis Conſtitutionib. ita & cõmittentes confidentiam ſuper penſionibus.

Secundo, quia in dictis Conſtitutionibus decernit eſſe nullas penſiones, acceſſus, & regreſſus, quæ imponuntur ſuper beneficijs, quæ reſignantur, uel conferuntur per confidentiam beneficialem damnatam. ex quibus verbis clare colligitur, fieri mentionem de penſione, etſi illæ ſunt nullæ, ergo & alię tranſlatæ per confidentiam; nam non ſolum eadẽ viget ratio, ſed maior, arg. auth. multo magis. C. de ſacroſanct. Eccleſ.

Tertio, comprobatur, quia cauſa penſionis dici-
4 tur res† Eccleſiaſtica, & ideo non poteſt coram Iudice ſæculari agitari. Gig. de penſ. q. 99. nu. 3. neque
5 poteſt extingui† anticipatis ſolutionibus, niſi cũ cõſenſu Papę, Gam. de auth. Leg. a lat. tit. de penſ. nu. 633. Gig. de penſ. q. 87. Nauar. in Man. c. 23. nu. 3. &
* conſi. 63. nu. 1. tit. de Sim. & communiter* Doctor. Cum ergo habeat in ſe quid ſpirituale, ſequitur, qđ rationes conſideratæ per dictas Conſtitutiones habent locum in tranſactione penſionis, vt obuietur fraudibus.

6 Quarto, quia penſio† pendet a beneficio. Card. in clem. 1. §. eadem, de ſuppl. præla. neglig. Caccial. de penſ. q. 2. Gig. de penſ. qu. 1. nu. 9. qua ratione idem iudicium ſit de ea. ideo, ſicutì de beneficio tollitur
7 decima Papalis, ita de† penſione. Bellenc. in trac. de charit. ſubſid. q. 75. Caccial. de penſ. q. 17. Gig. eod. tract. q. 59. &, ſicuti de beneficio ſoluitur charitati-
8 uum, ita† de penſione, Bellenc. in d. tract. q. 37. Gig. de penſ. q. 38. per totam, & ſicuti de beneficio excedente ſummam 24. duc. ſoluitur annata, ita de pen-
9 ſione† excedente 24. Gig. de penſ. q. 26. & eſt notiſ-
10 ſimum in Curia, & ſicut illegitime† natus non eſt capax beneficij Eccleſiaſtici ſine diſpenſatione, ca. li-
11 teras, de fil. presb. cap. 1. eo. tit. lib. 6. ita pariter † ſine diſpenſatione non erit capax penſionis. Gig. de penſ. quæſt. 16. & ſicuti beneficia ingreſſi religionẽ
12 vacant† ſequuta profeſſione, ita & penſiones, com-
* munis,* vt per Gig. de penſ. quęſt. 57. & per contractum matrimonij. idem Gig. q. 54.

Quinto, quia, vbi agitur de obuiando fraudibus,
13 & coercendis illicitis, latiſſima fit† interpretatio. Caputaqu. deciſ. 211. lib. 1. in manoſcriptis. & ſecundũ hanc opinionem bon. mem. R. P. D. Alexander Catalanus, iudex confidentiarum, mihi retulit iudicaſſe Pium V. die 17. Aprilis 1570.

His tamen non obſtantibus, cõtraria opinio mi-
14 hi probatur, vt transferentes penſiones† per cõfidẽtiam non comprehendantur ſub dictis Conſtitutionib. Pij IIII. & Pij V. ſecundum quam ſententiã cõſuluit bis egregius Doctor Naua. conſ. 2. nu. 6. uerſi. an autem, de conſtit. & conſ. 16. de Simo. & cõſ. 46. de præb. num. 1. uerſ. tertio, refert defendiſſe, vt hic caſus non comprehendatur, &c. & ab hac opinione existimo non eſſe recedendum in iudicãdo, & con-
* ſulendo, illam firmauit Rot. * die 5. Iunij 1591. in una Brixienſ. prætenſæ confidentiæ coram R. P. D. Pegna Auditore Rotæ integerrimo. & hanc etiam opinionem ego tenui, de relign. benefi. lib. 6. q. 4. num. 53. & probatur primo, quia, ubi uerba nõ
15 conueniunt, neque conuenit† diſpoſitio, l. 4. . quoties, ff. de damn. infect. & ibi Bart. hoc notauit cap. indemnitatibus, §. penul. de elect. lib. 6. ad not. in l. quicumque, C. de ſeru. fug. ſed verba dictarum Conſtitutionum non conueniunt transferentibus penſiones per confidentias, cum nullum uerbum ibi ponatur de tranſlatione penſionis. Ergo, &c.

Secundo

16 Secundo, Conſtitutio † odioſa non extéditur, ſed
potius reſtringitur. cap. odia. & ibi late Dyn. de reg.
iur. lib. 6. Bart. Rom. & alij in l. ſi vero, §. de viro, ff.
ſol. matrim. Idem Barto. & alij in le. ſi conſtante, in
queſt. 9. princip. ff. ſolut. matrim. Card. Pariſ. conſil.
16. num. 17. uolum. 3. ſed huiuſmodi Conſtitutio-
nes ſuper confidentijs ſunt odioſæ, vt late conclu-
ſum eſt ſupra. ideo erunt reſtringendæ in caſibus,
in quibus loquuntur expreſſe, regulare enim eſt, ut
17 pœnæ non imponantur niſi in caſibus a iure † expreſ
ſis. cap. is qui, de ſent. excom. li. 6. l. & ſiquis, §. diuus,
ff. de religioſ. Cardin. Pariſ. in rubr. ff. ſolu. matrim.
numero 21.

Tertio, probatur ex rubricis dictarum Conſtitu-
18 tionum, ex quibus arguitur intentio † ſtatuentium,
not. in l. 1. ff. ſi cert. pet. nam rubr. Conſtitutionis Pij
IIII. eſt concepta contra quoſcumque, Eccleſias, &
beneficia Eccleſiaſtica quæcumque in confidentiá
retinentes, ſeu recipientes, altera Pij V. eſt concepta
19 de confidentijs beneficialibus. ſed † penſio ex com-
muni, * & recepta Doctorum ſententia non eſt be
neficium. Abb. in d. c. ad audientiam. 2. de reſcr. vbi
Fel. & alij omnes, Staphil. de grat. expect. uerb. for-
ma nona, num. 12. Sarn. in eo tract. uerbo gratias, n.
93. de communi Alfon. Hoieda de incompat. bene.
fic. in pręf. num. 3. & par. 2. cap. 7. num. 4. dixi libr. 2.
20 de reſign. benefi. quæſt. 15. num. 11. & ob id regu. †
de infirmis non comprehendit transferentes pen-
ſiones in articulo mortis, vt fuit deciſum in * Rot. te
ſte Sarn. de inf. reſigna. quæſt. 16. colum. 2. Gamm.
de auctorit. Leg. à lat. tit. de penſ. num. 644. ob hãc
21 etiam cauſam † penſionarius non tenetur ad aliquã
reſidentiam. Archid. in c. quamuis, el primo, num.
2. de præben. lib. 6. Card. in cap. vlt. queſt. 13. de Cle
ric. non reſid. Gig. de penſ. quæſt. 31. nume. 4. & alij
omnes, * ut dixi lib. 2. dict. quæſt. 15. num. 16. neque
22 ad officium † magnum. Domin. Sot. lib. 10. de iuſt. &
iur. q. 5. art. 3. hinc penſio non facit incompatibilita
23 tem cum alio † beneficio curato, vel requirente reſi-
dentiam. Imol. in clem. Gratiæ, num. 10. de reſcrip.
Gig. de penſ. queſtio. 42. & communiter alii, vt per
Hoiedam de incomp. benef. par. 2. c. 7. in princ.

Quarto, quia non ſolum in rubro, vt dictum eſt,
ſed etiam in nigro dictarum Conſtitutionum ſem-
per ſit mentio de beneficijs, & elicitur factas fuiſſe
ad tollendam corruptelam fiduciariæ, ſiue confiden
ciariæ mancipationis beneficiorum, ideo non debét
comprehendere transferentes penſiones, cum uer-
ba non conueniant, quia penſio non eſt beneficiũ,
vt ſupra dictum eſt.

Quinto, quia videntur ceſſare rationes dictarum
Conſtitutionum, cum penſio non ſemper ſit quid
24 ſpirituale, nec ſpiritualitati annexum, immo † quid
temporale. Gig. de penſ. quæſt. 7. num. 2. & q. 16. &
5 queſt. 21. & ideo poteſt laico † aſſignari. Card. in cle
men. 2. quæſt. 9. de offic. ord. Redoan. de ſpol. c. Ec-
cleſiaſtico, q. 8. §. ad maiorem, nu. 26. Rebuff. de pa-
cif. poſſ. num. 151. Card. Palæot. in tracta. de Not. &
ſpur. cap. 58. nu. 4. Caccialup. de penſ. q. 12. nu. 2. &
communiter * Doct. ut dixi libr. 2. dict. quæſt. 15. &
26 ideo † penſio non poteſt reſignari, neque permuta-
ri cum alio beneficio, vt dixi d. queſt. 15. libro 2. in
princ. Card. Imol. & alij in clem. unica, §. eadem, de
ſuppl. præl. neglig. & ob id poteſt remitti in totum,
vel in partem, ſimpliciter, abſque auctoritate ſupe-
rioris, Card. Ale. in c. Agatho, 64. diſt. & poteſt re-
dimi anticipatis ſolutionibus. Giga. de penſ. quæſt.
27 86. & † morte penſionarij non vacat. Gig. de penſ. q.
12. Et ob id contractib. profanis æquiparatur. Sarn.
de infir. reſign. quæſt. 16. colum. 2. Roman. conſilio
239. col. 4. hinc eſt, quod Rota * ſępius iudicauit, tráſ
28 lationem † penſionis eſſe rem omnino profanam, ut
teſtatur Gammar. de auctoritat. Leg. a lat. li. 6. titu.
de penſ. num. 633. & multos deducit Gig. de penſ.
quæſt. 99. & tetigi de reſign. benef. lib. 6. quæſtio. 4.
numero 52.

Sexto, quia in dictis Conſtitutionibus firmantur
plures caſus, in quibus omnibus præcedit, uel ſubſe-
quitur diſpoſitio tituli, & in ſpecie, quando annullá
tur penſiones, & reſeruationes fructuum id fit, quia
in diſpoſitione titulorum, &c. & ſic coniunctim cú
titulo ſunt reſeruatæ. Naua. in Man. c. 23. nu. 109. cú
ſeq. Maſcard. de proba. concl. 1306. ubi refert 13. ca
ſus comprehenſos in Conſtitutione Pij V. & in om
ni caſu concurrit diſpoſitio tituli, qui titulus cú ſit
quid ſpirituale, & penſio quid mere temporale, me
rito non poteſt abſque labe ſimoniæ ualere penſio
confidentialis in diſpoſitione tituli reſeruata, quia
eſſet dare temporale pro ſpirituali. ſed quod habẽs
penſionem cum facultate transferendi illam etiam
poſt factam tranſlationem exigat, non uidetur hic
caſus comprehenſus dictis Conſtitutionibus, quia
datum eſt temporale, purum, & ſimplex, & exigi-
tur, ac recipitur illud idem, quod eſt purum, & ſim
plex temporale. Gig. cõſ. 120. per tot. & cum factũ
iſtud nihil habeat ſpiritualitatis, in eo ceſſat confi-
dentia prohibita. faciunt quæ ſcribunt Caccialu. de
penſ. quæſt. 4. & 12. Natt. conſil. 290. lib. 2. Aretin.
conſil. 59.

Septimo, ex his, quę proxime diximus, cum pẽſio
non ſemper ſit res ſpiritualis, ſed temporalis, ſolos
fructus reſpiciens, unde ſcribunt Doctores non eſſe
29 ſimoniam dare † pecuniá pro redimenda penſione,
vt concludit Gig. de penſ. q. 99. num. 6. nam ſimo-
nia conſiſtit in ſpiritualibus, vel eis annexis, & pen-
ſio ſit quid temporale. qua ratione conſuluit Naua.
conſi. 52. nu. 2. de Sim. emptionem & uenditionem
30 penſionis † non inducere ipſo iure vllam excommu-
nicationem, quia ſola ſimonia ſuper beneficio, uel
ordine commiſſa inducit ipſo iure illam, idem Na-
uar. conſi. 63. nu. 2. de Sim. ubi etiam ſcribit, ex ea-
31 dem ratione non incurrere † excommunicationẽ re
dimentem penſionẽ abſque auctoritate Papæ, licet
malefaciat & peccet: ergo pari ratione non erit cõ-
fidentia prohibita transferre penſionem ſub con-
fidentia.

Octauo, quia dictę Conſtitutiones ſolum (ut etiá
dixi in primo fundamento huius opinionis) loquun
tur de renunciationibus, electionibus, præſentatio-
nibus, & alijs modis prouidendi beneficia Eccleſia
ſtica, ſtatuendo illas eſſe nullas cú inde ſequutis: ſed
tranſlatio penſionis non fundatur ſuper ulla mala
confidentiali prouiſione, & nihil cõe habet tranſla
tio penſionis rite facta cum confidentia mala proui
32 dendi beneficia. ex diuerſis enim † non infertur. l. Pa
pinianus, ff. de minor. eo magis, quia tráſlatio fit au
ctoritate Papæ, ex quo ceſſat omnis dolus. Abb. con
ſi. 68. nu. 3. lib. 1. Pariſ. conſi. 171. nu. 16. uol. 4.

Nono, comprobatur hæc opinio, quia non eſt
tanta ratio puniendi transferentem cum confiden-
tia penſionem, quæ eſt quędam res temporalis, ut
dictum eſt ſupra, quanta eſt puniẽdi conferentem,
vel accipientem beneficium cum confidentia, cum
33 beneficium ſit ſpirituale. cap. dilectio, de preben. &

ſuper ſpirituale committatur ſimonia, ut ex eius dę
finitione colligitur.

Ex quibus omnibus concludendum eſt, tranſla-
tionem penſionis factam ſub confidentia non com
prehendi in dictis Conſtitutionibus. Nam, ut inqt
Nauar.conſt.16.in fin.de Simonia, nec per ſomniũ
venit in mentem Pij IIII.& Pij V. hoc. Remanet,
ut tollamus contraria.

Ad primum argumentum videtur optime ſatis-
factum per ea, quæ ſcripſimus in tertio fundamen-
to huius opinionis, cum communis concluſio ſit, pẽ
ſionem non eſſe beneficium, & Barbat. qui contra-
* rium tenuit, *communiter eſt a Docto. reprobatus,
vt dixi lib.2.quæſtio.15.num.20.& 21.de reſignat.
benefic.

Ad ſecundum argumentum, etiam patet reſpon
ſum ex his, quę dicta ſunt in 6. fundamento huius
ſententiæ. namque dictæ Conſtitutiones annullãt
penſiones reſeruatas in actu collationis, electionis,
& præſentationis beneficij, intercedente confiden-
tia, & ſic de penſionibus diſponit, illas conſideran-
do coniunctim cum titulo, qui titulus cum ſit ſpiri-
tualis, in eo cadit confidentia, & annullantur om-
nia ſequuta. Vnde aliud erit, quoties penſio conſide
ratur ſeparata a titulo. nam tunc, cum ſit res tempo
ralis, ſi in tranſlatione ipſius cadat confidentia, non
erit caſus comprehenſus ſub dictis Conſtitutioni-
bus, tum quia ſumus in diuerſis, vulga. l. Papinianus,
ff. de minor. nam aliud eſt, vt dixi, damnare collatio
nem, vel renunciationem beneficialem cum confi
dentia, & aliud damnare confidentiam penſiona-
lem, nulla beneficij intercedente collatione, neque
renunciatione confidentiali. ita optime Nauarr. d.
34 conſi.16.num.5.tum etiam quia diſpoſitio in† actu
mixto non applicatur ſimplici. Ang.conſi.248.nu
me.7.cum ſeq.tum præterea, quia, ut dicit Nauarr.
loco citato, alia ratio ſuadet illud, quod non ſua-
det hoc. ratio enim, quare penſiones, acceſſus, & re-
greſſus conceſſi ſuper beneficijs per damnatam con
fidentiam collatis, & reſignatis, annullantur, eſt,
35 quia †acceſſorium ſequi debet naturam principalis,
cap. acceſſorium, de reg.iur.libr. 6.& ita penſiones,
regreſſus, & acceſſus acceſſorij præfatarum collatio
num, & reſignationum confidentialium non pote-
rant ſubſiſtere, illis non ſubſiſtentibus. quę ratio
ceſſat in confidentia tranſlationis penſionis iam ri
te conſtitutæ.

Ad tertium reſpondetur ex his, quę dicta ſunt in
ſexto fundamento huius opinionis. nec valet con-
ſequentia. agitatur cauſa penſionis coram Iudice
Eccleſiaſtico, ergo eſt beneficium, ergo eſt res ſpi-
ritualis, ut late Gig. de penſ.q.99.nu.12.in fin.

Ad quartum reſpondetur, quod penſio pẽdet ex
beneficio, ergo non ualet conſequentia. nec obſtat,
quod ſoluatur decima de penſione ſicuti de benefi-
cio, quia id eſt ex eo, quod decima imponit habito
reſpectu ad fructus beneficij, non autem reſpectu
ſpiritualitatis, & annata ſoluitur de penſione eadẽ
ratione. & illegitimus non eſt capax penſionis in o
36 dium ipſius, ſicuti neque† eſt capax feudi, neque em
phyteuſis Eccleſiæ, ſine diſpenſatione. cap. natural-
les, tit. ſi de feud. fuerit cõtrouerſia. in vſibus feudo.
Bal. in l. generaliter, §. cum aũt, C. de Inſti.& ſubſt.
& ideo per ingreſſum religionis extinguitur penſio
37 quia profeſſus, † habetur pro mortuo, quo ad mun-
dum. l. Deo nobis, C. de Epiſ.& cler. c. placuit, 2. q.
3.& ceſſat per contractum matrimonij, quia con-
38 trahens† matrimonium deſinit eſſe clericus, & amit
tit priuilegium clericale in omnibus, præterquam
in duobus, de quibus in cap.1.de cler. coniug.lib.6.
vt late proſequitur Gig. d. quæſt.99.numer. 13. 14.
cum ſequen.

Vnde argumentum non concludit.

Ad quintum reſpondetur, illud procedere, quo-
ties materia non eſt ita pœnalis, ut in caſu noſtro,
iuxta ea, quæ diximus.

Non obſtat, quod ita iudicauit Pius V. quia po-
tuit Pius V. moueri ex alio, & ex circunſtantijs fa-
39 ctis, ex quibus oritur †ius, & variatur. l. ſi ex plagis,
§. in cliuo, ff. ad l. Aquil. l. ea eſt. ubi Cagn. num. 27.
ff. de reg. iur. Bal. conſil.12.lib.2. Ancha. conſi.302.
Card. Pariſ. conſi.22.num.23.vol.1. Roland. a Val.
conſi.1.num.1.lib.1. ut quia penſio coniuncta erat
cum titulo, iuxta ea, quę dicta ſunt in 6. fundamen-
to huius opinionis, & quomodocumque ſit exẽplis
40 etiam ſuperioris† non eſt iudicandum. l. nemo, C. de
ſent.& interlocu.omn.Iud. Card. Pariſ. conſi. 32. n.
30. vol.1. Peruſ. in cap. cum ſpeciale. nu.10. de appe.
eo magis, cum huiuſmodi exemplum non tranſiuit
in conſuetudinem, Gloſſ. in d. l. nemo. Cephal. con
ſi.120.num.13.lib.1. nec ſit proprie ſententia Pa-
pę, dato quod conſtaret de eo, quod diximus. nam-
que ſolent Iudices confidentiarum factum alicuius
cauſæ referre Sãctiſſimo, qui ſuæ opinioni ſolet an
nuere. Ideo huiuſmodi auctoritas non erit in conſi
deratione, cum ex rationibus contrarium conſtet, q
41 bus Iudex debet† inniti. c. Iudicantem, 30. qu. 5. cap.
Deus noſter, di.13. c.1. de re iud.lib.6. l. rem non no
uam, C. de iudic. Porc. Imolen. conſi.91. nu.6. ac ver
42 bis† legum, & non exemplis, Sarn. in §. quædam, nu.
32. Inſti. de action.

Ex his enim colligitur, confidentiam ſuper tranſ
lationem penſionis commiſſam non comprehendi
ſub Conſtitutionibus Pij IIII.& Pij V.& id poteſt
exemplificari, quoties quis transferret penſionẽ ea
intentione, uel pacto percipiendi terminos penſio-
nis decurrendæ. Dubium tamen eſt, an hæc ſit Si-
monia inducens excommunicationem, uel aliam cẽ
43 ſuram. Communis reſponſio† eſt negatiua, vt con-
ſuluit Nauarr. conſi.16.num.2.de Sim.& conſi.46.
de præbend. num.1. uerſi.2. late Gig. de penſ. quæſ.
99. nam extrauag.2.de Simon. In communibus, quæ
inducit excommunicationem ipſo iure incurrendã
44 contra ſimoniacos, habet locum ſolum † in Simo-
nia commiſſa in beneficio, & ordine, non autem in
Simonia commiſſa ſuper alijs rebus ſpiritualibus,
uel annexis eis, ut colligitur ibi, & tradit Caietan.
in uerbo, excommunicatio, capit.72. late Nauarr. in
Man. cap.27. num.106.& cum ſit pœnalis, erit re-
ſtringenda. cap. pœnæ, de pœni. diſt.1. Hinc alias in
Sacra Pœnitentiaria fuit reſolutum, committentem
45 Simoniam, †emendo, vel permutando ius patrona-
tus, iuxta not. in cap. de iure, de iur. pat. non incurre
re excommunicationem de extrauag. ſecus autem, ſi
46 fuiſſet commiſſa† in præſentando, vt teſtatur Naua.
d. conſi.16. nu.3. in fi. verſi. tum quia, de Sim.

Secundo dubitatur, an hmõi pactũ redoleat Si-
moniã? Vr̃ dicendũ negatiue, vt patet ex adductis p
Gig. de penſ. q.99. col.2. nam penſio non eſt benefi
cium Eccleſiaſticum. Card. in clem.1. de ſupp. ꝑl. ne
glig. neq; res Eccleſiæ, ſed immo profana, ut iudica
uit Rot. teſte Gamar. de auctor. Leg. a lat. titul. de
penſ. num.634.& dictum eſt ſupra, contrariũ tamẽ
tenet Nauar. conſi.46. de præb. quia negari nõ põt,
quia

quin ſit ius annexũ ſpiritualitati, multo magis, quã
ius patronatus, c. quanto, de iudic.
Tertio dubitatur, an paciſcentes ita peccent? Af-
firmatiue eſt reſpondendum, vt videtur ſentire Na
uarr. d. conſi. 16. nu. 7. de Sim. & d. conſi. 46. de præ-
47 ben. & ratio eſt, quia huiuſmodi † pactum non eſt li
citum, immo illicitum, late Felin. in cap. 1. num. 15.
de re iudic. D. Anton. par. 2. tit. 3. cap. 10. col. 8. Sicu
ti in ſimili redimens penſionem abſque auctoritate
Papæ non incurrit excommunicationem, male ta-
men facit, & peccat, ut conſuluit Naua. conſi. 63. n.
2. de Sim. & hoc eſt peccatum Simoniæ, vt dicit Na
uar. d. conſi. 63. num. 2. & tenetur pœnitere eius, qđ
fecit, non autem quærere abſolutionem ab excom-
municatione. Nauarr. dict. conſi. 63. in fine: limita
tamen, niſi id feciſſet bona fide, credens id ſibi lice
re probabiliter, & iuſte, puta, quia interrogauit vi-
ros in hac re doctiſſimos, an id poſſet fieri abſque
vitio Simoniæ, qui reſponderunt, quod ſic, ut conſu
luit Nauarr. dict. conſi. 16. de Sim. nam, qui facit ali
quid, quod iure naturali non eſt illicitum, de quo du
bitat, an lege aliqua humana ſit prohibitum, & ſu-
per ea re conſuluit uiros in eo ſufficienter peritos,
48 qui conſulunt id eſſe licitum, non peccat † faciendo
illud, etiam ſi de re non eſſet iuſtũ, & lege aliqua hu
mana uetitum. tex. iunct. Gl. & Abb. in cap. Cappel
lanus, de fer. nu. 6. Nauarr. in Man. cap. 27. nu. 284.
& nu. 288. late Feli. in cap. 1. nu. 13. verſ. limita ſepti
mo, de re iudic. & eſt * communis opinio doctorũ.
Quarto dubitatur, an huiuſmodi tranſlatio facta
cum pacto exigendi penſionem quoad uixerit, ſit
49 nulla? Affirmatiue reſpondit Nauarr. conſi. 46. nu.
1. uerſic. tertio de præben. & uerſicu. quarto conclu
dit, auctoritatem Papæ eſſe omnino neceſſariam,
vt huiuſmodi reſeruatio, & tranſlatio ſit valida. &
conſi. 45. Idem Nauarr. ſub tit. eo. de præben. ſcri-
bit, tranſlationem penſionis eſſe nullam, factam ab
habente facultatem in infirmitate, cum conditione
ſi moriatur, alias ſecus, coram Canonico Cathedra-
lis Eccleſiæ, tum, quia, inſpecta tali conditione, tum
etiam quia fuit facta coram Canonico, & debebat
fieri coram conſtituto in dignitate. Canonicus au-
tem non habet dignitatem, ſed beneficiũ ſimplex,
cap. Statutum, de reſer. lib. 6.
Quinto dubitatur, quid in eo, qui habet faculta-
tem transferendi, an poſſit transſerre cum reſerua-
tione illam exigendi quoad vixerit? Negatiue eſt
veritas, vt reſpondit Nauarr. d. conſil. 46. numero 2.
de præbend. aliud eſt enim poteſtas transferendi,
quam habet quis a Papa, & aliud poteſtas transfe-
rendi cum tali reſeruatione, quam ipſe non habet.

SVMMARIVM

1 *Reditus beneficiorum fuerunt inſtituti propter ſpi ritualia.*
2 *Beneficia non debent diuidi.*
3 *Ratio fraudis operatur extenſionem legis.*
4 *Translatio fructuum facta in confidentia non comprehenditur in Conſtitutione Pij IIII. & Pij V.*
5 *Confidentia abſque pacto non eſt punibilis.*
6 *Aduerſus coniecturas Pij V admittitur probatio.*
7 *Confeſſio non debet diuidi.*
8 *Reſeruatio fructuum fit auctoritate Papæ.*
9 *Pœnæ reſtringendæ.*
10 *Simonia committitur in reſeruatione fructuum.*

QVAESTIO XXIIII.

IN tranſlatione fructuum facta ſub confidentia, nõ
incurritur pœna Conſtitutionum Pij IIII. & Pij V.

VIgeſimoquarto, Quæro, an transferentes (ex fa
cultate conceſſa a Summo Pontifice fructus
in confidentiam comprehendantur ſub iſtis Con-
ſtitutionibus Pij IIII. & Pij V. Affirmatiuam opi-
nionem multi tenebant in Vrbe, cum bis hic caſus
accidiſſet.
Et Primo, affertur argumentum deſumptum ex
verbis dictarum Conſtitutionum, in §. ac quaſcum-
que, in Conſtitutione Pij IIII. Ac quaſcumque col-
lationes prouiſiones, præfectiones, commendas, re-
ſeruationes, &c. in §. Ac etiam in Conſtitutione Pij
V. ibi, nec non reſeruationes fructuum. Et in §. Sed
ne quiſquam, ibi, beneficia, fructus, penſiones, aliaſ-
ve res intercedente hoc vitio confidentię recepe-
runt, &c. Aequiparat enim confidentiam commiſ-
ſam in beneficio, & in fructibus illius. ergo idem Iu
dicium. l. vlt. de accept. l. 1. cum ibi not. ff. de leg. 1.
Secundo, eadem ratio fraudis viget in confiden-
tia commiſſa ſuper beneficio, quæ ſuper fructibus
eius. nam per illam perpetuatur reſeruatio, & Eccle
ſia remanet in ultimo tempore grauata, contra ſa-
cros Canones, ex quorum diſpoſitione fuerunt de-
1 putati, & inſtituti redditus, † beneficiorum propter
ſpiritualia, & illa tractantes. cap. 2. capitu. 3. cum ibi
not. de præben. & debeant propterea dari ſeruienti
bus, & intitulatis in illis Eccleſijs, & non alijs. capi.
cum ſecundum, de præben. Rebuff. in prax. benefi.
in titu. de reſeruat. gen. Mandoſ. in tract. ſigna. gra.
tit. fructuum reſeruationes. Sarn. de ann. qu. 60. dixi
late de reſign. benef. lib. 6. quæſt. prima. Ex quorum
2 etiam regulis beneficia † non debent diuidi. cap. ult.
prope fin. 1. q. 3. cap. maioribus, & cap. uacante. cap.
cum cauſam, in fin. de præben. rub. & nig. ut Eccleſ.
benef. ſint denunc. confer. cap. piæ mentis, in fine.
16. q. 7. Dec. conſi. 341. num. 3. in tertio, quæſito, &
3 ratio fraudis † operatur extẽſionem legis. late Capu
taq. deciſ. 211. lib. 1. in manuſcr.
Tertio, accedat ratio ſatis vrgens, quia ſimonia
committitur ſuper fructibus beneficiorum, quo-
ties reſeruantur, aut alias diſponitur abſque conſen
ſu, & approbatione Summi Pontificis, vt dixi de
reſigna. benefic. libro 6. quęſt. 1. numero 25. ubi al-
legaui plures textus. Felin. conſi. 11. Roman. conſi.
358. Dec. conſil. 141. Oldrad. conſil. 224. numer. 2.
Pariſ. conſil. 143. num. 12. uolu. 4. Craue. conſi. 122.
Nauar. conſi. 8. & 37. de Simo.
His tamen non obſtantibus, contrariam opinio
nem exiſtimo veram, & tenendam in iudicando, &
4 conſulendo, vt in tranſlatione † fructuum facta
in confidentiam non committatur confidentia pu-
nibilis per has Conſtitutiones Pij IIII. & Pij V. &
ſecundum hanc opinionem iudicauit Rota in una
* Brixienſ. fructuum pretenſę confidentię, die 5.
Iunij 1591. coram R. P. D. Pegna. nam Archiepi-
ſcopus Corcyren. omnes fructus Archipresbytera-
tus Montis Clari Brixien. diœceſis, demptis quin-
quaginta pro titulari, habebat reſeruatos, cum fa-
cultate, in toto, vel in parte, vni, vel pluribus, etiam
in mortis artic. eos transferendi. cuius facultatis ui-
gore de anno 1568. tranſtulit ſummam 200. ſcuto-
rũ ad fauorẽ D. Ludouici Cãpani ſui familiaris, &

de anno 1578.tranſtulit reſiduum ad fauorem eiuſ
dem. Sed quia Franciſcus Fenicius prædicti Archi-
presbyteratus titularis prætendebat in ea tranſla-
tione commiſſam fuiſſe confidentiam prohibitam
per dictas Conſtitutiones, tum quia poſt tranſlatio
nem idem Archiepiſcopus eoſdem fructus exegiſ-
ſet, quod uerificabat per quietantias factas ab eius
procuratore, tum ex quibuſdam eiuſdem literis miſ
ſiuis, quibus uidebatur ſignificari, Archiepiſcopũ,
poſt tranſlationem ſe geſſiſſe tanquam dominum
fructuum, & id nõ uidebatur Campanus negare in
ſuis conſtitutis, in quibus fatebatur Archiepiſcopũ
poſt tranſlationem omnes fructus exegiſſe, tum ẽt
denique ex quibuſdam locationum Inſtrumentis,
ex quibus conſtabat Campanum tanquam procura
torem Archiepiſcopi poſt tranſlationem præfatos
fructus tanquam ſpectantes ad Archiepiſcopum, ut
illorum reſeruatarium, locaſſe, Introducta cauſa co
ram Iudice confidentiarum, qui, vt mihi retulit, uo-
lebat pronunciare pro confidentia, Summus autem
Pontifex ei ordinauit, vt procederet cum uoto R.
P. D. Pegnæ, à quo cauſa communicata in Rota, oẽs
concorditer, præter dictum Pegnam, tenuerunt, nõ
conſtare de confidentia.

Et præcipuum argumentum huius concluſionis
eſt, quia Conſtitutiones Pij IIII. & Pij V. de hac re
editæ loquuntur, vt patet in rubro, & nigro, de con-
fidentia commiſſa in beneficijs, vel in penſionibus,
& fructibus ipſorum reſpectu diſpoſitionis tituli.
quod non procedit in ſimplici trãſlatione fructuũ,
uel penſionis, quę proprie beneficia Eccleſiaſtica di
ci non poſſunt, Sarnen. de infirm. reſign. q. 16. Gig.
de penſ. q. 28. nu. 10.

Et hanc ſentẽtiam poteris comprobare ex om-
nibus illis argumentis, quæ late adduximus in quæ-
ſtione præcedenti, ad probandum, non committi
in ſimplici tranſlatione penſionis, & hic non repeti
mus cauſa breuitatis, ibi enim omnia pertinẽtia ad
hanc materiam reperies.

Et in facti ſpecie relata confidentia ẽtiam exclu
debatur ſecundum ſententiam Dominorũ de Ro-
ta, quia ſi fuiſſet ſimulata tranſlatio, cur a principio
non fuit facta de omnibus fructibus, & ſatis tritum
eſt, non omnem perceptionem fructuum inducere
confidentiam, ſed illam dumtaxat factam interce-
5 dente animo, & conuentione hoc faciendi † ab ini-
* tio, vt * fuit reſolutum in illa Conſentin. prætenſæ
confidentiæ, 4. Februarij 1591. coram R. D. D. Ora
no, & locatio facta per Campanũ nomine Archie-
piſcopi habebat cauſas ꝓbabiles, & ueriſimiles, ne
tranſlatio illa a conſanguineis Archiepiſcopi intel
ligeretur, ac, vt facilior eſſet exactio in terris ſeu Do
minio Venetorum: quæ præſumptiones cum ſint ſa
tis probabiles contrariam confidentię ſuſpicionem
ex perceptione fructuum, & locatione elidunt. nã
6 omnes Doct. hoc firmauerunt aduerſus cõiecturas †
poſitas per Pium V. intrare probationem cõtrariã,
cum non ſint præſumptiones iuris, & de iure, ut la-
te etiam ego firmaui, vt infra dicam.

7 Ac ad confeſſionem Campani dicebant, † non
poſſe diuidi, cum ſit qualificata. Abb. in c. bonæ. n.
29. de poſtul. prælat.

Non obſtant argumenta ſupra pro affirmatiua
adducta. nam ad primum reſpõdetur, illa uerba põ
derata in Conſtitutionibus Pij IIII. & Pij V. cõpre-
hendere reſeruationem fructuum, quatenus de illis
ſit conuentio cum diſpoſitione tituli, Nauar. in Mã.
c. 23. ſub nu. 109. & ſenſus illorum uerborum eſt,
vt, ſi fuit commiſſa confidentia in reſignatione, &
collatione beneficiorum, penſio, & fructus reſerua-
ti exiſtunt nulli, ſicuti reſignatio, & collatio, & in
alio caſu, ut ſit nulla collatio facta, vel reſignatio
8 cum reſeruatione fructuum facta † abſque auctorita
te Sedis Apoſtolicæ, ut late dixi de reſignat. benefi.
li. 14. q. 5. & ita ab omnibus illa verba interpretan-
tur, & ita interpretatur Rota, & late dixi in quęſtio
ne præcedenti. Ad ſecundum reſpondetur, uigere,
& militare in huiuſmodi tranſlatione fructuum fa
cta in confidentiam multa capita fraudis, non tamẽ
poſſumus ex illis arguere, ut ita transferẽtes, & trã-
ſlatarii ligentur pœnis dictarum Conſtitutionum, q̃
ſunt pœnaliſſimæ, & per conſequens intelligendæ
9 in caſibus, in quibus expreſſe diſponunt † & reſtrin-
gendę ad limites ſuos, Bar. in l. ſi conſtante, in q. 9.
princ. ff. ſol. matr. Pariſ. conſi. 16. nu. 17. vol. 3.

Ad tertium reſpondetur, uerißimum eſſe, ſimo-
niam committi in reſeruatione fructuum facta, ſeu
10 mauis promiſſa † propter beneficium conſequen-
dum, abſque quo id fuerit narratum Papæ, Abb. in
c. non ſatis, nu. 7. & 8. de ſimo. Dec. in ca. ex parte, 1.
num. 15. de off. deleg. Gig. conſi. 120. num. 4. com-
* munis * opinio, ut late atteſtatus ſum, & probaui de
reſign. benef. lib. 14. q. 5. in principio, cum huiuſmo
di reſeruatio non poſſit fieri niſi a Papa, & de eius
conſenſu, ut late dixi in eodem tractatu de reſigna.
benef. lib. 6. q. 1. In quo caſu * etiam committeretur
confidentia, iuxta terminos, §. itidem Conſtitutio-
nis Pij V. non tamen ex hoc ſequitur, quod idem ſit
in ſimplici tranſlatione fructuum, in qua negamus
committi ſimoniam, & concludimus nullam com-
mitti confidentiam prohibitam, & punitam ex di-
ctis Conſtitutionibus.

Cætera uero, quæ hanc materiam tangunt, po-
teris ſupplere ex his, quæ late fuerunt dicta in præ-
cedenti queſtione.

S V M M A R I V M.

1 *In permutatione beneficij an habeat locum Conſti tutio Pij iiij. & Pij v. & nu. 6.*
2 *Conſtitutio pœnalis reſtringenda.*
3 *Caſus qualificatus non comprehenditur ſub ſimplici.*
4 *Permutatio, & reſignatio differunt.*
5 *Verba debent in ſpecie capi.*
6 *Verba generalia generaliter ſunt intelligenda.*
7 *Confidentia quare prohibita.*
8 *Permutatio vera dicitur reſignatio,*
9 *Per permutationem vacat beneficium.*
10 *Ratio diſponit vt lex.*
11 *Plus & minus non differunt.*

QVAESTIO. XXV.

Conſtitutio Pij IIII. & Pij V. habet locum in permu-
tatione.

VIgeſimoquinto, Quæro, an pœnæ impoſitę cõ-
tra confidentiarios per Bullam Pij IIII. &
1 Pij V. habeant locum in confidentia commiſſa † in
permutatione beneficiorum, ut quia fuit facta per-
mutatio duorum, uel plurium beneficiorum inter
duos iuridice, & alter recepta poſſeſſione beneficij
per permutationem quæſiti, accepit etiam fructus
beneficij

beneficij antiqui collati compermutanti, an ſit locus Bullis Pij IIII. & Pij V. de confidentijs? Negatiuam opinionem, nõ eſſe locum dictis Bullis, tenuit Nauarr. qui ita reſpondit in facti contingentia
1 conſi. 26. tit. de ſimon. quam opinionem primo ꝓbat, quia Bulla Pij IIII. & Pij V. loquitur de reſignationibus beneficiorum, quæ ſimpliciter fiunt in fauorẽ aliquorum, & non de illis, quæ fiunt per permutationes iuridicas, quia nulla earum facit mentionem de reſignatione per permutationem: &, cum non ſit eadem ratio in utroque caſu, non erit eadem iuris diſpoſitio. l. illud. ff. ad l. Aquil.

2 Secundo, Quia prędictę conſtitutiones † ſunt pœnales: ergo reſtringendæ, reg. odia. de reg. iu. lib. 6.

Tertio, Quia dictæ conſtitutiones afficiunt tantum confidentias illicitas, & ſimoniacas. Nauarr. in Man. c. 23. nu. 101. & 110. qualis non fuit facta in ꝓdicta permutatione iuridice facta.

Quarto, Vltra Nauarr. addo, quia in ſimplici renunciatione maior ratio militat, vt Bullę prædictæ habeant locum, quam in permutatione, ex eo, quia ſimpliciter reſignantes de facili inuenient, qui beneficia ſub hac occulta conditione recipiant, ad effectus conſideratos per Conſtitutionem Pij V. & hoc argumentum deducitur ex Sarnen. de public. quæſ. 3. num. 17.

3 Quinto, Vlterius, quia ſub diſpoſitione de † ſimplicibus loquente non comprehenditur caſus qualificatus, l. 1. ff. de donat. ubi tex. loquens in donatione ſimplici, non habet locum in donatione ſub cõditione, c. ſtatutum, de elect. lib. 6. l. quæſitũ. §. illud. ff. de leg. 3. reſignatio enim per permutationem di-
4 uerſa eſt † a reſignatione ſimplici. Bal. in ca. 1. nu. 1. de vaſ. decre. ętat. late Sarn. d. q. 3. nu. 11.

Accedit, quia in quelibet diſpoſitione uerba in
5 dubio, † in ſpecie capi debent, & nõ in genere. l. hoc legatum. ubi Bar. ff. de leg. 2. ſed permutatio habet ſe, vt genus l. . . vbi Bar. & alij. ff. ſi cer. pet.

His tamen non obſtantibus, contrariam opinio-
6 nem affirmatiuam exiſtimo veriorem, ſcilicet † Cõſtitutiones Pij IIII. & Pij V. editas contra confidentiarios habere locum, ne dum in reſignatione ſimplici, ſed etiam in permutatione, & moueor primo ex verbis dictarum Bullarum, multipliciter ea ponderando. Inquit enim Pius IIII. in procemio *ſane, licet dudum cum certam ſimoniacæ prauitatis ſpeciẽ quam beneficiorum confidentiam vocant,* &c. ſubdit poſtea in diſpoſitiua *in titulum, commẽdam, vel adminiſtrationem, aut aliter in huiuſmodi confidentiam,* &c. & illis verbis, *et quaſcumque collationes, prouiſiones,* &c. & Pius V. dicit in procemio, *ad tollendam fiduciarię mancipationis beneficiorum Eccleſiaſticorum corruptelam,* &c. & poſtea, *nec valerent ipſorum collationes, ſeu conceſſiones,* &c. & demum *omnes, & quaſcunque prouiſiones,* &c. prædicta enim uerba ſunt ſatis prægnantia, & generalia, & apta comprehendere reſignationem per permutationem. Ideo abſque dubio debent illam comprehendere. l. 1. §. quod autem, ff. de aleator. l. in fraudẽ, in fi. & ibi Bal. ff. de teſtam. milit. idem Bald. conſi. 205. lib. 2. Crau. conſi. 92. num. 4.

Secundo, Quia rationes fraudis in his Conſtitutionibus conſideratæ, propter quas tollendas ema-
7 narunt, militant in permutatione, † ut eſt illa, ut de illo beneficio diſponat ad libitum reſignantis, & alia, ut fructus poſtea percipiat, ac altera, ut aſſeretur pro incapacibus, ut etiam in ſimilibus terminis, ſcilicet in extrauant. de public. conſiderat late Sarnen. de public. quęſt. 3. numero 8. & 9. Vnde, cum eędem rationes uigeant, eadem quoque diſpoſitio debet uigere. l. illud, ff. ad le. Aquil. Quod confirmatur ex eo, quod dicit Anania in c. audiuimus, col. 2. uerſ. & prædicta faciunt, de collus. deteg. dum ſcribit, quod, etiam ſi renuncians ex cauſa permutationis poſt renunciationẽ in poſſeſſione remaneat, ex hoc fraus præſumitur. Hinc eſt, quod textus in c. 2. de renunc. lib. 6. iuncto c. 1. de rer. permut. eo. li. cum glo. in uerbo fraudem, quæ de ſimplici reſignatione loquuntur, ratione fraudis in permutatione, quoque habent locum, vt tradunt Gem. d. c. 2. poſt gl. & Fran. col. 2. Imol. & alij omnes.

Tertio, Quia, eſto, quod Conſtitutiones loquantur tantum de reſignatione, nihilominus comprehendunt, reſignantes ex cauſa permutationis, quia
8 permutatio uera, pura, & ſimplex † reſignatio dicitur, Rot. deciſi. 16. de rer. permut. in antiq. Gemin. quem refert, & ſequitur Sarn. de publ. d. q. 3. n. 2. &,
9 ſicut per reſignationem vacat beneficium, ita per † permutationem, c. 1. de rer. permut. lib. 6. &, ſicut totum negocium reſignationis pendet a uoluntate ſuperioris, ut dixi alias, ita negocium permutationis. Ioan. Monac. in d. ca. 1. Rot. d. deciſ. 16. de rer. permut. in antiqu. & ſicut in reſignatione duę perſonę interueniunt, reſignans, & reſignatarius, ita & in ꝑmutatione. & alia differentia, quæ conſideratur in propoſito, quod permutatio eſt duplex, & geminata reſignatio, non obſtat, quia, quod dicitur de uno actu, idem de pluribus geminatis dicendum eſt. argum. l. ſingularia, ff. ſi cert. pet. tradit notabiliter Barbat. in c. 1. col. 8. de lit. conteſt. Dom. de S. Gemi. in c. qui ad agendum, el. 1. de procur. lib. 6. Bar. in le. cũ filio, circa fin. ff. de leg. 1. Pet. de Anch. in ca. quáuis, el 1. de præbend. lib. 6.

Quarto, id teneri debet ob publicam utilitatem, ut obuietur in quantum fieri poteſt fraudibus, ad not. per Ant. de But. in cap. vltimo in 1. fall. de conſuet. Anchar. conſi. 102. & 304. Gemin. conſil. 106. colum. 2. Dec. conſ. 398. Nam inficiari non poteſt, quin, vt plures caſus conſiderati per Pium V. in ſua Conſtitutione poſſint interuenire in permutatione, ideo ratione fraudis huiuſmodi caſus debent coerceri, & per conſequens dictę Bullę comprehendent confidentiam illicitam commiſſam in permutatione.

Non obſtant contraria. nam ad primum reſpondetur, negando Bullas non facere mẽtionem de reſignatione per permutationem, nam contrariũ probaui ſupra in 1. fundamento, &, eſto, quod non fiat mentio, non ne ex rationibus fraudis, quæ militant hoc etiam caſu, hoc dicere debemus, vt deduxi in 2.
10 & 3. Argumento. Ratio enim † diſponit, ſicut lex, Bal. in c. dilectus filius, col. 1. de reſcrip. Dec. conſil. 284. col. 2. Crauet. conſi. 183. col. etiam 2. Pariſ. conſil. 83. num. 21. uol. 3. & conſi. 69. nu. 3. uol. 4. Tiraq. in l. ſi vnquam, uerbo libertis. nu. 37. C. de reuoc. dona. Oldr. conſi. 185. thema tale eſt in fine.

Ad ſecundum reſpondetur, eſſe reſtringendas, ſi verba, & ratio aliud non ſuaderent, l. filium habeo, ff. ad Maced. Iaſ. in l. ſi conſtante, nu. 70. ff. ſol. matr. Rimin. Iun. in §. 1. Inſt. per quas ꝑſonas ius nob. acqui. nu. 62. ſed hoc caſu uerba, & ratio dictarum Cõſtitutionum aliud volũt, vt ſupra dictum eſt. ergo &c.

Ad tertium reſpondetur, verum eſſe Conſtitutiones

nes Pij iv.& Pij v.afficere duntaxat confidentias illicitas.at nos præſupponimus,in permutatione fuiſſe talem cõfidentiam commiſſam. & dicimus, puniri his pœnis ut commiſſa in reſignatione ſimplici.

Ad quartum reſpondetur diſpoſitionem loquentem de reſignatione comprehendere permutationem,dato,quod in vno caſu maior ſit ratio, quam in alio,l.1.§.quod autem,ff.de al.luſu,& aleat.in ter-
11 minis Sarn.de publ.quæſt.5.nu.3.nam plus†& minus non differũt ſpecie,l.vult,ff.de fund.inſtr.Sarn.in c.ſtatutum.nu.39.de reſcr.lib.6.Accedit,quia præſupponimus fraudem.

Ad quintum iam patet reſponſum ex ſupradictis.

Concludendum eſt igitur, quod,ſi caſus confidentiales conſiderati a Pio v.interueniant in permutatione,quod pœnæ illius Conſtitutionis habebũt locum.

Caſus autem,ſuper quo conſuluit Nauarr. forſan
4 non erat punibilis dicta pena,quia alter compermutans exegit fructus beneficii renunciati,& collati cõpermutanti antequam compermutans caperet poſſeſſionẽ.qđ cõſiderat Pius V.in d.Cõſt.87.§.ſi quis poſt ceſſam ab ſe Eccleſiam.vel monaſt.aut beneficium,& publicatam reſignationem, aut ceſſionem, captamque a ſucceſſore poſſeſſionẽ ſeſe &c.de quo late dicetur.

Et non omittam,quod ſim.eſt permutatio, qua quis ius ad rem,quod habet quis, per regreſſum,electionem,& præſentationem,optionem,uel aliã nominationem,permuttat cum alio ſimili iure,uel beneficio alteri quæſito,vel vacanti.c.1.de rer. permu. lib.6.& ibi Io.Andr.& Fran.Naua.in man.c.25.nu.100.col.3.vbi etiam dicit,quod ſimoniaca eſt renũciatio,ſi renuncians beneficium minoris valutæ reddit pecuniam,vel conſtituit penſionem annuam alteri permutanti,adæquando ualorem illius. limitatur,niſi id faciat auctoritate ſuperioris. Anch.conſi.280.Fel.in c.Quia veriſimile,nu.1.de præſum.

SVMMARIVM.

1 An abſque pacto committatur confidentia,& numer.4.
2 Pactum eſt duorum,&c.
3 Studioſa voluntas ſimoniam inducit.
5 Simonia non committitur ſine pacto.
6 Confidentia eſt crimen ſimoniæ.
7 Confidentia quid ſit.
8 Argumentum ab etymologia validum.
9 Ceſſante cauſa debet ceſſare pœna.
10 Veriſimilitudo eſt attendenda.
11 Veriſimilitudo cognata naturæ.
12 Veriſimilitudo habetur pro lege.
13 Pęna iuxta menſuram delicti.
14 Verba ſola dimittentis intentione poſita in Conſtitutione Pij v.quomodo interpretantur.
15 Sequentia declarant præcedentia.
16 A prioribus ſumitur declaratio.
17 Confidentia non cadit in ignorante.
18 Praua intentio vnius non nocet alteri.
19 Ex facto vnius alteri præiudicium inferri non poteſt.
20 Argumentum ab abſurdo validum.
21 Omnis actus ex intentione facientis iudicatur.
22 Ex facto vnius ignorans non peccat.
23 Ignorans non punitur.
24 Ex aliena conſcientia quis non iudicatur.
25 Non entium nullæ ſunt qualitates.
26 Pactio non fit ſine conſenſu vtriuſque.
27 Lex interpretans aliam intelligenda eſt iuxta terminos illius.
28 Non eſt confidentia reſignatio facta ea mente,quod ille dimittat poſt beneficium.
29 Recipiens beneficium animo illud dimittendi nõ cõmittit confidentiam.
30 Conferens beneficium intentione praua non committit confidentiam.
31 Renuncians intentione praua non committit confidentiam.
32 Coram ordinariis renunciantur beneficia ſimpliciter.
33 Eligentes,& præſentantes praua intentione non cõmittunt confidentiam.
34 Benefacienti eſt benefaciendum.
35 Mandatum ad renunciandum,cum clauſula, & non alias,non eſt ſimoniacum.
36 Tractatus de conſtituenda penſione non inducit confidentiam.
37 Promiſſio generalis facta collatori non inducit confidentiam.
38 Verba iactantia non obligant.
39 Habens intentionem prauam,opere ſubſecuto eſt ſimoniacus mentalis.
40 Simoniacus mentalis nõ obligatur ad reſtitutionẽ.
41 Beneficium Principis latiſſime interpretatur.
42 Creatus rector non deſinit eſſe ſcolaris.
43 Vſura eſt prohibita ex utroque teſtamento.
44 Vſura an ſit prohibita de iure ciuili.
45 Differentiæ ratio inter ſimoniacum mentalem, & vſurarium mentalem in reſtitutione.
46 Papa non poteſt diſpenſare ſuper iure diuino.
47 Vſura concernit animam.
48 Simonia inducit peccatum.
49 Mutuum in quo conſiſtat.
50 Beneficium eſt beneuola actio.
51 Beneficium debet eſſe perpetuum.
52 Deuolutiones quare inuentę.
53 Simoniaci æquiparantur idolatris.
54 Simoniæ crimen deteſtabile.
55 Soluens vſuram non peccat.
56 Male recipiens tenetur reſtituere.

QVAESTIO XXVI.

SIMONIA non committitur abſque pacto,& conditione cum pluribus illationibus.

VIgeſimoſexto Quæro,an abſque pacto, modo, ſeu condicione confidentia beneficialis ſit
1 prohibita,†& punibilis per dictas extrauagantes Pij iv.& Pij v.Pro affirmatiua,quã videtur tenere Maſcard.de probat.concluſ.1306.Primo ponderantur verba Conſtitutionis Pij v.in §.*Quare nos volentes periculoſam talium audaciam*,&c.*vt ſi quis*,&c.ſubdit,*etiam ſola dimittentis intentione receperit, vt illa,uel illud*,&c.ſi enim ſufficit ſola intentio unius,
2 ergo non requiritur pactum,quod†eſt duorum, pluriumue in idem placitum,& conſenſus,l.1. ff. de pactis,neque etiam modus, & condicio, ad not.in l.5. ff.de uerb.oblig.Secundo,quia omnis ſtudioſa uolũ-
3 tas†ſimoniam inducit.ca.qui ſtudet,&c.ſicut eunuchus,1.q.1. Hoſti.in ſimili caſu in c.ex parte,nu.2.& ſeq.de offic.deleg.

His

4 His tñ non obſtantibus,†contraria opinio, ut ab-
ſque pacto, modo,& conditione,pęnæ dictarú Có
* ſtitutionú non habeant locum cóiter*eſt recepta in
praxi,& eã tenet Nauar.in Manual.c.23.n. 107.uer.
ad decimú,& n.109.& ſub nu.110.Idé Nauar.cóſi.
27.& conſ.35.conſ.33.& conſ.36.titu.de ſim. Virg.
Boccac.in comment.Conſt.Piceni nu.60.& 68.Ga
briel.conſ.172.nu.4.cum ſeq.lib.2.& ita fuit dictú
* in vna*conſentin.prætenſæ confidentiæ coram R.
P.D.Orano,4.Februarij 1591.& in alia Brixien.re-
lata q.23.& 24.& in vna Calaguritan. confidentiæ
corá R.P.D.Penia 14. Decembris 1592. & poſtea
in eadem coram R.P.D.Pamphilio 25.Iunij 1593.
Et probatur,primo,quia abſq; pacto, modo ſeu có
5 ditione, ſimonia punibilis non† contrahitur, Gl.in
c.ordinationes,uerb.pretii,1.qu.1.ubi Card.Alex.
nu.33. idem Alex.in c.1.nu.4.1.q. 1.& in c.quicun
que nu.1. poſt alios ead.cauſ.& q.D.Ant.in Summ.
p.2.titu.1.c.5.§.11.Card.Pariſ.conſ.135.nu.17.uo.
4.Dec.in c.ex parte nu.17.de offi.deleg. Caccialu.
de penſion.q.19.nu.67.& ſeq.Nauar. conſ.11.uerſ.
* ad ſecundum,& conſ.38.de ſimon.& communis*
opinio,teſte Put.deciſ.171.nu.9.& 10.lib.2.& pro-
batur in c.artaldus.8.q.3.c.ult.de ſim.& hoc ſæpe in
* Rota fuit reſolutum,vt in vna Firman.* Cappella-
niæ 7.Maij 1582.coram S.D.N. tunc Rotæ Audi-
tore, & in vna Tullen. parochialis 28. Maij 1593.
corá Decano,et in vna calagur.14.Decẽbris 1592.
coram R.P.D.Penia.Nam definitio ſimonię eſt, ut
ſit uolútas ſtudioſa emendi,vel vendendi ſpirituale
uel ſpirituali ánnexum.Gl.in Summ.1.q.1.D. Tho.
2.2.q.100.art.1.& non conuenit, vbi non adeſt pa-
ctum,Caſſad.deci.2.de ſimon.Si ergo abſque pacto
modo ſeu conditione non committitur ſimonia,
ita neque confidentia,quia huiuſmodi Conſtitutio
nes Pij iv.& Pij v.nihil ſanxerunt contra confiden-
tiam, quæ ante eos licita erat, ſed ſolum contra
illam,quę erat illicita,& ſimoniaca, Nauar.conſ.26.
nu.1.de ſimon.& in Manual.c.23.ſub.nu.109. uerſ.
6 quod autem:Confidentia enim eſt crimen† ſimonię
conuentionalis.Caputaq;deciſ.201.num.1.& deciſ.
202.nu.5.p.1.& deciſ.258.par.3.quæ ſine pacto vel
tacito,vel expreſſo induci non poteſt,ad no.in c.ex
parte,de offic.deleg.c.tua nos,de ſimon.ubi Glo.in
uerb.pure,& Abb.Redoan.de ſim. p.1.c.2. nu.1.&
* communiter*alii,vt patet ex ſupra citatis.
7 Secundo,Quia†cóſidentia fit,ut nomen ſonat, per
ſimultaneam fidem,& conſilium,& conuentionem
ac contractum,ſed prædicta omnia duorum conſen
ſum requirunt,Gl.in l.2.in uerb.conſentire, ff.de a
8 ction.& oblig.l.1.ff.de pact.& argumẽtum†ab ety-
mologia vocabuli validiſſimú eſt in iure.Bar. Alex.
Iaſ.& alii omnes,ut per Card.Pariſ.nu.20. in l.1.ff.
de acq.poſſ.

Tertio, Quia etiam in eadem Conſt.Pij v.in §.iti
dem,fit mentio de pacto,illis verbis,*ea conditione
tacita,vel expreſſa,vt poſtea &c.* Vnde cum requi-
rat aliquam conuentionem tacitam, vel expreſſam,
9 ea ceſſante,†debent ceſſare pęnæ.Bart.in l.1.§. ait
prętor,ff.ne quid in loco publ.Dec.conſ.65.in prin.
Rom.conſ.252.circa finem.

Quarto,Quia non eſt veriſimile Pium v.voluiſſe
imponere grauiſſimas pęnas ibi relatas,niſi in caſu,
quando adeſt pactum expreſſum,uel tacitum,ex ra-
tionibus infra ponendis in reſponſione primi argu
10 menti:& tamen†veriſimilitudo in qualibet mate-
ria eſt attendenda.l.ob carmen,§.ult.ff. de teſtibus.

11 c.in noſtra,eo.tit.Crau.conſi.298.num.16.cum ſit†
cognata naturæ.Bal.conſ.180 mortuo filio, lib.3.&
12 habeatur†pro lege.Oldr.conſ.13.cum quæſtio in fi.
Crau.conſ.298.nu.16.& tritum eſt,pęnas eſſe com-
menſurandas delicto,c.non afferamus,diſt. 34.Aut.
omnes peregrini,C.comm.de ſucceſ.& legitur Deu
13 teron.c.25.Iuxta menſuram†delicti erit plagarum
modus.Marſil.conſi.6.in fi.Menoch.de arbitr. iud.
caſ.266.num.1.

Quinto,Ex aliis rationibus valde ſtringentibus
ponendis infra in reſponſione ad primum argumen
tum.Reliquum eſt,ut contraria ſubmoueamus. Nó
14 obſtant uerba ponderata in Bulla Pii v.*tertiam ſola
dimittentis intentione,&c.*nam Primo reſpódetur
illa uerba declarari per alia poſita in §.ſequenti,in-
cipien.itidem,ibi,*ea conditione tacita,vel expreſſa,
15 &c.*ſequentia†enim declarant præcedentia.l.ſi ſer-
uus plurium,§.ult.ff.de leg.1.l.qui filiabus, eo.tit.So
* cin.Iun.conſ.15.nu.17.lib.1.&* communiter eſt re
ceptum,in vnaquaque materia ſumi declarationem
16 a†prioribus.Bal.in l.demum,col.1.in fi.C.de rei uẽ
dic.Iaſ.conſ.115.colu.2.circa med.libr.2.& conſ.5.
col.3.in fi.lib.3.Crau.conſ.113.nu.5.uerſ.10.

Secundo,& melius reſpondetur,illa verba eſſe in
telligenda intentione nota ei,qui beneficium, rece-
pit,qui,ſciens mentem renuntiantis, vel conceden-
tis,videtur aſſentire,non autem de eo, cui intentio
nota non fuit,ita egregie huiuſmodi uerba interpre
tatur Hier.Gabr.d.conſ.172.nu.3.uerſ.2.& hic in-
tellectus multiplici ratione poteſt comprobari.

Primo,Quia confidentia non cadit in ignorantẽ
17 mentem eius,†qui confidere intendit.l. quidam cú
filia,vbi Doct.ff.de hæred.inſt.l.ſi repetendi,C. de
cond.ob cauſ.

Secundo, Quia abſurdiſſimum eſſet, ſecundum
Gabr.d.conſ.172.nu.4.interpretari Conſtitutionẽ,
vt ſola intentio vnius partis noceat alteri ignoranti
18 †& habenti bonam intentionem.ca.erit autem lex,
diſt.4.l.1.in princ.ff.de allen.iudi.mutan.cauſ.fact.l.
iniquiſſimum,ff.de iur.& fact.ignor.l. ult.ad Sillan.
* nam regula trita*eſt,ex facto unius alteri ignoran-
19 ti preiudicium inferri†non poſſe,regula non debet,
ff.de reg.iur.Crau.conſ.293.nu.12.& argumentum
20 ab abſurdo†ualidiſſimum eſt in iure.l.nam abſurdú
ff.de bon.libert.Clem.2.de magiſtr.cap. quemad-
modum,de iure iur.c.in geneſi,de elect.Marſ.conſi.
302.num.16.

21 Tertio,Quia actus indifferens†ex agentis inten-
tione,bonus,vel malus eſt iudicandus. D.Thom.p.
2.q.18.art.9.concluſ.8.Bal.in tract.ſciſmat.in prin.
Butr.in c.cum ex officii.de præſcr.Fel.in cã. auditis,
eo.tit.ſed recipere beneficium eſt actus indifferens
per ſe:ergo ſine agentis intentione non poteſt iudi-
cari malus,& per conſequens ex praua intentione
dantis non infertur confidentia in recipiente.

22 Quarto,Quia ex facto vnius†ignorans non pec-
cat,D.Thom.part.2.quæſt.73.ar.6.in concluſ.ergo
neque committit confidentiam,cum non poſſit pu
23 niri†ignorans,l.annis.ff. de calumnia.Bart.& Doct.
in l.genero,ff.de infamibus.Crauet.conſil. 201. nu-
mer.36.

Quinto,Quia in confidentia licet vterque peccet
tamen magis peccat,qui fidem ſuam obligat alienæ
voluntati:idque colligitur ex poenis poſitis in dictæ
Conſtitutione,quæ diriguntur in eos præcipue,& ta
men,qui recipiunt,& retinent beneficia in confidẽ-
tiam,ut patet §. ſed ne quiſquam.Sed peccare non

tpo-

24 †poteſt quis ex aliena conſcientia, D. Thom. dicta
q.73.ar.6.ſed ex ſua. ergo abſurdum eſſet, dicere, qđ
quis dicatur retinere in confidentiam ex aliena, non
autem ex propria conſcientia.

Sexto, Quia tertius non debet affici pœna ex alie
no peccato, nam anima, quæ peccauerit &c.c. illud
11.q.2.c. quæſiuit, de his. qui fi. a maior. par. Cap.c.
Romana, in fi. de ſent. excomm. lib.6.l. ſancimus, C.
de pœnis.

Septimo, Qua ratione innoteſcere poteſt dimit-
tentis intentio, ignorata etiam ab eo, qui beneficiũ
recepit, ita, vt iudicans poſſit hanc ceſſionẽ iudicare
confidentialẽ, namq; Eccleſia nõ iudicata de occul-
tis; & eius, quod non eſt uera probatio afferri nõ po
teſt, neque enim confidẽtia eſſe poteſt, niſi recipiẽs
ſuam obliget fidem, alias ſequeretur, quod pro con
fidentia puniretur hoc factũ, in quo nulla adeſt con
fidentia, & eius, quod non eſt, ſupponeretur proba-
tio, quæ in rerum natura eſſe non poteſt, quia non
25 entium †nullæ ſunt qualitates. l. eius, qui in prouinciã
ff. ſi cert. pet.

Octauo, Quia, ſi confidentia eſt ſpecies ſimoniæ
26 neceſſe eſt, ut ſit pactio illicita, †quã impoſſibile eſt
ſine conſenſu vtriuſque oriri. l. obligationem ſub-
ſtantia, ff. de actio. & oblig. l. illud, ff. de pact. l. nuda,
ff. de contrah. empt. l. an inutilis, ff. de accept. ideo,
ſi ego vendo Titio librum, & ille putet ſe commo-
dato recipere, nullus eſt neque uenditionis, neque
commodati contractus. Idemque erit, ſi recipiam
ceſſionem beneficii, ignorans intentionem ceden-
tis, quia regulariter peccata metiũtur ex facto, & nõ
ex praua intentione. Nec obſtat, quod ſimonia com
mittatur in beneficio recepto ab N. illo ignorante,
c. nobis, de ſim. namque id procedit, ſi datur aliquid
pro eo, cui beneficium cõfertur, etiam ſi ille ignorat
d.c. nobis, Sarn. de trien. q.12. Verum, ſi nemo confe
renti, aut renuncianti aliquid det, vel promittat, tũc
ſola intentio nõ poteſt nocere ignoranti, nec ex par
te ignorantis poteſt dici ſimonia, nec etiam menta-
lis, ad no. in c. tua nos, de ſim. & ita notabiliter decla
rat Gabr. d. conſ.172. nu.7. lib.2.

Tertio reſpondet Nauar. conſ.36. num.2. de ſim.
quod Pius v. dum reprobat confidentiam procedẽ
tem ex ſolo animo, & cõſcientia, loquitur de illicita
de qua Pius iv. edixit. nã cõſtitutio interpretãs aliã
27 intelligenda eſt ſm terminos †interpretatę. Sed Cõ
ſtitutio Pij v. fuit facta ad interpretãdã illã Pij iv. er-
go intelligenda de confidentia illicita, & alio modo
ut per Nauar. loco cit.

Ex prędictis igitur patet, primum argumentum
adductum pro contraria ſententia non obſtare, &
per conſequens ex ſola intentione dimittentis, non
ſolum non committitur confidentia punibilis per
dictas Conſtitutiones, ſed nec etiam præſumitur, q̃-
uis Nauar. in Man. d.c.23. ſub nu.110. in 6. not. inter
pretetur ea verba, quod Pius v. non intendit aſſere-
re per dicta verba, quod ſola talis intentio conſti-
tuat in foro interiori ſimoniam, ſed quod probatio
eius faciat in exteriori illam præſumi, quia, ſi etiam
non probetur illam intentionem fuiſſe notam reſi-
gnatario non committitur, nec præſumitur confidẽ
tia, & ita nunc teneo. & propterea idem Nauar. in
d. conſ.27. nu.2. de ſim. mutauit opinionem, & ibi te-
net, quod nec etiam ex hoc præſumitur confidentia
niſi etiam probetur intentio praua recipientis, & ad
tollẽdum hoc dubium bonum eſſet, vt Summus Põ
tifex conficeret aliam Conſtitutionem ſuper hoc, &
inter alia hoc declarare, & tollere.

Ad ſecundum argumentum in contrarium addu
ctum reſpondetur, quod ſtudioſa uoluntas emendi
&c. eſt ſimonia ſi intercedat pactum, alias ſecus, iux
* ta communem*opinionem ſupra relatam.

Concludendum igitur eſt, ſolam uoluntatem reſi
gnantis, aut collatoris, vel alterius non inducere cõ
fidentiam illicitam, & punibilem per dictas Conſti
tutiones Pij iv. & Pij v. ſed eſſe neceſſarium pactum
aut conuentionem, modum, ſeu cõdicionem expreſ
ſam, vel tacitam, ex hac concluſione deducẽdæ erũt
aliquæ notabiles illationes, quæ in praxi quotidie
occurrunt, & de eis pluries vidi dubitari.

Primo infertur nõ eſſe confidẽtialẽ renũciationẽ
28 factã a reſignãte †ea mẽte, qđ N. reſignatarius ad ſuũ
nutũ renunciabit alteri cui uelit uel ſibi retrocedet
beneficiũ reſignatũ vel qđ N. reſignatarius ſinat ip
ſum reſignantẽ percipere fructus, ſi huiuſmodi mẽs
& praua intẽtio reſignãtis expreſſe, uel tacite nõ fuit
nota reſignatario, & ſic non interceſſit pactum, ut
clare colligitur ex prædictis, & interrogatus reſpon
dit in facti contingentia, Nauar. conſ.30. in princ. de
ſimon. & huiuſmodi illatio procedit, etiam ſi fue-
rit mandata executioni uoluntas praua reſignantis,
ut quia reſignatarius retroceſſit beneficium, aut re-
nunciauit perſonæ, de qua cogitauerat reſignans, nã
ex quo nullum interuenit pactum, nulla confidentia
committitur. ita Nauar. d. conſ.30. nu.2. ubi num.3.
reſpondit dubio, quod fieri poterat de fructibus.

Secundo infertur, confidentialem reſignationem
non eſſe iudicãdam eam, in qua nullũ interuenit pa
29 ctũ, licet reſignatarius receperit beneficiũ †reſigna-
tũ intentione ad reſignantis nutũ reſignare. ita in fa
cti cõtingẽtia reſpõdit Nauar. cõſ.27. de ſim. ubi am
pliat, hoc procedere etiam in foro interiori.

Tertio infertur non eſſe confidentiam ſimonia-
cam, & punibilem, conferre beneficium, vel procura
30 re, ut alicui conferatur beneficium, ea intentione †&
ſpe, quod ille aliquando cedet in fauorem ipſius, aut
alterius a ſe nominandi, ſi nulla conuentio interceſ
ſerit. ita Nauar. in Man. c.23. ſub nu.109. uerſ. & ea-
dem ratione, & in facti contingentia interrogatus
ita reſpondit idem Nauarr. conſ.33. de ſimon. nam
ibi quidam reſidens Romæ certioratus a fratre ſuo
de vacatione cuiuſdam beneficii, ut illud impetraret
ſibi, illud impetrauit pro dicto ſuo fratre, & expedi
uit literas, quas miſit ad fratrem, ad quem etiam ſcri
pſit noluiſſe illud beneficium impetrare pro ſe, ſed
pro illo, ea ſpe, quod ipſe renunciauerit illud ad fa-
uorem eius, quando eſſet adeptus ſubſtentationem
decentem, frater in Hiſpania manens accepit poſſeſ
ſionem, quam tres annos continuauit, poſt quos fra-
ter, qui impetrauit, exiſtens Romæ rogauit prædi-
ctum fratrem ſuum, ut reſignaret prędictum bene
ficium in ſui fauorem, & frater manẽs in Hiſpania
ſtatim miſit mandatum ad reſignandum, & ſcripſit
ei quod ea mente ſemper poſſedit, illud vt reſigna
rę in ſui fauorem. dicit Nauar. nullam adeſſe confi
dentiam punibilem, quia non adeſt pactum. Nec ob
ſtat, quod Pius v. damnet quærentes, & procuran-
tes beneficia, ut &c. quia reſpondit Nauar. ſub num.
5. uerſ. ad tertium, quod Pius Quintus non damnat
omnes, qui procurant aliis beneficia, ſed ſolum qui
procurant, ut de illis poſtmodum ad libitum ſuũ di
ſponant, fructus etiam percipientes illorum: quod
non fecit prædictus.

Quarto infertur non eſſe ſimoniacam confidẽtiã
punibi-

31 punibilem illam, quæ quis confidit, quod collator † poſt renunciationem liberam conferret beneficium reſignatum illi, cui renuncians uolet, puta familiari conſanguineo, aut amico, ut in ſpecie tradit Nauarr. in Manual. d. c. 23. num. 109. ſi nullum pactum, modus, aut condicio interceſſerit, & in ſacti contingentia interrogatus, ita conſuluit idem Nauar. conſ. 36. de ſim. quia talis fiducia iure naturali, vel diuino nõ prohibetur, ſi aliud nõ obſtat, & nullus cõtractus interuenit, & tali caſu, neq; ſimonia cõſideratur Gl. in c. ordinationes, uerb. pretio, 1. q. 1. Card. Pariſ. conſ.
* 135. n. 17. uol. 4. Dec. in c. ex parte n. 17. de off. deleg. & eſt* cõis opinio. Et id valde notandũ eſt, quia frequenter accidit extra curiam. nam coram ordinarijs beneficia non poſſunt renunciari, niſi ſimpliciter, &
* eſt* communis omnium Doctorum ſententia, † &
32 patet in Conſtitutione Pij v. 58. & alias late ſcripſi. Multoties igitur euenit, quod renunciantes coram ordinarijs renunciant ea intentione, vt illud beneficium reſignatum ſimpliciter conferatur conſanguineo, amico, vel familiari, nullo pacto, uel conuentione intercedente, vtiq. hoc caſu nulla confidentia punibilis committitur, ut reſpondit Nauar. conſ. 36. de ſimon. & etiam ſcribit idem Nauarr. in Summ. d. ca. 23. ſub nume. 107. uerſ. ad decimum dico, in fine illius uerſiculi, neque etiam ſimonia? D. Ant. 2. par. tit.
* 1. c. 5. §. 11. communis opinio, * ſupra ſcripſi, neque etiam ſimonia mentalis. Card. Alex. in ca. quicunque
* el primo 1. q. 1. communis* opinio teſte Nauar. loco cit. & dixi lib. 14. q. 6. de reſign. benef. ampl. 2. Hinc
* alias fuit deciſum* in Rota non committere ſimoniam, qui dedit mandatum ad renunciandum, cum clauſula, ut poſt admiſſam renunciationem aliqui amici rogent collatorem, ut conferat alicui teſte Caſſad. deciſ. 2. de ſimon.

Quinto infertur, non committere confiden-
33 tiam punibilem per has Conſtitutiones † eligentes, & præſentantes aliquem ad beneficia vacantia, ea intentione vt electus, ſeu præſentatus renunciet cõſanguineis, amicis, ſeu familiaribus ipſorum, ſi nullũ pactum interceſſerit, ita Nauar. conſ. 33. nu. 4. uerſi. tum quia, de ſimo. dicens eſſe abſurdum aliter ſentire, & ab omni humana ſocietate, & charitate Chriſtiana alienum: nam quiſque ſperat, & confidit pro fauore recipere gratitudinem, & quod ille faciet in gratiam ipſius aliquod magnum, uel paruum, & q. ſque recipit beneficium, & concipit animũ retribuendi, & oſtendendi aliquam gratitudinem erga benefacientem ſibi: namque iure naturæ conſtitutum eſt
24 ut † benefacienti benefaciamus. l. ſi non ſortem, §. libertus, ff. de cond. indeb. S. Thom. 2. 2. q. 78. art. 2. l. & ſi lege, §. conſuluit, ff. de petit. hære. & hoc idem uidetur firmare idem Nauar. in Manual. d. c. 23. nu. 109. & conſi. 36. de ſimon.

Sexto infertur ex mandato dato ad renunciandũ
35 coram Summo Pontifice adiecta † conditione ut cõferatur illi, & non alias non committi confidentiam ſimoniacam, & punibilem, quia ita ſolent dari mandata ſecundum ſtylum a multis annis obſeruatum in curia, ex ſcientia, & tolerantia Papæ, ut tradit Caſſad. deciſ. 2. num. 2. de ſimon. Boer. in tract. de auct. Leg. a later. col. antep. Redoan. de ſim. 2. p. c. 12. per totum, & c. 13. & quia nullum adeſt pactum inter reſignantem, & reſignatarium.

Septimo infertur tractatum de conſtituenda pen
36 ſione abſque quo aliud dicatur, non † inducere confidentiam ſimoniacam, & punibilem, quia huiuſmodi tractatus non ſunt improbati, ſi partes ultra nõ progrediantur ad firmam pactionem, & illam inſerant in reſignatione: & iõ ita renunciare, poſtea nõ eſt cõ
* fidentia, * cõis opinio, teſte Io. Petr. Bima conſ. 28. nu. 7. & 8. quod procedit etiã ſi reſignãs nõ eſſet reſignaturus abſque dicta penſione, nam, ſi poſtea Sũmus Pontifex admittat reſignationem, concedatq; penſionem, non eſt confidentia, Io. Petr. Bim. dict. conſil. 28. nu. 6. & quod huiuſmodi tractatus ſint liciti, tradit late Fel. in ca. ad audientiam 2. nu. 3. de reſcr. Boer. deciſ. 205. num. 1. ſtante etiam ſcientia Papæ. Caſſad. deciſ. 2. de ſim.

Octauo infertur, quod impetrantes aliqua beneficia, a Sede Apoſtolica, aut aliunde concepta ſpe ea renunciandi in fauorem aliorum, ut conſequantur aliquam penſionem, aut reſeruationem fructuum, dũmodo nullo pacto, aut conditione, expreſſe, vel tacite id fiat, nullam committere confidentiam ſimoniacam, & punibilem, ita Nauar. cõſi. 36. ſub num. 3. uerſ. Addo. & ratio eſt, quia hic caſus non comprehenditur in dictis conſtitutionibus, ergo illis pœnis non erit punibilis, cap. legatur 24. qu. 2. §. conſideremus, Authent. de trient. & ſemiſſ. collumna 3.

37 Nono infertur, promiſſionem † generalem factã a familiari Cardinalis verbis generalibus, ſe cũ omnibus, quæ habet, & habiturus eſt, eſſe paratum obſequio, & uoluntati ipſius, ſi poſtea ab ipſo Cardinali ei procuretur beneficium, non inducere confidentiam ſimoniacam. & confidentialem, ut in terminis in facti cõtingentia reſpondit Nauar. conſil. 29. tit. de ſim. & ratio eſt, quia uerba generalia iactã
38 tiæ † non obligant. l. ult. ff. de teſtam. cap. cum ueniſſent, de inſt.

Inficiari tamen minime poteſt, quin collator aut reſignans ex ea cogitatione mentis, & praua animi intentione ſine aliquo exteriori actu, incidat in eã
39 ſpeciem † ſimoniæ, quam mentalem uocant opere tamen ſubſequuto ideſt adepta re, quę ſperatur, & ſequuto effectu, Abb. in cap. nemo, de ſimon. & in c. tua nos, & c. conſulere, eod. titul. Ang. in uerſic. ſimon. 1. uerſ. pe. cum alijs. ut per Redoan. de ſimo.
* part. 1. cap. 3. nume. 6. & communiter* ab omnibus ita tenetur. Et, quamuis Ioa. Maior in 4. ſent. diſti. 25. queſt. 1. & Adrian. in quolibet. 9. Dom. Soto lib. 6. de iuſt. & iur. quæſt. 8. art. 1. tenuerint, ſimoniacos
40 mentales obligari † ad reſtitutionem taliter acceptarum, ut coguntur in foro conſcientiæ uſurarii mentales, c. conſuluit, ubi Gl. Abb. Anto. de Butr. Anan.
* Card. & alij* omnes communiter de uſur. ibi, Iudicandi ſunt male agere, & ad ea, quæ taliter ſunt accepta, reſtituenda in animarum iudicio efficaciter inducendi. Tamen contraria opinio eſt verior & cõ
* muniter* recepta ab omnibus Theologis, & Canoniſtis, ut ſimoniacus mentalis non obligetur ad reſtitutionem, ut probatur in c. ult. de ſim. ubi dicitur, qđ facultas conceſſa a Papa diſpenſandi cum monacis quibuſdam, qui per ſimoniam fuerant adepti locũ in Monaſterio, extenditur, ut ex ea poſſint abſolui
41 Abbates, tum quia beneficium Principis † latiſſime interpretandum eſt, cap. olim, de uerb. ſignificatione, l. beneficium, ff. de conſt. princ. tum etiam quia effectus Abbas non deſinit eſſe monacus, ut tradit ibi
* Abb. qui dicit, ad hoc* communiter allegari illud c.
42 ſicuti effectus Rector †. non deſinit eſſe ſcholaris, Bal. in l. nec patronus, C. de ope. nou. nunc. quam diſpenſationem ſubdit Summ. Pontifex non eſſe ne-

cessariam

eſſariã in ſimoniacli mẽtalibus, illis uerbis, & ad re
ſignationes ſpiritualiũ, & temporalium, quæ nullo
pacto, ſed affectu animi præcedente utrinque tali-
ter acquiruntur, in quo caſu delinquentibus ſufficit
per ſolam pęnitentiam ſuo ſatisfacere Creatori, eos
pro ſim. huiuſmodi non teneri. & ibi Gl. Card. Ant.
de Butr. Abb. Anan. & alii omnes notant. D. Tho.
2. 2. q. 100. art. 6. ad 6. Silueſt. in uerb. ſimonia. q. 20.
* communis* opinio teſte Nauar. in Man. c. 23. num.
103. uerſ. ſecundo, ita exponentes utrinque 1. ex par
te dantis, & accipientis, Fel. in tua nos, de ſim. cum a
liis, ut per Redoan. de ſim. par. 1. cap. 3. num. 15. di-
xi lib. 14. de reſign. beneſ. q. 6. nu. 14. Nec obſtat, qđ
uſurarius mentalis tenetur reſtituere, nam plures aſ-
ſignantur rationes differentiæ inter Vſuram, & Si-
moniam, quo ad hunc effectum, & Primam rationẽ
43 diuerſitatis aſſignauit Hoſt. quia uſura eſt † prohibi
ta ex vtroque Teſtamento, cap. quia in omnibus, de
uſur. Abb. in rubr. de vſur. & ibi omnes. Ioã. Capiſt.
* de vſur. nu. 56. communis* opinio omnium Theolo
gorum, & Canoniſtarum teſte Couarr. lib. 3. uar. re
ſol. c. 1. & probatur Exod. c. 22. iuxta expoſitionem
Diui Ambroſij, & Auguſtini in c. ſi quis, & ca. ſeq.
14. q. 4. Deuteronom. cap. 23. Leuit. c. 25. Ezech. ca.
18. Neem. 5. Eſai. 24. Pſal. 14. c. quoniam 14. q. 4. &
c. ſi quis obitus, eadem cauſ. & 9. Luc. 6. Apoſt. 1. ad
Rom. & 2. ad Corint. ac 4. ad Epheſ. & etiam de iu-
re naturali, Bal. in rubr. C. de uſur. col. 2. Io. Andr. in
mercurialibus, in reg. peccatum, de reg. iur. lib. 6. Io.
Capiſt. allegat. tract. nu. 53. D. Tho. 2. 2. q. 78. art. 1.
Archiep. Florent. in 2. p. ſuæ Sum. titu. de vſur. nu. 5.
* Sot. lib. 6. de iuſt. & iur. art. 1. col. 4. communis * opi-
nio, ut atteſtatur Couarr. loc. cit. Clar. libr. 5. recept.
44 ſent. §. vſura, uerſ. ſciendum, & ſecundum † aliquos et
de iure ciuili, Gl. in d. c. quia in omnibus, de uſur. &
in c. quod dicam. 14. q. 3. Abb. in c. cum ſit, num. 18.
* de form. compet. vbi atteſtatur* de communi. Imol.
in elem. 1. nu. 8. de uſur. Furt. Garz. de ult. fi. iur. illat.
5. Simonia vero nequaquam, Abb. & alij in cap. 1.
de ſim. & in c. extirpandæ, §. qui vero nu. 83. de præ-
ben. Sed hæc ratio nunquam mihi placuit, ſicuti ne-
45 que Panorm. d. c. vlt. nu. 6. de ſim. † quia eſſet reſtrin
gere nimis diſpoſitionem illius, c. ad ſimoniam dũ-
taxat prohibitam iure humano, & tamen textus ge-
neraliter loquitur, & propterea debet intelligi, ut p
cedat etiam in ſimonia prohibita de iure diuino, in
* qua Papa non poteſt diſpẽſare ex * receptiori † Ioã.
46. Andr. Card. Ant. de But. & alii in c. primo de ſimon.
Dec. conſ. 141. Caccialup. de penſ. q. 19. n. 17. & 18.
Redoan. de ſim. p. 1. c. 25. nu. 27. & par. 1. c. 12. num.
19. & habetur in c. ex multis, 1. q. 3. ſicuti neque in v
* ſura, communis* opin. per Couar. d. libr. 3. uar. reſol.
c. 1. n. 8. immo proprie ille tex. videtur loqui de hac
ſimonia, cum pro ſtatu religionis fuerit datum tem
porale, idque videtur eſſe de iure diuino, Gl. in cap.
ex parte, de offic. deleg. Nauar. in Man. c. 27. ſub nu.
100. Ideo ſecundum rationem diuerſitatis tradidit
Abb. antiq. in c. conſuluit, de vſur. quod ſimoniacus
mentalis non tenetur reſtituere, quia ſimonia pro-
prie concernit actum exteriorem, & venditionem,
47 ſed uſura † cõcernit animam iuxta illud Luc 6. Mu-
tuum dantes nihil inde ſperantes, Sed hæc ratio dã-
natur a Io. Andr. Panorm. d. c. ult. nu. 6. & ab aliis cõ
muniter, quia non poteſt reddi ratio cõcludens, qua
re uſura magis cõcernat animam quam ſimonia, im
48 mo utraque inducit † peccatum mortiferum, clem. 1.
de uſur. Caſtr. libr. de heret. c. ulti. Conrad. de contr.
q. 25. 26. & 27. Gl. in ſum. 1. q. 1. Zabarell. in cap. ex
tuæ, de ſim. & alii omnes. Tertiam reddidit rationẽ
diuerſitatis Io. And. quod magis uulneratur bonũ
charitatis ſperare lucrum ex mutuo, quam ex bene-
49 ficio, quia in † mutuo teneris mihi reddere tantundẽ
ſub identitate ſubſtantiæ, l. 2. §. mutui datio, ff. ſi cer.
pet. & ibi Dec. num. 2. ac alij, ſed in beneficio conſe
queris beneficium ſine alia reſtitutione, & propter
50 ea dicitur † beneuola actio, ca. 1. quib s mod. feud. a-
mitt. in vſibus feud. Io. Selu. in tract. de beneſ. p. 1. q.
1. Rebuff. in prax. beneſ. in princ. & quia magis quis
obligatur ad mutuum, quam ad concedendum bene
ficium, cum ex mutuo minus lędatur mutuans, nam
conſequitur identitatem, & conferre ſit donare. Gl.
& Doc. in ca. cum acceſſiſſent, de conſt. & compro-
bat Io. Andr. quia in ſimonia mens utriuſque, dan-
tis ſcilicet, & recipientis, poteſt eſſe deprauata, & iõ
melior eſt conditio poſſidentis, ſed in mutuo tãtum
eſt deprauata mens mutuantis, non mirum ergo ſi
tenetur reſtituere. Has autem rationes differentiæ
iure confutat Abb. d. c. ult. nu. 6. uerſ. ſed aduerte, ex
eo quia non concludunt. nam quod beneficiarius
nõ teneatur illud beneficium ſibi collatum reſtitue-
51 re, euenit ex natura beneficiorum, quę debent † eſſe
perpetua, c. ſatis peruerſum, diſt. 56. Gl. 1. in c. paſto
ralis 7. q. 1. Card. conſi. 57. Card. Pariſ. conſ. 119. nu.
16. uol. 4. Quod autem beneficium ſit donatio, uerũ
eſt, reſpectu effectus conſiderati, in d. c. cum acceſſiſ
ſent, & ex collatione non grauantur, neque recipiũt
læſionem habentes facultatem conferendi, ſicuti, ſi
donarent bona propria, cum ad collationem teneã-
tur ratione officii, c. ne pro defectu, cum ibi not. de
52 elect. & hac ratione fuerunt inuentę † deuolutiones
c. cum noſtris, e. literas, de conceſſ. præb. ca. vnico, vt
Eccleſ. beneſ. c. ult. de conſue. lib. 6. Gl. & Doct. in c.
cum in cunctis. §. 1. de election. late Rebuff. in prax.
titu. de deuolutionibus col. 1. & 2. quod autem dicit
Io. Andr. quod in simonia sit deprauata mens utri-
uſque & in uſura mens unius, id poteſt eſſe falſum,
& oppoſitũ poſſet accidere, ut ex exemplis traditis
per Abb. d. c. ult. nu. 6. conſtat, & uoluit Couaru. in
reg. peccatum reg. 2. ſub num. 8. fol. 43. & 46. & pro
pterea Quartam rationẽ diuersitatis aſsignat Abb.
53 d. c. ult. num. 7. prope fi. hoc eſſe inductum † in odiũ
uſurariorum, & fauorem pauperum. Sed hæc ratio
neque concludit cum simoniaci sint admodum o-
dioſi ſacris ordinibus, & hominibus, ca. ult. in fin. de
purgat. canon. c. ult. 1. q. 7. c. per tuas primo de ſimo.
54 Et propterea simonię crimẽ comparatur † Idolatrię
c. cito, & c. eos 1. q. 1. & reputatur crimen deteſtabi
le, & atrociſsimum. Abb. in c. sicut, in prin. de ſimo.
Sarnen. de trien. q. 12. nu. 13. Mihi autem probatur
ratio diuerſitatis, quam tradidit Nauarr. in Manual.
c. 23. d. nu. 203. uerſ. tum quia. Nam per ſimoniã mẽ
talem accipit ab eo qui male dat, ob ignorãtiam hu-
ius prauæ intentionis, nemini tenetur illud benefi-
cium reſtituere: Recipiens aũt uſuram uidetur in cul
pa, & male accipit, & ideo tenetur reſtituere danti,
55 qui in hoc non peccauit, nam uſuram † ſoluere non
eſt peccatum, c. debitores, de iureiur. Recipere autẽ
ſic, & regula eſt, qđ qui male recipit ab eo, qui bene
56 dat, teneatur reſtituere † dãti, c. nõ ſanę cũ gl. 14. q. 5.

S V M M A R I V M

1 *Primus caſus cõfidentialis cõſtitutionis Pii Quinti.*
2 *Ex ſimulatione colligitur fraus.*

3 *Argu-*

3 Argumentum a præcedentibus, vel ſequentibus validum.
4 Fraus ex vicinitate actuum.
5 Confidentia quando in reſignatione fit pactum, vt Reſignatarius reſtituat illud benef.
6 Beneficium non poteſt reſignari ſub conditione mortis.
7 Beneficia debent pure reſignari.
8 Beneficia debent dari abſque conditione,
9 Ex retroceſſione reſignatio non præſumitur pura.
10 Promiſſio facta a reſignatario reſignāti ſimoniaca.
11 Fraus ex correſpectiuitate.
12 Simonia etiamſi ex promiſſione committitur.
13 Monaſterium regulare, vel ſeculare.
14 Monaſterium ſine conuentu datur in commendam.
15 Vbi ſunt Moniales, dicitur Monaſterium.
16 Sunt quædam beneficia, quæ appellantur officia.
17 Renuncians officium, ut ſuperior ei det aliud, committit ſimoniam.
18 Dictio aliud includit omnia omiſſa ſupra.
19 Dictio aliud includit diuerſa ab expreſſis.
20 Dictio qualecumque vniuerſalis, & nu. 122.
21 Dictio qualiſcumque includit maſculos & fœminas.
22 Qualitas perſonæ in ſimonia non excuſat.
23 Verbum ſi quis, eſt admodum generale.
24 Dictio cuiuſcumque omnes comprehendit.
25 Dictio cuiuſcumque eſt vniuerſalis.
26 Dictio cuiuſcumque ponitur ampliatiue.
27 Diſpoſitio legis comprehendit non ſolum cauſas, ſed etiam perſonas priuilegiatas.
28 Sequentia intelliguntur ſecundum præcedentia.
29 Cardinales non includuntur in lege generali.
30 Papa admittit reſignationes ad vota reſignantium.
31 Ius non abdicatur a reſignante niſi acquiratur reſignatario.
32 Regula de Infirmis habet locum in collatione inferioris.
33 Regula de Infirmis habet locum in renunciationib. factis extra Curiam.
34 Dictio quauis vniuerſalis.
35 Dictio quauis ponitur ampliatiue.
36 In lege nullum verbum ſine virtute.
37 Coram ordinariis non poteſt fieri renunciatio in fauorem.
38 Vbi verba non conueniunt, neque diſpoſitio.
39 Literæ beneficiales aliquando fiunt in forma gratioſa, quandoque in forma dignum.
40 Ordinarius quid faciat cui diriguntur literæ in forma dignum.
41 Mens attendenda eſt.
42 Simonia coram quocumque, & vbique poteſt committi.
43 Connexorum idem iudicium.
44 Reſignatio omnis ſimplex, uel qualificata.
45 Reſignatio omnis hodie dicitur ſimplex.
46 A definitione bonum argumentum.
47 Reſignatio in curia abſque promiſione quamodo fiat.
48 Verba generalia multum conferunt.
49 Intrat diſpoſitio pœnalis, vbi poteſt cadere fraus.
50 Prohibitum immediate, mediate fieri non poteſt.
51 De relicto ad pias cauſas non detrahitur Trebellianica.
52 Prohibitum vna via cenſetur omni alia.
53 Circuitus ſunt vitandi.
54 Frandibus obuiandum.
55 Ordinarii non poſſunt conferre beneficia coram eis renunciata ſuis conſanguineis.
56 Conſtitutio Pij v. 58. prohibet directe, & per circuitum.
57 Exempla faciunt rem melius intelligere.
58 Recipiens beneficium cum pacto retrocedendi committit confidentiam.
59 Circuitus eollationum quomodo intelligatur.
60 Vetus intellectus quoties eſt conformis verbis, & effectui.
61 Penſio ſine cauſa difficilis.
62 Reſignatio ſimulata quæ.
63 Reſignans nullum incomodum patitur ſi ſtatim fiat retroceſſio.
64 Ex cauſa reſignationis conceditur penſio.
65 Cauſa falſa expreſſa nocet.
66 Cauſa declarat, quod factum eſt.
67 Circuitus eum effectu conſiderandus.
68 Exempla non reſtringunt regulam.
69 Commune pluribus competit.
70 Reſignans cum pacto, vt regreſſui non ſit locus, confidentiam committit.
71 Regreſſus quando intrat.
72 Regreſſus hodie ſunt ſublati.
73 Regreſſus ob non ſolutionem penſionis hodie datur.
74 Aequiparatarum idem ius.
75 Origo ſpectanda.
76 Confidentia non committitur ſine pacto, & numer. 124. & num. 171.
77 Nutu non committitur confidentia.
78 Verba Conſtitutionis Pii v. etiam ſola intentione &c. quomodo intelligantur.
79 Ex facto unius alteri præiudicium inferri non debet.
80 Ignorans non peccat.
81 Reſignans cum pacto, ut fructus ei dentur, committit confidentiam.
82 Per reſignationem vacat beneficium.
83 Reſignans habetur pro mortuo.
84 Reſignans amittit omne ius quod in eo habebat.
85 Reſignans non poteſt ſe ingerere beneficio reſignato.
86 Fructus beneficij reſignati ſpectant ad reſignatarium.
87 Reſignatio debet fieri libere.
88 Simonia, reſignare pacto conſequendi fructus.
89 Fraus ex coniecturis.
90 Fraus quomodo probatur.
91 Fructus pertinent domino, vel poſſeſſori.
92 Dans fructus collatori committit ſimoniam.
93 In parte perpetratur delictum, ſicuti in toto.
94 Dans aliquid pro præſentatione, vel electione committit ſimoniam.
95 In minimis non cadit confidentia.
96 Benigna interpretatio recipienda.
97 Conſtitutio exorbitans reſtringenda.
98 Fructus vnius anni ſufficiunt ut committatur ſimonia, ſi ſuper illis fiat pactum.
99 Committit confidentiam reſignans, ſiue fructus dentur reſignanti, ſiue aliis.
100 In claris nulla difficultas.
101 Reſignatarius dans fructus reſignanti non committit ſimoniam.
102 Reſignatio debet eſſe pura.
103 Sequentia declarant præcedentia.
104 Vna pars conſtitutionis declarat aliam.
105 In ignorante nulla voluntas poteſt conſiderari.
106 Pactum in beneficialibus improbatur.
107 Reſignatarius ex reſignatione efficitur dominus fructuum.

108 *In re ſua quiſque eſt moderator, & arbiter.*
109 *Rebus ſuis quis poteſt apponere eam conditionem quam uult.*
110 *Cauſa excludit delictum, & præſumptionē ipſius.*
111 *Cauſa iuſta excuſat a dolo.*
112 *Cauſa etiam beſtialis excuſat a delicto.*
113 *Bona fama excludit delictum.*
114 *Verbum concedere eſt generale.*
115 *Conditiones quæcumque improbantur.*
116 *Expreſſum quod colligitur ex vi verborum.*
117 *Expreſſum quod ſub generalitate continetur.*
118 *Expreſſum quod comprehenditur ſub ratione.*
119 *Nullo modo poteſt reſignans, ſe ingerere beneficio reſignato poſt.*
120 *Non curamus de modo, cum habemus effectum.*
121 *Verba generalia generaliter ſunt intelligenda, etiā in materia odioſa.*
123 *Præcedentia declarant ſequentia.*
125 *Perceptio fructuum facta a reſignante poſt reſignati- nem inducit præſumptionem confidentiæ.*
126 *Cauſa excludit delictum.*
127 *Abſque pacto ſimonia non committitur.*
128 *Fructus debiti reſignanti poſſunt ei dari a reſignatario abſque ſcrupulo.*
129 *Fructus debentur reſignanti vſque ad diem præſtiti conſenſus.*
130 *Reſignans poteſt exigere fructus, donec reſignatarius capiat poſſeſſionem.*
131 *Quod ineſt, poteſt in pactum deduci, etiam in ſpiritualibus.*
132 *Expreſſio eorum quæ inſunt non inducit ſimoniā.*
133 *Cauſa in primis in delictis inſpicienda.*
134 *Factum ſequens interpretatur ob cauſam præcedentem.*
135 *Factum ſemper præſumitur ob cauſam neceſſariam.*
136 *Factum præſumitur, vt ius diſponit,*
137 *Præſumptio, quod quis faciat, quod ei prodeſt.*
138 *Factum non extenditur ultra geſta.*
139 *Actus agentium non operatur ultra intentionem.*
140 *Quantitas excedens inducit præſumptionem confidentiæ.*
141 *Datum pro literis, ſimonia.*
142 *Datum pro expenſis reſignationis ſimonia.*
143 *Reſignatio debet fieri abſque conditione.*
144 *Promiſſio reddit actum non liberum.*
145 *Pactum de ſoluenda certa penſione, ſimoniacum.*
146 *Penſio eſt quædam fructuum ſolutio.*
147 *Confidentia, promittere penſionem pro collatione, vel præſentatione.*
148 *Promittere penſionem ob auxilium recipiendum in litigando ſimonia.*
149 *Dictio vel aliquando ſtat aduerſatiue.*
150 *Dictio uel ſtat diſiunctiue.*
151 *Genus latius patet ſpecie.*
152 *Dictio ex ſtat excluſiue.*
153 *Dictio ex denotat cauſam proximam.*
154 *Dictio eadem eſt qualitatum præcedentium repetitiua.*
155 *Dictio ut ſupra eſt repetitiua.*
156 *Vſufructus ſeparatur a proprietate.*
157 *Simonia committitur, ſiue fuerit datum, ſiue promiſſum.*
158 *Datio & promiſſio æquiparantur.*
159 *Aſſaſſinium perpetratur ex promiſſione.*
160 *Ex prœmio valet argumentum.*
161 *Vna pars legis declarat aliam.*
162 *Verbum ſoluātur eſt generale.*
163 *Penſio non reſeruatur cum fructus ſunt tenues.*
164 *Simonia pactum de ſoluendo plus quam Papa ordinauit.*
165 *Tractatus de penſione ſuus licitus.*
166 *Cum conſenſu Papæ penſio debet ſolui.*
167 *Papæ auctoritas tollit omne vitium.*
168 *Papæ ſcientia tollit omne ſcrupulum.*
169 *Sine Papa penſio non poteſt imponi.*
170 *Perceptio fructuum abſque auctoritate Papæ inducit confidentiam.*
171 *Reſignans beneficium cum pacto, quod euicta lite reſignatarius conſentiet penſioni, ſimonia.*
172 *Ceſſat confidentia per ſcientiam Papæ.*
173 *Pactum in permutationem coram ordinario de ſoluēda penſione, ſimoniacum.*

QVAESTIO. XXVII.

Quæ pertinent ad primum caſum confidentiæ, pleniſſime explicantur.

VIgeſimoſeptimo Quæro, qui caſus confidentiales explicentur in Conſtitutione Pij v. 87.
* incipien. Intolerabilis, hac de re edita? communis* opinio omnium Doctorum eſt, quatuor ibi poni caſus in §. Quare nos, vſque ad §. ad probandum, de quibus quam breuiſime erit agendum.

Primus caſus confidentiæ beneficialis poſitus in
1 dicta conſtitutione eſt, vt omnes, & quæcunque reſignationes, & ceſſiones ſiue ſimplices, ſiue cum circuitu retroceſſionis, & reſeruatione regreſſus beneficiorum, etiam ex ſola intentione reſignantium & cedentium factæ, ut illa beneficia eidem dimittēti, aut alteri conferantur, uel omnes aut pars fructuū detur aut penſiones ſoluantur ſint confidentiales, ut probatur illis uerbis, *Quare nos volentes periculoſam talium audaciam noui iuris ſubſidio cohibere præſentium auctoritate ſtatuimus, ut ſi quis quacumque auctoritate Eccleſiam, vel monaſterium aut aliud beneficium Eccleſiaſticum qualecumque ex reſignatione, uel ceſſione cuiuſcumque perſonæ ſimpliciter, aut cum circuitu retroceſſionis, cum regreſſu, vel acceſſu etiam ſola dimittentis intentione receperit, aut illa, vel illud etiam in euentum regreſſus, vel acceſſus eidem dimittendi, vel alteri poſtea conferatur, aut illius fructus, vel eorum pars alij vel aliis concedantur, vel penſiones ſoluantur ex eiſdē hæc confidentia cenſeatur.*

Ratio huius concluſionis colligitur ex §. Multi. vbi referuntur cauſæ plures, ex quibus ſolent dari beneficia cuſtodienda, & deponenda in confidentiam de quibus dixi ſupra. Et ex Conſtit. Pij IIII. §. & inſuper, & ideo huiuſmodi reſignatio retroceſſio, & perceptio fructuum, uel reſeruatio penſionis iudicatur confidentialis, & fraudulenta, cum non fuerit ani-
2 mo libero; ſed ſimulata, & ſuppoſita, †ex quo generaliter deprehenditur fraus, l. pupillus, §. ſed & ſi p interpoſitam, ff. de auct. tutor. l. a. C. de natural. lib. l. 3. ff. eo. Guid. Pap. de præſ. nu. 47. Craue. conſ. 122.
3 num. 10. & geſta †præcedentia, & ſequentia doloſa ſatis id oſtendunt Docto. in l. ſi quis poſt hac. C. de bon. præſcr. Gl. in l. apud Celſum, ff. de dol. except. Crau. conſ. 142. nu. 9. Menoc. de arbitr. Iud. caſ. 470.
4 nu. 10. & actuum †vicinitas. Bar. in l. poſt contractū nu. 8. Io. Annib. num. 163. ff. de don. Pariſ. conſ. 143. num. 21. volumn. 4. ac frequentia, Guid. Pap. d. trac. de præſumpt. nume. 47. & 51. & breuitas temporis,

Crau.

Crauet.conſi.100.num.8.Caſſan.conſ.53.num.15.
Rui.conſi.130.num.2.uol.1.Affl.deciſ.72.num.3.
& alia proſequitur Dec.conſ.235.col.1.& 2.Et hic
primus caſus cõfidentiæ bñficialis multa continet
capita,quorũ Primum erit,ut ſit cõfidentia recipe-
5 re bñficiũ ex cã reſignationis,†vt illud ipſe reſigna-
tarius reſtituat reſignãti,aut alteri,Naua.conſ.48.n.
3.de ſim.Hinc in una* Auguſtan.corã Guidobono
de anno 1551.fuit reſolutũ eſſe confidentiã, ſi fuit
6 conuentum,vt beneficium reſignatũ †reſtituatur,ſi
reſignans ex infirmitate non moriatur,teſte Capu-
7 taq.deciſ.201.p.1.& ratio eſt,quia beneficiorũ †reſi
gnatio dẽt eſſe pura,Rot.deciſ.6.nu.2.de renunc.in
antiquior.Io.Monac.in c.licet,nu.5.de rer.perm.li.
8 6.& abſque ulla †pactione,cõditione,& modo,c.cũ
pridẽ,de pactis,vbi Doctores* oẽs,Oldra.cõſ.324.
nu.5.Card.Pariſ.in c.uenerabilis,nu.45.de except.
9 Quoties aũt fit hmõi †retroceſſio in ipſum reſignã-
tem,vel reſignatio in aliũ uoluntate eiuſdẽ reſignã
tis,reſignatio prima non præſumiẽ pura,vt dẽt eſſe,
Doctores in c.ex parte,1.ff.de offi.deleg.Riminal.
Sen.conſ.91.nu.1.Crau.conſ.122.nu.2.& per cõſe
quens confidentialis iuxta ea,q̃ ſcribit Gig.de penſ.
q.4.Calde.in c.mandatũ nu.4.de reſcr.Redoan.de
ſim.p.2.c.10.Idque eſt conforme iuri cõi,nam* cõi
10 ter receptum eſt reſignationem eſſe ſimoniacam, †
ſi reſignatarius promiſit reſignanti cedere,aut alte-
ri,Doctores* oẽs in d.c.cum pridem,de pact.& fuit
bis reſolutum in Rota* in una Legionen.teſte Moe
dan.deciſ.243.manuſcr.de qua re dixi de Reſig.be
nef.li.14.q.7.nu.41.cum ſeq.& inficiari non poteſt
11 fraudẽ colligi ex hmõi †retroceſſione , & correſpe-
ctiuitate,vt fuit reſolutum* in una Gebenen.de an-
no 1534.teſte Sam.deciſ.4.li.1.Arag.deci.12.Moe
dan.deciſ.222.oẽs in recollectis manuſcr.Caputaq.
deciſ.240.p.3.& faciũt,q̃ ad hoc põderat Card.Pa-
riſ.conſ.143.nu.21.uol.4.& ſimonia committitur,
12 nõ ſolũ ex datione iuris †ſpũalis,uel tpalis, ſed ẽt ex
promiſſione,ut refert Bal.fuiſſe* iudicatum Floren-
tiæ in c.1.de teſtib.li.6.ubi hoc tenent Pet.de Anc.
Gemi.& Franc.& alij.Roma.ſing.327.cum alijs ad
ductis per me,de reſign.beneſ.li.14.q.7.nu.31.

Et hanc concluſionẽ Primo intellige in ceſſione
Ep̃atus,Archiepiſcopatus,vt patet ibi Eccleſia,&c.

Secũdo intellige in ceſſione Abbatiæ,Prioratus,
& Monaſterij,vt illud uerbum Monaſteriũ ꝓbat,
13 & procedit,ſiue ſit †Monaſterium regulare,ſiue ſæ-
culare,Gl.& Abb.in c.ex trãſmiſſa de renun.ob ge-
neralitatẽ,Bal.in l.in fraudem,ff.de milit.teſta.Cra.
conſ.308.nu.3.ſiue habeat conuentum,ſiue nõ ha-
beat,nã uidemus,quod q̃ plurimæ Abbatiæ,& Prio
ratus ẽt regulares,concedi tñ ſolitæ in commendã,
14 non habent †Conuentum,& nihilominus in impe
tratione ipſarum,ſeu per obitum,ſiue per reſigna-
tionem,exprimuntur Monaſteria,& ita ſtylus* cõis
docet,vt dicatur,Beatiſſime Pater, cũ Monaſteriũ
S.Petri,&c.Ordinis S.Benedicti,&c.cura, & conuẽ
tu carens.Procedit ẽt hmõi cõcluſio in ceſſione Mo
naſterij Monialium,ideſt in ceſſione Abbatiſſatus,
15 cum hoc ẽt † ſit proprie Monaſterium, Mandoſ.in
præfat.regu.2.cance.nu.6.cum alijs, quæ ſcripſi de
reſign.benef.li.2.q.1.n.71.& 74.& eſt cõis* opinio
16 & ex hoc põt dici,comprehendi beneficia,q̃ †appel
lantur officia c.de multa,de preb.c.2.& c.cũ ad Mo
naſterium,§.prior de ſtat.Monac.Clem.2.de ſimo.
Hinc rñdit Naua.conſ.70.tit.de ſim.fuiſſe commiſ
17 ſam ſimoniã †per renunciationẽ Presbyteri regula-
ris de quodam officio,cum pacto,vt Abbas illum re
muneraret,& de alio officio ei prouideret ex ratio-
nibus,quas ibi adducit.

Tertio intellige in reſignatione quorumcumque
beneficiorum ſimplicium,vel requirentium reſiden
tiam,aut curatorum,ac habentium dignitatem etiã
primam poſt Pontificalem, vt illa uerba , *aut aliud
beneficium Eccleſiaſticum qualecunque* oſtendũt.
18 Dictio enim *aliud* †includit oĩa omiſſa in præcedẽ
tib.uerbis,ut nihil remaneat,ut notat Bal.in l.con
uenticulam,col.5.C.de Epiſ.& Cle.Doct.poſt Gl.
in auth.ex teſtõ,C.de collat.& in l.ſi fugitiui C.de
furt.& in c.ſedes,de reſcr.Card.Pariſ.conſ.79.n.21.
19 uol.3.& ſic diuerſa †ab expreſſis, vt late probat per
multa Soc.Sen.conſ.300.col.4.uerſ.3.principaliter
vol.2.Card.Pariſ.conſ.92.nu.5.uol.1.Et dictio qua
20 lecũque eſt uniuerſalis,& oĩa gñã †beneficiorum,ac
qualitates includit,& nihil intactum reliquit, Albe
ric.de Roſat.in l.metum §.animaduertendum,ff.q̃
met.cauſ.Bal.in l.cũ uirũ C.de fideic.egregie,Bart.
in l.quę oĩa §.plane ff.de ꝓcur.& in c.1.qual.olim
21 feud.poter.alien.& comprehendit maſculos,†& fę
minas,Doctores in l.quicũque C.de ſeru.fugi.& in
l.ait diuus,ff.de iur.fiſc.Bar.in l.habeat unuſquiſq;,
C.de ſum.Trin.Iaſ.in l.fideiuſſor §.prętor ait,ff.qui
ſatiſd.cogant.faciunt no.in c.Romanorum di.19.
& in c.ſolite de maiorit.& obedient.Pariſ.d.conſ.
92.num.6.uol.1.

Quarto intellige,hanc concluſionẽ procedere,
in quibuſcũque perſonis ẽt exiſtentib.in dignitate
reſignantib.uel cedentib.in fauorẽ cuiuſcunq; pſo-
nę ẽt conſtitutæ in ſimili, vel maiori dignitate, ut
cõmittant confidentiam,& incidãt in pœnis huius
conſtitutionis,ſi reſignatarius retrocedat beneficiũ
reſignatum reſignanti,aut alteri reſignet modo ex-
22 preſſo,nã qualitas pſonæ non excuſat, †ut colligitur
ex illis uerbis,*ſiquis*,&c.& ibi *cuiuſcunque*, &c.di-
23 ctio enim †ſi quis eſt admodum gñalis,Bar.in l.1.n.
2.ff.de uerb.ſign.Card.Zabar.in clem.1.q.3.nu.9.
de elect.Curt.iun.conſ.35.Dec.conſ.453.n.7.& di
24 ctio cuiuſcunque †oẽs comprehendit , Pariſ.conſ.1.
nu.100.uol.3.Albe.in l.metum §.animaduertẽdũ,
25 ff.quod met.cau.nam †eſt admodũ uniuerſalis, cap.
Romanorũ di.19.ca.ſolite,de maior.& obed.& uſ
26 poſita †ampliatiue,Gl.in clem.ſi de beneficio,verb.
cuiuſcũque,de præb.& in clem.1.de iud.& in clem.
2.de vit.& honeſt.cleric.Mandoſ.in regu.1.cancel.
q.6.num.6.

Accedit,quia regulare eſt,vt diſpoſitio legis cõ-
27 prehendat,non ſolum cãs,ſed etiam †perſonas pri-
uilegiatas,Bal.in l.in fraudem,§.ſi quis, ff.de teſta.
milit.Dec.conſ.120.num.1.col.2.& conſ.131.col.
3.& alibi,vt refert Mandoſ.de infir.reſig.q.2.nu.3.

Amplia ut ſub his uerbis comprehendantur etiã
Epiſcopi,Archiepiſcopi,Patriarchę,& Cardinales,
namque hi exprimuntur in Conſtitutione Pij IIII.
ſuper beneficialibus cõfidentijs edita, quam refert,
innouat,& ampliat Pius V.in hac Conſtitutione.Iõ
dum primum determinat caſum confidentialẽ, uſ
28 includere etiam Cardinales S.R.E. ut intelligatur †
hic §.ſecundum præcedentia,l.ſi ſeruus plurium,§.
vlt.ff.de legat.1.l.qui filiabus eod.tit.Bal. in l.do-
mum col.1.C.de rei uend.Iaſ.conſ.215.col.2.circa
med.li.2.& conſ.5.col.3.in fin.lib.3.Soc.Iun.conſ.
15.nu.17.li.1.& optimum fuit exprimere, nã inter
Doctores,fuit admodũ controuerſum,an Cardina-
29 les includerẽt in diſpoſitione †legis generalis Arc.

Io.Andr.& Gemin.in c.nemo.de elect.li.6. Oldra.
conſ.221.Barba.late in tract.Card.p.1.q.7.Iaſ.cōſ.
* 117.col.3.li.1.& cōior*opinio ſit negatiua, Ber. in
c.1.nu.41.de reſcr.Pariſ.conſ.141.nu.8.uol.4.
Quinto intellige hāc cōcluſionem procedere in
accipiente beneficiū ex cā reſignationis quacumq;
auctoritate,vt illa verba,ſi quis quacunque auctori-
tate,oſtendunt,q̄ uerba uirt includere, non ſolum il
lū,qui accepit bñficium ex cā reſignationis,uel ceſ-
ſionis a Summo Pontifice,quod non hēt dubiū,nā
* ſolet ex*ſtylo uulgari,& omnib.noto Papa admit-
30 tere reſignationes ad uota reſignantiū,†& eorū ſup
plicationē,Mandoſ.de ſignat.per fiat q.7.n.3.Caſſ.
deciſ.10.in ſin.de conceſ.preb. & hac rōne facilius
fit fraus,cū reſignans non p̄ſtet conſenſum, niſi Sū
mus Pontifex admittat reſignationē in fauorē reſi-
31 gnatarij,&†ius non abdicetur a reſignante, niſi ac-
* quiratur reſignatario,vt ex oīum doctorū*ſnīa cō-
probaui in tract.de reſign.benef.li.1.q.3. & li.8.q.
7.nu.61.Sed ēt accipientem de manu Legati, Epi-
ſcopi,aut alterius ordinarij.Ita ēt ſimilia uerba poſi
ta in regula Cancellariæ de infirm.reſign.ibi ac ip-
ſum beneficium,quauis auctoritate conferat,&c.cō
32 prehendunt collationem factā per Papam,† Lega-
33 tum,Epiſcopum, & alios ordinarios, vt Rebuff.in
prax.gl.12.ſup reg.de infir.nu.3.conſiderat,ac etiā
Mandoſ.ſup ead.reg.q.16.in fi.& ex illis uerbis di
* cunt cōiter*ſcribentes regulam Cancellariæ de in-
fir.habere locū†ēt in renūciationib.factis extra Cu
riā,Caſſ.deciſ.31.ſup reg.Sam.d.reg.q.26.Simone.
* deciſ.63.& 64.manuſcr.& ita fuit*pluries reſolutū
in Rota in vna Barchinonē.Cappellaniæ,& in alia
Parmen.beneficij,lunæ 19.Ianuarij 1587.corā R.
P.D.Gipſio retuli de reſig.benef.li.12.q.5.Accedit
34 quia dictio†quauis eſt admodum uniuerſalis,ut pa-
tet ex his,quæ ſcribit Iaſ.in l.quędā,§.nihil intereſt
nu.3.ff.de eden.Aret.& idem Iaſ.in l.Gallus,§.ēt ſi
35 parente nu.17.ff.de lib.& poſthu.& uř poſita†am-
pliatiue,ut oēm collationē cōprehendat,Rom.cōſ.
31.Fel.in tract.qn̄ litter.Apoſt.noc.patr.in 4.am-
pliat.faciunt notat.p Gl.in clem.1.de beneſ.de p̄b.
Mandoſ.in reg.1.canc.q.6.nu.6.Alioquin ſequere-
tur hæc uerba eſſe ſupflua,quod in cōſtitutione Sū
36 mi Pontificis non eſt dicendū†neq; de minimo ver
bo,ut ſit ſine virtute,& effectu,§.quib.in princ.ibi
ſuperuacuis in 1.Conſt.Codicis,Bal.ſup rub.de cō
trah.empt.Dec.conſ.47.nu.2.Card.Pariſ.conſ.3.n.
86.uol.4.Curt.iun.conſ.85.n.4.Sed ſi quis obiiciat
37 †coram ordinarijs non poſſe fieri reſignationē in fa
uorē,ſed dumtaxat ſimpliciter,vt ſcripſi de reſign.
* benef.li.5.q.6.nu.188.& alibi,nā hæc eſt*cōis om-
nium Doctorum ſnīa,& per conſequens pactū con
ſideratū per Pium V.non poſſe interuenire, unde
38 cū uerba diſpoſitionis non cōueniant,neque†ēt di-
ſpoſitio l.4.§.totiens.ff.de dam.infect.l. his accuſa-
re,ff.de accuſat.Rn̄deo,intelligendo dupliciter, pri
mo,quoties reſignatio fit in Curia,corā Papa in fa-
uorem alicuius,pro quo reſignatario expediunt lit-
39 teræ prouiſionis†ipſius reſignationis non in forma
gratioſa,cū non ſit p̄ſens in Curia,vel nolit ſe ſubij
cere rigoroſo examini,qđ ſit in Curia,in domo Il-
luſtriſſimi Cardinalis Vicarij S.D.N. ſed in forma
dignū nouiſſima directa ordinario, ut ſi p̄uio exa-
mine illū repererit dignū cōferat,quo caſu ordina-
40 rius illū†examinat,& poſtea cōfert de mādato Pa-
pæ bñficiū reſignatum in Curia,vt ſcripſi de reſig.
benef.li.8.q.7.nu.183.abſque dubio concluſio nr̄a
verificatur in prędicto exemplo,ac uerba prędicta.
Scdo intelligerē,quoties quis uult reſignare corā
ordinario,& ante reſignationem paciſcitur cū ami
co ipſius ordinarij,vt procuret ſibi conferri ab ipſo
ordinario bñficiū in ſuis manib. reſignandū, aut in
gn̄e primum vacaturū,qđ ad ſui inſtantiā,& requiſi
tionem retrocedat ad fauorē ipſius reſignātis,uel al
terius;hanc enim eſſe confidentiā,nemo dubitabit,
tū ex p̄dictis uerbis,quauis auctoritate,&c.tū exmē
41 te,q̄ in primis†admodū attendenda eſt,l.ſcire opor
tet,§.aliud aūt,ff.de excuſ.tut.Dec.cōſ.227.& 344.
& hoc pōt uerificari in legato a latere, ac miſſo, in
Archiep̄o,Epiſcopo,Vicario,& alijs inferiorib.Id-
que p̄terea cōprobatur,nā ſimonia pōt cōmitti co-
ram quocūque in quibuſcūque bñficijs non habita
42 aliqua diſtinctione,†dūmodo pactum ſit illicitū,&
cōprehenſum ſub definitione ipſius ſimoniæ, Do-
ctores in c.cū pridem de pact.& in c. ex parte 1.de
off.dele.in c.1.& tot.tit.de ſim.ita pariter dicendū
43 eſt in confidentia p.p connexitatē,†ad not.in c.trāſ
lato.de conſt.in c.quāto de iud.& idētitatē rōnis.l.il
lud,ff.ad leg.Aqui.l.a Titio ff.de uerb.oblig.
Sexto intelligerē hanc concluſionē, in quacunq;
44 reſignatione,ſ.tā pura ſimplici, quā † qualificata in
fauorē alterius,& cū reſeruationib. nā ad hæc duo
capita referē oīs reſignatio,Rebuff.in praxi de reſi-
gn.expr.nu.2.Couar.pract.q.c.36.ſub nu.9. Roſſi-
niac.de benef.c.14.n.3.cū alijs adductis a me de re
ſign.benef.li.1.q.2.nu.1.cum ſeq.ubi late declaraui,
45 & hodie utraque dř ſimplex reſignatio†attento, q̄
unus ſupplicat pro admiſſione reſignationis, & al-
ter pro collatione beneficij reſignati uacātis ex di-
cta admiſſione,ut dixi de reſign.benef.li.8.q.7.nu.
39.ad q̄ habuit reſpectum Pius V.p̄dictis uerbis vo
* lens includere oēm reſignationē iuxta ſtylū*ex reſi
gnatione,ſeu ceſſione ſimpliciter, &c. rō ēt dictat
hoc modo eſſe interpretanda p̄dicta uerba,cū con-
ueniat oī generi reſignationis diffinitio confidētiæ,
& mēs huius Cōſtitutionis Pij V.ut oīb. ad ſenſum
46 patet,& regulare eſt argm̄†deducere a definitione,
& a mente,ut de primo tradunt Dec. Cagn. & alij
oēs in l.oīs definitio,ff.de reg.iu.de ſecundo adſunt
vulgaria iura,& p̄ſertim quæ ſuperius citauimus l.
illud,ff.ad le.Aql.l.cū pater,§.dulciſſimis, vbi Bar.
& alij Doctores,ff.de legat.2.& ut praxis obtinuit.
nullū cadit dubiū,cadere confidentiā,& ſimoniā in
reſignatione,q̄ fit in fauorem cū reſeruationib.vel
abſq; in Romana Curia.Maius dubium cadit in ea
47 reſignatione,q̄ fit ſimpliciter†abſque prouiſione in
Romana Curia,ut quia arctatus dimittere benefi-
ciū,uel alias petit a Papa admitti reſignationē, quā
facit de tali beneficio,Papa ſignat ſupplicationē,in
qua alter nō ſupplicat pro prouiſione,ut ſolet fieri,
ſed ipſe tm̄ pro admiſſione reſignationis,vt ſcripſi,
& poſui formā de reſig.benef.li.8.q.7.nu.103.an in
hac habeat locum diſpoſitio huius §. pro negatiua
facit,quia non conueniunt hoc caſu uerba diſpoſi-
tionis,cū nullus in eadē ſupplicatione ſupplicet pro
prouiſione,ſed Papa conferat cuicunque uelit,& ſic
ceſſet fraus,ergo,&c.l.4.§.toties,ff.de dān. infect.
Hoc nō obſtāte affirmatiua opinio eſt tenenda,
48 tū pōderādo verba†gn̄alia huius.§.l.1.§.gn̄aliter,ff.
de le.p̄ſtan.Bal.in l.in fraudem, ff. de milit.teſtam.
tum etiam,quia poteſt fraus interuenire hoc mō,ut
quis antequā det R.P.D.Datario ſupplicationē ad
miſſionis,reſignationis abſque prouiſione, uel tunc
certiorem faciat amicū familiarē,aut cōſanguineū,
de

de hoc,ad effectum,ut per aliã ſupplicationẽ petat illud beneficium taliter reſignatũ,qui ob gratitudinem,aut alia cã promittat ei,uel fructus, uel renũciare illud ſibi,aut alteri nutu ipſius, proculdubio hæc eſt confidentia ſimoniaca,nam cõuenit deſinitio,& rõ.Iõ hoc caſu etiam uerificantur uerba ſupradicta huius conſtitutionis,& intrabit diſpoſitio prohibi-
49 tiua,†& pœnalis,not.c.indemnitatib.§.penu.de electi.li.6.Bar.in l.ita autem,in prin.ff.de adminiſtrat. tut.ex quo ſatis patet reſponſum ad contrarium ſupra adductũ.Et hoc nota, quia alias uidi dubitari.

Septimo intellige hanc concluſionem procedere in reſignatione,cum circuitu retroceſſionis,ut pa-
50 tet ibi,ſimpliciter,aut cũ circuitu retroceſſionis,nã† prohibitum fieri immediate,mediate fieri nõ dēt, l.auia.§.Titio,ff.de cond.& demonſt.quem tex.ad hoc allegat Iaſ.in l.2.in prin.col.6.verſ.& tenendo iſtam partem,ff.de uulg.& pup. Hinc dixit Roma. in repet.auth.ſimiliter col.78.C.ad le. falcid. quod
51 ſicut de legato immediate facto†ad pias cauſas nõ detrahitur Trebellianica,ita neque de legato facto alicui priuato,qui poſtea ſit rogatus pīæ cauſę reſtituere,refert Crau.conſ.330.ad fi,& conſ.137.nu.1. Hinc receptum eſt,prohibitum vna via cenſeri ꝓ-
52 hibitum†omni alia,c.cum quid una uia de reg.iu.li. 6.c.hęc imago 24.q.5.c.deteſtanda de conceſſ.pb. li.6.l.ult.ſi manci.ita uend.ne proſt.c.unico §. 1.de cler.coniug.li.6.c.tuę,de procu.& plura exempla de ducit Dyn.d.reg.& Gl.in uerbo,cum quid.Accedit
53 ad comprobationẽ,quia circuitus†ſunt uitandi,l.dominus teſtam.ff.de cond.& dem.l.1.in prin.C.cõmu.dele.clem.auditor de reſcr.c.tua de ord.cogna. & per conſequens,cum adſit eadem rõ utroq; caſu, idem ius ſtatuendum eſt,l.illud,ff.ad leg.Aqui.frau-
54 dibus enim†eſt obuiãdum omnino,& radix ex qua uenire poſſunt amputanda,l.e.cũ hi,§.ſi cum his de dolo,ff.de tranſa.l.in quęſtionis in fi.C.de fideicõ.l. ſi legatarius,C.de leg.Raim.de forliu.in l.oẽs populi ſub nu.8.ff.de iuſt.& iu.& per circuitum; Iaſ.in l. cum fundus,§.ſeruum tuum nu.4.& 5.ff.ſi cert.pet. & in l.ſtipulationum,§.ſi is,qui duplum in fin. ff.de uerb.oblig.Rolan.conſ.51.nu.8.li.1.

Hinc Conſtitutio Pij V.58.incip.Quãta Eccleſię,q̃ prohibet ſub pœnis, nè beneficia renunciata
55 corã ordinarijs ab illis conferantur†eorũ cõſanguineis,aut familiarib.uel conſanguineis, aut familiaribus reſignantium,includit quoties collatio fieret ꝓ dictis per circuitus multiplicatarũ in extraneos collationum illis uerbis,cæterũ pręcipimus,atq; interdicimus,ne ipſi Epiſcopi,aut alij collatores de bene-
56 ficijs,& officijs†reſignandis prædictis, aut ſuis, aut admittentiũ conſanguineis,affinibus,vel familiaribus,etiam per fallacem circuitum multiplicatarum in extraneos collationum audeant prouidere ,&c. idque notandum dixi lib.5.de reſigna.benef. quæſ. ult.num.188

Et hęc concluſio poteſt pluribus modis exempli-
57 ficari,quos modos hic referam quam breuiſſime,† vt dicta uerba melius explicentur,§.ſed cum magis inſt.de grad.Bal.in l.1.in 1.lect.ſub num.1.uerſ. itẽ per exempl.ff.de iuſt.& iur.Riminal.iun.in l.imperium nu.5.ff.de iuriſd.omn.iud.

Primum exemplum eſt,quoties quis recepit beneficium,nõ ex manu Titij reſignantis,ſed Neuij reſi-
58 gnatarij,pactione tacita,uel expreſſa interueniẽte,† quod illud poſtea reſignabit in fauorem Titij primi reſignantis,aut alterius ad nutũ ipſius: nã hæc retroceſſio,ſiue reſignatio ad nutũ ipſius erit confidẽtia,& probatur hic intellectus:nã uerba diriguntur reſignatario,cũ dicat,ſi quis receperit, dum igiť ſubdit ex ceſſione cuiuſcũque perſonæ ſimpliciter , uel cũ circuitu retroceſſionis uť intelligere,ſiue habuerit a primo reſignante,ſiue a ſecundo , ſiue a tertio, eſſe confidenntiã,ſtante ꝑdicto pacto illud dimittẽdi,reſtituendi,ac reſignandi.namque hoc caſu uiget eadem rõ,vt ſupra oſtendi, cum prohibitum immediate cẽſeatur prohibitũ mediate l.auia, §.Titio,ff. de cond.& demon.rurſus probatur ex illa alternatiua ſimpliciter,uel cum circuitu retroceſſionis,intelligendo ſimpliciter,quoties ille recepit beneficium a primo reſignãte,cũ ꝑdicto pacto,illud poſtea ei reſignãdi,cũ circuitu retroceſſionis,quoties ab alio,& ſic ſcđo reſignante pacto illud dimittendi in fauorẽ primi.Pręterea comprobatur hęc intelligentia ex dicta conſtit.58.Pij V.ubi ita interpretatur circuit'
59 †collationum,ut dixi li.5,de reſig.benef.q.ult.num. 188.Et hic intellectus eſt cõformis uerbis,effectui,
60 & rerũ exitui,†ergo verus,Iaſ.conſ.128.col.penul. in princ.lib.1.Craue.conſ.294.ſub nu.8.& hũc exiſtimo eſſe uerum ſenſum horum uerborum, & hãc fuiſſe mentem Pij V.

Secundo poteſt exemplificari.Quoties uolens reſeruare penſionẽ ſub beneficio ſuo pro nepote, aut alio conſanguineo,uel amico,cũ non poſſit id conſequi uia ordinaria,nam penſio ſine cauſa ſem p fuit
61 †difficilis,vt ſcripſi de reſig.benef.li.6.q.2.& hodie impoſſibilis,nã nemini datur de mandato Sanctiſſimi D.N.Clementis Octaui,ad effectũ dictæ reſeruationis,recurrit ad fraudem,vt illud beneficiũ reſignet in fauorẽ Petri reſeruata pẽſione pro dicto nepote conſanguineo,uel familiari, quod facilius põt obtineri ſtante reſignatione,ut probaui d.q.2.& cũ pacto,vt prædictus Petrus eidem reſignãti retrocedat dictum beneficiũ reſignatũ:hęc enim eſt confi-
62 dentia,nã non eſt uera reſignatio,† ſed ſimulata ad effectũ,ut reſeruaretur penſio,quæ via ordinaria nõ poſſet reſeruari,quo facto beneficiũ ſtatim ei retrocederet,l.qui ſic ſoluit,ff.de ſol.Moedan.deciſ.224.
* in manuſcr.& ita fuit reſolutũ in his*terminis,ac cõſideratum circa hanc conſtitutionẽ in una Reatin. penſionis ueneris 11.Martij 1588.corã R.P. D.Pãphilio Auditore Rotæ,ut uidi annotatũ ex eius deciſione in 2.par.ubi ẽt fuit dictũ tali caſu nõ potuiſſe conſiderari diſpendiũ reſignantis,ob retroceſſio-
63 nem factã†modico tpis interuallo,ad not. per Puc. dec.341.& ſeq.li.1.Rebuff.de reſc.general.& ſpec. nu.23.& huic caſui ſatis applicanť rõnes ſupra adductæ de prohibito immediate , ut ſit prohibitum mediate.l.auia §.Titio,ff.de cond.& dem.& de ꝓhibito una uia,ut omni etiam cenſeatur prohibitũ, cap.cum quid una uia,de reg.iur.li.6.& de hac cõfidentia loquemur,infra in 3.caſu.

Tertiõ põt exemplificari in eo,qui uult reſeruare penſionẽ ſup ſuo beneficio,aut oẽs fructus alicui,& cũ non poſſit id facere uia ordinaria,nã ut dixi,penſio ſine cauſa non conceditur,recurrit ad fraudem, quæ eſt talis,reſignat illud beneficiũ ei , cui uult reſeruare fructus,aut penſionẽ, ille poſtea retrocedit idem beneficium eidẽ reſignanti,reſeruata ſibi illa quãtitate penſionis,q̃ a principio uolebãt impone-
64 re,q̃ reſeruatio a Papa conceditur† ſtante reſignatione,& illa uulgari clauſula ne nimiũ diſpẽdiũ,&c. Anch.conſ.226.Card.Alex.in c.2.ſub num.5. 1.q. 3.Caccialup.de penſ.quæſt.19.Gig. eodem tracta.

* q.4.Put.deciſ.342.& 343.& 389.li.1.&* communi
ter Doctores,ut late dixi li.6.de reſign. benef. q. 2.
col.3. Vtique hæc eſt confidentia, nam reſignatio
non fuit uera,ſed ſimulata,ad húc effectú reſeruan
di prædictã penſionem, vt in ſimili fuit dictum in
* dicta*Reatin.penſionis 11. Martij 1588. corã R.
P.D.Pamphilio,& cauſa poſita,ne nimium diſpen
65 dium,vr̃ falſa,†qa conſtat p p celerem retroceſſio-
nem nullú diſpendiú paſſum fuiſſe,ad not.per Put.
d.deciſ.341.cum ſeq.li.1.Gammar.de auct. legat.a
later.tit.de penſ.nu.98.& 99.Fel.in c.ad audientiã,
el 2.nu.2.uerſ.exemplifica de reſcr.Mandoſ. tract.
de ſignat.grat.tit.penſ.col.3.& in ea nequaquã poſ
ſit uerificari,q̃ ſcribit Caccial.de penſ.q.1.Card.in
clem.1.§.1.q.3.& ibi Imol.col.3.de ſuppl.pręla.ne-
glig.Hoied.de incõpat.benef.p.1.c.4.nu.4.Et hãc
eſſe confidentiã comprobatur ex §.præcedente, in
cip.plerique,vbi exprimuntur cauſæ ex quib. com-
mittitur confidentia,& hæc inter alias ur̃ includi,q̃
66 quod factum †eſt declarat,l.verum 2.ff.de furt.l.cũ
tale §.ult.ff.de cond.& demonſt.c.intelligentia,vbi
Gl.de uerb.ſigni. Et cum hic circuitus ſit cũ aliquo
67 effectu,conſiderandus†erit Card.in clemẽ. auditor
in 14.q.de reſcr.Ant.Maſſ.de form.obligat.camer.
q.pen.nu.5.vt conſideratur in fideicõmiſſaria ſub-
ſtitutione,§.ſed quia,inſt.de fideico.toto titu.C.ad
Treb.Alijs modis poterit doctus exẽplificare hanc
68 concluſionẽ,†nã exempli gratia poſitum extendit
ad omne ſimile,l.regula §.vlt.ff.de iur.& fact.igno.
l.ſcire oportet §.pen.ff.de excuſ.tut.Bal.in l.1.in 1.
lect.ſub nu.1.ff.de inſt.& iur.& hoc eſt, quod dici-
mus,qđ exempla non reſtringunt regulam,l. damni
ni in princ.ff.de dam.infect.Ceph.conſ.133.n.17.
69 uol.1.Quod enim eſt †cõe plurib.omnib.illis cõpe-
tit,l his ſolis,C.de reuoc.donat.l.non ſolum, §. qui
primitiuum,C.de excuſ.tut.Bald.in d.l.1.1.lectu.in
princ.ff.de iuſt.& iur.

Octauo intellige hanc concluſionem procedere
ẽt in reſignatione cũ reſeruatione regreſſus,uel ac-
ceſſus,ut patet ibi,*cum regreſſu, vel acceſſu.* Quę ver
ba ita exemplificantur. Quidã reſignat ſuũ benefi-
ciũ in fauorẽ Titij reſeruato regreſſu,aut acceſſu ad
dictũ beneficium præmiſſa conuentione, quod erit
70 locus regreſſui,†vel acceſſui,dictus reſignans habẽs
ꝑdictam reſeruationẽ regreſſus,vel acceſſus debeat
idem beneficiũ eidem Titio, uel alteri renunciare,
ut colligitur ex ſequentib.uerbis, *vt illa, vel illud
etiam in euẽtum regreſſus, vel acceſſus eidem dimit
tenti, vel alteri poſtea conferatur.* Nam hæc abſq;
dubio eſt confidentia,ut ẽt colligitur in §.plerique,
& ex Conſtitutione Pij IIII.in §.inſuper. Et intrat
71 hmõi regreſſus†cedente reſignatario,Mandoſ.de ſi
gnat.grat.tit. regreſſus col.2.Moedan.deciſ.338.&
ſub tit.de renun.in manuſcr.Put.deciſ. 314.li. 1.uel
moriẽte,ut dixi de reſig.benef.li.6.q.5.nu. 22. cum
ſeq.aut acquirẽte incõpatibile,Moedan.deciſ. 120.
in manuſcr.uel ſi fuerit priuatus,ut dixi d.q.5.n.24.
his enim caſib.poſſet uerificari hmõi concluſio, ut
quia fuerit cõuẽtũ de dimittendo beneficiũ in euen
tũ regreſſus, & acceſſus, & quia hmõi regreſſus,&
72 acceſſus ſunt†ſublati p Conc.Trid.c.7.ſeſſ.25.dere
for.& per Conſt.Pij V.136.inci. Roma. Pontificis
ex rõnib.quas poſui d.li.6.q.5.nu.97.cũ ſeq.Iõ non
curabo alia ſcribere de hoc.Poſſet ẽt hæc concluſio
uerificari in cõuentione facta de nõ utẽdo regreſſu
73 reſeruato in litteris ob non ſolutionẽ†pẽſionis, qui
ẽt hodie datur,Put.deciſ.293.li.1. Gig. de penſ.q.
99.nu.18.Burſ.conſ.395.nu.42.uol.4.de qua mate
ria late dixi lib.6.de reſign.benef.q.3.per totam.

Nono, Hanc concluſionẽ intelligi cõmitti confi
dentiã hoc caſu,ſiue fuerit promiſſum a reſignata-
rio,qđ reſignauerit illud beneficiũ eidem, ſiue alte
ri,vt probatur illis uerbis *eidem dimittenti, vel alte
ri poſtea conferat.* Quæ uerba æquiparãt hos duos
74 caſus†ut idem ius ſit in utroq; l.ult.ff.de acceptilat.
qꝺ cõprobatur,tũ quia idẽ ſtatuitur circa fructus,&
pẽſiones nõ in ſpecto,quib.ſoluũtur reſignanti,vel
alteri,tũ ẽt,quia eadem rõ uiget utroque caſu:nã ni
hil refert,quod vni,uel alteri conferatur,dummodo
75 origo,q̃ ſpectẽda†eſt,l.3.C.ad macedo.ſit mala,&
pactum ſimoniacum,ac confidentiale, & hæc con-
cluſio nullã hẽt difficultatẽ,& infra illã cõprobabo.

Et hanc concluſionẽ cũ illationib.ſupradictis de
clara ꝓcedere pacto ꝑcedente,nã alias ſecus,quia ſi
76 ne pacto†confidentia non committitur, Nauarr.in
Manu.c.23.ſub nu.107.uerſ.ad decimum.Idem Na
uar.conſ.27.& cõſ.30.& conſ.33.& cõſ.36.tit.de ſi
mo.Virgi.Bocc.in cõment.conſt.Picen.num.60.&
68.Gabr.conſ.172.n.4.& 12.li.2. & fuit reſolutum
* in una*Coſentina ꝑtenſæ cõfidentię corã R.P.D.
Orano 4.Februarij 1591.& late cõprobaui ſuo lo-
co ponendo rõnes.Iõ in §.ſequenti incip.itidẽ,loq
tur Pius V.de confidentia commiſſa ex conditione
tacita,uel expreſſa.Hinc uoluit Naua.conſ.27.de ſi
mo non eſſe confidentiã,ſi quis recepit beneficium
77 ex reſignatione,intentione illud reſignãdi nutu†re-
ſignantis,ſi non interuenit pactum,quia,ſubdit,abſ
que conuentione non committitur.

Qua concluſione ſtãte verba poſita in hoc §.cir
ca hanc concluſionẽ,†t ſola dimittentis intentione,
78 ſunt intelligenda†de intentione nota ei qui benefi-
cium recepit,vt interpretatur,Gabrie.d.conſ.172.
nu.3.uerſ.ſcđo ſtãte uerba de cõditione tacita, uel
expreſſa poſita in §.ſequ.ex quib. uerbis declarant
hæc,l.qui filiab.ff.de le.1.& neceſſario ita eſſe inter
pretanda,poſui plures rõnes q.26.col.3.& licet Ma
ſcard.de probationib.concl.1306.nu. 53.intelligat
hæc uerba,cũ alter horũ,ſiue dimittẽs,aut recipiẽs,
itẽ conferens,eligens,vel ꝑſentans,aut electus,præ-
ſentatus,uel cui eſt collatum beneficiũ, Itẽ cedens,
aut retrocedẽs,& in ſumma, ut oẽs cõplectanť uno
uerbo,ſiue dãs,uel recipiens bñficiũ alterius,iõ dat,
aut recipit,ut poſtea ſibi detur bñficiũ, uel penſio,
aut fructus ẽt,ſi nihil alteri parti ſit notũ,tñ in con-
* trariũ ſe hẽt ueritas,& cõis*opinio ẽt in*praxi re-
* cepta,ne ſequať abſurdũ, qđ ex facto vnius alteri
79 ignorãti†ꝑiudicium afferatur,reg.non dẽt,de regu.
80 iur.Crauet.conſ.293.cum ignorans non†peccet,D.
Thom.1.2.q.73.art.6.& late ex pluribus rationib.
comprobaui ſuo loco d.q.26.

Et ad tollendum omne dubium,bonum eſſet,vt
Summus Pontifex declararet hoc per aliam conſti-
tutionem.Et ſanct.mem.Gregorius XIII. manda-
uit hæc uerba deleri,& Congregatio ſuper compi-
latione ſeptimi Decretalis, idem cenſuit, & mihi
fuit demandatum,vt illam imprimerem abſque di-
ctis uerbis.

Secundum caput huius §. & primi caſus confi-
dentiæ beneficialis eſt,ut ſit confidentia, ſi fructus
81 beneficij reſignanti,aut eorũ pars†dentur reſignan
ti illud beneficium,uel alijs,vt probať ibi,*aut illius
fructus vel eorum pars alij, vel alijs concedantur,
&c.confidentia cenſeatur*, & hoc uolunt Nauar.in
Manu.c.23.ſub nu.130.& conſ.48.nu. 1.de ſimon.

Maiol.

Maiol.de irregul.li.5.c.45.col.5.ſub nu.5. Maſc.de
probat.concl.1306.nu.19.20.cum plurib.ſeq.Et rō
82 eſt,quia per reſignationem vacat beneficiū † Lap.ad
aleg.14.Arch.in c.denique nu.3.6.q.3.Rot.deciſ.1.
de reſcr.in nou.Card.Pariſ.conſ.76.nu.4.uol.4.cū
alijs infinitis allegatis a me,de reſign.benef.li.1.q.
4.col.1.& reſignans habeatur pro mortuo, quo ad
83 beneficiū † reſignatum,Caſſad.deciſ.16.nu.2.ſuper
regu.cancell.Abb.in c.niſi eſſent,de præb.Put.dec.
* 468.lib.2.& cōiter * Doctores,nam amittit † oē ius,
84 quod in eo habebat,Rot.deciſ.6.in fi.de rer.perm.
in nou.Caſſad.deci.2.nu.3.eo.tit.Card.Pariſ.conſ.
39.nu.3.uol.4.ſequitur poſt reſignationē nō poſſe
85 † ſe ingerere beneficio reſignato,neque ex eo habe
re fructus,Abb.Ant.de But.Imol.& alij in c.ſolli-
cite,de reſtit.ſpoli.Hoſt.Inn.in c.quod in dubiis de
* renunc.& communiter * alij,ut deduxi de reſig.be-
neſ.li.1.q.5.& tradit Rot.deciſ.1.de renunc.in nou.
Rebuff.conſ.22.nu.19.Card.Pariſ.d.conſ.39.uo.4.
86 & late plures allegaui,de reſign.benef.li.1.q.6.† fru
ctus enim ſpectant ad reſignatarium, & ad eum cui
confertur beneficium canonice,Couar.li.1.uar.re-
ſol.c.15.ſub nu.12.Idō ſi conditione dictos fructus
percipiat reſignans,merito uī commiſſa confiden-
tia,ad not.in l.non dubium C.de legib.nā natura re
87 ſignationis † eſt vt ſit libera,& pura, Rot.deciſ.6.n.
2.de renunc.in antiquior.Oldra.conſ.324.nu.5.10.
Monac.in c.licet nu.5.de rer.perm.li.6.cum alijs de
ductis a me ſupra,& de reſig.benef.li.14.q.1.Quo
enim poteſt eſſe pura,ſi dentur dicti fructus,& hac
rōne cenſeatur fieri? Doctores in c.ex parte 1.de oſ
fi.dele.cum alijs,vt per Redoan.de ſimo.p.2.c.10.
erit ergo confidentialis.Et in hac parte vī hæc con
cluſio conformis iuri cōi,quo inſpecto ſimonia eſt
88 reſignare pacto,conditione,† & modo conſequēdi
fructus poſt reſignationē,vt late probaui de reſign.
* benef.li.14.q.1.& ſeq.& fuit reſolutum * pluries in
Rota,ut per Moedan.deciſ.245.manuſc.& fraus ſa
89 tis uī commiſſa,ut ex hmōi coniectura † apparet,la-
te Bar.in l.poſt contractum,ff.de don.Pau.de Caſt.
conſ.137.nu.4.li.2.Dec.conſ.233.& cōſ.659.Grat.
conſ.81.nu.42.uol.2.Card.Pariſ.conſ.97.nu.17.uo.
3.cum alijs,vt per Mant.de coniecturis ult.uolun.li.
90 10.tit.4.num.9.& modos † probandi fraudem ponit
Maſc.de probat.conc.813.per totā,cum fructus nō
91 dentur domino,neque † poſſeſſori,quib.pertinent,
Bal.in l.ſi traditio col.vlt.C.de act.emp.Ale.conſ.
120.nu.5.li.4.& conſ.73.li.2.& per hmōi traditio-
nem mutetur natura ipſorū fructuum,quę eſt,vt de
beantur dño,c.conqueſtus de uſuris l.Herennius ff.
de euict.Grat.conſ.18.nu.2.li.1.Rui.conſ.25.nu.2.
& conſ.53.nu.23.li.2.Ceph.conſ.131.nu.14.& cōſ.
215.nu.49.& conſ.290.nu.13.Burſa.conſ.11.nu.7.
vol.1.Bened.Capr.conſ.10.nu.33.Eadē rōne com
mittitur confidentia ſimoniaca,& punibilis,ſi pro-
92 uiſus de beneficio † fructus illius beneficij tradat col
latori,præſentatori,& electori,ut dicitur in §.ſequ.
incip.Itidem ſi,& in illius interpretatione adduxi-
mus rationes,& auctoritates.

Et hanc concluſionem primo intellige, ſiue oēs
fructus dentur reſignanti,ſiue eorum pars, nā utro-
que caſu committi confidentiam probatur ibi *fru-
ctus, vel eorum pars*.Idque ex eo,quia uiget eadem
93 ratio,cum in parte quoque delictum † perpetretur,
Gl.in §.gallinarum in verb.qui lucrandi animo,in-
ſti.de rer.diuiſ.ita in §.ſequenti incip.itidem dī de
fructibus,uel parte ipſorum,vt ſi dentur collatori ꝓ
collatione,præſentanti,pro præſentatione,electori
94 † pro electione,committatur confidentia, & tradit
Maſcar.de probat.concluſ.1306.num.7.

Declara tamen,dummodo illa pars ſit notabilis
alicuius quantitatis, nam alias non committeretur
95 confidentia,ſicut neque † ſimonia,ca.& ſi qōnes de
ſim.tradit egregie Nauar.in comment.de dat.& ꝓ
miſſ.pro iuſt.uel gratia nu.20. & hæc interpretatio
96 eſt † recipienda tanquam benigna, not.in c.iuuenis
de ſponſa.c.illud de cler.exc.c.2.de pœn.diſt.7.l.an
tiqui,ff.ſi pars hæred.pet.eoque magis,cum quo ad
97 pœnas hæc conſtitutio ſit exorbitans, ergo † reſtrin
genda in quantum fieri poteſt, Doctores in l.ſi uxo-
ro §.de uiro.ff.ſolu.matr.& in l.ſi conſtat,ff.ſol.ma
tri.& fructus unius anni ſufficiunt, ut committatur
98 confidentia † nec requiritur plurium annorum,iuxta
regulam poſitam in l.c.boue,§.hoc ſermone.ff.de
uerb.ſignifi.ubi late Tiraqu.

Secundo intellige hanc concluſionem ſiue hi fru
ctus dentur reſignanti,ſiue alijs,ut patet ibi,*alii, vel
alijs*,quę uerba includunt reſignantem abſque du-
99 bio,cum id faciens reſignans committat † confiden
tiam,ut etiam probatur in §.ſi quis poſt ceſſam eiuſ
dem Conſtitutionis,Gabr.conſ.172.nu.11.li.2.Na
uar.in Man.c.23.ſub nu.109.& 110.Maiol.de irre-
gu.li.5.c.45.ſub nu.5.& alij omnes. Includunt etiā
100 alios,ut patet ibi *alijs*,vnde † nulla remanet difficul-
tas l.ancillæ C.de furt.l.e.continuus §.cum ita,ff.de
verb.obl.vnde illud pronomen *alij* neceſſario refe
rendum eſt ad perſonam reſignantis,quæ relatio at
tenta proprietate uerborum haberet difficultatem,
Ideo Maſcar.de probat.d.conclu.1306.nu.4.exiſti
mat errore typographi ita legi,& eſſe legendū, ꝓ-
ut in originali apparet *illi, vel alijs*, vt id pronomē
illi referatur ad reſignātem,quæ lectio, quāuis alias
mihi non probaretur,hodie admodū placet, quia
ex ſtricta interpretatione non prohiberetur perce
ptio fructuum,quam perciperet reſignans,qđ ſen-
ſit doctus Nauar.conſ.66.nu.6.tit.de ſim.quod con
101 ſilium eſt tranſpoſitum to.2.fol.801.ubi firmauit †
dationem fructuum factam a reſignatario reſignan
ti non inducere confidentiam, cum dicat conſtitu-
tio *alij, vel alijs*,& ſic uerba tali caſu non uerificen-
tur,quod eſt abſurdum,cum maior ratio militet in
eo,quam in alijs,& alijs rationibus hoc comprobat
Maſcar.& mouet me etiam,quia in ſequenti.§.itidē
ita legitur *illi, vel alijs*.uериſimile ergo eſt ita legen
dum hic,& hanc fuiſſe mentem Pij V.arg.eorum,
quæ dicunt,Dec.conſ.109.col.2.Crauet.conſ.234.
num.3.Marſ.ſing.1.& ſtante hac lectura ceſſat, qđ
dicit Nauar.d.conſ.

Declara tū procedere id quod ſtatuit Pius V.de
aliis,quoties de volūtate ipſius reſignantis,& cōdi-
tione appoſita ab eo ante reſignationem, vel in ip-
ſo actu reſignationis dantur a reſignatario fructus
illi, qđ probo:tū quia tunc uiget rō confidentię, &
102 ſimonię,qa reſignatio nō uī libera,& † pura,ut dēt
eſſe,ut ſcripſi de reſig.benef.li.14.q.1.& 7.tum ēt,
quia hoc declaratur in ſequenti §.Itidem, ubi cōfi-
dentia appellatur,quoties dātur fructus collatori ꝓ
collatione,pręſentanti pro præſentatione,& electo
ri pro electione, aut alijs, quibus ipſi ſignificaue-
rint,& iuſſerint,ſeu mandauerint, ratio enim quæ
militat in his caſibus,uiget hic,ideo ualidum erit ar
gumentum ab illis uerbis,ad hæc l.a Titio,ubi Do
ctores,ff.de uerb.oblig.l.illud,ff.ad leg.Aquil.eo-
103 que magis, cum ſequentia † declarent præceden-

104 tia,l.qui filiabus,ff.de leg.1.& vna pars†conſtitutio
nis declaret aliam,l.utrum,ff.de pet.hæred.not.in l.
non eſt nouum ff.de legib.Ideo alias reſpōdi nō eſ-
ſe confidentiam,ſi reſignatarius det fructus oēs,uel
partē beneficij reſignati alicui non conſanguineo,
vel amico reſignantis,vel ignorante reſignante: nā
nullum factum, vel noluntas ipſius reſignantis tali
105 caſu poteſt†cōſiderari,Bar.& Doct.in l. genero ff.
de infam.Craue.conſ.201.nu.36.Ale.conſ.241.co.
1.li.6.& per hanc conſtitutionem nō eſt ſublata po
teſtas reſignatarijs,& prouiſis de beneficijs diſpo-
nere de fructibus ipſorum beneficiorum,quomodo
voluerint,dummodo non appareat id facere in exe
cutionem promiſſionis pro reſignatione, & colla-
tione,nam id ſolum prohibetur,& iudicatur confi-
dentia.c.Ep̄s de præben.& ibi Abb.& alij, Zabar.
in c.poſtulaſti,de reſcr.vbi Abb.& Fel.nu.6.Socin.
Sen.conſ.91.li.3.Caiet.in 2.2.q.185. art.7. reſp.ad
* 3.*communis,teſtibus Dec.d.c.Epiſcopus,Couar.
in ca.1.nu.2.de teſtam.ex collatione enim reſigna-
106 tarius iam effectus†eſt dominus omnium fructuū;
vt late explicaui de reſig.benef.li.1.q.6. Et receptū
* *eſt quod†in re ſua quiſque eſt moderator & arbi-
107 ter,l.in re mandata.C.mandati,l.nemo exterus, C.
de iud.§.per traditionem,Inſt.de rer.diuiſ.Soc.con
ſi.53.n.8.li.1.& conſ.100.col.2.li.2.Dec.conſ.419.
nu.3.Rolan.conſ.62.nu.13.li.1.Crau.conſ.296.co.
108 8.nam rebus†ſuis quiſque pōt apponere eā legem
quam vult.c.verum,de cond.appoſ.l.quoties, C.de
dona.quę ſub mod.l.ob res,§.1.ff.de pact.dotal.ca.
de monachis,de præb.c.cū Bertoldus,de re iud.l.3.
§.ſi conuenerit,ff.de poſ.l.ſeruus ea lege,ff.de ſeru.
export.l.legem,C.de pact.auth.excipitur,C.de bo.
matern.Doctores in l.in traditionib.ff.de pact.Car
din.Pariſ.conſ.72.in princi.vol.1.& conſ. 24.num.
24.uolum.2.

Eadem rōne declara non procedere quoties nō
reſignatarius,ſed alter dedit reſignanti aliquid pro
fructibus,nam hic caſus non includitur in hac con-
ſtitutione,ut ſit commiſſa confidentia per reſigna-
tarium,cum nullum factū ipſius in hoc conſideret,
neq; uoluntas,eoq; magis cum appareat, & conſtet
de cauſa,ſ.pro uenditione fructuum ſpectantiū ad
reſignātem, quod eſt clarum,& ita uidi alias uideri
109 per peritiſſimos,nam cā excludit delictum,†& ēt p̄-
ſumptionem ipſius,Barba.conſ.47.col. 3.li. 1.Ale.
conſ.167.col.1.li.7.Bertan.conſ.84.li.2.Hinc dici-
* mus,*& communiter eſt receptū in praxi, * etiā in
* hac materia quod cauſa†iuſta excuſat a dolo,l.igit.
110 §.1.ff.de liberal.cauſ.Gl.in l.plagij,C.ad legē Flau.
de plag.Fel.in c.cum contingat,col.3.de reſcr. Ale.
conſ.125.col.3.li.4.Dec.conſ.170.nu.2.Grat.conſ.
111 15.col.3.li.1.ēt ſi ſit†beſtialis, Aret.& Iaſ.in l.clam
poſsidere,§.qui ad nundinas,ff.de acq.poſſ.late Ga
brie.d.conclu 8.nu.2.& maxime inter perſonas bo
112 nę†famæ & cōditionis c.& ſi q̄ōnes,de ſim.ubi Do
ctores,& dicam ſuo loco ample, & ita mihi retulit
* pronunciaſſe in facti contingentia*bon.mem.R.P.
D.Alexander Catalanus Iudex cōfidentiarū, cum
quo coniunctiſſimā habebā amicitiā. Tertio, nota
uerbū concedantur eſſe gn̄ale,uim aſſumens a natu
113 ra rei,cui†adijcit,Bal.in l.non ambigitur, in fi.ff.de
legib.Bar.in l.vxorē,§.teſtō,ff.de le.3.Soc.Sen.cōſ.
93.nu.4.li.1.Iaſ.in l.qđ principi,nu.4.ff. de conſti.
prin.Luc.de Pen.in l.ult.col.ult.C.de locat.p̄d.ciui.
li.11.unde gn̄aliter interpretabitur hic,ut importet
conceſsionē dictorū fructuum qūocunque factam,

Abb.in c.paſtoralis,n.2.de dona.Imol.in c.1. co.1.
Comod.Fel.in c.cum uenerabilis,n.5. de exce.Alc.
in l.ſi quis antea,nu.18.ff.de acq.poſſ. ſiue p̄ uiam
donationis uel ſimplicis cōceſſionis aut cōtractus,
& alio quocūque modo,Moder.Flor. de cōpenſ.q.
27.nu.5.late Gomeſ.in §.ſic itaque,num.6.Inſt.de
action.Idq; eo magis procedit in caſu nr̄o,qa viget
eadē rō,cum Improbentur qūocunque huiuſmodi
114 †conditiones in reſignationib.ut late dixi,de reſig.
benef.li.1.q.1.& 7.ergo idem ius ſtatuendum, l.il
115 lud,ff.ad le.Aquil.& hoc ſatis expreſſum dr̄ †cū col
ligatur ex ui uerborum,Bar.in l.uxorem,§.agri pla
gam,ff.de le.3.& in l.fideiuſſor, §. meminiſſe,ff.de
leg.1.Cepha.conſ.133.multa.nu.8.& conſ.135.nu.
116 20.vol.1.& quod ſub†gn̄alitate cōtinetur. Bar.in l.
prætor ait in prin.ff.de nou.op.nunc.Craue.conſ.
117 162.nu.3.in fin.& qđ cōprehenditur†ſub ratione,
Dec.conſ.284.col.2.& conſ.301.col.etiam 2.Car-
din.Pariſ.conſ.83.nu.3.& conſ.69.nu.3.uol.4.Cra-
uet.conſ.118.num.15.

Quarto intellige hanc conclusionem ſiue hm̄ōi
fructus percipiat,reſignans auctoritate propria,ſiue
de manu reſignatarij aut alterius cuiuſcunque,nam
eadem viget rō omnib.his caſib.qui etiam compre
henduntur ſub gn̄alitate dictorum uerborum,& iō
in §.ſequenti,Indem,æquiparantur prædicti caſus
in collatore præſentante eligente,vt ibi dicā late.&
* receptum*eſt æquiparatorum eandem eſſe diſcipli
nam l.vlt.ff.de acceptilat.& rōnem ponunt oēs Do
ctores in l.1.ff.de leg.1.& conſtat omni caſu prohi-
118 beri†reſignanti poſt reſignationem ingerere ſe be-
neficio reſignato,ut late ſcripſi de reſig.benef.li.1.
* q.6.& eſt communis*opinio omnium Doctorum,
& non curamus de modo perceptionis fructuū, cū
119 appareat perceptionē fuiſſe malā,iniuſtā, †& prohi
bitā,l.ul.C.com.de iud. l.cū ſeruus.ff.de uerb.obl.l.
vlt.ff.mād.l.mulier,ff.ad Treb.l.ſi mater.C.de inſt.
c.in his de verb.sign.Crau.conſ.300.ſub nu.2.

Quinto intellige hāc cōclusionem procedere in
120 quocunq; beneficio,nā uerba ſunt †gn̄alia,quæ ge-
neraliter de quibuſcunque bn̄ficijs ſunt intelligen-
da,Bal.in l.in fraudem in fi.ff.de teſtam. milit.ēt in
materia odioſa,Dec.conſ.5.ad fi.Crau.conſ.118.n.
14.& conſ.333.nu.5.& cōſ.308.n,3. Soci. Sen.in l.
2.§.ex his in prin.ff.de uerb.obli.& uiget in omnib.
eadē rō,ne tam graue ſcelus perpetretur,Bar. in l.ſi
plurib.ff.de le.2.Doctores in c.ut circa de elect.lib.
6.Pau.de Caſt.conſ.187.notandū eſt,col. pen.poſt
mediū li.2.Crau.conſ.70.nu.27.Idque eo magis,qa
ut proxime ſupra,& infra,& in ſequenti §.ac in proœ
mio,& alibi exprimit beneficium cum dictione qua
121 lecūque,quæ†dictio includit omnia genera,& ſpēs,
Bal.in l.conuenticulam col.5.C.de epiſ.& cler.& in
l.fugitiui C.de furt.cum alijs ſupra adductis,& ex-
primit de Eccleſia,& Monaſterio,ut dixi,& dicā in
122 fra,& ex præcedentibus declarantur ſequentia, †ac
econtra,l.ſi ſeruus plurium,§.ult.ff.de leg.1.l. qui fi
liab.ff.eo.tit.l.penu.C.de inſt.& ſubſti.Bal.in le.do
mum.col.5.C.de rei uend.Iaſ.conſ.215.col.2.lib.2.
Crauet.conſ.313.nu.5.uerſ.10.

Sexto intellige hāc cōcluſionē,in quibuſcūq; p̄-
ſonis,nam conſtitutio exprimit etiam Cardinales.

Limita tamen hanc concluſionem non proce-
dere,quoties non interuenit pactum inter reſignan
tem,& reſignatarium ante reſignationem,vel in ip
* ſa reſignatione,nam*cōis concluſio eſt abſque pa-
123 cto,modo,& †conditione tacita,vel expreſſa,nō cō-

mitti confidentiã,vt ſupra late deduxi,& tradit Na
uar. in manu.c.23.num.107.uerſ.ad decimũ, & ſub
num.109.& 110.Idem Nauar.conſi.27.& conſ.30.
& conſ.33.& conſ.36.tit.de ſimo. Virgi.Boccac.in
comment.conſt.Picen.nu.60.& 68. Gabr.cõſ. 172.
nu.4.& 12.cum ſeq.uol.2.& fuit reſolutum in* Ro-
* ta in vna Coſentin.prætenſæ confidentiæ Corã R.
P.D.Orano 4.Februarij 1591.& ideo pceptio fru-
ctuum per reſignantem poſt reſignationem indu-
124 cit preſumptionem†confidentiæ, ut fuit reſolutum
* in dicta*Coſentina,quę purgatur,conſtito de cau-
125 ſa,†ex qua fuerunt percepti,Gabr.d.conſi. 172.nu.
8.uerſ.1.lib.2.& non põt dici confidentia uera abſ-
126 que pacto,ſicuti neque†diceretur ſimonia, Gl.in c.
ordinationes 1.q.1.Card.Alex.in c.1.num.9.1.q.1.
Card.Pariſ.conſi.135.nu.17.uol.4.Nauar.conſ.11.
uerſ.ad ſecundum,& 38.de ſimon.& eſt communis
* *opinio teſte Put.deciſ.179.nu.9.& 10.lib.2.

Limita ſecundo hanc concluſionem non proce-
127 dere,quoties reſignatarius daret†reſignanti fructus
ei debitos,nam hoc caſu nulla eſſet commiſſa confi
* dentia,& in ſimili fuit reſolutũ*in Rota, teſte Car.
S.Crucis deciſ.179.in manuſcr.& colligitur ex his,
* quæ ſcribit Nauarr.locis citatis,& communiter*ita
practicatur.

Quod poteſt exemplificari quoties reſignans nõ
dum exegiſſet fructus anni elapſi,nam poteſt Reſi-
gnatarius eos fructus promittere,& poſtea ſoluere
reſignanti,vel etiam fructus vſque ad diem præſtiti
128 †conſenſus qui debentur reſignanti, vt late dixi ex
communi de reſign.benef.li.1.q.6.uel uſque ad diẽ
129 captæ poſſeſſionis per†reſignatarium ſm opinionẽ
Chriſtophori Roſtiniae,tract.de benef c.14.n. 26.
Rebuff.conſ.186.nu.19.quam ſententiam nouiſſi-
* me uidi*practicari,bi enim fructus cum nõ ſpectẽt
ad reſignatarium,Couar.var.reſol.li.1.c.15.ſub nu.
12.ſed ad reſignantem dominum illorum,uſque ad
id tempus,ſequitur poſſe ex pacto ei permitti,& da
130 ri,†cum debeantur,Grat.conſ.18.nu.7.li.1.Rui.cõ-
ſi.25.nu.2.lib.2.Capr.conſi.10.nu.33.Cepha.conſ.
50.nu.3.Roma.ſingu.538.Anan.conſ.19.nu.17.&
facit tex.in l.neceſſario.§.ſi pendente,ff.de peric.&
com.rei vend.& l.ſi dominium C.de pigno.act.l.1.
* & 2.C.de pign.act.& receptum*eſt,expreſſionẽ eo
131 rum,quæ a iure inſunt,†nõ inducere ſimoniam, Gl.
2.in c.ad audientiam de reſcrip.vbi Abb.& Feli.la-
te,col.1.& 2.nu.8.Glo.2.in c.olim el 1.de reſt.ſpol.
& tradit Nauar.ponendo exemplum in manual.ca.
* 23. ſub nu.100.verſ.quę tamen,& tenuit Rot.* vt
per Redoan.de ſimo.p.2.c.11.in fi.& in his etiã ter
minis fuit hoc firmatum in d.Coſentina 4. Februa-
132 rij 1591.corã R.P.D.Orano.Et ideo†in primis cã,
quę id fiat,erit inſpicienda,l.verum 2.ff.de furt.l.cũ
tale,§.ult.ff.de cond.& demon.c.intelligentia, ubi
Gl.in uerb.ex cauſis,de verb.ſigniſ.c.& ſi Chriſtus,
§.quædam,vbi Gl.in uerb.ex cauſa de iureiu.Gl. in
l.legata inutiliter,ff.de adim. leg.Crau.conſ.319.n.
7.& 304,nu.3.& per conſequens perceptio fructuũ
facta a reſignante interpretabitur ob cauſam prece
133 dentem proxime†expreſſam,l.quędã mulier, ff.de
rei vend.l.2.ff.de acq.poſſ.l.1.circa fi.C.de impoſi.
Lucrat.li.10.& in executionem illius,l.ſi pecuniã §.
ult.ff.de cond.ob cauſ.Corn.cõſ.64.licet plura, col.
vlt.li.2.Crau.conſ.135.nu.13.Bar.in l.3.ff.de fund.
inſtr.Doctores in c.inter dilectos de fid.inſtr.Cra.
134 conſ.284.nu.6.& etiam ob cauſam†neceſſariã l.ul.
C.de alien.pup.pręſt.vbi Bar.idem Barto.in l.cum

ſeruus,ff.de uerb.obli.& in l.2.ff.de cond. & demõ.
Ale.conſ.116.ad fi.li.2.Rom.conſ.247.col.2. Cor.
conſ.316.col.2.li.1.Crau.conſ.106.nu.8. & 149.n.
135 12.& 282.nu.4.& 304.nu.5.& ſm†ius diſponit. ca.
ex litteris de conſt.c.ſedes de reſcr.c.uenientes de iu
reiu.Cald.conſ.11.in fi.in tit.de feud. Crau. conſil.
136 186.ſub nu.9.& eo modo†quo ei proſit l.1. & 2.ff.
de ſolu.Bar.in l.gerit.nu.21.ff.de acq.hæred. Soci.
Sen.conſ.113.nu.3.li.4.Tiraqu.de retract. cõſang.
137 §.30.Gl.1.nu.32.& non†extenditur vltra geſta,l.1.
§.Iulianus,ubi Bar.ff.de itin.act.priu.l. uoluntarie,
138 C.de excuſ.tutor.Crau.conſ.292.nu.1.& vltra†intẽ
tionem l.non omnis,ff.ſi cer. pet. Bar.per illum te.
in l.abſentes in 2.oppoſ.ſi cert.pet.,Iaſ.conſ.32.co.
4.circa med.lib.3.

Et poteſt etiam hæc limitatio exemplificari alijs
caſibus ſimilibus,in quibus viget eadem ratio.

Hanc tamen limitationem declara non procede
re,ſi quantitas data non eſt æquiualens, ſed maior
139 fructibus,ac debitis reſignanti:nam tunc† intrat cõ
iectura confidentiæ ad not.in c.cum pridẽ de pact.
* & in c.quæſitum de rer.permut.ita deciſum * teſte
Card.S.Crucis d.deciſ.169.manuſcr.ẽt ſi illa quan-
* titas maior fuerit data pro expenſis factis per reſi-
140 gnantem in illo beneficio†conſequendo,ut fuit*re
* ſolutum in Rot.die 19.Octobris 1543.in una cano-
nicatus S.Andreę coram Put.teſte eod. deciſ. 40.li.
2.ubi adducit rationes,vel pro expenſis faciendis in
141 illa reſignatione:†nam eſſet ſimonia: Nauarr. conſ.
5.de ſimon.

Tertium caput huius §.& primi caſus cõfidentię
beneficialis eſt,ut ſit confidentia promiſſio, vel ſo-
lutio penſionis facta a reſignatario reſignãti,vel a-
lijs,vt probatur illis uerbis, *vel penſiones ſoluantur
ex eiſdem, hæc confidentia cenſeatur*, & hoc etiam
voluit Nau.in manua.c.23.ſub nu 110. & conſ.11.
& 22.de ſimo.& Maiol.de irregu.li.5.c.45. ſub nu.
5.col.5.Maſca.de proba.concl.1306.nu.7.& n.18.
cum ſeq.& rõ eſt,quia reſignatio, vt ſæpe ſcripſi,de
142 bet eſſe pura abſque†conditione,& pacto,Oldr.cõ
* ſi.324.nu.5.cõiter* Doctores in c.quæſtum. de rer.
permu.in c.cum pridẽ de pact. ergo promiſſio, ſeu
ſolutio penſionis uř contra naturã reſignationis ad
no. p Io.Monac.in c.licet,nu.5.de rer.perm.li.6.cũ
143 reddat actum†nõ liberũ,& purũ,ut eſſe dẽt, Rot.de
ciſ.6.nu.2.de rer.permu.in antiquior.& ẽt uř confi
dentialis inſpecta conditione,& pacto,late Moedã.
deciſ.245.manuſcr.Naua.conſ.27.30. 33.& 36.tit.
de ſimo.Gabr.conſ.172.nu.4.& 12.li.2.& per cõſe
quens punibilis per hanc conſtitutionẽ l.4.§.toties,
ff.de dam.inſe.& in hoc uř eſſe hæc conſtitutio cõ-
formis iuri cõi,quo iudicatur ſimoniaca renũciatio,
144 cũ pacto,vt ſoluatur†certa penſio, Gl.in c.ex parte
de off.dele.Abb.in c.non ſatis nu.8. de ſimo. Cald.
conſ.1.de vſur.Pariſ.cõſ.143.n.12.cũ ſeq.uol. 4.di-
xi de reſig.benef.li.6.q.2.n.74.& probatur ex his,
q̃ habentur d.c.cũ pridem,& per Bal.Gem. Anch.
& alios in c.1.de teſtib.li.6.& dixi ẽt late de reſign.
benef.li.14.q.1.& q.7.Redoan.de ſim.p.2.c.10.Cõ
probatur hæc ſnĩa,quia ſi eſt confidentia recipere
fructus pro reſignatione, vt in capite p̃cedenti late
deduximus:ergo erit ẽt confidentia recipere pẽſio-
nem a reſignatario:nã penſio nihil aliud eſt, quam
145 quædã† fructuum ſolutio,cũ debeatur ex fructibus,
Rom.conſ.417.nu.3.Gig.conſ.19.nu.4.& ſeq. late
dixi de reſign.benef.li.6.q.2.nu.100.cum ſeq.& rõ
quæ militat in fructibus viget in penſione, Sarn.de

ann.q. 60.Rebuff.in prax.tit.de reſcri.general.dixi
de reſign.benefi.lib.6.q.1.col.2. Accedit præterea
146 quia eſt confidentia recipere vel promittere† pẽſio
nem pro collatione,vel pro præſentatione, aut pro
electione,vt dicitur in §.Itidem eiuſdem conſtitu-
tionis,& ibi adduxi rationes.eadem ratione erit cõ
fidentia huiuſmodi ſolutio,vel promiſſio penſionis
pro reſignatione,arg.l.illud,ff.ad leg. Aquil.l.a Ti-
tio,ff.de uerb.oblig.Hinc reſpondit Nauar.conſ.6.
147 nu.3.de ſimon.eſſe ſimoniam promittere † penſio-
nem ob auxilium recipiendum in litigando.
Et hanc concluſionem intellige eo modo,quo in
telligitur concluſio capitis præcedentis:nam quę di
ximus circa eam habent locum hic, & hoc tum ex
eo,quia,vt ſupra probatum eſt,eadem eſt ratio pẽ
ſionis & fructuum,tum etiam quia eſt materia con
nexa,& Pius V.loquitur continuatiue, ut colligitur
primo ponderando dictionem vel, quæ ſiue inter-
148 pretetur,vt ſtet aduerſatiue,†iuxta l. ſi hæredi plu-
res,ff.de cond.inſt.quo caſu erit ſenſus, vt ſufficiat
alteram partem uerificari,Corn.conſi.237.colñ.4.
verſ.itaque uerba,lib.4.vt ex promiſſione & ſolu-
tione tam fructuum,quam penſionis committatur
confidentia in reſignatione, & eodem modo ac eiſ
dem qualitatibus,Iacob.Noue.de iur.protom,§. ꝙ
149 ſi forte,nu.83.ſiue interpretetur, ut ſtet † disiuncti-
ue inter genus & ſpeciem,ut in l.quintus,§.plane,ff.
de aur.& arg.leg.quo caſu reſoluitur in dictionem
copulatiuam,l.ille aut ille,ubi Doctores, ff.de le.3.
Bald.conſi.37.nu.9.lib.5. Et ſenſus erit, ut ex pro-
miſſione ſolutioneque fructuum,& penſionis com
mittatur confidentia eiſdem modis & formis,& ita
accipiendo uerbum fructus erit loco generis,uerbũ
penſionem loco ſpeciei,cum penſio in materia be-
neficialis ſit pars fructuum,& ideo in uno beneficio
quantitas maior penſionis imponitur, quã in alio,
ut late deduxi de reſign.benef.lib.6.q.2. & vulgare
150 eſt,genus† latius patere ſpecie,l.ſi quid earum,§.in-
ter emptum,ff.de leg.3.c.excommunicamus,de hæ
ret.not.in l.ſi is qui ducenta,§.uerum,ff.ad Trebel.
151 2.ponderantur illæ dictiones ex eiſdem, Dictio† ex
ſtat incluſiue,Hoſt.in ca.cum in cunctis,ſuper uer-
bo exegerit,de elect.Archid.in cap.1.de reſtitutio.
152 ſpol.li.6.Albericus in dictionario litt.ex.Et† deno-
tat cauſam proximam l.non dubium, C.de legib.l.
1.C.ſi ſeru.ext.Bar.in l.1.§.ex incendio,ff.de incen.
ruin.& naufr.Bal.in l.1.C.de cond.inſert.Corn.cõ-
ſi.122.col.5.lib.2.& conſi.290.col.1.li. 4. & dictio
153 eadem † eſt qualitatum præcedentium repetitiua,
Grat.conſ.21.nu.26.lib.1.Socin.conſi.150.col.pe-
nul.uerſ.2.lib.2.Tiraq.de utroque retract.tit.1. .8.
Gl.7.ſub num.24.Gl.in clem.ult.§.ſi uero,de uit.&
hone.cleric.Arch.in c.penu.ante fi.in uerb. eiuſdẽ,
de off.ord.li.6.cum omnibus qualitatibus, ut dictio
154 †ut ſupra,l.item quæritur,§.idem Iulianus,ff. locat.
Bar.in l.1.§.deinde,ff.de poſtul.Dec.conſi.187.nu.
10.& conſi.227.nu.3.Card.Pariſ.conſil. 19. nu.68.
& conſi.41.num.65.& conſi.48.num.14.uol.2.Cra
ue.conſi.88.num.3.Ruin.conſi.183.num. 1. uol.2.
& ponit de ambobus,ſcilicet de penſione & fructi-
bus,namque poteſt conſiderari diuerſus caſus,cum
id quod dicitur de fructibus a communiter acciden
tibus referatur ad fructus beneficij reſignati illius an-
ni,quod autem dicitur de penſione, põt referri ad
promiſſionem,uel ſolutionem pro pluribus annis,
Laurent.in clem.1.de ſupplen.prælat. neglig.& ibi
Card.Zabar.in §.1.q.3. & ſeparatur a beneficio ꝓ
155 dicto tempore,† ſicut vſusfructus a proprietate c.
ult.de pignor.c.quicumque,12. q.2.c. poſſeſſiones,
16.q.1.Caccialu.de penſ.q.2.Gig.in eod.tract.q.1.
ubi refert definitiones penſionis.
Ex hoc ergo fundamento ſupra facto infero pri
mo,confidentiam eſſe,ſiue reſignanti promittatur,
aut ſoluatur penſio in quantitate magna,ſiue ſecus:
nam conſtitutio hæc in hoc §.dum diſponit de fru
ctibus,dicit fructus vel partem,& ſupra deduxi cõ-
probationes,& vna hic ero contentus,quia ita com
mittitur delictum in penſione magnæ quantitatis,
impoſita ſuper beneficio pingui, ſicuti in penſione
moderata,uel mediocri impoſita ſup beneficio te
nui,& utroque caſu actus eſt illicitus, & improba-
tus a iure,ac ſimoniacus, Doctores in c.& ſi quęſtio
nes,de ſim.& in c.quæſitum,de rer.permut.& in ca.
cum pridem,de pactis.
Secundo infero,committi confidentiam ſiue pẽ
ſio fuerit promiſſa,ſiue fuerit ſoluta, cum ſimonia
156 committatur ſiue fuerit datum† ſiue promiſſum,ut
* dicit Bal.iudicatum fuiſſe Florentię* in ca.1.de te-
ſtib.in 6.vbi hoc tenent Pet.de Anch. & Fran.col.
1.Dec.in c.1.gl.1.de teſtib.Roman.ſing.327.& eſt
* communis* opinio ut dixi de reſign.benef.lib.14.q.
7.nu.32.nam datio,& promiſſio in qualibet mate-
157 ria ęquiparantur† l.ult.C.ad leg.Aquil.Soci.ſen.quẽ
refert,& ſequitur Sam.de trienn.q.12.col. pe. uerſ.
ſed hoc,& ideo aſſaſſinium etiam ex promiſſione
158 †perpetratur Sali.in l.non ideo minus, in fin.C.de
accuſ.Gram.uot.9.col.1.Gabr.de malef.concl.1.&
pro hac illatione faciunt,quæ ſcribit Moedan.deci.
243.in manuſcr.& comprobatur quia quamuis uer
ba videantur denotare,& ponderare ſolutionẽ, dũ
dicit penſiones ſoluantur,tamen rectius conſideran
do uidentur etiam includere promiſſionem inſpe-
ctis uerbis poſitis in eo.§.ſupra,dum dicit,ſi quis be
neficium receperit ex cauſa reſignationis,ut illud di
mittat,aut fructus concedantur, vel penſiones ſol-
uantur,& ſenſus eſt,ſiue id promiſerit,ſiue id cũ ef-
fectu fecerit dimittendo beneficium,fructus ſoluen
do ac penſionem,vt ex textura,ordine,ac intentio-
159 ne,& proœmio colligitur,ex quibus ualere† argumẽ
tum omnes uolunt,l.cum pater. §. dulciſſimis.ff.de
leg.2.l.ult.C.de hęred.inſt.& ex præcedentib.decla
rantur ſequentia.l.ſi ſeruus plurium,§. qui filiab.ff.
160 de leg.1.& vna pars† legis declarat aliam,l. uerũ,ff.
de petit.hære.Et hanc ſecundam illationem intelli
go quoties poſt huiuſmodi promiſſionem fuit ſub
ſequuta reſignatio hac de cauſa facta.
Tertio infero committi confidentiam tam ſi hu
iuſmodi penſio fuerit promiſſa,& ſoluta reſignan-
ti,quam Reſignatario,quia in hoc præſens §. nullã
videtur conſtituere differentiam, dummodo ex ea-
dem cauſa,ut patet ibi *eidem &c. vel alteri*.& uere
eadem uiget ratio,cum poſſit eadem ſpecies fraudis
committi,ideo idem ius ſtatuendum erit, l. illud ff.
ad leg. Aquil.l.a Titio ff.de uerb.obli.§.Inſpicitur.n.
cauſa geſti,l.uerũ.ff.de furt.& ibi gl.late c. intelligẽ
tia ubi gl.in uerb.ex communis de uerb.ſign.c.& ſi
Chriſtus §.quędam de iur.iur.Crau.conſ.304. n.3.
Quarto.Infero cõmitti confidentiam ex hoc ca-
pite in omnibus,& quibuſcunque beneficijs, & per
omnes,& quaſcunque perſonas etiam in dignitate
maxima conſtitutas,& Cardinalatus honore fulgẽ-
tes:nã id expreſſim hic cauetur,& iõ nullũ remanet
dubium,l.illam C.de collat.l.Ancillæ C.de furt.
Quinto.Infero committi confidentiam hoc ca-

ſu,

6-1

ſu,ſiue fuerit facta ſolutio uel promiſſio reſignanti
per reſignatarium ſiue per alium hac de cauſa,& re
* ſpectu:nam regula trita*eſt in iure,ut qui per alium
facit per ſe ipſum facere uideatur,& cum vigeat ea-
dem ratio,idem ius ſtatuedum erit,l. illud ff.ad leg.
161 Aquil.& uerbum†ſoluantur poſitum hic eſt admo
dum generale,& aptum comprehendere omnes ca
ſus,ad quos ratio,& uerba conſtitutionis ſe exten-
dunt,l.4.§.totiens.ff.de damn.infect.l.illud ff. ad le
gem Aquil.

Et hæc concluſio huius tertii capitis poteſt exem
plificari in eo qui reſignat in manibus ordinarii pa-
cto præcedente penſionis ſoluendę ſibi uel aliis ſin-
gulis annis per eum cui confertur beneficium ipſum
reſignatum, tam ſi pactum factum fuerit ab ordi-
nario ad effectum ut reſignet quod procurauit ſibi
ſolui penſionem,quam etiam ſi fuerit factum ab eo
qui ſperabat ſibi conferri dictum beneficium,& il-
lud enixe procurauit,& etiam in eo, qui reſignat co
ram Papa in fauorem N.cum quo pactus eſt huiuſ-
modi penſionem,ea ratione,quia penſio ob tenuita
162 tem fructuum aut qualitatem† beneficii non reſer-
uaretur per Papā,iuxta ea,quæ late ſcripſi libr.1.q.
2.de reſigna.benef.& ideo pactum pro facilitanda
reſignatione quod reſignatarius illam ſoluet, eſt ſi-
moniacum.Ita etiam pari ratione confidentia erit,
ſi reſignans velit penſionem centum a Reſignata
rio,Papa caſſat,& reſeruat tantū quinquaginta,ſi re
ſignatarius promittat ſoluere integram penſionem
centū in eo quo excedit reſeruationē Papæ,eſt con
fidētia.Eadem ratione pactū de ſoluendo plus quā
163 Papa†ordinauit,eſt ſimonia,Fel.in c.ad audientiam
2.ſub nu.3.col.3.uer.ſi autem de reſcr.dixi de reſig.
benef.lib.6.q.2.ſub num.73.

Hanc autem concluſionem cum ſupradictis quin
que illationibus limita procedere quoties huiuſmo-
di penſio fuerit promiſſa,& poſtea ſoluta non ſub
ſequuta reſeruatione Papæ,alias ſecus, nam tracta-
164 tus de penſione inter reſignantem,†& reſignatariū
ſunt liciti,& permiſſi,Caccialup.de penſ.q.19.num.
* 16.Gig.d.tract.q.4.& *communiter Doctores, ut
retuli d.lib.6.q.2.& penſio licite,& iure eſt ſoluen-
165 da,ſi poſtea†ſubſequatur Papę auctoritas, & con-
ſenſus,Abb.in c.non ſatis de ſimon.Dec. in cap.ex
parte num.15.de offi.deleg.Gammar. de auct.leg.
* a later.tit.de penſ.nu.618.ubi dicit tentum*fuiſſe p.
Rot. nam licite poteſt quis reſignare coram Papa
beneficium,& ab illo obtinere impoſitionē annuæ
penſionis ſibi ſoluendæ a reſignatario, cū quo hoc
prius tractauerat, Anan.& Fel.in di.ca. non ſatis de
* ſim.&* communiter ita practicatur tota die, ut om
166 nibus notum eſt.Papæ enim auctoritas † tollit om-
ne uitium ſimoniæ,prout de iure,& ſtylo inuetera-
to atteſtatur Nauar.in Manual.cap.23.ſub.nu.107.
uerſ.ad 2.Caput.deciſ.316.p.2.etiam mentalis Fel.
in d.c.ad audientiam num.3.Archiep. Florent.in 2.
par.ſuæ ſumm.tit.1.ca.5.Gammar.de auct.leg.a la-
167 ter.d.tit.de penſ.nu.116.& omne†ſcrupulum, & ſu-
ſpicionem,Gig.de penſ.q.4.nume.2.cum ſeq.Cac-
cialup.co.tract.q.19.nu.1.2.& 3.Redoan. de ſimo.
par.2.c.13.n.4.Ideo hoc caſu,ſcilicet ſubſequuta au
ctoritate Papę in conſtituenda illa penſione, ceſſat
conſtitutio,nam ceſſant uerba,& ratio, arg.c. cū ceſ
ſante de appel.l.adigere §.quamuis de iure patron.
& per conſequens notandum erit hanc conſtitutio
nem,dum loquitur de confidentia circa promiſſio-
nem,vel ſolutionem penſionis,eſſe intelligendā de
168 penſione impoſita abſque conſenſu Papę,ſine quo
non poteſt imponi,ut probaui in interpretatione ſe
cundi caſus confidentiæ beneficialis circa §. itidem,
ubi etiam eandem concluſionem firmaui circa pen
ſionem promiſſam collatori præſentanti,& electo-
ri,vt ſit confidentia,ſi fuit promiſſa,uel ſoluta abſq;
auctoritate Papæ ,& in his terminis fuit reſolutū in
* una Coſentina* pretenſæ confidentiæ 4. Februarij
1591.coram R.P.D.Orano dum fuit firmatum il-
169 lam perceptionem fructuum poſt † reſignationem
inducere confidentiam,quæ fuit facta abſque con-
* ſenſu Papæ,alias ſecus,& trita*eſt regula, eſſe pmiſ
ſa,quæ fiunt de conſenſu principis,confidentia igi-
tur erit quoties eſt promiſſa pro reſignatione abſq;
conſenſu Papæ, & quoties fuit promiſſum ultra id,
quod Papa reſeruauit.

Secundo limita hanc concluſionem procedere,
quoties pręceſſit pactum inter reſignantem, & reſi-
gnatarium de ſoluenda penſione prædicta, alias ſe-
170 cus,cum†receptum ſit*abſque pacto non committi
* confidentiam,Nauar.in Manual.cap.23. ſub nume.
107.& conſ.27.30.& 33.& 36.de ſimon. & fuit re-
* ſolutum*in dicta Coſentina,ut ſupra retuli. Quod
quomodo verificetur,& procedat,poteſt colligi ex
his,quę dixi ſupra in c.pręcedenti de cōfidentia, cir
ca fructus inter reſignantem, & reſignatarium.

Sed quid dicendum de eo,qui reſignauit benefi-
cium,quod habebat multa bona,& inter alia quæ-
171 dam litigioſa,& hac ratione interceſsit† pactum in-
ter reſignantem,& reſignatarium, quod euicta lite
reſignatarius ſolueret certam penſionem, uel cōſen
tiet aſsignationi,an ſit confidentia? pro affirmatiua
reſpondit Nauar.conſ.11.nu.1.uerſ.ad priorē quæ
ſtionem de ſim.& dixi de reſig.benef.lib.14.quę.7.
nu.10.& faciunt quę deducit idem Nauar.in Manu.
c.23.ſub nu.100.cum ſeq.quia reſignatio non eſt li
bera,& pura,cum adſit pactum,&c.

Limita niſi expreſſerint hoc Papæ,nam hoc ca-
ſu ceſſat confidentia,& nemo inficiauit eſſe licitum
reſignare appoſito in ſupplicatione,quod in euen-
tum ſubſequutę victoriæ litis reſignatarius ſoluat
* penſionem, & ita uidi * practicari.per conſenſum
172 enim Papæ,& ſcientiam ceſſat†confidentia, Caſſad.
deciſ.2.de ſim.& 5.de conſt.

Dubium tamen cadit,quid de permutantibus be
neficia cum pacto, quod ſi ullum illorum beneficio
rum reperiretur grauatum penſione aliqua, is cuius
erat illud ante permutationem ſolueret eam pen-
ſionem,an facta permutatione auctoritate ordina
173 rij,ſi appareat alterum illorum eſſe grauatum † ali-
qua penſione,ſit ſimoniaca permutatio? Reſpondit
Nauarr.conſ.4.de ſimon.affirmatiue,quia huiuſmo
di pactum fuit medium faciendæ permutationis:er
go ſimoniacum,argum.cap.quam pio 2. quæſt.1.c.
ult.de pactis.

SVMMARIVM

1 *Conferens beneficia aliquibus cum pacto diſponen
di de illis vel fructibus eſt confidentia.*
2 *Venditio in ſuppoſitam perſonam fraudulenta.*
3 *Fraus coniecturis elicitur.*
4 *Collatio beneficii debet fieri libere.*
5 *Beneficia quare ſpiritualia.*
6 *Pro ſpiritualibus nihil poteſt dari.*
7 *Gratis accepiſtis & gratis date.*
8 *Pro ſacramentis eccleſię nihil dandum.*

9 Colla

9 Collator paciſcens aliquid cum eo cui confert beneficium, committit ſimoniam.
10 Collator nō eſt dominus beneficiorū, ſed diſpenſator.
11 Spiritualia continent gratiam.
12 Origo ſpectanda.
13 Verbum Ordinarius, eſt admodum generale.
14 Quilibet prælatus habens iuriſdictionem, dicitur ordinarius.
15 Plebanus ruralis eſt ordinarius.
16 Epiſcopi ſunt proprie ordinarii.
17 Abbates dicuntur prælati.
18 Legati a latere omnia poſſunt.
19 Legati a latere habent maiorem poteſtatem quam epiſcopi.
20 Verbum ordinarii, quomodo interpretetur in beneficialibus.
21 Territorium an ſit de ſubſtantia iuriſdictionis.
22 Verbum collator, quos comprehendat.
23 Geminatio multum operatur.
24 Geminatio includis caſus ſpeciales.
25 Vbi uerba competunt ibi diſpoſitio.
26 Lex generalis, generaliter eſt intelligenda.
27 Locutio generalis nihil relinquit intactum.
28 Reipublicæ intereſt vt delicta puniantur.
29 Ratio legis diſponis ſicut lex.
30 Lex includit cauſas & perſonas priuilegiatas.
31 Cum caſus eſt expreſſus, nullum cadit dubium.
32 Verbum conferat, eſt futuri temporis.
33 Dictio ante hac, comprehendit præterita.
34 Dictio in antea idem ſignificat.
35 Teſtes deponentes ante publicationem teſtamēti quomoda interpretentur.
36 Lex generaliter reſpicis futura.
37 Conſtitutio Pii iiij. de confidentiis, comprehendit præterita.
38 Verbum beneficium eſt generale.
39 Ex dignitate non mutatur natura beneficii.
40 Dictio qualecumque includit omnia.
41 Ex præcedentibus declarantur ſequentia.
42 Beneficium eſt beneuola actio.
43 Feudum dicitur beneficium.
44 Beneficium debet interpretari late.
45 Verbum beneficium, in dubio capitur pro eccleſiaſtico.
46 Verba quouis modo, capiūt omnem vacationem.
47 Vbi lex nō diſtinguit neq; nos diſtinguere debemus.
48 Feudum quando tranſeat ad extraneos haredes.
49 Conditio ſuſpendit actum.
50 Conditio fit per dictionem ſi, & cum.
51 Taciti & expreſſi eadem eſt virtus.
52 Inſtrumentum quando habet executionem paratam.
53 Inter tacitum & expreſſum nulla eſt differentia.
54 Tacita reſignatio beneficii idem operatur quam expreſſa.
55 Tacita auocatio cauſæ einſdem eſt virtutis quod expreſſa.
56 Tacita renunciatio excludit attētatorum reuocationem.
57 Appellatio extinguitur renunciatione.
58 Expreſſa conditio quomoda intelligatur.
59 Expreſſum quod colligitur ex verbis.
60 Tacita conditio quæ.
61 Tacite conuentiones aliquando fiunt.
62 Conditio non præſumitur.
63 Tacita conditio colligitur ex coniecturis.
64 Dolus & fraus quomodo probantur.
65 Conditio eſt difficilis probationis.
66 Quæ ſunt difficiles probationis probātur leuioribus.
67 Quæ occulte patrantur quomodo probentur.
68 Plus exprimitur facto quam uerbo.
69 Facta loquuntur.
70 Promiſſio tacita vel expreſſa pro gratia eſt illicita.
71 Tacitum tribus modis habetur pro expreſſo.
72 Subſtantia rei conſideratur.
73 Subſtantia eſt principium angulare.
74 Paria ſunt non eſſe, vel eſſe & non apparere.
75 De incertis non fit iudicium.
76 Probatio debet concludere.
77 Pactum eſt duorum &c.
78 Stipulatio requirit interrogationem, & reſponſionē.
79 Intentio praua epiſcopi nō nocet aliis in collatione.
80 Confidentia non cadit in ignorantem.
81 Actus agentis iudicatur ex intentione.
82 Aequiparatorum idem eſt iudicium.
83 Qui per alium facit, per ſe ipſum facere videtur.
84 Origo mala præſumit malum.
85 Verbum arbitrium quomodo intelligatur.
86 Dictio omnis generalis.
87 Verbum diſpono generale.
88 Epiſcopus ex cauſa poteſt admittere reſignationes.
89 Beneficia reſignata coram ordinarijs non poſſunt cōferri familiaribus.
90 Vicarius non poteſt beneficium conferre epiſcopo.
91 Reſignatio debet eſſe pura.
92 Reſignatio debet eſſe libera ut collatio.
93 Delicta puniuntur ſecundum eorum qualitatem.
94 Delicta non debent perpetrari.
95 Conferens beneficium cum pacto diſponendi de fructibus committit confidentiam.
96 Pro collatione non poſſunt dari fructus beneficii.
97 In collatione nulla conditio poteſt interuenire.
98 Si collator recipit fructus beneficii, committit ſimoniam.
99 Fructus beneficii ſpectant ad beneficiatum.
100 Fructus ſunt acceſſorii dominio.
101 Pro furto rei modicæ datur pœna.
102 De minimis non eſt curandum.
103 Modica non ſunt in conſideratione.
104 Res modica non inducis ſimoniam.
105 Res madica excuſat a peccato mortali.
106 Valet argumentum de toto ad partem.
107 Diſpoſitio verificatur in vno anno.
108 Vtilitas quomodo intelligatur.
109 Verbum libitum quomodo intelligatur.
110 Hæres & defunctus una & eadem perſona cēſetur.
111 Remittere eſt donare.
112 Dictio ſiue eſt continuatiua.
113 Dictio ſiue eſt in eadem materia.
114 Clauſula refertur ad omnia capita.
115 Fructus dati collatori abſque pacto non faciunt cōfidentiam.
116 Datum ex mera liberalitate non facit ſimoniam.
117 Pro literis collationis beneficii nihil dandum epiſcopo.
118 Notarius epiſcopi vnum aureum poteſt recipere pro literis.
119 Promiſſio facta epiſcopo de ſoluendis expenſis ſim.
120 Epiſcopi an poſſint imponere penſiones, & quando, & an nunquam.
121 Leges odio habent lites.
122 Beneficia debent conferri integra.
123 Pronomen illi eſt generale.
124 Reſignatarius habet ius a Papa.
125 Verba ſunt nuntia cordis.

116 Verba

126 Verba ſunt teſtimonia mentis.
127 Verba probant quod eſt expreſſum.
128 Ex verbis colligitur conſenſus.
129 Annuens capite cenſetur conſentire.
130 Scriptura nihil inducit nouum.
131 Scriptura inducta ad probationem.
132 Scriptura loquitur.
133 Illicitum, ſcripto & uerbo.
134 Verbum iubeo, eſt præceptiuum.
135 Verbum perſoluat, quid ſignificet.
136 Cui non competunt verba legis, neque diſpoſitio.
137 Ratio legis plus attenditur quam lex.
138 Papa eſt vicarius Chriſti.
139 Papa eſt pater omnium.
140 Papa eſt ſponſus totius eccleſiæ.
141 Papa eſt caput eccleſiæ.
142 Papa eſt iudex omnium Chriſtianorum.
143 Papa poteſt tollere ſimoniam prohibitam.
144 Papa poteſt conferre quomodo uult beneficia.
145 Tractatus penſionis habito conſenſu Papæ eſt licitus.
146 Papæ auctoritas eſt maxima.
147 Simonia quoties ſoluitur aliquid ultra auctoritatē Papæ.
148 Verba generalia non inducunt confidentiam.
149 Verba generalia non obligant.
150 Verba generalia non diſpenſant.
151 Verba curialiter ſunt intelligenda.
152 Benefacienti benefaciendum.
153 Ingratitudo reprobatur.
154 Ingratitudo eſt vitium enorme.
155 Filius ob ingratitudinem poteſt exhæredari.
156 Vaſallus ob ingratitudinem poteſt priuari.
157 Filius emancipatus ob ingratitudinem reducitur in poteſtatem.
158 Expreſſio eius quod ineſt non facit conditionem.
159 Conſtitutio Greg. xiiij. de datis non habet locum in verbis generalibus.
160 Obligatio antidotalis tacita ineſt.
161 Lex debet eſſe poſſibilis.
162 Abſurdum vitandum.
163 Preces non inducunt ſimoniam.
164 Sub extrauaganti Iulii ij. non includuntur preces.
165 Munera mutant mentem.
166 Dictio &, coniungit.
167 Aduerbium pariter continuat.
168 Dictio id, eſt qualitatum præcedentium repetitiua.
169 Diuiſio multum prodeſt.
170 Ius patronatus triplex.
171 Ius patronatus libertorū prouenit ex manumiſſione.
172 Aduocati dicuntur patroni cauſarum.
173 Ius patronatus eccleſiæ quot.
174 Patronus eccleſiæ qui dicitur.
175 Ius patronatus quale fuit conceſſum.
176 Laici non poſſunt ſe intromittere in ſpiritualibus.
177 Patroni laici & eccleſiaſtici qui.
178 Ius patronatus præſumitur laicorum quoties laici fundant.
179 Ius patronatus quomodo acquiritur.
180 Præſentatio quæ.
181 Ius patronatus poteſt dari in feudum.
182 Ius patronatus poteſt permutari.
183 Ius patronatus poteſt donari.
184 Donatio facta compatrono non requirit conſenſum epiſcopi.
185 Ius patronatus tranſit in donationem omnium bonorum.
186 Simonia in ſpiritualibus.
187 In iure patronatus committitur ſimonia.
188 Simonia committitur etiam in annexis.
189 Conditio facta inter patronum & præſentatum inducit confidentiam.
190 Præſentatio eſt præparatoria inſtitutionis.
191 Præſentatio eſt annexa ſpirituali.
192 Ex priuilegio poteſt haberi ius præſentandi.
193 Procurator non obligat dominum ad pœnam.
194 Mandans cenſetur facere.
195 Mandatum non præſumitur.
196 Mandandatum eſt probandum.
197 Mandatum quomodo probatur.
198 Mandatum præſumitur durare.
199 Dominus obligatur ex facto procuratoris in ſua præſentia.
200 Irregularis non poteſt præſentare.
201 Patronus uergens ad inopiam debet habere alimēta.
202 Pactum ſuper penſione factum a patrono, eſt confidentiale.
203 Obtinens præſentationem cum pacto renunciandi beneficium, committit ſimoniam.
204 Præſentans aliquem cum pacto habendi duos capellanos, eſt ſimonia.
205 Probatio iuriſpatronatus eſt difficilis.
206 Iuſpatronatus probatur probatione præſumptiua.
207 Antiquiſſima poſſeſſio habetur loco tituli.
208 Quibus modis probetur iuſpatronatus de iure communi.
209 In beneficialibus attenditur vltimus ſtatus.
210 Aſſertio epiſcopi, an probet iuſpatronatus.
211 Hodie ex concilio iuspatronatus debet probari fundatione & dotatione.
212 Dictio vel, aduerſatiua.
213 Dictio vel, quando reſoluitur in copulatiua.
214 Probatio inſtrumentorum authentica.
215 Inſtrumentum probatio probata.
216 Inſtrumenta debent recognoſci, & quomodo.
217 Inſtrumentum debet habere ſua requiſita.
218 Inſtrumentum non ſignatum proprio Not. ſigno non probat.
219 Inſtrumentum defectiuum antiqui probat.
220 Inſtrumentum inſertum in priuilegio an probet.
221 Inſtrumentum faciens mentionem de alio non probat.
222 Quoties relatio continet rem certam probat.
223 Sufficit ſemiplena in antiquis.
224 Antiquum probatur per coniecturas.
225 Antiquum probatur per uerba enunciatiua.
226 Antiquum probatur per famam.
227 Antiquum quod dicitur.
228 Exemplum Inſtrumenti ſumptum ab eodem Not. probat.
229 Authentica documenta quæ dicuntur.
230 Titulus fundationis & dotationis quomodo conſtet.
231 Dotans videtur ſibi reſeruare Iuſpatronatus.
232 Præſentatio quomodo probatur.
233 Præſentatio requiritur pro ſubſtantia Inſtitutionis.
234 Præſentatio ſemper præſumitur facta in tempore.
235 Tempus antiquiſſimum quod.
236 Tempus cuius non eſt memoria, dicitur centum annorum.
237 Titulus in beneficialibus præſumitur ex diuturno tempore.
238 Tempus centum annorum habet vim tituli.
239 Per præſentationes 40. ann. non probatur tit. iuriſpatron.

240 Ex

240 *Ex priuilegio non probatur tit. Iuriſpatr.*
241 *Eccleſia quando dicitur conſtructa.*
242 *In potentibus viget præſumptio vſurpationis.*
243 *Quæ perſona dicitur potens.*
244 *In potentibus Iuſpatronatus quomodo probatur.*
245 *Publica fama quando probet dotationem.*
246 *Forma præciſe ſeruanda.*
247 *Ad cautelam ſemper faciendum eſt aliquid plus.*
248 *Iudex quando poſſit remittere.*
249 *Ius præſentandi quomodo acquiritur.*
250 *Confeſſio Epiſcopi quando probet Iuſpatronatus.*
251 *Epiſcopus non poteſt nocere ſucceſſoribus.*
252 *Teſtis de communitate non probat Iuſpatronatus communitatis.*
253 *Immemorabilis habet vim tituli.*
254 *Immemorabilis quomodo probatur.*
255 *Verbum continuate quid importet.*
256 *Præſentationes effectum ſortitę quando dicantur.*
257 *Præſentationes in perſonis potentibus probandæ ſcripturis.*
258 *Probatio per teſtes, & per ſcripturam æquiparantur.*
259 *Præſumptio non admittitur, cum quid requiritur pro forma.*
260 *Ex præſentationib. 150. an. probat immemorabilis.*
261 *Immemorabilis probatur per ſcripturas.*
262 *Beneficia electiua quæ.*
263 *In beneficijs electiuis committitur ſimonia.*
264 *Electio eſt ius ſpirituale.*
265 *Committitur confidentia inter eligentem, & electū.*
266 *Aliquid promittere pro voce eſt ſimonia.*
267 *Habere ius eligendi eſt præeminentia.*
268 *Factum procuratoris & domini æquiparatur.*
269 *Electio an poſſit fieri per procuratorem.*
270 *Per electionem initiatur matrimonium.*
271 *Simonia commiſſa cum vno ex eligentibus vitiat totam electionem.*
272 *Promittens beneficium pro electione committit ſimoniam.*
273 *Qualitas requiſita a lege verificanda.*
274 *Per electionem acquiritur ius.*
275 *Eligentes non poſſunt eligere cum conditione.*
276 *Eligentes non poſſunt paciſci vt vnus eligat alium.*
277 *Dignus ſemper eſt eligendus.*

QVAESTIO XXVIII.

QVAE ad ſecundum caſum ſpectant, latiſſ. explicantur.

SECVNDVS caſus confidentialis poſitus in dicta conſtit. Pij Quinti in §. itidem, eſt, vt omnes collationes factæ ab ordinario ſub conditione tacita, vel expreſſa, ut poſtea in alterū pro arbitrio
1 †collatoris, præſentantis, aut eligentis de beneficio diſponatur, ſiue ut prouētus fructus omnes, aut partem, illi uel alijs, quos collator, præſentans, eligens ſignificauerit verbo, uel in ſcriptis relinquat, aut pē ſionem ſoluat, his uerbis, Itidem ſi ordinarius uel alius collator contulerit ante hac, aut conferat in futurum beneficium Eccleſiaſticum quouis modo vacans, ea conditione tacita, vel expreſſa, ut poſtea in alterum pro arbitrio collatoris, ſeu alterius cuiuſcū que contra iuris communis ordinationem diſponatur, ſiue ut de eo prouiſus, fructus illius uel partē ad vtilitatem uel libitum conferentis vel decedēris, aut alterius relinquat, & remittat, ſeu penſionem illi vel illis, quem vel quos idem collator, aut cedens, vel alius, per ſe, vel alium ſcripto, aut uerbo iuſſerit, ſeu ſignificauerit, perſoluat, & pariter ſi a patrono etiam laico, uel alteri præſentatori ſeu electori contigerit, aut contingat id fieri; & Ratio huius concluſionis ponitur in §. ad hęc pleriq; ordinarij, & collatores, ac etiam patroni laici curant deponenda benef. ut fructus ſeu penſiones capiant eorundem, aliſue faciant miniſtrare, quaſi velit dicere, quod collatio, pſentatio non fierit vera, ſed ſimulata ad hunc effectum, ideo non mirum ſi erit confidentialis, ſicuti
2 venditio †in ſuppoſitam perſonam cenſetur fraudulenta, Bar. in l. poſt contractum col. 1. & 2. ff. de dona. & ibi Ioan. Annibal. Alcia. & alij *omnes, Gui.
* Pap. de præſumpt. num. 47. verſ. cum alijs, ut p Maſcard. de probat. concl. 815. nu. 43. fraus enim †con-
3 iecturis deprehenditur, Doct. omnes in ca. 2. de renunc. lib. 6. Gl. in l. apud celſum, ff. de dol. mal. excepti. Pariſ. conſ. 52. nu. 35. uol. 4. Decc. col. 659. in pri. Crauet. conſ. 10. nu. 3. & conſ. 143. num. 12. & huiuſmodi uerba ad hunc effectum refert Maſcard. de probat. concluſ. 1306. nu. 8. & hic ſecundus caſus cō fidentiæ beneficialis multa continet capita, quorū Primum erit, ut conferentes beneficia cum conditione tacita, vel expreſſa dimittendi illa, ſeu reſignandi in fauorem alicuius incidant in pœnas poſitas p hanc conſtitutionem Pij V. ac etiam recipientes, nā hæc eſt confidentia expreſſa, ut dictis uerbis apparet manifeſtiſſime & tradunt Nauar. in Man. ca. 23. ſub nu. 110. uerſ. noto ſeptimo, Maiol. de irreg. li. 5. c. 45. ſub nu. 5. Maſcard. d. concluſ. 1306. col. antepe
4 nu. & penu. & in ſpecie nu. 8. Et ratio eſt, quia †collatio beneficij debet fieri libere, & abſque pacto, conditione, & modo & c. ſanctorum 1. q. 1. c. quam pio. 1. q. 2. c. Saluator 1. q. 3. & c. conſuluit, vbi Docto. de ſimon. c. penu. de elect. Doct. in c. 1. ut Eccleſiaſtica beneficia, Felin. in c. ad audientiam de reſcript. Anchar. conſ. 274. Florent. in 2. p. ſum. in princ. ca. 5. §.
5 a 1. cum beneficia †ratione beneficij, & adminiſtrationis ſint ſpiritualia, Gloſ. in ſum. 1. q. 1. Abb. & Feli. in rub. de ſimo. & in c. nemo, & c. ad noſtram eo. tit. de ſim. Abb. per illum tex. in §. not. in ca. dilecto
* de præben. Glo. in c. cum M. vbi Docto. *omnes de conſtit. Doct. in c. quęſitum de rer. permu. late Selu. de benef. par. 1. q. 7. col. 12. verſ. iſtud etiam, Caecia lup. de penſ. q. 19. Card. Pariſ. conſ. 135. in fine uol. 4. Paul. Rom. in tract. de penſ. c. nemo, Redoan. de ſimon. p. 3. c. 9. Turrecrem. in c. ſi quis obiecerit nu.
*6 4. 1. q. 3. & receptum *ſit ab omnibus pro †ſpirituali
7 bus nihil poſſe dari iuxta illud, gratis †accepiſtis, & gratis date c. presbyter 1. q. 1. c. penu. ubi Docto. de elect. Barbat. in c. 2. de reſcr. & in c. cum vniuerſorū de rer. permut. Glo. in c. ſuper, de renunc. Abb. in c. non ſatis de ſim. Glo. in c. ex parte de off. dele. Abba. in c. ad quæſtiones de rer. permut. extrauag. cum
8 deteſtabile de ſimo. in extrauag. comm. & de †Sacramentis Eccleſię c. non ſatis, vbi Abb. Anan. Feli. & alij de ſim. c. baptizandis, vbi Archid. c. quicquid, c. placuit, c. emendari cum ſeq. 1. q. 1. Feli. aſſignat rationes in c. in tantum verſ. ult. not. de ſim. eſt etiam tex. in c. nullus Epiſcopus 1. q. 1. cum alijs multis, q̄ adducit Redoan. de ſim. par. 3. c. 5. 6. & 7.

Et ideo hoc primum caput huius §. erit conformę iuri communi, nam eſt ſimonia quoties collator
9 †paciſcitur cum eo, cui confert beneficium, Docto.
* *omnes in capitu. cum pridem de pact. & habemus text. expreſſum cap. querelam, cap. ex diligenti, cap. veniens, de ſimon. c. de iur. patr. cap. ſuper eo

de

de tranſact.c.decimas.16.qu.5.Abb. in c.non ſatis
de ſim.Inn.in c.vniuerſorum.de rer.permut. Arch.
in c.dudum in princ.de præb.lib.6. Gem. conſ.225.
in 1.dubio cum infinitis aliis citatis per Redoan.de
ſimo.p.3.c.8.& 9.nam conuenit* definitio ſimoniæ
poſita per Gl.communiter*receptam 1.q.1. in ſum.
a dd.in rubr.de ſim.& a Theologis in 4.diſt. 25.D.
Thom.2.2.q.100.art.1.Nauar.in Man.c.23.nume.
100.per Gem.in ſum.1.q.1.per Archid.in ca. quæ-
cunque 1.q.1.idem Arch.in c.Saluator 1.q.3. Re-
doan.late de ſim.p.3.c.1.

Et ratio rationis prima huius concluſionis eſt,qa
ordinarius,& alius collator, de quibus loquitur præ
10 ſens §.non eſt† Dominus,ſed diſpéſator,Feli.in c.in
tantum de ſim.Redoan.de ſim.p.3. c.5. Secunda qa
11 ſpiritualia continent gratiam,† quæ non poteſt pa-
cto acquiri,c.12.ad Rom.c.3.& 4.Prouerb. Et ideo
dicitur Matth.10.gratis accepiſtis,& gratis date re
pugnat ergo huiuſmodi pactum origini ſpiritualiũ
12 ergo illicitum,nam†origo in vnaquaque re ſpectan
da erit,l.qui cum maior,ff.de bon. lib.l. 3.§.ſi quis
cum,ff.de min.l.de qua re,ff.de iud.aliæ colligentur
ex ſequen.

Et hanc concluſionem primo intellige in quocũ
que habente facultatem conferendi,nam dicit text.
ſi ordinarius,vel alius collator, nomen ordinarius,
13 eſt admodum generale,†& complectitur omnes ha
bentes ordinariam iuriſdictionem,Abb.in c.decer-
nimus nu.16.ſuper gl.ult.Dec.ſuper eadem glo.nu.
14.de iud.& alij*omnes,Turrecrem. in ca.continua
nu.7.11.q.1.Doct.omnes in rub.ex.de off.delega.&
in rub.ff.de off.eius cui mand.eſt iuriſd.Gl.& Doc,
plene in c.cum ab Eccleſiarum de offi.ord. & quili-
14 bet etiam prælatus habens†prelaturam ex electio-
ne eſt ordinarius,& habet iuriſdictionem, Inno.Ar
chid.col.2.& alii citati per Zabarel.in rep.c. vt ani-
15 marum nu.8.de conſt.lib.6.dicens†etiam plebanũ
ruralem dici ordinarium,c.ſi in plebibus diſt. 63.Ar
chid.in c.1.de maior.& obed.Hoſt.in ſum. tit.de of
fic.ord.§.quis poſſit eſſe ordinarius,& §.quis poſſit
conſtituere,& §.item uniuerſitas.

Appellatione igitur ordinarii uenient non ſolum
16 Epiſcopi qui propriе†ordinarii ſunt,c.omnes baſili
cæ,& c.ſeq.16.q.7.c.de perſona 11.q.7.c.1. de offic.
ord.extrauag.Io.22.execrabilis §.cæterum ordina-
rios intelligimus ſub tit.de præben.Card.in clem.1.
q.14.in fi.ut lite pend.Mandoſ.de inhibit.q.7.nu.2.
& maiores ordinarii c.cũ Epiſcopũ de off.ord.lib.6.
Sam.in c.ut animarum nu.63.de conſt.libr. 6,ſed &
quilibet inferior,ut eſt tex.& Glo.in c. ordinarii de
offi.ord.lib.6. Arch.in c.ut animarum,Sam.nu. 63.
Abb.Fel.Aret.Barbat.col.4.uerſ.nota,in c.poſt ceſ-
ſionem,de probat.Bart.in l.more,ff.de iuriſd.omn.
iud.Anch.in clem.& ſi principalis de reſcript. Soc.
17 Sen.conſ.185.col.2.lib.2.ut ſunt Abbates,† qui pro
prie etiam dicũtur prælati,& ordinarii, c.nullus Mo
nachus,c.nullam poteſtatem 18.q.2.c. ne pro defe-
ctu,§.ſtatuimus cum gl.de elect.c.quanto,ubi Inn.
& Card.de offi.ordin.c.ult. in princ. eod.tit. lib. 6.
Abb.in d.c.de decernimus in 2.col.de iud. Archid.
Præpoſiti,Archipresbyteri,Decani,& alii quocun-
que nomine, ſeu prærogatiua uocentur habentes
hanc facultatem conferendi,Marc.Ant.Mar.in d.c.
ut animarum nu.72.uer.ex his,Abb.Feli.& Deci.ac
alii in d.c.decernimus de iud.Mand.in reg.26. Can
cellariæ q.6.nu.5.in ſpecie tradit Pauin.de poteſt.c.
ſed.uac.par.2.q.7.nu.3.Eo maxime, quando mate-
ria eſt proportionabilis inferioribus,ut in caſu no-
ſtro,Gem.in d.c.ordinarii de offi.ord.libr.6. Sam.
d.c.ut animarum nu.63.& ibi Marc. Ant. num. 72
imo hoc caſu includentur,non ſolum inferiores ſub
18 uerbo ordinarii;ſed etiã legati a latere†qui ſunt or-
dinarii,& poſſunt oĩa,q̃ poſſunt Primates, Patriar-
chæ,Archiepiſcopi,& Epiſcopi,ac alii ordinarii, c.
legatos de off.leg.l.ſi in aliq̃,§.cũ pleniſſimam,ubi
Bal.ff.de offi.proc.Io.And.in rub.de off.leg.in gl.
19 1.& in c.1. eo.tit.Gamm.de aut.leg.a lat.li.2.n.2.&
3.& plu-ra talia Abb.in c.1.de offi.leg.Spec. de leg.
uerſ.17.Et in ſumma hoc uerbum ordinar. poſitum
20 in præſenti §.capiet omnes,qui ſuo† iure conferre
poſſunt beneficia,ita enim interpretatur in materia
beneficiali huiuſmodi uerbum Coraſ.de benefic.
par.2.cap.4.num.1.ex c.de iudicibus 2. quæſt. 6.ex
gl.in c.ordinarii.de offi.ord.lib.6.quamuis non ha-
beant ordinariam iuriſdictionem,Gl.in clem.1. ut
21 lit.pen.quia†non eſt de ſubſtantia territorium,Bal.
in l.cum vrbẽ circa medium,ff.de offi.præfect. urb.
Marc.Ant.in d.c.ut animarum.num.72. uerſ. ex his
tamen de conſt.lib.6.

22 Verbum autem collator† quod ponitur poſtea,
ſi ordinarius,uel alius collator,eſt etiam admodum
generale,hic autem comprehendet eos, qui confe-
runt,non iure ſuo,ſed de mandato alterius ac indul
to,ut omnes ſub his uerbis comprehendantur. hæc
enim fuit intentio Pii v.ex generalitate ipſorum ver
borum,Bald.in l.in fraudem,ff.de mil.teſtam. Idem
Bal.conſ.205.li.1.Crau.conſ.133.nu.5.ac etiam ex
23 geminatione,†quæ multum operatur Bald.in l.cum
ſcimus,C.de agric.& cenſ.lib.10. Caſtr.in l.baliſta,
ff.ad Trebell.Crau.conſi.201.num.42.& inter alia
24 ut†includat caſus ſpeciales,Soc.conſ.242. nu.2.Cæ-
phal.conſ.133.num.5.lib.1.ut quod omittit natura
vnius verbi,includat aliud ſequens,Crau. conſ.226.
nu.6.Ideo colligemus,Cardinales etiam legatos a la
tere,Nuncios,Primates, Patriarchas, Archiepiſco-
pos,Epiſcopos,Abbates,Priores, Archidiaconos,
Præpoſitos,Decanos,Plebanos,Vicarios,& alios ſi-
miles includi ſub hoc.§.vt ſi conferant beneficia cũ
conditione expreſſa,uel tacita dimittẽdi,ſeu reſignã
di in fauorem alicuius illa beneficia, committere cõ
fidentiam prohibitam,& incidere in pœnis conten-
tis in dicta Bulla Pii v.nam ita ſonant uerba, ut ſu-
pra diximus, & militat ratio prohibitionis ad not.
in l.hos accuſare §.omnibus,ff.de accuſat. Vbi enim
25 habent locum uerba,& ratio diſpoſitionis,† habet
locum etiam ipſa diſpoſitio,l.ſi ſeruum,§.non dixit
Prætor,ff.de acq.hær.l.4.§.toties,ff. de damn.infec.
l.quod conſtitutum,ff.de mil.teſt.l.cum pater, §.dul
ciſſimis,ubi Bar.ff.de leg.2.Silu.conſ.15.nu.1 & eſt
communis*omnium Doct.ſententia,& Cardinales
de quibus poterat eſſe dubium exprimuntur in con-
ſtitutione prædicta Pii v.An hic Papa comprehen-
datur,dicemus infra,vbi concludimus negatiue.

Secundo hanc concluſionem intellige cuicumq;
fuerit facta collatio prædicto modo,ut ſit confiden
tialis,& ipſe incidat in pœnam dictæ conſtitutionis
26 Pii v.nam dicta conſtitutio loquitur† generaliter;er
go generaliter eſt intelligenda in quocunque, l.1.§.
quod autem.C.de aleat.l.1.§.generaliter.ff.de leg.
præſt.l.in fraudem in fine,vbi Bal.ff de teſtam.mil.
Soc.ſen.in l.2.in §.ex his in princ.ff.de uerb. obliga.
27 loquutio enim generalis nihil relinquit† intactum
Bal.conſ.205.lib.1.& melius conſ.191.eo. lib.Cra-
uet.conſ.92.num.5.quod procedere etiam in mate

ria

rìa odioſa,& pœnali,tradit Dec.conſ.5.ad fi. Crau.
conſ.118.nu.14.& conſ.308.nu.3.Are.in l. cum le-
ge,ff.de teſtam.ob vtilitatem publicam,cum reipu-
28 blicæ†interſit,vt delicta puniantur,l.ita vulneratus,
ff.ad l.Aquil.l.capitalium,ff.de pœn.ca. ut famæ de
ſent.excom.ex ratione l.1.C.ad l.Iuliam. repet.quã
auream appellat Iodoc.in prax.crim.in procemio n.
9.& ratio cõſtitutionis eſt itidem generalis, & apta
comprehendere omnes,& quaſcumque perſonas,vt
extirpetur hoc atrociſſimum crimen, quæ ratio di-
29 ſponit†ſicut lex in omnibus in quibus militat,ut di-
cit Bal.in c.dilectus filius col.1.de reſcr. Dec. conſi.
284.col.2.Craue.conſ.183.col.etiam 2.Pariſ. conſi.
83.nu.21.uol.3.Tiraq.in l.ſi vnquam uerbo liberis
* nu.37.C.de reuoc.don.& eſt*communiter ab omni
bus receptum.Idque procedit etiam in perſonis pri
uilegiatis,& conſtitutis in dignitate quantumuis ma
xima,ut patet ex prædictis , & quia diſpoſitio legis
30 includit non ſolum cauſas, ſed etiam † perſonas pri
uilegiatas,Bal.in d.l.in fraudem,§.ſi quis, ff. de mili.
teſtam.Dec.conſ.120.num.1.col.2.late Mandoſ de
infirm.reſignan.q.2.nu.3.eoq.magis cum hic expri
mantur(ad tollendum omne dubium)Cardinales,
& cęteri conſtituti in dignitate,Ideo nullum rema-
nebit dubium,quominus omnes comprehendantur
31 †l.ancillę.C.de furt.l.illam.C.de collat.Corn.conſi.
109.lib.1.Rol.à Vall.conſ.77.nu.5.lib.1.Dec.conſ.
484.num.1.

Tertio intellige hanc concluſionem , non ſolum
in collatione facta dicto modo prohibito poſt hãc
conſtitutionem Pij v.per quemcumque,& cuicum-
que,quod nullum habet dubium,vt uerba expreſſa
id uolunt,Soc.iun.conſ.12.nu.2.lib.2.Cæphal.conſ.
32 138.nu.20.uol.1.nam dicit,aut conferat.† quod eſt
futuri temporis,Gl.in clem.1.de vſuris.Pariſ. conſi.
29.nu.15.vol.4.Eoque magis cum ſubdat in futurũ
quod tollit omne dubium,l.continuus,§. cum ita,ff.
de uerb.oblig.ſed etiam in collatione facta ante pro
mulgationẽ huius cõſtitutionis,vt uolunt uerba po
ſita in præſenti §.ibi,contulerit ante hac. Dictio e-
33 tiam†ante hac refertur ad tempus ante editionem,
& publicationem huius conſtitutionis Pij v. vt eſt
tex.in cap.Capellanus,& ibi Abb.in 2.Not.de feriis
& in c.ex tua de filijs presb.c.Michael.eo.titu.Abb.
in c.dudum,el 2.col.9.de elect.Alber.in dictionario
34 in uerbo ante,nam idem importat,quod dictio†in-
antea,quæ etiam idem ſignificat,Bar.in l.1.§.credi-
tum,nu.6.ff.ſi cert.pet.tradit Iacob.Nouel.in tract.
de iur.protomiſ.nu.37.quod eſt utile ad interpretã
da dicta teſtium deponentium cum hac dictione,&
ita ea interpretatur Bar.loco cit.& Ang.conſi.274.
35 vbi loquitur†de teſtibus deponentibus ante publi-
cationem teſtamenti,Alex.conſ.143. lib.2. Barbat.
conſ.30.col.6.lib.1.Corn.conſ.261.lice.p.libr.4.&
idem Corn.conſ.324.lit.m.lib.3.ubi loquitur de te
ſtibus deponentibus ante bellum,Alex.conſ.74.lib.
1.Ideo omnes collationes factę cum dicta conditio
ne dimittendi,& reſignandi alicui ante editionem,
& publicationem huius conſtitutionis ſunt itidem
confidẽtiales,& includũtur ſub pęnis poſitis in hac
cõſtitutione,ut patet ex ſupradictis. quibus accedat
quia huiuſmodi dictio antehac includit,& iuxt.l.cũ
qui ita,§.qui ita ſtipulatus ante,ff.de uerb.oblig.Al-
beri.in auth.hoc ius,col.2.C.de procur. Oldr.conſi.
49.col.ult.Et hoc eſt admodum notandum, nam re
36 gulariter lex†reſpicit futura,& non præterita,c.ulti.
de cõſt.Bal.& Sal.in l.leges & cõſtitutiones,C.de le
gibus Bar.in l.omnes populi nu.39.ff.de iuſt.& iur.
Hoſt.in ſum.in titu.de conſt.§. quando conſtitutio
* in fine,& *communiter Docto.hoc uolunt in dict.
cap.ultim.

Idque per Pium v.hoc caſu fuit ſtatutum , namq;
in hac parte,ut ſupradixi,eſt conformis iuri cõmu-
ni,comprehendit igitur etiam præterita,cum colla-
tio eo modo facta eſſet ſimoniaca, ut ſupra deduxi
ratione ſimili in Conſtitutione Pij iv. ſuper hac ma
37 teria†edita comprehenditur confidentia antea per
petrata,verum non adhuc conſumata , & perfecta,
* ut patet in §.quare,& in §.idcirco,ac alibi,& fuit*re
ſolutum in Rota die 17.Decembris 1568.coram O
radino,& late comprobaui ſuo loco.

Quarto intellige hanc concluſionem in quocum-
que beneficio Eccleſiaſtico,nam dicitur in tex.gene
raliter *beneficium Eccleſiaſticum*,&c.uerbum enim
38 †beneficiũ poſitũ in literis,uel in lege cõtinet oẽ, &
qualecunq; beneficiũ Eccleſiaſticũ,qđ datur in titu
lum vel in cõmendam habẽs ius ſpirituale, Doct.in
c.quamuis,el primo,de præb.lib.6.vbi Gem. & alii
Anania quem refert,& ſequitur Caccialup. de penſ.
q.30.nu.2.& hoc quamuis habeat dignitatem, nam
39 ex dignitate non mutatur natura†beneficii, ſed ad-
ditur prærogatiua,ut patet ex traditis per Barbat.in
clem.cauſam,§.quod ſi forſan nume.28.29.& 30.de
elect.Idque etiam apparet ex §.ſuperiori incip. *qua
re nos volentes* , vbi Summus Pont.ad includenda
omnia genera,ac qualitates,& dignitates beneficio
rum addit dictionem qualecumque,quæ prorſus tol
40 lit omne dubium,& includit†omnia,Bal. in l.conuẽ
ticulam col.5.C.de epiſc.& Cler.Card. Pariſ.conſi.
79.nume.21.uol.3.Alber.in l.metum,§. animaduer
tendum,ff.quod met.cau.ex quo uerbo poteſt ſumi
argumentum ad maiorem declarationem huius §.
cum ſint coniuncti,& ex præcedentibus declaren-
41 tur†ſequentia,Bal.in l.domum col.1.C.de rei uend.
* Iaſ.conſ.215.col.2.circa medium lib.2.& eſt* com-
munis omnium ſententia in l.ſi ſeruus plurium, §.
ult.ff.de leg.1.& ſubiungitur Eccleſiaſticum,ut hæc
dumtaxat propter ſpiritualitatem includantur,nam
beneficium accipitur large ꝓ omni eo, quod gratis
42 tribuitur,& definitur hoc caſu,beneficium†eſt bene
uola actio gaudium tribuens capienti, Bald. conſi.
112.col.1.lib.2.& conſ.501.col.2.lib.1. Doct.in ca.
43 indultum,de reg.iur.lib.6.& iſto modo feudum†di-
citur beneficium,ut patet in tit.de beneficio fratris,
&c.in uſibus feud.& dicimus uulgariter beneficium
44 debere†interpretari late,& ut ſit manſurum , & ut
iuuet eum cui tribuitur, c.1.de commod.c.cum dile-
cti,de donat.c.decet,de reg.iur.lib.6.ubi Din. & a-
* lij*omnes,& nemini debere auferri,l.4.C.ſi ex teſt.
c.de his in fin.diſt.37.Crau.conſ.7.nu.13.& capitur
45 ſtricte † pro beneficio Eccleſiaſtico de quo nos lo-
quimur,cap.ex parte,de conceſſ.præbend. ca.benefi
cium de regul.iur.in 6.cap.ex multis circa medium
1.quæſt.3.

Quinto intellige hanc concluſionem procedere
& vendicare ſibi locum quocumque modo uacaue-
rit illud beneficium ut oſtendunt uerba poſita
46 in hoc §.†*quouis modo uacans , &c.*quæ ſunt admo-
dum generalia,& apta comprehendere omnes ſpe-
cies vacationis,iuxta ea,quæ dicunt Glo. in clem. 1.
de iud.& in clem.1.de uit.& honeſt.cler.& in clem.
1.de re iud.& in clem.1.de iur.patron.& in clem .ne
in agro,de ſtat.monach.& in clem.1.de ſent. exco.
47 & cum non diſtinguant,neque nos diſtinguere†de-
bemus.

bemus,c.ſolite,de mai.& obed.& ibi Abb.in vlt.no.
* Dec.conſi. 78.col.3.& ideo quamuis communiter*
ſit receptum feudum non tranſire ad extraneos hæ
redes,fallit tamen hoc quoties dictum fuit in conceſ
48 ſione pro ſe,†& ſuis hæredibus quibuſuis,ſeu quibuſ
cunque,nam tũnc tranſire ſcriptum reliquere,Bald.
in l.cum uirum col .ult.C.de fideicom. Alexã. in l.ſi
patroni,in princ .col.pe.ff.ad Trebel.Aret.& Iaſ.in
l.gallus.§.etiam ſi a parente.ff.de libe.& poſth. late
Georg.Nat.in tract.de ſtatut.q.4.nu.122.& plura ſi
milia deducit Gig.de penſ.q.19.col.1. & 2. faciunt
quę ſcribunt Alex.conſ.30.col.2.& 4.lib.5.Card.Pa
riſ.conſ.25.nu.113.& conſ.68.nu.29.uol.1.Nic.Fe-
ſtaſius de æſtim.& coll.c.7.nu.5 t.

Et ratio huius concluſionis ſupradictæ eſt, quia
omni vacationi militat ratio fraudis, & ſimoniæ,iõ
quocunque modo vacauerit beneficium,& ordina-
rius,vel alius collator conferat illud cum pacto ex-
preſſo,uel tacito dimittendi,uel reſignandi alicui ad
requiſitionem,committitur confidentia, & ſic ſiue
vacauerit beneficium per obitum,ſiue per renuncia
tionem,aut priuationem,vel alio modo, prout per
Doct.in c.ſuſceptum de reſcr.lib.6.Rebuff.in praxi
in 3.par.habet locum cõfidentia,cum militent uer-
ba , & ratio conſtitutionis, ut ſupra ample dedu-
ctum eſt.

Sexto intellige hoc caſu committi confidentiam
ſiue pactio ordinarij,aut alterius collatoris fuerit ex
preſſa,ſiue tacita,ut uerba illa poſita in hoc §.*ea con
ditione tacita ,uel expreßa,&c.* ſignificant, nã utra-
que conditio habet futurũ euentum,& mutat natu-
ram collationis,quę debet eſſe libera,& gratuita, vt
49 dixi ſupra,nam†ſuſpendit actum,Bar. in l.1.colu.1.
ff.de cond.& demoſt.eſt tex.in §.conditiones, Inſt.
de uerb.oblig.l.multum,ff.de cond.& demonſt.l.in
facto,l.hæres,ff.de illo eod.titu.l.cedere diem ff.de
uerbo.ſign.Gl.in rub.ff.de cond.& demonſtr. Azo
in ſum.C.eo.in prin.Abb.in rub.extr.Bal. in rub.C.
50 de inſt.& ſubſt.fit enim conditio per†dictionem,ſi,
& cum l.1.vbi Bar.in l.3.l.hæres meus,l.qui hæredi,
ff.de cond.& demonſt.Bar.in l.1.ff. de cond.inſt.&
in l.in illã §.ult.ff.de uerb.oblig.& ideo reddit ſimo
niacam collationem factam tali conditione, Doct.
omnes in c.cum M.de conſt.& in c.cum pridem,de
pact.& in c.non ſatis de ſim.cum aliis,ut per Card.
Pariſ.conſ.29.col.2.uol.4.

51 Et ratio eſt,quia taciti†& expreſſi eadem eſt uir
tus potẽtia,& efficacia,l.cum quid,ff.ſi cert. pet. ubi
Doct.omnes notant & Iaſ.in l.Marcellus nu.47.ff.
eo.tit.Ant.de Burgos in c.quę in Eccleſiarum num.
67.de conſt.ubi notat caſum quo plus operatur taci
tum,quam expreſſum . Et ideo inquit Dec.in d.l.cũ
quid nu.3.quod ſi inſtrumẽtum habet paratam exe-
52 cutionem ex forma ſtatuti,etiam illud,quod tacite†
continetur in inſtrumento,habebit executionem pa
ratam,Bal.in l.ad probationem la 1.C. de prob.ubi
refert pro hac opinione conſuluiſſe,& fuit primum
conſilium eius,Bal.in l.1.§.& ut plenius C.de rei ux.
act.Abb.in c.cum olim in ult.not.de cenſ.Fel.in ca.
tranſlato de conſt.Alex.in l.iurisgentium,§.quod fe
re,ff.de pact.ad quod faciunt notata per Glo.in cle.
1.de elect.& in clement.auditor,de reſcr.Barbat.in
repet.rub.de fid.inſtr.nu.76.Ant.de Burg. in c.cum
acceſſiſſent num.287.de conſt.ubi dicit nullam eſſe
53 differentiam inter tacitum,†& expreſſum.Hinc ta-
cita hypotheca ita operatur,ut expreſſa,late Nicoſ.
de pignor.memb.5.p.2.princ.nu.2.cum ſequ. uſque
ad finem,& num.88.Paul.de Caſtr.conſ.384. lib.2.
Alex.conſ.58.libr.2.Hinc etiam tacita renunciatio
54 beneficij idem†operatur , quod expreſſa, cle.gratiæ
ubi omnes de reſcr.Doct.in c.de multa,de præben.
Card.Pariſ.conſ.40.num. 30 .uol.4. Nauar. conſ.3.
de renunc.Curt.Sen.conſ.80.Præpoſ.in ca.quamuis
nu.1.7.q.1.& plures ad hoc adduxi,ponendo, exem
pla de reſign.benef.lib.1.qu.1.col.3.& 4.ac 5.Hinc
55 etiam tacita auocatio†cauſæ idem operatur, quod
expreſſa,Bald.in l.ſolet,§.ſicut, ff. de offic. proconſ.
Doct.in ca.ſi quem,de procurat.lib.6.Lancell.de at
tent.poſt auoc.cauſ.cap.10.num.12.Hinc etiam ta-
56 cita†renunciatio excludit attentatorum reuocatio-
nem,ſicut expreſſa,Lancellot.de attent.limi. 15.nu.
57 20.Mandoſ.de inhib.q.99.Hinc † appellatio renun
ciatur renunciatione tacita,& expreſſa, Lancello.de
act.c.12.nu.15.& tacita petitio in reuocatione attẽ
tatorum ſufficit,Idem Lancell.ubi ſupra c.25.num.
17.& tacita renunciatio nominationis ſufficit, Re-
buff.de nominat.q.ult.nu.18.& 19.ac tacita renun-
ciatio regreſſus,Card.Pariſ.conſ.76.num.7.uol.4.&
ſententiæ,Card.Pariſ.conſ.5.num.42.uol.1.& rei iu
dicatę,Corn.conſi.148.num.20.uol.2.cum aliis quę
addduxi d.lib.1.de reſign.benef.q.1.num.3.& 4.cũ
58 ſeq.Et expreſſam conditionem†in terminis horum
uerborum intelligerem,quoties fuit deducta, & po-
ſita in ipſa collatione, vel in alia ſcriptura publica,
uel priuata ,uel coram pluribus,ut colligitur ex his,
quæ ſcribunt Doct.in l.1.ff.de cond.& demonſt.

59 Expreſſum enim dicitur,quod colligitur†ex ver-
bis,Bar.in l.uxorem,§.agri plagã , ff. de leg.3.& in l.
fideiuſſor §.meminiſſe,ff.de leg.1.Ceph. conſ. 133.
nu.8.& conſi.135.num.20.uol.1.Card.Pariſ.conſi.
32.nu.78.uol.1.& conſ.71.nu.5.uol.4. Tacitam au-
60 tem intelligerem,quoties†interuenit,verum nõ fuit
deducta,ita palam,& publice in inſtrumento colla-
tionis,vel in alia ſcriptura,ſed interceſſit inter con
ferentem,& eum cui fuit collatum beneficium taci-
te,ac ſecrete,& deprehenditur ex coniecturis, & ſi-
gnis,ac præcedentibus,uel ſequentibus geſtis, iuxta
ea quæ egregie in hac materia deducit Hier. Gabr.
conſ.172.num.3.uol. ſecundo,Maſcard.de probat.
concluſ.1306.num.33.& hoc eſt,quod dicimus, qđ
51 fiunt tacitę†promiſſiones,& conuentiones l.Labeo
l.item,quia,ff.de pact.ibi conuentiones etiam tacitę
ualent,Nauarr.in comment.de dat.& promiſſ.pro
iuſt.uel gratia,in 11.not.ſub num.23.Sed circa hæc
uerba multoties uidi dubitare,quomodo deprehen
datur huiuſmodi tacita conditio, ideo in hac parte
hæc conſtitutio eſſet declaranda,& de duobus alte-
rum facere, vel tollere illud,quod dicitur de tacita
conditione,& ponere de conditione tantum, prout
intelligitur,& declaratur a iure,vel declarare , quo-
modo hæc tacita conditio deprehendi debeat , &
RR.PP.Auditores Rotæ deputati , ita reſponderũt
fel.rec.Sixto Quinto volenti tunc declarare hãc bul
62 lam, nam regulariter conditio non præſumitur †ſi
uerba non ſunt ſatis clara,Bar.in l.cum mota ;col.1.
poſt n.2. C.de tranſ.Abb.conſ.4.n.34.Maſc.de pro
bat.concl.343.nu.1.ubi infert nu.2.vſque ad finem
ad plures caſus frequentes.

Quouſque autem hæc Conſtitutio Pij v.non mo
derabitur in hac parte huiuſmodi tacita conditio
63 poſſet colligi†ex coniecturis, & ex ſequentibus ge-
64 ſtis,nam his modis probatur dolus, † & fraus & alia
ſimilia in animo conſiſtentia,l.dolum cum ſimo.C.
de dol.Rui.conſ.4.n.10.uol.1.& conſ.73.nu.1. & 9.
uol.2.

uol.2.Card.Pariſ.conſ.75.nu.31. uol.1. & conſ.89.
nu.29.eod.vol.Barb.conſ.17.nu.28.uol.2.Cor.cõſi.
65 124.num.4.uol.3.Quæ enim ſunt† difficilis proba-
tionis,ut hæc eſt,Burſ.conſ.40.num.63. uol.1. pro-
66 bantur†leuioribus probationibus,Menoch. de arbi.
67 iud.caſ.116.nume.21.& quæ etiam†occulte patrari
ſolent,Feder.de Seni.conſ.119.Alex.conſ.53. nu.1.
lib.2.Grat.conſ.61.nume.15.libr.2. & quoties quis
uerbo non promittit,ſed facto dat,vel deponit, uti-
que hæc ex coniecturis deprehenditur eſſe tacitam
conditionem,& per conſequens cõmitti ſimoniam,
Nauarr.in d.comment.de dat.& promiſſ. not.11.in
fi.num.23.poſt Io.Monach.quem citat,& eſt ratio,
68 quia plus†exprimitur facto,quam uerbo,l.ſi tamen
§.1.ff.de ædil.edict.& plus eſt appellare facto, quã
69 uerbo,c.dilecti,de appel.nam facta† loquuntur,arg.
c.cauete,el 2.2.q.5.Et ideo promiſſio expreſſa, &
tacita pro iuſtitia,vel gratia obtiuenda,ut dicit Na-
70 uarr.loco cit.facit incidere in † pęnas conſtitutionis
incip.Ab ipſo Pontificatus,&c.Greg.xiij. innouan-
tis extrauag.Boniſ.8.prima ſub titu.de ſent. excom.
iam reuocatæ per Clem.v.teſte Palud.in 4. diſtl. 18.
quęſt.3.colu.penul.Angel.in verbo excommunica-
tio 5.caſ.25.Silueſtr.in uerb.excommun.7.46. Ca-
iet.poſt caſ.81.

71 Illud autem non omittam ,†quod tacitum tribus
modis non habetur pro expreſſo,& non eſt eiuſdẽ,
neque ſimilis potentie cum expreſſo,ut tradit egre-
gie Iaſo.in l.cum quid nume.18. ff.ſi cert.pet.primo
quando omittitur aliquid de ſubſtantia,uel forma,
tunc enim non haberi pro expreſſo,probat text.in l.
quicquid aſtringendę ſecundum vnum intellectum
ff.de uerb.obl.l.3.§.ſi quis in ſolam,ff.de eo qđ cert.
loco,quod habet locum etiam in ultimis uoluntati-
bus,l.iubemus,l.hac conſultiſſima,C.de teſtam. re-
72 gulare enim eſt,ut†ſubſtantia rei in primis rema-
neat,cuius corruptio eſſentiam rei perimit.l. ubi ita
donatur,de don.cauſa mort.l.ſi quis ante,de acquir.
poſſeſ.l.cum præcario,de præcar bonus tex. in l.Iu-
lianus §.ſi quis rẽ.ff.de exhib.Zaſ.de ſeud.p.12.n.20.
Brun.de mut.concl.1.nu.33.Ae ẽt forma,l. certa for
ma,l.prohibitum,C.de iure fiſc.lib.10.l. conſtitutio
nibus,ff.ad munic.Bal.in l.cõparationes in 3.oppoſ.
* C.de fid.inſtr.Doct.*omnes in ca.1. de conſt.Dec.
73 conſ.90.num.6.quæ eſt†principium angulare, Doc.
in l.omnes populi,ff.de iuſt.& iur.& in l. cunctos
populos,C.de ſum.Trin.& fide Cat.ca.cum dilecta
de reſcr.Bal.conſ.11.col.ult.lib.1.Card.Pariſ.conſi.
12.num.47.& conſ.15.num.23.& conſ.33.num.20.
uol.2.Dec.conſ.699.num.4.& 5.Roland.a Val.cõſ.
70.nu.13.lib.1.

Secundo tacitum non habetur pro expreſſo pro-
pter nimiam incertitudinem l.quicquid aſtringẽdæ
ſm aliũ intellectum,ff.de verb.obli.paria enim ſunt
74 non eſſe, † uel eſſe & non apparere,l.duo ſunt Ti-
tij,ff.de teſta.tut.l.quoties,ff.qui ſatiſd. cog. ubi Iaſ.
late,l.2.C.de ſucceſſ.edict.Incerta quamuis ſint ue-
ra,non tamen ſunt iudicanda,ut per Pauln.de viſita.
p.2.q.7.num.40.Doct.omnes in c.præſentia,de pro
* bat.& in l.vlt.C.ad accuſ.vbi* communis eſt opin.
76 probationem†debere eſſe concludentem, ideo con-
ſuluit Gabr.in hac materia intentionem prauam v-
nius debere eſſe notam alteri conſ.172. lib.2.

Tertio,quando tacitum agebatur ex una parte tã
tum,nam hoc caſu habetur pro omiſſo , & non po-
teſt haberi ullo modo pro expreſſo,l.ſi repetenti,C.
de cond.ob cauſ.Gl.in d.l. cum quid,ff.ſi cert.peta.
* & ibi Bart.Iaſ.nu.18.in fi.& alii*omnes. Et eſt ra-
77 tio,quia hoc caſu ceſſat definitio pacti,quæ†eſt duo
rum,vel plurium placitum l.1.ff.de pact.ubi Doct.
78 & definitio ſtipulationis,quę requirit †interrogatio-
nem,& reſponſionem l.5.§.ſtipulatio,ff.de uerbor.
oblig.& natura ipſius conditionis,quæ fit per dictio
nes ſi,& cum l.1.l.qui hæredi,ff.de cond.& demon.
& intentio praua unius non eſt nota alteri unde in-
trat quod in his terminis conſuluit Gabr.conſi.172.
lib.2.Ex hac,& alijs rationibus conſuluit Nauar.col
lationem non eſſe confidentialem factam ab epiſco
79 po intentione praua,†quod ille poſtea de beneficio
diſponet ad ſui nutum , ſi huiuſmodi intentio non
fuit nota ei, cui fuit collatum beneficium conſi.30.
per totum de ſimon.

His ergo tribus caſibus,ſiue exemplis poſſent plu
res concluſiones,& quæſtiones, ac caſus terminari,
ut non iudicentur collationes confidẽriales , ut quia
non adeſt pactio,& ſic deficit ſubſtantia , & forma
iuxta ea quę ſcripſi alias.Et propter nimiam incer-
titudinem,& quia intentio praua unius non eſt no-
ta alteri late Gabr.d.conſil.172.lib.2. quia confidẽ
80 tia non poteſt†cadere in ignorante mẽtem eius,qui
confidere intendit,l.quidam,cum filium, ubi Doct.
81 ff.de hæred.inſtitu.actus enim†bonus,uel malus ex
agentis intentione iudicatur,D.Tho.1.2.q. 18. art.
9.& in concl.8. Anto.de Butr.in c.cum ex officii, de
pręſc.Fel.in c.auditis eo.tit.

Cętera autem ad hanc materiam pertinentia ad
duxi alias per nouem illationes.

Septimo Intellige,ſiue conditio appoſita in colla
tione fuit ut de illo beneficio diſponatur ad uolun-
tatem collatoris,ſiue alterius , ut probant illa uerba
poſita in hoc §.ut poſtea in alterũ pro arbitrio col
latoris,aut alterius cuiuſcunque contra iuris commu
nis ordinationem diſponatur, quę æquiparant hos
82 duos caſus,ut diſpoſitum in vno cenſeatur † eſſe di
ſpoſitum in alio, ut eſt natura æquiparatorum, l.ſi
quis ſeruo,C.de furt.l.ut tantum,ff.de ſeru. corrupt.
l.ult.ff.de acceptil.Gl.in c.ſi poſtquam de elect.lib.
6.Corn.conſ.133.num.8.lib.2.& ratio eſt , quia ni-
83 hil refert,quod aliquid fiat per unum,vel†per alium
dummodo illud ſit expreſſe prohibitum , ad ef
fectum,ut incurratur pęnam inflictam §.1.auth.de
monaſt.Gl.& Bar.in l.1.ff.de poſtul.Doct.in c.no-
uit.de iud.& faciunt c.non afferamus diſt. 34. auth.
omnes peregrini,C.communia de ſucceſſ.Marſ.cõſ.
6.in fine,ſufficit enim quod origo fuerit mala, & illi
cita,ac ſimoniaca,ſcilicet ipſa pactio in collatione,
84 nam†origo in primis,& ante omnia ſpectanda erit
l.3.C.ad Maced.l.ſi procurator 1.reſp.ff.mand.l.clã
poſſidere,ff.de acq.poſſ.Mar.Soc.Sen.in c. veniens
ſub nu.52.de accuſ.& ſufficiet effectus ſequutus, qđ
in alterum diſponatur,ſiue ergo uoluntate collato-
ris,aut alterius,idem erit,l.ult.C.com.de iud.l. ult.ff.
mand.l.mulier,ff.ad Treb.l.ſi mater,ff.de inſtitu.&
ſubſtitut.cap.in his,de uerbor.ſignific.Sarn.in §.ex
maleficiis num.47.Inſtit.de act.Crauett.conſi. 300.
ſub numer.2.

Sed contigit dubitare,quomodo intelligãtur hęc
uerba pro arbitrio collatoris,aut &c. communis in-
* telligentia*recepta eſt etiam in praxi intelligi pro li
bera diſpoſitione,ut habetur in l.1.C.de ſacr.ſanct.
85 Eccleſ.uerbum enim arbitrium,†quamuis multipli-
citer capiatur,ut per Peruſ.de arbitr.lib.1.c.6.hic au
tem capitur pro diſpoſitione,& nutu l.in re manda-
ta,ubi Gl.C. mand.Menoch.de arbitr.Iud.quęſt.1.
num.1.

num.1.Georg.Natt.in clem.ſæpe §. non ſic tamen
num.69.de uerbo.ſignific.Andr.ab ex.in capi. Ca-
nonum ſtatuta nume.391.cum ſequen. de conſtitu.
Pariſ.conſil.38.numer.69.uolum.3. Vt ſenſus ſit,ut
committatur confidentia,ſi ille, cui confertur bene
ficium promiſit collatori de eo diſponere ad arbi-
trium,id eſt uoluntatem, & nutum ipſius,uel alte-
86 rius cuiuſcunque,ſub qua dictione†omnes includū-
tur,tam ſi ſint familiares,ſeu cóſanguinei ipſius col-
latoris,quam ſi ſint amici,uel penitus extranei,iux-
ta ea,quæ ſcribit Alberic.in l.metum animaduer-
tendum,ff.quod met.cauſ.

Octauo iuxta ea,quæ proxime diximus intellige
procedere hanc concluſionem,vt committatur con
fidentia,quomodocumque ille,cui fuit collatum be
neficium cum huiuſmodi conditione dimittat, aut
reſignet illud qualitercumque,aut alias diſponat ad
uolūtatem ipſius collatoris uel alterius, nam ita ver
bum illud contra communem iuris ordinationem,
diſponatur probat.Et ratio eſt,quia dictum uerbū
87 diſpono†eſt admodum generale,& áptum compre
hendere omnes, & quoſcumque caſus,§. diſponat
auth.de nupt.§.nos omnia,auth. de teſtament. im-
perfect.§. cum autem Inſtitut. ex quibus cauſ.ma-
num.non poſſ.Alberic.de Roſat.in dictionario in
uerb.diſpoſitio.Corn.conſi.273.colum.7. in fin.vo
lum.4.Cardinal.Pariſ.conſil.33.nume.57.& 62.uo
lum.3. generaliter igitur erit intelligendum, ac in-
terpretandum,Bald.in l.in fraudem,ff.de teſt. mili.
eſt tex.in le.1.§.& generaliter,ff.de leg. præſt.le.1.
§.quod autem,C.de aleæ luſ.& aleat.Et hoc in ter-
minis cóclusionis noſtræ poteſt uerificari pluribus
modis.Primo,ſi collator,uel alter velit,ut beneficia
tus renunciet beneficium ſimpliciter coram eodem
Collatore,ad effectum, vt tunc poſſit de eo rurſus
diſponere,& illud conferre,cui uoluerit iuxta ſuam
facultatem,ita Feli.de except.in princip. ut dixi de
reſign.benefic.libr.8.Secundo ſi collator, uel alter,
cuius arbitrium fuit referuatum in collatione,ut di-
ctum eſt,velit vt beneficiatus illud reſignet in ma-
nibus Summ.Pont.in fauorem alicuius,& ſic amici,
conſanguinei,uel familiaris.Tertio,ſi collator, uel
alter uelit, ut beneficiatus illud permutet cum alio
beneficio exiguo,iuxta ea,quæ habentur in ca.2.de
renun.in 6.Quarto,ſi collator velit,ut illud reſignet
in fauorem cuiuſcumque,ipſe beneficiatus uoluerit,
reſeruata tamen penſione pro amico,cóſanguineo,
uel familiari Ipſius collatoris.Quinto,ſi ille,in cuius
arbitriū collator reſeruauit,velit,ut beneficiatus il-
lud reſignet in ſui fauorem,& iſte caſus poteſt eue-
nire,ut hoc unico exemplo demonſtrabo. Præſup-
ponamus beneficium fuiſſe reſignatum ſimpliciter
88 †in manibus Epiſcopi, qui admittit renunciationē,
ex cauſis poſitis in cōſtitutione 58.Pij V.incip.Quá
ta Eccleſiæ Dei incommoda, quam retuli formali-
ter & commentatus ſum de reſign.benefi.lib.5.q.6.
& ut ſeruet tenorem huiuſmodi conſtitutionis pro
80 hibentis beneficia renunciata coram† ordinariis cō
ferri familiaribus,uel conſanguineis eorumdem or-
dinariorum,uel reſignantium,ſub pœnis ibi expreſ
ſis,confert beneficium reſignatum Titio,tacita, uel
expreſſa conditione,ut illud poſtea reſignet ſuo fa-
miliari,uel conſanguineo,aut familiari,uel conſan-
guineo reſignantis,vtique hęc eſt confidentia,& vr
eſſe etiam prohibitum in dicta Conſtitutione 58.
Pij V.ibi,etiam per fallacem circuitum multiplica-
tarum in extraneos collationum,&c.& firmauid.li.

5.q.6.de reſign.benef.num. 188.Hinc in ſimili Ro
* ta in una*Calciaten.coram Fabio de ann.1548. ha
buit pro probata ſimonia ex eo quod quis loco ſui
90 eadem die ſubſtituerat†generalem Vicarium ad cō
ferendum,qui eadem die ei contulerat ex not.in ca.
cum officij de elect.& per Feder.conſi.258.ut atte-
ſtatur Achil.de Graſſ.deciſ.340.impreſſa. Exem-
pla autem ſiue cauſæ aliorum caſuum ſuprapoſito-
rum poſſent colligi ex §.multis huius cōſtitutionis
noſtræ Pij V.ſuper confidentijs,ut ſcilicet beneficia
ijs quibus fuerunt collata aſſeruentur infantib. uel
naſcituris exiſtentibus in bello,aut bannitis, & cęte
ris criminoſis,aut incapacibus,aut alias,ut ibi,ex q̄-
bus plures concluſiones poſſunt decidi,& firmari.

Ex his etiam ſatis declarantur alia uerba ibidem
poſita contra iuris communis ordinationem, nam
ut ſupra deduxi huiuſmodi pactum poſitum in col
latione eſt ſimoniacum,dd.in cap. cum pridem de
pact.& in c.querelam,& c.non ſatis,de ſimo. & per
conſequens illicitum,D.Thom.2.2.q.100.Theolo
* gi*omnes in 4.ſent.diſt.25.Gloſ.in ſum.1.q.1.dd.
omnes in rubr.de ſimon.& nunc confidentiale per
hanc Conſtitutionem.Ideo ſi ſequatur effectus id
eſt adimplementum illius conditionis,ut quia de be
neficio fuit diſpoſitum pro arbitrio collatoris renū
ciando illud,aut alias,hoc uidetur factum contra or
dinationem iuris communis multis modis, primo,
quia mutatur natura collationis, quæ debet eſſe li-
bera,dd.in c.penu.de elect.& in cap.1. ut Eccleſia.
benefic.cum alijs deductis ſupra. Secundo,quia mu
tatur natura reſignationis beneficiorum,quę debet
91 †quoque eſſe pura,Rot.deciſ.6.num. 2. de renunc.
in antiquior.Ioann.Monach.in cap.mandatum,nu
mero 5.de reſcr.Redoan.de ſimon.p.2.2.cap.10.&
* omnes*alij,ut probaui de reſign.benefic. libro 14.
92 num.1.cum ſeq.&†libera,Oldra.conſi.324.ſub nu-
me.5.Hoſt.in ſumm.de renunc.§.qualiter,Rot.de-
ciſ.5.n.2.de renū.in nou.& dec.6.n.2.e.tit.in antiq.
Tertio,quia cōmittiť ſimonia,ita execrabiliter pro
hibita a iure,vt patet in toto tit.de ſim. Quarto,qa
committitur confidentia, q̄ēt acriter eſt prohibita.

Quinto,quia perpetrantur delicta,vt late per Ma-
ſcard.de probat.concluſ.1305.colum. 1. quæ om-
nia committuntur contra iuris ordinationem , &
93 ideo puniuntur† ſecundum eorum qualitatem,cap.
non afferimus diſtin.34.& habetur in cap.25.Deu-
ter.Marſil.conſil.6.in fin.Card.Pariſ.in l.1.nu.124.
ff.de oper.nou.nunc.lex enim ſummo ſtudio niti-
94 tur,ne delicta†perpetrentur l.1.C.ad l. ul.repet.le.
2.ff.de orig.iur.cap.ſuper litteris.de reſcrip.l.2. C.ſi
contra ius,uel util.pub.

Sexto,quia homines illaqueantur,cum huiuſmo
* di conſtitutio ex*communi liget in foro interiori.

Hiſce de cauſis fit contra Iuris ordinationē,& fa
ciūt quæ oēs volunt,in l.non dubium,C.de legib.

Scd̄um caput huius §.ponentis ſm̄ caſum confi
dentię beneficialis eſt,quoties prouiſus ab ordina-
rio,uel alio collatore conditione tacita,uel expreſſa
diſponit de omnib.uel parte fructuum beneficij col
lati ad vtilitatē,ſeu libitū ipſius collatoris,uel dece-
dētis,aut alterius,vt patet illis uerbis, ſiue ut de eo
95 p̄uiſus fructus illius,uel partē ad utilitatē,†uel libi-
tū cōferētis,vel decedētis,aut alterius relinquat,uel
remittat,& ita volūt Naua.in Manua.c.23. ſub nu.
110.Maiol.de irreg.li.5.cap.45.ſub nu.5.Maſcard.
* de probat.conclu.1306.nn.8.& 25.& a ij* omnes.
Nauar.etiam conſi.20.nu.1.de ſimon.Et hoc caput

eandem habet rationem, quod primum proxime ꝑ
96 cedens, quia nihil dari debet † pro collatione benefi
cij cap. preshyter 1. qu. 1. extrauag. cum deteſtabile
de ſimon. in extrauag. communi. & optime Concil.
Conſtantien. quod ad hoc refert, Redoan. de ſim.
p. 3. c. 8. nu. 2. & recte ſit a ſanctis Patribus, ſacris Ca
nonibus, & Oecumenicis Concilijs conſtitutū colla
97 tionem beneficij eſſe faciendam † pure, & abſque ul
la conditione, & modo, ca. ſanctorum, cap. presby-
ter. 1. q. 1. c. quam pio, 1. q. 2. c. Saluator 1. q. 3. Conc.
Calcedon. Act. 15. Can. 2. Conc. Braccaren. 2. Con.
Aurelian. 2. Can. 3. Conc. Toletan. 5. Can. 3. & 9. ca.
6. Conc. Trid. c. 1. ſeſſ. 21. de refor.

Et hoc etiam caput eſt conforme iuri communi,
nam ſimonia eſt recipere ſtuctus conditione præce
98 dēte ab eo, † cui confertur beneficium, de ipſo bene-
ficio, vt probatur in d. c. 1. Conc. Trid. ſeſſ. 21. de re-
form. tradunt dd. in c. 1. ut Eccl. beneſ. ubi Abba. &
alij D. Tho. in 4. ſent. relatus a Redoan. d. p. 3. de ſi-
mo. c. 8. num. 7. & 8. & tradit idem p. 2. c. 8. & 29. Et
* in hoc* communiter conueniunt Doctores, & com
petit definitio ipſius ſimon. de qua Gl. in ſum. 1. qu.
1. Nauar. in Manual. c. 23. num. 100. ac etiam ratio,
ideo, &c. Et in terminis tradidit D. Thom. 2. 2. quæ.
100. ad quartum in fine, Redoan. de ſimon. p. 2. cap.
21. nume. 28.

Et hoc quoque fit contra iuris ordinationem, ut
99 patet ex ſupradictis. Et quia fructus beneficij † ſpe-
ctant ad beneficiatum l. fructus, l. in fundo, le. ex di-
uerſo, ff. de uſur. Ruin. conſ. 25. num. 2. lib. 2. Nauar.
conſ. 7. de ſent. excom. & non ad alium, nam ſunt ac
100 ceſſorij † dominij, l. 1. ff. de cond. indeb. l. indebito, cū
ibi not. ff. eo. Cephal. conſi. 63. & conſi. 131. nu. 14.
* & eſt communis *omnium Doct. ſententia, ut late
ſcripſi in his terminis de reſign. benef. li. 1. q. 6.

Et hanc concluſionem primo intellige procede
re, ſiue prouiſus relinquat, aut det ordinario collato
ri totos ſtuctus, uel partem, nam ſicuti committitur
confidentia per perceptionem omnium fructuum,
ita & per perceptionem partis, ut illis uerbis proba
tur fructus illius, uel partem, nam vtroque caſu vi-
get eadem ratio, cum in parte quoque delictum cō-
mittatur, Gl. in §. gallinarum uerb. qui lucrandi ani-
* mo inſti. de rer. diuiſ. & eſt communis* opi. teſte Ti
raq. relato a Clar. lib. 5. recept. ſent. §. furtum, uerſi.
* pariter, vbi etiam dicit ſeruari in praxi* ut pro fur-
101 to † rei modici valoris infligatur pœna, Coua. li. uar.
reſ. c. 3. nu. 12. quod eſt notandum, nam regulariter
102 de re minima † non curatur l. ſcio, ff. de in integr. re-
103 ſtit. & modica non ſunt † in conſideratione, ca. licet
cauſam, §. quamquam de prob. inſtit. ad le. falcid. in
princ. Card. Pariſ. conſ. 165. nu. 14. 15. & 16. uolu. 4.
104 Craue. conſ. 46. nu. 12. Et rem modicam non † indu
cere ſimon. probat, c. & ſi quæſtiones de ſimon. Na
uar. in cōmentar. de dat. & promiſſ. pro iuſt. & grat.
105 num. 20. & rem modicam excuſare a † peccato mor-
tali ſcribit D. Tho. 1. 2. q. 88. art. 5. & 6. & 2. 2. q. 59.
art. 4. & q. 66. art. 6. c. unum. §. ult. diſt. 25. Nauar. in
Manual. c. 11. nu. 4. Ita enim poteſt committi confi
dentia ex toto, ſic ut ex parte, ut patet ad ſenſum, &
106 comprobatur, quia valet argumentum de † toto ad
partem, l. quæ de toto, ff. de rei uend. Crau. cōſ. 161.
ſub nu. 17. confirmatur ex c. ult. 14. q. 6. c. de appella
tionib. de app. ubi dd. concludunt eandē habēdam
eſſe rōnē de parte, eo magis cū eſt data pro forma,
ut hic iux. c. primum de baptiſ. Ideo in §. ad probā-
dum eiuſdem conſtit. æquiparat hos duos caſus, &
uult, ut probabilis cōiectura ſit, ſi quis poſt reſigna
tionem percipiat oēs, vel partem fructuum, ut late
dicam infra, & ſatis erit, quod ille, cui confertur be-
neficiū dederit omnes fructus beneficij collati, uel
partem unius anni, namque hæc uerba ſimpliciter
107 prolata uerificantur in uno † anno l. boue §. hoc ſer
mone, ff. de verb. ſign. ubi late Tiraq. comprobat ex
ſimilibus, & adducit rationes, & concordantes.

Secūdo intellige procedere, tam ſi hmōi fructus
omnes, vel pars ceſſerint in utilitatem conferentis,
quā alterius ad libitum ipſius collatoris, ut illis uer-
bis probatur ad utilitatem, uel libitum conferentis,
&c. & ratio eſt, quia eadē uiget ratio utroque caſu,
cum fundetur confidentia ſimoniaca in pacto dam
nato, quod adeſt utroque caſu, & nihil refert pro cu
ius utilitate expendatur pecunia, ut habetur in toto
108 tit. extra de ſimon. & illud uerbum ad vtilitatem † re
ſpicit commodum collatoris, quoties pecunia expē
ditur pro eius commodo, l. quod dicitur §. ult. & l. ſe
quen. ff. de impenſ. in re dot. fact. l. impenſæ, ff. eod.
tit. l. ſi quis hoīem §. ult. ff. ad exhiben. Verbum aūt
libitum reſpicit uolūtatem, & arbitriū ipſius, ut fru-
109 ctus dentur, cui ipſe collator † ordinauerit ad not. in
l. 1. C. de ſacr. ſan. Eccl. §. diſponat, Auth. de nupt. li-
bitū enim eſt proprie placitum, l. libertas, ff. de ſtat.
ho. l. nō diſtinguem⁹. §. officio ff. de arb. Et pōt exē-
plificari, quoties collator uult, ut fruct⁹ oēs, uel pars
beneficij collati dentur, hæredib. illius, qui ultimo
loco obtinebat illud beneficiū, & ita interpretor il-
lud uerbū, uel decedētis, nā reg. iuris clara eſt, ut hę
110 res, & defunctus † una, & eadem perſona cenſeatur,
auth. de iur. iur. in prin. Specu. in tit. de feud. §. 2. ver
ſic. 27. Bal. in l. ſi ſeruus fugitiuus. de cond. furt. cum
alijs, vt per Sarn. in §. actiones autem. col. 1. & 2. In-
ſtit. de act. uel quoties collator uoluerit, ut illi fru-
ctus dentur alteri, nam dicit conſtitutio alterius, &
cū generaliter loquatur oēs caſus, & perſonas inclu
det, ſiue ſint amici, familiares, & conſanguinei colla
toris, ſiue nō l. 1. §. & generaliter, ff. de leg. præſtan.
Bal. in l. in fraudem, ff. de mil. teſt. aut aliter quocū-
que, & facit, qđ ſcribit Naua. conſ. 62. de ſimon. vbi
reſpondit eſſe ſimoniacam ſolutionem, uel promiſ-
ſionem fructuum factam N. qui procurauit, ut ei il-
lud beneficium conferatur.

Tertio intellige, ſiue reſignās ꝑcipiat hmōi fru-
ctus per ſe, ſiue per alios, nā qui per aliū facit per ſe-
ipſum facere uidetur. uulg. reg. qui per alium, de re-
gu. iu. li. 6. & expreſſe hoc ſpecificatur hic ibi per ſe,
vel alium, & in reſignante in §. ad probandū infra.

Quarto notandum exiſtimo, quod illud uerbum
relinquat refertur, quoties iam collator propria au-
ctoritate percepit fructus, uel ſinat percipere iuxt.
ea, quæ ſcribunt, Docto. in leg. gerit, ff. de acquiren.
hæred. & in l. ult. C. de iur. delib. Illud autem uerbū
111 remittat, † refertur ad donationem, l. contra §. ſi fi-
lius, ff. de pact. l. 1. ff. de transacta. Bar. in l. peculium
la 1. ff. de pecu. Signorol. conſ. 26. col. 2.

Quinto notandū uī illud uerbum prouiſus eſſe
generale, & poſſe uerificari, ſiue vacauerit benefi-
cium per obitum, ſiue per renunciationem, aut pri-
* uationem, uel alias quomodocumque Doctores, *
omnes in c. ſusceptum de reſcr. li. 6.

Sexto notandum eſt, quod tex. vt committaſ cō-
fidentia, conſiderat fructus beneficij collati, cū di-
cat, ut de eo, &c. fructus illius, &cæt. & in hoc fides
ſequatur: ſi autem fuerit data pecunia, non autem
ex fructibus, cōmittitur ſimonia, iuxta ea, quæ ſupra
adduximus

adduximus,& tradunt*omnes ſub tut.de ſimon.
Septimo monendi erunt Epiſcopi,& collatores,
ne aliquid percipiant ex collatione beneficiorum,
ne incidant in pœnas contra confidentiarios infli-
ctas.Octauo,notandum,quod hic Pius V.conſide-
rat conſumationem delicti,ut ille relinquat,vel re-
mittat,amplia idem in promiſſione,quia illam etiá
includit Pius V. & ratio eſt, quia ęquiparantur da-
tio,& promiſſio Nauar.in comment.de dat.& pro-
miſſ.pro grat.vel iuſt.not.120.num.27.& commu-
niter*ut dicemus infra.
Nono intellige,ſiue fuerunt dati fructus per pa-
ctum,ſiue fuit hoc onus appoſitum in collatione,ná
hæc æquiparantur ad hunc effectum,ut egregie o-
ſtendit Nauar.conſ.20.de ſimon.
Hæc autem omnia declara,dummodo hoc fece-
rit Epiſcopus,& collator tacita,uel expreſſa condi-
tione,ut dicitur in hoc §.expreſſe,& dicta uerba po
ſita in capite proximo debent ſubintelligi in hoc ſe
cundo capite,tum quia dicitur,ſiue ut, &c.Dicti o
112 enim ſiue†eſt continuatiua,& augumentat, le. certi
conditio in princ.ff.ſi cert.pet.l.ſi cum dotem, §. ſi
pater.ff.ſol.matr.l.Iulianus,& l.alias ff.de cód.ind.
113 & denotat eundem ordinem,&†materiam, le. cum
pater,ff.de leg.ſecundo,l.ſi ita quis ſtipuletur, ff. de
uerbor.obligat.tum etiam quia eadem eſt ratio hu
ius §. ideo idem cenſebitur dictum in omnibus ca-
pitibus iuxta ea,quæ ſcribit Bart.in l. in repetendis
col.1.& 2.Cardin.Pariſ.conſi.38.num.25.uol.2.So
cin.Sen.conſ.63.num.26.uol.3.Corn.conſ.129.co.
penu.& ult.uolu.2.Dec.conſ.190.col.1.& clauſula
114 vna ad omnia capita†refertur,leg.filium,ff.quando
dies leg.ced.l.talis ſcriptura in fine,ff.de leg.primo,
l.3.§.penul.C.de lib.& poſt.Bar.in l.ult.ff. de rebus
dub.Abb.& Dec.in cap.ſecundo requiris de appe.
Dec.conſ.14.num.4.in fin.Riminal.conſi.375.nu.
2.Burſat.conſi.460.num.57.vol.4.Accedat præte-
rea,quia pactum,& condirio requiritur, ut confidē
tia committatur,Nauar.in Manua.c.23.nu. 107.&
num.709.& ſub num.110.& conſ.27.& conſ.30.&
conſ.33.& 36.tit.de ſimo.Gabri.conſ. 172.nu.4.&
12.cum ſeq.lib.2.& fuit reſolutum*in una Coſen-
tin.prætenſæ confidentiæ coram R.P.D. Orano 4.
Februarij 1591.Igitur ſi fructus fuerunt dati colla-
115 tori†abſque pacto,& conditione tacita,uel expreſſa
pręcedenti confidētia non committitur, uerum ori
tur præſumptio confidentiæ, ut probatur ex his q̄
dicuntur in §.ad probandū.Ergo ad tollendos ſcru
pulos,ac etiam lites,optimum erit,ut etiam ab hoc
abſtineant collatores.Cætera autem ad hanc mate
riem pono infra,circa interpretationem §. ad pro-
bandum.Vel fuerunt dati fructus,vel pars poſtade
116 ptum beneficium ex mera liberalitate,tuuc enim †
nulla committitur ſimonia,Caiet.in ſumm. uer. ſi-
monia,ſed ad hoc eſſet quoque abſtinendum,ne in-
tret pręſumptio,& in hac parte poſſet declarari hęc
conſtitutio:ſi autem fuit promiſſa,vel data Epiſco-
117 po,aut collatori pars fructuum pro litteris†collatio
nis beneficij,eſſe ſimoniá rńdit Naua.cōſ.13. de ſi-
mo.ex not.ex c.1.de ſim.& ex his,q̄ idē Nau.ſcribit
in Manu.c.23.n.103.& 111.& ex his,q̄ dicunt in c.
14.ſeſſ.24.de refor.Conc.Triden.& ex Congrega.
Concilij ſńia Notarius pro dictis litteris dumtaxat
118 vnū aureū†recipere pōt,vbi non habet ſalariū cōſti
tutum,iuxta ea,quę dicuntur in capi.1.ſeſſ.21.de re
for.& promiſſionem 25. ducatorum factam in col
119 latione ꝓ†expēſis factis ab Epiſcopo in carcerádo
eum,qui tenebat beneficium,reſpondit Nauar.con
ſi.72.de ſim. eſſe ſimoniacam,& præſumi talem.
Tertium caput huius §. ponentis ſecundum ca-
ſum confidentiæ beneficialis, eſt, ut committatur
confidentia,quoties collator,aut cedens iuſſerit,vel
ſignificauerit ei, cui contulit beneficium, ut ſoluat
penſionem ſibi,uel alijs, vt probant illa uerba, ſeu
pēſionem illi,uel illis,quem uel quos idem collator,
aut cedens,uel alius per ſe,vel alium ſcripto, aut uer
bo iuſſerit,ſeu ſignificauerit,perſoluat, &c.Ex qui-
bus uidetur tolli Epiſcopis facultas conſtituendi pē
ſiones ſuper beneficijs per eos collatis, nam ſcribūt
120 DD.Epiſcopos poſſe imponere penſiones†mode-
ratas,& ꝑſonis benemeritis,& egenis,c. niſi de pre
ben.Innoc.per ill.tex.in c.de cætero de tranſact.Ol
drad.conſ.226.Ant.de Butr.in c.audiuimus de col-
luſ.detegen.Petr.de Anchar.conſ.279.Fel. in ca.ad
audientiam 2.col.1.uerſ.2.concluſio de reſcr.Spec.
tract.de mod.cog.Conc.gener.rub.37.Abb.in c.ue
niens,de reſt.ſpol.num.9.Innoc.& Abb. in ca. 1.ut
Eccleſ.beneſ.D.Thom.2.2.q. 100.ad quartum in fi
ne.Dec.conſ.141.nume.3.& 339.incip.uiſa inſtru-
ctione col.2.Caccialup.de penſ.qu. 4.5. 6.7.Gig.in
tract.q.6.num.2.Veſtr.in prax.Roman. Cur. lib.3.
c.ult.Hoſt.in d.cap.niſi.Sam.in regu.de ann.q.2.&
in compend.utriuſque ſignat.uerſi. eſt aduertendū
uſque ad fin.Rebuff.de paciſ.poſſeſſ.nu.103.uerſi.
item Legatus,Nauar.conſi.22.num.4.de ſimo.
Quod optime uidetur meo iudicio conſtitutum,
tum quia omnis conuentio inter partes erat prohi-
bita,& ſimoniaca in penſione,quę poterat ab Epi
ſcopo d.c.niſi.de præben.ibi non quidem ex pactio
ne partium,& ibi dd.Rebuff.d.tract.de paciſ. poſſ.
num.104.uerſ.eſt tamen differentia, tum quia non
ſimpliciter poteſt Epiſcopus imponere penſionem
ſecundum dd. Sed adhibitis quibuſdam modifica-
tionibus,ut Pro concordatione litis, & bono pacis
d.c.niſi,de præben.Pro pauperibus,& egenis, In n.
in ca.de cætero,de tranſact.Pro benemeritis, Oldr.
conſ.226.Pro uſu pio,D.Th.2.2.q.100.§.ad quar-
tum in fine.Pro renunciante ex cauſa renunciatio-
nis loco alimentorum,Petr.de Anchara. conſ. 279.
Redoan.de ſimon.par.2.cap.21.colum.3.In princ.
in quantitate moderata,Felin.in d.cap. ad audien-
tiam,Ad vitam conſtituentis,Nauar.conſ.43.num.
9.de ſimonia,Ad coæquandum fructus in permuta
tione,Nauar.conſ.22.num.4.de ſimon. Et cum cau
ſa Nauar.conſ.20.num.2.de ſimon.omnes * fere
Doctores tractantes de huiuſmodi materia loquū
tur parce,& cum requiſitis,& modificationib.Ideo
ad tollendum ſcrupulos,& difficultates,ac lites,quæ
poſſent oriri,quando ſit bene penſio reſeruata per
Epiſcopum,& ex cauſa ſufficienti, bonum fuit eis
tollere hanc genericam poteſtatem, iuxta ea quæ
habentur in c.finem litibus de dol.& contum.ca.1.
de appel.in 6.l.quidam æſtimauerunt,ff.ſi cert.pet.
121 nam ad hoc pręcipue legum conditores†habuerunt
reſpectum,Dec.conſ.699.num.15.& ideo introdu
xerunt uſucapionem,ut inſtit.in princ. de uſucap.l.
1.ff.de vſucap.ibi dd.Tum præterea,quia huiuſmo
di poteſtas quam Doct.dicunt competere Epiſco-
pis conſtituendi penſiones ex non uſu receſſit ab
aula,antequam fuit promulgata hęc Cōſtitutio Pij
Quinti vt tradit Rebuff.de pacific.poſſeſſ. numero
105.ſecundum paruam impreſſionem, & expreſ-
ſius atteſtantur quidam moderni in opuſculo de
penſion.numero 3.impreſſo tom.15.par.2. tracta-

* tuum,& uere nũquam uidi hoc ſeruati in * praxi,ió
de ea non eſt habenda conſideratio , Socin.Sen.in.
l.ſi filius eius nu.7.ff.de lib.& poſt.Fel.in c.1. de tre
gu.& pac.Card.Pariſ.conſ.104.nu.69.uol.1.& cóſ.
105.num.8.vol.4.Dec.conſ.469.num.8.Et hæ tres
rationes ſunt efficaciſſimæ,vt ex illis potuerit mo-
ueri Pius V.ad declarandam collationem confiden
tialem factam ab ordinario cum conditione ſoluẽ-
di penſionem ſibi , uel alijs,cum beneſicia debeant
122 conferri integre, † & abſque diminutione , ut patet
ex rub.ex.vt Eccl.beneſ.ſine diminutione conferã-
tur.Et debent Epiſcopi,& ordinatij ab hoc abſti-
nere ob fraudes,quę poſſunt fieri ,'& ne videantur
redditiuum partem quaſi paciſcendo ſibi reſeruare,
& hoc modo loquitur Innoc.3.in cap.1.ut Eccleſi.
beneſ.tradit Campeg.de penſion.num.2.dixi de re
ſign.beneſ.lib.6.quæſt.1.nume.3. & ita ſeruatur in
* *praxi,& hãc concluſionem firmant Nauar. in Ma
nual.cap.23.ſub num.100.Maiol.de irregul. libr.1.
cap.45.ſub num.5.Maſcard.de probat. concluſio.
1306.colum.pen.

Et hanc concluſionem primo intellige procede-
re,ſiue penſio ſoluatur collatori de beneficio colla
to,nam hoc non habet dubium, quod ſit ſimonia,
* ut*communiter omnes Doctores volunt , ſiue etiã
ſoluatur alijs,nam etiam hæc eſt confidentia,ut di-
citur ibi,illi,vel illis,&c.nam eadem viget ratio boc
caſu,cum pactio ſit quoque prohibita, unde idẽ ius
ſtatuendum,l.illud,ff.ad l.Aquil.l.a Titio,ff.de uer.
123 oblig.& cum pronomen illis † ſit generale,intelligi-
tur in omnibus quacunque dignitate fulgeant,& cu
iuſcumque gradus,Bald.in l.in fraudem,ff.de milit.
teſt.ut diſpoſitio hæc tam utilis omnes caſus,& per
ſonas comprehendat,vt fuit intentio Pij V.

Secundo,hanc concluſionem intellige procede-
re,ſiue huiuſmodi penſionem iuſſerit,& ſignificaue
rit ſoluendam ipſe collator,vel alter quicumque ut
illa uerba probant,quem uel quos idẽ collator, aut
cedens,vel alius,&c.quæ uerba comprehendũt col-
latorem quemcumque,cedentem loquendo in be-
neficijs reſignatis coram ordinarijs , & collatis per
eoſdem,vt ſi penſio ſoluatur per eum, cui fuit colla
tum beneficiũ,quia id iuſſerit, vel ſignificauerit ce-
dens,ideſt,qui reſignauit illud beneficium,ſit confi
dentia,quandoquidem nullam habeat in hoc pote-
ſtatem cedens,qui poſt renunciationem habetur ꝓ
mortuo,Caſſad.deciſ.16.num.2.ſuper regu.cancel.
Abb.in c.niſi eſſent de præbẽ.Card.Pariſ.conſ.93.
num.25.uol.4.Put.deciſ.468.libr.2.& ante hẽt ius,
quod dumtaxat poteſt cedere in manibus ordinarij
* ſimpliciter,ut eſt*communis opinio , vt ſcripſi lib.
5.de reſign.beneſ.q.6.Redoan.de ſimon. par.2.ca.
124 22.& in manibus Papæ itidem,nam † reſignatarius
habet ius a Papa,& non a reſignante, Caſſad.deciſ.
15.ſub num.1.de præb.Mandoſ.reg.33.de reſigna.
* per fiat.q.7.num.8.& omnes*alij tradunt. Et quẽ-
cumque alium,in hoc enim comprehenditur ami-
cus,cõſanguineus,& familiaris ipſius collatoris , uel
cedentis,& quicumque alius,vt omnes caſus cõpre-
hendantur,hi non poſſunt ſe in his intromittere,&
paciſci de tali materia abſque Labe ſimoniæ, & cõ
fidentiæ,ut probat optime tex.in c. niſi de præbẽ.
ibi non ex pactione partium,&c.& ibi omnes Doc.
Redoan.de ſim.p.2.c.21.col.2.& 3.hoc enim redo
let ſimoniam ex plurib.capitib.alias conſideratis,&
faciũt notata in c.cum pridem de pact. & quod ex
definitione ſimoniæ ſcribit Nauar.in Manua.c.23.
ſub num. 100.& multoties in facti contingentia vi-
di per peritiſſimos reſponderi his caſibus cõmiſſam
eſſe confidentiam.

Tertio,intellige hanc concluſionem procedere,
ſiue collator cedens,aut alius quicunque iuſſerit,aut
ſignificauerit ei cui confertur beneficium ſolutionẽ
dictæ penſionis per ſe,vel per aliũ,vt patet illis uer-
bis per ſe,vel alium,hi enim duo caſus æquiparãtur
ex vulgatis iuribus,& rationibus ſupra ſæpius addu
ctis.Et hoc nullum habet dubium.

Quarto,intellige hanc concluſionem uendicare
ſibi locum,ſiue prædicti iuſſerint,& ſignificauerint
huiuſmodi ſolutionem penſionis ſcriptura,uel abſ-
que,ut patet ibi ſcripto,aut uerbo , & ſic hi duo ca-
125 ſus ęquiparantur,& eſt ratio,quia uerba † ſunt nun-
cia cordis,l.Labeo,in fine,ff.de ſupell.leg.Dec.in l.
ſemper in ſtipulationibus num.4.ff.de regul.iu.Cra
126 ue.conſ.20.nu.2.& conſ.290.in fine,& teſtimonia †
mentis noſtræ,Bal.in rub.de probat.Coſt. li.3.var.
127 ambig.c.14.& probant,quod quis † expreſſit, Boer.
deciſ.1.nu.8.latiſſime Tiraqu.in l.ſi unquam, uer-
bo libetis num.17.C.de reuoc. donat. Menoch. de
128 arbit.iudic.q.7.num.75.ac denotant conſenſum † lo
quentis,dd.in l.1.§.ſi quis ita,ff.de uerb.obli.& præ
cipue Iaſo.col.1.2.& 3.ubi quod eſt plus ſcribit de
129 annuente † capite,& ſignis nu.8.& nu.12.Et ſcriptu
130 ra nihil † inducit noui,Bartol.in lege 2.in princip.co
lum.1.ff.de vulg.& plures ibi allegat Alexan. colũ.
131 2.ſed ſolum † probat le.cum res,C.de probat.l.con-
trahitur,ff.de pignor.Anton.de Butr.in c.ultim. in
princ.colum.3.de conſuet.Ange.Aretin.in §.ex nõ
ſcripto col.1.Inſtitut.de iur.nat.gent.& ciu.Dec.in
rub.de conſuet.num.3. & ad hoc inuenta fuit ſcri-
ptura,ſcilicet ad faciliorem probationem d.l. cõtra
* hitur,& eſt*communis opinio per Abb.Fel.Dec.&
alios in rub.ex.de conſtit.vt habeatur conſenſus ex
132 preſſus,qui non poſſit negari,cum ſcriptura † loqua
tur,l.epiſtolam inter claras,C.de ſum.Trin.& fide
133 Cat.paria ſunt ergo aliquid illicitum committere, †
ſcripto uel uerbo,DD.in d.l.1.§.ſi quis,ff. de uerb.
oblig.& in d.rub.ex.de conſt.

Quinto,intellige hanc concluſionem habere lo-
cum,ſiue ille collator cedens,aut alter iuſſerit , ſiue
ſignificauerit ei , cui fuit collatum beneficium , ut
ſoluat huiuſmodi penſionem ad effectum, ut com
mittatur confidentia , ut probatur illis uerbis iuſ-
134 ſerit, ſeu ſignificauerit , verbum iuſſerit † impor-
tat neceſſitatem,& præceptum,& ideo refertur ad
collatorem,Alberic.in leg.ſæpe audiui, ff. de offic.
pręſid.Oldrad. conſil.80. & eſt text. in capitu. qui
iuſſerit vndecimo.quęſtio.3.cap.2.de maior.& obe
dien.clemen.exiui de Paradiſo , de verb.ſignificat.
Bermon.de publ.concub.uerb.teneatur numero 1.
folio mihi 165.tom.11.par.1. tracta. Verbum au-
tem ſignificauerit importat declarationem volun-
tatis,& ideo refertur ad cedentem,& alium , ut ſit
ſenſus,quod iſti ſignificauerunt ei cui fuit collatum
beneficium,ut ſoluat penſionem iuxta ea , quæ ha-
bentur in d.le.1.§.ſi quis,ff.de uerbo. obligat. Vel
etiam poteſt intelligi , ut uerbum iuſſerit referatur
ad conditionem expreſſam , requiſitam ad effe-
ctum incurrendi pœnas aduerſus confidentiarios,
inflictas,verbum autem ſignificauerit ad conditio-
nem tacitam,ut ſingula ſingulis referamus, iuxta re
gulam recti ſermonis.

Sexto,nota Pium V.hic requirere conſumatio-
nem delicti,ſecundũ quoſdam,nam dicit perſoluat,
quod

135 quod † requirit interuentũ naturalis ſolutionis, Bar.
in l.ſatisfactio,ff.de ſolu.Alciat.in l.ſolutionis,ff.de
uerb.ſignif.Card.Pariſ.conſ.107.n.132.uol.3. Ego
autem ampliaui idem etiam in promiſſione,nã hoc
reſpectu videtur loqui Pius V. & includere etiam
hunc caſum,vt ex verbis expreſſis probatur, & eſt
ratio,quia promiſſio æquiparatur dationi late Nau.
in comment.de dat.& promiſſ.pro gratia, uel iuſti.
not.12.num.27.cum ſeq.

Et hæc omnia ſupradicta declara ꝓcedere, quoties id fecit Epiſcopus,cedens aut alius tacita,uel expreſſa conditione,iuxta uerba illa poſita in princip. huius §.quæ uidentur poſita pro toto §.& etiam ꝓ hoc capite,nam hæc eſt materia continuata,& connexa,vt patet ex dictione,ſeu,not.in l. ſi ita quis ſtipuletur,ff.de uerb.oblig.Calde.in rub.de reb. Eccl. non alien.nu.7.Ant.de Burg.in c.inter cæteros nu. 30.de reſcr.& viget etiam eadem ratio, ut latius oſtendi ſupra,in fine 2.capitis.Confidentia enim cõmittitur præcedente pacto,Nauar.in Manual. c.23. nu.107.109.& 110.& conſ.27.& 30.tit. de ſimo. & eſt* communis opinio,ut late probaui alias quæſtione uigeſima ſexta,& faciunt quæ deducit Gabri.in his terminis,conſ.172.lib.2.

Et ut nihil intactum remaneat,non omittam,ꝙ id quod dicitur in his tribus præcedentibus capitib. huius §.habet locum in renunciatione,quæ fit coram ordinarijs, & alijs collatoribus ſuperiorib.uel inferioribus,vt uerba ſonant,non autem in reſignationibus,quæ fiunt coram Summo Pontifice in fauorem alicuius,etiam cũ aliqua reſeruatione,& hoc
136 Primo,quia cui non competunt † uerba legis,neque
competit diſpoſitio l.4.§.toties,ff.de dam.infec.ſed
reſignationibus,quæ fiunt coram Papa non compe
tunt uerba huius §.cum ſemper loquatur de ordina
rijs,& alijs collatoribus,& nunquam exprimit Cu-
riam Romanam,aut manus ſuas,vel ſuorum officia
lium,vt ſolet facere de * ſtylo, quoties vult hoc ex-
primere,ergo,&c.

Secundo quia ubi non habet locum ratio legis,
137 neque ipſa lex.nam † non plus attenditur quam lex.
l.1.C.quæ ſit long.conſuet.c.conſuetud diſt.1. Ge-
min.in c.vbi periculum nu.1.de elect.lib.6.l.adige-
re.§.quamuis de iur.patr.l.cum pater.§.dulciſſimis.
ff.de le.2.Bal.in c.dilectus filius col.1.de reſcr. Dec.
conſ.284.col.2.ſed ratio huius conſtitutionis vt ex
lectura apparet non cõpetit his renunciationibus,
ergo,&c.

Tertio,quia ceſſat præſuppoſitum legis in Papa,
qui nõ præſumitur talia facere cum ſit Vic. Chriſti,
138 & ſucceſſor B.Petri † principis Apoſtolorum,Tur-
recrem.in c.ego Ludouicus nu.2.di.63.& Pater om
139 nium,† Turrecrem.in c.abſit nu.1.diſt. 50.& ſpon-
140 ſus † vniuerſalis eccleſiæ,Turrecre.in c.ſicut alterius
141 nu.3.7.q.1.& caput † totius eccleſiæ catholicæ,Tur-
142 recrem.in c.1.nu.2.di.12.& Iudex æqualis † omniũ
Chriſtianorum Turrecrem.in cap.nul.num.1.diſt.
19.& eſto quod id faciat quod q paciſcaẽ de benef.
uel fructibus conferendis nullam committit ſimo-
niam,nam hæc eſt ſim.& confid.inducta a iure po-
ſitiuo ex conſtitutione canonica quam Papa ipſe tol
143 lere poteſt,& ſufficit eius ſcientia,ut ceſſet † ſim.Ho
ſti.in c.1.ne prælat.uices ſuas.Io.Anan.in c.1.de ſi-
mo.ubi Card.Ant.de But.& alij* omnes. Fel.in ca.
ad audientiam col.2.& 3.de reſcr.& in c.de cætero,
col.ult.de re iud.Dec.conſ.142.cum alijs,ut p Caſ-
ſad.deciſ.2.nu.4.de ſim.& deciſ.5.de conſtit.Turre
crem.in c.latorem,nu.1.1.q.1.& in c. ſi quis pecu-
nia,nu.4.diſt.79.&* communiter Doct.Redoan.de
Simon.p.2.c.10.11.& 12.cum multis ſequentibus,
ubi plures Doct.& caſus notabiles congerit. Ideo
poteſt conferre Papa ſimpliciter,cum cond.modo,
144 pacto,† reſeruatione fructuum & penſionis, ut late
adduxi de reſign.benef.lib.6.q.1.nu.3.& q.2.in plu
ribus locis,Rebuff.in praxi.tit.de reſeruat. genera.
Nauar.d.cap.23.ſub num.107.

Quarto,oſtenditur exemplo claro ad rem no-
ſtram, quia * communiter receptum eſt tractatum
de ſoluenda penſione inter reſignantem,& reſigna
tarium ſequuta reſignatione coram Papa,& reſerua
145 tione dictæ penſionis nullum inducere uitiũ † ſimo-
niæ etiam mentalis,Fel.poſt alios, quos citat in ca.
ad audientiam,el 2.nu. 3.de reſcr. & in c.nõ ſatis in
fine de ſim.Archiep.Floren.in 2.par.ſuæ ſum.tit.1.
c.5.Gammar.de auth.leg.a lat.lib.de penſ.nu.116.
Gig.de penſ.q.4.nu.2.Caccialup.eo.tract.q.19.nu.
1.& 2.cum ſeq.ubi atteſtatur* de communi,cum Pa
146 pæ auctoritas tollat † omne ſcrupulum,Glo. in c.cũ
pridem.uerb.illicitæ pactiones de pact. quæ ad hoc
communiter approbatur teſte Caccialup.d.q.19.n.
3.& recipitur de ſtylo,Nauar.loco cit.dixi de reſig.
benef.lib.6.q.2.num.70.

Quinto oſtenditur ẽt alio exemplo* cõiter recepto,ut tractatus de renunciando beneficium,& reſeruandis fructibus,aut regreſſus,nõ ſit ſimoniacus, ſequuta renunciatione corã Papa,Caccialu.d.q.19. col.1.& 2.dixi de reſign.benef.d.li.6.q.2. nu.73.

Limita tamen non procedere,quoties inter reſi-
gnantem,& reſignatarium interceſſiſſet pactũ, qđ
non fuiſſet expreſſum in ſupplicatione, & narratũ
Papę,uel de diſponendo de beneficio, vel de fructi
bus ſoluendis,aut de ſoluendo penſionem nõ reſer-
uatam,vel maiorem penſionem, quam Papa reſer-
147 uauit,aut quid aliud,nam † hęc eſſet ſimonia,Maio.
de irregu.li.5.c.45.col.penu.Fel.in ca. ad audientiã
2.ſub num.3.col.3.verſ.ſi autem præcederet de re-
ſcr.Gamm.de aut.leg.a lat.lib.de penſion.nu. 618.
Gl.in c.ex parte de offic.deleg.Abb.in ca.non ſatis
num.8.de ſim.Calde.conſ.1.de vſur.Card.Pariſ.cõ
ſi.143.nu.12.cum ſeq.uol.4.dixi d.q.2.lib.6. de reſi
gna.benef.nu.73.& 74.Redoan.de ſimo.p.2.c. 34.
nu.5.nam omnis pactio in his ſpiritualibus eſt ſimo
nia,Gl.in c.cum pridem de pact.Nauar.in Man.ca.
23.ſub nu.100.cum ſeq. Et his caſibus, & ſimilibus
poteſt hic §.uerificari in reſignationibus,quæ fiunt
coram Papa in Romana Curia.

Sed cadit dubium, an id quod dicitur in hoc §. circa ſupradicta tria capita procedat in eo, qui pro obtinenda collatione beneficij ab ordinario, uel renunciatione alicuius beneficij ab amico, promiſit generalibus verbis fore gratum effectibus,& quod ſemper poſſet diſponere de perſona ſua,& omn b. ſuis bonis temporalibus,& ſpiritualibus,ut per hæc uerba committatur confidentia prohibita per hanc conſtitutionem.

Pro affirmatiua facit, quia hæc videtur tacita conditio, ut patet ex his, quæ ſcribit Iaſon in leg. item quia nume.21.22.& 23.ff.de pact.quæ prohibetur per hanc conſtitutionem,& de iure communi omnis pactio in ſpiritualibus eſt illicita,dd.in capitul.cum pridem de pact.in cap.non ſatis de ſimo. in cap.quæſitum de rerum permut.Nauar.in Man. cap.23.ſub num.100.cum ſeq.

148 In contrarium † ſe habet ueritas in praxi* etiam

recepta,ut nulla committatur confidentia per dicta
uerba generalia,quæ probatur,quia nihilo plus ob-
149 ligāt †quam ſi non proferrētur,c.cum veniſſent, de
Inſt.vbi dicitur nihil obligaſſe quendam Archidia-
conum Archiepiſcopo ſuo dicentem poſſe diſpone
re de omnib.redditibus ſui Archidiaconatus,ut uel
let,& ibi notant Io.Andr.Zabar.Abb.& alij uerba
generalia prolata ad complacendum alteri non ob
150 ligare,neque†diſponere& ibi dicit.Abb.num.5. ad
hoc quotidie allegari illū tex.Glo.in l.1.C.de pact.
Card.in proœ.decre.Fel.in c.cum iuramento de ho
mic.Iaſ.in l.ita ſtipulatus,col.3.ff.de uerb.obli.& fa
cit tex.cum Glo.in l.2.C.in quib.cauſ.colō. cenſ.li.
11.quę habet paſſim amicos amicis dicere uerba il-
la generalia tuus ſum , & in omnibus tuum me eſſe
recognoſco,& propterea non obligari plus, quam
illis non expreſſis obligarentur, uerba enim ciuili-
151 ter,& curialiter ſunt intelligenda , † & non ruſtice,
aut rigoroſe,l.antiquitas C.de vſufr.facit quod ſcri
bit Bar.in l.ult.ff.de teſtam.Iaſ.in d.l.ita ſtipulatus
col.3.ff.de uerb.oblig.

Secundo quia ex collatione beneficij,'& renun-
ciatione,ille cui confertur,ſeu renunciatur,intelligi
tur obligatus ad antidora,& ad habendam , agen-
dam,& opportuno loco,& tempore referendā gra-
152 tiam,iuxta illam legem naturalem,benefacienti†be
neſaciendum,l.ſi non ſortem,§.libertus iuncta glo.
in uerbo naturaliter,ff.de cōd.indeb.l.ſed & ſi lege
§.conſuluit,ff.de petit.hæred.c.cum in officij de te-
ſtam.D.Tho.2.2.q.106.art.3.l.2.C.de oper.libert.
l.ſi ſeruo,ff.de hęred.inſt.Imol.in c.ult.de donat.in
§.not.l.proxime de rit.nupt.Bal.conſ. 112.col.1.li.
2.Ariſt.9.Ethi.Seneca,& Heſiod.de quibus memi
nit Fortunius Garſ.in l.ius naturale nu.40.ff.de iuſt.
& iur.Riminal.iunior in rub.Inſtit.de donat. n.26.
153 & in princ.eiuſdem tit.nu.102.nam ingratitudo, †
legum,& canonum auctoritate reprobatur,c.octa-
ua diſcuſſio 12.q.2.Dec.conſi.686.nu.13.& uitium
154 enorme†ac deteſtabile reputatur,vt inquit D. Ber-
nardus in Canticis,Io.And.Abb.Barba.in c.ult.de
don.Guliel.Ben.in c.Raynutius,in uerbo in eodem
teſtamento nu.35.de teſtam.& in quæſtione quam
facit de homic.nu.32.& ob eam filius poteſt priua-
155 ri†bonis paternis auth.ut cum de app.cog. Vaſſallus
156 feudo†c.deforme circa finem 22.qu.ult.cap. 1.quæ
fuer.p.cauſ.beneſ.amitt.Afflict.deciſ. 282. 2.dub.
Card.Pariſ.conſ.1.nu.10.uol.1. Donatarius dona-
tione l.ult.C.de reuoc.dona.c.ubi,de dona.l. ult.C.
de ingr.libe.princ.inſt.de donat. Dec.d. conſ. 686.
157 nu.12.& filius emancipatus reducitur†in patriā po-
teſtatem lege 1.C.de ingr.lib.Marſil.ſing.13.& le-
gitimatus ad priſtinam naturalitatē,Iaſ.in l. ex hoc
iure nu.54.ff.de iuſt.& iur.ſi ergo iſte Beneficiatus
eſt obligatus ad antidora,ergo ſequitur,quod exp̄ſ-
ſio illius,quod tacite ineſt,eo tantum modo quo in
eſt,non facit illicitam rem alioqui licitam,tex.& gl.
in c.ſignificaſti de elect.c.ad audientiam 2. ubi Gl.
* Fel.alios adducunt,& communiter*de reſcr.le.3.ff.
de leg.1.ubi Bar.Ale.& late Iāſ.Hinc notabiliter di
cit Bal.in c.ult.nu.10.de præſump.quod expreſſum
conditionis tacitę,quæ de neceſſitate ineſt, nō facit
158 †conditionem,l.hęc uerba ff.de leg. 1.l. non recte,
C.de fideiuſſ.l.iam dubitari,ff.de hæred.inſti.idem
Bal.in l.3.C.de arbit.& in l.ſi ex cautione in 8.q.C.
de non num.pec.& in l.unica ad fin.C. de cad. toll.
* &*receptum eſt non eſſe ſimoniam expreſſione,qđ
tacite ineſt,Feli.late d.c.ad audientiam,dixi de reſi-
ſigna.beneſ.lib.14.

Tertio,quia hæc requiritur cōditio tacita,uel ex-
preſſa,& loquitur conſtitutio cum hoc præſuppoſi
to,quod ceſſat in precibus,& prędictis uerbis gene-
ralibus Gammar.in ext.Iulij 2.contra ſimoniacum
elect.Papę nu.116.& nu.135.

159 Quarto,quia Conſtitutio Greg.XIII.† de datis,
& promiſſis pro iuſt.uel gratia obtinenda , licet in-
cludat promiſſionem ſactam uerbis generalibus,ut
patet ibi,vel promiſſionē reciperent, aut ex pacto,
uel promiſſionę occulta,vel manifeſta,ſiue ſub uer-
bis generalibus,& plene non expreſſis,&c.declara-
tur per Naua.in eius comment.in not.11.num. 22.
non procedere in uerbis generalibus prolatis pro
habenda gratia,uel iuſtitia,Ero tibi gratus,& loco,
& tempore oportuno referam grātias,& non pęni-
tebit te huiuſmodi gratiam feciſſe , & ſimilib. quia
160 huiuſmodi obligatio antidoralis tacite †ineſt,l.ſed
ſi lege §.conſuluit,ff.de pet.hæred.cum aliis addu
ctis ſupra,ſed habere locum in talibus uerbis gene-
ralibus,quibus prædicta obligatio antidoralis aliter
quam ineſt cum aliquo ciuilis obligationis augumē
to exprimitur,& huiuſmodi declaratio ab omnib.
* *recipitur,& ſeruatur,nam alias ſequeretur, qđ om
nes Cardinales , Prælati , & alij includerentur,cum
quotidie huiuſmodi uerba proferunt pro obtinen-
161 da gratia,vel iuſtitia . Vt ergo lex ſit poſſibilis,† ita
erit tenendum,c.erit autem lex.diſt.4.D. Thom.2.
162 2.q 95.art.3.& ne†ſequatur abſurdum c.dudum de
præb li.6.l.nā quod abſurdum,ff.de bon. liber.

Non obſtat argumentum in contrarium addu-
ctum,quia iam ſatis patet reſponſum ex ſupradi-
* ctis quibus accedat,quia*receptum eſt , preces non
163 inducere†ſimoniam in beneficialibus,cum nō adeſt
pactum,& conditio tacita,vel expreſſa, c.quicquid
inuiſibilis c.de ordinationib. 1.q.1.c. dilectus filius
de ſimon.Et ideo ſub extrauag.Iulij 2.de ſimo.ele-
164 cti.Pap.non†includuntur preces,vt late tenet,& cō
probat Gammar.in eius repetit.nu.116.& nu.135.
vbi dicit,quod non eſt æqua precum uerborum ge
neralium,& munerum in permouendis animis po-
teſtas,Arg.in l.non dubium,C.de legib.munera.n.
165 †excæcant oculos ſapientum,& mutant mentem iu
ſtorum,ut ſcribitur Deuteron.c.15.ca.qui recte 11.
q.3.Iaſ.in d.l.non dubium in prin.Folle.in prax.cri
mi.in princ.nu.63.Hinc dicimus,

Munera crede mihi placant homineſq; Deoſq;,
Placatur donis Iuppiter ipſe Deus.

Hinc rñdit Naua.cōſ.29.tit.de ſim.nō eſſe com-
miſſam cōfidentiā,ſi familiaris , vt Dñs impetraret
ſibi beneficium,vel mandaret expediri impetratū,
dixit,ſe cum omnibus,quæ habet & præfatum bñfi
cium eſſe paratum eius obſequio,& uoluntati, quia
ſunt uerba generalia iactantiæ,l.ultima,ff. de teſta.
c.cum ueniſſent,de inſtit.

Quartum,& vltimum caput huius §.eſt in benefi
cijs iuriſpatronatus,& in beneficijs electiuis,ut in il
lis committatur confidentia ſupradictis caſibus per
patronum , & præſentatum , & eligentem , & ele-
ctum,vt patet ibi,& pariter ſi a patrono etiam lai-
co,uel alteri pręſentatori , ſeu electori contigerit,
166 aut contingat id fieri.Dictio enim † &;,coniungit
hunc caſum præcedentibus l.ſi hęredi plures , ff. de
cond.inſti.l.ſi quis ita ff.de verb.obliga.l.ea tamen
adiectio,ff.de leg.3.Bart.Iaſ.& alij in l.1.ff. de iuſt.
& iur.l.ſi quis ducenta,§.utrum,ff.de reb.dub. Car.
Pariſ.conſ.17.nu.23.& conſ.31.nu.131.uol.4.& ad
uerbium

167 nerbium pariter, † quod ſequitur, idem operatur, ca.
1. de temp. ord. lib. 6. l. ſi pariter, ff. de liberal. cā. l. 2.
com. diuid. l. 1. pro dote l. 1. C. com. de ſucceſſ. Arch.
in c. 1. nu. 1. de decim. Bar. in l. ſi fundus, §. ſi duo, ff.
de pignor. nam pariter eſt aduerbium congregandi
& uniendi, ac denotandi identitatem temporis, rō-
nis, & cauſæ c. bonæ de elect. ubi Gl. & Doct. tradūt
Moder. de coniunct. n. 87. ut id quod determinatur.
ſupra habeat locum hic, Bar. in l. Seiæ, §. Caio nu. 3
ff. de fund. inſt. Anch. in clem. pleriſque colū. ulı. &
ibi Imol. col. 4. de elect. Ale. conſ. 101. num. 8. lib. 1.
Corn. conſ. 129. in fine lib. 2. Card. Pariſ. conſ. 38. n.
25. uol. 2. Natt. conſ. 458. nu. 10. Dec. conſ. 324. col.
pen. Curt. Iun. in l. 2. §. ult. nu. 27. ff. ſi cert. pet. & eiſ-
dem modis committatur confidentia, iuxta ea quæ
dicit Gl. in c. ſtatutum, §. inſuper de reſcr. lib. 6. Glo.
pragm. ſanct. ſuper tit. de collat. §. inſuper. Soc. Sen.
conſ. 53. nu. 9. lib. 1. Roma. conſ. 104. nu. 4. Alci. in l.
ſepe, ff. de uerb. ſignif. late Io. Baptiſta Plot. in tract.
de in lit. iur. §. 6. nu. 54. Ponderatur præterea dictio
id, poſita in fine ibi, contingat id fieri, quæ eſt quali
168 tatum † præcedentium repetitiua. Grat. conſ. 21. nu.
26. lib. 1. Bart. in l. ſi cui ſerui, §. 1. ff. de leg. 1. Ale. cō
ſi. 1. nu. 9. li. 4. Curt. iun. conſ. 58. & refertur ad præce
dentia, Soc. Sen. conſ. 150. col. pen. lib. 2. Tiraqu. de
vtroque retr. tit. 1. §. 8. Gl. 7. ſub nu. 24. Quod ſuade
tur eo maxime, quia eadem ratio, quæ uiget in bene
ficijs collatiuis, de quibus ſupra dictum eſt, viget in
his iuris patronatus, & electiuis, ut infra probabo, iō
merito idē ius ſtatuitur, l. illud, ff. ad l. Aquil. l. a Ti-
tio, ff. de uerb. oblig. Et ut diſtincte, & ordinatim p
cedamus, ponemus de beneficijs iuriſpatronatus, q
uidentur neceſſario explicanda, & poſtea de bene-
169 ficijs electiuis; Diuiſio † enim reddit facilem explica
tionem, Gl. in §. igitur in proœ. inſtit. Gl. in l. 1. ff. de
excep. dol. Cagnol. in l. ſi emancipati nu. 3. C. de col
lat. Rebuff. in l. 1. nu. 54. C. de ſent. quę pro eo, &c.
Loquendo igitur primo de beneficijs iuriſpatro
170 natus ſcire oportet triplex eſſe † iuſpatronatus, ut
tradit Card. Zabar. in rub. de iurepatr. & ſequuntur
Abb. & alij, Primum iuſpatronatus libertorum, qđ
171 prouenit † ex manumiſſione, c. liberti, & c. ſeq. 12. q.
2. & habetur in tot. tit. ff. & C. de iur. patr. Secundū
172 iuſpatronatus aduocatorum, qui dicuntur † patroni
cauſarum. c. 2. 15. q. 2. c. ex litteris de tranſact. ca. ult.
ne cler. uel monac. l. rem non nouam, . patroni C.
de iud. l. aduocati, C. de aduoc. diu. iud. Tertium iuſ
patronatus Eccleſiarum, & beneficiorū, de quo nos
loquimur, quod ſumitur pro iure competenti in Ec
cleſijs, quoad præſentationem rectoris, & beneficia
173 ti, † ut tradit Hoſt. in ſum. tit. de iur. patr. & in rubr.
illius tit. omnes, Goffre in ſum. Innoc. Calder. Zaba
rell. Io. Andr. Imol. & alij omnes in d. rub. late Lam
bert. de iur. pat. li. 1. in 1. q. 1. partis principalis, Pau.
de Cittad. in eo. tract. in prin. ac Rocch. de Curt. ćt
174 col. 2. Patronus † igitur eſt, qui conſtruxit, fundauit,
& dotauit Eccleſiam, Cappellas, vel Altare, aut aliū
pium locum, ut habetur cauſ. 16. q. 7. cum alijs, ut p
Lambert. de iur. patr. in 2. art. 1. q. princ. 1. par. 1. li-
bri col. 2. nam ſicut pater ducit filium de nō eſſe ad
eſſe, ita patronus ducit Eccleſiam de non eſſe ad eſ
ſe, Innoc. Card. Ioan. And. & omnes in rubr. de iur.
pa. r. Paul. de Cittad. in tracta. de iur. patr. in 2. & 3.
par. in 2. quæſt. Stephan. de Caietan. in c. ult. in 16.
* col. de elect. & ita communiter * & frequenter ap-
pellatur, in aliquibus autem regionibus appellatur
aduocatia, cap. quia clerici, & c. cum autem de iure
patro. quandoque Vicedominatus, Cuſtodia, Guar
dia, cap. præterea, el 2. de iur. patro. quandoque ius
frequentationis, & poſſeſſionis, c. piæ mentis, & ca.
figentius 16. q. 7. Archidiacon. in cap. 1. de iur. pa-
tron. lib. 6. Cardin. Zabarel. Petr. de Ancharan. Ab-
ba. in d. c. pręterea, Hoſt. in ſum. d. titu. in fin. §. quid
ſit iuſpatronatus, quandoque gratia, gloſſ. in d. cap.
quia clerici de iur. patr. ca. ſi quis Epiſcoporum 16.
175 q. 3. Et ex gratia iuſpatronatus † fuit conceſſum, ut
ſcilicet patroni poſſint præſentare cap. 3. de iure pa
tro. ibi, hucuſque Eccleſia ſubſtinuit, d. c. ſi quis Epi
ſcoporum, cum ſit annexum ſpiritualitati, c. de iure,
176 de iur. patr. quia laici non poſſunt ſe † intromittere,
c. decernimus, de iud. c. meſſana de elect. Et rō eſt,
ut conſiderant Hoſt. in ſum. titu. de iur. patr. Abba.
in cap. ad Apoſtolicam de ſimon. & in d. c. 3. de iur.
patr. Rocch. de Curt. in tractat. iuris patronatus in
princ. Paul. de Cittad. in eod. tract. in 4. parte, ut inci
tentur homines ad ędificandas, & dotandas Eccle-
ſias, & ut pro remuneratione habeant huiuſmodi
ius pręſentandi.
177 Et aliqui dicuntur † patroni Eccleſiaſtici, aliqui
uero laici, cap. unico de iur. patr. lib. 6. Abba. per il-
lum tex. in cap. cum autem. eod. titu. idem Abba. in
cap. eam te, & in cap. cum propter, & cap. paſtora-
lis, & c. cum dilectum eod. titu. Patroni laici, dicun-
tur laici, uel clerici fundantes de bonis patrimonia
libus proprijs non prouenientibus ab Eccleſia, Gl.
in uer. præſentare in clem. plures de iur. patr. Abba.
in cap. illud, de iur. patro. idem Abb. & alij in ca. de
monachis de præbend. Fel. in tract. quando litteræ
Apo. noc. patr. col. 4. Patroni Eccleſiaſtici ſunt Cle
ricus, Eccleſia, Monaſteriū, Abbas, Epiſcopus, Car-
dinalis, habentes illud ratione, & nomine Eccleſiæ
eorum, ut quia fuit fundatum de bonis ipſius Eccle
ſiæ, fuit ei relictum; ut probant Doct. proxime alle-
gati, & Rot. deciſ. 8. de iur. patr. in ant. late Rocch.
de Curt. in uerbo ius in ſuo tract. Lambert. in 5. 6. 7.
8. art. 1. quęſt. princ. 1. par. 1. lib. col. 2. & præſumitur
178 † eſſe laicorum, quoties laici poſſident, vt fuit * reſo-
* lutum in Rot. die 13. Ianuarij 1548. in vna Placen-
tin. Cappel. coram Cardi. Sanctę Crucis, teſte Put.
deciſ. 90. lib. 3.
179 Et huiuſmodi iuſpatronatus Laicale, † vel Ec-
cleſiaſticum acquiritur ex fundatione, conſtructio-
ne, & dotatione, c. filijs, c. quicumque 16. q. 7. c. Ab-
batem 18. q. 1. c. 3. & c. nobis, de iur. patro. unde po-
nitur uerſus, Patronum faciunt dos, ædificatio, fun
dus. Gloſſ. in c. piæ mentis 16. q. 7. Inn. in rub. de iu
re patr. in uer. acquiritur, & ibi Card. in 2. q. Anch.
* Abba. Imol. & alij * omnes Archidiacon. in capi.
ſ. unico eodem titu. in 6. Abba. in capitul. querelam
in 3. colum. de electio. & conſilio 54. libro 1. & con
ſil. 106. libro 2. Anan. conſilo 24. Alexand. conſilio
74. lib. 4. & pluribus rationibus, & exemplis, ac quę
ſtionibus hoc declarat Lambert. de iure patron. in
2. art. 2. q. prin. 1. par. 1. li. ac in 3. ſeq. & 4. Pau. de Cit
tad. in eo. tract. in 3. par. in prin. late Card. Pariſ. cōſ.
35. uol. 4. & cōſ. 47. eo. uol. 4. Io. Selu. de bñſ. par. 1. q.
5. nu. 229. cū ſeq. & p. 2. q. 22. Coraſ. de benef. p. 4. c.
6. nu. 2. & 3. Caputaq. deciſ. 133. pa. 2. & alij omnes,
& De fundatione late loquitur Pau. de Cittad. in d.
3. par. a nu. 2. uſque ad nu. 93. De dotatione late lo-
quitur idem in eadem 3. par. in 2. cauſa a nu. 1. uſq;
ad 78. De conſtructione loquitur idem in eadem
3. par. in 4. cauſa a nu. 1. uſque ad 7. acquiritur ulte-
rius priuilegio, ca. quicumque, c. piæ mentis, & cap.

ſequen.c.filijs 16.q.7.cum alijs multis, quæ adducit
Paul.de Cittad.d.3.par.in 2.cauſa numer. 2. 3.cum
pluribus ſequentib.

Et huiuſmodi pręſentatio,quod competit patro
180 nis,†eſt exhibitio quędam facta ſuperiori de cleri
co,Abb.in c.noſcitur in 2.not.de hiſque fiunt a prę
la.ſine conſ.cap.Gloſſ.in clement.dudum,in uerbo
pręſentari dę ſepultu.Idem Abb. in cap.parati,col.
1.de appellat.

His igitur præmiſſis ad intelligentiam huius ma
teriæ.Quęro an hoc,quod hic dicitur de confiden-
tia commiſſa inter Patronum, & præſentatum, ſit
conforme iuri communi,ut ſecundum illud ſit ſimo
nia?Pro negatiua adducitur,quia non uidetur,quod
in iurepatronatus poſſit committi ſimonia,ſi inſpi-
ciamus naturam, & qualitatem talis iuris,nam pôt
181 dari in†feudum,c.cum feudum de iur. patro. poteſt
182 vendi,& alienari,c.de iure,de iure patr.†poteſt per
mutari,c.nemini Regum 16.q.7.Glo.in ca.pię mẽ-
183 tis,16.q.7.poteſt†donari,c.quod ante de iur. patro.
184 etiam ſine conſenſu Epiſcopi,quoties † donatio fit
compatrono,Abb.in c.ex inſinuatione nu.4.de iur.
* patro.& annuit*Rot.in una Salentin. San. Andrę
1.Iulij 1551.coram Guidobon.teſte Caputaq.deci.
185 131.par.2.& tranſit†in donatione omnium bono-
rum,Abb.in c.ex litteris dę iure patr.Dec. cõſ.177.
* fuit*reſolutum in Rot.in una Aretin. Cappellaniæ
14.Decembris 1545.coram Antonio Auguſt.teſte
Put.deciſ.751.li.2.acquiritur præſcriptione.Pau.de
Citt.in tract.iuriſpatr.in 3.par.in 5.cauſa,Io.Andr.
in c.quod alicui,de reg.iur.in 6.Dec.in c.quanto,de
iud.Fel.in c.cauſam de p̄ſcr.Abb.conſ.76.li.2,Dec.
conſ.124.126.& 149.& competit etiam laicis,ut ſu
pra dictum eſt.Vnde cum iuſpatronatus tot modis
ſit contractabile,& ſi in eo cadant tot ſpecies cõtra
ctus,& competat laicis,concludendum eſt non poſ
186 ſe committi ſimoniam,quæ in rebus ſpiritualibus, †
& quæ contractari,ac vendi non poſſunt perpetra
tur, S.Thom.2.2.q.100.ad quartum no.in l.1.ff.ad
l.Iul.de ambit.

His tamen non obſtantibus contraria opinio eſt
* uerior,&*communiter per doct.recepta †in iurepa
187 tronatus committi poſſe ſimoniam,ut ſcribit Abb.
in c.ueniens,el 1.nu.1.2.not.de teſtibus , ubi notat,
quod non ſolum ſimonia committitur cum pro tẽ-
porali obtinet ius mere ſpirituale, vt eſt inſtitutio,
& electio,ſed etiam cum obtinetur ius annexũ ſpiri
tualib.ut eſt præſentatio Doct.per illum tex. in c.p̄
terea de tranſact.Roma.conſ.368.Fel. & Dec.poſt
alios in d.c.veniens.Idem Fel.in c.quanto de ſimo.
Abb.in ſua diſputat.quę incipit Augerius co.6. Re
doan.de ſimon.par.3.c.13.nu.21.uerſ.nec eſt dubiũ
& pluribus auctoritatibus,& rationibus, hæc com-
probat Rocch.de Curt.in tract.iuriſpatron. in uer-
* bo,& utile nu.9.10.cum ſeq.& hæc eſt *communis
188 omnium doct.ſententia,nam†ſimonia committiť,
non ſolum in ſpiritualibus,ſed etiam in annexis ſpi
ritualibus,c.ex inſinuatione c.de iure, de iur. patr.c.
quæſitum de rer.permut.Abb.in cap.1.in 1. not.de
* tranſ.Abb.& alij*omnes in c.quanto de iud.ubi dát
rationem,Doctores in c.hoc de ſimon.Io.Anan.in
c.2.in pen.not.de ſimon.Gl.in c.quia clerici de iur.
patr.& contrariá tolluntur ex his,quæ habentur in
d.c.3.de iur.patr.ſcilicet ex gratia concedi laicis, &
ex eadem contractari,vt homines incitentur ad cõ
ſtruendas Eccleſias,vt ſupra dixi.

Nunc autem prædictis iactis fundamentis colli-
gam concluſionem,& exempla,quibus Patroni, &
Præſentati committunt confidentiam iuxta mentẽ
Conſtitutionis Pij V.in hoc §.itidem.Prima cõclu-
ſio committi confidentiam,ſi Patronus,aut alter p̄-
189 ſentans†aliquem ad beneficium vacans conditione
tacita,vel expreſſa dimittendi , uel reſignandi illud
beneficium pro arbitrio ipſius patroni, aut alterius
cuiuſcumque,ut colligitur ex uerbis poſitis in prin.
huius §.Itidem ſi ordinarius, quæ uerba cenſentur
repetita,& continuata,ut patet ex dictione,& aduer
bio,pariter,& pronomine id,ut ſupra comprobaui
late,& ita uolunt Nauar.in Manua.c.23.ſub numer.
110.uer.noto ſeptimo,Maiol.de irreg.li.5.c.45.ſub
nu.5.Maſcard.de probat.conclu.1306.col. antepe.
& penu.Nauar.conſ.24.de ſimon.Et hæc concluſio
habet conformitatem cum iure communi,quo iudi
catur ſimoniaca promiſſio, uel datio pro habenda
præſentatione beneficij,Rocch. de Cur.de iur.pat.
in uerbo,& utile,in 3.quæſtione nu.9.cum ſeq.Re-
doan.de ſimon.par.3.c.14.nu.1.Abb.Fel.& alij oẽs
in c.ueniens de teſtibus,Ab. & alij in c. quanto de
190 iud.Præſentatio†enim eſt præparamentum inſtitu-
tionis,& ſic iuris ſpiritualis,& ideo reputatur origi
naliter dependere a iure ſpirituali mero,Fel.in d.c.
191 quanto,& eſſe ius†annexum ſpirituali,Abb.in cap.
præterea,el 1.1.not.de tranſ.Archid.in c.piæ men-
tis 16.q.7.Feder.de ſen.conſ.65.Abb.conſ. 76.li.2.
Bald.conſ.1.lib.3.Dec.conſ.137. & cõmuniter alij
in d.c.quanto de iud.& omnis pactio in ſpiritualib.
& annexis reprobatur tanquam ſimoniaca, Abbas
* communiter*receptus in c.ex inſinuatione, & c.de
iure,de iur.patr.

Primo intellige hanc concluſionem procedere &
in his præſentationibus,quæ emanauerunt hac cõ-
ditione ante publicationem huius Conſtitutionis,
quia dicit ante hac c.Cappellanus,& ibi Abb. in 2.
not.de ferijs c.ex tua de fil.presbyt.& plura addu-
xi ad hoc propoſitum ſupra.Et quia dicit, contige-
rit,aut contingat id fieri,& ſic pręteritum,& futurũ
tempus includitur,Corn.conſ.261.lib.4. Ale. conſ.
74.li.1.& nullum cadit dubium,cum uerba ſint ex-
preſſa l.continuus §.cum ita,ff.de uerb.oblig.

Secundo intellige hanc concluſionem uendicare
ſibi locum etiam,ſi Patroni fuerint laici , ut dicitur
expreſſe in tex.ibi,ſi a Patrono etiam laico , & ſic
comprehenditur,non ſolum Eccleſiaſticus,ſed etiã
laicus,& ratio eſt,quia eadem ratio uiget in utroq;
ne tam graue ſcelus perpetretur. Abb.in cap.ſi quis
* ſimoniacæ de ſimon.Innoc.in c.quoties eo.tit.Et*
receptum eſt in prohibitis ratione publicæ utilita-
tis & ratione peccati omnes comprehendi, & Ec-
cleſiaſticos,& laicos,Doct.in ca.nouit.de iud.Am-
plia etiam ſi ſint conſtituti in quacunque dignita-
te,ut dixi ſupra.

Tertio intellige,ut ſub hac concluſione compre
hendantur habentes ius præſentandi,quamuis non
ſint patroni,& ſic non dotauerint Eccleſiam , con-
ſtruxerint,& fundauerint,ut quia id ius præſentan-
192 di habent†ex priuilegio c.Adrianus,& c.in ſynodo
diſt.63.Paul.de Cittad.de iur.patr.in 3.par. cauſ.6.
ut ſi iſti præſentent cum dicta conditione commit-
tant confidentiam:Vel quia habent ius præſentan-
di,cum uacauerit illud,vel aliud beneficium,ex mã-
dato ſpeciali dato ad hoc a patronis , ut multoties
ſolet fieri,ut ſi iſti procuratores pręſentent, cum iſta
conditione committant confidentiam,quamuis nõ
ſint patroni,ut colligitur ex illis uerbis,uel alteri p̄-
ſentatori,

ſentatori,& hoc caſu viget eadem ratio,Ideo idem
ius merito ſtatuitur,l.illud,ff.de l.Aquil.le. a Titio,
ff,de uerb.oblig.& neceſſarium fuit huiuſmodi ver
ba ponere ad includendum omnes caſus,& tollen-
das omnes,& ſingulas fraudes,vt ſit confidentia nõ
ſolum,ſi ita paciſcatur per patronum,ſed etiam per
quemcumque alium præſentatorem habentem hu
iuſmodi facultatem.

Et quod firmauimus de procuratore habente fa
cultatem præſentandi,vt ſi præſentet cum dicta cõ
ditione dimittẽdi beneficium illud pro arbitrio ip-
ſius,uel patroni,aut alterius ſit confidentia, aduer-
tendum,quod tali caſu,ſi patronus hoc non dedit in
mandatis,& id ignorat non incidit in pœnas aduer-
ſus confidentiarios inflictas per hanc conſtitutio-
193 nem,& moueor,†quia procurator non obligat do-
minum ad aliquod illicitum,vel ad pœnam l.ſi pro
curator,ff.de cond.indeb.vbi Bar.& alij omnes Ab
ba.in c.1.vt lit.non conteſt.col.9.& ibi late Fel.nu.
8.Gl.in c.dilecto,de præb.& ibi Imol. Bal.in l.1.p
illum tex.C.de cond.ob turp.cauſ.Roma. conſ.60.
Anchar.conſ.360.Lap.alleg. 127.col.4.Geml.in c.
eum qui,circa finem de præb.lib.6.Card.Pariſ.con-
ſi.100.nu.7.uol.3.Imol.in c.ſedes col.4.de reſcri.&
col.5.& in terminis noſtris uidetur doctrina, Abb.
in c.bonæ lo.2.col.4.de poſtul.prel.Dominum non
teneri de pactis ſimoniacis geſtis per procuratorẽ,
& plures illationes,& comprobationes ad hanc cõ-
cluſionem habes ex Felin.dicto c.1.tota col.6.& 7.
ut lit.non conteſt.

Declara tamen primo non procedere,ſi apparet
194 Dominum id mãdaſſe,nam hoc†caſu ipſe commit-
teret confidentiam Doct.*communiter in l.non ſo
lum §.mandato,ff.de iniur.Bal.in l.cum mãdati, C.
mandat,Cæpoll.conſ.30.Boſſ.in prax.tit.de mãda.
ad homic.Plaz.li.1.delict.cap.15.Ang. de malef.in
uerb.& Sempronium mandatorem late Clar.lib.5.
recep.ſent.§.ult.q.89.& hoc nullum habet dubiũ,
nam*communiter dd.concordant.Et quia manda-
195 tum†regulariter non præſumitur,Bal.in l.1.de reb.
Eccleſ.non alien.Rebuff.in tract.nominat. q. 113.
num.18.Doct.in l.ſciendum,ff.de uerb.obli. Ma-
ſcard.de probat.concl.104.nu.8.& maxime ad pa-
trandum delictum,Gl.in c.cum ad ſedem de reſtit.
ſpol.Bal.conſ.383.col.ult.lib.5.Anan.conſ.59.Frã.
196 de March.q.423.nu.12.par.2.Ideo eſſet † proban-
dum,vel per inſtrumentum procuratorium, Specu.
in tit.de procurat.§.4.Bar.& alij in l.1.C.eo.titu.de
197 procur.Boer.deciſ.242.Anch.conſ.41.uel†per litte
ras ipſius mandantis,Inno.in c.inter dilectos de fi-
de inſtr.Boer.deciſ.154.nu.6.Franc.de March. de-
ciſ.511.num.4.p.1.Bal.in l.1,C.de procur. aut eius
confeſſione,Roman.conſ.63.Fel.in ca. cum in iure
num.14.de off.deleg.deciſ.Tholoſ.366.in fine,aut
per teſtes,Gl.in l.maritus,& ibi Bar.Bal. Sali. Fulg.
C.de procurat.Bart.& alij in l. non ſolum §. alieno
ff.eo.tit.Ang.conſ.192.col.1.de communi, * Iaſ.in
l.1.C.de procu.Boer.deciſ.281.Et ſi fuerit probatũ
198 fuiſſe,datum†mandatum præſumitur durare,l. ſi ue
ro non remunerandi §.ſi mandauero,ff.mand.l.uni
ca §.1.C.de ſatiſdan.l.ſi procurator,§.ult.ff.de pro-
cura.reuocatio enim,quæ eſt uoluntatis mutatio nõ
præſumitur,Corn.conſ.155.nu.3.li.2.Dec.cõſ,190.
nu.6.& 8.Rot.deciſ.3.in princ.de do .& contu.late
Maſcar.de prob. concl. 1013.col.1.2.& 3.

Declara ſecundo non procedere,ſi ex poſt facto
tacite,uel expreſſe ratum habuiſſet, quod fecit pro
curator illicite,nam tunc obligatur ad pœnam ex fa
cto procuratoris,Lap.alleg.127.Gem.in c.eum q,
de ſent.excom.lib.6.Mil.in uer.procurator, cũ alijs
adductis per Fel.in c.1.nu.12.ut lit.non conteſt. &
eſt *communis opinio Doctorum.

Declara tertio non procedere, quoties procura-
199 tor illud pactum feciſſet præſente domino,nã tunc
dominum†obligari ad pœnam,ſcribunt Guliel. de
Zuz.in l.licet C.de procur.Rom.conſ.289. cũ alijs,
ut per Felin.d.c.1.nu.23.

Quarto intellige procedere,quomodocunque va
cet beneficium,ſiue per renũciationem ſiue p mor-
tem,aut alias,quia hoc ſuadent verba generalia po
ſita hic,Bald.in l.in fraudem,ff.de milit. teſt. & ra-
tiones adduxi ſupra.

Quinto intellige procedere in quocunque pſen-
tato tam priuato,quam etiam conſtituto in dignita
te,cum dignitas non excuſet a delicto,'imo aggra-
uet,ut ſupra deduxi

Sexto intellige, ſiue bujuſmodi conditio fuerit,
ut dimittatur ſimpliciter beneficium ad arbitrium
ipſius coram ordinario,aut alio, ſiue reſignetur in
fauorem,aut alias,quia ita probat illud uerbum ge-
nerale poſitũ in hoc §.diſponatur §.diſponat.autb.
de nuptijs,Card.Pariſ.conſ.33.num.57.& 62.uolu.
3.& omnibus caſibus ſupradictis uiget eadem rõ,
ut rurſus præſentent ipſi patroni perſonam magis
dilectam ratione ſanguinis,uel amicitiæ, quam tũc
200 forſan præſentare non poterant ob ætatem,aut ali-
quam†irregularitatem,Rocch.de Curt.de iur.patr.
uer.honorificum q.3.Cou.c.36.pract.q.nu. 9. cum
alijs,quæ adduxi de reſig.benef.li.2.q.4.col.2. & 3.

Septimo ſiue huiuſmodi conditio tacita, uel ex-
preſſa fuerit,quòd præſentatus diſponet de illo be-
neficio ad arbitrium ipſius patroni,ſiue alterius, ut
probant illa uerba pro arbitrio,&c.vel alterius, ea-
dem uiget ratio vtroque caſu,ergo idem ius l.illud
ff.ad l.Aquil.& ut tollatur omnis materia fraudãdi.

Declara dictas concluſiones procedere præcedẽ
te conditione tacita,uel expreſſa,vt dicitur ibi ea cõ
ditione tacita,vel expreſſa,quę uerba ſupra declara
uimus,& tradidimus rationem, quæ militat etiam
hoc caſu.Ideo,&c.

Secunda concluſio committi confidentiam,ſi Pa
tronus Eccleſiaſticus,& laicus,aut alter præſentans
aliquem ad beneficium quocumque modo vacans
conditione tacita,vel expreſſa,vt fructus, uel pars
ad utilitatem,& libitum ipſius,aut alterius relinquã
tur,ac remittantur,vt probatur ex uerbis poſitis in
uerſ.ſiue ut de,in hoc §.itidem ſi,quæ uerba cenſen
tur repetita,& continuata in præſentante,& pręſen
tato ut colligitur ex dictione,& aduerbio pariter,&
pronomine id,ut ſupra comprobaui late, & hãc cõ
cluſionem firmat Naua.in Man.ca.23.ſub nu.110.
uerſ.noto ſeptimo,Maiol.de irreg.li.5.c.45.ſub n.
5.Maſcard.de proba.concluſ.1305.num.25.cum ſe
quen.Nauar.conſ.10.& 24.de ſim. Et viget hoc ca
ſu eadem ratio in præſentante,quæ uiget in confe-
rente,cum ex præſentatione habeatur aliquale ius,
& ſit principium inſtitutionis,& ſic præparamentũ
ad habendum beneficium,c.quod autem, in uer.in
choatum de iur.patr.ergo idem ius ſtatuendũ eſt.

Et hęc concluſio eſt etiam conformis iuri com-
muni,nam pręſentatio quatenus eſt annexa ſpiritua
litati eſt ius ſpirituale,Abb.in c.quanto col.1. de iu
di.late Lamb.in 2.ar.1.q.princ.1.p.lib.2.& ideo p
ea promittere fructus eſt confidentia iuxta ea, quæ
dicunt

dicunt Abb.& Fel.in ca.ueniens primo de teſtibus
plures adducit Redoa.de ſim.p.3.ca. 13. col.ult.nu
me.25.cum ſequen.& eadem par.c.14.col.1.& 2.&
* eſt*communis opinio doct.fructus enim debentur
dumtaxat beneficiato,& promittere eius ſolutioné
alteri pro collatione eſt ſimonia,dd.in cap.primo,ut
Eccleſia benef.Redoan.de ſimon.cap.8. nume.7.&
* 8.& alii *omnes.Et hoc expreſſe ſtatuit ſacrum Cõ
cil.Triden.cap.9.ſeſſ.25.de reform.in §.patroni au-
tem beneficiorum cuiuſcumſque ordinis,& dignita
tis, etiam ſi Communitates, Vniuerſitates, Col-
legia quæcunque clericorum,vel laicorum exiſtant,
in perceptione fructuum,prouentuum, obuentionũ
quorumcunque beneficiorum, etiam ſi uere de iure
patronatus ipſorum ex fundatione,& dotatione eſ-
ſent,nullatenus nullaue cauſa,vel occaſione ſe inge-
rant,ſed illos libere Rectori,vel Beneficiato nõ ob-
ſtante etiam quacunque conſuetudine, diſtribuen-
dos dimittant.Nec dictum iuſpatronatus uenditio-
nis,aut alio quocunque titulo in alios contra canoni
cas ſanctiones tráſferre præſumant,ſi ſecus fecerint
excommunicationis,& interdicti pœnis ſubiician-
tur,& dicto iure patronatus ipſo iure priuati ſint.

Patronus autem poteſt ex fructibus duntaxat ha-
201 bere alimenta,quoties vergit†ad extremam inopiã,
Gl.in c.quicũque.§.ult.25.q.2.Bertach. de Epiſc.3.
lib.in a.p.in fine q.27.Paul.de Cittad.de iur.patr.in
6.par.1.quæſt.in 4.art.Rooch.de Curt.in eo. tract.
in uerbo,& utile,late Lambert.in 3.lib.3. qu. princ.
art.2.col.2.& art.ſequ.3.& 4.ad exemplum Patroni
ex bonis liberti,l.ſi quis a liberis §.parentes, ff. de a-
gn.liber.ergo prohibita conditio tacita,vel expreſ-
ſa de fructibus in præſentatione.

Et hanc concluſioné primo intellige, ſiue cõditio
fuerit de oĩbus, fructib.ſiue de parte,ut probant il-
la verba *fructus illius, uel partem*,nam utroque ca-
ſu viget eadem ratio,& committitur ſimonia, Glo.
in §.qui gallinarum.uerbo qui lucrandi animo,Inſt.
de rer.diuiſ.Clar.§.furtum uerſ.pariter, & hoc nul-
lum habet dubiũ cũ exprimatur,& ſeruetur in praxi.

Secundo intellige,ſiue pręſentãs percipiat huiuſ
modi fructus de manu præſentantis aut alterius,ſiue
auctoritate propria,ut illud uerbum relinquat oſté
dit,quia in omnibus caſibus eadem uiget rõ, cum in
ſpiciatur origo,quę fuit mala l.3.C.ad maced.

Tertio intellige hanc concluſionem procedere
ſiue fructus illi cedant ad utilitatem ipſius pręſentã-
tis,ſiue ad utilitatem alterius, domini cõſanguinei
amici,& familiaris,aut cuiuſcunque, ut probant illa
uerba aut alterius,nam uiget eadem ratio.

Quarto intellige,ſiue præſentans percipiat huiuſ
modi fructus per ſe,ſiue per alium,ut exprimitur, &
eſt ratio,quia qui per alium facit per ſe ipſum facere
uidetur.

Quinto intellige etiam in præſentatione quæ ita
emanauit ante bullam,vt probatur ex uerbo contin
gerit,& dixi ſupra,& comprobaui.

Declara tamen has concluſiones procedere con
ditione tacita,vel expreſſa præcedente, ut ſupra am
ple dictum eſt.

Tertia concluſio,committi confidentiam, ſi pa-
tronus,aut alter præſentauerit aliquem ad benefi-
202 cium†vacans ea conditione tacita,uel expreſſa, ut p̃-
ſentatus perſoluat penſionem ei,aut alteri,&c. ut ꝓ
batur in eodem §.iõdem,in uerſ.ſeu,qui uerſ. uidet
& de his beneficiis loqui,ut oſtendũt, Dictio,& ad
uerbium pariter,& pronomen id,vt ſupra late pro-
baui,nam materia eſt talis continuata,& connexa,&
eadem ratio quę uiget in d.uer.ſeu uiget,in hoc verſ.
& pariter ſi a patrono,unde idem ius debet ſtatui
& hæc concluſio uidetur de mente Maiol.de irreg.
lib.5.ca.45.ſub num.5.Maſca.de prob.concl.1306.
col.pe.Nauar.conſ.24.de ſimon.

Et hæc concluſio eſt etiam cõformis iuri commu
ni nam cum penſio non poſſit reſeruari niſi a Papa
* ut ſupra ex *communi deduxi,ergo ſequitur, quod
omne pactum,ſeu conditio de ſoluenda penſione
abſque beneplacito Sedis Apoſtol. eſt ſimoniaca,
Gig.de penſ.q.34.Redoan.de ſim.p.3.ca.11.col.1.
2.& 3.& communiter alii,ut ſupra dixi. Et ſi eſt ſi-
monia,ut ſupra proxime probaui ſoluere fructus ꝓ
præſentatione,ita,& ſolutio penſionis, quæ quan-
do non adeſt auctoritas Papę dicitur ſolutio fructus 203
nam ſoluitur ex fructibus, ut dixi de reſignatio. be-
nef.lib.6.

Sequitur igitur omnem conditionem de ſoluẽda
penſione abſque auctoritate Papæ inter patronum
præſentantem, & præſentatum eſſe confidentialẽ,
ut uerba,& ratio huius conſtitutionis expreſſe,& in
indiuiduo,ac punctualiter probant.

Et hanc concluſionem primo intellige,ſiue pen-
ſio fuerit in magna quantitate,ſiue alias:Primo quia
Conſtitutio hæc loquitur generaliter,ergo genera-
liter eſt intelligenda l.1.§.& generaliter ff.de legat.
præſtand. Secundo, quia eadem uiget ratio,nam v-
troque caſu origo eſt illicita,Gl.Abb.& alii in c.cũ
pridem de pact.Tertio,quia qua ratione promiſſio
omnium fructuum,vel partis pro præſentatione eſt
confidentia,ut ſupra dictum eſt,ita & promiſſio pẽ-
ſionis magnæ quantitatis, vel alias eſt confidentia,
quia adeſt eadem ratio.

Secundo intellige,ſiue huiuſmodi penſio ſit ſol-
uenda patrono præſentanti,ſiue aliis,nam utroque
caſu committitur confidentia,ut dicitur ibi ſeu pen-
ſionem illi uel illis,&c.& utroque caſu uiget ead.rõ.

Tertio intellige ſiue iuſſerit,& ſignificauerit ſol
uendam hanc penſionem Patronus præſentãs, ſiue
alius ut procurator,conſanguineus familiaris,& ami
cus,& uerba poſita in dicto uerſ.ſeu penſionem,pro
bat expreſſe,& uiget eadem ratio.

Quarto intellige ſiue pręſentatus ſoluerit illã pen
ſionem per ſe,ſiue per alium, uel præſentans illam
receperit per ſe,uel per alium,nã oĩbus his caſib. cõ
mittitur confidentia,ut probãt illa uerba p ſe,p a-
ſ um facere uidetur.
li ũ& c.& eſt ratio,quia qui per alium facit, per ſe ip

Quinto intellige hanc concluſionem procedere
ſiue interceſſerit ſcriptura,vel verba,ut dicitur ibi
ſcripto,aut uerbo,& diximus ſupra eandem eſſe ra-
tionem ee pluribus.

Sexto intellige,ſiue conditio fuerit expreſſa, ſiue
tacita inter pręſentatum, & præſentantem, nam u-
troque caſu committitur confidentia ut probatur il
lis uerbis ea conditione tacita,vel expreſſa & ſupra
tradidimus rationem.

Limita primo has concluſiones procedere,dum-
modo præcedat huiuſmodi conditio tacita vel ex-
preſſa,ut ſupra late deduxi,nã cũ hoc pręſuppoſito
loquitur præſens conſtitutio,Ideo in primis erit ve-
rificandum,Doc.in l.quicumque C.de ſeru.fugi.

Limita ſecundo non procedere has conluſiones
quoties fuiſſet penſio reſeruata auctoritate Papæ,
nam tunc nulla committeretur confidentia cum Pa
pæ ſcientia tollat omne vitium, Caſſad. deciſ.5.de
conſt.

conſt.& deciſ.2.de ſim.& late comprobaui de reſig. benef.lib.6.& in his terminis loquuntur Maiol. Maſcard.locis citatis.

Limita tertio non procederé, quoties conditio fuiſſet iuxta ius commune in caſu quando uergeret ad extremam inopiam ex his,quæ dicit Fel.in c.ad audientiam 2.de reſcript.& quam quantitatem tali caſu poſſit habere Patronus,quando dicatur uergere ad extrema m inopiam,& ſimilia pertinentia ad hanc materiam ponit Lamber.de iure patr.in 3.qu. princ.3.lib.per omnes art.

Dubium eſt quid ſi aliquis rogauit enixe patronum,ut illum præſentaret generaliter promittendo futurum gratum,&c. an committatur confidentia? vera ſententia eſt negatiua, quam ſupra firmaui in 3.c.ex his,quę ſcribit Nauar.in comment.de dat. & promiſſ.pro gratia,vel iuſt.in 11.not.nu.22.& uidetur firmare,Gam.in extrau.Iulii 2.nu.116.dũ ſcribit preces non eſſe ſim.& non includi ſub illa extrauag.c.quicquid inuiſibilis 1.q.1.

Quid autem ſi quis petit a Patrono præſentationem ad dignitatem vacantem, & pertinentem ad eius pręſentationem offerendo ſe relictorum unum beneficium ſimplex? reſpondit Nauarr.conſi.23. de
203 ſim.† eſſe ſimoniam, quia adeſt pactum, & uide rõnes,quia poſſunt applicari ad plures caſus.

Et quid ſi patroni præſentant Capellanum ad Eccleſiam parochialem cum duabus conditionibus, P.
204 quod† teneatur ſalicare porticum, Secunda quod teneatur habere duos Cappellanos,ſcilicet T. & Meuium,inter quos vnus erat filius patroni, Rot. in u-
* na Bononie.*reſoluit eſſe ſimoniam, quia expreſſio erat facta alio modo quam ineſſet de iure, teſte Achil.de Graſſ.deciſ.343.impreſſa,Dec.in c.ſignificaſti nu.17.de elect.& conſ.118.col.ult. Et non ab re erit hac ſumpta occaſione,aliqua ponere de ꝓbatione beneficiorum iuriſpatronatus,cum frequenter de hoc dubitetur,& plures ſint lites,ac dubia, & ſæpe ſępius contingat de hoc unuſquiſque interrogari: In primis igitur ſuppono probationẽ iuriſpatronatus
205 ſecundum plures cenſeri† difficilem, Arch.in c.unico de iur.patronat. libr.6. Paul. de Cittad. in tracta. iuriſpatr.p.6.q.17.nu.27.Burſat.conſ.324. nume.1. uol.4.quamuis quandoque poſſit probari plene, & concludenter,ſcilicet per fundationem, conſtructionem,dotationem,& ſimilia,ut late per Lambert.de iur.patr.2.par.2.lib.4.quæſt.princ.art.4.& lib.1.qu. 2.per totum.
* Et receptum*eſt de iure communi iuſpatronatus
206 probari† probatione præſumptiua, Bald.in Authẽ. quas actiones ad finem,C.de ſacr.ſanc.Eccl. cũ alijs ut per Maſcar.d.concl.916.nu.2.
207 Et ideo de iure communi probatur,Primo† antiquiſſima poſſeſſione,quæ loco tituli habetur,Bal.in l.cum ſemper,C.de rei uend.Dec.conſi.126.num.5. Caſſad.deciſ.7.num.4.de iur.patro.Rol.a Vall. late conſ.3.lib.1.Cæphal.conſ.26.num.28.uol.1. Cot. deciſ.330.Ber.conſ.6.uol.1.Menoch.conſ.30.num. 14.125.uolu.1.latiſſime Ioſeph.Ludou.concluſ.42. Secundo probatur fama,Dec.coſi.126.num.3. Bar-
* bat.conſ.41.in princ.lib.1.&*communiter alii, ut p Maſc.d.concluſ.956.nu.19.quoties ſumus in antiq. Put.deciſ.141.lib.1.Crau.conſ.222.nume.2. Tertio
208 ſcripturis,† & inſtrumentis antiquis,in quibus fit mẽtio de iure patronatus,Crauett.conſ.222.nume. 2.& conſ.228.num.17.Burſ.conſ.324.nume.9.uolum.4. Card.Alban.conſi.6.nume.21.& conſ.84.numer.5.

Quarto litteris antiquis in lapide,uel marmore inciſis,Bal.conſ.310.lib.5.& conſ.445.lib.4. Maſ.in rubr.de prob.num.111.Imol.conſ.60.Dec.conſ. 135. Quinto præſentatione effectuata,ſcilicet ſequuta in
209 ſtitutione,cum in beneficialib.attendatur† vltimus ſtatus Abb.conſ.55.lib.1.Oldrad.conſ.312. in fine, Feder.de Sen.quæſt.334.in 2.dubio Corn.conſ.47. lib.3.Cald.conſ.2.de iur.patr.Put.deciſ.193.lib.2.& deciſ.242.eod.libr.Cot.deciſ.184.in manuſcr. Dec. conſi.117.col.2.& conſ.124.in princ.& 126.nume.
210 3.Sexto probatur uerbis enunciatiuis Epiſcopi taſſerentis adeſſe iuſpatronatus,Card.Pariſ.conſ. 33.nu. 7.uol.1.& conſ.15.numer.27.& conſ. 17. nume.14. uol.4.Craue.conſ.157.num.3.& 16.& plures refert Couar.lib.pract.q.c.21.num.2.& faciunt quę ſcribit Caputaq.deciſ.133.p.2.ac alijs modis, ut colligitur per Doct.ſupra citatos,& pręcipue per Lambe.Maſcar.& alios recentiores.

Hodie autem probatio iuriſpatronatus debet eſſe ſecundum formam traditam per ſacrum Conc. Trid.cap.9.incip.ſicuti legitima,ſeſſ.25. de reform. nam hoc eſt ius nouiſſimum,& per illud derogatur
* alijs iuribus.& ita ab omnibus eſt uſu* receptum, &
* ſeruatur in*praxi,& ratio finalis Concilii colligitur ex principio ſicuti legitima patronorũ iura tollere piaſque fidelium uoluntates in eorum inſtitutione uiolare ęquum non eſt,ſic etiam,vt hoc colore beneficia Eccleſiaſtica in ſeruitute,quod a multis imprudenter fit,redigantur,non eſt permittendum.

Ex illo ad maiorem declarationem pręſentis materiæ elicio duo capita, Quorum primum erit in iurepatronatus priuatorum. Secundum uero in iurepatronatus Dominorum Ciuitatum,Caſtrorũ,& Oppidorum,& Vniuerſitatum.

Deuenio ad primum caput circa probationem iuriſpatronatus perſonæ priuatę,& prima erit conclu-
211 ſio,titulum† iuriſpatronatus,primo modo eſſe probádũ ex fundatione,uel dotatione,ut patet ibi. Vt igitur debita in oĩbus rõ obſeruetur,decernit Sácta Synod.ut titulus iuriſpatronatus ſit ex fundatione,vel dotatione,&c.nam ex fundatione, & dotatione acquiritur iuſpatronatus ca.filijs 16.quæſt.7.cap.3.de iurepatr.Gl.in cap.piæ mentis 16.quæſt.7. Innoc.in rubr.de iurepatr.in uerſ.acquiritur,Abb.conſ. 54.li.
* 1.Anan.conſ.24.dd.*omnes in c.nobis de iurepatr. late Lambert.in tract.iuriſpatr.lib.1.p.1.quęſt.2.&
* libr.2.par.2.quæſt.10.ar.5.& alij*omnes ſupra allegati,Ergo efficaci ratione ſtatuit,Conc.vt probetur titulus ex fundatione uel dotatione,& ſufficit ad oſtendendum huiuſmodi titulum deducere alterutrũ ſcilicet uel fundationem,uel dotationem, ut oſten-
212 dit dictio,vel† quę ponitur in medio,cuius natura eſt aduerſari,vt ſufficiat alteram partem uerificari, l.ſi hæredi plures,ff.de cond.inſt.Corn.conſil.237. col. 4.uerſ.itaque uerba uol.4.nam hic non ponitur in-
213 ter genus,& ſpẽm,quo† caſu reſolueretur in copulatiuã,l.quintus §.plane,ff.de aur.& arg.leg. l. ille aut ille. ff.de leg.3.Bald.conſi.37.num.9.libr.5.Alex. in l.1. num.8.ff.de iuriſd.omn.iud.

Sed poterat fieri dubium,quomodo ſit probandus huiuſmodi titulus ex fundatione requiſit' a Cõcil.in iurepatro.priuatę perſonæ? Reſpondet Conc. d.cap.9.his uerbis,*qui ex authentico documento,& aliis iure requiſitis oſtendatur*,&c.authentica docu-
214 menta,ut ſunt inſtrumenta,quorum probatio †dicitur authentica,& manifeſta, Alc.tract. præſumpt. reg.3.præſumpt.13.nu.8.Natt.conſ.145.n.1.ac eui

dens

dens,Soc.ſen. conſi.2.num.2.uol.3.Soc.iun. conſ.1.
215 nu.49.uol.4.& appellatur†probatio probata, Grat.
conſ.76.num.9.lib.2.Cu.iun.conſ.64.num.4.Dec.
conſ.423.nu.10.Card.Pariſ.conſ.54.num.3.& cóſi.
104.nume.63.uol.1.Iaſo.conſ.224. lib.1.Roland.a
Val.conſ.40.num.8.lib.2.Gram.deciſ.103. num.1.
Neuiz.conſ.82.numer.2.quę vel debent recognoſci
ſaltem per exhibitionem aliorum inſtrumentorum
216 eiuſdem†Notarii,ut ſuit deciſum* in Rota,teſte Pu
* te.deciſ.9.& 13.de fid.inſtr.in manuſcr.Corn. conſ.
14.col.1.lib.4.vel conſtare,quod reperiantur in lo-
cis authenticis,uelut in Archiuio publico,Bal.in au-
th.quas actiones num.17.C.de ſacroſ.ſanct.Eccleſ.
Dec.conſ.36.col.2.num.3.& conſ.42.col.2. num.2.
Ferret.conſi.149.num.1.Alex.conſi.101.libr.2.Af-
flict.deciſ.251.num.6.aut in actis iudicialibus, Bar.
in l.chirographis,ff.de adminiſtr.tut.& in l.eos §.ſu
per bis num.1.de appel.Inn.in c.cum olim nume.5.
de cenſ.& in cap.quoniam nume.4.de proba.Gem.
conſi.38.num.2.Rui.conſ.64.num.4.uol.4. Rot.de
ciſ.2.de fid.inſtrum.antiq.Fel.in c.cum iure col.3.de
off.deleg. Card.Pariſ.in ca.quoniam contra col.57.
* Dec.nu.223.de prob.& alii*omnes.

217 Quod inſtrumentum debet† habere ſua requiſita
nam illis deficientibus nó diceret authenticú,Abb.
Butr.Fel.& alii omnes in ca.cum P.Tabellio de fid.
inſtrum.Rui.conſi.11.uol.3.Card.Pariſ. conſ.27.&
conſi.28.uol.2.

Et alias in hac materia fui interrogatus de inſtru
mento non ſignato ſolito Notarij ſigillo? Et reſpon
218 di non probare fundationem†ex dicto, Ancha.cóſ.
432.Corn.conſ.226.uolu.3.Card.Pariſ.d. conſi.27.
n.6.uol.2.Inn.in c.1.& 2.de fid.inſtr.Dec.In c.ſi ſcri
pturam num.37.de fid.inſtr.ubi hoc firmant expreſ
ſe,Iacob.Nouell.reg.111.Et alias etiam in hac ma-
teria fui interrogatus,quid de inſtrumento antiquo
defectiuo in quibuſdam non de ſubſtantia actus ge
ſtis an probaret dotationem? reſpondi affirmatiue
219 †ob diuturnum curſum temporis ex his quæ ſcribút
Bald.conſ.400.ſuper 1.puncto col.2.nume.5.lib.4.
Bar.in l.qui per aliena.ff.de acqu.her.Fel. in cap. ſi
cut num.33.de re iudic.late Menoch. conſ. 38. per
totum,ubi comprobat ex pluribus uol.1. Crauet.de
antiqu.tempo.par.1.ſect.8.num.17.& part.3. ſect.
uidimus num.39.

Et heſterna die contigit dubitare,quid de inſtru
220 mento inſerto in priuilegio Principis† an probaret?
plura fuerunt allegata,& in primis conſiderandum,
an fuerit inſertum de cóſenſu partis,aut auctoritate
iudicis,nam tali caſu probare ſcribunt,Imo.in c.cú
in iure de off.deleg.Alex.conſ.6.col.2.num.8.lib.4.
Nat.conſ.143.num.3.lib.1.Crau.late de antiq. tép.
p.1.ſect.8.num.19.ubi dicit eo magis, ſi in antiquis
& hoc nullum haberet dubium,ſi priuilegium fuiſ-
ſet conceſſum a Papa,Card.Epiſcopo, & alio habé
te facultatem id de nouo inducere,& diſponere,Gl.
in c.Romanorum diſt.19.Boer.deciſ.247. nume.3.
cum alijs adductis per Maſcar.de proba.concl.923.
nu.9.Curt.in l.admonendi nu.53.ff.de iur. iur.

Et non omittam,quod non fuit annis elapſis di-
ſputatum Conſentiæ in Curia Archiepiſcopali in-
ſtrumentum authenticum faciebat mentionem ſim
pliciter de alio inſtrumento dotationis,& fundatio
nis Eccleſiæ Sancti Io.Baptiſtæ per Nicolaum &c.
dubitabatur an producto prędicto inſtrumento,
in quo ſit talis mentio conſtet per authenticum
documentum de iurepatronatus illius ex fun-
datione,& dotatione? pro negatiua afferebatur re-
* cepta* concluſio per dd.inſtrumentum faciens mer
221 tionem de alio† non probare authe.ſi quis in aliquo
documento,C.de eden.ubi omnes dd.Caſſan.conſ.
63.num.19.cum ſeq.Bell.conſi.35.num.3. Foller.in
tract.cenſ.in uer.tenoris num.12.ego autem cum eſ
ſem ſcholaris exercitationis cauſa contrarium deſen
di,quę opinio etiam nunc placet; Et primo,ut leuia
omittam,quia illa relatio cótinebat rem certam, ſci
222 licet dotationem Nicolai pro illa eccleſia,†unde ꝓ-
bare tunc ſcribit Dec.quem alii ſequuntur in d.au-
then.ſi quis in aliquo col.6.Grat.conſ. 123.nu. 14.
uol.2.Cępoll.conſ.38.num.12.Goza.conſ.57.nu.82
* Boer.deciſ.281.num.5.ubi atteſtatur de* communi
Bald.in l.1.C.de Epiſcopis,& Cler.Soci.Seni. conſ.
266.nu.1.vol.2.Secundo, quia Notarius atteſtaba-
tur a ſe fuiſſe confectum illud inſtrumentum funda
tionis,& dotationis,& tunc probare volunt, Ange.
in l.ſi donatio,C.de don.Dec.conſ.505. ſuperiorib.
* diebus col.3.in princ.nu.2.& eſt communis*opinio
teſte Grat.d.conſi.num.18.& idem eſſet ſi dixiſſet
vidiſſe,& legiſſe illud abſque aliquo vitio,uel raſu-
ra,Spec.in tit.de inſtr.edit.§.reſtat prope fi.Aret.in
ſtit.de legit.agnat.tut.in fine.Tertio faciebam ma-
gnum fundamentum ſuper antiquitate, nam exce-
223 debat hominum memoriam , in quibus†ſemiplena
ſufficit,Inn.in c.ueniens de uerb.ſignif.Bal. in ca.cú
224 olim de cenſ.Antiquum enim poteſt probari per †
coniecturas indicia,& pręſumptiones,Bal.late conſ.
41.num.2.uol.1.Anch.conſi.310.num.2.Alex. cóſ.
90.num.8.lib.6.Iaſ.conſ.128.nu.1.uol.1.cum aliis,
ut per Card.Pariſ.conſ.104.n.41.& ſeq.uol.1.& eſt
* cóis*opinio,ut patet ex adductis per Maſc.de prob.
225 concl.107.col.1.Et per†uerba enúciatiua,Iaſ. conſ.
56.n.1.li.2.& cóſ.128.n.1.li.1.Dec. conſ.146.n.14.
Alex.conſ.74.lib.3.cú aliis,ut per Pariſ.d.conſ.104.
nu.47.Butr.in c.cum dilectus de ſucceſſ.ab Inteſt.&
226 per†famam.Alex.conſ.4.num.11.lib.2. Rom.conſ.
227 109.& antiquum†intelligitur poſt centum annos,A
lex.conſ.58.lib.4.Affl.deciſ.267.Curt.iun.conſ.90.
Dec.conſ.13.& 42.& dicam latius infra.

Preterea dubitatur de exemplo inſtrumenti ſum
pto ab eodem Notario cum ſolemnitatibus requiſi
228 tis,†an probet fundationem,vel dotationem? affir-
matiue uidetur reſpondendum,Rot.deciſ.1.de fid.
inſtrum.in nou.Abb.num.5.Fel.nu.1.in cap.Alberi
cum poſt.Inn.de teſtibus Alex.in auth.ſi quis in ali
* quo num.5.C.de eden.vbi teſtatur*de communi,&
Dec.num.15.Bellam.deciſ.15.& deciſ.58. Card.Za
barel.conſ.62.in 3.dub.& ratio eſt,quia dicitur vni
cum inſtrumentum,l.unum,ff.de teſta.& ibi Bal.&
Imol.Fel.in c.ult.nu.4.de fid.inſtr.

229 Et authentica documenta † in hac materia no-
ſtra dicentur priuilegia conceſſa in limine fundatio
nis,uel tempore dotationis exprimentia fundationē
uel dotationem cum cóceſſione iuriſpatronatus dd.
* *communiter in cle.1.de proba.in c.ſuper quibuſdā
de uerb.ſigniſ.latiſſime multa cumulat Card. Pariſ.
conſ.14.nume.1.cum ſeq.& conſ.27.nu.1.& 13.cú
alij multis uol.1.& conſ.22.num.7.uol.4.facit text.
in c.accepimus c.contingit,ca.inter dilectos de fid.
inſtr.c.porro,cap.cum olim de priuil.cap. licet cau-
ſam de proba.c.cum perſonæ de priu.in 6. Card.Pa
riſ.in ca.ad audientiam col.5.& 6.de pręſcrip.latiſ-
ſime Maſc.de probat.concl.1227.col.1.2.& 3.cum
multis ſequentibus illa.aút uerba, *& aliis iure requi
ſitis oſtendatur*,uidentur intelligere de aliis ſcriptu

ris conceſſionibus,contractibus ex quibus poteſt cõ
ſtare de huiuſmodi titulo ex dotatione, vel funda-
tione,uel etiam ſecundum quoſdam de probatione
230 immemorabilis,ex qua de iure communi uerus†ti-
tulus ex fundatione uel dotatione præſumitur,vt pa
tet ex allegatis, per Dec. conſi.126.nume.3. Bald.
in l.cum ſemper.C.de rei uendic. & in auth. quas a
ctiones circa fi. C.de ſacro.ſanct. Eccleſ.Caſſad.de-
ciſ.2.de iur.patron.& deciſ.2.de probat. Moed. de
ciſ.254.in manuſcript. maxime concurrentibus his
de quibus infra.

Dubium autem hic otitur, an ſi quis probauerit
per documenta publica dotaſſe Eccleſiam de qua
q̃ritur,nõ tamen in illis apparet ſibi reſeruaſſe iuſpa
tronatus,conſtet de ti. iuriſpatronatus ex dotatione
ut in hoc decreto Concilij requiritur.

Affirmatiue videtur reſpondendum,quia dotans
231 uidetur ſibi,& ſuis heredib. iuſpatronatus† reſeruaſ
ſe, etiam ſi id non expreſſerit , Rot.deciſ.5.de iur.
patr.in antiq.Staph.de mod.& form.impet.§. ſequi
tur videre num.5.ſol.46.Rocch.de Cur.de iur.pa-
tron.in uerſ.Eccleſiam fundauit num.9.dd.c.ſignifi
cauit de teſtibus quicquid in contrarium ſcripſerit
Paul.de Cittad.de iur.patr.cauſ.2.qu.5.nu.5.faciunt
quæ latiſſime deducit Card.Pariſ.conſ.35.colu.1.2.
cum ſequ.uol.4.

Secunda concluſio titulum iuriſpatronatus eſſe
probãdum,ſecundo modo per preſentationes mul-
tiplicatas excedentes memoriam hominum , ut pa-
tet ibi,ſiue etiam ex multiplicatis præſentationibus
per antiquiſſimum temporis curſum, qui hominũ
memoriam excedat aliaſue ſecundum iuris diſpoſi
232 tionem,&c.Et preſentatio probatur†per litteras in-
ſtitutionis Epiſcopi narrãtis præſentationem, Rot.
deciſ.11.de iur.patr.in nou. Rebuff. in prax.in 3.p.
ſignat.ſuper uerbo,nec non iuſpatronatus num.14.
Pauin.in tract.de poteſt.c.ſed.uac.in 2.par. quæ.ult.
Rocch.de Curt.de iur.pat.uerb.honorificum q.50.
* num.52.& *communiter Docto.teſte Maſcard.qui
alios citat concl.1216.num.3.Et ratio eſt,quia præ
233 ſentatio†requiritur pro ſubſtãtia inſtitutionis c.illud
de iur.patr.ergo præſentatio preſumitur,quod præ
ceſſerit inſtitutionem iuxta illud, quod ſcribit Biſi-
gnet.deciſ.1.tit.de præſum.Rot.deciſ.3.de conceſſ.
præben.in nou.Fel.in c.paſtoralis col.4.de reſcri. &
334 ideo ſequuta inſtitutione præſumitur præſentatio fa
cta in tempore,Rot.deciſ.12.de iur.patro.in antiq.
Fel.in c.3.num.11.de probat.Lamber.de iur.patro.
lib.2.par.2.quæſt.1.princ.art.25.Et etiam probatur
præſentatio per inſtrumentum,ut voluerunt Steſa.
de Caiet.in c.ult.col.53.de elect.lib.6. Lambert.de
iur.patr.lib.2.par.2.10.quæſt.princ.art.7. & eadem
par.2.lib.2.q.2.princ.art.12.Maſcard. de probat.d.
conclu.1216.col.1.aſſerentes debere patronos dili-
gentes , & cupidos conſeruationis iuris patronatus
fieri facere inſtrumenta publica per Notarios, & te
ſtes,tam de preſentatione per ipſos facta , quam de
inſtitutione,nec in hoc caſu ſufficit una præſenta-
tio , ſed debent eſſe plures,nam utitur plurali nu-
mero,qui uerificatur in pluribus,Card. Pariſ. conſi.
31.num.84.uol.1.

Debent enim præſentationes eſſe multiplicatę p
antiquiſſimum temporis curſum, qui excedat me-
moriam hominum.ſed contingit dubitare , quod di
235 catur tempus antiquiſſimum?&†plures ſunt docto-
rum opiniones,quidam uoluerunt ſpatio 15.anno-
rum,Calcan.conſ.8.num.6 .quidam ſpatio 30.anno
rum,Guid.Pap.ſingu.387.Affl.deciſ.13.nu.23. Gl.
in ca.1.uerſ.antiquitas de his qui feud.dar. poſſ.Ro
man.conſ.127.Alii ſpatio 40.annorum.But. in cap.
ueniens el 1.de teſtibus Iaſo.conſi.24. col.2.lib.3.A
lii ſpatio 70.annorum, Aret.conſ.36.col. ult. Quidã
alii ſpatio 90.annorum,ut fuit reſolutum in vna Bo
* nonienſ.*coram Moedano 19.Ianuarij 1545.teſte
Put.deciſ.209.lib.2.Multi tenuerunt arbitrio iudi-
cis remitti,Hoſt.in c.illud de præſum.Alex. conſ.4.
nu.12.& conſ.184.nu.4.lib.2. Rui.conſ.92. nu.10.
lib.4.cum aliis multis allegatis per Menoch. de ar-
bitr.iud.caſ.3.num.2.

Receptior tamen opinio ab omnibus approbata
tempus antiquiſſimum dici ſpatio centum annorũ,
& maxime in materia,de quo nos loquimur, ſcilicet
in iure patronatus,in quo tractatur de probando ſer
uitutem beneficij Arch.in c.ſi plures 16.quæſt.7.A
lex.conſi.58.lib.4.Soc.Sen.conſ.88.lib.1.Curt.iun.
conſi.90.Crau.conſ.141.num.3.uol.1.Dec.con.13.
42.& 321.Caſſad.deciſ.2.de probat.Put. deciſ. 3.li.
3.cum aliis ut per Petr.Duen.conclu.299.fall.7.Cra
uet.de antiqu.temp.in princ.nu.4.Menoch.d.caſ.3.
num.6.Maſcard.de probat.concl.103.num.1.ubi di
cit illam receptiorem ſententiam,Caſſ.conſ.15.nu.
19.& conſi.54.Mant.conſi.72.nu.3.uol.1. Cæphal.
infinitos allegat ad hoc.250.nume.18. uol.2. deciſ.
Pedemon.173.nu.8.Mil.in repet.in uerbo antiquũ.
Idque clariſſime hic eſprimitur,cum dicatur,qui ho
236 minum memoriam excedat,nam tempus cuius†ini-
tii memotia non extat in contrarium dicitur centũ
annorum,Cin.in l.2.num.9.C.de ſeru.& aquęd.Cæ
pol.in tract.de ſeru.ruſt.præd.cap.19.in princ.Re-
buff.de decim.quæſt.19.num.94.Duen.regul.90.in
1.fall.preſentationes igitur per huiuſmodi tempus
* antiquiſſimum centum annorum,ut praxis*recepit
probant titulum fundationis,uel dotationis,nam,ex
237 diuturno temporis curſu præſumitur¦titulus†in be-
neficialibus,Bal.conſ.352.num.3.lib.1.Zabar.conſ.
118.Alex.conſ.6.col.2.lib.1.Hoſtien.in c.licet heli.
Abb.nu.22.Anan.nu.27.Fel.nu.10. de ſim.Fel.in c.
cũ nobis col.2.de præſcr.Rui.cõſ.118.col.3.nu.8.li.
4.Soc.iun.conſi.77.n. 54.uol.1.Ber.conſ.67.nu.18.
uo.1.Ac titulus iuſtus,Bal.in c.1.§.cum aũt de cõtro
uerſia in inueſtituræ,Roland.a Vall. conſ.66. num.
48.cum ſeq.uol.2.Soc.Sen.conſ.49.nume.24.uol. 1.
Affl.deciſ.277.num.6.Tempus enim centum anno
238 rum ſatis habet uim†tituli l.hoc iure §.ductus aquæ,
ff.de aq.quot.& æſt.c.1.de preſcr.li.6.Gl.in cap.ſu-
per quibuſdam §.præterea ſuper uerbo non extat
mem.& ibi Abb.de uerb.ſigniſ.Innoc.in cap.ſi di-
ligenti num.5.de preſcr.Aret.conſ.15.nu.11.Card.
Pariſ.conſ.111.num.43.& 49.uol.1.Dec.conſ. 271.
* co.2.Goz.conſ.8.num.37.& eſt*communis,omniũ
doct.ſententia.Ex quibus alias reſpondi in facti cõ-
tingentia in quadam Mediolanen.titulum non fuiſ
ſe probatum a domino Paulo per præſentationes
239 40.†annorum,& poſſeſſionem quaſi præſentãdi , &
* ita cenſuit*ſacra congreg.Concilii, namque requi-
rit tempus centum annorum,Ergo excludit hoc 40.
Inn.in c.ueniens de uerb.ſignif.Soc.Sen.conſ.89.li-
br.1.Ferret.conſi.80.num.23.Specu.de probat.§.1.
uerſ.uelit,nec obſtant uerba Concilii,quæ pondera-
bantur ex alia parte ibi,aliãſue ſecundum iuris di-
ſpoſitionem,nam hęc uerba referuntur ad alios mo
dos,quibus iuſpatronatus de iure acquiri poteſt, ut
conſtructione,ut ſupra dixi,&c.

Sed alias dubitabatur,an ſi quis deduxerit priui-
legium

legium,probet nunc Iuſpatronatus in congregatio-
* ne *Concilij die 5.Martij 1573.fuit reſolutum ne-
40 gatiue,†quia concilium dicto capitulo reuocat pri-
uilegia conceſſa,quę reuocatio cũ ſit generalis tol-
lit ius quæſitum,Bart.conſ.172.col.1.Crauet.conſi.
135.num.2.& faciunt ad materiam quę ſcribit dec.
1.nu.3.de dilat.limita niſi priuilegium habeat ori-
ginem ex dotatione,vel fundatione,Put.deciſ.397.
li.1.Et illud non prætermittam,quod huiuſmodi p̄
ſentationes per tempus antiquiſſimum nõ ſuffragã
tur,vbi conſtat de iniuſto titulo ab initio ut fuit a-
* lias per ſacram *congregationem Concilij reſolutũ
2.Aprilis 1572.quia in claris ceſſat præſumptio iux
* ta communes.* & receptas doctorum cõcluſiones.
Et ſic illa verba poſita in dicto decreto aliaſue ſecũ
dum iuris diſpoſitionem uidentur includere proba
tionem conſtructionis,ex qua fuit reſolutum in Ro
* ta*in vna Malatican.iuriſpatron.coram Put. 26.Iu
nij 1551.teſte Caputaq.deciſ.132.p. 2. q dicit poſt
241 Lambert.Eccleſiam dici conſtructam, † ſi domus,
aut fundus pro conſtructione aſſignetur,Rocch.de
Curt.tract.iuriſpa.in uerbo,& fundauit q.9.& alias
vt per Lambert.d.tract.

Nunc autem ex ordine deuenio ad ſecundum ca
put probationis Iuriſpatronatus perſonæ potentis,
vniuerſitatis,& communitatis,in quibus ex præſum
ptione uſurpationis plenior, & exactior probatio
ad docendum verum titulum requiritur, ut patet il
lis uerbis.In his vero perſonis,ſeu communitatibus
vel vniuerſitatibus, in quibus id ius plerumque ex
uſurpatione potius, quæſitum præſumi ſolet ple-
nior,& exactior probatio ad docendum uerum ti-
tulum requiratur,&c.In his enim perſonis, & locis,
ut dicitur,intrat præſumptio uſurpationis, magis q̃
242 dotationis,& fundationis,†Ant.de But.in c.cum di
lectus uerſ.2.de off.deleg.Lambert.de iur.pat.pag.
160.Ptolom.deciſ.86.Card.S.Cruc.deciſ.70.Pelle-
grin.deciſ.22.in recoll.manuſcr.Put.deciſ.59.num.
1.lib.1.eoque magis In Italia,nam dicit Specu.rela-
tus a Put.deciſ. 205.nu.1.lib.1.quod propter receſ-
ſum Curiæ omnes domini, & populi cęperunt eſſe
tirãni,& iura Eccleſiæ occupare,& perſona talis di-
243 citur potens,ſcilicet Domini Caſtri,†vt ſunt Domi
celli,Comites,Marchiones.& Duces, ac Principes,
vt de familia Columnę,Vrſinorum,Comitum, Sa-
bellorum,& ſimilium tradunt,Put.deci.58.alias 51.
lib.1.Pellegrin.deciſ.5.lib.1.Ptolom.deciſ.86 alias
87.in manuſcr.Caputaq.deciſ.128.p.2.qui dicit ita
* *deciſum,& adeſt deciſio Illuſtriſſimi Card.Aldo-
brandini in cauſa Sabinenſ.beneficiorum 15. No-
uembris 1582.& alias pluries fuit reſolutum in Ro-
ta,namque viget eadem ratio.Et hæc concluſio p
cedit etiam in Epiſcopatibus,qui obtinentur,& poſ
* ſidentur per S.R.E.Cardinales,vt fuit * reſolutum
in d.Sabinen.corã Illuſtriſſimo Aldobrandino 15.
Nouembris 1582.nam uiget eadem ratio ob abſen
tiam Summorum Pontificum,& Cardinalium, dũ
Auenioni morabantur. Et in uniuerſitate propter
eius potentiam etiam uiget eadem ratio. Put.deci.
20[illegible]lib.1.quem uide.Procedit etiam,vt ſupra dictũ
eſt,non ſolum in non recognoſcentibus ſuperiorẽ,
ſed etiam in cognoſcentibus,Put.deciſ.65.li.1. fuit
* *pluries reſolutum in Rot.In his enim perſonis, &
locis iuſpatronatus non probatur ex quinquagena-
244 ria†poſſeſſione cũ pręſentationibus effectuatis iux-
ta deciſ.Moedan.153.in recoll.manuſcr. nec etiam
quando cum immemorabili publica ſama dotatio-

245 nis,& fundationis†concurrit,ut fuit * reſolutum in
* d.Sabinen.coram Illuſtriſſimo Aldobrandino,Sed
debet probari iuxta decretum hoc c.9.Conc. Trid.
quod dat formam,ut patet ex illis uerbis nec aliter,
Dec.conſ.528.num.11.Ruin.conſi.92.nu 25.lib.3.
246 Soc.conſ.46.nu.24.lib.4.& forma data † per dicta
uerba eſt præciſe obſeruanda,l.non aliter,ff.de leg.
3.Surd.conſ.143.num.43.Bald.in l.comparationes
3.opp.C.de fid.inſtr.Dec.conſi.90.nu.6. Card.Pa-
riſ.late conſ.12.nu.47.& conſ.15.n.23.& conſ.33.
247 nu.21.uol.2.Et melius eſt ad † cautelam aliquid fa-
cere ex abundantia,quam omittere,Fulg. in l.ult.n.
16.C.de edict.diu.Adrian.tollen.cum nihil poſſit a
248 iudice,†uel ab alio remitti, Bal.in authen.iubemus
in fin.C.de iud.Dec.conſ.699.nu.4.& 5. Card. Pa-
riſ.conſ.43.colum.ult.uolu.1.& conſi. 107.nu. 82.
uolu.3.& conſ.14.col.2.uol.4.Roland.a Vall.conſ.
70.num.13.uolu.1.

Quod requirit Concilium, & dat pro forma eſt,
ut pręter immemorabilem,& reliqua neceſſaria p̄-
ſentationes debeant eſſe continuatæ,& ſortitę effe-
ctum non minori ſpatio,quam 50.annorum; Nec
immemorabilis temporis probatio,aliter eis ſuffra
getur,quam ſi præter reliqua ad eam neceſſaria prę
ſentationes etiam continuatę, non minori ſaltem,
quam quinquaginta annorum ſpatio, quæ omnes
effectũ ſortitæ ſint,authenticis ſcripturis probenſ.

Et ſic per hęc uerba ſublati ſunt modi quibus de
249 iure communi acquirebatur ius præſentandi,†de q
bus per Staphil.de mod.& ſor.impetr.nu.14.& ſe-
quen.ſol.407.Lamber.& Rocch.de Curt.ſupra al-
legati,& huiuſmodi decretum eſſe omnino obſer-
uandum,& uerificanda ſua requiſita, ut conſtet de
* iurepatronatus in prædictis perſonis * fuit reſolutũ
in una Reatin.iuriſpatronatus die lunæ 20. Octo-
bris 1572.coram R.P.D.Robuſterio,& in d. Sabi
nen.beneficiorũ die Mercurij 15. Nouẽbris 1582.
coram Illuſtriſſimo Aldobrandino, in quibus etiã
fuit dictum,quod poſſeſſio antiquiſſima, ue p̄ſen-
tationes continuatæ,aut confeſſio Epiſcopi, uel te-
ſtes probantes,&c.non ſufficiunt cum ſit data for-
* ma,& de confeſſione Epiſcopi fuit reſolutum * in
250 una†fundan.iuriſpatronatus coram Ant.Augu.13.
251 Iunii 1552.ut non noceat Eccleſię, †uel ſucceſſori-
bus,Rip.lib.2.reſponſ.c.28.Et ita ego hoc anno ob
tinui in quadam Beneuentan. Nec etiam teſtes de
252 communitate probant†iuſpatronatus communita-
* tis,vt fuit*dictum in una Lunẽ.Sancti Euſtachij co
ram Capiſucco 20.Iunij 1551. Et ualde notãdum
253 eſt,quod nõ ſufficiat immemorabilis,† cum habeat
vim tituli.l.hoc iure §.ductus aquę,ff.de aq.quot.&
æſt.c.1.de præſcr.in 6.Hoſt.in c. peruenit col. 1.de
cenſ.Abb.in cap.ſuper quibuſdam circa fi. de uer.
ſigniſ.Paul.de Caſtr.in le.ſi certis annis,C. de pact.
Iaſ.conſ.209.col.1.lib.2.Card. Pariſ. conſ. 111.nu.
43.& 49.uol.1.& alij omnes, adeo ut habens hunc
titulum non teneatur probare,Archid. d.c.1. Ge-
mi.& omnes de præſcr.lib.6.Bald.conſi.352.col.2.
lib.1.Card.conſi.118.col.pen.Ale.conſi.6.col.1.li.
1.Dec.conſi.341.col.pen.Pariſ.conſi.27.nu.80.uo.
1.Curt.iun.conſi.61.col.1.Gozadi.conſi.8. nu.37.
latiſſime Gabr.de præſumption. conclu.1. per to-
254 tam uſque ad num.84.ubi etiam†habes, quomodo
debeat probari.

Nec ſufficiunt pręſentationes centum annorum,
uel ducentorum,ſi non ſint continuatæ, ut ſcilicet
una ſubſequatur aliam, nam ita oſtendit illud uer-
bum

255 bum†continuatę ut late per Anton. Barto. de tem-
por.util.cap.2.numer.1.& cap.8.Iacobac.de concil.
libr.7.artic.1.num.130.Stephan.de ſeder.de inter-
pretat.iur.part.1.numer.126.Nec etiam ſuffragan-
tur præſentationes continuatæ per tantum tempus
uel maius ſi non ſunt effectum ſortitæ omnes, Et di
256 cuntur effectum ſortitæ quoties habuerunt†effectű,
ut quia ordinarius cum uacaret beneficium inſtituit
quem præſentauit N.Patronus late Maſcard. de ꝓ
bat.concl.121.col.2.& 3.& pręſentatus accepta uit
* ut fuit*reſolutum die 4.Decēbris 1551.coram Ant.
Aug.teſte Caputaq.deciſ. 131.p.2.

Et huiuſmodi præſentationes debent probari ex
forma Cōcilij in prædictis perſonis authenticis ſcri
pturis,nam ſancta Synodus teſtibus omnino confi-
diſſe non uidetur,quando agitur de iurepatronatus
257 tharum perſonarum,& propterea non ſibi ſatisfit,
quod probarentur pręſentationes per teſtes, ſed vo
luit ultra hoc,ut per ſe ſcripturas authenticas proba
* rentur,& fuit in his terminis reſolutű*per Rot.in d.
Sabinen.15.Nouēbris 1582.Sed alias fuit dubitatű,
an deficientibus authenticis ſcripturis ſufficiat illas
probare per teſtes?& aliqui dicebant quod ſic, cum
258 huiuſmodi probationes†æquipararentur dd. rubr.de
probat.& de teſtibus Contrarium fuit deciſum in
Rota die 2.Maij 1588.coram R.P.D.Pamphilio,in
vna Archipresbyteratus,quia dicta probatio per in
ſtrumenta requiritur pro forma l.meuius.& l.qui hę
redi,ff.de cond.& demonſtr.l.quoties,ff. qui ſatiſd.
cog.l.nulla de auctor.tut.Rol.conſ.9.num. 7.libr.1.
Franc.in c.non ſolum de appell.libr.6. neque etiam
259 ſuffragatur præſumptio, cum probatio pro forma†
requiratur,Ruin.conſ.68.nume.18.uol.1. Menoch.
de præſumpt.lib.1.quęſt.37.ante numē.1. Rom.in
Rubr.de recept.arbitr.col.6.Abb.conſi.76.lib.2.Fe
der.de ſen.conſ.65.

Et alias dubitabatur, quia Princeps Paterno de-
ducebat ad probandum iuſpatronatus Abbatiæ cu-
iuſdam dioc. Argentin.præſentationes cētum quin-
quaginta annorum continuatas,& ſortitas effectű,
ac probatas authenticis ſcripturis teneantur proba
re etiam immemorabilem,ego conſului pro negati
ua,qa ex ſcripturis hmōi ſatis uſ probata immemo
260 rabilis†requiſita,ut fuit* reſolutű in vna Ceſaraugu
* ſta.Cape.de anno 1573.ubi in perſona,in quo cadit
ꝑſumptio uſurpationis fuit pronűciatű conſtare de
immemorabili e xꝑſentationib.150.annor. facit de-
ciſ.4.Achil.de Graſſ.de iur.patr.in manuſcr.Put.de-
261 ciſ. 205.libr.1.nam conſuetudo † immemorabi-
lis probatur etiam per ſcripturas,Ang.p illum text.
in l.vetuſtiſſima,C.de iud.Imol.conſ.94.n.7. Oldr.
conſi.244.col.3.Cran.de antiq.temp.in 4.part.uerſ.
materia nu.3.Bal.in l.1.num.5.C.ad treb.Dec.cōſi.
11.nu.9.Curt.iun.conſi.106.nume.5.in fine. Crau.
conſ.139.nume.9.

Reſtat ut de beneficiis electiuis loquamur,in qui
262 bus proceditur per electionem†quæ exigit cōfirma
tionem ſuperioris,Card.Zabarel.in clement. 2.§.ut
autem,nume.2.de relig.domibus Io.Selu.de benefi.
* par.1.qu.3.& eſt comunis*opinio,ut dixi de reſign.
benef.lib.2.qu.5.nu.2.Rębuff.de nomin.qu. 15.nu.
32.Aeneas de Falcon.de reſeru.benef.q.3.princ.nu.
21.Fel.in c.in noſtra Corollar.31.& 32.de reſc.Ri-
pa lib.2 reſponſ.cap.34.de reſcr.Rot. deciſ.1.de ele
ctio.in ant.In his enim beneficiis electiuis commit
263 ti ſimoniam,†eſt * communis omnium doctorum
ſententia,Io.Anan.in c.de hoc.de ſimo.Ant.de Bu-
* tr.Abb.Anan.& alii*omnes in ca.Matthæus eo.tit.
de ſim.cum aliis,ut per Redoan.de ſim.p.3. cap.14.
264 nu.4.6.& 7.cum ſeq.nam electio†eſt ius mere ſpiri-
tuale,c.Meſſana,c.ſacroſancta,& per totum de ele-
* ctio.ubi *omnes dd.Innocen.in cap.quod de ele-
ctio.Abb.in ca.quærelam in pen.not.de elect.& iō
clericis,& alijs religioſis duntaxat competit, dd.om
nes in d.ca.Meſſana dd. etiam in c.cauſam de præ-
ſcr.ut Eccleſia,& collegium,gl.in cap.delicta de ex-
ceſſ.prælat.Abb.in c.1.in 2.not.de elect.c. quia pro
pter eo.titu.ubi omnes.dd.notant,late Lambert.de
iur.patron.lib.2.in 5.art.4.qu.princ.par.1. Et ſimo-
nia committitur in iuribus ſpiritualibus late Redo-
an.de ſimon.p.3.cap.8.& 9.ac 10.cum ſeque.& ſu-
pra late comprobaui.

Accedat,ſi ſimonia committitur in præſentatio-
ne,ergo eo magis in electione ex his, quæ deducit
ample Lamber.d.art.5.nam per electionem acqui-
ritur ius c.noſtri,& ibi dd.de elect.Hoſt.in c.paſto-
ralis de iur.patr.Lap.alleg.138.Fel.in cap. cum Ber
toldus col.2.de re iud.Sam.in 1.q.reg.de non tolle.
iur.quæſt.nu.18.& 27.Io.Selu.de benef. p.3. quę.1.
nu.2.Card.Alex.in c.quanto diſt.64. Merito igitur
hic ſtatuitur poſſe committi confidentiam inter eli
gentes, & electos , ſicuti inter pręſentantes, &
pręſentatos in omnibus caſibus huius §.itidem, ut
patet ibi,& pariter,ſi a Patrono etiam laico, uel alte
ri pręſentatori,ſeu electori contigerit,aut contingat
id fieri,Dictio,&,coniungit,& continuat ad omnes
caſus ſupra poſitos eiuſdem,§.l.ſi hæredi plures, ff.
de cond.inſt.l.ſi cui ita,ff.de uerb.oblig.Bar. Iaſ.&
alii in l.1.ff.de iuſt.& iur.Card.Pariſ. cōſ.17.nu.23.
conſ.31.n.131.uol.4.& aduerbiű pariter idē facit,l.ſi
pariter,ff.de liber.cauſa l.1.C.com.de ſucceſſ. Gl.in
c.bonæ de elect.& dictio id tollit omne dubium,nā
eſt qualitatum omnium præcedentium repetitiua,
Grat.conſ.21.num.26.li.1.cum aliis ſupra adductis
eo maxime , quia uiget eadem ratio,ideo idem ius
erit ſtatuendum l.illud,ff.ad l.Aquil. & pro maiori
declaratione colligemus concluſiones , ut ſupra fe-
cimus.

265 Prima concluſio committi confidentiam, †ſi eli-
gentes aut eligens aliquē ad beneficiű uacans,quo-
quomodo conditione tacita,vel expreſſa dimitten-
di,vel reſignandi ſimpliciter coram ordinario,in fa-
uorem coram Papa,illud beneficium pro arbitrio ip
ſorum eligentium, vel ipſius eligentis, aut alterius
cuiuſcumque,ut probant uerba poſita in principio
huius §.itidem ſe, &c.quæ habent locum hoc caſu
ex rationibus , & uerbis , ac ponderationibus ut
ſupra deductum eſt , connexa enim eſt oratio
eo maxime quia eadem uiget ratio, ut ex prędictis
conſtat. Præterea ſi in præſentante, & præſentato
id firmauimus,eo magis in eligente,& electo, nam
maior in his perſonis militat ratio,ut comprobat ex
pluribus Lambert.libr.2.5.art.4.qu.princ.1.p.Ergo
&c.auth.multo magis,C.de ſacro.eccleſ.l. qui indi-
gnus,ff.de ſenat.l.cui pact.ff.de ſeru.export.c. illorű
de ſent.excom.Crau.conſ.290.ſub nu.2.Dec. conſi.
333.Cur.iun.conſ.34.col.5.circa med.
266 Ex hæc†concluſio eſt conformis iuri communi,
nam eſt ſimonia aliquid promittere pro uoce unius
vel plurium ad effectum electionis,Anton. de Butr.
Abb.Io.Anan.in cap.Matthæus de ſimon. Redoa.
* de ſimon.p.3.c.14.nu.6.& cōmuniter dd.ut late per
Gammar.in extran.Iulii 2.de ſimo.de electione Pa
pæ,& hęc concluſio uidetur ex mentę Maiol. de ir-
reg.

reg.lib.5.c.45.co.5.& 6.Maſc.de prob.concl.1307.
col.pen.& in ſpecie num.8.

Primo intellige hanc concluſionem non ſolum
in electionibus factis hocmodo poſt, publicationē
huius cōſtitutionis,ſed etiam in electionibus antea
factis dicta conditione tacita,vel expreſſa,nam ſunt
itidē confidentiales,nam dicit Conſtitutio *contige
rit aut contingat id fieri*,Et ſic includitur tempus p
teritum,& futurum cum ſimus in his,quę ſunt de ge
nere prohibitorum,ut latius comprobaui ſupra, &
quia etiam dixit antehæc,ut ſupra probaui.

Secundo intellige hanc concluſionem uendicare
ſibi locum quocumque modo vacet beneficium, nā
dicit Conſtitutio quouis modo vacans, ut includat
omnem uacationem,dd.communiter in c. ſuſceptū
de reſcr.lib.6.cum aliis ſupra aductis,& eſt ratio,qđ
eadem uiget utroq; caſu ratio,ergo idem ius,l. illud
ff.ad l.Aquil. Ideo habebit locum etiamſi benefi-
cium uacaret per renunciationem,Ita in ſimili Gam
mar.in interpretatione extrauagan. Iulii 2.de ſimo-
niaca,elect.Pape,num.99.illam intelligit, & inter-
pretatur procedere non ſolum ſi Sedes Apoſtolica
vacet per obitum Papæ,ſed etiam ſi uacet,quia papa
renunciet,iuxta ea, quæ dixi de reſignat. benef. lib.
2.quæſt.1.& mouetur tum fauore religionis,tum ex
dictis per Bar.in l.quemadmodum C.de agr.& cēſ.
lib.10.Rom.conſ.105.Bellam.deciſ.74.& quia con
ſtitutio puniens crimina eſt conformis rationi,nam
omnia iura ſummo odio illa proſequutur cap.tanta
de ſimon.

Tertio intellige,ſiue huiuſmodi conditio fuerit,
ut dimittatur ſimpliciter prædictum beneficium, ſi-
ue ut reſignetur in fauorem alicuius,ut pater ibi, vt
poſtea in alterum,quæ uerba poſſunt intelligi in al-
terum,uel per uiam electionis,uel per uiam renun-
ciationis in fauorem cum conſenſu eligentiū, Card.
Zabarell.in clem.2.§. ut aūt nu.2.de relig.domibus.
Inn.in c.2.eo tit.in 6.Abb.quem refert Boer.deciſ.2.
num.15.Gl.in c.1.Gem.num.15.Gammar.nu.102.
* & communiter*alii de rer.perm.lib.6. Gem. conſi.
97.in fine.& in hoc poſſent habere intereſſe ipſi eli
gentes, ut ualeant tunc eligere,quem non poterant
alias,uel ratione ætatis,vel alterius impedimenti, la
te Boer.deciſ.2.ca.1.& per totum,de poſtul.prælat.
267 uel ut ſæpe deueniant ad electionem, cum hæc ſit†
præeminentia,& quædam iuriſdictio cap.1.& tot.
tit.de elect.Per.de Bais in direct.elect.in princi.Re-
buff.in prax.in titu.de elect. uel ut hac uia aliquid
acquirant, iuxta not.in capit. ne pro defectu, de
electio. aut alias quomodocumque, nam mens
Pij V. eſt per uerba generalia omnes, & quoſ-
cumque caſus comprehendere l.1.§. & generaliter,
ff.de legat.præſtan.Bald.in l.in fraudem, ff. de mi-
lit.teſtament.

Quarto intellige,ſiue hoc fecerit per ſe ſiue per
268 alium,nam† factum procuratoris,& domini æquipa
ratur,Inn.in c.quamuis de re iud.Inno.idem, & alii
* communiter*in ca.ex parte decani,de reſcr. Butr.in
c.cæterum,in fine de iud. Quod non intelligo de ip-
* ſa electione,cum communiter*ſit receptum electio
269 nes huiuſmodi non poſſe fieri per†procuratorem,c.
ſi quis iuſto,de elect.lib.6.c.quia propter §.illud,eo.
* tit.ubi omnes,*Lap.allega.8.1.col. Lamber.de iur.
patro.lib.2.in 2.par.in 4.q.princ.in 2.art.& in hoc.
quoque differt a præſentatione,quæ poteſt fieri per
procuratorem,& conſtitutum etiam a præſente, &
non impedito,Feder.de Sen.conſ.99. Lambert.de
iure patr.lib.2.p.1.1.q.princ.art.5.num.13. Et ideo
per præſentationem non contrahitur aliquod uincu
lū ſpirituale,Abb.in c.querelā in 2.col.in pe.not.de
270 elect.p electionē aūt†initiatur matrimoniū ſpiritua
le,c.cum inter Canonicos de elect.c. ult.de tranſla.
prela.& per eā tribuitur ius prelature, & adminiſtrā
di ſaltē in habitu ante confirmationē,Gl.in c.quāto
diſt.63.Fel.in c.cum Bertholdus in 2.col. de re iud.
Abb.in c.nobis de iur.pat. & ī c.auctoritate de inſt.
late Frā. Are.in c.ſu p his in 2.not.de accuſ.Sed quo
ties p aliū fecit pactū iuxta ea,q̄ ſupra deducta ſunt
ample.Limita non procedere quoties eo ignorante
pactum fecit,Gammar.ſuper extrauag.Iul.2.de ſi-
monia elect. Papæ num.137.

Quinto intellige ſiue eligentes, & electi fuerint
conſtituti in dignitate quamtumuis maxima ſiue nō
nam utroque caſu procedit,& habet locum præſens
§.itidem,ut ſupra comprobaui ex uerbis generali-
bus,& rationib.loquutio .n. generalis nihil relinqt
intactum,Bal.conſ.205.lib.1.ac etiā ratio generalis
l.cum pater §.dulciſſimis,ff.de legat.2. & receptum
eſt diſpoſitionem legis includere non ſolum cauſas
ſed etiam perſonas priuilegiatas,Dec.conſ.120.col.
2.late Mandoſ.de infirm.reſign.quæſt.2.num. 3.eo-
que magis,cum ad tollenda dubia Pius v. exprimat.
etiam Cardinales, Ergo non egemus alia demon-
ſtratione l.ancillę,C.de furt.l.continuus,§. cum ita,
ff.de uerb.oblig.

Sexto intellige hanc concluſionem procedere,&
committi confidentiam,ſiue dicta conditio tacita,
uel expreſſa emanauerit ab uno eligente cum eligē
do, ſiue a pluribus, vel omnibus eligentibus cum
ipſo eligendo,nam hic exprimitur id quod poterat
eſſe dubium,ſcilicet de uno,ibi,ſeu electori. Hinc
ſcribit Petr.de Baiſ.in direct.elect.in 1.par.ca.14.in
12.requiſito nu.2.quod ad inualidandam electionē
271 ſufficit,quod ſimonia ſit commiſſa cum uno ex †eli-
gentibus,nam per illum ſolum inficitur totus actus
c.nobis de ſimon.& ibi Abb.& Fel.col.1. not. in ca.
ſi alicuius de elect.c.ſanctorum patrum 1.q.1. Hinc
ſcribit idē Petr.de Baiſ.in eodē director. elect. p.2.
c.28.in 28.requiſito nu.6.& 7.quod promiſſio be-
272 neficiorum facta,†ut quis eligatur eſt ſimonia c.de
hoc de ſim.& committitur etiam ſimonia, ſi pecu-
nia datur pro habenda voce alicuius in electione,q̄
uis illa uox nō ſit neceſſaria pro ualiditate illius ele-
ctionis,tex.& ibi Abb.& Fel.in c.Matthæus, de ſi-
monia,Rom.conſ.317.c.cum ſuper .de conf.

Amplia procedere etiam ſi eligentes eſſent illum
nihilominus electuri, nam huiuſmodi datio, aut
promiſſio pro electione eſt ſimonia,& annullat ele
ctionem,Petr.de Baiſ.d.c.28.num.8. Amplia etiam
procedere etiam ſi datur,uel promittatur ab amico
conſanguineo,uel familiari, nam ſi fuit datum, uel
promiſſum eo ſciente committitur ſimonia, eo au-
tem ignorante ſecus.Petr.de Baiſ.d.c.28.Abb. Ant.
de Butr.Io.Andr.Hoſt.in c.nobis de ſimon. Gam-
mar.in extrauag.Iul.2.de ſimo. elect.Papæ in §.per
ſe nu.137.Ignorans enim non committit pœnam l.
generalibus de decur.lib.10.l.ſi ignorans, ff.loc. c.ſi
cut de ſimon.& maxime ſi ab emulis,uel inimicis ip-
ſius eligendi,Petr.de Baiſ.dict.direct. part.1.cap.
14.numer.2.

Septimo intellige,ſiue conditio fuerit tacita, uel
expreſſa,iuxta ea quæ late adduximus ſupra, ſiue ēt
fuerit datum,vel promiſſum, nam hæc duo æquipa
rantur, late Gammar. in extrauag. Iul.2. de ſimon.

elect.

el ect. Papæ num. 115. cum ſequen.
Octauo intellige procedere in quocumque bene
ficio et habente dignitatẽ, ut ex prædictis colligitᷣ.
Hæc autem omnia limita procedere præcedente
huiuſmodi conditione tacita, uel expreſſa, nam cum
273 hac qualitate loquitur † præſens conſtitutio, Ideo in
primis uerificanda dd. in l. quicumque, C. de ſer. ſug.
l. aut facta, §. 1. ff. de pœn. l. ſi in rixa, ff. de ſicar. c. ſi-
cut dignum de homic.
Secunda concluſio committi confidentiam, ſi eli
gens, aut eligentes eligunt conditione tacita, uel ex-
preſſa, ut fructus omnes, uel pars remittantur, uel re
linquantur ab electo ad vtilitatem, vel libitũ ipſius,
atque ipſorum, uel aliorum, ut probatur in uerſ. ſiue
de, in hoc §. itidem, quæ verba habent locum in ele
cto, & eligente cum ſint continuata, & cenſeanᷣ re-
petita ex illa dictione &, & aduerbio pariter, & di-
ctione id, ut ſupra probaui pluries. Et viget hoc ca-
ſu eadem ratio in eligente, quæ uiget in conferente,
& præſentante, cum electio debeat eſſe libera, ideſt
abſque conditione, & modo, ac pacto, ca. ſi alicuius
de elect. c. ſanctorum patrũ 1. q. 1. & eſt cõmunis *
274 omnium doct. ſententia, nam per eam † acquiritᷣ ius,
vt ſupra deduxi. Faciunt, quę ſcribunt Maiol. de ir-
reg. li. 5. c. 45. col. 5. & 6. Maſcard. de probat. concl.
1306. col. pen. & hęc concluſio eſt cõformis iuri cõ-
muni, nam eligentes non poſſunt eligere conditio-
275 ne tacita, uel † expreſſa recipiendi, aut retinendi fru-
ctus beneficij, aut quid ſimile dd. in ca. nobis, de ſi-
mon. Ant. de Butr. in ca. tuam, col. 3. de ętat. & qual.
dd. in c. Matthæus de ſimon. quãdoquidem fructus
debeantur, dumtaxat domino, ut probaui de reſign.
benef. lib. 1. q. 6. & ſic electo, Petr. de Baiſ. in direct.
electionis, c. 43. & 44. 3. par.
Et hanc concluſionem primo intellige ſiue con-
ditio fuerit de omnibus fructibus ſiue de parte ipſo
rum inter eligentem, & electum, quia nihilominus
committitur confidentia, ut probant uerba illa, fru
ctus illius, uel partem, & rationem adduxi ſupra in
collatore recipiente partẽ fructuum & in præſentã
te illam etiam partem capiente.
Secundo intellige, ſiue eligentes recipiant huiuſ-
modi fructus de manu electi, ſiue de manu alterius,
nam nihilominus committitur confidentia, nã ita
probat conſtitutio, & uiget eadem ratio, & ſic tene-
tur electus, licet ipſe non dederit. Declara hoc pro-
cedere, ſi fuit datum eo ſciente, ſecus ſi ignorante,
quia non ligatur pœnis huius conſtitutionis tali ca-
ſu, cum non delinquat, l. annis, ff. de calumniat. Bart.
& dd. in l. genero, ff. de infamib. Crauet. conſi. 201.
num. 36. & in alijs terminis hoc tenent Pet. de Baiſ.
in directe. elect. p. 2. c. 28. Gammar. in extrauag. Iu-
lij II. de ſimon. elect. Papę nu. 137.
Tertio Intellige etiam in electione, quę fuit facta
cum prædicta conditione ante publicationem hu-
ius conſtitutionis, & probatur ex uerbo contingerit
vt ſupra deduxi.
Quarto intellige, ſiue eligentes percipiant huiuſ
modi fructus per ſe, ſiue per alium, nam eadem vi-
get ratio.
Quinto intellige procedere, ſiue fructus cedant
ad vtilitatem, & libitum eligentis, uel eligentium, ſi
ue aliorum puta amicorum familiarium, conſangui
neorum & ſimilium, nam ita probat conſtitutio, &
eſt ratio, cum adſit eadem rõ utroque caſu, iõ idem
ius ſtatuendum vulg. l. illud, ff. ad l. Aquil.
Et has concluſiones, & ampliationes declara p-
cedere pręcedente conditione tacita, uel expreſſa,
nam cum hoc præſuppoſito loquitur huiuſmodi cõ
ſtitutio, quod in primis uerificandum erit, ut ha-
beat locum.
Tertia concluſio committi confidentiam, ſi eli-
gens, aut eligentes eligant aliquem ad beneficium
vacans ea conditione tacita, uel expreſſa, ut electus
ſoluat penſionem ei aut alteri. Hoc enim probatur
in uerſ. ſeu, eiuſdem §. itidem, quæ uerba habent lo-
cum in eligente, & electo, ſicuti in conferente, & eo
cui fuit collatum beneficium, & præſentante, & pręs
ſentato, nam materia eſt connexa, & continuata, &
repetita, ut oſtendit dictio et, & id, ac aduerbium pa
riter, ut late ſupra probaui, & eadem uiget ratio hoc
caſu, ideo idem ius ſtatuendum l. a Titio, ff. de uerb.
oblig. faciunt, quæ ſcribunt Maiol. de irregu. libr. 5.
c. 45 ſub nume. 5. Maſcard. de probat. conclu. 1306.
num. 18. cum ſequent.
Et hæc concluſio eſt conformis iuri communi,
namque ſimonia eſt, pactum de ſoluenda penſione
abſque auctoritate Papę, Gig. de penſ. q. 34. Et ali-
bi, Redoan. de ſimo. p. 3. c. 11. col. 1. 2. & 3. dd. in ca.
ex parte 1. de off. deleg. vbi Dec. nu. 15. cum ſequẽ.
Ita etiam eſt ſimonia pactum de ſoluendo fructus
beneficij, vt ſupra deduxi, ergo quod ſtatuitur hic,
habet conformitatem cum iure communi, & cum
ratione, & quia electio debet eſſe libera.
Et hanc concluſionem primo intellige ſiue pen
ſio fuerit in magna quantitate, ſiue non, quia cõſti
tutio loquitur generaliter l. 1. §. & generaliter, ff. de
leg. præſt. & uiget eadem ratio, ut dictum eſt de om
nibus fructibus, & parte ipſorum.
Secundo intellige, ſiue huiuſmodi penſio ſit ſol-
uenda eligenti, ſiue alijs, nã utroq; caſu committitᷣ
cõfidentia, ut probatur illis uerbis illi, uel alijs, Et ra
tio eſt quia in utroque caſu adeſt eadem ratio, l. e. il-
lud, ff. ad l. Aquil.
Tertio intellige, ſiue eligens ſignificauerit ſoluẽ
dã hãc penſionẽ, ſiue alius, vt verba uidentur pro-
bare, & ratio ipſius conſtitutionis, & faciunt, quę la
te ſcribit Gammar. in repe. d. extrauag. Iulij II. ſup
ſimoniaca elect. Papæ.
Quarto intellige, ſiue electus ſoluerit illam pen-
ſionem per ſe, ſiue per alium, vt patet ibi per ſe, vel
alium, & eadem ratio uiget utroque caſu, nam qui p
alium facit, per ſe ipſum facere uidetur.
Quinto intellige hanc concluſionẽ, ſiue interceſ-
ſerit ſcriptura, ſiue nõ, vt probãt illa uerba ſcripto,
aut uerbo, quia eadem eſt uirtus, ut ſupra deduxi.
Limita primo, dũmodo interceſſerit cõditio ta-
cita, vel expreſſa ante electionem, uel in ipſa electio
ne, nam cum hac qualitate loquitur Pius V. hic.
Limita ſecundo nõ procedere, quoties huiuſmo-
di penſio fuit reſeruata auctoritate Papæ, nã ceſſat
de ſtylo omne vitium, Caſſad. decis. 2. de ſimo. Na-
uar. in Man. c. 23. ſub nu. 107. cum ſeq. & ſcripſi late
de reſign. benef. lib. 6. q. 1. & 2.
Cętera poſui ſupra, quæ non referam, ne ſim lon
gus in hoc articulo.
Vnũ aũt non omittã, de quo fui alias interroga-
tus, an iuſta conſcĩa poſſint hñtes facultatẽ eligẽdi
cõuenire, vt in oĩb. uacationib. contingentib. eligãt
ex ipſis, & pro nullo dẽt ſuffragia ad effectũ, ut ipſi
276 oẽs adueniente caſu poſſint eligi? reſpondi † negati-
ue nõ poſſe, & conuenientes, ac ita coniurantes pec
care, cum ex hoc habeant finem, & ſpem prouiden
di ſibi, & amicis, ut colligitur ex his, quę ſcribit D.

Thom. 2.2.q.63.art.2. & non eligendi digniorem, 277 tut debent c.licet, 8.q.1.& ibi Glo.c.conſtitutus 2. de appe.& ibi Franc.Dec.& alij communiter, Nauat.in Manual.c.17.nu.72.& 73. & hanc opinioné postea reperi fuiſſe approbatam per Nauar.conſil. 21.tit.de ſimo.ubi etiam dicit,quod ſi fuerint exequuti huiuſmodi conuentionem,incidunt in ſimo-* niam,quia eſt ſimonia ex* communi opinione conuentio querendi beneficium ſpirituale,c. quam pio 1.q.2.c.cum pridem,& cap.ult.de pact.ſicuti etiam eſt ſimoniaca conuentio, ut unus ſuffragetur alicui in una electione,ut alius ſuffragetur alteri in altera electione,Ange.in ſum.uerb.ſimonia 3.§.2.Silueſt. in uerb.ſimonia q.13.num.4.& reddit rationem,ac comprobat Nauat.in Manual.c.23.nu.100.uerſ.ná cum quis.Redoan.de ſimonia.part.2.cap.34.nu.2. quod nota quia multi decipiuntur.

SVMMARIVM.

1 *Reſignatio ad effectum fraudandi iura Cameræ, aut cum retroceſſione eſt confidentialis.*
2 *Aulici auide procurant beneficia.*
3 *Regreſſus,& ſimoniæ qua ratione inuenti.*
4 *Reſignationes in fauorem cur repertæ.*
5 *Reſignatio in fauorem frequens in Curia.*
6 *Qui ſunt qui in Cancellaria nihil ſoluunt.*
7 *Fit quod alijs prodeſt,& facienti non nocet.*
8 *Reſignatio præbet iuſtam cauſam faciendi reſeruationem.*
9 *Sine cauſa non datur reſeruatio.*
10 *Lucrum turpe quod.*
11 *Pluralitas beneficiorum ex ambitione.*
12 *Decimæ non debent fraudari.*
13 *Regreſſus quando intret.*
14 *Habens beneficium tenetur ſoluere penſionem.*
15 *Acceptans beneficium obligatur ad onera.*
16 *Canones odio habent hæreditariam ſucceſſionem.*
17 *Retroceſſio facta infra tres menſes ab exempto eſt confidentialis.*
18 *Fraus ex coniecturis.*
19 *Fraus ex vicinitate actuum.*
20 *Fraus ex breuitate temporis.*
21 *Fraus ex actorum frequentia.*
22 *Pluralitas permutationum oſtendit fraudem.*
23 *Alienatio in fraudem creditorum nulla.*
24 *Argumentum a veriſimili validum.*
25 *Fraus ex magna alienatione.*
26 *Fraus ex modicitate pretij.*
27 *Liberalitas inſolita inducit fraudem.*
28 *Contractus ſuppoſitus arguit fraudem.*
29 *Venditio cum pacto de retrouendendo præſumitur fraudulenta.*
30 *Reſignatio ad effectum reſeruationis quando confidentialis.*
31 *Exempti a iuribus Cameræ qui.*
32 *Mandatum de expediendo gratis,quando,& quomodo datur.*
33 *Verbum Eccleſia comprehendit Cathedrales.*
34 *Sub nomine Monaſterij venit Abbatia,& Prioratus.*
35 *Dictio alia omnia includit.*
36 *Reſignatio in fauorem non poteſt fieri, niſi coram Papa.*
37 *Idem ius vbi eadem ratio.*
38 *Retroceſſio facta ſtatim poſt expeditionem litterarum præſumitur fraudulenta.*
39 *Fraus ex vicinitate actuum.*
40 *Quod tempus dicatur modicum,remittitur arbitrio iudicis.*
41 *Tempus quatuor menſium modicum,& etiam multorum annorum.*
42 *Retroceſſio coacte facta, non eſt confidentialis.*
43 *Vbi lex loquitur clare,nullum cadit dubium.*
44 *Ceſſante præſuppoſito legis,ceſſat lex.*
45 *Delictum debet excludi.*
46 *Dictio vel,& ſeu alternant.*
47 *Vbi verba legis non competunt,neque diſpoſitio.*
48 *Vnius incluſio eſt alterius excluſio.*
49 *In pœnalibus fit reſtrictio.*
50 *Verba poſita in lege ſtricte,& proprie capiuntur.*
51 *Retroceſſio facta a quocunque breui tempore cum reſeruatione eſt confidentialis.*
52 *Incluſio vnius non eſt excluſio alterius multis caſibus.*
53 *Argumentum a maiori validiſſimum eſt.*
54 *Dictio præſertim includit alias perſonas.*

QVAESTIO XXIX.

DE confidentia,quæ ſolet committi, ut fraudentur officiales Cancellariæ,& Cameræ Apoſtolicæ.

TERTIVS caſus confidentialis poſitus in dict. conſtit.in §.ad hæc,eſt,vt ſi exemptus a ſolutione iurium Cameræ recipiat mediante reſignatione beneficium,quod modico temporis ſpatio inter-
1 iecto, ſcilicet duorum,aut trium menſium † retrocedat eidem reſignanti,reſeruatis fructibus, uel ipſorum parte,aut penſione,vel regreſſu,acceſſu,aut ingreſſu,ex hoc committatur confidentia his uerbis, Ad hęc ſi clericus prædictæ Cameræ, aut Cardinalis,aut alius a ſolutione iurium ipſius Cameræ, vel etiam Cancellarię Apoſtolicę exemptus poſt reſignationem,uel ceſſionem alicuius extranei de Eccleſia,Monaſterio,uel alio beneficio Eccleſiaſtico in ſe Apoſtolica,vel alia auctoritate factam, & admiſſam,illam,uel illud etiam confectis litteris Apoſtolicis,& poſſeſſione apprehenſa in eundem reſignantem,uel cedentem modico ſpatio interiecto, veluti duorum, aut trium menſium retroceſſerit, aut retrocedat in futurum, & ex illa retroceſſione fructus Eccleſiæ,ſeu Monaſterij, aut beneficij, uel eorum pars,ſeu penſio,ſeu quid aliud ſuper illis reſeruatum,aut regreſſus,ſeu acceſſus, & ingreſſus ad illam uel illud ipſi clerico,uel Cardinali, aut alio exempto ſit,fueritve conceſſus.& hæc uerba ad hunc effectum refert Maſcard.de probat.concluſ. 1306. numer. 9.dicens ex hoc pręſumi confidentiam, Nauarr.conſi.66.nume.5.& 6.titu.de ſimon.quod eſt tranſpoſitum 2.tom.fol.801.& ratio huius concluſionis colligitur ex §.multi illis uerbis,plerique,vel ſenes,vel infirmi,ut beneficia in domibus ſuis perpetuent, illa renunciarunt, & renunciant in alios, qui uel prophanam familiam cedentium de fructibus Eccleſiaſticis alant, uel illa etiamnum infantib. aut naſcituris aſſeruent,facto interdum circuitu retroceſſionis cú reſeruatione fructuú,& aliarú rerú, aut acceſſu pſertim ab illis,qui pſtandorú iuriú Cameræ Apoſtolicæ ſunt immunes,&c.& clarius colligitur ex conſtitut.Pij IIII. quę ad hoc præcipue tollendum emanauit,& patet ibi, *ac nonnullos ac ipſis fratrib. nimia quadã facilitate, ſeu potius importunis amicorum familiarium precibus adductos beneficia*

neficia Eccleſiaſtica in confidentiam huiuſmodi re-
cepiſſe, & frequenter recipere intelleximus hanc il-
licitam beneficentiæ exercendæ, ſeu amicitiæ colen-
dæ, &c. ſubdit, *huic aliena beneficia cuſtodiendi mo*
do, ne aſſueſcerent, neue illa hoc pacto reciperent,
vtique ſic recepta dimitterẽt, &c. ſubdit, *ea quæ cu*
ſtodienda receperant beneficia, nondum tamen dimi
ſiſſe, & inſuper illos, & nonnullos alios etiam Pa-
triarchas, Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, ac &
Cameræ Apoſtolicæ clericos, &c. ſubdit, *Ac ſibi*
propterea penſiones annuas, ac fructus, &c. ſibi re
ſeruari procuraſſe, & obtinuiſſe ad hoc videlicet,
vt confidentes ſic decimarum Apoſtolicarum, vel
communis dicti collegij, & annatæ, aliorumve iu-
rium dictæ Cameræ debitorum ſolutionem eludãt,
integriſque beneficiorum etiam in menſibus Apo-
ſtolicis vacãtium, aut alias diſpoſitioni Sedis Apo
ſtolicæ generaliter reſeruatorum collationibus, ac in
2 *terdum, &c.* Nam aulici, † & degentes Romæ curio
ſe nimis beneficia ſolent procurare, ut redditus opu
lentos conſequantur, & ditiſſimi euadant, & ideo in
3 uenti Regreſſus, Acceſſus, † Ingreſſus, reſeruationes
fructuum & penſiones, incompatibilitates, ac ſimo-
niæ ad not. in c. cum pridem de pactis, c. quia. ca. de
multa de præben. c. ad audientiã de reſcr. c. conque-
* rente de cleric. non reſiden. & Doct. *omn. tradunt,
4 hac etiam ratione fuerunt repertæ † reſignationes in
fauorem antiquo tempore ignotę, ut qui non poſſit
habere beneficium per obitum illud acquirat me-
diante reſignatione hac uia faciliori. Quæ reſigna-
5 tiones in fauorem † ſunt frequentes in Romana Cu
ria, eſſentque frequentiores, ſi non expenderetur tã
magna ſumma pecuniarum, vt fit de ſtylo in Data-
ria, Cancellaria, Camera, & plumbo, ſecundum ex-
preſſionem, vel taxam beneficiorum. Exempti autẽ
6 a dicta ſolutione, tut ſunt Cardinales, Clerici, Ca-
meræ, & familiares Papę, ac alij, de quibus infra di-
cetur, qui nihil ſoluunt pro compoſitione in officio
componentis, neque pro annata in Cancellaria an
te cõſtitutionem Pij IIII. ambitionis, & auaritię vi-
tium ſequentes rogabant, & perſuadebant amicos,
familiares, & conſanguineos, ut beneficia pinguia
per eos obtenta in fauorem ipſorum exemptorum
reſignarent præmiſſa conuentione eadem retroce-
dendi, ut poſſint ipſi exempti in retroceſſione obti
nere reſeruationem fructuum, aut penſionis, uel re-
greſſus, & acceſſus, quia reſeruatione ipſi non uten
tur, niſi poſt mortem ipſorum, & de hoc facili indu
cebantur illi amici, familiares, & conſanguinei, tum
7 quia id eis non nocebat, & alios iuuabat † iuxta id, quod
notat Bal. ex l. in creditore, ff. de euict. l. e. mulier, qui
potior. in pign. habeant. tum ut prædictis rem gra-
tam facerent, & Papa etiam de facili reſeruabat hu
iuſmodi fructus penſiones, & regreſſus ſtante reſi-
8 gnatione, quæ præbet iuſtam cauſam † faciendi reſer
uationem, Gig. de penſ. q. 4. nu. 2. & q. 19. Gammar.
de auct. leg. a Later. tit. de penſ. nu. 98. & 99. & nu.
146. & 194. Mar. Angui. conſ. 20. nu. 15. & dixi late
de reſign. beneſ. lib. 6. q. 2. col. 3. & etiam q. 1. ubi di-
9 xi ſine cauſa † non dari huiuſmodi reſeruationes, quod
* hodie etiam de ſtylo *eſt notiſſimum. Sequuta igi-
tur reſignatione in fauorem dictorum exemptorũ
ipſi exempti expeditis, uel non expeditis litteris bre
ui tempore interiecto retrocedebant eadem benefi
cia eiſdem obtinendo reſeruationem fructuum pẽ-
ſionis, uel regreſſus, qua reſeruatione fructuũ, & pẽ
ſionis uiuentib. dictis amicis, familiarib. & cõſangui
neis primis reſignantib. non utebantur, mortuis au
tem ipſis, uel capiebant beneficia pdicta uigore re-
greſſus, vel ſi non habebant regreſſum ab illis, quib.
conferebantur per ordinarium, aut Papã, petebant
fructus, aut penſionem oſtendendo reſeruationem
obtentam in retroceſſione; Et cum id ex plurib. ui-
deatur malum, Primo, quia nihil aliud eſt, quam ge
nus quoddam piſcationis beneficiorum ac negocia
10 tionis, & turpis lucri commodum † ex cupiditatis ra-
dice procedens, c. quia nonnulli de Cleric. non reſi-
den. c. de multa de pręb. c. 1. a 1. q. 1. ac continẽs pra
uas cupiditates, & ambitionis, ac auaritiæ uitiũ, c. cũ
iam dudum de præb. Abb. in c. quia in tm de pręb.
11 ut dr de pluralitate † beneficiorum, Alfonſ. Hoied.
de incompatib. beneſ. p. 1. c. 19. num. 2. Gammar. de
auct. leg. a later. tit. quando legatus poſſit plura be-
neficia alicui conferre nu. 69.
Secundo, quia fraudatur Dataria, Camera, & Cã
cellaria, eorumque collegia & officiales, qui emerũt
officia ut conſequantur certa emolumenta conſtitu
ta ſolui ſolita in expeditione litterarum Apoſtolica
rum, a quorum ſolutione ſunt exempti prędicti, qui
ita in confidentiam recipiunt beneficia, quod cõſi-
deratur in Conſtitutione Pij IIII. in uerbis ſupra
poſitis.
Tertio in hoc etiam patitur detrimẽtũ ipſe ſum
mus Pontifex, qui ſi contingat ex aliqua cauſa impo
nere decimas beneficiorum, a Cardinalib. & aliis ex
emptis non exigeret eas pro reſeruatione fructuũ,
12 aut pẽſionis ipſis facta, & † hoc etiam conſiderauit
Pius IIII. illis uerbis, *ſic decimarum Apoſtolicarũ.*
Quarto, quia fraudatur ipſe Summus Pontifex, ac
alij ad quos ſpectat ius conferendi illa beneficia, nã
ſi moriant poſſeſſores, uel non poterũt ea conferre,
13 ſi fuit exempto per confidentiã reſeruatus, † regreſ-
ſus, Rebuff. in praxi tit. de regreſſ. Mandoſ. tract. ſi-
gnat. grat. tit. regreſſus, Moed. deciſ. 338. in manu-
ſcr. Card. Pariſ. conſ. 5. uol. 4. dixi late de reſig. bñſ. li.
6. q. 5. uel ſi nõ fuit reſeruatus regreſſus, ſed tm fru-
ctus, aut pẽſio cõferẽt bñficia uerũ non integra, ſed
diminuta, cũ illi, cui fuerint collata beneficia, teneã-
14 tur ſoluere † pẽſionem, & cõſentire perceptioni fru-
ctuũ reſeruatorũ, Guid. Pap. q. 557. Sarn. deci. 159.
* manuſcr. & fuit pluries *reſolutũ in Rot. ut late di-
xi de reſig. beneſ. li. 1. q. 8. nu. 25. & 26. cum ſeq. Ac-
15 ceptans enim beneficium ur ſe obligare ad onera †
impoſita in eo, Gig. de penſ. q. 51. Caputaqu. deciſ.
302. li. 1. late Burſa. conſ. 361. uol. 4. & rõne, ne frau
dentur ordinarij plura ſunt introducta, ut diximus
circa publicationem de reſign. beneſ. li. 11. q. 1.
Quinto, quia bñficijs ur prouiſum, quaſi hæredi-
16 taria ſucceſſione, quod † odio hñt canones, c. 1. cum ibi
notatis de pb. c. Apoſtolica 8. q. 1. ca. ad extirpãdas
de fil. presby. c. cõſuluit de iur. pat. eſſet enim in po
teſtate pdictorũ aucupari, quot, & quæ uoluerint bñfi
cia, no. in c. ex trãſmiſſa de fil. presby. ca. ad hæc de
decim. Cõtra et plerunque naturam beneficiorum
arg. c. 23. 3. Con. Carthagi. c. quando diſt. 24. ca. ex
tenore, & c. non eſt, de temp. ordin.
Ideo Pius V. in hoc §. ſtatuit eſſe confidentiã re-
17 troceſſionem † factam infra tres menſes ab exẽpto
dictorum iurium, cum reſeruatione fructuum, & pẽ
ſionis, aut regreſſus, quia uidetur in ſe cõtinere frau
18 dem ſupra explicatam, quę fraus deprehenditur † ex
coniecturis, cap. 2. ubi omnes de renunc. lib. 6. Gloſ.
in l. dolũ C. de dol. Bart. in l. poſt contractum, ff. de
donat. Dec. conſ. 235. col. 1. & 2. Card. Pariſ. conſil

97.num.17.uol.3.& conſi.52.nu.35.uol.4. Ioan.de
Amic.conſi.107.in princ.Grat.conſi.81.nu.42.lib.
2.Menoch.de arbitr.iudic.caſ.459.nu.4. Et plures
extant coniecturæ,quod ita conuenerunt, & quod
reſignatio fuerit ſimulata ad hũc effectum. Prima,
19 uicinitas†actuum,iuxta not.per Bart.per illum tex.
in l.ſi uentri §.ult.de priuil.credit. Idem Barto. in l.
poſt contractum,ff.de donat.& ibi Ioã.Annib.nu.
163.Card.Pariſ.conſ.143.nu.21.uol.4.Ruin.conſi.
* 130.num.2.uol.2.Croi.conſ.13.nu.26.&* commu
20 niter alij, Et Breuitas†temporis, Loffred.conſil.52.
num.15.Afflict.deciſ.72.nume.3.Caſſan.deciſ.33.
num.17.Crauet.conſi.153.num.9.

Secunda,quia reſignatio prima facta in fauorem
exempti,nihil prodeſt ipſi reſignanti,cum nihil re-
ſeruauerit,nec fructus,nec penſionem, ergo ex hoc
deprehenditur fraus conuenta,iuxta ea,quæ ſcribit
Ruin.conſ.78.nu.9.vol.3.cum alijs, ut per Maſcar.
de probat.concluſ.815.num.2.

21 Tertia,ex actorum†frequentia, ſcilicet recipro-
ca reſignatione,iuxta ea,quę dicuntur per Gui.Pap.
tract.de pręſump.nu.47.& 51.Card.Pariſ.cõſ.153.
num.2.uol.4. ita etiam ex pluralitate pmutationũ
22 †fraus colligitur,Staphil.in tract.de Grat.expectat.
in rub.de uar.mod.vacat.num.71.quem ad hoc re
fert,& ſequitur Maſca.de probat.concl.815.n.17.

Quarta,ex damno quod infertur collatoribus,ſi-
23 cuti dicimus de alienatione † in fraudem creditorũ
iuxta ea,quæ ſcribunt Bar. in l. ſi priuſquam num.
10.C.de iur.fiſc.lib.10.Iaſ.e Soci.ſen.in l.1.nu.84.cũ
ſeq.ff.ſol.matr.Gabr.conſi.82.li.1.

24 Quinta,ex ueriſimilitudine,quod†argumentum
validiſſimum eſt in hmõi materia, Dec.conſi.644.
nu.6.Crau.conſ.100.nu.5.& conſ.153.nu.11.& de
ea conſtat.nam non ſolent Clerici reſignare benefi
cia ſua abſq; recõpenſa,uel reſeruatione penſionis,
vt experientia docet,& faciũt no.in c.ſup hoc de re
25 nun.;ergo ſicuti ex magna alienatione†pſumit fra',
Bar.in l.oẽs §.Lucius nu.2.ff.de ijs q̃ in fraud.cred.
Bal.in l.fraus,ff.de legib.Ale.conſ.47.nu.5.li.1.Car
di.Pariſ.conſ.72.nu.68.uol.3.Nat.conſi.162.nu.6.
uol.1.Soci.iun.conſ.7.nu.6.uol.4.Afflic.deciſ.370.
nu.13.Et ex re inſolita,Guid.Pap.tract.præſumpt.
nu.27.Crau.conſ.100.nu.5.Io.Annibal, & alij oẽs
26 in d.l.poſt contractũ nu.139. Et ex modicitate †p-
tii in contractu uenditionis,Bar.in d.l.poſt contra-
ctum nu.17.Pic.nu.44.Crau.conſ.100.nu.4. Guid.
27 Pap.d.tract.n.46.ita ex liberalitate†inſolita p renũ
ciationẽ prædicto modo factam,Caſſane.conſ.39.
Dec.conſ.235.col.1.& 2.& ut potius id feciſſe dica
tur ex eo quam ratione amicitiæ,familiaritatis, con
ſanguinitatis,& reuerentię,ac ſpei,iuxta ea, quę po
nit Caſtr.conſ.337.num.20.lib.1.

28 Et cum omnis cõtractus†ſuppoſitus arguat frau
dem,l.pupillus,§.ſed & ſi per interpoſitã,ff.de auct.
tut.Guid.Pap.d.trac.de pręſump.nu.47.Rui.conſi.
* 130.nu.2.uol.2.&*cõiter alij,ut per Maſca.de pro-
bat.concl.815.nu.43.ita & huiuſmodi reſignatio ſi
mulata facta ad dictum effectum.

Et queadmodũ uẽditio facta cũ pacto de retro-
29 uẽdẽdo pſumit†ſimulata,& fœneratitia,ut per Ce-
pol.de ſimul.cõtract.n.15.uer.& prima pſumptio,
Boer.deciſ.183.nu.16.Grãm.deciſ.76.nu.4.Gabr.
conſ.74.nu.4.lib.1.cum alijs,ut per Menoc. de præ
ſump.lib.3.præſumpt.122.nu.42. cum ſeq. Ita pa-
ri ratione huiuſmodi reſignatio facta ex ueriſimili
ratione cum pacto retrocedendi,cum eadem uidea

tur adeſſe ratio,ut patet ex his,quæ ſcribunt Corn.
conſ.41.nume.8.lib.3.Ale.conſ.54.colum.1.libr.6.
Abb.conſ.97.& hanc eſſe rationem huius §.& fuiſ
ſe intentionem Pij cenſeo.

Non nego tamen,quod hæc concluſio poteſt ex
emplificari alio modo,quo caſu etiam confidentia
committeretur,quoties habens beneficium uellet,
& optaret,ut talis Cardinalis, uel familiaris Papæ
haberet penſionem ſuper ſuo beneficio,aut regreſ-
* ſum,& cum penſio ſine cauſa non detur ex ſtylo,*
reſignat ad hunc effectum ipſi Cardinali,aut fami-
liari Papę,ut poſtea ſibi retrocedat cum reſeruatio-
ne dictæ penſionis,quam reſeruationem ſtante re-
ſignatione obtinebit abſque dubio,ut dixi lib.6.de
reſign.benefi.qu.2.& hoc quia reſignatio non fuit
30 uera,ſed ſimulata ad effectum,†ut reſeruaretur pen
ſio,committitur confidẽtia,ut in his terminis huius
* conſtitutionis fuit reſolutum in Rot.in * una Rea-
tin.penſionis ueneris 11.Martij 1588.coram R.P.
D.Pamphilio,ſicuti colligitur fraus ex venditione
cum pacto de retrouendendo,Cepoll.de ſimul.con
tract.num.15.Grammat.decis.76.nu.4. Idque ma-
gis poteſt contingere in perſonis exemptis a ſolu-
tione iurium Cameræ,quæ cum nihil impendant in
expeditione litterarum de facili expediunt litteras,
reſignationis,ut poſtea retrocedant cum dicta reſer
uatione,& expediant litteras reſeruationis.Ideo de
his loquitur,& has perſonas nominat præſens Con
ſtitutio.

Nunc autem pro intelligentia totius materiæ,&
explicatione omnium caſuum,de quibus poſſet du-
bitari,per modum quæſtionum explicabo omnia
uerba huius §.

Primo quæro qui ſint iſti exempti a iuribus Ca-
* meræ,& Cancellarię?Stylus*communis†docet exẽ
31 ptos a iuribus Camerę eſſe S.R.E.Cardinales,pro-
pter eorum maximam dignitatem,& continuos la-
bores,quos ſuſtinent in conſilio uniuerſalis Eccle-
ſiæ,itidem Clericos Camerę Apoſtolicę, alioſque
officiales principales Sanctiſſimi D.N.Papæ,& qui
bus id ex priuilegio concedit Summus Pontifex:Fa
miliares autem Papæ ſolent expedire litteras bene-
ficiorum,ut Cardinales,nam nil ſoluunt, in unaqua
*32 que autem expeditione conſueuit Papa†ſignare ſup
plicationem,quæ appellatur mandatum de expediẽ
do gratis,& datur cum clauſula,quod ſola ſignatu-
ra ſufficiat,& ſanct.mem.Gregorius XIII.uocabat
me familiarem ſuum,& cum hoc mandato expedi-
ui quatuor bullas,octo beneficiorum a ſua Sanctita
te ſponte mihi collatorum.

Secundo quæro, in quibus beneficijs procedat
* hæc concluſio?communis*opinio omnium eſt ha-
bere locum in omnibus,quia dicit de *Eccleſia Mo-*
naſterio,& alio beneficio Eccleſiaſtico.nam uerbũ
33 †Eccleſia comprehendit Eccleſias Cathedrales, &
Metropolitanas,uerbum autem Monaſterium Ab
34 batiam,& Prioratum†ſecularem,uel regularem,ſub
35 dit poſtea,& alio beneficio,ut†omnia includat,iux-
ta ea,quæ dicit Bald.in l.in fraudem,ff.de milit.te-
ſtam.& patet ex adductis ſupra in caſibus pręceden
tibus.

Tertio quæro,quo intelligantur illa uerba,Apo-
ſtolica,vel alia auctoritate factam, & admiſſam,cũ
loquatur de reſignatione ĩ fauorẽ,ut patet ibi poſt re
ſignationẽ,uel ceſſionẽ in ſe,q̃ non pôt fieri,niſi co
36 ram†Papa,ut late dixi de reſigna.benefic. lib. 5.qu.
6.reſpondeo mentem Pij V.fuiſſe,ut includat om-

nem

nem caſum,& excludatur penitus omnis fraus,nam poterat euenire,quod quis renunciet coram ordinario ſimpliciter ad effectum, ut conferat tali exempto,qui poſtea exemptus, cui collatum eſt dictum beneficium illud coram Papa retrocedat modico temporis interuallo interiecto eidem reſignanti,vti que hæc eſt confidentia. Ideo hæc uerba exiſtimo eſſe intelligenda de prima reſignatione facta corã Papa,& de ea quę fit coram ordinario,nam eadem ratio fraudis poteſt conſiderari vtroque caſu, ideo
37 idem ius† ſtatuen.l.illud,ff.ad leg.Aquil.le. a Titio, ff.de uerb.oblig.& cum dixit Apoſtolica intelligit, quando fit coram Papa,cum autem dicit,uel alia auctoritate intelligit coram ordinarijs & alijs collatoribus,Rebuff.in prax.benef.gl.12.ſuper regu.de infirm.nume.3.

Quarto quæro,an hæc concluſio procedat, quoties exemptus a iuribus cameræ, & Cancellariæ,cui fuit reſignatum beneficium expediuit litteras illius beneficij,& apprehendit poſſeſſionem,& poſtea illud retroceſſit in fauorem primi reſignantis? affirmatiue eſt reſpondendum,ut colligitur ex illis uerbis etiam confectis litteris Apoſtolicis,& poſſeſſio-
38 ne apprehenſa,quæ fuerunt† conſulto addita,ut exprimant caſum magis dubitabilem,nam quoties qs retrocedit non expeditis litteris,tunc abſque dubio conſtat de fraude,dubium poterat fieri,quando reſignatarius expediuit litteras,& apprehendit poſſeſſionem,nam ex hoc colligebatur reſignationẽ non fuiſſe ſimulatam,ſed ueram,nihilominus contrariũ uoluit hic Pius V.vt etiam hoc caſu ſit confidentia ex ratione,quam ſupra attulimus, quę militat prædicto caſu.

Quinto quęro,an tempus conſtituat ad cognoſcendam retroceſſionem fraudolentam? Reſpõdeo duorum,vel trium mẽſium,ut patet ibi *modico ſpacio interiecto,veluti duorum,vel trium mẽſium re-*
39 *troceſſit*:cum ex uicinitate† actuum præſumat fraus, Bar.in l.poſt contractum nu.8.& ibi Io. Annib.nu. 163.Pariſ.conſ.143.nu.22.uol.4.& temporis breuitate,Crauet.conſ. 100.nu.8. Afflict.deciſ.72. nu.3. Ruin.conſ.130.nu.2.uol.1.appellat ſpacium duorum,vel trium menſium tempus modicum,nam ar-
40 bitrio iudicis remittitur,quod tempus† dicatur modicum,l.ſi conſtante,§.ſi uxor,ff. ſol.matrim. l. ſi qs ita §.feia,& ibi Gl.ff.de uerb.oblig. Bar.in l.continuus §.inſulam,ff.eo.& in l.item ſi unus,ff.de arbit. Gl.in l.& ſi poſt tres,ff.ſi quis caut.Gl.in c. præterea de ętat.& qualit.Specul.in titu.de iuramen.delat.in uerb.nunc igitur Bar.in l.ſed ſi ſuſceperit .2.ff.de iudic.Bertach.in repert.in uerb. modicum tempus, Corſe.in tract.de minimis p.2.nu.18.Iul. Ferret.de re naual.lib.12.num.135.Franc.de Plat. de excom. §.37.num.4.Albe.Brun.de ſtat.art.9.nu.215. Cardin.Iacobac.de Conc.lib.4.art.40.nume.173. nam
41 quandoque tempus† quatuor menſium dicitur modicum,l.ſi cum dies,§.interdum,ff. de arbitr. quandoque duorum annorum cap.potuit. locat.l. domini horreorum,ff. eod. quandoque quinque annorum l.1.§.quod dictum,ff.de ſeparat.quandoque ſeptem annorum c.ult.ne prælat.uic.ſu.Corſet.d.tracta.par.2.nu.18.aliquando nouem annorũ Redoã. de reb.Eccl.non alien.uerſ.Item nu.5. quandoque decem annor.Franc.de Plat.d.tract.§.37.nu.4.Redoan.de reb.Eccl.non alien.caſ.3.nu.15.In caſu autem noſtro tempus duorum vel trium menſiũ Summus Pontifex ſtatuit modicum tempus eſſe ad iudicandam retroceſſionem factam ab exempto confidentialem.

Ex quo colligitur,quod dicti exempti retrocedẽdo poſt tres menſes retroceſſio non dicetur confidentialis arg.l.cum prętor,ff.de iudic.niſi aliũde cõſtaret de confidentia,nam tunc eſſet confidentialis, etiam ſi fieret poſt,neq; etiam retroceſſio debet iudicari confidentialis, quãuis facta intra tres menſes,
42 ſi fuit † coacte facta,nam Pius V.loquitur de retroceſſione libera,ut fuit alias* pronunciatum ex his,quæ tradunt Io.Andr.in c.propterea,el 2.de iur.patr.Feli.in c.cum M.nu.21.de conſtit.& ibi Dec.nu.34.& conſ.22.nu.2.Crauet.conſ.156.nu.8.

Sexto quęro,an hæc concluſio procedat in retroceſſione facta infra dictum tempus ante conſtitutionem publicatam:affirmatiue eſt tenendum,quia dicit *retroceſſerit,aut retrocedat in futurum*:ergo cõprehendit tempus pręſens,præteritum,& futurum, quod potuit facere ex rationibus,quas pono alias.

Septimo quæro,an requiratur,vt in retroceſſione aliquid præſeruetur,ut iudicetur confidentialis? reſpondeo affirmatiue,quia expreſſe dicitur de reſeruatione omnium fructuum,aut parte uel penſione,
43 aut regreſſu,uel acceſſu,unde nullum cadit † dubiũ. l.illam,C.de collat.l.ancillæ,C.de furt. Ex quo infertur,quod ſi retroceſſio eſſet facta abſque reſeruatione prædicta non eſſet confidentialis,quia ceſſant
44 uerba,& † præſuppoſitum diſpoſitionis l.4.§.toties, ff.de damn.infect.& ceſſat ratio fraudis,quæ conſiſtit in reſeruatione,ut ſupra dictum eſt, & per conſequens huiuſmodi retroceſſio pręſumetur facta ex
45 alia cauſa,tum vt excludatur† delictum iuxta l. merito,ff.pro ſoc.tum etiam,quia ad quid ita conuenirent prędicti, nam nulla vtilitas eis oritur ex dictis circuitibus,quare omne aliud,quam delictum eſt ꝑſumendum,late Gabr.de maleſ.concl.2.

Octauo quæro,an requirantur, ut omnia nominata in hoc §.reſeruentur retrocedenti,ut habeat locum hęc concluſio? reſpondeo negatiue,unum ſufficere ſcilicet,uel reſeruationem fructuum,aut pẽſio-
46 nis,vel regreſſus,& acceſſus,quia utitur † dictionib. uel,aut,ſeu,quæ id ſignificant,l. ſi hæredi plures,ff. de cond.inſt.cum alijs,ut per Iac.Nouell.de iur.protomiſſ.§.quod ſi forte columna 8.& hoc nullum habet dubium.

Nono quæro a quo tempore computetur huiuſmodi tempus duorum,uel trium menſium? reſpondeo a prima reſignatione.

Decimo quæro,an hoc quod dicitur de exemptis iurium Cameræ,& Cancellariæ, vt ſit confidentialis retroceſſio facta cum reſeruatione infra tres mẽſes,a prima reſignatione, procedat etiam in retroceſſione facta per non exemptos,cum dicta reſeruatione:exemplum Titius reſignauit Meuio beneficium ſimpliciter, Meuius poſtea infra tres menſes, uel minus illud retrocedit Titio cum reſeruatione penſionis,dubitatur an hæc ſit confidentia? Pro negatiua primo adducitur,quia ubi uerba legis nõ cõ-
47 petunt,neque † diſpoſitio l.4.§.toties,ff. de damn.infec.ſed prędictis non exemptis a iuribus Cameræ, & Cancellariæ non competunt uerba conſtitutionis ut e lectura patet,ego,&c.

Secundo,quia huic caſui non applicatur rõ ꝑſentis conſtitutionis,quę fundatur in fraude, quæ fit officialib.Cameræ,& Cancellariæ,ut in conſtitutione Pij IIII.& hoc expreſſe dicitur ergo neque conſtitutio l.illud,ff.ad l.Aquil.c.cum ceſſante de appe.

Tertio, quia conſulto exprimit de exemptis ob
48 dictam rationem fraudis officialium, ergo † excludit
alios l. cum pretor, ff. de iud.

Quarto, quia ſumus in pœnalibus, & odioſis, in
quibus uerba ſtricte ſunt accipienda, & reſtringen
49 da, quatenus proprietas uerborum † ſuadet, ad no. in
reg. odia, de reg. iur. Et regulariter uerba poſita in l.
50 uere, † & proprie capiuntur. l. 1. §. ſi is qui nauem, ff.
de exercit. l. quod conſtitutum, ff. de teſtam. milit. c.
ad audientiam de decim.

Quinto ob generalem illam preſumptionem ex-
cludendi delictum l. merito, ff. pro ſoc.

His tamen non obſtantibus contrariam opinio-
51 nem exiſtimo veriorem, & † tenendam in iudicãdo,
ac conſulendo, ut retroceſſio facta a quolibet, cum
predicta reſeruatione intra dies, menſem, duos mẽ-
* ſes, uel tres ſit præſumenda confidentialis, ut fuit *
pluries iudicatum per tribunal confidentiarum, &
* alias tenuit Rota, in una Reatin. penſionis * de anno
1588. Veneris 11. Martij coram R. P. D. Pãphilio,
nam reſignatio non fuit uera, ſed ſimulata facta ad
effectum, ut fieret dicta reſeruatio, quæ ſine cauſa
non obtineretur, unde intrant uerba, & rationes cõ
ſideratę per Pium IIII. in ſua Conſtitutione in §. &
inſuper, ac etiam ratio conſiderata hic per Pium V.
qui loquitur de exemptis iurium cameræ, & Cancel
lariæ, cum tunc eſſet hic caſus frequentior, & quia fa
cilius hoc eueniebat, eo quia non expendebãt in ex
peditione litterarum, non propterea ſequitur, quod
non comprehendat alios caſus, in quibus militat ea
dem ratio ſimulationis, fictionis, & fraudis, l. his ſo
lis, C. de reuoc. dona. Pariſ. conſ. 83. nu. 21. uolu. 3. &
* conſ. 69. nu. 3. uol. 4. Et ita etiam uidi alias * fuiſſe, p
nunciatum, nam 10. Ianuarij Io. Andreas reſignauit
beneficium ſimplex, quod obtinebat in fauorẽ Fa-
bij, qui Fabius 22. Ianuarij, & ſic infra 12. dies poſt
dictam renunciationem, antequam littere eſſent ex
peditæ, retroceſſit dictum beneficium eidem reſer-
uata penſione 50. duc. fuit reſolutum retroceſſionẽ
confidentialem, & penſionem reſeruatam eſſe nul-
lam, eo magis, quia cauſa ſolita exprimi in reſerua-
tione penſionis ex cauſa reſignationis, ne nimium
diſpendium patiatur, vt dixi de reſig. benefi. li. 6. q.
2. non eſt uera, cum nullum diſpẽdium patiatur ex
tam modico temporis interuallo, ut etiam fuit con-
ſideratum in d. Reatin. penſionis per Rotam corã
Pamphilio 11. Martij 1588.

Ad contraria ſic reſpondetur.

Ad primum dico ſatis includi in ratione, ut latę
proſequitur Tiraq. in l. ſi unquam uer. liberis nu. 37.
C. de reuoc. don. & de vtroq. retract. tit. de retra. li-
gn. §. 20. nu. 2. & 3. Crau. conſ. 118. nu. 15.

Ad ſecundum reſpondeo, quod non una eſt rõ,
ſed plures, vt ſupra dixi.

Ad tertium reſpondeo incluſionem unius nõ eſ-
52 ſe excluſionem alterius, quando † caſus excluſus in-
cluditur alia via, & ratione, Fel. in c. nonne 4. limita
tione de præſump. Pariſ. conſ. 111. nu. 39. uolu. 1. &
neque quoties unus caſus includitur ratione frequẽ
tioris contingentiæ, ut eſt iſte Gl. in clem. 1. uer. prę
ſidentes de reſcr. Iaſ. in l. 1. nu. 33. ff. ſol. matr. & in l.
2. nu. 10. ff. de uulg. & pup. Bellon. conſ. 82. nu. 18.

Ad quartum reſpondeo hic non tractari de extẽ
ſione, ſed de comprehenſione ex eadem rõne, Dec.
in c. at ſi clerici, §. de adulterijs nu. 18. de iud. & con
ſi. 284. col. 2. & conſ. 301. col. etiam 2.

Quintum autem non applicatur, cum conſtet de
delicto, quod uenit puniendum, l. ita uulneratus, ff.
ad l. Aquil. l. capitalium, ff. de pęn. c. ut famæ. de ſen.
excom. & communiter alij, &c.

Concludẽdum igitur eſt, quod hic dicitur de exẽ
ptis iurium Cameræ, & Cancellarię habere locum
etiam in non exemptis concurrentibus qualitatibus
hic requiſitis, & hoc pręterea ex argumento a maio
53 ri, quod validiſſimum † eſt Auth. multo magis, C. de
ſacr. ſanct. Eccl. c. illorum de ſen. excom. Crau. con-
ſi. 290. ſub nu. 2. & conſ. 326. nu. 10. & alij omnes, &
ponderando uerba poſita in §. multi, in uerſ. pleri-
que ibi, præſertim ab illis, qui præſtandorum iuriũ
Cameræ Apoſtolicę ſunt immunes, dictio enim il-
54 la præſertim † includit alias perſonas, & caſus, ſicut
dictio præcipue, & dictio maxime, Gl. in l. illud in fi
ne, ff. ad l. Aquil. Gl. in ca. ad abolendum de fil. pre-
sbyt. Cepoll. de ſimulat. contract. nu. 216. & per cõ-
ſequens reſeruationes factas in prædicta retroceſſio
ne eſſe nullas, inualidaſq. tanquam prouenientes ex
fonte, & radice infecta, ut fuit pluries reſolutum.

SVMMARIVM.

1 Accipiens denuo beneficium poſt abſolutionẽ a cri mine præſumitur fraudulenter ceſſiſſe.
2 Ex ſequentibus colligitur animus.
3 Alienatio omnium bonorum facta ante delictũ præ ſumitur fraudulenta.
4 Alienatio maioris partis bonorum etiam.
5 Ex magna alienatione ſemper præſumitur fraus.
6 Beneficium acquiritur cum labore
7 Alienatio poſt delictum eſt nulla.
8 Fraus ex coniecturis colligitur.
9 Fraus ex veriſimilitudine colligitur.
10 Alienatio fraudulenta quoties alienãs remanſit in poſſeſſione.
11 Simulatio quomodo probetur.
12 Contractus facti in ſuppoſitas perſonas fraudulẽti.
13 Dictio ante quid ſignificat.
14 Ex vicinitate actus fraus.
15 Delictum perpetratum ex rixa non inficit facta prius.
16 Arbitrio iudicis remittitur, quando delictum dica tur fieri de proximo.
17 Alienatio facta in fauorem coniuncta perſona fraudulenta.
18 Coniunctus præſumitur ſcire facta coniuncti.
19 Coniunctus dicitur conſanguineus, vel ille, qui eſt ſub poteſtate.
20 Amicitia eſt magna fraternitas.
21 Alienatio facta clam fraudulenta.
22 Dictio poſt quid ſignificat.
23 Dictio vel alternatiua.
24 Ex timore amiſſionis colligitur fraus.
25 Alienatio in fraudem fiſci qua.
26 Relatiuum, ſi quis, omnes perſonas comprehendit.
27 Subſequentia intelliguntur ſecundum præcedentia.
28 Vna pars legis declarat aliam.
29 Verba quacunque auctoritate, quomodo intelligãt.
30 Delicta quædam priuant a beneficio, quædam non.
31 Delicta quædam inducunt irregularitatem, quędam non.
32 Delicta quę inducunt irregularitatem.
33 Irregularitas qua.
34 Irregularis non poteſt obtinere beneficia ſine diſpen ſatione.
35 Diſpenſatio in irregularitate quando detur.

36 In

36 *In homicidio voluntario non datur diſpenſatio.*
37 *Papa poteſt diſpenſare in homicidio voluntario.*
38 *Irregularitates omnes de iure poſitiuo.*
39 *Papa ſuper iure poſitiuo habet plenar iam poteſtatem.*
40 *Super irregularitate, quæ ſurgit ex impoſſibilitate non datur diſpenſatio.*
41 *Abſolutio quid.*
42 *Ratihabitio quid.*
43 *Abſolutio datur petenti.*
44 *Abſolutio non conceditur motu proprio.*
45 *Diſpenſatio quid.*

QVAESTIO XXX.

DE confidentia, quæ committitur, vt perpetrentur delicta.

QVARTVS caſus confidentiæ beneficialis po
poſitus in d. Cōſtitutione in §. poſtremo eſt,
1 ut ſit confidentia recipere id beneficium † quacumq;
auctoritate poſt abſolutionem a crimine, & diſpen
ſationem ab irregularitate, quod ante, uel poſt com
miſſum delictum, & contractam irregularitatē fuit
renūciatum his verbis. *Poſtremo ſi quis crimine ali
quo abſolutus, aut cum quo ſuper irregularitate di-
ſpenſatum eſt, denuo receperit quacunque auctorita
te Eccleſiam, Monaſterium, vel aliud beneficium Ec
cleſiaſticum, quod ante, vel poſt commiſſum delictū,
aut contractam irregularitatem dimiſerit.* Et tra
dunt ſimpliciter Maiol. de irreg. lib. 5. c. 45. ſub nu.
5. col. pen. uerſ. ſi quis criminoſus, Maſcard. de pro-
bat. concl. 1306. nu. 21. & ratio huius concluſionis
colligitur ex §. multi, vbi Pius V. aſſignat rationes,
ex quibus ſolet committi confidentia, interq. alias
hæc eſt, quod nequeuntes iure retinere beneficia, &
incapaces propter crimina, vel ut inimicos occidāt,
aliaque delicta perpetrentur, in alios deponunt eo-
rum beneficia, ut purgato delicto, vel abſolutione
conſequuta, illa repetant. Ideo iuſta, & probabili ra
tione hic ſtatuitur, ut recipere beneficium poſt ab-
ſolutionem, quod ante abſolutionem, vel delictum
renunciatum fuit, ſit confidentia, cum ex eo colliga-
tur animus prauus ipſius, & qua ratione renūciauit,
& quid actum ſit in renunciatione, & propterea q
renunciatio non fuerit uera, ſed palliata, ne benefi-
2 cium amittatur † ex illo delicto, l. quædam, ff. de reb.
dub. l. ſed Iulianus §. proinde ff. ad Macedo. & ſem-
per inſpici debet, cur aliquid ſit factum le. uerum. 2.
ff. de furt. l. cum tale. §. ult. ff. de cond. & demonſt. c.
intelligentia, ubi Gl. in uer. ex cauſis, de verb. ſigni-
fic. ex quo poteſt ius præſumere, & ſtatuere, l. in fun
do in princ. ff. de rei uend. l. ult. in fin. ff. de act. & ob
liga. Menoch. de præſumpt. q. 17. nu. 2. li. 1. & faciūt
not. per Crau. conſ. 304. nu. 3. & conſ. 319. nu. 7.

Et uidetur habere magnam conformitatem cū
iure communi, quod hic dicitur tam de renunciatio
ne facta ante delictum, quam de facta poſt, ante ue-
* ro abſolutionem quia * communiter receptum eſt
3 alienationem factam † ante delictum omnium bo-
norum cenſeri fraudulentam, & nullam, l. omnes §.
Lucius ff. de his q̄ in fraud. cred. & ibi Dyn. & Bar.
in l. in fraudē in prin. ff. de iur. fiſc. Gl. in l. qui teſtm̄,
ff. de teſtam. Bar. in l. poſt contractum nu. 2. ff. de do
na. Dec. conſ. 235. nu. 1. et 2. ubi dicit idē eſſe in alie
natione maioris † partis bonorum, Gl. in l. nomē, §.
4 filio, ff. de le. 2. Bal. in l. ſi vnquā C. de reuoc. donat.
Ang. in l. 2. col. 1. C. de dona. int. uir. & ux. Ale. cōſi.
* 55. col. pen. li. 1. & conſ. 108. col. 1. li. 4. & * oēs uolūt
5 ex magna † alienatione colligi fraudem. Bart. in le. ſi
patronus, nu. 2. ff. de prob. Corn. conſ. 140. li. 2. Nat.
conſ. 162. nu. 6. li. 1. Afflict. deciſ. 370. poſt nu. 13. la
te Soc. iun. conſ. 7. nu. 6. uol. 4. Card. Pariſ. conſi. 72.
nu. 68. uol. 3. Io. de Amic. conſ. 29. quæ ratio magnę
alienationis militat in eo, qui habet beneficium tot
6 laboribus, & expenſis acquiſitum, † & illud renūciat
iuxta ea, quæ ſcribunt Ant. de Butr. Inno. Hoſt. Ab
ba. & alij in c. ſuper hoc de renunciat. Io. Annib. in
d. l. poſt contractum nu. 93. Paul. de Monte Pico n.
22. & 24. ff. de dona. Ale. conſ. 47. col. 3. nu. 5. uol. 1.
* Et communiter * etiam receptum eſt, alienatio-
7 nem † factam poſt delictum perpetratum eſſe nullā,
& cenſeri factam in fraudem, Bar. in d. l. poſt cōtra-
ctum nu. 12. 13. 14. & 15. & in l. ſi quis maior, C. de
tranſac. & in l. Mæuius §. duob. col. ult. ff. de lega. 2.
Bal. in l. iubemus, §. ſane col. 2. C. de ſacr. ſan. Eccleſ.
cum alijs, ut per Dec. conſ. 235. n. 4. uerſ. uenio igi-
tur, & nu. 5. Pet. de Ancha. conſ. 215. & probatur in
l. in fraudem in princ. ff. de iur. fiſc. l. auſertur §. 1. ff.
eo. tit. l. in fraudem l. ſed & ſi maritus §. ult. ff. qui &
a quibus, l. ſi aliquis in fine, ff. de donat. cauſ. mor. l. ſi
quis poſt hac. §. ſi quid etiam, C. de bonis præſcrip.
l. donationes §. ult. ff. de donat. l. vlt. C. ad l. Iul. maie
ſta. cum alijs, vt per Ale. conſ. 34. li. 3. Ideo non mi-
rum, ſi pari rōne hic ſtatuitur eſſe confidentiam re
cipere habita abſolutione beneficium renunciatū
poſt delictum. fraus enim ex coniecturis, & indicijs
8 † deprehenditur, c. 2. ubi omnes de renunc. li. 6. l. do
lum, C. de dol. Gl. in l. apud Celſum in princip. ff. de
dol. mal. Pariſ. conſ. 97. nu. 17. uol. 3. Crauet. conſil.
10. num. 3. Grat. conſi. 81. num. 42. lib. 2. Idque ſatis
9 oſtendit ueriſimilitudo, ex qua † fraudem colligi ſcri
pſere Paul. de Caſtr. conſ. 58. nu. 9. lib. 2. Dec. conſi.
644. nu. 6. Crau. conſ. 73. num. 16. & 41. & cōſ. 153.
num. 13. Comprobantur hæc quia fraudulenta præ
10 ſumitur alienatio, quoties qui alienauit remanſit † in
poſſeſſione rei alienatæ, uel illam breui tempore ap
prehendit, aut utilitatē capit le. ſicut §. ſuperuacuū,
ff. quibus modis pig. uel hypot. ſol. l. ſi is qui la vlti-
ma, ff. de acq. hæred. l. ſi quis §. pen. C. de natu. libe.
Bar. in d. l. poſt contractum nu. 4. ff. de donat. Idem
Bar. in d. l. ſicut, §. ſuperuacuū, verſ. uenio ad tertiū,
Spec. in tit. de donat. uerſ. item pone, Bar. conſi. 70.
in 2. dubio li. 1. & conſ. 438. li. 5. Imol. conſ. 55. Ale.
conſ. 28. & 57. li. 5. Corn. conſ. 203. li. 3. cū aliis, ut p
Dec. d. conſ. 235. nu. 2. uerſ. 3. præſumptio, Pariſ. cō-
ſi. 83. nu. 12. & conſ. 54. nu. 71. uol. 1. Gozad. coſ. 94.
nu. 55. Neui. conſ. 8. nu. 52. Afflict. deciſ. 40. nu. 17.
Alci. reſponſ. 379. nu. 2. Crau. conſ. 100. nu. 7. Io. An
nibal. d. l. poſt contractum nu. 135. Maſcard. de pro
bat. concl. 815. nu. 48. Abb. conſ. 97. nu. 5. Iura enim
admodum abhorrent ſimulationem, Bal. in l. illud,
C. de ſacr. ſan. Eccleſ. & in l. multum, C. ſi quis alte-
ri, vel ſibi, & in l. cum precibus, C. de probat. & in l.
emptionem, C. plus ual. quod agit. & in l. ordo, & le.
etiam, C. de exec. rei iudic. Bart. in l. ab Athanaſio
11 in fine, C. mand. Et de † modo probandi hanc ſimu
lationem, Bald. conſ. 83. & conſ. 447. lib. 4. & conſ.
18. lib. 3. Roman. conſ. 304. Io. Annibal. in d. l. poſt
contractum num. 135. & ibi Paul. de Monte Pico
num. 55. eadem ergo ratione præſumetur fraus ex
hac renunciatione beneficij ante, uel poſt delictū,
& reſtitutione ad illud poſt abſolutionem.

Accedit, quia de fraude conſtat cum contractus

12 eſt factus†in ſuppoſitas perſnnas l.pupillis §.ſed &
ſi per interpoſitam,ff.de auct.tut.l.2. C.de nat.lib.
Calcan.conſ.35.col.1.Ruin.conſ.130. nu.6. libr.2.
* Crau.conſ.122.nu.10.Abb.conſ.97.nu.5.&* communiter
Doct.in d.l.poſt contractum.At in caſu ꝓpoſito
uidetur facta renunciatio,ut deponatur beneficium
ad dictum effectum,ut dicitur in §.multi, huius
conſtitutinnis;Ergo fraudulenta erit renũciatio
talis,& confidentialis arg.l.3.ff.de liber.cauſa l.is,ff.
de acq.hære.Guid.Pap.de præſump.ſub nu. 47.

Duæ principales concluſiones colligũtur ex hoc
§.Quarum prima erit, quod dimittens beneficium
ante delictum,& poſtea illud recipiens habita abſolutione
a delicto commiſſo committit confiden-
13 tiam,ut ex dictione illa,†ante delictum, colligitur.
Bart.in l.1.§.creditum num.6.ff.ſi cert.pet.Ang.cõſi.274.
Alex.conſ.143.lib.2. Barbat. conſ.30.col.6.
lib.1.Oldrad.conſ.49.col.ult.Alberic. in auth. hoc
ius col.2.C.de procur.Doct.in l.qui ante chalen.ff.
de uerb.oblig.& rationem iam ſupra poſuimus; Et
hæc concluſio tunc procedit, ſi poſt reſignationem
dicti beneficij,de proximo ſequatur delictum iuxta
ea,quæ uult Fulgoſ.conſ.198.in queſtione propoſita
in princ.Bart.conſi.17.col.pen.nam ex eadem ratione
alienatio preſumitur fraudulenta, & facta in
fraudem fiſci l.ſi uentri §.ult.ff.de priuileg.cred.ubi
Bart.Ange.& alij omnes,l.ſed Iulianus §.ſed ut ſi filius
ad Macedon.cap.officij de elect.Bart.in d. leg.
poſt contractum nu.8.ff.de donat.Ange.in l.ſi quis
poſt hac,C.de bon.præſcr.Idem Ange.in l.res uxoris,
C.de donat.int.uir.& uxo.Dec.d.conſ.235.n.2.
verſ.quinto præſumitur,& alios citat Maſcar.de ꝓ
14 bat.conclu.815.nu.34.Ex tuicinitate enim actus cõiectura
fraudis præſumitur,Specu.in §.1.nu.7.tit.de
donat.Card.Pariſ.conſ.143.nu.21.uol.4.Rui.conſ.
130.nu.2.uol.2.&conſ.117.num.14.uol.1.Crot.cõſi.13.
nu.26.Io.Annibal. in d.l.poſt cõtractum nu.
163.Crau.conſi.153.nu.9.Gabr.de preſump.concl.
13.nu.7. & ſeq.Roma.conſi.68.Anchar. conſ.251.
Aret.conſ.72,Barba.conſ.11.& 22.uol.1.Et hoc caſu
uidetur committere confidentiam etiam ille, qui
tunc habuit beneficiũ ex reſignatinne illius,qui cõmiſit
delictum,& poſtea eidem illud retrocedit ſequuta
abſolutione,nam uidetur fuiſſe particeps, &
conſcius omnium ſequutorum,vt firmat Bar.de emptore
in d.l.poſt contractum nu.8. poſt Cyn.in l.ſi
quis poſt hac.C.de bon.damn.dicens, quod ex quo
de propinquo ſequutum eſt delictum,legis preſumptione
præſumitur animum præceſſiſſe auth.minoris,
C.qui dar.tuto.poſſ.& in corpore unde ſumitur,
niſi ſubdit Bart.manifeſte appareat delictũ fuiſſe
15 perpetratum ex inopinata rixa,†& ibi ſequitur Alcia.
nu.37.uerſ.cæterum,Io.Annibal.nu.127.Menoch.
de preſump.lib.3.præſumpt.124.nu.6.Ant. Gomeſ.
tom.3.var.reſol.c.14.de confiſcatione bonorum
nu.4.& quando dicatur de proximo fieri deli-
16 ctum†remittitur arbitrio iudicis, vt ſcribit Angel.
in d.l.ſi uentri,§.ultim.Dec.d.conſi.235.col.2.uerſ.
quinto in fin.

Secundo,eo magis hæc concluſio procedit,ſi reſignatio
fuerit facta coniunctę perſonę iuxta ea, quæ
habentur in c.2.de renunc.lib.6.Pet.de Ancha.conſi.251.
nam hac ratione alienatio præſumitur frau-
17 dulenta,& facta in fraudem fiſci,quia † fuit facta in
fauorem coniunctæ perſonæ,l.data,C.de dona.l.penul.
circa principium de bon. lib.l. ſi quis poſt hac,
C.de bon.præſcr.uel dam.le.ait prætor §. ſi quis,ff.
quæ in fraud.cred.Bart.in d.l. poſt contractum nu.
3.& ibi ſequuntur,Imol.Roma.Io.Annibal.nume.
105.Paul.de Monte Pico nu.45.Alciat.nu.41. Anchar.
conſ.251.nu.5.Roman.conſi.367. nume. 15.
Alex.conſi.54.num.19.lib.7.Cepha.conſi.325.nu.
53.lib.3.Natt.conſ.549.num.14.& 9.Goza. conſ.
1.num.34.Aret.conſi.2.nu.3.Pariſ.conſi.143.num.
2.uol.4.Dec.d.conſi.235.nu.2.uerſ.2.cum alijs,ut ꝑ
Maſcard.de probat.d.concl.825.nu.10. Menoc.de
* præſump.ꝓſumpt.124.num.24.& eſt *communis
omnium doct.ſententia,Et tunc aderant graues inimicitiæ.
Dec.conſi.587.nu.9.Curt.iun. conſi. 6.nu.
6.Natt.conſi.549.nume.11.Et quamuis uerum ſit,
quod ipſa conſanguinitas non arguat fraudem, tamẽ
illa operatur,ut facilius præſumatur l. ſi quis donationis,
ff.de cont.empt.Gl.in c.1.in uerb.carnalitatem,
ut Eccl.benef.Alciat.in d.l.poſt contractum
nu.41.Picus nu.45.Io.Annibal.nu. 112. Cõiunctus
18 enim præſumitur ſcire facta coniuncti,† l.octaui,ff.
unde cog.l.de tutela,C.de in integr.reſtit.min. Deci.
conſi.64.& coniunctus dicitur hoc caſu,uel ſanguine
iunctus l.in teſtamento,C.de fideico.liberto.
iuncta l.hac conſultiſſima §.ex imperfecto, C.de teſtam.
c.ſi requiſiſti de teſtam.Iaſ.in le.exigendi nu.
19 7.de procur.aut†ſub poteſtate l.penu.ff. de bon.libert.
Imol.d.l.poſt contractum nu.9.Alciat. nu.42.
aut procurator,uel amicus,Io. Annibal.in d.l. poſt
contractum nu.118.Picus nu.46.Alciat.nu.42.nam
20 amicitia†eſt plnſquam fraternitas,Alberic. in l. ſed
& hæ.ff.de procur.cum alijs,ut per Menoch. d.lib.
3.de præſumpt.Præſumpt.124.num.28.& 29.& li.
4.præſumpt.75.

Tertio,eo magis hęc concluſio procedit,quoties
conſtat reſignationem fuiſſe factam clam, nam ea-
21 dem ratione ex†alienatione facta clam præſumitur
fraus,arg.l.ult.ff.de rit.nupt.l.non exiſtimo,ff.de adminiſt.
tut.l.ait prętor,§. ſi quis particeps ff. quæ in
fraud.cred.Bart.in d.l.poſt contractum nu. 7.ff.de
donat.& ibi ſequitur Imol.Io.Annibal.nu.158.Picus
num.54.Alci.nu.48.Bal.per illum tex.in leg.ab
Athanaſio not.5.C.mand.cum alijs,ut per Deci.d.
conſ.235.nu.2.uerſ.quarta eſt,Gl.in c.conſuluit in
uerſ.odit lucem.Fel.nu.20.Dec.nu.44. de off.dele.
Card.Pariſ.conſi.52.num.32.uolu.4.Crauet.conſi.
205.nu.5.Sigiſmund.Goffre.conſi.21.col.2.& hęc
* eſt*communis opinio,ut patet ex adductis per Maſcard.
d.concl.815.nu.33.Menoc.d.pręſumpt.124.
nu. 40.41.42.& 43.Et hoc poſſet contingere, cum
celarent reſignationem,Card.Pariſ.conſ.57.nu.18.
col.4.Dec.cõſ.399.Fel.in d.c.cõſuluit de off.deleg.

Quarto,eo magis hęc cõcluſio procedit, quoties
conſtat expreſſe de fraude, Anch.conſil.227. nu.3.
Paul.de Caſt.conſ.58.nu.4.lib.2.Natt.conſ. 549.n.
1.lib.3.Pic.in d.l.poſt contractum nu.68.

Scd'a concluſio dimittẽs bñficiũ poſt delictũ, &
poſtea habita abſolutinne a delicto commiſſo illud
22 recipiẽs cõmittit confidentiã,ut probat illa dictio †
poſt,Bar.in l.quoties,§.ſi quis ita.nu.1.ff.de here.inſti.
Bal.conſ.179.nu.2.li.2. Ale.in l.2.§. creditũ.n.2.
ff.ſi cer.pet.& conſ.141.col.2.li.2.Iaſ.in l.fructus n.
5.ff.ſol.mat.Aret.in l.ſi cui legetur, ff. dele. 1.Dec.
in l.certi conditio §.deponi in prin.ff. ſi cert.pet.&
23 l.mutui datio §.creditũ n.2.ff.eo.tit.Et dictio,†vel
poſita inter dictionẽ ante,uel poſt,denotat ut ſufficiat
unũ eorũ uerificari l.ſi hæredi plures,ff.de cõd.
inſti.Cor.cõſ.237.col.4.uol.4.Et rõ huius cõcluſionis
eſt,vt ẽt dixi ſupra,quia cẽſeẽ reſignare metu im
minentis

14 minentis †priuationis, Bal.in l.ſi quis poſt bac nu.2.
uerſ.quinto, C.de bon.præſc. Alc.in d.l.poſt contra
ctum nu.29.& ex hoc fraus deprœhenditur, ut late
Bar.in d.l.poſt contractum nu. 12.cum ſeq.ff.de do
nat.& ibi Imol.in fi.Picus num.68. Alc.nu.29. Ang.
& Sal.in l.ſi quis poſt hac co .pe.C.de bon. proſcr.
Gem.& alij in ca.cum ſecundum in fi. princ.de hæ
ret.lib.6. Hac enim ratione donatio, & alienatio di
25 citur fraudulenta, †& in fraudem fiſci late Dec.cõſ.
235.nu.4.verſ.uenio igitur ad illa quatuor tempora
Io. Annibal.in d.l.poſt contractum nu. 183. Blanc.
in tract.de indic.nu.88. Boſſ.in praxi crim.tit. de pu
bl.cenſ.nu.51. Et Bar.in d.l.poſt contractum n.12.
13.cum ſeq.conſiderat tempus ante accuſationem,
poſt accuſationem, poſt litis cõteſtationem, & poſt
ſententiam, de quibus Dec.d.conſ.235. col.2. Me-
noch.de præſump.d.præſump.124.a nume. 46.uſ-
que ad finem.

Reſtat ut pro intelligentia omnium caſuum, qui
poſſunt accidere aliquas ſubijciamus quæſtiones.
Et primo quæro an hæc concluſio habeat locum in
omnibus quibuſcumque perſonis? affirmatiue eſt re
26 ſpondendum, nam dicit generaliter, ſi quis, & †re-
latiuum ſi quis uidetur omnes, & quaſcunque perſo
nas comprehendere l.ſi is id quod, ff.de iuriſd.oĩum
iud.l.oẽs populi, ff.de iuſt.& iur. Iaſ.in l.cunctos po
pulos nu.2.C.de ſum.trin. Bal.conſ.447.nu. 17. lib.
5. Corn.conſ.224.co.4.lib.4. Dec.conſ.289.& 207.
col.1. Etiã fœminas, Bar.in l.iura in fine, ff.de leg.&
in l.1.in fine, ff.de ſtat.hom. Alex.conſ. 135. libr.1.
Anch.conſ.111. Ange.conſ.191. Soc.Sen.conſi.55.
lib.3. Rom.conſ.98.circa finem, Fulg.conſi. 203.&
* alij* omnes, Comprobatur, quia iam in procemio,
& in §.multi exprimuntur etiam Epiſcopi Archie-
piſcopi, Patriarchæ, & Cardinales S.R.E. ergo iſte
§.ſubſequens debet intelligi iuxta terminos dicto-
27 rum §§.etiã in prędictis perſonis iuxta ea, † quę ſcri
bunt Bal.in l.domum col.1.in fin.C.de rei uẽd. Iaſ.
conſ.215.col.2.circa medium lib.2.& conſ.5. col.2.
in fine lib.3. Soc.iun.conſ.15.num.17. uol.1. Crau.
28 conſ.313.n.5.uerſ.decimo. Vna enim †pars legis de
clarat aliam, l.utrum.ff.de petit.hęr.l.pe.C. de inſti.
& ſubſt.l.qui filiabus, ff.de leg.1.l.nõ eſt nouum, ff.
de legibus.

Accedat pręterea, quia eadem ratio fraudis uiget
in omnibus prędictis caſibus, nam ſiue priuata per-
ſona, ſiue conſtituta in dignitate etiam maxima id
faciat animo fraudandi uidetur committere con-
fidentiam. Inficiari tamen non poteſt, quin id de ra
ro poſſet contingere in Epiſcopis, & Cardinalibus,
qui, ut experientia docet, nunquam ſiue raro perpe
trantur delicta.

Secundo in quibus beneficiis hęc concluſio ha-
bet locum? reſponde in omnibus etiam in dignitati
bus, nam inquit Eccleſiam, vel Monaſterium, aut a
liud beneficium Eccleſiaſticũ, quę uerba ſunt apta
comprehendere Eccleſias Cathedrales, & Metro-
politanas, & omnia alia genera beneficiorum, ut ex
his, quæ diximus ſuperioribus, §.§.ſupradictis, colli-
gitur etiam ex generalitate, Bald.in l. in fraudem ff.
de mil.teſt.facit l.1.§.& generaliter, ff.de leg.præſt.
& quia militat eadẽ ratio fraudis in omnibus, Ideo
cum competant uerba, & ratio conſtitutionis abſq;
dubio debet uerificari conſtitutio l.4.§.toties, ff. de
damn.infect.l.his ſolis, C.de reuoc.don.& eſt com
muniter receptum per omnes.

Tertio quęro, an hæc concluſio procedat in eo,
qui recepit beneficium, quod dimiſit ante uel poſt
delictum per collationem factam a collatoribus or-
dinariis, & inferioribus, an uero in eo dumtaxat qui
habuit beneficium a Papa? reſponde intelligendam
eſſe hanc concluſionem generaliter tam de collatio
ne Papę, quam de collatione ordinarii, & alterius
29 collatoris, ut probant illa †uerba quacunque auctori
tate, Rebuff.in prax.benef.gl.12.reg.de infir. nu.3.
& ſuadet ratio, quæ militat omnibus prædictis caſi
bus, ergo idem ius ſtatui debet.l.illud, ff.ad l. Aquil.
l.a Titio, ff.de uerbor.obligat.l.his ſolis, C.de reuo
cand. donat.& hæc concluſio nullum dubium ha-
bet cum exprimatur l.ancillæ, C.de furt.l.illam, C.
de collation.

Quarto quæro pro complimento quomodo con
trahatur irregularitas? & quando detur abſolutio a
delicto, & diſpenſatio ab irregularitate? reſpondeo
delicta perpetrata eſſe in duplici differentia, quædã
30 reddunt indignum, †inhabilem, & priuant benefi-
ciatum, quædam ſecus. Bellam.deciſ.697.nu.5. Feli.
in c.ſtipulaſti col.4.de reſc. Selu.de benef.p.3.q.11.
nu.157. Menoch de arbitr.iud.caſ.202.nu. 37. Put.
deciſ.514.lib.2.cum aliis, quę adduxi de reſign.be-
nef.lib.4.quęſt.3.nume.3.& 4.cum ſequen.& exem
pla habes per Lamber.tract.iur.patr.par.1.2.lib. q.
9.per omnes art.
31 Rurſus quædam crimina efficiunt irregularem†
committentem, quædam uero ſecus. Nauarr. conſ.
35.nu.37.de hom.& quę crimina inducant irregula
32 ritatem habes plene per ſummiſtas †in uerbo, Irre-
gularitas, & per Burg.& Maiol.in tract.de irregula
ritate. Et irregularitas eſt nota, ſeu impedimentum
33 Canonicum proueniens †in clerico ex violatione cẽ
ſuræ eccleſiaſticæ, vel ex alia notabili inobedientia,
Io. Andr.& Arch.in c.1.de iur.iur.lib.6.& in clem.
ſi furioſus, de homic. Mar.Soc.ſen.in c. ſententiam,
col.2.ne cleri.vel monac.cum aliis, ut per Maiol. de
irreg.lib.1.c.1.num.1.cum ſeq.ca.cum ergo aliquis
committit delictum dignum priuatione uel incidit
in irregularitatẽ & propterea effectus eſt indignus
eccleſiaſticis miniſteriis, oportet ſi velit retinere be
neficium ſi reperiatur habere, uel conſequi, ſi non
habeat, quod a ſummo Pont.impetret abſolutionẽ
34 rehabilitationem, †& diſpenſationem, Nau.conſ.2.
de homic.& conſ.34.eo.tit. Rebuff. in concord.ru-
br.de electionis derogatione in uerſ. rehabilitatio-
35 nibus, Quæ conceduntur †ex iuſta cauſa, Glo. in c.ſi
quis diaconus, diſt.50. Burgaſ.de irreg.tit.de diſpẽſ.
p.6.tit.de adult.num.15. Maiol.eo.tract.lib.3.c.17.
facit quod dicit Gl.in c.priſcis, diſt.55. & habita pa
ce a proximioribus Mandoſ.de ſign.grat.tit. abſolu
* tio & rehabilitatio ab homicidio, & uidemus de*
ſtilo dari in ſigna gratię, uel per ſpecialem reſcriptũ
Papæ, & nunquam conceditur abſolutio, diſpẽſatio,
& rehabilitatio ad ordines & beneficia ob homici-
36 dium †uoluntarium, Gl.in c.ſicut dignũ, & ibi Abb.
de homic. Silueſtr.in ſum.uerbor.homicidium 2.B.
Thom.2.2.q.64.art.7. Maiol.de irreg.lib.5.cap.51.
37 nume.3.quamuis poſſit id †facere ſum.Pont. Hoſt.
* Inn. Anan. Abb.num.12.qui dicit hanc opinionẽ*
communem d.cap.ſicut dignum, Card. Alex. in cap.
lector diſt.34. Anto.de Butr.& Abb.in c.ſuper eo,
de bigam. Fel.in cap.ad audientiam, num.2. & 3.de
hom. Silueſtr.in uerb.irregularitas, ad finem. Tho.
38 Ferrat.caut.44.nam omnes irregularitates†ſunt re-
dactæ ſub iure poſitiuo, Anch.in clem.1.de hom.&
ibi Card.col.6. Abb.in cap.ego, de iur.iur. Silu.in d.
uerb.

39 uerb.irregularitas,& Papa†ſuper eo habet plenariã
poteſtatem c.propoſuit,de conceſ.præb.Abb.in ca.
ſuper eo,de ſchiſmat.Spec.in tit.de diſpenſ.§.Iuſta,
verſic.Papa autem in omnibus,omnes ſummiſtæ in
uerbo diſpenſatio,& in uerbo, irregularitas neque
in ea quæ inſanabilis irregularitas dicitur, quæ ſur-
40 git†ex poſſibilitate ut in cæco,ſurdo muto, amputa
tis manibus uel pedibus,nam his caſibus eccleſiaſti
ca medela nequaquam eſt ſperanda ad tollendum
huiuſmodi defectum D.Tho.3.qu.82.art.ult.ad 3.
& in 4.diſt.25.q.2.in fi.Maiol.d.c.51.col.1.
41 Et abſolutio†eſt reſtitutio quędam Spec.tit.de cõ
42 tumac.§.ſequitur,num.12.Rehabilitatio†eſt ad pri
ſtinam habilitatem,& priorem ſtatum repoſitio,&
diſpenſatio,c.de irregularibus,c.de ſimoniaco,cum
Gl.de ſim.Rebuff.in prax.tit.de reſcr.rehabil. mix.
Card.Pariſ.conſ.88.nu.19.uol.4.
43 Et datur abſolutio†& rehabilitatio petenti, Inn.
in c.Romanam,in uerſ.iniuſtam,de ſent. excomm.
lib.6.Bal.in marg.in uerſ.abſolutio,Io.Andr.in ca.
1.de ſent.excom.lib.6.D.Thom.in 4. ſent. & ideo
44 non conceditur de ſtilo motu†proprio .Mandoſ.de
ſignat.grat.titul.abſolutiones,columna 2.limita', ut
poteris colligere ex Abb.in ca.ab excommunicato,
de reſcr.Fel.in c.ueniens 2.nu.22.de teſtibus.
45 Diſpenſatio†eſt iuris communis relaxatio prouide
facta utilitate uel neceſſitate penſata,uel eſt rigo-
ris iuris communis relaxatio facta cum cauſę cogni-
tione cap.niſi rigori & cap.ſeq. & ibi Glo.& doct.
7.quæſt.1.Specul.de diſpenſ.in princ.Abb.in ca.de
multa,ubi alii de præb.Io.Monach.de diſpenſ.p.1.
§.ingrediendo,nu.1.Gammar.de author. leg.a lat.
lib.10.num.11.cum ſequen.

SVMMARIVM

1 *Reſignans ingerens ſe in beneficio reſignato aut percipiens fructus committit confidentiam.*
2 *Actus ſubſequens indicat animum.*
3 *Talia ſubiecta qualia prædicata.*
4 *Reſignans amittit omne ius.*
5 *Verbum beneficium accipitur latiſſime.*
6 *Reſignans,cum beneficio amittit omnia bona beneficii.*
7 *Reſignans non poteſt percipere fructus.*
8 *Fructus ſunt acceſſorij dominii.*
9 *Principale ſequitur acceſſorium.*
10 *Non Dominus non percipit fructus.*
11 *Fructus veniunt appellatione bonorum.*
12 *Qui per alium facit per ſe facere uidetur.*
13 *Mandans & Mandatarius puniuntur eadem pœna.*
14 *Rei ſuæ quiſque eſt moderator & arbiter.*
15 *Etiam abutendo.*
16 *Leges permittunt diſpoſitionem liberam rei propria.*
17 *Reſignatarius dicitur ſucceſſor.*
18 *Verba debent aliquid operari.*
19 *Nullum uerbum debet eſſe ſuperfluum.*
20 *In parte etiam delictum committitur.*
21 *Ingerere ſe quando quis dicatur in beneficio.*
22 *Hæres ingerens ſe in bonis præſumitur adiuiſſe hæreditatem.*
23 *Verbum remiſerit importat donationem.*
24 *Qui non poteſt donare non poteſt remittere.*
25 *L.ſi unquam habet locum in remiſſione.*
26 *Remittens debitum eccleſiæ punitur ſicuti donans.*
27 *Ex donatione & remiſſione committitur ſimonia.*
28 *Donatio facta a reſignatario longo tempore poſt reſignationem non eſt confidentialis.*
29 *Perceptio fructuum poſt reſignationem inducit præſumptionem tantum confidentiæ.*
30 *De facto percepit qui abſque cauſa id facit.*
31 *De facto fit quod de iure non poteſt fieri.*
32 *Ex cauſa percipiens fructus poſt reſignationem, nõ committit confidentiam.*
33 *Ex cauſa fit aliquando illicitum.*
34 *Præſumptio cedit veritati, & fortiori præſumptioni.*
35 *Ex cauſa pluribus modis poteſt Reſignans percipere fructus poſt reſignationem.*
36 *Authoritas Papæ facit ceſſare uitium confidentiæ.*
37 *Cardinali creditur.*
38 *Deficiente qualitate legis ceſſat lex.*
39 *Gratia Papæ probatur etiam per teſtes.*
40 *Reſignans percipiens fructus pro debito non committit confidentiam.*
41 *Epiſcopus conferens beneficium poteſt multis caſibus percipere fructus.*
42 *Reſignatarius non committit confidentiam ſi reſignans eo ignorante ſe ingerat.*
43 *Ignorans non punitur.*
44 *Factum unius non nocet alteri.*
45 *Ceßante ratione ceßat diſpoſitio.*
46 *Præſumptio fraudis ceſſat in faciente actum ex neceſſitate.*

QVAESTIO XXXI.

AGITVR de cõfidentia quæ frequentius ſolet cõmitti,quando reſignans poſt reſignationem ſe ingerit beneficio reſignato,& percipit fructus, & hęc eſt prima cõiectura poſita in hac cõſtitutione Pii v.

TRigeſimoprimo Quæro an ſit probabilis con-
iectura in hac materia confidentiæ quoties reſi
1 gnans poſt reſignationem†percipit fructus aut ſe in
gerit in beneficio ceſſo?affirmatiue eſt responden-
dum,quia hoc eſt expreſſum in d. Cõſtitutione Pij
V.in §.*Quare ibi,aut illius fructus uel eorum pars*
&c. & melius in §.ad probandam in uerſi.uidelicet
*ſi quis poſt ceſſam ab ſe eccleſiam,uel monaſterium
aut beneficium & publicatam reſignationem, ſeu
ceſſionem captamque a ſucceſſore poßeſſionem ſeſe
in illa,vel illo,ſeu rebus illius,per ſe uel alium, ſeu
alios de facto ingeſſerit,aut fructus perceperit, aut
quicũque ſucceſſor illi uel eius propinquis,ipſos aut
partem aliquam remißerit eorundem. & per hæc
uerba*,ita tenet Naua.in man.cap.23.ſub num. 100.
107.111.Gabriellus infra citandus,Maiol.de irreg.
lib.5.c.45.ſub num.5.Maſcard.de probat.caſ.1306.
Nauar.conſ.48.tit.de ſimon:Et huiuſmodi conie-
ctura ſecundum Gabr.conſi.172.nu.11. lib.2. fun-
2 data eſt ex eo quia actus ſubſequens†indicat animũ
& quid actum eſt in ceſſione demonſtrat l. quadã,
ff.de reb.dub.l.ſed Iulianus,§.proinde,ff.ad maced.
Paul.de Caſtr.conſi.247.num.5.lib.1.nam talia ſub
3 iecta†qualia predicata l.ſi defuncto,ff.de interroga.
act.l.3.ubi Barto.ff. de fund. inſtru. cap. inter dilectos,§.cęterum,de fid.inſtrum.Craue.conſ.286.nu.
4 6.accedit quia cum reſignans poſt ceſſionem†amit-
tat omne ius & poſſeſſionem,Innoc.Hoſtie. Card.
Abb.Imol.& alii in cap.quod in dubiis,c.ſuper hoc
& c.admonet,de renunc.Rot.deciſ.6.in fin.de ren.
permu.in nou.Caſſad.deciſ.2.nu.3.de renun. Card.
Pariſ.conſ.39.nu.2.uol.4.Nau.in ca.accepta,opp.7.
nu.11.

* nume.11.de reſt.ſpol.&* communiter doct.ut late
adduxi de reſig.benef.lib.1.q.5.non poteſt amplius
ſe ingerere,& percipere fructus, ſicuti non poſſet q̄
libet extranea perſona,& aliter faciendo, prę ſum-
ptio fraudis & renunciationis prohibitæ ſimoniacę
& confidentialis intrabit,arg.eorum quę habentur
per Doct.in c.2.de renunc.lib.6.uolunt.n.Canones
ut habentes titulum beneficij fruantur fructibus, &
non alij:Ideo &c.

Et hanc concluſionem intellige, nedum in ſim-
plici clerico reſignante ſua beneficia,ſed etiã in ha
bente dignitatem,ac etiam in Abbate, Epiſcopo,
Archiepiſcopo,& Patriarcha,vt conſtat ex illis uer
bis Eccleſiam,Monaſterium,aut beneficia, ut late
per Rebuff.ſuper concord.tit.de mand. apoſtol.§.
ſtatuimus.uerbo Monaſteria,& ſub tit.dę collat.§.
1.ſub uerbo ſtatuimus,& ratione ſuadetur, quia ea-
dem uiget ratio in omnibus prędictis caſibus, arg.l.
illud,ff.ad l.Aquil.l.a Titio,ff.de uerb.oblig.& uer-
5 bum beneficia † poſitum ibi accipitur latiſſime,ut ꝑ
Io.Selu.in ſuo tract.de benef.p.1.in 1.& 2.q.

Secundo intellige hanc concluſionem procede-
re tam ſi reſignans ingerat ſe in beneficio reſigna-
to,quam in rebus ipſius beneficij, vt probatur illis
uerbis,ſeu rebus illius,& rō eſt,quia reſignans poſt
reſignationem non ſolum amittit,& perdit benefi-
cium reſignatum,Card Pariſ.conſ 143.num.19.uo.
4.Biſignet.deciſ.5.num.2.de renunc.Butr.in c.ſolli
6 cite nu.15.de reſt.ſpol.ſed † bona ipſius Io. Monac.
7 in c.ſi te,num.30.de renunc.li.6.& † fructus,Rot.de
ciſ.1.de renunc.in nou.Ideo receptum eſt poſt ceſ-
ſionem reſignantem non poſſe in Eccleſia ſe inge
rere,nec de rebus diſponere,nec fructus percipere,
Card.Pariſ.conſi.36.uol.4.Rebuff.conſi.22.nume.
19.Gabr.conſ.192.col.1.uol.1.Caſſad. deciſ. 4.nu.
6.de reſtit.ſpol.Sarn.de publ.q.7.& alij,quos citaui
de reſign.benef.lib.1,q.6.& ratio eſt euidens, quia
8 hæc ſunt acceſſoria † dominij,vt communiter* om-
* nes doct.concludunt,& omnibus apertum eſt,extin
9 cto igitur dominio, tanquam † principali, quod fit
mediante ceſſione, Abb.d.ca.quod in dubijs de re-
nunc.ceſſant prædicta,reg.acceſſorium,cum ibi no
tatis per Dyn.de reg.iur.lib.6. & ideo qui non eſt,
10 dominus regulariter,non poteſt fructus † accipere,
11 Pariſ.conſi.94.nu.15.uol. 2.ubi † quod veniunt ap-
pellatione bonorum l.vſufructu legato, ff.de vſufr.
l.vſuræ,ff.de uſur.

Tertio intelligenda eſt huiuſmodi concluſio, ut
habeat locum ſiue reſignans ſe ingerat,& percipiat
dictos fructus per ſe,ſiue per alium, ut probatur il-
lis uerbis per ſe,uel alium,& eſt ratio, quia qui per
12 alium facit, † per ſe facere uidetur,regul. uulgar.qui
per alium de regu.iur.libro 6.& ideo mandans deli
13 ctum committi, † eo ſequuto punitur eadem pœna,
qua principalis delinquens,Glo.magna in l.1.§.per
ſuadere,ff.de ſeru.corrupt.Bart.in l.non ſolum §.ſi
mandato num.19.ff.de iniur.Gandin.de maleſ. tit.
de tranſact.& tit.de pœn.Iaſ.in l.ſi quis mihi bona,
§.ſed quid ſi mandauit num.16 .ff. de acq.hęred.&
* in l.1.numer.22.C.de ſer.fug.* communis opinio,
de qua atteſtantur Gomeſ.in §.pœnales nu.10.in-
ſti.de action.Curt.iun.conſ.237.num.5.Clar.lib.5.
* recept.ſent.§.ult.q.89.in principio,ubi refert* ita
ſeruari.Et hoc exemplificatur,quoties id facit ꝑ ꝓ
curatorem,uel conſanguineos,aut alios amicos, &
quod dicitur de uno idem erit in pluribus, ut patet
ibi,aut alios,& quia eadem eſt ratio.

Quarto intelligenda erit huiuſmodi cõcluſio, ut
procedat non ſolum,quando reſignans per ſe, per
alium fructus beneficij reſignati percipiat, ſed etiã
quando ſucceſſor in eo beneficio ipſos, aut partem
aliquam ei remiſerit,ut probatur illis uerbis,aut qui
cumque ſucceſſor,&c.& hoc ex eo, quia uiget eadē
rō fraudis,& ſimoniacæ ceſſionis, Verũ notãdũ eſt,
14 q̄a regulariter quiſq; rei ſuę eſt † moderator,& arbi
ter l.in re mãdata,C.mãda.l.nemo exterus,C.de iu.
§. ꝑ traditionē inſti.de rer.diu.Soc.cõſ.53.n.8.li.1.
15 & cõſ.100.col.2.li.2.Dec.cõſ.419.n.3.&t † abutẽdo
l.ſed,& ſi lege §.conſuluit,ff.de petit.hæred. Crau.
conſ.198.nu.15.uerſ.& ſi dicas, Roland.a Vall.cõ-
16 ſi.62.nu.23.lib.1.& quiſque poteſt de re ſua † libere
diſponere per uiam uenditionis,donationis, & alie
nationis,l.dudum,C.de contrah.empt.l.nec emere,
C.de iur.delibe.Card.Pariſ.conſ.82.in princ.uol.3.
& conſ.124.col.1.uol.4.Craue.conſ.263.col. 2.fal-
lit tamen in caſu noſtro ex ratione ſuprapoſita, Et
in his uerbis uidi fieri dubium, cur dicat quicũque
ſucceſſor, nonne ſufficiebat facere mentionem de
17 reſignatario,qui † ſucceſſor dicitur doct. *omnes in
* c.ſuſceptum de reſeru.lib.6.ſed reſpondi cum my-
ſterio Pium V. ita dixiſſe, ut comprehendat oēm
caſum,& ſic reſignationem non ſolum,quæ fit in fa
uorem alicuius,ut ſi tunc reſignatarius, qui etiam
dicitur ſucceſſor remittat fructus reſignanti com-
mittatur confidentia ob præſumptam fraudem, &
pactum ſimoniacum,ſed etiam reſignationem ſim-
pliciter factam in manibus Ordinarij: nam ſi dicti
ordinarij conferant beneficia reſignata,& hi quib.
collata ſunt beneficia prædicta non poſſunt ꝓprie
dici reſignatarij:ſed bene proprie dicentur ſucceſ-
ſores,ſi ergo omnes fructus, aut partem remiſerint
reſignantibus coniectura probabilis confidentię in
trabit ob præſumptam fraudem,ideo concludendũ
eſt huiuſmodi uerba fuiſſe poſita cum miſterio, &
illis conſideratis comprehẽditur caſus, qui alias nõ
comprehenderetur, quod eo magis ſuadetur, quia
18 uerba debent aliquid † operari,& debent eſſe poſita
cum effectu l.ſi quando,ff.de leg.1.l.ſi per alium,ff.
ne quis eum,c.ſi Papa de priuile.in 6.l.1.§. hæc uer
ba,ff.quod quiſque iur.c.relatum de cler.non reſid.
Bal.in rub. C.de contr.empt.q.6.Laur.Siluan.con-
ſi.30.num.10.Gomeſ.in §.ex maleficijs nu.47.inſt.
19 de action.& nullum uerbum † debet eſſe ſuperfluũ,
ſi alius intellectus ſanus dari poteſt l.1.in prin.& ibi
not.ff.quod metus cauſa l.1.in fin.cum ibi not.ff.ad
municip.l.3.§.1.ff.de iur.iur. Crau.conſ.294.nu. 3.

Quinto Intelligenda erit hæc concluſio,tam ſi re
ſignans per ſe,uel alium percipiat omnes fructus be
neficij reſignati,quam ſi partem illorum percepe-
rit,Nauar.conſ.41.de ſimo.nu.1.ut patet ibi ipſos,
aut partem aliquam,&c.quæ uerba & ſi loquantur
in ſucceſſore remittente omnes,aut partem, tamen
idem erit in reſignante percipiente, cum eadem ſit
* ratio,l.illud ff.ad l.Aquil.& communis * concluſio
20 recepta ab omnibus ſit etiam † in parte delictum cõ
mitti,& expreſſe hoc probatur In eadem conſtitu-
tione in §.Quare nos uolentes,ibi aut illius fructus,
uel eorum pars,&c.

Sed primo contigit dubitare quomodo intelliga
21 tur illud uerbum ingeſſerit?reſpondeo uerificari, †
quoties reſignans poſt ceſſionem ea faciat in bene
ficio reſignato,quę ſpectant ad reſignatarium,& ip
ſe faciebat ante reſignationem,nam hoc modo di-
citur ſe ingerere,&c.vt doctores late concludunt in
l.gerit,

l.gerit,& ibi Bar.nu.18.ff.de acq.hęr.Iaſ.conſ.112.
num.2.lib.3.docto.in l.1.& 2.C.de repud.hæred.&
in l.potuit,C.de iur.delib.& ideo adiuiſſe præſumi-
22 tur† hæres ingerens ſe in bonis defuncti, Crau.conſ.
148.nume.10.Mantica in tracta.de coniect. ult. uo
lunt.lib.12.titu.11.nume.9. Anch.conſ.324. Natt.
conſ.140.nu.12.lib.1.Soc.iun.conſ.69. nu.7. uol.1.
Cæph.conſ.294.nu.19.uol.2.late Maſcar. de prob.
conclu.42.43.44.45.cum ſequenti.Ruin. conſ.168.
num.1.lib.4.Mant.conſ.34.numer.20.lib.3.Et hoc
quam malum ſit docet Sarn.de publ.q.9.nu.3. dum
ſcribit,quod aliquando reſignatur dignitas habens
iuriſdictionem temporalem,& ſpiritualem , cui ſub
diti tenentur præſtare iuramentum obedientiæ, uel
aliquid facere nam tunc intereſt ſubditorum, ne a-
lius præter titularem ſe ingerat, ne fierent fraudes,
intruſiones,& uſurpationes beneficiorum in graue
animarum periculum,& ne poſtea fructus exigatur
iuxta ea quæ dicta ſunt,&c.

23 Secundo dubitatur an illud uerbum remiſſerit†
importet donationem? Affirmatiue eſt reſponden-
dum ut probatur in l.contra,§.filius, ff.de pact. l.1.
ff.de tranſact.l.ſi mulier,& ibi Bald.ff.de condit.ob
cauſ.l.peculium la 1.& ibi Barto. ff.de pecul.l. ſicut
§.an paciſci,ff. quibus mod.pignor.uel.hipot. Glo.
in l.ſi inter,C.de ſolut.Abb.in c.ex inſinuatione de
iur.patr.Signor.cõſ.26.col.2.Ang.conſ.94.col.pen.
Anch.conſ.306.col.2.& ideo qui non poteſt dona-
24 re,non poteſt† gratis remittere,Bal.& Sal.in l. 1. C.
de pact.Paul.de Caſtr.conſ.342.col.1. in fin. lib.1.
Abb.in c.ueniens 1.in 3.not.de teſtibus Bal.in l.prę
ſes col.2.de tranſact.Alex.conſ.115.colum.1. lib.5.
Cor.conſ.274.col.2.lib.3.& ideo l.ſi unquam, C.de
don.quæ loquitur in donationibus habet etiam lo
25 cum in ſimplici remiſſione,† Corn. conſ.11.col.pe.
libr.3.Soc.Sen.conſ.20.col.ult.lib.3.Ruin.conſ.98.
col.8.lib.1.& conſ.60.num.14.lib.3.Tiraq.in d.l.ſi
unquam in uerbo donatione largitus nu. 173. Hinc
etiam non minus punitur,qui remittit debitum Ec
26 cleſiæ,quam† qui donat Io.And. in c.ſi quorundam
& ibi Ant.de Butr.col.1.de ſolut.Ex his igitur con-
cludẽdum eſt ex donatione omnium fructuum , aut
partis facta a reſignatario reſignanti intrare præ-
ſumptionem confidentiæ,quod comprobatur, quia
27 tam committit ſimoniam, qui remittit , quam qui†
donat.c.ueniens , & ibi Glo.Abb. in 3.not. & alii
de teſtibus Barb.conſi.41.col.16.lib.1.cum aliis,&
per Tiraq.in d.l.ſi vnquam uerbo donatione largi-
tus nu.175.Intellige tamẽ hoc,quoties remiſſio,ſeu
28 donatio† fuit facta illico poſt reſignationem,ſecus ſi
poſtea aliquo tempore interiecto, vel ex aliqua cã
nam hoc caſu nulla committitur confidentia,ut fuit
* reſolutum in Rota in vna* Coſentin. Archiepiſco-
patus ſub die Lunæ 3.Februarii 1591.coram R.P.
D.Orano,& in alia Oriolen.confidentiæ 1.Februa
rii 1591.coram R.P.D. Bubalo.

Tertio dubitatur an hæc prima coniectura poſi-
ta in hac conſtitutione pij V.uerſ.ſi quis poſt ceſ-
ſam,inducat veram confidentiam? Pro affirmatiua
29 † uidi conſultum de anno.1583.dũ de hoc cõtrouer
teretur in quadam Mediolanenſi , Ego autem cum
de hoc interrogatus fuiſſem contrariã ſum ſequutus
ſententiam,ſed ne meæ ſentẽtiæ plus æquo uiderer
acquieſcere,cum Perilluſtri,& Reuerendiſſimo Do
mino Io.Angelo Papio,qui tunc temporis omnium
I.C.celeberrimus habebatur,hac de re ſermonem
habui qui paulo ante Bononia,ubi multos annos le
gũ fuerat interpres primarius,& pręcipuus,a Grego
rio XIII.Romam vocatus inter utriuſque ſignaturę
Referendarios aſcriptus eſt,vir fama præclarus, eru
ditione inſignis,pietateque nulli inferior,maximiſ-
que muneribus,& maioribus,quæ in urbe ſunt, fun-
ctus in meam uenit ſententiam nam mens Pij V.
non fuit,ueram ex hac coniectura inducere confidẽ
tiam ſed ex ea colligi coniecturã,& pręſumptionem
ex qua aliis concurrentibus uult delicti commiſſi
reſultare probationem,& ita poſtea fuit reſolutum
in Rota , in dicta Coſentin.prætenſæ confidentiæ,
coram Orano,die Lunæ 4.Februarij 1561.& in a-
lia Brixien.prætenſæ confidentiæ ,coram Pegna 5.
Iunii eodem anno,& colligitur ex lectura , & infe-
rius latius dicetur.

Quarto dubitatur,quomodo intelligitur illud uer-
bum de facto?crederem intelligendum eſſe quoties
30 reſignans abſque† cauſa,uel nouo tit.id faceret iux-
ta ea,quæ habentur per Glo.& Io. Monach. col.1.
Gem.Franc.in c.cupientes §.cęterum de elect. libr.
6.Glo.Card.Imol.in clem.1.de vit.& honeſt.Cler.
Corn.conſ.165.col.6.lib.2.Dec.in ca. cæterum col.
31 pe.de iud. Vel melius† de facto, quia de iure id non
poterat fieri;uide gl.& dd.in cap.1.de presbyt.non
ord. Nunc autẽ pro declaratione huius notabilis,&
practicabilis coniecturæ aliquæ limitationes ſunt
ponendæ quas notaui in diſputationibus diuerſarũ
cauſarum,& quotidie poſſunt occurrere.

Primo igitur limitanda eſt huiuſmodi concluſio
ut non procedat,quoties reſignans poſt reſignatio-
32 nem percepit† fructus beneficii reſignati ex aliqua
cauſa,nam hoc caſu nulla oritur præſumptio confi-
dentiæ,& ceſſat dicta cõiectura,ita in terminis , Ga
briel.conſ.172.num.8.uer.1.lib.2.& fuit reſolutum
in Rota in d.Coſent.prætenſę confidentiæ ſub die
Lunę 4.Februarii 1591.coram Orano,& in alia Bri
xien.prætenſe confidentiæ 5.Iunii eo. anno coram
Pegna,in qua fuit dictum,quod non omnis perce-
ptio fructuum inducit confidentiam, ſed animus &
conuentio hoc faciendi ab initio.

33 Et ratio eſt ,quia potuit ex cauſa ſuperueniente†
facere reſignans,quod ſibi erat prohibitum l.ſi ho
minem cum ibi not.ff.mand.Dec.in c. cum ſit Ro-
mana nu.13.de appell.

34 Quo ſtante† pręſumptio cedit veritati vel fortio
ri pręſumptioni l.ult.in princ.ff.quod met.cau.l. do
mus,ff.de in integr.reſt.c.litteras de præſ.l.diuus,ff.
de in integr.reſt.l.1.in fi.ff.qui,& aduerſus, &c.l.nõ
ſolum,ff.de rit.nupt.c.accedens de falſ.Bal. in l.ſiue
poſſidetis,circa finẽ,C.de probat.Crauet.conſ.313.
ſub nu.3.uerſ.4.& ſub nu.5.uerſ.undecimo, Rolan.
conſ. 16.nu.26.lib.1.

Et hæc limitatio poteſt exemplificari pluribus
modis.

35 Primo quotieſcumque† recepiſſet fructus poſt re
ſignationem ex conuentione facta cum reſignata-
rio conſenſu Papę interueniente,nam hoc caſu nul-
lam oriri præſumptionem confidentiæ fuit reſolu-
* tum in d.* Coſent.prætenſę confidentiæ coram R.
P.D.Orano.facit quod ſcribit Nauar.conſ.41.num.
1.de ſimon.& ratio eſt,quia auctoritas Papæ facit
36 ceſſare† vitium ſimoniæ,& confidentiæ,Abb. in ca.
cum pridem in fi.de pact.Caſſad.deciſ.2.de ſimon.
& deciſ.3.nu.4.de renunc.Card.Pariſ.conſi. 30.nu.
3.uol.4.nam ibi Archiepiſcopus Coſentinus perce-
pit fructus Archiepiſcopatus poſt ceſſionem de cõ
ſenſu Fel.Rec. Sixti V. ut atteſtatus fuit Sereniſſi-
mus

mus magnus Dux Etruriæ,cui tanquam de re a ſe
in pręſentia Principis geſta(dum eſſet Cardinalis)
37 fuit†adhibita fides,c.nobiliſſimus diſt.92.Alex.cõſ.
106.nu.19.lib.2.Put.deciſ.2.num.4.lib.1.Caputaq;.
deciſ.95.p.1.cum aliis,ut per Gabr.de probat. con-
clu.3.nu.14.& communiter*dd.& etiam depoſue-
rũt duo alii teſtes de auditu a bo.mem.Donato Car
dinalis de Ceſis,qui pro admiſſione dictę ceſſionis
cum prædicto Sereniſſimo apud Papá interceſſerat
& pro uериſimili etiam ſcientia Papę adducebatur
dilatio penſionis reſeruatæ in ceſſione d.Archiepi-
ſcopatus de menſe Maij 1585.in annum ſequenté
ut ex ſcedula conciſtoriali conſtabat, ex quibus,& a
liis, Rota cenſuit non adeſſe confidentiam neque
præſumptionem.Et comprobatur hęc concluſio ex
notabili argumento conſiderato per Rotam in d.
cauſa,quia cum perceptio fructuum fit cum licentia
Papæ,non poteſt dici fieri de facto . deficiente igi-
tur qualitate illa de facto conſiderata, & requiſita a
38 Pio V.in allegatis uerbis non intrabit † extrauagan-
tis diſpoſitio,Bart.in l.1.ne quid in flum.pub. Alex.
conſ.161.in princ.lib.5.Quod etiam poſſet conſide
rari,quoties tépore reſignationis fructus eſſent, vel
maturi,vel eſſet inceptum exigi,uel retardaretur ex
peditio,& his caſibus,& aliis poſſunt de Papæ licen
tia exigi illi fructus abſque vitio confidentiæ, nam
per ſcientiam Papę ceſſat iux.communem* opinio
nem ſupra relatum,& de huiuſmodi ſcientia Papæ,
39 & gratia conſtabit,etiam per teſtes, † iuxta ſtylum
*Rotæ,ut per Soc.conſ.60.nu.14.lib.1. & quanquá
alii tenuerint contrarium,tamen ita fuit reſolutum
in d.Cuſent.4.Feb.1591.coram Orano.Et hęc ſunt
notanda quia ſepę eueniunt,& pluries de hoc con-
trouertitur.

Secundum exemplum erit quoties reſignans per
40 cipit fructus beneficii reſignati, quia reſignatarius†
donauit poſt reſignationem,in extinctionem debi-
ti antiqui,uel penſionis decurſę, aut decurrendæ ex
alia ſimili cauſa,ut fuit*reſolutum in d.Cuſent.4.Fe
br.1591.coram R.P.D.Orano.Cum enim conſtat
de cauſa perceptionis fructuum ceſſat coniectura
confidentię,ut fuit concluſum in vna Imolen. confi
dentię.24.Feb.1592.coram Pamphilio.

Tertium exemplum, quoties reſignatarius illos
gratis donaret,& antea non fuit de hoc conuentum
ut fuit reſolutum*in ead.Cuſentin.nam non omnis
perceptio fructuum poſt renunciationem factam a
reſignante,ut poſt præſentationem,eſt confidentia
ſed ea quæ præcedente pacto,& cõuentione , ut fuit
reſolutum in una Imolen.Lunę 24.Februarii 1592.
coram Pamphilio.

41 Quartum exemplum,in Epiſcopo collatore, † qui
abſque ſcrupulo confidentiæ poteſt fructus benefi-
cii collati percipere pro decimis,ſeminario, & repa
ratione Eccleſię,& illos percipiés ex hac cauſa nul
lam committit confidentiam,ut in terminis, conſu-
luit Gabr. conſ.172.nu.9.cum ſeq.uol.2.

Secundo limitatur huiuſmodi concluſio ut reſi-
gnans percipiens fructus beneficii reſignati cómit-
tat confidentiam,ſeu oriatur ex hoc preſumptio cõ
fidentiæ,ſi huiuſmodi perceptio fuit facta poſt per-
fectam reſignationem poſt captam per ſucceſſoré
poſſeſſionem,& factam publicationem, ut fuit re-
ſolutum*in d.Cuſent.prætenſæ confidentiæ die Lu
nę 4.Febr.1591.coram R.P.D.Orano,& hanc opi
nionem conſulendo uidetur firmare , Nauar. conſi.
28.nu.2.de ſim.& conſi.26.ante num.1.eo. tit.& p
batur in uerbis allegatis conſt.Pij V.ubi poſt ceſſam
&c.publicatam,&c.captamque a ſucceſſore poſſeſ-
ſionem,& de hoc dicetur infra.

Tertio limitatur ut non committatur confiden-
tia ex parte reſignatarii,quoties reſignans poſt reſi-
42 gnationem ſe†ingerit,& fructus percipit ignorante
ipſo reſignatario,ita in terminis limitat Gabr.cõſ.
172.nu.10.in fi.& num.13.lib.2. quam opinionem
puto eſſe ſequendam in iudicando, & conſulendo.
Et ratio eſt,quia ſi ignorat Reſignatarius fructuũ
perceptionem,quę fit a reſignante poſt ceſſionem,
43 †quomodo ei nocere debet,Craue.conſ.171.nu.18.
conſ.201.num.36.& conſ.203.num.5.factum enim
44 alterius poſt ius plene quæſitum,impoſſibile eſt, †
ut noceat præſertim ignoranti c.Matthæus,ca.ſicut
iuris,ubi dd.de ſimon.Anch.conſ.271.col.pe. Ideo.
ne iniquitatem huiuſmodi Conſtitutio Pii V. con-
tineat,interpretanda erit in perceptione fructuum,
quæ permittente,& ſciente beneficiato fit,cũ igno
rans non delinquat.

Accedit,quia ratio dictę coniecturæ,ut præſuma
tur confidentia,quoties reſignans percipit fructus
poſt reſignationem fundatur in eo,quia actus ſub-
ſequens,indicat animũ,& pactionem præcedentem
l.quædam.ff.de reb.dub.quæ ratio prorſus ceſſat in
ignorante Crau.conſ.203.nu.5. Ideo &c.

Quarto limitatur huiuſmodi concluſio ut non ſit
confidentia ex parte reſignatarii quoties reſignans
percipit fructus poſt ceſſionem,eo tamen ſciente,&
nolente,ita declarat in terminis,Gabr.d. conſ.172.
num.10,in fi.& nu.13.lib.2.hoc poteſt exemplifica
ri quoties uis infertur,aut ſimilij modo.

Et ratio eſt quia hoc caſu ceſſat ratio coniecturæ,
45 ideo debet ceſſare†diſpoſitio c.cum ceſſante,de ap
pel.& regulare eſt ut pręſumptio fraudis,& doli ceſ
46 ſet quoties†fit actus ex neceſſitate,Ange.in l.ſi quis
poſt num.3.C.de bon.proſcrip.quem commendat
Paul. de Monte Pico in l.poſt contractum, nu.79.
ff.de donat.dum concludit,quod qui facit actum ex
neceſſitate in quo alias dolus & fraus præſumere-
tur,ceſſat talis præſumptio,arg.l.quoties.§. qui do-
lo.ff.de prob.Maſcard.de proba.concl.531.ubi plu
res in terminis citat.

Accedit quia alias ſequeretur quod eſſet in po-
teſtate reſignantis vel conferentis uim inferendo re
ctori facere ut beneficium ille amittat, quod eſt
abſurdum.

Et hæc diſtinctio ex parte recipientis & dantis
in hac materia eſt trita, Abb.in c.cum in Eccleſia
in fi.ubi Anan.de ſim.Ang.in uerbo ſimo.2.nu.15.

SVMMARIVM

1 *Præſumitur Cõſidentia in Reſignatione,ſi reſignata
rius conſtituat reſignantem Procuratorem,uel Cõ
ſanguineos.*
2 *Actus ſubſequens indicat animum.*
3 *Ex cauſa ius præſumit.*
4 *Ex facto lex colligit mentem.*
5 *Præſumptio Iuris dicitur neceſſaria.*
6 *Ex coniecturis ſtatuitur aliquid.*
7 *Reſignans amittit omne Ius.*
8 *Reſignans non poteſt percipere fructus.*
9 *Ex datione fructuum facta uẽditori arguitur fraus*
10 *Ex coniunctione ſanguinis arguitur fraus.*
11 *Dictio ſi,exponitur pro quando.*
12 *Dictio ſi,denotat conditionem.*

13 *Dictio ſi, capitur multis modis.*
14 *Verba generalia generaliter accipiuntur.*
15 *Locutio generalis nihil relinquit intactum.*
16 *A proprietate uerborum non eſt recedendum.*
17 *Conſtituens Procuratorem collatorem ad percipien dum fructus ex hoc non præſumitur confidentia.*
18 *In claris non cadit dubium.*
19 *Coniecturæ ceſſant ubi eſt veritas.*
20 *Vnius incluſio eſt alterius excluſio.*
21 *In pœnalibus ſtricta fit Interpretatio.*
22 *Verba generalia reſtringuntur ad ſpecificata.*
23 *Verba generalia recipiunt reſtrictionem a ſequentibus.*
24 *Vna pars legis declarat aliam.*
25 *Poſteriora declarant priora.*
26 *Verbis & ratione comprehēditur aliquid in lege.*
27 *In lege fit expreſſio exemplariter, & non reſtrictiue.*
28 *Exempla non reſtringunt regulam.*
29 *Ratio diſponit ſicut lex.*
30 *Plus attenditur ratio quam lex.*
31 *Ratio extendit legem.*
32 *Regula de incluſione unius non hēt quando in excluſis militat eadem ratio.*
33 *Experientia eſt rerum magiſtra.*
34 *Vnius incluſio non eſt alterius excluſio quando aliquid includitur ratione maioris frequentiæ.*
35 *Verbum Beneficium eſt generale.*
36 *Fauorabile eſt ut puniantur delicta.*
37 *Verba ſequentia intelliguntur continuatiue.*
38 *Dictio vel, ſtat alternatiue.*
39 *Donatio facta coniunctæ perſonæ præſumitur fraudulenta.*
40 *Dictio aut disiungit.*
41 *Sub uerbo parentes, intelliguntur utriuſque ſexus.*
42 *Verbum parentes, quid ſignificat.*
43 *Verbū parentela, refertur ad Agnatos & Cognatos.*
44 *Propinqui qui ſint.*
45 *Affines an ſint propinqui.*
46 *Procurator poteſt conſtitui Inſtrumento & per literas.*
47 *Paria ſunt habere de præſenti & de futuro.*
48 *Habens obligationem uidetur habere rem.*
49 *Aſſaſſinus dicitur ex promiſſione & datione.*
50 *Locatio quid ſit.*
51 *Vbi eadem ratio ibi idem ius.*
52 *Beneficiatus poteſt expendere fructus beneficiorum conſeruando patrimonium.*
53 *In re ſua quiſque eſt moderator & arbiter.*
54 *Rei ſuæ poteſt quis eam legem apponere quā uult.*
55 *Beneficiatus non poteſt diſponere de fructibus benef. pro re illicita.*
56 *Neque pro re profana.*
57 *Alias peccaret mortiſere.*
58 *Et teneretur ad reſtitutionem.*
59 *Donatio non præſumitur.*
60 *Capitur præſumptio pro non donatione.*
61 *Malitiis eſt occurrendum.*
62 *Radix mala amputanda.*
63 *Fraus colligitur quando emptor daret fructus venditori.*
64 *Dictio, &, coniungit.*
65 *Dictio, &, includit principium & finem.*
66 *Dictio, &, continuat.*
67 *Argumentum a ueriſimili ualidum.*
68 *Dictio &. copulat etiam diuerſa.*
69 *Coniectura huius quæſtionis non inducit ueram confidentiam.*

QVAESTIO XXXII.

DE confidentia, quæ committitur quando prouiſus conſtituit procuratorem dimittentem, uel eius parentes.

SEcunda coniectura, & præſumptio ex qua probatur confidentia eſt, quoties prouiſus de beneficio
1 conſtituit procuratorem ad percipiendum, † uel locādum fructus illius beneficij dimittētē uel illius parentes propinquoſque, & illi uel illis donauerit huiuſmodi fructus perceptos, uel percipiendos ut dicitur in §. ſi recipiens beneficium conſtituerit dimittētem, uel eius parentes, aut propinquos, procuratores ad percipiendum, uel locādum fructus beneficij dimiſſi, & illo, uel illis de fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit, & ſequuntur Maiol. de irreg. lib. 5. c. 45. ſub num. 5. uer. idem eſt ſi prouiſus. Maſcar. de proba. concl. 1306. num. 29. 30. & 31. & cauſa committendi hanc confidentiam ponitur in §. multi, uerſ. pleriſque. Et ratio eſt, quia huiuſmodi
2 actus † ſubſequens indicat animum prauum ipſorum & quid actum fuerit demonſtrat, l. quædam, ff. de rebus dub. l. ſed Iulianus, §. proinde, ff. ad Macedon. Paul. de Caſtr. conſ. 247. num. 5. lib. 1. cum aliis ut p
3 Crau. conſ. 284. num. 6. Et ex † cauſa ius præſumere colligitur ex l. in fundo in princ. ff. de rei uend. & ex l. ult. in fi. ff. de action. & oblig. Menoch. de præſum.
4 q. 17. num. 2. & etiam ex facto, legem colligere, † mētem animumque agentis conſtat, ex l. Paulus, ff. rem rat. hab. l. ſi tamē §. ei qui ff. de ædil. edict. §. pauonū ubi Gl. inſt. de rer. diuiſ. late Meno. de præſ. q. 19. n. 1. Dec. cōſ. 421. n. 13. Crau. cō. 87. n. 10. Alc. de præſ. reg. 2. præſu. 26. & reg. 3. præſumpt. 33. & ideo præ-
5 ſumptio iuris † neceſſaria dicitur Spec. tit. de præſu. §. ſpecies num. 5. Menoch. d. tract. de præſum. qu. 3. col. 1. & iuſta ratione potuit hic Pius V. ex huiuſmodi conſtitutione procuratorum, & donatione fru-
6 ctuum ſtatuere confidentiam ex † coniecturis, & indiciis humana lege, & ratione probatis, Bal. in rub. C. de probat. nu. 6. uerſ. exemplum, Idem Bal. in l. ea quidem nu. 5. C. de accuſ. Alc. de præſum. in prælud. par. 3. in princ. maxime in dimittente, qui poſt reſignationem, nō poteſt ſe in beneficio reſignato amplius intromittere, & ingerere, cum amiſerit omne
7 ius, Inn. Hoſt. Abb. & alii omnes in ca. quod in dubiis de renunc. Rot. deciſ. 6. in fin. de rer. permut. in nou. Caſſad. deciſ. 2. num. 3. de renunc. & communi
* ter * alii, ut probaui latiſſime de reſign. benef. libr. 1.
8 quæſt. 4. & 5. neque aliquos fructus † percipere ut late etiam dixi d. lib. 1. de reſignat. benef. quæſt. 6. Ex hac ergo conſtitututione, & mandato procuratorio & donatione fructuum arguitur fraus iuxta ea, quæ dicuntur in ca. 2. de renu. in 6. in l. dolum C. de dol. Gl. in l. apud Celſum, in princ. ff. de dol. mal Bart. in l. poſt contractū, ff. de don. Dec. cōſ. 235. in prin. Pariſ. conſ. 97. num. 17. uol. 3. Grat. conſ. 81. nume. 42.
9 lib. 2. Et propterea † ex datione fructuum facta uenditori arguitur fraus, Bart. in l. poſt contractum nu. 4. Io. Annibal. nume. 135. ff. de don. cum aliis, ut per Maſcar. de probat. concluſ. 815. nu. 48. Et de parentibus, & propinquis ſtatuitur ea ratione, namque
10 ex coniunctione † ſanguinis deprehenditur fraus, Bar. in l. non ſolum, nu. 1. ff. de rit. nupt. Are. conſ. 2. poſt nu. 5. & conſ. 17. poſt n. 7. Caſtrenſ. conſi. 837. nu. 16. cum ſequ. uol. 1. Rom. in l. poſt contractum, num. 4. & ibi Io. de Annibal. nu. 62. ff. de don. Card.

Pariſ.

Pariſ.conſ.143.nu.22.uol.4. Dec. conſ. 235.col.2.
& conſ.629.nu.2.Gozad.conſ.1.poſt nu.34. Grat.
conſ.53.nu.68.uol.1.Crau.conſ.82.nu.5.Et ideo in
§.ſuperiori incip.ad probandum ſtatuit,ut legitima
ſit coniectura,ſi reſignans ſe ingerat poſt reſigna-
tionem beneficio reſignato, uel fructus percipiat
per ſe,uel alium,& ibi explicaui cauſam, & adduxi
concordantia.

11 Et ex uerbis poſitis in hoc §.primo nota, quod†
dictio ſi,exponitur pro quando,ut per Bartol. in l.
12 hæc uerba num.4.ff.de leg.1.& denotat†conditio-
nem,ut ſit confidentia,quando quod ſubdit, inter-
uenerit,Bar.in l.ſi ita quis promiſit nu.1.ff.de uerb.
oblig.& in l.muto.§.ſub conditione,nu.2.ff.de tut.
13 &†capitur aliis modis ut per,Iaſ.in l.1.nu.69. ff.de
off.eius cui mand.eſt Iuriſd.

Secundo nota, quod verbum recipiens poſitū in
hoc §.poſſet ex ſui generalitate uerificari in recipiē
te beneficium vacans quocumque modo ſiue per o-
bitum,ſiue per renunciationem iuxta ea quæ ſcribit
14 †Bal.in l.in fraudem,in fi.ff.de mili.teſtam. & conſ.
15 191.lib.1.locutio enim†generalis nihil relinquit in
tactum.Bal.conſ.205.lib.1.Craue.conſ.118.nu.14.
& conſ.113.nume.5.& conſ.308.nume.3.eo magis
cum id uerbi proprietas ſuadeat.l.non aliter,ff.de le
16 ga.3.a qua non †eſt recedendum,l.ſi alij,ff. uſufruc.
leg.Crau.conſ.188.col.2.Bal.conſ.452.ſtatuto col.
ult.lib.1.Decian.reſp.47.nu.8.uol.3.Menoch.conſ.
97.nu.40.uol.1.& conſ.215.nu.9.& 11.

Et hoc modo accipiendo eſſet ſenſus,ut commit
tatur confidentia ſi recipiens beneficium conſti-
tuerit procuratorem ad percipiendum uel locandū
reſignantem, collatorem, & præſentantem,& ita
uidetur intelligere hūc tex.Maiol.d.lib.5. de irreg.
c.45.ſub num.5.col.ult.uerſ.Idem eſt ſi.eſſe confidē
tiam ſi prouiſus conſtituat procuratorem ad perci-
piendum fructus uel locandum,reſignantem, proui
ſorem uel propinquum reſignantis prouiſoris, aut
præſentantis,ſequitur eiſdem uerbis,Maſcar. d.con
cl.1306.num.29.& 30.& hæc concluſio poſſet cō-
probari ratione quia ratio quæ militat inter reſignā
tem & reſignatarium,militat inter conferentem &
prouiſum,inter præſentantem,& præſentatum,ele-
ctorem & electum,ergo idem ius debet ſtatui uulg.
l.a Titio,ff.de uerb.oblig.l.illud.ff.ad l.Aquil.

Sed his non obſtantibus pro contraria opinione
alias in facti contingentia reſpondi,ut hic §.debeat
intelligi duntaxat in eo prouiſo qui conſtituit renū
cientem procuratorem,ad percipiendum & locan-
dum fructus illius beneficii,& non in eo qui conſti
17 tuit†collatorem,præſentantem & electorem,& mo
uebar primo:Quia id expreſſe exprimitur in eodem
§.ibi conſtituerit dimittentem,uel eius parentes, &
18 c.ergo nullum cadit†dubium,l. ancillæ. C. de furt.
Corn.conſ.109.lib.1.Dec.conſ.484.nu.1. Rolan.a
Vall.conſ.77.num.5.lib.1.unde ceſſant coniecturæ
19 &†argumenta,l.continuus,§.cum ita, ff. de uerbo.
obliga.Soc.iun.conſi.12.num.2.libr.2.Ceſal. conſi.
138.nu.20.vol.1.

Secundo, quia in hac parte conſtitutionis dum a
git Pius de præſumptionibus,& coniecturis ſufficiē
tibus ad arguendam & probandam confidentiam
a §.ad probandum uſque ad §.ſi uel ſola, loquitur
de reſignatione ut patet ibi ſi quis poſt ceſſam, &
ibi publicatam reſignationem,ergo non debent in-
cludi ordinarii præſentantes & electores,cum unius
20 incluſio ſit excluſio†alterius,l.cum prętor, ubi Glo.
& alij,ff.de iud.Fel.in c.non ne.de prę ſump.Iaſo.in
l.1.col.4.ff.ſolut.matr.

21 Tertio,quia hæc eſt materia†pœnalis,& admodū
odioſa,& ideo ſtricte intelligenda,& quantum ſo-
nat,Din.in regul.odia,ff.de regul.iur.cap.15.qui de
ſent.excom.lib.6.

Ad contrarium reſpondebam,quod generalitas il
lius uerbi recipiens debet reſtringi ex uerbo ſubſe-
quenti dimittentem,quod excludit aliam uacatio-
nem quam reſignationis ut ſupra dixi, & regulare
22 eſt, ut uerba†generalia reſtringantur ad ſpecificata
l.ſi de certa, C.de tranſac.l.ſi ex maiore, C.de ex-
cep.Crau.conſ.308.ſub num.5.col.pe.uerſ.inde ui-
23 demus & ex†ſequentibus,Glo.in auth. offeratur,C.
de lit.conteſt.& in l.ſciendum,in prin.ff. qui ſatiſd.
cog.Dec.conſ.179.col.ult.uerſ.nec obſtat,& regula
24 re eſt ut una pars legis declaret † aliam l. non eſt
nouum,l.nam & poſteriores,ff.de legibus.l. uerum,
25 ff.de pet.hęr.l.qui filiab.ff.de legat.1.& poſteriora†
declarant priora, Crauet. conſ.86.nume.5.& conſ.
221.nume.15.

Et hanc opinionem exiſtimo eſſe ueriorem,in pū
cto iuris uero,a contraria non recederem in iudicā
do ex identitate rationis,ut ſi prouiſus conſtituat ꝓ
curatorē,collatorē pſentantē,illiſq; donet fructus ꝑ
ceptos,& percipiendos,ut colligatur coniectura cō-
fidentiæ,nam eadem uiget ratio,& pacti præſum-
pti,Ideo præſens caſus uidetur incluſus,quamuis nō
26 exprimatur uerbis,quod non eſt †neceſſarium cum
comprehendatur ratione,l.his ſolis,C.de reuoc. do-
nat.Pariſ.conſi.83.num.21.uol.3.& conſ.69.nume.
3.uol.4.Dec.conſ.284.col.2.& conſ.301.col. etiam
2.& receptum eſt ut ſi ratio legis comprehendit plu
27 res caſus ſi de uno in ea fit mentio uidetur†factum
exemplariter non reſtrictiue,Tiraq.in l.ſi unquam,
uerb.libertis nu.37.C.de reuoc.dona.& de ntr.retr.
28 Lignag.§.28.nu.2.& 3.nam exempla† non reſtrin-
gunt regulam,l.regula §.ult.ff.de iur.& fact. ignor.
l.ſcire oportet §.penult.ff.de excuſ.tut.Bal.in l.1.in
1.lect.ſub num.1.ff.de iuſt.& iur.Ex quo uidetur re
ſponſum ad argumentum primum,quod adducebā
conſulendo de uerbo dimittentem cum exempla nō
29 reſtringāt regulam,& ratio†diſponat, ſicut lex, Bal.
in c.dilectus filius col.1.de reſcr.Dec.conſ.284. col.
2.Crau.conſ.185.col.2.Dec.etiam in ca.2. requiris
num.2.de appella.& in c.at ſi clerici,§.de adulteriis
30 num.18.de iudic.imo plus†eſt attendenda ratio le-
gis,quam lex l.1.C.quæ ſit longa conſuet.c.conſue-
tudo prima diſt.Gemin.in cap.ubi periculum num.
1.de elect.libr.6.

Ad ſecundum reſpondeo quod licet uerba §.ad ꝓ
bādum ſonent in reſignatione,tamen uerba huius
31 §.ſi recipiens,ex ratione habent hanc†extenſionem
l.cum pater §.dulciſſimis,ff.de leg.2. Are. conſ.143.
col.4.& 5.Gemin.conſ.39.col.1.& conſ.40.col.1.o
ptime Bar.in l.pater filium §.fundum in fine, ff. de
leg.3.Glo.in clem.1.de elect.Non obſtat argumen
32 tum de incluſione,quia reſpondeo regulam† illam
* *communem non habere locum,quoties in exclu-
ſis militat eadem ratio,quæ incluſis,Glo.in di.l.cum
prætor,ff.de iud.Fel.in c.nonne in 4.lim. de præſu.
Gerard.de petraſancta ſingu.7.Riminal.ſen. conſi.
251.num.44.& conſi.529.num.25.Dec.in l.1. in 3.
lect.nume.84.ff.ſi cert.petat.Card.Pariſ.conſi.111.
num.39.uol.1.Menoch.de arbit.iud.caſ. 64. nu.18.
Eoque magis,quia poteſt dici,quod id, quod dici-
tur hic de reſignatione exprimitur ratione frequen

tioris

tioris contingentiæ,nam re uera frequentius poteſt
33 accidere,& experientia docet,†quę eſt rerum magi
ſtra §.ſed hodie inſtit.de ſanſd.cap. quam ſit de ele
ctio.lib.6.Pariſ.in rub.ff.ſol.matr.nu.6. & commu-
* niter* eſt receptum,ut unius incluſio nõ ſit alterius
34 excluſio , quando id quod†exprimitur,deciditur ra
tione maioris frequentię, & contingentię Gl.not.in
cle. 1.uerbo præſidentes in fine de reſcr.&ibi illam
not.Ant.de Butr.& Imol.Iaſ.in l.1.numer.33.ff.ſo-
lut.matrimo. & in l.2.numer.12.ff.de uulga. & pu-
pill.Fel.in c.nonne in 5.limit. de præſumpt. Bellon.
conſ.52.num.10.

Ideo concluſio huius tex.ſiue §. intelligenda erit
ut non ſolum ſit confidentia quando reſignatarius
conſtituit procuratorem reſignantem,uel eius pro-
pinquum ad percipiendum,vel locandum fructus il
lius beneficii reſignati,illiſque donando dictos fru
ctus ſed etiam quando prouiſus,præſentatus,nomi-
natus,electus,id facit conſtituendo collatorem præ
ſentantem,nominantem,& eligentes,eiſque donã-
do fructus,nam ex hoc colligitur confidentia.

Tertio intellige hanc concluſionem in quocum-
que beneficio tam ſimplici,quam requirente reſidẽ
tiam,& curato , ac habente dignitatem quamtu-
muis maximam,quod probat,tum generalitas dicti
35 †uerbi beneficium,Gem.in c.quamuis el 1.de pręb.
lib.6.Anan.quem refert,& ſequitur Caccial.de pẽſ.
q.30.num.6.Barbat.in clem.cauſam .quod ſi for-
ſan,num.28.& 29.ac 30.de elect.& colligitur ex his
quę ſcribit Ioannes Selua de benef.part.1.2. & 3.&
late tradidimus de reſig.benef.lib.2.quę.1.ubi expli
cauimus omnia genera beneficiorum , tum etiam
ratio,quæ militat in omni beneficio,& dignitate,vt
cenſeatur punibilis,& prohibita confidentia ibi cõ
miſſa.Accedit tertio,quia fauorabile.eſt ne puniã-
36 tur†delicta,& ſit lata interpretatio,l.ſi quis ingenuũ
§.in ciuilibus,ff.de capt .& poſtli.l.ſi ita uulneratus
ff.ad l. Aquil.Bart.in l.quemadmodum,C.de agric.
& cenſ.lib.11.Blanc.in prax.crim.§.datis defenſio-
nibus nume.49.

Quarto quia in §.precedenti incip. ad probandũ
iam expreſſerat Eccleſiam,aut Monaſteriũ,& aliud
beneficium unde hic non erat neceſſarium id repe-
tere,cum eadem ſit materia,& continuet,ac intelli-
37 gatur,†quod hic dicitur iuxta terminos præcedẽtis
orationis de Epiſcopatibus,Abbatijs,& reliquis ſa-
cerdotijs,Bal.in l.domum col.1.in fine,C.de rei uẽ-
dic.Iaſ.conſ.215.col.2.lib.2.& conſ.5. col.3. libr.3.
Soc.Sen.conſi.15.num.17.libr.1.Craue.conſi.313.
num.5.& in principio iam expreſſerat de omnibus
perſonis,etiam S.R.E.Cardinalibus,de quibus po-
terat fieri dubium.

Quarto intellige hanc concluſionem, colligi con
fidentiam ſiue prouiſus cõſtituerit procuratorem rẽ
ſignantem,ſiue eius parentes, aut conſanguineos,
nam hęc parificantur,ut probant expreſſe illa uerba
conſtituerit dimittentem,uel eius parentes aut pro-
pinquos procuratores,l.ſi hæredi plures,ff.de cond.
38 & demon.Dictio enim,uel operatur,ut†ſufficiat v-
nam partem eſſe ueram ad effectum,ut ex hoc oria
tur coniectura confidentiæ,tam ſi fuerit conſtitutus
procurator reſignans quam ſi fuerint conſtituti pro
pinqui uel parentes,Corn.conſ.237.colum.4. lib.4.
Ang.de Gam.de teſtam.nu.2.& in hoc nullum ca-
dit dubium,quia uerba ſunt clara l.continuus, §.cũ
ita,ff.de uerb.oblig.& rationem ſupra deduximus,
quare æquiparentur hi duo caſus,nam eo quia ſunt
conſtituti procuratores,parentes,& propinqui,uide
tur conſtitutus ipſe reſignans ob coniunctionẽ ſan
guinis,quæ inter illos adeſt,& merito arguitur con
iectura fraudis,Rom.in l.poſt contractum nu.4.ff.
de donat.ubi Io.Annib.nu.62.uerſ.nec obſtat,Are.
conſi.2.nu5..Calcan.conſi.25.col.12.in princ. cum
aliis,ut per Maſcard.de probat.concl.815. nu.10.&
39 ideo donatio†facta coniunctę perſonę præſumitur
fraudulenta,ac ſimulata,& non uera,ut eſt tex.opti
mus in l.data opera,C.de don.l.pe.in prin.ff.de bo.
libert.Bar.in l.non ſolum in prin.ff.de rit.nupt.Bal.
conſ.438.lib.5.Cuman.conſ.155.colum.2. Petr.de
Anch.conſ.251.Dec.conſ.235.num.2.uerſ.ſecunda
pręſumptio,Card.Pariſ.conſ.143.num.22. uol.4.&
faciunt notata in c.2.de renunc. lib.6. & quod dici-
tur de parentibus,aut propinquis dimittentis bene-
ficium,ut ſit coniectura confidentiæ ſi conſtituan-
tur procuratores a reſignatario illiſque donẽtur fru
ctus,intellige diſiunctiue,nam nõ requiritur, ut ſint
conſtituti parentes , & propinqui; ſufficit enim,
quod alter eorum fuerit conſtitutus,ut colligitur ex
40 dictione aut,quę ponitur inter prædictos quæ diſiũ
git,& operatur,ut unum ſufficiat,Bar.in l.is qui du-
centa §.utrum num.2.ff.de reb.dub.Bal.in l.cũ quæ
dam nu.6.C.de uerb.ſignif.ubi dicit quod ſi dictum
fuerit,uolo pecuniam deponi in manibus Titij aut
Sempronij,videtur tacite procuratoris officium cui
libet de per ſe in ſolidum eſſe commiſſum idem uo
luit Bar.in auth.ſi quando,C.de conſt.pecu. Et dũ
Pius V.nominat in hac coniectura parentes, uide-
41 tur intelligere de parentibus† utriuſque ſexus,Glo.
in l.appelatione parentis,ff.de uerb.ſign.& ibi Alc.
Gl.& Bal.in l.quiſquis,C.ad l.Iul.Maieſt.Et quam
42 uis proprie pater,& mater†ſignificetur, cũ ueniat a
uerbo pario,tamen apud Iuriſconſultos teſte Feſto
etiam auus & proauus,& alij ſuperiores utriuſq; ſe
xus uſq; ad tritauos & tritauias intelligũtur,& ultra
hos maiores appellãtur,ut tradit Paul.I.C.de grad.
affinit.l.Iuriſconſ.Caius in d.l. parentis appellatio-
ne,ff.de uerb.ſign.& optime intrat hmõi coniectu-
ra,quoties fuit conſtitutus procurator,Pater, Auus,
tam paternus,quam maternus reſignantis, ut præſu
matur confidentia ex pręſumpta fraude uel intelli-
ge latius,nam parentũ uocabulum ad quoſlibet con
ſanguineos extenſum inuenimus,ut Plin.lib.18.cap.
2.Cic.1.de Ora.& 2.de Finib.& li.9.ad Atti.Ouid.
1.Metam.& alii tradunt relati a Calepin.in Dictio
nario uerbo parẽs,& ſequitur Iac.Spieg.in dictiona
rio in eodem uerbo parens,uerſ.at latius hodie utri
uſq;,Iaſ.in l.in ius uocari §.ꝓtor n.8.ff.de in ius uoc.
43 Affl.deciſ.178.nu.2.Hinc verbũ†parentela adapta
tur ad Agnatos,& Cognatos,Corn.conſ.153.col.1.
lib.2.Card.in clem.1.§.ult.de iur.iur.& omnes col-
laterales,Abb.in c.fraternitatis,de uſuris,Bal.conſ.
234.nu.5.lib.3.Ang.conſ.289.Butr.conſ.9.Ancha.
conſ.239.col.4.Alex.conſ.160.lib.2.
44 Dũ aũt nominat propinquos†uſ intelligere de cõ
ſanguineis,& ſic de oĩbus ſanguine coniunctis cum
reſignante,Cic.ad Cæl.lib.2.epiſt.& habetur ex Di
ctionario in uerbo propinquus,Bar.in l.ult.nu.4.C.
45 de uerb.ſign.An affines dicãtur†propinqui,Idẽ Bar
to.in l.1.C.unde ui.& ux.& in l.cui eorum §.affinita
tis,ff.de poſt.Bal.in l.ul.C.de ind.vid.

Quinto hãc concluſionẽ intellige, ſiue ꝑdicti cõ
ſtituantur procuratores per inſtrũ,ſiue per literas,
46 nam utroque mõ poſſe†conſtitui tradit Card.Pariſ.
conſ.47.nu.14.uol.1.cum aliis adductis a me de re
ſigna.

ſign.benef.lib.9.q.6.col.1. & eadem ratio uiget in
vtroque caſu, Ant.de But.in c.2.nu.4.de renunc. li.
6.ergo idem ius,l.illud,ff.ad l.Aquil.& hoc nullum
habet dubium.
Sexto hanc concluſionem intellige,vt committa
tur confidentia tali caſu,ſiue fuerint a reſignatario
conſtituti procuratores,parentes,aut propinqui re-
ſignantis ad percipiẽdum fructus beneficij reſigna-
ti,ſiue ad locandum fructus percipiendos, vt patet
illis uerbis ***ad percipiendum, vel locandum fructus
beneficij dimiſſi***.hi enim caſus ęquiparantur, & rõ
eſt,quia paria ſunt quod quis percipiat fructus de
47 pręſenti, † vel habeat promiſſionem illos conſe-
quendi infra certum tempus,ut dicit Salic. in l. non
ideo minus,in fine,C.de accuſ.Gramma.Vot.9.col.
2.qui enim habet obligationem, & promiſſionem
48 uidetur habere † rem ipſam,Curt.Sen.conſ. 20.col.
18.uerſ.omitto poſtremo, Aret.conſ.164.col.11.&
ſequ.Paris de Put.in tract.de ſynd.fol.57.nu.14. Et
49 ideo aſſaſſinus dicitur tam † ex datione, quã ex pro-
miſſione, Archid.in c.pro humani col.1.in fine,Ge
min.in §.cum igitur in primo not.Petr.de Anch.in
6.not.de homic.lib.6.Dec.conſ.327.in prin. Corn.
conſ.249.col.1.uol.4.Carrer.in prax. crimin.in tit.
de homic.§.circa tertium in princ.ubi atteſtatur *
de communi,quam promiſſionem uidetur habere
50 ex locatione facta,cum locatio † ſit ad rei uſum con
ceſſio pro mercede,vel pecunia numeranda conuẽ-
ta, Azo in princ.loc.in ſum.Gl.Bar.& Salic.in l.ex-
* cepto ff.loc. Doct.*communiter in rubri.ff.& C.ac
Inſtit.loc.Et hoc intellige, quoties iſte procurator
locauit fructus dicti beneficij paciſcendo,ut ſibi re-
ſpondeatur de pecunia, nam hanc uidetur habere
mentem Pius.V.quia ſi pecunia erit ſoluenda domi
no beneficij,ceſſat omnis fraus,cum nullam utilita-
tem habeat ipſe procurator.
Septimo intellige hanc concluſionem procede-
re quoties fuerunt conſtituti procuratores dicti pa-
rentes,uel propinqui ad locandum, uel percipiẽdũ
fructus beneficij dimiſſi,nam ita declarat tex.ibi ***be
neficij dimiſſi***,& eſt ratio,quia tunc põt ex eo præ-
ſumi fraus conuentionis illicitę iam factæ, vt ſupra
dictum eſt,ergo ſecus erit,ſi fuerint conſtituti ꝑdi-
cti procuratores ad percipiendum, uel locandũ fru
ctus alterius beneficij non dimiſſi, quia huic caſui
uerba tex.non applicantur l.4.§.toties,ff.de damn.
infect. Si autem conſtat pecunias uerſas ad utilita-
tem reſignantis,inficiari non poteſt,quin ex illa ꝑ-
ceptione fructuum non arguatur ad actum illicitũ,
& ad præſumptionem confidentiæ,quoties uere cõ
ſtat fructus illos uerti in utilitatem illius, & actum
eſſe correſpectiuum iuxta ea,quæ ſcribit Pariſ. cõſ.
143.num.21.uol.4.cum alijs,ut per Maſcard.de ꝓ
bat.concl.815.num.4.& fraudulẽtum, nam dicitur
in §.quare nos uolentes,& in §.itidem,ſiue per ſe,ſi
ue per alium,&c.
Octauo intellige,ſiue huiuſmodi fructus benefi-
cij dimiſſi fuerint dati reſignanti,ſiue prædictis ꝓ-
curatoribus,nam hos duos caſus æquiparat Pius V.
illis uerbis,& illi,uel illis donationem fecerit, & ra-
tio eſt, quia utroque caſu poteſt fraus deprehendi
iuxta ea,quę ſupra deduximus latiſſime.
Nono intellige hanc concluſionem in fructibus
tam perceptis,quã percipiendis, ut patet ibi ***de fru-
ctibus perceptis,aut percipiendis***,& ratio eſt, quia
eadem viget rõ in utroque caſu,nãque eadem fraus
51 deprehenditur.ergo idem ius † debet ſtatui l.illud,
ff.ad l.Aquil.l.a Titio,ff.de uerb.obliga. Et ſufficit
alterutrum,ut patet ex dictione illa,aut, Bart. in l.ſi
is,qui ducenta §.vtrum nu.2.ff.de reb.dub.Bald. in
* l.cum quædam num.6.C.de uerb.oblig.&*commu
niter Doct.ſequuntur.
Decimo nota caſum,in quo quis non poteſt di-
ſponere de fructibus beneficij abſque periculo com
mittendi confidentiam, cum regulariter clericus
beneficiatus poſſit expendere fructus beneficij,quo
52 modocumque noluerit † etiam bona propria cõſer-
uando, Innoc.in c.Epiſcopum de præb.& ibi Abb.
& alij Card.Zab.& Abb.in c.poſtulaſti de reſcrip.
vbi Fel.nu.6.Soc.Sen.conſ.91.uol.3.Caiet.2.2.quę.
* 185.art.7. reſp.ad 3.communis* opin.teſte Feli.in
d.c.Epiſcopus,& comprobat late Couarr.in cap.1.
col.3.de teſtam.ſub nu.2.cum ſint domini, & in re
53 ſua quiſque ſit moderator, † & Arbiter l.in re man-
data,C.mand.l.nemo exterus, C.de iudic.§. per tra
ditionem,inſtit.de rer.diuiſ.Soc.Sen.conſ.53.num.
54 8.lib.1.rei ſuæ poteſt,quis eam legem † apponere, ꝗ
voluerit,cap.uerum,de cond.appoſit.c.1.de mona-
chis,de pręb.c.cum Bertoldus de re iudic.l.quoties,
C.de don.quæ ſub mod.l.ob res §.1.ff.de pact.do-
tal.l.legem,C.de pact.Bald.in l.hac edictali in prin
ci.col.5.C.de ſecur.ſtab.Card.Pariſ.conſ.72.in pri.
uol.1.& conſ.24.nu.24.uol.2.
Et ratio huius concluſionis eſt, quia non poteſt
55 clericus fructus beneficij expendere pro re † illicita,
Archiep.Florent.in 3.par.ſumm.tit.15.c.1.§.19.&
in 2.par.tit.2.c.2.§.ult.Silueſtr.in uer.clericus 4.An
ge.in uerb.clericus 4.§.4.Palud.in 4.ſent.diſt.24.q.
56 3.art.3.& pro † re profana, Riccard.in 4.ſent.diſtin.
15.art.3.q.1.ad 1.Caiet.2.2.q.185.art.7.alias pecca
57 ret † mortifere, Archid.& Gem.in princ.diſt.44.Ab
ba.in c.cum ſecundum de præb.Fel.in c.poſtulaſti
nu.6.de reſcr.Dec.in c.Epiſcopus de pręb.& ſecũ-
58 dum unam opinionem † tenetur ad illorum reſtitu-
tionem,ut late tradunt Aluarot.Pelagius de plan-
ctu Eccleſię lib.2.c.28.col.8.Maior in 4.diſt.24.q.
* 17.& communiter,*ut atteſtatur Nauar. qui hanc
opinionem pluribus rationibus,& auctoritatib. de
fendit in tract.de reddit.Eccl.q.2.in 7.monit.fo.mi
hi 179.colum.4.
Vndecimo intellige,ſiue hmõi donatio facta fue
rit ſcriptura,ſiue abſq.ſcriptura,nã utroq; caſu exi-
ſtimo colligi ex hoc cõfidẽtiã,qđ probo,Primo ex
gñalitate huius uerbi apti cõprehendere utrũq; ca-
ſum,Bal.in l.in fraude,in fin.ff.de mil.teſta.l.1.§.ge
neraliter,ff de le.ꝓſt.Scđo,qa in §. itidẽ dr̃ ſcripto,
vel uerbo ſignificauerit,& ibi late dixi. Tertio,quia
eadem eſt rõ,ut patet,ergo idem ius utroque caſu,
l.illud,ff.ad l.Aquil.Quarto,qa mens Pij V, nõ eſt
loqui de donatione formali,ꝗ prouenit ex mera li-
beralitate,de qua in l.donari,ff.de don.& in l.dona
ri,ff.de reg.iu.Hoſt.in ſum.tit.de dona. ſed de ea,ꝗ
fit fraudulẽter ꝓ conſequẽdo bñficio,vt verba oſtẽ
dũt,l.Labeo in fi.ff.de ſupel.le.Dec.in l.ſemp in ſti
pulationib.nu.4.ff.de reg.iu.Crau.cõſ.20.n.2.& cõ
59 ſi.290.in fi.& regulariter donatio non † ꝓſumit, cũ
põt capi alia cõiectura,vel cõſtat de cã,l.cũ de inde
bito,ff.de probat.l.ſi cũ aurũ,ff.de ſolu.Ale. in le.ſi
is qui quadringenta,§.dos legata.nu.4.ff. ad l. falci.
Corn.conſ.64.nu.2.uol.2.Goz.conſ.94. n.28. Imo
60 in dubio † capitur alia pręſumptio datum ob aliam
cauſam,Bal.in l.generaliter col.4.C.de nõ nu. pec.
61 Iaſ.in l.ſi a ſubſtit.§.vlt.in fi.ff.de le.1.Malitijs † n.
occurrendum eſt,l.cũ hi,§.ſi cũ lis de dol.ff.de tran

pact.l.magis,§.ſi pupillus,ff.de reb.cor.& omnis ra-
62 dix†mala amputanda,l.in fundo de rei uend.l.quæ-
ſtionis in fi.C.de fideico.Ang.de maleſ.in uerbo fa
ma publica ſub nu.118.in fine.
* Hinc communiter*receptum eſt, fraudem præ-
ſumi,quando poſſeſſor uenditor reſponderet de fru
63 ctibus emptori,†vel e contra,Bart.in l.poſt contra-
ctum poſt num.4.uerſ.reſpondeo,non puto ſuffice-
re,ff.de donat.Crot.conſ.141.Bart.in l.ſicut,§.ſup-
pacaneum in fine,ff.quibus modis pign. uel hypot.
ſolu.Maſcard.de probat.concl.815.num.55. Ita pa
ri ratione fraus debet deprehendi ex datione fru-
ctuum beneficij,quam facit reſignatarius reſignāti.
Sed dubium cadit, an hęc debeant coniungi, ut
ſcilicet requiratur ad effectum, vt hæc coniectura
confidentię intręt,quod recipiens beneficium con-
ſtituerit procuratorem reſignantem, uel eius paren
tes,& propinquos ad percipiendum, vel locandum
fructus beneficij dimiſſi,& illi,uel illis de prædictis
fructibus donationem fecerit,vel alterutrum ſuffi-
ciat,ut ex conſtitutione ſola arguatur confidentia,
& ex donatione ſola?Mihi uidetur alterutrum non
ſufficere,ut habeat locum hæc coniectura poſita in
hoc §.ſi recipiens,ſed coniunctim requiri conſtitu-
tionem procuratoris ad percipiendum & locandū
fructus,& illorum donationem reſignanti ,uel eius
propinquis,& parentibus.Quod probo,quia copu-
64 la,&,†quæ ponitur inter hęc duo,coniungit,l.ſi hę-
redi,ff.de cond.inſt.vbi Glo.& alij latiſſime,Fel.in
c.ex par.t.nu.21.de reſcri.Et operatur, ut requiratur
verificatio utriuſque requiſiti,Iaſ.in l.fluminib.nu.
64.ff.de flum.Fel.loc.cit.Imol.in clem.in plerìſque
in 8.col.de elect.Bart.in l.ſi is,qui ducenta,§.proin
de,de reb.dub.& in d.l.qui hęredi,Adeo,quod quó
65 ties ponitur inter†principium,& finem habet inclu
dere medium.Hoſt.in c.licet cauſam, Fel.num.10.
uerſ.tertia cauſa de probat.Bald.in l.1.num.4.C.de
iur.emphyt.Abb.conſ.11.num.26. ſub eadem qua
litate,l.nam,quod liquide,ff.de pœn.leg.le. Seię,§.
caio,ff.de fund.inſtr.l.ſi quis Titio,ff.de vſufruc. ac
creſc.Pauin.de poteſt.cap.ſed.vacant.in præl. 3.nu.
66 3.cum ſeq.Et eius natura†eſt,vt continuet præcedē
tia,Bar.in l.1.in fine,ff.de his, qui not.infam. & in
l.Seię,§.Caio nu.3.ff.de fund.inſtr.Roman. conſil.
104.nu.4.Alex.conſ.101.num.8.lib.3.Corne.con-
ſi.129.in fine lib.2.
Eoque magis,cum materia ſit connexa, & poſi-
ta in eodem §.Soc.Sen.conſ.53.nu.9.lib.1.Pariſ.cō
ſi.38.num.25.lib.2.Curt.iun.in le.1.§.ult. nu.17.ff.
ſi cert.pet.Dec.conſ.324.col.pen.Anchar.in clem.
in plerìſque,col.vlt.de elect.
67 Quod comprobat etiam uerìſimilitudo, † cuius
argumentum ualidiſſimum eſt Bal.conſ.180.lib.3.
Oldr.conſ.13.Crau.conſ.297.nu.6.19. Hæc enim
68 dictio,Et,copulat omnino†diuerſa,vt vtrumque co
pulatum ueniat principaliter,Gl.in rub.ff.de iur. &
fact.ignor.Bar.in l.ſi finita §.ſi eleganter,ff.de dā.
infect.Archid.in c.cupientes in princ.de elect. Eo-
que magis,cum utrumque eſt neceſſarium . Petr.de
Anch.in c.pręſentium,§.teſtes,de teſtibus li.6.Bar.
& alii in l.diuus,ff.de re iudic.Gemin.in ca. quoties
in fine 2.q.1.Roman.conſ.369.in antepe.col. cum
alijs,ut per Felin.d.c.ex parte num.23.& excludit,
quæ non narrantur.Lud.Rom.conſ. 146. uiſo, col.
3.late Fel.d.c.ex parte nu.22.de reſcr.
Rurſus contigit dubitare,an hæc coniectura præ
ſentis §.inducat ueram confidentiam? prima facie
uideretur dicendum,quod ſic,ex uerbis poſitis in ſu
periori §.ad probandum,ad probandum uero ple-
ne confidentiarum abuſum inter alias, etiam præ-
ſumptiones,& coniecturæ habeantur legitimæ,&c.
69 In contrarium tamen eſt veritas, vt † huiuſmodi
præſumptio non inducat ueram confidentiam, ſed
* * tātum præſumptionem,*ut fuit reſolutum in una *
Coſentin.prætenſæ confidētiæ coram R.P.D.Ora
no 4.Febr.1591.& probatur expreſſe in §.teſtes ea
ratione,qa aliud eſt pręſumptio,aliud ueritas. Nec
obſtant uerba ſupra poſita ex §.ad probandum, qa
ſolum probant,ut huiuſmodi præſumptio,& conie
ctura ſit legitima inter alias,non autem quod ſit ve
ritas ,
70 Poſtremo dubitatur, quid † ſi reſignatarius poſt
plures annos poſt reſignationem donet reſignanti
aliquam quantitatem pecuniarum,an ex hoc argua
tur confidentia,cum hic caſus proponeretur in Ro
ta a bo.mem.D.Bubalo in una Oriolen.1.Februa-
rij 1591.de ordine fel.rec.Gregorij XIIII.fuit reſo
lutum ab omnibus negatiue,ſcilicet, quod donatio
facta poſt multos annos poſt reſignationem nō ar
guat ſimoniam,neque confidentiam, niſi probetur
præceſſiſſe pretium illicitum ſuper huiuſmodi do-
natione facienda in ipſa reſignatione,c.artaldus,ibi
antequam eligeretur 8.q.3.Ioan.Andr.Abb.Fel.&
Dec.in c.veniens,el 1.de teſtib.Abb.in cap. cū M.
nu.24.de conſt.Dec.conſ.118.num.4.Moed.deciſ.
116.Put.deciſ.171.numer.9.lib. 2. Caputaq.deciſ.
239.num.7.par.3.

S V M M A R I V M

1 *Reſignans expendens pecuniam pro literis Reſi gnatarij committit confidentiam.*
2 *Ex ſolutione pecuniæ intrat fraus.*
3 *Ex facto ad quod quis non tenetur,oritur fraus.*
4 *Ex facto inſolito intrat fraus.*
5 *Inſolita venditio facit præſumere fraudem.*
6 *Fraus ex coniecturis.*
7 *Actus præſumitur factus ad inſtantiam,illius in cuius vtilitatem vertitur.*
8 *Citatio præſumitur facta ad inſtantiam partis.*
9 *Mutuum præſumitur factum gratia recipientis.*
10 *Contractus ſimulatus ſi impenſa quæ debet fieri per uenditorem,fiat ab emptore.*
11 *Impenſæ inſtrumentorum fiunt ab emptore.*
12 *Reſignatarius expendens in litteris Reſignantis cōmittit confidentiam.*
13 *Caſus non expreſſus non includitur in lege.*
14 *In pœnalibus fit ſtricta interpretatio.*
15 *Cauſa principalis quæ.*
16 *Impenſa probatur per dictum Procuratoris.*
17 *De facto proprio quis poteſt teſtificari.*
18 *Dictum vnius non probat.*
19 *Libris menſariorum creditur.*
20 *In habentibus officium publicum, non cadit ſuſpicio.*
21 *Libri ſcripti auctoritate priuata non probant.*
22 *Intereſt Reipublicæ vt delicta puniantur.*
23 *Regula,Vnius incluſio,fallit pluribus modis.*
24 *Expenſę probantur pluribus modis.*
25 *Expenſæ probantur ex coniecturis: arbitrio Iudicis.*
26 *Expenſæ præſumuntur factæ animo repetendi.*
27 *Dictio ſimulque coniungit.*
28 *Dictio vna coniungit.*

29 Vbi

29 *Vbi verba ſunt clara, nullum cadit dubium.*
30 *Dum duo requiruntur vnum non ſufficit.*
31 *Capienda interpretatio pro non delicto.*
32 *Sine pecunijs non fit expeditio.*
33 *Ingerit ſe in hæreditate qui ſoluit ęs alienum.*
34 *Sub titulo beneficij includuntur annexa.*
35 *Fideiubens reſignans pro Reſignatario non committit confidentiam.*
36 *Qualitas legis debet in primis verificari.*
37 *Actus fideiuſſionis non eſt probibitus.*
38 *Dictio ſi, venit continuatiue.*
39 *Sequentia declarantur ex præcedentibus.*
40 *Lex generalis comprehendit omnes caſus, & perſonas.*
41 *Actus attribuitur mandanti.*
42 *Mandans & Mandatarius puniuntur.*
43 *Ex coniectura huius quæſtionis non oritur vera cōfidentia.*
44 *Scientia Papæ facit ceſſare omne vitium.*

QVAESTIO XXXIII.

DE confidentia, quæ committitur ex expeditione litterarum.

TRIGESIMOTERTIO quęro, &c. Tertia cō
iectura, & præſumptio ex qua probatur con
1 fidentia† colligitur ex totali expeditione litterarum
reſignationis pro reſignatario facta a reſignāte de
ſuis proprijs pecunijs, ut patet in §. ſi uel ſola procu
ratoris depoſitione, vel libris rationalibus menſa-
riorum ex parte dimittentis expeditio, quę perſonā
recipientis concernit, proſecuta ſit, ſimulque expē
ſę pro ea neceſſarię ab illo factæ fuerint. & cauſa id
faciēdi ponitur in §. multi, de qua dixi. Et ratio eſt,
quia quoties reſignatur beneficium in fauorem ali-
cuius fit ſupplicatio, qua ſignata, datata, ac regiſtra
ta, ac præſtito conſenſu, litterę expediuntur ut latę
tradidi de reſign. benef. lib. 8. & ſi in illa reſignatio-
ne aliquid reſeruatur reſignanti, ſcilicet penſio, uel
fructus, ipſe expedit ſuas bullas reſeruationis pēſio-
nis, aut fructuum, & ſoluit de ſuo cōpoſitionem, &
alia neceſſaria, quæ expenduntur pro expeditione
dictæ reſeruationis penſionis, aut fructuum, ut reſi-
gnatarius expediat ſuas litteras reſignationis, ſcili-
cet prouiſionis factæ per S. D. N in perſonam ſuā,
ſoluendo de ſuo annatam, & alia neceſſaria in Ca-
mera, vel Cancellaria expendi, & dari ſolita, ac in
* plumbo, & ita ſeruat ſtylus* vulgaris Curię omnib.
notiſſimus, & de eo etiam atteſtatur Nauar. conſ. 5.
nu. 1. uerſ. reſpondeo, de Simon. Si ergo reſignās ſe
ingerit in expeditione, quę pertinet ad reſignata-
2 rium, expendatque pro illa † pecunias proprias, ex
hoc oritur præſumptio fraudis iuxta ea, quæ ponit
Io. Annib. in l. poſt contractum num. 138. uer. item
fraus, tamen pręſumitur, & nu. 140. ff. de donat. per
Glo. primam in l. ſi quis ſub conditione, de condit.
3 & inſt. Et regulare eſt ut oriatur† cōiectura fraudis,
quoties fiunt ea, ad quæ quis non tenetur, Paul. de
Caſtr. in d. l. ſi quis ſub conditione poſt numerū pri
mum ex l. unde propter, ff. de cond. & demon. Cra-
uet. conſ. 321. num. 3. uerſ. præſumitur contra eum,
4 & quoties quis facit† inſolita, Guid. Pap. de præſum
ptionib. nu. 51. uerſ. ex cautelis. Crau. conſ. 44. nu. 5.
5 Maſcard. de probat. concl. 815. nu. 40. Hinc† inſolita
ta uenditio facit pſumere fraudē contractus, Bal. in
d. l. ſi quis ſub conditione, Io. Annib. d. l. poſt contra
ctum nu. 139. Craue. conſ. 100. Titius poſt n. 5. uer.
6 itaque ex actu. Fraus enim coniecturis† deducitur c.
* 2. de renun. in 6. ubi* oēs dd. Glo. in l. apud Celſum
in princ. ff. de dol. mal. Pariſ. conſ. 97. nu. 17. uolu. 3.
Crau. conſ. 10. nu. 3. Grat. conſ. 81. nu. 42. li. 2. Dec.
conſ. 235. in princ. & conſ. 659. ēt in princ. Et huiuſ
modi fraus poteſt hac de cauſa, & ratione, interue-
nire, ut reſignans deponat illud beneficium penes
reſignatarium ex una undecim, uel duodecim cauſa
rum poſitarum in eadem Conſtitutione Pij V. in §.
multi, ut quia non poteſt retinere illud beneficjum,
uel ne cogatur ad ſacros ordines, aut ad reſidentiā,
uel ad incedendum in habitu clericali, uel ut poſſit
proficiſci ad bellum, aut inimicum occidere, uel ut
alieno nomine lites agat, & defendat, uel ob crimē
cum ſit inhabilis, quęrat purgationē, vel abſolutio-
nem, aut ut uxorem capiat, non recitet horas cano
nicas. his enim de cauſis, & ſimilibus, pōt uerificari
hæc concluſio noſtra, ut ex aliqua ipſarum quærat
reſignans deponere beneficium penes aliquem, ad
effectum, ut poſtea illud poſſit conſequi ad ſuū be-
neplacitum, & ideo facit expeditionem, & expēdit
pro reſignāte, cum reſignatio reſpiciat potius com
modum, & intereſſe ſuum, quā reſignatarij, qui eſt
ſuppoſitus, & propterea non mirum, ſi non curatur
expedire litteras ſuę reſignationis in ſui fauorem, &
in illis expendere, ad not. in l. pupillus §. ſed & ſi per
interpoſitam. ff. de auct. tut. Et ex hoc oriri fraudē
euidentem colligitur ex his, quæ ſcribit Guid. Pap.
tract. de pręſumpt. nu. 47. Calca. conſ. 35. col. 1. uerſ.
& fraus, Crau. conſ. 122. nu. 10. Ruin. conſ. 130. nu.
2. uol. 2. & non mirum eſt ſi reſignans eſt tam dili-
gens, & proſequitur, ac facit expeditionem, quę nō
ſpectat ad ipſum, ſed ad reſignatarium, cum res ſua
agatur, & de ſuo intereſſe, faciunt not. per Abba. &
alios in c. conſtitutus de teſtibus, per Bart. in l. de pu
pillo §. ſi quis ipſi pretori nu. 19. ff. de ope. nou. nun.
vbi dicit actum pręſumi factum de uoluntate, & ad
7 inſtantiam illius, ad cuius fauorem, & vtilitatem †
verſatur, hoc idem uolunt Roman. conſ. 68. col. 1.
& conſ. 152. col. ult. Ale. conſ. 69. nu. 5. li. 2. Rui. con
ſi. 47. nu. 12. lib. 2. Menoch. de pręſumpt. lib. 2. q. 23.
* nu. 7. & eſt* communis omnium doctorum ſenten-
tia, ut per eundem Menoch. de recupe. poſſ. rem. 1.
8 nu. 58. Et hac ratione citatio pręſumitur facta ad†
partis inſtantiam, Abb. in c. 1. de iud. vbi Rip. n. 20.
* dicit hanc* eſſe communem, Franc. in c. cum parati
col. 3. de appe. Fel. in c. ſicut nu. 15. de re iudi. Capic.
decif. 4. nu. 20. Soc. Iun. conſ. 97. nu. 14. lib. 2. & ſimi
9 li actione mutuum ſub vſuris† pręſumitur factū cau
ſa, & gratia recipientis, qui habet commodū, Gl. 1.
in l. ſi quis, nec cauſam, ff. ſi cert. petatur, & ibi Dec.
* col. 1. atteſtatur* de communi, Menoc. de pręſump.
lib. 3. præſumpt. 70. Optima igitur ratione Summ.
Pont. ex hoc oriri coniecturam confidentiæ hic ſta
tuit. Ita in ſimili contractus ſimulatus deprehendi-
10 tur, ſi impenſa, quæ† ſpectat ad emptorem, fiat a uē
ditore, Abba. conſil. 76. in præſenti colum. 2. uerſic.
quarta coniectura libr. 1. Alex. conſ. 54. nume. 2. lib.
6. Card. Pariſ. conſ. 55. num. 56. uol. 1. Bertrand. con
ſi. 186. in fine, & conſ. 287. etiam in fin. lib. 2. par. 2.
Natt. conſ. 198. num. 13. lib. 1. Roland. a Vall. conſ.
40. num. 33. lib. 2. Cepoll. tract. de ſimulat. contract.
nu. 41. uerſ. ſexta præſumptio, Io. Baptiſta Lupus in
l. 2. in 2. par. §. 1. n. 45. C. de pac. Ber. conſ. 165. n. 14.
lib. 1. Tiraq. in tract. de retr. conuent. §. 6. gl. 2. in fi.
* & eſt* communis omnium doct. ſententia, & ibi aſſi

gnanı rationem,nam cum de ſtylo emptor debeat
11 ſoluere impenſam†inſtrumentorum, ſi a uendito-
re,ad quem non pertinet,fiat,arguitur, quod eme-
re noluerit,ſed potius pignori recipere, Alberic.in
l.eos in fine,C.de vſur.& in l.diſſolute, C.de cond.
ex lege,Menoch.de præſumpt.preſump.122.n.58.
Eadem ratione præſumetur,quod ille noluerit reſi
gnare,& quod actus fuerit ſimulatus.faciunt, q̃ ſcri
bunt Dec.conſ.543.nu.18.Afflict.in ca.1.in princ.
nu.13.tit.de feud.dat. in uicem legis Commiſſ.

Ex his igitur colligit̃ concluſio, quod ſi reſignãs
beneficium in fauorem alicuius,ſcilicet Titij,proſe
quutus fuerit expeditionem illius,& expenſas neceſ
ſarias pro ea expẽderit,ex hoc probatur confidẽtia.

Dubium tamen eſt,quid ecõtra, ſi reſignatarius
fecerit omnes expenſas etiam pertinentes ad reſi-
gnantem ratione reſeruationis fructuum,aut pen-
12 ſionis,an itidem ſit confidentia? Et quidẽ quoties†
conſtat de pacto, abſque dubio eſt confidentia,ut
in facti contingentia reſpondit Nauarr.in conſ.5.&
conſ.46.in princ.tit.de ſim.arg.not. in c.quam pio
1.q.2.c.ult.de pact.c.quæſitum de rerum permuta.
Si uero non conſtat de huiuſmodi pacto,controuer
ſum eſt,an ex hoc colligatur coniectura confiden-
tiæ? Quidam uoluerunt,quod non. Primo, Quia cõ-
ſtitutio exprimit tantum expenſas factas a reſignã-
13 te pro litteris reſignatarij,ergo præſens caſus † non
includitur l.in præuaricationis §.ult.ff.de præuaric.
l.diſſentientem,C.de diuor.ſi uoluiſſet expreſſiſſet,
l.illam,C.de coll.ca.ad audientiam de decim. c.illa
ne Sed.vac.Oldr.conſ.202. Vnius enim incluſio eſt
alterius excluſio,l.cum prætor,ff.de iudic. Secundo
quia ſumus in materia pęnali,ergo ſtricta debet fie
14 ri†interpretatio, Docto.in l.ſi uero §.de uiro,ff.ſol.
matrimon.& in le.conſtante,ff.eod.Dyn.in regul.
odia,de reg.iur.lib.6.

His non obſtantibus,contrariam exiſtimo opi-
nionem ueram,ut ex expenſis factis a reſignatario
in litteris penſionis reſeruatæ reſignanti arguatur
confidentia,quam opinionem probo, Primo, quia
hoc caſu eadem adeſt ratio fraudis,ergo idem ius,l.
illud,ff.ad l.Aquil.l.his ſolis,C.de reuoc. donat. Et
* cum fraus coniecturis probetur, communiter * dd.
per illum tex.in c.a.de renunc.lib.6. Bart.in l.poſt
contractum col.1.& 2.ff.de donat.Dec.conſi. 235.
col.1.quæ coniectura erit ualidior iſta? cum faciat
eam impenſam,ad quam non tenetur,ut in contra-
ctu ſimulato argumentantur Abb.conſi.76.col.2.li
br.1.Cepol.tractat.de ſimulat.contract.nu.41.Ro-
land.conſ.40.num.33.lib.2. Quare præſumitur, ita
actum,& conuentum,ut omnis impenſa fiat per re-
ſignatarium,iuxta ea,quæ ſcribit Pariſ.conſ.55.nu.
56.uol.1.Tiraq.in tract.de retra.conuent.§.6.gl.2.
in fi.Natt.conſ.198.nu.13.li.1.& colligitur hãc fuiſ
ſe cauſam principalem,quaſi ſine ea non fieret reſi
gnatio,Bar.in l.a.§.ult.ff.de donat.Nauar.in c.cum
miniſter nu.39.23.q.5.& conſ.50.nu.5.tit.de ſimo.
namque multi,ut tota die experimur, non renun-
ciant beneficia pro recompenſa propoſita propter
pecunias expendendas in reſeruatione penſionum,
ſi ergo reſignatarius pro facilitanda,& obtinẽda re
ſignatione illius beneficij,quod deſiderat,dicat uel
le facere omnem expenſam,etiã ad ipſum reſignan
tem pertinentem,utique ex hoc committitur con-
fidentia,quia ſine hmõi conuentione non fieret re-
15 ſignatio,& id†eſt cauſa principalis,Nauar. cõſ.50.
& 51.tit.de ſim.& competit definitio ſimonię, Gl.
in ſum.1.q.1.D.Tho.2.2.q.100.art.1.& per conſe
quens ex hoc oritur coniectura cõfidentiæ, & in cõ
trarium allegata ex hoc tolluntur.

Concludendum eſt igitur eſſe cõfidentiam,ſi ex
pacto reſignatarius faciat impenſam pertinentem
ad reſignantem,& ſi non conſtat de pacto ex impẽ
ſa facta oriri confidentiam. Hanc autem concluſio-
nem poſteriorem intellige,quoties fecit totalẽ im-
penſam;nam reſignatarius de ſtylo,quando expe-
dit ſuas litteras, expendit etiam aliquid neceſſario
pro reſeruatione reſignantis,quod ſolet retinere in
primo termino ſolutionis penſionis, & ſi non reti-
net id,uel fecit omnem impenſam, cum illa non ſo
leat fieri,etiam vt retineatur,& non conſtat ex alia
cauſa feciſſe,uel habuiſſe pecuniam, oritur conie-
ctura confidentiæ,ut ſupra dictum,& cõcluſum eſt,
& ita uidi alias reſpondere per doctiſſimum uirũ.

Amplia,prędictas concluſiones etiam in foro Po
li procedere,ita Nauar.d.conſ.5.de ſimon.& com-
* muniter* ſequuntur Doctores.

Amplia ſecundo, etiam ſi reſignatarius uelit id
gratuito dono donare reſignanti,& ſic ſoluere pro
eo compoſitionem,& alias expenſas neceſſarias,uel
cauſa eleuandæ paupertatis id facere,nam nihilomi
nus eſt confidentia,ita Nauarr.d. conſ.5.de ſimon.
nam inquit,id non faceret,ſi ille renunciaret in fa-
uorem alterius,ergo non ſolum uult ſoluere illi p̃p
gratitudinem,& paupertatem,ſed etiam ex eo, qđ
reſignat beneficium in fauorem ſuum.

Sed poterat oriri dubium,quomodo probetur re
ſignantem expendiſſe pro litteris reſignatarij? Ideo
hoc declarat probari ex depoſitione ſola procurato
ris,uel ex libris rationalibus menſariorum, ut patet
illis uerbis,ſi uel ſola procuratoris depoſitione, uel
libris rationalibus menſariorum. ex quibus uerbis
duæ colliguntur concluſiones,Prima per ſolam de-
16 poſitionem procuratoris probari, per quem† fuerit
facta impenſa neceſſaria in litteris reſignationis, &
quis dederit pecunias,& ratio eſt,quia ipſa pecunia
deuenit ad ipſum,& expenditur per ipſum,ideo po
terit de hoc teſtificari tanquam de facto proprio,
17 †iuxta ea,quæ ſcribunt Abb. in c.cum in ſua,quem
omnes ſequuntur de ſponſal.& in c.ult.nu. 9.de p̃-
ſcrip.Bar.in l.quæ tutores,C.de adminiſtr.tut. An-
ge.in l.ſciẽdum.col.1.C.de vſur. Quis enim melius
poterit id ſcire? Ale.conſ.24.col.4.li.2.Salic.in l.ul.
C.de ſic. Vnum autem eſt notandũ, quod eſt cõtra
regulas iuris communis. nam uult, ut dictum illius
ſufficiat,ut probatur ibi,uel ſola, regulariter enim
18 dictum unius† non probat c.licet,c.ueniens, c.iuſiu-
randi de teſtib.c.admonere 33.q.2.Iaſ.in l.ſi quan-
do n.11.C.unde ui.& hoc ob atrocitatem criminis,
uel ob difficilem probationem, Doct.in l.1.§.ult.ff.
de uerb.oblig.Marſil.in l.ſi quis,ne quæſtio col.32.
ff.de quæſtio.

Scđa cõcluſio,p̃ libros rõnales mẽſariorũ, i. ar-
gentariorũ probari pecunias expenſas in litteris,cu
ius fuerit,quod hẽt rõnem,quia libris prædictorũ
19 plene creditur,†ut uoluit Menoc.de arbit.iudic.caſ.
91.nu.15.uerſ.uera itaque,Maſcard.de probat.con
clu.973.nu.87.Iaſ.in l.admonẽdi nu. 19.ff. de iure
* iur.& ita cõſuetudine* receptũ eſt,Caſtr.in d.l.ad-
monendi nu.42.Iaſ.nu.120.Fede.de Sen.cõſi.118.
Boer.deciſ.105.Couar.lib.prac.q.c.22. nam p̃p eo
20 rum officiũ† publicũ non cadit ſuſpicio, Fel. in c.2.
nu.21.de fid.inſtr.Iaſ.cõſ.103.col.1.li.1.Rip.in d.l.
* admonendi nu.121.ff.de iur.iur.& alij* omnes.

Sed

Sed contingit dubitare, an aliæ probationes ſint
ſublatæ, vt hoc non poſſit alio modo probari? aliq
tenent, quod ſic, quia vnius incluſio eſt alterius ex-
cluſio, l. cum prętor, ff. de iudic. ſed exprimuntur hæ
duę dumtaxat ergo, &c. l. illam C. de coll. Contrariũ
tamen exiſtimo uerum, tum quia huiuſmodi expreſ
ſio uidetur facta ad augendam probationem deli-
cti, ut ſola depoſitio procuratoris ſufficiat, & ſoli li-
bri argentariorum, primum erat dubium propter il
lam regulam generalem ſupra poſitam, quod dictũ
unius ſit nullius, ſecundum etiam habebat aliquale
dubium ex his, quę ſcripſere plures dd. libros con-
21 ſcriptos auctoritate priuata † nõ probare plene Bar.
in l. nuda ratio nu. 7. ff. de donat. & in l. admonendi
nu. 26. ff. de iur. iuran. Ant. de Butr. in c. 2. & ibi Ab-
ba. nu. 9. de fid. inſtr. Card. Paril. conſ. 90. nu. 1. uo. 1.
Anan. conſ. 53. circa principium. Ergo non dēt ope
rari diminutionem l. legata inutiliter, ff. de leg. præ-
ſtan. Tum etiam quia, ut puniantur delicta, materia
dicitur fauorabilis, & propterea extendenda, vt plu
22 ribus modis † poſſit probari l. ita uulneratus, ff. ad le.
Aquil. & ibi notat Bal. & alij l. licitatio, §. quod illici
te, ff. de publ. l. capitalium, ff. de pœn. ca. ut famę, de
ſent. excom. Tertio confirmatur, quia præſentis cõ
ſtitutionis mens non eſt tollere iua commune, niſi
in his, quæ repugnant, ut ex ueriſimilitudine, & alijs
adminiculis colligitur. Et ita tenendo, ad argumen-
tum in contrarium adductum reſpondetur expreſ-
ſionem de dictis duabus probationibus eſſe factam
ad augendum, vel exempli gratia, ideo non eſſe re-
ſtringendam l. regula, §. ult. de iur. & fact. ignor. l. ſci
re oportet §. pen. ff. de excuſ. tut. Bal. in l. 1. in 1. lect.
23 nu. 1. ff. de iuſt. & iur. Et † vnius incluſio non eſt alte
rius excluſio, quando caſus excluſus includitur alia
uia, ſcilicet lege, uel rõne, Dec. in l. 1. in 3. lect. nu. 83
ff. ſi cert. pet. Card. Pariſ. conſ. 11 t. nu. 39. uol. 1. Fel.
in c. nonne in 4. limit. de præſumpt. Dec. conſ. 11. n.
24 18. Riminal. ſen. conſ. 251. nu. 44. Quare † concludẽ-
dum eſt huiuſmodi expẽſas poſſe probari alijs mo
dis. Et Primo per euidentiam rei, Barbat. conſ. 46. n.
24. lib. 4. Bal. in l. 1. nu. 26. C. de fruct. & lit. expen. &
in l. ſcimus §. computatione nu. 2. C. de iur. delib. &
conſ. 353. nu. 2. uol. 3. Secundo per teſtes etiam do-
meſticos, Feder. de Sen. conſ. 119. Maſcard. de pro-
ba. concl. 721. nu. 1. & 2. Tertio per libros, in quibus
deſcriptæ ſunt, Barba. d. conſ. 46. nu. 21. cum ſeq. uo.
4. Maſcard. conclu. 723. de prob. Quarto ex conie-
25 cturis † arbitrio iudicis approbandis l. ius alimento-
rum, ff. ubi pupill. educ. deb. l. ſi filium, le. ſi ita fuerit
§. in reliquis, ff. de manumiſſ. teſt. l. ult. §. inter cæte-
ra, ff. de liber. legat. late Maſcard. de probat. conclu.
715. col. 1. & 2. Qui iudex dēt ad id aduertere, qđ
26 expenſę p̃ſumuntur † factæ aĩo repetendi, Maſcard.
de probat. concl. 727. col. 1. ubi comprobat.

Secundo contingit dubitare, quid ſi reſignans ſe
ingeſſit expeditioni litterarum ad fauorem reſigna
tarij, non autem expendit pecuniã de ſuo, an ex hoc
oriatur coniectura confidentiæ? pro affirmatiua. Pri
mo facit, quia dicit conſtitutio, Expeditio, &c. pro-
ſequuta ſit, &c. ergo ex hoc oritur pręſumptio arg.
l. 4. §. toties, ff. de damn. inſect. Secundo, quia huiuſ-
modi diligentia ad ipſum non pertinens uidetur ſu
ſpecta, ut late proſequitur, Cepoll. in tract. de ſimu-
la. contrac.

His tamen non obſtantibus contrariam opinio
nem exiſtimo ueriorem, ex huiuſmodi proſequutio
ne expeditionis non oriri pręſumptionem confidẽ-
tiæ, quia Pius V. hic requirit vltra proſequutionem
expeditionis, expenſas, & in illis ſe fundat ob ratio-
nes allegatas, ergo ſola expeditio non cauſat prædi-
ctam coniecturam iuxta tradita in le. ſi domus, ubi
Bart. ff. de ſeru. urb. pręd. l. ſi mihi in principio, ff. de
ſeru. ruſt. præd. Iaſ. in l. nec eis §. 1. in 1. not. ff. de ac-
qui. hæred. Anch. conſi. 391. col. 3. Craue. conſ. 290.
27 col. 1. Et patet ex illa † dictione, ſimulque, quæ con-
iungit pręcedentibus l. in operis, ff. loc. l. 3. ff. ſi fam.
furt. feciſ. dic. c. nouimus, 3. q. 9. Innoc. in ca. dilectus
28 filius, de præb. ſicuti dictio † una l. vlt. C. de impube.
& alijs ſubſtit. l. ult. ad l. Aquil. dd. in l. huius §. quiſ-
que ff. de leg. 2. Pauin. de poteſt. cap. ſed. uac. præl. 3.
29 nu. 14. Ideo † cum uerba ſint clara, nullum cadit du-
bium c. is, qui fidem, de ſponſa. l. continuus. §. cũ ita,
ff. de uerb. oblig. Oldr. conſ. 258. col. 2. Bal. cõſ. 342.
col. etiam 2. li. 1. Curt. Sen. conſ. 29. col. 3. Et patet re
ſponſum ad primum argumentum in contrariũ ad
ductum, quia poſt illa uerba proſequuta ſit, ſubſe-
quitur dictio illa, ſimulque, quæ coniungit, ut dictũ
eſt. non obſtat ſecũdum, quia ceſſat, cum hoc requi
rat conſtitutio iuxta not. in l. 2. ff. de orig. iur. Sed ca
dit dubium, quod e contra ſi reſignans expenderit
pecunias neceſſarias pro expeditione reſignatarij,
non tamen ſe ingeſſit in expeditione? alias uidi con
ſultum pro negatiua, ex hoc non oriri præſumptio-
nem confidentiæ ex eo, quia cum conſtitutio, ut di-
30 xi duo requirat in uno nequaquam † uerificabitur l.
ubi numerus, ff. de teſt. & ut capiamus interpretatio
31 nem pro † non delicto l. merito, ff. pro ſoc. His autẽ
non obſtantibus contraria opinio mihi ſemper ui-
ſa fuit uerior, ut ex ſola impenſa facta per reſignan
tem in litteris reſignatarijs oriatur pręſumptio con
fidentiæ, & mouet me primo ratio ualde cõcludẽs,
quia expendens de ſuis pecunijs in expeditione ſa-
tis dicitur proſequi illam, cum huiuſmodi expenſa
32 conſideretur, ut cauſa principalis, ſine qua † non fie
ret expeditio, Bar. in l. 2. §. ult. ff. de dona. namq; ut
ſtylus uulgaris docet ſine pecunijs promptis non
expediuntur litteræ, ſoluitur enim officialibus con-
ſtitutis, & habentibus officia titulo oneroſo in Cã
cellaria, ſatis enim dicitur ſe ingerere in hæreditate,
33 qui ſoluit æs alienum † creditorib. Bar. in le. 2. C. de
iur. delib. Bal. in l. potuit q. 9. C. eod. tit. idem Bal.
conſ. 71. nu. 1. lib. 5. Card. Pariſ. conſ. 16. nu. 41. uol.
2. Corn. conſ. 82. nu. 2. & conſ. 272. nu. 6. uol. 2. Soc.
Sen. conſ. 45. col. 2. nu. 4. uol. 4. Ale. conſ. 32. col. 1. li.
3. Natt. conſ. 140. nu. 12. li. 1. Secundo, quia Pius V.
in hoc §. uidetur hoc præcipue habere in conſidera
tione, ut colligitur, dum uult huiuſmodi expenſas fa
ctas fuiſſe probari ex ſolo dicto procuratoris, aut li-
bris menſariorum, ergo colligitur, quod ſolæ expen
ſæ faciunt oriri coniecturã confidentiæ, cũ ſub illis
contineatur aliud ex ueriſimilitudine, & ex ratione
pręſumpta, ac eo, quod ſolet fieri, unde non obſtat
argumentum in contrarium adductum, quod duo
requirantur, nam reſpõdetur ſub hoc includi aliud,
34 unde utrumque probatur iuxta ea, † quæ de benefi-
cio annexo alteri, ſcribunt Gemin. & Ioann. Andr.
in cap. ſuper eo, de præbend. in 6. Felin. in capitu. in
noſtra numero 30. de reſcript. Rot. deciſ. 46. de
reſcript. in antiqu. Ioan. Selu. de benefic. par. 3. quę-
ſtio. 12. num. 64.

Rurſus cadit dubium, ſi reſignans fideiuſſerit
pro pecunia, quæ fuit impenſa per reſignatarium in
expeditione litterarum an ex hoc oriatur præſum
ptio confidẽtiæ, alias in facti cõtingẽtia euenit hic

caſus,nam cedens Eccleſiam Metropolitanam de
ann.1585.fideiuſſor acceſſit pecunijs ad ſocietatē
officij per ceſſionarium acceptis,qui cedens poſtea
ſaſſus fuit prædictas pecunias fuiſſe expenſas in ex
peditione litterarum Archiepiſcopatus, dubirabaẽ
35 an ex hoc oriatur†coniectura confidentiæ, fuit re-
* ſolutum in*Rota negatiue in d.Coſentin. prætēſæ
confidentiæ,coram R.P.D.Orano 4.Febru. 1591.
ex eo,quod cedens nō ſe intromiſit in expeditione,
neque ipſe impendit,ut requiritur in hoc §. quibus
36 qualitatibus ceſſantibus,†non habebit locum diſpo
ſitio ad not.in l.quicumque,C.de ſeru.fug.eo magis
37 in materia odioſa reg.odia,de reg.iur.lib.6. ſed tan
tum fideiuſſor interceſſit,qui actus de per ſe ſimpli
citer non†eſt prohibitus,ut proſequitur Archiepi-
ſcopus Florent.in tract.de vſur.

Et hanc concluſionem huius §.intellige primo,
procedere in quibuſcunque beneficijs etiam habē-
tibus dignitatem,quod probo,tum, quia id explica
tur in §§.præcedentib & præcipue in proximo ſu-
periore,§.ad probandum,& hic cum ueniat conti-
38 nuatiue,†ut colligitur ex dictione ſi,quę exponitur
pro quando,& continuat eandem materiam, Bart.
in l.hæc uerba nu.4.ff.de leg.1. Iac. Nouell. de Iur.
protomiſios,§.4.nu.5.& ex dictione,uel Bal.conſ.
98.nu.6.uol.1.Archid.in c.ego diſt.63. Marc. Ant.
Marſil.de Eccleſiaſt.reddit c.23.nume. 59. uidetur
diſponere,cum eadem qualitate ad tradita in c.trāſ
lato de conſtit.in cap.quanto de iud.in le. nam hoc
iure,ff.de uulg.& pupi.l.quamuis,C.de impub.& a-
lijs ſubſtit.nam admodum tritum eſt,ſequentia de-
39 clarari†ex pręcedentib.l.qui filiab.ff.de le.1.l. utrū,
ff.de petit.hære.l.non eſt nouum,ff.de legibus tum
etiam quia viget eadem ratio fraudis cōſideratę ex
multis capitibus in hac conſtitutione in omnib.be-
neficijs,& dignitatibus,ideo idem ius debet ſtatui l.
illud,ff.ad l.Aquil.l.a Titio,ff.de uerb.oblig.Et hęc
concluſio nullum habet dubium , ut pręſens conie-
ctura intret in beneficijs ſimplicibus, in Curatis re-
quirentibus reſidētiam,Dignitatibus,Prioratib.Ab
batijs,Eccleſijs Cathedralibus, & Metropolitanis,
& ita uidi de ſtylo ſeruari.

Secundo intellige hanc concluſionem procedere
in quibuſcūque perſonis etiam conſtitutis in digni-
tate,etiam S R.E.Cardinalibus , quod probo,tum
quia generaliter dicit,ex parte dimittentis, quę per
* ſonam recipientis,&c.& receptum eſt legem*gene
40 raliter loquentem comprehēdere†omnes caſus ſpe
ciales,& perſonas priuilegiatas,Sal.in l.ult.C.de iu.
dot.Iaſ.in l.1.col.3.ff.ſol.matr.& conſil.157.col.3.
li.2.Calcan.conſ.13.col.2.Gozad.conſ. 43. colū.2.
Ruin.conſ.136.col.4.uol.3.Pariſ.conſ.17.colū. ult.
uol.1.Cagno.in l.1.nu.16.ff.de reg.iur. Tum etiā,
qa conſtitutio exprimit in principio omnes,& quaſ
cūque perſonas,etiam Epiſcopos, Archiepiſcopos,
& Cardinales,imo cōſtitutio Pij IIII.emanauit cō
tra Cardinales potiſſimum,ut ex prooemio colligi-
tur,& hæc concluſio nullam uidetur habere difficul
tatem,attenta etiam ratione , quæ militat etiam in
pręd ictis.

Tertio intellige hanc concluſionem procedere,
ſiue reſignans ſe intromiſerit in expedirione littera
rum pro reſignatario,& expenderit pro illa pecu-
nias per ſe,ſiue per alium,quod probo Primo , quia
dicit conſtitutio ex parte dimittentis,&c.quæ uer-
ba comprehendunt principalem,& quemlibet aliū
nomine ſuo facientem iuxta tradita ꝑ Bar.in l.non
ſolum,§.mandato,ff.de iniur.Clar.li.5.recept. ſent.
41 §.ult.q.89.regulare enim eſt, ut actus† attribuatur
non exequenti,ſed mandanti l.item eorum §.decu-
riones,ff.quod cuiuſque uniuerſ.nomin.Barto. in l.
unum ex familia,§.ſi de Falcidia,ff.de leg.2.Craue.
conſ.214.ſub nu.2.Secūdo probo, quia id expreſſe
dr̃ in §§..pręcedentibus ibi,per ſe,ſiue per aliū. Ter
tio,quia eadem uiget ratio,ut per Glo.in l.1.§.per-
ſuadere.ff.de ſeru.corrup.Iaſ.in l.ſi quis mihi bona,
§.ſed quid ſi mandauit nu.16.ff.de acq.hære. Quar
42 to,quia paria ſunt,quod aliquid faciat, † vel mādet,
ut incurratur poena impoſita circa illum actū,Gan-
din.de malef.tit.de tranſact.& tit.de poen. Gomeſ.
in §.poenales nu.10.inſtitu.de action.Et neceſſario
erit hæc concluſio intelligenda etiam in alijs, quia,
vt ſtylus docet,ſolet per alios id exequi, & non per
Epiſcopos,ꝑlatos,& Cardinales,alias enim ſeque-
retur abſurdum,quod in paucis caſibus hoc uerifica
retur,& hac uia fieret fraus huic conſtitutioni.

Dublum tamen eſt,an hæc ſit ita ſufficiens,ut ex
ea colligatur uera confidentia?Pro affirmatiua uidi
ponderari illa uerba,ad probandum uero plene cō
fidentiarum abuſum,inter alias etiam hę præſump
tiones,& coniecturæ habeantur legitime,&c.

Contraria tamen opinio eſt uera, & tenenda in
43 iudicando,& conſulendo,†ut ex huiuſmodi conie-
ctura non inducatur vera confidētia,ſed ex ea oriaẽ
pręſumptio,qua alijs concurrentibus reſultet ꝓba-
* tio commiſſi delicti,& in his terminis fuit*reſolutū
in una Coſentin.prætenſæ confidentię coram R.P.
D.Orano die Lunæ 4.Februarij 1591.Et hæc con
cluſio pōt tū ꝓbari ex verbis poſitis in §.teſtes,ibi,
pluresq; hmōi ꝑſumptiones,& cōiecturę plenā fa-
ciant probationē in ꝑdictis,&c. Tū ēt qa aliud eſt
cōiectura,& aliud ueritas,& late cōprobaui alias,&
hęc erit prima limitatio ad hūc §.& eiꝰ cōcluſionē.

Scd̃o limita nō ꝓcedere,quoties expreſſum fuit
in ſupplicatione expēſas totales reſignationis eſſe
faciēdas ꝑ reſignantē, uel reſignatariū, nā tali caſu
ceſſat cōiectura cōfidētię,attenta ſcīa Papę, q̄ facit
44 ceſſare†oē uitiū,Abb.in c.cū pridē ī fi.de pact. Caſ
ſad.deciſ.2.de ſim.& deciſ.3.nu.4.de renunc.Card.
Pariſ.cōſ.30.n.3.uol.4.& id tpe Sixti V.cōcedebaẽ
multoties,hodie aūt tpe S.D.N.Clemētis VIII.ne
quaquā.& hoc ꝓcedit in bn̄ficijs, q̄ expediunẽ ex-
tra Conciſtoriū,in his uero,q̄ expediunẽ in Conci-
ſtorio,idē erit,ſi de ꝑmiſſione,& licētia Papæ fiat,
ut in ſimili de perceptione fructuum Archiepiſco-
patus ceſſi,poſt ceſſionem ex ſcientia Papę, tenuit
* Rota,*& excuſauit cedentem a confidentia in dic.
Coſentin.4.Februarij 1591.

S V M M A R I V M.

1 *Faciens conferri alicui beneficium,& poſtea perci piens fructus committit confidentiam.*
2 *Beneficiatus debet habere fructus beneficij .*
3 *Beneficiatus habet ius in re.*
4 *Beneficiatus eſt dominus.*
5 *Talia ſubiecta,qualia prędicata.*
6 *Animus ſoli Deo notus.*
7 *Conuentio ſecreta eſt difficilis probationis.*
8 *Animus declaratur ex facto.*
9 *Fraus probatur coniecturis .*
10 *Fraus colligitur ex præcedentibus, & ſequentibus.*
11 *Nemo præſumitur iactare proprium.*
12 *Neque donare.*
13 *Donatio præſumitur ob cauſam.*

14 *Donatio nunquam præſumitur.*
15 *Factum refertur ad cauſam neceſſariam.*
16 *Potius error quam donatio præſumitur.*
17 *Et potius ſtultitia.*
18 *Ex inſolitis colligitur ſimulatio.*
19 *Ex actu qui non prodeſt facienti præſumitur fraus.*
20 *Venditio fraudulenta, ſi venditor percipit fructus poſt venditionem.*
21 *Ex eadem cauſa donatio præſumitur fraudulenta.*
22 *Suppoſita perſona arguit fraudem.*
23 *Dictio ſeu ſtat alternatiue.*
24 *Verbum intercedo quomodo accipiatur.*
25 *Verbum Intercedo comprehendit omnem obligationem quam quis pro alio ſuſcepit.*
26 *Interceſſores ſunt Fideiuſſores.*
27 *Verba proprie debent capi.*
28 *Verba debent capi in potentiori ſignificatu.*
29 *Verba debent aliquid operari.*
30 *Verba debent potius capi in ſpecie, quam in genere.*
31 *Ex fideiuſſione non oritur præſumptio confidentiæ.*
32 *Abſurda tollenda.*
33 *Conſtitutio Pij Quinti ſuper confidentijs non prohibet opera charitatis.*
34 *Contra legem naturalem non ſtatuitur.*
35 *Verba intelliguntur ſecundum ſubiectam materiã.*
36 *Verba non ſunt curanda, quando apparet de veritate.*
37 *Cauſa in primis eſt ſpectanda*
38 *Verba capiuntur conſueta.*
39 *Verba intelliguntur eo modo quo prolata ſunt.*
40 *Verba non interpetrantur contra Ius commune.*
41 *Sanus intellectus ſemper capiendus.*
42 *Veriſimilitudo ſpectanda.*
43 *Laicus non poteſt habere beneficium.*
44 *Criminoſus eſt incapax beneficij.*
45 *Incompatibilitas prohibetur.*
46 *Fraus colligitur ex ſequentibus, & præcedentibus.*
47 *Fructus ſpectant ad Dominum.*
48 *Dictio quoquo modo eſt generalis.*
49 *Verba ſi quis ſunt generalia.*
50 *Verbum concedo eſt generale.*
51 *Verbum concedo importat donationem.*
52 *Collatio eſt donatio.*
53 *Non debet fieri id per quod Patroni retrahuntur a fundatione.*
54 *Dictio aliquid quid importet.*
55 *Dictio etiam implicat.*
56 *Veritas facit ceſſare præſumptionem.*
57 *Percipiens abſque cauſa facit de facto.*
58 *Cauſa ſuperueniens concedit quod prius erat prohibitum.*
59 *Fortior præſumptio tollit minus fortem.*

QVAESTIO XXXIIII.

Intercedens pro alio beneficium, & poſtea ingerens ſe in illo committit confidentiam.

TRIGESIMOQVARTO quæro, &c. Quarta
coniectura, ſeu præſumptio, ex qua probatur
Confidẽtia colligitur ex eo, quod quis interceſſerit,
ut alicui beneficium conferatur, aut alias quoquo-
modo in negocio ſe immiſcuerit, & poſtea percepe
1 rit † fructus illius bñficij, aut de eo, arbitrio ſuo fue-
rit diſpoſitum, ut dicitur in §. denique ſi quis pro
conceſſione alicui facta quacunque auctoritate de
beneficio Eccleſiaſtico per ſe, uel alium, ſeu alio
interceſſerit, uel alias in negocio conceſſionis ſeſe
immiſcuerit, quoquo modo, deinde aliquid de fru-
ctibus talis beneficij de facto, etiam per manus poſ
ſeſſoris, ac etiam ſimplicis donationis titulo perce-
perit, ſeu de illo poſtmodum ad uoluntatem inter-
ceſſoris fuerit diſpoſitum quandocunque. Et ratio
huius concluſionis eſt, quia huiuſmodi perceptio
fructuum, & diſpoſitio de beneficio quid actum ſit
in collatione, inſtitutione, confirmatione, nomina-
tione, præſentatione, & electione, oſtendit, l. quedã
mulier, ff. de rei uend. l. 2. C. de acq. poſſ. c. inter dile
ctos de fid. inſtrum. quandoquidem fructus benefi-
2 cij nullus † poſſit habere, niſi beneficiatus, Ioann.
Monac. in c. rite num. 30. de renunc. lib. 6. Rot. deci.
1. de renunc. in nou. Card. Pariſ. conſi. 39. uol. 4. Re
buff. conſi. 22. num. 19. Port. Imol. conſ. 25. Gabrie.
conſi. 192. num. 1. uol. 1. Caſſad. deciſ. 4. nume. 6. de
3 reſtit. ſpol. † qui habet ius in re, c. cõqueſtus de vſur.
l. herennius, ff. de euict. Grat. conſi. 18. num. 2. lib. 1.
Ruin. conſi. 25. num. 2. & conſ. 53. nu. 23. lib. 2. Ce-
phal. conſ. 131. num. 14. Burſat. conſ. 11. num. 7. uol.
1. & late comprobaui de reſign. benef. li. 1. q. 6. Nec
4 alier poteſt de beneficio diſponere, † quam habens
ius, & poſſidens, Rot. deciſ. 5. de re iud. in antiq. per
Biſignett. Fel. in cap. in noſtra colla. 37. ver. fallit 5.
de reſcrip. cum alijs, ut per Boer. deciſ. 205. num. 8.
Rebuff. conſ. 64. Put. deciſ. 266. lib. 1. Ant. Auguſt.
* deciſ. 17. lib. 1. & eſt * communis omnium doct. ſen-
tentia, ut dixi de reſignat. benefi. lib. 3. q. 1. col. 1. &
col. 4. Ideo ex hac perceptione fructuum, & diſpoſi
tione beneficij, quæ fit contra naturam actus, colli-
gitur prauus animus eorum, & conuentio illicita, q̃
interceſſit in ipſa collatione arg. l. quædam, ff. de re-
bus dub. l. ſed Iulianus, §. proinde ff. ad Macedon.
5 iux. illud talia ſubiecta, † qualia prædicata, l. ſi defen
ſor, ff. de interrog. act. l. 3. ubi Bar. ff. de fund. inſtr.
6 Crau. conſ. 284. n. 6. Animus † enim qui ſoli Deo no
tiſſimus eſt l. 2. ff. de interrog. act. clem. exiui de Pa-
radiſo de verb. ſignifi. Gl. in §. aliæ conſtit. de actio.
7 Ang. conſ. 93. & conuentio ſecreta, quæ † eſt diffici-
* lis probationis dd. * omnes per illum tex. in c. 2. de
renunc. lib. 6. Ang. conſ. 160. & conſ. 190. & conſil.
236. & 271. Bologni. conſ. 6. in princ. declaratur ex
8 † facto §. ſeruos Inſt. de rer. diuiſ. Inno. quem refert,
& ſequitur, Anchar. conſ. 302. materia de qua agi-
tur col. 1. Crau. conſ. 150. ſub num. 4. & ex ſequenti
bus geſtis, Bald. in l. quamuis, C. de fideic. Nã fraus
9 † probatur coniecturis l. dolũ, C. de dol. Bar. & om-
nes in l. poſt contractum, ff. de donat. col. 1. & 2. De
ci. conſ. 235. col. 1. Pariſ. conſ. 97. nu. 17. uolu. 3. cum
alijs, ut per Maſcard. de probat. concl. 815. nu. 1. Et
10 propterea deprehenditur † ex præcedentibus, & ſe-
quẽtibus doloſe geſtis, Gl. in l. apud Celſum in ver
bo cauſa de dol. excep. Caſtr. conſ. 337. nu. 23. uolu.
1. Crau. conſ. 143. nu. 9. Menoch. de arbitr. iud. caſ.
470. nu. 10. Accedat propterea ad comprobationẽ,
11 quia nemo præſumitur iactare † proprium, leg. cum
12 de indebito, ff. de donat. † nec donare le. campanus,
ff. de oper. liber. Bartol. in leg. 1. nume. 6. C. ad Vel-
13 ley. Iaſon conſil. 53. numer. 2. libro. 1. quare † potius
cenſetur ob cauſam datum, Cepoll. in tracta. de ſi-
mul. contractus in 7. præſumpt. num. 3. Bald. conſil.
189. lib. 2. Cuman. conſi. 37. in fin. Abba. conſil. 13.
14 nu. 3. lib. 1. & omnis alia coniectura potius, † quam
donatio, Anchar. conſ. 7. col. 2. Bal. in l. 1. ex Sena-
tus, C. de inceſt. nupt. Ruin. conſ. 171. num. 7. uol. 1

Natt.conſ.73.num.9.Ideo prædicta datio ſructuũ
facta a poſſeſſore beneficij, ei qui interceſſerit pro
ipſo dictum beneficium,aut alias ſe immiſcuerit, &
diſpoſitio de dicto beneficio ad voluntatem antedĩ
cti intereeſſotis,videtur facta ex conuentione illici-
ta,quæ emanauit in collatione,inſtitutione, confir-
matione,nominatione,præſentatione,& electione,
arg.l.1.C.de imponen.lucr.deſcript.lib.10.ca.inter
15 dilectns de fid.inſtr.& ſic ob † cauſam neceſſariam
l.ult.C.de alimen.pupill.præſt.ubi Bar. & idẽ Bart.
in l.cum ſeruus,ff.de verb.oblig.& in l.2. ff.de con-
di.& demnnſt.Abb.conſ.116.ad fin.lib.2.Roman.
conſ.247.col.2.Corn.conſi.316.col.5.lib.1. Craue.
conſ.106.nu.8.& conſ.129.nu.12.& conſ. 282. nu.
16 4.Præſumitur enim†potius error, quã donatio Gl.
in l.generaliter uerbo cauſa,C.de non numer.pecu.
cum alijs,vt per Dec.conſi.177.nu.1.Gramma.66.
17 nu.3.&†potius ſtultitia,Bal.conſ.189.in fi.li.2.Car
din.Pariſ.conſ.88.nu.13.lib.3.Comprobatur, quia
* *communiter receptum eſt ex inſnlitis colligit†frau
18 dem,ſimulationemque Butr.in c.illo vos de pigno.
Anchar.conſ.257.nume.5.Cepoll. de ſimulat.con-
tract.uer.nona præſumptio num.48.Soc.Sen.conſ.
262.num.4.lib.2.Natt.conſi.198.num.12.lib.1.De
cianus conſ.2.num.37.lib.1.& conſ.105.num.18.li
bro 2.Caſſan.conſ.25.col.2.Roland.conſ.40.num.
39.lib.2.Poſtremo corroboratur huiuſmodi cõclu-
ſio,quia cum fructus beneficij collati dantur inter-
ceſſori,aut diſponitur de beneficio ad eius nutum,is
cui collatum fuit beneficium ex ipſa collatione ni-
hil acquirit,ut patet ad ſenſum, immo deterioratur
eius conſcientia,ex hoc ergo colligitur fraus,quę de
19 prehenditur ex actu,†qui nihil prodeſt faciẽti,Rui.
conſ.78.num.9.lib.3.Mantica in tract. de coniectu
ris ultim.uolunt.lib.10.tit.13.nu.5.Maſcard.de ꝓ-
bat.conclu.815.num.2. Ideo venditio præſumitur
fraudulenta,& ſimulata, quoties uenditor poſſidet
20 poſt†uenditionem,aut percipit redditus,Bar.in d.l.
poſt contract.num.4.Ioan.Annib.nu.135.& com-
* muniter*alij de donat.cum alijs,vt per Dec.conſil.
235.col.1.& 2.Craue.conſ.100.num.7.Et itidẽ do-
21 natio†præſumitur ſimulata ex eadem cauſa, Specu.
in tit.de donat.§.1.num.7.& ibi Ioan.Andr.in ad-
dit.Abb.conſ.97.num.5.Ex his ergo patet de con-
uẽtione illicita,& quod fuerit ſuppoſita perſona ip
22 ſius,quod†ſemper ſolet de per ſe arguere fraudem,
Guid.Pap.de præſumpt.nume.47.Ruin. conſ.130.
num.2.lib.2.Calcan.conſ.35.col.1.cum alijs, ut per
Maſcard.de probat.d.conclu.815.num.43.Duę col
liguntur concluſiones principales,prima,quod ſi il-
le,qui interceſſerit percipiat ſructus,oritur præſum-
ptio confidentiæ,Secunda,quod ſi fuerit diſpoſitũ
de beneficio ad uoluntatem ſuam,oritur etiam con
iectura confidentiæ,& ſic ſufficit, quod unum eorũ
23 interueniat,ut probatur ex illa dictione,†ſeu, ꝙ ſtat
alternatiue,Bart.in l.ſi quis ita legauerit,ff.de aur.&
arg.leg.Abb.Imol.& alij in c.inter cæteras de reſcr.
& ibi Fel.nu.29.Euerard.in ſua centur.loc.49. Alc.
in l.ſæpe,ff.de uerb.ſignifi.

Sed quæro,quomodo intelligatur illud uerbum
interceſſerit?Pro intelligentia eſt ſciendum,qđ ver
24 bum†intercedo ſumitur pro intromittere,ut Cic.li.
2.de or.& Cæſar lib.1.Comm.& alij tradunt, ut re
fert Ambroſ.Calep.in d. uerbo, & pro omnib.qui
alieno nomine aliquid procurant,not.in le. 1.ff.de
procur.tradit Io.de Graſſ.tract.de ſubſtantiali pro-
cur.in uer.interceſſores. Aliquãdo autem accipitur
pro ſpondere,fidem ſuam interponere, ſeu fide iu-
bere,Cic.ad Att.li.1.accerſiuit ad te,ꝓmiſit,inter-
ceſſit,dedit,idem Philip.2.tantum pro te interceſ-
ſiſſe dicebant,& dicit Bar.in l.2.§.omnis,ff.ad Vel-
leian.quod uerbum intercedit,comprehendit om-
25 nem†obligationem,quam quis pro alio ſuſcipit,ſe-
quitur Bertach.in uer.intercedere,addens quomo-
documque quis faciat pro alio,allegat d.l.2.§.om-
nis,ff.ad Velleia.Et inquit Io.de Graſſis loc.cit.qđ
26 proprie†interceſſores ſunt fideiuſſores. Dubium ta
men eſt,quomodo hic accipiatur,alias ego accipie-
bam ſecundo modo pro fideiuſſ.Primo,quia uerba
27 legis in dubio proprie debent†capi,l.ferri,ff.de uer
28 bo.ſign.not.in l.hoc legatum,ff.de leg.3.& in† po-
tentiori ſignificatu l.1.§.qui in perpetuum,ff.ſi ager
vectig.Secũdo,quia ſubdit, aut alias quoquomodo
ſe immiſcuerit,quę uerba includunt ſe intromitten-
29 tem,ergo præcedentia†debent aliquid operari,l. ſi
quando,ff.de leg.1.l.ſi per alium,ff.ſi quis eum,&c.
c.ſi Papa de priuileg.li.6.Bal.in rub.C. de contrah.
empt.q.9.Crau.conſ.297.num.4. Tertio, vt uerba
30 capiantur in†ſpecie,magis quam in genere. Cardi.
Par.in rub.ff.de leg.1.ſub num.12.Nunc autem his
non obſtantibus mihi placet contraria ſententia,
ut huiuſmodi uerbum interceſſerit hic poſitum ca-
piatur primo modo pro ſe intromittente, & hanc
opinionem comprobo.Primo ex §. multi eiuſdem
conſtitutionis,ubi traduntur cauſæ, ex quibus põt,
& ſolet committi confidẽtia,& prope finem in uer-
ſi.alij,aut in capaces,&c.ponitur caſus huius §.ideo
qui procurat alteri conferri beneficium,& poſtmo-
dum de illo diſponat,vel fructus capiat,a quo uerſi.
dependet preſens §.& ſecundum illum erit intelli-
gendus,arg.l.qui filiabus,ff.de leg.1.le.utrum, ff.de
petit.hæred.

Secundo, ex eo,quia nulla oritur pręſumptio cõ
31 fidentię ex fideiuſſione facta,etiam ſi fuerit † facta
reſignatario,a reſignante, ut fuit reſolutum in una
* *Coſentin.prętenſę confidentiæ 4.Febr. 1591. co-
ram R.P.D.Orano, & conſuluit Nauarr. conſ.50.
de ſimon.& late dixi.

Tertio,quia abſurdum eſſet,vt ſi quis fideiuſſerit
pro pecunijs expendendis in litteris reſignationis,
uel pro cautione bãcheria danda pro penſione, aut
pro ſimili alia re contingente occaſione collatio-
nis,uel reſignationis committat confidentiam,qñ-
quidem huiuſmodi actus uidentur permiſſi,Ioann.
Gutter.de contract.iur.c.22.nu.1.dd.in c.1. de fide
32 iuſſ.& fuit dictum in d.Coſenti.&† tamen abſurda,
& extranea ſunt ab omni diſpoſitione aliena, l. nã,
& abſurdum,ff.de bon.libert.l.furto,§.pactus,& ibi
Barto.ff.de pact.l.ſed & ſi hoc,§.liberorum,ff.de in
ius uoc.Card.Pariſ.conſ.8.nu.4.& 111.nu.35.uolu.
1.& conſ.71.num.9.uolu.4.

Quarto, quia Conſtitutiones Pij IIII. & Pij V.
33 non intendunt prohibere opera charitatis,† ut tra-
dit Nauarr.conſi.68.num.5.de ſimon.quod eſt trãſ-
34 poſitum,fol.479.quia fuiſſet ſtatuere†contra legem
naturalem,quod non fit.c.ſunt quidam 25.q.1.cha-
ritas enim eſt forma omnium uirtutũ, ut tradit D.
Ambroſ.relatus a Nauar.in c.charitas eſt,nu.19.di.
2.de pœnit.& uoluit D.Tho.2.2.q.23.art.6.

Non obſtant argumenta in contrarium allega-
ta,ad primum reſpondetur ſubiectam materiã ſua-
35 dere†ita eſſe interpretandum illud uerbum,arg.no.
per Gloſ.in cap.dilecto de ſent.excom.Gemin.cõ-
ſi.29.Siluan.conſ.17.nu.19.& texturam, ac naturã

huius

huius diſpoſitionis,iuxta ea,quæ dicit Bal. conſ.67.
col.1.lib.3.Calc.conſ.1.col.15.Dec.in l.1.col.7.cir-
ca medium,C.qui admitt. Accedit quod uerba non
36 ſunt curanda,quando apparet de uoluntate,†c.cum
expediat,de uerb.ſignif.c.intelligentia eo.tit.l. om-
ne uerbum,C.com.de leg.Cæph.conſ.110. nu. 23.
& conſ.149.num.2.lib.1.Pariſ.conſ.3.num.57.uol.
3.Cur.Sen.conſ.51.col.1.Iaſ.in l.3.C.de lib.preter.
de qua hic conſta,ut colligitur ex uerſ.alij, aut inca
37 paces,§.multi,ubi referuntur cauſæ, Et cauſa† in pri
mis eſt ſpectanda,ut dixi late de reſign. benef.lib.5.
in princ.primę quæſtionis,& regulariter uerba ſunt
38 capienda,ut comprehendãt ea,†quæ moris ſunt,ar-
gu.l.pe.ff.de aur.& arg.leg.l.ſi prius,§.placuit,ff.de
aq.plu.arc.Oldr.conſ.198.col.2.Siluan.conſi. 56.n.
39 27.eo reſpectu,quo† prolata fuerunt,l.ſi quis domũ,
§.quod autem,ff.loc.l.profectitia,§.ul.ff.de iur.dot.
l.debitor §.ult.ff.ad Treb.Dec.in c.ſi pro debilita-
te,col.5.de off.deleg.& conſ.283.col.1.

Nec obſtat ſecundum argumentum, quod alias
uerba ſequentia nihil operarentur, nã reſpondetur
id eſſe falſum,ut infra dicam,cum caſus poſſit diuer
ſificari. Accedat,quia uerba non debent aliquid ope
40 rari,quando operando reſultaret intellectus † iuri
communi contrarius,Gem.in c.ſi Papa de priuileg.
lib.6.Alex.conſ.33.col.2.uerſ.item reſpondeo libr.
1.Pariſ.conſ.110.num.48.uol.1.Ruin.conſi.59. nu.
41 19.lib.3.tunc enim debent operari,cum ſanus† intel
lectus dari pòteſt,l.1.in prin.& ibi no.ff.quod met.
cauſa l.1.in fi.cum ibi not.ff.de munic.l.3.§.1.ff. de
iur.iur.cum aliis,ut per Crau.conſ.294. numer.3.&
42 cum adeſt† ueriſimilitudo,l. obligatione generali,ff.
de pign.l.ſolutum,§.ſolutum,ff.de pigno.act.l.ſi ita
quis,§.ult.ff.de teſtam.tut.

Non obſtat tertiũ, quia reſpondeo procedere in
dubio.Bar.in l.hoc legatũ,.ff.de leg.3.Sebaſt.Sapia
in l.imperium nu.15.ff.de iuriſd.omnium iud.

Vnde concludendum eſt,verbum interceſſerit ac
cipi pro ſe intromittente,& procurante: idque pòt
exemplificari caſibus expreſſis in d.§ multi, uer.alii
aut incapaces,aut aliis beneficiis Eccleſiaſticis onu
ſti,aut Eccleſiaſtico ordini ſe mancipare refugien-
tes,aut mere laici beneficia Eccleſiaſtica aliis confe
renda procurant,ut de illis poſtmodum ad libitum
ſuum diſponatur,fructus etiam percipiendo illorũ,
poteſt enim euenire,quod aliquis uel ſit mere laicus
43 †& propterea non poſſit habere beneficium Eccle-
ſiaſticum,iux.communem opinionem late cõproba
tam a me lib.4.de reſign.benef.quæ.3 aut alias inca
44 pax propter ætatem,uel crimen,†Fel.in cap.ex par-
te nume.5.de reſcr.Menoch.de arbitr. iud. caſ.202.
num.37.vel onuſtus beneficijs Eccleſiaſticis, quia
multos titulos habeat,iux.not.in c.de multa de præ
be.aut refugiẽs mãcipari ordini Eccleſiaſtico,& ideo
45 non poſſit habere beneficia †curata,& dignitates,c.
licet canon de elect.c.12.ſeſſ.24.de reform.

Quare,ſi accidat hunc habere nuntium uacatio
nis alicuius beneficij,& cum illud obtinere poſſit a
S.D.N.uel R.P.D.Datario,nolit,uel non poſſit ob
cauſas prædictas recurrit ad fraudẽ,illud intercedẽ
do pro amico,familiari, conſanguineoque; Si ergo
poſt expeditas litteras captamque poſſeſſionem p
cipiat fructus illius,uel de eo diſponat,intrat con-
iectura confidentię,quod non charitate interceſſe-
rit,& impetrauerit illud pro amico,ſed malo animo
ac praua intentione,& quod hoc modo cõuenerint
fraus enim colligitur ex præcedentibus,& ſequenti
46 bus†doloſe geſtis,Crau.conſ.143.num.9. Menoch.
47 de arbitr.iud.caſ.470.num.10.fructus enim† benefi
cij non poſſunt ad alium ſpectare niſi ad dominum,
ut dixi de reſign.benef.lib.1.quę.6.& proximis die-
bus quidam amicus meus V.I.D. interrogauit me,
an poſſet iuxta conſcientia procurare collationem
cuiuſdam beneficij in perſonam N. cõſanguinei ſui
cum haberet Datarium propitium,& non poſſet ex
pedire ſupplicationem in perſonam ſuam ob mul-
tos titulos,quos habet,& S.D.N.Clem. VIII.habẽ
tibus quinque titulos,non uult alia beneficia confer
re & poſtea percipere aliquã partem fructuum? E-
go reſpondi non poſſe,& non eſſe tutum in foro fo
ri,ob præſumptionem confidentię orientem ex hoc
§.qui in his terminis intelligitur.poſſe etiam exẽpli
ficari alijs ſimilibus modis,& Nauarr.conſi.62. de
ſimon.ſcribit committi ſimoniam realem, ſi laicus
procurauit,ut beneficium uacans conferatur cleri-
co cum pacto,ut ipſe haberet dimidium fructuum
Idemque erit in eo,qui interceſſerit præſentationẽ,
uel nominationem ut infra dicetur.

Secundo,quæro,quomodo intelligantur uerba ſe
quentia,uel alias in negotio cõceſſionis ſe immiſcue
rit quoquomodo? reſpondeo,eſſe capienda, ut in-
cludant non interceſſorem beneficij,de quo proxi-
me dixerat,ſed intromittẽtẽ ſe in collatione præſen
tatione,ac nominatione,ut ſi poſtea perceperit fru-
ctus illius beneficii vel de eo diſpoſuerit ad ſuum li
bitum oriatur coniectura cõfidentiæ,& poteſt exẽ-
plificari pluribus modis quando familiaris epiſcopi
uel alterius collatoris,vel præſentantis ſe ingerit in
negotio conceſſionis,& poſtea percepit fructus,uel
diſponit, de beneficio,aut alter intromittit ſe in ex-
peditione,uel in nominatione, ut infra dicam uel
48 alijs modis,ut dictio illa quoquomodo† oſtendit,ut
probant iura quæ citat Gemin.conſ.115.col.2.Sta-
fil.de lit.grat. titul.de vi.& effectu clauſularum §.
ſubſequenter num.30.

Et concluſionem huius §.primo intellige proce-
dere in quocunque ut oſtendunt illa uerba poſita in
49 principio† ſi quis,quę ſunt generalia,& apta compre
hendere omnem caſum,omneſque perſonas Bal.in
l.in fraudem ff.de mil.teſt.Iudex aũt debet cũcta ri
mari,& de hoc facere Iudicium ſecundum diuerſas
perſonas & qualitates perſonarum.

Secundo,intellige hanc cõcluſionem in quolibet
beneficio nam dicit generaliter de benef. Eccleſia-
ſtico Rebuff.in concord.tit.de mand.apoſt.§.ſtatui
mus,& ſub tit.de collat.§.1. Et ratio uiget in quo-
cunque beneficio ideo idem ius ſtatuendum, l. illud
ff.ad l.Aquil.l.a Titio ff.de uerb.oblig.

Tertio,intellige in eo qui interceſſerit tam ipſe
quam ſi alius hoc fecit nomine ipſius nam dicit per
ſe uel per alium,uel alios,& eſt ratio quia æquiparã
tur hæc duo, quod quis faciat per ſe, uel per alium
reg.qui per alium de reg.iur.lib.6.

Quarto intellige hanc concluſionem procedere
non ſolum in collatione,ſed etiam, in præſentatio-
ne,& nominatione,nam dicit generaliter pro con-
50 ceſſione, &c. Verbum enim † concedo generale
eſt uim ſumens a natura rei cui adijcitur, Bald.in l.
non ambigitur in fi.ff.de leg. Soci.ſen.conſ.93.nu.
4.lib.primo.Iaſ.in l.quod principali nu.4.poſt Glo.
ff.de conſt.pecun.Imol.in c.primo,col.1.commod.
Abb.in c.Paſtoralis num.7.de don.Alex.in l. ſi quis
antea,n.18.ff.de acq. poſſ.& aptum comprehende-
re omnes caſus ſecundum ſubiectam materiam Bal.
in c.

in ea. t.§. ſi tltius num.primo,ſi de feud. fuerit con
tro.inter dom.& agn.Luc.de pen.in l.ult.col. ult.C.
de loc.præd.Ciuil.lib.t 1.Aret.conſ.1 59. nume.t 5.
Fel.in c.cum venerabilis,nu.5.de except. late Sarn.
51 in §.ſic itaque num.6.de act.Et †inducit donationē
Bar.in l.uxorem.§.in teſtamento ff.de leg.3. Sebaſt.
Medices de compenſ.quæſt.22.num.2. ſed collatio
52 teſt donatio,& conceſſio,not.in cap.cum acceſſiſ-
ſent de conſtitut.Et etiam præſentatio, & nomi-
natio ergo, &c.

Comprobatur quia eadem uiget ratio omnibus
his caſibus ideo,&c.Poſſet enim non ſolum quis in
tercedere collationē beneficij pro amico ad effectū
fructus percipiendi, ſed etiam præſentationem ad
eundem effectum cum ſubſequatur neceſſario con-
53 firmatio,ne patroni †retrahantur a fundatione, &
dotatione Gl.in c.cum dilectus de iur.patr.Lap.Al-
leg.96.num.3.Gem.in cap.2.nume.11. de præben.
lib.6.Roch.in tract.Iur.patr.uerbo honorificū. Ac
nominationem quoties quis potens apud Pontificē
interceſſerit nominationem,ut N.nominetur ad ta-
le beneficium,uel ad dignitatem,& poſtea percipiat
fructus,cum ſubſequatur prouiſio,late Rebuf.in tra
cta.de nom.Et neceſſaria eſt prouiſio huius §.in his
qui procurant nominationes a Pontificibus,pro per
ſonis minus idoneis, ob dictum effectum.

Quinto,intellige hanc concluſionem procedere
ſiue prouiſio,conceſſio,collatio,& confirmatio fiat
per Papam,& ſedem Apoſtolicam ſiue per alios pu
ta Cardinales Archiepiſcopos, & Epiſcopos ac a-
lios Collatores inferiores,nam dicit quacumque au
ctoritate,ergo omnes prædictos includit, ut proba-
ui de reſig benef.li.12.q.13.circa verba Regulæ de
infir.quacumque auctoritate.

Sexto,intellige hanc concluſionem procedere ſi-
ue iſte qui interceſſerit,aut ſe immiſcuerit percipiat
omnes fructus,ſiue partem,nā dicit deinde aliquid
54 vt dictio aliqd uerificet in † qualibet parte fructuū,
Gl.in clem.1.uerbo aut earū parte de for.cōpe.Alb.
in cap.paſtoralis in principio de off.deleg. Anchar.
conſ.160.præſupponitur Stafil.de lit.& grat.expec.
in nona forma nu.49.& in §.circa tertiam partem
regulæ nume.51.

Septimo,intellige hanc concluſionem procede-
re tam ſi percipiat hos fructus propria auctoritate
quam ſi per manus poſſeſſoris,nam parificat hic §.
hos caſus,cum dicat etiam per manus poſſeſſoris, &
55 dictio †etiam implicat,Gemin.conſ.120.in fi.& cōſ.
125.nam eadem ratio uiget.

Octauo,intellige hanc cōcluſionem etiam ſi hu
iuſmodi fructus interceſſori fuerunt dati titulo do-
nationis, ex quo nota caſum quem prohiberi rem
ſuam dare contra l.in re mandata C.mand. quod in
tellige cum grano ſalis, multis concurrentibus ſci-
licet breuitate temporis,actu clandeſtino, qualitate
perſonarum,& aliis ſimilib.ut colligitur,ex his quæ
ſuperius ſunt explicata in §§. præcedentibus.

Nono,intellige ſi prædictus interceſſor percepe
rit fructus,ſiue diſpoſuerit de eo beneficio ad libitū
ſuum,ut dicitur in finalibus uerbis,quod poteſt exē-
plificari quoties fecit illud reſignare ad fauorem per
ſonæ bene ſibi uiſæ, nam hi duo caſus parifican-
tur in hoc §. & faciunt quæ ſcripſimus in §. qua-
re nos volentes.

Declara tamen hanc concluſionem cum prædi-
ctis intelligentiis ſeu ampliationibus procedere dū-
modo non conſtet ex alia cauſa fuiſſe fructus perce
ptos per dictum interceſſorem,nam hoc caſu ceſſat
56 præſumptio,& coniectura † confidentiæ, ut tradit
Gabriel.conſ.172.nume.8.lib.2.Et fuit reſolutum
* in vna Coſentin.*prætenſæ confidentiæ,4. Februa-
* 1591.coram R.P.D.Orano,& eſt communiter*re
ceptum in praxi in Rom.curia. Quæ concluſio pri-
mo,probatur in uerbo poſito in hoc §.de facto, qđ
uerbū declarat concluſionē intelligendā in percipiē
57 te de facto,& ſic abſque cā † & titulo,Gl.Io. Mona-
ch.Gem.Franc.in c.cupientes §.cæterum de elect.li.
6.Gl.Card.Imol.in Clem. prima, de uit.& honeſt.
clericorum.Dec.in c.cæterum col.pe.de Iud. Corn.
conſ.165.col.6.lib.2.

58 Secundo quia cauſa † ſuperueniens facit ceſſare
quod erat prohibitum, l. ſi hominem cum ibi not.
ff.mand.Dec.in c.cum ſit Romana num.13. de ap-
59 pellat.& præſumptio † cedit ueritati,& fortiori præ-
ſumptioni,l.ultim.in principio ff. quod metus cau-
ſa,l.domus ff.de in integr. reſtitut. cap. litteras de
præſumption.

Et poteſt exemplificari quoties debebat pecu-
nias ab antiquo tempore,uel fuerunt factæ expen-
ſæ,aut alias,&c.

Inſuper intellige ut hæc coniectura non inducat
ueram confidentiam,nam Pius V.ex ea tantum eli-
cit præſumptionem,& ex qua, aliis concurrentibus
uult delicti commiſſi reſultare probationem, ut fuit
* *reſolutum in d.Coſent.& ita communiter tenetur.

SVMMARIVM

1 *Reſignans percipiens fructus antequam Reſignatarius capiat poſſeſſionem non committit confidentiam.*
2 *Præſuppoſitum legis debet in primis, verificari.*
3 *Vbi non conueniunt uerba legis neque diſpoſitio.*
4 *Qualitas legis verificanda.*
5 *Reſignans ante captam poſſeſſionem habet colorem, & ſi ſpolietur debet reſtitui.*
6 *Reſignans poteſt omnia facere donec reſignatarius capiat poſſeſſionem.*
7 *Reſignans poteſt conferre beneficia donec reſignatarius capiat poſſeſſionem.*
8 *Reſignatarius non poteſt ſe ingerere in beneficio Reſignato ante captam poſſeſſionem.*
9 *Reſignatarius quando poſſit percipere fructus.*
10 *Collatio quod Ius tribuat.*
11 *Ius quod acquiritur ex collatione efficitur firmum per poſſeſſionem.*
12 *Poſſeſſio corporalis eſt apprehendenda.*
13 *Poſſeſſio non transfertur per collationem.*
14 *Reſignans vſque ad quod tempus poſſit recipere fructus.*
15 *Non abdicatur ius a Reſignante ſi non acquiritur Reſignatario.*
16 *Verba intelliguntur cum effectu.*
17 *Acceptans beneficium quando poſſit uariare.*
18 *Optans quando poſſit uariare.*
19 *Habens Ius percipit fructus.*
20 *Pius V. damnat confidentiam Illicitam.*
21 *Quiſque poteſt percipere fructus ad ſe ſpectantes.*
22 *Factum permiſſum non punitur.*
23 *Abſque ſuperiore quis poteſt Capere rem ſuam.*
24 *Quandiu quis ſubſtinetur in officio eſt officialis.*
25 *Perfecta Reſignatio quando appellatur.*
26 *Post conſenſum præſtitum non datur pœnitentia.*
27 *Pactum gratuitum inter Reſignantem, & Reſignatarium*

gnatarium eſt licitum.
28 *Pactum ſuper his quæ tacite inſunt eſt permiſſum.*
29 *Paciſci ſuper re propria eſt licitum.*
30 *Quæ ſuper abundant non vitiant.*
31 *Expreſſio eorum quæ tacite inſunt nihil operatur.*
32 *Fructus vnius anni ſunt deputati pro oneribus eiuſdem anni.*
33 *Verbum fructus Intelligitur deductis expenſis.*
34 *Siue proferatur a lege ſiue ab homine.*
35 *Dos relicta de oĩbus Intelligitur deducto ære alieno.*
36 *Impenſæ ſunt multiplicis differentiæ.*
37 *Impenſæ neceſſario debent fieri.*
38 *Vſufructuarius tenetur conſeruare in bono ſtatu bona ſibi conceſſa.*
39 *Beneficiarius æquiparatur Vſufructuario.*
40 *Beneficiarius tenetur reaptare & agros, & domus*
41 *Impenſæ ex cauſa alimentorum præferuntur.*
42 *Impenſæ neceſſariæ in primis retinentur.*
43 *Qui ſentit onus debet ſentire commodum.*
44 *Sequeſter eſt legitimus adminiſtrator.*
45 *Sicuti diuiduntur fructus inter Reſignantem, & Reſignatarium, Itaq; & Impenſæ.*
46 *Ratione temporum fit diuiſio fructuum.*
47 *Legatarius tenetur ad onera cum conſequitur rem.*
48 *Onus eſt fructuum, & non proprietatis.*
49 *Fructus beneficiati defuncti ſpectant ad hæredes pro rata ratione ſeruitii.*
50 *Nouus poſſeſſor tenetur ad onera.*
51 *Nouus poſſeſſor poteſt conuenire antiquum ut contribuat ratione temporis.*
52 *Titularis & non Vicarius perpetuus tenetur ad onera viſitationis.*
53 *Fructus veniunt conſequutiui ad beneficium.*
54 *Fructus percipiuntur ex beneficio.*
55 *Ex facto permiſſo non committitur confidentia.*
56 *Quis tenetur reſtituere rem alienam.*
57 *Reſignatio ſimplex ſtatim abdicat ius.*
58 *Facta; reſignatione libera ſtatim poteſt conferri beneficium.*
59 *Intellectus §. quare, conſtitutionis Pii V.*
60 *Verbum receperit importat factum.*
61 *Reſignatarius efficitur dominus abſque poſſeſſione.*
62 *Reſignatarius tenetur ſoluere penſionem.*
63 *Pactio firma inducit ſimoniam.*
64 *In delicto reſpicitur animus.*
65 *Dolus conſideratur in delictis.*
66 *Fructus an ſint quid temporale.*
67 *Temporale non poteſt dari pro ſpirituali.*
68 *Spirituale non poteſt dari pro ſpirituali.*
69 *Ex proœmio colligitur ratio.*
70 *Malitiis uia eſt claudenda.*
71 *Scriptura probatur pactum.*
72 *Confeſſione probatur pactum.*
73 *Quæ fiunt occulte coniecturis probantur.*
74 *Factum clam præſumitur malum.*
75 *Pactum de retrouendendo quomodo colligatur.*
76 *Qui male agit, odit lucem.*
77 *Qui odit lucem, præſumitur in mala fide.*
78 *Ex ſolitis fit coniectura mali.*
79 *Præſumitur contra ſolitum.*
80 *Delictum non præſumitur.*
81 *Semel malus, &c.*
82 *Contractus ſimulatus quomodo colligatur.*
83 *Retroceſſio coniectura mali.*
84 *Qualitas perſonæ excludit delictum.*
85 *Bona fama tollit præſumptionem delicti.*
86 *Ob paupertatem fiunt delicta.*

QVAESTIO XXXV.

AN reſignans poſſit ſe ingerere beneficio reſignato, antequam reſignatarius publicet reſignationem & capiat poſſeſſionem.

TRigeſimo quinto quęro, an hæc conſtitutio Pij V. habeat locum in eo, qui poſt reſignationem ſe intromiſit aliquo modo, & fructus beneficii reſignati percepit antequam reſignatarius publicaret illam reſignationem, & illius beneficii poſſeſſionem caperet, ut ex hoc reſignatio iudicetur cõfidentialis.
1 Negatiua opinio † eſt verior, & tenenda in iudi-
cando, ac conſulendo, ſecundum quam pronuncia-
uit* Rota in una Conſentin. prætenſæ confidentiæ
coram R.P.D. Orano die Lunæ 4. Februarij 1591.
& illam uidetur firmare Nauar. conſ. 26. & conſ. 28.
de ſimon. & expreſſius In Man. cap. 23. ſub nu. 116.
uerſ. noto 7. & fulcitur auctoritate, & ratione: Au-
ctoritas depromitur ex dicta conſtitutione Pij V. in
§. ad probandum illis uerbis, ſi quis poſt ceſſam ab
ſe eccleſiam, vel Monaſterium, aut beneficiũ, & pu-
blicatam reſignationem, ſeu ceſſionem captamque
a ſucceſſore poſſeſſionem de facto ſe ingeſſerit, aut
fructus, &c. quę uerba requirũt, ut fructus percipiã
tur, poſtquam reſignatarius cepit poſſeſſionem, &
regulare eſt, ut lex loquens cum aliquo præſuppoſi-
to ad hoc, ut habeat locum debeat in primis
2 præſuppoſitum illud † uerificari ad not. in l. ubicum-
que, C. de ſeru. fugit. Vbi enim uerba legis non con-
3 ueniunt, † neque etiam diſpoſitio habebit locum l.
4. §. toties, ff. de damno infecto, l. ita autem in prin
cipio, ff. de adminiſt. tutelę, Crau. conſ. 10. nume. 7.
4 & cum qualitas † alicuius diſpoſitionis non uerifica-
tur, ceſſat illius diſpoſitio l. pater §. Tuſculanus, ff.
de leg. 3. Card. Paril. con. 49. num. 19. cum ſequ. uol.
3. & ceſſante ea qualitate ceſſat ſtatutum, l. ſi uſu
fruct. ff. quibus modis uſusf. amitt. l. tutelas in princi
pio, ff. de cap. dim. Sign. cõſ. 92. co. 3. in fine uer. præ
terea, Ideo reſignans percipiens fructus ante captã
poſſeſſionem per reſignatarium, non cõmittet con-
fidentiam.
Ratio colligitur ex illa* communi, & recepta ſen
tentia, reſignantem ante captam per reſignatariũ
poſſeſſionem, etiam poſt conſenſum pręſtitum per
ipſum, uel procuratorem in Camera, & Cancellaria
5 habere colorem, † cuius uigore ſi ſpolietur poſſet re
ſtitui, Sarn. de trien. 9. 24. numer. 8. Creſcent. deciſ.
158. in fin. in recollet. manuſcr. Pontan. de ſpol. cap.
13. nu. 26. & num. 143.
Et comprobatur hæc ſententia ex his, quæ uolue
re Roſſin. de benef. cap. 14. numer. 26. & cap. 23.
num. 10. Rebuff. in praxi de ſimon. reſignatio. num.
27. & 31. & in tract. nomina. quæſt. 14. numer. 157.
ubi ſcribunt reſignantem poſt reſignationem ad-
miſſam, & etiam conſenſum preſtitum poſſe incum
bere poſſeſſioni, & omnia pertinentia ratione illius
6 beneficii exercere, donec † reſignatarius capiat poſ-
ſeſſionem, quorum ſentẽtia ipſe ſum ſequutus in tra
cta. de reſign. benef. lib. 1. quęſt. 7. nu. 9. & ibi nu. 15.
poſt Rebuff. ſcripſi poſſe conferre beneficia ſpe-
7 ctantia ad collationem † illius beneficii reſignati ex
rationibus ibi deductis.
Accedit præterea efficax ratio, quæ uidetur tolle
re omnem difficultatem, quia reſignatarius nõ po-
teſt ſe ingerere in beneficio reſignato ante captam
8 poſſeſſionẽ † Aufrer. deciſ. Tholoſana 444. Fran. de

March.

Marcb.q.49.in 2.part.Io. Sel.de benef.p.2.q.15.&
9 alij,quos retuli d.q.7.nu.12.& minus† percipere fru
ctus,Rebuff.in prax.tit.de ſimo.reſignat. num. 31.
Abb.in c.tranſmiſſa col.3.de elec.Feder.de Sen.cõ-
ſi.234.Franc.in c.cum qui,de præben.in 6.Card.Pa
riſ.conſ.5.num.21.& 22.& conſ.39.num.7. cum ſe
* qu.uol.4.tritum enim eſt in praxi,* ius quod acqui-
10 ritur prouiſo† de benef.ex ipſa collatione c.ul.& ibi
omnes de conceſſio.præben.lib.6.Abb.in c.cum au
11 tem,& in c.ſuggeſtum de iur.patr.nõ eſſe firmum,†
& efficax antequam prouiſus capiat poſſeſſionem,
Rebuff.conſ.186.nu.19.late dixi de reſign. benefi.
12 lib.10.q.6.nu.3.Ideo poſſeſſio† corporalis in ptimis
eſt apprehendenda,Couar late lib.3.uariarum reſo
lut.c.16.nu.6.Pontan.de ſpol.lib.1.ca.9.nu.94.Put.
13 deciſ.402.lib.1.quæ nequaquam† trãsfertur per col
lationem cap.cum Bertoldus de re Iudic.Rebuff.in
prax.tit.requiſita ad collat.nu.22.Ergo ne Eccleſia
remaneat deſtituta,& viduata,poterit cõtinuare re
ſignans,donec reſignatarius cœperit poſſeſſionem,
arg.l.meminiſſe,ff.de off.procõſ.§.ult.Auth.de ad-
miniſtr.extrauag.iniũctæ de elect.c.ne pro defectu
eo.tit.& hoc firmaui de reſign.benef.lib.1.q.7.nu.
* 13.& ſeruatur* in praxi.

Poſtremo huiuſmodi concluſio ſuadetur, quia
14 uidetur permiſſum reſignanti capere fructus† bene
ficij reſignati donec reſignatarius capiat poſſeſſio-
nem,ut tenet Rebuff.in tit.de publicat.gloſ.18.nu.
7.& in tract.de nominat.q.17.num.157.cuius opi-
nionem declaraui in tract.de reſign.benefi.lib.1.q.
6.nu.60.Et ius nequaquam abdicatur a reſignante,
15 niſi beneficium reſignatum † acquiratur reſignata-
rio,in cuius fauorem facta fuit ceſſio,Rebuff. conſ.
4.nu.13.& conſ.192.nu.8.Burſa.conſ.411.nu.4.&
5.uol.4.Put.deciſ.158.nu.2.lib.3.& deciſ. 523.li.2.
* Caputaq.deciſ.84.nu.5.par.3.& fuit pluries* reſolu
tum in Rota,ut late ſcripſi, & comprobaui de reſi-
gnat.benef.lib.1.q.2.nu.47.cum ſeq.quod intelligi
tur,ſi cum effectu ius fuerit acquiſitum,quod ſucce-
dit capiendo poſſeſſionem,ut ſcripſi d.lib. 1.q.7.n.
16 10.Nam uerba intelligũtur,cum† effectu l.1.§. hæc
uerba,ff.quod quiſque iur.cap.relatum de clerie.nõ
reſident,Sarn.in §.ex maleficijs num.47.Inſtitu. de
* act.Et ideo ex hac ratione * communiter tradunt
doctores habentem facultatem acceptandi aliquod
beneficium,& uigore huiuſmodi facultatis acceptã
17 tem poſſe variare,ſi talis acceptatio† non tenet,Ho
ſtienſ.in c.cum in multis nu.11.Petr.de Ancha. nu.
4.uerſ.5.quæro Gemin.nu.14.Franc. col.ult. prope
* finem,& alij omnes* de reſcr.lib. 6. late Lap.alleg.
120.Oldr.conſ.307.num.3.Gemin.conſ.103.latiſ-
ſime Roman.conſ.329.col.1.& 2.Io.Baptiſta Fer-
rettus conſ.96.nu.3.ubi alios citat, Licet contrariũ
18 voluerit† in optione,Cald.conſ.6.in tit.de conſuetu.
Eneas de Falconibus de reſeru.benefi. in quinqua-
geſimo effectu,ex his,quæ ſcribunt dd.in ca. vlt.de
conſuet.li.6.& Cald.conſ.7.eo.tit.Ex quo ſequitur,
19 quod ſi habet† ius in beneficio licite,& lege permit
tente percipiet fructus,c.conqueſtus, de uſur.l.He-
rennius,ff.de euict.Ale.conſ.120.nu.5.uol.4.Ruin.
conſ.25.nu.2.li.2.Burſa.conſ.11.nu.7.uol.1.& quic
quid fit lege permittente, pœnam non meretur.le.
Gracchus,C.ad l.Iul.de adul.& nulla poterit colli-
gi ex hoc confidentia prohibita per conſtitutionẽ
20 hanc Pij V.quæ damnat confidentiam† illicitam, &
in iure deteſtatam, Naua.in Man.c.23.ſub nu.110.

Declara hanc concluſionem procedere, Primo
in eo caſu,quando reſignans poſt reſignationem,&
conſenſum in ea præſtitum percepit fructus ad ſe
ſpectantes,nam tali caſu nulla committitur confi-
21 dentia,cum huiuſmodi perceptio non † ſolum non
ſit prohibita,ſed permiſſa in omni iure,l.fructus,le.
in fundo,l.ex diuerſo,& l.non ſolum §. meum ff.de
vſur.l.ſi dominium C.de pignor.Ruin.conſil.25.n.
2.lib.2.Nauar.conſ.7.de ſent.excom.& regulare eſt
in hac materia,ut nulla committatur cõfidentia ex
22 facto permiſſo,& † approbato a iure ad notat. in le.
Gracchus C.ad l.Iul.de adulter.& Conſtitut iones
Pij IIII.& Pij V.emanarunt non contra omnẽ con
fidentiam,ſed dumtaxat contra illicitam. Nauar.in
Man.c.23.ſub num.109.uerſ.quod autem extraua-
gantes,& rem ſuam,uel ad ſe ſpectantem licite quis
23 capit,† etiam abſque ſuperiore,quamuis detineatur
ab alio,ut uoluit Hoſtienſ.Io.And.& Abb. quos re
fert,& ſequitur Io.Lup.in tractat.de bello, & bella
tor.§.ſi ſimus nu.2.& faciunt notata, & ſcripta,per
Gemin.& Franc.ac alios in cap.pri.de Iniur.libr.6.
D.Thomas 2.2.q.40.c.1.&2.ergo eo magis hoc ca
ſu cum iſte incumbat poſſeſſioni,& ſubſtineatur in
24 officio,ex quo magni effectus† ſequuntur ut per In-
noc.in c.ſi uere in fin.de ſent.excom. Abb. in ca.ad
probandum col.3.de re iud.Rebuff.quem citaui de
reſig.benef.lib.1.q.7.num.16. Et ſi aliquis quærat,
qui ſint iſti fructus† reſpondeo fructus annorum pte
ritorum,& fructus illius anni vſque ad diem conſen
ſus præſtiti,nam uſque ad illud tempus debent frũ-
ctus reſignanti,& ab illo incipiunt deberi reſignata
rio effecto tunc domino,ut firmaui ex pluribus ra-
tionibus,& auctoritatibus de reſignat.benef. lib. 1.
25 q.6.num.38.nam tunc poteſt appellari† perfecta re
ſignatio Put.dec.106.libr.3.& ideo ab eo tempore
26 dicitur irreuocabilis,† vt pluries tenuit* Rota, ut di
* xi de reſignat. benef.lib.1.q.12.Et hæc Concluſio
huius primæ declarationis,procedit etiam ſi in hoc
pacti fuiſſent reſignãs,& reſignatarius ante reſigna
tionem,ut reſignans perciperet fructus ſibi debitos
pro annis præteritis,& fructus uſque ad diem reſi-
gnationis,nam hæc non eſſet confidentia, Ex pluri
bus,Primo,quia pactum gratuitum inter reſignan-
27 tem,† & reſignatarium eſt licitum Anto.de Butr.&
Anan.in c.ex parte 1.de off. deleg.ubi Felin. col.2.
circa medium.idem Fel.in c.ad audiẽtiam de reſcr.
Boer.de poteſt.leg.a latere.n.122. Redoan.de ſim.
* p.2.c.11.nu.11.& 12.&* communiter dd.ut dixi de
reſig.benef.lib.14.q.7.nu.7.Secundo, quia pactum
28 ſuper his,† quæ tacite inſunt, & de iure per mittunt
itidem eſt licitum,Nauar.in man.c.23. ſub nu.100.
uerſ.quæ tamen Io.Pet.Bim.in conſi.15.Gl.Abba.
* Fel.num.8.& alij* omnes in c.ad audientiam de re-
ſcr.Redoan.de Simon.p.2.c.11.in fin.& eſt * com-
munis opinio,vt explicaui de reſignat. benef. li.14.
q.7.nu.22.& 23.cum ſeq.ubi poſui exemplũ in eo,
qui promiſit ſoluere penſionem,reparare Eccleſiã,
adminiſtrare Sacramenta , & ſimilia , & in eadem
quæſt.nu.65.alia ad propoſitum retuli. Tertio,qu o-
29 niam non eſt illicitum,† paciſci ſuper re propria, &
eius ſolutione ad notat.in cap.1.de Iniur.lib.6.Quæ
30 enim † ſuperabundant non vitiant,l. teſtamentum,
31 C.de teſtam.& expreſſio eorum,quæ tacite† inſunt,
nihil operatur,le.conditiones,quæ ff.de conditio.&
demonſtr.Et huiuſmodi fructus debet recipere reſi
gnans deductis oneribus,& impenſis, nã fructus cu
iuſcunque anni ſunt obnoxij,& deputati pro oneri
32 bus† illi' Gem.in c.præſenti §.porro de offi. ord.li.

6.Cig.

6.Gig.de penſ.q/72. ante nu. 1.& conſ. 124.nu.3.
33 & verbum † fructus intelligitur deductis expenſis
Clem.1.cum ibi not.per dd. de cēſ.Gl.Bar.& Ang.
in l.in fundo ff.de rei vend.Spec. in tit.de expenſ.§.
primo.Neg.de pign.in 6.mem.2.part.num.12.Pon
tan.in l.diuortio.num.8.ff.ſolut.matr. Ceſ.de graſ-
34 ſis deciſ.117.num.2.Siue proferatur†a lege, Siue ab
homine Iaſon in l.fructus num.16.ff.ſolut.matrim.
etiam in Lucratiuis,Glo. in l.ſi quis argentum §.pri
mo.ff.de donat.quam dicit ſingularem Gig. conſi.
134.num.2.Bar.in l.non amplius,ff.de leg.1.Iul.ſer
ret.de gabell.num.546.& patet in dote data de om
35 nibus,& ſingulis bonis,†nam intelligitur deducto ę
re alieno,l.mulier ff.ſol.mat.etiam ſi addatur dictio
integri,Bald.& Sal.in l.2.C.de fructi.& liti.expenſ.
quam opinionem ſequitur Alex.in d.l.fructus, illā
comprobando ex pluribus, ut late etiam per Giga.
36 d.conſ.134.numero 8.& 9.Et hoc intelligendum †
eſt tam de expenſis, quæ colligendorum fructuum
gratia fieri ſolent,iuxta not.in c.tua nobis de decim.
Affl.deciſ.252.co.4.cum aliis,ut per Boer. deciſ.44.
num.11.& 13.quam de alius,quæ conſeruandorum
eorundem fructuum factæ ſunt ad tradita per dd.in
l.diuortio §.impendia,ff.ſol.matr.& etiam de his,
quæ ad Eccleſiæ utilitatem, ſcilicet reparationem,
37 & alias res†neceſſarias,ad quæ tenetur habens titu-
lum c.1.& c.de his de Eccleſ.ædific.Dec. conſ. 118.
nu.5.uer.3.principaliter,Paul.de Cittad.de iur.pat.
* in 5.princ.art.nu.123.*communis opinio,ut dixi in
tract.de reſignat.benef.lib.3.q.15.num.1.nam ſicu
38 ti uſufructuarius tenetur conſeruare in bono† ſtatu
bona ſibi conceſſa ad utendum l.1.§.hactenus,ff.de
39 uſufruct.l.2.C.eo.ita,& Beneficiarius,qui†ei ęquipa
ratur,c.requiſiuiſti de teſtam.d.c.pręſenti de officio
ord.libr.6.Corſet.in uerſi.Clericus, Affl.in c.primo
§.his conſequenter,titulo hic fin.lex. cōis opinio,ut
p Alb.in l.diuortio nu.12.ff.ſolu.matr.late Grego.
conſ.24.Ferr.conſ.256.Et de impenſis pro utilita-
te agrorum,& domorum ipſius eccleſię, quas tene-
40 tur beneficiarius cōſeruare,†& reaptare,ut per Bar.
in l.impen.ff.de Imp.& reb.dotal.Ruin. conſ.157.
nu.23.lib.1.Menoch.conſ.64.num.17.uol.1. & fa-
ciunt notata in c.alia de officio ord.lib.6.ubi de fru
ctibus debitis alicui detrahuntur ſalaria ſeruorum,
41 & expenſæ factæ ex cauſa alimentorum † ipſorum,
& ibi Gem.Anch.& Franc.Gem.conſ.78.col.ulti.
Tiraq.in tractatu de ret.conſang.§.15.gl.1.n.7.Et
expenſis pro capellanis, & alijs ſimilibus Menoch.
d.conſi.64.num.20.& ob id condemnatus ad reſti
42 tutionem fructuum poteſt † retinere impēſas prædi
* ctas enumeratas,ut fuit*reſolutum in vna Placent.
19.Octobris 1545.teſte Puteo deciſ.314.numer.6.
libr.2.nam onera ratione fructuum imponuntur l.
hactenus,& l.arbores in fi.iuncta gl.de uſuf.Gig.de
43 penſ.q.28.num.1.Et æquum eſt ut is†ſentiat onus,
qui ſentit commodum,l.ſi pendentis §.ſi cloacarii
ff.de uſuf.l.ſecundum naturā ff.de reg.iur.Et reſpe
ctu anni præteriti,uel annorum pręteritorum hoc ſi
ne difficultate tranſit,ut impenſæ onerum illorum
annorum ſpectent ad reſignantem, & de fructibus
ſpectantibus ad ipſum ſint detrahendæ, quod poſ-
ſet multis modis habere locum, eo præſertim cum
fructus ſint ſequeſtrati, cum ſequeſter ad illas tenea
44 tur,nam eſt legitimus†adminiſtrator, ſicuti is qui ſe
de uacante adminiſtrat,cap.quoniam.c.ſtatutum de
elect.in 6.Gl.in Clem. prima, in uerb.benef.de ſe-
queſt.poſſeſſionis,& fruct.quem ſequitur ibi Card.
in 2.col.not.10.& quæ.27.Fel.in ca. cum bertoldus
* col.ultima de iure patr.Gig.d.quæſt.72. ubi ex*cō
muni dicit poſſe pręſentare.Dubium tamē eſt quid
in oneribus illius anni,in quibus,ipſe ſum huius ſen
45 tentię,ut impenſæ præſatę diuidantur inter†reſignā
tem,& reſignatarium,ſicuti diuiduntur fructus, ut
circa fructus in reſtitutione fundi dotalis concludit
Bald.not.in tracta.de dot. priuil.75.poſt medium.
Campeg.in eodem tractatu in 15.quæſtion.Et in
terminis quęſtionis noſtræ uoluit Gig.de penſio.
* dict.quęſtion.72.Et communiter * receptum eſt
generaliter,in oneribus habendam eſſe rationem
46 temporis,†& ſic ſecundum illud faciendam eſſe di-
uiſionem,ut poſt Barbat.reſpondit.Menoch.conſi.
64.num.31.uol.primo,& facit quod ſcribit Soc.ſe-
nior conſ.247.nume.3.uerſ.aliquando,libr.2. quod
donec res eſt penes hęredem, ipſe debet ſubire onus
ſed poſtquam tradita eſt legatario,hæres liberatur
47 †ab onere,& incipit teneri legatarius tex. cum ibi
not.in l.apud Iulianum §. hæres ff.de legat. primo,
tex.& ibi Gl.Barto.in l.quęro ff.de uſufr.leg.ſubdit
48 Soc. quia onus eſt †potius fructuum,q̃ proprietatis
l.nec ſtipendium ff.de impenſ.Et propterea uult,ut
hæres teneatur ad onera pro tempore quo conſe-
quitur fructus,& legatarius ad reliqua.Hinc eſt,qđ
** ſecundum receptiorem**ſentētiam mortuo bene-
ficiario fructus eius anni quo mortem obierit pro ra
ta temporis ad hęredes defuncti pertinēt pro ſerui
49 tio,& oneribus uſque†ad illud tempus factis Alber.
in l.diuortio nume.12.ff.ſol.mat.ex ratione illius le
* gis de communi,*atteſtat Couar.lib.primo, uar.re-
ſol.c.15.ſub n.12.Et reſoluit alias Rot.teſte Gabr.
conſi.191.num.6.uol.2. nam ſi fructus totius anni
ſunt,deputati pro oneribus,Gem.in d.cap. præſenti
§.porro.Gig.in prin. d.q.72.ergo ut fructus diuidū
tur,ita & onera,ad tradita per Card.Zabare.in Cle.
prima.num.6.in fi.de cenſ.Boniſ.ibidem nume.56.
Et ratio naturalis id dictat l.ſecundum naturam ff.
de reg.iu. Hinc dicit Ancharan.in d.clemen.prima
de cenſib.quod nouus poſſeſſor tenetur ad onera,
cum res tranſeat cum onere,poteſt tamen ipſe an-
50 tiquum poſſeſſorem †conuenire,ut ratione tempo-
51 ris,quo fructus habuit,cōtribuat, †ut ibi uoluit Car.
ſub nume.6.Et uoluit late Bellenzin. in tractatu de
chari.ſubſid.q.37.& 75.de penſionario qui tenetur
contribuere ad onera,Deci.conſi.157.Giga. conſi.
117.nume.5.

Et qui maiorem partem percipit,tenetur plus cō
tribuere dic.clem.prima, de cenſ.ubi Card.in tertio
not.Imol.num.4.& facit quod reſolutum fuit in v-
* na Vlisbonenſ.* impoſitionis onerum ueneris 25.
Februarii 1575.perceptorem,& non Vicarium per
52 petuum†teneri ad ſalarium deputatum per viſitato
rem Cappellano,teſte Cæſare de Graſ.d.deciſ.117.
Et in alia Legionen. congruarum coram R.P.D.
Seraphino,quod qui percipit maiores fructus eccle
ſiæ,teneatur ad omnia onera,& in propoſito maio
rem partem debet habere,qui plus habet beneficiū
53 cum fructus †ueniant conſecutiue ad bñficium,Put.
54 deciſ.374.nu.9.libr.1.Et percipiantur,†ex eo.Oldr.
conſi.118.Put.deciſ.464.num.2.lib.2. Et ita in fa-
cti contingentia in quadam Brixien. Parochiali mi-
hi commiſſa pronunciaui,& †partes acquieuerunt.

Declara ſecundo hanc Concluſionem procedere
etiam in eo caſu, quando reſignans poſt reſigna-
tionem,& conſenſum in ea præſtitum ante tamen
quam reſignatarius caperet poſſeſsionem percipe-
ret

ret fructus etiam ad ſe non ſpectantes, animo illos
reſtituendi, nam ex hoc nulla confidentia com
mitteretur,& hanc ſententiam probo,quia ſi uſque
ad illud tempus reſignans poteſt incumbere poſſeſ
ſioni,& omnia facere ,ſicuti antea poterat, Rebuff.
de Sim.reſign.num.27.& 31.Et in tractatu de No-
mini.q.14.numer.157.cum aliis quos citaui de reſi-
gnat.beneſ.q.7.col.2.li.primo,ergo poterit fructus
exigere, Roffiniac. de beneſ.c.14.num.26.& ca.23.
num.10.Franc.de March. quæſt.49.in ſecunda par
te.Nam illo tempore reſignatarius non poteſt, ut
ex communi dixi dicta queſt.7.neque alius, & per
55 conſequens ex facto permiſſo a iure† non committi
tur confidentia prohibita per cóſtitutiones Pij IV.
& Pij V.Nauar.in man.c.23.ſub num.109.neque ét
committeretur confidentia,ſi reſignans eo tempo-
re locaret poſſeſſiones beneficii,faceret quietantias
debitoribus,alioſque contractus iniret ratione illius
beneficij,cum ut dixi,hi actus ſint ei permiſſi, Re-
buff.in praxi de reſign.Simon.num.27.cum multis
ſequentibus.Poterit tamen reſignatarius capta poſ-
ſeſſione illos fructus perceptos per reſignantem, &
ad ſe ſpectantes repetere ab ipſo reſignante, qui re-
56 ſignans tenebitur illos† reſtituere in foro fori, & po
li.c.ſæpe,cum ibi not.de reſt.ſpol.c.li res 14. quæſt.
6.not.per omnes in Regula peccatum de regul.iur.
lib.6.D.Thomas 2.2.quæſt.25.art.4.Caiet. 2.2.qu.
62.art.6.late Nauar.in man.ca.17.& ſummiſtæ om
nes In verbo Reſtitutio,immo omnino debebit re
ſignatarius illos repetere,ne ex hoc colligat cóiectu
ra pacti illiciti initi ante reſignationem,ut infra di-
cam in limitatione 4.Et faciunt quæ ſcribit Gabr.
conſ.192.num.6.vol.primo.

Declara tertio, hanc Concluſionem procedere
in Reſignatione,quę fit in fauorem alicuius, nam
tunc reſignans poterit ea quæ dicta ſunt facere,cum
antea non abdicetur ius ab ipſo niſi cũ effectu quæ
ratur reſignatario,ut late dixi de reſignat.beneſ.lib.
1.quæſt.3.& quæſt.7.num. 9.& alibi pluries. Secus
autem erit in reſignatione facta ſimpliciter,nã hæc
57 ſtatim abdicat† ius a reſignante,qui remanet ſine ti
tulo etiam colorato,& uidetur habere illud benefi
cium pro derelicto adeo ut ſtatim poſſit libere im-
58 petrari,&† conferri, Abb.Ant.de Butr.Imol. & alii
* *omnes in ca.ſollicite,& cap.accepta,de reſtit.ſpol.
Caſſad.deciſ.4.eo tit.Put.deciſ.158.nume.4 .libr.3.
* ubi refert ita fuiſſe*deciſum in una Burgen. præſti-
moniorum coram Fabio 15. Ottobris 1548.& late
dixi lib.primo de reſign.beneſ. quæſt.3. nume.5.&
6.Et nequaquam poſſit reſignans ita incũbere poſ
ſeſſioni,ut comprobaui dict.quæſt.7.col.prima.lib.
1.de reſig.beneſ. Et ideo non poteſt percipere fru-
ctus poſt reſignationem siue reſignauerit coram or
dinario,coram quo omnes reſignationes fiũt ita ſci
licet ſimpliciter,ſiue coram Papa,

Limita quarto,ut non procedat,quando reſignãs
poſt reſignationem,ſed antequam reſignatarius ca
piat poſſeſſionem percipiat fructus ſpectantes ad ip
ſum reſignatarium uigore pacti initi ante dictam re
ſignationem:nam hæc eſſet confidentia punibilis
per dictas Conſtitutiones Pij IV. & Pij V.& hanc
ſententiam deduco ex uerbis poſitis in eadem con-
ſtitutione Pij V. in §. quare nos uolentes, ubi ſta-
tuitur,ut ſit confidentia quando quis recipit bene-
ficium ex reſignatione cum pacto illud retroceden-
di,aut omnes fructus,uel partẽ dimittendi & conce
dendi,ergo reſignans percipiens fructus ſpectantes
ad reſignatarium ex pacto,etiam ſi illos recipiat an
te poſſeſſionem captam per ipſum reſignatarium
committit confidentiam prohibitam,& punibilem
59 Nec† dicas,quod dictus §. ĩtelligitur capta poſſeſſio
ne,ut alias exiſtimabã ex duobus: Primo ſcilicet ne
ſit contrarius §.ad probandum,ubi ut dixi loquitur
poſt captam poſſeſſionem arg.l.prima. C. de inoff.
teſt. Bart.in l.ult.§.idem quęrit.ff.de cond. indeb.
Dec.in l.ubi repugnantia ff.de reg.iur.& in c.gratũ
60 de off.deleg.ſecundo,ex uerbo receperit† poſito ibi
quod importat factum,not.in c.eam te, de reſcr.&
in c.bonæ el 2.de elect.Nam ad primum reſponde
tur prædictos duos §§.non eſſe contrarios, nam §.
Quare nos uolentes,ponit caſum confidentialẽ ex
pacto faciendi ea,quæ ibi exprimuntur,§. Vero Ad
probandum,loquitur de coniecturis,ut illa ſit ualida
coniectura,quoties poſt captam poſſeſſionem, &c.
In caſu uero noſtro ceſſant coniecturę, & pręſum-
ptiones,& illis non egemus, cum habeamus pactũ
præſuppoſitum,quod ſonat in Simoniam, & confi-
dentiam ad tradita per Bart. & alios in l. filio ff.de
lib.& poſth.l.non ſolum ff.de rit. nupt.Card.Pariſ.
conſ.54.num.19.cum ſequ.uol.primo. Non obſtat
ſecundum de uerbo receperit, quia illud uerbum in
telligitur de iure ipsius ben.ut in terminis tradit
Imol.in c.maioribus,num.5.uerſ.item ideo dixi, de
præben.late Gem.poſt alios per illum tex.in c.cũ
in Eccleſ.nu.8.eod.tit.lib.6.faciunt quæ ſcribit Ge
min.conſ.103.Io.Selua de beneſ.par. 3.q. prim.nu.
33.quod quidem ius cóſequitur irreuocabiliter poſt
præſtitum conſenſum per reſignantem, Sarn. de
infirm.reſign. queſt.31.Put.deciſ.106.libr.3. Gabr.
* cons.102.uol.primo,& eſt communis*omnium do
ctorum ſententia,ut late dixi de reſigna. beneſ.libr.
primo per plures quæſtiones,Et ideo ab eo tempo
re ei debentur fructus,quamuis per aliquod tempus
diſtulerit ob impedimenta, uel ob aliud capere poſ
ſeſsionem,ut ſignanter tradit Gabrie. conſ.192.nu
mer.6.uolu.1.& dixi.quæſt.6.nume.72.de reſigna.
beneſ.& qu.8.num.3.ubi atteſtatus ſum de commu
61 ni lib.1.cum iam fuerit effectus dominus abſque †
poſſeſsione,Arch.in c.si tibi col.1.Gemin.nume.2.
* Franc.num.7.de pręb.li.6.&*communiter, & ideo
62 ab eo tempore tenetur† ſoluere penſionem impoſi-
tam ſuper illo beneficio Gammar. de auctor.leg.a
lat.lib.6.tit.de penſ.num.421.Burſat.conſ.361.uol.
* 4.& fuit*reſolutum in Rota in una Terdunen.pen-
sionis coram Moedano 11.Februarij 1538.& in a-
lia Oxomen. teſte eodem Moedano.deciſ.2.in col.
manuſc.& ad alia onera,ut late retuli de reſign.be-
neſ.lib.1.q.9.& 10.Concludendum eſt igitur dictũ
§.quare nos uolentes expreſſe non obſtantibus in
contrarium deductis probare eſſe commiſſam con
fidentiam ex perceptione fructuum ſpectãtium ad-
reſignatarium facta per reſignantem etiam ante ap
prehenſam poſſeſsionem,per ipſum reſignatarium
pacto pręcedente ante reſignationem uel in actu .
Comprobatur.

Secundo,hęc ſententia ex ratione,quia pactio fir
63 ma† in beneficialibus inducit Simoniam capit. cum
vniuerſorum de rer.permutat.dd.in cap.ex parte.1.
de off.de leg.Nauar.in man.c.25.num.100.Redoã.
de Simon.par.2.c.10.*& omnes alij,& pactio de p
cipiendis fructibus ſpectantibus ad reſignatarium
eſt Simoniaca, & cõfidentialis,non facta diſtinctio
ne de poſſeſsione capta,vel ne per ipſum reſignata
rium.Oldrad.conſ.224.num.2. Abb.in c. non ſatis

num.7.& 8.de Simo.Cald.conſ.p.de Sim.Card. Pa
riſ.conſ.143. nu.12.uol.4.& plures,ut adduxi de re
ſign.benſ.lib.14.q.5.nu.1.Ergo &c.
Tertio, accedit quia in vna quaque materia,& p̄
ſertim cum agitur de puniendis delictis inſpiciẽdus
64 †eſt animus,& factũ ſequutum,Bar.in l.diuus ff. ad
l.Corne.de Sicar.Paul.de Caſtr.conſ.192. incip.in
cauſa incarceratorum.Aret.conſ.147.incip. uiſa cõ
ſultatione,col.7.Sign.de Homed.conſ.50.Felin. in
tractat.de conatu col.pen.Auguſt.in addict.ad An
ge.de maleſ.in uerbo,& appenſate in fine,& com-
* muniter*alij,ſed hic adeſt animus,nempe pactum
65 illicitum,quod includit dolum,qui in† primis conſi
deratur in delictis Bald.in le.quicunque in quinta
col.C.de Ser.fugit.idem Bald.in l.data opera,colũ.
4.C.qui accuſ.non poſſ.Paul.de Caſtr.in l. 1. C.ubi
Senatori.uel clariſſ.Cepoll.conſ.29.ante penul.col.
Bart.in l.1.§.p.ff.ſi quis teſtam.lib.eſſe iuſſus fuerit
dd.omnes in l.1.§.præterea ff.de ſicarijs,Adeſt etiã
factum ſcilicet perceptio fructuum ſpectantium ad
reſignatarium,facta per reſignantem, Fructus autẽ
66 ſunt quid temporale†ad notat.per Abb.Fel.& De-
ci.num.99.in c.M.Ferrarienſis de conſt.& non erit
67 licitum † dare temporale pro ſpirituali ſcilicet pro
ipſa reſignatione Hoſtien.in c.ad audientiam 2. n.
3.Bald.num.6.Anchar.num.1.de reſcript. Præpoſ.
* in c.1.num.6.7.q.1.& eſt communis*opinio quam
comprobaui de reſignat.benef.lib.14.q.3.nume.2.
Aut ſunt quid ſpirituale ratione connexitatis ad no.
68 in cap.maioribus & c.dilecto de pręb.& neque†erit
licitum dare ſpirituale pro ſpirituali, Io. Caraſ.de
ſim.ment.num.6.& comprobaui de relig.benef.li.
14.q.4.Ergo uidetur commiſſa confidentia.
Quarto, præterea accedat, quia quod reſignans
non capiat poſſeſſionem nihil facit ad excuſandum
pactum de ſui natura illicitum,& reprobatum,nam
poſſet conſulto differre uſque ad vltimum diem, &
hac ratione aperiretur uia faciendi plures confiden
tias,quod eſt contra intentionem Pij V. qui ſanctiſ
ſime rigoroſam hanc conſtitutionem promulga-
uit,ut exularet hoc atrociſſimum delictum ſuo tẽ-
pore,& ſucceſſorum,a Curia Rom.& Eccleſiaſticis
69 viris,vt colligitur ex proœmio † l. 1 in principio ff.
ad Maced.Bart.in l.cum quid ff.ſi certum pet. & in
l.ambitioſa ff.de decret.ab ordine fac.Abb. in c.ex
multa de uoto Bald.in l.prima ff.de iuſt.& iur.qua
re ne in hoc caſu fruſtretur huiuſmodi conſtitutio
Pij V.concludendum erit , & pariter iudicandum
70 pro confidentia,cum malitijs†via ſit claudenda le.
cum hi.§.ſi cum lis ff.de tranſact.le. quoties in fine
C. de fideicom.l.ſi legatarius C.de legat.& interſit
reipublicę, vt delicta puniantur l. ita uulneratus ff.
ad l.Aquil.Bart.in l.quemadmodum C.de agric.&
cenſ.lib.11.prodeſt dumtaxat poſſeſſio non capta,
ut non intret coniectura confidentiæ,cum de pacto
non conſtat,nequę de perceptione fructuum ſpe-
ctantium ad reſignatarium,& ita intelligendus erit
§.ad probandum,ut ſupra dixi.Sed poſſet aliquis q̄
rere,quomodo conſtabit de huiuſmodi pacto? re-
ſpondeo multis modis,ut alias in facti contingẽtia
71 reſpondi.Primo , per ſcripturam iuxta † tradita p
Bald.in l.Imperator ff.de ſtatu homin.& in l.quo-
ties in ultimis uerbis C.de Iud.cum alijs cumulatis
per Marſ.in rubr.C.de proba. nu.3.
72 Secundo,per Confeſſionem†ut eſt clarum, & di
cam ſuo loco.
Tertio,per Coniecturas,& indicia,ut habetur in
hac Conſtitutione Pij V.& in uno quoque §.expli
73 cauimus coniecturam ibi poſitam, † cum ſit de his
quæ ſolent occulte fieri ad tradita per Cynum in l.
prima,C.ad l.Corne.de Sicar. Paul. de Caſtr. conſ.
58.colum.2.lib.2.Crauet.conſ.156.num.7.& pon-
derabam quamplurimas cõiecturas, quia clam reſi
74 gnans,& reſignatarius†id tractarunt Salicet. in l. ſi
quis poſt hanc in princ.col. 5.C.de bonis proſcrip.
75 Paul.de Caſtr.in l.prima,C.de fur.nam pactum†de
retrouendendo ex hoc ſumitur Glo.in ca.ut noſtrã
§.porro in uerbo occulte,ut Eccl.benef. Bar. in le.
76 poſt contractum ff.de donat.nam qui † male agit,
odit lucem.Glo.in l.donatio,in uerb. occulte C. de
donat.glo.in cap.conſuluit de off.deleg.& in ca. pe
77 riculoſum 13.q.2.& præſumitur†in mala fide Paul.
de Caſtr.in l.ult.ff.de Rit.nupt.Fel.in ca.cum ex in
iuncto,in principio ff.de hæret.& in c.porro de ſen
tent.excomm.& in d.cap.conſuluit colum. penult.
78 Quia reſignans†erat ſolitus id facere iuxt. trad. per
Bar.Ang.Ale.& Iaſ.in l.certi conditio §.ſi nummo.
ff.ſi certum pet.cum aliis,& per Euerar. in locis cõ
munibus in loco a ſolitis,& regulare eſt, ut præſu-
79 matur contra†ſolitum l.non omnes §.a barbaris ff.
de re mil.l.qui ſemiſſes §.1.ff.de uſur.l.item §.quod
dicitur,& ibi dd.ff.ad macedon. Hinc delictum qđ
80 regulariter†nõ præſumitur,l.merito ff.pro ſoc.Bal.
in l.precibus num.21.C.de Impub.& aliis ſubſtitu.
81 præſumitur†contra ſolitum committere, Gozad.cõ
ſi.66.num.7.uerſ.ſecundo,reſpondeo. Maſcard.de
probat.concl.495.num.20.Et quia fuit beneficium
per reſignatarium locatum reſignanti,nam proba-
82 tur.Contractus ſimulatus † per locationem factam
ab emptore uenditori Bald.conſ.311.incip.in quę
ſtione colum.2.lib.5.Cepoll.in tract.de Simul.cõt.
pręſcripti.26.& 17.Craue.conſ.156.num. 12.Et ẽt
quia non dimiſerat reſignans poſſeſsionem ſtante
prędicta locatione facta ſtatim,ſed continuauerat,
ex quo præſumitur fraus,& ſimulatio.l.ſicut §.ſup-
uacuum,& ibi gl.& Bar.ff.quibus mod.pign.vel hy
pot.ſolu.Afflict.in cap.1.tit.de feud.datis in vicem
l.commiſſor.num.25.Fulgo.conſ.32.Anchar.conſ.
237.num.4.Socc.conſ.84.num.6.libr.3. Bald.conſ.
438.lib.3.Ruin.conſ.94.num.9.uolu.4.late Decia.
conſ.62.num.29.uolu.3.Et in alia facti contingen-
83 tia,alias ad hoc conſiderabam retroceſſionem †iux
ta ea,quæ late poſt alios conſiderat Maſcar.de ꝓ-
bat.conclu.441.& magnos redditus beneficij,Bar-
bat.conſ.22.numer.8.lib.4. Afflic. loco cit. num.
63.& 68.Ange.in l.ſumma cum ratione,ff.de pecu.
& ex paucitate penſionis reſeruatæ,Paul. de Caſtr.
conſ.74.lib.3.Tiraq.de vtroque retrac. conſang.§.
1.glo.14.num.37.& quaſdam depoſitiones fictua-
rij , qui hoc atteſtabatur , ſcilicet reſpondere reſi-
gnanti,& aliorum teſtium dicentium hoc audiuiſſe
ab eodem,Et in alia ponderabam, quia paulo ante
reſignationem,reſignans locauerat beneficium an-
ticipatis ſolutionibus,& reſignatarius non petierat,
nam ex hoc nemo negabit argui pactum illicitum,
iux.trad.per Bart.& alios in d.le. poſt contractum
ff.de donat.ſed alias poſtea ponderabam pro abſo
lutione qualitatem perſonę,nam erat Epiſcopus,vt
84 præſumatur † aliam ob cauſam feciſſe, quam rõ-
ne confidentię,& in terminis argumentatur Gabr.
conſ.172.nume.14.lib.2.Et qualitatem, & bonam
famam recipientis,vt illam ad hoc etiam ponderat
85 Gabr.d.conſ.172.num.18.Et regulare eſt,† ut bo-
na fama tollat præſumptionem delicti,le.ulti. ff.de
quęſt.

qu ubi ld. Bar.in l.diui ff.de in integ.reſtit.Marſil. conſ.74.Grammat.conſ.13.num.7. & conſ.3 t.nu. 12.Tiraqu.de pen.tempor.cauſa 15.num.2.conſi-
86 deratis etiam diuitijs nam † pauperes ſunt, qui regulariter id faciunt iux.gloſſ.in l.prima C.de comit.& Tribun.lib.12.per text.ſingularem in l.cum ſocietas ff.pro ſoc.& habetur Eccl.cap.27.prouerb.cap.30.Faciunt notata per Mar.ſocc.ſen.in cap.& ſi q-ſtionis col.prima de ſimon.Hinc Salamon prouer. 30. ſcriptum reliquit mendicitatem non dederis mihi,ne egeſtate compulſus furer, & periurer nomen Dei mei,nam propter inopiam multi deliquerunt Eccl.cap.27.Valer.Max.lib.2.c.1.Lactant.Firmian.lib.de Ira Dei,capit.20.late Lucas de Penna multa cumulat in l.eos qui C.de his qui numero liber.col.3.lib.10.fol.91.Tiraq.de Nobilit.capitu.3. num.25.cum ſeq.Et plura exempla dedit Excellentiſſimus,& eruditiſſimus D.Thomas Pariſius I.C.Conſentinus,Sacrij Regij Conſilij Neapolitani, Conſiliarius integerrimus in trac.quem compoſuit de paupertatis priuilegijs & incommodis, quem uidi manuſcriptum diebus elapſis penes Excl.V.I.D. Dominum Proſperum Pariſium Conſentinum, & Patritium Romanum.

SVMMARIVM.

1 *Ex mutuo facto ante reſignationem,nulla committitur confidentia.*
2 *Ceſſante diffinitione Simoniæ,ceſſat Simonia.*
3 *Ceſſante diffinitione,ceſſat diffinitum.*
4 *Vbi non habent locum uerba,neque diſpoſitio.*
5 *Mutuum de per ſe non inducit uſuram.*
6 *Mutuum non aduerſatur amicitiæ,ſed illam conciliat.*
7 *Mutuans poteſt accipere munus a mutuatario.*
8 *Mutuatarius obligatur ad antidora.*
9 *Non eſt peccatum expectare aliquid ex mutuo.*
10 *Intentio ſecundaria non eſt in conſideratione in uſura,& ſimonia.*
11 *Licitum eſt ſeruire Prælato,& Eccleſiæ cum ſpe ſecundaria conſequendi beneficia.*
12 *Non eſt Simonia renunciare beneficium cum intentione,vt conferatur Nepoti.*
13 *Diſtributiones,quotidianæ debentur ex ſeruitio.*
14 *Deus qua cauſa ſit amandus.*
15 *Licitum eſt ſperare a Deo remunerationem.*
16 *Poteſt quis ſeruire Deo intuitu præmij.*
17 *Finis principalis eſt in conſideratione in qualibet re.*
18 *Ex intentione ſecundaria non arguitur vſura.*
19 *Vſura requirit pactum expreſſum,& nu.25.*
20 *Magna ſimilitudo inter vſuram,& Simoniam.*
21 *Semper attendendum quod principaliter agitur.*
22 *Abſque pacto expreſſo,vel tacito non committitur Simonia.*
23 *Ex longinquitate actus excluditur fraus.*
24 *Quando ex vicinitate actuum colligatur correſpectiuitas.*
26 *Vbi eadem ratio,ibi idem Ius.*
27 *Mutuans pecuniam ob præſentationem committit Simoniam.*
28 *Pactum appoſitum in contractu probat Simoniam.*
29 *Mutuans Regi cum pacto,quod ei conferat officiū, facit Vſuram.*
30 *Quando committatur vſura,& ſimonia.*
31 *Ex pacto tacito etiam committitur confidentia.*
32 *Ex actu principaliter facto committitur Simonia, & vſura.*
33 *De ſpiritualibus quando poſſit haberi ſpes.*
34 *Sperans principaliter ex mutuo committit vſuram.*
35 *Eſt Simonia ſeruire principaliter ob beneficium.*
36 *Ex actibus reciprocis colligitur fraus.*
37 *Actus præſumitur fieri ad exequutionem diſpoſitionis præcedentis.*
38 *Talia ſubiecta,qualia prædicata.*
39 *Ex mutuo facto in reſignatione an colligatur confidentia.*
40 *Correſpectiuitas quando colligatur.*
41 *Conſtitutio de confidentijs eſt odioſa,& pœnalis.*
42 *Pœnæ non imponuntur niſi in caſibus expreſſis.*
43 *Delictum debet excludi.*
44 *Interpretatio,vt actus valeat.*
45 *Vt actus valeat receditur a natura diſpoſitionis.*
46 *Et improprientur verba.*
47 *Et hæc præſumptio præualet alijs præſumptionib.*
48 *Ex conuentione prohibetur diſpoſitio beneficij Eccleſiaſtici,*
49 *Ex ratione lex ampliatur.*
50 *Taciti,& expreſſi eadem eſt ratio.*
51 *Reſignans poteſt pœnitere donec fuerit præſtitus cōſenſus.*
52 *Cauſa principalis quæ.*
53 *Simonia ſine pacto non committitur.*
54 *Cauſa oſtendit,quod factum eſt.*
55 *Præſumptio fortior facit ceſſare minus fortem.*
56 *Actus correſpectiui in eodem loco, & coram eiſdē perſonis.*
57 *Mutuum factum poſt reſignationem quando inducat confidentiam.*
58 *Vicinitas actuum arguit fraudem.*
59 *Quiſque tenetur iuuare proximum.*
60 *In foro conſcientiæ quando ſit Simonia mutuare in reſignatione.*
61 *Ex intentione colligitur peccatum.*
62 *Spes quando inducat peccatum.*
63 *In foro conſcientiæ inſpicitur quod vere actum eſt.*

QVAESTIO XXXVI.

QVANDO ex mutuo committatur confidentia in foro fori,& foro Poli.

TRIGESIMOSEXTO Quæro, an ex mutuo facto a Reſignatario Reſignanti cōmittatur ſimonia,& confidentia? Quia varias reperio ſententias pro reſolutione diſtinguendum exiſtimo,aut loquimur in foro fori,aut uero in foro Poli id eſt interiori,& conſcientiæ.

In primo caſu de foro exteriori conſtituēda ſunt & examinanda tria capita, Primum,in mutuo facto ante reſignationem. Secundum,in mutuo facto in ipſa reſignatione, Tertium,in mutuo facto poſt reſignationem.

Circa primū caput,in mutuo facto ante reſignationem,quia Titius mutuauit Meuio pecunias, & poſtea ſubſequuta fuit reſignatio beneficij obtenti per Meuium in fauorem Titij,uidetur dicendum
1 nullam eſſe commiſſam ſimoniam † vel confidentiam ut conſuluit Alciat.Reſp.2.num.9. uerſ. circa ſecundum,li.primo,& uolui de reſign. beneſ.li.14. quæſt.7.num.2.ex his quæ a fortiori ſcribit Nauar.
2 conſil.50.de ſimon.quia ceſſat diffinitio ſimoniæ †
* poſita per gloſſ.*communem in ſumm.1. quæſtio. 1.& per D.Thom.2.2.q.100.art.1.& in 4.diſt.21.

Nauar.

Nauarr.in man.capit.23.nume.200.Ceſſat quoque
3 diffinitio confidentiæ † quam poſuimus in prima
quæſtione, ergo ceſſabit diffinitum, Dec.& Cagno.
in l.omnis diffinitio, ff.de regul. iur. Comprobatur
quia non poſſunt huic capiti applicari uerba, & ca
ſus confidentiales poſiti per Conſtitutionem Pij
IIII.& Pij V.vt patet ex lectura, & infra expreſſius
4 demonſtrabitur: ideo non † habebunt locum, l.4.§.
toties, ff.de damno, infect.capit. indemnitatibus dē
elect.libr.6.Accedit, quia mutuum de per ſe non in
5 ducit aliquam † uſuram neque ſimoniam, ut uo-
* lunt * omnes Theologi in 4.diſt.55.Summiſtæ in
uerb.mutuum, & uerbo vſura, D.Thom.2.2. queſ.
78.art.2.ubi late Caiet.Dom.Sot.de Iuſt.& iur.lib.
6.art.2.Et quod ſequitur ex mutuo non conuentio
nis nexu, uel tacite, uel expreſſe, ſed quod gratuito
mutuanti rependitur nullam impingit uſuræ labē,
6 cum beneficium mutuandi non ſolum non † auer-
ſetur amicitię, ſed eam conciliat, & firmat, ergo mu
tuator poteſt munus quodcunque ſuſcipere, quo ſo
lent amici amicorum beneficia repenſare, ita poſt
D.Thom.tradit Dom.Soto lib.6.de iuſt.& Iur.ar.
* 2.uerſ.ſecunda, concluſio, & dicit D.Thom.*com-
muniter receptus in 2.2.q.78.art.2.uerſicu.reſpon-
deo, quod mutuator poteſt accipere munus aut be
7 neficium a † mutuatario, non quaſi exigens, nec qua
ſi ex aliqua obligatione tacita uel expreſſa, ſed ſicut
gratuitum donum, & non peccat, quia etiam ante-
quam pecuniam mutuaſſet licite poterat aliquod
donum gratis, & beneficium accipere, nec peioris
conditionis efficitur per hoc quod mutuauit, hæc
enim ſunt uerba D.Thom. Eoque magis cum mu-
8 tuatari' poſt mutuū obliget † ad antidora, Archiep.
Flor.de vſur.c.3.n.81.Ant. Roſel.in co tract.n.22.
9 Et iō nō ē pctm̄ † expectare aliqd ex mutuo oh ami
citiā, & gratitudinē, Nau.d.c.ſi fœneraueris.nu.22.

Amplia primo, hanc cōcluſionem procedere, ut
non committatur vſura, & confidentia, etiam ſi mu
tuans habuit hanc intentionem ſecundariam conſe
10 quendi beneficium † illius, mediante reſignatione
per eum facienda, ut uidetur firmare Nauar.conſil.
30.num.3.de ſimon.& in comment. de vſur. in c.ſi
fœnerauerís.num.17.14.q.3.vbi dicit, quod licitum
eſt mutuare alteri ad conſequēdam eius amicitiam
ex qua ei proueniat aliquod beneficium, allegat D.
Thom.2.2.qu.78.art.2.in corpore quæſtionis, ubi
clarius id explicat Caieta.& probatur quia licitum
11 eſt Eccleſię, & Prelato ſeruire † cum ſpe ſecundaria
licet non principali, aliquod beneficium obtinendi
ca.ſi officia.diſt.59.c.quid proderit diſt.61.cū ſuis
glo.Nauar.in man.cap.17.num.209.uerſ. tunc ga,
Idem Nauar.in Comment.de uſur.in c.ſi fœnerauе
ris 14.q.3.num.19.in fin.uerſ. Tertio, Idem Nauar.
conſ.50.num.4.de ſim.Dom.Sot.de Iuſt.& Iur.lib.
6.ar.2.col.2.uerſ.dum æquiſſimum; probatur itidē,
quia non eſt ſimonia neque confidentia renunciare
12 beneficium cum intentione † quod cōferatur Nepo
ti gl.in c.ordinationes, 1.q.1.Abb.in c.dilecto.de p̄
ben.Fel.in c.ad audientiam 2.co.4.de reſcr.D.Ant.
2.par.tit.1.c.5.§.11.Nauar.in man.c.23.nume.107.
& in d.c.ſi fœnerauerís.nu.9. uerſ. Quarto accedit,
quia quamplurima ſunt, quę quamuis non poſſint
eſſe fines principales, & primarij operis, poſſunt ta-
men eſſe minus principales, & ſecundarij, exemplū,
non licet dicere miſſas, & diuina officia audire prin
13 cipaliter propter † diſtributiones quotidianas, mi-
nus autem principaliter ſic, iuxta glo.ſingu.in c.pri-
* mo, de cler.non reſi.lib.6.& ibi omnes * ſequuntur,
non licet etiam principaliter ſeruire Deo intuitu re
munerationis terrenæ, neque amare illum principa
14 liter ob hanc cauſam, quia † eſt vltimus finis, & pro-
pter ſeipſum tamen amabilis, D.Thom.2.2.qu.27.
art.primo, Nauar.in c.cum miniſter, 23.q.5.nume.
4.Et ſic eſſet facere de vltimo fine medium, licet
15 tamen amare Deum, & illi ſeruire † minus principa
liter propter remunerationem iuxta illud Pſal.118.
Inclinaui cor meum ad cuſtodiendas Iuſtificatio-
nes tuas propter retributionem, & Conc.Trid.Seſſ.
6.can.31.diffiniuit contrarium dicere eſſe hæreti-
16 cum, & anathematizat eum, qui dixerit peccare † iu-
ſtum, qui Deo intuitu præmij ſeruit, quoniam tam
merces temporaria, quam æterna aſſumi poteſt in
finem minus principalem, & primarium. Et ideo
egregie Adrian.quolibet 10.columm.4.firmat om-
nem actum cuiuſcunque uirtutis cuius totus finis,
17 aut partialis principalis, eſt bonum aliquod † tem-
porarium, eſſe uitioſum, & excludit ſecundariam in
tentionem, ut etiam explicat Nauar.d.c. cum mini-
ſter, num.39.23.q.5.& in c.inter uerba concl. 5.nu.
12.& 13.11.q.3.Durand.lib.2.ſent.diſt.38.q.2.Ca
iet.in ſum.caſ.7.& in tomo 1.opuſc.tract.primo re-
ſpon.15.& in 2.2.q.78.art.4.not.in c.ult.23.q.6.in
c.ad fidem 23.q.5.in c.ſi quid verius 33.q.2.

Hinc intentio minus principalis, & ſecundaria lu
18 crandi ex pecunia mutuata non † ſufficit ad conſti-
tuendam uſuram, gl.& Inno.in c.conſuluit, de vſur.
* & alij * omnes D.Thom.2.2.q.78.art.2.Caiet.tom.
3.q.3.de Vſur.dicit nunquam de hoc dubitaſſe D.
* Thom.& eſt communis * opinio teſte Nauarr. in d.
Comment.de uſuris, ad c.ſi fœnerauerís 14.q.3.nu.
19.ubi defendit hanc ſententiam contra Dom.Sot.
lib.6.de Iuſt.& iur.q.1.tenentem oppoſitum, & de
* * communi Theolog. & Canoni.atteſtatur in man.
idem Nauar.c.17.num.209.& Colligitur ex Capi-
ſtr.de vſuris, p.prima, nume.52.ex poſitis per Gui.
19 Pont.de Vſur.nume.26.Vſura enim † requirit pactū
expreſſum, uel tacitum, aut intentionem principa-
lem lucrandi ex mutuo aliquid c. conſuluit ubi om-
nes de Vſuris D.Thom.2.2.q.78.art.2.uerſ.Reſpō
deo, & ibi Caiet.D.Anton.in 2.par.ſum.tit.1.ca.7.
§.6.Laurent.in c.ſalubriter de Vſur.

Ita pari ratione huiuſmodi intentio non indu-
cet ſimoniam neque confidentiam, tum quia adeſt
eadem ratio, ut ſupra deductum eſt, tum etiam, qa
20 magna in hac † materia eſt ſimilitudo inter ſimoniā,
& vſuram, ut licet colligere per Nauar.d.c. ſi fœne-
raueris, num.17.in fin.14.q.3.

Pręterea hæc concluſio confirmatur, quia ſemp
21 in unaquaque materia debet † attendi, quod princi-
paliter agit l.ſi quis nec cauſam ubi omnes, ff.ſi cer.
pet.Riminal.ſen.conſ.161.num.14.

22 Comprobatur etiam † quia abſque pacto expreſ-
* ſo uel tacito non committitur confidentia, ut fuit *
reſolutū in Rota in una Coſentin.p̄tenſæ confidē-
tiæ coram R.P.D.Orano 4.Febru.1591.Gabr.cōſ.
172.nu.4.& 12.cū ſeq.lib.2. Nauar.conſ.27.& 30.
& 33.de ſimo.Accedat quia pauci ſunt, qui ex ſuis
honeſtis actionibus aliquod bonum temporariū
Honoris, famæ, gloriæ, ſalutis, rei familiaris victus
ſui aut aliorum in finē minus principalē non præſti
tuant, quos nemo Catholicorum peccare dicit, ita
Nauar.in comment.de vſur.in d.c.ſi fœnerauerís.n.
20.prope finem uerſic.& patet 14.q.3.

Amplia ſecundo, hanc concluſionem procedere

I non

non ſolum quoties reſignatio fuit ſubſequuta lon-
go tempore poſt mutuum, quo caſu nullum adeſt
23 dubium ex longinquitate actus† iuxta not.per Bal.
in le.penul.§.mulier.circa finem.ff.ſolut.matrim.&
in l.petens.colum.penu.num.49.C.de pact.& in le.
prima,numer.4.uerſicu.ſecundo nota. Cod.de ope
ris noui nunciat.Corne.conſil.192.numero 2.libro
nono,Iaſon. in leg.prima,§.primo,numero 9.ff.de
uerbor.obliga.Sed etiam ſi fuit ſubſequuta modico
tempore interiecto poſt mutuũ,nã nihilomin' non
erit iudicandum ex hoc Simonia, & confidentia,ex
his,quæ in fortioribus terminis dicit Nauarr.conſi
50.in princip.de Simon. Tum ex prędictis addu
ctis ſupra, Tum etiam, quia præſupponimus non
adeſſe pactum expreſſum,vel tacitum ſine quo non
committi confidentiam,eſt communiter receptum
* * & fuit reſolutum in dicta Coſentin. 4. Februa-
rij. 1591. Vt dixi ſupra quæſtio. 26. Accedat
prętereà,quia vicinitas huiuſmodi actus non eſt ta-
24 lis, ut ex ea colligatur † correſpectiuitas, Corne.
conſil.10.numero 14.libro 2.Decius in le.certi con
dictio §. ſi nummos,numer.14.ubi plures citat ff.ſi
certum petat.Marſil.in rubr.Cod.de probat.num.
* 394.Et de * communi atteſtatur Tiraquell. in l.ſi
vnquam,uerb.Donatione Largitus num.119.C.de
reuoc.donat.

Amplia tertio, hanc Concluſionem procedere,
ſiue mutuum fuerit magnæ quantitatis, ſiue mini-
mæ,nam utroque caſu viget eadem ratio,ut abſque
pacto tacito,uel expreſſo,& intentione principali-
25 ter lucrandi non committatur † vſura,neque con-
fidentia,Nauarrus.d.cap.ſi fœneraueris.numer.19.
14.quæſtio.3.Et probatur ex his, quæ ſupra dedu-
ximus.

Quarto,Amplia hanc Concluſionem procedere
in mutuo facto collatori ab eo cui poſtea confertur
beneficium,& patrono habenti facultatem præſen
tandi,ac electori,vt ea,quæ ſupra ſunt dicta,de Re-
ſignãte,procedant in prædictis perſonis,quia viget
26 † eadem ratio leg.illud,ff. ad l.Aquil.le.a Titio.ff.
de verb.obligat.

Limita primo,hanc Concluſionem non proce-
dere,quoties in mutuo inter mutuantem,& mutua-
tarium emanauit pactum de reſignando,de confe-
rendo,præſentando,aut nominando, & eligendo,
nam ex hoc committitur vſura, & confidentia, ut
tradit Nauarr.in comment.de Vſur.ad d.cap.ſi fœ-
neraueris,numero 16.14.quæſtio.3.Idem Nauarr.
27 conſilio decimo.de pecun. † mutuata ob præſen-
tationem, conſilio 37.de Simon. uidetur eſſe de
mente Alciat.reſpon.ſecundo. colum.2.lib.primo,
28 numero 16. Idque iuſtificatur † ex pacto præ-
ſuppoſito,quod facit committere confidentiam,vt
ex Lectura huius Conſtitutionis Pij Quinti licet
uidere,Nauarr.conſilio 30.33.& 36.de Simon.in
Man.cap.23.num.107.verſicu.ad decimum, & nu-
mero 109.& 110. Hinc in ſimili ſcribit idem Na-
uarr.in eodem man.capit.17.numero 222.uerſicu.
85.Quod mutuans Regi, vel Magnati cum pacto
29 quod ſibi conferat † aliquod officium committit
vſuram.Cum ergo diffinitio,Simoniæ, tradita per
gloſſ.in ſumm.1.quæſtio.1.& diffinitio confiden-
tiæ de qua loquuti fuimus,quæſt.prima, habeat lo-
cum hoc caſu,nullum erit dubium quin etiam ha-
bebit locum diffinitum,Decius in l.omnis diffini-
tio,ff.de regu.Iur.
30 Et ex hoc quod eſt Simonia,& Confidentia, nõ
deſinit eſſe vſura,erit ergo vſura Simoniaca,uel Si-
monia uſuraria,vt tradit Nauarr. d.cap. ſi fœnera-
ueris,numero 17.uerſicu. neque dicens eſſe duplex
peccatum.

* Et in hoc omnes * communiter reſident, ut
quoties mutuum fuerit cauſa immediata,& princi-
palis expreſſa pacto conferendi, præſentandi, eli-
gendi,nominandi,& reſignandi, beneficium Eccle
ſiaſticum,committatur Simonia,& confidentia, cõ
ſideratis omnibus conſiderandis.

21 Et hęc Concluſio procedit, † ſiue pactum fuerit
expreſſum,ſiue tacitum.nam ex vtroque committi
tur confidentia,ut dicitur in dic. Conſtitutione Pij
Quinti.in §.Itidem, ubi declarauimus, & tradidi-
mus rationem,in pacto autem tacito exiſtimo eſſe
conſiderandam qualitatem perſonarum, quantita-
tem mutui,tempus decurſum inter prędictos actus,
& alia ſimilia,quæ illud probent.

Limita ſecundo, hanc Concluſionem non pro-
cedere quoties cauſa principalis,& primaria mutuã
di fuit ob beneficium Eccleſiaſticum obtinendum
per viam collationis,præſentationis, electionis, re-
32 ſignationis,nam tali caſu†committitur Simonia,&
Vſura,vt ſcribit,& probat Nauarr.in dict.capitu. ſi
fœneraueris numero 17.14.quęſtio.3. De ſpiritua-
33 libus neque ſpem†principaliter', neque promiſſio-
nem habere poſſumus, capitu.per laicos 16. quæſt.
7.capitu.cum ad noſtram,de elect. capitul. cum eſ-
ſent,ubi Abba.& alij de Simon.cap.non eſt,prima,
quęſt.1.cap.quam pio 1.quęſt.2.& ibi gloſſ. & alij,
& ita optime declarat Redoan. de Simon. p.2.cap.
7.numero 37.cum ſequent.ambitio enim reproba-
tur,capitul.miramur in fin.diſtinct.50.capitul.ſicut
his prima,quæſtio.6.capit.ult.de Simon.D.Thom.
in 4.diſtinc.25.quęſt.ſecun.Selu.de benefic. par.pri
ma,quæſtio.7.

34 Et ſperare † aliquid principaliter ex mutuo eſſe
* Vſuram*omnes tradunt per illum tex.in capi.con-
ſuluit de Vſur.Ioann.Andr.Archidiacon. Gemin.
in capitul.primo,de Vſur.libro 6. Theologi in 4.
diſtinctio.15. & ibi late Richard. quæſtio. 5. Hinc
ſcribit Nauarr.In man.capitul.17.numero 222.ver-
ſicul. 85. quod mutuans Regi principaliter, ut
conferat ſibi aliquod officium committit Vſuram.
* Hinc etiam eſt * receptum non licere principali-
35 ter ſeruire † ob beneficium,Innocent.in capitu.
vltim.de Simon.Ioann.Selu.de benefic.par.1.quæ
ſtio.7.colum.8.numero 47.Redoan.de Simon.pa.
* 2.cap.7.colum.penultim.& ulti.& eſt communis *
opinio.Confidentia autem nequaquam committi-
tur,quando non exprimitur,vt ſupra.

Limita tertio,non procedere,quoties petens pe-
cuniam mutuo a Titio,ut illas facilius habeat,ei di-
xit uelle ſuum beneficium reſignare, & Titius ſta-
tim porrexit aures, & cogitauit habere illud be-
neficium pro ſe uel filio, mediante reſignatione,
& ſic conuenerunt, nam hæc eſt confidentia, ut
ſcribit Nauarr.conſilio 37.titulo de Simon.& pro-
batur ex multiplici ponderatione:Primo, inſpecta
mente uolentis mutuare: Secundo, inſpecta men-
te accipientis pecuniam mutuo, Tertio, inſpe-
36 cta conuentione, & † actibus reciprocis ex quibus
colligitur fraus, Bald.in le. pacta conuenta,nume.
primo,ff.de pact.in le.iuriſgentium,ff.eodem.Dec.
conſilio.264.numero tertio,& quarto.Crauet.con
ſilio 141.columna tertia & quarta.cum alijs,vt per
Caputaque.deci.307.numero 1.par.2.Et quia prę-
ſumitur

37 ſumitur actus factus ad executionem † diſpoſitio-
nis præcedẽtis l.qui in aliena, §.ſi is qui putabat,ff.
de acquir.hæred. Alciat.de præſumpt.regul.3.præ-
ſumpt.24.Caputaque.deciſ.226.nume.2.p.2.Et ex
cauſa præcedenti,le.quædam mulier ff. de rei uen-
dic.l.2.ff.de acquiren.poſſeſſ.a primordio enim ti-
tuli poſterior formatur euẽtus,l.prima, circa finem
C.de impoſit.Lucrat.deſcript.libro 10. Et hoc eſt
38 quod dicitur talia † ſubiecta qualia prędicata,l.ſi de-
fenſor.ff.de Interrog.act.l.3.ubi Bartol.ff. de fund.
Inſtruct.cap.inter dilectos.uerſic. cęterum,de Fide
Inſtrum.Craue.conſ.284.num.6.& ob cauſam ne-
ceſſariam l.vlt.Cod.de aliment.pupill.præſt.Barto.
in le.cum ſeruus ff.de uerb.oblig.Roma.conſ. 247.
col.2.Corn.conſ.316.col.5.lib.1.
39 Circa uero ſecundum † caput in mutuo facto in
ipſa reſignatione:Nauarr.conſ.50.& 51.titu.de Si-
mon.tenet ex hoc eſſe commiſſam confidentiam,
40 cuius opinio poteſt probari ac iuſtificari ex † corre-
ſpectiuitate,Creſcent.deciſ.78.in manuſcrip. Moe-
dan.deciſ.manuſcript.124.Sam.deciſ.4.libr. 1.Pe-
reg.deciſio.81.& 82.Cardinalis Paleott.deciſi.101.
alias 150.in recoll.manuſcript.
Negatiuam autem opinionem ex hoc non eſſe
commiſſam confidentiam vidi conſultum per peri-
tiſſimos uiros in facti contingentia, qui mouebãn-
tur Primo,quia uerba conſtitutionis huic caſui non
applicantur,ut ex eius Lectura patet,ergo neque de
poſitio ipſius Conſtitutionis,l.4.§.toties, ubi Bart.
ff.de damn.infect.cap.indemnitatibus §.penult. de
elect.lib.6.
Secundo,quia imo uerba Conſtitutionis probãt
contrarium,quia loquuntur,& diſponunt,ut ſit con
fidentia quando propter beneficium diſponitur de
titulo,fructibus,penſione,quod ceſſat caſui propo-
ſito.
41 Tertio,quia huiuſmodi conſtitutio † eſt odioſa,
& pœnalis, Ideo reſtringenda cap. odia,ubi Dyn.
de regu.iur.libr.6.Bartol.& alij in l.ſi uero §.de vi
ro.ff.ſolut.Matr.Cardin.Pariſ.conſ.16.num.17.vo
42 lu.3.Et receptum eſt pœnas non eſſe imponendas †
niſi in caſibus a Iure expreſſis,cap.is qui,de ſent.ex-
com.lib.6.l.& ſi quis.§.diuus ff.de religioſ.
43 Quarto,Vt fiat interpretatio, † ut actus careat de
licto,iux.l.merito ff.pro ſoc.cum alijs, quæ adducit
Gabr.lib.com.conclu.de maleſi.conclu.2.colũ.pri-
44 ma,& ſecunda, Ac vt † actus ualeat,le. quoties ff. de
reb. dub.le.quoties.ff.de verb.oblig. Vt enim actus
valeat receditur a natura diſpoſitionis,l.qui concu-
binam,§.qui hæres ff.de legatis tertio, Decius.in l.
poſtquam liti.nume.23.C.de pact.& impropriantur
45 tur † uerba Sam.in §. Aeque.numer.19.Inſti.de act.
46 Et ideo hæc pręſumptio † pręualet alijs præſumptio
nibus,Paul.de Caſtr.in l.ex imperfecto,C.de teſta-
47 men.Decius † in cap.quoniam Abbas numer. 16.de
officio.deleg.Alciat.reg.tertia,pręſump.34.de præ
ſump.Cephal.conſ.138.num.13.lib.1.
Pro reſolutione ego exiſtimo eſſe diſtinguen-
dum,& facio duas concluſiones:quarum Prima, eſt
quoties adeſt pactũ expreſſum,uel tacitum, & hoc
caſu uera eſt prior ſententia,ut fuerit ex dicto mu-
tuo commiſſa Simonia,& confidentia, & ita intelli
go quod dicit Nauarr. loco citato ut infra dicam,
& tenet idem Nauarr.in cap. ſi fœneraueris nume-
ro 17.14.quæſtio. tertia. in Commment. de Vſur.
Et tradidimus ſupra in præcedenti capite, & ratio
eſt quia uerba Conſtitutionis ſunt clara,cum adeſt
48 pactum,ac itidem ratio,quę † prohibet diſpoſitio-
nem beneficij Eccleſiaſtici, ex conuentione, quæ
uendicat ſibi locum hoc caſu, cum ex conuentio-
ne diſponatur de beneficio per viam collationis,
electionis, confirmationis,pręſentationis, ac reſi-
49 gnationis, Ideo uidetur præſens Conſtitutio † in-
cludere ſpecifice hunc caſum in indiuiduo,leg.his
ſolis Cod.de reuocan.donat.Deci.late in cap.ſecun
do requiris,numero ſecundo.de appellat. & conſi-
lio 301.colum.ſecunda.Cardinal.Pariſius. conſilio
83.numero 21.volumin.3. & conſilio 69. numero
3.uolum.4.Crauett.conſilio 118. numero 15. Lex
enim ſolet facere mentionem de aliquibus caſi-
bus exemplariter,& non reſtrictiue,Ideo recurri-
tur ad rationem: late Tiraquell.in l. ſi unquam in
uerb.liberis,numero, 37.C.de reuocan. dona.& de
vtroque retract.titul.de retra.lignag.§.20.numero
ſecundo.Oldrad.conſilio 185.in fin. quam ſen-
tentiam ipſe tenui de reſignat.benefic. libro 14.
quæſtio. 7. numero quinto. Et hanc concluſio-
nem intelligo in pacto expreſſo,& tacito,quia de
utroque loquitur conſtitutio, ut late explicaui in
50 §.itidem, & eadem eſt † ratio utriuſque leg. cum
quid.ff.ſi cert.pet.
Ex quo infero, quod ſi fuiſſet facta ſuppli-
catio, vel tradita ac ſignata, & reſignans, non
uellet præſtare conſenſum, qui neceſſarius eſt,
pro perfectione Reſignationis, & expeditione
litterarum, Samen. de Infirmis reſignant. quæ-
ſtio. trigeſimaprima. Et late probauimus de re-
ſignat.benefic.libro.primo,quæſtio.12.& lib.octa-
uo quæſtio. 8. nam donec fuerit præſtitus dictus
51 conſenſus † poteſt pœnitere,Put. deciſion. 106.
libro tertio. Anton.Auguſtin.deciſio. 150. libro 3.
Cott.deciſio.16.Accoramb.deciſio. 48.omnes in
recollect.manuſcript.Gabriell.conſilio 198.nume-
ro 3.libro primo,Burſat.conſilio 393.uolum.4.Et
* fuit reſolutum in una * Camaricen. Canonica-
tus coram Quiroga de Men.Octobris 1556. Et
in una Placentin. de anno 1557. & in alia Ge-
runden.de anno 1558. & alias, ut late retuli di-
cto libro primo,de reſignat.benefic. quæſtio. 12.
colum.3.numero 16. cum ſequent.& eſt commu-
* nis * opinio doctorum recepta in praxi, Vt
ex hoc quædam pactio tacita colligeretur, & per
conſequens confidentia committeretur, & ita
uidetur tenere Nauarr. dicto conſilio 51. de Si-
mon. quia ſine mutuo, non fieret reſignatio,
52 vnde hæc uidetur cauſa † principalis, Bartol.in leg.
ſecunda. §. vltim. ff. de donatio. de qua doctrina
uide Nauarr.in capitul.cum miniſter,numero 23.
quæſtione 3.numero 39.Idemque poſſet dici, &
firmari in collatione,quoties collator dixiſſet vel-
le conferre Titio,ſed ei non daret litteras niſi mu
tuaret in præſentatione ac electione,quia eadem ra
tio uiget,ut ſupra probaui.
Secunda concluſio, quoties non adeſt pactum
expreſſum, vel tacitum, & tali caſu dicendum
53 eſt † non eſſe commiſſam confidentiam, ſicuti
ex mutuo facto eadem die qua fuit datum man-
datum ad reſignandum non eſſe commiſſam Si-
moniam fuit reſolutum in Rota, in una Aquen. Si-
moniæ Mercurij 19. Ianuarij 1594. Coram Reue-
rend.Patre D.Blanchetto, nam utrumque eſt per-
miſſum ſcilicet reſignare libere, et dare pecunias
mutuo,& propterea non poteſt inferri ad delictũ,
ut fuit reſolutum in illa Calaguritan. confiden-

tiæ 14.Octobris 1592.coram Pegna. Accedit quia
* Confidentia,abſque pacto non committitur, ut *
fuit reſolutum in vna Coſentin. prætenſæ confidē-
tiæ coram Reueren.P.D.Orano 4.Februarij 1591.
& tradit Nauarr.in Man.cap.23.num.107.uerſi.ad
decimum,& num.109.& 110.& conſ.27.& 30.33.
& 36.de Simo.Gabr.conſ.172.num.4.cum ſequen.
* lib.2.Et eſt*communis opinio,ut probaui ex mul-
tis rationibus,& auctoritatibus,quæſt.26.Sicut etiā
lucrum ex mutuo non inducit uſuram abſque pa-
* cto expreſſo,uel tacito, ut * eſt communis opinio,
vt ſupra oſtendimus,& tradit Nauar.d.c.ſi fœnera-
ueris,num.19.Accedit etiam ,quia datio tempora-
lium etiam correlatiua ad Spiritualia abſque pactio
ne non inducit Simoniam niſi mentalem, Anro.de
Butr.in cap.tua nos in fin. & ibi Zabarel.qui loqui-
tur quando dantur temporalia, tempore, quo reci-
piuntur Spiritualia, & egregie ſequitur Mar.Socc.
Sen.ibidem num.5.quem uide.

Quoties uero non apparet de huiuſmodi pacto
expreſſo,uel tacito,mutuum autem fuit factū poſt
ſignatam ſupplicationem reſignationis, ante uero
conſenſum præſtitum,tunc uidetur dicendum non
eſſe commiſſam confidentiam, quæ ſine pacto, ut
dixi committi non poteſt. Ita uidetur tenere Na-
uarr.conſi.50.de Simon. Verum ex eo oritur præ-
ſumptio confidentiæ, quaſi ſine eo non ſortiretur
effectum reſignatio.Bar.in l.2.§.ult.ff.de donat.Et
ita in terminis conſuluit Nauarr.conſi.51. in prin-
cip.tit.de Simon. Quæ poteſt elidi ſi appareat mu-
tuatarium ſe obligaſſe ſoluere pecunias illas mutuò
acceptas,idque eo magis ſi pro eo interceſſit fide-
54 iuſſor:cauſa†enim quid factum ſit oſtendit, Bart.in
l....§.remouet ff.de pact.nu.5. Bald. in le.non uero
ff.ex quibus cauſ.maio.Et in cap.dilecti de appe.&
excludit delictum, l.igitur §.cauſæ ff.de lib.cau.glo.
in l.plagij C.ad leg.Flau. de plagiar.Et in l. 1. ff.de
vi,& vi arm.Bald.in l.1.§.ult.colum.penul.ff.ſi quis
ius dicent. non obtemper.Socc.Sen.conſi.45.num.
16.uolu.1.Felin.in cap.cum contingat,col.3. de re-
ſcr.non enim mutuans faceret eum obligare mediā
te Notario,minus uellet fideiuſſorem niſi haberet
animum con ſequendi illas,Iux.ea quæ Paul.de Ca-
ſtr.in l.Celſus ff.de vſucap.Alex.conſ. 125. colum.
3.lib.4.Bertand. conſ.84. libr.2. Et alij uolunt: Et
releuabit probare alias mutuantem,mutuaſſe abſq;
alio,& eſſe ſolitum mutuare, & hæ præſumptiones
55 tanquam fortiores†facient ceſſare illam minus for-
tem.dd.omnes in cap.in præſentia de probat. Et ſi
mutuum fuit factum eodem die præſtiti conſenſus
56 eodem loco†coram eiſdem perſonis,abſque dubio
actus videntur correſpectiui Bald.in l.penu. §. mu-
lier,ff.ſolu.Matr.Decius.in l.certi condictio §.ſi nū
mos,num.14.ff.ſi certum pet. Creſ. deciſion. man.
18.Moedan. deciſion.etiam manuſcr.124.Sam. de
ciſion.4.lib.1.Peregrin.deciſio.81.& 82.Cardi.Pa-
leott.deciſion.101.in manuſcr.alias ſecus, ut patet
per dictos,& faciunt,quę ſcribunt Cardin.in c. tua
nos de Simon.Felin.in c.ad audientiam el ſecondo,
num.3.de reſcr.Put.deciſ.271.lib.2.& in dubio ca-
pitur præſumptio, ut actus non ſint correſpectiui,
Put.deciſ.444.& 385.lib.1.

57 Circa tertiū caput,in†mutuo facto poſt reſigna-
tionem,collationem,electionem,& præſentationē,
tres concluſiones ſunt firmandæ , Prima quoties
mutuū fit incontinenti, ſcilicet eadem die poſt reſi
gnationem admiſſam per ordinarium, uel conſen-
ſum præſtitum in reſignatione coram Papa , & ea-
dem die collationis,pręſentationis ac electionis, &
coram eiſdem,& ex hoc cum actus ſint correſpecti
ui,ut ſupra proxime dictum eſt,oritur præſumptio
58 confidentiæ,uicinitas†enim actus arguit fraudem,
Bartol.in l.poſt contractum nume.8.ff.de donatio.
& ibi Anniba.numero 163.Cardin.Pariſius. conſi.
143.numer.21.uolum.4.Ruin.conſil.130.nume.2.
libro 2.Crott.conſil.13.numer.26.Limita niſi con-
trarium fuerit per argumenta,indicia, coniecturas,
vel veritatem monſtratum,iuxta ea, quæ ſupra de-
duximus.

Secunda, quoties fuit mutuata pecunia longo tē
pore poſt reſignationem,collationem, pręſentatio
nem,ac electionem , uerum ad executionem pacti
expreſſe uel tacite appoſiti , & conuenti inter eos
tempore collationis, reſignationis,præſentationis,
ac electionis,nā in hoc nemo negabit eſſe commiſ-
ſam Simoniam,& confidentiam , iuxta ea quæ tra-
dit Nauarr.in man.cap.23.num.107.& 110.& cōſi.
27.30.33.& 36.titu.de Simon.

Tertia concluſio,quoties fuit mutuata dicta pe-
cunia abſque pacto expreſſo,vel tacito appoſito,in
collatione,reſignatione pręſentatione,& electione,
& hoc caſu nulla committitur confidentia , neque
59 aliqua oritur præſumptio,cum quiſque teneatur †
iuuare proximum,& exercere opera charitatis , ac
officia,quæ inter amicos ſunt communia, D. Tho.
2.2.quæſtio.24.articul.6.& quæſt.81.art. & quæſt.
85.Nauarr.in cap.libenter,numer. 3. de pœnitent.
diſtinct.1.Et faciunt , quæ ſupra adduximus ex D.
Thom.2.2.quæſt.78.articu.2.Dom.Sot. de Iuſt.&
Iur.libro 6.articu.1.cum ſequent. Nauarr. in com-
ment.de Vſur.ad d.cap.ſi fœneraueris numero 17.
18.19.cum ſequent.14.quæſt.3.Et fuit pluries con
cluſum in Rota: Quod procedit etiam ſi poſt reſi-
gnationem fuit facta remiſſio illius debiti, ut conſu
luit Alciat reſpon.2.nume.27.uerſic. & iſtud, libro
primo , ubi loquitur de remiſſione facta triennio
poſt reſignationem,& concludit ex hoc nullam col
ligi ſimoniam,nam propter longinquitatem tem-
poris, non poteſt præſumi facta contemplatione
reſignationis argument.gloſſ. in §. ope.Inſtitut.de
obligat,quæ ex delict.Roman.in leg. quæ in alie-
na , §.ſi is qui putabat ff.de acquirend.hæred. & ut
uitetur delictum,iuxta le.merito ff.pro ſoc.pro quo
uitando aliquid non præſumitur factum contem-
platione actus aliquo tempore antecedentis,Bald.
in le.feliciſſima C.de his,qui a non domino: Areti.
in d.§.ſi is qui putabat . & maxime in præiudicium
tertij,argument.le.ſi partem §.primo , ff. quemad-
modum ſeruit.le.ſed Iulianus §.primo, ff. ad Ma-
cedon.Et ad vitandum delictum capitur præſum-
ptio donationis le.ſi ſeruus ſeruum §. ſi oliuam ff.
ad leg.Aquiliam,& præcipue inter amicos , ut late
per Alciat.d.reſp.2.colum.3.

In ſecundo autem caſu principali,de foro Inte-
riori ideſt foro Poli:duo capita exiſtimo eſſe facien
60 da,†Primum erit quoties pecunia fuit mutuata quo
cunque tempore,ſiue ante collationem,reſignatio-
nem, pręſentationem,& electionem, ſiue in actu,ſi
ue poſt,abſque emptione formali,uel ęquipollenti,
& abſque conuentione illicita,& abſque intētione
principali conſequendi beneficium,ſed verus inter
ceſſit contractus mutui , ut ſolet fieri inter ami-
cos , & in hoc capite nullam eſſe commiſſam Simo
niam,& confidentiam in foro Poli,& nullum com-

mittere

61 mittere†peccatum mortiferum mutuantem, & mu-
tuatarium ſcribit Nauar. conſ. 51. num. 1. uerſ. in fo-
ro autem interiori, tit. de Sim. Idem conſ. 23. num.
2. eodem tit. Et ratio eſt, quia nullum pactum illici-
tum interuenit, ſed uerus cõtractus mutui, & poteſt
quis licite mutuare ad augendum, vel contrahendũ
cum mutuatario amicitiã vel ſubleuandam eius ne-
62 ceſſitatem abſque ſimonia abſque vſura, †& abſque
peccato, quamuis ſperet ab eo ſecundario gratitudi
nem D. Thom. 2. 2. quæſt. 78. artic. 2. ad tertium, Et
in corpore quęſtionis ubi late Caieta. Sot. lib. 6. de
Iuſt. & Iur. quæſt. 1. artic. 2. Nauarr. in Man. cap. 17.
num. 209. Et in d. cap. ſi fœneraueris nume. 19. cum
ſequen. 14. quæſt. 3. & Conſi. 50. num. 3. & Cõſ. 51.
63 num. 1. uerſ. tum quia de Simoni. Et in foro†interio-
ri quid uero actum ſit inſpicitur D. Thom. libr. 2.
ſent. diſt. 42. quæſt. 1. art. 1. & in 3. ſent. diſt. 4. quęſt.
1. art. 1. & 1. 2. qu. 20. art. 4. & 2. 2. quæſt. 81. art. 6. ad
primum, Dom. Sot. in quolibet q. 18. art. 3.

Secundum caput quoties mutuum interceſſit cũ
pacto illicito, vel intentione principali conſequen.
beneficium quo caſu illi tenentur in foro Poli, ut ex
ſupradictis colligitur, & debent pęnitere, ac hoc cõ
feſſarijs confiteri, qui debent eſſe cauti pro pœnitẽ
tia iniungenda Nauar. conſ. 21. numer. 7. de ſimon.
quem ad hoc vide, & nota.

SVMMARIVM.

1 *Ex fideiuſſione non colligitur confidentia in reſi-
gnatione.*
2 *Ceſſante diffinitione, ceſſat diffinitum.*
3 *Vbi verba non habent locum, neque diſpoſitio.*
4 *Actus fideiuſſionis eſt permiſſorius.*
5 *Qui poteſt promittere, poteſt fideiubere.*
6 *Clericus poteſt fideiubere.*
7 *Quiſque tenetur diligere proximum ſuum.*
8 *Quiſque tenetur ſubuenire in neceſſitatibus.*
9 *Vſura, qua ratione prohibetur.*
10 *Iuramentum de non fideiubendo non tenet.*
11 *Iuramentum de non mutuando non tenet.*
12 *Iuramentum de non ingrediendo Religionem nullũ.*
13 *Fideiubens non peccat.*
14 *Conſtitutio Pij V. non prohibet opera charitatis.*
15 *Quæ minus principaliter fiunt, non inducunt Simo-
niam.*
16 *Poteſt quis licite accedere ad Officia ob diſtributio
nes.*
17 *Ingratitudo a iure reprobatur.*
18 *Ingratitudo vitium deteſtabile.*
19 *Ingratitudo annullat donationes.*
20 *Ingratitudo priuat feudo vaſſallum.*
21 *Reſignatio ob fideiuſſionem confidentialis.*
22 *Intentio emendi in Simonia conſideratur.*
23 *Cauſa principalis, quæ.*
24 *Ex fideiuſſione non licet accipere lucrum.*
25 *In foro Conſcientiæ inſpicitur quod vere actum eſt.*

QVAESTIO XXXVII.

Quando ex fideiuſſione committatur confidentia.

TRigeſimo ſeptimo Quęro, an ex fideiuſſione
facta a reſignatario pro reſignante, a Pręſen-
tato pro præſentante, ab eo, cui fuit collatum bene-
ficium collatori colligatur cõfidentia? Negatiue eſt
1 concludendum, vt in†terminis conſuluit Nauar. cõ
* ſi. 50. de ſim. & fuit reſolutum in una Coſentin.* p̃-
tenſæ Confidentię corã Orano 4. Februarij 1591.
2 Et probatur, tum quia ceſſat†diffinitio Simonię, de
qua per Gl. in ſum. 1. q. 1. D. Th. 2. 2. q. 100. art. 1. &
in 4. diſt. 21. Nauar. in man. c. 23. nu. 100. Et diffini
tio confidentię de qua in 1. q. tum et quia huic ca-
ſui nõ applicantur uerba conſtitutionis Pij IIII. &
Pij V. ut licet uidere, ergo ceſſante diffinitione, &
ceſſantib. uerbis conſtitutionum, dicẽdũ erit, nullã
3 eſſe†p̃ſumẽdã confidentiã DD. in l. omnis diffini-
tio ff. de reg. iu. l. 4. §. toties. ff. de dam. infect.
4 Accedit, quia actus fideiuſſionis † eſt permiſſo-
rius, vt patet toto titulo C. & ff. & ext. de fideiuſſ. &
5 iõ quilibet, qui põt facere, †promiſſionem, põt pro
alio intercedere, ut proſequitur Io. Gutter. de con-
** tractib. Iurat. c. 22. nu. 1. et Clericus ex magis ** cõi
6 opinione, †q̃uis nõ debeat fideiuſſionib. inſeruire
c. 1. ubi Abb. & alij de fideiuſſ. Iaſ. in l. 1. ff. ſi quis in
7 ius uocat. non ierit, nã quilibet tenet̃ diligere†proxi
mum ſuum c. charitas il 1. uerſ. proximus de pœni.
diſt. 2. cum alijs, ut per Dec. in l. ut uim. nu. 13. ff. de
8 iuſt. & iur. Et ei ſubuenire†in neceſſitatib. l. non tm̃,
& ibi Gl. ff. de appe. l. ſeruus ea l. in fi. ff. de ſeru. ex-
port. c. nõ ſatis. diſt. 86. & hac ratione principaliter
9 prohibetur†vſura, Abb. in rub. de uſur. D. Tho. 2. 2.
q. 78. art. 1. Scot. in 4. ſent. diſt. 15. q. 2. Petrus de Pa-
lud. in 3. ſent. di. 37. q. 2. late Conrad. de contract. q.
10 22. Et ideo iuramentum de non†fideiubendo non
tenet, ubicunque proximus indiget fideiuſſione, Ab
ba. in c. ſi uero, de iur. iur. quem refert, & ſequit̃ Syl-
ueſt. in uerb. Iuramentum 4. nu. 29. Couarr. de pact.
in 1. par. relect. §. 6. nu. 7. Menoc. de recup. 1. rem. n.
289. & cõiter alij, quicquid in contrarium ſcripſit
11 Oldr. conſ. 90. ſicuti Iuramentum†de non mutuan-
do, aut non dando eleemoſynã uere indigẽti, aut de
12 non†ingrediendo religionem, & de non ſuſcipiẽdo
ordinationes ſacras, beneficia ac Epiſcopatum, & a
lia ſimilia D. Thom. 2. q. 89. art. 7. ad 1. D. Anton.
2. par. tit. 10. c. 6. uerſ. tertius caſus, Caiet. in d. art. 7.
ad 6. Tabien. in uerb. iurare §. 10. & alij multi, quos
refert, & ſequitur Nauar. in manu. c. 12. n. 16. & 17.
13 Et licite poteſt quis pro†alio fideiubere ob ami
citiam, & ſpem gratitudinis iux. ea, quę ſcribit Diu.
Thom. 2. 2. q. 78. art. 2. & ibi Caiet.

Ideo concludendum eſt, nullam pręſumi ex tali
fideiuſſione confidentiam: Nam pręd ictę conſtitu
14 tiones Pij IIII. & Pij V. non intendunt prohibere †
opera charitatis, vt tradit Nauarr. in conſ. 68. nu. 5.
de Sim. quod eſt tranſpoſitum fol. 799. Quia id fuiſ
ſet ſtatuere contra legem naturalem, quod non po
terant, cap. ſunt quidam. 25. q. 1.

Amplia hanc concluſionem procedere, ſeu fide
iuſſio fuerit facta ante reſignationẽ, & collationẽ,
uel p̃ſentationẽ, uel poſt reſignationẽ, collationẽq;,
nam hoc nõ uidetur habere dubium, ſiue fuerit fa-
cta in actu reſignationis, & collationis, & ut conſu
luit Nauarr. d. conſi. 50. de Sim. ubi dicit, quod erat
ſignata ſupplicatio reſignationis, & reſignatarius
antequam eſſet extenſus conſenſus, interceſſit fide-
iuſſor pro reſignante, partim ob amicitiam, inter
eos iam diu contractam, partim, ut oſtẽdat ſe gratũ
reſignanti uolenti ei reſignare beneficium, partim,
ne diſcedat a propoſito reſignandi: Nam inquit
Nauarr. hoc non reſpicit in ſe ſpem habendi bene-
15 ficium, & quæ minus principaliter fiunt, non†indu

cunt Simoniam.cap.ſi officia diſt.59.c.quid prode
rit.diſt.61.ubi cum gloſſ.uolunt, obſequia eorum,
qui principaliter inſeruiunt Eccleſię, & Prælatis ,p
pter Deum,& aliam ob cauſam,licet minus princi-
paliter ad conſequendum aliquod beneficium Ec-
cleſiaſticum,non inducere Simoniam, ſicuti patet
16 in eo,qui principaliter accedit† ad Diuina propter
Deum,& minus principaliter propter diſtributio-
nes quotidianas, iuxta gloſſ.in cap.primo,de cleric.
non reſid.lib.6.& ibi omnes ſequuntur Turrecrem.
in c.Clericus num.1.& 2.diſt.91.

17 Gratitudo enim† valde commendatur a legibus,
& hominibus,& ingratitudo omni iure reprobatur
c.Octaua diſcuſſio 12.q.2. Dec.conſ.686. num.13.
18 Et uitium deteſtabile† appellatur Io.Andr.Abb. &
alij in cap.ult.de donat.Gul.Benedict.in cap.Ray-
nutius in uerbo,in eodem teſtamento. numero 35.
de teſtam.& in quæſtione de homic.numer. 32.D.
19 Thom.2.2.q.106.Et ideo infirmat† donationem.l.
ult.C.de reuoc.donat.l.unica C. de ingratis libert.
20 §.primo,Inſtit.de donat.& d.c.ult.Et priuat† feudo
vaſallum,c.de forma circa finem 22.q. ult. cap.pri-
mo,quæ fuerit Prima cauſa benef.amitt.Afflict.de
ciſ.282.Secundo,dubio Card.pariſ.conſ.1.nu. 10.
vol.1.& alij omnes.

Limita primo,hanc concluſionem non procede
21 re† quotieſcunque fideiuſſio facta fuiſſet præceden-
te conuentione reſignandi,præſentandi, conferen-
dique beneficium,& poſtea ſoluendi illam fideiuſ-
ſionem, nã hoc caſu abſque dubio committitur Si-
monia,& confidentia,nam competit diffinitio Si-
22 moniæ,cum adſit intentio emendi,& † vendendi, ac
confidendi D.Antonin.in ſum.par.2.tit.primo,ca.
8.§.11.Nauar,in manua.d.cap.23.nu.100.D.Tho.
2.2.q.100.art.primo.Hoc enim caſu fideiuſſio, &
promiſſio ſolutionis,uidetur eſſe cauſa principalis,
23 ſine qua† non fieret reſignatio,pręſentatio, & colla
tio Bald.in l.2.§.ult.ff.de donat.pacto enim cõmit-
ti Simoniam omnes DD.volunt in ca.cum pridem
de pact.in cap.quęſitum de rer.permut.in c.ex par
te 1.de offic.deleg.Gl.in ſum.1.qu.1.Et confiden-
tiam,tradit Nauar.conſ.27.33.& 36.tit.de Simo.&
alij omnes,ut dixi alias.q.26.

Comprobatur iisdem hæc concluſio, quia fide-
iuſſor uidetur capere lucrum,ſcilicet beneficium ex
ipſa fideiuſſione,quod nequaquam licet, nam dicit
D.Antonin.in tract.de uſu.c.2.num.74.poſt Laur.
de Rodul.quem refert,& ſequitur,quod non ſit lici
24 tum† accipere vnum,vel duos ducatos pro quolibet
Centenario ex fideiuſſione facta.

25 Limita ſecundo,ut in foro† conſcientiæ teneatur
ille fideiuſſor non ſolum in caſu ſuprapoſito, ſed ẽt
ſi quoties præſtitit illam fideiuſſionem, habuit in-
tentionem principalem id faciendi,cauſa conſequẽ
di beneficium iuxta ea,quæ ſcribit Nauarr. conſil.
26 21.de ſimon.Nam in foro† interiori quid uere actũ
ſit,inſpicitur D.Thom.in 2.ſentent.diſt.42. quæſt.
prima,art.primo,& in tertio ſentent.diſtinct.4. qu.
1.art,1.& 1.2.q.20.art.4.& 2.2.qu.81.art. 6.Dom.
Sotus.in quolibeto q.18.art.3.Et in hoc debent ad
uertere confeſſarij.

S V M M A R I V M.

*1 An ſit confidentia ſolutio facta vigore conſuetudi-
nis,ſtatuti,conſtitutionis & c. & nu.22.*

*2 Statutum recipiendi fructus primi, & ſecundi An-
ni,an valeat.*

*3 Ratione cultus diuini multa ſpecialia ſunt intro-
ducta.*

4 Confirmatio Papæ corroborat ius.

5 Natura confirmationis qua.

*6 Conſuetudo poteſt inducere,vt fructus vnius benefi
cij ad tempus,alteri applicentur.*

7 Conſuetudo appellatur ius non ſcriptum.

8 Conſuetudo loci ſemper attenditur.

9 Actus recipit interpretationem a conſuetudine.

10 Ex conſuetudine permittitur actus.

11 Conſuetudo facit licitum,quod erat illicitum.

12 Conſuetudo excuſat a pœna,& a peccato.

13 Conſuetudo immemorabilis habet vim priuilegij.

14 Immemorabilis comparatur priuilegio.

15 Immemorabilis inducit iuſtam cauſam.

16 Ex priuilegio poſſunt percipi fructus beneficij.

17 Argumentum de conſuetudine ad priuilegiũ valet.

18 Quæ ſunt ſolita,non debent mutari.

*19 Populi poſſunt cogi ad ſeruandam conſuetudinem
de dando quid in exequijs mortuorum.*

20 Conſuetuda contra canones valet.

21 Valet conſuetudo de dando candelas de cera alba.

*23 Simoniaca datio pro electione, collatione, & præ-
ſentatione.*

*24 Conſtitutio Pij IIII.& Pij V.de confidentijs tollit
conſuetudinem.*

25 Clauſula non obſtantibus quid importet.

*26 Textus Concilij Tridentini habent decretum irri-
tans.*

27 Vbi lex eſt clara,nulla difficultas.

*28 Deductiones fructuum beneficiorum pro vſibus pijs
permiſſę.*

*29 Conſuetudo,vt Canonicus nouus ſoluat primos fru
ctus pro anniuerſario improbatur.*

*30 Collator non poteſt aliquid ſibi retinere ex fructi-
bus beneficiorum.*

*31 Notarius pro collatione beneficij non poteſt recipe
re pluſquam aureum.*

*32 Epiſcopus non poteſt quicquam recipere ex colla-
tione.*

33 Iura tollentia Simoniam, non tolluntur ex non vſu.

34 Quadraginta anni ad præſcribendum contra legẽ.

*35 Secretarius Epiſcopi non poteſt recipere vnũ ſcu-
tum pro ſigillo in collatione beneficij.*

*36 Nihil recipiendum pro introducendis presbyteris
in Eccleſia.*

*37 Conſuetudo non excuſat delictum, ſed illud aggra-
uat.*

*38 Archidiaconus non poteſt recipere aliquid pro in-
ueſtitura.*

*39 Pro conſecratione Epiſcoporum, & benedictione
Abbatum non poteſt recipi aliquid.*

40 Reuocatum cenſetur ac ſi non eſſet.

*41 Statutum in electione Abbatis, quod ſit triennalis,
an ſimoniacum.*

*42 Statutum factum ſede vacante abſque neceſſitate
nullum.*

43 Ex inualido ſtatuto non committitur Simonia.

*44 Onus impoſitum præbendę vacanti, quando Simo-
niacum.*

45 Capitula Conclauis non ſunt Simoniaca.

46 Ex diuerſis non infertur.

Q V AE S T I O XXXVIII.

Confidentia eſt ſoluere aliquid pro collatione, & p
ſentatione,etiam uigore ſtatuti, & conſuetudinis.

Trigeſimo

TRIGESIMOOCTAVO Quæro, an ſit con
fidentia ſeu ſimonia ſolutio omnium, uel par
tis fructuum facta collatori electori, Præſentanti, &
ſimilib. uigore ſtatuti, conſtitutionis etiam Apoſto
lica auctoritate confirmatæ, vel conſuetudinis, etiã
immemorabilis pro electione, pręſentatione, No-
minatione, Inſtitutione, confirmatione, Collatio-
ne, vel alia prouiſione beneficij Eccleſiaſtici, aut di
gnitatis?

1 Negatiuam, opinionem uidetur † firmare Nauar.
conſ. 1. de ſim. per totum, & præcipue nu. 2. & 3.

Et mouetur ex Extrauag. ſuſcepti, quæ eſt pri-
ma, ſub tit. ne ſede uacante aliquid innouetur, in ex
trauag. com. ubi Io. XXII. improbat Priuilegia, &
2 Conſuetudines, ac ſtatuta recipiendi † fructus benefi
cij collati in Primo, & Secundo ac ſequẽtibus annis
ne cultus diuinus minuatur, & ideo illa reſtringit ad
partem aliquam fructuum, vt reliqua remaneat ei,
cui collatum eſt beneficium, his uerbis ſuſcepti Re
giminis cura nos ſollicitat, ut quæ in Eccleſijs non
abſque diſpendio miniſtrorum, & Cultus detrimẽ-
to diuini ſeruari uideamus per appoſitionem con-
grui modetaminis in melius reformemus. Cum ita-
que in nonnullis Eccleſijs obſeruetur, qđ fructus
primi, uel ſecundi, aut alterius cuiuſque alterius an-
ni beneficiorum uacẽtium in eiſdem defuncto, vel
fabricæ, aut Eccleſijs, uel perſonis habentibus anna
lia de Conſuetudine Priuilegio, uel ſtatuto applicẽ
tur in totum. Ita quod illis, qui huiuſmodi beneficia
canonice obtinent, & ad quos alias de iure fructus
ipſi ſpectare deberent, nihil inde percipiunt &c. ſe-
quitur uſque ad uerſ. Niſi forſan.

Et ibi Ienſelin. dicit cauſam finalem reſtrinctio
nis eſſe fauorem cultus diuini pro quo multa ſpecia
3 lia † ſunt inducta c. ex parte de Coſt. ca. quia per am-
bitioſam de reſcr. lib. 6.

Comprobatur hæc concluſio conſiderando ſta-
tuta, & conſtitutiones Eccleſiarum id permitten-
tes ad not. per Bartol. in leg. omnes populi ff. de in
ſti. & iur. & in le. Philippus Barbarius ff. de offic. prę
ſidis maxime cum ſint a ſede Apoſtolica confir-
4 matæ, quę corroborat † ius Alexand. conſil. 122.
uiſo puncto colum. penul. le. 4. Bald. in l. falſus co-
lum. 2. C. de furt. Idem Bald. in l. Nominationis cir-
5 ca finem C. de appellat. nam hæc eſt Natura † Con-
firmationis vt addat rei confirmatæ, Bald. in le. ad-
uerſus, in fine C. ſi aduerſ. rem iudic. Cuma. cõſ. 97.
Corn. conſ. 278. lib. 1. cum alijs, vt per Dec. in rubr.
de confirmat. util. vel inutil. nume. 3. cum ſeq.

Accedat conſuetudo pręſuppoſita, quæ poteſt in
6 ducere, ut fructus vnius beneficij ad tempus † alij
applicentur, uel dentur, ut dicit Zen. de caſſado. ex-
trauagan. prima, uerbo de conſuetudine, ne ſed. uac.
allegat not. in cap. cum non deceat de elect. libro 6.
7 conſuetudo enim ius non † ſcriptum appellatur §.
conſtat, & §. ex non ſcripto de iur. natur. gent. & ci
uil. Inſtitut. cap. conſuetudo §. cum itaque diſt. pri-
ma. Dec. in rub. de conſuetudine colum. prima, &
ideo attenditur in unoquoque loco conſuetudo il-
8 lius † loci l. ſi fundus ff. de Euic. l. ſemper in ſtipulatio
bib. ff. de reg. iur. Bald. in l. cunctos populos col. 11.
C. de ſum. trin. & fid. cath. cum alijs, & per Gabr. cõ.
9 concl. de conſuetudine concl. 2. col. 1. & ab ea † reci-
pit interpretationem actus l. quod ſi nolit. §. quia aſ
ſidua. ff. de ædil. edict. Ioann. Andr. in reg. quod fa-
cit circa finem de regu. iur. Bar. in l. nemo. colum. 1.
ff. de duobus reis. Abb. in c. cum M. col. 2. de conſti.
10 Aret. conſi. 11. col. ult. & ex ea † infertur ad permiſ-
ſionem actus, Roman. conſi. 114. colum. 2. Ale. con
ſi. 107. col. penul. lib. 2. Imol. in cap. potuit, locat. Ia-
ſon in l. ut liberis col. 3. C. de collat. Bertand. conſil.
126. lib. 1. Ruin. conſi. 74. colum. 1. uol. 1. & conſil.
104. col. prima, vol. 5. Cardin. Pariſ. conſi. 13. col. 3.
uolu. primo, cum alijs, vt per Tiraquell. de retract. li
gniag. §. primo. glo. 18. num. 79. Conſuetudo enim
11 facit † licitum, quod alias erat illicitum. Auth. de con
ſu. ciui. §. quia uero. Archid. in cap. quia ſan. diſt. 63.
& econtra facit delictum quod alias minime erat l.
ſalutari §. ſunt quidam ff. de extr. ord. crim. & ideo
* communiter * receptum eſt conſuetudinem excu-
ſare a pœna Glo. in c. uenerabilis de conſuet. Rom.
ſing. 19. & ideo dicit D. Thom. 2. 2. q. 100. ad ſecũ
12 dum quod † conſuetudo facit ut non ſit peccatum,
quod erat alias.

13 Eoque magis cum ſit † immemorabilis, ut p̃ ſup-
ponitur, quę habet uim priuilegij cap. ſuper quibuſ
dam §. preterea, & ibi glo. de uerb. ſignifi. Gemin.
in ca. Catholica. in fine diſt. 11. Ale. conſ. 6. colum.
prima lib. primo. Cuman. conſ. 83. circa finem, Dec.
conſi. 368. num. 1. & 496. nu. 5. Aret. conſi. 15. colũ.
ult. cum infinitis adductis per Gabr. com. conclu. de
14 pręſcript. conclu. 1. num. 1. & † compatetur priuile-
gio, Barbat. conſi. 35. col. 4. lib. 2. Alex. conſ. 70. col.
2. lib. 4. Anchar. conſ. 142. colum. 1. Oldrad. conſil.
72. colum. prima. Bald. conſi. 49. lib. primo & indu-
15 cat † iuſtam cauſam le. hoc iure §. ductus aquæ ff. de
aq. ęſt. & quot. Bart. in l. quominus in 2. q. ff. de flu-
min. & in l. ſi publicanus §. in uectigalibus ff. de pu-
blic. Soc. Sen. cõſ. 7. num. 4. lib. 3. Guid. Pap. cõſ. 65.
in princ. Loffr. conſ. 40. num. 48. Grat. conſ. 61. nu.
21. uol. 1. Ballamer. conſ. 27. col. prima. Signorol. cõ
ſi. 249. col. 4. Card. conſ. 38. col. 1.

16 Accedat pręterea quia hoc poteſt † concedi priui
legio ut firmat Nauar. d. conſ. primo num. 2. uerſ.
at palam, & tit. de ſim. & prius hoc tenuit Zenſelin.
de Caſſan. in d. extrauag. prima uerbo priuilegio.
ne ſed. uacant. ex tex. in c. ſi Papa de priuileg. c. tua.
17 de uerbor. ſignific. & ex alijs ut ibi: ergo, & † conſue-
tudine immemorabili. Affl. ſuper conſtit. regn. titu.
de probat. per Inſtr. nu. 21. & tit. de præſcript. num.
19. Abb. in c. 2. num. 11. de immu. Eccl. Io. Prob. in
addit. ad Io. Monach. in ca. primo num. 23. de præ-
ſcr. lib. 6. Card. Paris. in ca. cum uobis num. 4. de præ
ſcr. & conſ. 101. num. 6. uol. 1. Franc. in c. primo in ſe
cundo not. de conſuetudine li. 6. Anchar. conſ. 142.
col. 1. Felin. in cap. ſi diligenti colum. pen. de præſc.
& communiter Doct.

Comprobatur ex l. Priuilegia in fine. C. de ſacr.
ſan. Eccl. ubi habetur, quod ea quæ ab antiquo ſunt
18 ſolita † in Eccleſijs, ſeu Monaſterijs non debent ali-
quomodo immutari, & ibi Bat. & alij, Abb. ĩ c. abo-
lendæ de ſepult. facit c. nec numerus 10. q. 3. ubi mã
dat ſeruari, quæ de conſuetudine ſeruantur in Eccle
ſijs: Hinc dicit glo. in c. ſuam. de ſim. quod poſſunt
19 † cogi populi ad ſeruandam conſuetudinem de dan
do quid ſacerdoti in Exequijs mortuorũ, & faciunt
c. quæſitum, prima qu. 3. c. agatoſa diſt. 63. cap. con-
20 queſtus 9. q. 3. & conſuetudo † etiam contra Cano-
nes valet, Abb. in c. ult. de conſuet. Ac Doct. in c. ad
Apoſtolicam de ſim. ſcribunt ualere conſuetudinẽ
21 † ut a clericis dẽtur quolibet anno candelæ de cera
alba. Abb. in c. cum ab omni. col. 4. de uit. & honeſt.
cler. Arch. in c. ſi quis. diſt. 31. Feder. de ſen. cõſ. 250.
Redoan. de ſim. p. 2. c. 4. nu. 4. cum ſeq.

triennalis, qui prius erat perpetuus, Item quod bona
quæ erant Abbatis, eſſent totius Conuentus, quærebatur an electio ſubſequuta eſſet Simoniaca, & Ro
* ta in * illa Ciuitaten. coram Fabio tenuit negatiuam
ex duobus, primo quia huiuſmodi ſtatutum factum
42 ſede uacante abſque aliqua neceſſitate † fuit nullum
Lap. alleg. 20. Doct. in c. primo, ne ſed. uacant. aliq.
in nou. Pauin. de poteſt. c. ſed. uac. par. prima quæ. 7.
num. 8. par. 2. q. 8. num. 7. Card. Pariſ. conſ. 90. nu. 3.
43 & 26. uol. 4. & ex inualido ſtatuto † non committitur Simonia. Abb. poſt Inn. in c. cum M. nu. 24. uer.
in fin. glo. de Conſt.

Secundo, quia quando per uiam ſtatuti imponi-
44 tur † onus præbendæ uacanti non dicitur ſimonia
c. ſignificatum, ubi Abb. de preb. Bellam. in c. ſignificaſti col. 2. uer. de ſtatuto, ubi Henr. Boich. uerſi. ſi
per modum de elect. Idque comprobat ipſe Achil.
ex dicto Gammar. in extrauag. Iulij. 2. in gl. ſuper Si
45 monia ubi uult, capitula cõclauis non † eſſe Simoniaca ut ſit differentia inter dantem, & recipientem.

In caſu illius deciſionis nemini fuit datum, uel ꝓ
miſſum, ut ibi in fine Achi. tradit. Quod ſecus eſt in
caſu quæſtionis noſtræ. Ideo ex diuerſis non infer-
46 tur † uulg. l. Papinianus ff. de minor. Et primo anno
quo ueni Romam ſcilicet 1580. ita vidi conſultum
per plures Doctiſſimos uiros.

SVMMARIVM.

1 *Affectus punitur etiam non ſequuto effectu.*
2 *Maxime in atrociſſimis.*
3 *Aſſaſſinus punitur etiam ſi non perfecerit.*
4 *Simoniacus punitur non ſequuto effectu.*
5 *Confidentia eſt ſpecies Simoniæ.*
6 *Tractatus ſuper Confidentia, ea non ſequuta non punitur.*
7 *De generali conſuetudine conatus non punitur.*
8 *Concluſio attenditur, & non tractatus.*
9 *Concluſio dicitur contractus, & actus.*
10 *Multa tractantur, quæ non fiunt.*
11 *Multa dicuntur, quæ non fiunt.*
12 *Teſtes deponentes de tractatu non probant actum.*
13 *Ex tractatu nullum quæritur Ius.*
14 *Conſuetudo ſeruanda.*
15 *In Simonia mentali ſufficit ſola mens.*
16 *Tractantes de Simonia poſſunt recedere.*
17 *Pænitentia excuſat a delicto.*
18 *Scriptura fit ad probationem.*
19 *Vt ſit Simonia, debet compleri quod tractatum fuit.*

QVAESTIO XXXIX

Quando tractatus illicitus ante renunciationem ſit punibilis.

TRigeſimo nono Quæro, an Tractatus de renũciando beneficium ſub confidentia, ſit punibilis per has Coſtitutiones Pij IV. & Pij V. non ſequuta reſignatione?

Pro Affirmatiua primo facit, quia de iure com-
1 muni † punitur affectus, & conatus ad delin-
* quendum, etiam ſi non ſequatur delictum * Communis opinio, teſte Io. de Lignano conſi. 20. nu. 15.
inter conſilia criminalia diuerſ. lib. primo, & maxi-
2 me in † atrociſſimis, in quibus regulariter punitur affectus, etiam non ſequuto effectu, glo. in l. prima §.
hæc autem uerba in uerſiculo putamus ff. quod quiſ
* que iur. * communis opinio teſte Fel. in cap. primo,
poſt nu. 9. uerſ. limita 2. de off. delega. Igneus in l.
prima, §. occiſorum. num. 41. ff. ad Sillan. refert etiã
* Papo lib. 23. tit. 10. per totum, & ideo * communis
3 opinio eſt in † aſſaſſinio puniri affectum etiam nõ ſequuto effectu. Angel. in conſ. 14. Affl. ſuper prima,
par. conſtit. regu. rubr. 12. num. 11. Grammat. uot. 9.
Clar. lib. 5. recept. ſent. §. Aſſaſſinium. uerſ. ſcias etiã.
Et in homicidio l. is qui cum telo ff. ad l. Corn. de
ſicar. Clarus §. homicidium uerſ. ult. quæro, & tamẽ
hoc delictum eſt atrociſſimũ, iuxta ea quę dixi alias.

4 Secundo, quia in crimine † Simoniæ punitur affe-
* ctus non ſequuto effectu, * communis opinio teſte
Boer. de ſeditioſis in ſeptimo præſuppoſito nu. 42.
Igneus d. l. prima §. occiſorum nu. 41. ff. ad Sillan.
Ergo & in crimine confidentię, cum confidentia ſit
5 ſpecies Simonię, iuxta † communem * opinionem.

His tamen non obſtantibus, contrariam opinionem exiſtimo de iure ueriorem & tenendam in iu-
6 dicando, & conſulendo, ut tractatus † ſuper confidentia, ea non commiſſa realiter non ſit punibilis. quod
uidetur expreſſe firmare Nauar. conſ. 48. de ſimon.
Et hanc ſententiam probo, Primo ex eo, quia Conſtitutiones prædictæ Pij IV. & Pij V. loquuntur in
caſibus, in quibus fuerit confectus actus, puta collatio renunciatio, perceptio fructuum, ut ex eorum lectura licet uidere. Ergo cum non puniant expreſſe
7 conatum, ſtandum erit generali conſuetudini, † ita
expreſſe Clar. §. ult. q. 92. uerſ. ſciat. Vt etiam in atrociſſimis non puniatur affectus, non ſequuto effectu
* prout de hac generali * conſuetudine atteſtatur Specul. in tit. de accuſ. §. primo, num. 7. in fi. quem refert
Alex. conſ. 15. nu. 2. lib. 1. & conſi. 140. num. 2. lib. 2.
Iaſ. in l. prima, §. ult. in fi. ff. quod quiſque iur. Boer.
deciſ. 316. num. 3. Bal. conſ. 361. in fi. lib. 1. & conſi.
443 num. 3. lib. 3. Fulgoſ. conſ. 149. poſt nu. 4. Grammat. deciſ. 2. nu. 8. Marſ. conſ. 51. nu. 14. Mantua cõſ.
31. nu. 2. lib. 2. Barb. conſ. 33. lib. 2. Grammat. conſ.
8. num. 15. & ita pluries fuiſſe iudicatum atteſtatur
Clar. d. q. 92. col. prima, 2. & 3.

Secundo quia regulariter ſemper attenditur con-
8 cluſio, † ac effectus, & non tractatus l. ſi uoluntate C.
9 de reſc. uend. ſola. n. concluſio dicitur † contractus, &
actus, Bal. in l. contractus per illum tex. C. de fid. inſtr. Bal. in l. in præſcriptione in fi. C. ſi contra ius
Io. Andr. & alij in cap. ſuper literis de reſcript. nam
10 multa † tractantur inter partes, quæ non ueniunt ad
concluſionem nec effectum l. ſi ex cauſa §. nec uidẽdum in fi. ff. de minor. c. dudum de reb. Eccl. non a-
11 lienand. & multa † dicuntur, quæ non fiunt l. ſciendũ
§. primo, ff. de ædil. Edic. Bal. in l. multum per illum
text. C. ſi quis alteri, uel ſibi. Dec. conſ. 11. col. prima
12 & ideo teſtes deponentes de tractatu, † contractus
non ſufficiunt, & non probant contractum, Iaſ. cõſi.
22. in quæſtione, in fine, & conſ. 24. in cauſa, col. 3.
13 libr. 3. Hinc ex tractatu † nullum quæritur ius parti
donec fuerit res firmata, c. tua, de his quæ fiunt a pl.
reſpondit Alex. conſ. 28. col. 1. lib. 1.

Non obſtant contraria, nam ad Primum reſpondetur, de generali conſuetudine diu obſeruata per
* totum fere orbem * non puniri affectum, non ſequu-
14 to effectu, teſte Clar. d. q. 92. in principio, quæ † conſuetudo potius quam ius erit ſeruanda, ad not. in ca.
ult. de conſuetudin.

Ad ſecundum reſpondetur, id procedere in Simo-
15 nia mentali, in qua † ſola mens, & uoluntas ſufficit, c.
ult.

ult.de Sim.gl.& dd.in c.conſulere,Io.And.& Abb. in c.tua nos,eo.tit.c.reperiuntur,& ibi gl.c.quæcum que,& ibi gl.1.q.1.Arch.in c.cos 1.q.1. & latiſſime comprobat,Guliel.Redoan.de Sim.parte, 1.c.5.6. 7.cum ſequen.

16 Amplia,primo,hanc cõcluſionem†procedere etiã ſi ſequuta,ſit renunciatio,ſed non eo modo, ut fuit tractatum,ita Nauar.conſ.48.de Simon.ubi reſpon det nullam fuiſſe commiſſam Simoniam,& confidẽ tiam ex tractatu illicito facto antea de reſeruandis quibuſdam,a quibus fuit receſſum aduertentes pactionem eſſe illicitam.

Amplia ſecundo, hanc concluſionem procedere etiam ſi poſt tractatum illicitum reſignatarius, uel alius pro eo tradidiſſet reſignanti chirographum continens promiſſionem illicitorum, nam ſi receſſerũt ab huiuſmodi pactionibus illicitis, nulla committitur confidentia, ita reſpondet Nauarr. d.conſ.48.de Simon.

17 Et Regulare eſt,ut pęnitentia,ante patratum † delictum excuſet in delictis,Io.Andr.in c.cum laici,de iur.patr.Aug.ad Angel.de malef.in uerbo, & ueſtem cęleſtem,nu.39.

Nec ex datione illius ſcripturę uidetur conſumata confidentia,cum id fecerit,ut dicit Nauar.nu.3. ad probationem promiſſorum,ſed tradere ſcripturam pro probatione promiſſi,nõ eſt implere partẽ promiſi,Nauar.in man.c.23.nu.106. ergo.

Et ad Comprobationem prædictarum cõcluſionum adducitur,quod ſcribit Rebuff.conſ. 63.n. 13. ut non ſit Simoniaca reſignatio,ſi reſignatarius nõ compleuit,& non peruenit ad ſaciendum, quod in pactum deduxit,quã opinionem dixi ueram, de reſign.benef.lib.14.q.7.nu.72.

Et hanc etiam ſententiam uidetur firmare, Nauar.conſi.42.de Simon.ubi firmauit non eſſe Simo

19 niam admiſſam,ſi non fuit†completum,id quod deductum fuit in pactum.

S V M M A R I V M

1 *An in ſupplicutione ſit exprimendus Papæ Tractatus illicitus & nu.10.*
2 *Pupæ modus facti narrandus.*
3 *Reſcriptum nullum tacendo modum.*
4 *Ex generaliiute poteſt quis circunueuiri.*
5 *Ignorans nou confirmat.*
6 *Papa nou diſpenſat ſuper uitio ignoruto.*
7 *Flagitioſi ſunt ludigui beneficiis.*
8 *Ignorantia præſumitur niſi ſcientia probetur.*
9 *Diſpenſatio ſtricte interpretatur quatenus ſonat.*
11 *Auctoritus Papæ excuſat etiam ſi ſubſequatur.*
12 *Pactio firmu eſt ſimouiuca.*
13 *Tructare eſt in medio ponere.*
14 *Tractatus poſſunt fieri circu beneficia.*
15 *Ex ſcientia iu genere Pupu uideiur upprobare.*
16 *Certu ſcientia Papæ importat diſpenſationem.*
17 *Promouens inbabilem ex certa ſcientia, videtur diſpenſure.*
18 *Ex certu ſcientia Papæ conſtat, quando eſt expreſſum.*
19 *Ex narratis conſtat ex certu ſcientia.*
20 *Ex nerbis ſupplicationis colligitur ſcienѕia.*
21 *Ex tenore conceſſionis certa ſcientia.*
22 *Iu dubio præſumitur facere Princeps ex certa ſcientiu.*
23 *Certa ſcientia probatur coniecturis.*
24 *Ita etiam ſcientia ulicuius.*
25 *Habens præ manibus ſcripturã, uidetur habere ſciẽtiam illius.*
26 *Scientia poteſt probari teſtibns.*
27 *Papa reſeruat penſionem in reſignatione,& non partes.*
28 *Reſcriptum nullum,cum nou uarrantur quæ debent.*
29 *Quod colligitur ex vi uerborum cenſetur expreſſum*
30 *Quod eſt veriſimile eſt uttendendum.*
31 *Ceſſat præſumptio ignorantiæ probatu ſcientia.*
32 *Non præſumitur iguorantia iu bis quæ ſpectant ad uliquem ratione officii.*
33 *A ſtilo non eſt recedendum.*
34 *Reſignans poteſt licite tractare de reſeruatione fructuum.*
35 *Pactum de ſoluendo certam penſiouem, quando Simoniacum.*
36 *Beneficia ubſque diminutioue danda.*
37 *Et abſque pactione.*
38 *Reſignans poteſt tractare de penſione ſoluenda.*
39 *Permutatio reciprocu quundo licitu.*
40 *Et quundo coram Ordinarijs.*
41 *Cedeus Epiſcopatnm ob recompenſam non committit Simoniam.*
42 *Non omnis correſpectiuitas inducit confideutiam.*
43 *Auctoritas Papæ tollit Simoniam probibitam.*
44 *Actus attribuitur concedenti.*
45 *Bonum eſt in tractatu remittere negotium Sanctiſſimo.*
46 *Scriptura ſuper tractatu reſignationis non inducit Simon.*
47 *Actus ſubſequens oſtendit animum præcedentem.*
48 *In actu cenſetur præſeruatu auctoritus ſuperioris.*
49 *Pactum de ſoluendo pluſquã Papa ordinat, eſt Simoniacum.& num.53.*
50 *Iu foro Conſcientiæ,quis non tenetur ex actn conceſſo u ſuperiori.*
51 *Ex tractatu non committitur nec etiam Simonia mẽtulis.*
52 *Conſumantes tractutum ante conceſſionem Papæ committunt Simoniam.*
54 *Narrãs ſulſam cuuſam pro obtinenda cõceſſione Papæ non excuſatur u Simonia.*
55 *Ex falſa canſa litteræ ſunt ipſo iure nullæ.*
56 *Diſpeuſatio obtenta ex falſa cauſa nullum producit effectum.*
57 *Facieus illicitum ex licentia inualida non excuſatur u pæna.*
58 *Coniecturæ quæ probeut fraudem.*
59 *Beneplacitum uon obtentum nou excuſat.*
60 *Ceſſio uigore concordiæ quando Simoniaca.*

Q V AE S T I O XXXX.

Tractatus inter Reſignantem, & Reſignatarium quando ſint exprimendi,& quomodo in ſupplicatione.

QVadrageſimo Quęro,an reſignans, & reſignatarius debeant exprimere ſummo Põtifici,tractatus Simoniacos,& cõfidentiales initos ante reſignationem inter ipſos,ut excuſentur a confidentia,& pœnis pro ea impoſitis,uel ſufficiat Papæ de eo tractatu habere ſcientiam in genere.

1 Et eſſe†Papę narrandum factum explicite,& omnem conuentionem,ac pactionem illicitam firmatam inter partes exprimendam in ſupplicatione, ut excu-

excuſentur reſignans,& reſignatarius a Simonia,&
confidentia,uidetur firmare Caccial. poſt Glo. quã
citat in c.cum pridem,in tract.de penſ.q.19.nu.20.
* in fine,ubi dicit,illam*communiter approbatam,&
Oldr.quem refert,& ſequitur Card.Pariſ.cõſ.143.
nu.25.uol.4.Et hæc ſententia,Primo probatur, qa
2 regulare eſt, ut Papæ etiam modus† facti narretur,
Gl.Inno.& Abb.& alij in c.dilectus filius,de reſcr.
3 Et ideo vitiatur† reſcriptum non ſolum tacendo id
quod eſt factum,ſed etiam tacendo, quo modo, &
ex qua cauſa,gl.per illum tex in d.c.dilectus filius,&
ibi Fel.ſingulariter,nu.8.ubi dicit,quod Rom.extol
lit hanc concluſionem.Card.Zabar.conſ.141.

Secundo comprobatur,quia ex generalitate, quæ
4 †obſcuritatem parit,poteſt Princeps facile circũue-
niri,l.ult.ad fi.ibi falſo ſermone ſe iactat.C.de dot.
promiſſ.facit,c.cum olim de re iud.

Tertio accedat quia pactio confidentialis, & Si-
5 moniaca,non poteſt a Papa† hoc ignorante confir-
mari,l.ſeruus in princip.ff.de bon. poſſ.l.bonorum,
6 C.qui admitt.Princeps enim non diſpenſat ſuper †
uitio ignorato,arg.l.ſed ſi hac §.patronum,ff. de in
ius vocan.quam in hoc Bal.allegat.in c.ſuper literis
7 de reſcr.Imo Summus Pontifex exiſtimabat† flagi-
tioſos indignos beneficio c.cum in cunctis, cum ibi
not.de elect.arg.l.lucius,§.lucius Titius ff. de leg.2.
dixi late de reſig.beneſ.lib.4.q.1.cum ſeq.

8 Quarto Cõfirmatur,qa† regulare eſt,ut ignoran
tia præſumatur niſi ſciẽtia probetur ca. præſumitur,
de reg.iur.l.uerius in prin.& ibi Gl.ff.de prob. Bar.
in l.is põt n.18.ff.de acq.hær.Bal.in l.1.nu. 7. C.ad
Macedo.Card.Pariſ.conſi.65.in fin.uol.3.Bella.de
ciſ.562.num.1.

9 Quinto, quia diſpen ſatio ſtricte† interpretatur,
quatenus ſonat,& exprimit ca.1.de fil.presb.libr.6.
Cald.conſ.1.de conſang.& affin.Doct.in c.at ſi cle
rici §.de adulteriis,de Iud.

Sexto faciunt rationes deductæ per Cald.conſi.
* 8.de reſcr.ubi nu.4.dicit*ſeruari de ſtylo, & Burſa.
idem uult.conſ.393.num.15.uol.4.& late Gabr. de
præſum.concl.7.nu.6.

10 His tamen non obſtantibus† contrariam opinio
nem exiſtimo ueriorem,& tenendam in iudicando
& conſulendo,ſcilicet ſufficere habere Papam ſcien
tiam in genere,& non requiri,ut tractatus Simonia
cus,& confidentialis exprimatur punctualiter ei, q̃
ſententiam uidentur firmare Fel.in c.ad audientiã,
2.nu.3.de reſcru.Sarn.de trien.q.12.col.3. Redo.de
Sim.par.2.c.16.num.31.& 43.Nauar.in man.c.23.
ſub nu.107.& alii quos retuli in tract.de reſign.be-
nef.lib.14.q.5.col.pe.& ult.Card.Pariſ.conſ.30.nu.
11 5.uol.4.ubi conſuluit authoritatem Papæ† non ſolũ
ſi præcedat excuſare,ſed etiam ſi ſubſequatur, Gloſ.
Imol.& alij omnes in c.cum pridem de pact.& in c.
ex diligenti,de Simon.Fel.in c.de cętero, col.ult. de
* re iud.Dec.conſ.141.num.2.& 4.& de ſtylo * atte-
ſtatur Redoan.d.tract.de Simon.part.2.c.13.nu.4.
& nu.7.dicit,quod ſi non ſufficeret,& redderet tu-
tos reſignantem,& reſignatarium huiuſmodi ſcien
tia Papę ſaltem in genere,immineret laqueus ualde
uniuerſalis,& hanc opinionem,ego etiam tenui de
reſign.benef.lib.6.q.2.num.71.ubi dixi ita ſeruari,
* & teneri de ſtylo*antiquiſſimo,& nu.69. & 75. Et
12 primo facit,quia pactio firma eſt illa,quæ eſt† Simo
niaca, & confidentialis,d.c.cum pridem,& c. cum u
niuerſorum de rer.perm.Doct.in c.ex parte primo
de off.deleg.ſed tractatus nullam includit pactio-

13 nem firmam,cum tractare,nihil aliud ſit, † quam in
medio ponere,l.cum hic ſtatus,§.ambo,& ibi Glo.
in uerb.tractare,ff.de don.inter.uir.& uxor.l. natu-
ralis,§.ſed ſi facio,ff.de præſcr.uer.Ideo non mirum
14 ſi huiuſmodi tractatus,in Curia,de ſtylo ſunt † rece
pti,ut ſcripſi,d.l.14.q.5.nu.9.& poſſunt abſque ſcru
pulo tractare reſignans,& reſignatarius,dummodo
non compleant conuentionem,ante conceſſionem
Papę,Nauar conſ.48.num.3.de Simon. & ſufficiet
habere ſignatam ſupplicationem cum modis conuẽ
tis abſque quo exprimatur,nam ex præſumpta men
te,& communi conſuetudine, cenſetur expreſſum,
& approbatum.

Secundo facit,quia eo ipſo,quod Papa habuit no
titiam renunciationis factæ ſub modo,& forma ex-
preſſis,ſecundum quam extitit ſupplicatum a reſi-
gnante,& reſignatario admittẽdo,& ſignando ſup-
plicationem,uidetur purgare omne uitium præce-
15 dens,& etiam approbare,quod † fuit tractatum, ita
Caccialup.de penſ.q.19.nu.17.ex gl.& tex.in c.niſi
eſſent,de præben.& quod habetur, 1.qu.prima, ca.ſi
quis,& numer.18.dicit Papam uideri diſpenſare ex
certa ſcientia,argu.not.in ca.ueniens de fil. presb.&
* comminiter eſt receptum,*certam† ſcientiam Papæ
16 importare diſpenſationem,Gloſſ.ult.in Clem. Et ſi
principalis,de reſcr.& in clem.prima,de elect.Abb.
& Fel.in c.ſi quando de reſc.Gemin.in di.c. ueniens
17 Et ideo promouẽs† aliquem inhabilem ex certa ſciẽ
tia,uidetur ſecum diſpenſare,l.quidam conſulebant
in fi.ff.de re Iudic.& ibi Bar.in 2.not.& Imol.col.2.
l.imperiales,§.ſimiles,& ibi Bal.C.de nupt.Gem.in
c.ſi eo tempore,col.prima,de reſcr.libr.6.Io. Andr.
in c.ult.col.2.de Iud.lib.6.Old.conſ.329.col.1. Fel.
in c.præterea,col.5.de teſtibus cogend. Bellam. de-
ciſ.698.col.2.& deciſ.346.Card.Pariſ. conſ. 44.nu.
25.& ſeq.uol.4.

Ex quo ſequitur tertium argumentum,quia ſi ſuf
ficit certa ſcientia Papæ,ut illa tollat omne vitium
Simoniæ,ut etiam in hac materia latiſſime per Car.
* Pariſ.conſ.30.col.2.nu.3.& 4.uol.4. & alii omnes*
communiter,Ergo cum in caſu noſtro de ea conſtet
aliud non eſt exigendum,& id probo,quia de certa
18 ſcientia Papæ conſtat,non ſolum quando† id eſt ex-
preſſum,Gl.ult.in clem.& ſi principalis,de reſcrip.
Abb.in c.examinata in fine,de confir.util. uel inuti.
Alex.conſi.39.lib.4.quod dicit eſſe clarum, Deci.
in c.cum inter,n.19.de except.Pariſ.conſ. 3.n.55.&
57.uol.4.& conſ.19.n.13.uol.1.Alex.cõſ.122.n.23.
19 li.4.ſed ẽt qñ colligitur ex† narratis,Abb.in d.c.cum
inter,ubi allegat Innoc.in c.ſtatutum,de reſcr.lib.6.
Imol.in cle.2.in fi.eo.tit.Abb.in c.ad hæc in fi.& in
c.nonnulli,eo.tit.Arch.in c.ſeruatis,25.q.2. Ant.de
Butr.in c.porrecta,col.2.de confirmat.util.uel inut.
Aret.conſ.77.col.4.Bellam.deciſ.363.& 698.Rot.
deciſ.22.de refer.in nou.Zabar.conſ.1 t.Fran. Cur.
conſ.1.conſ.13.& conſ.35.Affl.deciſ.235.cum aliis
quæ ad hoc congerit egregie more ſuo Fel.in c.cũ
inter,colu.prima,& 2.ubi tandem,uerſ.multi, dicit
non eſſe recedendum ab hac opinione Rotæ, & ſe-
quacium,& reſpondet contrarijs,& ibidem Dec.n.
20.comprobat hanc ſententiam,& Pariſ.nu.9.dicit
eam ueriorem & tenendam,& in propoſito tradit
alios allegando Io.Selu.de benef.part.3.q. 8.nu.41.
cum ſequen.puta,quia de ea apparet ex uerbis poſi-
20 tis† in ſupplicatione,Glo.in c.paſtoralis,§. præterea
uerb.ex certa ſcientia,de off.deleg.& in clem.1.de
Iud.Io.Andr.in c.nonnulli,de reſcr.& ibi Abb.col.
2.Alex.

21 2.Alex.conſi.59.num.8.lib.1.uel ex tenore†conceſ-
ſionis,licet illa non fuerit expreſſa.Aret. conſil. 15.
num.5.& conſ.58.n.etiam,5.vel quia expreſſit om-
nem tractatum iux.c.pen.de confirm.util.uel inut.
Are.conſ.8.col.2.Pariſ.conſ.3. num.48.uol.4. Dec.
in c.porrecta,nume.15.de confirm.util.uel inut.Et
22 in dubio,ut ſuſtineatur actus,& vitetur pœna,†præ
ſumitur Princeps facere ex certa ſcientia.Alex.cõſi.
1.num.35.lib.5.Aret.conſ.8.num.2.Abb. conſ.65.
num.40.Dec.in l.more,nu.21.ff.de iuriſd. om.Iud.
Et dicit ſignanter Pariſ.in cap.cum inter, numer.9.
23 quod † probatur cõiecturis,ac*communiter traditũ
24 eſt a Doct.ſcientiam alicuius†rei probari coniectu-
ris,Alex.conſ.187.nume.3.lib.2.Corn. conſ.85.nu.
12.lib.3.Pariſ.conſ.91.num.47.uol.2.Craue. conſi.
193.num.6.Soc.iun.conſi.116.num.42.lib.1.& in-
ter alias coniecturas approbatas a Doctoribus,& re
latas a Maſcard.de proba.concl. 1293.illa eſt rece-
25 pta,ut colligatur quoties quis habuit pre manibus†
ſcripturam,ut præſumatur habere ſcientiam de con
tentis in illa.Paul.de Caſtr.conſ.59.in 3.dubio,libr.
primo,Crau.conſi.193.nume.7.Alex.conſi.39. col.
2.lib.2.Card.Pariſ.conſi.100.nume.87. libr.primo,
Dec.conſ.328.lib.3.Anch.conſi.170.col.2.& ſecun
26 dum aliquos huiuſmodi ſcientia†poteſt probari Te
ſtibus,Bellam.deciſ.746.Rot.deciſ. 332. nu.primo,
in nou.Fran.in c.ſi motu,col.prima,de præb. Fel.in
c.preterea colu.pen.de teſt.cog.Roman.conſi.327.
nu.8.Affl.deciſ.253.n.8.Sarn.in c. ſtatutum nu.11.
de reſcr.lib.6.Soc.iun.conſ.65.nu.54.uol.1.

Accedat communis obſeruantia,quod huiuſmo-
di tractatus non perficiuntur a partibus ſed remit-
tuntur S.D.N.qui ſi concedit,& ſignat ſupplicatio-
27 nem,uidetur ipſe reſeruare penſionem,† uel fructus
& non partes,Caſſad.deciſ.4.loc.Gig. de penſ.q.1.
& quæſt.83.nu.9.

Non obſtant contraria,nam ad Primum reſpon-
28 detur procedere in his , quæ quis tenetur narrare†
in reſcripto,ut docet,Felin.in cap. dilectus filius, el
1.num.8.de reſc.

Ad ſecundum reſpondetur,ceſſare fraudem , cũ
colligatur quod actum eſt ex ui uerborum , unde
29 expreſſum†cenſetur,Bart.in l.uxorem,§. agri plag.
ff.de lega.3.& in l.fideiuſſor,§.meminiſſe ff.de leg.
primo , Cæph.conſi.133.nume.8.& conſi. 135.nu.
primo,uol.primo,Et ex aliis,Bartol.in l.prætor , ait
in princip. ff.de oper.nou.nunciat.Crau. conſi. 162.
num.2.in fi.

Ad tertium reſpondetur, negando ignorantiam
ut ex predictis apparet,& eo maxime, quia de con-
ſuetudine inueterata præſumitur ſcire,& eſt uериſi-
30 mile,unde hoc† attendendum,Bal.conſi.180. lib.3.
Oldr.conſi.13.in fi.

Ad quartum reſpondetur,argumentum de præ-
ſumptione ignorantiæ ceſſare probato aliquo , ex
31 quo†ſcientia præſumitur , ut ſupra fuit deductum,
Bar. in l.is poteſt,n.18.ff.de acq.hær.Bal.in l.1.nu.
11.C.de cad.toll.Bellam.deciſ.659.Fel. in ca. quoſ-
dam de præſumpt.Menoch.de arbitr. Iud. caſ.185.
32 num.1.Et quod ſit de his,† quæ ſpectant ad eum ra
tione officij,Doct.in c.Innotuit,de elect. Io.Andr.
in reg.quod quis mandato,nu.3.de reg.iur.li.6. Ro-
ma.conſ.481.nu.8.Grat.conſ.12.nu.29. lib.2.

Ad quintum reſpondetur, huiuſmodi ſcientiam æ
quipollere diſpenſationi ex ſtylo inueterato Ro-
man.Curiæ.

Ad ſextum,dicitur Conſilium Cald. 8. de reſcri.
& quæ ibi dicit non tranſire abſque difficultate , nã
contrarium tenuerunt infiniti Doc. quos citat Ga-
briel.communi,concluſ.tit.de preſum.concl.8.nu.1.
uel etiam reſpondetur,non procedere in caſu no-
33 ſtro ob ſtylum contrarium,a†quo minime erit rece
dendum,ut dixi de reſignat.benenef.lib. primo,qu.
2.num.8.& lib.10.quæſt.2.nu.15.

Concludendum eſt igitur, ſufficere ſcientiam Pa
pæ in genere,ſcilicet,ut colligatur ex narratis, & po
ſitis in ſupplicatione,ut reſignans , & reſignatarius
excuſentur a Simoniaco , & confidentiali tractatu
inito inter eos ante reſignationem.

Ex qua concluſione aliquæ deducendæ erunt illa
tiones,ut omnes caſus particulares includamus.Qua
rum Prima erit,quod licite poteſt reſignans tracta-
34 re de reſeruatione omnium,†uel partis fructuum ſu
per beneficio reſignato,& poſtea facere conficere
ſupplicationem,cum narratiua tamẽ, quod reſignat
ex certis cauſis,& ſupplicat pro huiuſmodi reſerua
tione,iuxta formam,quam poſui de reſigna. benef.
lib.8.quæſt.7.num.76.abſque alia expreſſione tra-
ctatus,& ipſe ac reſignatarius excuſabitur a Simo-
nia,& confidentia,ut etiam ſcripſi de reſign.benef.
* lib.6.q.prima,nu.25.Et ita communiter * ſeruatur
de ſtylo antiquiſſimo,ut per Nauarr.in man.ca.23.
num.107.uerſ.ad ſecundum,ut atteſtatus ſum libr.
6.de reſign.benef.quæſt.2.num.69.71.& 75. uerſi.
Et quicquid,quod eſt notandum , quia pactio de
* fructibus retinendis a reſignante eſt Simoniaca*cõ
munis,ut dixi lib.14.d.tract.q.5.nu.1.

35 Secundo infertur,quod quamuis pactum†de ſol-
uenda certa penſione,occaſione reſignationis ſit Si-
moniacum,de iure communi Gl.& Doc.in c.ex par
te,de off.deleg.Abb.in c.non ſatis,num.8.de Simo.
Cald.conſ.1.de uſur.Pariſ.conſ.143. nume. 12.cum
36 ſequ.uol.4.cum beneficia†ſint abſque diminutione
37 danda.c.1.ut Eccleſ.benef.ſim.dimin.& abſque†pa
ctione,cap.pio 1.quæſt.2.ca. cum pridem de pactis,
c.quæſitum de rer.permut.nihilominus poterit reſi
gnans tractare ante reſignationem cum reſignata-
38 rio,de imponenda penſione† ſuper beneficio reſi-
gnato, & poſtea facere conficere ſupplicationem,
in qua non requiritur,ut exprimatur dicta conuen-
tio,ſed ſufficit in genere renuntiare,& ſupplicare ,p
penſione tractata,& ſignata ſupplicatione erunt tu
ti reſignans,& reſignatarius,& nulla poteſt ei oppo
ni Simonia,vel confidentia,Fel.d.c.ad audientiam,
2.nume.21.de reſcr.Arch.Flor.in 2.par.ſuæ ſumme
tit.primo,c.6.Gammar.de auth.leg.a lat.tit. de pẽſ.
num.116.cum aliis relatis a me d.lib.6.de reſignat.
benef.quæſt.2.num.70.ubi atteſtatus ſum de com
** muni*&*recepto ſtylo.

Tertio infertur idem eſſe in tractatu inito in-
ter reſignantem , & reſignatarium de imponenda
penſione ſuper alio beneficio reſignatarij , occaſio-
ne illius reſignationis,nam ſignata ſupplicatione a
Papa erit purgatum omne vitium Simoniæ,& confi
* dentiæ,Gig.de penſ.q.4.& eſt communis,* & reco-
* pta etiam a ſtylo*antiquiſſimo,ut dixi d.lib.6.quæ.
7.num.70.cum ſeq.& magis in ſpecie hanc tertiam
illationem probaui in eod.tract.de reſignat. benef.
lib.14.queſt.5.nu.4.

Quarto infertur,idem eſſe in tractatu facto de re
ſeruando regreſſu,acceſſu,& Ingreſſu, iuxta ea,quæ
ſcripſi de reſign.benef.lib.6.q.5.

Quinto infertur,tractatum initum inter Titium,
& Meuium,quod Titius reſignabit tale beneficium
Meuio,

Meuiô, ſi ipſe Meuius ei reſignet aliud beneficium
39 quod poſſidet, non eſſe Simoniacum, † neque confi
dentialem, ſi poſtea porrexerunt ſupplicationẽ Pa-
pæ, in qua erat facta huiuſmodi permutatio abſque
alia expreſſione tractatus antea facti, & ita cómu-
niter* practicatur, & quotidie ſeruatur, ut colligitur
ex Doct. allegatis a me de reſign. benef. d. lib. 6. qu.
2. num, 70. Et omnes Curiales ſciunt, quod intelligo
40 etiam ſi permutatio fiat coram ordinarijs, † nam i-
ta uſus* obtinuit.

Sexto infertur, cedentem Archiepiſcopatum, uel
Epiſcopatum in manibus ſanctiſſimi, ut prouidea-
tur in perſonam N. qui ei promiſit cedere quandá
Abbatiam, & illam iam ceſſit, & fuit facta prouiſio
Eccleſię, in Conſiſtorio, & ſignata Supplicatio ceſ-
ſionis a Papa abſque narratiua dicti tractatus, nõ có
mittere aliquam Simoniam uel cõfidentiam, ut fuit
reſolutum in vna* Coſentin. prętenſæ confidentiæ,
4. Februarij. 1591. in qua inter alia hoc opponeba
tur a Fiſco Archiepiſcopo cedenti Archie, piſcopa-
41 tum ob recompenſam † cuiuſdam prioratus nam ita
paſſim fiunt renunciationes beneficiorum, quæ dan
tur tota die in recompenſam, & quia de ſtylo ſuffi-
cit ſcientia Papæ in genere, de qua etiam ibi conſta
bat per derogationem regulæ de vacaturis; Et non
omnis correſpectiuitas inducit pręſumptionem có
42 fidentiæ, & maxime quia non fuit facta † incontinen
ti, Bal. in l. pen. §. Mulier, circa finem, ff. ſol. Matrim.
Dec. in l. certi condictio §. ſi nummos, num. 14. ff. ſi
cert. pet. Creſc. Deciſ. 78. Moedan. deciſ. 124. Sam.
deciſ. 4. lib. 1. Peregrin. deciſ. 81. & 82. Chiſan. deciſ.
32. Paleot. deciſ. 101. alias 150. omnes in recollect.
manuſc. Put. deciſ. 444. & 385. lib. 1. & hoc erit am-
pliandum in qualibet alia recompenſa.

Septimo infertur, tractatum initum inter reſigná
tem, & reſignatarium, quod omnes expenſæ, facien
dę, in expeditione litterarum ſpectarent ad unum,
ſcilicet ad reſignantem, uel ad reſignatarium, non eſ
ſe Simoniacum, & confidentiale, ſi in ſupplicatione
43 hanc facultatem obtinuerunt a Papa cuius † authori
tas tollit omnem Simoniam prohibitam, late Card.
Pariſ. conſ. 30. col. 2. uol. 4. Et communiter alij etiá
ſi non expreſſiſſent quod hoc tractarunt, & quod a
lias non deuenirent ad reſignationem, nam ita* pra
cticatur, & ita uſus obtinuit, ut ex prædictis patet, &
dixi latius alias.

Octauo infertur, pari ratione alios tractatus alias
illicitos non inducere confidentiam, ſi Papa eo mo-
44 do concedat, † cum actus ei attribuatur, Caſſ. deci. 4.
loc. qui poteſt omnia in beneficialibus. Redo. de Si
mon. p. 2. c. 18. nu. 3. ubi late, de hac re.

Et hec concluſio cum prædictis illationibus am-
pliatur primo procedere, etiam ſi inter reſignanté
& reſignatarium fuerit id tractatum ea intentione
quod alias reſignans non reſignaret ut ſcripſi de re-
ſignat. benef. libr. 14. quæſt. 5. numer. 5. poſt Feli. &
Card. Pariſ. & alios, quos citaui, & ratio colligitur
ex allegatis.

Secundo Ampliatur, procedere, etiam ſi id, quod
tractatum fuit inter reſignantem, & reſignatarium
fuiſſet redactum in ſcripturam factam uel a notario
vel ab alio, vt poſt alios ſcripſi de reſign. benef. lib.
6. q. 2. nu. 73. & lib. 14. q. 5. num. 9. in fi. Nauar. conſ.
48. num. 3. de Sim. ubi dicit, quod tradere ſcripturá
ꝓ probatione promiſſi non eſt implere partem pro
45 miſſi, Bonum autem eſt † in ſcriptura remittere ne-
gotium Sanctiſſimo, & quod ipſę partes cogitát ita
facere, ſi Sanctisſimus D. N. conſentiat, ut admonet
Card. Alex. in c. 2. num. 5. 1. q. 3. Sarn. de trien. q. 12.
col. 3. Redoan. de ſim. par. 2. c. 15. num. 37. & 43. &
ſcripſi locis allegatis, ubi id quoque firmaui.

Sed dubium eſt, quid ſi non adſit huiuſmodi clau
ſula, an illa Scriptura reddat illos Simoniacos, &
46 confidentiarios? Et † ego firmarem negatiuam opi-
nionem ſi poſtea iuxta tractatum porrexerunt ſup-
plicationem PP. a quo obtinuerunt gratiam, & hoc
primo quia ante conſumationem tractatus obtinue
runt beneplacitum Papæ, quod debet illos excuſa-
re, ut ex allegatis patet. Secundo, Quia firma pactio
eſt illa, quę facit committere confidentiam, & Simo
niam, ut eſt* communis omnium ſententia, & tracta
re non eſt firmare pactionem, ſed ponere in me-
dium negotium, quatenus Sanctiſsimus approbabit
perficere l. cum hic ſtatus §. ambo, & ibi Gl. ff. de do
na. inter uirum, & uxorem.

Tertio, quia actus ſubſequens, ſcilicet porrectio
ſupplicationis omnium contentorum in Scriptura
47 † oſtendit animum pręcedentem nihil habere in ani
mo firmare, niſi Papa concedat, l. quędam mulier ff.
de rei uend. l. ſi pecuniam §. ult. ff. de cond. ob cauſ.
l. 2. ff. de acquir. poſſeſ. Bar. in l. 3. ff. de fund. inſtru.
48 Quarto comprobatur, quia in ea † cenſetur præſer
uata authoritas ſuperiorum 25. q. 1. §. his ita ca. ve
nientes de iur. iuran. Io. Andr. in ca. non eſt de uot.
Milit. in uer. Papa nu. 3. & dixi de reſign. benef. libr.
3. q. 18. num. 109.

Amplia tertio, procedere etiam ſi id tractatum
fuiſſet cum procuratore, uel amico, ut etiam ſcripſi
d. lib. 14. quæſt. 5. quia eadem eſt ratio, argum. l. il-
lud ff. ad l. Aquil.

Amplia quarto, procedere etiam ſi tractatus in-
ter reſignantem, & reſignatarium fuiſſet de penſio
ne Centum ducatorum de Camera, uel de reſerua-
tione omnium fructuum, & poſtea Papa ſignaſſet
ſupplicationem cum penſione Quinquaginta duca
torum, aut cum mediate fructuum, nam huiuſmodi
tractatus de maiori ſumma nullam inducit confidé
tiam, ſi poſtea non ſoluatur, niſi id, quod Papa con
ceſſit, & id quod uolui de reſign. benef. d. lib. 6. q. 2.
49 num. 73. pactum enim de ſoluendo pluſquam † Papa
ordinauit eſt Simonia, communis* opinio, ut per Fe
lin. in cap. ad audientiam, ſub num. 3. col. 3. uerſ. ſi au
tem procederet, de reſcr.

Amplia quinto, hanc concluſionem procedere
etiam in foro Poli, ut in conſcientia quis nullum de-
50 trimentum patiatur † ex huiuſmodi tractatu ſecuta
conceſſione Papæ, Abb. Anan. & Fel. in cap. non ſa
tis de Simon. & uolui id expreſſe de reſign. benef. d.
lib. 6. q. 2. num. 67. & ita in facti contingentia reſpó
di de Anno 1582. Quo anno, ſuſcepi gradum Do-
ctoratus, & incepi publice Romæ legere in Gym-
naſio, ita iubente Fel. rec. Gregorio XIII. & eram
uiginti annorum.
51 Amplia ſexto, ut ex dicto tractatu non † commit
tatur etiam Simonia mentalis, Fel. in d. c. ad audien
tiam num. 3. cum alijs adductis a me d. q. 2. nu. 70. &
eſt communiter per omnes receptum.

Limita primo, niſi tractantes ante quam Papa ſi
gnaret ſupplicationem, deueniſſent ad conſumma-
52 tionem † tractatus, ut uidetur concludere præpoſ. in
c. 2. nu. 5. in prin. 1. q. 3. Nauar. conſ. 48. de Simon. &
conſ. 4. in fi. eo. tit. Sarn. de trien. qu. 12. ſub num. 7.
Moed. deciſ. 167. Auguſt. lib. 3. deciſ. 625.
53 Limita ſecundo, niſi plus † fuiſſet datum, quam
per

per Papam conceſſum, Felin. & alij, & ut dixi in 4. ampliatione.

54 Limita tertio, niſi fuiſſet† narrata falſa cauſa pro
obtinendo huiuſmodi beneplacito Papæ, nam tunc
55 literę eſſent† ipſo iure nullę ob obreptionem, ut fuit
* pluries* reſolutum in Rota teſte Caput. deciſ. 225.
part. 3. Put. deciſ. 255. libr. primo, communis opinio
* teſte Menoch. de arbitr. Iud. caſ. 201. colu. prima, &
56 diſpenſatio† nullum produceret effectum, Abb. in
c. quia circa, num. 5. de conſang. & affin. Dec. conſi.
363. num. 13. Pariſ. conſ. 51. num. 27. uol. 4. & a pœ-
57 na non excuſatur faciens† aliquid illicitum ex licen-
tia inualida, Fel. in c. cum cauſa, numer. 7. uerſ. 2. not.
de offic. deleg.

Limita quarto niſi adſit aliqua alia fraus, quæ col
58 ligeretur ex coniecturis poſitis per Maſcar. de pro
bat. Concluſ. 815.

59 Limita quinto, niſi huiuſmodi beneplacitum† po
ſtea non fuiſſet obtentum a Papa, ut fuit alias reſolu
* tum* in una Conch. 26 Octobr. 1539. teſte Moed.
deciſ. 165. in recoll. manuſcr. quam limitationem po
teris ſubtiliter ſublimitare ex dec. firmata per DD.
de Rota in una Aſtoricen. penſionis coram Achil-
le de Graſſ. teſte eodem deciſ. 342. impreſſa, ut ſi il
60 le, cui debebat cedi uigore† concordię beneficium,
reperiatur in poſſeſſione, & non conſtet de bene-
placito Papæ, ex hoc non præſumatur Simonia ex
rationibus ibi poſitis.

SVMMARIVM

1 *An expreſſio beneficii valoris vero maioris ad effe-
ctum imponenda penſionis ſit confidentialis, &
num. 8.*
2 *Parochiales Eccleſię nõ grauantur niſi excedant cẽ
tum.*
3 *Conuentio circa beneficia Simoniaca.*
4 *Pactum dandi temporale pro ſpirituali, vel e contra
Simoniacum.*
5 *Beneficia exprimuntur minus quam ualent.*
6 *Intentio principalis facit committere Simoniam.*
7 *Eadem ratio de æquipollentibus.*
9 *Simonia quid ſit.*
10 *Actus agentium indicantur ſecundum intentionem.*
11 *Tacens aliquid reſcriptum annullatur.*
12 *Pœna non habet locum, niſi in caſibus a iure expreſ
ſis.*
13 *Simonia accedit hæreſi.*
14 *Aequiparatur ſacrilegio. & Idolatriæ.*
15 *Crimen ſimoniæ eſt maius quolibet alio.*
16 *Simonia requirit pactum.*
17 *Odia debent reſtringi.*
18 *Attenditur quod principaliter agitur.*
19 *Menducium non inducit ſimoniam.*
20 *Abſurdum tollendum.*
21 *Mendacium quid ſit.*
22 *Mentiens peccat mortaliter.*
23 *Ex expreſſione falſa, penſio annullatur, uel redu-
citur.*
24 *Soluens pẽſionem non expeditis literis committit
ſimoniam.*
25 *Nemo præſumitur iactare proprium.*
26 *Actus præſumitur factus, ut ſit utilis.*

QVAESTIO XXXXI.

Exprimentes beneficium pluſquam ualet qua pœ-
na puniantur.

QVadrageſimo primo Quęro, an expreſſio ua-
loris uero maioris beneficii reſignati facta a
Reſignante, & Reſignatario, ad effectum ut ſum-
1 mus Pontifex ſignet ſupplicationem † cum penſio-
ne ſuper dicto beneficio pro ipſo reſignãte, efficiat
eos Simoniacos, vel confidentiarios? Exemplũ, par-
* rochiales Eccleſiæ de ſtylo * non grauãtur † penſio-
2 ne, niſi excedant centum, & pro ea ſumma, quam ex
cedent, ſi obtinens parrochialem fructuum ducen-
torum, & uelit illam reſignare cum penſione centũ
quinquaginta, & conuenit cum reſignatario de ex-
primendo illam ccl. aut plus, ut penſio poſſit impo-
ni. Ita etiam nunc S.D.N. non imponit penſiones
excedentes medietatem ſuper alijs beneficiis, ſi ex-
primant Reſignans, & Reſignatarius maiorem ua-
lorem, ut penſio opulentior imponatur, & reſigna-
tio cum huiuſmodi penſione admittatur, quo caſu
reſignans uidetur ſatisfactus ob penſionem deſide-
ratam, & paulominus uero ualore beneficij, & Re-
ſignatarius itidem cum conſequatur titulum, & ha-
beat ſpem adipiſcendi omnes fructus moriente pen
ſionario, ex qua ratione magnopere deſiderantur
tituli, & enixe procurãtur reſignationes, eoque ma-
gis cum longe plus valeat beneficium in manibus v
nius quam alterius, maxime ratione diſtantię a pa-
tria & loco domicilij, ob quod plures reſignant.

Pro affirmatiua huius opinionis ſcilicet eſſe cõ-
miſſam Simoniam, uel confidentiam Primo, adduci
3 tur † quia conuentio circa beneficia eccleſiaſtica eſt
Simoniaca, cap. cum pridem, ubi Gl. & alii, ca. ult. de
* pact. doct. * omnes in c. ex parte de off. deleg. Anan.
in c. non ſatis, de Sim. & eſt communis opinio docto
rum, ſed inter prædictos fuit conuentio, ut mentire
tur ualorem beneficij Papæ. Ergo.

4 Secundo, omne pactum† expreſſum, uel tacitum
dandi temporale pro ſpirituali, uel e contra ſine be
neplacito Summi Pontificis eſt Simoniacum, c. quã
pio 1. quęſt. 2. Abb. in d. cap. cum pridem, & alij dd.
Gl. in ſumma 1. q. 1. At conuentio talis inter reſignã
tem, & reſignatarium, ut exprimatur maior ualor
beneficii ad conſtituendum maiorem penſionem,
quam alias conſtitueretur, eſt pactum, uel conuen-
tio dandi aliquod ſpirituale ſcilicet beneficium ip-
ſum reſignatum, pro temporali ſcilicet pro penſio-
ne male impoſita, & ſine conſenſu Papæ, quia ſum
mus Pontifex id ignorauit, immo credebat uel ue-
rum ualorem expreſſum, uel beneficium ualere mi-
* nus, nam de ſtylo* omnibus noto beneficia expri-
5 muntur minus quam † ualent, ut eõ minus ſoluatur
in Cancellaria, & Dataria. Ergo exprimens, ualorẽ
uero maiorem ad minus ut fiat, & admittatur renũ
ciatio, uidetur dare aliquid profanum, & temporale
pro renunciatione beneficii, dat enim uerba mẽda-
cia quæ non ſolum ſunt profana, ſed etiam falſa, er
go cõmittit Simoniam, & ſimiliter renuncians, quia
uidetur renunciare ob aliquid profanum malum, &
temporale, prędictum ſcilicet mendacium.

Tertio, quia mendacium fuit cauſa principalis, ut
Papa admitteret reſignationem cum tanta penſio-
ne (quam alias expoſita ueritate non reſeruaſſet,)
& ut reſignans reſignaret, cum ipſe non reſignaſſet
niſi reſeruata illa penſione, & ſic in caſu propoſito
fuit facta conuentio mentiendi, ad effectum, ut Pa-
pa admitteret reſignationem cum prędicta penſio-
ne, Ergo fuit commiſſa Simonia, quæ nedum re-
quirit dationem, & promiſſionem pecuniæ aut al-
terius rei pro beneficio, ſed etiam ſufficit ad eã cõ-

mittendam

mittendam, quod fiat aliquid tanquam quoddam
6 pactum,& cauſa †principalis promittendi rem ſpiri
tualem, ut colligitur ex his quæ ſcribit Nauarr.in
man.c.23.ſub num.107.

Quarto,quia ſicuti eſſet Simoniaca renunciatio
facta de beneficio centũ ducatorũ,cũ penſione quin
quaginta conuẽta inter ipſos ſine conſenſu Papæ, ut
ſupra dixi,ita & hæc quę æquipollet illi caſui,nam ſi
fuiſſet expreſſa ueritas,Papa illam non reſeruaſſet,
7 & nihil refert†quod de ęquipollentibus fiat, ut quis
incidat in pęnam,l.ult.ff.mand.c.licet ex quadã, de
teſtib.dd.in l.Gallus.§.& quid ſi tñ,ff.de li.& poſth.

Quinto, quia hanc opinionem uidetur firmare
Gig.de penſio.q.41.dum ſcribit,clericum promittẽ
tem,ut facilius beneficium conſequatur ſoluere ma
iorem penſionem,quam beneficium ferre conſueuit
& poſſit,committere Simoniam.

His tamen non obſtantibus, negatiuam opinio-
8 nem exiſtimo eſſe veriorem,†in caſu propoſito nul
lam fuiſſe commiſſam Simoniam,vel confidentiam
quam opinionem in facti contingentia tenet Na-
uar.conſ.74.& conſi.75.in titulo de Simon.& ita e-
tiam ego bis alias reſpondi.

Et hanc opinionem primo probat illud tritum,
& uulgare in huiuſmodi materia fondamentum de-
9 promptum a diffinitione Simoniæ, ut Simonia ſit †
ſtudioſa uoluntas emendi, uel uendendi ſpirituale
uel ſpirituali annexum,gl.in ſum.1.quæſt.1.& com
* muniter ibi dd.*tradunt:ſed in caſu prædicto nulla
adeſt uoluntas ſtudioſa emendi,uel uendendi, ut a-
nimus,intentio,& uerba pręfatorum conuenientiũ
declarant,ergo &c.nam actus agentium ſunt iudicã
10 di†ſecundum intentionem principalem eorum,l. ſi
quis nec cauſam,ff.de rebus cred.Intentio autem p̃-
dictorum principalis fuit ut reſignatio admittatur
cum reſeruatione dictæ penſionis,& nulla pecunia,
aut res interuenit,Ideo &c..

Secundo,quia nullibi cauetur,ut uoluntas tacen-
di aliquid uerum,uel exprimendi falſum ad obtinẽ
dum beneficium aut penſionem,quo non expreſſo
Papa non conceſſiſſet illud,ut in caſu noſtro, ſit Si-
monia, Iura,n.loquentia de talibus impetrantibus
11 dicunt duntaxat gratiam eſſe obreptitiam,† aut ſub
reptitiam,& nullam.c.ad aures c.ſuper literis c.po-
ſtulaſti,de reſcr.lib.6.c.ſi motu proprio. c.nõ poteſt
de præb.eo.li.Fel.in c.in noſtra,de reſc.Ergo prædi
cti,de quibus in caſu noſtro,non debent iudicari Si
moniaci,quandoquidem uulgatum ſit in iure,pœ-
12 nam†non habere locum niſi in caſibus expreſſis, l.
at,ſi quis §.diuus ff.de relig.& ſumpt. funer.§. cum
igitur,auth.de non eligendo 2.dub.ca.ſi cui,de ſent.
exc.lib.6.Menoch.de arbitr.Iud.caſu 275.nu.1. Eo
que magis in hoc atrociſſimo crimine Simonię,quę
14 accedit hæreſi, Turr.Crem.in c.eos nu.1.1.q.1.& ſa
14 crilegiis,†Turre Crem.in c.audiuimus,num. 2.1.qu.
3.& Idolatriæ, Turr.Crem.in c.cito nu.1. prima,q.
15 1.& eſt maius quolibet†alio crimine, Turr. Crem.
in ca.patet nu.1.prima q.2.& rationes ponit in c.ex
multis,nu. t.prima,q.5.

Tertio,quia Simonia proprie requirit contractũ
uel uoluntatẽ contrahendi ſuper re ſpirituali, ut id
quod datur,detur in uerum pretium,uel in ſimilitu-
dinem aut in cauſam principalem pro re ſpirituali,
16 uel†illi annexa,ut late probat Nauarr.in man. c.23.
num. 100.& conſ.58.nu.2.de Sim.

Quod hic non contigit,quia nullus cõtractus in-
teruenit inter Reſignãtem,& Reſignatari um, quo
alter alteri daret, uel pro altero faceret tanquam in
quoddam pretium,uel cauſam principalem rei ſpiri
tualis,ſed ſolum conuentio fuit inter eos, ut menti-
rentur Papæ pretium.

Quarto,quia nihil de hoc in hac Conſtitutione,
ut licet uidere,ergo.l.illam C.de colla.eoque magis
17 †cum ſimus in odioſis, Din.in regul. odia de regul.
iur.libr.6.

Alijs etiam rationibus poſſet hæc Sententia com
probari,ut per Nauar.d.conſ.74.a nume. quarto uſ
que ad finem,& conſ.75.nu.7.tit.de Sim.

Non obſtant contraria.ad primum reſpondetur
non omnem conuentionem circa ſpiritualia eſſe Si
moniam,ſed eam duntaxat,quæ a iure reprobatur,
& ita procedunt allegata in contrarium, ut licet
uidere,alias enim ſequeretur quod locatio,& con-
ductio fructuum beneficij,& conuentio, ut ambo
ſupplicent pro reſignatione,& id genus alię conuẽ
tiones eſſent Simoniacæ,Fel.in c.ad audientiam de
reſcr.prima col.

Ad ſecundum reſpondetur, admittendo maiorẽ
declarando tamen minorem,quod intentio princi-
palis prædictorum. non fuit paciſcendi in caſib. pro
hibitis ſuper re ſpirituali,ſed ut reſignatio admitte-
retur cum illa reſeruatione penſionis,& ſic non qđ
conſtitutio penſionis eſſet pretium †renunciationis,
& neutra pars dedit aut promiſit alteri quicquam
ob pretium rei ſpiritualis, ideo attendendum erit
18 quod principaliter agitur,†& pronunciandum pro
non ſimonia.ita reſp. Nauarr.d.conſ.74.nu. 7.& d.
conſ.75.num.9.de ſim.

19 Ad tertium reſpondetur,†mendacium non indu
cere Simoniam, nam alias ſequeretur quod omnis
ſubreptio facta in materia impetrationis beneficii
eſſet Simoniaca,quia aſt quid temporale quod ſit,
ut detur ſpirituale,quod ſine illo non daretur,idque
20 uidetur†abſurdum,l.nam quid abſurdum,ff.de bo-
nis liber.& a nemine hactenus firmatum, ut dicit
Nauar.d.conſ.75.num.9.de Sim. Verum eſt,& non
21 poteſt inficiari,eſſe mendacium,cum cauſa† fallen-
di falſum enunciauerunt, D.Auguſt.in lib. de Men-
dac.D.Thom.2.2.q.110.art.1. Turrecrem.in ca is
autem,nu.1.22.q.2 .& quod commiſerint peccatũ
22 mortale,†cum res ſit grauis,& tractetur de imponẽ
do ſeruitutem rei ſpirituali, D.Th.d.q.art.4.& plu-
res citat Turr.Crem.d.c.is autem,in ſecunda q. nu.
4.& in c.primum eſt,num.1.22.q.2.& in ca.nequis.
num.2.eadem cauſ.& q.

Ad quartum reſpondetur,diuerſam eſſe rationẽ
ut patet ex his quę dixi ſupra in reſponſione ad pri-
mum argumentum,& Reſpondit etiam Nauarr.d.
conſ.75.num.8.& 9.tit.de Sim.

23 Et ſatis eſt quod reſignans puniatur†in eo,quod
penſio poteſt,uel annullari,ut dicit Nauar. loc.cit.
uel reduci ſecundum æquiorem ſententiam alias
obſeruatam.

Ad quintum reſpondetur, Gig.eſſe intelligendũ
24 quando non fuerunt expeditæ literæ ſuper†penſio-
ne,nam tunc eſſet Simonia.Et ita procedunt alle-
gata per ipſum.

Et ſtante hac concluſione ita etiam poteſt re-
ſponderi quibuſdam aliis caſibus ſimilibus, quoties
non valor verus beneficij reſignati fuit auctus, ſed
aliorum beneficiorum obtentorum per reſignata-
rium,ſuper quibus fuit impoſita penſio pro reſignã
te ut conſentiret reſignationi,nam frequenter eue-
nit ut penſio reſeruata pro reſignãte imponatur,&

ſuper

ſuper fructibus beneficii reſignati, & ſuper fructibus alterius, vel aliorum beneficiorum obtentorum per reſignatarium, nam ſi ipſe reſignatarius exprimat maiorem valorem, ut penſio reſeruetur, nulla uidetur commiſſa Simonia, eoque magis, ſi id fuit factum abſque ſcientia reſignantis, ut multoties fit ad effectum percipiendę reſignationis.

Et in dubio omni caſu crederem huiuſmodi expreſſionem fieri abſque conſenſu reſignantis, cum penſio reſeruata non ſit in totum ualida, & nemo pſumitur
25 iactare proprium, l. cum. de indebito, ff. de probat. & quiſque uelit facere actum omni meliori
26 modo, ut magis proſit, † & ſit utilis ſibi, l. prima, & 2. ff. de ſolu. Bar. in l. gerit, nu. 21. ff. de acq. hæred. Soc. Iun. conſi. 113. num. 3. lib. 4.

SVMMARIVM.

1 *Vbi non competunt verba legit, neque lex.*
2 *Transferentes penſionem per confidentiam non puniuntur.*
3 *Simonia deducitur ex ſpiritualitate.*
4 *Penſio eſt mere temporalis.*
5 *Penſio quid ſit.*
6 *Ceſſante ratione, ceſſat lex.*
7 *Ratio eſt anima legis.*
8 *Ratio diſponit ſicut lex.*
9 *Odioſa reſtringenda.*
10 *Licitum eſt emere conſtitutionem vel extinctionē penſionis.*
11 *Procurans, vt tertius conſentiat, & promittens illū releuare committit confidentiam.*
12 *Promiſſio pecuniæ facta alieni, ut faciat reſignare beneficium eſt Simoniaca.*
13 *Series negotii oſtendit, quod actum eſt.*
14 *Si penſio eſt cauſa, ut diſponatur de beneficio committitur confidentia.*
15 *Daas temporale pro ſpiritnali, committit Simoniam.*
16 *Vbi competit diffinitio, ibi diffinitum.*
17 *Contractus ſimulatus inducit fraudem.*
18 *Reſignatio ſimulata eſt confidentialis.*
19 *Solutio penſionis ſpectat ad habentem beneficium.*
20 *Attendi debet quod principaliter agitur.*
21 *Vbi eadem ratio, ibi idem ius.*
22 *Quod probibetur mediate, probibetur immediate.*
23 *Penſio in confidentiam illicita.*
24 *Penſio eſt annexa ſpiritnali.*
25 *In annexis ſpiritualibus committitur Simonia.*
26 *Cum comprehendātur caſus expreſſi, lex non dicitur extendi.*
27 *Non licet conſtituere, vel redimere penſionem ſine auctoritate Papæ.*
28 *Conſentiēs penſioni ob remiſſionem debiti, committit Simoniam.*
29 *Hodie non reſeruatur penſio ſuper beneficijs Tertii.*
30 *Stylus Datariæ ſæpe mutatur.*

QVAESTIO XXXXII.

Quando reſignatarius committat confidentiam, cōſtituendo penſionem ſuper beneficio tertii, & pacificatur cum eo.

QVadrageſimo ſecundo Quæro, an ſit confidētia, ſi Titius pro facilitanda, & obtinenda reſignatione beneficij ſancti Andreæ, quam uult facere Meuius eius poſſeſſor in eius fauorem, roget Ioannem, ut conſentiat conſtitutioni cuiuſdam penſionis ſuper beneficio ſuo, ſoluendæ Meuio reſignanti, quam penſionem ipſe Titius promittat uerbo, uel ſcriptura, aut inſtrumento publico ſoluere ipſi Meuio de ſuis pecuniis, ut eum ſeruaret indēnem.

Pro negatiua adducitur argumentum deſumptū
1 † a uerbis, quia, ubi non competunt uerba conſtitutionis, neque ipſa conſtitutio ibi habet locum, l. 4. §. toties, ff. de dam. inf. & ibi Bar. in ulti. not. nu. 25. l. ab omnibus, ff. de lega. 1. l. hos accuſare §. omnibus, ff. de accuſ. Sed huic caſui non competunt uerba cōſtitutionis Pij IV. neque conſtitutionis Pij V. ut licet ex lectura uidere. ergo &c.
2 Secundo, quia pœnæ † impoſitæ per has bullas Pij IV. & Pij V. contra confidentiarios non habent locum contra transferentes penſiones per confidentiam, ut tenuit Nauar. conſ. 2. num. 6. & conſ. 16. de
* Sim. ac firmauit * Rot. ut late deduxi ſupra comprobando auctoritatibus, & rationibus ergo neque habebunt locum contra ſupponentes beneficia pro ſoluendis penſionibus, cum pacto quod alter illas ſoluat, ut in præſenti diſceptatione.

Tertio, quia ceſſat ratio conſtitutionum quæ fun-
3 datur † in ſpiritualitate beneficiorū, iuxta definitionem receptam, Glo. in Sum. 1. q. 1. declaratam a D. Thom. 2. 2. q. 100. art. primo, & per Nauar. in man. c. 23. ſub num. 100. ut ſit Simonia, quoties datur, uel accipitur ſpirituale pro temporali, ſed quoties agitur de penſione, nulla ſpiritualitas conſideratur, cū
4 † ſit mere temporalis, Caiet. Tom. primo opuſcul. tract. 17. quæſt. 10. & tract. 31. nam eſt certa portio
5 † fructuum ex aliquo beneficio ad tempus ſeparata, Card. & Imol. in cleme. 1. de ſuppl. prælat. negl. Fel. in cap. ad audientiam, el 2. de reſcr. cum alijs quoque, ut per Gig. de penſ. q. 1. Nauar. conſ. 2. num. 1. de præben. & ceſſante ratione conſtitutionis ceſſat
6 † conſtitutio c. cum ceſſante de appella. l. adigere §.
7 quamuis de iur. patr. Ratio enim † eſt anima diſpoſitionis Bal. in l. maximum uitium, col. 3. C. de li. pret. & in l. ſi quis ſeruo. C. de fur. Din. c. ult. de reg. iur. in 6. Dec. conſi. 227. nume. 7. cum aliis adductis per
8 Card. Pariſ. conſ. 78. nu. 13. uol. 1. & diſponit ſicut † lex, Bal. in c. dilectus filius col. 1. de reſcr. Dec. cōſi. 284. col. 2. Crau. conſ. 183. col. 2.

Quarto, quia prædictæ conſtitutiones Pij IV. & Pij V. ſunt odioſæ, ut pbauimus ſupra, ergo reſtrin
9 gēdæ, † in quantum fieri poteſt, reg. odia, & ibi Din. de reg. iur. lib. 6. Bart. & alij in l. ſi uero §. de uiro ff. ſolut. matr. & in l. ſi cōſtante ff. eo. Card. Pariſ. cōſ. 16. num. 17. uol. 3. & per conſequens non debent extendi ad hunc caſum, l. & ſi quis §. diuus ff. de relig. Pariſ. in rubr. ff. ſolu. Matr. nu. 21.

Quinto comprobatur, quia licitum eſt emere cō
10 ſtitutionem, vel extinctionem † penſionis ſuper beneficio Eccleſiaſtico, ut tenet Caiet. in opuſcul. dict. tract. 17. q. 10. & tract. 31.

His tamen non obſtantibus, contrariam opinionem exiſtimo ueriorem, eſſe commiſſam Simoniā,
11 † & confidentiam per promiſſionem factam a Titio de ſoluendo ex ſuo penſionem conſtitutam ſuper beneficio Ioannis ad fauorem Meuii pro facilitanda, & obtinenda reſignatione beneficii obtenti per ipſum Meuium ad fauorem ipſius Titii. & hanc opinio-

opinionem in indiuiduo uidetur firmare Nauar.cõ
ſi.52.titu. de Simon.

Et mouet me primo, quia, quoties penſio, uel cõ-
ſtitutio penſionis emitur, vel uenditur, tanquã gra-
dus, ſeu medium acquirendi aliquod beneficiũ Ec-
cleſiaſticum, uel ordinem, tunc cenſetur commi ſa
Simonia ſuper beneficio, & ordine, vt vult Nauarr.
d.conſ.52.num.2.uerſ.3. ſicuti traditio, vel promiſ
12 ſio pecuniæ † facta alicui, vt ſit mediator ad reſignã
dum, vel dandum beneficium, cenſetur Simonia. In
noc.c.ſuam, de ęta.& qual. Nauar.in manu.c.23.ſub
nu.106.idem Nauar.conſ.59.tit.de Sim.& commu
niter * alij. Sed huiuſmodi conſtitutio penſionis fuit
facta ad effectum, & finem, quærendi ius ſpirituale,
ideſt beneficia, nam alias ille non reſignaſſet benefi
cium ſine reſeruatione prædictæ penſionis, nec al-
ter conſentiret, ut ſuper ſuo beneficio reſeruaretur
penſio niſi fuiſſet ei promiſſum, quod eam non ſol-
ueret, arg.l.rem legatam, in fin.ff.de adim.lega.l.cũ
13 de indebito, ff.de probat.& ſeries negocij oſtẽdit †
quid actum fuerit, l.verum, ff.de furt.le. cum tale, §.
ultimo, ff.de cond.& dem.le.legata inutiliter, ff.de
adim.le.c.intelligentia ubi Gl.in uerb.ex cauſis, de
uerb.ſign.c.& ſi Chriſtus, §.quædã, vbi Gl.in uerb.
ex cauſa, de iureiu.præſupponimus enim ſuper be-
neficio reſignato non poſſe imponi penſionem, ne
que reſignatarium habere beneficium, ſuper quo
poſſet dicta penſio reſeruari. Pro facilitanda igitur
reſignatione, & obtinendo eo beneficio, quod ali-
qua ex cã deſideratur, vt quia ſit in patria, aut in lo-
co optimo, recurritur ad amicum, vt conſentiat re-
ſeruationi dictæ penſionis ſuper ſuo beneficio, pro
mittendo, quod nullũ dãnũ patietur, nam ipſe eam
ſoluet anno quolibet. ergo, cum fiat ad finem, quę-
rendi ius ſpirituale, erit Simonia, & confidentia, ſi-
cuti eſt Simonia, quod datur mediatori ob candem
cauſam, querendi ius ſpirituale.

14 Secundo quia, quoties penſio hẽt aliquam † cõne
xitatẽ cũ titulo beneficij, puta quia per penſionem
ſubſequitur diſpoſitio tituli, tunc pactum ſuper pẽ-
ſione eſt confidentiale, ut colligitur ex his, quæ di-
cunt Nauar.in man.c.25.ſub nu.109.cũ ſeq. Maiol.
de irreg.li.5.c.45.col.pen. Maſcard.de probat.cõcl.
1306.& probat expreſſe in d.conſt.Pij V.in §.Qua
re nos, volẽtes, ubi dr̃, promiſſionem penſionis abſ
que conſenſu Papæ pro reſignatione beneficij, eſſe
confidentiã, & in §.ſeq.incipit, Itidem ubi cauet ꝓ
miſſionem pẽſionis pro collatione, electione, & pre
ſentatione eſſe cõfidẽtiã, & ĩ interpretatione vtriuſ
que, §.adduximus rõnes, & cõcordantes, idque oſtẽ
ditur rõne manifeſta, quia tunc datur ſpũale i. bñfi-
15 ciũ pro tp̃ale i.penſione, & per † conſequens abſq;
dubio committitur confidentia, & Simonia Glo. in
Sum.1.q.j.cũ alijs ſupra allegatis, ſed in caſu noſtro
pẽſio eſt cauſa, quod ille reſignat beneficiũ in fauo-
rem Titij, & ſic per eam ſubſequitur diſpoſitio titu
li, ergo committitur cõfidentia: nec obſtat, ſi dicat
quod penſio reſeruatur auctoritate Papæ, nã rñde-
tur, nõ fieri ſup hoc fundamentũ, ſed ſup pacto ſol
uendi illã penſionẽ ab alio, qui ad eã nõ tenet, iu: ta
ea, q̃ habentur per Moedan.deciſ.a14.manuſcrip.

Tertio, quia hoc caſu cõſiderat fides promiſſa p
pactũ, nã confidit, quod ille Soluet, q̃uis nõ teneat,
iuxta ea, q̃ ſcripſi in 1.q.& faciũt q̃ uult Caputaq.de
c iſ.201.p.1.& ſic habet locũ diffinitio confidẽtiæ,
16 de qua p Maſcar.de probat.cõcl.1306.n.2.ergo † &
diffinitiũ quoq; habebit locũ, Bar.& alij, in l.1.ff.de
teſtam.& in l.1.ff.de acq.poſſ. Dec.& Cagn.in l.oĩs
diffinitio, ff.de reg.iur. Hẽt ẽt locum definitio Si-
moniæ, ut ſupra deduxi, nam adeſt pactũ, qđ eſt de
re temporali pro ſpirituali, D.Th.2.2.q.100.art.1.
ſub qua definitione includitur oĩs contractus non
gratuitus, in quo temporale datur pro ſpirituali, uel
ei annexo, Nauar.d.conſ.52.num.3.

Quarto, quia huiuſmodi reſeruatio penſionis, in-
ſpecta perſona Titij, & Ioannis, & pacto ipſorum,
17 non fuit uera, † ſed ſimulata, ad effectũ, ut beneficiũ
reſignet ipſi Titio, Arg.not.in l.qui ſic ſoluit, ff.de
ſol.Moedan.deciſ.224.manuſcr.& per conſequens
confidentialis, ſicut in ſimili Rota * in una Reatin.
penſionis die Veneris XI. Martij 1588. coram R.
P.D.Pamphilio iudicauit Simoniacã reſignationẽ
18 quandã cũ retrocẽſſione, quia non fuit uera, † ſed ſi
mulata reſignatio, ad effectum, ut reſeruaretur pen-
ſio nepoti, & fraus tali caſu ſatis deprehenditur.

Quinto, hæc concluſio probatur, quia ſolutio pẽ
ſionis ſpectat ad illũ, qui poſſidet beneficiũ pẽſione
19 † grauatũ, ad not.per Bar.in l.q̃ro, ff.de vſufr. leg.&
in l.1.C.de annat.& trib.li.10.Caſtrẽ. conſ.310.&
fuit pluries * reſolutum in Rota, ut tradunt Moedã.
deciſ.a14.penſio, & 216. Put.deciſ. 11. de penſ.in
manuſcr.cũ alijs a me adductis, de reſig. benef.li.1.
q.8.n.44.& 45.cum ſeq.& li.6.q.2.nu.42.* & eſt cõ
munis opinio omnium doctorum, ergo promittẽs
ſoluere pẽſionẽ impoſitã ſuper beneficio obtẽto p
N.cũ ipſe promittens non habeat beneficiũ neque
fructus ur̃ facere contra naturã ipſius pẽſionis, Gig.
de penſionib.q.1.cũ ſeq.& per conſequẽs ur̃ id face
re pro cõſequẽdo beneficio p uiã reſignationis, ut
in caſu nr̃o, & ſic cõmittere confidentiã cũ ſemp de
20 beat attendi, qđ † principaliter agitur, l. ſi quis nec
cãm, ff.ſi cer.pet.& ibi late Iaſ.n.24.Rimin.ſen.cõ-
ſi.561.n.14.Rimin.Iun.in l.imperium, n.588. ff.de
iuriſd.om.iud. Et accedat, quia, ſicuti eſt confiden-
tia promiſſio pro reſignatione facta reſignanti, ut
dr̃ expreſſe in §.Quare nos uolentes, ita promiſſio
facta alteri ad finẽ eiuſdẽ reſignationis, nam uiget
21 eadem rõ: † ergo idem ius, l.illud, ff.ad leg. Aquil.l.a
22 Titio, ff.de uerbor.obliga.&, quod prohibetur † me
diate, prohibetur etiam immediate, l.a uia, §.Titio,
ff.de conditio.& demonſtrat.ca. cum quid vna uia
de reg.iu.li.6.Crau.cõſ.137.in prin. Hinc dicit Ma
ſcar.poſt Mayol.de prob.concl.1306.n.3 † cõmitti
cõfidentiã, q̃uocũq; tertia pſona ſuppoſita ſit: Na-
23 uarr.dicit † penſionem eſſe illicitam, ſi fuit conſtitu
ta per confidentiam, conſ.31.in fin. de Simon. Re-
manet nunc, vt contraria tollamus.

Ad primum rñdetur, retorquendo in contrariũ,
quia immo competunt verba conſt.vt patet ex ſu-
pradictis, & pręcipue ex ſecundo fundamento.

Ad ſecundum reſpõdetur, diuerſos eſſe terminos
transferentiũ pẽſionem. nã tunc nullus titulus be-
neficialis conſideratur, ideo non committitur con-
fidentia, Nauar.conſ.2.& 16.de Sim. & dixi ſupra,
& paciſcentium ſuper penſione pro conſequẽdo be
neficio, quo caſu, cum conſideretur titulus, commit
titur confidentia, Nauar.in man.c.23. ſub nu. 109.
& ex diuerſis non infert, l.Papinian.ff.de minor.

Ad tertium reſpondetur, retorquendo in con-
trarium, quia ratio conſtitutionis, & ſpiritualitas
conſideratur, vt dixi ſupra, & maxime in primo,
quarto, & quinto fundamento. Accedat, quia pen
24 ſio non eſt mere temporalis, † ſed annexa ſpirituali,
ſicut ius patronatus, D.Thom.2.2.q.100.art.4.Na

uar.conſ.52.nu.4.de præben.& in annexis ſpirituali
35 bus†committitur Simonia,& confidentia,c.cum ſe
* culum,& c.ex literis de iur.pat.vbi*omnes.& tritũ
eſt,annexorum eandem eſſe rationem,c.quãto,ubi
DD.deIud.& diffinitio illa penſionis allata nõ eſt
bona,ut oſtendit Nauar.d.conſ.52.nu.6.de præbẽ.
bona autem definitio eſt illa,quam ponit Naua.in
man.c.23.nu.111.ut ſit ius temporarium, ſed ſpiri-
tuale,aut illi annexum,non antecedenter, ut ius pa-
tronatus,ſed dependenter,aut conſequenter, inſtar
beneficij,vt probat idem Nauar.dict.conſ.52.num.
7.de præbend.

Ad quartum reſpondetur, hic non agi de exten-
dendis conſtitutionibus odioſis, ſed vt comprehen
dant caſus expreſſos,& contentos ſub ratione, quo
36 caſu non dicuntur†extendi leges,l.his ſolis, C.de re
uoc.dona.Doc.in c.at ſi clerici, §. de adulterijs,nu.
18.de Iudi.& in c.ſecundo requiris,num.2.de appe.
Card.Pariſ.conſ.83.nu.21.uol.3.Craue. conſ. 118.
num.15.

* Ad quintum reſpondetur,communem* opinio-
nem eſſe in contrarium, ſcilicet, non licere conſti-
37 tuere,uel redimere penſionem†ſine auctoritate Pa
pæ, & de conſtituenda penſione tradit Rebuff.de
pac.poſſ.nu.105.ſm paruam impreſſionem, ſolus
enim Papa id poteſt facere,ut late deduxi in ſecun-
do caſu confidentiali,circa §.Itidem, & eſt commu
* nis*opinio,de redimenda uero, ut non poſſit redi-
mi penſio abſque auctoritate Papæ, eſt communi-
* ter receptum,*& conſuluit Nauar.conſ.52. vbi pro
bat argumentis,& rationibus,de præb.Et ita ſeruat
* ſtylus*Curiæ,vt alias docuimus, alias committitur
ſimonia,Nauar.conſ.63.de ſimon. Ideo ſcribit idẽ
Nauar.conſ.39.de ſim.eſſe ſimoniam,ſi N.conſen-
38 tit reſeruationi certę penſionis † in fauorem Titij,
qui ex hoc ei remittat obligationẽ cuiuſdam debiti.

Concludendum eſt igitur &c. Et hęc concluſio
alias frequenter poterat accidere:nam reſeruabatur
penſio ſuper beneficio tertij,ut dixi de reſignat.be
nefi.lib.6.q.2.num.20.Hodie autem tempore S.D.
39 N.†Clement.VIII.cum non imponatur penſio ſu-
per beneficio alterius ex ſententia Congregationis
ſuper negocijs Datariæ,immo difficiliter ſuper be-
neficijs,quę obtinet reſignans,ſed tamen ſuper be-
neficio reſignato,& in fauorem dumtaxat reſignan
tis,præſens quęſtio erit de raro contingentibus,niſi
30 mutetur ſtylus Datariæ,qui†mutatur ex uoluntate
Papæ,& Datarij pro tempore exiſtentis.

SVMMARIVM.

1 *Pactio de ſoluenda penſione non expeditis litteris, quando ſit confidentialis.*
2 *An huiuſmodi pactio ſit ſimoniaca.*
3 *Simonia ex pacto.*
4 *Simonia committitur dando,& remittendo.*
5 *Remittere eſt dare.*
6 *Prælatus remittens debita Eccleſiæ incurrit pœnã.*
7 *In remiſſione excedente quingentos aureos,requiritur inſinuatio.*
8 *Remiſſio in inſtitutione beneficij eſt ſimonia.*
9 *In litteris apponitur clauſula, quod penſio ſit nulla litteris non expeditis.*
10 *Promiſſio penſionis abſque auctoritate Papæ eſt ſimoniaca.*
11 *Supplicatio ſola alias reddebat Ius.*
12 *Hodie bullę debent expediri.*
13 *Salua conſcientia,an poſſit ſolui penſio litteris non expeditis.*
14 *Papa cenſetur concedere gratiam per modum limitandum a Cancellaria.*
15 *Prouiſus,de beneficio, an poſſit ſoluere penſionem ante captam poſſeſſionem.*
16 *Simonia quando.*
17 *Poſſeſſio beneficij eſt ius Spirituale,vel annexum.*

QVAESTIO XLIII.

Quando ſit confidentia ſoluere penſionem non expeditis literis.

QVadrageſimo tertio quæro, an ſit confidentia
lis pactio de ſoluendo penſionem auctorita
1 te Apoſtolica reſeruatam, † non expeditis litteris?
Videtur concludendum negatiue, quia huiuſmodi
caſus non comprehenditur neque ſub uerbis, neq;
ſub ratione dictarum Conſtitutionum Pij IIII. &
V.vt licet uidere.& cum ſint odioſę, & pœnales,e-
runt intelligendę,& reſtringendæ ad caſus expreſ-
ſos.Declara, vt huiuſmodi pactio de ſoluendo pen
2 ſionem non expeditis†litteris ſit Simoniaca,ut in fa
cti contingentia reſpondit Nauar.conſ. 19. per to-
tum,& conſ.46.tit.de ſimo.namque huiuſmodi pa
ctum reddit faciliorem ſolutionem,& receptionem
penſionis,& prodeſt penſionario,qui ex eo nõ gra-
uatur diſpendio in expeditione,& nocet beneficia-
rio penſionem ſoluturo,cum regulariter ante expe
ditionem ad eam non teneatur, & per huiuſmodi
3 pactum†arctatur,vnde videtur colligi ſimonia, ar-
gum.ca.quam pio,1.quæſt.2.cap.ult.cum ibi notat.
de pact.Simonia enim cõmittitur nõ ſolũ dãdo,ſed
4 †ẽt remittẽdo,c.ueniẽs 1.& ibi Gl.Abb.Fel.nu.2.&
alij de teſtib.& rõ ponitur in Gl.ibi quia remittere
5 eſt†dare,l.ſi fundum,§.Titio fundũ,ff.de leg. 1.l.in
ædib.& ibi Gl.ff.de donat.& ideo dicit Anton. de
Butr.in c.ſi quorundam in 1.col.de ſol. quod eãdẽ
6 pœnam†incurrit Prælatus,qui remittit debita Ec-
cleſiæ ſicuti,qui alienat:&,ſicuti in donatione exce
7 dente quingentos aureos,†requiritur inſiuuatio,ita
& in remiſſione,Gl.in le.ſi quis obligatione, ff. de
reg.iur.eo magis,cũ ex remiſſione cõmodũ applice
tur parti,Abb.in d.c.ueniẽs,& Fel.col..1. poſt Bar.
8 & Bal.Iõ pactio in conſtitutione†de remittẽdo ali-
quid ſpectãs ad Eccleſiã eſt ſimoniaca,Abb.& Fel.
nu.1.in fi.in d.c.veniens,Ideo concludit Nauarr.d.
conſ.19.gratiã eſſe nullã,& nihil acquiri promittẽ-
ti,& promiſſario, & egere abſolutione ab excom-
municatione incurſa.

Et hanc concluſionẽ intellige ſtante ſtylo notiſſi
mo in curia apponendi clauſulam in ſupplicatione
reſeruationis penſionis,ꝙ litteris non expeditis re-
9 ſeruatio illa ſit†nulla,ac ſi nõ fuiſſet facta, nã hmõi
prohibitio impedit ius ante expeditionẽ litterarũ,
iõ firmarẽ,committi nõ ſolũ ſimoniã,ſed ẽt cõfidẽ
tiã,nã,ſicuti promiſſio ſolutionis penſionis facta a
10 reſignatario reſignãti abſque†auctoritate Papę eſt
confidentia,ut colligitur ex conſtitutione Pij V. &
nemo dubitat,ita & ea promiſſio,quę fit de penſio
ne reſeruata a Papa,etiam literis non expeditis, cũ
ſtante dicta clauſula penſio ante expeditionem lite
rarum habeatur,ac ſi non eſſet reſeruata.

11 Quod ius ex ipſa†ſupplicatione reſeruationis a-
lias acquirebatͬ abſque alijs literis,Card.in procem.
Clemen.uerſ.nec ſane,in fin.Bald.in l.ult.in princ.
C.comm.

C.commun.ſeru.man.cum alijs, vt per Sarn.de non iud iux.form.ſupplic. q. 1.num.7.& 8. quod procedit etiam in ſupplicatione collationis beneficij. Hodie autem in collationibus,& prouiſionibus, quorū
12 cunque beneficiorum debent literæ † expediri, vt ſtatuerunt Bonif. VIII. Alex. V. Pius II. Innoc. III. Iul. II. conſtit.4. Clemen.7.conſt.2. Paul. III. conſt.5.& Iul. III. conſt.3.& magna eſt altercatio, an ſalua cō
13 ſcientia poſſit peti,& exigi,& ſolui penſio literis † non expeditis, Hier. Paul. in praxi Cancellariæ, fol. 48.tenet negatiuam. Sed Gig.de penſ.q.34.num.3. uerſ.contraria,& num.6.uerſ.ego, Sarn.in regul.de non iudican.iux.form.ſupplic.q.14.numer. 3.tenet
* contrariam, communis* diſtinctio eſt, vt in foro iudiciali procedat prior ſententia, in foro Poli poſterior, vt conciliando tradit idem Gig.conſil.151.nu
14 mero 8.& regulare eſt, vt Papa † cenſeatur concedere gratiam per modum limitandum a Cancellaria: & ideo requiritur expeditio literarum, Bellam.dec. 698.Oldra.conſ.229.Mil.in repert.in uerb.gratia.

Sed dubium eſt, ſi prouiſus de beneficio impediatur a penſionario, ideſt ab habente penſionem auctoritate Apoſtolica ſuper illo beneficio, expedire literas antequam ſoluat penſiones decurſas, poſſit
15 eas iuſte ſoluere, vt † expeditis bullis capiat poſſeſſionem. Nauarr.conſ.17.titu.de ſimon.in facti contingentia firmauit huiuſmodi ſolutionem redolere ſi-
16 moniam, nam † non licet dare aliquid temporale ꝓ iure ſpirituali quærendo, neque pro quæſito nondum poſſeſſo conſeruando, Gloſſ. in cap. decimas, 16.quæſt.7.Abba.in capitul dilectus, numero 4.de
17 Simon. † & poſſeſſio beneficij ſecundum Nauarr. ibidem, numero 2.eſt quid ſpirituale, uel annexum
* Spirituali,& communiter eſt * receptum, dare aliquid temporale pro quærendo ſpirituali, vel ei annexum, eſſe ſimoniam, iux.Gloſ.1.q.1.in ſumm.

SVMMARIVM.

1 *In reſignatione nulla pactio.*
2 *Reſignans recipiens fructus poſt reſignationem committit confidentiam.*
3 *Spirituale non poteſt dari pro ſpirituali.*
4 *Pactum eſt vitioſum, vt qui tenetur dicere primam miſſam, dicat ſecundam.*
5 *Aſſignare poſſeſſiones loco penſionis non eſt confidentia.*
6 *Fructus beneficiorum conſiſtunt in mera temporalitate.*
7 *Confidentia non committitur niſi in re ſpirituali.*
8 *Fructus poſſunt in conuentionem deduci abſque vitio.*
9 *Præbendæ poſſunt vendi.*
10 *Fructus beneficij poſſunt creditoribus aſſignari.*
11 *Penſionarius habet fructus loco hypothecę.*
12 *Nulla fit ſimonia deducenda in pactum, quod a iure permittitur.*
13 *Penſio de fructibus ſolui debet.*

QVAESTIO XLIIII.

Quando prędia poſſint aſſignari loco penſionis.

QVadrageſimo quarto, Quæro, an, facta reſignatione,& reſeruata penſione reſignanti, ſi fiat conuentio inter reſignantem & reſignatarium, ut aſſignentur a reſignatario reſignanti certi, & denominati fructus, loco penſionis, ſit confidentia punibilis per has Conſtitutiones?

Pro affirmatiua adducitur, quia in reſignationib.
1 nulla pactio,& conuentio debet † interuenire, capitua nos, cum ibi not.de Simon.

Secundo, quia reſignans percipiens fructus poſt
2 reſignationem committit confidentiam, † ut dicitur in dict.Bul.Pij V.ergo,&c.

Tertio, affertur id, quod reliquit ſcriptum, Aug.
3 in Summ.in verb.ſimonia, 2.nu.32.ut ſit † vitioſum pactum exactionis Spiritualis pro Spirituali, allegat D.Thom.2.2.q.100.art.3.ad Tertium, ubi uidetur innuere, quod pactum eſt vitioſum, vt, qui te-
4 netur † dicere primam Miſſam, dicat ſecundam, & e contra.

5 His tamen non obſtantibus, † contraria opinio eſt tenenda, quam in facti contingentia tenuit Ro-
* ta, in una * Coſentina pretenſæ confidentiæ die Lunæ 4.Februarij 1591.coram R. P. D. Orano, nam ibi poſt ceſſionem Archiepiſcopatus,& reſeruationem duorum millium pro cedente fuerũt ei ab Archiepiſcopo electo, aſſignata quædam feuda loco penſionis, prętendebatur a fiſco ex hoc fuiſſe commiſſam confidentiam fuit negatiue reſolutum,& ꝓ hac parte multi doctiſſimi uiri reſponderunt. Et huiuſmodi ſententia

Primo probatur, quia fructus omnium beneficio-
6 rum † conſiſtunt in mera temporalitate, Roman.
* con.328.poſt num.5.& eſt* communis opinio, ut
7 per Caputaq.deciſ.237.ſub nu.3.p.3.ſed ſimonia, † & confidentia non committitur niſi in re Spirituali, Innoc.in cap.quęſitum, de rer.permut.Card.conſi.136.num.4.cum alijs, ut per Felin. in rubr. de ſi-
* mon.& * eſt communis opinio doctorum.

8 Hinc fructus, tam † percepti, quam percipiendi, ſine uitio ſimoniæ,& confidentiæ, poſſunt in conuentionem deduci, Archid.in cap.ſed ad hoc, 10.q.1.& ibi Præpo.in cap.primo, num.primo, in fi.q.3.Gig. de penſ.q.87.num.2.

9 Hinc eſt, quod, cum prębendæ † in mera temporalitate conſiſtant, uendi poſſunt, vt fuit reſolutum
* in * vna Toletana pecuniarum, ſiue præbendarum, coram Reomano 4.Aprilis 1552. teſte Caputaqu.
10 d.deciſ.237.p.3. Hinc etiam eſt, quod fructus † beneficiorum poſſunt creditoribus aſſignari pro ſatiſfactione debiti, Abb.in cap.peruenit, num.12.de fi-
* deiuſſ.& communiter * in praxi ſeruatur.

11 Secundo, quia, cum penſionarius † capere poſſit fructus bñficij, ſuper quo pẽſio eſt impoſita, uigore hypothecę, quæ ſibi ſuper illis competit, Rom. conſ. 388.n.3.Natt.cōſ.341.poſt n.6.& conſ.346.li.3.Et
* cōiter * alij: ergo, ſi deducatur hoc in pactum, non erit ſimonia, neque confidentia, cũ inſit de lure, qđ penſionarius poſſit habere fructus beneficij pro ſatisfactione ſuæ penſionis, ac oẽs doctores concludunt, vt patet ex allegatis per Dec.cōſ.118. poſt n.
12 5.uerſ.tertio principaliter, nulla enim † ſimonia cōmittitur deducendo in pactum id, quod a iure permittitur, Abb.in c.1.de eo, quod mitt.in poſſ. idem Abb.in c.olim, el 1.de reſt.ſpol. Ang.In uerb.ſim.2. n.18.late Fel.in c.ad audientiã, col.1.& 2. de reſcri.

Tertio, quia, ſi fructus beneficij poſſunt aſſignari
* pro ſatisfactione debiti, iuxta * cōem praxim, Abb. in c.peruenit, n.12.de fideiuſſ.multo magis pro ſol-
13 uenda penſione, quæ de fructibus ſolui debet, † & ſuper illis eſt impoſita, Dec.conſ.135.n.3.Ber.cōſ. 17.nu.8.lib.1.Gig.conſ.134.n.9.& conſ.136.nu.6.

Non obſtant contraria, nam ad primum reſpódetur, pactionem ante reſignationem, vel in actu reſignationis eſſe illicitam, & prohibitam, non autem, quæ fit poſt, & de re licita, ſcilicet de re temporali.

Ad ſecundum reſpondetur, perceptionem fructuum abſque conſenſu Papæ eſſe confidentialem, ſecus cum conſenſu, vt in caſu noſtro, namque iſte illos percipit mediante reſeruatione facta a Papa, vnde ceſſat argumentum.

Ad tertium reſpondetur, Ang. loqui quando fit pactum ſuper iure exigendi aliquod Spirituale, qđ in fructibus ceſſat, cum conſiſtant in mera tempo-
* ralitate, iuxta* communem opinionem, vt per Caputaqu.d.deciſ.237.p.3. Et ita tenendum, & iudicandum eſſet.

Limitarem tamen, hanc concluſionem non procedere, quoties conſtaret, redditus aſſignatos multum excedere penſionem reſeruatam, nam ex hoc oriretur ſuſpitio, quæ, iuncta alijs adminiculis, redderet iudicem certum de confidentia, & pactione facta in actu reſignationis. Et, ad euitandum lites, conſulerem, huiuſmodi conuentionem non eſſe faciendam.

SVMMARIVM.

1 *Pactio facta inter reſignantem, & reſignatarium de exigendis fructibus vſque ad diem conſenſus præſtiti, non eſt confidentialis.*

2 *Confidentia non committitur ſuper pacto, quod ineſt a iure.*

3 *Fructus ſpectant ad reſignantem, vſque ad diem cõſenſus præſtiti.*

4 *Vſque ad diem conſenſus reſignans eſt Dominus.*

5 *Fructus ſpectant ad Dominum.*

6 *Collatio cum promiſſione reparandi Eccleſias non eſt Simoniaca.*

7 *Beneficiatus tenetur ad reparationem Eccleſiæ.*

8 *Expreſſio facta in collatione aliter, quam inſit de iure eſt Simoniaca.*

9 *Electio facta, vt electus teneatur habere duos clericos ſecum, eſt Simoniaca.*

10 *Promittens in collatione reparare aliam Eccleſiam committit Simoniam.*

11 *Collatio facta cum onere legendi ſacram Scripturã eſt Simoniaca.*

12 *Collatio debet eſſe libera.*

13 *Onus legendi ſacram Scripturam eſt pium.*

14 *Conditio, quæ tacite ineſt, non vitiat.*

15 *Præbenda Theologalis erigenda in qualibet Eccleſia.*

16 *Pœnitentiarius inſtituendus.*

17 *Epiſcopus abſque Capitulo poteſt inſtituere Pœnitentiarium.*

18 *Tractatus inter reſignantem, & reſignatarium, vt reſignans poſſit capere fructus vſque ad diem conſenſus præſtiti eſt licitus.*

19 *Reſignans poteſt percipere fructus ſibi competentes etiam poſt captam poſſeſſionem a Reſignatario.*

20 *Reſignans poteſt percipere huiuſmodi fructus etiam de manu reſignatarij.*

21 *Faciens actum permiſſum non incurrit pœnam.*

22 *Reſignans poteſt dictos fructus vendere cuicumque.*

23 *Reſignans poteſt exigere à fictuario, etiam poſt publicatam reſignationem.*

QVAESTIO XLV.

QVOD aliquæ conuentiones inter reſignantem, & reſignatarium non ſunt confidentiales.

QVadrageſimo quinto, Quæro, an pactio facta inter reſignantem, & reſignatarium, ut ipſe reſignans poſſit exigere fructus beneficij reſignati uſque ad diem conſenſus præſtiti, ſit confidentia?

1 Negatiue † eſt reſpondendum, vt concluſit Rot.
in una Coſentina prætenſę confidentiæ coram R.
P.D. Orano* Audirore Rotę doctiſſimo die Lunæ
4. Febr. 1591. nam ibi Archiepiſcopus cedens cum
promouendo ad Archiepiſcopatum conuenerat, &
in inſtrumento præſeruauerat ſibi ius, & actionem
ad fructus ante reſignationem decurſos, & inexactos
recuperandos, quærebatur, an hæc pactio ſit cõ
fidentialis? fuit concluſum negatiue. Et ratio huius
concluſionis eſt, quia pactio, continens id, quod ius
2 commune dictat, non eſt Simoniaca, † neque confi-
dentialis, Gloſ. not. in cap. cum M. in uerbo percipe
ret, & ibi Ant. de Butr. de conſt. Gloſſ. & Archid. 8.
q. 3. in ſumma, Glo. & Doctores in cap. ſignificaſti,
de elect. & in cap. ad audientiam, el 2. de reſcrip. Federic.
de Sen. de permut. benef. q. penul. Gemin. cõ
ſi. 84. col. 5. uerſ. ad longum diſputationem, nu. 17.
* & eſt communis, * & recepta per omnes dd. conclu
ſio, ut patet ex adductis per Felin. in d. cap. ad audiẽ
tiam, ſed de iure communi fructus beneficij reſigna
3 ti ſpectant † ad reſignantem uſque ad diem pręſtiti
conſenſus, ut conſuluit Gabr. conſ. 292. nu. 3. 4. & 5.
& late comprobaui in d. tract. de reſign. benef. q. 6.
* num. 38. Et eſt communis * opinio, quia uſque ad
4 illud tempus reſignans † eſt dominus, cum poſſit pę
nitere, Ant. Aug. deciſ. 260. lib. 3. & deciſ. 186. eod.
lib. Sarn. deciſ. 20. lib. 1. Cott. decis. 16. Put. deci. 29.
de renunc. Accoramb. deciſ. 48. Moedan. deciſ. 11.
Card. Paleott. deciſ. 70. Caputaque. deciſ. 55. libr. 1.
omnes in manuſcr. Burſat. conſ. 193. uol. 4. Et eſt cõ
munis opinio, ſecundum quam fuit pluries reſolutũ
* in Rota, ut late dixi in tract. de reſig. benef. lib. 1. q.
5 12. nu. 16. cum ſeq. Et fructus † regulariter ſpectant,
ad dominum, l. fructus, l. in fundo, l. ex diuerſo, l. nõ
ſolum, §. meum, ff. de vſur. l. ſi dominum, C. de pign.
Ruin. conſ. 25, nu. 2. & conſ. 53. nu. 23. lib. 2. Nauar.
conſ. 7. de ſent. excomm. nu. 2. Cephal. conſ. 49. nu.
* 13. uol. 1. Et * communiter alij doct. ergo pactum, in
quo reſeruatur ius, & actio exigendi, & recuperandi
dictos fructus non erit Simoniacum, nec confiden-
* tiale, & ita * communiter practicatur. Idque poſſet
comprobari ex multis rationibus, quas poſui in d.
tract. de reſign. benef. lib. 1. prædicta, q. 12.

Hinc eſt, quod collatio facta cũ promiſſione de
6 reparãdo Eccleſiã, nõ eſt † Simoniaca, ut in facti cõ
tingentia reſpondit Dec. conſ. 118. nu. 5. uerſ. tertio
principaliter, quia poſſidens beneficiũ de iure cõit
7 tenetur ad reparationẽ Eccleſiæ, c. quatuor, 12. q. 2.
ca. ſi monachus, 16. q. 1. c. 1. & c. de his, de Eccl. ędif.
Cæpol. de ſeruit. urb. præd. c. 19. nu. 14. Paul. de Ci-
tat. in tract. de iur. patron. in 5. princ. art. nu. 173. cõ
* munis * opinio, teſte Io. Pet. Surd. Conſ. 62. nu. 4. di-
xi in tract. de reſign. benef. lib. 3. q. 15.

Declara tamen, hanc concluſionem non proce-
dere, quoties in pactione facta inter reſignantem,
8 & reſignatarium, exponitur aliter, † quam ſit de iu-
* re, ut in ſimili fuit reſolutum in Rota * in una Bo-
nonien.

nonien. D. Thom. 23. Martij. 1549. teſte Put. deciſ.
234. libro 3. ubi fuit concluſum, electionem eſſe Si-
moniacam, namque fuit dictum, quod electus debe
9 ret habere ſecum duos clericos Bononien. & † inter
alios unum filium ex uno de electoribus, nam, licet
rector tenebatur de iure habere duos clericos, ta-
men, quia expreſſio fuit facta aliter, quam de iure
inſit, fuit reſolutum eſſe Simoniacam, ad notat. in
cap. conſuluit de vſur. Gloſſ. in cap. ſi fœneraberis,
13. quæſtio. 3. & in Clement. prima, uerſi. onera de
uſur. Dec. in cap. ſignificaſti, nu. 37. de elect. & conſ.
218. nu. 5. uerſ. nec obſtat ſi dicatur.

10 Hinc promittens † reparationem alterius Eccle-
ſię committit Simoniam, cum ad eam reparandā
de iure non teneatur, c. ex multis, prima, q. 3. quem
tex. ita intelligit Dec. dict. conſ. 118. num. 5. uerſic.
non obſtat tex.

11 Hinc Simoniaca eſt collatio † facta per Epiſco-
pum Titio, cum onere Theologali, ſcilicet legendi
ſacram Scripturam, ut fuit reſolutum in Rota * in
una Pampilonenſi Prioratus, 20. Martij 1551. co-
ram Veſtano, teſte Caput. deciſ. 241. p. 3. quia colla
12 tio debet eſſe libera, & non debet † continere mo-
dum, & conditionem, aut onus, Gloſſ. & Docto. in
c. 2. de elect. lib. 6. & in ca. ex parte, el primo de off.
delega. & communiter * Doctores, ut dixi in tracta.
13 de reſign. benef. lib. vlt. q. 1. & onus † legendi quam-
uis ſit pium, non tamē debet adijci in collatione be
neficij, Gloſſ. in cap. penult. in Gloſſ. magna de ma
giſtr. & ibi Anan. col. ult. Imol. in cap. ſignificatum,
col. 2. uerſ. in Gloſſ. prima, Abbo. nu. 7. Card. Zaba-
rel. col. 2. de præbē. Niſi appareat in fundatione hu
iuſmodi onus legendi ſacram Scripturam eſſe adie-
ctum. nam tunc poteſt conferri cum dicto onere, &
conditione, ut fuit concluſum in dict. * Pampilonē.
prioratus 20. Martij 1551. ex not. in dict. ca. ſignifi-
catum, per illum tex. Franc. in cap. 2. in 2. not. de ele
cti. lib. 6. & eſt communis opinio * ex illa uulgari re-
14 gula, quod † conditio, quæ tacite ineſt, non uitiet, ca.
relatum, & ibi Doctores de præben. Feder. de Sen.
de permut. benef. q. penult. Dec. in cap. M. in V. Va
caturas, de conſtit. & in c. ſignificaſti, numer. 37. de
electio.

15 Et ideo hodie prębenda † Theologalis erecta in
Eccleſia Metropolitana, vel Cathedrali, iuxta de-
cretum Concilij Tridentini, capit. primo, ſeſſ. V. de
reformat. cap. quia, &c. ult. de magiſtr. Concil. Ma-
gunt. cap. 65. Tom. 3. fol. 943. Auguſt. cap. 26. eodē,
Tom. 3. fol. 880. Colonien. de Scholis, & Typogr.
cap. 1. & ſeq. eod. tom. 3. fol. 812. poteſt conferri cū
hoc onere, & conditione. Ita etiam præbenda inſti
tuta pro pœnitentiario poteſt cum hac conditione
dari. Namque ex decreto Conc. Tridentini, cap. 8.
ſeſſ. 24. de reform. in omnibus Cathedralibus Eccle
16 ſijs, ubi id commode fieri poterit, Pœnitentiarius †
aliquis cum unione præbendę proxime vacaturæ
ab Epiſcopo inſtitui debet, qui ſit magiſter, aut do
ctor, uel licentiatus in Theologia, vel iure Canoni-
co, & annorum 40. qui dum confeſſiones audit in-
terim pręſens in choro cenſeatur, & hic pœniten-
tiarius poteſt inſtitui ab Epiſcopo duntaxat, quam
17 uis de conſuetudine, prębendæ debeant cōferri † ab
Epiſcopo, & cap. ut cenſuit * Sacra Cōgregatio Cō-
cilij Trident. ſub die 24. Iulij 1572.

18 Ex his ergo collige, concluſionem † licitum eſſe
tractatum inter reſignantem, & reſignatarium, ut li
ceat reſignanti poſt reſignationem capere fructus,
ei competentes uſque ad diem cōſenſus præſtiti ex
rationibus allegatis, & ita communiter * tenetur, &
uidi alias iudicari ſecundum hanc ſententiam.

Amplia primo, ut poſſit reſignans illos fructus
percipere, & ante quam reſignatarius expediat bul
las, & poſt expeditas literas, & ante captam poſſeſ-
19 ſionem, publicatamque † reſignationem, & poſtea,
cum eadem ſit ratio: nam eſt dominus illorum, Ru.
conſ. 25. num. 2. & conſ. 53. nume. 23. lib. 2. Nauarr.
conſi. 7. num. 2. de ſent. excom.

Amplia ſecūdo, ut poſſit dictos fructus reſignās
20 † capere tam de manu reſignatarij, quam de manu
coloni, aut fictuarij, quia ex hoc nullam incurrit pę
21 nam, † cum actus ſit permiſſus, leg. Gracchus, C. ad
l. Iul. de adulte.

Amplia tertio, ut poſſit reſignans dictos fructus
22 uendere † cuicumque pro pretio conuento tam ſciē-
te, quam ignorante reſignatario, cum quiſque poſ-
ſit uendere, & alienare rem ſuam uulgatis iuribus.

23 Amplia quarto, vt, ſi beneficium ſit locatum † cer
ta mercede ſoluenda, quæ cadit poſt admiſſam reſi-
gnationem, & captam poſſeſſionem, ut reſignans
poſſit pro rata temporis petere partem dictæ mer-
cedis, & exigere ab affictuario adueniente tempore
ſolutionis, non obſtante, quod ipſe reſignauerit, &
reſignatarius ceperit poſſeſſionem, vel, ſi non uelit
expectare vſque ad illud tempus, poterit reſignans
hanc partem fructuum ad ſe ſpectantium uendere
reſignatario, uel alij, cui magis placuerit, & inuene-
rit, cui poterit cedere ſuam actionem per litteras,
vel inſtrumenta, qui ſubrogatus adueniente dicto
tempore poterit a fictuario hos fructus exigere, uel
a reſignatario, qui exigit a dicto fictuario, & faciūt,
quæ ſcripſi de reſig. benef. lib. primo, q. 6. & qu. 12.
& ample in hoc tract. ſupra, q. 29. & 30. & hoc com
muniter * tenetur per omnes, & ſecundum hanc ſen
tentiam, uidi alias conſultum per peritiſſimos ui-
ros, & etiam iudicatum * in facti contingentia: nam
dictæ conſtitutiones Pij V. & Pij IIII. ſunt reſtrin-
gendæ, cum ſint odioſæ, & exorbitantes, eoque ma
gis, cum Fel. record. Gregor. XIII. voluit illas refor
mare, & poſtea Sixtus V. & Gregor. XIIII. & nunc
tempore Sanctiſſimi D. N. Clementis VIII. iam eſt
reformata in compilatione ſeptimi Decretal. & hic
caſus nullo modo eſt comprehenſus, neque in uer-
bis, neque in ratione, neque alio modo, & ita fuit *
pluries iudicatum.

Et procedit hæc concluſio, etiam ſi in illo bene-
ficio reſignato imponeretur penſio, & in ea ſoluen-
dus erit primus terminus paulo poſt reſignationē,
nam id non impedit, quominus reſignans, debeat
habere partem fructuum uſque ad diem conſenſus
præſtiti in reſignatione, vel partē mercedis fictus,
nam plerumque primus terminus penſionis ſolet,
ſolui anticipate, ut ex ſtylo, * & praxi notoria urbis
patet, & ita uidi pluries practicari, & ſeruari.

SVMMARIVM.

1 *Confidentia ex impenſis factis a reſignante pro re ſignatario.*
2 *Scientia Papæ tollit omne vitium.*
3 *Scientia Papæ tollit confidentiam.*
4 *Ex ſcientia Papæ videtur diſpenſatum.*
5 *Factum lege permittente nullam pœnam meretur.*
6 *Voluntas etiam ex actu inualido declaratur.*

7 *Dellictum debet excludi.*
8 *Quælibet cauſa excuſat a dolo.*
9 *Capienda præſumptio pro non falſo.*
10 *Verba impropriantur, vt aliquid non ſit falſum.*
11 *præſumitur potius error, quam falſum.*
12 *Falſum non eſt punibile, ſi non adeſt dolus.*
13 *Cauſa etiam iniuſta excuſat à pœna doli,*
14 *Hæc cauſa excuſat etiam a mulcta.*
15 *Et a mora.*
16 *Homicida quando ex cauſa excuſetur.*
17 *Diſpenſatio inſufficiens ad duo incompatibilia excuſat a pœna execr.*
18 *Procliuiores ſumus ad abſoluendum, quam ad condemnandum.*
19 *Obtinens ex cauſa falſa conceſſionem pacti confidentialis, videtur committere confidentiam.*
20 *Literę obreptitię, cum fuerit expreſſum falſum.*
21 *Literæ obreptitię nullæ ipſo iure.*
22 *Literæ ſubreptitiæ etiam ſunt nullæ ipſo iure.*
23 *Obreptio eſt minor ſubreptione.*
24 *Quod nullum eſt, non poteſt producere effectum.*
25 *Nullum aliquid non operatur.*
26 *Conceſſio principalis non operatur in caſu vitioſo, & doloſo.*
27 *Diſpenſatio ſubreptitia non prodeſt Monaco.*
28 *De reſcripto nullo, non eſt facienda mentio.*
29 *Nullum, & inutile idem eſt.*
30 *Nulla, & non facta parificantur.*
31 *Nullum non habet imaginem rei.*
32 *Abſolutio ex falſa cauſa non prodeſt.*
33 *Expreſſio falſæ cauſa vitiat diſpenſationem.*
34 *Vnio ex falſa cauſa eſt nulla.*
35 *Literæ conceſſæ expreſſa falſa cauſa non ſunt literæ*
36 *Procurator falſus non dicitur procurator.*
37 *Ceſſante cauſa diſpenſationis ceſſat diſpenſatio.*
38 *Cauſa finalis, & cauſa impulſiua æquiparantur in ſubreptione.*
39 *Cauſa quæ, & num. 40.*
41 *Commenda conceſſa non habenti ætatem, nulla.*
42 *Coniecturæ ſunt poſitæ arbitrio Iudicis.*
43 *Stylus attendendus.*
44 *Licentia nulla non excuſat à pœna.*
45 *Auxilium a gratia nulla fruſtra expectatur.*
46 *Scientia in conceſſione nulla habetur ac ſi nõ eſſet.*
47 *In obreptione qualibet cauſa non excuſat.*
48 *Cauſa probanda, vt excuſet.*
49 *Licentia inualida non eſt conſiderabilis.*
50 *Obreptio, & ſubreptio etiam in minimis vitiant literas.*
51 *Obreptio, & ſubreptio ẽt non doloſæ vitiãt literas.*
52 *Mens Papæ in Bullis eſt præciſa.*
53 *Qualitas quæ exprimenda in literis.*
54 *Simplicitas non excuſat a ſubreptione.*
55 *In gratioſis falſitas ſemper præſumitur doloſa.*
56 *Impetrans debet ſe informare de veritate.*
57 *Impetrans debet probare non dolum.*
58 *Dolus non præſumitur.*
59 *Mendacium præſumitur doloſum.*
60 *Ignorantia an excuſet in ſubreptione.*
61 *Veritas ſectanda.*
62 *Ignorantia in delictis quando excuſet.*
63 *Dolus in quibus caſibus præſumatur.*
64 *Et in quibus ignorantia.*

QVAESTIO XLVI.

AN gratia obtenta ex falſa cauſa expreſſa in reſignatione præcedente tractatu ſit confidentialis.

QVadrageſimo ſexto, Quæro de notabili quæſtione Reſignans, & Reſignatarius ante reſignationem pacti fuerunt de quibuſdã rebus, & conditionibus prohibitis, & Simoniacis, & poſtea porrexerunt ſupplicationẽ Papæ ꝓ obtinendo beneplacitum in illis modis, & conditionibus illicitis, ex falſa tñ cauſa expreſſa, an ſint cõfidentiales, Exẽplũ
1 ex impenſis factis a reſignante pro ſe, &† reſignatario committitur confidentia, vt probatur in conſtitutione Pij V. in §. uel ſola procuratoris, & pari ratione expenſis factis a Reſignatario pro ſe, & reſignante committitur confidentia, ut dixi in interpretatione dicti §. vel ſola procuratoris, & de reſign. benef. lib. 14. q. 7. nu. 9. Nauar. conſ. 5. de Simon. euenit, quod Reſignãs, & Reſignatarius hoc pacti fuerunt, ut oẽs expenſæ faciendę in expeditione fierẽt per vnũ eorũ, abſq; dubio ex hoc cõtrahitur crimẽ confidentiæ, ſed porrecta ſupplicatione Papæ procurarunt, ut Papa id permitteret, qui id concedendo uř tollere oẽ uitium Simonię, & confidentię, apparet tamen in conceſſione expreſſam fuiſſe cãm falſam, qua motus id Summus Pontifex cõceſſit, puta quia fuit dictum attenta paupertate reſignantis, vt poſſit reſignatarius facere expenſas oẽs ſpectantes ad ipſum, & illum, uel e contra, & conſtat liquidiſſime contrarium, an hæc ſit confidentia.

Pro negatiua primo conſideratur, quod in huiuſ
2 modi cauſa conſtat Papam† ſciuiſſe dictum pactũ, illicitum ad not. per Aret. conſ. 11. ad fin. Anch. cõſi. 170. col. 2. Caſtr. conſ. 94. lib. 2. Card. Pariſ. conſ. 100. n. 87. vol. 1. Crau. conſ. 597. nu. 3. nam fuit ei expreſſum in ſupplicatione, Gl. in c. ſtatutum in uerb. literarũ, de reſcr. in 6. Abba. nu. 8. Fel. nu. 1. & Dec. n. 15. Pariſ. in c. cum inter, nu. 2. de excep. Alc. conſ. 122. nu. 23. li. 4. Card. Pariſ. late conſ. 3. nu. 55. & 57.
3 volu. 4. ſed ſcientia Papæ tollit Simoniam, † & confidentiam, Hoſtien. in cap. primo, ne præla. uic. ſuas. Ioan. Andr. & Card. in cap. primo, de Simon. D. Anton. in 2. par. ſuæ ſummæ, titu. 4. cap. 5. uerſic. de renunciatione. Felin. in cap. ad audientiam, 2. num. 3.
* de reſcr. communis *opinio, ut dixi de reſign. bene-
4 fic. lib. 14. q. 3. num. 10. & num. 15. dixi † uideri diſpẽſatum, Caſſado. deciſ. 2. de Simo. Caccialup. de pẽſ. queſt. 19. num. 17. & 18. Redoan. de Simon. p. prima, cap. 25. num. 27. & par. 2. cap. 12. num. 19. Ideo, cum ſit executum huiuſmodi pactum auctoritate
5 ſuperioris, nulla pœna, ex eo† ſequi debet, uulgat. le. Gracchus, C. de adulte. & regulare eſt, vt voluntas
6 † declaretur etiam ex actũ inualido, & nullo, ſicut ex ualido, l. ult. C. de reb. cor. l. 3. §. ult. ff. de fund. inſtr. l. legatum, §. ult. ff. de adimen. legat. Card. Pariſ. in l. prima, num. 125. ff. de ope. nou. nunc. eoque magis
7 ad effugiendum pœnas, & excludendum tam† graue delictum, l. merito, ff. pro ſoc. Barbat. conſ. 18. col. ult. Boer. deciſ. 215. num. 22.

Secundo comprobatur, quia quælibet cauſa, iu-
8 ſta, ſiue† iniuſta, excuſat a dolo, l. igitur, §. primo, ff. de lib. cauſ. Gl. in l. plagij, in uerb. iuſtas ad leg. Flau. de plag. & in l. prima, uerb. iuſtis, de abig. Ale. cõſ. 160. col. prima, lib. 7. Felin. in c. cum contingat. col. 3. de reſcr. Dec. conſ. 170. nu. 2. etiam beſtialis, Are. in l. clam. poſſidere, §. ad nundinas, ubi Iaſ. de ſequ.
9 poſſ. & ſem ꝑ capiẽ pſumptio† pro nõ falſo, Ale. cõſ. 70. col. 1. lib. 1. Card. Pariſ. conſ. 169. nu. 58. uol. 4. &
10 ſi aliquo† modo verba improprientur, Ruin. conſi.

ol 14. c.

11 14.col.penul.lib.5.& potius præſumitur error,†quã
falſum, Barto.in l.quoties,§.primo,ff. de hæred.in-
ſtitut. Ioan. Anan.in c.cum dilecti,col.2.de accuſat.
Aretin.conſ.47.col.prima, Dec.conſ.175.col.4.er-
12 go,ſi non adeſt dolus,falſum non erit punibile, † ut
* eſt communis*opinio,teſte Socin.iun.conſ. 39.nu.
83.lib.2.Clar.lib.5,recept.ſent.§.falſum uerſ. excu
ſatur autem,& per conſequens non erit Simonia-
cus,neque confidentialis.

Tertio,fortius hanc partem corrobora, quia cau
ſa iniuſta, non ſolum excuſat, a dolo, ut proxime
13 dictum eſt,ſed etiam†a pœna doli, Bertrand.conſil.
34.col.ult.lib.3.& conſ.ſeq.ac conſ.61.eod.li. 3.cõ
* munis*opinio,teſte Curtio Iun.conſ.19.num. 4. &
14 a†mulcta.Gloſſ.in l.prima,in fin.ff.ſiquis ius dicen
ti non obtemp.& ibi Bart.col.vlt.& Alex.Iaſ.num.
24.ac alij, Idem Alex.conſ.125.col.3.lib.4.Feli.cõ-
* ſi.34.num.18.Calcan.conſ.28.col.5. communis *
15 opinio,teſte Curt.Iun.conſ.132.num.primo, & † a
mora.Menoch.in 5.remed.recup.poſſ.nu.56.& 58.
& plura huius generis congerit Tiraque.de pœn.le.
16 cauſ.43.& de cauſa iniuſta homicidij,†vt homicida
excuſetur,tradit Afflict.deciſ.360.num.6.Gramm.
deciſ.29.num. 19.Soc.iun.conſ.37.num.23.lib.2. &
de crimine læſæ maieſtatis,Crau.conſ.6.num.90.&
crimine falſi,Card.Pariſ.conſ.151.nu.29.lib.4.

Quarto, fortiſſime deducitur doctrina Gemi. in
cap.non poteſt,§.primo,num.6.de præben.li.6.vbi
17 uult,quod,licet diſpenſatio†inſufficiens ad duo im
compatibilia non tribuat ius retinendi beneficia,ex
cuſat tamen aſſequentem ſecundum curatum a pœ
na extrauag.execrabilis, quod dictum ſæpe appro-
* baſſe*Rotam,tradit Sarn.in regul.de annal.q.14.n.
18 4.præſertim cum ſimus procliuiores ad † abſoluen-
dum,quam ad condemnandum,iuxta l.Arrianus,ff.
de act.& oblig.

19 His tamen non obſtantibus,†contrariam opinio
nem exiſtimo in puncto iuris ueriorem,& tenendã,
ſcilicet,eſſe tali caſu commiſſam confidentiam, &
moueor,qa inficiari minime poteſt, literas expedi-
tas uigore ſupplicationis,in qua erat huiuſmodi cõ
ceſſio,quod reſignans faceret omnes impenſas ſpe-
ctantes ad ſe,& ad reſignatarium,attenta pauperta
te illius,uel e contra,cum clare conſtet de cõtrario,
20 eſſe obreptitias,†cum fuerit expreſſum falſum,Ab-
ba.in ca.cum dilectã,num.15.de reſcrip.Gem.con-
ſi.128.in fin.Ale.conſ.60. in fin.lib.2.Bal.cõſ. 152.
* col.2.lib.2.communis*opinio,teſte Ber.in ca.ſuper
21 literis,de reſcr.& per conſequens nullas † ipſo iure,
Felin.in c.ad audientiam,2.num.22.de reſcr.Socin.
Sen.conſ.13.col.3.lib.1.& conſ.164.col. 2.& 169.
in princ.lib.primo,Soc.Iun.conſ.77.num.83.84.li.
primo,Card.Pariſ.conſ.51.nu.22.uol.primo,& cõ-
ſi.51.num.27.uol.4.Craue.conſ.68.nume.2.& 79.
nu.2.& 296.uol.4.Gozad.conſ.26.nume.21.Brun.
conſ.12.num.17.& conſ.17.num.14.Ruin. cõſ.28.
num.8.lib.primo,Tiraquel.in tract.de pen.le.cauſ.
44.num.21.late Rebuff.in prax. tit. different.inter
reſcr.iuſt.& grat.nu.22.& fuit die 11.Martij 1552.
*22 coram Veſtano reſolutum*in Rota in †ſubreptio-
ne,teſte Caput.deciſ.225.p.3.Put. deciſ. 255.nu.7.
23 lib.primo,quæ eſt minor †obreptione, Abb. in cap.
quia circa nu.5.de conſang.& affin. Gemi.d.conſi.
* 128.in fin.& alij,quos refert Menoch. dicens eſſe*
communem de arbit.iud.caſ.201.nu.9.Gozad.cõſ.
24 26.num.22.ergo aliquem non poſſunt † producere
effectum,l.4.§.condẽnatus,ff.de re iudic.l.non pu-

tauit,§.non quouis,ff.de bon.poſſ.c.illud de iur.pa-
25 tron.reg.non præſtat,de reg.iur.lib.6.Neque†quic-
quam etiam minimum operari,l.quoties,ff. qui ſa-
tiſdar.cogan.c.primo,de accuſat.c.quę ſine, & c.po
ſtulatus,4.q.7.Gloſ.in l.2.C.de hæred.& Glo. in c.
uera iuſtitia diſt.45.Marſi.conſ.130.nu.46.lib.2.&
in l.ult.in 3.col.ff.de q.& ſingu.274.

* Et regulare eſt,ac paſſim*receptum,ut conceſſio
cuiuſcumque Principis nunquam,& nihil operetur
26 in†caſu uitioſo,doloſo,& obreptitio, ſeu ſubrepti-
tio,l.non ſolum,§.ſi hæres,& §.ea liberatio,iuncta,
l.ſeq.ff.de liber.leg.Soc.Sen.conſ.13.col.2. uerſ.ſe-
cundo principaliter nu.8.lib.1.loquens de diſpenſa
27 tione ſubreptitia facta à Papa†Monacho, ex Gl.in
clemen.prima uerb.uel alteri de præben.& in c.du-
dum,de elect.& in c.ult.de fil.presb. & in c.non po
teſt,& c.ſi motu proprio,de præb.lib.6.c.poſtulaſti,
c.referente,c.ad audientiam,de reſcr.& ibidem Fel.
latiſſime,ex pluribus comprobat. Et ideo de reſcri
28 pto nullo non†eſt facienda mentio,Gemin.in cap.
quoniam,col.4.diſt.18.Felin.in ca.primo nu.13.de
reſcr.& faciunt,quæ ſcribit Tindar.de teſtib. li.2.c.
1.num.8.& Lanfran.de teſtib.nu.53.Sebaſt. Vant.
de nullit.uerb.hæc eſt antiqua,nu.5.Redoan.de Si-
mo.p.2.c.2.num.4.ubi inferunt ad plures illationes,
29 nullum enim†& inutile idem eſt,c.inter corporalia,
30 de tranſl.prælat.& nulla,†& non facta parificãtur,
c.proueniens,de fil.presbyt.not.per omnes Docto
res,in c.in præſentia,de probat.quandoquidem,qđ
31 nullum eſt,non dr̃†imaginem rei habere, l.unic.C.
de delat.lib.11.Bald.quem refert Nicol.Moron.de
* fid.tre.& pac.q.165.num.4.cum ſeq.Hinc* cõmu-
32 nis opinio eſt,abſolutionem ex falſa † cauſa nõ ꝓ-
deſſe,Gl.in c.ex parte,in uerb.redire,de off. ordi.&
ibi Abb.num.1.& 3.Imol.nume.1.Præpoſ. nu.5.&
*33 alij*omnes,nam expreſſio falſę†cauſę vitiat diſpen
ſationem,literas,& quamlibet cõceſſionem ipſo fa
cto,Abb.ſignanter per illum tex.in c. quia circa,n.
5.de conſang.& affin.& per tex.quem dicit apertũ
in c.2.in fi.de fil.presb.li.6.Silueſt.in Sum.uerb. di
diſpenſatio,nu.2.uerſ.ex quib.Dec.cõſ.373. nu.13.
qui ẽt adducit Zaba.& Panorm.nolentes unionem
34 †ex falſa cã eſſe nullã,Card.Pariſ.cõſ.51.n.27.vo.4.
vbi deducit plures,& faciũt notat.in l. ꝓſcriptione,
vbi Bar.& alij C.ſi cont.ius.uel util.pub.& in l. ult.
C.de diuerſ.reſcr.Idem Pariſ.conſ.136.n.24.uol.4.
Rom.conſ.194.late Fel.in c.poſtulaſti,nu.18.de re
ſcr.Fran.Cur.ſen.conſ.16.col.3.& paſſim eſt appro
35 batũ uno ore,literas cõceſſas†expreſſa cã falſa,non
eſſe literas,ſtãte ipſarũ inualiditate ipſo iure, ſicuti
procurator falſus non dr̃ procurator,neq; dat aliq̃†
36 iuriſdictionem,Fel.poſt Inn.& Bellam. in c.ad au-
dientiã,2.nu.21.de reſcri.quod procedit ẽt in totũ,
Bar.Fel.& alij relati p Pariſ.alleg.cõſ.51.n.27.uer.
37 conſtat,vol.4.ob id dicimus ceſſante cã † diſpenſa-
tionis,quia non adeſt,vel eſt falſa, ceſſare diſpenſa
tionẽ,Arch.& Gem.in c.priſcis,diſt.55.Feli. in c.q̃
in Eccleſiarũ,nu.29.de conſtit.Rom.cõſ.404.Rui.
cõſ.3.n.14.uol.1.Pet.de Anch.conſ.242.exteriore,
Dec.conſ.318.n.5.Fel.in c.ſup his de fid.inſtr.& in
d.c.quæ in Eccleſiarũ,nu.43.Cardi.Pariſ. d.cõſ.51.
nu.31.& 32.uol.4.late Dec.in c.cũ ceſſante, col.pri
ma poſt alios,de appellat. Quod vendicat ſibi lo-
* cum non ſolum in cauſa finali,in qua*omnes com-
38 muniter conueniunt,ſed etiam † in cauſa impul-
* ſiua,ſecundum magis * receptam ſententiam, te-
ſtibus Couar.lib.primo uar.reſol.c.ult.in princ.Me-

noch.de arbitr.Iud.caſ.201.nu.2.Oldra.conſ.256.
uerſ.ad primum,Dec.in c.cum ceſſante,nume.7.de
appell.& in c.poſtulaſti in 4.not.poſt Abba.in vlt.
* not.de reſcr.fuit reſolutum in una * Pientin. paro-
chialis de Monticelio,die 19.Februarij 1554. teſte
39 Caputaq.deciſ.274.p.1.eoque magis,ſi ex illa† mo-
uetur Princeps ad concedendum etiam facilius, ad
not.in c.dudum,de elect.c.ſuper literis,& c.poſtula
ſti,de reſcr.Dec.conſ.541.num.20.Curt.Iun.conſi.
27.in fin.Crau.conſ.296.col.4 Barbat.conſ.46.co.
2.lib.2. Et inſitiari non poteſt,in caſu,de quo agiſ,
paupertatem expreſſam induxiſſe ſummum Ponti-
ficem ad id concedendum,nam huiuſmodi conceſ-
ſio,vt Reſignatarius impendat pro reſignãte,uel e-
contra,de raro conceditur,& tunc cum magna diffi
cultate ne vendantur beneficia, & ne approbentur
pacta illicita, & Simoniaca, ut omnibus notum eſt
in curia,immo ſcimus,multos ſanctiſſimos Pontifi-
ces nunquam voluiſſe id concedere,ut Pius V. Gre
gor.XIII.Grego.XIIII.& Innoc.IX.& nunc San-
ctiſſimus D.N.Clemens Octauus,etſi aliqui Ponti-
fices id conceſſerunt perraro,& cum difficultate,ac
cum cauſa,quæ nihil aliud eſt,quam motiuum, quo
40 quis inducitur ad† aliquid faciendum,vel principali
ter,uel minus,Card.Zabar.quem refert, & ſequitur
Præpoſ.in c.quia circa,num.4.de conſang. & affin.
idque uerificatur hic,ad tradita per Caputaq.deciſ.
274.p.1.ubi refert fuiſſe reſolutum de anno 1554.
* in una* Pientin.gratiam nullam de commenda, fa-
ctam N.quod exiſteret in 15.ann.cum haberet 14.
41 cum PP.facilius †commendet maioribus,quam mi-
noribus,ita facilius concedit hoc,attenta pauperta-
te alterius,faciunt,quę ſcribit Felin.in c. poſtulaſti,
in 10.conclu.num.9.de reſcrip.& prudens Iudex id
recte abſque ſcrupulo poterit iudicare hoc caſu,ſci
licet ex coniecturata mente concedentis,ex qua col
ligitur,vel propterea hoc conceſſiſſe, uel facilius,
42 nam arbitrio Iudicis prædictę coniecturæ † poſitæ
ſunt,Barbat.conſ.46.col.2.lib.1.Felin.in c. cæterũ,
num.4.de reſcrip.Dec.in c.ſuper literis, num.9.eo.
Soc.iun.conſ.95.nu.71.lib.3. Et prima regula hoc
43 cognoſcendi† eſt ſtylus,Lap.alleg.89.late Feli.in c.
ſuper literis.num.8.uerſ.prima regula de reſcr.

Nulla igitur exiſtente ipſo iure huiuſmodi con-
ceſſione,& per conſequens ſupplicatione,& literis
deſuper expeditis, negociũ re manet in ſtatu, quo
erat ante dictam conceſſionem, quo conſiderato,
conſtat de pacto illicito prohibito,& confidentia-
li,quod ſortitum eſt effectum ſuum,& fuit conſum
matum,nam fuerunt factæ expenſæ: ex quo ſequi-
tur,eſſe commiſſam confidentiam,ſicuti eſſet com-
miſſa,non obtenta prædicta conceſſione faciendi ꝑ
dictas expenſas,ſequuto effectu,vt ex prædictis pa-
* tet,& fuit reſolutum in vna * Conchen. 29. Octo-
bris 1539.teſte Moedan.deciſ.105.dixl de reſigna.
benef.li.14.q.9.num.3.& accedit,quia licentia data
44 aliquid illicitum faciendi,exiſtente,† nulla nõ excu-
ſat facientem à pœna,Pet.de Anchar.conſ.401. in-
cip.Stipoſſus quem refert,& ſequitur Felin. in c.cũ
cauſa,num.7.uerſ.ſecundo nota,de off.deleg.Gab.
de maleſ.concluſ.8.num.86.

Remanet,ut contraria tollamus.Non obſtat pri
mum,de ſcientia Papæ,nam veriſſimum eſt, & ap-
probatum ab omnibus,Papæ ſcientiam tollere om
ne vitium Simoniæ,& confidentiæ:ſed id procedit,
quoties ei uerum narratur:ſecus,ſi falſum, quia tũc
offenduntur eius aures,& maieſtas, & fruſtra petit,
45 auxilium,& fauorem a gratia nulla, † & obreptitia,
Glo.Abb.& alij omnes,in c.quia circa,de conſang.
& affin.Feli.In c.ſignificante,num.4.de reſcr. huiuſ
46 modi enim† ſcientia,& conceſſio perinde habetur,
ac ſi non adeſſet,ad tradit.per Redoan. de Simon.
p.2.cap.2.num.4.& comprobauimus ſupra,nã alias
daretur cauſa committendi obreptiones,tam dete-
ſtatas a ſacris Canonibus.

Ad ſecundum reſpondetur, quamlibet cauſam
excuſare a dolo,procedere,vt quis non puniatur pę
na corporali,ut patet per Doctores relatos per Ga-
briel.de maleſ.conclu.8.num.primo,vel melius re-
47 ſpondetur,non habere† locũ in obreptione, ut fuit
* reſolutum in* Rota,teſte Caputaq.deci.274.p.pri-
ma,Pariſ.conſ.51.num.31.uol.4.aliud eſt enim ad-
eſſe cauſam,ſed leuem, uel iniuſtam, & beſtialem,
prout loquuntur Doctores firmantes hanc conclu-
ſionem,& aliud eſt,cauſam eſſe falſam, ut ex prędi
ctis liquet, & corroboratur, quia, ut quælibet cauſa
48 excuſet a dolo,requiritur,vt illa nõ ſolum allegeſ, †
ſed probetur,Corn.conſ.243.col.5.lib.3. & conſil.
280.col.2.lib.4.Sarn.in §.ex maleficijs,col.14.Inſt.
de action.Maran.conſ.27.Curt.iun.conſ.132.Aret.
conſ.80.colum.prima,&, quod fuerit motus ob il-
lam cauſam ille,qui prætendit excuſationem, Ang.
& Imo.in l.ex conſenſu,§.vlt.ff.de appel.Ale.conſ.
103.col.penult.lib.primo,& conſ.115.col. penult.
lib.4.Corn.conſ.33.col.penult.uolu.4.Dec. conſil.
452.col.2.Ruin.conſ.33.col.penul.uol.4.& eodem
modo tollitur tertium argumentum.

Non obſtat quartum,de doctrina Gemi.appro-
bata a Rota,nam reſpondetur Primo loqui in ſub-
reptione,non autem in obreptione,quæ diſtant in-
ter ſe,& lunge maiorem vim habet obreptio, quã
ſubreptio,Abb.In c.quia circa,de conſang.& affin.
cum alijs ut per Menoc.de arbitr.Iudic.caſ.201.col.
penult.nam hic expreſſit falſum, quod nõ erat ibi.
Secundo reſpondetur,quod non fuit ſortita effectũ,
cum li eræ ſecundi beneficij curati eſſent nullæ, &
inualidæ,quod non uerificatur in caſu noſtro, quia
iam pactum de expenſis fuit conſummatum,& licẽ
49 tia habita† fuit inualida,& ideo non conſiderabilis,
Felin.ſignanter in d.c.cum cauſa,num.7.uerſ.ſecun
do noto de offic.delegat. poſt Petr. de Ancharan.
quem citat.

Concludendum eſt igitur,eſſe ex hoc cõmiſſam
confidentiam.

Amplia primo, etiã ſi obreptio fuit in minimo,
nã tritũ eſt,in beneficialibus obreptionem, & ſub-
50 reptionem quantum uis† minimam vitiare literas,c.
ſi properante de reſcriptis,c.ſi motu proprio de ꝑ-
* bend.& fuit reſolutum in * Rota in una Bellicen.
Prioratus coram Marſican. 29. Aprilis 1541. teſte
Put.deciſ.131.lib.primo,in eo,qui in impetratione
nouæ prouiſionis non expreſſit quantitatem fru-
ctuum indebite perceptorum etiam conſiſtentem
in uno aureo.

Amplia ſecundo, etiam ſi fuiſſet expreſſa falſa
cauſa abſque dolo,nam in beneficialibus obreptio,
51 & ſubreptio,etiam† non doloſa uitiat gratiã,& red
dit literas inualidas,c.ſuper literis,vbi Butr. Abba.
* Imol.Felin.& omnes* de reſcriptis,Card.Pariſ.con
* ſi.51.num.35.uol.4.communis*opinio, teſte Felin.
in d.c.ſuper literis,nu.1.uerſ.in literis gratiæ, & ita
* fuit* reſolutum in Rota,teſte Caputaqu.deciſ.274.
p.prima,Mandoſ.in regul.de impetr.benef.vacãt.p
52 obit.fam.Card.q.25.nu.7.nam in litteris† beneficia

libus

libus mens Papę eſt præciſa, Imol. in c. ſuper literis,
53 & ibi Fel. nu. 3. uerſ. ſed caue, & qualitas, †quę de iu
re venit exprimenda, ſi non exprimatur, uitiat, etiā
ſi alias Papa omnino literas cōceſſiſſet, c. ſi motu ꝓ
prio, & ibi Gl. & alii de pręben. lib. 6. Gem. in c. du
dum col. 5. eo. tit. & lib. Card. conſ. 34. ubi dixit, ſub-
54 reptionem †vitiare in beneficialibus, etiam ſi ſurgat
ex ſimplicitate, allegat Glo. in d. c. ſi motu proprio,
& ibi Gem. col. 3. & Rot. deciſ. 19. de præben. in an
tiquior. Fel. d. c. ſuper literis. num. 3. uerſ. limita quar
to: quod reſcriptum beneficiale non poteſt reduci
ad ea, quæ ſi fuiſſent bene expreſſa, uel aliter expreſ
ſa, retardaſſent, Et cōprobatur ex eo, quod ſcripſit
Innoc. in c. accedens, de crim. ſalſ. quod in gratioſis
55 †falſitas ſemper pręſumitur expreſſa cum dolo, ſe-
quitur Fel. in d. c. ſuper literis num. 5. Mand. d. q. 25.
numer. 7. nam ſic impetrans debebat ſe informare
56 prius de †veritate, Card. in d. c. accedens, & idem In
noc. in c. dilectus, el primo, de reſcr. voluit, quod in
gratioſis in dubio præſumatur dolus, & Fel. in d. ca.
ſuper literis, num. 5. uerſ. non dicas, quod poteſt hoc
negans probare contrarium, quia non eſt præſum-
ptio iuris, & de iure, & ei incumbit onus probandi,
57 †quod caruit dolo, & regulare eſt, ac communiter*
* receptum, ut dolus, †qui non præſumatur, l. quoties
58 §. qui dolo, ff. de probat. & l. non oīs §. a barbaris ff.
de re milit. Dec. conſ. 175. n. 5. Alex. conſ. 65. nu. 11.
lib. primo, Gramm. deciſ. 60. nu. 6. præſumitur in eo
59 qui dixit mendacium, l. ſi quis affirmauerit, §. primo
l. quod uenditor, & l. & eleganter §. Item Pompo-
nius, ff. de dol. l. falſus, §. ſi quis, ff. de furt. Gig. conſi.
40. nu. 5. Fel. in c. literas ante num. 2. de præſu. Alex.
conſ. 63. lib. primo, Dec. in l. 2. col. 2. ff. quod quiſque
iur. Crau. conſ. 2. nu. 13. & conſ. 192. nume. 13. & de
antiq. temp. par. 1. uerſ. uidimus, num. 16. & 18. & ꝓ
cipue, quando commodum ex mendacio quis con-
ſequitur, Card. Pariſ. conſ. 8. num. 5. uol. 4. Bal. conſ.
250. & 382. li. 5. Cra. cōſ. 18. n. 12. & ſimplicitas alle
gata, & probata, quæ ſecundum aliquos excuſat in
60 ſubreptione, maxime proueniens ex † ignorantia,
Io. Andr. Anton. de Butr. Imol. Abb. & Gem. & alii
omnes in c. gratia col. 2. de reſcr. lib. 6. non excuſa-
61 bit in obreptione, nā quis† tenebatur ueritatem Pa
pę exprimere. faciunt quæ ſcribit Luc. de Pen. in l.
quories col. 7. uer. quod ſi reus accuſatus, C. de dign.
lib. 12. Barba. conſ. 43. col. 4. uol. 1. Soc. ſen. conſ. 54.
num. 13. lib. 3. neque habet locum in præiudicium
62 tertij, quia tunc ignorantia, quamuis† probabilis nō
excuſat, Abb. quem refert, & ſequitur Fel. in d. c. ſu-
per literis, num. 6. de reſc. & in quibus caſibus dolus
63 †pręſumitur uide latiſſime Maſcard. de proba. con-
64 cluſ. 531. & in quibus caſibus præſumatur, † uel nō
ignorantia, uide eundem Maſcard. de probat. caſ.
879. ubi late.

Limita hanc concluſionem non procedere quo-
ties illa clauſula attēta paupertate fuiſſet poſita in
ſupplicatione a reuiſoribus inſciis reſignante, & re-
ſignatario, nam hoc caſu excuſarentur a confiden-
tia, ut in terminis fuit reſolutum in Rota, dum im-
primeretur hæc quæſtio in vna Aretin. confidentiæ
coram R. P. D. Serafino lunæ 23. Ianuarii hoc anno
1595. licet antea contrarium ſententiaſſet R. P. D.
Iudex confidentiarum.

S V M M A R I V M

1 *Examen per concurſum fit in beneficiis curatis.*
2 *Pactio inter concurrentes in beneficio, ut unus alte-
ri non opponat defectus an ſit confidentialis.*
3 *Pactum conſideratur in confidentia.*
4 *Ceſſante diffinitione, ceſſat diffinitum.*
5 *Lex pœnalis non habet locum niſi in caſibus ex-
preſſis.*
6 *Beneplacitum Papæ tollit omne uitium.*
7 *Ex diuerſis non infertur.*
8 *Penſio non debet ſolui ſine beneplacito Papæ.*
9 *Pactum inter concurrentes in beneficio quando ſit
ſimoniacum.*
10 *Simonia committitur etiam abſque datione pecu-
niæ.*
11 *Impediens aliquem ab officio, uel beneficio quando
peccet.*

QVAESTIO XLVII.

AN ſit confidentia, pactio, quod alter alteri defe-
ctus non opponet in concurſu: & an ſit ſimonia.

QVadrageſimo ſeptimo, Quęro an, ſi plures cō-
currant in aliquo beneficio, & ſe inſcribant, ut
1 ſubiiciantur examini, quod fit †per cōcurſum
iuxta ca. 18. ſeſſ. 24. de Reform. in Conc. Trident. &
inter illos fiat pactio, quod alter alteri defectus nō
opponet, cum realiter poſſunt obiicere, & ut, qui iu
dicaretur dignior per ſuperiorem, haberet benefi-
cium, & ſolueret alteri penſionem annuam cum be-
neplacito ſedis Apoſtolicæ, numquid huiuſmodi pa
ctio ſit cōfidentialis, & intret Conſtitutio Pij. V.
2 Pro affirmatiua ponderantur †uerba dictæ Con-
ſtitutionis Pij V. uolentis eſſe confidentiam diſpoſi
3 tionem de beneficio, uel penſione †cum pacto, &
tradunt Nauar. in Man. c. 23. nume. 110. cum ſequ.
Idem Nau. conſ. 77. nu. 30. 33. & 36. de Sim. Maſca.
de probat. concl. 1306. Maiol. de irregul. lib. 5. c. 45.
col. pe. Sed inter dictos concurrentes diſponitur de
beneficio, & penſione ex pacto, namque ſtante prę
dicta conuentione beneficium poteſt deuenire ad
perſonam, ad quam alias non deueniret oppoſito
defectu, & penſio reſeruatur pro eo, pro quo alias
non reſeruaretur.

Sed, hoc nō obſtante negatiua opinio eſt uerior
& tenenda, ſecundum quam conſuluit Nauar. conſi.
3. tit. de Sim. quæ probatur.
4 Primo, quia ceſſat diffinitio confidentię hoc caſu†
cum nulla intercedat fides, arg. not. in l. omnis diffi-
nitio, ff. de reg. iur.

Secundo, quia dicta Coſtitutio Pij v. eſt admodū
pœnalis, & odioſa, & non debet habere locum niſi
5 in caſibus† expreſſis, Nauarr. con. 66. de Simo. inter
quos iſte non reputatur.

Tertio conſideratur beneplacitum Apoſtolicū
6 in reſeruatione penſionis quod tollit† maculam, ut
dixi de reſign. benef. lib. 6. q. 2.

Nec obſtat argumentum in contrarium adductū
quia procedit Conſtitutio in diſpoſitione tituli, uel
penſionis, quę fit in reſignatione, collatione, & præ
ſentatione, & quę fit abſque beneplacito Sedis Apo
ſtolicę, quod præſupponimus adeſſe hic in reſerua-
7 tione dictæ penſionis, unde ſumus in diuerſis, † ex
quibus non infertur uulg. l. Papinianus, ff. de minor.

Limita primo, hanc concluſionem non procede
re, quoties fuiſſet penſio illa conuenta inter dictos
8 concurrentes† ſoluta abſque reſeruatione Papæ: nam
hæc eſſet confidentia, cum diſpoſitio omnis de pen
ſione

ne abſque beneplacito Papę ſit confidentia, ut ex
verbis Conſtitutionis prędictæ Pij V. ſupra dedu-
ximus.

Limita ſecundo, ut quamuis firmauerimus tali ca
9 ſu non committi confidentiam ex dicto pacto, ut†
committatur Simonia, Nauar.d.conſ.3.in fi.num.1.
de Simon.nam Simonia committitur etiam ſine in
teruentu pecuniæ numeratæ, uel rei ęſtimabilis, &
10 ſufficit onus† faciendi, uel non faciēdi, quaſi pro pre
tio rei ſpiritualis, uel cauſa principali meditata bene
ficium conſequendi, c.ſicut 3.c.non ſatis de Simon.
c.quam pio 1.q.2 c.ult.de pact.c.ex parte 1.de offi.
deleg.c.ſignificaſti de elect.Nauar.in Manual.cap.
* 23.ſub num.100.col.2.& 3.& eſt* communis om-
nium Doctorum ſentētia, & huiuſmodi pactum de
non opponendo exceptiones fuit cauſa, ut prouiſor
ei conferret beneficium. An autem hæc ſit Simonia
realis uel conuentionalis, ponit Nauar.d.conſ. 3.nu.
2.& num.3.dicit prouiſum teneri ad reſtitutionem
11 eo modo, quo impediens† aliquem ab officio, uel be
neficio conſequendo tenetur, iuxta ea, quæ ſcribunt
Adrian.in 4.ſent.de reſt.q.10.Caiet.2.2.q.62.ar.2.
Sot.lib.4.de iuſt.& iur.q.7.art.1.late Nauar.in Ma-
nual.c.17.num.69.

SVMMARIVM.

1 *Donans aliquid examinatoribus pro approbatione non committit confidentiam.*
2 *Committit tamen Simoniam.*
3 *Approbatus in Concurſu acquirit Ius.*
4 *Dans pecuniam pro beneficio tentat emere Gratiam Spiritusſancti.*
5 *Dantes pro acquirendo beneficio ſunt ipſo iure ſuſpenſi.*
6 *Dans pro dimiſſoriis ad quid teneatur.*
7 *Reſignatio cum pacto, ut Reſignatarius ei ſuffragetur in alio beneficio non eſt confidentialis, ſed Simoniaca.*

QVAESTIO XLVIII.

Donans aliquid examinatoribus pro approbatione obtinenda non committit confidentiam, ſed Simoniam, & incidit in alias pœnas.

QVadrageſimo octauo Quæro, an donans ali-
quid examinatoribus occaſione examinis ad
beneficium, ut ipſum approbent, uel præfe-
rant digniori, aut æque digno, committat confiden
1 tiam. Negatiua† opinio eſt uera, quia iſte caſus non
comprehenditur neque in ratione, neque in uerbis
harum Conſtitutionū Pij IV.& Pij V. ut ex lectura
uerborum patet, ut ex his, quę ſcripſimus in §.quare
nos uolentes, ideo, &c.

Accedit, quia prædictæ Conſtitutiones ſunt pœ
nales, & odioſę quare reſtringendę erunt in caſibus
2 dumtaxat expreſſis Committitur autem ex hoc† ſi-
monia, ut tradit Nauar.conſi.58.uerſ.ad quartum,
tit.de ſimo. Et probatur in c.18.ſeſſ.24. de reform.
Conc.Trident.ibi, *caueantque ne quicquam prorſus
occaſione huius examinis, nec ante, nec poſt accipiāt
alioquin ſimoniæ vitium tam ipſi quā alii dantes in
currant, a qua abſolui nequeant niſi dimiſſis benefi-
ciis, quæ quomodocunque etiam antea obtinebant,
& ad alia in poſterum inhabiles reddantur, &c.*
Quod decretum ligat examinatores, accipientes &
eos, qui dant, & loquitur de datione ante examen,
uel poſt, dummodo occaſione examinis detur, nihil
refert quando præſtetur, & priuat nō ſolum illo be-
neficio ita obtento, ſed etiam alijs obtentis antea,
& obtinendis, & ideo inquit Nauar.d.conſ. 58.col.
1.quod pœnæ ſimoniæ realis habent locum hoc ca-
ſu, nam ut dicit idem Naua.col.3. per approbationē
3 factam in concurſu acquiritur approbato† ius in illo
beneficio, & pro illo beneficio, & pro illo iure ſpiri
tuali fuit datum, & ideo ſcribit idem Nauar. prædi-
cto conſ.58.col.prima, uerſ.tertio, quod dantes pe-
cunias examinatoribus, ut eos tanquam idoneos p̄-
ſentēt Epiſcopo, ad effectum, ut ab eo ordinentur,
4 quod tentant† emere gratiam Spiritus Sancti ideſt
ordinationem, ut dicit tex.in c.quando, diſtin.24.&
5 propterea ſunt† ipſo iure ſuſpenſi, ut uult ibi Gl.per
c.reperiuntur, 1.q.1.quod autem in dantibus media
6 toribus† pro impetrandis dimiſſoriis, diſputat, & re
ſoluit Nauarr.alleg.conſi.58. Et, hac ſumpta occa-
ſione.

Quęro, an reſignatio beneficij ſit confidentialis
facta cum pacto, ut reſignatarius ſuffragetur reſi-
gnanti, uel alteri in aliqua electione, in qua ipſe ha-
7 bet uocem. vel multum poteſt? Negatiua opinio†
mihi uidetur uerior, quia præſens caſus non compre
henditur in uerbis, neque in rationibus Conſtitutio
num Pij IV.& Pij V. quæ cum ſint pœnales, & odio
ſæ intelligendæ ſunt in ſuis limitibus, & eatenus,
quatenus exprimunt, uerum ex hoc committur Si-
monia ut tradit in ſpecie Naua.in Man.c.23.n.100.
col.2.uerſ.Nam cum quis renunciat, ut not. in cap.
quam pio prima q.2.c.ſicut, & c.non ſatis de ſim.c.
ex parte de off.deleg.c.cum pridem, de pact.

SVMMARIVM.

1 *An dans poſt reſignationem committat confidentiam, & num.5.*
2 *Verbum remittere importat donationem.*
3 *Simonia committitur ex datione, & remiſſione.*
4 *Cauſa indicat, quid actum ſit.*
6 *Poſt actum, quis libere poteſt dare in beneficialibus.*
7 *Beneficiatus poteſt libere diſponere de fructibus beneficii.*
8 *Quiſque tenetur diligere proximum.*
9 *Eleemoſina inter bona opera computatur.*
10 *Aduerbium adiunctum diſpoſitioni qualificat.*
11 *Præſumptio ceſſat data cauſa.*
12 *Electus dans poſt electionem non incurrit pœnam.*
13 *Non ſtatuitur contra legem naturalem.*
14 *Grati eſſe debemus.*
15 *Abſurdum tollendum.*
16 *Sanguis non eſt eliciendus.*
17 *Fideicommiſſum ſit in fraudem fiſci cum ſit inconti neuti.*
18 *Remiſſio debiti facta a reſignatario reſignanti non eſt Simonia.*
19 *Diſtantia temporis excludit delictum.*
20 *Actus ſubſequens quando non retrahatur ad præcedens.*
21 *Datio temporalium relatiue facta ad ſpiritualia abſque pactione non eſt Simonia.*

QVAESTIO XLIX.

Quando reſignatarius donans reſignanti poſt reſignationem committat confidentiam.

QVadra-

QVadrageſimo nono, Quęro, an ſi reſignatarius
poſt reſignationem donet aliquid reſignanti
1 aut conſanguineo ipſius, puta †ex fructi-
bus ipſius beneficii, uel alterius ſponte, uel ex aliqua
iuxta cauſa, committat confidentiam prohibitam
his Conſtitutionibus?

Pro affirmatiua, primo põderatur Cõſtitutio Pij
V. in §. Quare, ibi, aut quicumque ſucceſſor illi, uel
eius propinquis ipſos fructus, aut partem aliquam
remiſerit eorundem. Pondero uerbum Remiſerit,
2 †quod importat donationem, l. contra. §. ſi filius, ff.
de pact. l. 1. ff. de tranſactio. l. ſi mulier, & ibi Bal. &
Alexã. ff. de cond. ob cauſ. l. ſi fundũ ſub conditione
§. Titio, & ibi Gl. ff. de leg. 1. l. ſi donationis, & ibi
Bal. C. de don. Io. Andr. & Abb. in c. ex inſinuatio-
ne, de iur. patr. cum infinit is alijs, quæ ad hoc conge
rit Tiraq. in rep. l. ſi unquam, in uerb. donatione lar-
gitus, num. 173. C. de reu. don. qui nu. 173. dicit tam
3 committere ſimoniam remittentem, †quam donan
tem, c. ueniens, & ibi Gl. & Abb. in 2. not. de teſtib.
Barb. conſ. 41. col. 16. lib. 1.

Secundo, quia huiuſmodi donatio uidetur facta
4 ob cauſam †præcedentem, & ſic ob ceſſionem, &
ideo indicat, quod in ea actum ſit, l. ſed Iulianus §.
proinde, ff. ad Maced. l. quædam, ff. de rebus dubijs
Paul. de Caſtr. conſ. 247. num. 5. lib. 1. & ex hoc ori-
tur præſumptio.

5 His tamen non obſtantibus, contraria opinio †eſt
uerior, quã tenuit Rot. *coram R. P. D. Orano Au-
ditore Rotæ in una Coſentina prætenſæ confiden-
tiæ, die Lunæ, 4. Februarij, 1591. ut donatio omniũ
fructuum, uel partis beneficij reſignati poſt reſigna
tionem factam a reſignatario reſignanti non ſit cõ-
fidentia, ſi reſignatio beneficij non ſit facta hac in-
tentione, ut id fiat, & cum pacto, non poteſt quis,
poſtquam eſt beneficium aſſecutus, ſponte, aut ex a
liqua cauſa iuſta, fructus, aut eorum partem reſignã
6 ti, †aut alteri donare, abſque uitio ſimoniæ, uel con-
fidentiæ. c. Artaldus, ibi, antequam eligeretur, 8. qu.
3. Gl. in c. quamuis in uerb. poſtmodum, c. qu. 2. Io.
And. Abb. Fel. & Dec. in c. ueniens, el primo, de te-
ſtibus, Abb. in c. cum M. num. 24. de conſt. Dec. cõſ.
118. num. 4. Sarn. de trienn. q. 12. uerſ. ſecundo prin
cipaliter, Put. deciſ. 171. nu. 9. li. 2. Moed. deciſ. 166.
incip. permutatio, Card. Pariſ. conſ. 30. num. 21. uol.
4. Nat. conſ. 220. nume. 11. Ferret. conſ. 393. nu. 8. &
communiter* Doctores, ut habetur in d. c. ueniens.
Accedit, quia alias ſequeretur abſurdum, quod be-
7 neficiatus de fructibus beneficij † non poſſet libere
diſponere, quod eſſet contra ueram, & receptã om
nium* Canoniſtarum ſententiam. Gl. in c. præſenti
uerb. noſtrarum, de off. ord. in 6. Imol. in c. cęterum
de don. & in c. ult. de pecul. cleric. late Burſat. conſ.
376. n. 19. cum ſeq. uol. 4. Comprobatur etiam, quia
hoc eſſet contra charitatem, qua tenemur ſubueni-
8 re proximo, †iuxta illud, Homini homo Deus.

Ita etiam in ſimili in Euangelio prohibemur ele
emoſinã facere, ut uideamur ab hominibus, Ex qui
bus uerbis non damnatur eleemoſina, quæ inter bo
9 na opera †connumeratur, ut late per Nauar. in ca. ſi
agamus, num 8. de pęnit. diſt. prima, ſed tunc demũ
ſi facta ſit ea intẽtione, ut ab hominibus uideamur,
ita non ſola fructuum conceſſio inducit ſimoniam
& confidentiam, ſed ea, quæ fuit facta intentione
praua, & pacto, ut etiam aduerbium adiunctum di-
10 ſpoſitioni oſtendit, cuius natura† eſt qualificare fa-
ctum, l. Pomponius, & ibi Bar. n. 19. ff. de neg. geſt.

Vltimo, id certificatur ex recepta doctorum * om-
nium ſententia, ſimoniam, & confidentiam non cõ
mitti ſine pacto, ut dixi ſupra.

Ad contraria reſpondetur. Ad primum, Bulla in
illis uerbis non dicere huiuſmodi donationem eſſe
confidentiam, & ſic uere commiſſum eſſe delictum,
ſed dicit, ex ea remiſſione, & donatione pręſumptio
nem ex qua alijs coniecturis cõcurrentibus uult de
11 licti commiſſi reſultare probationem, quæ †præſum
ptio ceſſat, quoties ex cauſa conſtat donaſſe, ut late
fuit dictum in alia quæſtione.

Sicut neque Conſtitutio hæc Pij V. procedit, quo
ties fuit datũ reſignanti a reſignatario, collatori ab
eo, cui fuit beneficiũ collatũ p̃ſentãti a præſentato,
eligenti ab electo, †poſt longũ tempus a reſignatio
12 ne, collatione, †pręſentatione, vel electione, ut ſpa-
tio trium annorum conſuluit in terminis Nau. cõſ.
66. incip. R. Domine, titul. de ſimon. quod eſt tranſ
poſitum. fol. 803. in ſecundo Tom. & nu. 5. dicit, Cõ
ſtitutiones has Pij IIII. & Pij V. non intendere pro
hibere beneficiariis, ne quid unquam donent eis, p
quorum reſignationem, collationem, electionem,
& pręſentationem obtinuerunt beneficia; quia id
13 fuiſſet ſtatuere contra legem naturalem †quod non
poterant. c. ſunt quædam, 25. q. 1. nam quiſque obli
gatur benefacere potius illis, a quib. talia beneficia
14 acceperunt, quam aliis, iuxta †notabilia uerba poſita
in cap. cum in officiis, de teſtament. cum in offi-
cijs charitatis primo loco illis teneamur obnoxij,
a quibus beneficium nos cognoſcimus accepiſſe.
Nam alioquin ſequeretur, quod nulla renun-
ciatio, uel collatio reperiretur facta ab uno amico
alteri in eadem ciuitate degente, quæ non poſſet iu
dicari confidentialis, ſi aliquot annis in eadem con
uixerint quando quidem uix reperiretur ullus adeo
ingratus, ut nulla munera, uel obſequia, aut officia
retribuerit ei intra tantum tempus, arg. not. per Gl.
in l. ſi non ſortem, §. libertus, ff. de cõd. indeb. & ſub
dit Nauar. quod uix ullus Cardinalis, Archiepiſco-
pus, uel Epiſcopus, habens ius conferendi beneficia
pinguia, inueniretur, qui non deberet præſumi con
fidẽtiarius, ſi retributio facta poſt collationem poſt
duos uel tres annos argueret confidẽtiam: quod eſt
15 abſurdum, †& nullatenus dicendum, l. nam quod ab
ſurdũ, ff. de bon. liber. & huiuſmodi Conſtitutiones
nõ pias, ſed pœnaliſſimas, & odioſas extendere ad
16 hunc caſum eſſet elicere ſanguinem, †inquit Nauar.
ex c. 30. prouerb. c. denique, diſt. 30. ideo alias uidi p
doctiſſimos conſultum coniecturam illam, de quã
in hac Conſtitutione Pij V. de reſignatione facta a
reſignatario nepoti, aut conſanguineo reſignantis
non procedere, quoties poſt longum tempus fuit fa
cta reſignatio puta ſpatio alicuius anni. Nam in alia
coniectura Pius V. ponit modicũ tempus, ideſt duo
rum, aut triũ menſiũ & tacita fides de reſtituendo
17 incapaci & tacitum †fideicommiſſum in fraudem fi
ſci tunc arguitur, cum ſit incontinenti, ut tradunt
Bar. conſ. 194. in fi. Palatinus Ru. In rubr. de don. in
ter. uir. & uxor. §. 5. nu. 13. cum alijs, ut per Couar. in
Epit. de ſponſ. c. 8. §. 8. num. 5. Bald. in l. eam quam,
num. 40. C. de fideicomm.

Hic in facti contingentia conſuluit Alciat. reſp.
ſecondo, col. 2. nume. 16. & 17. cum ſequent. libr. 1.
18 non eſſe ſimoniã remiſſionem debiti factam a Reſi
gnatario Reſignanti longo tempore poſt reſigna-
19 tionem, nam huiuſmodi diſtantia† temporis exclu-
dit omnem præſumptionem, Rom. & alii, l. qui in
aliena,

aliena.§.ſi is qui putabat,ff.de acquir.hær.nec actus ſubſequens poteſt pręſumi factus ad executionem
20 tactus præcedentis,cum ſequeretur delictum, Bal. in l.fœliciſſima,C.de his qui a non dom. Et ſolent omnes inter ſe uti hac liberalitate not.per Bart in l. quæ dotis ff. ſolut.Matri. Nec eſt obliuioni tradendum in hac materia,quod ſcribit Ant.de Butr.in c. tua nos,in fi.de ſimon.dationem temporalium etiã
21 correlatiue†factam ad obtinẽda ſpiritualia abſque pactione non inducere ſimoniam ſequitur Socin. ſen.numer.5.Amplia etiam ſi eodem tempore, ut ibi Zabarel.

S V M M A R I V M.

1 *Dans ante reſignationem non committit confidentiam,nec Simoniam.*
2 *Alienans ante delictum non uidetur facere in fraudem.*
3 *Simonia,quando exactio dat cauſam collationi.*
4 *Alienatio modico tempore ante delictum præſumitur fraudulenta.*
5 *Ex uerbis & ſignis colligitur fraus.*

QVAESTIO L.

Quando ex datione ante reſignationem arguatur confidentia.

QVinquageſimo, Quęro,an arguatur confidentia ex datione facta ante collationem,præſentationem,reſignationemque.

1 Huiuſmodi dationem non eſſe Simoniam †ſcribit Redoan.de ſimon.par.3.c.ult.nu.2. vide Abb. in c.tuam de ſimon.

Nam datio temporalium libera non relatiue facta ad cauſandam dationem Spiritualium non inducit ſimoniam,Butr.per illum tex.in c.tua nos.nu.3. & in c.dilectus ſecundo,num.3.ubi etiam Zabarell. eodem numero,de Simon.

2 Ideo alienatio etiam omnium bonorum facta† ante delictum non præſumitur facta in fraudem fiſci,Bar.in l.poſt contractum,num.2.Alc. num.37. uerſ.cæterum,ff.de donat.Sal.in l.ſi quis poſt hac, col.4.c.de bon.proſcr.

3 Limita,niſi exactio † dederit cauſam collationi, præſentationi,& reſignationi,Redoan.d. par. 3. ca. ult.nu.5.ubi loquitur de conſuetudine habente hoc fundamentum,ut ſit vitioſa,Abb.in c.cum in Eccleſia,de conſuetu.

Limita,niſi paulo ante reſignationem fuiſſet datum cum conuentione,nam colligeretur ex hoc, dediſſe cauſa reſignationis nam etiam alienatio mo-
4 dico tempore ante delictum†præſumitur fraudulenta,Dec.conſ.235.co.2.uer.5.præſumitur. Nat.conſ. 549.num.9.libr.3.Anch.conſ.251. num.3. Blanch. tract.de indic.num.58.Pic.in d.l. poſt contractum, numer.36.Io.Anib.numer.163. uel colligeretur ex
5 aliquibus uerbis,†aut ſignis,Alciat. in l.ſi maior la prima.uerſ.7.C.de tranſact.Pic.dict.l. poſt contractum,numer.68.Menoch.de præſumpt.libr.3.præſumpt.124.num.69.

S V M M A R I V M.

1 *Ex reſignationibus reciprocis factis inuicem filiis, an colligatur confidentia,& nu.13.*
2 *Actus reciproci inducunt Simoniam.*
3 *Conuentiones in beneficialibus prohibentur.*
4 *Correſpectiuitas ex mandatis datis uni Procuratori.*
5 *An colligatur correſpectiuitas,ſi conſenſus fuerunt præſtiti eodem tempore.*
6 *Reſignationes in fraudem quæ.*
7 *Fraus ex cauſa præſumitur.*
8 *Filius in beneficio non poteſt ſuccedere Patri.*
9 *Ex mandatis datis eadem die colligitur correſpectiuitas.*
10 *Quid ex mandatis datis modico tempore interiecto.*
11 *Fama facit ſemiplenam probationem.*
12 *An fama probet ſimoniam.*
14 *Interpretatio capienda,ut delictum excludatur.*
15 *Quiſque poteſt reſignare ſuum beneficium.*
16 *Lege naturali quis eſt obligatus ad gratiam referendam.*
17 *Regula de triennali reddit tutos.*
18 *Correſpectiuitas non conſideratur, cum digreſſum eſt ad actus extraneos.*
19 *Fama non probat confidentiam.*
20 *Fama debet a probis prouenire.*

QVAESTIO LI.

Quando ex mandatis correſpectiuis arguatur confidentia.

QVinquageſimo primo, Quæro,de notabili quęſtione,quæ diu fuit diſputata in Romana Curia,an ex duobus mandatis cõfectis in partibus,uno,die primo,in quo Titius conſtitœbat procuratorem N.ad reſignandum in fauorem M. filij Meuii Canonicatum Eccleſiæ Calaguritan. altero die 3,in quo Meuius conſtituit eundem procurato-
1 rem ad reſignandum†Canonicatum,quem obtinebat in eadem eccleſia in fauorem G.filii Titij, uigore quorum mãdatorum fuerunt admiſſę reſignationes,expeditę litteræ,& captæ poſſeſſiones, & prius habuerant diſpenſationem,ut poſſent conſequi quẽcumque Canonicatum in Eccleſia,in qua patres eorum,dummodo non ſuccedant patri,colligatur confidentia prohibita per has Conſtitutiones?

2 Pro affirmatiua,primo,adducitur,quia † omnes actus reciproci in beneficialibus inducunt ſimoniam Sarn.de trien.q.12.n.13.Creſc. deciſ.78. Paleot.de
* ci.150.Et* cõiter alii,ſed hæ reſignationes ſunt correſpectiuę,& reciprocę,reſigno in fauorẽ filji tui,ut reſignes in fauorẽ filii mei.ergo ſimoniacę, ut ſunt
3 oẽs aliæ†cõuentiones,q̃ prohibentur in beneficialibus,c.cum pridem,c.pactiones,de pact.& fuit reſolutum de anno.1583.in una Aſtoricen.de Villarin. & in alia Gerunden.præceptorie,coram Reuer. Padre.D.Gypſio.

Et de huiuſmodi correſpectiuitate ſatis conſtat.
4 Primo ex mandatis datis†uni & eidem procuratori,Peregr.deciſ.83.libr.primo,Rot. deciſ. diuerſ. 234.ad fi.pag.2.in impreſſ.

5 Secundo,quia ambæ ſupplicationes fuerunt†eodem tempore datatæ,& conſenſus præſtiti,Put. deciſ.490.libr.2.Achil.deciſ.prima, de Simon. Peregrin.d.deciſ.83.& fuit dictum in præfata Gerunden.& de duobus conſenſibus eadem die pręſtitis habetur inter deciſiones diuerſ.446.par.prima, in
* una Bononienſis,*penſionis.

Tertio,quia fuerunt factæ in filijs utriuſque, &

6 Fic† in fraudem, ca. 2. de fil. presbyt. c. 15. ſeſſ. 25. Cō
ti. Trid. nam data cauſa probabili ſic ſimulandi de
7 facili præſumitur talis† fraus, Bart. in l. poſt contra-
ctum. nu. 1. ff. de donat. Rot. deciſ. 1. de don. in nou.
Et hoc facit præſumere decretum Concilij, d. c. 15.
ſeſſ. 25. ad tradita per Alci. de præſump. par. 2. nu. 4.
8 non enim poterāt filij ſuccedere† patri, Ideo, ut eui
tarent hoc, uidentur ita conueniſſe, Anch. cōſ. 434.
nu. 3. uerſ. præterea, Crau. cōſ. 153. n. 8. & 9. Et fuit
* reſolutum* in vna Oſcen. Prioratus, vt habetur de-
ciſ. 234. prope fi. in impreſſ. par. 2. & faciunt tradi-
ta per Gl. in c. vnico, & ibi Abb. nu. 14. & 29. ut Ec-
cleſi. benefic.
9 Quarto, quia, quamuis mandata non fuerint† da-
ta eodem die, ex quo induceretur correſpectiuitas
proculdubio, Put. deciſ. 525. lib. 2. Moeda. deci. 224.
Achill. deciſ. 4. de renunc. tamen idem erit, quando
10 fuerunt data† modico tempore interiecto, & ſic ex
interuallo, Caputaq. deciſ. 297. p. 2. habetur inter de
ciſ. diuerſ. 234. in fin. pag. 2. & fuit reſolutum in una
* *Placen. bonorum coram R. P. D. Seraphino 11.
Maij 1583. Et in alia Reatin. penſionis coram R.
P. D. Pamphilio 10. Iunij 1588. ubi aderat interual
lum trium dierum, & alia Gerunden. præceptoriæ,
interceſſerant. 15. dies, & ita tradit Sarn. quæſtio.
* 12. de trienn. iudicaſſe * Rotam: Ac in alia Hi-
ſpalen. & Corduben. beneficiorū, corā ſupradicto,
Gyplio, per not. per Anchar. conſ. 434. nu. 3. Crau.
d. conſ. 153. num. 8. & 9. Vt conſulto uolentes frau-
dare interponant huiuſmodi interuallum tempo-
ris, Alex. conſ. 51. num. 2. lib. 4. Craue. conſ. 156. nu.
18. Accedat vnitas, & actus ſequens, late Caputaq.
deciſ. 235. p. 2. num. 3.
11 Quinto, Ponderabatur etiam fama, quæ† regula-
riter facit ſemiplenam probationem, &, cum bullæ
ſint contentæ præſumptionibus, ergo & ea, & ita a-
* lias Rota famam* probauit† in una Caurien. Cano-
12 nicatus, corā R. P. D. Rubeo, de anno 1581. eo ma-
gis in his, quæ ſunt difficilis probationis, Burr. in c.
ueniens, el primo, num. 10. de teſtib. Roman. conſi:
76. num. 6. Alex. conſ. 88. num. 11. lib. 7. Dec. in cap.
1. num. 10. de appell. facit deciſ. Caputaq. 299. in im
preſſ. & quod in una Calaguritan. beneficiorum, co
ram R. P. D. Blanchetto fuit deciſum de ann. 1575.
Et pro hac ſententia iudicauit Iudex confiden-
tiarum.
13 His tamen non† obſtantibus, contrarium deter-
* minauit Rota* in d. Calaguritan. Die lunę 14. De-
cembris 1592. coram R. P. D. Pegna Auditore Ro
tę, & iterum propoſita eadem cauſa coram R. P. D.
Pamphilio Veneris 25. Iunij 1593. Domini ſtete-
runt in deciſis.
Primo, quia non conſtabat, primum reſignantē
dediſſe mandatum ſub confidentia, uel præceden-
te pactione, vt alter poſtea ſimile mandatum daret
ad reſignandum ſuum Canonicatum eius filio. Vn
de, cum fieri potuerit, ut huiuſmodi primum man-
datum fuerit ſponte, & nulla pręcedente pactione
confidentiaria datum, & poſtea alter idem quoque
14 ſponte præſtiterit, in dubio ea† interpretatio eſt ca
pienda, quæ delictum excludit, l. merito, ff. pro ſoc.
c. eſtote, de reg. iur. D. Tho. 2. 2. q. 60. art. 4. Primus
enim actus reſignationis ſecluſa pactione non erat
15 illicitus, cum quiſque poſſit reſignare† ſuum benefi
cium: Et late dixi de reſign. benef. lib. 3. q. prima, ne
que ſecundus gratuito, & ſponte factus fuerat ſimo
niacus, Felin. & alij in cap. tua nos, de Simon. nā po
16 tuit manare a fonte gratitudinis, cum lege† naturali,
quis ſit obligatus ad gratiam referendam opportu-
no tempore, l. ſed & ſi lege, §. conſuluit, ff. de petit.
hæred. l. ſi non ſortem, §. libertus, vbi Gl. in uer. na-
tura, ff. de condit. indebit. cap. cum in officijs, de te-
ſtam. D. Thom. 2. 2. q. 106. art. 3. Nauarr. in conſtis.
de dat. & promiſſ. not. 1. Ergo ſequitur, ceſſante pa
ctione, modo, & conditione, non poſſe hos actus
confidentiales reputari.
Secundo quia, eſto, quod aliqua poſſet conſidera
ri confidentia inter illos reſignantes, tamen, cū ho-
die ſint defuncti, non debet præiudicare illis, qui tu
17 ti redduntur† regula de triennali, ut per Sarn. d. qu.
* 12. reg. de trienn. & fuit deciſum in una* Hiſpalen.
beneficij de Ecija, die 16. Nouembris. 1579. coram
S. D. N. tunc Auditore Rotæ.
Et ad contraria reſpondetur, mandata non eſſe
correſpectiua, cum non ſint eadem die rogata, Ca-
putaq. deciſ. 197. & 234. p. 2. Peregr. deciſ. 289. li. 3.
18 quia contrahentes digreſſi † fuerunt ad alios actus
extraneos, ut late etiam comprobaui de reſigna. be
nefic. lib. 14.
Non obſtat deciſio allegata in illa Gerund. Præ-
ceptoriæ, quia reſpondetur ibi non fuiſſe deciſum,
actus fuiſſe correſpectiuos propter mandata facta
intra paucos dies, ſed quia erat locus Conſtitut. Pij
IIII. & Pij V.
Nec etiam obſtat deciſio in illa Bononien. tranſ
lationis pēſionis 23. Ianuarij 1579. coram S. D. N.
quia loquitur de cōſenſib. præſtitis per principales
præſentes in Curia, non autem per procuratores, vt
nos.
Minus obſtat alia deciſio in illa Oſce. Prioratus
coram Reuer. Oriolen. 20. Iunij 1581. nam loquit̄
ad alium effectum, & in fine dr̄, quod prædicta for-
taſſe non ſufficerent ad inducendam ſimoniam.
Non obſtat alia deciſio in illa Reatin. penſionis,
quia reſpondetur, multa in ea affuiſſe indicia, & prę
ſumptiones confidentiam probantia.
Nec ex eo, quod eſſent filij, concludebatur confi
dentia, ad tradita in c. in præſentia de probat.
19 Nec famæ multum in hac† materia eſt tribuēdū,
cum ſit indicium inconſtans, vagum, & a delicto lō
ge remotum, maxime non concurrentib. alijs, Gra.
conſ. 57. num. 8. lib. 2. Clar. §. vlt. q. 21. uerſ. fama, Ca
putaq. deciſ. 299. lib. 1. in manuſcr. & ſi non emana
20 uit† a probis, c. qualiter el 2. de accuſ. ca. licet heli, de
ſim. Et fuit reſolutum, in his terminis in cauſa Fir-
man. Cappellaniæ coram S. D. N. 7. Maij. 1582.
Et ita, ut dixi reſoluit Rota coram R. P. D. Peg-
na, & ēt confirmauit denuo propoſita cauſa hoc an
no. 1593. coram R. P. D. Pamphilio, ut ſupra retuli.

SVMMARIVM.

1 *Collatio facta ab ordinario recipiendo iuramētum a collatario, quod non reſignabit, an ſit confidentialis, & num. 6.*
2 *Quiſque, poteſt reſignare beneficia.*
3 *Confidentia ex pacto etiam tacito colligitur.*
4 *Collator non poteſt paciſcere cum collatario.*
5 *Pactum, quod non eſt a iure non eſt apponēdum in collatione*
7 *Intellectus. §. Itidem, conſtitutionis Pij V.*
8 *Lex pęnalis loquens de affirmatiua non habet locū in negatiua.*
9 *Beneficia ſunt conferenda ſine diminutione.*

10 *Onus*

10 *Onus impoſitum minuit pretium.*
11 *Iuramentum non debet eſſe impedimentum maioris boni.*

QVAESTIO LII.

Collatio Ordinarii cum iuramento de nō reſignando non eſt confidentialis, ſed Simoniaca.

QVinquageſimo ſecundo Quæro an ſit confidē
tialis collatio facta ab Ordinario, vel alio col
latore, recipiendo iuramentum a collatario
1 quod ipſe non reſignabit †illud beneficium cum pē
ſione, nec in fauorem alicuius, nec etiam permuta-
bit illud, ſed tamen pure, & libere, ac ſimpliciter in
manibus Papæ, uel ipſius Ordinarij, quoties id uo-
luerit facere?

Alias, cū hic caſus accidiſſet, pro affirmatiua, pon
derabatur, §. Itidem, huius Conſtitutionis Pij V. ubi
iudicat confidentialem collationem factam ab ordi
nario, vel alio Collatore cum conditione tacita, uel,
expreſſa, contra iuris communis diſpoſitionem, ut
expreſſe dicitur illis uerbis *Contra iuris communis*
ordinationem. &c. Sed huiuſmodi conditio eſt con-
2 tra ius commune, ſecundum quod poteſt quis† reſi-
gnare beneficia quæ obtinet, Io. Andr. in rub. de re
nunc. num. 4. Rot. deciſ. 26. in fi. de proc. In antiq. &
deciſ. 31. n. 4. de re Iud. eo. lib. Ber. in c. cum omnes,
nu. 24. de conſt, Boer. deciſ. 205. nu. 4. cum aliis addu
ctis a me libr. 3. de reſign. benef. quæſt. prima nu. 1.
cum ſeq. ergo &c.

3 Secūdo afferebatur, quia †confidentia ex pacto, &
conditione etiam tacita deprehenditur, ſiue in colla
tione ſiue in reſignatione, aut præſentatione interue
niat, Nauar. in man. c. 23. num. 107. uerſ. ad decimū
& nu. 109. & 110. Idem Nauar. conſ. 27. de Sim. Ga
br. conſ. 172. nu. 4. & 12. cum ſequ. uol. 2. ſed in caſu
noſtro adeſt in collatione conditio, modus, pactum
expreſſum, ergo collatio eſt confidentialis, cum col-
lator nequaquam poſſit paciſci cum eo, cui collatu-
4 rus† eſt beneficium, c. quam Pio 1. q. 2. c. ult. de pact.
alias committitur Simonia, dd. in c. ex parte 1. de of-
fic. deleg. & in cap. quæſitum, de rer. permut. Eoque
5 magis, cum† non inſit a iure huiuſmodi pactum, iux.
Gl. & tradita per Fel. in d. cap. ad audientiam de re
ſcr. immo ſit contra ius, ut ſupra deduxi.

6 His tamen† non obſtantibus, contrariam opinio-
7 nē exiſtimo ueriorem, quia d. §. Itidem, huius† Con-
ſtitutionis Pij V. loquitur de cōditione tacita, uel ex
preſſa, appoſita ab Ordinariis in collatione, ut illi,
quibus conferuntur beneficia, reſignent ea benefi-
cia, quibus ipſi uoluerint, aut penſiones, uel fructus
ipſis, aut alijs dent, ut ex uerbis expreſſis colligitur
& tradit Nau. in Man. c. 23. ſub num. 110. uerſ. noto
ſeptimo, Maiol. de irreg. lib. 5. c. 45. ſub num. 5. Ma-
ſcard. de probat. conſ. 1306. col. antepen. & pen. &
alii quos in interpretatione d. §. citaui, & attuli ratio
nes, ſed conditio, de quibus in caſu noſtro, eſt admo
dum diuerſa, cum ſit de non reſignando. Ergo non
debet comprehendi ſub lege pœnali, & odioſa, reg.
odia, cum ibi notatis de reg. iur. lib. 6.

8 Conſtitutio enim† pœnalis comprehendens af-
firmatiuam, non habet locum in negatiua, Docto.
in l. ſi uero, §. de uiro, ff. ſolut. matr.

Eo magis, cum adſit diuerſa ratio inter utrum-
que caſum, ut patet ex his, quæ ſcripſi in d. §. itidem.

Non obſtat id, quod ponderabatur dict. §. itidē,
illis uerbis, *Contra iuris ordinationem*. nam refer
tur ad conditionem de reſignando cui uoluerit col
lator, quod eſt contra iuris communis ordinatio-
nem, ut patet, ibi ea conditione tacita, uel expreſ-
ſa, ut poſtea, cum aliter pro arbitrio collatoris ſeu
alterius cuiuſcumque contra iuris communis ordi-
nationem diſponatur, nam, alias ſequeretur, quod
omnis conditio contra ius appoſita in collatio-
ne eſſet confidentia, quod eſt falſum, & Abſur
dum. Ad ſecundum reſpondetur, quod pactum
tacitum, & expreſſum inducit confidentiam in caſi
bus confidentialibus, non autem in aliis.

Cōcludo igitur hanc nō eſſe confidentiā, cū non
colligatur neque ex uerbis, neque ex ratione Con-
ſtitutionum Pij IIII. & Pij V.

Declara tamen, ut huiuſmodi conditio, appoſita
in collatione per Ordinarium, uel alium collatorē
ſit illicita, ut conſuluit Nauar. conſ. 1. de conceſſ. præ
ben. & omnes in hoc conſentiunt.

9 Et ratio eſt, quia †beneficia ſunt conferenda ſine
diminutione, c. primo, ut Eccleſ. benef. & conferens
beneficium cum prædictis oneribus uidetur confer
re cum diminutione, nam regulare eſt, ut onus im-
10 poſitum rei minuat †pretium eius, c. cum Io. cum ibi
not. de Fid. inſtr. l. fundi partē, ff. de cōtrah. emp. Gl.
& Bar. in l. mortis cauſa capimus, §. ult. ff. de donat.
cauſa mort. & tradit Bal. in d. l. fundi Fel. in d. c. cum
Io. nu. 4. & num. 33. cum ſeq.

Accedit, quia collator prohibetur aliam condi-
tionem in collatione adijcere, quam eam, quæ de iu
re ineſt, Fel. & alij in c. ad audientiam, de reſcr. Na-
uar. conſ. 45. num. 2. de præb.

Declara ſecundo, ut huiuſmodi conditio, redo-
leat ſimoniam, nam inquit Nauar. d. conſ. 1. num. 2.
de conceſſ. præb. non auderem excuſare conferen-
tem nec collatarium a ſimonia, nam inficiari nō po
teſt, interuenire in huiuſmodi collatione conditio-
nem, & modum, qui iure non ineſt. Et faciunt quæ,
habentur in c. quam pio, c. q. 2. ca. ult. de pact. & nu.
3. Idem Nauar. d. conſ. 1. concludit, huiuſmodi iura-
mentum non eſſe ualidum, & poſſe eo non obſtan
te reſignare cui uoluerit, & cum penſione. nam iura
11 mentum non debet † eſſe impedimentum maioris
boni, D. Thom. 2. 2. q. 89. art. 7. Abb. Fel. & alii in c.
ſi uero, de iur. iur. Idem Fel. in ca. ſi debitores, nu. 9.
de iur. iur. ubi late, Et ſcripſi alias.

SVMMARIVM.

1 *An praua intentio Ordinarii in collatione annullet collationem, & nu. 3.*
2 *Collator nō poteſt recipere fructus beneficii collati.*
4 *Conſtitutio Pij V. ſuper confidentiis loquitur de reſignante, & non de Ordinario.*
5 *Lex odioſa non debet extendi.*
6 *Abſque pacto non committitur confidentia.*
7 *Non qualibet intentio inducit confidentiam, ſed ea quæ eſt nota alteri.*
8 *Intentio praua eligentium non nocet electo.*
9 *Intentio praua præſentantis non nocet præſentato.*
10 *Collator habens prauam intentionem exigendi fructus, & poſtea ſi illos conſequatur ex donatione collatarii, non committitur Confidentia.*
11 *Collator defendens litem beneficii collati, & expē dens non committit confidentiam.*
12 *Cauſa præſumitur ut excludatur delictum.*
13 *Ex actibus factis lōgo tēpore ceſſat correſpectiuitas.*

14 *Ex pacto in collatione Simonia & confidentia.*
15 *Pactum, ut noceat, eſt probandum.*

QVAESTIO LIII.

Intentio praua Ordinarii collatoris quando faciat vacare beneficium.

QVinquageſimo tertio Quero, an, ſi Ordinarius
conferat beneficium & habeat prauam inten
1 tionem recipiendi fructus† poſt collationē
ex hoc committatur confidentia, ut ex ea uacet beneficium?

Pro affirmatiua, Primo adducitur Conſtitutio ꝑdicta Pij V. in §. Quare, ibi, etiam ſola dimittentis in tione receperit, &c.

2 Secūdo, quia prohibetur collator recipere† fructus
2 * beneficii collati, ut* communiter eſt receptum, * & practicatur.

3 His tamen† non obſtantibus, cōtraria opinio eſt
uerior, quam in terminis tenuit Hier. Gabrie. conſi. 172. in princ. lib. 2. Nauar. conſ. 33. num. 4. de Simo. Idem Nauar. in c. 23. nu. 109. & probatur huiuſmodi opinio, tum quia poteſt ſuſtineri, ut facit Gabr. loc. cit. quod hæc extrauag. Pij V. loco citato loqua-
4 tur de reſignante, †non autem de Ordinario, qui cū
nullum ius habeat in beneficio, ceſſabit Conſtitutio
5 quæ cum contineat odium, non debet† extendi ad
hunc caſum ca. odia, c. in pęnis, de regu. Iur. lib. 6. & multo maior ratio militat, ut ſpectetur mēs reſignātis habentis ius, quam Ordinarii nullum habentis, ad effectum, ut noceat reſignatario. Tum etiā quia
6 abſque pacto, †modo, & conditione non committi-
tur confidentia, Naua. in man. c. 23. num. 107. & nu. 109. & num. 110. Nauar. conſ. 27. & conſ. 30. & 33.
* & 36. de Sim. & communiter* Doct. ut ex pluribus
rationibus concluſi ſupra, & tamen in hoc caſu præ ſupponimus nullum adeſſe pactum, nullamque conditionem, ſed duntaxat Ordinarium habuiſſe hanc intentionem prauam.

Non obſtant contraria, nam ad primum reſpon-
7 detur, illa† uerba eſſe intelligenda de intentione no-
ta ei, qui receperit beneficium, ut tradit Gabriel. loco cit. & dixi ſupra.

Secundum, remanet ſublatum ex prædictis.

Concludendum eſt igitur, intentionem prauam Ordinarij non nocere ei, cui collatum eſt beneficiū.

8 Amplia primo, ut nec etiam noceat electo† inten
tio praua eligentium, ad effectum inducendi confidentiam, ut in terminis ſcriptum reliquit Nau. cōſi. 33. num. 4. uerſ. tum quia, de Simon.

9 Amplia ſecundo, ut nec etiam noceat† præſenta
to intentio praua præſentantis ad effectum inducēdi confidentiam, ut in terminis etiam ſcripſit Naua. d. conſ. 33. num. 4. de Simon.

Amplia tertio, ut nec etiam tali caſu committatur confidentia, ſi poſtea ille cui fuit collatum bene
10 ficium† permittat ut Ordinarius recipiat fructus be
neficii collati, Ita in facti contingentia reſpōdit Gabr. d. conſ. 172. num. 10. 14. & 23. lib. 2. Dummodo primo, id faciat Epiſcopus nullo intercedente antea pacto, ut late cōcluſi ex pluribus rationibus in d. qu. ſecunda, ut ad ſit cauſa, quæ excludat omnem præſumptionem, & ſuſpicionem, ut in caſu Gabr. nam ibi Epiſcopus contulit beneficium ſuo familiari, ſu
11 per quo beneficio cū eſſet mora lis, Epiſcopus† col-
lator litem defendit, & aliquid expendit tuendo iuriſdictionem ſuam ratione proprii intereſſe: potuit igitur percipere fructus expenſos: uel etiam, quia haberet longo tempore poſt collationem aliquid ex fructibus ab eo, cui contulit, nam hoc caſu nulla cōmittitur confidentia, ut expreſſe ſcripſit Gabriel. d. conſ. 72 num. 14. uerſ. reſtat, lib. 2. Idque potuit fieri uel ratione gratitudinis, quæ tali caſu non eſt prohibita, ut probat Nauar. conſ. 33. num. 4. de Sim. uel
12 ex alia cauſa, quę pręſumitur, †ut excludatur delictū
l. merito, ff. pro ſoc. &, quoties apparet alia cauſa, ceſſat confidentia, Put. deciſ. 385. lib. 1. & deciſ. 489. li. 2. Dec. conſi. 118. nume. 3. Sarn. de trien. quæſt. 12. num. 11. & 12.

13 Et regulare eſt, ut ceſſet† correſpectiuitas, quan-
do actus fit longo tempore poſt Feder. de Sen. cōſi. 258. Dec. conſi. 118. num. 4. Sarn. de trien. q. 12. nu. 12. Achil. deciſ. 353. in manuſc.

Limita, non procedere, quoties interceſſit pactū inter Ordinarium, & eum, cui fuit collatum benefi-
14 cium: nam† hæc eſſet Simonia, & confidentia, ut oēs
* *Doct. concludunt, in c. cū niſi pridem, de pact. in c.
quæſitum de rer. permut. dixi ample in d. q. & probatur in d. Bulla Pij V.

Huiuſmodi autem pactum ſiue intentio mala, q̄
15 nocet, de qua loquitur dicta Conſtitutio, eſt† probā
da, ut in terminis firmat Gabr. d. conſ. 172. num. 12. libr. 2. quod eſt per* omnes receptum.

SVMMARIVM.

1 *Collatio facta a Cardinali familiari, cui dixit, ut illud reſignaret cum penſione, an ſit confidentia, & num. 4.*
2 *Simonia realis qua.*
3 *Conuentio inducit confidentiam.*
5 *Significatio modi non eſt pactum.*
6 *Beneficium Curatum cogit ad reſidentiam.*
7 *Canonicatus requirit reſidentiam.*
8 *Confidentia ſine pacto non committitur.*
9 *Vbi non competunt uerba neque diſpoſitio.*
10 *Conſilium non obligat.*
11 *Conſilium quando ſit punibile.*
12 *Conſilium in dubio præſumitur bonum.*
13 *Malum excludendum.*
14 *Caſus omiſſus relinquitur diſpoſitioni Iuris.*
15 *Pœnalis lex non extenditur.*
16 *Error circa Ius humanum obſcurum non eſt peccatum mortale.*

QVAESTIO LIIII.

Quando collatio ſit confidentialis, ſi conferens aliquid dicat ei cui confert beneficium.

QVinquageſimo quarto, quęro, an committatur
confidentia ex collatione facta a Cardinali,
1 habente indultum ſuper aliqua Eccleſia† a
licui ex ſuis familiaribus, cui dixit, ut illud reſignaret reſeruata penſione?

Pro affirmatiua primo facit, quod Nauar. conſ. 8. tit. de ſim. in facti contingentia reſpondit, ex renūciatione ſequuta cum reſeruatione prædictæ pēſionis eſſe commiſſam Simoniam realem, ex his, quæ dicit poſuiſſe in man. c. 23. num. 105. ubi ſcribit, Si-
2 moniam realem † eſſe conuentionem expreſſe, uel
tacite, ex utraque parte completam, ſaltem quo ad aliquam partem promiſſorum utriuſque partis,

Secun-

Secundo Ponderatur Conſtitutio Pij V. ſuper
confidentia in §.itidem, vbi ſtatuit collationem fa-
ctam ab Ordinario, uel alio collatore cum conditio
ne tacita uel expreſſa, ut poſtea illud beneficium al-
teri reſignetur, eſſe confidentialem, ſed hęc eſt hu-
iuſmodi, & clarum eſt ſub illo uerbo, collatorem ex
primi, & intelligi etiam S.R.E. Cardinales, ut ſcri-
pſi in interpretatione dicti §.itidem.

Tertio, accedat expreſſa conuentio quæ uidetur
3 †confidentiam inducere in huiuſcemodi materiis,
Nauar. conſ. 27. 30. & 33. de Simon. & alij omnes ci
tati a me ſupra.

4 His tamen non †obſtantibus, contrariam opinio-
nem, non committi ex hoc confidentiam, exiſtimo
* firmandam, & ſecundum eam* pronunciandum. Et
primo moueor, quia nõ uidetur interueniſſe ullam
pactionem, ſed tantum quandam monitionem, &
5 ſignificationem modi, quo †poſſet habere familia-
ris penſionem prædictam, arg. not. in l. prima, ff. de
pact. Nam mens Cardinalis eſt, aliquid dare fami-
liari, & magis penſionem, quam beneficium, quia il-
lud beneficium vel eſt curatum, & familiaris, cui cõ
6 fertur, †cogeretur ad reſidentiam accedere, c. extir
pande, c. qui uero de præb. c. is cui. de offi. deleg. lib.
6. Rebuff. in praxi beneficiorum titul. de diſpenſ. de
7 non reſiden. num. 20. uel eſt Canonicatus †aut digni
tas, & etiam cogeretur ad reſidentiam, Abb. in c. di-
lecti, num. primo, 2. cum ſeq. & ibi Bal. & Dec. num.
primo, de appel. Arch. c. ſi qui, num. 1. 7. qu. 1. Abb.
in c. inter quatuor, num. 1. de cleric. non reſiden. uel
eſt ſimplex, & aſtrigeretur ad habitum clericalem,
& ad dicendum officium.

Domini autem ægre priuantur bonis familiari-
bus, & multoties nolunt illos ueſtiri habitu clerica
li, ut ſint magis prompti ad ſeruitium, Ideo eos ſo-
lent admonere, quo pacto poſſint ex illo beneficio
ab eis illis collato habere penſionem, nullum ergo
pactum confidentiale adeſt, nullaque conuentio illi
* cita, nullumque delictum. Et communiter * omnes
8 in hoc conueniunt, ut confidentia ſine † pacto non
committatur, ut late ſcripſi ſupra. Et clari iuris eſt,
Conſtitutionem hanc Pij V. non habere locum in
conſilio collatoris, cum loquatur de pacto, & conuẽ
9 tione tacita, & ubi uerba †non habent locum, neque
diſpoſitio, l. 4. §. toties, ff. de damn. infect.

10 Et regulare eſt, †ut conſilium non obliget, l. con-
* ſilij, ubi* omnes, ff. de reg. iur. & etiam in delictis†
11 non puniatur, niſi fuerit datum ei, qui alias non erat
patraturus delictũ, Abb. & alij in c. primo, de officio
deleg. Imol. num. 9. Fel. nu. 8. Dec. num. 9. Ber. num.
85. Fel. in c. ſicut dignum, nume. 7. de hom. Dec. in l.
conſilij, num. 4. ff. de regu. iur. & ibi Cagn. numer. 6.
Duen. regu. 149. Pla. lib. 1. delict. c. 17. nume. 1. & 7.
* Boer. deciſ. 262. nu. 7. & eſt communis* opinio, teſte
Ber. loc. cit. Clarus lib. 5. recept. ſent. §. ult. qu. 88. in
* princ. Ac ab omnibus approbatum* eſt, ut conſiliũ
quod poteſt eſſe malum, & bonum, & ad utrumque
12 ex diuerſis rationibus trahi, pręſumatur† bonum, &
ita eſſe interpretandum, Bal. in l. ſeruum fugitiuum
colu. 3. uerſ. nota quod conſilium, & ibi etiam Iaſo,
col. 5. uerſ. 3. multum nota, de ſeru. fugit. Alex. conſ.
125. col. 4. in fi. lib. 4. Ex illa uulgari præſumptione,
13 ut†malum excludatur, l. merito, ff. pro ſoc. cum aliis
ut per Alc. de præſum. 3. reg. 1. præſu. Craue. conſi.
18. col. ult. Marſ. conſ. 2. col. 1. & ſeq.

Vlterius, hanc Concluſionem comprobo, quam
Pius V. in d. §. Itidem, dum loquitur de confidentia
Ordinarij, & collatoris, habet correſpectum ad di-
ſpoſitionem tituli illius beneficij collati in fauorem
perſonæ, tunc expreſſę, aut exprimendæ, & ad perce
ptionem fructuum, ut ex lectura patet, ſed hic non
diſponitur de beneficio collato in perſonam expreſ
ſam aliquo tempore per collatorem, quia pręſuppõ
nimus, in quæſtione id non adeſſe, neque de fructi-
bus, Ideo uerba huic quæſtioni non habebunt locũ,
& per conſequens neque Conſtitutio, & tanquam
14 caſus omiſſus relinquitur †diſpoſitioni iuris commu
nis, l. commodiſſime, ff. de lib. & poſth. & optima ra
15 tione† nõ continebitur ſub conſtitutione pęnali, &
ſanctiſſima ad not. in reg. odia de reg. iur. li. 6. l. li ue-
ro, §. de uiro ff. ſolut. matrim. hic autem ſolus mo-
dus eſt expreſſus non per modum conditionis, ſed
conſilij habẽdi penſionẽ ex eo beneficio, Vnde &c.

Ad contraria nunc eſt reſpondendum.

Non obſtat primo Conſilium Nauar. 8. de Simo.
quia illud procedit ex eo, quia ille Cardinalis qui cõ
tulit Canonicatum familiari, ultra quod ſignificauit
& dixit eidem, ut illud reſignaret alteri reſeruata
penſione centum ducatorum, expreſſit, ut maior
penſio, quam poſſet ſuper eodem reſeruari, reſerua-
retur cui uellet ipſe collator. ratione igitur illius pẽ
ſionis reſeruandæ in reſignatione facienda ad fauo
rem perſonæ nomi nandæ per ipſum Cardinalẽ col
latorem, uidetur non ſolum admiſſa Simonia, ut te-
net Nauar. ſed etiam confidentia. Nam ab omnibus
* *receptum eſt, collatorẽ poſt collationem amplius
non poſſe ſe intromittere de illo beneficio collato,
&, quamuis ob huiuſmodi expreſſionem, conſtet de
confidentia expreſſe nihilominus ipſe Naua. reſpon
dit, porrigendam eſſe Summo Pœnitentiario peti-
tionem, cum his uerbis, attento, quod pręd icta Si-
monia adeo ſubtilis uideatur, quod a paucis niſi ual
de eruditis iudicabitur eſſe talis, & ideo orator non
iudicauit eam fuiſſe talem, & quod non eſt Simonia
a iure naturali, uel diuino prohibita, ſed ſolum iure
humano Canonico indicta, & quod error circa ius
humanum obſcurum, & difficile intellectu, non eſt
16 peccatum†mortale, Inn. in c. per tuas el ſecundo, de
* Simon.* receptum a Fel. & aliis relatis per eum in c.
primo, col. pe. de re Iud. Attento denique; quod hu
iuſmodi conſenſus inter conferentes, & familiares,
quibus conferunt, ſolent interuenire quaſi quædam
gratiarũ actiones, ſine cogitatu Simonię, & hęc uer-
ba uolui ponere, quia Nauar. erat uerſatiſſimus in ſa
cra Pœnitentiaria, nam in ea fuit conſultor per mul
tos annos.

Non obſtat ſecundum argumentum de pondera
tione, ex §. itidem Conſtitutione Pij V. nam ille, §.
ut ſupra dixi, procedit, quoties diſponitur de titulo
& exprimitur perſona in cuius fauorem debet fieri
diſpoſitio, ut uerba ibi poſita expreſſe ſignificant,
quæ perſona hic non adeſt, ideo ceſſant uerba, & ra
tio dict. §. Quare &c.

Ad tertium. reſpõdetur, negando eſſe conuentio
nem, ſed potius cõſilium ut ſupra deduxi.

Concludendum eſt igitur, nullam committi ex
hoc confidentiam.

Limita, non procedere, quoties collator ex-
preſſit aliud, ut de perſona cui ſit reſignandum il-
lud beneficium, uel de penſione conſtituenda ali-
cui in reſignatione, nam hæc eſſet confidentia: ut
expreſſe dicitur in dict. §. itidem: & ibi late com
probaui.

S V. M.

SVMMARIVM.

1 *Habens beneficia ab Ordinarijs, an poſſit ea reſignare conſanguineis ipſius Ordinarij, & nu. 4.*
2 *Ordinarius non poteſt beneficia reſignata conferre ſuis familiaribus.*
3 *Coniecturæ in confidentijs ſufficiunt.*
5 *Caſus non expreſſus in lege non comprehenditur.*
6 *Reſignatio in manibus Ordinarij libere eſt facienda.*

QVAESTIO LV.

Habens beneficium ab ordinario, an illud abſque incurſu pœnę poſſit reſignare conſanguineis, vel familiaribus eiuſdem Ordinarij.

QVinquageſimo quinto, Quæro, de notabili caſu, ſuper quo uidi alias dubitari, An ex hac Conſtitutione Pij V. edita contra confidentiarios prohibeatur his, qui habuerunt beneficia ab
1 Ordinaris collatoribus, ea † reſignare cõſanguineis, aut familiaribus collatorum ſub pœnis contra committentes confidentiam inflictis?

Pro affirmatiua primo affertur, Conſtitutio eiuſdem Pij V. 58. incip. Quanta Eccleſiæ, edita anno
2 tertio, in §. cęterum, dum † uoluit, Ordinarium non poſſe beneficia in manibus ipſius libere reſignata, conferre ſuis conſanguineis, aut familiaribus, uel cõſanguineis, aut familiaribus reſignantis ex præſumpta fraude, vt late ſcripſi in tract. de reſign. benefic. lib. 5. q. 6. num. 288. Ita ex eadem ratione recipientes beneficia ab Ordinarijs non poterunt ea reſignare conſanguineis, aut familiaribus ipſius.

3 Secundo, quia in hac materia † proceditur per cõiecturas, & præſumptiones, vt dicitur in dictis extrauagantibus Pij IIII. & Pij V. ſed coniectura pręſumptæ fraudis eſt notabilis, ac conſiderabilis, ad tradita per doct. in c. ſecundo, de renunc. lib. 6. Ergo.

Et his rationibus vidi alias ſuſtinere contrariam opinionem.

4 His tamen non obſtantibus, † ego exiſtimo contrariam ſententiam negatiuam eſſe veram, ut prædicto caſu nulla committatur confidentia. Et moueor, quia in d. Conſtitutione Pij V. contra confidẽtiarios edita huiuſmodi caſus non exprimitur, ergo
5 in illa † Conſtitutione non comprehenditur, l. illam C. de collat. l. in præuaricationis, §. ult. ff. de præuaric. l. diſſentientem, C. de diuort. & ita argumentatur, Oldrad. conſi. 201. quidam Monachus, ita etiã argumentatur Cæpoll. conſil. 16. colum. ſecunda, ad fin. verſicu. ſexto, & Crauett. conſil. 90. num. 2. uerſiculo ſecundo ualet: nam, ſi Summus Pontifex id uoluiſſet, vtique expreſſiſſet, argum. l. unica, C. de cad. tollend. non expreſſit, ergo noluit, cap. ad audientiam de decim.

Secundo, quia non ſolum hic caſus non comprehenditur in verbis dictæ extrauagantis, ſed nec etiam in ratione, cum ratio fraudis ceſſet, eo quia poſſet Ordinarius, ſi vellet, conferre ſuis conſanguineis, ac etiam familiaribus.

Non obſtant contraria. Ad primum reſpondetur, illud ſtatui in ea Conſtitutione Pij V. quia pręſumitur ea reſignatio facta in fraudem reſignatio-
6 nis libere faciendæ † in manibus Ordinarii iux. text. in cap. ex parte, de offic. delega. quia cenſeretur talis reſignatio facta in fauorem illius familiaris, aut cõſanguinei, nam, ſi poſſet Ordinarius conferre beneficia reſignata conſanguineis reſignantis, aut ſuis, videretur tacite, & indirecte, admittere reſignationem in fauorem, iuxt. ea, quæ ſcripſi de reſig. benefi. lib. 5. q. ult. nu. 189. cum ſequ. quod non uendicat ſibi locum in caſu noſtro.

Ad ſecundum reſpondetur, quod ceſſat fraus, iux. ea, quæ diximus ſupra.

Limita tamen, non procedere, quoties contrarium conſtaret, ut quia Ordinarius uolebat conferre nepoti ſuo, & non poterat, quia nondum habebat ætatem requiſitam. nam, ſi hoc caſu contulit alteri, qui reſignauit poſtea dicto nepoti, ex hoc eliceretur coniectura præſumptæ fraudis, iuxt. ea, quæ habentur in c. 2. de renunc. lib. 6.

SVMMARIVM.

1 *An committatur confidentia inter patruum reſignantem, & nepotem reſignatarium. & nu. 6.*
2 *Lex generaliter loquens, generaliter eſt intelligenda.*
3 *In delictis non fit diſtinctio perſonarum.*
4 *Reipub. intereſt, vt delicta puniantur.*
5 *Ex coniunctione ſanguinis arguitur fraus.*
7 *Sententia Iudicis confidentiarum de ordine Grego. XIIII. ſuper hac re.*

QVAESTIO LVI.

Confidentia non committitur inter patruum reſignantẽ, & nepotem reſignatarium, ac inter fratres.

QVinquageſimo ſexto, Quæro, an committatur confidentia inter reſignantem patruum, &
1 reſignatarium nepotem, † ſi reſignans ſe ingerat poſt reſignationem beneficio reſignato, aut fructus percipiat, vel quid aliud faciat?

Pro affirmatiua, Primo adducitur, quia Conſtitutio Pij V. loquitur generaliter, ergo generaliter eſt
2 intelligenda, † ad not. in l. in fraudẽ, ff. de mili. teſta. & non diſtinguit, neque nos diſtinguere debemus.
3 Secundo, quia in delictis non fit diſtinctio † perſonarum, ad not. in cap. nouit, de Iud. & intereſt rei-
4 publicę, † ut delicta puniantur, l. item uulneratus, ff. ad l. Aquil.
5 Tertio, quia ex coniunctione ſanguinis † arguitur fraus, Crauett. Conſi. 82. nume. 5. uerſ. tertio arguitur, Gozad. conſ. 1. num. 34. conſi. 2. numer. 5. Grat. conſ. 53. num. 68. uolu. 1.
6 His non obſtantibus, contrarium † eſt uerius hodie, ex determinatione ſan. mem. Gregorij XIII. de
* anno 1575. in una Fauentin.* prætenſæ confidentiæ, ut, ſi cohabitant in eadem domo, non poſſit pͤtendi confidentia inter patruum, & nepotem, & inter fratres, & patet ex uerbis ſequentibus, quæ ad unguem refero, ut illa habui a R.P.D. Curruſaureo Iudice Confidentiarum.

Die 27. Menſis Iunij 1575. Fauentina prætenſæ Confidentiæ.

Pro Domino Iulio Coceiano contra Fiſcum.

Petrus Sprengherius Curſor retulit in iudicio corã R.D. Annibale de Graſſis cãrum Cõfidentiarũ Iudice, Die 25. pͤſentis Menſis citaſſe Magn. D. Io. Felicẽ Saluatoriũ, Procuratorẽ Fiſcalẽ, ad uidẽdum abſolui infraſcriptũ mſtãtẽ ad effectũ deferri iuramẽtum, in ſupplementum, ac cõcludendũ, & audiẽdum ſententiam diffinitiuam ad p. d. Inſtante D.

Iulio Coeciano,ſiue eius Procuratore.
In cuius relationis pede taliter erat ſcriptum.
Ex aduerſo Fiſcus proteſtatur,ad petita non deueniri,ſed ante omnia ſibi tranſmitti proceſſum in cauſa factum,vt ſuper eo poſſit in iure, & in facto informari, & interim,alias,&c.Io.Felix Fiſcalis.
Relatione facta, comparuit in eodem Iudicio coram prædicto R.D.Annibale de Graſſis Iudice, meque,&c.Idem D.Iulius principalis citra, &c.Et
7 data Cedula petitionis† ſententiæ petijt, ut ſupra.
Ex tunc prædictus Reueren.D.Annibal Iudex,attento,quod legitime probatum eſt,D.Ioan. Franciſcum Corneum eſſe nepotem carnalem ipſius d. Iulij,& cum eo per multos annos in domo ſua hic in Vrbe commoraſſe per totum illud tempus, quo ipſe D.Iulius exegit penſiones, de quibus agitur, tanquam procurator ipſius Ioann.Franciſci nepotis.Cum alias S.D.N.Gregorius, diuina prouidentia Papa XIII.eidem R. Do. Iudici mandauerit,ut Sua R.D.dixit,ut,quando Confidentiæ prætenderentur factę inter patruum, ſeu auunculum reſignãtem,& nepotem,ſeu inter fratres reſignatarios,quãdo uere,& effectualiter in eadem domo, cohabitarunt,ut a pręſumptionibus,quæ fundatæ ſunt in perceptione fructuum facta a dimittente beneficium, poſitis in litteris Pij V.fel.rec.non læderẽtur,& particulariter facta relatione huius cauſæ Suæ Sanctitati prędictus D.Iudex pronunciauit prout in cedula, quam mihi notario conſignauit,tenoris,&c.
Et æqua eſt huiuſmodi declaratio, & omnes curiales illam approbarunt,ratione coniunctionis, & cohabitationis.
Qua declaratione Papę ſic ſtante, ceſſat argumentum in contrarium, primo loco adductum, de generalitate,quam dictus Gregorius XIII. prudentiſſime reſtrinxit, quo caſu non obſtat: ceſſat quoque ſecundum,& tertium, & propterea ſecundum hanc ſententiam eſt pronunciandũ,& conſulendũ.

SVMMARIVM.

1 *Reſignatio,& collatio per confidentiam eſt nulla.*
2 *Reſignatio,& collatio debent fieri pure.*
3 *Reſignatio,& collatio per Simoniam eſt nulla.*
4 *In Simonia nullitas venit ipſo iure.*
5 *Acceſſus,regreſſus,penſiones,reſeruatæ per Confidentiam,& Simoniam nulla.*

QVAESTIO LVII.

QVOD collatio,& reſignatio, per confidentiam ſit nulla.

QVinquageſimo ſeptimo, Quæro, An reſigna-
1 tio,†& collatio per confidentiam facta ſit nulla? Affirmatiue eſt reſpondendum,quia ita
* tenent omnes, * vt per Nauarr. in manual. capit. 23.ſub num.110.Idem Nauarr.conſi.16.num.5.de teſtam. & conſ.31.num.primo,& 40.num.2. de Simonia,& ratio eſt,qa collatio, & reſignatio debet fieri pure,Rot.deciſ.6.nume.2.de renunc. per reſignat.Imol.in c.cum inter,num.5.de elect. & in c.1. num.7.de rer.permut.Calder.in cap.mandatum,numer.4.de reſcri.Oldrad.conſ.324. ſub num.5. Do.
* communiter in cap.ex parte,1. de offic. delegat. & in cap.cum pridem,de pact.Crauett.conſi.122.nu-
3 mero 2.Et ideo collatio, † & reſignatio per Simoniam eſt nulla,Bellame.in cap. Ordinationes, numero 4.1.queſt.1.Gemin.in cap.dudum, num.12. de præbend.libro 6.Caccialup. de penſ. quæſt. 19.
* & eſt* communis opinio,ut dixi de reſignat.beneſ. lib.14.quæſt.prima & hęc concluſio expreſſe probatur in dicta Conſtitut.Pij IIII.in §.quare,ibi,*ipſo iure a die receptionis eorundem vacauiſſe,& vacare,&c.*& in conſt.Pij V.in principio,ibi,*ſtatuit,& decreuit,vt ipſo iure vacarent Eccleſiæ,monaſteria,cæteraque beneficia Eccléſiaſtica, in confidentiam,a quibuſcunque,etiam S.R.E.Cardinalibus*.ſi enim ea beneficia vacant,ergo nulla eſt collatio, & reſignatio,& huiuſmodi nullitas infertur ipſo iure, Nauarr.d.conſi.40.num.2.de Simon. quia pręducti Summi Pontifices decernunt vacare ipſo iure. Ita
4 renunciatio facta ſimoniace eſt†nulla ipſo iure,Redoan.de ſimon.par.2.cap. 10. numer. 35. & par.4. cap.11.colum.3.Rebuff.de ſimon.reſign.nume. 7. & conſi.143.num.13.Nauarr.in cap.ſi quando,except.4.late ſcripſi de reſigna.beneſic.lib.14. quæſt. 1.cum ſequen.
Ampliatur hęc concluſio,ut non ſolum ſint nullæ collationes,& reſignationes,per huiuſmodi confidentiam factæ,vt dictum eſt,ſed etiam omnes ac-
5 ceſſus,regreſſus,†penſiones,& alia quæcunque,etiã auctoritate Apoſtolica reſeruata confidentiarijs,in ceſſionibus,& retroceſſionibus, vt optime tuetur Nauarr.in manual.cap.23.ſub numero 110.uerſic. quarto,quod non ſolum,& conſi.31.nume. primo, de ſimon.Et probatur expreſſe in dict. Conſtit. Pij IIII.108.§.*Ac fructuum,& penſionum reſeruationes,ac facultates transferendi,& collationes beneficiorũ conceſſiones,eis vt pręmittitur,factas, et regreſſus,ſiue acceſſus,& ingreſſus conceſſos huiuſmodi,ceſſaſſe,& ceſſare, ac extinctus eſſe, &c.*& in §. *Ac quaſcũque collationes,prouiſiones,profeſſiones, cõmendas,reſeruationes,facultates, etiã transferẽdi,& ingrediẽdi,ac alias diſpoſitiones de Eccleſiis, monaſterijs dignitatibus,& alijs beneficijs,eorumque fructib.& beneficiorum collationibus, per nos, & alios Romanos Pontifices ſucceſſores noſtros, et Motu proprio,ſeu Conciſtorialiter,aut etiã per Ordinarios,& alios inferiores collatores, etiam ad patronorum eorundem præſentationem, & alias quomodolibet,cum interuentu confidentiæ huiuſmodi, expreſſe ſiue occulte,ac de iure præſumpto,& alias contra præmiſſa pro tempore factas,nullas, & inualidas,nulliuſque roboris,vel momẽti fore,nec cuiquam ſuffragari,ſed Eccleſias;monaſteria,dignitates,ac olia beneficia,&c.*Et cũ prædictis uerbis annullentur omnes prouiſiones cum interuentu confidentię conſtat,quod ius nunquam eſt quæſitum.
Et hoc de reſignatione ſimoniaca fere ſcripſerat Bellam.in cap.ſi quis obiecerit, 1.q.3.Prępoſ. in ca. ordinationes,num.35.1.q.3.

SVMMARIVM.

1 *Confidentiam committentes priuantur beneficiis.*
2 *Beneficia data per confidentiam vacant.*
3 *Confidentia eſt Simonia conuentionalis.*
4 *Delictum confidentiæ grauiſſimum.*
5 *Pœna iuxta menſuram delicti.*
6 *Pœna in caſibus expreſſis.*
7 *An Confidentiarii ſint priuati ipſo iure. & nu. 10.*
8 *In ſimonia Conuentionali priuatio non infertur ipſo iure.*

10 Conſtitutio Pauli ſecundi cum deteſtabile, loquitur de reali.
11 Inter Simoniam realem, & confidentiam nulla differentia.
12 Simoniacus realis priuatur ipſo iure.
13 Simoniacus conuentionalis non excommunicatur.
14 Confidentiarius excommunicatur.
15 Confidentiarius in foro conſcientiæ obligatur dimittere beneficium.
16 Priuatus ipſo iure non poteſt alienare.
17 Confidentiarius non poteſt reſignare, & permutare.
18 Cum vacant beneficia ipſo iure poteſt deueniri ad collationem, electionem & præſentationes.
19 Parochiani poſſunt ſe ſubtrahere ab obedientia illorum, qui ſunt priuati ipſo iure.
20 Conductores non poſſunt cogi ſoluere priuatis ipſo iure.
21 Effectus priuationis ipſo iure.
22 Confidentiarius non poteſt tenere beneficia.
23 Simoniacus realis non poteſt tenere beneficia.
24 Simonia conuentionalis æquiparatur reali.
25 Confidentiarius nullum ius quærit in beneficio acquiſito per confidentiam.
26 Confidentiarius an priuetur alijs beneficijs obtentis.
27 Dictio alijs eſt repetitiua ſimilium.
28 Nulla cadit dubitatio, vbi lex loquitur.
29 Dictio vſquequaque, quid importet.
30 Priuatio ipſo iure non infertur.
31 Confidentiarius priuatur beneficijs obtentis ipſo iure.
32 Dictio etiam implicat.
33 Dictio alij includit ſimiles caſus.
34 Vna pars legis declarat aliam.
35 Præcedentia declarant ſequentia.
36 Verbum, priuamus, eſt præſentis temporis.
37 Verba præſentis temporis important, vt non requiratur ſententia.
38 Verba futuri temporis requirunt ſententiam.
39 Expreſſum, quod ex vi verborum.
40 Priuatus ipſo iure nullum habet ius.
41 Beneficia Confidentiarij ſunt reſeruata Sedi Apoſtolicæ, & num. 66.
42 Dictio pariter quid importet.
43 Confidentiarij ſunt inhabiles ad beneficia in futurũ.
44 Verbum decernimus inducit nouum ius.
45 Confidentiarijs non poſſunt dari beneficia.
46 Relatio ad omnia refertur.
47 Clauſula in fine poſita refertur ad præcedentia.
48 Infans eſt inhabilis ad beneficia.
49 Collatio facta inhabili, eſt nulla.
50 Inhabiles non iuuantur regula de Triennali.
51 Verbum Quicunque intelligitur de habili.
52 Ex diſpenſatione inhabiles fiunt habiles.
53 Mediante diſpenſatione fit licitum, quod erat illicitum.
54 Confidentiarij non poſſunt impetrare beneficia.
55 Diſpenſatio retinendi beneficia per confidentiam non datur.
56 Pœnitentiaria an diſpenſet in Simonia.
57 Confidentiarij priuantur etiam penſionibus.
58 Penſio non venit ſub priuatione beneficiorum.
59 In crimine atroci datur priuatio.
60 Confidentiarij priuantur etiam reſeruationibus fructuum.
61 Fructus reſeruantur loco penſionis.
62 Confidentiarij priuantur officijs Rom. Cur.
63 Officia Rom. Cur. ſunt quodammodo beneficia.
64 Officia Rom. Cur. venduntur etiam laicis.
65 Confidentiarij priuantur etiam fructibus officiorum
67 Simoniacus in vno beneficio, redditur inhabilis ad aliud.

QVAESTIO LVIII.

Quibus beneficijs, & officijs priuentur Confidentiarij, quando, & quomodo.

QVinquageſimo octauo, Quæro, An Confidentiarij priuentur? & an ipſo iure? quibus beneficijs, & officijs?

Recepta omnium ſententia eſt, committentes
1 confidentiam prohibitam, & Simoniacam † priuari
beneficijs, ut late per Sarn. de trienn. quæſt. 12. per
Card. Pariſ. conſil. 20. & 30. uolum. 4. magis in ter-
2 minis Caputaqu. deciſ. 201. part. 1. & nullum ius,
* ex illis quæri, cum † vacent, fuit pluries, * reſo-
lutum in Rot. teſte Pelegrin. deciſio. 338. libro 3. in
manuſcrip. Idque probatur, tum quia committen-
tes ſimoniam priuantur, late Caſſadór. deciſi. 5. de
conſtitut. Redoan. de ſimon. lib. 4. cap. 11. nu.... Et
* communiter * Doctores alias citati, ergo & commit
3 tentes confidentiam, cum confidentia † ſit ſimonia
conuentionalis, Caputaqu. dic. deciſ. 201. par. pri-
ma, & deciſi. 238. in princip. par. 3. tum etiam, quia
hoc expreſſe uolunt extrauagantes Summorũ Pon
tificum Pij IIII. & Pij V. illc Conſtitut. 108. iſte
Conſtitut. 87. vt ex eorum lectura clariſſime patet,
& infra referemus verba, & colligitur ex Nauarr.
conſi. 31. & 40. de ſimon. Nec immerito, cum hu-
4 iuſmodi delictum † grauiſſimum reputetur, vt per
Maſcard. de probat. concluſ. 1306. faciunt tradita p
Aretin. in cap. cum P. manconella. num. 27. de accu
ſat. Clar. §. ſimonia uerſicu. ſcias etiam, lib. 5. recept.
ſentent. ideo perpetrantes illud debent hac pœna
5 priuationis puniri, iuxta † menſuram delicti, ca. non
afferamus, diſt. 34. Marſil. conſil. 6. in fin. &, cum ca
6 ſus ſit expreſſus, pœna † imponi debet, capitu. is qui
de ſentent. excomm. lib. 6. Pariſ. in Rubr. ff. de opé.
nou. nunciat. num. 40.

Dubium tamen eſt, non negligendum, An huiuſ
7 modi confidentiarij ſint priuati ipſo † iure, uel pri-
uandi, cum maxima ſit differentia inter utrunque
caſum? Eſſe priuandos, tenet Caputaq. deciſio. 201.
par. 1. motus, quia crimen confidentiæ eſt ſimonia
conuentionalis, Caputaq. deciſ. 238. in princi. pag.
3. ſed propter ſimoniam conuentionalem nõ infli-
8 gitur † pœna ipſo facto, ut pluries fuit reſolutum *
* in Rota, cum cenſuerunt Conſtitutionem Pauli II.
9 incip. Cum deteſtabile in tit. de ſim. loquĩ de ſimo-
nia reali, cum imponit pœnam priuationis ipſo fa-
cto, & atteſtatur Caſſad. deciſ. 4. de conſtit. ubi ad-
ducit rationes, & auctoritates, & deciſ. 1. de ſimon.
* & eſt communis * opinio omnium doctorum, late
Card. Pariſ. conſ. 29. & 30. uolu. 4. & plura adducit
Sarn. de triennali, q. 12.
10 In contrariũ † tamen hodie eſt veritas, vt. ſ. confi
dentiarij ſint priuati ipſo iure, vt aperte exprimũt
Pius IIII. in d. ſua Conſt. 108. ibi, *Iccirco omnes, &*
ſingulas Eccleſias, etiam Metropolitanas, & alias
Cathedrales, ac monaſteria, & Conſiſtorialia, priora
tus, præpoſituras, dignitates, etiam maiores, & prin
cipales, etiam conuentuales, &c. ipſo iure a die re-
ceptionis eorundem vacauiſſe, & vacare, & cætera *

& Pius V.in dicta Conſtitut.87.in princ.ibi, *Vt ip*
ſo iure vacarent Eccleſiæ,monaſteria,cæteraque be
neficia Eccleſiaſtica,in confidentiam a quibuſcun-
que etiam Sanct.Rom.Eccleſiæ Cardinalibus, &c.
Et colligitur ex Nauarr.conſi.31. de ſimon. Quod
ea ratione exiſtimo eſſe hoc ſtatutum, vt eo magis
homines abſtineant ab hoc crimine, tam graui,erũ
pente neruum Eccleſiaſticæ diſciplinæ, iuxta ea,
quæ ſcribit Menoch.de arbitr.Iud.caſ.266. num.1.
& ita nunc eſt tenendum,& iudicandum.
Ex hac concluſione, primo infero , nullam eſſe
11 differentiam,quo ad hoc inter ſimoniam † realem,
& confidentiam beneficialem prohibitam,quia,ſi-
12 cuti ſimoniacus,†realis priuatur ipſo iure,extrauag.
Paul.2.cum deteſtabile,de ſimon.& eſt communis
* omnium Doctorum*opinio,ita,qui commiſit con
fidentiam,
Secundo,infero ſimoniam conuentionalem con
fidentię beneficialis eſſe peiorem alia Simonia cõ-
uentionali beneficiali,qua palam emitur,vel uendi-
tur beneficium, quia per illam non annullatur a-
13 ctus,nec inducitur † cenſura antequam ab vtraque
parte, ſcilicet vendente, & emente adimpleatur,
Caſſador.dict.deciſion.quinta, de conſtitut. Sam.
de trienn.quæſt.12.Caietan.ſecunda ſecundæ,quę-
ſtio.100.articul.6.Sot.de iuſt.& iur.quæſtio.8.libr.
9.Nauarr.in manual.capitul.23. numero 102. Et
communiter Doctores.Per hanc autem confiden-
tialem ſic,quia hac accipit,quis beneficium in con-
14 fidentiam,†etiam ante implementum, quod pro-
miſit,collatio, ſiue reſignatio ei facta eſt ipſo iure
nulla,& incurrit in excommunicationem, & tene-
tur ad reſtitutionem fructuum, quos percepit a die
receptionis, & hanc differentiam notabiliter ani-
maduertit Nauarr.in Manual.cap.23. numer. 110.
uerſic.ſecundo,quod ſimonia.
15 Tertio infero,Confidentiarium obligari in ſoro
conſcientiæ dimittere beneficium, uel beneficia,
cum ſit priuatus eo,aut illis ipſo iure,Felin.in capit.
1.columna 13.uerſicu.incipit,de conſtitut.& in ca-
pitul.Rodulphus,in penultim.colum.uerſicu.limi-
ta tertio,de reſcript.& in capitul.cum nobis,colum
penult.eodem titul.& in cap. inquiſitionis, in prin-
cip.colum.ſecunda,de accuſat.Cardin. Alexand. in
capitul.fraternitatis,colum.penult.12.quæſt.ſecun
da,Ruin.conſil.4.nume.11.uolum.5.cum alijs,quę
late congerit Alphonſ.Hoied.de incompat. benef.
par.1.capitu.13.numero 61. & ratio eſt, quia non
uidetur in eo iuſte intitulatus,& ideo priuatus ipſo
16 iure non†poteſt alienare, etiam ſi non precesſerit
ſententia declaratoria, Bal.in authen.inceſtas,C.de
inceſt.nupt.Collect. in capitul. in quibuſdam, co-
lumna prima,de pœnis,Barbat.conſil.ultim.colum
na tertia,libro 1.Dec.conſil.136.colum. 3. Aretin.
in leg.ſi quis poſt accuſationem,columna ſecunda.
ff.de teſtament.& ex hac etiam ratione non pote-
17 rit†confidentiarius reſignare,& permutare,Alfon.
Hoied.de incompat.benef.p.1.cap.13.num.62.&
num.64.dixi alias.
18 Quarto infero,ſtante hac priuatione † ipſo iure
poſſe fieri collationem illorum beneficiorum,& p̃-
ſentationem,ac electionem,Abba.in cap.2.in not.
3.de feud.Idem Abb.& alij in cap. cum in cunctis,
de elect.Card.in clement.1.in 15.not.de pœnis,A-
nan.conſil.32.colum.2.Gemin.cap.fundamenta,§.
quod ſi ſecus,notat.2.de elect.lib.6.& communiter
* *alij Doctores, vt patet ex adductis per Alfonſ.
Hoied.tract.de incompar.benefi.par.1.ca.4.nu.7.
Quinto infero, ſtante hac priuatione, ipſo iure
19 poſſe parochianos ſe ſubtrahere†ab obedientia di-
ctorum confidentiariorum,vt per Petr.de Anchar.
in cap.ad Apoſtolicæ,in not.20.de ſenten.& re iu-
dic.libr.6.Tiraquell.late in leg.ſi vnquam, in uerb.
reuertatur,num.36.C.de reuocand. donat. Hinc
etiam eſt,quod conductores rerum dictorum bene
ficiorum,quę uacant ipſo iure,non poſſunt cogi ad
20 ſoluendum†dictis beneficiatis,ut late per Tiraque.
loco cit.num.36.
Aliæ etiam illationes poſſent fieri, quæ colligun
21 tur ex effectibus priuationis ipſo iure, † quos effe-
ctus refert Tiraquell.in repetit.dic.l.ſi unquam,uer
bo.reuertatur a num.268.uſque ad nu.468. Hoied.
dict.tract.de incompat.benef.p.1.cap.4.num.7.8.
& 11.& cap.13.a num.59.uſque ad num.80. Sam.
in c.ipſo iure,de reſcr.lib.6.
Sexto,& vltimo,infero,quod,ſi tenetur Confidẽ
22 tiarius in conſcientia dimittere†beneficium,ut di-
xi ſupra in tertia illatione,minus poterit retinere ea
beneficia,ſuper quibus commiſit confidentiam,cũ
hoc ſit effectus priuationis ipſo iure, ut ex predictis
ſatis liquet, & ex his,quæ longa ſerie more ſolito
congerit Tiraquel.loc.citat.& de Simoniaco tra-
dunt Abba.in cap.cum eſſent in 2.not.de Simon.&
in capit.cum ad noſtram,in 3.not.de elect.Felin.in
cap.tua nos. in Gloſſ. ultim. de Simon. Sarien.de
trienn.quæſt.12.colum.3.uerſicu. quid dicendum,
Redoan.de Simon.lib.4.cap.9.ſub num. 4.& hi ul-
23 timi loquuntur etiam in†Sunonia reali, dantes ra-
tiones,quia ita Simoniacus eſt, committens Simo-
24 niam conuentionalem,ſicut committens † realem,
* ut tradit Bald.qui dicit ita iudicatum*fuiſſe in ciui-
tate Florentiæ,in cap.1.de teſtibus libr.6. ubi Petr.
de Anchar.Philipp.Franc.Roman.ſing.207.Dec.
in cap.ueniens,in Gloſſ.1.de teſtibus Felin.in dic.c.
* tuanos,de Simon.& ita*fuit ſententiatum in Ro-
ta die 11.Martij 1538.in una Conchen.fructuum,
coram Ioann.Paul.& rationes habes per Sam. dic.
quæſt.12.colum.prima,de trienn.Redoan.d.cap.9.
colum.1.de ſimon.par.4.& Pius IIII.in Conſtitut.
69.incip.In ſublimi,edita anno tertio,ad reforma-
tionem officij Pœnitentiariæ parificauit ſimoniam
realem,& conuentionalem, ſtatuens in utraque,ut
in abſolutionibus a ſimonia reali,uel conuentiona-
li non concedatur,ut ipſi ſimoniaci beneficia,ſuper
qui bus ſimoniam commiſerunt,poſſint retinere.
Secundo, contigit dubitare. An committentes
confidentiam priuentur non ſolum beneficijs, ſu-
per quibus commiſerunt confidentiam, in qui-
25 bus nullum ius†quæſiuerunt, Nauarr.in manual.ca-
26 pitul.23.ſub numer.111.uerſicu.11.ſed etiam†alijs
antea rite obtentis?Pro negatiua facit,quia in Simo
nia conuentionali hoc non eſt ſtatutum,ut per Caſ
ſador.deciſ.5.de conſtitut.Sam.de trienn. quæſtio.
12. Dec. & Felin.in cap.2.de reſcrip.Ioann.Selu.
de benefic.par.3.quæſt.2.colum.4.Achil.de Graſſ.
deciſ.341.Et ideo non imponatur,l.e.in præuarica-
tionis,§.ult.ff.de præuaricat.l.diſſentientem, C.de
diuort.Olerad.conſil.202.Capoll.conſ.crimin.16.
colum.2.ad fin.uerſicu.6.Crauett.conſ.90.col.2.ſed
confidentia eſt ſimonia conuentionalis, ut dictum
eſt ſupra pluries:ergo,
Hoc tamen non obſtante,affirmatiua opinio eſt
* uera,& communiter*recepta,ut committentes cõ-
fidentiam priuentur non ſolum his bñficijs,ſup qui
bus

bus commiſerunt confidentiam, ſed etiam obtentis
ante commiſſam confidentiam, rite, & licite, vt cla-
riſſime, & expreſſe voluit Pius V. dicta ſua Conſti-
tutione 108. in §. Sed ne quiſquam, ibi, *Et, qui quid tale admiſerint, in futurum etiam omnibus, & ſingulis alijs Eccleſiis, monaſteriis, dignitatibus, adminiſtrationibus, officiis, & beneficiis obtentis, quæ pariter ſub dicta reſeruatione comprehendi uolumus, &c.* Pondero dictionem.
27 *Alijs*, quæ † eſt repetitiua ſimilium, ad not. in cap. Sedes Apoſtolica, de
reſcr. & l. ſi fugitiui, C. de ſeru. fugiti. & ſic diſponit,
de obtentis ante rite, ſicuti de obtentis tunc per cõ
fidentiam, ad not. per Pariſ. conſ. 29. num. 72. uolu.
2. & conſ. 92. num. 33. uolu. 4. &, cum habeamus le-
28 gis caſum, nulla † cadit dubitatio, l. illam, uerſ. de mo
do, C. de collat. l. Ancillæ, C. de furt. Corn. conſi. 13.
col. 2. lib. 2. Dec. conſ. 484. num. 1. Roland. conſ. 77.
num. 5. lib. primo, Cephal. conſ. 138. num. 20. lib. 1.
& tradit Nauarr. in manual. cap. 23. ſub num. 111.
& ratio ponitur in princ. dicti, §. ſed ne quiſquam,
ibi, *Vtq; hoc malũ grauioris cenſuræ ſtimulo vſquequaque prohibeatur, &c.* ſcilicet, vt omni modo ex-
tirpetur hoc crimen, nam hoc importat dictio, *Vſ-*
29 *quequaque*, † vt per Card. Pariſ. conſ. 6. num. 14. 15.
16. cum ſequen. vol. primo. Et hæc concluſio pro-
cedit nedum in Clericis habentibus beneficia ſim-
plicia, aut curata, uel requirentia reſidentiam, ſed et
in habentibus dignitatem, quantum vis maximam,
nam nominat Pius V. in allegatis uerbis non ſolum
beneficia, ſed etiam monaſteria, ut comprehendat
Abbates Commendatarios; Dignitates, vt compre
hendat Priores, Præpoſitos, Decanos, Canonicos,
& alios huius generis; & Eccleſias, vt complectatur
Epiſcopos, Archiepiſcopos, & ideo Archiepiſco-
pus, Epiſcopus, & alij ſupra nominati committen-
tes confidentiam non ſolum priuantur beneficijs,
ſuper quibus commiſerunt confidẽtiam, ſed etiam
Archiepiſcopatu, Epiſcopatu, Prioratu, Decanatu,
Canonicatu, & alia dignitate ante commiſſam cõ
* fidentiam, rite obtenta, & in hoc reſident * omnes
Doctores.

Sed circa hanc concluſionem, vidi dubitari, An
huiuſmodi priuatio, quæ fit de beneficijs, & dignita
tibus obtentis ante commiſſam confidentiam; in-
fringatur ipſo iure, ſicuti priuatio beneficiorum, ſu
per quibus committitur confidentia, ut ante dictũ
30 eſt? Pro negatiua facit, quia priuatio ipſo iure † non
infertur, niſi expreſſe ſit appoſita, Abb. in cap. ulti.
num. 11. de iuramen. Calumn. & in cap. primo, nu.
3. ne prælat. uic. ſuas, Angel. conſ. 36. Calder. conſil.
10. de uerb. ſignific. Sarn. in cap. ipſo iure, de reſcri.
lib. 6. ſed in dicta Conſtitutione Pij V. non legitur
ergo, &c.

Hoc tamen non obſtante, contraria opinio eſt,
31 uerior, vt confidentiarius † priuetur ipſo iure non
ſolum beneficijs, ſuper quibus commiſſa eſt confi-
dentia, ſed etiam alijs, & dignitatibus obtentis ante,
quam probo ex uerbis poſitis in dicta Conſtitutio
ne Pij V. in §. ſed nequiſquam, primo ex dictione
32 *Etiam*, † quæ implicat, vt habetur in rubr. Codic. de
33 ſeruitut. & aqu. Secundò, ex dictione † *Alijs*, quæ in
cludit ſimiles caſus, not. in c. ſedes Apoſtolica, de re
ſcr. Tertio, ut congruat ſenſus præcedentibus uer-
34 bis, & pœnis, nam † una pars legis declarat aliam, l.
35 Vtrum, ff. de pet. hæred. & † præcedentia declarant
ſubſequentia, l. qui filiabus, ff. de lega. 1. cum ſimil.
Quarto, fortius, & melius ex illis uerbis poſitis in
eodem, §. Sed ne quiſquam, ibi, *Præſentium auctori*
36 *tate priuamus, &c.* verbum enim *Priuamus* † eſt p̃
ſentis temporis, & ideo inducit priuationem ipſo
37 iure, & operatur, ut non requiratur † ſententia, ad no
tat. in cap. quiſquis, de elect. & in cap. ult. eod. titu. li
bro 6. optime Abbas in cap. nouit, num. 8. de his, q̃
fi. a Prælat. ſin. conſ. cap. ubi citat ea, quæ ſcripſit in
cap. 51. diligenti, de for. compet. & in cap. cum o-
lim, de Arbitr. Idem Abb. in cap. 1. num. 3. ubi Apo
* ſtill. de Sagitt. & eſt * communis opinio omn. Doct.
38 nam uerbum † *Futuri temporis*, requirit ſententiam,
Abba. in cap. in quibuſdam, nume. 7. de pœnis, Ant.
de Burg. in cap. ex parte, num. 3 t. de reſcr. & in cap.
ſicut Roma. num. 103. eod. tit. Stephan. de Gaet. in
cap. ad limina, §. 4. nume. 123. 30. quæſt. 1. Philipp.
Franc. in ca. 1. nu. 123. 30. q. 1. Phil. Fran. in c. 1. nu.
5. de vita, & hon. cleric. late Fel. in cap. de regularib.
de Simo. Mattheſil. ſingu. 112. incip. nota, quod ubi
cumque, & ita ex his, concludendum eſt.

Ex quibus patet reſponſum ad contrarium, quia
39 ſatis uidetur hęc pœna expreſſa, cum colligatur † ex
vi uerborum, Bar. in l. uxorem, §. auri plagam, ff. de
legat. 3. Cephal. conſ. 133. num. 8.

Ex qua concluſione infero, poſſe huiuſmodi be-
neficia conferri, cum priuatio infringatur ipſo iure,
40 † & poterit deueniri ad electionem, & præſentatio-
nem, Abba. in cap. 2. nnt. 3. de feud. Card. in clem. 1.
num. 15. not. de pœnis Gemin. in cap. fundamenta,
* §. quod ſi ſecus, not. 2. de elect. lib. 6. & alij * omnes,
ut per Alphonſ. Hoied. de incompat. benef. pa. pri-
ma, cap. 4. numer. 7. Et non omittam, quod collatio
horum beneficiorum ſpectat ad Sedem Apoſtoli-
41 cam, ſicuti eorum, ſuper quibus commiſſa † fuit con
fidentia, ut expreſſe probat dicta Conſtitutio Pij
Quint. in prædicto, §. Sed ne quiſquam, ibi, *quę pariter ſub dictæ reſeruatione comprehendi volumus, &c.* Ex quibus uerbis concludendum eſt, omnia be
neficia uacantia, propter crimen confidentię eſſe re
42 ſeruata, nam ita innuit dictio † *Pariter*, cũ parificet
vtrumque caſum, & diſponat idem in utroque, & p
Bar. Alex. Iaſ. & alios, in l. 1. ff. de leg. 1.

Tertio, dubitatur, An committentes confidẽtiã,
ſicuti priuantur ipſo iure beneficiis ſuper quib. com
miſſa eſt confidentia, & obtentis antea, ita ſint quo
que inhabiles ad alia obtinenda in futurum? Com-
* munis, * & recepta doctorum ſententia, etiam in
* praxi, * eſt affirmatiua, † ut colligitur ex Anton.
43 de Butr. poſt Ioann. Andr. in cap. penult. colum. 1.
uerſicu. ad ſecundum, de elect. ex Mil. in reperto. in
verb. Simoniacus, in beneficio ſimoniaco, & in ter-
minis Caputaque. deciſ. 201. par. 1. deciſ. 238. par. 3.
Nauarr. in manual. cap. 23. ſub numero 111. uerſic.
* 81. & ſecundum hanc opinionem * reſoluit Rot. in
una S. Andreæ Canonicatus, & præbendæ, 2. Ianua
rij 1544. vt atteſtantur Put. deciſ. 80. libro 2. in im-
preſſ. & deciſ. 5. de Simon. in manuſcr. Peregr. deciſ.
83. lib. 1. & expreſſe ſtatuitur in dicta conſt. Pij V.
in dict. §. Sed ne quiſquam, ibi, *Præſentium auctoritate priuamus, & ad futura inhabiles decernimus,*
44 *&c.* verbum enim *Decernimus* inducit † nouum
ius, & declarat antiquum, Abb. in c. decernim⁹, poſt
Card. Zabar. de iud. & ibi Dec. in fi. Gl. in clem. per
litteras, in uerbo decernimus, de præb. Gl. in clem.
2. in uerb. decernimus, de reb. Eccl. non alien. Card.
in c. ad audientiam, de cleric. non reſiden. ſicuti uer-
bum *Indulgemus, & diffinimus*, Gem. conſ. 72. col.
2. & *Statuimus*, Abb. col. 67. Fel. in c. ſuper qõnum,

§.uerú,de off.dele.& uerbum *Volumus*,Gl. in Cle-
men.1.de rer.permut.Abb.in ca.Sedes Apoſtolica,
de reſcr.Barba.in clem litteras,in 4.col.de reſcr.
Nec huic concluſioni obſtat deciſ.Caſſado.5.de
conſt.quia loquitur,quando agitur ad pœnam pri-
uationis,quia tunc bene requiritur, quod ſimonia
ſit realis,vt dictum eſt etiam ſupra,ſecus quo ad in-
habilitandum aliquem ad obtinendum beneficia,
in futurum,quia hoc caſu ſufficit ſimonia conuen-
tionalis,& ſic confidentia,ut in terminis fuit reſolu
* tum,*& declaratum in Rota in vna Cæſarauguſta-
na confidentię,die 20.Martij 1551.coram D.Gui-
dobono, teſte Caputaq.d.deciſ.201.num.5.pag.1.
& d.deciſ.238.num.3.p.3.ubi ita declarat prædictá
deciſionem Caſſad.ſicuti etiam facit Put. alleg.de-
ciſ.80.lib.2.in fin.& hęc eſt communis opinio om
nium Doctorum.
Ex quo infertur,committentes confidentiam nó
45 poſſe præſentari,eligi,neque eis†conferri beneficia:
Et ratio eſt,quia inhabilibus beneficia non dátur,
ad plene not.in cap.cum in cunctis,de elect.ſed iſti
ſunt inhabiles,& incapaces,vt dictum eſt ſupra,er-
go,&c.
Et hoc procedit ne dum in beneficijs ſimplicib.
ſed etiam in requirentibus reſidentiam, & curatis,
ac perſonatibus,& dignitatibus,Eccleſijs,& mona-
ſterijs,quod probatur in ead.Cóſt.Pij V.in d.§.Sed
ne quiſquam,vbi,poſtquam locutus eſt de omnib.
prędictis obtentis iam,ſubdit,*Et ad futura inhabi-*
46 *les eſſe decernimus*,quæ uerba referúntur†ad omnia
proxime expreſſa,iuxta tradita in l.ſi idem,cum eo
dem,§.vlt.ff.de iuriſd.omn.iudic.c.ſecundo requi-
ris,de appell.ubi Abb.& alij,ſicuti dicimus de clau-
47 ſula in fine poſita,ut debeat referri†ad iam pręce-
dentia proxima,l.talis ſcriptura,§.ult.de lega.1.ubi
Bart.& alij Docto.l.3.§.filius,ff.de lib.& poſthu.l.
1.C.eod.Alex.conſ.213.lib.2.late Dec.in d.c.ſecun
do requiris,col.2.uerſ.in gl.2.Card.Pariſ.conſi.53.
num.31.& 32.cum ſeq.uolu.2.Et,ſi his inhabilibus
conferantur beneficia per Ordinarios, vel per Se-
dem Apoſtolicam,collatio eſt nulla,non facta mé-
tione de dicta confidentia,vt in caſu dictę deci. Ca
putaq.201.p.1.& Put.Deciſ.80.lib.2.ſicuti collatio
48 facta infanti,quæ quoque eſt†inhabilis,c.indecorú,
49 de ætat.& qualit.& alijs†inhabilibus, quos omnes
refert Rebuff.in tract.de pacif.poſſ.ſecundum par
uam impreſſionem,nu.172.cum multis ſequentib.
50 ubi etiam concludit,inhabiles nó iuuari †regula de
51 triennali,nam uerbum,*quicunque*† ibi poſitum in-
telligitur de habili,l.emancipati,iuncta Gloſſ. ff.de
adopt.l.1.C.de Sacroſan.Eccl.l.3.ff.de fid. inſtru.l.
vt gradatim,ff.de munerib.& honoribus.
Limita tamen,niſi illi,qui commiſerunt confidé
52 tiam,habuerint†diſpenſationem,vt poſt Io. Andr.
Ant.de Butr.& alios tradit Caputaqu.d.deciſ.201.
* p.1.& deciſ.238.p.3.& eſt communis* opinio rece
pta ab omnibus, quamuis difficulter dentur hodie
huiuſmodi diſpenſationes.
Et ratio eſt,quia,mediante diſpenſatione,fit lici
53 tum,quod alias,†erat illicitum,& prohibitum, vt p
* Specul.in tit.de diſpenſ.& Doctores*omnes in ca.
at ſi clerici,§.de adulterijs,de iudic. Redoan. de Si-
mon.p.4.cap.16.
Et ex his etiam infertur,committentes confidé
tiam non poſſe generaliter impetrare beneficia,
54 cum ad illa ſint inhabiles, & incapaces,†ut ex com
* muni*dictum eſt ſupra,immo non poterunt bene-
ficia,quæ dimiſerunt,de nouo impetrare,& illa de-
tinere ex nouo titulo,vt dicit egregie Caputaque.
deciſ.201.num.2.par.1.
* Et de ſtylo * Dataria non ſolet concedere di-
55 ſpenſationem,ut committentes,†confidentiam poſ
ſint retinere beneficia, ſuper quibus illa commi-
ſerunt.
Et ideo Pius IIII.in Conſt.69.incip.In ſublimi,
edita,ad reformandum officium Pœnitentiariæ an
no tertio in §.Caueat, uoluit, ut Simoniacis reali-
56 bus,uel conuentionalibus†non concedatur, ut poſ-
ſint retinere beneficia,ſuper quibus commiſerunt
Simoniam, ac fructus perceptos poſt Simoniam;
ſubdit,*Quinimmo in abſolutionibus huiuſmodi ap-
ponatur clauſula,quod vterque ad beneficium,ſuper
quo fuit commiſſa Simonia,perpetuo inhabiles exi-
ſtant &c.* Idque optima ratione ſtatutum eſt, quia
valde ſcandaloſum uidetur,& mali exempli, ut qs
poſſit retinere beneficium,quod iniuſte habuit, ad
not.in cap.primo,de regul.iur.lib.6. in cap. in cun-
ctis,de elect.
Quarto Dubitatur, An etiam committentes có-
fidentiam priuentur,non ſolum beneficijs, & digni
tatibus,vt dictum eſt ſupra,ſed etiam penſionibus?
57 Communis * opinio † eſt affirmatiua, quam ex-
preſſe probat Pius V.dict.Conſtit.in §.Sed ne quiſ-
quam,ibi,*Nec non &c.penſionibus* &c. quod erat
neceſſarium exprimere, quia penſio non ueniebat,
58 ſub priuatione†beneficiorum, Abb.in c.ad audien-
* tiam,2.de reſcr.ubi Felin.& alij, & eſt * communis
opinio,de qua atteſtantur Io.Selua in tract.de bene
fic.p.1.q.3.num.11.Hoied.de incomp.benef.in pię
fat.numer.3.& 4.& p.2.cap.7.numero 4.& fuit plu
* ries*reſolutum in Rot.ut late ſcripſi de reſigna.be-
nefic.libro 2.quæſt.15. Et ratio huius priuationis,
59 †eſt atrocitas criminis,iuxta dictum Innocent. in c.
primo,de Conſt.& uoluntas Papæ,volentis,ut có-
fidentię exulent ab hac curia,& ſi cófidentiarij pri
uantur beneficijs,eo magis penſionibus, cum péſio
ſit minus beneficio,vt per Gig.in ſuo tract. de pen
ſion.Amplia,hanc concluſionem procedere etiam
in penſione temporali,tum ex generalitate, tú arg.
auth.multo magis,C.de ſacro ſanct.Eccl.
Dubitatur, An huiuſmodi committentes confi-
détiam priuentur reſeruationibus fructuú? Reſpon
60 deo affirmatiue,quia†hoc eſt expreſſum in d.Con-
ſtitut.Pij V.in §.Sed ne quiſquam,ibi,*nec non fru-
ctibus,penſionibus,& alijs rebus Eccleſiaſticis*.ſub
his enim uerbis,*Et alijs rebus Eccleſiaſticis* exiſti-
61 mo comprehendi†reſeruationes fructuum,quæ re-
ſeruantur loco penſionis,Sarnen.de annal. quęſtio.
60.Mandoſ.in eadem regul.quæſtio.30. Rebuff.in
praxi benefic.titu.de reſeruat.tam general.&c. nu-
mero 13.& late dixi in tracta. de reſignat. benefic.
libro 6.quæſt.prima.
Sexto Dubitatur, An Confidentiarij priuentur,
62 etiam officijs Romanæ Curiæ, & † temporali-
bus? Affirmatiue eſt reſpondendum, quia hoc ex-
primit Pius V.in dict.Conſtit.in cita.§. Sed ne quiſ
quam,ibi,*ac etiam Romanæ Curię, & aliis officiis
temporalibus* &c.& hoc ex róne ſuperius dicta,ut
extirpetur oíno hoc crimen.Propter igit cófidétiá
hńtes officia téporalia illis priuant,ac officijs Curię
ut ſunt officia,quæ dantur Cardinalibus, Vicecan-
cellariatus,Pœnitentiaria,& Camerariatus, ac Vica
riatus,& alia,ut ſunt Auditoratus Rotæ, Clericatus
Cameræ,& ſimilia,ut Scriptores,Abreuiatores,Pro
tonotarij,

tonotarij, Cubicularij, Milites, & alij, ut longa ſerie refert Pij II. in Apologia ad Martinum M. impreſſa poſt commentarios folio mihi 737. Sum. in proœmi. regu. q. 1. Namque huiuſmodi officia
63 † ſunt beneficia quodammodo, vt Paul. Romanus de penſion.
* c. 7. nu. 11. licet * conſuetudine curiæ ſoleant uendi
64 † etiam laicis, Martin. Lauden. de official. q. 7.

65 Septimo Dubitatur, An † priuentur etiam fructibus? Reſpondeo affirmatiue: quia id expreſſe exprimitur in Conſt. Pij V. in d. §. Sed ne quiſquam, ibi, *nec non & fructibus &c.*

66 Octauo Dubitatur, † ad quem ſpectet collatio horum beneficiorum vacantium per confidentiã? Reſpondeo, ſpectare ad Sedem Apoſtolicam. namq; ſunt reſeruata, ut cenſuit Pius IIII. in dicta Conſti. in §. *Ac quaſcunque ipſo iure vacare, ac noſtræ, & Sedis Apoſtolicæ diſpoſitioni reſeruata &c.* & in dicta Conſt. Pij V. in princ. ibi, *liberam illorum diſpoſitionem ſibi, & Apoſtolicæ Sedi reſeruando &c.* & hoc ſcripſi in tract. de relig. benef. li. 2. q. 16. nu. 28. vbi etiam retuli omnia benefi. reſeruata, &c.

Et non ſolum confidentiarij, priuantur obtẽtis, ſed efficiuntur inhabiles, vt non poſſint alia habere, vt dicitur in d. Conſtit. Pij V. & dixi ſupra.

67 Ita Simoniacus † in vno beneficio redditur inhabilis, ad aliud quodcumque, Mil. in reper. in uerbo Simoniacus in beneficio, Anton. de Butr. in c. penu.
* colum. 2. uerſ. ad ſecundum, de electio. & firmauit * Rota poſt multas informationes in una Toletan. Theſaurariæ coram Peregrin. & in alia S. Andreæ coram Puteo, teſte Achill. de Graſſ. deciſ. 341. alias 2. de Sim. in impreſſis, vbi hoc comprobat.

SVMMARIVM.

1 *Confidentiarij ſunt excommunicati.*
2 *Excommunicati non poſſunt abſolui niſi a Papa.*
3 *Confidentiarij ſunt excommunicati ipſo iure.*
4 *Confeſſarius non abſoluit a reſeruatis.*
5 *Abſolutio in confidentia datur in Dataria, & Pœnitentiaria.*
6 *Excommunicati celebrantes ſunt irregulares.*
7 *In mortis articulo nulla eſt reſeruatio.*
8 *Confidentiarij abſoluuntur virtute Iubilei pleniſſimi.*
9 *Celebrans ignoranter in cenſura non efficitur irregularis.*
10 *Errans circa ius dubium excuſatur.*
11 *Irregularitas non contrahitur ſine dolo.*
12 *Simoniaci occulti licite celebrant poſt pœnitentiam.*

QVAESTIO LIX.

DE excommunicatione, quam incurrunt confidentiarij, & à quo debeant abſolui.

QVinquageſimo nono, Quæro, an committẽtes confidentiã, ultra pœnas priuationis beneficiorum, dignitatum, & officiorum; incidant in ali-
1 quam † cenſuram? Affirmatiue eſt reſpondendum
* quia ita tenent * omnes, vt per Nauar. in man. ca. 23. ſub. num. 111. uerſ. 11. & expreſſe probatur d. Conſtitutione Pij V. in §. Sed ne quiſquam, ibi, *& in iuris ſubſidium excommunicationis ſententia innodamus, a qua nullus niſi in mortis articulo conſtitutus*
2 *ab alio quam a Romano † Pontifice abſolutionis beneficium valeat obtinere &c.* Et in d. Conſtitu. Pij IIII. §. & inſuper, vbi mandat, ne quis audeat hoc crimen perpetrare, ſubdit, *Cardinalibus videlicet, & alijs Prælatis in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub interdicto ingreſſus Eccleſiæ, reliquis vero ſub maioris excommunicationis latæ ſentẽtiæ pœna per contrafacientes eo ipſo incurrenda, a qua niſi a nobis, aut Romano Pontifice pro tempore exiſtẽte præter quam in mortis articulo conſtituti abſolui nequeant, diſtrictius inhibemus, &c.* Ex quibus uer-
3 bis conſtat, hanc cenſuram † inferri ipſo Iure, vt in terminis Nauar. in dicto man. c. 23. ſub nume. 100. uerſ. ſecundo, quod.

A qua excommunicatione Confidentiarij non
4 poſſunt abſolui à Confeſſarijs, ut expreſſe † dicitur in dictis Conſtitutionib. & facit, quod ſcribitur in c. paſtoralis, c. præterea, de offic. deleg.

5 Quare debent illam † petere, uel a Dataria in foro interiori, & exteriori, vel a Pœnitentiaria in foro interiori dumtaxat, Nauarr. conſ. 21. nu. 7. & 23. de Sim. & conſ. 69. nu. 4. eo. tit. Et, ſi ante dictam abſo-
6 lutionem celebrent, efficiuntur † irregulares, Nauar. d. conſ. 21. nu. 6. de Sim. & probatur, in c. 2. & c. ſi celebr. de Cler. excom. miniſtr. Nauar. in man. ca. 27. num. 18. 20. cum ſequen.

Limita primo, in mortis articulo, ut dicitur in
7 Bulla, ratio, quia in mortis articulo † nulla eſt reſeruatio, ut in Conc. Trident. c. 7. ſeſſ. 14.

8 Limita ſecundo, niſi uirtute † alicuius Iubilei pleniſſimi, uel uirtute Bullæ Cruciatæ, quæ ſi ad id ſe extenderet, fuiſſet abſolutus, Nauar. conſ. 18. de Sim. ubi etiam ſcribit, quod celebrando poſt dictam abſolutionem non efficitur irregularis, faciunt, q̃ ſcribit idem Nauar. in man. c. 29. & 26. num. 13.

Limita tertio, niſi miſſaſſet ante abſolutionem ignoranter, nam attenta ignorãtia, & bona fide nõ
9 † efficeretur irregularis, ut dicit Nauar. d. conſ. 18. n. 5. cũ Simonia huiuſmodi ſit iuris humani, & errans circa ius dubium, obſcurum, difficile, in intelligibile
10 † excuſatur, Innoc. in c. per tuas, el 2. de Simon. cum alijs, vt per Fel. in c. 1. num. 15. de re iud.

11 Irregularitas enim non † contrahitur ſine dolo, Abb. in c. paſtoralis, & c. uerum, de appell. Gemi. in c. ſolet, de ſent. excom. lib. 6. & ideo dicit Nauar. d. conſ. in fin. quod poteſt retinere in foro conſciẽtiæ beneficia, quæ habet, &c.

Ideo dicit Archid. in c. quibuſdam, 1. qu. 1. quod
12 Simoniaci in beneficio occulti, & criminoſi † licite, celebrant poſt pœnitentiam, quia neque ſunt ſuſpẽſi de iure, neque impediuntur exequi officium ſuũ poſt pœnitentiam, ſequitur Turrecrem. ibid. nu. 3.
* & eſt communis * opinio doctorum.

SVMMARIVM.

1 *Confidentiarij tenẽtur reſtituere fructus perceptos.*
2 *Simoniacus debet percipere fructus perceptos.*
3 *Iniuſte acceptum eſt reſtituendum.*
4 *Non remittitur peccatum, ſi non reſtituatur ablatũ.*
5 *Vſurarius tenetur reſtituere.*
6 *Reſtitutio eſt actus iuſtitiæ.*
7 *Debet omnino fieri.*
8 *Debet reſtitui res principalis, & etiam fructus.*
9 *Reſtitutio quid ſit.*
10 *Fur tenetur reſtituere.*
11 *Confidentiarij appellantur fures.*
12 *Confidentiarij debent fructus reſtituere, etiam ſi eos*

expenderint.
13 *Occupans rem iniuſtæ tenetur ad æſtimationem etiam poſt interitum.*
14 *Habens malam fidem ſemper eſt in mora.*
15 *Moroſo imputatur rei interitus.*
16 *Etiam fructus per induſtriam ſunt reſtituendi.*
17 *Confidentiarij tenentur ad fructus, qui potuiſſent a diligenti percipi.*
18 *Vbi eadem ratio, ibi idem ius.*
19 *Confidentiarij tenentur reſtituere fructus a prima die receptionis beneficij.*
20 *Fur a quo tempore teneatur reſtituere.*
21 *Reſtitutio fructuum obligat in vtroque foro.*
22 *Integre factum, quod dicatur.*
23 *Integre quid.*
24 *Hæredes obligantur ad reſtitutionem fructuum male perceptorum.*
25 *Hæredes tenentur defuncti conſciẽtiam exonerare.*
26 *Succeſſor innatur eiſdem legibus, quibus auctor.*
27 *Hæres eadem cenſetur perſona cum Defuncto.*
28 *Hæres tenetur ad intereſſe ex delicto Defuncti.*
29 *Confidentiarij hæredes poſſunt compelli ad reſtitutionem faciendam.*
30 *Sunt tamen citandi.*
31 *Confeſſarij non debent abſoluere confidentiarios niſi facta reſtitutione.*
32 *Confeſſarij peccant, ſi abſoluant ante reſtitutionem*
33 *Non debet aliquis abſolui, niſi fuerit attritus, vel contritus.*
34 *Inopia excuſat a reſtitutione.*
35 *Fructus confidentiarij ſpectant ad Cam. Apoſt.*
36 *Compoſito quid eſt.*
37 *In Dataria debent fructus percepti vere exprimi.*
38 *Expreſſio fructuum perceptorum eſt facienda etiam ſi fuerint modici.*
39 *Surreptio etiam in minimo vitiat.*
40 *Dataria ſolet magnam partem fructuum malę perceptorum remittere.*
41 *In nouis prouiſionibus quid fiat.*
42 *Nunc ij aliquando reſciunt titulos beneficiales.*
43 *Annata dantur in Vrbe.*
44 *Satiſfacit, qui tenetur fructus reſtituere, & impetrat donationem.*
45 *Fructus beneficij, quæſiti per Simoniam ad quem ſpectant.*
46 *Adminiſtratio omnium bonorum Eccleſiaſticorum alteri non conceſſa ſpectat ad Papam.*
47 *Idque ex priuilegio Diuino.*
48 *Papa eſt adminiſtrator omnium.*
49 *Omnia Spolia ſunt reſeruata Papæ.*
50 *Confidentiarij, quando abſoluantur in pęnitẽtiaria.*
51 *Omnia gratis.*

QVAESTIO LX.

Fructus, quos tenentur reſtituere Confidentiarij, quibus, & quando, & quomodo reſtituuntur.

SExageſimo Quæro, an confidentiarij teneantur
reſtituere fructus perceptos ex illis beneficijs,
*1 quos habuerũt in cõfidentia? Cõis opinio * eſt † affirmatiua, quę colligitur ex Inn. in c. Niſi cũ pridẽ,
de pact. Caſſad. deciſ. 1. de Simo. Ange. Silueſtrin.
in uerbo. Simonia, cum alijs allegatis per Redoan.
* de Sim. pa. 4. c. 11. nu. 30. cum ſeq. & c. 14. n. 20. dũ*
2 communiter uolunt, Simoniacũ debere † fructus reſtituere, & expreſſe probatur in d. Conſtitut. Pij IIII.
§. & eoſdem Cardinales, ſeu quoſuis alios, a prima die receptionis huiuſmodi citra fructus, redditus, & prouentus earundem Eccleſiarum, monaſteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, ac penſiones prædictas indebite percipere, ſuoſque fructus facere non potuiſſe, neque debuiſſe, ſed illos omnes, & ſingulos ad Cameram eandem deuolutos fuiſſe, & eſſe, illique deberi ac ipſos Cardinales, & alios, ad quorũ manus, quomodolibet peruenerunt, & eorum hæredes, ad integram illorum reſtitutionem in vtroque foro teneri, & ad id opportunis iuris remedijs compelli debere, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, decernimus, declaramus, &c. Et in d. Conſtitutione Pij V. in principio in §. nec ualerent, ibi, *illa que recipientes, fructus, penſiones, &c.* & in §. ſed ne quiſquam, ibi, *nec non fructibus, &c.* & tradit Nauarr. conſ. 13. & 21. & 23. & 46. 47. 69. & 73. de Simon.

Et ratio colligitur ex eo, tum quia omnia pecca-
3 ta iniuſtitiæ obligant ad reſtituendum † iniuſte acce
ptum in foro conſcientiæ, c. peccatum, de reg. iur. li.
6. c. ſi res aliena, 14. q. 6. Nauarr. in man. ca. 17. & de
reddit. eccl. q. 2. nu. 7. & 12. tum etiam quia tenetur,
4 quis reſtituere † ablatum ratione acceptionis iniu-
ſtæ, ſiue ea ſit iniuſta in iniuriam proximi, ſiue quia
lege prohibita, D. Thom. & Caiet. 2. 2. q. 62. art. 1.
2. & 6. not. in l. non dubium, C. de legib. l. quemad-
modum, C. de agric. & cenſ. lib. 11. & ca. qui contra
5 iura, de reg. iur. lib. 6. & ideo Vſurarius † tenetur ad
reſtitutionem, D. Thom. d. q. 62. art. 6. Couarr. li. 3.
uar. reſol. c. 1. & communiter alij. Reſtitutio enim
6 eſt † actus iuſtitiæ commutatiuæ, D. Thom. d. q. 62.
art. 1. Dom. Sot. lib. 4. de Iuſt. & iur. q. 7. art. 2. Coua.
in c. peccatum in initio relectionis ſecundę partis,
7 num. 1. & ideo debet omnino † fieri, Archiep. Flor.
2. par. tit. 2. c. 8. in principio. Silueſt. in uerbo reſtitu
tio, 5. §. 1. non ſolum, de re principali, ſed etiam, de
fructibus, Caiet. d. 2. 2. q. 62. art. 6. Silueſtrin. uerbo
reſtitutio, q. 7. Io. Mai. in 4. ſen. diſt. 15. q. 26. ad finẽ,
Couarr. lib. 1. uar. reſol. c. 3. nu. 6. & in 3. par. relectio
9 nis, num. 1. cum ſeq. & † diffinitur a Nauarr. in man.
c. 17. nume. 6. quod ſit actus iuſtitiæ ſpecialis commutatiuæ, quomodo redditur alteri, quod ſuum eſt, vel quod ei debetur ex lege veræ iuſtitiæ formaliter, vel uirtualiter de bonis animi, corporis, honoris, vel pecuniæ.

10 Comprobatur hęc ſententia, quia, ſicut fur † tenetur reſtituere, c. ſi res, 14. q. 6. ſæpe de reſt. ſpol. l. ſed & ſi primo, & l. item ueniunt, §. 1. ff. de petit. hæred. l. mater, & l. mancipium, C. de rei uend. l. in creditore, & l. cum ea, ff. de euic. reg. peccatum, de reg. iu. li. 6. late Nauarr. in man. c. 17. nu. 6. 7. & 8. cum ſequẽ. Caiet. late 2. 2. q. 62. Couarr. lib. 3. uar. reſol. c. 14. &
* in 2. par. relect. §. 1. reg. peccatum, num. 1. & eſt * cõ
munis omnium doctor. ſententia. Ita & Simonia-
11 cus ac † confidentiarius, qui appellantur fures, Tur. Crem. in c. ordinationes, num. 18. & in c. ſtatuimus, num. 1. q. 1. Redoan. de Simon. p. 4. c. 14. nu. 21. Durand. de mod. Congr. Conc. rub. 20. nume. 5. & quia Pius IIII. in d. Conſtitutione, §. & eoſdem, ſtatuit, Confidentiarios fructus ſuos non facere, ergo ut res aliena reſtituendi.

Amplia primo, ut confidentiarij teneanẽ fructus
12 † reſtituere, etiam ſi expẽderint illos, ut colligitur ex his, quæ dicit, Glo. in l. 1. §. rectiſſime, ff. de vi, & vi arm. Bar. poſt Gl. in l. quod te mihi, nu. 10. ff. ſi cer. pet. Io. a Medin. de reſt. q. 6. communis opinio teſte

Couarr.

Couarr.in reg.peccatum,§.6.num.1.uerſ. nam rece
* ptum*eſt,occupante rem per crimen teneri ad eius
13 æſtimationem poſt eius†interitum, etiam abſq; cul
pa ipſius,Gl.in reg.peccatum,Anch.& alij,Sylueſt.
in uerbo furtum,§.16.D.Thom.2.2.q.62.art. 6.nã
14 habens † malam fidem ſemper eſt in mora,le. in re
furtiua,ff.de condic.furt.l.ult. C. eo.tit. & moroſo,
15 ſemper imputatur rei†interitus, etiam abſque eius
culpa contingens,l.nemo,§.vlt.& l.ſi ſeruum , ff.de
uerb.obli.l.1.§.rectiſſime,& l.merito,ff.de ui, & ui
arm.l.ult.C.de condit.furt.l.cum res,§.ult.ff.de leg.
1.l.1.C.quod met.cauſa.Bal.in rub.de re iud.in pri-
cipio.Et hanc concluſionem uidentur probare uer
ba poſita in hac Conſtitutione Pij IIII.d.§.& eoſ-
dem,ibi,*ſuoſque facere non potuiſſe,nec debuiſſe.*

Amplia ſecundo,vt Confidentiarij teneantur re
16 ſtituere fructus etiam perceptos propter†eorũ indu
ſtriam,deducta huius ſollicitudinis iuſta mercede,
ex his, quæ ſcribit Bart.in le.ratio,§.1.ff.de act.em
ptio.& faciunt notata in l.ſi me,& Titium,ff. ſi cer.
pet.& in l.uideamus,§.ſi actionem,ff.de vſur.nec vi
detur diſcrepare Couarr.in §.6.reg. peccatum, nu.
** 4.uerſ.& profecto.Impenſæ enim neceſſariæ ſecun
dum**communiorem poſſunt deduci a malæ fidei
poſſeſſore,Salic.in l.domum,pen.col.C.de rei uen-
dic.Bar.in l.in fundo,ff.de rei uend.

Amplia tertio,ut confidentiarij teneantur in fo
17 ro conſcientiæ reſtituere etiam fructus,qui†potuiſ-
ſent a diligenti percipi.nam ad illos tenetur fur , &
iniuſtus rei alienæ poſſeſſor,l.ſi nauis,ff. de rei uen-
di.Abb.in c.grauis,de reſt.ſpol.Alex.& Iaſon. in l.
* apud Iulianum,§.1.ff.de le.1.* cõmunis teſte Dec.
in l.generaliter,ff.de reg.iur.Couarr.in §.6.reg.pec
catum,in fi.uer.ſic & eadem ratione.

Amplia quarto,vt non ſolum fructus,quos per-
cipit Beneficiarius de beneficio accepto in confidẽ
tiam debeant reſtitui,ſed etiam, quod percipit pen
ſionarius de pẽſione ita reſeruata, aut reſeruatarius
omnium fructuum,vt probatur in eadem Conſti-
tutione Pij IIII.d.§.& eoſdẽ,ibi,*fructus, redditus,
prouentus ac penſiones prædictas indebitæ percipe
re , ſuoſque facere non potuiſſe , nec debuiſſe , &c.*
18 Idque,quia eadem militat ratio,ideo† idem ius ſta-
tuendum,l.illud,ff.ad l.Aquil.l.a Titio,ff.de uerbo.
oblig.cum penſio ſit portio,quædam fructuum,Gi
ga.de penſ.q.1.

Amplia quinto,hanc concluſionem procedere,ſi
ue huiuſmodi fructus percipiantur per priuatã per
ſonam,ſiue per conſtitutam in dignitate. nam Pius
IIII.in allegato §.& eoſdem,loquitur de Cardinali
bus,& ſtatuit,i los eſſe, vt alios , obligatos ad reſti-
tuendum huiuſmodi fructus perceptos,& non po-
tuiſſe ſuos facere,quod deducitur ex eadem ratione,
quę uiget in omnibus,D.Thom.2.2. quæſt.62.art.
1.2.cum ſequen.

Amplia ſexto,ut Confidentiarij teneantur ad re
19 ſtitutionem fructuum perceptorum a†prima die re
ceptionis beneficij in confidentiam,ut probatur in
eadem Conſtitutione Pij IIII.§.& eoſdem, ibi, *a
prima die receptionis huiuſmodi, &c.* & ratio eſt,
quia , ſi a prima die perceptionis non potuit illos
ſuos facere,ergo ab eo tempore tenetur reſtituere,
20 ſicuti arctatur fur,†& alienæ rei occupator, ut tradi
tur in d.reg.peccatum,de reg.iur.li.6.& faciũt, quæ
ſcribit D.Th.d.2.2.q.62.art.vlt.

21 Amplia ſeptimo,ut reſtitutio†hm̃oi fructuũfaciẽ
da per cõfidẽtiariũ obliget in utroq; foro,ſ.in foro
fori,& foro poli,ut exprimitur in eod.§.& eoſdẽ.d.
Cõſt.Pij V.ibi,*in utroque foro teneri*,quod fuit cõ-
ſulto expreſſum ad tollendas diſtinctiones,quas in
quibuſdam caſibus particularibus afferunt dd.dict.
reg.peccatum,& ibi Coua.poſt Petr.de Anch.& ali
qua circa hanc materiam ponam infra.

Amplia octauo,ut omnes fructus percepti p cõfi
dentiarios debeant reſtitui integre , ut probatur in
eodem §.eoſdem d.Conſt.Pij V.ibi *ad integram il
lorum reſtitutionem, &c.* integre enim dicitur fieri,
22 quod fit uſque ad†unum quadrantem,Bal.in c.con-
querente,de reſt.ſpol.Ant.Corſet.de Treb. §.2.nu.
4.& eſt tex.in c.cum liberum,in uerſ.cum integrita
te reſtituant,de ſepult.& c.tua nobis,uerſ.cum inte-
gritate perſoluitur,de decim.& c.commiſſam uerſi.
ex integro non perſoluunt,& c.in aliquibus de deci.
l.ult.C.ad l.Falc.& Bal.in c.accedens in 2.col. ut lit.
cont.exponit uerbum poſitum ibi,integre, ideſt ple
narie,Gl.in l.nihil aliud,ff de uerb.ſign. Card. in c.
paſtoralis,de decim.Et integrum eſſe aliquid digno
23 ſcitur, †quod nulla ſui parte ſit mancum,diminutum
aut debilitatum,l.prima,§.cum dicitur,& §.ſequen.
ff.ſi cui pluſquam per leg.Falc l.ultima C. ad l.Fal
cid.d.l.2.C.de bon.uacan.libr.6.l.9.§. ulti. ff. de fi-
deicom.libert.

Amplia nono,ut hęredes illorũ,q cõmiſerũt cõfi-
24 dẽtiã,teneãtur reſtituere fructus† pceptos p dictos
Confidentiarios , ut fuit diſpoſitum per eundem
Pium IIII.in d.Conſt.§.& eoſdẽ,ibi,*& eorum hæ-*
25 *redes.* Hæres enim tenetur† defuncti conſcientiam
exonerare,& pro eo ſatisfacere,c.ult.de ſepult.c.lit e
ris de raptor.Abb.in c.cum ſit generale,num. 22.de
for.compet.Rom.conſ.146.concluſionum , nume.
4.Dec.conſ.282.numer.6.& conſ.303 .nu.etiam 6.
Rui.conſ.26.num.2.lib.2.Curt.Iun.conſ. 181.pro-
pe fin.Soc.conſ.203.nume.2.libr.2.& communiter
26 dd.nam hæres & ſucceſſor† aſtringitur , & iuuatur
eiſdem legibus,quibus eius auctor , l. hæredem,l. in
omnibus officiis §.non debet. ff.de regu.iur. Aretin.
27 nume.3.lib.3. cum† cenſeatur eadem perſona cum
conſil.36.num.3. & conſi.112.col.2 .Soc.conſi.82.
defuncto,Auth.de iu.iur.a morient.præſt.circa prin
cip.Bar. in l.2.§. primo, colum.2.de prætor. ſtipul.
28 Hinc eſt quod hæres tenetur†ad intereſſe pro deli-
cto defuncti,etiam de Iure Pontificio,Bald.in l.pri-
ma,col.ult.C.ne ex delict.defunct.& in l.furti actio
ne, C.de furt.Paul.de Caſtr.in l.poſtulanti in princ.
ff.ad Trebel.Iaſo.in l.ſicuti legetur,§. ulti.in 3.not.
ff.de leg.1.conſ.212.col.2.lib.2.

Amplia decimo, ut ad huiuſmodi reſtitutionem
29 †faciendam Confidentiarij compelli poſſint, ut dici
tur in eodem §.& eoſdem,ibi,*opportunis iuris reme
diis compelli debere auctoritate Apoſtolica, &c.*
30 Declara,ut,quando hæredes † compelluntur au-
ctoritate Apoſtolica ad dictam reſtitutionem , de-
beant citari argumẽto eorum,quæ habentur in tex.
in c.a nobis,2.in fi.de ſent.excom.Bal.in l.per diuer
ſas in 10.quæſt.C.mand.Fel.in c.quia G.nu.4.Dec.
col.7.de Iud.Rui.conſ.152.col.2.& 5. libr.4. Boer.
deciſ.295.nu.15.cum aliis cumulatis per Mar.tract.
de monitorijs,q.24.nu.5.cum ſequent.

Amplia undecimo,Confidentiarios non deberi
a confeſſariis abſolui niſi huiuſmodi reſtitutionem
31 †fructuum fecerint,ut colligitur ex Nauar.conſ.21.
de Sim.num.6.& 7.& hoc poteſt deduci ex eo,quia
Conſtitutio Pij IIII.dum mandat huiuſmodi reſti-
tutionem,arctat etiam in foro conſcientię,& ſic in-
teriori,

* ueriori,& diximus in 7.ampl.& tradunt* communi-
ter dd.in d.reg.peccatum,de reg.iur.lib.6.& omnes
Summiſtæ in uerbo Reſtitutio.

Alioquin Confeſſarij,qui per ignorantiam craſ-
ſam, aut affectatam abſoluunt ante reſtitutionem,
uel antequam præcipiat eam confitenti ad id para-
32 to,peccarent,† quia fuerunt in cauſa,ne alienum re-
ſtituatur,Roſe.in uerbo reſtitutio,2.§.5.Ang.in eo.
uerb.ult.§.5.Maio.in 4.diſt.20.q.3.col.4.Nauarr.in
man.c.17.num.22.Debent igitur cautè Confeſſarii
pręcipere confidentiarijs reſtitutionem,& ut eligāt
uiam conſcientię,& forum interius per Pœnitentia
riam,Nauarr.conſ.23.in fi.de Sim.uel uiam Data-
riæ,idem Nauar.conſ.69.num.4.eo.tit.& infra dice
mus,& idem Nauar.conſ.21.num.7.de Simo. dicit,
Confeſſarios,non debere abſoluere confidentiarios
niſi fuerint contriti,aut certe adeo attriti, quod pę-
33 niteant peccati,& proponant ab illo ceſſare, † illud
que amplius non committere,c.peccatum, de regu.
iur.lib.6.c.firmatiſſime,15.q.1.c.omnis de conſecr.
diſt.4.& prius habuerint abſolutionem ab excom-
municatione reſeruata & n.6. dicit confidentiarios
debere pęnitere tam grauis peccati.

Declara hæc,ut ad reſtitutionem hi non tenean
34 tur propter inopiam,neceſſitatemque † extremam,
Gl.& dd.in c.quanquam,& in ca.cum tu,de uſur.in
6.Gl.Din.Anch.col.9.Couar.in prin.nu.2.& com-
muniter alii in regu.peccatum,de regu.iur.lib.6.D.
Thom.2.2.q.62.art.ult.Nauar.in Man.c.17. nu.60.
Summiſt.in uerbo reſtitutio. Dom.Sot.li.4. de iuſt.
& iur.q.7.art.4.& alia ſimilia cumulat Nauar. d.ca.
17.num.75.cum ſeq.

Sed poterat dubitari,quibus eſſent reſtituēdi fru
ctus percepti per confidentiarios,ideo Pius IIII.in
35 ead.Conſt.in d.§.& eoſdem declarat & ſtatuit,† ad
Cameram Apoſtolicam ſpectare,ut patet ibi , *ſed
illos omnes & ſingulos ad Cameram eandem deuo-
* lutos fuiſſe,& eſſe,illique deberi &c.*& ita hodie*
practicatur,& tradit Nauarr.conſ.23.in fin.& conſ.
69.nu.4.& 73.nu.2.tit.de Simon.& conſ.62.de præ
ben.nam fit ſupplicatio,in qua narratur confidētia
commiſſa,& petitur abſolutio , & diſpenſatio , Na-
uar.d.conſ.69.num.4.de Sim.quæ porrigitur Data
riæ,& ab officiali præpoſito ad hoc mandatur ex-
primi,ſi non eſt expreſſum,quos fructus ex illo, uel
illis beneficiis perceperit,quo facto taxatur ſupplica
tio & ſoluitur compoſitio pro dictis fructibus male
& indebite perceptis,& poſtea ſupplicatio relaxa-
tur,ut tranſeat,iux.ſolitum per quaſdam alias ma-
nus officialium,& reuiſorum,a quibus admittatur
ad Regiſtrum,& uulgari uocabulo appellatur Offi
36 cium Componētis,nam compoſitio † nihil aliud eſt
quam gratuita conuentio.Rebuff.de decim.qu.13.
num.14.& debent,ac tenentur coram Deo ſuppli-
37 cantes cōfidentiarii † exprimere in Dataria uere fru-
ctus perceptos,Nauar.conſ.73.num.3.uerſ.3. de Si-
mon.alioquin,ſi minus expreſſerunt, non ſunt tuti
in foro conſcientiæ, ut explicat idem Nauarr.loco
proxime citato,& ratio eſt expreſſa,quia,quoad par
tem fructuum non expreſſorum dicuntur detento-
res rei alienæ,cum illos non fecerint ſuos, ut ſupra
deductum eſt,& ita uidetur tenere Mandoſ.in tra-
ct.ſignat.grat.tit.abſolutio a mala fructus percept.
col.2.uerſ.amplia,ubi dicit , expreſſionem fructuū
male perceptorum eſſe faciēdam,etiam ſi huiuſmo
38 di fructus fuiſſent † modici,& fuit reſolutum in* Ro
* ta 26.Aprilis 1541.coram Marſican.in vna Bellic.

prioratus teſte Peregr.deciſ.42.libr.1.Put.deciſ.12.
39 de præb.in mā.nam in beneficialibus† ſubreptio ēt
in minimo uitiat,c.ſi motu proprio,de præb.in 6.&
de oblationibus perceptis debet fieri mentio,Fel.in
c.ad aures in 13.de reſcr.Put.deciſ.180.lib.1. Man-
doſ.loc.cit.colu.4.& Dataria non ſolet omnes fru-
ctus male perceptos exigere,ſed contentatur de ali
* qua parte,ut de ſtylo* videmus, & condonat reli-
quos,Nauar.conſ.67.de pręben.& idem Nauarr.de
ſpol.ſuper d.c.nō liceat Papæ,§.12.nu.4.dicit,quod
in compoſitione facta cum Camera Apoſtolica ma
40 gna † pars ſolet remitti,& Mandoſ.in Sig.grat.tit.ab
ſolutio a malorum fructuum perceptione col.1. di-
cit duntaxat medietatem,uel tertiā partem fructuū
male perceptorum,& expreſſorum,iuxta ea,quę ſcri
bit Ang.in uerbo Reſtitutio,2.§.4.Nauar.in man.
c.17.num.31.& conſ.47.num.3.in fi. & poſtea dat
abſolutionem ab excommunicatione,refectionem
tituli,& nouam prouiſionem,Nauar.conſ.23.in fin.
de Simon.Idem Nauar.conſ.3.nu.2.de pręb. Idem-
que ſeruatur in aliis refectionibus titulorum, & no-
uis prouiſionibus,quæ petuntur ob diuerſas cauſas,
41 † uel p p aliquā ſubreptionē,aut obreptionē, uel p p
aliquod delictum,aut irregularitatem,aut contem-
ptum legis in caſu expreſſo,ut in ca.licet Canon de
elect.lib.6.ac in c.de multa,de præb.in extraua. exe
crabilis Io.22.eo.tit.de pręb.in c.2.de hæreſi.libr.6.
& ſimilibus,uel quia non habent Canonicum titulū
ab initio,nam tunc reualidatur gratia a Papa, & con
ceditur abſolutio,uel noua prouiſio ſuper noua re-
fectione tit.inualidi,cū noua collatione quę requiri
tur,Nauar.conſ.73.num.1.de Simon.ſoluta compo
ſitione fructuum male,& indebite perceptorū, Na-
uar.conſ.62.& 67.de præben.idem Nauar. de ſpol.
ſuper c.non liceat Papæ §.12.num.2.& nu.4.& tota
die practicatur & fundatur ſuper ratione,quia perci
piens fructus indebite,efficitur inhabilis,ac rehabi
litatione indiget,ca.in literis,de reſt.ſpol. c. dudum
2.& ibi Hoſt.col.4.& Abb.& alii de elect. Specu.in
tit.de diſpenſ.§.uidendum,circa fi.Fel.in c. in no-
ſtra in 2.corrol.de reſcr.Caſſ.deciſ.7.num.primo,&
4.de præb.Franc.in c.eum qui col.2.eo.tit.in 6.Re-
buff.in prax.in 3.parte ſign.num.56.Selu.de benef.
p.3.qu.2.poſt num.4.& quandoque ſolet Papa da-
42 re † hanc facultatem alicui Nuntio Sedis apoſtolicę
aut alteri,ut reficiat titulos inualidos alicuius pro-
uinciæ,aut Regni,& componat ſuper fructibus in-
debite perceptis:ut annis elapſis, fuit ſeruatum in
Regno Neapolitano:quo caſu minor ſumma pecu-
niarum ſolet expendi,quia mitius agunt,& tum ēt,
quia ipſi expediunt litteras refectionis titulorum,&
propterea Beneficiati non grauantur in expedien-
43 dis litteris,in urbe,† ubi expenduntur multæ pecu-
niæ ob annatas , Nauarr.conſ.23.in fin.de Simon.
Et fructus condonatos , ſeu ei remiſſos ultra ſum-
mam in compoſitione ſolutā in Dataria poterit be
neficiatius impendere,ac ſi illos a principio ſuos fe-
ciſſet ut tradit Nau.de ſpol.d.c.nō liceat,§.12.n.14.
uerſiculo,ſubinſertur,idēque firmarē, ſi ex gratia,ut
qñq; conceditur,pręſertim benemeritis Curialibus,
& Palatinis remittitur cōpoſitio,& cōdēnāt oēs fru
ctus male,& indebite ꝑcepti.Idq; fundatur ſuper ꝓ
* poſitione* communiter recepta ſatisfacere in foro
interiori,& exteriori obligatum reſtituere fructus
44 beneficii male perceptos † impetrando donationem
ab eo,cui pecunia erat reſtituenda,& non teneri ad
aliam reſtitutionem, Ange.in uerbo Reſtitutio 2.§.
4.arg.

4.arg.c.non ſane 14.q.5.Nauar.in man.c.17.nu.31.
& conſ.47.num.3.in fi.de Sim.& conſ.3. numer.2.
de præb.Ideo remiſſio libera uſurarum facta per de
bitorem creditori,etiam non habenti animum reſti
tuendi eas,ſed retinendi,abſoluit eum ab obligatio
ne reſtituendi,Gl.Anch.& Franc.in reg. peccatum
de reg.iur.lib.6.Laurent.de Rodul.in ca. conſuluit,
num.9.de Vſur.Arch.Flor.in 2.par.tit.2.c.6.col.3.
Feder.de Sen.conſ.22.Alex.conſi.91.colu.1. libr.2.
Cald.conſ.10.de uſur.Abb.in c.cum tu,eo.tit. de u-
ſur.Io.a Medin.de reſt.q.3.cauſ.2.Tiraq.li.2.de re-
tract.q.28.num.51.Et communiter alij, ut de* com
muni teſtatur Coua.d.regu.peccatū in initio,in init.
2.par.relect. nu.5.

Et bonum fuit declarare hos fructus male perce
ptos per confidentiarios ſpectare ad Cameram A-
poſtolicam,nā fuit dubium,& eſt admodum a Do-
45 ctoribus † controuerſum,cui ſpectent fructus benefi
cij quæſiti per ſimoniam?aliqui enim uoluerunt ſpe
ctare ad eccleſiam,cui illata fuit iniuria,Nauar.cōſi.
47.num.2.de Sim.& ſcribentes* fere omnes in c.de
hoc de Sim.per illum tex.quem Nauar. in allegato
conſ.47.declarat procedere ſpecialiter,de reſtitutio
ne pecuniæ acceptæ per ſimoniam commiſſam circa
beneficium.

Alij ſcripſerunt,ſpectare ad ſucceſſorem in bene
ficijs,in quibus fuit commiſſa ſimonia, Nauar.conſ.
46.nu.2.uerſ.tum quod,de Sim.

Alij vero firmarunt eſſe conuertendos in vſum
Eccleſiæ,late Nau.de ſpol.ſuper d.c.non liceat Pa-
pæ §.12.num.4.uerſ.ſecundum,uel pro fabrica,Na-
uar.conſ.62.de præb.Gem.in c.ſi propter num.8.
de reſcrip.lib.6.Old.conſ.112.Lamber.de iur.patr.
lib.3.q.2.art.8.num.1.

Quidam uoluerunt reſtituendos pauperibus, Na
uar.conſ.47.num.3.de Simon.& conſ.18. nume.4.
uerſ.eo.tit.ubi etiam dicit,ex illis poſſe iuuare ali-
quas cognatas,pauperes,uidelicet ſcholaſticos,& pro
bat hoc ex quatuor fundamētis idem Nau.in man.
c.17.num.30.quem poteris uidere,de cuius ueritate
uide Couar.in reg.peccatum,in initio 2.par. relect.
ſub num.6.Alij reſtituendos danti,Caiet. in uerſ.Si
mon.in ſumma,iuxta c.ueniens,de ſimo.cui textui
reſpondet optime Coua.in §.2.d.reg. peccatum, de
reg.iur.lib.6.nu.8.& firmat contrariam ſententiam
ſcilicet, turpiter datum,& turpiter acceptum non
eſſe neceſſario reſtituendum turpiter danti, ſed fi-
ſco,uel pauperibus,Palu.in 4.ſent diſt.15.q.3.art.5.
uerſ.tertia concluſio,Io.a Med.de reſt.q.2.c.2.ubi
teſtatur de* cōi.Nau. conſ.47.nu.3.de ſim. in man.
c.17.num.23.cum ſeq.cum aliis quæ adducit Coua.
loc.cit.num.6.uerſ.ex tertia concluſione,& Nauar.
conſ.3.nu.2.de pact. Et ideo neceſſarium fuit ad tol
lenda dubia hoc declarare,ſcilicet ſpectare ad Ca-
46 meram,idque fundatur,quia omniū † bonorum Ec
cleſiaſticorum,& fructuum eorum adminiſtratio,
quæ non eſt conceſſa alicui particulari a Papa im-
mediate,uel mediate,pertinet ad ipſum ſolū Papā,
ut firmat Nauar.de ſpol.ſuper c.non liceat Papę,§.
12.num.2.At nullo iure conceſſa uidetur diſpenſa-
tio fructuum prædictorum male perceptorum per
Confidentiarios,ulli alij,quam Papæ,quia nullus a-
lius habet titulum Canonicum,ergo pertinet ad ip
ſum,nam Conc.Lateran.ſub Leone X. declarauit,
adminiſtrationem bonorum omnium Eccleſiaſtico
rum,ſpectare ad Sanctam Sedem Apoſt. ſeſſ.9.§.&
47 cum fructuum,de ref.idque priuilegio diuino † eſſe
conceſſum Papæ firmauit Inn.in c.nouerint, de ſer.
excom.Card.in c.perpendimus,num.12.eo.tit.cum
alijs,quos citat,atteſtans* de communi Nauar. dict.
tract.de ſpol.§.10.colu.1.& ſecunda,Papa enim eſt
48 omnium bonorū † Eccleſię ſummus adminiſtrator
Arch.in c.non decet,diſt.12. Abb. in c.conſtitutus
colu.3.de relig.domibus.D.Thom.2.2. quæſt.106.
art.1.ad tertium.Et ideo omnia ſpolia per ſpecialē
49 diſpoſitionem † ſunt Papę reſeruata,Cald. conſ.1.de
pecul.cler.Card.in c.niſi cum pridem, §.intueri de
renun.Guid.Pap.dec.100.Boer.deciſ.224. Sarn.in
tract.breuium,num.16.cum alijs,ut per Nauar. dic.
tract.de ſpol.§.9.col.prima,& 2.& §.13.ubi refert
Conſtitutiones Pauli III.Iulii III. Pauli IIII.Pij
IV.& Pij V.

50 Poſſunt etiam † Confidentiarij eligere viam con
ſcientiæ,& forum interius,Nau.conſ.23.in fi. de Si-
mon.& petere abſolutionem a Sacra Pœnitentiaria
quæ dat ſolum abſolutionem in foro Poli,Nau.cōſ.
69.num.4.de Sim.& frequenter remittit huiuſmo-
di confidentiarios ad componendum cum Came-
ra Apoſtolica,Naua. de ſpol.ad c.non liceat Papæ
§.12.num.3.in fi.nam ſummi Pœnitentiarij pote-
ſtatem,facultatemque circa hoc, & alia reſtrinxit
Pius IV.Conſt.69.Pius V.conſt.84.in Bullario,ille
fol.744.iſte 1047.Sacra Pœnitentiaria in abſolutio
nibus petitis committit Confeſſarijs, ut abſoluant,
51 & nihil tunc ſoluitur † nam gratis omnia concedun
tur.Sarn.de non iud.iux.for.ſuppl.q.14.nu.4.

SVMMARIVM.

1 *An confidentiarij ſint irregulares, & nu.9.*
2 *Irregularitas in caſibus expreſſis a iure tantum.*
3 *Pœna non imponuntur ipſo iure.*
4 *Nemo in dubio eſt iudicandus irregularis.*
5 *Collatio facta ſimoniaco,an teneat.*
6 *Collatio facta irregulari eſt nulla.*
7 *Simoniacus in beneficio non eſt ſuſpenſus.*
8 *Irregularis non poteſt celebrare.*
10 *Confidentiarius priuatur in futurum.*
11 *Irregulari non poſſunt conferri beneficia.*
12 *Excommunicatus maiori excommunicatione eſt irregularis.*
13 *Excommunicatus non poteſt promoueri.*
14 *Simoniacus eſt irregularis.*
15 *Simoniacus amittit executionem ordinis.*
16 *Simoniacus redditur inhabilis ad alia.*
17 *Expreſſum quod dicatur.*
18 *In dubio quis debet ſe iudicare Irregularis.*
19 *Collatio facta homicidæ eſt nulla.*
20 *In foro Conſcientiæ delictum præſumitur.*
21 *In foro Conſcientiæ tutior uia capienda.*
22 *Doctor contrarius debet repelli.*
23 *Simoniacus eſt irregularis.*
24 *Irregularitas quid eſt.*
25 *Irregularitas cur dicitur.*
26 *In Decreto non fit mentio de Iregularitate.*
27 *Irregularitates quot ſunt.*

QVAESTIO LXI.

An confidentiarii,& ſimoniaci incidant in irregula
ritatem,& quid eſt irregularitas.

SExageſimo primo, Quæro, An cōmittentes con
fidentiam ſint irregulares?

Negati-

1 Negatiuam† opinionem uidetur firmare Naua.
conſ.35.in tit.de ſim. dum reſpondit Simoniacum
etiam ſcienter non eſſe irregularem.
Cuius ſcientia primo poteſt probari, quia Irregu
2 laritas non incurritur niſi caſibus in expreſſis† a iure
Spec.de diſpenſat.§.Iuxta,Maiol.de irregu.libr.pri
* mo,c.1.Nauar.conſ.35.nu.37.de hom.& eſt* com
munis opinio,ut dixi de reſign.benef. libr.4.quæſt.
3.num.38.ad exemplum aliarum pœnarum, quæ
3 nunquam ipſo iure dicuntur† impoſitæ niſi exprima
tur,gl.communiter* recepta in ca.ult.de Iur.patr.&
in clem.1.de uit.& honeſt.cler.Bal.in l.1.in fi.C.de
legib.Alex.conſi.103.col.pe.lib.1.cum alijs ut ſcri
pſi de reſign.benef.lib.4.q.2.col.2.
4 Et propterea nemo† in dubio eſt iudicandus irre
gularis ſpecul.in d.§.Iuxta, uerſ.generaliter, facit
tex.in c.ſignificaſti 2.de homi.& quod notat Abb.
in c.ad audientiam de hom.Nauarr.conſ.1.de cler.
non ord.min.ſed nullibi exprimitur fieri quem irre
gularem,ob crimen ſimoniæ,uel confidentiæ com
miſſum in beneficio.Ergo,&c.
5 Secundo,comprobatur,quia collatio facta† ſimo
niace tenet, ut poſt Inn.in ca.in noſtris de conceſſ.
preb.tenet Fel.in c.inſinuatum col.1.ante medium,
de ſim.& nullo iure cauetur,dicit Nauar.d.conſ.nu.
5.quod adeptus aliquod beneficium per ſimoniam
etiam a ſemetipſo,non poſſit adipiſci aliud, etiam
abſque diſpenſatione,Ergo ſimoniacus non eſt irre
6 gularis,nam,ſi eſſet† irregularis,collatio nõ teneret
c.cum in cunctis,§.ult.de elect.Fel.in ca.2.col. 2. de
reſcr.& in c.inquiſitionis,Rebuff.de pacif.poſſ. nu.
280.Couar.in c.alma mater,par.1.§.7.ſub num.1.
Nauar.conſ.1.& conſ.17.num.2.de hom. & conſ.
* 44.eo.tit.communis* opinio,ut dixi de reſigna. be
nef.lib.4.q.3.nu.33.& 34.
7 Tertio,accẽdat,quia ſimoniacus in beneficio† nõ
eſt ſuſpenſus,nam peracta pœnitentia eo relicto,po
teſt celebrare,Innoc.quem refert Nauar. in man.c.
8 23.num.111.quod non poſſet facere ſi eſſet † Irre
gularis,Gl & Docto.in clem.generalem de ætat.&
qualit.Gem.conſi.33.Anan.in rubr.de cler.excom
min.Nau.in man.c.27.num.194.& dixi d.q.3.li.4.
de reſign.benef.nu.60.cum ſeq.
9 His tamen non obſtantibus, †contrariam opinio
nem exiſtimo ueriſſimam,& tenendã in iudicando,
& conſulendo,quam uidetur firmare Maiol.de ir
regular.libr.5.cap.45.ſub numer.5.& moueor pri
mo ex uerbis poſitis in d.conſtitutione Pij V. in §.
ſed ne quiſquam,ibi & *ad futura inhabiles decerni
mus,& in iuris ſubſidium excommunicationis ſen
tentia innodamus,a quo nullus niſi in mortis articu
lo conſtitutus ab alio quam a Rom.Pontif. abſolutio
nis beneficium ualeat obtinere*.Põdero primo, quia
priuat obtentis,& reddit inhabilem ad futura,ut nõ
10 poſſit† in futurum obtinere beneficia,Maiol.de ir
reg.lib.5.c.45.ſub nu.5.Ex quo ſatis uidetur con
ſtare de irregularitate,quæ inter præcipuos effectus
11 hunc inducit,ut irregulari† nõ poſſint beneficia cõ
ferri,Abb.in c.cum noſtris de conceſſ.præb.Nauar.
conſ.17.de Sim.& alij ſupra allegati.
Secundo, dum excommunicat confidentiarios
& reſeruat abſolutionem Papæ excommunicatus
12 enim maiori excommunicatione† eſt irregularis,ut
late probat Maiol.de irreg.lib.3.c.21.nu.1.7.& nu.
13 19.cum non poſſit promoueri† nec promotus exer
cere,c.poſtulaſtis de cler.excom.miniſ.& ibi Gl.&
Doct.late Couar.in c.alma mater.p.1.c.6. prope fi
* nem,Summiſtæ omnes* in uerbo excommunicatio,
c.ſi quis Epiſcopus 11.q. 3.Specul.d.tit.de diſpenſ.
§.iuxta.
** Secundo moueor,quia ex** receptiore ſententia
14 Simoniacus† etiam in beneficio eſt irregularis, vt la
te probat Lambertin.de iur.patr.p.1.lib.2.q. 9.art.
10.Maiol.de irregu.lib.5.c.45.ſub.nume.1.Achill.
de Graſſ.deciſ.141.uol.2.de Simon.in impreſſis, n.
15 4.cum amittat† executionem ordinis, & non poſſit
promoueri,c.ſi quis, de Simo.cap.ſtatuimus,1.q.1.
Specul.d.§.Iuxta D.Thom.in 4.diſtin.25. art.2.&
* Ideo* communis eſt opinio Simoniacum, † in uno
16 reddi inhabilem ad aliud,Mil.in repert.in uerbo,Si
moniacus,in beneficio,Antonius de But.in ca. pen.
col.2.uerſ.ad ſecundum,de elect.& fuit pluries reſo
* lutum in* Rota,ſcilicet in una Toletan.Theſaura
riæ,coram Pelegrino,& in alia S.Andreæ,corã Put.
teſte Achill.de Graſſ.d.deciſ.341.Et facit Conſti
tutio Pij Quint.§.quicunque,quam declarat Nauar.
conſ.34.de Simon.ergo eo fortius Cõfidentiarius.
Tertio.Ex alijs argumentis,quæ adducit, licet il
lis reſpondeat Nauarr.d.conſ.35.numer. 1.& 2.de
Simon.
Non obſtant argumenta in contrarium adducta,
nam ad primum reſpondetur,veriſſimum eſſe, irre
gularem non cenſeri aliquem niſi fuerit expreſſum,
ſed negamus in caſu noſtro non eſſe expreſſum, cũ
contrarium conſtet ex ponderationibus factis in cõ
ſtitutione Pij V.vt in primo argumento fuit dedu
17 ctum,nam† expreſſum dicitur, quod colligitur ex
uerbis,vel ratione,aut ex antecedentibus,vel ſubſe
quentibus,Bartol.in l.uxorem,§.agriplagam, ff. de
leg.tertio.& in l.fideiuſſor,§.meminiſſe,ff.de leg.1.
Curt.Iun.conſ.160.num.9.Cephal.conſ.133.num.
20.& conſi.137.num.30.Crauet.conſ. 162. nume.
2.in fin.& 190.num.5.Card.Pariſ.conſi.32. nume.
78.uol.1.& conſ.71.num.5.uol.4.Vnde argumen
tum potius retorquetur in contrarium,eo magis,quia
id,quod dicebat Nauar.procedit in Simonia, quod
firmauerat ante editam Cõſtitutionem a Pio V.ut
ipſe dicit d.conſ.35.in fin. quaſi, quod poſtea con
trarium firmaret.Et id,quod retulimus,quod nemo
in dubio ſit iudicandus irregularis,procedit, ut ſu
perior non poſſit ei prohibere,& interdicere ſuſce
ptionem,uel adminiſtrationem ordinum, ſed quo
ad eum,qui uel promoueri,vel promotus miniſtra
18 re uelt in dubio† ſe irregularem præſumere debet,
vt petat ſe ad cautelam diſpenſari,Glo.in ca. ſi quis
diſt.2.Glo.& Aug.in cap.ſi quis per ebrietatem,de
conſecra.diſt.2.Tabien.in uerbo Irregularitas, nu.
3.Armill.in uerbo irregularitas,num.8.& 9.Silueſt.
in uerbo dubium,quæſt.4.& in uerbo homicidium
3.quæſt.1.in princ.Nauar.conſ.primo,numer.2. de
cleric.non ordin.miniſtr.& conſi.12.num.2.& con
19 ſi.22.de homic.Et ideo in Irregulari,&† homicida
ſecurior eſt opinio collationem eſſe nullam,ut poſt,
* omnes* tradunt Dec.& Fel.in cap.2. de reſcri. cum
alijs citatis per Achill.de Graſſ.d.deciſ.341.nume.
20 3.Et in foro conſcientiæ in dubio† delictum præſu
21 mitur,ut tutior uia pro† anima capiatur,Gl.in ca.ve
niens,de ſponſat.Dec.in c.in præſentia,num. 13.de
probat.Soc.Iun.conſ.29.num.31.uolum.2. Marſil.
ſingul.151.
Ad ſecundum argumentum reſpondetur, Fel.in
d.cap.inſinuatum fundari in doctrina Inno.in cap.
cum in noſtris de cõceſſ.preb.quam doctrinam ali
ter declarat idem Felin.in cap.inquiſitionis, de ho
mic.

mic.poſt Abb.nu.12.& idem Fel.eſt ſibi contrarius
in c.2.de relcr.ubi ſcriptum reliquit, doctrinam præ
dictam Inn.vulgo non bene intelligi,ideo tanquam
22 contrarius† debet repelli,ut de Inn.in quodam caſu
dicit Abb.in ca.extirpandæ, §.quia uero in reper.
num.51.de præb.& de Bar.dicit Sarn.in §.ſupereſt
num.39.de act.& de Iaſ.idem Sarn.in §.in perſonā
* nu.47.eo.tit.Et ita Rota*in illa Toletan.Theſaurariæ reſpondit ad Fel.teſte Ceſ.de Graſſ.d.deci.341.
num.7.

Ad tertium reſpondetur,loqui in ſimoniaco, nō
in confidentiario, inter quos magna eſt differentia
23 cum in†confidentiario caſus ſit expreſſus in iure, l.
ancillę C.de furt.uel reſpondetur,illud non eſſe uerum neque in ſimonia,& cū fundi ex adductis & patet in allegata deciſ.Ceſ.de Graſ.341.ubi ponuntur
rationes,& auctoritates,& illa ſententia Rotæ com
* probatur*a praxi,& ab ea non eſt recedendum,!&
eam tenui in tract.de reſign.benef.lib. 14. quæſt.6.
num.14.cum ſeq.

Et hac ſumpta occaſione, non eſt omittendum
24 quod irregularitas nihil aliud eſt,quam nota, † ſeu
impedimentum canonicum ex facto,uel defectu ꝓ
ueniens,quo quis prohibetur ad Eccleſiaſticos ordines promoueri,& in eiſdē miniſtrare, ita Spec.in
tit.de diſpenſ.§.Iuxta in principio,Silueſt.In uerbo
irregularitas,num.1.Ang.Tabien.& alij ſummiſtæ
in eodem uerbo.Turrecrem.in cap ſi quis Epiſcopus 11.queſtion.3.Hoſtien.in ca.2.de cler. excom.
miniſtr.Nauar.in man.c.27.nu.192.Io.Andr.& Archid.in c.1.de re iud.libr.6.Lap.in clem. ſi furioſus
de hom.Mar.Soc.ſen.in c.ſententiam,colum.2. Ne
cler.uel Monac.& probatur in c.ult.de temp.ord.c.
præcepimus,&c.curandum,diſt.34.c.tanta diſt. 86.
25 c.Epiſcopi 21.q.4.Et dicitur† Irregularitas,uel con
tra regulam Apoſtoli de vitiis vitandis in Epiſcopo
§.nunc autem,in uerbo regula,diſt.25. Arch. in ca.
quoniam,diſt.48.uel contra regulam Eccleſiæ, Innoc.in c.niſi cum pridem,num.7.ubi Hoſt. Abb.&
alij de ren.& in antiquis canonibus de ea nulla rè-
26 peritur mentio,†ſcilicet in libris decretorum , Ioan.
Andr.in d.c.1.de re Iud.lib.6.Ant.de Butr.in ca.ult.
de cler.excom.miniſt.in decretalibus autem ſæpe,
Præp.in ſum.diſt.80.Spec.d.§.Iuxta,Hoſt.in c.a.de
cler.excom.miniſtr.& in d.c.niſi cum pridem,§.per
ſonæ ubi Abb.num.17.Card.q.1.& alij,de renunc.
27 Et tot†ſunt irregularitates,ut oēs congerere ſit im
poſſibile,ut per Pelag.de planct.Eccl.lib.1.art.48,
Nauar.quod refert Maiol.de Irreg.lib.1.c.1.nu.1.
& in illo tractatu referuntur omnes,& habetur etiā
latiſſime per Burgas in eodem tract. Specu. ubi ſupra dicto §.Iuxta.

S V M M A R I V M.

1 *An Confidentiario debeat a Confeſſionario imponi onus monendi ſocium ſceleris,& nu.6.*
2 *Inducens aliquem ad peccandum ad quid teneatur.*
3 *Confeſſaris Regum quid debeant facere.*
4 *Proximus amandus.*
5 *Peccat,qui proximum non defendit.*
7 *Lex charitatis non obligat ad mortale.*

QVAESTIO LXII.

Quod ſit munus Confeſſarii in abſoluendis confidentiariis.

SExageſimo ſecundo. Quæro, An petenti abſolu
tionem a peccato,& Cenſuris ſimoniæ, ſeu con
1 fidentiæ debeat imponi onus monendi eum,†cum
quo admiſit illud ſcelus,ut faciat eius pęnitentiam,
& reſtitutionem, quam ob id facere tenetur?

Pro affirmatiua primo, facit id, quod ſcribunt
Scot.in 4.diſt.15.qu.7.art.1.& Adrian.in 4.de reſt.
3 q.3.quod inducens†aliquem ad peccandum tenetur
ei reſtituere omnia bona,in quibus ei nocuit, inducendo eum ad pęnitentiam illumque exhortando
ad opera bona.

Secūdo poteſt pōderari, quod dicitur in c.de hoc,
de ſimo.ubi Alex.iij.Iuſſit iudici,ut induceret principes,qui aliquid acceperunt electo in Epiſcopum
Oxonien.ad reſtituendum eidem Eccleſiæ Oxoni.
& Abb.ibi nume.6.reprehendit Confeſſarios Re-
3 gum,ac Principum eos non hortantes,& monentes
reſtituere accepta ab electis,& promotis ad dignitatem.

4 Tertio comprobatur ex charitate,& †amore,quē
debet proximo,pręſertim ſocio in delicto,S.Bonau.
& Rich.in 3.diſt.29.Nau.in mā.c.14.nu.23.& ideo
5 peccat,qui proximum†non defendit,ca. paſce,diſt.
86.c.Symmachus,diſt.83.c.quantæ de ſent.excom.
D.Tho.2.2.q.62.art.7.

6 His non obſtātibus,contrariam†opiniōnem exiſtimo ueriorem,ſecundum quam conſuluit in facti
contingentia Nauar.conſ.2.de ſim.

Et primo quia nullo Canone,nullaque lege determinatur,ut onus admonendi imponatur ei, qui
petit abſolutionem a peccato.& atteſtatur Nauarr.
loc.cit.ante num.3.verſ.ſecundo,ergo non eſt dicēdum,l.illam,C.de collat.auth.de trien.& ſemiſſ.§.
conſideremus,c.legatur 24.qu.2.Ideo neque ſimoniaco,& confidentiario debet huiuſmodi onus imponi;nam nulla ratio nullo iure naturali diuino, &
humano ſundata reddi poteſt,cur magis debeat ſimoniacus admonere ſui peccati cōſortes, quam alii,
qui aliquando multo maiora peccata commiſerunt,
cenſuraſque grauiores incurrerunt,Quare non mirum,ſi c.quoniam c.de irregulari,c.cum eſſent,c. nobis de ſim.q̄ loquuntur de pęna & abſolutione ſimoniacorum,nullam faciunt mentionem de pęnitētia,
& onere huiuſmodi monitionis.Non obſtant argumenta in contrarium adducta.Nam ad primum reſpondetur,illud procedere,quando is induxit aliquē
ad peccandum ui,metu,& dolo,aut fraude, nā tunc
tenetur illum monere,& ei reſtituere,alias ſecus,ut
per Sot.lib.4.de iuſt.& iur.q.4.art.3.& ita declarat
Nau.afferendo exempla in man.c.14.nu.32.

Ad ſecundum,reſpondetur,c.de hoc non probare,quod confeſſarii,& alij abſoluentes a Simonia in
foro Conſcientię debeant imponere abſoluto pœnitentiam,& onus utendi præfata monitione nā loquitur de Iudice delegato a Papa in foro exteriori,
& uult quod ipſemet reſtituat.

7 Ad tertium,reſpondetur,quod Lex charitatis†
non obligat ad mortale peccatum,Ideo concludendum eſt &c.

Sacra uero Penitentiaria in litteris,quib. dat, uel
cōmittit abſolutionem,ſolet hoc onus imponere,ut
atteſtatur Nauar.d.conſ.2.nu.1.de Sim.

S V M M A R I V M.

1 *In dubio confidentia præſumitur.*
2 *Confidentia eſt delictum.*

3 Quiſ-

3 *Quiſque præſumitur bonus.*
4 *Contractus præſumitur licitus.*
5 *Actus præſumitur factus prout ius diſponit.*
6 *Habens literas expeditas videtur habere intentionem fundatam.*
7 *Bulla facit probationem probatam.*
8 *Bulla facit manifeſtum.*
9 *Tractatus præſumitur bonus.*
10 *Reſeruatio uidetur rite facta.*
11 *Præſentatio, & electio in dubio cenſetur bona.*
12 *Interpretatio fit ſemper, ut confidentia excludatur.*
13 *Præſumptio quod omne delictum excludatur.*
14 *Præſumptio excludens turpitudinem capienda.*
15 *Qualibet cauſa excuſat a dolo.*
16 *Præſumptio ſuſtinens actum eſt fortior alia.*
17 *Præſumptio ſuſtinens actum amplectenda.*
18 *Præſumptio excludens ſimulationem, & fraudem eſt capienda.*
19 *Vnum indicium tollit aliud.*
20 *Conectura una excludit aliam.*
21 *Præſumptio fortior tollit minus fortem.*
22 *Abſolutio danda, cum non conſtat de confidentia.*
23 *Actore non probante, Reus abſoluitur.*
24 *Iudices debent eſſe prompti ad abſoluendum.*

QVAESTIO LXIII.

Quod confidentia, neque Simonia, præſumatur.

SExageſimo tertio, Quæro an confidentia in du-
1 bio † præſumatur? Negatiua opinio uera eſt, quã
* tenent communiter* omnes in terminis, Put. deciſ.
385. lib. 1. Caputaque deciſ. 202. num. 6. Gabr. cõſi.
171. in principio, lib. 2. idque probatur ex eo, quia
2 confidentia eſt † delictum, Caputaq. deciſ. 202. num.
5. par. 1. & deciſ. 238. par. 3. in principio, ſed delictũ
in dubio non præſumitur, Barb. conſ. 77. in princip.
uol. 4. Boer. deciſ. 215. num. 22. Alex. conſ. 125. col.
4. in princ. & ſeq. uol. 4. Soc. Iun. cõſ. 83. col. 1. uol. 2.
* late Crau. conſ. 18. col. ul. & communiter* Doct. tra
dunt, ergo & confidentia, &c. Et ratio rationis eſt,
3 quia quiſque † præſumitur bonus, niſi malus pro
betur, c. ult. de Scrutin. in ordin. facien. l. omnimodo
C. de inoff. teſtam. Gl. in c. ſuper literis de reſc. Inn.
in c. 2. col. 3. de in integr. reſt. Marſil. conſi. 2. nu. 9.
& Iuſte poſſidere Bar. in l. commune, §. inter prædo
nes, ff. comm. diuid. Gl. in c. 1. ſi duo de pact. ſené.
cum alijs, ut per Gabr. tract. commun. opin. titu. de
maleſ. concl. 1. num. 7. & ſicuti cõtractus, qui poteſt
4 cenſeri † licitus, & uſurarius, præſumitur licitus, & nõ
uſurarius, Bal. in l. rogaſti, §. ſi tibi. col. ult. ff. ſi cert.
petat. Gl. Hoſt. & Io. And. in c. Naui. de uſur. Alex.
conſ. 290. col. 1. uer. accedit lib. 6. Iaſ. l. ſeruum fugi-
tiuum col. 5. de ſer. fug. & quilibet etiam actus, Bar.
in l. non ſolum, §. ſed ut probari, ff. de op. nou. nunc.
Fel. in c. ex parte col. 2. de offic. deleg. Caſſad. ſuper
reg. canc. deciſ. 4. nu. 5. Ita in caſu noſtro reſignatio
præſentatio, & collatio præſumentur abſque confi-
5 dentia factæ, & ſicut Ius † diſponit, c. ex literis de cõ
ſtit. c. ſedes de reſcrip. c. uenientes de Iur. Iur. Cald.
conſ. 11. in fi. de feud. Crau. conſ. 186. num. 9. ut pro
ſint Bar. in l. gerit num. 21. ff. de acqu. her. Soc. Iun.
conſi. 113. nume. 3. libr. 4. Menoch. de arbitr. Iudic.
caſ. 126. num. 8.

Ex qua concluſione primo infero, quod habens
litteras beneficij reſignati expeditas, habet fundatã
6 intentionem † ob non confidentiam, ut in terminis
ſcriptum reliquit Caputaque. deciſ. 202. num. 6. Et
7 ratio etiam eſt, quia Bulla † facit probationem proba
tam, Bald. in l. quoties, in ultimis uerbis, C. de Iudi.
& in l. intereſt, C. de ſolution. & conſ. 176. lib. 1. Cal
can. conſi. 77. Alex. conſi. 134. col. ult. lib. 2. & indu-
8 cit † manifeſtum, Bar. in l. 1. colum. 2. ff. de oper. nou.
nunc. Alex. conſ. 59. lib. 2. cum alijs, ut per Dec. cõſi.
36. nu. 6. Card. Pariſ. conſ. 77. nu. 4. uol. 3.

Secundo Infero, tractatum præcedentem inter re
9 ſignãtem, & reſignatarium præſumi † bonum, Bald.
in l. rogaſti, §. ſi tibi, ff. ſi cert. pet. Soc. cõſ. 83. pro cer
to nu. 11. li. 3. Idem Soc. conſ. 59. num. 6. lib. 3. Dec.
d. conſ. 36. col. 3. Card. Pariſ. d. conſ. 77. nu. 5.

Tertio Infero, Reſeruationem factam in reſigna
10 tione, & litteris reſignationis præſumi † factam abſ-
que uitio confidentiæ, & ut ius diſponit, ut per Cal-
der. con. 11. in fi. de feud. & ſupra deductum eſt.

11 Quarto, infero, præſentationem † electionem, colla
tionem præſumi factam abſque cõfidẽtia, iuxta ea,
quæ tradit Alc. de præſum. reg. 3. præſum. 2.

Quinto, infero, generaliter in hac materia con-
12 fidentiæ eſſe capiendã interpretationem, ut † confi-
dentia, & ſimonia excludatur, Put. dec. 385. lib. 1.

Et hoc regulare eſt in quibuſcunque caſibus, ut
13 capiatur præſumptio, ob quam † delictum excluda-
tur, l. merito, ff. pro Soc. Marſil. conſ. 2. col. 1. & ſeq.
Cæpol. conſi. crim. 21. nu. 16. Barb. conſ. 77. in prin.
uol. 4. Crau. conſ. 18. in fi. late Alc. de præſ. reg. 3. pſ.
prima. Et ob id cauſa excludens ſimoniam, & turpi
14 tudinem † eſt capienda, iux. not. in c. dilectus, 1. de Si
mon. Fel. in c. tua nos, in princ. & num. 5. eo. tit. An-
ch. conſ. 271. num. 1. Put. deciſ. 489. lib. 2. Dec. conſ.
218. num. 5. Sarn. de trien. q. 12. numer. 11. & 12. &
* communiter* Doct. & quælibet † cauſa excuſat a pœ
15 na communis* opinio, teſte Cur. Iun. conſ. 132. nu.
primo etiam colorata Gl. in l. Plagij, verbo Iuſta C.
* de plagiar. communis* opinio teſte Ioann. de
Amic. conſ. 84. nu. 5. Boer. deciſ. 168. nume. 11. Soc.
Iun. conſ. 45. nu. 16. lib. 1. Dec. conſ. 170. poſt nu. 2.
Grat. conſ. 37. nu. 21. lib. 2.

Sexto, infero, hanc præſumptionem, quæ exclu-
dit confidentiam, ſuſtinere actum, & ideo eſſe for-
16 tiorem † contraria, ut poſt alios optime deducit Io.
Annibal. & in l. poſt contractum, numer. 107. de do
17 nat. & † eſſe capiendam Grat. conſ. 42. num. 14. libr.
primo, & conſ. 43. num. 4. lib. 2. Et ſatis uulgare eſt,
18 ut præſumptio, quæ eſt † excluſiua delicti, ſit ſumen
da, Thom. Grama. deciſ. 18. & conſ. 31. nu. 14. & in
materia ſimulationis, & fraudis deducit Io. Annib.
d. l. poſt contractum, nu. 18. ff. de don.

19 Et regulare etiam eſt, ut † unum indicium tollat
aliud, Alex. conſ. 77. in fi. lib. primo.

20 Et ut una cõiectura † tollat aliam, Bal. conſ. 32. li.
2. Fulg. conſ. 178. Thom. Gramm. uot. 23. num. 12.
& uot. 13. nu. 28. Bal. in l. prima. in fi. C. loc. & in ma
* teria Confidentiæ* receptiſſimum eſt, ut præſum-
21 ptio † fortior tollat minus fortem, Caputaque. deciſ.
202. par. 1. quod etiam in probationibus uendicate
* ſibi locum, eſt communis* opin. in c. 1. in præſentia
de probat.

Septimo infero, quod, cum non præſumatur con
fidentia, & præſumptio ſit in contrarium, ut patet
ex ſuperius adductis, quod ſi ſufficienter non con-
22 ſtat de ea, abſolutio † eſt danda, ut in terminis ſcri-
bit Gabriel. conſi. 171. in princ. lib. 2. Et ratio eſt,
23 quia actore non probante, reus † eſt abſoluendus, l.
* qui accuſare, ubi communiter* Doct. C. de accuſat.
c. ult.

c.ult.§.de iur.iur.Card.Pariſ.conſi.1.nu. 9. uol.1.&
24 conſ.158.nu.25.uol.4.& iudices debent† eſſe prom
pti ad abſoluendum, Dec.& Cagn.late in reg.fauo-
rabiliores,ff.de reg.iur.Pariſ.in rub.ff.de oper.nou.
nunciat.num.105.
25 Octauo,infero, Verba†Semper eſſe interpretan-
da pro non ſimonia,& confidentia,ut fuit reſolutũ
* in una *Firman.Capellaniæ,Lunæ,10 Maij 1582.
coram R.P.D.Aldobrandino tũc Auditore Rotæ
nunc S.D.N.nam ibi inter alia adducebantur, ad ꝓ
bandam ſimoniam,quędam uerba reſignatarij, *le
dono per una certa coſa*,& fuit concluſum, eſſe in-
terpretanda ex cauſa reſignationis ſpontaneæ, non
autem quod præcederet conuentio: Et alias in una
* Lucana *Canonicatus,die 19. Decembris de anno
1555.& 1557.coram Cardinali.S.Crucis fuit reſolu
26 tum†quod,ſi executio non ſit conformis tractatui ꝓ
cedenti,non probetur ſimonia.

SVMMARIVM.

1 *Iudex ſecundum allegata debet iudicare.*
2 *Actor debet probare quod intendit.*
3 *Sententia lata abſque probationibus iniuſta.*
4 *Per probationes conſtat de confidentia.*
5 *Ex probationibus ueritas apparet.*
6 *Probatio quid eſt.*
7 *Notorium non indiget probatione.*
8 *In claris non eſt opus coniecturis.*
9 *Quæ Iudici ſunt aperta nulla indigent probatione.*
10 *Argumentum quid.*
11 *Probationum ſpecies duodecim.*
12 *Et quæ.*
13 *Confidentiæ crimen plene & concludenter probari debet quamuis ciuiliter agatur.*
14 *Simonia cum agitur ad priuationem plene probari debet.*
15 *Simonia leuioribus probationibus probatur quoties agitur ad repellendum aliquem ab aſſequutione beneficii.*
16 *Impetrantes beneficia per Simoniam & confidentiam ſunt odioſi.*
17 *Actus interpretari debet in bonam partem.*
18 *Verba, gli ho dato tanto, & c.non important Simoniam.*
19 *In Simonia requiritur conuentio.*
20 *Vnus teſtis cum fama non probat Simoniam.*
21 *Dictum vnius teſtis cum alio ſocio criminis non probat Simoniam.*
22 *Teſtis ſocius criminis non probat Simoniam.*
23 *Fama publica non probat confidentiam.*
24 *Dictum Reſignantis poſt reſignationem non probat Simoniam.*
25 *Verba futurum gratum non probant Simoniam.*
26 *Verba generalia non probant Simoniam.*
27 *Teſtes deponentes de ſolutione facta reſignanti non probant Simoniam.*
28 *Teſtes deponentes de perceptione fructuum facta a Reſignante poſt reſignationem non probant Simoniam.*
29 *Ex perceptione facta cum cauſa non probatur Simonia.*
30 *Ex mandatis reciprocis non colligitur confidentia.*
31 *Ignorantia an excuſet a confidentia.*
32 *Petens abſolutionem non cenſetur fateri ſimoniã.*
33 *Bonarum mentium eſt culpam timere ubi non eſt.*
34 *Probationes interpretantur pro non confidentia.*

QVAESTIO LXIIII.

Quibus probationibus conſtat de confidentia.

SExageſimo quarto, Quæro, &c. Nunc autem de
probationibus confidentię agendum eſt, cum iu-
1 dex ſecundum illas debeat†iudicare, ca. Iudicantem
30.q.5.l.illicitas,§.ueritas,ff.de off.præſid. ca. 1.ubi
Io.Andr.de off.ord.Glo.in primo uerbo contra de
re iud.lib.6.& non poſſit aliter, Abb.conſ.1. incipit
tria col.1.& 2.lib.2.Barbat.in c.cum in iure,col.28.
de off.& poteſt.iud.deleg.Fel.in c.quoniam contra
num.3.de probat.Pariſ.conſ.153.num.4.& 5.uol.4.
Craue.conſ.171.numer.7.Ceſal.conſi.421. numer.
61.& conſ.265.numer.14.& 16. Clar.lib. 5. rece-
* pt.ſent.§.ultim.quæ.31.numer.10.ideo receptum*
2 eſt,actorem†debere probare quod intendit l.qui ac
cuſare,C.de eden.l.2.ff.de probat.l.negantes,C.de
accuſ.in c.primo,ut Eccl.benef.c. circa de elect.lib.
6.Abb.conſ.9.num.54.Hercul.de proba . nega.nu.
30.Rip.de peſte part.2.num.125.Dec.in l. culpa ca
3 ret,num.9.ff.de reg.iur.Hinc†ſententia lata abſque
probationibus dicitur iniuſta,l.probatã,& ibi Bart.
C.de ſent.Ruin.conſ.117.in lite uertente, num.17.
& 20.lib.5.Vant.in tract.de null.ſenten. ex defectu
proc num.37.Marſ.in rubr.C.de probat. nume.67.
Ideo huiuſmodi inueſtigatio utilis erit,& neceſſaria
l.1.ff.de integ.reſt.c.imitare 16.q.1.c.ſi quis 2.q.4.
late tradit Maſc.de probat.q.1.col.1.
Quæro igitur, quomodo conſtet de confidentia
* ad effectum,ut iudex poſſit iudicare, & declarare
4 confidentiarios,&c.Communis*opinio† eſt, de ea
5 conſtare per probationes,quia per illas †veritas ap-
paret,l.nec commiſſa,C.de liber.cauſ. Couar.in c.1.
uar.reſol.uerſ.ſeptimo,& manifeſte Abb.in ca.licet
num.20.de probat.Maſc.de prob.1.Thom. quæſt.
6 3.nume.2.Probatio †autem nihil aliud eſt, niſi rei
dubiæ per argumenta oſtenſio , ut placuit Az.&
Accurſ.in rubr.de probat. Hoſt.in ſum.eod. titu.
* in principio,& communiter alij, ut per Abb. Deciũ
& alios nouiſſimos in rub.ext.de probat .rei dubiæ,
7 quia†Notorium non indiget probatione, ad not.
in l.prima,ff.de reſt.in integrum l.prima,ff. de dot.
8 prę leg.c.ult.de cohab.mulier,& in claris,non†eſt o-
pus coniecturis,l.continuus,§.cum ita,ff.de uerbo.
obligat.quę enim iudici ſunt aperta, nulla †indigent
9 probatione,l.ſi uero,§.pio rei, ff. qui ſatiſd. cog.&
10 illud uerbum per argumenta ſumitur † generaliter,
& largo modo,ut in l.2.C.quomodo appel. non re-
cip.c.ſi pro humani,de hom.lib.6.& late per Man-
doſ.in d.rub.de probat.nume.8.& facit argu.§.1.de
act.comprehendit igitur omnes probationum ſpe-
cies,quæ ſecundum Spec.in tit.de.probat. §. uiden-
11 dum,ſunt†duodecim,ſcilicet†per teſtes,per confeſ-
12 ſionem partium, per inſtrumenta , per euidentiam
facti,per præſumptiones,per famam, per iuramen-
tum,per libros antiquos,& ſcripturas antiquas in la
pidibus ſculptas, per literas sygillatas sygillo Epi-
ſcopi,per denũciationem publicarum perſonarum,
per communem opinionem,per indicia indubitata,
ſecundum autem Hoſt.nouem. ſecundum Tancre.
ſex.ſecundum Maſc.ſeptem,& omnes has enume-
rat Maſc.d.tract.de prob.tom.1.q.5.
Illud autem in primis eſt conſiderandum, rece-
* ptum eſſe in *ſacro Rotæ Auditorio,& comproba-
* tum ex*ſtylo hoc crimen confidentiæ probandum
13 †eſſe plene & concludenter, quamuis ciuiliter aga
tur.

tur,ut fuit reſolutum in una Imolen.* confidentiæ
Lunę 14.Februarij 1592.coram R.P.D.Pamphilio
& in vna*Calaguritan.confidentię 25. Iunij 1593.
coram eodem,& nouiſſime in una* Aret.confiden-
tię Lunæ 23.Ianuarij 1595.& alias pluries. Et has
deciſiones habui a R.P.D. Varela nobiliſſimo, &
Doctiſſimo uiro meique amantiſſimo.

Et hoc ad exemplum Simonię,in qua communis
*opinio eſt,requiri plenam, & concludentem pro-
14 bationem,cum agitur†ad effectum priuationis, Gl.
in c.ueniens il primo,uerb.illorum,de teſtibus.& ibi
Abb num.6.Dec.num.8.& alij*omnes,Card.Zaba
rell.c.ſicut,& ibi Marian.Soc.ſen.ſub num.5. uerſi.
ſed plus placet de Sim.Cott.deciſ.173.Moedan.de
ciſ.184.communis opinio*teſte Alc. conſ. ſecundo
colum.2.& 3.tom.1.de communi etiam Nat.conſ.
299.nu.3.in fi.uerſ.quia reſpondit li.2.& fuit reſolu
tū in Rota in una* FirmaCapellaniæ 7.Maij 1582.
coram S.D.N.tunc Auditore Rotæ,& in vna Brit-
tonori.Commendę*Lunę 12.Decembris 1588.&
Die tertia Maij iterū 1589.corā R.P.D.Gipſio &*
in Tulle.parochialis corā R.P.D.Decano 28.Maij
15 1593.Licet ſecus ſit quoties agitur†ad repellendum
aliquem ab aſſequutione beneficij nondum obten-
ti,nam tunc ſufficiunt probationes leuiores, Fab.de
ciſ.47.li.2.reſoluit Rota in una*Caurien. Canonica
tus x.Maij 1581.coram R.P.D.Seraphino, & in a-
lia*Calag. de Naro 20.Maii 1590.corā Comitulo.
Ideo,ſicuti in Simonia,quoties agitur ad priuatio-
nem,quamuis agatur ciuiliter, requiritur probatio
plena,& concludens,ita & in confidentia, ex inter-
pretatione Rotæ,& ex ſtylo recepto, requiritur ple
na,& concludens probatio,&, ubi non eſt talis,Ro
ta ſemper pronunciauit pro non confidentia;& mul
toties fui in hac Sententia contra Iudicem confidē
tiarium,& ſecūdum determinationem Rotę fuerūt
finitæ cauſę,& hoc, tum quia uigent eędem ratio-
nes,quæ in Simonia,tum præterea ad compeſcendā
audaciam illorum,qui mouēt has lites,& uolunt be
16 neficia uiuorum,genus enim† hoc hominum ualde
odioſum eſt in Curia,accedat,quia ſemper debet ca
pi præſumptio excludendi delictum,l.merito,ff.pro
17 ſoc.Et actus debet†interpretari in bonam partem,
Put.deciſ.181.& 440.lib.primo & promptiores de
bemus eſſe ad abſoluendū,q̄ ad condemnandū iux-
ta uulgatam,regulam,prout recti iudicis partes in-
dubio eſſe debent Ange.in l.dedit, num. primo, ff.
qui ſatiſd.cog.

18 Et ideo illa uerba(gli†ho dato tanto,non gli uo-
glio dar piu niente)Rota in dicta*Firmana Cappel
lanię corā S.D.N.de anno 1582.interpretata eſt,ut
non importent Simoniam,quia potuit eſſe, quod
19 non dederit ex conuentione,†ut requiritur, Gloſ.in
c.quam pio 1.q.2.Dec.conſ.118.nu.4. Card. Pariſ.
conſ.30.nu.21.uol.4.&*communiter alii.

Et in eadem*Firmana fuit reſolutum,nō eſſe†cō
20 cludentem probationem in hac materia, dictum u-
nius teſtis cū fama,Gl.in c. ueniens 1.de teſtibus cō
munis*opinio teſte Dec.conſ.210.prope fi.

Et in una Ciuitaten.*confidentiæ ſabbati 23. Ia-
nuarij 1593.coram R.P.D. Mātica fuit reſolutum,
21 dictum†unius teſtis non ſufficere etiam cum præ-
ſumptione,quę oritur ex dicto Alterius, qui parti
ceps fuit criminis,Doct.in c.ſicut,de teſt.

Et in dicta*Tullen.parochialis 28. Maij 1593.
22 reſoluit dictū Socij criminis non†admitti,& hoc la-
te comprobaui,quæſt.66.numer. 21.cum ſequen.
in hoc tractat.

23 In eadem Tullen.fuit reſolutum†famam publicam
non probare: quod etiam fuerat dictum in illa*I-
molen.confidentiæ,coram R.P.D. Pamphilio, 14.
Februarii 1582.Glo.in c.ueniens,& ibi Abb. nu.8.
Dec.nu.22.de Teſtibus,Gabr.concl.1.de prob. nu.
12.Put.deciſ.171.in fi.lib.2.

Et in eadem* Tullen.fuit firmatum,†dictum reſi
24 gnantis poſt reſignationem dicentis reſignaſſe ſub
quibuſdam conditionibus,& modis, non probare.
De qua re dixi,q.68.num.22.

Et in eadem Tullen.fuit*dictum, quod teſtes de
25 ponentes audiuiſſe N.dicentē futurū†gratū, &c.nō
probare Simoniam,& fuerat deciſum in dicta Brit-
tonorien.Commendæ 12. Decembris 1588. quia
26 uerba generalia non probant†Simoniam,Sot. de iu
ſti.& iur.lib.9.q.8.art.5.concl.3.

Et in eadem*Tullen.fuit reſolutum, †teſtes de-
27 ponentes de ſolutione facta reſignanti non proba-
re Simoniam,quia potuit reſignatarius ſoluere ex a
lia cauſa,& non conſtabat de pacto.

Et in dicta imolen.* confidentię Lunæ 14. Fe-
28 bruarii 1592.fuit reſolutum,teſtes deponentes† de
perceptione fructuum facta a reſignāte poſt reſigna
tionem non probare confidentiam,niſi deponat de
pręcedente conuentione. Nam poterit dari caſus,
quod ex poſt pacto reſignatarius ſponte, & ex ali
qua cauſa,illos ſoluerit ad tradita per Gl.in c.pręſen
ti de off.ordina.lib. 6.de qua re uide ea, quæ ſupra
ſcripſi,q.31.

Et in illa*Conſentin.pretenſæ confidentiæ 4.Fe
bruarii 1591.coram.R.P.D.Orano fuit reſolutum
29 †non conſtare de confidentia ex perceptione fa-
cta poſt reſignationem,cum conſtaret de cauſa per
ceptionis.

Et in illa Calaguritan.* confidentiæ Die Lunæ
14.Decembris 1592.coram R.P.D.Penia,ac in ea-
dem Veneris 25.Iunij 1593.coram R.P.D. Pam-
30 philio fuit deciſum,ex illis †mandatis reciprocis nō
colligi confidentiam cum non conſtet de pacto.

Et in dicta Aretin.*confidentiæ coram R.P.D.
31 Decano Rota excluſit confidentiam ex ueriſimili†
ignorantia clauſulæ appoſitę in ſupplicatione, attē-
ta paupertate,tetigi q.46.num.64.uer.lim .Et in p̄-
fata*Brittonor.cōmendæ Lunę 12.Decēbris 1588.
32 fuit reſolutū non cōſtare de Simonia, per †ſupplica
tionē in qua N.petebat abſolutionē ab ea,cū petēs
abſolutionē nō uideat cōfiteri Simoniā,qa eius cō-
feſſio pręſumitur ad cautelam,ad tollēdū ſcrupulū,
33 nam bonarum mentium eſt,culpam†timere, etiam
ubi non eſt c.2.de obſeru.ieiun. Natt.conſ.161.nu.
15.Quod nota,quia eſt ualde ſingulare.

Et propterea in hac materia,ubi agitur ad priuā
dum aliquem beneficiis propter confidentiam cō-
miſſam,debet huiuſmodi confidentia probari ple-
ne,& concludenter,& ita uſus obtinuit,quod poſſet
aliis multis modis,& rationibus comprobari, quas
conſulto omittam breuitatis cauſa , eoque maxi-
me,quia in quæſtionibus præcedentibus,& ſequen-
tibus late omnes caſus poſui,Et probationes in cri-
mine hoc confidentię in mitiorem partem inter-
prætantur pro non cōfidentia,iuxta tradita per Bar
bat.conſ.12.nu.34.uol.2.

S V M M A R I V M.

1 *Per teſtes probatur confidentia.*

Omnia

2 *Omnia poſſunt Teſtibus probari.*
3 *Probatio per Teſtes eſt naturalis.*
4 *In ore duorum, vel triam ſtat omne verbum.*
5 *Probatio per Teſtes eſt dignior alijs.*
6 *Viua vox eſt firmior.*
7 *Viua vox mouet animum Auditoris.*
8 *Plura ſunt quę nõ poſſunt, niſi per teſtes probari.*
9 *Teſtificari eſt actus a lege.*
10 *Neceſſarius eſt vſus teſtium.*
11 *Ferre teſtimonium dignitas dicitur.*
12 *Officium teſtium ad quid verſetur.*
13 *Veritas amanda.*
14 *Teſtes debent deponere per ſenſum corporis.*
15 *Teſtes abſq; Iuramẽto non probant in confidentia.*
16 *Nullum eſt dictum Teſtis abſque Iuramento.*
17 *Papa non diſpenſat, vt credatur teſtibus abſque Iuramento.*
18 *Pars aduerſa in receptione teſtium debet citari.*
19 *Quando Iudex procedit ex officio non eſt neceſſaria citatio partis in receptione teſtium.*
20 *An teſtes debeant citari ad perhiben. Teſtimonium.*

QVAESTIO LXV.

An per teſtes probetur confidentia.

* SExageſimo quinto Quęro, an per teſtes probe-
tur confidentia? Communis * opinio oĩum Do
*1 cto. eſt affirmatiua q̃ in praxi * tota die † obſeruatur,
& probatur, tum auctoritate, tum ẽt rõne, auctorita
te, ex d. Conſtit. Pij V. in §. Teſtes, rõne, quia omnia
2 poſſunt † teſtib probari, Inn. in c. cũ P. de fid. inſtru.
3 ubi dicit hanc † probationem naturalem, ẽt cõgrue-
re cũ iure diuino, Abb. in c. 3. loco, n. 5. uerſ. ultimũ
tñ dictũ, de probat. p p illud diuinæ uocis teſtimo-
4 nium. In † ore duorum, vel triũ ſtat oẽ uerbum, c. cũ
5 eſſes, de teſtam. Et ob id hmõi probatio oĩb. alijs †
validior, & dignior exiſtimatur, Abb. in rub. de te-
ſtib. ex cũ Ioã. de fid. Inſtr. Fel. poſt Barbat. in rub.
* de fid. Inſtr. n. 1. Dec. in d. rub. de teſtib. & eſt * cõis
opinio, ut per Doct. in d. c. cũ P. de fid. inſtr. Viuius
* in com. opin. uer. teſtis de * magis cõi atteſtatur, Ma
6 ſcar. de probat. tom. 1. q. 5. nu. 3. Et hoc, tũ quia † ui
ua uox firmior eſt, quam mortua, ut in auth. de in-
ſtru. cau. & fid. §. ſi quis igitur, ca. 3. loco, de probat.
Az. in ſum. tit. de teſtib. cũ uiuæ uocis ſonus fortius,
7 ac efficacius permouet † audiroris aĩum, l. ſi in tres,
ff. de arbit. l. 1. C. de ſent. ex breui. recit. l. de minore,
§. de tormenta, ff. de q. & iõ plura probantur teſtib.
8 † quæ non probantur aliter, vt patet ex citat. p Ro.
cõſ. 349. inci. dum q̃ritur, Fede. de Sen. q. 211. Old.
conſ. 199. Bal. in l. ſciunt, col. 2. C. de probat. tum ẽt,
9 quia † teſtificari eſt actus, a lege inuentus, l. qm̃. circa
fi. C. de hęret. p p bonum publicũ, Barbat. in c. 2. de
10 probat. & eſt munus publicum, & † neceſſarium, l. 1.
ff. de teſtib. l. ult. C. ſi ces. pet. Barb. in c. teſtimoniũ,
11 n. 16. de teſtib. & iõ ferre † teſtimoniũ dr̃ dignitas,
c. p̃ceptũ, 32. q. 5. Spec. de teſtib. §. apponitur, n. 29.
12 cũ officiũ † teſtiũ uerſetur ad ueritatem detegendã,
13 quæ ſuper † omnia amari dẽt, l. cum ita legatum, ff.
de cond. & demon. c. quiſquis 10. q. 1.
14 Qui teſtes debent cãm † afferre in eorũ depoſi-
tionib. p illũ corporis ſenſum, quo percipitur id, de
quo rogañ, l. qui teſtõ heres inſtituitur, §. ult. uerſ. ſi
vel ſenſu percipiatur, ff. de teſtam. Abb. in c. cũ cau
ſam, de teſtib. Tindar. in ſuo tract. de teſtib. num. 9.
Aliqua m̃ dubia oriuntur in hac materia, q̃ ſunt
neceſſario explicãda. Primũ erit, an teſtes abſq; iu-
ramento probent in hac materia confidentię? Rñ-
15 deo † negatiue, ut in terminis tenet Gabr. conſ. 184.
n. 9. li. 2. namq; teſtes, anteq̃uam perhibeãt teſtimo
nium, debent a Iudice arctari iuſiurandi religione, l.
iuſiurandi, C. de teſtib. Spec. eo. tit. in uerſ. ſequitur,
16 alias † nullum eſt eorũ dictũ, d. l. iuſiurandi, c. tuis, de
* teſtib. ubi oẽs * Lanfr. de teſtib. in principio, Crot. in
eo. tract. p. 7. n. 227. Grauatius Calaber ad Veſtr. in
ſua praxi, c. 2. li. 6. n. 34. cum ſeq. deciſ. Pedem. 70. n.
17 18. Immo aliqui ſcribunt ſummum † Pontificẽ non
diſpenſare, vt credatur teſtib. abſque iuramento, Fe
li. in c. conſtitutus, in 6. col. de reſcr. Rol. a Vall. cõſi.
8. nu. 14. li. 4. Aug. de Ancon. de poteſt. Eccleſ. quæ-
ſtio. 55. art. 4.
Secundum erit dubium, an pars aduerſa debeat
18 citari in eorum receptionem. Rñdeo † affirmatiue,
ut ẽt tenet Gabr. d. conſ. 184. n. 9. li. 2. & rõ eſt, quia
dicta teſtiũ pro nihilo reputantur, ſi pars cuius in
tereſt, non fuerit vocata, c. 2. de teſtib. l. ſi qñ, C. eo. l.
iudices, C. de fid. Inſtr. Dec. in c. in nomine Domi
* ni, nu. 28. de teſtib. & communiter * ita praxis obſer
uat, teſte Viu. in com. opin. uerſ. Teſtis.
Limita tamen, ut per Maſcar. de probat. tom. 1.
q. 5. n. 87. uſque ad n. 117. & per eundẽ Maſcar. eo.
tract. concl. 431. & per Abb. in c. 2. nu. 7. de teſtib.
19 ubi alij. Et p̃cipue in caſu, qñ iudex procederet ex
officio, ut praxis ẽt in hac materia obſeruat in pro-
ceſſu informatiuo, Bald. in l. non dubium, col. 6. C.
de legib. Io. And. in c. ult. de præſumpt. Fel. d. ca. 2.
col. 2. in prima lim. de teſtib.
20 Tertium dubiũ, an teſtes † debeãt citari ad perhi-
bendũ teſtimoniũ? Affirmatiuã opinionẽ tenuerũt
Alex. conſ. 180. n. 7. li. 2. Rui. conſ. 10. n. 5. li. 5. & alii
multi, Contraria tñ opinio eſt vera, q̃ tenent Lan-
fran. in tract. de teſtib. in princ. ſub n. 5. uerſ. quinto
quęro, Gl. in l. poſt legatũ, §. his uero, ff. de his, q̃b.
ut indig. Bal. in l. presbyteri, C. de Epiſ. & cler. ſuffi
cit enim, ut teſtes producantur ad iudicem, Bald. in
auth. ſed nouo iure, C. ſi cert. pet. Ioã. Bapt. Aſin. in
* prax. §. 7. c. 5. limit. 92. & cõiter * obſeruatur. Et cum
hic caſus alias fuiſſet propoſitus ab ornatiſſimo, &
nobiliſſimo D. Fabritio Caieta Cõſentino, mihi ma
xima, & antiqua amicitia coniuncto, ita reſpõdi, &
poſtea ita fuit iudicatum.
Teſtes autem inimici, deponentes nimis auda-
cter, ſuſpecti, & ſocij criminis non probant, ut di-
cam infra quæſtione ſequenti.

SVMMARIVM.

1 *Vbi requiritur legitima probatio, Teſtes debent eſſe omni exceptione maiores.*
2 *Verbum legitime quid importet.*
3 *Semper Teſtes debẽt eſſe omni exceptione maiores.*
4 *In cauſa criminali Teſtes debent eſſe luce meridiana clariores.*
5 *In cauſa matrimoniali Teſtes, quomodo debent eſſe.*
6 *In confidentia admittuntur teſtes crimino ſi, & inhabiles.*
7 *In Simonia, qualibet perſona admititur.*
8 *Exceptio capitalis inimicitię admittĩt in Simonia.*
9 *Simonia eſt maius crimen omnibus alijs.*
10 *Qualibet perſona admititur ad probandum hæreſim.*
11 *Confidentia, & Simonia, ſolens committi occulte.*
12 *Quoties aliter veritas haberi non poteſt Teſtes minus idonei admittuntur.*

13 *Minor 25. annis in criminalibus admittitur.*
14 *Laicus, quando admittatur contra Clericum.*
15 *Meretrices, & lenones, quando admittantur.*
16 *Ob atrocitatem delicti licitum eſt tranſgredi Iura.*
17 *Hæreticus, & paganus non probant Simoniam.*
18 *Iudæus non probat contra Chriſtianum.*
19 *Deo infidelis eſt, quoque alijs.*
20 *Confidentia probatur per teſtes ſocios criminis.*
21 *In tribus criminibus ſocius criminis probat.*
22 *Socij criminis, & mulieris non probant Simoniam.*
23 *Promiſſio, & datio in Simonia æquiparantur.*
24 *Aſſaſſinus etiam ex promiſſione.*
25 *Teſtes inimici non probant confidentiam.*
26 *Teſtes deponentes audacter repelluntur.*
27 *Teſtes de auditu, & publica voce & fama non pro-
bant Simoniam.*

QVAESTIO LXVI.

An teſtes debeant eſſe omni exceptione maiores.

SExageſimo ſexto Quæro, an ad probandam cõ-
fidentiam teſtes debeant eſſe omni exceptio-
ne maiores?
Pro affirmatiua primo ponderantur quędã uer-
ba poſita in d. Conſti. Pij IIII. in §. ſicque, ibi, *etiam
per pręſumptiones, & coniecturas legitimas &c.*
1 verbum enim legitimas vř requirere, †ut teſtes ſint
omni exceptione maiores, Hoſt. Inn. Io. de Anan.
Abb. & alij in c. Fraternitatis, de teſtib. & eſt nota-
bilis deciſio Rotæ, quam ad hoc refert Marſi. conſ.
2. nu. 51. li. 1. nam alias non poſſet dici legitima pro
batio, ad late tradita per Fel. in c. 2. nu. 12. de teſtib.
2 uerbum enim †legitimę eſt magnæ importantiæ, ut
in caſu, de quo per Bald. in l. unica, col. 9. uerſ. quæ-
ro debitor, C. de confeſſ.
Secundo affertur, quia regulariter in omni mate
3 ria debent eſſe †teſtes omni exceptione maiores, vt
habetur ſexcẽtis in locis, in tit. de teſtib. in ff. & Do
cto. in c. 2. de teſtib. & eo magis in cauſa criminali,
4 ubi probationes debent eſſe †luce meridiana clario
* res, l. ſciant cuncti, C. de probat. & omnes* Doct. tra
dunt, vt per Boſſ. in tit. de conuict. nu. 8. in prax. cri-
mi. & in Simonia in terminis Marſ. conſ. 2. n. 46. 47.
* 48. Fel. in c. 2. nu. 12. ubi Dec. n. 27. atteſtatur* de cõ
muni, de teſtib. Grat. conſ. 2. col. ult. li. 2. Car. Pariſ.
conſ. 57. col. 2. li. 1. Corn. conſ. 28. col. 2. li. 3. & conſ.
5 134. in prin. li. 1. ſicuti †in cã matrimoniali, Gl. in c.
1. uerbo, maiores, de conſang. & affin. ubi Abb. n. 5.
& alij, Crau. conſ. 169. col. 1. Grat. conſ. 2. n. 3. & 34.
li. 2. Zaſ. conſ. 4. nu. 11. li. 1. Dec. conſ. 310. col. 1. &*
* communiter Docto. vt per Gabriell. lib. commun.
opin. conclu. 8. in principio.
His tamen non obſtantibus, contraria opinio nè
* gatiua eſt uera, & *communiter recepta, ut ad pro-
bandam confidentiam non requirantur teſtes om-
6 ni exceptione maiores, ſed ſufficiant †criminoſi, &
alias inhabiles, Nau. in man. c. 23. ſub n. 110. uerſic.
noto 9. Maſcard. de probat. concl. 1306. nu. 16.
Quę concluſio probatur expreſſe in d. conſtitut.
Pij V. in §. *cæterum criminoſi, & cæteri omnes qui
ad perhibendum in caſibus Simonię teſtimonium re
cipi poſſunt ad prædicta omnia admittitur &c.* nã
7 in crimine Simoniæ quælibet †perſona indiſtincte
admittiť in teſtẽ, & ad teſtificandũ, & exceptiones
cuiuſque generis, & qualitatis repelluntur, & nõ ad-
8 mittuntur, pręterquam exceptio †capitalis inimici-
tiæ, & cõſpirationis, vt probat tex. in c. licet heli, de
* Sim. vbi Gl. Ant. de Butr. Abb. Anan. Fel. & *cõiter
Doct. & eſt etiam tex. in c. per tuas, el 1. eo. titu. ubi
Gl. Abb. Fel. & alij oẽs, Gl. in c. cũ P. de accuſat. Re
doan. de Sim. p. 4. c. 5. nu. 7. & 9. cum ſequ. Nauar. in
man. d. c. 23. ſub nu. 110. & ratio ibi ponitur, quia
9 Simonia eſt maius †crimen omnib. alijs criminib. d.
c. per tuas, c. ult. 1. q. ult. & quaſi maius hæreſi, c. eo.
10 1. q. 1. ſed ad probandam hęreſim quelibet †perſo-
na admittitur ẽt crimine irretita, & inhabilis, c. tãta,
de heret. c. ſi quis Papa, di. 79. l. ſi quemquam, C. de
Epiſ. & cle. Gl. in c. ueniens, el 2. in fi. de teſtib. Lap.
alleg. 94. col. 1. uerſ. & iõ inſurgit Io. And. in addit.
ad Spec. tit. de teſte, §. 1. deciſ. Tholoſ. 3. in fi. Abb.
in c. cum in tua, nu. 7. de ſponſa. Marſi. cõſi. 102. col.
1. uerſ. opponit. Grat. conſ. 59. colum. 1. uerſ. accedit
quoque, lib. 2.
Accedit, quia Simonia, & confidentia eſt de illis
11 criminib. quæ ſolent committi, †occulte, ut per Re-
* doan. de Sim. p. 4. c. 6. col. 3. & 4. eſt* communis opi
nio Doct. & tamen, quoties ſumus in his criminib.
12 & veritas †aliter haberi non poteſt, tunc teſtes mi-
nus idonei fidẽ faciunt, c. ueniens, el 2. in fine de te-
ſtib. & ibi, Gl. ult. c. cũ dilecti, & ibi Gl. de elect. Gl.
in c. 3. loco, in uerbo iurare, de prob. Lap. allega. 94.
col. 1. Marſi. ſing. 73. & conſ. 31. nu. 32. & conſi. 42.
nu. 5. & conſ. 102. col. 1. nam rõne difficultatis illi te
ſtes recipiunť, qui alias a teſtificando reijcerẽtur, ut
optime ſcribit Rom. conſ. 76. col. 2. uerſ. 2. Idem ꝓ
13 batur. Et ideo minor †25. ann. in criminalibus ad-
mittitur, quando aliter veritas haberi non põt, Iaſ.
in l. ult. col. 1. C. de his, quib. ut indig. Marſil. in leg.
Diuus, col. 2. uerſ. nota etiam, ff. de quæſtionib.
14 Hinc laicus admittitur †contra clericum, quando
veritas aliter probari non poteſt, Abb. Ant. de But.
Fel. & alij omnes, in c. de cętero, de teſtib. Alex. cõſ.
64. col. 1. li. 1. Gramm. uot. 45. nu. 20. Marſi. in prax.
* §. diligenter, nu. 81. cõis* opinio teſte Gabr. com. cõ
15 clu. de teſtib. concl. 7. nu. 6. Hinc †meretrices, leno-
nes, & alij infames, quando veritas aliter haberi nõ
põt in criminalib. admittuntur, Salic. in l. ea quidẽ,
col. 1. C. de accuſat. Marſil. in d. §. diligenter, nu. 8.
Comprobatur ex atrocitate delicti, ob quã cau-
16 ſam licere iura tranſgredi †ſcriptum reliquit Innoc.
* communiter* receptus in c. 1. de cõſt. ut refert Clar.
lib. 5. recept. ſent. §. 1.
Dubium tñ oritur, an ad probandã Simoniã, &
17 confidentiã admittatur hęreticus, †& paganus? Re-
ſpõde negatiue, Gl. in c. ſi dñs, de ſim. in uerb. catho
licus, Redoã. de Sim. p. 4. c. 5. n. 15. cũ ſeq. Hinc Iu-
18 dęus non †eſt idoneus teſtis cõtra Chriſtianũ in cau
ſis criminalib. c. 1. & 2. c. Iudex, de teſtib. c. ſi pagan⁹,
& c. ſi hęreticus, 2. q. 7. l. qm̃, C. de hæret. Marſi. cõſ.
19 12. col. 3. quia, qui Deo †eſt infidelis, non poteſt ho
mini eſſe fidelis, cap. non poteſt, 2. q. 7.
Scđo dubitať, an probetur confidentia ꝑ teſtes
20 ſocios criminis? cõis opinio eſt † affirmatiua in Si-
monia, ꝗ tenent, Gl. in c. vlt. 15. q. 3. & in c. ſi qs Pa-
pa, di. 79. Doct. oẽs, in c. 1. de teſtib. li. 6. Ang. ĩ ſum.
in uerbo teſtis, cũ alijs, vt ꝑ Redoan. de Sim. p. 4. c.
5. n. 28. ſpãle enim eſt in trib. criminib. exceptis, ut
21 ſocius criminis admittať in teſtem, ſ. †in cã hæreſis,
læſæ maieſtatis, & Simonia, d. c. 1. de teſtib. li. 6. ubi
* omnes Doct. nam in alijs ſecus, communis* opinio,
vt per Ioan. de Amic. conſi. 27. num. primo, Gl. in
l. ult. C. de accuſa. Clar. li. 5. recept. ſent. §. vlt. quęſti.
21. uerſ. Dictum ſocij. In confidentia autẽ pluries
reſoluit Rota teſtes ſocios, criminis repelli in una
Aquen. Beneficij Lunæ 17. Maij 1593. coram R. P.
D. Blan-

D. Blanchetto, & alias, & in ſimonia fuit dictum in illa Firmã. Cappellaniæ de anno 1582. coram S.D.N. Et in illa Tullen. Parochialis coram Decano voneris 28. Maij 1593.

Et hoc procedit, quoties eſſent ſocij criminis, &
22 † muneris, nam tunc abſque dubio non admitterentur in confidentia, ſicuti ueque admiſtuntur hoc caſu in ſimonia, vt fuit reſolutum * in Rota in una Pãpilonen. Parochialis de Paterna coram D. Fabio Accorambono Decano 13. Iunij. 1552. teſte Caputaq. deciſ. 244. par. 3. & ratio eſt, quę ponitur per Doct. in d.c. 1. de teſtib. li. 6. & in c. ueniens el 1. de teſtib. Et quoties agitur ad effectum priuationis, & ita diſtinguit, Fab. deciſ. 47. li. 2. not. in d. Tullen.

Et ampliatur hoc procedere, etiã ſi ageretur de ſimonia ciuiliter, Redoã. de ſim. p. 4. d. c. 5. n. 28. Sal. in l. qñ liberi, n. 6. C. de teſtib. Dec. in c. 2. de conf.

Ampliatur ſecundo, procedere, etiam ſi teſtes ſocij criminis, & muneris nihil receperunt, quia ſuffi
23 cit, quod eis fuerit † promiſſum, vt fuit * reſolutum in d. Pampilonen. teſte Caputaq. citata deciſ. 244. p. 3. nu. 3. & etiam tradit, Gl. in d. c. 1. de teſtib. in 6. Dec. in c. ueniens, el 1. nu. 9. ante finem de teſtib. Ita in ſi
24 mili dr̃ aſſaſſinus, ſi tantum fuit † promiſſum, ut occidat, licet nihil habuerit, Sali. in l. non ideo minus, in fi. C. de accuſat. Curt. Sen. conſ. 20. col. 18. uerſ. omitto poſtremo, Grammat. uot. 9. colũ. 1. communis * opinio, ut late reſoluit alios allegando Gabriel. de maleſ. concl. 1. num. 1. cum ſeq.

Et hunc criminis participem a teſtimonio repelli ſcribunt Fulg. conſ. 136. col. 2. in fi. Cor. conſ. 112. nu. 5. li. 3. conſ. 58. nu. 5. li. 1. Gramm. deciſ. 25. nu 1. & deci. 40. nu. 16. Card. Pariſ. conſ. 53. nu. 15. uol. 4. cum alijs, vt per Maſcar. de probat. concl. 466.

Et reliqua circa materiam hanc vide quæ poſui de reſig. benef. lib. 14. qu. 10. ubi latiſſime tractaui hanc quæſtionem.

25 Teſtes † autem inimici repellentur, ut fuit * reſolutum in Rota, in una Aquen. Lunæ 17. Maij 1593. coram R.P.D. Blanchetto, & in illa Imolen. proxime citanda.

26 Ita † & etiam qui nimis audacter deponunt, ac animoſe loquuntur, Anch. conſ. 227. ſub nu. 5. Ale. conſ. 5. nu. 4. li. 3. Gramm. conſ. 12. nu. 14. Crauett. conſ. 1, nu. 9. & ita fuit reſolutum in una * Imolen. cõfidentię Lunæ 24. Febr. 1592. coram R.P.D. Pamphilio.

27 Ita † pariter non probant teſtes de auditu, etiam de publica uoce, & fama, etiam ſi cum hac publica uoce, & fama adſit unus teſtis, nam pluries fuit reſolutum, ex hoc non probari ſimoniam, in illa * Firman. de anno 1582. cõram S.D.N. in d. Imolen. & Aqu. Gl. in c. ueniẽs 1. de teſtib. Dec. cõſ. 210. in fi.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis vnus non probat.*
2 *Etiam ſi eſſet in dignitate.*
3 *Vbi cauſa eſt commiſſa conſcientiæ alicuius vnus teſtis non ſufficit.*
4 *Plures teſtes ſingulares nihil probant.*
5 *Teſtes ſingulares probant confidentiam.*
6 *Ob difficultatem probandi ſufficit vnus teſtis.*
7 *In Criminalibus duæ probationes imperfectæ, non iunguntur.*
8 *In Ciuilibus ſecus.*
9 *In crimine uſurarum coniunguntur probationes imperfectæ.*
10 *In confidentia iunguntur præſumptiones.*
11 *Qualibet probatio, quæ iungi debet eſt ſemiplene probata.*
12 *Cum agitur de probando quid in genere, ſufficiunt teſtes ſingulares.*
13 *Iuriſdictio probatur per teſtes ſingulares.*
14 *Conſuetudo quoque.*
15 *Poſſeſſio etiam.*
16 *Et fama.*
17 *Et hæreticus.*
18 *Adulterium.*
19 *Furor.*
20 *Electio ſepulturæ.*
21 *Qualibet coniectura probanda per duos Teſtes.*
22 *Papa poteſt ſtatuere in certis caſibus, vt ſtetur dicto vnius Teſtis.*
23 *De iure Diuino requiruntur duo Teſtes.*
24 *Papa non poteſt diſpenſare ſuper iure diuino.*

Confidentia probatur per teſtes ſingulares.

QVAESTIO LXVII.

SExageſimo ſeptimo, Quæro, quot teſtes probẽt coniecturas, ſeu præſumptiones confidẽtię poſitas in Conſtitutione Pij V. & an teſtes ſingulares ſufficiant? Et quidem uidetur dicendũ, requiri duos ad minus teſtes, & ſingulares non probare. nam recepta * eſt doctorum ſententia teſti unico non ad
1 hiberi † fidem, cap. licet, c. ueniens, c. iuſiurandi, de teſtib. c. admonere, 33. q. 2. c. in nomine domini de te
2 ſtib. etiam ſi ille eſſet † in dignitate quantumuis maxima conſtitutus, Bellam. deciſ. 628. cum tribus ſeq. Feli. in c. quod ſuper col. 4. de fid. inſtr. idem Feli. in c. poſt ceſſionem, col. 4. de proba. Soc. Sen. reg. 423.
3 & etiam ſi cauſa eſſet commiſſa conſcientię † alicuius Alex. conſ. 209. col. ult. li. 6. & etiam ſi ſit iudicãdum inſpecta ueritate, & æquitate Corn. conſ. 165. uol. 4. & recepta * pariter eſt doctorum ſententia teſtes ſingulares non probare, c. nihilominus, vbi Gl. 3. q. 9. c. tam literis, vbi etiam Gl. 2. de teſtib. ca. cum dilecti, de elect. c. licet cauſam, vbi Abb. col. 2. de probat. Petr. de Anchar. conſ. 274. Corn. conſ. 286. col. 2. lib. 3. Alex. conſ. 3. in fi. li. 1. Cardi. Pariſ. conſ. 57.
4 col. 2. uol. 1. etiam ſi eſſent † plures, Bal. in l. iuſiurandi, col. 2. C. de teſtib. Ale. conſ. 18. col. ult. li. 4. & cõſ. 20. & conſ. 71. eo. li. Card. Pariſ. d. conſ. 57. loc. cita. Soc. Iun. conſ. 90. nu. 8. uol. 2. Et * in crimine ſimonię fuit reſolutum in illa Firman. Capellaniæ 10. Maij. 1582. coram S.D.N.

His tamen non obſtantibus, contraria opinio *
5 communiter eſt recepta, ſufficere teſtes † ſingulares, vt tradũt Nau. in man. c. 23. ſub. n. 110. uerſ. nota 9. Maſcard. de probat. concl. 1306. num. 15. & probatur expreſſe in d. conſt. Pij V. in §. Teſtes autem de quaque re ſingulares ſingulas probare valeant præſumptiones, & coniecturas, & c. quæ verba probant, quod licet de iure communi, quælibet præſumptio eſſet probanda per duos teſtes conteſtes, hodie autem ſufficit, vt probetur per teſtes ſingulares, & ſic Pius V. dimidio minori probatione contentatur, q̃ de iure communi requiritur. Et ratio huius concluſionis ponitur in eadem Conſtitutione Pij V. in §. ſiquidem, ibi, *ſed pleriſque cauſis præſumptiones, & coniecturas, quæ ad illud probandum deducuntur minime ſufficere*, eiuſque rei cauſa plurimos, qui ante litterarum prædictarum editionem huiuſmodi

confidentiam exercebant, vbi cognouerunt obſtru
ctam ueritatem ob difficultates probandi in iudi-
cijs confidentias ipſas contempta conſtitutione p̃-
dicta, Eccleſias, monaſteria, & beneficia ſic recepta,
vt prius retinere alios fructus, penſiones, & alias res
accipere, alios eorum exemplo ad ſimilia, & grauio
ra fidentius commoneri, &c. Difficultas igitur pro-
6 bandi operatur, vt † ſufficiat vnus teſtis, doct. in l. pri
ma, §. vltimo, ff. de uerb. oblig. Marſi. in l. ſi quis ne
quæſt. colum. 32. uerſicu. & reſpondendo, ff. de quæ
ſtio. & late deducit Gabriell. de teſtibus conclu. pri
ma, & 2.

Et facit, quod fuit deciſum in una Biſinianen. pẽ
ſionis de anno 1574. coram Illuſtriſſimo Lancelot
to. Vnde licet in criminalibus regulariter duæ pro-
7 bationes imperfectę non iunganturt ad faciendam
plenam probationem, Gloſſ. Anton. de Butr. Imol.
Felin. & alij in cap. ueniens, 1. de teſtibus Anan. con
ſi. 59. colum. 2. in fin. Archid. in cap. ſciant, 2. quæſt.
8. Oldrad. conſi. 192. poſt med. Iaſ. conſi. 167. colũ.
* vltim. lib. 4. communis, *de qua atteſtatur Marſi. in
l. de minore, §. plurimum, num. 55. ff. de quæſt. Dec.
conſi. 429. num. 9. & conſ. 210. in fin. fallit tamen in
hoc crimine, in quo ſpeciale eſt, propter eius graui-
tatem, vt probationes imperfectæ ſimul iungantur
8 ad conſtituendam plenam probationem, ſicuti in †
ciuilibus iunguntur, Bar. in l. 2. §. primo, ff. de excuſ.
tut. & in l. prima, §. idem Cornelio, ff. de quæſt. Ale.
cõſ. 20. libr. 4. Anch. conſ. 276. col. prima, Imo. con
ſi. 138. colum. prima, Cardin. Pariſ. conſi. 3. num. 95.
* volum. 4. Marſil. conſil. 20. num. 47. communis *opi
nio teſte Grammat. conſil. ciuil. 45. num. 9. Gabrie.
de probat. conclu. prima, num. primo, ubi infinitos
9 congerit, & in † crimine vſurarum, Baldus, in l. pri-
ma, colum. penultim. & ultim. C. de teſtament. Iaſ.
conſi. 11. lib. 2. Crauett. conſi. 73. colum. prima, Soc.
Iun. conſi. 97. lib. 2.

10 Eo magis cum † facilius iungantur plures pręſum
ptiones ad plenam probationem (vt in caſu noſtro)
Anton. de Butr. in cap. ueniens el primo, colum. ul-
tim. de teſtibus Gabriell. d. concluſ. prima, numero
* 63. & ideo receptum * eſt iungi duas præſumptio-
nes ad plenam probationem, Glo. in cap. accedens
el ſecundo, ut lit. non conteſt. & in ca. cum cauſam,
in glo. 2. de probat. Ioan. de Anan. conſ. 49. colum.
prima, uerſic. ex quibus Roman. conſi. 7. colum. pri
ma, & conſ. 54. in fin. Craue. conſi. 35. num. 6. & con
ſi. 73. num. 20. & conſ. 159. num. 11.

Accedit, quia hæ pręſumptiones, quæ iunguntur
in caſu noſtro, vnaquæque probatur ſemiplene, &
tamen probationes imperfectæ indiſtinctæ iungun
tur, cum quælibet probatio, quæ iungi debet, ſit ſe-
11 miplene, † probata, Bartol. in le. ſpadonem, §. qui
iura, de excuſat. tuto. Paul. de Caſtro, conſilio 92. in
fin. libro 2. Ancharan. conſi. 276. colum. prima, Are
tin. conſil. 65. colum. 2. Alexand. conſil. 20. column.
prima, uerſicu. finaliter, libro 4. ſufficiunt etiam te-
12 ſtes ſingulares, cum agitur de probãdo † quid in ge-
nere, gloſſ. in leg. ob carmen, §. vltim. ff. de teſt. Ab
ba. in capitul. cum dilecti, de elect. Ancharan. con-
ſil. 277. columna 4. Franc. Curt. conſil. 64. colum. 2.
* Grat. conſil. 150. column. 2. libro 2. Communis *
opinio teſte Corne. conſil. 34. colum. penult. & con
ſil. 247. colum. 8. libro 1. ut habemus exemplum in
13 probanda † iuriſdictione, in qua ſufficiunt teſtes ſin-
gulares, Innocen. in cap. qualiter, & quando, de ac-
cuſat. Alexand. conſil. 3. colum. 4. libro 4. Bald. in le.
prima, colum. ultim. C. de teſtibus Socin. Iun. conſi.
14 98. columna 3. libro 2. Et ad probandam † conſuetu
dinem, Alexand. conſil. 172. colum. 3. libr. 2. Guid.
Pap. conſil. 116. & conſil. 131. Cardin. Pariſ. conſil.
15 25. colum. ultim. uolum. 4. Et ad † probandam poſ-
ſeſſionem, Felin. in capit. licet ex quadam, columna
4. in fin. de teſtibus, Bald. in leg. actor. column. 3. C.
de probat. Alexand. conſil. 64. colum. prima, libro
2. Ruin. conſ. 44. numero 4. uolum. 4. & conſ. 67. nu-
16 me. 15. uolum. 5. Et ad probandam † famam. Barto.
in le. plurimum, §. tormenta, column. 5. de quæſtio.
Corne. conſi. 34. colum. penul. libr. 2. Alexand. con-
ſil. 51. colum. penult. libro primo, Franc. Curt. conſ.
17 64. colum. 4. Et ad probandum † quem hęreticum,
Ioann. Anan. in cap. primo, in fin. de hæret. Calcan.
conſ. 19. colum. 6. & ſequent. Alexand. conſ. 85. co-
lum. ultim. libr. 2. Soc. Iun. conſ. 99. colum. 3. libr. 2.
Ad probandam confeſſionem, Cardin. Pariſ. conſ.
18 57. colum. penult. uolum. primo, ad probandum †
adulterium Iaſ. conſ. 11. libr. 2. & ſtuprum Soci. Iun.
d. conſ. 99. colum. prima, libr. 2. Boer. deciſ. 23. nu-
mero 44. Alexan. conſ. 15. colum. ultim. lib. 7. & pro
bandum cenſum, Caſſan. conſ. 16. column. ultim. &
19 ad probandum † furorem, Alex. conſ. 85. col. ult. li. 2.
Pariſ. conſ. 87. col. 2. uol. 3. Ruin. conſ. 67. col. 4. uol.
20 1. & ad probandum † electionem ſepulturæ, Guid.
Pap. q. 544. His igitur, & alijs caſib. ut per Maſcar.
de probat. to. 1. q. 5. nu. 118. Gabr. de teſt. d. conclu.
2. ſufficiunt teſtes ſingulares, ideo non erit nouum,
vt etiam in caſu noſtro ſufficiant ob rationem alle-
gatam ſupra.

21 Et, licet regulariter, quælibet † coniectura ſit pro-
banda per duos teſtes ad minus, Gl. in l. ult. in uer-
* bo, uel inducijs, C. fam. erciſ. communis * opinio te-
ſte Soc. conſ. 54. nu. 2. lib. 4. Io. de Amic. conſ. 127.
nu. 10. ubi dicit, non legiſſe contradictorem, tamen
in caſu noſtro vnus teſtis probabit unam coniectu
ram, ad not. per Clar. li. 5. recept. ſent. §. ult. q. 22. &
dicit Fel. in c. humilis, n. 7. uerſ. non poſſit de maio.
& obed. in certis caſibus poſſe ſtatui per Papam, vt
22 † ſtetur dicto unius teſtis, Spec. de teſtib. §. reſtat, nõ
tamen generaliter ſtatuere hoc in omni caſu, cum
23 ſit de iure diuino † ut duo teſtes requirantur, c. in om
ni, de teſt. c. cum eſſes, c. relatum, de teſta. & in his,
* quæ ſunt *iuris diuini, non poteſt diſpenſare, c. litte-
ras, & ibi omnes de reſtit. ſpol. c. ult. §. is itaque. diſt.
6. Gem & Prępoſ. in c. ſicut diſt. 14. D. Th. 4. quoli.
24 q. 14. & in 4. ſen. di. 27. q. 14. Hodie autem 7. li. De-
cretalium in hac parte reformatur conſtitutio hęc,
& ſtatuit, ut duo teſtes requirant, & optima rõne.

SVMMARIVM.

1 *Confidentia probatur confeſſione partium.*
2 *Confeſſio eſt vera, & propria probatio.*
3 *Confeſſio maior probatio, quam per teſtes.*
4 *Et validior.*
5 *Confeſſio ſuperat omnes probationes.*
6 *Confidentia eſt Simonia conuentionalis.*
7 *Simonia probatur Confeſſione.*
8 *Confeſſio ſuperat coniecturas.*
9 *An Confeſſio reſignantis ante reſignationem noceat reſignatario.*
10 *Reſignans quando poſſit præiudicare reſignatario.*
11 *An confeſſio reſignantis poſt reſignationem noceat reſignatario, & nu. 21.*
12 *Confeſſio probat contra confitentem.*

13 *An*

13 *An Confeſſio facta in vno iudicio probet in alia.*
14 *Confeſsio in iudicio eſt illa, quæ præiudicat.*
15 *Inimico non creditur.*
16 *Confeſſio vnius partis in materia confidentiæ, an poſſit diuidi.*
17 *Teſtes de Confeſſione reſignatarÿ non probant.*
18 *Dicta teſtium in dubio interpetrantur contra producentem.*
19 *Indicia in Simonia debent eſſe concludentia.*
20 *Fama cum Teſtibus ſingularibus non probant Simoniam.*
21 *Confeſſio de Simonia, quando probat.*
22 *Ex ſupplicatione abſolutionis a Simonia non probatur ſimonia.*

QVAESTIO LXVIII.

Confeſſione, quando probetur confidentia.

SExageſimo octauo, Quæro, an confidentia pro-
betur ex confeſſione partium reſignantis vel
1 †reſignatarij? Communis* opinio eſt affirmatiua, ſe
* cundum quam fuit reſolutum in vna* Cæſarauguſt.
* teſte Pelegr. deciſi. 338. lib. 2. in recollect. manus. &
tradit R. P. D. Seraphinus deciſ. 90. lib. primo manu
ſcr. & colligitur ex Caputaq. deciſ. 242. p. 3.
2 Primo, probatur, quia †confeſſio eſt vera, & pro-
piè probatio Salice. in rubr C. de probat. colū. ult.
Barto. in l. ſi duo Patroni, §. Idem Iulianus, ff. de pe-
tit. hæred. Hoſtien. in ſumm. de probat. §. vlt. Spe-
culat. eo. tit. §. videndum, & hanceſſe veramopinio
nem atteſtatur Dec. in rubr. ext. de probat. numero
77. & ibi hanc defendi ex pluribus rationibus, & au
ctoritatibus, confutando contrarias: immo eſt for-
3 tior, probatione †per teſtes, & inſtrum. Gramm. de-
4 ciſ. 36. num. 66. Soc. iun. conſi. 39. num. 18. lib. 2. & †
validior. l. generaliter. C. de rebus credit. l. publia, in
fin. ff. de poſ. cap. Lotarius. 30. q. 2. Abba. conſ. vlti.
colum. vlt. lib. 2. Bald. in l. Deo nobis in 5. not. C. de
Epiſc. & Cler. Craue. conſi. 60. numero 3. & maior
Craue. conſ. 217. num. 10. & conſ. 121. num. 4. Zaſi.
conſ. primo, num. 4. & 5. lib. primo, Menoch. de re-
cuper. poſſ. rem. primo, num. 217. Tancred. de ordi.
5 Iudic. lib. 3. tit. de confeſſ. & uere †ſuperat omnes a-
lias probationes, Dec. conſ. 38. num. 6. Cardi. Pariſ.
conſ. 112. num. 42. volum. 4. Ergo confeſſione po-
teſt probari confidentia cum poſſit probari teſti-
bus, & Inſtrumentis. Auth. multo magis, C. de Sa-
croſan. Eccleſ.
6 Secundo, quia †confidentia eſt ſimonia conuen-
* tionalis, vt ex communi ſæpius eſt dictum, ſed ſimo
7 nia †probatur per confeſſionem factam in iudicio
criminali per eum, qui ante reſignationem conue-
nit cum reſignante de dando illi penſionem, & po-
ſtea beneficium fuit reſignatum in manibus Ordi-
narij ſimpliciter, & poſtea Reſignatarius conſenſit
penſioni, cum iſte tractus ſit ſimoniacus, Bellam. de
* ciſ. 12. & ita fuit reſolutum in vna Vlixbonen.*
Quartariæ coram Accorambono Lunæ Die 16.
Maij 1552. teſte Caputaq. deciſ. 242. par. tertia, &
tradit Bald. conſ. 31. num. primo, lib. 3. Maſcard. de
probat. conclu. 1305. num. 7. ex c. presbiter, 15. q. 5.
* & eſt communis* opinio. Ergo, &c.
Tertio, quia ſi extrauag. Pij IIII. & Pij V. volunt
ſufficere coniecturas, & præſumptiones ad proban
dam confidentiam, ergo eo magis ſufficiet confeſ-
8 ſio, quæ non ſolum ſuperat †, coniecturas, ſed om-
nes alias probationes, Dec. conſ. 38. num. 6. & com-
* muniter* Doct. vt ſupra adduxi.
9 Dubium tamen †eſt, an confeſſio reſignantis con
fitentis de confidentia ante perfectam reſignatio-
nem noceat reſignatario?
Pro negatiua adducitur deciſ. Put. 6. de confeſ. in
recollect. manu. Et ratio eſt, quia regulariter confeſ
ſio cedentis non probat contra ceſſionarium, nec ei
nocere poteſt. Paul. de Caſtr. conſi. 134. num. 3. lib.
primo, Corn. conſi. 139. num. 4. lib. 3. ubi atteſtantur
* hanc eſſe communem * opinionem. Cardin. Pariſ.
conſ. 58. num. 8. & 12. & ſequen. volu. primo, & con
ſi. 19. num. 59. vol. 3. Raff. Cuman. conſi. 79. colū. 1.
Gozad. conſ. 3. num. 8. Affl. deci. 163. in fin. Alciat.
in l. 1. §. ſed ſi mibi, num. 41. ff. de uerb. oblig. Salice.
* in l. ult. C. de procur. & communiter* Doct. ut per
Tiraqu. de vtroque. retr. tit. de retr. legn. §. 2. glo. 2.
num. 14. Et probatur in le. facta, §. ſi heres cum ibi
plene not. ff. ad Trebell. l. patrem, §. vlt. ff. quemad-
mo. ſeruit. amitt. & ita fuit reſolutum in una Medio
* lan.* hoſpitalis, 8. Iunij 1551. coram Reumano, ut
retuli, lib. 1. de reſign. benef. q. 16. num. 24.
Contraria tamen opinio affirmatiua eſt uera, vt
huiuſmodi confeſſio reſignantis noceat reſignata-
* rio ſecundum, quam iudicauit Rot.* in una Legio-
nen. Canonicatus, & præbendæ, Die Veneris, 2. De
cembris 1569. coram R. P. D. Seraphino, ut ipſe at
teſtatur dicta deciſi. 90. libr. 1. in recoll. manuſcrip.
quamuis Rota die 17. Nouembris 1568. corā Ora-
dino nihil reſoluerit, & in ſimilibus terminis fuit re
ſolutum in una Tiraſonen. Archipreſbiteratus co-
ram Marſicano, 27. Maij 1541. teſte Put. deci. 141.
lib. 1. & ratio eſt, quia reſignans anre perfectam reſi
10 gnationem †potuit reſignatario præiudicare cōmu
* nis opinio* teſte Caputaq. deciſ. 93. num. 4. par. 1. &
dixi de reſign. benef. lib. 1. q. 16. num. 20.
Non obſtant argumenta in contrarium allega-
ta, quia procedūt in confeſſione facta poſt reſigna
tionem, ut declaraui, d. qu. 16. lib. 1. de reſign. benef.
colum. 2. & 3.
11 Aliqui ampliant hanc † concluſionem, vt confeſ
ſio formalis reſignantis de confidentia commiſſa
noceat reſignatario, etiam ſi ſit facta poſt reſigna-
tionem, & ita intelligūt deciſ. Rot. ſupra allegata,
cum aliter non poſſet verificari: quia confidentia
committitur in ipſo actu ceſſionis, & mouētur etiā,
quia ſufficiunt coniecturæ, & præſumptiones ad ꝓ
bandum hoc crimen, ergo eo magis confeſſio, tum
etiam, quia, cum præſupponamus huiuſmodi con-
feſſionem non concernere commodum cedētis, er
go nocebit reſignatario, tam ſi ſit facta ante reſigna
tionem, vel in actu reſignationis, quam ſi poſt, quia
fere in his caſibus eadem eſt ratio, ut egregie decla
rat Corn. conſ. 129. ſub num. 4. lib. 3. Doctores igi-
tur ſupra allegati dicētes confeſſionē cedentis poſt
ceſſionem non nocere ceſſionario loquuntur in ca-
ſu, quando illa confeſſio tenderet ad commodum
reſignantis, vt per Maſcard. de probat. conclu. 374.
nu. 3. ſed a contraria opinione non eſt recedendū,
quia ita tenuit Rota ſæpe, ut dicam infra, n. 22. Et
nota, quod omnes in hoc conueniunt, ut confeſſio
12 †reſignantis, quandocunque facta contra ipſum in-
ducat effectualem probationem, ut tradit Card. Pa-
riſ. conſ. 58. num. 8. uol. 1. ubi alios allegat.
Amplia rem procedere ſi confeſſio fuiſſet facta
13 in alio iudicio, nam regulariter confeſſio †facta in
uno iudicio probat in alio niſi contra confeſsionem

Illam fuiſſet iudicatum Alexand.in l.a.numero 27.
C.de edend.ubi Rip.numero 21.Dec.nume.62.Et
* fuit ita reſolutum in una* Terdon. Archipresbyte
* ratus veneris 15.*ann.1552.coram D. Capiſucco,
teſte Caputaq.deciſ.197.par.1.

Et quod dictum eſt de confeſſione reſignantis, ut
prẹiudicet ſibi & reſignatario.

Intelligitur a Doctoribus in confeſſione facta in
14 iudicio quam † prẹiudicare eſt tex.in c.ult.&c. ueſtra
ubi gl. de cohab.cler.c.cum olim in fi.de uerb.ſignif.
c.ult.de reſt.ſpol.l.prima,C.de confeſſ.l.prima,§. di
uus,ff.de q.l.generaliter C.de non num. pec. Corn.
conſ.224.lib.4.Salic.in l.unica .C.de confeſſ. com-
* munis*opinio,ut per Maſcard. de prob.concl. 348.

Ideo ſcribit Nauar.in conſ.66.in tit.de Simo.In-
cip.Reuerendiſ.Pater,nu.4.quod eſt tranſpoſitum,
fol.299.tom.2.nu.4.quod confeſſio reſiguantis di-
centis,& publicantis,quod in tractatibus ſuper re-
ſignatione interuenerut illicita pacta,ac ſimoniaca,
& confidentialia,non probet confidentiam, quia
emanauit huiuſmodi conſesſio extra iudicium, &
nullus præter ipſum id teſtificetur arg. c.a nobis de
15 teſtibus.Et quia erat † tunc inimicus cui non credi-
tur etiam in crimine ſimoniẹ,cap.per tuas el grande
verſic.hæc omnia de ,Sim.Et quia contrarium poſt-
ea in iudicio depoſuit.

Dubium eſt,ſi vnus eorum in iudicio confitea-
tur perceptionem fructuum fuiſſe factam poſt reſi-
gnationem,ſed ex tali cauſa,an huiuſmodi confeſ-
16 ſio poſſit diuidi per Iudicem? Pro † utraque parte
poſſent adduci argumenta, & doctrinæ, Rota ta-
* men in una * Brixien.prẹtenſæ confidentiẹ 5.Iunij
1591.coram R. P. D. Pegna videtur tenuiſſe non
debere diuidi ex Abb.in c.bonæ.n. 29.de reſt.ſpol.

* Et Rota * in una Firman.Cappellaniæ S. Ma-
riæ,Lunẹ 7.Maij 1582.coram R. P. D. Aldobran-
dino ,nunc S.D.N.tenuit quoſdam teſtes deponen
17 tes de confeſſione † reſignatarij de datione facta re-
ſignanti non probare ſimoniam,cum ſpecifice non
deponerent cauſam , & potuerit eſſe dediſſe cauſa
remunerationis,aut ex alia cauſa, ex qua exclude-
18 retur delictum,& dicta † teſtium ſemper interpre-
tantur contra producentem, Rot. deciſio. ſexta de
teſtibus.Tiraquell.de retrac.lign.§.primo. gloſſ.6.
num.4.Dec.in cap.ueniens 1.de teſtibus. Et in ea-
dem fuit dictum indicia , & coniecturas in crimine
19 ſimon.debere eſſe euidentia,& concludentia,& pro
20 pterea fama † cum teſtibus ſingularibus de confeſ-
ſione non probare ſimon.Dec.d.cap.ueniens.num.
12.in fin.uerſicu.non obſtant.Put.Dec.171.in fin.
21 de ſimon.In eadem etiam fuit dictum † confeſſioné
cedentis poſt ceſſionem non præiudicare ceſſiona-
rio,Paul.de Caſtr.in le.facta,§.ſi hæres,ff. ad Tre-
bell.Afflict.dec.165.num.5.Riminald.conſil.151.
num.12.libr.prim.& conſil.381.nu.21.& 23.lib.2.
22 Et in terminis de † Simonia,quod confeſſio reſigná
tis de Simonia non probet aduerſus reſignatarium
conſuluit Alciat.reſponſo 2.libr.primo,colum.pri-
ma,ubi hoc probat pluribus argumentis, & fuit re-
* ſolutum in Rota in * vna Tullen.parochialis co-
ram Decano ueneris 28.Maij 1593.per doctrinas
allegatas,quibus adde,Caputaq.deciſi. 185. par. 1.
Idem quoque dicendum erit in confidentia,quia vi
get eadem ratio.

23 Et hanc † concluſionem amplia, etiam ſi Reſi-
gnans poſt reſignationem ſupplicaſſet Papæ pro
abſolutione a Simonia commiſſa cum reſignatario.
vel à confidentia,nam ex hoc non arguitur,& pro-
batur Simonia,& confidentia,ut fuit dictum in di
cta Tullen.parochialis coram Decano. nam cum
ea confeſſio emanauerit a Reſignante, non poteſt
præiudicare reſignatario,Bald.in leg.in bonæ fidei,
colum.5.verſic.expedita eſt tertia pars, C.de rebus
cred.Felin.cap.ſi conſtiterit,colu.2.de accuſat.Dec.
in rub.de conſt.num.54.

Immo nec contra ipſum talis confeſſio petendo
abſolutionem probat Simoniam,& confidentiam,
* vt fuit dictum in una*Britonorien.Commendẹ Lu
nẹ 12.Decembris 1588.coram Gipſio, quia uide-
tur ad cautelam petere pro ſcrupulo,quem habet,
faciunt not.per Angel.in verbo conſcientia nume.
primo.bonarum mentium enim eſt, culpam time-
re,vbi non eſt,cap.2.de obſeruat.ieiun.

SVMMARIVM.

1 *Delicta non probantur Inſtrumentis , & ſcripturis & num.7.*
2 *Confidentia probatur per epiſtolas.*
3 *Oratio declarat factum.*
4 *Litteræ probant mentem noſtram.*
5 *Ex litteris miſſis ad hoſtes probatur crimen læſæ Maieſtatis.*
6 *Ex epiſtola probatur mandatum ad delictum.*
8 *Conſpiratio probatur inſtrumentis.*
9 *Literæ probant contra ſcribentem.*
10 *Literæ debent recognoſci.*
11 *Literẹ amatoriæ repertæ penes mulierem probant.*
12 *Literæ in cifra ſcriptẹ non probant Simoniam.*

QVAESTIO LXIX.

Confidentia,quando probetur ex Epiſtolis.

SExageſimo nono Quæro,an confidentia probe-
tur per literas Reſignatarii ſcriptas reſignanti,
aut alteri.

Pro negatiua facit, quia delicta non probantur
1 † inſtrumentis & ſcripturis.Bar.in d.l.in ſenatus nu.
* 2.ff.ad Sen.conſ.Turp.Communis*opinio, de qua
atteſtantur Ber.in c.at ſi clerici numer.14.de Iudic.
Curt.Iun.in auth.ſi quis in aliquo.poſt num. 34. C.
* de eden.& ſeruari in praxi*atteſtatur Gand.de ma-
laf.tit.de pœnit.nu.15.

Affirmatiua tamen opinio eſt uera, & communi-
* ter* recepta † p doctores,& ſecundum eam in facti
2 contingentia iudicauit Rota in vna Mindonien. Ca
nonicatus,& præbendæ,coram D. Antonio Augu-
ſtino die 25.Octobris 1551.teſte Caputaque. deciſ.
200.par.prima.nam ibi reſignans habebat debitú
500.ducatorum cum quodam mercatore,pro quo fi
deiuſſit reſignatarius futurus,& tunc pro cautela,&
indemnitate reſignatarii,qui fideiuſſerat reſignans
conſtituit Procuratorem ad reſignandum libere in
manibus Papẹ quendam Canonicatum, & præben
dam in ſui fauorem,qui canonicatus , & præben-
da poſtea fuerunt reſignati per illum procuratorem
fideiuſſori,& in ſuis litteris directis reſignanti , reſi-
gnatarius fatebatur,dicendum ſibi feciſſe reſignare
Canoniuatum,& Prẹbendam ex eo, quia ipſe reſi-
gnans non ſoluerat pecunias, quas debebat , quæ
3 ratio † declarat huiuſmodi cóſidentiam l.cum pater
§.dulciſſimis.ff.de leg.ſecundo,& ita reſoluit Rota.

Et probatur hæc opinio,primo , quia , ſi Confi-
dentia

dentia probatur per coniecturas, & præſumptiones ſecundum extrauagantes Pij IIII. & Pij V. ergo ſuf
4 ficiunt literæ, quæ ſatis cláre mentem noſtram † aperiunt, dd. in c. poſt ceſſionem, de probat.

Accedit quia, cum hoc delictum inter amicos tractetur, literæ debent ſufficere, cum aliæ probationes minores ſufficiant, dd. in cap. propterea, de teſtibus Marſill. in Rubr. C. de probat. num. 312. Dec. conſi. 543. num. 13.

5 Hinc ex litteris miſſis ad Hoſtes † committi crimen læſæ maieſt. tradunt dd. in leg. prima. ff. ad leg. Iul. maieſta. Boſſ. de crimio. læſ. maieſt. num. 12. fol.
6 132. colum. 4. Hinc ex litteris probari † mandatum
* datum ad committendum delictum receptum * eſt à doctoribus.

Non obſtat argumentum in contrarium addu-
7 ctum, quod delicta non probentur ſcripturis, † quia reſpondetur illud procedere quando delictum conſiſtit in facto ſeparato a ſcriptura, ut eſt homicidium, furtum, adulterium, & ſimilia, ſecus autem ſi delictum conſiſtit in facto coniuncto cum ſcriptura, ut eſt hæreſis, & Simonia; ac confidentia: nam tunc poteſt ſcriptura probari, ita notabiliter declarat Clar. lib. 5. recept. ſent. §. ult. q. 54. in princ. fol.
* 146. & eſt communis opinio in * praxi recepta, ut, quoties ex tenore ſcripturę conſtat de delicto, tunc probetur ex ea, ita notabiliter Abb. in c. cum in Eccleſ. num. 2. de maio. & obed. ponens exemplum in
8 obligatione facta † per Canonicos de conſpirando in Epiſcopum, ut ex illo inſtrumento probetur coniurationis crimen, & alia exempla, vt per ipſum.

Et huiuſmodi Concluſio comprobatur, quia re-
9 gulariter litteræ miſſiuæ probant † contra ſcribentē, ut per Bald. in rubr. C. de fid. inſtrum. Bartol. & alij in l. admonendi, ff. de Iur. iur. Alex. in l. prima, C. de edend. Card. Pariſ. conſ. 90. nu. 7. & 12. uol. 1.

Declara tamen hanc concluſionem procedere
10 dummodo illę literæ miſſiuæ fuerint † recognitę, vt egregie declarat Card. Pariſ. conſi. 54. num. 6. uol. 4.
11 dicens, quod literæ † amatorię repertę penes mulieres, apertam coniecturam inducunt ſi fuerint recognitæ, l. non epiſtolis, C. de probat. l. publica, ff. depoſit. l. cum de indebito, ff. de probat. cum alijs, et per Felin. in cap. ſcripta, num. 12. de fid. inſtr. Barto. poſt glo. in l. capite quinto, ff. de adulter. Modern. in rubr. C. de Edendo. Declara ſecundo, dummo-
12 do literæ ſint claræ, ſecus ſi in cifra † loquantur, nam hoc caſu non probant ſimoniam, & confidentiam,
* vt fuit reſolutum in una * Brittonorię. Commendæ Lunæ 12. Decembris 1588. coram Gipſio, & 3. Maij 1589.

SVMMARIVM.

1 *Confidentia probatur Inſtrumentis.*
2 *Confidentia eſt ſpecies Simoniæ.*
3 *Simonia probatur inſtrumentis.*
4 *Quæ delicta probentur Inſtrumentis.*
5 *Probatio per Inſtrumentum dicitur propria probatio.*
6 *Ac vera, & firma.*
7 *Inſtrumentum dicitur veritas euidens.*
8 *Quod conſtat per inſtrumentum, dicitur manifeſtū.*
9 *Probatio per Inſtrumentum eſt firmior probatione per teſtes.*
10 *Ex remiſſione debiti probatur Simonia.*
11 *Inſtrumenta correſpectiua probant Simoniam.*

QVAESTIO LXX.

Inſtrumentis, an probetur confidentia.

* Septuageſimo Quęro, an confidentia probetur Inſtrumentis? communis * opinio omnium do-
1 ctorum, eſt affirmatiua, ut patet † ex his, quæ ſcribunt Creſcent. deciſ. 78. Moedan. deciſi. 124. Sam. deciſ. 4. lib. 2. Peleg. deciſ. 81. & 82. omnes in recollectis manuſcr. & ſecundum hanc opinionem fuit iu-
* dicatum in * Rota die 19. Nouembris 1560. teſte Caputaqu. deciſi. 142. li. 2. etiam in recoll. manuſcr.
2 Et hanc concluſionem primo probo, quia † confidentia eſt ſpecies Simonię, & dicitur Simonia cōuentionalis, Caputaq. deciſ. 201. num. primo, par. 1.
3 Sed Simonia † probatur inſtrumentis, capit. placuit, 16. q. 3. Decius. conſ. 118. num. 1. Menoch. conſ. 67. num. 8. lib. 1. Maſcard. de probat. conclu. 1305. nu.
* 2. & 3. & eſt * communis opinio.

Secundo, quia Simonia, & confidentia probantur his modis, quibus alia crimina, Redoan. de Simonia, par. 4. cap. 6. num. 1. Maſcard. de probat. cōclu. 1305. num. 1. ſed alia crimina probantur inſtrumento, quoties delictum conſiſtit in facto incorpo-
4 rato, uel connexo † ipſi inſtrumento ut in vſura, hæreſi, & alijs caſibus tradit, Clar. libr. 5. recept. ſent. §. vlt. q. 54. in principio, Ergo confidentia poterit probari inſtrumentis, cum poſſit eſſe connexa, & incorporata ipſi inſtrumento.

5 Tertio, quia probatio per inſtrumentum † dicitur proprie probatio, cap. forus, §. eam, de uerbo. ſignifi. glo. in rub. ff. de fid. inſtrum. Innoc. in ca. cum Ioannes, num. 6. eo. tit. in 6. Dec. in rub. de probat.
6 ex. num. 44. actuera, & firma, gloſſ. in cap. primo, de cenſi. ipſum enim inſtrumentum habens ſua requi-
7 ſita dicitur probatio probata, & ueritas † euidens non probanda, Bald. in l. quoties in ultimis uerbis, de Iudic. & conſil. 176. libro primo, Calcane. conſi.
8 75. nam, quod conſtat per inſtrumentum † dicitur manifeſtum, capitul. cum olim, de uerbor. ſignifica. Alexand. conſilio 37. columna prima, libro ſecundo: & certum. Ioann. Andræ. in capitul. ultim. de li-
9 bell. oblatio. & ob id probatio per inſtrumenta † dicitur firmior probatione per teſtes, leg. hac conſultiſſima, C. qui teſtament. facer. poſſ. leg. ſi alterius, C. ſi minor maior. ſe eſſe dixerit, lege teſtium, C. de teſtibus, l. cenſus, ff. de probat.

Exemplum huius Conſtitutionis poſſet dari in
10 inſtrumento remiſſionis debiti, ex quo probari † ſimoniam ſcripſit Dec. in leg. ſi quis obligatione, numero primo, ff. de regul. iur. & in capitul. ueniens de teſtibus. Dummodo probetur pręceſſiſſe conuentionem, Alciat. conſil. 2. num. 10. libr. primo. & num. 18. & 20. Maſcard. de probat. Concluſi. 1305. num. 5. & 6. ut dixi alias.

11 Exemplum etiam erit in inſtrumentis † correſpectiuis Caputaq. deciſ. 142. lib. 2. in manuſcr.

SVMMARIVM.

1 *Confidentia probatur per coniecturas, & ſigna.*
2 *Nulla cadit dubitatio, vbi lex loquitur.*
3 *Confidentia eſt ſpecies Simoniæ.*
4 *Simonia probatur coniecturis.*

5 *Coniecturæ ſufficiunt, cum aliquid ſecrete ſolet tractari.*
6 *Donatio in fraudem fiſci probatur coniecturis.*
7 *Donatio eſt cauſa lucratiua.*
8 *Titulus beneficialis dicitur lucratiuus.*
9 *Tacitum fidei commiſſum, vt incapaci reddatur probatur*
10 *Renunciatio dolo facta probatur ſignis.*
11 *Omnia, quæ fiunt dolo, probantur coniecturis.*
12 *Legatum probatur per præſumptiones.*
13 *Contractus Simulatus probatur ſignis.*
14 *Confidentia eſt de his, quæ Secrete fiunt.*
15 *Quæ ſecrete fiunt ſunt difficilis probationis.*
16 *Quæ ſunt difficilis probationis probantur coniecturis.*
17 *Fama probat in his, quæ ſunt difficilis probationis.*
18 *In antiquis ſufficit probatio per indicia.*
19 *Simonia probatur præſumptionibus.*
20 *Adulterium probatur præſumptionibus.*
21 *Hæreſis quoque.*
22 *Ac crimen partus ſuppoſiti.*
23 *Probationes debent eſſe luce meridiana clariores.*
24 *Simonia eſt de criminibus exceptis.*
25 *Simonia eſt crimen deteſtabile.*
26 *Cætera crimina ad comparationem Simoniæ pro nihilo reputantur.*
27 *Hæreſis eſt de criminibus exceptis.*
28 *Probatio per coniecturas eſt vera probatio.*
29 *Qua ratione dicantur coniecturæ.*
30 *Coniectura quid ſit.*
31 *Coniectura conijcit, & colligit.*
32 *Præſumptiones quare dicuntur.*
33 *Præſumptio differt à fictione.*
34 *Præſumptio verſatur circa rem dubiam.*
35 *Fictio verſatur in re certa.*
36 *Fictio nunquam conuenit cum veritate.*
37 *Præſumptiones, & coniecturæ ex tribus conſtant.*
38 *Argumentum quid ſit.*
39 *Argumentum ſumitur ex prius poſitis.*
40 *Signum quid ſit.*
41 *Præſumptiones & coniecturæ verſantur circa decem prædicamenta.*
42 *Quoties præſumptio eſt poſita in lege ex ea poteſt ſequi condemnatio.*
43 *Ex præſumptionibus etiam indubitatis non poteſt ſequi condemnatio.*
44 *Præſumptio inducit veritatem, donec contrarium probetur.*
45 *Præſumptio iuris quid ſit.*
46 *Ex facto colligitur præſumptio, & coniectura.*
47 *Ex geſtis mens, & animus colligitur.*
48 *Ex facto ſequenti declaratur voluntas præcedens.*
49 *Ex præteritis extimantur præſentia.*
50 *Ex his, quæ non apparent, nulla præſumptio colligitur.*
51 *Ex cauſa ſumitur coniectura.*
52 *Cauſa ſignificat, quid actum ſit.*
53 *Coniecturæ, vt probent confidentiam debent eſſe euidentes, & vrgentes.*
54 *Simonia probatur per coniecturas.*
55 *Coniecturæ in Simonia debent eſſe claræ, & ſufficienter concludentes.*
56 *Signa de quibus fit mentio in cap. ſicut de ſimon. debent eſſe euidentia.*

QVAESTIO LXXI.

Quomodo ſufficiant coniecturæ, & præſumptiones ad probandam confidentiam.

SEptuageſimo primo, Quæro, an confidentia probetur per cõiecturas, præſumptiones, & ſigna.
* Communis*omnium doctorum ſententia recepta
*1 etiam in praxi*eſt†affirmatiua, ut per Caputaque.
deciſ.200.num.6.par.prima, Gabr.conſ.184.n.10.
lib.2.Nauar.in man.c.23.ſub num.100.

Quæ ſententia primo probatur, in dicta Conſti-
tutione Pij IIII.§.ſicque in præmiſſis, ibi, *etiam per
præſumptiones, & coniecturas legitimas &c.* & in
dicta Conſtitutione Pij V. in principio, & in §.te-
ſtes, ibi, *præſumptiones, & coniecturas, &c.* & ſic,
2 cum habeamus caſum legis, nulla † cadit dubitatio,
Lancillę, de furt. ſecundo probatur, quia confiden-
3 tia eſt ſpecies†Simoniæ, & eſt Simonia conuentio-
* nalis, vt ſæpe dixi ex*communi, ſed Simonia proba
*4 tur ſignis, †indicijs, & præſumptionibus, cap. ſicut,
de Simonia, ibi, *mox vt eius ſigna per aliquam per-
ſonam, &c.* & ibi omnes Doct. Alex. de Neuo. con-
ſi.97. inter conſi.crim.lib.primo, Oldrad.conſ.324.
Sarn.de trienn.q.18. Diaz.in prax.crim.cap.85. Me
noch.de pręſumpt.lib.primo, quæſt.58.num. 3. Re
doan.de Simon.par.4.cap.6.num.24.25.cum ſequ.
* communis*opin.teſte Clar.lib.5.recept.ſentent. §.
Simon.in fin.& dicetur infra. Et ratio eſt, quia ſe-
crete inter coniunctos, & amicos tractatur, Ideo p̄-
5 ſumptiones, †& coniecturæ ſufficiũt, iuxta ea, quæ
ſcribunt Docto.in c.pręterea, de teſt.Paul. de Caſt.
conſ.82.uiſis his.col.ult.& conſ. 327. in cauſa mo-
ta, colum.3.Petr.de Anchar.conſ. 257. ſi prædicta.
colum.2. Alex.conſ.292.uiſis colum.ult.lib. 7. cum
alijs per Dec.conſ.543.num. 13.& 14. Maſcard.de
probat.concl.1304.num.12.

6 Ita Donatio in fraudem fiſci, † & creditorum, p
batur indicijs, & præſumptionihus, le. poſt contra-
ctum, ff. de donat. ubi Bartol.& alij Docto. qui text.
7 loquitur in donatione, † &. ſic in cauſa lucratiua,
ut ibi Ioann. Annibal.num.115. & omnes alij do-
ctores ſequuntur, & tamen titulus beneficialis dici-
8 tur † lucratiuus, cap. dudum, de præbend.lib.6.ubi
Gloſſ. Communiter Docto. Ita tacitum fideicom-
9 miſſum, vt indigno, † & incapaci fiat reſtitutio in
fraudem legis, probatur ſignis, & coniecturis, leg.in
tacitis, ff.de leg.primo, le.in fraudem, ff.de his qui-
bus, vt indign. ubi Bartol. cum alijs, quę late conge-
rit Mantica in tract.de coniectu.vltim.uolunt.libr.
10.titu.4.

10 Ita renunciatio † dolo facta in fraudem expe-
ctantium ſignis, & coniecturis probatur, ca.2. de re
nunc.lib.6.ubi Docto.& præcipue, Gloſſ. in uerbo
coniecturis, Oldrad.conſil.324.& omnia alia, quæ
11 fiunt † dolo, probantur coniecturis, le. dolum, C.
de dol.cum alijs, vt per Maſcard.de probat.conclu.
12 350.& ideo præſumptiones † afferuntur in teſta-
mentis, ad dandum, uel adimendum legatum, Peral
ta, in rubr.ff.de hæred.inſtit.nume.172. ubi multa,
13 adducit, & ob id contractus† ſimulatus probatur ſi-
gnis, & coniecturis Archidiac.in cap.quia plerique.
24.q.3.Paul.de Caſtr.in l.rogaſti, §.ſi tibi, ff.ſi cert.
pet. Archidiacon.conſil.257.num.primo, & ſecun-
do. Iaſ.conſ.150.nu.primo, libr.4. Boer.deciſ. 102.
num.5. Grammat.deciſ.76.num.16. Rolan.a Vall.
conſ.40.& conſ.92.lib.2. Guid.Pap.in trac.pręſum

pt.cum

ptio.cum aliis infinitis, quæ congerit Maſcar.con-
cl.447.Confidentia igitur,cum ſit de his, quæ dolo,
& fraude perpetrantur,nõ mirum ſi cõiecturis pro-
14 batur, Et etiam,quia confidentia eſt de his,quæ†ſe-
crete fiunt,& occulte cõmittuntur,ut in ſpecie Cra.
conſ.122.num.8.Corn.conſ.340.col.pen.ad fi.uol.
1.Dec.quem refert,& ſequitur Menoch.de Arbitr.
Iud.caſ.116.num.2.Et patet in conſtitutione Pij v.
in principio ibi, Vitium quidem confidentiæ occul-
te irrepſiſſe &c.ut per Redoan.de Sim.p.4.c.6.col.
3.& 4.cum ſequent.&,quæ ſecrete,& occulte fiunt,
15 †ſunt difficilis probationis,Iaſ.conſ.141.col.3. libr.
4.Boer.deciſ.101.num.3.& 4.Affl.deciſ.57.num.3.
Card.Pariſ.conſ.57.nu.34.& conſ.54.num. 61.uol.
4.Soc.Iun.conſ.32.num.12.lib.2.& conſ.90. nume.
* 17.eo lib.2.& receptum eſt per*omnes in his, quæ
16 ſunt difficilis probationis, admitti probationem† ꝑ
coniecturas,& præſumptiones, Arch.in c. inter me-
moratos 16.q.3.Imol.in c.veniens,de uerb.ſign.Io.
* And.in c.1.de dol.& *communiter libr.6. Anto.de
Butr.in c.ex ratione de appel.Barb.in c. ſi conſtite-
rit col.pe.de accuſ.Sal.in l.prima,C.de dilation. Ro
* man. conſ.76.column.3.communis*omnium Do-
cto.ſententia,ut late reſoluit, infinitos adducendo,
Marſ.in rub.C.de proba.nume.313.uerſ. etiam idẽ
Hinc in his,quę ſunt difficilis probationis, fama cũ
17 aliquibus†adminiculis plene probat,cap.propterea
de teſtibus,Fed.de Sen.conſ.119.nulli dubiũ.Hoſt.
in c.ult.quod met.cauſ.Ant.de Butr. in c.ueniens 2.
de teſtibus,late Alex.conſ.53.lib.2.
18 Hinc in antiquis†ſufficit probatio per indicia,&
coniecturas , Paul. Caſtren. conſ. 164.in præſenti,
col.prima,lib.2.Ancha.conſ.310. & conſ.ult.Alex.
conſ.187.num.5.lib.2.Soc.Sen.conſ.205.col.2 .uer.
4.lib.2.Card.Pariſ.conſ.104.num.42.43.uol.primo
& conſ.67.num.14.& conſ.83.num.47.col.3.Crau.
conſ.8.num.1.& alij omnes.Et hac ratione ad pro-
19 bandam Simoniam ſufficiunt†coniecturæ, & præ-
ſumptiones, Abb.in c.ſicut Simoniaca,per illũ text.
de Sim.poſt Inn.eſt etiam tex.ubi Fel.late in c.ſicut
eo.tit.Arch.in c.qui ſtudet,in uerbo de tẽplo prima
q.prima,Io.And.in c.cum contumacia,de hæret.li.
* 6.communis*opinio teſte Clar.lib.5.recept. ſent.§.
Simonia,in fi.Roland.a Vall.conſ.31.num. 17. lib.
3.cum alijs,ut per Maſcar.de probat.concluſ.1304.
num.9.Menoch.conſ.67.num.7.libr.1.Corn. conſ.
341.ſub num.6.lib.primo,Craue.conſ. 122. ſub nu.
8.licet multi relati per Maſc.loc.cit. ſub num.14.te
neant contrarium.Hac ratione adulterium,quia ſe-
20 crete†ſolet committi probatur præſumptionibus,
c.præterea.de teſtibus,c.3.loco,& c.literis de prob.
Bar.in l.2.§.ult.in fi.ff.ad l.Iul.de adul.& in l.prima
ff.de extraord.crim.Brun.de ind.par.1.q.4. num.7.
21 & hæreſis†etiam,c.cum contumacia, de heret. libr.
6.ubi Io.Andr.Gl.in cap.1.de teſtibus lib.6.Ac cri-
22 men†partus ſuppoſiti,Boſſ.in prax.titu.de par.ſup-
poſ.nu.13.Falſum,Dec.in c.porrecta col.1.de cõfir.
util.uel.inutil.& conſ.189.col.1.& alios multos ca-
ſus refert Menoch.de præſum.lib. 1.q.58.
Vnde, licet regulariter in criminibus requirantur
23 †probationes luce merediana clariores l.ſciant cun
* cti,C.de proba.& eſt communis*opinio, teſte Cla.
lib.5.recept.ſent.§.ult.q.66.uerſ.debent, tamen in
hoc ſufficiunt coniecturæ,& præſumptiones, pro-
pter eius atrocitatem, cum ſit de criminibus exce-
24 ptis,†Simonia etiam commiſſa tamum in beneficio
* communis*opinio,teſte Aret.in c.cum P. Manco-
nella num.27.de accuſ.de communi etiam Clar.d.
25 §.Simonia uer.ſcias autem,& ſic†crimen deteſtabi-
26 le,c.ſicut Simoniacę,de Sim.& cætera,†quo ad illud
pro nihilo reputantur,c.per tuas de Sim.c.ult.1.qu.
ult.Diaz in.prax.cri.c.85.in princ.ubi refert terribi
lia uerba Paſchalis Papæ,Maſcar.d.concl. 1304.nu.
27 2.& 3.Menoch.conſ.67.lib.1.Ita etiam in†crimine
excepto hęreſis ſufficiunt præſumptiones,& conie-
* cturæ,c.cum contumacia,de hære.lib.6.ubi commu
niter Doct.c.in fidei.eo.titu.& lib. Abb. in d.c.ſicut
* Simoniacæ num.3.de Simon.communis* opinio te
ſte Boſſ.in prax.titu.de hæreticis nu.5.late Simanc.
de hær.c.5.& eſt communis opinio.
28 Tertio, comprobatur hęc †ſententia,quia proba
tio per coniecturas,& præſumptiones eſt vera, &
propria probatio,Gl.in l.ſi tutor.ubi Bal. C. de pe-
ric.tut.Abb.in c.1.in ſecundo not.per illum tex.de
cler.non reſid.& in c.cum dilecti in 1.notab. de do
nat.Fel.num.3.in rubr.de prob.Dec.num. 140.Ti-
raq.in l.ſi unquam,uerbo donatione,nume. 158.C.
* de reu.donat.& *communiter alij,ut late deduxi in
d.rubr.de prob.
29 Et ideo coniecturę dicuntur, † quia coniungun-
tur origini,& ſunt quædam connexuræ,& colligatu
ræ,Bald.in l.non hæc,C.unde legit.& in rubr.C.de
probat.num.4.& in l.prima col.3.uerſ.unde queri-
tur,C.de præuil.dot.Ideo Menoch.de præſum. lib.
30 primo q.7.num.27.dixit coniecturam†eſſe latentis
rei indicium,Cur.ſen.in l.admonendi,nu.290.ff.de
iur.iur.nam per rationes,ſigna,& tempora, & huiuſ
31 modi coniicit,&†colligit,& Bal.in l.ea quidem nu.
10.C.de accuſ.ſcriptum reliquit,cõiecturam eſſe re
putationem ueri ex aliquo alio ſic uerisimiliter ordi
32 nato.Et præſumptiones†dicuntur,quia ante legiti
mas probationes aliquid ſumunt pro uero, Simanc.
lib.Catholic.Inſt.tit.50.de præſumpt.num.4. & dif
33 ferre a fictione omnes conueniunt.*nam coniectu
ræ & pręſumptiones uerſantur circa rem dubiam
34 quæ eſſe†uel non eſſe poteſt,Bal.in rubr.C.de pro-
bat.Mar.Salam.in l.Gallus,§.quędam recte,nu.32.
35 ff.de libe.& poſt.fictio uero eſt in re†certa eius,qđ
eſt poſſibile contra ueritatem pro ueritate a iure fi-
cti aſſumptio,Bar.in l.ſi is qui pro emptore, nume.
21.ff.de uſucap.& ibi Iaſ.num. 169.Alc.lib. parerg.
36 Iuris c.primo, Quare fictio† nunquam convenit cũ
ueritate,coniectura,& præſumptio ſępe , Turrecre.
in c.ferrum,diſt.50.Fel.in c.quanto,num.2. de præ-
ſumpt.Bar.in c.at ſi clerici,num.110.de iud. Alex.
conſ.158.num 7.Hinc etiam fictio non admittit ꝓ
bationem contra ſe,Soc.Sen.in l.cum auus, nu. 73.
ff.de cond.& demonſtr.Gl.in ca.2.de arbitr.libr.6.
alias autem differentias inter pręſumptionem,& fi-
ctionem ponit Menoc.de tract.præſum. lib. primo
q.8.per totum.
37 Et coniecturæ,ac præſumptiones†ex tribus con
ſtant, ſcilicet argumentis,† exemplis, & ſignis,
Fabi . Quintil.lib.5.Inſt.orator.ca. 9.Alex .lib.5. re
ctor c.5.Menoch.d.lib.1.de præſump.q.6.in princ.
38 Argumentum eſt ratio,†quæ rei dubiæ facit fidem,
ut uoluit Tull.in Topica,& in Partitionibus , dixit
argumentum eſſe probabile inuentum ad faciendũ
fidem,uel ſecundum Bal.in l.ea quidem nume.9.C.
de accuſat.eſt propoſitio ex aliquibus exiſtentibus
reſultans ad propoſitum oſtendendum,ſeu conclu-
dendum ſubdit eſſe collationem plurium ad unam
39 concluſionem,nam ſumitur ex † prius poſitis,l.3.§.
primo,l.ob carmen,ff. de teſtibus,l. cum res.C.de
probat.

4 ne,q̃ ſunt† euidentes, Gl.ult.in c.inſinuatú, de Sim.
loquens de Simonia* communis opinio,teſte Alex.
de Neuo.conſ.64.nu.4.& ſeq.de communi etiam at
teſtatur, Clar.lib.5.recept.ſent.§.Simonia in fine,&
tradunt Corn.conſ.340.col.pen.ad fin.libr.2.Crau.
conſ.122.num.8.late Maſcard.de probat. concluſ.
1304.num.33.& 34.& fuit reſolutum in vna Britto
norien.* commendæ 12. Decembris 1588. coram
Gipſio. Quarto,quia regulare eſt,ut quęlibet cõiectu
5 ra debeat probari† per duos teſtes conteſtes, Glo.in
l.ult.uerbo vel Indiciis C.Famil.hercilc. communis.
opinio,teſte Io.de Amicis conſ.127.nume. 10. Soc.
conſ.54.numer.2.libr.4.Clar.libr.5. recept. ſentent,
§.ult.quæſt.22. Ant.de Buc.in c.licet ex quadam,de
teſtibus Abb.in c.cum cauſam,de probat. cum aliis
ut per Marſ.in rubr.de probat.num.311.Burſ. cõſi.
220.num.116.& conſ.239.num.26.lib.3.de cómu-
ni etiam Paril.conſ.13.nu.14.uol.3.& conſ. 34.nu.
36.& conſ.94.nu.6. uol.2. Et huiuſmodi probatio
6 per duos teſtes conteſtes† facit plenam probationé
Doct.in c.propterea de teſtibus. Fed.de Sen. conſi.
119.nulli dubium, Bal.in auth.quas actiones, ad fi.
C.de ſacr.ſac.Eccl.Bar.in l.de pupillo,§. ſi quis ipſi
Prætori.in quæſt.6.ff.de oper.nou.nunc. & id quod
7 taliter† probatur dicitur euidenter apparere, Bar.in
l.licet Imperator,ff.de leg.1.Rom.in l. prima,C de
teſtamen.milit.Io.de Anan.col.3.col.2 .& conſ.49
Roman.conſ.271.

8 His tamen non obſtantibus, † contraria opinio
uera eſt,quæ probatur expreſſe in d. Conſtitutione
Pii V.in §.teſtes autem,de quaque re ſingulares ſin-
gula probare ualeant præſumptiones, & coniectu-
ras,&c.ex quibus uerbis clare conſtat,hodie, ſtante
hac extrau.præſumptiones,& coniecturas probari
per teſtes ſingulares,& per conſequens non requiri
plenam probationem,namque diſpẽſat in hoc Pius
V.& uidetur contentari ſemiplena probatione,ut la
te explicaui adducendo rationes q.28.

Non obſtant argumenta in contrarium adducta
nam ad primum reſpondetur, Conſtitutionem Pij
IV.quatenus requirit probationes legitimas, ſecun
dum opinionem quorundam derogari per hanc Cõ
ſtitutionem Pij V.quę eſt poſterior,& habet clau
ſulas derogatorias,& ita etiam reſpondetur ad alia
argumenta adducta,quia illud procedit de iure com
muni.

Vnde concludendum eſt coniecturas,& præſum
ptiones in crimine confidentiæ probari per teſtes
ſingulares,& non requiri plenam probationem.Et,
quia pluries fuit dictum hanc cõſtitutionem in hoc
eſſe reducẽdam ad terminos iuris communis,ut duo
teſtes requirantur, Ideo die 5. Auguſti 1593. in Cõ
gregatione Septimi,fuit reſolutum, reformandam
hanc conſtitutionem in hoc, ut dicam infra quæ-
ſtione ultima.

SVMMARIVM.

1 *Vnica coniectura probata per unum teſtem non pro bat confidentiam.*
2 *Vbi plures requiruntur, vna non ſufficit.*
3 *Vna coniectura non ſufficit in ſimonia.*
4 *Contractus fæneratitius non probatur una coniectura.*
5 *Duæ coniecturæ conſtituunt ueram probationem.*
6 *Probationes imperfectæ non iunguntur.*
7 *Duæ præſumptiones quando iungantur.*
8 *Dictio huiuſmodi eſt ſimilitudinaria.*
9 *Plus creditur duobus Teſtibus conteſtibus, quam mille ſingularibus.*
10 *In Simonia una præſumptio uiolenta ſufficit ad condemnandum.*
11 *Præſumptio uiolenta habetur pro concludente probatione.*
12 *Præſumptio iuris dicitur vera probatio.*
13 *Præſumptio iuris dicitur liquidiſſima probatio.*
14 *In ſtatuto requirente probationem inſtrumentalem ſufficiunt coniecturæ.*
15 *In ſtatuo requirente probationes apertiſſimas ſufficiunt coniecturæ.*
15 *In præſumptionibus arbitrium iudicis verſatur.*
17 *Arbitrium Iudicis de probationibus.*
18 *Quæ præſumptiones ſint fortiores in arbitrio Iudicis.*

QVAESTIO LXXIII.

Quot coniecturę requirantur ad probandam confidentiam.

SEptuageſimo tertio, Quæro,an unica coniectura
ſeu præſumptio probata per unicum teſtem, iu-
1 ſta ea,quæ dicta ſunt ſupra,† ſufficiat ad plenam ꝓ-
bationem confidentię,ut iudex poſſit deuenire ad
condemnationem? Negatiue uidetur reſpondendũ
ut tenent Nauar.in manu.c.23.ſub nume. 110.Ma-
ſcard.de proba.concl.1306.num.17.Gabriel. conſ.
184.num.10.lib.2.nam ita diſpoſuit Pius V. in di-
cta eius conſtitutione,in §.teſtes,ibi,*pluresque huiuſmodi præſumptiones,& coniecturæ plenam pro-
bationem faciant in prædictis,&c.* ſi ergo plures re
2 quiruntur,una† non ſufficit Bar.in l.ult.num. 6.ff.de
q.Sal.in l.ult.nu.8.C.eo.tit.Ruin.conſ. 168.nume.
12.li.2.cum aliis,ut per Ceſal.conſ.37.n.39. &conſ.
107.n.4.& conſ.149.n.6.lib.1.& hoc æquum eſſe
ſcribit Nauar.d.c.13.ſub.num.110.uerſ. noto octa-
uo.Nam ualde durum uidetur, ut una præſumptio
probata per unum teſtem ſufficiat,qualis eſt prima
& quædam aliæ poſitæ per Pium Quintum, cum
3 neque in grauiori crimine† ſimoniæ ſufficient, Glo.
ult.in c.inſinuatum de ſim.quam dicit* receptam A
lex.de Nemo conſ.64.num.2.& abſurdum eſſet, in
leuiori crimine durius agere,l.aut facta, ff. de pœn,
Auth.omnes,ubi Bal.C.com.de ſuc.& hoc eſſe de-
iure tradit Gabr.conſ.184 nu.10.lib.2.

4 Hinc contractus fœneratitius† non probatur una
coniectura,Cæpol.in tract.de ſim. contract. n.108.
in quinta concluſione,in nona,& decima, Couar.li.
3.uar.reſol.c.8.num.4.uer.cæterum, Gabr. conſ.74.
nu.5.uol.primo.Menoch.de præſumpt. lib.3.præ-
ſumpt.122.nu.7.

Duæ igitur ad minus pręſumptiones, ſeu conie-
cturæ probatæ per teſtes ſingulares ſufficiunt, ut Iu
dex poſſit pronunciare ſuper confidentia, ut diſpo
5 ſuit Pius V.& patet ex uerbis ſupra relatis,quia † Iu-
dex ex illis poteſt eſſe certus cum conſtituant plenã
probationem,Gl.in c.ueniens,el primo de teſtibus,
& in c.cum dilectus,de ſucceſſ.ab inteſt.Rom.cõſi.
54.in fi.Petr.de Anch.conſ.277.

Communis* opinio.ut patet,ex his,quæ congerit
Marſ.in rubr.C.de probat.nu.309.

Et ſingulare eſt in hoc crimine, ut probationes
imperfectæ iungantur ſimul ad conſtituendum ple-
nam

nam probationem,nam quælibet coniectura, atten
to iure communi,dicitur imperfecte probata, cum
ſit per teſtem unum probata,Marſ.conſ.20.numer.
47. nam regulariter in criminalibus probationes
6 imperfectæ non iunguntur† ad conſtituendam ple-
* nam,Doct.*omnes,& præcipue Abb. & Fel.in ca.
ueniens,primo,de teſtibus. Anan.conſ.59.col. 2 .Ol
dr.conſ.192.poſt medium Marſil.late in l.de mino
re,§.plurimum,num.55.ff.de quæſt. Bal. in l.ſi quis
ex argentariis,§.primo nume.4.ff.de eden.& in l.3.
§.eiuſdem,ff.de teſtibus Menoch.de præſumpt.lib.
1.q.20.num.10.licet in ciuilibus ſecus,Bart. in l.2.
§.primo,ff.de excuſ.tut.Alex. conſ.20. libr.4.Imol.
conſ.138.col.prima,cum aliis,ut per Gabr. libr. 1.
com.concl.tit.de probat.concl.prima, num. primo.
7 Et facilius iunguntur† duæ præſumptiones,ut in ca-
ſu noſtro,ad conſtituendam plenam probationem
quam aliæ probationes imperfectæ,Gl.in c.accedēs
el ſecundo,in uerbo oriendū. ut lit. nō cōteſt.Rom.
conſ.7.col.1.Crau.cōſ.35.nu.6. & conſi.73.nu. 20.
Io.Anan.conſ.49.col. 1.Pariſ.cōſ.152.col. 5.uol. 4.
Alex.conſ. 24.n.41.li.2.Limitāt tamen aliqui hanc
concluſionem non procedere,quoties una præſum-
ptio,ſeu coniectura eſſet probata per duos teſtes cō
teſtes,nam hoc caſu dicunt illā ſufficere pro plena
probatione,& mouentur Primo, quia dum Pius V.
requirit plures præſumptiones,& coniecturas intel-
ligit de his,q̄ probantur per unū teſtem , ut colligit
8 ex dictione† hmōi,quæ eſt ſimilitudinaria ad not.
in c.ſedes,de reſc.in 6.nam inquit,teſtes ſingulares
ualeant probare coniecturas ſubdit,pluresque huiuſ
modi,&c.ergo quando præſumptio,ſeu coniectura
non eſt huiuſmodi,ut quia eſt probata per duos te-
ſtes ad minus ſufficiet.

Secundo quia de iure communi requirebatur,q̄d
præſumptiones probentur per teſtes conteſtes, Gl.
in l.ult.C.fam.erciſ.& tamen Pius v.uult,ut ſufficiāt
teſtes ſingulares.& ſic dimidio minori probatione
contentatur,quam de iure communi requiritur , cū
ergo ſecundum unam opinionem de iure communi
requirantur duæ coniecturæ probandæ per quatuor
teſtes conteſtes,duo pro qualibet,ergo hodie ſuffi-
cit probare unam coniecturam per duos teſtes con
teſtes,cum conſtitutio contentetur dimidia proba-
tione.

Tertio,quia maior probatio eſt illa , quæ fit per
unam præſumptionem formiter probatam , ſcilicet
per duos teſtes,ut præſupponimus , quam per duas
coniecturas per teſtes ſingulares probatas,ut contē
tatur Pius V.cum regulariter de iure communi tan
tum probant mille teſtes ſingulares, quantum unus
9 & duobus teſtibus† conteſtibus plus creditur,quam
decem milibus ſingularibus,Bal.in l.iuſiur.col.2.C.
de teſt.Alex.conſ.18.col.ult.li.4.& conſ.20.& cōſi.
71.eo.lib.4.Card.Pariſ.conſ.57.col.2.uol.1. Mariai
Soc.Iun.conſ.90.nu.8.uol.2.

10 Quarto,quia in crimine† ſimoniæ una præſum-
ptio,ſi eſt violenta,ſufficit ad condemnādum, Abb.
poſt Gl.in c.inſinuatum num.4.de ſimo. ubi Fel.&
alii omnes Red.de ſim.par.4.c.6.num.35. & c.11.
* num.24.& eſt communis*opinio,quia præſumptio
11 uiolenta habetur pro concludenti probatione, † ēt
in criminalibus,dummodo non agatur de pœna cor
porali inferenda,ca.afferte,ubi communiter de præ
ſumpt.l.indicia C.de rei uend.Glo.in c.cum contu-
macia,de hæreſi,lib.6.Doct.in c.literas,de præſum.
Bal.conſ.264.col.2.lib.3.Abb.conſ.113.lib.2.Cal-
der.conſ.22.de conſt.Bellam.deciſ.689. Alex.conſ.
* 15.col.2.lib.1.communis*opin. de qua atteſtatur
Grat.conſ.136.nume.22.lib.primo, Craue. conſ.6.
num.41.& conſ.73.num.19.Gram.dec.42 .Gabrie.
de prob.concl.prima,nu.70.ſi ergo in ſimonia ſuf-
ficit una uiolenta , ergo in confidentia ſufficiet una
probata per duos teſtes,cum minor probatio ſtan-
te Bulla Pii V. requiratur in crimine confidentiæ,
quam ſimoniæ.

Quinto,quia,cum præſupponamus coniecturam
illam probatam per duos teſtes,quam tenemus ſuf-
ficere pro plena probatione,eſſe de illis approbatis
& poſitis a Pio V.in d.conſtitutione,ſequitur, ſuffi-
cere duos teſtes,c.ueniens,c. iuſiurandi,c. in nomi-
ne Domini,de teſti.c.admonere,33.q.2. c. cum eſ-
ſes de teſtam.cum aliis,ut per Marſ. in Rubr.C.de
probat.num.313.

Magnæ enim importantiæ eſt,ut coniecturæ, &
præſumptiones ſint approbatæ a iure nam tunc ex
* communi*omnium opinione dicuntur ueræ & † pro
12 prie probationes,docto.omnes in Rubr.de probat.
13 ubi Fel.num.2.Dec.num.149.Et †dicuntur liquidiſ
ſimæ probationes,l.licet Imperator,ff.de leg.1. ſi qs
locuples,in fin.ff.de manumiſ. teſt.l.quidam teſta-
mento in fine,ff. de uulg.& pupill.

14 Hinc ſi ſtatutū requirat† probationem Inſtrumē
talem,ſufficiunt coniecturæ approbatæ a iure, Bal.
in l.prima,num.18.C.de fideic.Dec.conſ. 54. num.
3.& ſi ſtatutum requirit probationes liquidiſſimas,
ſufficiunt coniecturæ approbatæ a iure, Bald. in l. ſi
tutor de peric.tut.& ſi ſtatutum requirit probatio-
15 nes apertiſſimas,†etiam ſufficiunt cōiecturæ appro
batæ a iure, Affl.deci.44.num.15. Tiraqu.in rep et.
l.ſi unquam,uerbo donatione,nu.158.C.de reu.do-
na.Menoch.de Arbitr.iud.caſ.115.nume.6. Alc. in
tract.præſum.prælud.3.nu.5.

Concludo igitur,uel unam illarum præſumptio-
num probatam per duos,teſtes conteſtes ſufficere * ſed *
* & probare confidentiam,*uel duas probatas per te cōtra-
ſtes ſingulares,Et hoc,donec Septimus Decretaliū ria o-
publicetur,ubi in hoc & recte hæc Conſtitutio re- pinio-
formatur,ut dicam infra, q.ult. ne nō

Et non omittam,quod ſcriptum reliquit Naua. eſt re-
in man.c.23.ſub n.110.uernoto 8.quod in iſtis præ ceden
16 ſumptionibus† arbitrium Iudicis uerſatur,quod pro dum.
barem tum ex dicta Conſtitutione Pij IIII . §. ſic-
que in præmiſſis,ibi,*& eorum arbitrio,&c.* tum e-
tiam,quia in iſtis pœnis arbitrium iudicis uerſatur,
17 & in cognoſcendis,& †diiudicandis probationibus,
l.3.ff.de teſtibus,Guliel.Maynerius in l.non eſt no
uum,§.quoties,nu.12.ff.de reg.iur.late Menoch.de
Arbitr.Iud.lib.1.q.11.& in iudicis arbitrio etiam e
18 rit,an præſumptiones pro reo.†ſint fortiores, Abb.
in c.cum R.nu.5.de elect.& in c.accedens. nu.4.de
crim.falſ.Menoch.de arbitr.Iud.caſ.472.num.1 .&
de præſump.lib.1.q.29.nu.2.

SVMMARIVM.

1 *Probitas , & optima conditio excludit confiden-tiam.*
2 *Bona fama excludit præſumptiones malas.*
3 *Bona fama theſaurus inæſtimabilis.*
4 *Diues præſumitur non committere delictum.*
5 *A perſona ſumitur præſumptio.*

Quæ-

QVAESTIO LXXIIII.

Quæ præſumptiones moueant iudicem ad excludundam confidentiam.

SEptuageſimo quarto, Quæro, quæ præſumptiones poſſint animum iudicis mouere ad pronũciandum pro non confidentia? Reſpondeo, plures
ſcilicet probitas,& optima conditio dantis, reſignã
1 tis,& recipientis beneficium, ita in terminis Gabri.
conſil. 172.nu.18.lib.2.nam facit præſumere nõ eſ-
ſe uériſimile fuiſſe acceptatum illicite illud benefi-
* cium,ad not.in l.ult.ff.de q.receptum *eſt enim in
2 iure,ut bona fama † excludat pręſumptiones malas,
late Tiraq.de pœnis tempor.cauſ.15.num.2. Cale-
fat.conſ.108.num.9.& tollat præſumptionem deli-
cti,ut late probat Marſ.conſ.74. ex Ang.& Augu.
in tract.de male.in uerbo fama publica,late Gram.
* conſi.13.num.7.& conſi.31.num.12.& tradunt *cõ
muniter Doct.in d.l.ult.ff.de q.nam fama bona eſt
8 † theſaurus inæſtimabilis,&, ſicut lilium, dans ſuaui-
tatem odoris, Bal.in l.1.col.5.C.de confeſſ.Roland.
a Vall.conſ.47.num.41.lib.primo, Brun.de indic.&
tort.par.prima,q.5.num.2.Item qualitas dantis, ut,
qa ſit Epiſcopus,uel Archiepiſcopus,& parua quan
titas,ita Gabr.d.conſ.172.num.14.lib.2. Vt quia ét
4 dans,uel recipiens ſit diues,quo † caſu non eſt præ-
ſumendum tale crimen perpetraſſe, cum potius pau
peres propter egeſtatem id cogitent.Gl.in l.prima,
C.de Com.& tribun.lib.12.per tex.ſingularem in l.
cum ſocietas ff.pro ſoc.multi enim propter inopiã
deliquerunt,ut habetur Eccl.c.27.& prouerb.c.30.
tradit late Gl.ord.ad Theſ.5.a perſonis enim ſumi
5 † præſumptionem receptiſſimum *eſt in iure, leg.in
* fundo,in principio,ff.de rei uend.l.ult.in fi.de acti.
& oblig.leg.de minorũ.§.de tormenta,ff.de q.leg.
non omnes,§.a barbaris,ff.de re mil.c.decedenter,
diſt.89.c.Lotarius,32.quæ.2. late Menoch. de præ
ſump.lib.1.q.15.

Declara hanc concluſionem,ut dictæ circunſtantię moueãt animum Iudicis,ut ſit circumſpectus ad credendum teſtibus,ad dandum remiſſorias,& ſententiam ferendam.

Non autem elidunt coniecturas in totum.

Plures alię ſunt circunſtantię quæ excludunt confidentiam,& colliguntur ex dictis in quæſtionibus præcedentibus.

SVMMARIVM.

1 *Fraus,& ſimulatio præſumitur ratione coniunctionis.*
2 *Amicitia,& coniunctio reſignantis,& reſignatarij non probant confidentiam.*
3 *Probatio debet eſſe concludens.*
4 *Non probat hoc eſſe &c.*
5 *Donatio facta amico,& conſanguineo non præſumitur fraudulenta.*
6 *Donatio præſumitur libera.*
7 *Colluſio non præſumitur ex amicitia.*
8 *Præſumptio ut delictum excludatur.*
9 *Conſilium præſumitur bonum.*

QVAESTIO. LXXV.

Ex amicitia,& conſanguinitate an colligatur confidentia.

SEptuageſimo quinto, An coniectura, quod reſignans,& reſignatarius eſſent amici, uel conſanguinei tempore reſignationis, arguat cõfidentiam.

Pro affirmatiua facit, quia inter coniunctos ſan-
1 guinis,& amicos facilius † præſumitur fraus, & ſimu
latio,quam inter extraneos,l.pe.§.facilior,ff. de bo-
nis damn.Rom.conſ.24.in prin.Io.annib.in l. poſt.
contractum,nu.118.ff.de don.

Hoc tamen non obſtante, negatiua opinio eſt
* uerior,& *communiter ab omnibus recepta,ut ami
2 citia,& coniunctio † reſignantis,& reſignatarii non
faciant pręſumerę confidentiam,& ita alias fuit re-
* ſolutum *per Rotam Coram D.Montis Flaſcon.in
una Gerunden.priuationis regreſſus die 26. Octo-
bris 1551. teſte Caputaq. deciſ.202.part. 1. Idem
Caputaque deciſ.210.lib.1.in manuſc.

Et huiuſmodi ſententia primo probatur, quia huiuſmodi coniectura non ponitur in Conſtitutione Pii v.ergo arg.l.illam,C.de collat.

Secundo, Quia omnes fere reſignationes pręſumerentur confidentiariæ.nam reſignationes ſolent tractari,& fieri inter amicos, & conſanguineos, & inter quos liberalitas exercetur.

3 Tertio, Quia huiuſmodi † probatio neceſſario nõ
concludit confidentiam, argu.not.in c.in præſen-
tia,de probat.& tamen,delictum probatur per pro
bationem, quæ nõ poteſt aliud importare, Felin.
in c.ſuper his,col.8.uerſ.quarta concluſio, de accuſ.
4 & uulgare eſt, † non probare hoc eſſe,quod ab hoc
contigit abeſſe,l.nam hoc,C.unde legit.

Quarto, Quia amicitia,& coniũctio non ſunt in-
5 dicium ſufficiens ad ſimulationem,& fraudem † præ
ſumendam in donationibus, Bal.in l.poſt contra-
ctum,col.2.num.3.ff.de donat.& conſ.149.in prin-
cipio,tex.in l.ſi quis poſt hac,C.de bon. præſcr. Io.
de Imol.in d.l.poſt cõtractum,col.2.amicitia enim,
& coniunctio ad donandum potius liberaliter, quã
ad delictum ſunt iudicanda, leg. ſeruus communis
6 ff.de don.int.uir.& uxor.ubi donatio † pręſumitur li
bera propter amicitiam,& coniunctionem tertii,ut
late per Imol.loco citato, Roman.conſi.172. nume.
2.cum aliis,ut per Palat.Rui.in rubr.de don.§. 44.
7 Quinto, quia † colluſio non præſumitur ex amici
tia,Sal.in l.2.C.de colluſ.deteg.Natt.conſ.537.nu-
me.31.Maſc.de probationibus,concl.322.nume.6.
8 Vltimo, quia capitur † ſemper præſumptio, ut de
lictum excludatur,l.merito,ff.pro Soc.cum aliis, ut
per Alc.tract.præſumpt.3.reg.1.pręſum.Crau.cõſi.
18.col.ult.Et ob id conſilium,quod poteſt eſſe ma-
9 lum,& bonum,pręſumitur † bonum, Bal.in l. ſeruum
fugit.col.3.uerſ.nota,C.de ſeru.fug.Ita actus, Abb.
conſ.68.colum.3.uerſ.tertio,probo lib.1.Romanus
conſ.353.in finalibus uerbis,Marſil.conſ.2.nu.1.&
3.cũ aliis,quę late poſt alios congerit Gabr. de ma
leſ.concl.2.per totam.

Ex quibus patet reſponſum ad argumentum in contrarium adductum.

SVMMARIVM.

1 *Contra quatuor caſus confidentiales poſitos in Conſtitutione Pii V.non admittitur probatio in contrarium.*
2 *Præſumptio iuris habetur pro ueritate.*
3 *Contra Principis ordinationem non admittitur probatio in contrarium.*
4 *Lex quantumuis dura ſeruanda eſt.*

5 *Contra*

5 *Contra neriſatem non admittitur probatio.*
6 *Præſumptio iuris,& de iure quid ſit.*
7 *Contra præſumptionem iuris non admittitur proba tio in contrarium.*
8 *Præſumptio iuris,& de iure procedit ſecundum ne ritatem.*
9 *Præſumptio iuris,& de iura manifeſtā inducit pro bationem,& de iura.*
10 *Præſumptio iuris,dicitur indubitata probatio.*
11 *Præſumptio iuris dicitur propria probatio.*
12 *Præſumptio iuris,& de iure comprehenditur in di ſpoſitione requirente probationem per modum con ditionis.*
13 *Præſumptio iuris dicitur legitima probatio.*
14 *Præſumptio iuris quomodo ſumatur.*
15 *Præſumptio iuris vocatur neceſſaria.*
16 *Ex larte in mammis præſumitur mulier corrupta.*
17 *Probatio indirecta admittitur contra præſumptio nem iuris,& de iure.*
18 *Quomodo probandum contra quatuor caſus confidē tiales poſitos per Pium V.*
19 *Quomodo probatur,quod quis non poſſidet.*
20 *Admittitur probatio contra inſtrumentum ,quod non ſit publicum.*
21 *Indirecte aliquando conceditur,quod directe nega tur.*
22 *Indiretta probatio contra præſumptiones iuris , & de iure probatur per duos teſtes.*
23 *Vbi requiruntur inſtrumenta,admittuntur etiam te ſtes.*
24 *Ob honeſtatem perſona admittitur probatio contra præſumptionem iuris,& de iure.*
25 *Quinque teſtes requiruntur contra probationem iu ris,& da iura.*
26 *Confeſſio admittitur contra præſumptionem iuris, & de iure.*
27 *Notorium admittitur contra præſumptionem iuris, & de iure.*

QVAESTIO LXXVI.

An admittatur probatio in contrarium cōtra præſum ptiones Conſtitutionis Pij V.

SEptuageſimo ſexto,Quæro,an cōtra quatuor ca
ſus confidentiales propoſitos a Pio V.in ſua Cō
ſtitutione in §.Quare nos uolentes uſque ad §.pro
bandum,admittatur probatio in contrarium? Nega
1 tiue †eſt reſpondendum.Primo,quia in dictis caſib.
2 illis concurrentibus Pius V.induxit firmum † ius,
quod habuit pro ueritate iuxta ea,quæ tradit Bald.
in l.ſiue poſſidetis,nu.6.C.de probat.Fel.in c.quan
to,num.3.de præſum.Rom.in l.ſi duo,num.8.ff.de
aeq.hæred.Prępoſ.in ca.is qui fidem,colū.3. & 4.de
ſponſa.& colligitur ex traditis per Abb.Imol. Dec.
& Fel.in rubr.ex.de conſt.Sed contra, Principis or
3 dinationem,† & mandatum,non admittitur proba
tio in contrarium,ut tradunt dd.in l.reſcripta, C.de
precib.Imp.off.Card.Iacobat.de Conc.lib.7.art.7.
num.29.Bart.in proœ.ff & in l.2.§.Si quis a Princi
pe,ff.ne quid in loco publi.
4 Lex enim quamtumuis dura † ſeruanda eſt l.pro
ſpexit,ff.qui & a quibus, c.in illis,diſt.4.Natt. conſi.
480.nu.9.& præſumitur iuſta,ac cum cauſa lata.
5 Et contra ueritatem † non admittitur probatio
uulgatis iuribus.
Secundo,quia prædicti quatuor caſus confiden
tiales poſſunt appellari quatuor præſumptiones iu
ris,& de iure,Cum Pius V.illos firmet,& ſtatuat ex
præſumptionibus habētibus ortū ab humanis prin
6 cipiis,Nā præſumptio iuris,& de iure,† ſi credimus,
Bal.in in rub.C.de prob.nu.4. eſt animi legiſlatoris
applicatio ad ueriſimile,cōfirmata ſanctione, Curt.
Iun.cōſ.4.n.15.& cōſ.50.nu.15.& idē Bal.in le.ea q
dem,nu.6.C.de accuſ.eſt ſtatus a iure promulgatus
ex indubia coniectura,ex l.cum oſtendimus,§. ulti.
ff.de fideiuſſ.tut.DD.omnes in rub.extr.de proba.
ac Alc.in tract.præſu.p.1.in prælud.nu. 3.eſt diſpo
ſitio legis aliquid præſumentis,& ſuper præſumpto
tanquam ſibi comperto,ſtatuentis ex c.is qui fidem
de ſponſ.faciunt tradita per Fel.in c.quanto,col.2.
* de præſump.poſt Abb.& alios,ſed uulgatum,& *re
7 ceptum eſt,contra præſumptionem †iuris,& de iure
non admitti probationē in contrarium:Ergo & ne
que contra prædictos quatuor caſus, minorem pro
poſitionem recipiunt omnes dd.in l.ult.in princ.in
uerbo,præſumptione,quod metus cauſa Gl.in c.fer
rum,diſt.50.& in c. fraternitatem,diſt.54.Abb.An
ton.de Butr.Anch.Fel.Præpoſ.numer.8.& alii om
nes in c.is qui fidem,de ſponſ.Sal.in rub.C.de prob.
Cæpoll.de ſimul.contract.nume.17.Cur.iun. conſ.
50.num.5.Vital.de Camban.de clauſ.uerſ.reſtat ut
uideamus,num.1.Cuid.Pap.de præſumpt.uerſ. quia
nu.8.& probat ex pluribus textibus Menoch.de prę
ſump.lib.1.q.60.prope finem.
8 Præſumptio enim iuris,& de iure procedit ſecū
dum ueritatem,l.ult.ff.de eo,quod metus cauſa,l.ſi
ue poſſidetis,C.de probat.Menoch.de præſumpti.
lib.1.præſum.47.num.5.Et propterea manifeſte,&
9 liquide apparere dicitur,quod apparet † præſumptio
ne prædicta,l.ſi quis locuples, C. manumiſſ.teſtam.
10 l.licet Imperator,ff.de leg.1.& ideo dicitur† indubi
tata probatio,ita lege ipſa diſponente, Abb.in c.ue
niens,el ſecundo,nu.6.& in c.is qui fidem, nume.2.
de ſponſ.Comen.conſ.109.col.2.Bart. in l. cum ci
11 tra,C.de iur.dot.Cur.ſen.conſ.4. nu. 17.& †proprie
probatio,Bal.in c.bone.num.2.de elect.Aret.in ru
br.de probat.num.7.Dec.numē.13.Ber. num.52.&
55.& ibi hanc ſententiam ex pluribus defendi,& cō
* probaui,& *communiter alii,ut per Menochium de
præſ.li.1.præſ.36.ut cōprahendatur in diſpoſitione
12 requirente probationem † per modum conditionis
Ber.d.rubr.de probat.num.46.cum aliis,ut per Me
* nochium d.lib.1.q.37.& communiter alii,ac legiti
13 ma probatio,cum a lege † ſit recepta,& approbata,
Dec.in rub.de probat.col.penult.Ber.in c.conſuetu
do.n.18.eo.tit.ex l.legitima,ff.de pact. & manifeſta
ueritas.Iaſ.in l.licet Imperator,n.15.ff. de leg.1.&
cōſ.23.n.2.li.1.Pariſ.conſ.80.n.15.& conſ.97.nu.6.
uol.1.Crau.conſ.6.nu.42.Grat.conſ. 54. nume.52.
lib.1.Tiraq.in l.ſi unquam,in uerbo donatione,nu.
158.C.de reu.don.
Et hæc præſumptio iuris,& de iure,de qua in his
quatuor caſibus huius Conſtitutionis Pij .V. oritur
ab humanis principiis,cum ſumatur ex indiciis, &
14 coniecturis † humana lege,& ratione probatis , ut p
Bal.in rubr.C.de probat.num.6.uerſ.exemplum de
1 ſecundo,Menochius de præſump.lib.1.q.3. num.8.
15 & ab aliquibus uocatur † neceſſaria, Specul.in tit.de
præſum.§.ſpecies,num.5.Boer.deciſ.166.numer.2.
Gram.deciſ.42.num.4.non autem naturalibus prin
cipiis,nam de illa affert exemplum Bal. loc.cit. quā
16 do probatur mulierem habere lac in mammis, tūc
artificialis probatio,ſeu præſumptio neceſſario ori
tur,

tur mulierem fuiſſe corruptam, Fab. libr.5. inſtitut.
orat.cap.8.
Limita non procedere in probatione indirecta
17 quæ admittitur contra præſumptionem † iuris, & de
iure, Gl. in clem. prima, in uerbo feciſſe, de probat.
Ant. de Butr. in c.ult. nume.22. de ſucceſſ. ab inteſt.
& in c. uidua, in fi. de reg. Abb. in ca. is qui fidem nu.
5. de ſponſ. & ibi Præpoſ. num.8. Fel. in c. quanto, n.
4. de præſump. Couar. in epit. de ſponſ. part. prima,
c.4. §. primo, nu.7. Soc. Sen. conſ.191. col.2. & conſi.
242. col. etiam 2. lib.2. Alc. tract. præſump. part.2. in
præl. num.11. Crau. de antiq. temp. in 4. part. 4. part.
* princ. nu.14. & communiter * alij ſequuntur. Poterit
n. probari, quod qualitates requiſitæ a Pio V. ad cō-
ſtitendas has quatuor præſumptiones iuris, & de iu-
18 re, ſiue caſus confidentiales, † non cōcurrant oēs, &
quod deficiat aliqua ex requiſitis qualitatibus, & ꝑ
pterea, quod non ſimus in tali caſu, ut tradit Bart. in
l.1. §. & parui num.2. ff. quod ui. aut clam, cum aliis,
ut per Menoc. caſ.301. & de præſump. lib.1. præſu.
65. nu.2. cum ſeq. ut quia non adſit pactum tacitum
uel expreſſum. Alex. in l. a diuortio, §. ſi pignora nu.
4. ff. de re iud. Roman. in l. ſi duo. nu.12. ff. de acqui.
hæred. aut ſimilis qualitas, Ideo aduerſus prǽſum-
ptionem illam iuris, & de iure præſumi legitimum
poſſeſſorem, qui poſſedit a tanto tempore, cuius me
moria non extat in contrarium, admittitur proba-
tio per indirectum, ut puta, probando, hunc poſſeſ-
19 ſorem tam diu non poſſediſſe, immo † extare memo
riam initii ſuę uitioſę poſſeſſionis Fel. in c. cum no-
bis nu.14. de præſc. & ibi late Pariſ. uel fuiſſe in ma
la fide, Crau. in tract. de antiq. temp. in quarta parti
cula quartæ partis princ. numer.14. Hinc etiam ad
uerſus præſumptionem iuris, & de iure orientem ex
inſtrumento publico admittitur probatio in con-
20 trarium per indirectum, quod non † ſit publicum,
quod ſit ſimulatum, Bar. in l. prima, §. & parui num.
2. ff. quod ui, aut clam, Iaſ. in l. cum ea quæ. numer.3.
C. de tranſact. Fel. in c. ex parte el ſecundo, num.6.
uerſic. ſecundo, fallit de off. delega. Crau. conſi.211.
num.5. Rui. conſ.78. nu.10. lib.4. Dec. conſ.456. nu.
4. & alia exempla affert Menoch. d. qu.65. quod eſt
ualde notandum. Nam indirecte conceditur, quod
21 † directe denegatur, & multa huius generis affert
Fel. in c. ex parte num.7. de off. deleg. Anchar. conſ.
770. in primo dubio, Alex. conſ.54. libr.2. Caſſan.
conſ. primo, num.24.
Et hæc indirecta probatio aduerſus quatuor ca-
ſus confidentiales huius Conſtitutionis Pij V. & ſic
præſumptionem iuris, & de iure poterit probari ꝑ
22 duos † teſtes, Bal. in l. teſtium numer.2. C. de teſtibus
& in l. generaliter, C. de non numer. pec. & in l. ulti.
nume.7. C. arbitr. tut. Affl. deciſ.13. nume.26. Me-
noch. d. q.65. num.11. eo magis, ſi teſtes ſunt omni
exceptione maiores, nam teſtimonium horum eſt
ualde priuilegiatum, ideo ſub diſpoſitione requiren
te probationem per ſcripturam, & inſtrumentum,
23 admittuntur † teſtes multum legales, Ant. de Butr. in
c.2. in fi. de prob. & ibi Abb. num.11. Fel. nume.21.
Dec. nume.14. Aret. in l. certi conditio, §. quoniam,
nume.18. Soc. ſen. nume.23. ff. ſi cert. pet. Tiraqu. de
pœn. leg. cauſ.51. num.17.
Eoque etiam magis, ſi perſona honeſta imputa-
tur de confidentia, nam ob honeſtatem perſonæ uo
luerunt aliqui contra præſumptionem iuris, & de iu
24 re etiam admitti directam † probationem, Butr. in c.
uidua in fi. de reg. Dec. in c. poſtremo, num.7. de ap
pel. & conſ.575. col.2. concurrente alia coniectura,
Crau. quem citat Menoc. de præſump. lib.1. q.64. n.
2. Et qu.63. citat plures dd. volentes, prǽſumptionē
iuris & de iure admittere contrariam probationem
25 † teſtimonio quinque teſtium, Abb. in c.2. in fi. Dec.
num.14. Fel. num.20. Ber. num.70. de probat. Hinc
etiam contra præſumptionem iuris, & de iure admit
26 titur probatio † contraria, confeſſione eius cui fauet
ipſa præſumptio, Gl. in l. ult. ff. quod metus cauſ. &
in auth. ſed iam neceſſaria, C. de don. ant. nup. Abb.
in c. is qui fidem numer.5. de ſponſa. Fel. in rubr. de
præſump. nu.11. & c. quanto, nu.3. eo. tit. Soc. Sen in
l. cum auus, num.72. ff. de cond. & demonſtr. & plu-
ribus exemplis exornat, probat & comprobat hanc
concluſionem Menoch. de præſumpt. lib.1. q.61. &
etiam probatio contraria admittitur, quæ oritur, ex
27 † Notorio, Præpoſ. in c. is qui fidem, num.8. de ſpōſ.
Fel. in d. c. quanto, num.3. Alc. in prǽl. par.2. in trac.
de prǽſ. num.14 Card. Pariſ. conſ.12. nu.53. uolu.2.
Cur. ſen. in l. admonendi, numer.24. ff. de iureiur. &
ea quæ oritur ex proteſtatione, Gl. in c. uidua, de re
gul. Butr. in c. is qui fidem, col.2. de ſponſ. & in c. ult.
nu.30. de ſucc. ab inteſt. Alc. loc. cit.

SVMMARIVM.

1 *Coniectura legis eſt liquidiſſima probatio.*
2 *Contra præſumptionem iuris non admittitur probatio in contrarium.*
3 *Præſumptio iuris quæ.*
4 *Coniectura etiam eſt præſumptio.*
5 *Vbi lex requirit probationem inſtrumentalem ſufficiunt coniectura legis.*
6 *Coniectura legis probat delictum.*
7 *Coniectura habet locum etiam in materia correctoria.*
8 *Contra coniecturas poſitas in conſtitutione Pii V. admittitur probatio in contrarium.*
9 *Quod ex coniectura capitur non pro poſitione ſumitur.*
10 *Coniectura iuris uerſantur circa rem dubiam.*
11 *Præſumptio circa quid uerſetur.*
12 *Præſumptio iuris quid.*
13 *Præſumptio iuris a quibus habeat ortum.*
14 *Contra iuris præſumptionem quādo admittatur probatio, & num.17.*
15 *Vbi affertur unica ſententia probationes debent eſſe apertæ.*
16 *Coniectura legis non eſt ueritas.*
18 *Contra præſumptionem iuris, & de iure in pluribus caſibus admittitur probatio.*
19 *Probatio in contrarium tollit præſumptionem iuris.*
20 *Veritas ex probationibus.*
21 *Probatio per teſtes præualet aliis.*
22 *Præſumptio ualidior tollit minus ualidam.*
23 *Coniectura fortior tollit minus fortem.*
24 *Indicium efficacius tollit minus efficax.*
25 *Duæ præſumptiones tollunt unam.*
26 *Et una efficax tollit plures.*
27 *Præſumptio legis tollitur per præſumptionem hominis*
28 *Probatio contra præſumptionem iuris debet eſſe ſufficiens.*
29 *Debet probari per tres teſtes.*
30 *In ore duorum omne uerbum.*
31 *Præſumptio legis habetur pro ueritate ubi contrarium*

rium non probatur.
32 *Natura præſumptionis ut reiiciat probandi onus in aduerſarium.*
33 *Præſumptio iuris dicitur legitima probatio.*
34 *Lex requirens probationem admittit præſumptionem iuris.*
35 *Præſumptio præualet proprietat ſermonis.*

QVAESTIO. LXXVII.

Contra quatuor coniecturas poſitas in conſtitutione Pii V. an admittatur probatio,& qualis.

SEptuageſimo ſeptimo Quæro, an cõtra quatuor cõiecturas poſita in §. ad probandũ uero, in dicta Conſtitutione Pii V. ex quibus præſumitur confidentia, admittatur probatio in contrarium?
Pro negatiua facit Primo, Quia coniecturæ legis
1 ut sunt prædictæ, †liquidiſſime probationes ſunt l.
ſi quis locuples, ff. de manumiſſ. teſtam. in fi. ibi apertiſſime, Sebaſt. Sapia in repet. l. primæ. nu. 101. ff. de off. eius, cui mand. eſt iuriſd. & habentur loco plenæ probationis, Iaſ. in l. ſi quis ex argentariis, §. Prætor col. 3. ff. de edend. Iaſ. in rep. l. non dubium nume. 7. ff. de leg. Maſcard. de probat. tom. 1. in princ. qu. 14.
* num. 13. & communiter* dd.
2 Secundo, Quia contra† præſumptionem iuris nõ admittitur probatio in contrarium, l. antiquæ, C. ad Vellei. l. ult. C. ad Maced. l. a diuo Pio, .ſi pignora,
* ff. de re iud. Soc. in fall. regu. 384. cõis *opinio teſte Maſcar. de prob. tom. 1. in princ. q. 10. num. 49. Ia-
3 cob. Nouel. in reg. 160. & præſumptio iuris illa† uocatur, quãdo lex aliquid de aliquo pſumit, l. ſiue poſſidetis, C. de probat. l. prima, C. ad exhib. l. Quintus Mutius, ff. de dona. inter uir. & uxor. l. pactum, ff. de pact. Bar. in l. ſciendum, ff. de uerb. oblig. Abb. in c. is
4 qui, de ſponſal. & tamen† coniectura etiam eſt præſumptio, Bal. in l. ſi conſtante, §. ſi maritus, in fin. ff. ſol. matr. Corn. conſ. 329. num. 38. uol. 1. Fel. in ca. ſi autem numero 3. de reſcri. Hinc coniecturę poſi-
5 tæ a lege ſufficiunt etiã in caſibus, in quibus† lex requirit probationem inſtrumentalem, l. quæcumque iuncta l. 1. C. de apoch. publ. lib. 10. Bal. in l. 1. C. de fideicom. Hinc etiam huiuſmodi coniecturæ pro-
6 bant† delictum Bal. conſ. 364. quinta quęſtio libr. 3. Oldr. conſ. 192. uiſo diligenter, Crau. conſ. 6. nume. 42. & procedere in materia pœnali, & correctoria
7 †ſcribunt Bar. & Alex. in l. 1. ff. de leg. 1. Fulgoſ. in l. 1. C. de teſtam. milit.
8 His tamen non obſtantibus, †contraria opinio
** eſt uerior, & communiter * recepta in *praxi ut uidemus tota die, & in terminis firmauit Gabr. conſ. 172. numero 9. & numer. 12. lib. 2. & fuit dictum in Rota in una Coſentin. prætenſæ confidentiæ Die Lunæ, 4. Februarii 1591. coram R.P.D. Orano, dũ Domini concluſerunt, coniecturas poſitas in d. Conſtitutioue Pii V. non concludere neceſſario, ut ex illis conſtet commiſſum fuiſſe delictum confidentiæ & ſimoniæ, ſed ex una illarum elicitur præſumptio ex qua, pluribus aliis coniecturis concurrentibus, uult Pius V. delicti commiſſi reſultare probationẽ,
* & *fuit reſolutum in illa Brixienſ. prætenſæ confidentiæ 5. Iunii 1591. coram R.P.D. Pegna, ubi in ſpecie fuit dictum & concluſum, coniecturam illam perceptionis fructuum ceſſare ex probatione, quod ex alia cauſa fuerint fructus percepti, & fuit dictum illas coniecturas non eſſe præſumptiones iuris &
9 de iure: Nam, quod ex† coniectura capitur, non propriè ſumitur, ut dicit tex. in l. prima, ff. ſi tab. teſtam. Rom. in l. ſi cum dotem, in princ. nu. 47. ff. ſol. matr. Cur. ſen. conſ. 78. n. 9. ubi dicit illũ textũ aureũ, Lãc. Dec. in l. oẽs populi, nu. 7. ff. de Iuſt. & iur. eſt & tex. in c. ad Apoſtolicã, in uerbo indirecte, de his, q̃ fiũt a Pręlatis ſin. conſ. capi. & receptum eſt, coniectu
10 ras iuris† uerſari circa rem dubiam, quæ eſſe uel non eſſe poteſt, Bal. in rubr. C. de probat. & propterea dicit Mar. Salamon. in l. Gallus §. quidam recte, num.
11 32. C. de lib. & poſth. præſumptio† uerſatur circa id quod eſt geſtũ ſed ignoratur, qualiter fuerit geſtũ.
12 Præſumptio enim iuris† eſt illa, cum aliquibus poſitis uериſimiliter, ac ita probabiliter, non autem neceſſario ſequitur quod intendimus, ut Fabius lib. 5. inſt. Orat. c. 9. tradit, quem ad hoc refert, & ſequitur Menoch. de pręſum. lib. 1. q. 4. nume. primo, & ideo dicit Bal. in rub. C. de probat. num. 4. Pręſumptio iuris eſt animi legislatoris ad uериſimile applicatio, onus probandi transferens & itidem Bal. in l. ea quidem, num. 5. C. de accuſ. dicit, eſt quędam ſufficiens ad rem dubiam, de qua creduntur, credenda. l. iuris gentium §. quod fere de pact. l. prima, C. de conu. & commit. ſtipul. & Alc. de præſump. 3. par. in prælu. num. 1. inquit Præſumptio iuris eſt probabilis coniectura ex certo ſigno proueniens, quæ alio non adducto pro ueritate habetur, ſequitur Simanc. li. Cath. inſti. tit. 50. numer. 6. Ac Salicetus in Rubr. C. de proba. ſcriptum reliquit, præſumptionem iuris eſſe animi applicationem quandam ad alteram partiũ quem ſequutus eſt Gul. Maynerius in l. in obſcuris, num. 4. ff. de reg. iur. & faciunt exempla quæ colliguntur ex c. tuam, de probat. l. filium, ff. de his qui ſunt ſui uel ali. iur. l. ſi chirographum, ff. de prob. &
13 hæc præſumptio iuris ortum habet in probabilibus ut Menoch. d. q. 4. oſtendit, & q. 7. in principio. Accedit, quia hoc ſuadet iuris naturalis ratio ut poſſit accuſatus, uel inquiſitus de hoc crimine ſe defendere
14 & tali caſu admitti† probationem, etiam contra iuris præſumptionem ſcribit, Iac. Butr. in l. ſiue poſſidetis, C. de proba. Soc. Sen. d. reg. 384. fall. 6. Eoque magis cum agatur inter Clericos, & ſic inter honeſtas perſonas quo caſu admitti reſpondit Dec. cõſ. 575. col. 2. in principio, nu. 6. quem ſequitur Alber. conſ. 95. nu. 9. eo etiam magis, quia unica fertur ſen
15 tentia in hoc crimine, †ad tradita per Gem. in c. Ordinarii in uerbo libere de off. ord. in 6. Fel. quem refert Maſc. de proba. to. 1. in princ. q. 10. nu. 66.
Ad argumenta in contrarium adducta reſpondẽdum eſt, & non obſtat primum, Quia uerum eſt, cõiecturas legis eſſe proprias probationes, & liquidiſſimas, Sed conſequentia non ualet, ut coniectura le-
16 gis† ſit ueritas, ut egregie ſcriptum reliquit, Corn. conſ. 185. nu. 6. uol. 2. & non admittat probationem in contrarium Maſc. loc. cit. q. 14. nu. 10. in fi.
** Ad ſecundum reſpondetur, quod magis** communis opinio eſt, ut coniectura, & præſumptio iu-
17 ris admittat† probationem in contrarium ut patet ex his, quæ ſcribit Maſc. loc. alleg. q. 10. colũ. 4. 5. ac 6. tradit Spec. in tit. de præſum. §. ſpecies ſub nume. 4. uerſiculo Nam contra, dd. in c. propoſuiſti, de probat. & eodem loco Maſcard. num. 48. explicat, quæ dicatur probatio iuris, & de iure, & hanc eſſe communem ſententiam atteſtatur Menoch. de præſu. quæſt. 31. nu. 2. Accedit quia etiam contra præſum
18 ptionem iuris, & de iure in pluribus †caſibus admittitur probatio & exemplum in probatione per con

feſſio-

.feſſionem,Iaſ.in l.cum ſe,n.7.C.de tranſ.Corn.con
ſi.39.colum.ult.lib.4.Dec.in rubr.de probat. num.
160.& num.161.exemplum etiam in rei euidentia,
in Notorio,Roma.conſil.350.colum.8.cum alijs,
ut per Fel.in cap.Quanto,de præſumpt. & in his,
quæ a partis con ſenſu pendent, & lex eius conſen-
ſum non perpendat,ut in matrimonio Abba.& alij
in cap.is qui fidem,de ſponſal.Fel. loco citato Alc.
quem refert,& ſequitur Maſcard.quæſt.10.numero
54.vbi etiam alias adducit limitationes,& declara-
tiones.

Concludendum eſt igitur,contra coniecturas cõ
fidentiales poſitas in Conſtitutione Pij V. admitti
* probationem in contrarium, & ita communiter *
* ſeruatur,ac practicatur tota die, & tenetur per *
omnes.

19 Concludendum eſt,quoque,ipſam † probatio-
nem factam in contrarium tollere, & perimere cõ
iecturas prædictas,vt voluerunt Abba.in conſi.61.
colum.ult.verſicu.Item antiquitas,lib. primo,Dec.
in l.prima,nume.68.verſicu.& prædicta in 3.lectu.
ff.ſi certum petatur,& conſil.400.num.8.Craue.de
antiqu.temp.in 3.parte princ.in principio,numero
28.& conſil.258.num.13.& eſt ratio,quia,quod ꝓ-
20 bationibus conſtat,†dicitur ipſa ueritas,l.ille,aut il-
le,§.cum in uerbis,ff.de leg.tertio,leg. continuus,§.
cum ita,ff.de uerb.oblig.ſed ueritas ſemper preua-
let,le.penul.§.mulier,ff.de probat.Bald.in l.filium,
in prima lectura,num.4.ff.de his,qui ſunt ſui,uel a-
lien.iur.Card.Pariſ.conſil.29.num.82.libr.7.Ergo:
idque eo magis quia fides,quæ a probatione proue
21 nit,dicitur magis certa,& hac ratione †debet preua
lere,Roman.conſil.356.num.4.Soc.Sen.conſ.270.
colum.2.libr.2.& conſi.67.num.2.lib.3.Pariſ.conſ.
29.num.85.uolum.2.& expreſſe hoc colligitur ex l.
ult.C.ſi minor ſe maio.dix.ex l.ult. in principio,ff.
eod.& l.ſi chyrographum,ac le.cum de indebito,ff.
de probat.l.nuptura,in fin.ff.de iur.dot.cap.ſt.is qui
fidem,de ſponſal.eo modo,ut inducit Menoch. tra
ctat.de preſumpt.lib.primo,quæſt.31.num.78.cũ
ſequent.Quod comprobatur etiam,quia,ſi præſum
22 ptio ualidior tollit †minus ualidam,l.Diuus,ff.de in
integr.reſtit.& ibi Gloſſ.l.non ſolum.ff.de ritu nu-
ptia.l.mater,C.de calumniat.cap.ex tranſmiſſa, qui
filij ſint legit.Bald.in rub.extra,de præſump.nume.
primo,Salicet.in l.prima,in fin.C. qui & aduerſus,
23 quos & coniectura †fortior tollit minus fortem, le.
quia autem,§.non ſimpliciter,ff.ſi quis omiſſ. cauſa
teſtam.Bald.conſi.302.lib.2.Fulgo. conſ. 173. Et
24 indicium efficacius tollit minus †efficax, Bartol.in
l.prima,§.primo,ff.de quæſt.Pariſ.conſil.153.nu-
mer.54.libr.4.Gramma.uot.3.num.15.& hac ratio
25 ne duæ †præſumptiones tollunt unam,Bald. in leg.
non ignorat,num.5.C.qui accuſa.non poſſ. Alexã.
conſil.20.num.12.lib.7.Dec.conſil.470.nume. 10.
& conſil.619.colum.ult.Crauet.conſil.149.numer.
17.Natt.conſil.29.num.14.libr.primo,& una effi-
26 cax †tollit plures,quæ infirmiores,& debiles eſſent,
Pariſ.conſil.10.num.25.& conſil.11.num.26. & cõ
ſil.29.num.84.uolum.ſecundo,Ergo & huiuſmodi
probatio.

27 Accedat,quia præſumptio,†legis tollitur per pre
ſumptionem hominis,Soc.Sen.in l.cum auus, nu-
mero 80.verſic.12.ff.de cond. & demonſtrat. poſt
Bartol.quẽ citat Ruin.conſ.39.nume.10. & conſil.
40.nume.4.libr.primo,Soc.Iun.conſi.58.num.7.li.
2.Dec.conſ.15.num.2.

Probatio tamen in contrarium debet eſſe ſuffi-
28 ciens,& aduertant patrocinãtes,ut ſit †ualidior,iux.
ea,quę habentur,in l.ult.in principio,& ibi Bar. nu
me.primo,ff.quod metus cauſa,Curt.Iun.in le.pri-
ma,num.28.C.qui admitti,& conſi.52.num.7.Ale-
29 xand.conſil.99.in fin.libr.3.& ut ſit probata per †
tres teſtes idoneos,Specul.in tit.de probat.§.ultim.
verſicu.ultim.Alex.in l.tranſactionem, nume.3.C.
de tranſact.Iaſ.in l.ſciendum,num.10.ff.de uerbor.
oblig.licet ſecundum aliquos duo ſufficiant,iuxta il
30 lud,In ore duorum †uel trium ſtat omne uerbum,c.
cum eſſes,& c.relatum,de teſtam.

Etſi contrarium non fuerit probatum, quod lex
pręſumit in iſtis,quatuor coniecturis,habetur pro
31 ueritate,†ut fuerit admiſſa confidentia,iuxta ea,quę
ſcribunt Cald. conſi.5.de probat.Guid.Pap.tracta.
de præſumpt.num.61.Oldrad.conſil. 261.Nã hæc
eſt natura præſumptionis iuris,vt reijciat proban-
32 di onus in †aduerſarium,le.generaliter,§.ſi petitum,
in fin.ff.de fidei.libert.l.ult.in principio,ff.de eo,ꝙ
met.cauſa,le.cum de indebito,in princ.ff.de proba.
l.ſiue poſſidetis,C.eod.titu.cap.ex inſinuatione,de
procur.c.unico,ut Eccl.benef.Dec.conſ.540. n.11.
Fel.in c.ſuper his,n.16.de accuſ.Ceph.conſ.138. n.
18.Crau.de antiq.tẽp.par.1.princ.p.11.nu.26.Nec
33 mirum,Quia ꝓſumptio iuris †dr̃ uera, & propria ꝓ
batio,Abb.in c.ueniens,el 2.n.6.de ſponſa.Aret.in
rub.extra,de probat.nu.7.& ibi Dec.nu.13. Ber. n.
55.Bal.in l.1.n.18.C.de fideic. Iaſ.in l.licet Imper.
n.13.ff.de le.1. Card.Pariſ.conſ.80.nu.15.& conſi.
97.n.7.uol.1.Grat.conſ.54.n.52.li.1.quam conclu-
ſionẽ plurib.exemplis comprobat Menoc. de præ-
ſump.li.1.q.36.nu.4.cum ſeq.Et ideo continet ſub
34 diſpoſitione legis requirentis †probationes, Ro. in
l.1.nu.7.C.de teſtam.mil.Etiam in uim cõditionis,
Bal.in l.id quod pauperibus,nu.24.C.de Epiſco.&
Cler.Dec.d.rub.de probat.nu.13.& in l.qui accuſa
re,in fi.C.de eden.De qua re late Menoc.d.tract.q.
35 37.& 38.li.1.Hinc dicunt dd.pręſumptionem †præ
ualere proprietati ſermonis,Bald.conſ.452.ſtatuto,
col.ult.verſ.ad ult.lib.1.Ang.conſ.261.col.3.Alex.
conſi.55.nu.8.lib.3.Crau.conſ.161.nu.13.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria pro examinandis teſtibus, quando detur.*
2 *Non debet dari materia calumniandi.*
3 *Remiſſoria non datur in prima inſtantia.*
4 *In ſecunda inſtantia remiſſoria quando detur.*
5 *In Simonia non datur remiſſoria.*
6 *Ad probandum delictum non datur remiſſoria.*
7 *Ad probandum attentata non datur remiſſoria.*
8 *In iudicio confidentiæ datur remiſſoria.*
9 *Cauſa confidentiæ eſt profana.*
10 *In cauſis profanis conceditur remiſſoria.*
11 *Sine fumo datur remiſſoria in profanis.*
12 *Stylus quid in remiſſorijs.*
13 *Stylus ſtricti iuris eſt.*
14 *Stylus non excedit terminos.*
14 *Seruatur ius commune, vbi ſtylus non intrat.*
19 *Compulſoriales dantur ad probandum attentata.*
17 *Ex impedimento conceditur remiſſoria, vbi alias non datur.*
18 *Et propter calumniam in his caſibus conceditur.*
19 *Fruſtra datur, quod non releuat.*

20 *Poſt rem iudicatam remiſſoria nunquam conceditur.*
21 *Res iudicata imponit finem litibus.*
22 *Ad purgandam innocentiam, quando remiſſoria detur.*
23 *Remiſſoria ſolet dari cum rotulo in forma.*
24 *Et quid aliud ſeruetur.*

QVAESTIO LXVIII.

In confidentia an detur remiſſoria.

SEptuageſimo octauo Quæro, an in iudicio confidentiæ detur remiſſoria in partibus ad examinandum teſtes?

Pro negatiua adducitur ſtylus* Curiæ Romanę,
vt non dentur remiſſoriæ pro examinandis teſti-
1 bus in partibus ſubditis, † uel forſitan in regione
aliena, Rot.deciſ. 10.nota.de appellat. in ant. Rot.
2 deciſ.7.de appella.co.lior.ne detur materia † calum
niandi, & lites prorogandi, Addentes ad deciſio.4.
Rot ut lit.penden.in nou.quod elicitur ex iure cō-
muni, ex autb.apud eloquentiſſimum, C.de fid.In-
ſtrum.Fel.in cap.cum cauſam, de teſtibus, Rot.de-
ciſio.2.de offic.delega.in nou.cum aliis, ut per Frā.
Hercul.de attent.ca.16.colum.prima, Veſtr. in pra
xi.Rom.Cur.libr.6.cap.ult.num.2.Caſſad.deciſi.4.
de delation.in principio, & ita fuit reſolutum in
una *Calaguritan.coram R.P.Do. Robuſterio 11.
Aprilis 1567.& eſt communis* opinio, ut per Lan-
cellot.de attent.2.part.c.26.num.109.

Secundo, affertur recepta concluſio etiam in *
3 praxi remiſſoriam non dari, quando ſumus † in pri-
ma inſtantia in beneficialibus, ut per Put. deciſio.
4 54.num.3.libr.primo, neque etiam in ſecunda † in-
ſtantia dari fuit reſolutum in * vna Legionen. Ar-
chidiaconatus, 11.Nouembris 1540. teſte Put.de-
ciſ.42.libr. primo, ſed in crimine confidentiæ, non
datur appellatio, & ſic unica eſt inſtantia, ergo in
eo non datur remiſſoria.

5 Tertio, Quia † pro Simonia non datur remiſſo-
ria, vt fuit reſolutum in una * Mediolanen. Præpo-
ſituræ coram Cardinali ſanctæ Crucis, 11. Ianuarii
1555.& coram eodem 21.Nouembris 1558.fuit to
tum, non eſſe dandam remiſſoriam in partibus ad
recognoſcendum apocham Simoniacam, quæ per
vnum teſtem tantum eſt recognita, ut habetur.lib.
diuerſ.deciſ.142.in manuſcr.& habetur per Caſſa-
dor.deciſ.3.& 4.de dilat.Ioan.Paul.deciſi.123.Cre
ſcent.deciſ.132.in manuſcr.

Et in his terminis Simoniæ, ut non detur remiſ-
ſoria, fuit etiam reſolutum in vna Tullen. Canoni-
catus coram D.Decano 18.Ianuarij 1553.teſte Ca
6 putaq.deciſ.62.par.3.quia daretur † ad probandum
delictum Simoniæ, ad quod non ſolet dari, & tamē
confidentia eſt ſpecies Simoniæ.

7 Et non dari remiſſoriam ad probandum † atten-
tata, fuit pluries* reſolutum in Rota, etiam ſi conſta
ret de fumo attentatorum in una Oximen. Archi
presbyteratus coram Dom. Antonio Auguſti.ſub
die 19.Decembris 1545.& 26. Martij 1546. teſte
eodem Auguſtin.deciſ.4.incip. fuit dubitatum.

His tamen non obſtantibus, contraria opinio eſt
uerior, & in* praxi obſeruata, vt in iudicio confidē
8 tiæ † detur remiſſoria in partibus ad examinandum
teſtes, quam Primo probo, quia cauſa confidentiæ,
9 eſt profana, vt † fuit reſolutum bis * in Rota teſte
Cott.deciſio.387.in manuſcr.ſed in † cauſis profa-
10 nis conceditur remiſſoria etiam in prima, inſtantia,
vt fuit* reſolutum in una Gerunden. prætenſę pri-
uationis regreſſus coram Accorambono die 15. Ia
nuarij 1552.teſte Cott.d.deciſ.387.

11 Et eſt regulare, vt † detur in profanis remiſſoria
in qualibet inſtantia, etiam ſine fumo, ut* fuit plu-
ries reſolutum in Rota in una Oueten. Abbatiſſa-
tus de olero, coram D.Montisflaſcon.die Mercurij,
26.Octobris 1552.& in vna Valenten.ſubſidiorum
coram D.Capiſucco Veneris 7.Aprilis 1552. teſte
Caputaq.deciſ.68.par.3.& coram Moedan.11.No
uembris 1542.teſte Put.deciſ.201.lib.1.

12 Secundo, Quia, quod non detur remiſſoria, † pro-
cedit de ſtylo, *ut notabiliter explicat Lancellott.
d.cap.26.num.134.cum de iure ſecus ſit, Caſſador.
deciſ.4.num.2.& ſequ.de dilat.vbi hoc egregie pro
bat, & præſertim, quia probandi facultas non eſt
13 coarctanda, ſed amplianda: ſtylus † autem eſt ſtricti
iuris, Fel.in cap.in noſtra corſor.21.de reſcr.Card.
14 Pariſ.conſi.112.num. 12.uol.4.& non excedit † ter-
minos, Bald.conſil.275.colum.ult.lib.2.& in le.ult.
C.com.retra.iud.

Ergo, cum non reperiatur introductus in hoc iu-
15 dicio confidentiæ, ſeruabitur ius † commune, Bella-
me.deciſ.65.& deciſ.461.Dec.conſil.72. colum. 2.
circa medium, & in ſimili caſu ſcripſi in tracta.de re
ſign.benef.lib.3.q.18.num.75.76.77.cum ſeq.

Quibus ſtantibus, argumentum primum, in contrarium adductum remouetur.

Secundum etiam non obſtat cum hæc ſit cauſa profana, ut concluſit Rota,

Ad tertium reſpondetur, id eſſe ex ſtylo, qui ceſſat hoc caſu, ut dictum eſt.

Ad quartum, & ultimum, eodem modo reſpon-
deo, & illa concluſio limitatur pluribus modis, ut
per Lancellot.d.cap.16.a numero 113.uſque ad nu.
138.& per Hercul.d.c.16. & quandoq; dantur cō-
16 pulſoriales ſpeciales, ad partes † ad probandum attē
tata, ut fuit dictum in una* Aſtoricen. Abbatiæ, co
ram Oradino 18.Ianuarij 1555.

His ergo ſolutis, concludendum eſt, remiſſoriam
dari in iudicio confidentiæ, & id uidi ſeruari, quod
eo magis procedit, cum teſtes eſſent in remotiſſi-
mis regionibus, ita, ut, niſi cum maximo diſpendio,
ad locum iudicij adduci poſſent, vel aliquo iuſto im
pedimento detenerentur ex morbo, aut alias: nam
hoc caſu concedenda eſt remiſſoria, etiam in caſi-
17 bus, in quibus ex † ſtylo non ſolet concedi, Fel.in ca.
cum cauſa, num.27.& 31.de teſtib.Benintend. de-
ciſ.74.num.4.Caſſad.deciſ.4.de dilation. Menoch.
de recuperan.poſſ.rem.15.num.346.& 348.qu.25.
& rem.17.q.15.num.46.

Et eo etiam magis huiuſmodi concluſio proce-
dit, cum conſtat in petente calumniam abeſſe, nam
18 hoc caſu † conceditur etiam in caſibus, in quibus de
ſtylo non ſolet concedi, Caſſad.deciſ.5.de ſequeſtr.
poſſeſſ.& fruct.& faciunt, quæ ſcribit Caputaq.de-
ciſ.136.par.1.

Prudens autem, & circunſpectus iudex illam da-
19 bit, cum iudicauerit illam releuantem, quia † fruſtra
expectatur probatio, quæ cum probatur non rele-
uaret, Caſſad.deciſ.2.de dilat.Caputaq.deciſ.68. &
deciſ.70.p.3.Put.deciſ.366.lib. 2. & fuit reſolutum
in una* Segobien.ſpolij beneficij coram Guidobo-
no uigeſimo ſeptimo Iunij 1552.teſte Caputaque.
deciſio. ſexageſimaſexta, parte. 3. & in una Pam-
pilonen.

pilo nen. Prioratus coram Puteo 1. Junij 1551. teſte
Caputaqu. deciſ. 60. part. 3. & hac ratione non con-
ceditur poſt rem † iudicatam, ut fuit reſolutum * in
* ovna Toletan. Die 11. Maij 1551. coram Graſſ. te
ſte Caputaqu. deciſ. 51. par. 3. quia per rem iudica-
21 tam eſt impoſitus finis † litibus, & probationes non
ſunt recipiendæ, cap. cum Bertoldus, de re iudic. &
hoc eo maxime, cum aliter ueritas haberi non po-
teſt. Socin. Iunior conſil. 90. nume. 4. uolum. 2. Ga-
briel. de Malef. conclu. 25. num. 7. & cum agitur ad
22 purgandam innocentiam, nam tali caſu † remiſſo-
ria, quæ non conceditur, in criminalibus regulari-
ter, datur. Abba. in cap. cum cauſam, de teſtibus co
lum. penult. Archidiacon. in cap. præſentium, §. te-
ſtes, colum. penul. eod. titu. in 6. & ibi Gemin. in Gl.
prima, datur ut innocentia purgetur, Salic. in auth.
apud eloquentiſſimum, prope fin. C. de fid. Inſtru.
Soc. Iun. d. conſil. 60. num. 7. uolum. 2. uel quia agi-
tur de crimine ciuiliter, Soc. Iun. loc. citat. Gabrie. d.
conclu. num. 10.

23 Et huiuſmodi remiſſoria de ſtylo ſolet dari †
cum rotolo in forma, iuxta ea, quæ habentur, in ca-
pit. præſentium, de teſtibus libro 6. cap. forus, de uer*
bor. ſignifica. cap. uenerabili de teſtibus, ubi Abba.
nume. 2. & alij Docto. uel deſtinatur Notarius ad
recipiendum probationes, uel ad recognoſcendum,
24 † & ita uidiſſe obſeruare * atteſtatur Lancellot. dict.
tracta. de action. d. cap. 26. nume. 137. & ita etiam
* vidi ſeruari a Iudice * confidentię ann. 1590. cum
deſtinauit Notorium, in cauſa Coſentin. prætenſæ
confidentiæ ad Sereniſſimum Magnum Ducem
Etruriæ ad Iurandum, quaſdam literas, & in eadem
cauſa fuerunt datæ remiſſoriæ ad examinandum
teſtes Cremonæ, & Coſentiæ, & ita communiter
* * ſeruatur.

S V M M A R I V M.

1 *Epiſcopi ſunt Ordinarij in earum diœceſibus.*
2 *Poſſunt omnia crimina cognoſcere.*
3 *Abbates ſunt Ordinarij.*
4 *Auditor Cameræ eſt Ordinarius.*
5 *Mandatum videtur datum Iudicibus, qui habent fa cultatem.*
6 *Cum non eſt reſeruata Papæ poteſtas, videtur con ceſſa Epiſcopis.*
7 *Verba referuntur ad intellectum Iuris.*
8 *Pius V. ſibi reſeruauit cognitionem cauſarum confi dentialium.*
9 *Ex qua cauſa.*
10 *Delicta non debent remanere impunita.*
11 *Per delictum offenditur Deus, & Reſpublica.*
12 *Parum eſt iura condere, niſi debitæ mandentur exe quutioni.*
13 *Idem Pius V. reſtrinxit dictam auocationem.*
14 *Quibus commiſerit huiuſmodi cauſas Pius V.*
15 *Sixtus Quintus erexit officium cauſarum confiden tialium.*
16 *Confidentia ſolet committi inter potentes viros.*
17 *Iuſtitia debet miniſtrari æqua lance.*
18 *Iudex eſt in exequutionem iuris.*
19 *In cauſis reſeruatis ordinarij nulliter procedunt.*
20 *Sententia lata in cauſis reſeruatis eſt nulla.*
21 *Per reſeruationem limitatur Ordinarij iuriſdictio.*
22 *Iuriſdictio eſt fundamentum iudicij.*
23 *Iudicatum non dicitur, quod factum fuit ab eo, qui non habet poteſtatem.*
24 *Nullitas ex defectu iuriſdictionis reputatur inſa nabilis.*
25 *Statutum reijciens nullitatem non comprehendit hanc ex defectu iuriſdictionis.*
26 *Vltima attendenda.*
27 *Lex vltima ſeruanda.*
28 *Vnius incluſio eſt alterius excluſio.*
29 *Inferior non poteſt ſe intromittere vbi Papa ponit manus.*
30 *Epiſcopi, & alij ordinarij poſſunt cognoſcere in cau ſis confidentialibus.*
31 *Relaxata prohibitione actus poteſt fieri.*
32 *Fauorabilis iudicatur reductio ad ius commune.*
33 *Exceptio format regulam in caſibus non excep tuatis.*
34 *Intellectus ad vitandam correctionem recipiendus.*
35 *Odioſa quatenus loquuntur intelligenda.*
36 *Relatum in referente.*
37 *Cum eiſdem qualitatibus.*
38 *Relatio nunquam ad inutilia.*
39 *Generalis diſpoſitio nunquam refertur ad contra ria.*
40 *Lex intelligenda, vt alteri non præiudicet.*
41 *Iuriſdictio cenſetur conceſſa cumulatiue, & non pri uatiue.*
42 *Ac etiam per conſuetudinem.*
43 *Princeps concedens Iuriſdictionem alicui non vi detur derogare iuriſdictioni ordinarij.*
44 *Etiam ſi conceſſio ſit facta per dictionem taxati uam.*
45 *Iuriſdictioni Ciuitatis non cenſetur derogatum per deputationes alterius officialis.*
46 *Per deputationem alicuius viſitatoris non prohi betur Epiſcopos viſitare.*
47 *Cauſæ confidentiariæ, vt plurimum ſolent in vrbe tractari.*
48 *In cauſa confidentiali ſolet dari adiunctus.*

QVAESTIO LXXIX.

Quis poſſit cognoſcere, de cauſis confidentialibus, & an Epiſcopi poſſint.

SEptuageſimo nono, Quæro, quis cognoſcat, de
confidentijs beneficialibus? Attento iure com-
1 muni, eſſet reſpondendum, Ordinarios iudices, † ut
ſunt Epiſcopi in earum Diœceſibus, cap. cum Epi-
ſcopis de off. ord. li. 6. c. decretum, 10. q. 1. c. omnes,
2 16. q. 7. c. perlectis, 25. di. qui habent fundatam intē
tionem inquirendi, † cognoſcendi, & puniēdi oīa, &
quęcunq; crimina, ut dicit ſum. Pont. in ca. 1. de off.
* ord. ubi Abb. & alij oēs * hoc notant, Gl. in ca. per-
uenit, diſt. 95. Dec. in c. poſt ceſſionem. col. 1. de ꝓ-
ba. Bertachin. in tract. de Epiſc. par. 2. nu. 89. q. 35.
Corrad. in templ. oīum Iud. li. 2. c. 5. §. 4. de dignita
te, & potentia Epiſcopi, n. 4. cum ſeq. Burſ. cōſ. 405.
3 nu. 1. & 2. uol. 4. Abbates, † & alij inferiores ordina-
rij in eorum iuriſdictionib. tex. cū gl. in c. ordinarij
verbo locorum, de off. iud. in 6. Gl. in c. quāquam in
uerbo loci ordinario, de uſur. li. 6. Gl. in cle. 1. de ſe-
queſtr. poſſ. & fruc. not. in c. cū contingat, de off. or.
Ac iudices ordinarij exiſtentes in Ro. Curia qua
4 les ſunt † Audit. Camerę, & alij, ut per Hoſt. in ſum.
de off. ord. poſt principium, §. quis poſſit eſſe ordi-
narius, Arch. in c. experientiæ, poſt mediū. 11. q. 1.
Gl. 1. in Clem. Aud. & ibi Card. Zabar. num. 5. Bo-
nif. de Vitall. nu. 25. de reſcr. Mandoſ. in Gl. facult.

§.ſane in uerbo generalis,& in reg. 7. Cancellariæ,
q.2.col.4.& in tract.de monit.q.44.

Idque etiam procedit, attenta conſtitutione Pij
Quarti prohibentis, hoc crimen, namque uidetur
5 mandare his iudicibus,qui de iure babent † hanc
facultatem,iuxta,ea,quæ habentur,in leg.Gallus,§.
quidam recte, ff. de liber. & poſthum. cum in eius
6 conſtitutione ſibi non reſeruauerit cognitionem,†
& dictarum literarum executionem , Doctor.om-
nes in cap.at ſi clerici,§.de adulterijs,de iudic.& ver
7 ba generalia referuntur ad†intellectum iuris, & de
his intelliguntur,cap.2.de bigam.Baldus,in l.aper-
tiſſimum,C.de iudic.Dec.d.§.de adulterijs, nu.41.

Sed Pius V.per eius Conſtitutionem,52. incip.
Licet felic.recor.anno ſecundo auocauit ad ſe om-
8 nes cauſas†confidentiarum beneficialium,& earun
dem cognitionem,& literarum Pij IIII.executio-
nem ſibi,& ſucceſſoribus reſeruauit , etiam contra,
quoſcunque Cardinales,Patriarchas, Archiepiſco-
pos,Epiſcopos,& alios quoſcunque motas penden
tes,& mouendas coram quibuſcunque iudicibus,ēt
ad hoc ſpecialiter delegatis,etiam Auditoribus Ro
tæ,& S.R.E.Cardinalibus,cuius Conſtitutionis te-
norem habes in Bullario folio.1007. vbi potes vi-
dere .

Et ratio huius auocationis ponitur in d.Conſti-
9 tutione in §.tamen,pro eo,quia iſte confidentiæ, †
ut plurimum inter Cardinales,Archiepiſcopos,Epi
ſcopos,& alios potentes uiros committuntur, qui-
bus pro eorum dignitatibus, gradibus, & officijs,
aut potentia inferiores Iudices reſpectum habent,
& ob eandem rõnem non reperiuntur inſtigatores
& accuſatores,qui uelint propalare iuſtitiam deſu-
per exhibendam,& miniſtrãdam, ex quo delictum
10 remanet†impunitum,contra,l.ita uulneratus, ff. ad
l.Aquil.ubi Bald.dicebat, publicæ diſciplinæ fauo
rem dictare,ac ſuadere,ut delicta perpetrata puniã
tur,leg.licitatio,§.quod illicite,ff.de public.& uecti
ga.leg.capitalium,ff.de pœn.capit.ut famæ,de ſen-
tent.excommun.& ratione poſita in leg.prima,Co.
ad leg.Iul.repetund.quem textum aureum appel-
lat Iodocus in prax.crimin.in proœm.numero,9.&
habetur per Marin.Soc.Sen.in cap.ueniens,numer.
287.de accuſa.nam non ſolum Deus,ſed etiam Re
11 ſpubl. offenditur † per delictum .leg. ſi quis inge-
nuum,§.in ciuilibus,ff. de capt. & poſtlim. Reuer.
Mar.Anton. Blanc.in praxi crimin.§. datis defen-
ſionibus,numero 44.& parum eſt iura condere,ni-
12 ſi debitę mandentur†exequutioni, ad not. in leg.
2.ff.de orig.iur.Soc.in l.ſi filius,numero 7. ff. de li-
be.& poſt.Cardin.Pariſ.conſil.104.numero 69.vo
lum.1.Cep hal.conſil.136.num.18.lib.1.Ruin.con
ſi.13.num.17.uol.2.

Idem Pius V.in Conſtitutione 87. relaxauit hu-
iuſmodi auocationē cauſarum confidentialium, &
mandauit locorum ordinarijs, ut in ſuis Diœceſi-
13 bus,& locis exemptis†ſtudioſe attendant, & in de-
linquentes ſeuere animaduertant. Quæ relaxatio
fuit facta de omnibus cauſis,præter quam depen-
dentib.coram eo,& de Cõſiſtorialibus contra Epi-
ſcopos,Archiepiſcopos,& Cardinales,in quibus e-
tiam poſſunt inquirere,& inquiſitionem ſigillo ob
ſignatam ad Romanam Sedem tranſmittere,ut di-
citur in §.Nos enim,& in §.quo circa.

Sed quia non poterat d. Pius V. huiuſmodi cau-
ſas cognoſcere,& decidere ob ardua ,& grauiſſima
14 † totius Reipub.Chriſtianæ negocia,ideo eas com
miſit Honuphrio Cameræ Apoſtolicæ Præſiden-
ti uſque ad ſententiam excluſiue,quam ſibi , & ſuc-
ceſſoribus reſeruauit , ut patet in Motu proprio
158.incip.Cum ſicut accepimus,cuius tenorem ha-
bes in Bullario fol.1165.

Et cum nec etiam poſſet audire relationem om
nium iſtarum cauſarum,& poſtea ſententiare,ideo
idem Pius V.ampliauit iuriſdictionem prędicti iu-
dicis,ut coniunctim cum alio poſſit omnes cauſas
audire,& decidere,etiam uſque ad ſententiam in-
cluſiue,exceptis cauſis contra Cardinalem,Patriar
cham,Archiepiſcopum,& Epiſcopum, ut patet in
Motu proprio 159.incip.Cum alias, cuius etiam te
norem habes in Bullario,fol.1166. Et ita vſque ad
annum 1586.fuit ſeruatum . Namque a ſum.Pont.
pro tempore exiſtenti deputabatur Prælatus do-
ctus,& integerrimus,& inter alios a Gregor.XIII.
fel.recor.fuit electus Illuſtriſſimus,& Reuerendiſ-
ſius D.Benedictus Iuſtinianus nunc S.R.E.presby
ter Cardinalis ampliſſimus,qui prudentia,integrita
te,legum,& literarum ſcientia , ac rerum agenda-
rum experientia,& deſteritate nulli ſecundus . Et
quia ita deputabatur ſecundum facultates conceſ-
ſas per Pium Quintum procedebat.Poſtea vero fel.
15 recor.Sixtus Quintus erexit†officium Auditoratus
cauſarum confidentialium,aſſignando Auditori de
cimam partem prouẽtuum,eique concedendo fa-
miliaritatem,continuamque commenſalitatem , &
prælaturam domeſticam,& facultatem proceden-
di contra omnes,etiam Cardinales , & Auditorem
conſtituit Reuerend.P.Do. Alexandrum Catala-
num pro duobus millibus ducatis auri de Camera,
ut patet in Conſtitutione eiuſdem Sixti Quinti 51.
incip.Diuina,ann.ſecundo,cuius tenorem habes in
Bullario.fol.271. Quo Auditore uita functo,deputa
tus eſt Re.Pa.D.Curruſaureus.

Sed dubitari contingit,an hodie Epiſcopi, & a-
lij ordinarij poſſint huiuſmodi cauſas confidentia-
les cognoſcere, & per ſentẽtiam diffinitiuam abſo
lutoriam,aut condemnatoriam illas terminare?

Pro negatiua, quàm a multis uidi pertinaciter
defendi, Primo,adducitur allegata Conſtitutio 52.
Pij V.incip.Licet Felic.record.publicata ann.ſecun
do,qua omnes cauſas confidentiales inter quoſcun
que vertentes,& vertendas cognitioni ſuæ, & ſuc-
ceſſorum Roman.Pontiſ.reſeruat, & dicit, quod
Pius IIII.qui confidentias prohibuit, debebat hoc
facere,& affert tres rationes . Prima , Quia con-
16 fidentię ſolent, ut plurimum committi † inter
potentes uiros, & Prælatos in dignitate maxima
conſtitutos,& S. R. E. Cardinales,quarum perſo-
narum cauſæ, non poſſunt ab inferioribus iudici-
bus cognoſci,nec expedit, quia dicti iudices his
pro eorum dignitatibus, gradibus, & officijs ha-
bent reſpectum, & propria iuſtitia non miniſtra
17 tur † æqua lance,vt debet,cap. Deus noſter, di-
ſtinct.13.Bald. in leg.ſecunda,Cod. de ſentent. ex
breui.leg.recit.& in leg.ſecunda,in 4. not. Cod de
18 fideicomm.in†executionem iuris, leg. ius autem,
ff.de leg.le.nam prætorium,ff.de iuſti.& iur.capit.
primo,de ſentent.& re iudic.cap.cum Ioan. de fid.
Inſtr.cap.iudicantem 30.quæſtio.5.leg.2. §.parum
eſt condere,ff.de iuſt.& iur.Secunda,quia contra ta
les perſonas nullus eſt,qui inſtigatorem,aut accuſa
torem ſe oſtẽdere,aut propalare velit in iuſtitia de
ſuper exhibenda,& miniſtranda , ex quo ſequitur,
delicta remanere impunita , contra ea , quæ

habentur

habentur,in l.ita uulneratus,ff.ad l.Aquil. Tertia,
quia iudices minores ſe reddunt circa puniendos
confidentiarios negligentes,& moroſi: Qua reſer-
uatione ſic ſtante Ordinarij cognoſcere, & deci-
19 dere non poterunt huiuſmodi cauſas,& inualide,&
nulliter procedent,ſicut in alijs cauſis † reſeruatis,&
faciunt,quę habentur in deciſio.169.in nou.Bella-
mer.deciſ.576.ut per Hoſtien.de offic. de legat.§.
quid pertinet,columna.2.Gloſſ.in capi.primo,de
tranſlat.epiſcop.& in cap. quod tranſlationem,de
off.leg.Specul.de off.lega.§.nunc oſtendendum,in
princ.cum ſequen.colum.cum ſint iuriſdictioni Pa
20 pæ ſpecialiter reſeruatæ,&,ſi ſecus faciat ſententia
ab eo lata ex defectu † ſuæ poteſtatis erit inutilis,&
nulla,ut egregie ſcriptum reliquit Hoſtien.in ſum.
titu.de ſentent.§.quis debeat uerbo ratione rei,fa-
ciunt quę ſcribit Bartol.in l.omnes populi,in 3.q.4.
quæſt.principalis,in fin.de iuſt.& iur.Bald. in l.pri.
C.de iur.aur.annull.Anton.de Butr.in cap.per ue-
21 nerabilem,colum.4.& ibi Abb.colum.3.qui fil.ſint
legit.& reſeruatione limitari ordinariam † iuriſdi-
ctionem ſcribit Vant.in tract.de nullit.in tit.de nul
lit ex defectu iuriſdic.num.98.& 99.cum ſeq.& ta-
22 men baſis,& fundamentum iudicij † reputatur iuriſ-
dictio,Bald.in rubr.C.ſi a competen.iud.Ideo iudi
23 catum dici non poteſt ab eo,qui ius dicendi † non
habuit,le.prima,§.primo,ff.ad Tertull.le. prima,§.
hec autem uerba,ff.quo quiſque iur.l.2. in fin. ff.de
24 pen.Hinc huiuſmodi nullitas reputatur † irreparabi
lis,& inſanabilis defectus,Staphyl.de lit.grat.& iu-
ſti.fol.145.ſecundum primam impreſſionem,Sarn.
quem refert,& ſequitur Vant.loco citato,num.6.&
25 hac ratione dicta nullitas non comprehēditur † ſub
ſtatuto,ſeu alia diſpoſitione nullitatem reijciente,
Glo.vltim.in Clemen.vnica de ſequeſtr.poſſ.& fa-
cit Angel.in l.non erit,§.dato,ff.de iur.iur.Fel.in c.
ex parte el ſecundo in ſeptima fall.de offic. delega.
& in rubr.de for.competen.uerſicu.tertium funda-
* mentum,& eſt communis*,opinio,teſte Alexand.
conſ.79.in cauſa.& lite in fin.lib.7.

Secundo,comprobatur ex alia Conſtitutione
Pij Quinti,158.incip.Cum ſicut accepimus,ubi re-
fert dictam reſeruationem a ſe factam omnium
cauſarum confidentiarum, & illas committit cui-
dam Prælato,quod etiam ſubſequens Conſtitutio
159.probat,& tamen hæ Conſtitutiones ſunt po-
ſteriores Conſtitutione 87. Pij Quinti, vt ordo
ipſarum demonſtrat, ergo in hoc ipſæ potius at-
tendendæ, quam dicta Conſtitutio 87.ubi relaxat
26 reſeruationem,† præterquam in duobus caſibus,le.
pacta nouiſſima,C.de pact.le.ſi unus,§. pactum ne
peteret,ff.eod.titu.Gloſſ.in l.in ciuile,ff.de lega. &
ibi Angel.egregie ſcriptum reliquit,quod,ſi duę re
27 pugnantes municipales leges † extent, in Statuto-
rum libro, eſſe eam ſeruandam, quæ ultimo, loco
ſcripta ſit:regulare enim eſt,vt poſterior ordo ſcri-
pturæ attendatur,Alfan.in leg.prima. numero 29.
ff.ſi cert.petat.

Tertio,accedat Conſtitutio q̄ incip.Diuina Dei
prouidentia Sixti Quinti, in primo, libro ſuarum
extrauang. ubi in princip. ita dicit . Cum itaque
alias ſel.rec.Pius Papa Quintus prędeceſſor noſter
omnium cauſarum confidentiarum pro tempore
mouendarum cognitionem,& deciſionem, ac lite-
rarum Apoſtolicarum a pie mem. Pio Papa IIII.
etiam prædeceſſore noſtro ſuper huiuſmodi confi-
dentijs emanatarum executionem ſibi, & ſucceſſo-
ribus ſuis reſeruauit,&c.ex quibus uerbis ſatis hoc
deprehenditur.

Quarto,quia prędictus Sixtus V. pręfata conſti-
tutione erexit officium iudicis confidentiarum, &
vocauit illum Auditorem,cui per clauſulas genera-
lęs,& facultates, ampliſſimam omnium cauſarum
cognitionem,& deciſionem mandauit, Quare vi-
detur auferre poteſtatem,quæ poteſt competere or
28 dinarijs:tamen ex regul.uulgari,Vnius incluſio † eſt
alterius excluſio,le.cum Prętor,ff.de iudic. cum ibi
29 not.tum etiam,quia Papa appoſuit manus † ergo in
ferior non poteſt ſe intromittere, cap.ut noſtrum,
de appell.Bald.in cap.primo,§.ad hęc,colum. 3.de
pact.iur.firm.Calder.conſil.7.de prębend.Roman.
conſil.335.columna prima,Dec.conſil.137.colum.
2.uerſicul.non obſt.& in capitu. cum acceſſiſſent,
num.44.de conſtit.

His tamen non obſtantibus,contrariam ſenten-
tiam affirmatiuam exiſtimo ueriorem, & tenendā,
30 ut Epiſcopi,† & alij ordinarij poſſint hodie omnes
cauſas cōfidentiales,cognoſcere,& decidere, & mo
uet me P.Conſtitu.dicta 87.Pij V.in §. Nos enim,
ubi relaxat huiuſmodi reſeruationem,& cognitio-
nem dictarum cauſarum exceptis duntaxat illis cau
ſis,quæ tunc coram ipſo pendebant,& illis,quarum
diſpoſitio ratione Eccleſiarum,& Monaſteriorum
in Conſiſtorio fieri conſueuit,aut debet,& illis,quę
contra ordinarios collatores Epiſcopos,& alios Su
periores Prælatos,etiam Cardinales haberi contin-
gerit.Ideo in §.quo circa,mandat omnibus locorū
Ordinarijs,ut ſeuere in earum iuriſdictionibus ani-
maduertant aduerſus confidentiarios,& omnes il-
lorum cauſas,præter quam dictas reſeruatas ſpecia
liter,in quibus habeant nihilominus facultatem in-
quirendi,& inquiſitionem ſigillo ſignatam tranſ-
mittant ad Sedem Apoſtolicam,& ut unuſquiſque
verba poſſit conſiderare,illa apponere placuit.Nos
enim ſingulis Ordinarijs ipſis,prædictos omnes,&
quoſcunque alios,etiam exemptos, etiam per edi-
ctum publicum,conſtito prius ſummarie,& extraiu
dicialiter,de non tuto ad illos acceſſu,citandi,& mo
nendi,eiſque,ac iudicibus ordinarijs,& delegatis,a-
lijſque perſonis,quibuſcunque,ne prędictorum exe
cutionem,quoquo modo impediant,uel alias in illis
ſe ſe interponant,etiam per ſimile edictum inhibē-
di,eoſdemque,ac alios contradictores, & rebelles,
quoſcumque per cenſuras,& pœnas Eccleſiaſticas,
ac oĩa alia iuris,& facti remedia oportuna compel
lendi,auxilium brachij ſæcularis quandocunque o-
pus erit,inuocandi,ceteraque in prędictis omnib.&
ſingulis neceſſaria faciendi,& exequendi, plenam,
& liberam tenore præſentium concedimus facul-
tatem.

Ex quibus verbis aperte patet,Ordinarios poſ-
ſe procedere , & decidere,in omnibus , & in
exceptuatis inquirere, nam reſeruatio facta per
31 eundem Pium Quintum in Conſtitutione 52. eſt
relaxata per † hanc,unde prohibitio, & reſerua-
uatio amplius non attenditur, leg.ſi quis priore,
ff.ad Trebell.l.iriure,ff.de leg.tertio,§.poſteriore,
Inſtitu.quibus mod.teſtam.infirm.Et remotio ob-
32 ſtaculorum,ac reductio ad ius commune † fauorabi-
lis iudicatur,cap.ab exordio.diſt.35.Gl.in cap.ſta-
tutum,de pręb.lib.6.Anchar.conſi.131.Caſſador.
deciſ.4.numero ſecundo,de priuile. & faciunt not.
in leg. ſi unus,§.pactū,ne peteret,ff.de pact.Et ex-
33 ceptio facta in illis caſibus † firmat regulam in caſib.

non exceptuatis,l.quæſitum,§. idem reſpondet,ff.
de fund.inſtrum.lega.nam quod liquide,in fine,ff.
de pœn.leg.Silu.conſi.46.num.20.Dec.in l.ult.nu.
45.in prin.C.de edict.Diu.Adr.Tollen.

Concludo igitur,hanc opinionem eſſe uerioré,
ut hodie Ordinarij poſſint omnes cauſas confiden
tiales cognoſcere,& per ſententiam diffinitiuá ter
minare,preterquam pendentes tunc temporis. Et
contra Epiſcopos,& Cardinales,& de Eccleſijs, &
Monaſterijs Conſiſtorialibus, in quibus poterunt
inquirere,& formare proceſſum,illoſque tranſmit-
tere ad Sedem Apoſtolicam.

Non obſtant in contrarium allegata. Nam ad
primum,de Conſtitueione 52.Pij V.iam reſpondi-
mus, illam eſſe relaxatam per Conſtitutionem 87.
dantem certam formam,& regulam,unde hæc, &
non illa attendenda eſt,ſicut in ſimili. Idem Pius
V.ſuſpendit per Conſtitutionem 42.facultaté Or-
dinariorum admittendi reſignationes beneficiorú,
per Conſtitutionem 58.relaxat huiuſmodi ſuſpen-
ſionem datis quibuſdam regulis,vt late expl caui in
tractatu,de reſig.benef.lib.5.q.6.

Non obſt.ſecundú de Conſtitutione Pij V. 158.
Nam uel reſpondetur,huiuſmodi Bullam eſſe antė
riorem dicta Conſtitutione,87.eiuſdem Pij V.ideſt
ante factam, & publicatam, quamuis in ordine
ipſarum Conſtitutionum ſit poſterior, quod factú
fuit inertia, & ignorantia illius,qui ordinauit com-
pilationem,& frequenter experimur in alijs Con-
ſtitutionibus,idque comprobatur,quia dicta Con-
ſtitutio.158.non habet datam in fine, neque pu-
blicationem,cum ſit ſimplex Motus proprius.Ideó
34 ad euitandam correctionem,&†contrarietatem le-
gum,hic intellectus recipiendus erit,l. præcipimus,
C.de appe.l.prima,C.de inoff. dot. uel etiam dici-
mus,eſto quod ſit poſterior loqui reſpectu aliorú
judicum,non tamen ordinariorum. Vel poſtremo
reſpondemus, per eam non derogari iuriſdictioni
ordinariorum,cum nihil de hoc ibi dicatur,& tamé
* communis*eſt concluſio,requiri in hoc derogatio
nem particularem,cum poteſtas Ordinariorum ſit
fauorabilis,& Conſtitutio loquatur in caſu odioſo,
35 unde†quatenus ſonat,& exprimit intelligéda,Dyn.
in reg.odia,de reg.iur.in 6.

Poteſt inſuper dici,quod Pius V. ibi committit
cauſas,quas ſibi reſeruauit, præter relaxationem
factam Ordinarijs,vt intelligatur,quantum minus,
poteſt derogatum iuriſdictioni ipſorum.

Non obſtat tertio,Conſtitutio Sixti V.Nam re
ſpondetur,illam Conſtitutionem referre dictas Có
36 ſtitutiones Pij V.†& ſecundum illas erit intelligen-
da,l.aſſe toto,ff.de hered.Inſtit.not.in l.ſi ita ſcrip-
ſero,ff.de cond.& demonſtr.& in authen.ſi quis in
aliquo documento,C.de edend.Nam relatum cen
37 ſetur eſſe in referenre cum eiſdem†qualitatibus, de
quibus in relato,Dec.conſi.47.num. primo, Pariſ.
conſil.21.num.39.uolum.3.Et relatio nunquam cé
ſetur facta ad ea,quæ,ſi fieret,diſpoſitio redderetur
38 †inutilis,vel contineret repugnantia, l. cum uulga-
ri,ff.de dot.præleg.l.ultim.in fin.Cod.de fideicom.
libert.Bartol.in leg.prima,§.hoc edicto,ff.de poſtu
la.& in leg.talis ſcriptura,§.vltim.ff. de leg. primo,
Gozadin.conſilio 87.numero 19.Cardin.Pariſ.con
ſil.41.numero 65.uolum.2.ſicuti generalis diſpoſi
39 ſitio nunquam refertur†ad contraria, & prohibita,
ac inutilia,l.Quamquam,ff.de ritu.nupt.capitulo a
nobis,de ſentent.excommunica.capitul. primo,de

iur.iur.libro 6.Bartol.in leg.ſi quis ſub conditione,
in fine,ff.de condit.inſtitut. Bald. in leg. vltim. §.
in computatione,C.de iur.deliberand. Iaſon. in le.
filius a patre,§.vltim.in ſecundo,not.ff.de liberis,&
poſthum. Deputatio enim iudicis facta per Pium
Quintum,dicta Conſtitutione 158.& per Sixtum
Quintum præfata Conſtitutione,51.debet intelli-
40 gi,ut alteri ius,†& præiudicium non inſerat,leg. ſe-
cunda,§.quod ſi a Principe,ff.ne quid in loc.pubilc.
cap.ſuggeſtum,de decim.cap cum dilectus,de con-
ſuetud.cap.dudum,de priuil.

* Et communis*eſt concluſio,iuriſdictionem†vni
41 particulariter conceſſam non intelligi priuatiue,
quoad habentem eam,ſed cumulatiue, leg. vltim.
C.de iuriſdict.omnium iudic. leg. in ſacris ſcrinijs,
la tertia,C.de prox.ſacr.ſcrin.libro duodecimo. le.
prima,C.Quando Imper.inter papill.& uidua.uel
miſer.perſon.cognoſcen.leg.prima,C. de off.præ-
ſect.urb.capit. cum ab eccleſiarum,cap.irrefraga-
bili,§.exceſſus,de offic.ordin.capitul.ut debitus,de
appellatio. Roman.conſilio 393. numero tertio,
Aretin.conſilio 102.numero primo, & ſecundo,
Ancharan.conſilio,164.numero quinto. Riminal.
iunior conſilio 164.numero 5.in fin. Barbat.in ca-
pitul.2.de offic.delegat.Ideo conſuetudo etiam ita
42 interpretatur, ut per eam acquiratur † iuriſdictio
cumulatiue,& non priuatiue, ut latiſſime deducit
* Felin.in capitu.paſtoralis,numero 2.de offic. ordi-
na.Et regulare eſt,ac ab omnibus * approbatum,
vt per iuriſdictionem,ac poteſtatem in ſpecie alte-
43 ri à Principe conceſſam † iuriſdictioni Ordinarij
derogatum non cenſeri,ſed eam accumulatiue tan-
tum traditam iudicari, Dec.conſilio tertio,numero
tertio,& conſilio 542.numero ſeptimo, Grat.con-
ſil.71.numero ſecundo,& 26.libro 2.Ruin. conſil.
7.numero 18.uolum.quarto.Berous. conſil. 22.nu-
mero 25.& ſequent.uolum.primo,Ferrett.conſilio
142.numero 14.Roland.à Vall.conſilio 48.nume-
ro 25.uolum.2.Couarr.in capitul.alma mater,part.
** prima,§.ultim.numero 3.de ſentent.excommunic.
libro 6. & alij de maggis * * communi atteſtantur
Aretin.conſil.102.Burſat.conſil. 391.numero 15.
44 uolum.4.Quod ampliatur etiam ſi ſit†conceſſa per
dictionem taxatiuam Tiber.Decian.conſil.35.nu-
mero 59.uolum.2.& conſilio 118.numero 21.22.
cum ſequen.colum.3.& ita iudicandum,eſt in iuriſ
dictione competente inferioribus Prælatis in ali-
* qua Diœceſi docet Ruin.dicto conſilio 7. numero
6.qui dicit hanc*communem.Dec. in capitul. cæ-
terum numero 5.de iud.Couar.d.§.ultim. nume.3.
Iaſ.in l.quod rerum,§.ſi quis poſt, nume.9.ff.de le-
ga.1.late Felin.dicto cap.paſtoralis, de offic. dele-
ga. Grammat. uot. 28. numero 4. & 6. Riminald.
ſen.conſil.373.Riminal.Iun.in §.primo,num.178.
Inſtitu.de act.Et ita alias conſului in quadam Mar
45 ſican.Ideo Ciuitati,quæ poteſt cognoſcere†de dá-
nis datis non derogatur per deputationé alterius
officialis ſuper hoc in ſpecie factam,Bened.de Plú-
bi.& Bal.in l.Thais,§.ult.ff.de fideic.libert. Barba.
in c.2.nu.33.de off.dele.Ancha.conſ.153.incip. de
iurib.& efficacia. Hinc ex ſpāli deputatione vnius
46 viſitatoris quibuſdam religionis facta†non prohi-
betur Epiſcopus,quoque uiſitare, Anch.in cap.tibi
qui de reſcr.lib.6.Barbat.d.cap.2.num.37.

Et ita in puncto iuris concluderem.R. P. Do-
minus Auditor confidentiarú prætendit contrariá
ſententiam eſſe ueriorem,ſcilicet, nullum iudicem

præter

præter ipſum poſſe cognoſcere, & decidere has
cauſas, & quod ſolitus eſt inhibere omnibus Epi-
ſcopis, & Rotæ Auditoribus, ac alijs Iudicibus, &
ita mihi retulit. Ego autem, reſpectu ſacræ Rotæ
Auditorum, & aliorum Iudicum Romæ exiſten-
tium, ſum in ſua ſententia, reſpectu autem Ordina-
riorum, ſecus, per ſupradicta, & ratio differentiæ in
ter Epiſcopos, & Iudices urbis, hæc eſt: Quia Pius
V. d. Conſtitutione 87. relaxauit quoad Epiſcopos,
vt patet per uerba ſupra relata: Ergo, quoad alios
remanet auocatio, & reſeruatio, §. Affinitatis, Inſti
tu. de nupt.

Nec omittam referre, quod, uidi aliquas ſenten-
tias quorundam Vicariorum priuantium quoſdam
ob confidentiam commiſſam, & ab una ipſarum,
cum fuiſſet appellatum, locumtenẽs criminalis Au-
ditoris cameræ abſoluit condemnatum.

47 Non negabo tamen, ut plurimum, † has cauſas
in urbe tractari coram dicto iudice deputato, tum
ob præfatam deputationem, tum etiam, quia cũ im
petrentur à Papa beneficia, in quibus commiſſa eſt
confidentia, Romæ ſolet incipi cauſa ob faciliorem
expeditionem, & uſus obtinuit, ut, quoties cauſa eſt
48 grauis, Papa ad inſtantiam partis det Auditori † con
fidentiarum in ea cauſa adiunctum aliquem Iudi-
cem, vel unum ex Auditoribus Rotæ, qui iuxta ſty-
lum Rotę, ſolet communicare dubium in plena Ro
ta, & a DD. habere uotum, quo facto dictus Audi-
tor deuenit ad ſententiam, iuxta mentem Rotæ.

SVMMARIVM.

1 *Quomodo proceditur in iudicio confidentiarum.*
2 *Litteræ pro ſumendis indicijs in crimine confiden tiæ, quomodo fiant.*
3 *Monitorium ad comparendum in crimine confiden tiæ, quomodo expediatur.*
4 *Sequeſtrum in cauſis confidentiæ, quomodo fiat.*
5 *Sequeſtrum, quando, & quomodo detur.*
6 *Forma ſententiæ condemnatoriæ in crimine confi dentiæ.*
7 *Forma ſententiæ abſolutorię.*

QVAESTIO LXXX.

De modo procedendi in crimine confidentiæ, quomo do ſumitur informatio, fit citatio ad comparendũ, ſequeſtrum, & datur ſententia abſolutoria, vel condemnatoria.

* OCtuageſimo Quæro, quomodo Iudex Confi-
dentiarum procedat in his cauſis? Stylus * eſt,
quod volens impetrare aliquod Beneficium, ſuper
1 quo commiſſa fuit confidentia, porrigit † ſupplica-
tionem R.P.D. Datario, & facit inſtantiam penes
iudicem confidentiarum, a quo, conſtito ſibi de ali
quo fumo confidentię admiſſæ, ſolent concedi litte
ræ pro ſumendis indicijs: quibus receptis, ſi in ali-
quo modo conſtat, expeditur mandatum ad perſo-
naliter comparendum, & poſtea datur ſequeſtrum,
ſi adeſt cauſa, & demum cauſa uentilatur, ac diſputa
tur, & ſolet dari adiunctus per S.D.N. uel Auditor
Rotę, uel aliquis Prelatus, & ſeruatis de iure ſeruan
dis, fertur ſententia abſolutoria, uel condemnato-
ria, & pro totali informatione nouitiorum placuit
nobis hic inſerere formulas litterarum pro ſumen-
dis indicijs, pro comparitione perſonali, & pro ſe-
queſtro ac formulas ſententiæ abſolutoriæ, & con-
demnatoriæ, quas omnes habui à R.P.D. Lęlio Cu
rus aureo V.I.D. integro iudice ad pręſens confi-
dentiarum.

Die 20. Martij 1592.
Taruiſin. Confiden.

Litterę pro ſumendis indicijs.

1 LAelius † Curruſaureus, &c. Admodum R.P.D.
N.N.N. & eorum alteri ſalutem in Domino,
& noſtris huiuſmodi, immo uerius Apoſtolicis fir-
miter obedire mandatis. Noueritis, qualiter fel. rec.
Sixtus Papa V. omnes, & ſingulas cauſas confiden-
tiales nobis commiſit uiden. nec non literas, ſeu cõ
ſtitutiones per fel. rec. Pium IIII. & Pium Papã V.
ſuper confidẽtijs beneficialib. editas ſummario, ſim
pliciter, & de plano, & manu Regia, quacunque ap-
pellatione, & alias de iure admiſſibili reiecta, &
poſtpoſita, plenarie, & totaliter exequen. & execu-
tioni mandan. & nos ad vniuerſas cauſas in iudicẽ,
ſeu Auditorem generalem deputauit, aliaque fecit,
prout in ſuis deſuper ſub plumbo expeditis literis
plenius continetur, poſt quas comparuit corã nobis
magnificus, & Excellens Do. Natalis Rondeninus
V.I.D. ſanctiſſimi D.N. Papæ, & R. Cameræ Apo-
ſtolicæ Procurator fiſcalis generalis, quærelanter
exponens, ad eius aures perueniſſe, qualiter R.D.
N. olim prouiſus de Beneficio magne manſionarię
S. Vitalis nuncupat. in Eccleſia Taruiſin. confidẽter
illud reſignauit ad fauorem R.D.M. ſibi ſanguine
coniuncti cum pactis, & conuentionib. infraſcrip-
ris, uidelicet quod dictus D.M. reſignans poſſit om
nes fructus dicti beneficij percipere, & in ſuos uſus
conuertere prout illos poſt dictam reſignationem
percepit, et qui in eius propria domo ipſum Re.D.
M. reſignatarium retineret, et illi uictum ſubmini-
ſtraret, prout illum retinuit, et uictum ſubminiſtra-
uit, et non nullas alias pactiones confidentiarias, ſi-
moniacam prauitatem ſapientes, inter eos ſuper di-
cto beneficio fecerunt, ſententias, cenſuras, et pœ-
nas tam a ſacris Canonibus promulgatas, quam in
literis Apoſtolicis fel. rec. dictorum ſummorũ Pon
tificum Pij IIII. & Pij V. ſuper confidentijs benefi
cialibus emanatis contentas, temere, et damnabili-
ter incurren. ut autem prædictę probationes habeã
tur, et deſuper procedi poſſit, pro parte dicti D. Pro
curatoris Fiſcalis inſtãter requiſiti. Nos Lęlius Au-
ditor antedictus, attenden. requiſitionem hmôi fo
re iuſtam, et rõni conſonam, et quod iuſta petẽti nõ
eſt denegan. aſſenſus, attento, quod ſuper premiſſis
ex parte eiuſdem D. Procuratoris Fiſcalis aliqua in
formatio data extitit, Vobis D.D.N.N.N. et ueſtrũ
cuiuſlibet, inſolidum, de ueſtra fide, prudentia, et in
tegritatte confiſi, ad infraſcripta peragend. eligen.
duximus. Idcirco, auctoritate Apoſtolica, nobis cõ-
ceſſa, et qua fungimur, in hac parte, et in uirtute San
ctæ obedientię, et ſub mille ducatorũ auri de Came
ra eidẽ, Camerę Apoſtolicæ applic. et pro ill ismã
dati executiui ac in iuris ſubſidium excommunica-
tionis, quorumcunque beneficiorum, alijſque Eccle
ſiaſticis ſententijs, cenſuris, et pœnis per nos impo
nen. et augendis, ſtatim uiſis, et receptis, præſenti
bus, et poſtquam pręſentium uigore requiſiti fueri-
tis pro eiuſdẽ d. Procuratoris fiſcalis parte accedẽ-
do propterea, quo fuerit accedendum quoſcunque

teſtes,qui coram uobis inducti fuerint ſuper præmiſſis,ac alijs articulis forſan coram uobis pro parte eiuſdem D.Procuratoris fiſcalis exhibendis,medijs eorum iuramentis,in manibus ueſtris præſtandis,ſecrete,& diligenter,ac etiam,ſi opus fuerit,citatis præſatis N.& M.& quibuſcunque intereſſe habẽtibus examinetis,ſeu per ueſtrum fidum,& legalem notarium examinari faciatis,ac ab eiſdem ſupradictis teſtibus,quomodolibet inductis eorum dicta fideliter recipiatis,& illos examini ſe ſubijcere cogatis,& compellatis,ſub pœnis,& cenſuris arbitrio veſtro imponendis,eorumque dicta,& diſpoſitiones,poſtquam in ſcriptis redacta fuerint,& quæcunque Inſtrumenta proceſſus,iura,& munimenta,& alias cuiuſcunque generis ſcripturas probationum, & informationum genera premiſſorum,ſeu eorum aliqua quomodolibet concernentia coram uobis pro eiuſdem D.Procuratoris fiſcalis parte producta recipiatis,& admittatis, & de omnibus fieri, claudique,ueſtro ſigillo ſigillari faciatis,& ad nos quanto citius ſecrete,& fideliter tranſmittatis. Teſtes uero,qui ſe examini ſubijcere,& Notarios cæteraſque quaſcumque perſonas,quæ ſcripturas, & informationes dare recuſauerint, ſeu diſtulerint, per oportuna iuris,& facti remedia,& legitimis habitis pro ceſſibus per cenſuras Eccleſiaſticas, & pœnas pecuniarias arbitrio ueſtro imponen.& applican.ſeruata forma à Conc.Trid. præſcripta, appellatione poſtpoſita,cogatis,& compellatis in his uos taliter habentes,qui nota contemptus,ſiue contumeliæ vobis nullatenus adſcribatur.in Quorum &c.

Die 20 Menſis Martij 1592.

REuerendus magnificus & Excellens D. Natalis Rondeninus,Procurator Fiſcalis generalis,citra,ſponte,ac omni meliori modo ſubſtituit Do. Dionyſium N.In Ciuitate Taruiſin. commorantẽ,abſentem,ita tamen,ſpecialiter, & expreſſe ad ipſius magnifici D.Procuratoris Fiſcalis nomine, & pro eo retroſcriptas literas Commiſſoriales exequen.& ſuæ debite executioni demandari peten.& obtinen.& omnes actus circa id neceſſarios,& oportunos facien.& generaliter transferen. Proteſtans,& ſuper quibus &c.Actum Romæ,in Domo ſolitæ habit.eiuſdem magnifici D. Procuratoris Fiſcalis, præſentibus ibidem N.teſtibus &c.

Die 52.Menſis Februarij 1592.

Aretin.Plebania.

Monitorium ad legitime comparendum.

5 LAelius†Curruſaureus &c.Vniuerſis,ſalutem in Domino,& noſtris huiuſmodi,immo uerius, Apoſtolicis firmiter obedire mandatis. Noueritis, qualiter fel.rec.Sixtus Papa V. omnes,& ſingulas cauſas nobis commiſit uiden.nec non literas ſeu cõſtitutiones per fel.rec.Pium Papam IIII. & Pium Papam V.ſuper Confidentijs beneficialibus editas ſummarie, & ad nos Vniuerſas Confidentiarum cauſas huiuſmodi,ut præfertur, audiendas,in iudicem,& Auditorem generalem deputauit, aliaque voluit,fecit,& decreuit, prout in ſuis de ſuper ſub plumbo expeditis literis ſub Dat.Romæ Anno Incarnationis Dominicæ 1586. Calend. Nouembr. Pontificatus ſui anno 2.plenius continetur, quas q; dem literas hic breuitatis cauſa inſeri omiſimus. Poſt hæc, comparuit coram nobis magn. & Exc. Dominus Rondeninus,V.I.D.S.D.N.Papæ,& R. C.Apoſtolicæ Procurator Fiſcalis generalis,querelanter exponens,ad eius aures perueniſſe, qualiter de anno 1590.& menſe Auguſti D.N.olim Plebanus Plebaniæ Sancti N.Dioceſis N. reſignauit dictam Plebaniam ad fauorem D.M. cum pacto qđ dictus D.N.poſſet exigere fructus illos annorum, 1591.& 1592.& quod dictus M.teneretur ſuis impenſis expedire Bullas tam reſignationis,quã penſionis ſcutorum ducẽtorum auri in aureo ipſi D.N. reſeruatæ prout iam dictus N.fructus Anni præteriti exegit poſt dictam reſignationem, & nonnullas alias pactiones Confidentiarias,ſimoniacã prauitatem ſapien.tam ſuper dicta plebania, & illius fructibus,redditibus,& prouentibus,quam ſuper dicta prætenſa penſione,inter eos fecerunt ſententias cenſuras,& pœnas, tam a ſacris Canonibus promulgatas,quam in literis Apoſtolicis Fel.rec.Pij IIII & Pij V. ſuper Confidentijs beneficialibus emanatis contentas temere,& damnabiliter incurrendas, &, qui talia facere ſuaſerit,debitas luant pœnas,ne,illorum caſtigatione omiſſa,ſimilia,uel peiora facere ꝓſumant quare,pro eiuſdem D.Procuratoris Fiſcalis parte,inſtanter requiſiti,diſcretioni ueſtræ, & cuiuſlibet ueſtrum,tenore præſentiũ, committimus, & mandamus, quatenus, receptis præſentibus, & poſtquam pro parte ſupradicti D.Procuratoris Fiſcalis præſentium uigore fueritis requiſiti, moneatis,& requiratis primo,ſecundo,& tertio,& peremptore dictum Dominum N.ex aduerſo principalẽ, eidemque præcipiatis,& mandetis,quibus nos etiã tenore præſentium,præcipimus,& mandamus,quatenus infra triginta dies poſt præſentium præſentationem eis faciendam,quorum triginta dierum,decem pro primo,decem pro ſecundo,decem pro tertio,& peremptorio terminis, & monitione Canonica aſſignamus,& uos eidem aſſignetis ſub priuatione omnium,& ſingulorum beneficiorum Eccleſiaſticorum,& officiorum,ac penſionum annuarũ, quæ,& quas in eius perſona obtinet,& habet, & ꝓſertim dictæ plebaniæ, & ſupradictæ penſionis inhabilitatis ad illas, & alia quæcunque beneficia in poſterum obtinenda, Confiſcatorumque criminis, confidentialis ſimoniæ huiuſmodi perpetuæ infamiæ, & mille ducatorum auri eidem R. Cameræ Apoſtolicæ applica.& pro illis mãdatis executiui,& in ſubſidium excommunicationis alijſque Eccleſiaſticis ſententijs,cenſuris,& pœnis legitime debeat Romæ coram nobis ad ſe a præmiſſis criminibus, exceſſibus,& delictis excuſandum, & defendendũ, & cum dicto D.Procuratore Fiſcali tam ſuper præmiſſis,quam pœnis,& cenſuris in præenarratis literis Apoſtolicis contentis contra tales inflictis,& ꝓmulgatis ſtare iuri,& iudicatum ſoluere realiter, & cum effectu comparuiſſe,& comparere,&,ſi prædictus D.N.ſic monitus præmiſſa omnia, & ſingula, prout ei committitur,& mandatur,non adimpleuerit,uel adimplere recuſauerit,ſeu diſtulerit,eundem perẽptorie citari curetis,prout & nos citamus, quatenus prima,die iuridica,poſt lapſum dictorum triginta dierum,compareat Romæ legitime coram nobis ad uiden.ſententias,cenſuras, & pœnas prædictas Incidiſſe, & incurriſſe declararij, & in cauſa, & cauſis prædictis ad omnes, & ſingulos actus incumbentes vſque ad ſententiam diffinitiuam, & illius execu.incluſiue proceſſuri,& procedi uiſuri,aliaqua dicturi,facturi,allegaturi,oſtenſuri,& recepturi, qđ

Iuſtitia

Iuſtitia ſuadebit,& ordo dictauerit rationis, certificantes eundem N.quod,ſi in dicto citationis termino,ut præmiſſum eſt, comparere non curauerit, ſeu ſi comparuerit,& præmiſſis nõ paruerit,nos ad dictatum ſententiatum,& pœnarum incurſus declaratoriam procedemus,iuſtitia mediãte,dicti ſic moniti,& citati contumaciam in aliquo non obſtare Diem uero &c.In quorum &c.

Die 22. Menſis May 1591.
Placentin. Pro compoſtell.

Sequeſtrum pro ut infra.

4 LAelius Curruſaureus R.R.dd.Docto.N.Placentin.Prouinciæ† Compoſtellanæ, & Doctorib. N.& eorum cuiuſlibet in ſolidum ſalutem in Domino,& noſtris huiuſmodi,immo uerius Apoſtolicis firmiter obedire mandatis : Noueritis,qualiter Fel.rec.Sixtus Papa V.per ſuas ſub plumbo expeditas litteras omnes &,ſingulas cauſas confidentiarũ, beneficialium tam motas,& pendentes,quam in futurum mouen.quomodolibet inter quaſuis perſonas nobis commiſit uiden.audien.deciden. & ſine debito terminan.nec non literas,ſeu conſtitutiones per Fel.rec.Pium IIII.& Pium V.ſuper confidentijs beneficialibus editas ſummarie, ſimpliciter, & de plano,& manu Regia,quacunque appellatione, etiam de iure admiſſibili,recepta, & poſtpoſita plenarie, & totaliter,exequi uoluit, noſque in Iudicẽ, & Auditorem generalem deputauit, aliaque fecit, pro ut in ſuis deſuper ſub plumbo expeditis literis plenius continetur.Pro parte autem, & ad Inſtantiam magnifici D.Io.Iacobi Panici ſanctiſſimi D. N.Papæ,& Reuer.Camerę Apoſtolicæ Procuratoris Fiſcalis generalis, fuit coram nobis introducta lis,& cauſa contra R.R.dd.N.nullius dioc.& N.de, & ſuper confidentia commiſſa,& pactionibus confidentiarijs,Simoniacam prauitatem ſapien.fact.inter ipſos N.& N.de & ſuper annua penſione ducatorum mille,& ſeptingentorum auri in auro impoſita ſuper fructibus,redditibus, & forſan diſtributionibus,quotidianis Decanatus Eccleſiæ Placentin. Prouinciæ Compoſtellanæ ſub conditione dandi ſingulo anno eidem N.ducatos quingentos aurei,& ad effectum illos exigendi procuratorem irreuocabilem,ut in rem propriam,ipſe N.eundem N. conſtituit in dicto Simoniam committendo,de quibus omnibus in actis noſtri infraſcripti Notarij conſtat,Decretoque per nos contra eoſdem N.& N.ꝓ parte eiuſdem D. Procuratoris Fiſcalis monitorio extra Rom.curiam,& ad partes legitime comparen.& ſe ſuper præmiſſis expurgan. prout in dicto monitorio continetur,pro parte eiuſdem Domini Procuratoris Fiſcalis fuimus inſtanter requiſiti,quatenus ſtantibus,præmiſſis,ac nullitate dictę Procuræ,& Penſionis factæ per d.N.infraſcriptum,ſequeſtrum decernere,& relaxare dignaremur. Nos igitur,attendentes requiſitionem huiuſmodi fore iuſtam,& rationi conſonam, quodque iuſta petenti non eſt denegan.aſſenſus,maxime ſtante,quod huiuſmodi lite pendente non uidetur honeſtum, qđ D.N.ac alias illicitas pactiones prædictas vlterius exequatur ſequeſtrum prædictum decernendũ, & relaxandum duximus, prout decernimus, & relaxamus per pręſentes,quo circa uobis R. R. dd. Doctoribus N.& N.prædictis,& ueſtrum cuiuſlibet in ſolidum in uirtute ſanctæ obedientiæ committimus,& mandamus,quatenus ſtatim uiſis præſentibus,& poſtquam uigore præſentium fueritis requiſiti,ſeu alter ueſtrum fuerit requiſitus,ex parte noſtra,immo uerius Apoſtolica auctoritate;omnes & ſingulos fructus,redditus & prouentus decimales beneficij ſimplicis loci ſeu oppidi de locis, quos ipſe N.exigere pretendit,& a predicto N.poſſeſſi ꝑ quaſuis perſonas hactenus debitos, & in futurũ deben.& ſoluen.reſpectiue penes, & apud quoſcunque eos ſoluere deben.exiſten.a debitoribus prædicti beneficij ſimplicis,loci,ſeu oppidi locos,quibuſcunque non obſtantibus, auctoritate Apoſtolica, exigatis,& recuperetis,dictoſque omnes reſpectiue fructus,redditus,prouentus,decimales beneficij, ſimplicis prædicti poſtquam recuperati fuerint penes Vos,ſeu alterum ueſtrum, aut aliam perſonam fide,& facultatibus idoneam per uos eligendam deponatis,ſeu deponi faciatis,illoſque ſub firmo,ualido,& arcto ſequeſtro teneatis,& cuſtodiatis nemini,conſingnan.uel relaxan.ſine ſpeciali, & expreſſa noſtra ordinatione, & quoſcunque contradictores dictos fructus ſoluere tradere,& cõſignare recuſan. uel differen.per oportuna iuris,& facti remedia legitimis habitis proceſſibus per pœnas pecuniarias, arbitrio noſtro imponen.& applican. & in iuris ſubſidium excõicationis ſeruato ordine a Cõc.Trid.pręſcripto ẽt per cenſuras Eccleſiaſticas appellatione poſtpoſita cogatis,& cõpellatis,ac cogi & compelli faciatis,& mandetis in præmiſſis in Quorum, &c.

Aduertendum tamen eſt Iudicem nõ debere deuenire ad ſequeſtrationem fructuum de facili, ſed
5 cum cauſa magna,& † ſummaria cognitione cauſæ, Bald.in l fideiuſſor.§.ult.ff.qui ſatiſ.cog.& le. 1. C. pe ſeq.pec.Abb.in c.dilectus in fin.de ſeque.poſſeſ. Berous in c. quoniam contra num. 157.de probat: cum alijs,ut per Burſat.conſ.423.num. 1.nam regulariter ſequeſtrum,eſt prohibitum,& de genere ꝓhibitorum a lege,rub.l.1.& toto,tit.ff.C.de prohibita ſequeſtratione,cum alijs,ut per Soc.Iun.conſi. 68.num.165.& eſt admodum odioſum, & propterea frequenter reuocatur,vt habetur,deciſ.97.num. 1.lib.2.& deciſ.29.lib.3.& multoties annullatur ex cauſis,vt per Dec.conſi.366.num.13.Fel.in ca.examinata de iud.Viuius com. opin. uerbo ſequeſtrũ. Iacob.Nouell.regu.199.idque præſertim in prima inſtantia in qua pars grauanda non eſt ſequeſtro, vt habetur dec.634.num.4.lib.3.Deciſ.Thol.477. Pariſ.conſ.41.num.45.& ſeq.uol.1.Natt.cõſ. 584. Craue.conſ.272.num.13.Berous conſ.116.num.6. lib.3.Dari igitur debet cum adeſt cauſa legitima,& non alias,ut per Doctores.in cap.2.de ſequeſtr.poſſeſſ.& cauſas dandi ſequeſtrum ponit Salice. in l.1. & ibi late Curt.Sen.in ſecundo,notab.C.de ſequeſtr.prohibit.pecun.& eo caſu ob cauſam cum cautione relaxari debet,vt habetur deciſ.16.numer. 2. libro primo,& ſtylus hoc etiam admittit.Et quando ex officio iudex poſſit apponere ſequeſtrum, vide Caſſador.deciſ.tertia,de reſtitut.ſpol.in fin.& habes in deciſio.469.numero 4.& quęſtio.lib. 3.in impreſſ.nouiter.Et in hoc prudens iudex debet eſſe circumſpectus.

Sententia condemnatoria.

6 CHriſti nomine Inuocato &c.Pro Tribunali Seden.& Deum ſolum præ oculis haben. †per hanc

Cardinalium Collegium, quaſi per cuniculos irre-
pſiſſe, ac nonuullos ex ipſis fratribus nimia quadam
facilitate, ſeu potius importunis amicorum ſamilia
riumque precibus adductos, beneficia Eccleſiaſtica
in confidentiam huiuſmodi recepiſſe, & frequenter
recipere intelleximus, hanc illicitam beneficentiæ
exercendę, ſeu amicitiæ colendę uiam, a tanto ſaltē
Collegio prorſus eliminare cupientes, eoſdem fra-
tres in conſiſtorio noſtro ſecreto, non ſemel admo
nuerimus, huic aliena beneficia cuſtodiendi modo
ne aſſueſcerent, ne ue illa hoc pacto reciperent, utq;
ſic recepta admitterent, nihilominus nuper ad au-
res noſtras peruenit eorum aliquos, monitionis no-
ſtræ immo potius ſuimet oblitos, ea, quæ cuſtodien
da receperant beneficia, nondum tamen dimiſiſſe,
Et inſuper illos, & non nullos alios etiam Patriar-
chas, Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, ac etiam
Camerę Apoſtolicę Clericos, Eccleſias, Monaſte-
ria, dignitates, & alia beneficia huiuſmodi in ſui fa
uorem reſignata, ceſſa, uel alias dimiſſa, acceptaſſe,
aut de illis per obitum uel alias uacantibus, a nobis
& prædeceſſoribus noſtris, ſeu etiam ab ordinariis
& aliis inferioribus collatoribus, etiam ad patrono-
rum præſentationem ad alterius commodum ſibi
prouideri obtinuiſſe, illaque, ac etiam alia, aliter ua-
cantia: ſibi in titulum, commendam adminiſtratio-
nem, aut alias dicta auctoritate conceſſa, quandoq;
in reſignantium, vel cedentium, ſeu etiam aliorum
fauore ceſſiſſe, uel alias dimiſiſſe ac ſibi propterea
penſiones annuas, ac fructus, redditus, & prouentus
Eccleſiarum, Monaſteriorum, dignitatum, & alio-
rum beneficiorum, huiuſmodi in toto, uel in parte
etiam aliquando cum facultate illas, & illos transfe
rendi, ac etiam collationem prouiſionem, præſenta
tionem, & aliam diſpoſitionem beneficiorum Ec-
cleſiaſticorum ad earundem Eccleſiarum, Mona-
ſteriorum, & dignitatum Prælatos pro tempore exi
ſtentes, ac alios huiuſmodi beneficia pro tempore
obtinentes pertinentium, nec non regreſſus, ſiue ac
ceſſus, & ingreſſus ad Eccleſias etiam Cathedrales
Monaſteria ac alia diuerſa beneficia Eccleſiaſtica,
ſibi reſeruari procuraſſe, & obtinuiſſe ad hoc uideli
cet, ut confidentes ſic decimarum Apoſtolicarum
uel communis dicti collegii & annatę, aliorumque
iurium dictæ Cameræ debitorum ſolutionem elu-
dant, integriſque beneficiorum, etiam in menſibus
Apoſtolicis vacantium, alias diſpoſitioni Sedis A-
poſtolicę generaliter reſeruatorum collatoribus, ac
interdum ut beneficia ipſa, tempore procedente in
aliquorum tunc forſan de iure inhabilium, & inca-
pacium, uel nondum adhuc natorum, fauorem ce-
dantur, ſeu reſignentur uel ut perſonę inhabiles, &
incapaces huiuſmodo etiam laici, penſionibus, ac
fructibus, redditibus, & prouentibus Eccleſiaſticis
fruantur & gaudeāt, ſeu potius illos, & facultate trāſ
ferendi prædicta abutantur, in animarum ſuarū pe-
riculum, & pernicioſum exemplum. Quare nos, hāc
Cardinalium eorūdem in monitionibus noſtris pa
rendo in curiam, & tā illorum, quam cęterorū Præ-
latorum, etiam Clericorum, ac aliorum quorumcū-
que indignam fallaciam conniuentibus oculis diu-
tius minime diſſimulandam, ſed huic errori, ne radi
ces altius agat, occurendum tādem eſſe cēſentes: Et,
quoniam hanc ipſorum, qui monitioni noſtræ non
parentes beneficia huiuſmodi in confidentiam, ut
præfertur retinuerunt, & fructus ex eis indebite, uel
percipiendo, uel per alios nomine ſuo etiam per ſi-
mulatas illorū locationes, & fictas de receptis quie
tantias ac donationes, & remiſſiones percipi ſinen-
do grauiter exceſſerūt Cardinalium metam potius,
ex immoderata erga ſuos indulgentia quam aliquo
præceptorum noſtrorū ſpretu proceſſiſſe facile re-
putamus, iccirco omnes, & ſingulas Eccleſias etiam
Metropolitanas, & alias Cathedrales, ac Monaſte-
ria etiam Cōſiſtorialia, Prioratus, Præpoſituras, Præ
poſitatus, Dignitates etiā maiores, & principales ēt
conuentuales, perſonatus adminiſtrationes, & offi-
cia, cæteraque beneficia Eccleſiaſtica cum cura, &
ſine cura, ſæcularia, & quorumuis ordinum regula-
ria, ēt de iure patronatus, ēt laicorū, ēt, nobiliū, & illu
ſtriū, etiā ex fundatione, & dotatione exiſtentia per
eiuſdē Romanæ Eccleſiæ ēt Epiſcopos Cardinales,
& quoſcūq; alios ēt Patriarchas, Archiepiſcopos &
alios Epiſcopos, ac ēt eiuſdem Cameræ Clericos in
titulum, commendam, uel adminiſtrationem, aut a-
lios, in huiuſmodi confidentiam iure prohibitam
cuius perſonæ, ut præfertur, contemplatione, uel in
tuitu, quouis modo recepta, illorum liberam colla-
tionem, & diſpoſitionem nobis, & Sedi Apoſtolicæ
earum .erie reſeruantes ipſo iure a die receptionis
eorundem uacauiſſe, & vacare. Ac fructuum, & pen
ſionum, reſeruationes, ac facultates transferendi &
collationes beneficiorum conceſſiones, eis; vt præ-
mittitur, factas, ac regreſſus, ſiue acceſſus, & ingreſ-
ſus conceſſos huiuſmodi ceſſaſſe, & ceſſare, ac extin
ctos, eſſe & eoſdē Cardinales, ſeu quoſuis alios a pri
ma die receptionis beneficiorum huiuſmodi citra
fructus, redditus & prouentus earundem Eccl. Mo-
naſt. Degnitatum, & aliorum beneſ. ac penſionis ꝑ
dictas indebite percipere, ſuoſque facere nō potuiſ
ſe, neq; debuiſſe, ſed illos omnes, & ſingulos ad Ca-
meram eandem deuolutos fuiſſe, & eſſe, illique de-
beri, ac ipſos Cardinales, & alios ad quorum manus
quomodolibet peruenerunt, & eorum hæredes in-
tegram illorum reſtitutionem in utroque foro tene
ri, & ad id oportunis iuris remediis compelli debe-
re auctoritate Apoſtolica tenore præſentium de-
cernimus. & declaramus, & inſup vniuerſis & ſingu
lis, tam eiuſdem Rom. Eccleſiæ Cardinalibus, & E
piſcopis, quam Prælatis & Clericis, & aliis prædi-
ctis præſentibus, & futuris ne deinceps ullo unquā
tempore aliquas Eccleſias Monaſt. Dignitates, uel
alia beneficia etiam de dicto iure patronatus uti ꝑ-
fertur exiſtentia, aut fructus, uel penſiones, aut re-
greſſus, ſeu acceſſus in confidentiam prędictam, aut
ad effectum reſeruationum huiuſmodi ſibi poſtmo
dum cedentibus procurandarum, recipere præſu-
mant, Cardinalibus uidelicet, & aliis pręlatis huiuſ-
modi in uirtute ſanctæ obedientiæ, & ſub interdicti
ingreſſus Eccleſiæ, reliquis uero ſub maioris excom
municationis latæ ſententię pœna per contrafaciē-
tes eo ipſo incurrēda, a qua, niſi a nobis, aut Roma-
no Pont. pro tempore exiſtēte, pręterquam in mor-
tis articolo conſtituti, abſolui nequeant diſtrictius
inhibemus. Ac quaſcunque collationes, prouiſiones
præfectiones, commendas, reſeruationes, facultates,
etiam transferendi ac regrediendi, ſiue accedendi
& ingrediendi, ac alias diſpoſitiones de Eccl. Mon.
dignitatibus, & aliis beneficijs, eorumque fructibus
& beneficiorum collationibus per nos & alios Ro-
man. Pont. ſucceſſores noſtros, etiam motu proprio
ſeu conſiſtor. aut etiam per ordinarios & alios infe.
collatores etiam ad patronorum commodum præ-
ſentationem, & alias quomodolibet cū interuentu
confi-

uel profanam familiam cedentiū de fructibus Eccleſiaſticis alant, uel illa etiamnum infantibus, aut naſcituris aſſeruent, facto interdum circuitu retroceſſionis cum reſeruatione fructuum, & aliarum rerum, aut acceſſu præſertim ab illis, qui præſtandorum iurium Cameræ Apoſtolicæ ſunt immunes alij aut incapaces, aut alijs beneficijs Eccleſiaſticis onuſti, aut Eccleſiaſtico ordini ſeſe mancipare refugientes, aut mere laici beneficia Eccleſiaſtica alijs conferenda procurant, ut de illis poſtmodum ad libitum ſuum diſponatur, fructuus etiam percipientes illorum. Ad hæc plerique ordinarij, & alij collatores, ac etiam patroni laici curant deponenda beneficia, ut fructus, ſeu penſiones capiant eorundem alij ſuæ faciant miniſtrari alia item per multa eiuſce modi admittuntur, quibus immaculata rerum diuinarum puritas impie violatur, diſciplinæ Eccleſiaſticæ neruus dirumpitur, & imminens patratur exitium animarum. Quare nos, uolentes periculoſam talium audaciam noui iuris ſubſidio cohibere præſentium auctoritate ſtatuimus, ut ſi quis, quacumq; auctoritate, Eccleſiam, vel Monaſterium, aut aliud beneficium Eccleſiaſticum qualecūque ex reſignatione, uel ceſſione cuiuſcunque perſonæ ſimpliciter aut cum circuitu retroceſſionis, cum regreſſu, uel acceſſu, etiam ſola dimittentis intētione receperit ut illa uel illud ēt in euentū regreſſus, uel acceſſus, eidē dimittendi, uel alteri poſtea cōferatur, aut illius fructus, uel eorum pars alij, uel aliis cōcedantur, uel pēſiones ſoluantur ex eiſdem, hæc confidentia cenſeatur. Itidem, ſi ordinarius, uel alius collator contulerit ante hac, aut conferat in futurum beneficiū Eccleſiaſticum quouis modo uacans, ea conditione tacita, uel expreſſa ut poſtea in alterū, pro arbitrio collatoris, ſeu alterius cuiuſcunque contra iuris cōmunis ordinationem, diſponatur, ſiue ut de eo prouiſus fructus illius, uel partem, ad utilitatem, uel libitum conferentis uel cedentis, aut alterius relinquat, & remittat, ſeu penſionē illi, uel illis, quē, uel quos idem collator, aut cedens, uel alius per ſe, uel alium ſcripto, aut uerbo iuſſerit, ſeu ſignificanerit, perſoluat, & pariter ſi a patrono, etiā laico, uel alteri præſentatori, ſeu electori contigerit aut cōtingat id fieri. Ad hæc, ſi Clericus prædictæ Camerę, aut Cardinalis, aut alius a ſolutione iurium ipſius Cameræ, uel etiā Cancellarię Apoſtolicæ exemptus, poſt reſignationem, uel ceſſionem alicuius extranei, de Eccleſia, Monaſterio, uel alio beneficio Eccleſiaſtico in ſe, Apoſtolica, uel alia auctoritate factam, & admiſſam, illam, uel illud etiam confectis literis Apoſtolicis, & poſſeſſione apprehenſa, in eundem reſignantē, uel cedentem, modico ſpatio interiecto, ueluti duorum, aut trium menſiū, retroceſſerit, aut retrōcedat in futurū, & ex illa retroceſſione fructus Eccleſię, ſeu Monaſterij, aut beneficij, uel eorū pars, ſeu penſio, ſeu qđ aliud ſup illis reſeruatū, aut regreſſus, ſeu acceſſus, & ingreſſus ad illā, uel illud, ipſi clerico, uel Cardinali, aut alij exēpto ſit, fueritue cōceſſus. poſtre ſi quis crimine aliquo abſolutus, aut cum quo ſuper irregularitate diſpenſatum eſt denuo receperit, quacunque auctoritate, Eccleſiam, Monaſterium, uel aliud beneficium Eccleſiaſticum, quod ante uel poſt commiſſum delictum, aut contractam irregularitatem dimiſerit, in quouis horum caſuum confidentię prauitas ſit contracta, caſuſque huiuſmodi literis p̄dictis comprehendantur, ac ſi illis ſpeciatim expreſſi fuiſſent, licet ipſum confidentiæ crimen alterius tantum partis conſcientia ſit amiſſum. Ad probandum uero plene confidentiarum abuſum, inter alias etiam hæ præſumptiones, & coniecturæ habeantur legitimę uidelicet. Si quis poſt ceſſam ab ſe eccleſiā, uel Monaſterium, aut beneficium, & publicatam reſignationem, ſeu ceſſionem, captamq; a ſucceſſore poſſeſſionem, ſeſe in illa, uel illo, ſeu reb. illius, per ſe uel alium, ſeu alios de facto ingeſſerit, aut fructus perceperit, aut quicumque ſucceſſor illi, uel eius ꝓpinquis, ipſos, aut partem aliquam remiſſerit eorundem. Si recipiens beneficium conſtituerit dimittentem, uel eius parentes aut propinquos, Procuratores ad percipiendum, uel locandum fructus beneficij dimiſſi, & illi, uel illis de fructibus perceptis, aut ꝑcipiendis donationem fecerit. Si uel ſola procuratoris depoſitione, uel libris rationalibus menſariorum ex parte dimittentis, expeditio, quæ perſonam recipientis concernit, proſecuta ſit, ſimulque expenſæ pro ea neceſſariæ ab illo factæ fuerint. Denique, ſi quis pro conceſſione alicui facta quacunque auctoritate de beneficio Eccleſiaſtico per ſe, uel alium, ſeu alios interceſſerit, uel alias in negotio conceſſionis ſeſe immiſcuerit quoquomodo, deinde aliquid de fructibus talis beneficij de facto, etiam per manus poſſeſſoris, ac etiam ſimplicis donationis titulo, perceperit, ſeu de illo poſtmodum ad uoluntatem interceſſoris fuerit diſpoſitum quandocunque: Teſtes autem de quaque re ſingulares ſingulas probare ualeant præſumptiones, & coniecturas, pluresque huiuſmodi præſumptiones, & coniecturæ plenam probationem faciant in prędictis. Cæterum criminoſi, & cęteri omnes, qui ad perhibendum in caſib. ſimoniæ teſtimoniū recipi poſſunt, ad prædicta omnia admittantur. Sed ne quiſquam, etiam uana fiducia fretus non intendendi contra ſe iudicij, in crimine perſeueret, utque hoc malum grauioris cenſuræ ſtimulo uſquequaque prohibeatur, omnes, & ſingulos, qui hucuſque Eccleſias, Monaſteria, & beneficia, fructus, penſiones, alias ue res, intercedente hoc confidentiæ uitio receperunt, ac retinēt, niſi ſtatim ad ſe reuerſi, & reſipiſcentes, celeri dimiſſione ſibi proſpexerint, & quicquid tale admiſſerint in futurū. etiā omnibus, & ſingulis alijs Eccleſijs, Monaſterijs dignitatibus, adminiſtrationibus officijs, & beneficijs obtentis quæ pariter ſub dicta reſeruatione cōprehendi uolumus, nec non fructibus penſionibus, & alijs rebus Eccleſiaſticis ac etiam Romanæ Curię, & alijs officijs temporalibus præſentium auctoritate priuamus, & ad futura inhabiles decernimus, & in iuris ſubſidium excommunicationis ſententia innodamus, a qua nullus, niſi in mortis articulo conſtitutus, ab alio, quam a Romano Pontifice, abſolutionis beneficium ualeat obtinere. Nos enim, aduocatione cauſarum huiuſmodi, & reſeruatione cognitionis illarum, rerumque omnium inde emergētium, nobis, & prædictis ſucceſſoribus, ut prædictū eſt facta cauſis illis duntaxat exceptis, quæ iam corā nobis pendere noſcuntur, ac etiam ijs, quas nomine Eccleſiarum, & Monaſteriorum, quorum diſpoſitio in Conſiſtorio fieri conſueuit, aut debet, itemque cōtra Ordinarios collatores Epiſcopos & alios ſuperiores Pręlatos, etiam Cardinales haberi contigerit, uti iam alijs noſtris litteris ſtatutum eſt, audiendis, decidendis, & terminandis, harum ſerie ꝓrſus relaxata, decernimus, ita deinceps quoſcunque iudices ordinarios, & delegatos etiam cauſarum Palatij Apoſtolicis Auditores ac prædictæ Romanæ

Eccle

Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & ipſorũ cuicũque quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique iudicari, interpretari, & diffiniri debere, nec non irritum, & inane, quicquid ſecus in prædictis per quoſcunque quauis auctoritate ſcienter, uel ignoranter contigerit attentari. Quocirca omnibus locorum Ordinarijs diſtrictius iniũgimus ut in ſuis quiſque Eccleſijs. Ciuitatibus, Diœceſibus & locis, etiam exemptis, ad prędicta ſtudioſe attendant, & quatenus illis relaxauimus, in delinquentes ſeuere animaduertant, ſi Diuinæ Maieſtatis iudicium, dictæque Sedis cenſuram uoluerint euitare. In cęteris uero cauſis, & negotijs, nobis, & prædictis ſucceſſoribus exceptis, eoſdem locorum Ordinarios præſentium auctoritate delegamus, ut gratia, & fauore poſtpoſitis, pro ſe quiſque, cũ uenerit uſus, contra prædictos omnes ſub ipſa exceptione comprehenſos diligenter inquirant, ſuoque Inquiſitiones omnes ſigillo obſignatas ad prędictam Sedem quã primum transferant, ut nos, & prædicti ſucceſſores in cauſis huiuſmodi procedentes, quod iuſtum fuerit decernamus. Nos enim ſingulis Ordinarijs ipſis prædictos omnes, & quoſcumque alios etiam exemptos, etiam per edictum publicum, conſtito prius ſummarie, & extraiudicialiter de non tuto ad illos acceſſus citandi, & monendi, eiſque ac iudicibus ordinarijs, & delegatis, alijſque perſonis quibuſcunq; ne prędictorum executionem quoquomõ impediãt uel alias in illis ſeſe interponant, etiam per ſimile edictum inhibendi, eoſdemque, ac alios contradictores, & rebelles quoſcunque per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac omnia alia iuris, & facti remedia oportuna cõpellendi, auxilium brachij ſęcularis, quãdocunque opus erit, inuocandi, cæteraque in prędictis omnibus, & ſingulis neceſſaria faciendi, & exequendi, plenam, & liberam tenore pręſentium concedimus facultatem. Non obſtan. fel. reco. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, alijſque Apoſtolicis Conſtitutionibus, & ordinationibus, quodque Epiſcopis Collatoribus & prælatis prædictis et Cardinalibus, uel quibuſuis alijs communiter uel diuiſim a Prædicta ſit ſede indultum vel in poſterum indulgere contingat, quod interdici, ſuſpendi, uel excommunicari aut contra indulta huiuſmodi ad iudicium trahi non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, & ad uerbũ de indulto huiuſmodi mentionem, & quibuſlibet, alijs priuilegijs indulgentijs, & literis Apoſtolicis generalibus, uel ſpecialibus quorumcunque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, aut in totum non inſerta, effectus præſentium aut attributæ prædictis ordinarijs iuriſdictionis explicatio, ſeu exercitium uel executio impediri ualeat quomodocunque uel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris litteris mentio ſpecialis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque, literis pdeceſſoris huiuſmodi nihilominus in ſuo robore duraturis. Volumus autem, ut præſentium exempla, et impreſſa edantur, eaque notarij publici manu, & cuiuſcumque Curiæ Eccleſiaſticæ eiuſve Prælati ſigillo obſignata, eandem illam prorſus fidem in iudicio & extra ubique locorum faciant, quam ipſæ pręſentes facerẽt, ſi eſſent exhibitę uel oſtenſę. Nulli ergo.

4 Conſtitutio iſta † Pij V. eſt proculdubio rigoroſa nimis atque terribilis, ſed huiuſmodi rigor tunc nẽpe neceſſarius erat, quando confidentiæ crimen ſic ubique locorum vagabatur, ut omnibus ſere pro nõ crimine haberetur; Hodie autem cum propter ſancitas pœnas confidentia non ſic laxis committatur habenis imo perpauci ſint qui huiuſmodi uitio laborent, communis omnium opinio fuit hanc Pij V. cõſtitutionem in quibuſdã Iuri cõi repugnantibus capitibus reformandã, & iam ſub Gregorio XIII. fel. mem. de hoc tractatum fuit ſed nil couclusũ: Poſtea ſub Sixto V. fel. rec. pluries ſimiliter de hoc fuit dictum nec non commiſſum duobus Rotæ Auditoribus, ut ex illa, quæ reformanda uiderentur capita elicerent, ſed Sixto morte præuento res ad nihilum deducta. Demum cum S. D. N. Clemens VIII. Vt ſeptimi Decretalium compilatio ex ſacrorum Floren. Lateranen. ultimi, ac Tridentin. Conciliorum textibus & ſummorum Pontificum conſtitutionibus p proprios titulos diuiſis atque diſpoſitis non intermitteretur iuſſerit, tres iam ſunt anni circa illam cõſumpti, congregatis unaquaque hebdomada doctiſſimis pluribus uiris, corã Illuſtriſſimo, & reuerẽdiſſimo D. Cardinali Pinello, doctrina, prudentia, & experientia claro, aſſiſtentibus etiã Illuſtriſſi. & RR. DD. S. R. E. Cardinalibus eruditiſſimis Matthæo, & Aſcanio Columna, huic autem cõgregationi cum & ipſe intereſſem, fuit interdum tractatum de hac Pij V. Conſtitutione, & ut compilationi immiſceretur (ſed reformata) concluſum. Sed tandem cum multi multa dixiſſet ſuper hoc, cenſuit Cõgregatio ut ſub his ſequentibus uerbis apponeretur, & ſic ego curam gerens ut ſeptimus Decretalium huiuſmodi ad oſtendendum tantummodo imprimeretur, illam ſic apponi curaui ſub lib. 5. tit. de ſimo. ca. 5. Nunc Deum optimum rogandum cẽſeo, ut S. D. N. iam utile quod extat opus totque laboribus perfectum non ſinat occultum ſed in lucem emittat, reor enim non minorem illa allaturum utilitatem quam attulit Decretalium compilatio ſub Gregorio IX. Sexti ſub Bonifacio VIII. Clementinarumque ſub Clemente V. Hoc enim opus non utile quidem ſolum, ſed neceſſarium uidetur ut in lucẽ emittatur, inter tot enim ſummorum Pontificum conſtitutiones tribus uoluminibus diſpoſitas multę ſunt peculiares, nonnullæ ſuperfluæ, plurimæ abrogatæ, reiectæ aliquę: Sperãdũ igitur eſt S. D. N. tanta cum uigilantia, prudentia, ac ſanctitate Vniuerſalis Eccleſię ad gubernationem incumbentem noo paſſurũ utilliſſimũ neceſſariumque huiuſmodi opus clã eſſe, eoque magis quia Illuſtriſ. Card. Pinellus, qui magnopere in eo elaborauit id eidem S. D. N. memorare non deſiſtet. Interea hic ſubijciam tenorẽ compilationis huius conſtitutionis Pij V.

5 Quanquam † fel. reco. Pius IV. ſapienter prouidit ad tollendam fiduciariæ mancipationis beneficiorum Eccleſiaſticorum corruptelam, comperimus tamen pleroſque huius criminis probandi difficultate confiſos non deſiſtere id patrare.

Quare uos volentes periculoſam talium audaciã noui iuris ſubſidio cohibere, præſentium auctoritate ſtatuimus, ut ſiquis quacunque auctoritate Eccleſiam uel Monaſterium, aut aliud beneficium Eccleſiaſticum qualecunque ex reſignatione, uel ceſſione cuiuſcunque perſonæ ſimpliciter, aut cũ circuitu retroceſſionis, cũ regreſſu, uel acceſſu, receperit, ut illa, uel illud etiam in euentum regreſſus uel acceſſus dimittendi, uel alteri poſtea cõferatur, aut illius fructus, uel eorum pars illi, uel aliis concedantur, uel pẽſiones ſoluãtur, ex eiſdẽ hæc confidẽtia cẽſeatur.